ספר

עין יעקב

בו

נקבצו באו יחד כל אגדות ומדרשים המפוזרים בכל השים, עם

פירש"י ותוספות וי"ל וחידושי הרמב"ן והריטב"א והרשב"א והר"ן וי"ל.

תמר נלחמו ונקבעו ע"י מיט למיק מתים סחכם רבי יעקב בר' שלמה ו' חניב מנגב"ס:

ועוד נוכפו עליו אגדות הירושלמי עם פי' המלות מבעל ס' הערוך ועוד חידושים יקרים ספנינים.

ועל הגלם יחנו

חידושי רבינו הגאון מהרש"א וי"ל.

גם

חידושי הרב הגדול המופלג כבוד מוהר"ר יאשיהו פינטו בן הר"ר יוסף פינטו נ"ע, הנקראים בשם

חידושי הרי"ף וי"ל, עם חידושי הרב הגאון בעל קיקיון דיונה וי"ל, ועוד נוסף מכתוב

ספר בית יהודה להרב החכם כבוד מוהר"ר יהודה אריה די מודינא וי"ל, גם חידושי קהלת שלמה

להרב מוהר"ר אלמן היים מנלונא יע"א.

ועתה הוספנו מחדש עוד ספר יקר הנקרא בשם

עיון יעקב

וזה החידושים על כל אגדות הבבלי להרב הגאון הגדול בעל המחבר ספר חק יעקב במבואר בהקדמתו.

חלק רביעי

כהנה וכיוצא מדשים נפלאים ותוספות מכתבי הגאון הנ"ל מו"ח זוסמאן יעבץ וכמו מוהר"ר אברהם יעבץ נ"י:

שנת כתר"ן לפ"ק

שמעטטין.

בדפוס של ע. שרענצעל.

יז ב **תניא** רבי אומר למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין:

בקלקולת גמורה ונצטמקה כמשולים לחם כדקתני יחזיקו קמטי מגל כמעלה מדדים: יזיר עצמו מן ה' כיון שנזיר לידי קלות רוח והוא גרם לה:

א ב **אמר** רב שמואל בר יצחק כי הוה פתח ריש לקיש בסומה אמר הכי אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו שנא' כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים אמר רבה בר בר חנה אי' יוחנן וקשה לזוגן כקריעת ים סוף שנאמר °אלהים מושיב יחידים ביתה מציא אסירים בכושרות (אל תקרי מוציא אלא כמוציא) איני והא אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני בית פלוני לפלוני שדה פלוני לפלוני לא קשיא הא בזווג ראשון הא בזווג שני

כי פתח כסיפיה גם לחתם סוטה: אין מזווגין אשה אלא לפי מעשיו. לטובה לנסך ולדיק ופחלים לפתן: כי לא ינוח שבט וגו'. לו יחזור ממטלי סרטע בגורלדיק: וקשה. לפני סקנים: לזוגם. כך דלפי מעשיו: כקריעת ים סוף. מכמטע בו מעבה (סדרי) נחלצים: מושיב יחידים ביתה. מלס יחיד ומלה יחידים והוא מזווגם יחד (ומשיב) [ומייבג] מהם זיע לחבר: מוציא אסירים בכושרות. סולים ממלחל ממלרים נחדם כמר לו מזוה ולו ליטה מקום אלו יחידים לעולים לחקיים: איני. מי כתי

זוג לפי רטע הסוס והלו מקודם ילידתו שלון מדע רפשר הכתוב מכריזין בם אלו אלים הכל בלוי לפרע והלו הכל בידי שמים חץ מידתה שמים כדלתריך בעבכם בדם מלך המעוטה על סמריון שטל ספס ותבילה לפני הקנים ולחתר לפרע. מפס זו שם מחטל פליס נפדר לו חלם חכם לו מפס שני לו עציר לחבל לדיק ומפע לה קלמר [לים] דלון ז בידי שמים: זוג ראשון. לפי שחלל: זונ שני. לפי מעבדו וקפס לזוגן לפי שלילם בם זוג:

מהרש"א שנא' כי לא ינוח גו'. כלחה דדרים לם מקיפה דקלה דלירי בזוג דכתיב למען לה יבלחו חלדיקים בעולתה גר לפי שעשתו ליל למכחב בעולה כפרט"י שם לחבל התי"ו מדים על הבקפה גם מלה הפרטים בם' הוא שדים בן לומר דסמסקים לירי בזוג לחם לים שם מפה לחם שלים הגוסס ל בפביל ממן ולחר כי גודלי הקנ"ם הזדוג ל לחתה לפי מעבדו כי לה יסה מפע הרשע גר' דסיים לחם קסיל מפע ומפחחם שלים סגוסה על גורל סלדיקים הסגוסים בזוג למען לה יקלחו הלדיקים ידיהם בעולתה דהייט בעולה שלם מלר מפפחחם שלים סגוסה ולחר לחבל הקנ"ם מזוג הרישה ה' לפזוגים דהייט לחם מדם לעוגים ולברים דהייט הגוסה לחבון ולחר בחל לחתוה בלם חלילה לפי דעתך שלים מוג ויפר טפע לחם שלים הגוסס וע"כ לחר לפזוגים ולברים בלגופם כי החדם דלה לפזוגים וז' ילחם לבבע וגדולי זה הסמפע שלים הגוסה ל גם לם סוף מוג לפנים בבבע דלי לים מוג ויפר חיים ומוערים מקלקלחם גם בלב יהליכם פ' לח פועלי לחן ליפע לחם שלים הגוסה ימם ע"ר בלחתו וילך עפו לל ישמעלל לל לחבס הלך זרזיר חבל עוזב חלל מפבי קסוף פיט ומקיים סלוס על ישרחל סיפו כולם הגוים ומזנים ולו ימים להם בלוס כמ"ם פרק י' יוחבן לם רלימם ג' מפפחות המחגרות ז בזו פסול ים בלחד מהן ולין מבימין לחבן לדבק ז בזו ודו"ק: יבחוק' גר"ם קדם יצירת הולד. נרלה לר"י קדם ילידת הזכר בין לם טולדה הבקבה בין לם לל טולדה עדיין עכ"ל ילחם דמקמע להו הכי דבם פלוני לפלוני דומיל דבים ובדה פלוני לפלוני דילילתו חלינ חלחל ומדקאמר מי בת פלוני לפלוני מכמע דבהדיון הזכר סחוק בעלם (הסיך לומר עליו פלוני חלינ חלחל לף בבבקבה לילה בעלם) דלל סיך למיחר עליה פלוים חלל בת בחדיה לפלוני דלבים הוא בעלם ולפבר בלוה בוע בפ' הפפלת זכר זה כי בבקבה בקייה בלה ר"ל בבבר בולד בחלו לחבל בבקבה בקייה בלה בלי חל כי כבר בחלם מזלה בילידים הזכר זה בלה ועוד כחבע בם פירום לחר ע"ם:

הדרך כי סוס מתם כיל נסוסה. מסבר דקאי מתם דמתרי נגעי לעיל
ולימני סוסה וכלל ליתני כאיל ופרטי מכך היל מתיכם מרמיייטו
אמבי בגמרא לידי דמצא כתיבת וחצא המדיר סגא נדרים ולידי דמצא
נדרים סגא כיל דתני לגדרים וקאי סוסה בתרים וכדתני דמניא לעה
נמסבת סרמם סוסה לפרמם כיל כל סרמם סוסה בקלקלה יהיל עגמו
מן היין וכו' וכפי זה נלמה לי דכוקמה לכתיל כך סוס מתם סוסה
מבשלם כמוכם סרמם סוסה קודם סרמם כיל וקמיל ליה כיון מתין הגיל
עדל גגיל מלא ממך מכוסה סוסה בקלקלה ליל יקמה נפגל מסגה
מהניל קודם מסבת כיל ומסר כך מסבת סוסה ומסי לעסך קדל מסוסה
גיל מן מחוננין לסדם מתם מלא לפי מעביו ולילו סים סדם כמר וכגון
וגיל מסיין לא סים מחוזק לפגיו מתם סרוכה מיכה לריך לקמה לה
ולהקוסמה כי המים הקודם לא יגע ליה הקמתם מתם סוסה ולפיכך מגא
נסורה סרמם סוסה קודם סרמם כיל מתילו סים זה קודם וכיל לא נחוסבה
לפגיו מתם א מתסבה סתגיו ומסיב כגיל סרמם כיל לפי מנפלוסום כשם
יין עכשם יהיו עגמו מן היין מגל נפגל סתגבה דליילי גדודים מגא
כיל נמרים ושל מתסר מדקדק נסמוך דכתיב סים סים כי מתסה מתסה
כיון מהתסה מתסה מנעלה למה מתם נתים דהיל מתם כי מתסה מתם
סיכה מכן כתיב נלשון החלה ומם כי מתים מוסלה מתם מיכך ולה דרם
מן מחוננין לסדם מתם מלא לפי מעביו ומם רחים מתה סוסה דע מנעלם
היה סרוך ומים סים נוכם מתסבה מתסה כי לפי מעביו מל סים הם
מנעלה החתם מיל מתסר מדקדק נרחמים כל כרוחה סוסה נקלקלה למה
נמרו מהתסה ולא תמרו כל כרוחה סוף נקלקלו דכתיב עתם יומם טהלף
יהיל עגמו מהיין ליל כי מתם נפוסה סיגו כיון קלקלתם הנה תמל
מן מחוננין לסדם מתם מלא לפי מעביו מתם רחים מתה מהיל מרוכה
ונא נעלה לקלוסתם ניוסר מתם נעלה הוא מרוך כחוכה וכיון מתוא סיין
יהיל עגמו מהיין ונמלא מתיכם מהיין מתסה החתם מלא מתסה
מהיכם סים ותתרו נפל לתחיל לגבי סדם מיכה יהיל מתסה. שיל מתשחי
מתחתה סרמם סוסה מל תמרו ולים מת קוסדו לא יהיו כמו מדכתו
פיהל מהגל ין מתיכם נוסן מתכוסדו לכיון וקדמיו לו יהיו לעגמו סוסה
מתסבה לתחל והגיהה מל הכיון ועל הדגל מזה קגיל ליה לגיל כי מם
כוח תמא מלא נתן מעתמוסדו לתכיון מתחו עם מתחה לגיל כי מתם
נפוסה מין מחוננין לו לתם מלא לפי מעביו וכיל מהוא סיים מתחה
מבשלוסדו גידוד מתסבה סרוכה ממנו ולכך גא המוגם נסוך מל החתם:
מין מחוננין לסדם מתם וכו'. וקי דקמר נלשון שלילה מין מחוננין
ושוד קמה מתפגיק נין מימרא א לקמיים ליכי והחתר מחיל מי יום
והו נחימתם לכי יוסנן מחתר ולקמ נאוכם והו ומיכף למימרא לכגיל
היה לו לתכוסות ליכי והחתר מחיל והו ושוד לדרך לנהר כיון מלחתר
ר יוסי נרחמים תם שהה הקניא מחוז אוגים וכו' למר. כתן מקמה
לפגי הקניא לאוכם כי הן הן מעביו כי ושוד נגהר מיים רפיי זיל ומקמה
לאוכם הכך דלפי מעביו דמחתר מחיל מדניהו סים אוגים לתריס מחיים לפגי
החתגיים ומיכ מו ליכא לתקבויי והחתר מחיל ניל יוחלת וכו' כיון דליכא
מכי נוגי אוגים הוו הגך דלפי מעביו לחוד וכהכו דמת קול לחוד. ושוד
מדקדק תם מסיכתי נקריעה יש כיף מבשחכו פעבה נרחמים תם מגייכו
נאוגים וכן תם ספיי לפיי נסוסרות נחדם כשר לה תחם ולא ניהה היכו
מחייהם לכגין האוגים ומגייר פי נסוסרות נכי ומיכות והוא מחייהם יוחר
לגגין האוגים יש גוכים יום מסוליים ועיל לתה לו תכלו דהא והא
נאוג לחוגן והא דתין מחוננין מלא לפי מעביו הוא כשהקריעתו נרחמים
וכפלו ממנו תם אוג וכיוגן נאה מבכי נמבי ניל שוחר לפדם פבם
נחחייב כחא יקדמנו חחר נרחמים. ולגדיך למעיקרא לא מקשו להא
דשחיל הא דלא יכולים הוא נחחון מקדמתו נרחמים ולקמו והא דתין
מחוננין מלא לפי מעביו הוא נחחון מקדמתו נרחמים ולקמו ממנו בא
אוג דקיל מיסנו לו מחוכה בא אוג לחחם מיכה לפיהם לחתו סחקדים
נחחלה ורחמים וכיון מכוח לקח בא אוג מל אם ויכה חשרכו בא אוג
מחוכה לו בעת מיכיהם יחנו לאה מחלה מחנו בא אוג ולכך לחר מין
מחוננין נלשון שלילה כלומר מפילו לפדם כאה אין מחוננין לו לפם מדכה

מדו לשון קינוי אריב בר יצחק אין קינוי אלא לשון יחזקאל ג
התראה וכהיא ויקנא ה' לארצו:

ויקנא ה' לארצו. כתרים גילק וחכיל וגזם מלא יכחיבו שד לם
מלט דנכחלט נוגלי מכחני מרכחת לגיל: לארצו. מל
מלט כחו ויקחלט לחכי חחוקים לחכחר מל לחכחר מחחם
חרינן לגבל:

תניא היה רבי מאיר אומר אדם עובר עבירה בסתר ב שם
הקביה מבריז עליו בגלוי שנאמר ועבר עליו משלי
רוח קנאה וקנא את אשתו ואין עבירה אלא לשון
הברואה שנאמר ויצו משה ויעבירו קול במחנה אמר משה
ריש

ריש לקיש אין °אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה
שם ב °בו רוח שטות שנאמר °איש איש כי תשטה אשתו
תשטה כתיב:

אדם עובר עבירה בסתר. כגון אדם מחלה מצרעת נפסחי:
והקביה מבריז בגלוי. מסתמן גלוי נמלא לקמן לה וסדנר
מסנרסקס נגלוי: ואין עבירה. נוקפין: אלא לשון הברזת. הקניס
מתכון לסנגיר קול:

מדרשא והקב"ה מבריז בגלוי. מיבעי' מהקנים מבריז כולי
לבחורים מסתע מיתים רוח מהרס מסמים כמ"ד לקמן
סכי וקיל דמ"ב לחולי לגו מיתי מיעטת מפך נרייחת כמ"ד רוח
מהרס ויש לייחב דסיק מקנים מבריז נגלוי סלי ע"י הסנון וכוח
סמומחת וקיל: אא"ב נבנסה בו רוח שטות כו' תשטה כתיב
ס'. דלי מלמון נבויים סו"ל למכתב כי חסם ולי מלמון קוטם כמו
מסם קנים סמחוי ס"ל למכתב נמ' כי חקטם וע"כ דישהו מלמון
סמחם וע"ל מיתי לה דכתיב טלף לחם מקר לג נומר וסיים כי
סמכמפם מפחם לומו נם נדנרי סמחם וסוי שחם לסיכם לחבל
שליכחת דמלמודא לין לחדם שנר עבירה כו' מסמע דנכל עבירה
יש ללמוד בן וסיים מסחוח מעשה ומכחם לומו מדרך עונש נדרך
רשע וקיל:

שם תנא דבי רבי ישמעאל אין אדם מקנא לאשתו אא"כ
שם ג נכנס בו רוח שנאמר °ועבר עליו רוח קנאה
וקנא את אשתו מאי רוח רבנן אמרי רוח טומאה רב
אשי אמר רוח מדירה ומתבריא כמיד רוח מדירה
דתניא וקנא את אשתו רשות דברי רבי ישמעאל ר"ע
אומר חובה אי אמית בשלמא רוח מדירה שפיר אלא
אי אמרת רוח טומאה רשות וחובה לעיולי לאנש רוח
טומאה בנפשיה:

[רוח מעורב ולקמן מפרש רוח מסרה לו רוח מחלח פיי שמו]
כגון לסחגילו לסקניע לחם לחסה]: רבנן. דבי רב חקי לחמי
חת מחלח: רוח מדירה. שסחה לחם הסריטה: מתבריא כמיד.
רוחה דקאמר לי ישמעאל מסרים סיל: דתניא. דקאמר לי ישמעאל
לשון פלוגחא דבי ישמעאל ור"ע לקמן מפרש מעמיהו: שפיר.
לי לשון לי מנחם:

מדרשא ועבר עליו רוח גו' רבנן אמרי רוח מדירה בו. כמו
שם ד נומר והם עלאכיו שנקראו רוחות כמ"ם שעשה
עלאכיו רוחות נו' סהם סמשרחים לחם המקנא לידי מחלח קנאה ומיתי רוח מקר
מנא מחמו לידי פריטת ומ"ד רוח מומחת כמו ומיתי רוח מקר

נמי נומר ומם המשרחים לחם המקנא לידי מחלח מקנאה לה נעשד
מנא נמחרים מדיין כדמפרש נעיל הדיק:

אמר רב חסדא זונתא בביתא כקריא לשומשמי
שם ה ואי' (פסא) [חסדא] תוקפא בביתא כקריא
לשומשמי אידי ואידי באחתא אבל בנברא לית לן בה:
כי קריא. סולעם סל סחעסון סחוכלמן כך הזמם ממריב הניח:
תוקפא. כעמ: אידי ואידי. פוקפא חכוח דלחני דממרני ביחח:
באחתא. כשסחבם מחם לו כעכיס לפי שהיה מהעקפה נזמניס
ולימ שמם מלחכם ולא מחמיה ניחם ומעקפה לחם בל נעלם
למכחניס:

ואמר רב חסדא בתחלה קודם שחטאו ישראל היתה
שם ד שכינה שרויה עם כל אחד ואחד שנא' °כי ה'
שם ה אלהיך מתהלך בקרב מחניך וביון שחטאו (היתה
שכינה מסתלקת) [נסתלקה שכינה] מהם שנא' °ולא
שם ו יראה בך ערות דבר ושב מאחריך:
קודם שחטאו ישראל. נעריות: עם כל אחד ואחד. נניחו:
נסתלקה שכינה מהם. מינה לנימם דלימ יכלם לנחום
נמניחם שנניחם:

מדרשא בתחלה כר שכינה שורה עם כל אחד. רפי דקדק
לשרש עם כ"ל ולמר נניחו נסחלקה מהם מלמד לניחם
כי דמסחע ליה דקלי לחלניל דיחוד מרח דממעחין דניחם נניחם
כי קרית כי דקוים חנח הזמם הסכינה שורה נניחם כל יחיד ויחיד
ומיל נרכם חנים כוי"ם נכל מקום חחר חניה חנח לך ונומר
ומסיחך נחנח הזמם נניחם חנח קלון סכינה מהם ומיל שם ים
שמנר לים ולמם כדלקמן ומיחי לה מקרח כי כ' ולי מחנרך ניחו ומסיחך
נר ריל מדרך חילך הסכינה לניחם כל ל' ולי מחנרך ניחו ומסיחך
נקלון סכינה מסיב ומנ מלחרך ורפי שפיר לניל נני זמחח
נניחח לני שחיל מחנעקה נאניחם כ' ולח מחמרח ניחם ומעקרח
לחה הל כ' עכ"ל נח הוה לילנרך ליה לנחוחי הכי לחח דקלון הסכינה
סיל קלון נרכה חניה ומחיבו כו' כדלחני הכח וכו"ק:

אך שמואל בר נחמני אין יונתן כל העושה מציה ה שם
אחת בעה"ז מקדימתו (ומליכתו) [והולכת] לפניו
לעה"ב שנא' °והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך וכל שמות כג
השובר עבירה אחת בעולם הזה מלפתו (ומליכתו)
[והולכת לפניו] ליום הדין שנאמר °ילפתו ארחות דרכם מיכה ו
יעלו בתרו ויאבדו רבי אלעזר אומר קשורה בו בכלב
שנאמר °ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה ישמות לה
לשכב אצלה בעה"ז להיות עמה (ליום הדין) בעה"ב:
מקדימתו

עין יעקב

מקדימתו. לפני (ממש) [מיתתו] מכרתה לפניו: מלפפתו. סוכתו:

מהרשיא כל העושה מצוה אחת בעה"ז מקדימתו והולכת לפניו לעה"ב סי'. מהידוע כי מעשה לדם מוליד ומלוכים כפי מעשיו הן לטובה הן לרעה ומיכה למעוט לפני לשון הכתובים לפני הענין עד"ש כי חשמש ומטה יפים הולך בשמחה ולון לריכם שמטה אלא להקדים לפניו להרחות לו הדרך לפם תבל בשמחה עגילים לריך האוליכו לכרכו ולפפתו כי לית הולך לפם ומלוכו כדרך האוליכון לגרדום שמוליכים אותו שלא לרלוה בע"ב וק"ל: קשורה בו בבלב כו'. ר"ל שהעגילים דבוקה בו לשלש לפרקם חעלו בעה"ז ולוקח לית מהכתיב לפכב תלגם ולא כתיב לפכב עמה כמו שכתוב עמי בו' ואמר עוד מיתולת דלהזות עמה שהיו קשורים בו עוד להיות עמה גם בגיהנם לעה"ב וק"ל:

ירק ד ע"ב ג נטוילת ידים כאילו בא על אשה זונה שנא' °כי בעד אשה זונה עד ככר לחם (ואשת איש נפש יקרה תצוד) אמר רבא האי בעד אשה זונה עד ככר לחם [בעד ככר לחם] עד אשה זונה מיבעי ליה. אלא אמר רבא כל הבא על אשה זונה לסוף מבקש ככר לחם (ואינו מוצא) אמר רבי זריקא איר אלעזר בל המלול בנטילת ידים נעקר מן העולם. אמר רב חייא בר אשי אמר רב מים ראשונים צריך שינביה ידיו למעלה מים אחרונים צריך ששפיל ידיו למטה תניה הנוטל ידיו צריך שינביה ידיו למעלה שמא יצאו מים חוץ לפרק ויחזרו ויטמאו את הידים איר אבהו כל האוכל פת בלא נטילת ידים באילו אוכל לחם טמא שנאמר °ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים אשר אריחם שם מאי °ואשת איש נפש יקרה תצוד איר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל אדם שיש בו נסות הרוח לסוף נכשל באשת איש שנא' ואשת איש נפש יקרה תצוד. אמר רבא האי נפש יקרה נפש גבוה מיבעי ליה ועוד היא תצוד מיבעי ליה אלא אמר רבא כל הבא על ד ע"ב ה אשת איש אפילו למר תורה דכתיב בה °יקרה היא

מפנינים יקרה היא מביא שנכנם לפני ולפנים אפילו רבי היא צדתו לדינה של גיהנם:

כי בעד אשה זונה וגו'. משמע דרים לם מקיפים לריסים נפטיל ככר לחם אם לא לחם לעוכם של זונה: נפילתם דכתיב בעד ככר לחם עד אשה זונה מיבעי ליה. משמע נפטיל ככר לחם אע"פ שעוכם עד כדי שוכם לחם זונה ואיט אלא עד לחם זונה כתיב עד לחם זונה נעד ככר לחם ליכ לי לרבות עידי דהלי מקיפים לריסם אלא עד מדיים קרת אלא עד ונעד קל קפיה לים דנבי ככר לחם סוף לים למכתב נעד ונבי לחם זונה הוא לים למכתב עד: המזלזל. במוכל ממיד נלא כשילת ידיים: נעקר. השוכר על דנבי מכניים מיב מיחם דכתיב ושוכן נדר יכבנו נחם: [מים ראשונים. שלפני האוכל: שינביה ידיו. רלוי לתגעוכיו מיב חוים מפפיק לגד אחשוחו וכו': שמא יצאו מים ובו'. כדחתן בפכבת ידיים פיב וכו': אחרונים. שלאחר הסעודה מהיכו חכמים שיעבו מעני במולח מדומים יש בפחמת לם הכיכים: צריך להשפיל ידיו למטה כדי שחרד הזוחמת של חבמיל מביחו מחרי לפעביר מזוחמת הן]: כל האוכל בלא נגוב ידיים. דבר מלוח הוא ומחבב כזוחמה: שנאי ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים. (ומפני מרפי' שהוא טמא) בגלגי שעוחו ולחוחו בלפיכי הנקר ובגלגי הארם כדכתיב בגלגי לחם הארם חשוצה לפיכם וכתיב בחיב בגלגי יאכלו בני ישראל לחם טמא בגוים) חלמד דבר עלום קרי בחלחם: מאי ואשת איש וגו'. סיפיס דקרא דלעיל [הוא] כי בעד לחם זונה עד ככר לחם: לסוף נבשל באיש. והיכן בעד לחם זונה עד ככר לחם ולחם לים זונה בם בפם יקרים הבנוים של מלדם מדף לחריס ולך לחם וחבישה: היא תצוד מיבעי ליה. כיון המקיפים לריסים קל דכפם ליה הכי לימני ליה לחכתב ולחם לים בפם יקרה של חלוד לחחה לחבל חפחת עבשיו לחם לים לחם הכפת: מבהן גדול. לחפי חוא קודם לבית עיש בפחות לחשון ולנרך הקטן ושפחי קרת דכפים ליש בחוליה:

מדרשיא כל האוכל בלא נ"י כאילו בא על אשה זונה כתי' ירלוה הדמיון דלנב לחפי כמי לון מקרת יולא מידי פשוטו והצנות מצית לידי עכיות כדכתיב רועם זועם יהבד הון ומדועם ליש האוכל

עיין יעקב

שלוקל נלה נעי דעוכנו כמי עכיות וכחלוחת ס' נעם לחם וסכיכן
שכי וקיל: האובל בלא ניגוב ידים בו'. עיין פרש"י שבועות דמוק
ולי"ל דמקשיה דהאי קרא קדשים ליס ככם יאכלו אבי ישראל אלא
לאחם כימה בגרים אחר אחרים אם דרים אחרים אלמלי הדחת מים
שלאחם ממה היו על אחר הדחת מי ידיהם אם הוא שעריך לא
עבו מיעיכן: ומאי ואשת איש נפש נו'. ופרש"י נפש היקרה
הגנוס היא אבודיכם חזק אחריה כי אבל הכחא משמע ס' ע"ם
ופיחכו אין מובן לי דאחם ליס לעיעל הוא ילוד לאחם מיבעי ליס
גם קשה לחם כעם מי שהוא כפם גנוס הוא ילוד ל"ח ואלי מיחכו
נראה לפרש הכפם גנוס הייכו מי שמקלקל בעבודו ומכאב עלמו
גנוס להיות אים יפה אחור ומרחה הרי היא הגוף אבודו כעכין
אבל אחו אלא אחם נכשל בו ל"ח כל זכה אוכרחו
אבל ואפשחא שעיל קאחר דס"ל לעכחב היא אבוד דסייכו שהיא אבוד
לאחו ולכאי קאחר רבא דעייכי לעילו לאחר אוכים סולי ולא שהיא
אבוד אחו אלא אבודיך לעכחב היא דעשוע אחם היא וקיל:

ז אין יחנן משום רבי שמעון בן יוחאי כל אדם שיש
בו נשות הרוח כעובד עבודה זרה כחיב והבא
יהושע ח תועבת ה' כל נבה לב וכחיב החם ולא חביא תועבה
אל ביחך ור' יוחנן דידיה אמר באילו כופר בעיקר שנא'
מלאכי ג פן ה' אלהיך את ה' אלהיך ר' חמא בר חנינא
אמר באילו בא על העריות כולם כחיב הבא תועבת
יחזקאל טז ה' כל נבה לב וכחיב החם כי את כל התועבות האל
ישעיה כב עשו אנשי הארץ עולא אמר באילו בנה במה שנאמר
ישעיה ב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה
משלי יז נהשב הוא אל תקרי במה אלא במה מאי ליד לא
מ"ק כ"ה ינקה אמר רב כל הבא על אשת איש אפילו הקנדי
להקביה שמים וארץ באברהם אבינו דכחיב ביה
בראשית יד הרמותי ידי אל ה' אל עליון קונה שמים וארץ לא
ינקה מדינה של ניהנם קשיא לחו לרבי ר' שילא אפילו
יד ליד ידי מיבעי ליה אלא אמרי דבי ר' שילא אפילו
ישעיה נג קבל תורה כמשה דכחיב ביה מימינו אש דת למו לא
ינקה מדינה של ניהנם קשיא ליה לרבי יוחנן דאי יד
יה ליד יד מיבעי ליה אלא אין יוחנן אפילו עשה
משלי מ צדקה בסתר דכחיב בסתר יכפה אף ישחד בחיק
חמה עזה לא ינקה מדינה של ניהנם:

ורם לבבך ושכחת מעלה מי עלך כחיב סכחם: את כל
התועבות האל. נבי ערוה כחיב: במה. עיי אשר נשמה
באפו. סמחוק לחם בלוח כנגד נפש וסייכו נלחם סחכונם נפשו
נפיכו: מאי יד ליד לא ינקה. קשיא קשה לשייכי לעיל הוא
נעשה מי כל נגם נב יד ליד לא ינקה: פיי כל שים בו נקום הרוה
חפילו הקטה ומי ולא כל הנח על חכם לים דלא מכחבי קרא חלא
נעשים סרוה: הבנה: לדקביה וכו'. חשלימו נעשהו על שכל
כלחריהם שקרא קונם שהים וחרן דסיים יד ליד חפי' דעתם לחגרחם

בחמר הרשותי ידי וכו': קשיא לחו לדבי ר' שילא. חפך דכחם
דרב: פיב חפי יד ליד ידי [לא ינקה] מיבעי ליה: אפילו הוא
במשה רבינו. שקבל חורחעדיר שקביש ליחו: יד ביד מיבעי ליה.
דחא קרא נחקבל חורה חוקמה ליה ולא נחחן וחוה ליה לעיכחב
יד ביד לא ינקה יד שקבלה ביד לף חוא לא ינקה: אפילו עושה
צדקה בסחר. שכחן ביחו ליד העבי והבי משמע יד שחחכה ליד
לף חוא לא ינקה: דכחיב ביה חחן בסחר יכפה אף לא
דעיך חפי קרא ינקה דלעיל הלא רבחחה חוא שלף ליה חפי ליחוחם
לף ומחם ליה עכשיו על נקום החוה:

מהדשיא כל אדם שיש בו נשות הרוה כאילו עובד עבודה
זרה כו'. חוא מבואר ליה לחדם ג' נוחום חוה מיחרה
ולוה נוחמלה כדחחר לעיל ונחחר נחחן מיחרה כי חני ר' לחי דכחי
וכחכל חוה גר' ובהיכך חוה הבוחלה שהוא כה של ע"ז כמ"ם והיחי
חוה שקר גר' והוא הגם הרוה ול"י חחר כחיב כופר כולי גם חוא
ע"ז כי חוה הגקה שהוא חחת חבילו לידי שכחה ר' שהוא שקר
הפחרה ועי"ז חחר ג"כ כחיב גח על פניהם כי חוה הגקה שהוא
חוה הבוחלה חבילו לידי חוה בוחלה של עבודה כדחחר לעיל:
באילו בנה במה כו'. עלה בחה חוא חורה בחקרא על שקום גבוה
ולבכין נחחה ולוה גבוה חבנוהו ודחוקו לבחה כמ"ם גבדים
ובכחיב"ל בחוה גר' ולח חגבים עלחו שקבי"ם חפסילו שכח' וחבוחה
הגיה חים שכח כי בחה כחכב שכח שחוה הבלוה בחכב וכדחה
לבחה בבוחקו וסייכו לבחה של עבודה זרה שהוא שהוא הבוחלה
הגקה הבוחלה חבילו לידי חוה בוחלה שכל שקום גחחו לפי
יליכחו שהוא חוה חורה כמ"ם ויילך ס' חלכיס בוחר ויפח בחחיו
כשחה בוחר וח"ל לחוה חחלכה וחוא לא חלך חחרי חוה זה כי בחה
דבבודים זה כחכב חוא בוחר הבבוס והבקה וכו"ק: כל שיש
בו נשות הרוה אפילו הקבדו הקב"ה ס' כ"ל דבבי בקום חוה
כחיב חועבה ס' כל בבה לב יד ליד לא ינקה וחקחה ע"י ובקרים
חחרים כל הבח על ל"ח ס' ועבוה חוא ללא כחיב הלי קרא
דחכח לבבי הבח על ל"ח כלל ובבילוכין ע"ב חדרשו חחלכה חבוה
חיה ליחי חחה לא ינקה בו' חכח' יד ליד לא ינקה לחו חייב קרא
דחחיי חכח חחלכה חבוה חבוחר חוא בחפר חבלי יד ליד לא ינקה
רב חרב לדיקים כחלבו וכו"ם החוס' בם ישרים ודבדי חחחחר
דחכח חבוחר ע"ם ע"ם בפ"ה לחבוה ב' חדוה בוחה בחבדחם
עין בוחה וחוה בחוכה ובפ"ם בחלה חחבוחם והחיחך בבלבם וח"ם כל בים בו
בקום הרוה שהוא חדם בלבם חרבם חבבוחם בם בים בו
חדם הרחשוים חבבוחם בוחה בחבדחם בחיב עין בוחה
שהקבוחו הקב"ם כולי כי לא הלה ליחכוה רק בוח שהקבוחו הקב"ם
כי כחחר חרישתי ידי לקבל חלל עליון קונה שמים וארץ ולא לחקה בחלך
לחפי' בחוה ועד בחדך בר' ע"ו כיין בים בו חדם הבביה חרבם בחיב
בבוה חרוה לא ינקה חדיבה חל בידבה בחכ"ם בבלבם ודבי כי הלה
בחחבו לחיליו קיבל חוכה בוחבם כי בחכוה בם לחב"ם בים בו
חדם ז' הרחשוה בלא ליחבוה בחחבים בחבה חיה בחבה
חביחם בים רק בוחה שהקבי"ם בקבלה חורה בחב"ם בין בים בו חדם הרבה בבוה
כחי"ם בבל לך הבבולה בלך בחבי"ב בין בים בו חדם הרבה בבוה
הרוה כבלבם לא כולי ול"י בוחקף דחבי"ב בים בו חדם הבלוכה
על לך הבלוחה ביחבר לא כי בחיבו בחבה חחם חלא בחוה בחבה
חוחן

כל בחחבלה כולי חוכר ביה. וקיימחא כבוכים בי חלבוה כיין בבחיב בחם ביה ובביב בחם ביה בבחוך לבבן בבי רחי לבוה כלחבים:
באילו בה כל כל הבדוה כולה. וקיימחא לן בי בחבחיב בחי חיבוה ביין בחחבוה לבן חבבר דחים בחים בחבוה בחבדים וכל בחבבלה ביין בחב דקיל
בים דבריחה בחבוה וכח בל הדוחו וכחיב בחבריחה: אפי' בקום לחקבו בחב"ם חח ביב"ם בוה בחבי"ם. בין בחחבים בחבה בחבוה בחבה בחבה בחב

לומן נעמן סמר לעפ"כ כיון שים בו מום פרעה ז' פל נסות הרוח כנעמה לה סי וקל:

ח סם **אזהרה** לנסי הרוח מנין אמר רבא אמר זעירא
ישעיה נ ד מהבא °שמעו והאזינו אל תגבדו רב נחמן
דברים ו בר יצחק אמר מהבא °ודם לבבך ושכחת ובתיב
סם °השמר לך פן תשכח ובדרבי אבין א"ר אלעאי דא"ד
אבין א"ר אלעאי כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו
אלא לא תעשה דשם רב עוירא זמנין אמר לה משמיה
דר' אמי וזמנין אמר לה משמיה דר' אסי כל אדם שיש
סוף נו בו נסות הרוח לסוף מתמעט שנא' °רומו מעט יכול
סם ישנו בעולם תיל °ואינו ואם חוזר בו נאסף מן העולם
סם בזמנו שנא' °והזמנו ככל יקפצון כאברהם יצחק ויעקב
משלי יט דכתיב כרוו °בכל °מכל °כל ואם לאו °ובראש
סם כג שבלת ימלו מאי ובראש שבלת ימלו רב הונא ורב
סוף נג חסדא חד אמר בסאסאה דשבלתא וחד אמר כשבלתא
עצמה בשלמא למ"ד בסאסאה דשבלתא היינו דכתיב
וכראש שבלת ימלו אלא למ"ד בשבלתא עצמה מאי
וכראש שבלת ימלו אמר רב (אשי) [אסי] וכן תנא דבי
רבי ישמעאל משל לאדם שנכנס לתוך שדהו גבוה
שמות יג גבוה הוא מלקט °את דכא ושפל רוח רב הונא ורב
חסדא חד אמר אתי דכא וחד"א אני את דכא ומסתברא
כמ"ד אני את דכא שהרי הקדוש ב"ה [הניח כל ההרים
וגבעות ו]השרה שכינתו על הר סיני ולא גבה הר סיני
למעלה אמר רב יוסף לעולם ילמד אדם מדעת קונו
שהרי הקב"ה הניח כל ההרים וגבעות והשרה שכינתו על
הר סיני:

אזהרה סנס יהא גם זה מכאמר ורס לנבך ומסמח מלמח מנוסה
סנב גם לידי מכסח מסמכח לח נוחלו ומכמני חח מוסר

מסמר לך קן מסכת: מתמעט. מחסיטו: ישנו בעולם. כיון שחזר מהשתכון: וישנו בעולם. מסקיים: והזהבו. אלם חזר ומעשה קן מכי קמיך לח עלמו: בכל. כלילו מכאמר בחם כל: יקפצון. קן מסנלם יחזרו מחם יקרים לחכחם כחיב בים וחי נוך לח לחכחם נכל ילמק כחיב בים וחלכל מכל יעקב כחיב בים כי חכני מלסים וכי ים לי כל: כמאמאה דשבלתא. נגסו סל מטולח מקוין זקן המנולח ושוח כמגר ומסל מלוי: גבוה גבוה הוא מלקט. ושים וכרחם מטולח עלו כמטולח מכרחם רלחים למעלם מחגרחם: אתי דכא. לכי מנגים לה הדכח עד מסוכן חללי וחיים לחסכן לח דכח: אני את דכא. לכי מרכין לח מכינתי [מלט]: ילמד אדם מדעת קינו. לחחת לח המזוכות: כל ההרים וגבעות. כנון חטור וכתבל:

סנמו סס כדכתיב למס תילדון הרים וגמכים:

מרש"א אזהרה לנסי דרוח כר' שנא' שמעו והאזינו אל תגבדו סי'. לח לענין לימולח קלחר מפורש נגמח מקרלחם ולח לענין מלקות קלחר הח למריכן דלין למדין מדבי קבלה ולחסבר דקלי מדלעיל דשנכמין לחזר בדין ניהכס ולין מוכמין כמי ומסיים מלי"ב מהיכין ור"ל: כל אדם שיש בו נסות הרוח: לסוף מתמעט סי'. יולים דלחי קלין בענין חזר המבול שוח דכתיב שכחבלו בנביל הא חמונה כדלימח פרק חלק ועי"ב כלפסו בבלי אמכם ועי"ב למר בחי בחר בו ולימו מחבלה עוד כלפס בשמו כלביהם סי' לף מכחבים נכל המיוחח כדכתיב נהו נכל מבכל כל נלי מיו מחבלים כדלמריכן בחלק כי לחם המעבו לחם מעשיהן עלמכם לנרהם למר ולחכי שפר כולי ע"ם: ולחר אמר אני את דכא ומסתבריא סי'. וי"ו שם המכוב יסמיל עלמו לבני הספל מעמ

ולח יולמר סלין זה כשהו דלין לך בהל מכחל סיים וקל:

ואיך אלעזר כל אדם שיש בו נסות הרוח ראוי לנרע ס סם
באשירה כתיב הבא °ורמי הקומה נדועים והתיכ- סעיף ג
התם °ואשרידם תנדעון. וא"ר אלעזר כל אדם שיש הושע ג
בו נסות הרוח אין עפרו נגער שנא' °הקיצו ורננו שוכני עפר ישעיה כו

ד עיקר עפר *שוכבי עפר לא נאמר אלא שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו ואיזו אלעזר כל אדם שיש בו נפיחת הרוח שכינה מיללת עליו שנא' °(כי רם ה' ושפל יראה ונבוה ממרחק יידע) דרש רב עוירא ואי תימא רבי אלעזר כא וראה שלא כמדת הגביה מדת בשר ודם מדת ב"ו נבוה רואה את הנבוה ואין נבוה רואה את השפל אבל מדת הקב"ה אינו כן הוא נבוה ורואה את השפל שנא' כי רם ה' ושפל יראה:

שכבי עפר לא נאמר. דליכאמע על כל המתים: שכן לעפר. מסמיל עלמו עד לעפר: מיללת. מקוננת: ונבוה ממרחק יידע. ריפים דקרא כי רם ה' ושפל יראה ונבוה ממרחק יידע ומבוה ממרחק מקודם שמגיע עליו השועבה יתים רגים שכינה יידע שכינה מסתוננת ומשתגרת עליו כמו שידע לשעבוד וכמו שידע נהם ניל הסמל הע' לתכי קוסם יודע כמניל לשעה לשון אחר: רואה את *הגבוה לקרבו ולהשחדל עמו ומבוה נעיכו כמו כשהיה נהתם נרחמיתה רחמיו חת חשובם נתתי מיכ לקרבן ולתבנם:

מדרש"א ראוי לנדעך כו'. נגבי הרוח של קמריב וקייעתו לירי קרא ומפורש בית נדוגים חגל מדמם ליה בג"ם לבזיון של לתיתים כמו שלריך לנדעה ולפרש לחריו כמ"ש מלד מלד הוי כן נגבי הרוח לריך לנדעו ולפרש לחריו כמ"ש מלד מלד הוי שפל רוח כי הגם הרוח הוא כמו של עגודים אית כמ"ש לעיל ד"ה: שוכבי בעפר לא נאמר אלא שוכני ס'. נלמה לי לגיפ' ע דמדקרק ליה מדלא כתיב שוכני נמקום שוכני ל"ג נעפר נג' חלא שוכני עפר לא כו' וכ"ה בגילקט ע"י חגל לי גרסינן נעפר נג' כמו שחוא בגמרות שלפי לא גרסינן כלל שוכני חלא שוכני נעפר לא נאמר דמקמע עפר מלמעלה ולמטה דהייט לאחר מיתה כדלמרינן גר"פ כיקוי הדם עפר לא נאמר חלא וכקמא נעפר מיסים עפר מלמעלה ולמטה ור"ג עפר כאמר דמקמע לאו מלמעלה ולמטה והייט ע"כ מי שנעשה שכן לעפר בחייו דליכא עפר חלא מלמטה והכין מצוי שכעשה שכן לעפר בחייו מיודע שפלוני ילידתו מעפר כמ"ש לחריהם וחכי עפר גו' וק"ל: שבינה מיללת עליו. עיין פרש"י והוא דמוק וכרחה לפרש דר"ק קרא כי רם ה' ושפל יראה רואה הקב"ה להגביהו ולקרב חלינו חת השפל כדלמרי' נקמוך חגל המגביה עלמו חין הקב"ה מקרב חת הנבוה כדלמרי' יידע לקוטן עליו היפך מדת ב"ו שהגבוה מקרב חת הנבוה כדלמרי' נקמוך ולזה נקמוך דקם רב עוירא כו' לכאן נעכין זה נעלמו ונקמוך

כמי לכאן הך דקמה אין לומי ומוא יכולין לדור נעולם לאחר כו' לי למ"ד לחי דכא חרי הקב"ה מקרב השפל חלינו להיות נעולם לאחר למעלה ולי למ"ד לכי לאו דכא הקב"ה מקרב עלמו נעולם ל' למעה חל השפל לאבל נגבי הרוח הקב"ה מלחיקו להיות למעה והקב"ה למעלה נעולם העליון והייט גבוה ממרחק גר':

אמר רב חסדא *אמר מר עוקבא כל אדם שיש בו שם נ"ל נפל נשמות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם שנאמר °מלשני בבתר רעדו אותו אצמית נבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל אל תקרי אותו אלא אתו. ואיבא דמתני לה אמפתי לשון הרע שנא' מלשני בבתר רעדו אי"ר אלבסנדרי כל מי שיש בו נפיחת הרוח אפילו רוח קמצא עוכרתו שנאמר °והרשעים כים נגרש (כי השקט לא יוכל) ומה ים שיש בו כמה רביעיות רוח קמצא עוכרתו אדם שאין בו אלא רביעית דם עאכ"ו. א"ר חייא בר אשי אמר רב תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמנה בשמנית אמר רב הונא בריה דרב יהושע ומעטרא ליה כמאמה לשבלתא אמר רבא בשמתא מאן דאית ביה ובשמתא מאן דלית ביה. אמר ר"נ בר יצחק לא מינה ולא מקצתה מ °ומרא מיד ביה °תועבת ה' כל גבה לב:

ואיבא דמתני לה אמפתי לשון הרע. מפוס דיסים דקרא מדפסו ומחדתו: והרשעים. נבי הרוח דקרא דלעיל מסחעי בפפלים וכדכתים להחוח רוח קפלים וגר' כי לא לעולם לריב וגר' על לחוס הפפלים נעון נלעי קלפתי ולכאו וגר' דרכיו ולימי ולחמלחו וגר' גוזל כיב פפחים וגר' לאבל הרפעים פחיעם פפלים ודכתים כים נגרם כים המעלין וגרם רפא ועיע לפפחי קניב: כמה רביעיות. טב של עיס חם חחין בו פחוח קמעא שכרתו שכרתה חת מיתו: אדם שאין בו אלא רביעית אחד. פנניעי' דס זוח מחקיים זמו פיעור (פיעורו חבמים) הלכה למפה מפיכ פנניעים דס (חת) מעמח נחפל מפכ פחוח נפפ וקרימח ביה על כפפ חת לח יצוי: אחד משמנה בשמינית. מפקל קטן זוח וחייו שכלפ כלומר לריך פיהח בו מעט נחוח פלח יהיו קלי רחפ מקחולנין בו וייהו דנרי מחקנלים עליהפ על כרחפ: ומעטרה ליה כמאמה לשבלתא. נפוח מעטה פהנכח לו לח"ח ומעטרתו כקחלקה המעטרת נפטולח: בשמתא מאן דאית ביה. נפוח פחוח: ובשמתא מאן דלית ביה. נפוח פוכחה לפי פחין נבי עיזו

ירחים

עין יעקב

כפפלים עיש ויאמר כי כפר פחם רוח פולך ולא ישב חה הכוזה בפחיעת לפי דקרא לעבד נפבי חייבי כריתות הקל: וגבוה ממרחק יידע. עיין פרפ"י דדרפ זוא מלפון יללה שפ"ז לפפר לומר ניב כחא ולאפרי הפפ יודעי פיעוצה כלומר לפרי הפפ שיללין בפרוצה וכדלמינן בריפות וכמלן לאמר יללוני יללי עיש: כל חפ פיש בו נפפ היוח לחו' הקבים מן מבי ופפ ופפי לפפר לומר ניב כחא ולאפרי הפפ יודעי פיעוצה כלומר לפרי הפפ שיללין בפרוצה

ירחים ממנו וחין בו כח להזכיחם: לא מינה ולא מקצתה. לח יכחוב לה נכוכה ולה נמקלמה דמי אסורת מיד ניס קרח
ירו הוטצחם סי כל נפש נב: *(ממנם נפמיכים מלק מקיד ולח מכלל ניס חח):

חוספות מדם מחין בו מלח כניעים דם. פריש קונ דם מגלל ממנו המחים מלא מין בו מלח המקל כיס כלנים שהוח כניעים הלוכ:

מדרש"א איבא דמתני אמספרי לה"ר שנא' מלשני בסתר נר'. ודיים ניס כמי מקיפח דקרח לל מקרי מוחו מלח
מחו לח לוכל ולח מיכפח דקרח מוחו חלמים וכיס נהדיח נמרק
ים נמרכין והוח דמוק לומר דמוחו דקיפח דקרח יהיס קלי לחנמי
פכיו נקרח חלים ולח חלמיו נגם מיכים נר' גם מין לו מסמעות
כלל לגבה מיכים נר' נמקום חהה ויל לכחוב הך דרכם דקלי חלים
ודלי דקלי כמי חנבה מיכים נר' ות"ק מלכתי נסקחר נר' גם נגם
מיכים לחו כלומר לחו לח לוכל לדור עמהם ודו"ק: אמ' רוה
קיסחא עיבדתו שנא' ודרשתים בים נגרש. לפרש"י חקיפח דקר'
קמיך ויגרשו מיעיו רפס וטיט גם כדחק לפרש נכלן גפוח סרוח
על הרבנים לחנל לפי המדרשות נכמים מקומות נהלי קרח הוח
מדמה סרבנים לבני היס שמתנחים ושולים למעלה נלחת חון לבגול
חול היס לבמוף המולם וכמתניעים שם הם כמברים נרוח פיו של
הקנ"ס כן פירש רש"י נסנר יבמיה ע"ם ולפי זה נלחה הנלחים
עוברהו נג' ועם"ס כי חיה עברם בו ולינכו נוחר קדימה הרבנים
שמתנחים כגון פינחס וקכחריה וכ"ל לנלי היס המולים לרוס לבמוף
עולם ותה קיומה של גדול חול היס שחוח רוח פיו של הקנ"ס
עוברהו מלבמוף כן נרוח פיו של הקנ"ס עוברים חן הרבנים נלוחם
כמו שעשה לפינחס וקכחריה וכ"ל וכלל רבני דור ודור שמתנחים
נשולם ומה יש היס בו כמה רבניהם כי דקלמי היינו כל נל וגל
מהיס היס בו כוחה רבניהם כי וק"ל: ת"ח צריך שיהא בו אחד
משמנה בשמיניות. יהח לפרש שלח יהפיל הת"ח עלמו מדלי
מכוס כבוד החורה נל' ממעלוחיה שהם סנוכה שנלחוהו נמניניה
שהוח המינה חפי כמ"ס המפרשים שע"ם ושעלח החורה שהיה
מכוכה לחור זה המחוד כן נחכמיה חפי וחפח קלחר ובעבירא
ליה: בחאחה לשבלחא. לפי שהמתנחה שלח לבית חמרו שם
דבריהם שנלח יעלו דפיהם בקלקלה דשנלחה לבל המתנחה נקלה
בעיניהם נכבוד החורה חדעה מעטירה ניה כבוד החורה חסיה לו
לעשרה נדלחו בקלקלה בשלחה ודרך לחות שמעתי שמכוה
נמניניה שהוח חלק ק"ד שחח לח יניע לו חלק לחד מק"ב שהוח
נם הרוח ות"ל:

יא סם **אמר** חזקיה אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אי"ב
ישעיה סו משים עצמו כבשר שנא' °והיה מדי חדש בחדשו
ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר
ירמי' ז ה' אין דרא בשר כתיב ביה °וגרמא אדם לא כתיב ביה
וגרמא אין יחנן אי"ם יאמר ידם יסרה בשר יבושה
יסרוחה ידמה ואיבא דאמרי יבושה ישאול ידמה דכתיב
בשיון אמר רב אשי כל אדם שיש בו נסיות דריח לבוש
סם ע"ב נסרות שנאמר °ולשאת ולסמרה ואין שאת אלא לשון

נבזות שנא' °ועל כל הרים הרמים ועל כל הגבעות שניה ג
הנשאות ואין סמחת אלא טפילה שנא' °ואמר סמחני פרק קמא
נא אל אחת הבזונות לאכול פת לחם אין ידושע בן דרכין ישראל
לוי בא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקדוש ביה
שבזמן שכהמ"ק קיים אדם מקריב עולה שכר עולה
בידו מקריב מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שרעתו
שפלה מעלה עליו הכתוב באילו הקריב כל הקרבנות
כולן שנאמר °זבחי אלהים רוח נשברה ולא עוד אלא סם
שאין תפלתו נמאסת שנאמר °לב נשבר ונדכה אלהים
לא תבזה:

כבישר סהוח יך ולח כחנן סהוח קנסי: להשתחוות. להחנגל
לחהם סהם כנבר יהוח ויחנגלו כי סם כמיניס לנפי חנל
נפי סהוח לח יהוח: בשר בתיב ביה וגרמא. ונפר כי יהיס נו
נשהו ממן וגרמא להם כי יהיס נעבד נסהו נגע לרמות כי מהיס
בחהם לח כהיב נהפח נחר מיכיה לפי דיכך חהם למד מעי סהוח
יך ועכיו כנפר קהוב להחרפלות מיקדין חנחים עלי חנל מי
סהוח קנס כחהוה לן רשחים לחכחיו דהוה קונעת עיכחו: אדם.
נעס נקיל נעי להם סהוח לחנר כם מיה כלומר כלו הנל לכך לח
יחנהם מיה סוח לחלוחים מיה סילחה מן הפרישה שבכנד ומחנגדים
נהדם הבל לפי החדשים ומיני הנחים ולפי שחוכל שלוכל ושבל
ידים בחים חלחים וגניים ומוכלוגים יש מקדי נדנבי הדוחים
מיה בחיים יש מקדי מיה לחדוה: שאול. מקום שלול ניהו:
נפדות. מלחנוב מחכיחיהו וכעבם פחים נחכבים: ולשאת ולסמרת.
מי שמנבח לח עלמו נח לידי קפחם שליו מיקר נחכבים חלח
נקפח ונפל: טפילה. דבר שליט חבוב נעלמו ומעבל לחחרים:
סמחני נא. לקפני לח נבזיים ניס עלי ומכחני קרח לעניד כהיס
נדולים מחרים סיולחו לח כהבי ובעך מבדולחם ולעבכו לבקש מהם
לחקפם ולקולעם חלנס: אל אחת הבזיונות. נחחת מן הסמעחות:
שבר עולה בידך. ולח שכר קרבן לחר· זבדי כל הנחים נמסעט:

מדרש"א אא"כ משים עצמו כבשר שנא' נר' יבא כל בשר
להשתחוות נר'. ומלח כחיב יבח כל לחד נר' וחח דכחיב
נדור המנוול כי הנמים כל נשר נר' ונח כחיב כל לחד הח דכחיב
עיניה דלף כל נהמה וזיח נוקקו נבחיון מיך וחכח לענין
הסחחלח סייך לרעות נסנה ומיה ק"ל· אדם אפ"ה מרה בשר
בושה סרוחה רמה כו'. הכוונה שיבור לחד שפלחו מנחיל כי
יקודו מעבר כמ"ם ויילך ס' לחלים לח לחדם עפר נר' סהוח הסחוב
הפסוק הפפל שבכל ד' יקודות וסהוח דם סהוח מקובל לחלים
כדחיתין פרק ח"ם נריש כל מיעין חנח' דם כי' וסהוח נעל מיה
מה' מיהם בעל ידיעם לח יחנבר לחד מהם יבח לחוכי ולעיחם
כפי ל' עמהם הבנה ועוד יבוד סהוח נפר עיש שפלחו נוחחו כי
לח יהיה לע לבמים יהיה לו עשה ליום הדין נוחחו כמ"ם לחי לחחם
טעם כי ולח יהיה לע לבריום כי נוחחו יהיה קרוב לפניהם ולח
רע לבעלו כי ילעוחיו לרעה יהיו ופ"י בחבר כי לחד וכבר שמו

לה יתגלח ויהיה עוד לממיס ולבריות ולעלמו וע"ז ים לכהן בקרח נדוד המנול מכחנתו ניחכר כמעורם מרק חלק אמר לה ידון דומי נחדם לעולם נומר ר"ל כל זמן שעשד דומי בו דהייטו שהוח"י לה ידון נדעתו שמלטתו נחמר הוח נקרח לחדם חלה בנגע שהוח נקרח נמר ע"ם שמלוטתו נמותו לה יחכר ודו"ק: שנא' ולשאת ולסבדות ואין שאת אלא לשון גבוה כו'. נקע חלי קרח דקוף פרשת נגעים ולה נקע מחלתו דכתיב כי יהיה נשור נעורו אחת או קפחת גו' משום דמי חוזה לדם הכח דכתיב אחת המורה לכל נגע לרעה ולכתן נומר דהייטו נכלל נגעי לחדם שהם השחת והקפחת ועוד שמיהם לכתוב הכח אחת וקפחת נומר אחר כל מיני נגעים דחדם ודנבדים והנחים ונחמלת פרשת נגעים הקדים אחת וקפחת נומר לכל מיני נגעים מאמרו וע"כ חמרו דחלי קרח יהיה הוח דכתר כלל אחת וקפחת נאחת החורה לכל נגע לרעת נומר ולדרשה אחי דמן אחת חלה לכהן נגוף כי התנוסס על אחת הוח עמקה ע"ם מהמלחה אלא עמוקה מן עור הבשר כמשורש לשל ע"ם שהלרעת נח על מי שהתבטא עלמו כדאמר נמ' ים נעריכין דכתיב נעוזיהו ובחזקתו נגע לבו נומר והלרעת זרחה נעלמו קרח לרעת זה לכהן נגוף והבניה מחרים לכהן שחת על שם שכשחת עבודתו .כמ"ש גם נעוזיהו ביומה גמו מלך חמציו

ג ואיר יהושע בן לוי כל השם אורחותיו בעולם הזה זכה ורואה בישועתו של הקביה שנאמר ישם דרך אראנו בישע אלהים אל תקרי ושם אלא ושם: חשם אורחותיו. מתנג השמר מלה כנגד שכרם של מלה: אל תקרי ושם. נשמואל חלה ושם בימין:

ד והלכה והיתה לאיש אחר אמר רב יוסף הכתוב קראו אחר שאין זה בן זונו של ראשון שזה הוציא רשעה מביתו וזה הבנים רשעה לתוך ביתו: הכתוב קראו אחר. לגי שמשמה: שאין זה בן זונו של ראשון. שם ימלכה:

ה [משנה] זיו מעלין אותה לבית הגדול שבירושלים ומאיימין עליה כדרך שמאיימין על עדי נפשות ואומרים לה בתי דיבה יין עושה דיבה שחוק עושה דיבה ילדות עושה דיבה שכנים דיעים עושים עשי לשמו הגדול שנכתב בקדושה שלא ימחה על המים ואומרים לפניה דברים שאינה בראי לשומען היא וכל משפחת בית אביה:

ומאיימין עליה. שמשה מודה: על עדי נפשות. כדלמרינן נפכחדרין מוד יחדין שלה כדיני ממוסות דיני נפשות ומי נפרק לחד דיני ממוסות: הרבה ילדות עושה. הנוסס לשנרש עדה (שנחה) [שמחה] נידי קלקול ושמע לשת שדנר לל הנידי עלמך נידי מיתה ממולה זו: שכנים רעים. יודעין לפתות ומלטין שם חנוך: שאינה כדאי לשומען. חיכם לחוים לשומען שלמרים

לפניה דברי סודותם לדיקים שלמסוכים חלה כדי שמודים על קלקולם כדלמרי לקמן יסודם סודם ולה גוסם:

אמר הבונה כשם שניב לנני שקיים שהשלום שמייב של שמשלום כלב נשון ניחנו ר"ש ע"ם כשמור שמשמי לוריעך ושוכי לם שמיני לשרשי שלשה לו יהיו לו שמש נ' שדנרום שמשל נני ושמה נשלם יהיה נשמל שון שנשלי שלשה לו יהיו לו שמש נ' שדנרום שמשל כשלם נישב לשמל לי שמשרומי שליהם לף כי כיון שנשלמי נלבי לשחום של שמשב שמים שלם שלמי שיין נשמה ניכר כיכוב אי נשלם לי שהון ושמשל ושיבי נשוכל שמיב לי נם שמשב שלמו ושוף כולם שוקף שלם שלה כלומר לף שיפי שוכם כשרים ושנשים נשלמים לין לך רבי שנומר לנני שיבי שיבי ולשוכו שלשון שבי ושמש נשלם שבשים שום שיבים שכך שלשל שמשלל ולם שוכם ניפלוכל ולם נחכבר לו שנו ושוא מיף שלמר שלמי לי לייל שון נם ר' שבניי שלשלון לה שלה שכשה שבוש שיבילום שלוכם לידי שלשה כי שלם שלשה שוכם ושלשבי:

ובהן אוחז בבגדיה אם נקרעו נקרעו אם נפרמו נפרמו שם נמשנה עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שערה רבי יהודה אומר אם היה לבה נאה לא היה מגלהו ואם היה שערה נאה לא היה סותרו היתה מתבשה בלבנים מבשה בשחורים היו עליה כלי זהב "וקטליאות נזמים שם ע"ג וטבעות מעבירים ממנה כדי לנוולה ואחיב מביא חבל מצרי וקושרו למעלה מדדיה וכל הרוצה לראות בה רואה חוץ מעבדיה ושפחותיה מפני שלבה נם בהן וכל הנשים מותרות לראותה שנא' °ונסרו כל הנשים ולא שקלים תעשינה כזמתכנה:

אוחז בבגדיה. נניס הטוחר מלה: אם נקרעו. לימו מסמם: ואם נפרמו. לימו מוסם פרימה נדולה מקריעה שמקחם לקרעי שלמה דיעמיכליל נלניו כמו שלי דפרים קילקו: עד שמגלה את לבה. ולקמן ליף לה מקרי: וסותר את שערה. מקליעתו ולקמן ליף לה מקרי: קטליאות. מכשיע הוח כמין חלי ענול פתוח ומקשה בו לת חלוקה ומקף לת נדוכה מן שלדרין: חבל דמצרי. עשוי מטרי דקל מכיב שגדל קניב הדקל וכחך עליו: וקושרו למעלה מדדיה. כדי שלה יפעמו בגדיה לאחן: שלבה נם בהן. כשמרם רוחה נכי ביתו דעתו מתנברת עליו ולה תירה ולה הודה ולחי מנקמים ממודה ולה יפחה עם שקחם על הפיס: וכל הנשים מותרות לראותה. לקמן פריך ומל חנה ריפה כל שהוא לרחות נם רוחה ולחי לומים כדי ומחכן לה וכשים חייבת לרחותה: ונוסרו כל הנשים. מקרה הוח ביחזקחל:

אה"ב כחלה וכחלה כיר של שבלה פושים לשופה ליקה ולטולו שר ביושב ולשמן יסי שופה לרבים ולשבה שמשו:

תניא אומרים לפניה דברי הגדה ומעשים שאירעו ג שם בכתובים הראשונים כגון °אשר חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם יהודה הדה ולא בוש מה היה במעו זכה וירש חיי העולם הבא. ראובן הדה ולא בוש מה היה במעו זכה וירש חיי העולם הבא. ומה שכרן מה שכרן בקאמרינן אלא מה שכרן בעוהיז °להם לבדם נתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם בשלמא שם יהודה

יהודה אשכחן דאודי דבתיב °ויכר יהודה ויאמר צדקה
ממני אלא ראובן מנא לן דאודי דאיד שמואל כר נחמני
א"ר יונתן מ"ד °יחי ראובן ואל ימות ואת ליהודה כל
אותן שנים שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של
יהודה מטולטלין בארון עד שעמד משה ובקש עליו
רחמים אמר רבש"ע מי גרם לראובן שיזדה יהודה
ואת ליהודה מיד °שמע ה' קול יהודה על איבריה
לשבא ולא היו קא מעיילין ליה למתיבתא דרקיע °ואל
עמו תביאנו לא הוה קא ידע למשקל ולמטרח בשבעתא
[כהדי רבנן] °ידיו רב לו לא הוה קא סלקא ליה
שמעתא אריבא דהלכתא °ועזר מצריו תהיה בשלמא
יהודה דאודי כי היכי דלא תשוף חמר אלא ראובן למה
ליה דאודי והאמר רב ששת חציף עלי מאן דמפרש
חטאיה. כי היכי דלא לחשדי אחוהי (בהדיה):

אומרים לפניה. סס נמחקין וחוזר לפניה דגרים סחיפה כדמי
לקמן ופי' רש"י לימה לחים מחומרים לפניה ריל בפני
פועה דגרי פודחום לדיקים לחטוים כדי סחודה על קלקולם
בכתובים הראשונים. נדגרים הכתובים נחוחם כמעשו ביעים
סלחטוים כגון הגדם זו חסר הכתים יצידו וידו על מחחתם: ולא
בהדו. מוכ מחנוחם ומי סס לחתן נמעשה גלסה כדלקמן ויסודם
נמעשה הגר מדקא ממע: להם לבדם נתנה הארץ. יסודם זכה
למלכות נמיקצחם דגרכות לחתן עגל חלק חחלם [נחתן] נעגר
סידון: ולא עברי זר בתוכם. דהם דגי הכחוחת לימתי לה עגר
זר נחוכם כלומר ממה לגרכם: יהי ראובן ואל ימות ואת ליהודה.
לחן לך גגרכם כל הכגרים מחחלה ולחם חזן מה: עצמותיו של
יהודה מטולטלין בארון. עלמוחם כל הכגרים הטלו מחלירים והח
ביוקף לומר לכם והעליחם חת עלמוחי מחס לחכם עם עלמוחיכם
ומיו עלמוח כל הכגרים סלחן קיימים ויסודם לגיגי שפוקין
ומחגלגלין נחחוי מפני מכידם חם עלמו נגרפוט על גגיעין גחמר
וחעלחי לך כל היעים לחילו לעשיב ומהכח נפקח לן גמכוח כדי
מכם חפי' על הכחי הוח נח: מי גרם לראובן שיזדה. גמעשה
יעני לגיי: יהודה. סחודם גמעשה חמר כך סיס מקוחם גידם
ומודעם לגודם דרי הכחוחת כלחחר יסודם לדקם ממני ממד לחתן
ולמר לכי גלגלחי יעני לכי עכשיו ימי לחתן סלהו קיימים כחילו
מי הוח ליהודם סחוא מחגלגל: לשבא. מקום סכחקו משם כמו
דשם מחכמים: למתיבתא. ליעיגם גל מעלם: למשקל ולמטרת.
ליכול ולימן עם גלר מכעים: ידיו רב לו. יהח לו עלמן לריב ליגו
והלי דכמיב ידיו. לגמן מלחמוס הוח מלחמוס גל הוסם. אליבא
דהלכתא. לח סיס זוכה לחמר דגר המחקגל: מאן דמפרש חטאיה.
לרגיים גלחם גחיט גוס וגכלס גדגר: דלא ליחשדו אחוהי. סגלח

יהי שמר מחי מחגדין מלגיסס:

תוספות מי גיס לגמון גיודם. מגיב דחעגיגן גמדגם ויעג לחוגן גל
הגור מגיוד שגב ויפוק יחפגיחו גל שגגלגל יעני מגיו חס

סיס קדם מעשה דהגר מיינ גף כוחם גגגיס עד שפר שפודם יסודם
עכיל גפרק השובל:

תנן האיש מכסין אותו פרק אחד מלפניו והאשה שני יף ת
פרקים אחד מלפניה ואחד מלאחריה וכו'. אמר
רבא גמרי דאין יצר הרע שולט אלא במה שעיניו
רואות:

האיש מכסין אותו. גנקפל: פרק אחר. מחיכם גגד מלפניו
ומאחר כל גופו מכוסה: גמרי. מקוסם גידם מרגוסם:

תוספות גמרי וכו'. מקשיגן ומי לין דוכסין לשגר עריות גין גפניו
גין שלח גפניו כפיהו יכייהו ולקיית דהחם סיס מחחר שלחם
הגמוה פעם לחת סיס יהגהר לחקריה לשולם שלח גפגיס שלח גפגיס לפגל שפעתם
שלשם שגקפלה מרוחה סיע מהגשר שפר שחלים:

משנה במה שאדם מודד בה מודדין לו היא קשטה יך
את עצמה לעבירה המקום מגולה היא גלתה סס ע"
את עצמה לעבירה המקום גילה עליה ומוך התחילה
בעבירה תחלה ואחיכ הבטן לפיכך תלקה תוך תחלה
ואחיכ הבטן ושאר הגוף לא פלט:

גמ' אמר רב יוסף אע"ג דמדה בטיל במדה. לא בטיל
דאמר רב יוסף ובן תני ר' חייא מיום שחרב בית
המקדש אע"ג שבטל סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו.
והא בטלו אלא דין ד' מיתות לא בטלו. מי שנתחייב
סקילה או נופל מן הגג או היה דורכתו. מי שנתחייב
שריפה או נופל בדליקה או נחש מכישו מי שנתחייב
הריגה או נמסר למלכות או לסטין באין עליו. מי שנתחייב
חנק או טובע בנהר או מת כסרונבי:

תניא היה ר' מאיר אומר מנין שבמדה שאדם מודד מו סס
בה מדדין לו שנאמר °באסאה בשלחה ישעיה כ
תריבנה אין לי אלא סאה מנין לרבות אפי' תרקב וחצי
תרקב קב וחצי קב ביצע והצי ביצע תומן ועובלא ת"ל
°כל סאון מאזן ברעש ומנין שכל פחתה ומדתה סס ש
מצטרפין לחשבן גדול ת"ל °אחת לאחת למצוא חשבן קהלת ז
וכן מצינו בסוטה שבמדה שמדדה בה מדדו לה היא
עמדה על פתח ביתה ליראות לו לפיכך כהן מעמידה
בשער נקנור ומראה קלונה לכל היא פרסה לו מדדין
נאים על ראשה לפיכך כהן נוטל ביסה שעל ראשה
ומניחה תחת רגליה היא קשטה לו "פניה לפיכך פניה יו ם
מוריקות היא כחלה לו עיניה לפיכך עיניה בולטות היא
קלעה לו את שערה לפיכך כהן סותר את שערה היא
הראתה לו באצבעותיה לפיכך צפרניה נושרות היא
חגרה לו בצלצול לפיכך כהן מביא חבל מצרי וקושר
למעלה מדדיה היא פשטה לו יריכה לפיכך יריכה נופלת
היא קבלתו על בריסה לפיכך בטנה צבה היא האבילתו
מעדני עולם לפיכך מרכבה מאכל בדמה היא השקתו

יין

יין משובח בכוסות משובחים לסיכך כהן משקה אותה מים רמים במקדה של חרס היא עשתה בסתר יושב
משנה ה (מרום) [בסתר עליון] משים בה סנים שנא' °ועין נואף שמרה נשף לאמר לא השורני עין וסתר פנים ישים.
דבר אחר היא עשתה בסתר המקום פרסמה בגלוי שנא'
משנה ו °תכסה שנאה במשואן תגלה רעתו בקהל:

ירך התחיל בעבירה. (כגון לבועל) [לדרך מכשול] סיכך מכה מחלת נקיות נמי: לסיכך הלקה הדרך תחלה. נקלל מומה דכתיב נגעת בו לא יכך ספלת: אע"ג דמדה עצמה בטיל. מפקפו ר' מיסה ניר: במדה לא בטיל. מוזדין לסה לעוברי עבירה נמדה ממחיינן בה ומכים נהנעתם מומה מיכה: דאמר רב יוסף. תנעתה קמבר רחמי ניב יוכף מר בעלמא וכן מכי וכו': דין ד' מיתות. דין סמיס עבות חנמתם: ניבל מן הגר. דמיע דקלקלה דמכן בים שקלקלה בים נמה קמוה מחד מן הבר ס נא ותחמי וכו': דיה דורמתה. מרי דוכמו בלפרכו ומפילו לחרן וגם זה דומה לנקלל: נהיש מבישו. והחרם כורשו: נמבר למלכות. מיחם סחלכות מפרין לחכו נקיף והרג מרי קיף הוא כדחמרינן נקחדרין: סרונב. נומליע והוא מולי נגדוע: במאבאה. נחוך מומה קחם עלמה כשחהם מפלחם לחנדון מרינמה: ואין לי אלא מאה. כלומר עניים גדולה: תריקב. מלי קחם וקב דסיפו ניקנים: תומן ועובלא. מקבלות קטנה קן ומישין מפרם נגמיל נגיע נהנוכר סם סממנים: ומנין שבל פרוזה וכו'. מניע בלא מפיע מומר פעם רחמנום ומכים לא ויתר לו עליהם חלא מלטרפין מחתם לחפנן: ליראות לו. (פרכסה לנבדו) [פרכסה לו כנגדו]: ביומה. לנקף: פניה מוריקות. שכי מנן לקמן מיכה מקפקה לנמוה עד שמניה מוריקות ועיניה נוצצות: דראתה לו באצבעותיה. רמוה לו נצא חלנם: מאבל בדמה. שעורים: במקדה של חרס. פחומה ומנוסה שנכוסות: משים בה סנים. פכלי לפפרע ממנה וממחי לני חת סני ומחי חת סני וכולם לנחן פונה סני מכלעקי ושקקני נסס: תכסה שנאה במשואן. שמכסה דנר המלוי למקום: במשואן. נמחנך:

מדרש"א דרך שהתחיל בעבירה כו' ואח"כ הבשן סי'. פה"ש כמי וחח"כ שחר הגוף כשרה"י נחוחם מכן לנמחר כל סגוף מ"ל ונלו נה נכולה ח"כ מה"ל נמן ורך לפי שהם החמילו כו' ע"ם: במדה לא בטיל כו'. חומחנימין קלי דחכי נחדם ולא קחכי מדה שחדם מודד מזלי דהא ולמי לאו מדם עלמה היל קנעה והמקום מכולה חבל במדם הוא מקרי בדבר שקנעה בו מעבירין ממנה לכוולה וק"ל: מכן לרבות. תריקב כו' ת"ל כי כל מאן מאן גו'. לפי דהם מאן מאן מלמן שהה וועיבוחל דכי כל דרים חחי תריקב מלי ולולי שנחה הכוין נמולה מאן מאן קולן לכוולום על סקנטה כוון הנחה נמלה מכן כמ"ם חחפרסים. ולחר מכן שבל

מחר

מנלנלן מלים שם סכל ומיו לחיר כל לחומר חכים ומין יחיחר חיין: אלינו ולחחר הכל שלם כוקום שלחוחם כחנלים. לבחחם מיחם לחם לילמריך להקשם מיחל ולהכל ולל מקשה שחם ומלנו מקרם לחדיל שלקי חחנלים עשר חכוח ולקי על היש וחניו ומלקו כיחי פרשה נכה כלחר שהיחל חחקרלחם כוכיליחם על זה ולחנשר לחחי רבחחם מכוח רחמין ומני ד"ל רבל זה לח שחר שלח חחר מקבלו יהחל לח שלחיה ומחר חקרם כירך שוח כנו לעשו ולח לב. נחלנה שחים ניחן לחיה חחם ד' הנרים כין שלח ולו לקבל לח חחדם מפחיב קדם מים כי חקרם כירך שוח נשרב מן המיחם לף עיקר הקנעל מכל ולחחר רבח לחם שבירה נשחם כי כין שכחר כי שחם שלחיה כיחי פרשה נכה ושפיין לשבר לחרן ניב חם בחנים מוקשה כשיהם ברים לח הכיחי לשחשה ושניחי נה היה דפרי חני למיחרך הל דרבח חל דחיחן חשיחם חם הוא שלי לחרן ניע ונשחים לח קקה חיחי חשחיבוחם לחשון שכלו בחלרים עלי חקנים נשלחו לח קקה חיחי דחי קדם חיח חם שלקו שנים ביחי פרשה נכח כי ניבולחלי ניב לח. קקה חיחי דיקוף קחחר חני כי לח שניחי חם קקבים חכה כשלחו בחר ביחי פרשה הלחשון חו לח שניחם חקחיב חה בחשבה עני שלים ביו בחלחחה ומן חשבה כבל חם שלבים שלבחון זה לל זה חלים שוחים כלה כלחוה שלילה וקיל ויחים חחרשים לשרם כיח שלחל חשבה חשבוחה ולפי דבריו לח שיך לחחר לפיחר חחני לחל חדני חניחל כי חשח ילחל חלה חיון לחר חנם ולה חבר ושכחו שלחר נבי ישיחל וכח חילם כלים וקיל ובני בילדים חכוחיחל ריש כי נלנים: חקני כלים וכח חילם כלים. וקנשבח כיקרחל לף כשיחם חחיון לרעיחם לח שלקשים חנר לכחשם לשחר כרישי לשם כי כרים לשנח לח שחה חנם שנח סרה חנני חנגח כי לון שכרים שכבה חחרם

אחר שקולן מלמעלה נתלין עליהם הם לחיבו מלר מחנות מתחין לנו כמו בתחתים הם שבילה לקפני
ונקבל מיד ונחזיון לנו לים הם לתעניק בגדמות שהשוכרים
והשוכרים והעליים מתחין לנו בקבל בכבוד עליה שמחב ונקבל
אם בכלום בתחתים ושכן בתחיי בתחי לנו לעל שנאמרים בקבלת דקדוקין
ליל ניט מעטן מעטים בכבוד עלה מתחיי הם: אומא. מן מתקולת
קום: חוצי כלים. מכותי כלים: במלאת שפקן. כל לשון:
יצרי לו. (הגה לו) [מהוסר] נתים:

פרישה בי מיכות כי. בשהן נ"ש מכתבים בקיעור מהלה
עוד כשהב הם לחה ומקה הם פרטים נו ובבי הקיע ניט מי ומלאני
מיבנו כקום כבד ני כקום בל מקה לבל מלמדנו ולפי לה הקיע
מלבה נו מלמדים בקיעור מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום מהם לל
הם נו ומהן לה מהם בו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום מהם מהלה
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
לה מהלים נו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום
מלמיי בו לבמר מה מהלים נו ומיכו מהלים הם פרטים נו ומקמו הם מהקום

דרש רבי חנינא בר פפא פתח ירננו צדיקים בה' לישרים נאוה תהלה תלי תקרי נאוה תהילה אלא
נוה תהלה זה משה דוד שלא שלטו שונאיהם במעשה
דוד דכתיב "טבעו בארץ שקיעה משה דאמר מר משכנה מקדש ראשון נגנז אהל מועד קרשי קרשין
בריחיו ועמודיו ואדניו הוא אמר רב חסדא אמר אבימי תחת מחילות של הכל:

אלא נוה תהלה. על עסקו של מה בחים בנוי שלמה מלא מלאו
מוקמיהם וכו' לשים בהכון מהם: דוד דכתיב בטבעו בארץ
שקיעתי. לעיל מיניה כתיב מצב מי לשקמים מחוה גם בי ומלא
כמיב עצמו נתלן שמיים ומטרם בין שיח שיי דוד ומיכו כדכתיב
מצבה שוחלת בשמים ומלא בשיי ומיכו שלטו בהם שונאיהם
שמיי של מחצם של מל כקף הכה כלי בלא ימלים מיניים ומנים
ומכיים לה כקמה מחם:

מהרשא אל תקרי נאוה כו'. כלשם מקום דהלל מלכתא לשכח
לדיקים לה בלי מלו לה מקיים מחלם לפי ומכיים כי
לגל מחי לכם לדיקים מחם מקיים לה מקבים לם מ מכמה מהל מעמד כי
שמעמד נתלן שמיים כי למיהם הים ומהים מקם מהלם לדיקים ולה
מיהלכלו נתלן שמיים כי למיהם הים ומהים מקם מהלם לדיקים ולה
להמהם ולהמהל בלי מיי מקל בלי ניי מקמל מיקום ומלכן עמו
מלמהם ולהמהל בלי מיי מקל בלי ניי מקמל מיקום ומלכן עמו
מה מקם מעמי מקם מהל מקמלה בלי מקם לפי מלכן כמי
לתלן מלמלי מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ
נתלן כי מיין מלמי בלהם לגל כמי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ
מלמיי מל לם לין ולה מלמי בלי מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ
ומל לה לם ניי מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ מלמיי מלמ
בעמי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי
מלמי כלם. חמל בלמכן לם קם מלמי מקם מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי
מלמי מי ניי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי
מי לם כי ולה מלמי מי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי
דוד מלמיי כי מיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי מלמיי

תיר סוטה נתנה עיניה במי שאינו (שלה) [ראוי לה] יח מה שבקשה לא ניתן לה ומה שבירה נשלו ממנה שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו מה שבקשה אין

אין נותנין לו ומה שבידו נטלין הימנו "וכן מצינו בנחש
הקדמוני שנתן עיניו במי שאינו (שלו) [ראוי לו] מה
שבקש לא ניתן לו. ומה שבידו נטלו ממנו אמר הקדוש
ב"ה אני אמרתי יהא מלך על כל הבהמה וחיה עכשיו
°ארור (יהיה) [אתה] מכל הבהמה ומכל חית השדה
אני אמרתי ילך בקומה זקופה עכשיו על גחונך תלך
אני אמרתי יהא מאכלו מאכל אדם עכשיו °ועפר תאכל
דוגא אמר אהרוג אדם ואשוא את חוה לסיכך °ואיבה
אשית ביניך וביו האשה וביו זרעך וביו זרעה. וכן מצינו
בקין וקרח ובלעם והואב ואחיתופל ותחזו ואבשלום
ואדוניה ועוזיהו והמן שנתנו עיניהם במה שאינו שלהם
מה שבקשו לא ניתן להם ומה שהיה בידם נטלו מהם
[מיסקא הידך התחילה וכו'. מהיכן אילימא משום דכתיב
°יבתת ה' את יראך ונר והכתיב וצבאה בטנה ונפלה
יראה אמר אביי כי ליית ליית תחלה ירך והדר בטן
ליית ומיא כי ברקי כי אורחיידו ברקי בטן כרישא והדר
ירך בקללה נמי כתיב לצבות בטן ולנפיל ירך הכא
דמודע לה כהן הבטן ברישא והדר ירך שלא להוציא
לעז על מים המרים]:

מה שבקשה לא ניתן לה. מלקוח לגופיה: ומה שבידה נטלו
היינה. מם טומאה ממה ולם סודיתה לקוחה לבעלה ומפקידה
בפנמם: נחש הקדמוני. מהן עיניו נמוה ונה עליה ומיטו לכמיב
ממנו מפילגי לנחן המנים וניטולין מהו: נטלו היטנו. מהוה
זקופה: יהא מלך. מלכך עמהו מהוה מכל: אני אמרתי יילך
בקומה זקופה. מקללמו לחה לגוד וכן כל מלה לחה כגוד מקללמו:
קין. מהן עיניו בחמותה יהיה מסלדת עם מבל שממי חמותה
סלרו עמו ומיה דכתיב מם לחיו מם הבל שבי לחיים שבי רעייה·
קרח. מל מכסהוה וכגלע: בלעם. בממוע מל בלק כדי לקלל מם
ישראל ומהת בעדיו מהלך ליטול מכר כיד מלף מהבלו מיטראל (מל
יד) [בעמבי: דיואב. מניו מהויה ובחל מבהלודים שה וכהקמו
בחד מרחמו שבי (לחם) [דבר] ולהים מהלו חולמה פניה בהלכה
מרכמית הכה ולחיתי בן ליתי בית הלחמי ובו ולחתי בהלבה בפרק
חלק בב הסהוק בזה לחתו דחלק בלעם הרב: ואחיתופל. מהן
עיניו בחוכה כדלמרי בחלק מלה לם יולה מלחמה ובקבור בעחיד
לעלך ומם בעידם בבעלו מסם לה יחלו יוילם: גיחזי. בממוע מל
בעמן ובגמרא: אבשלום בהלבה ובהרב: ואדוניהו. בלחיבב
ובהוא: ועוזיהו.בכפוסה ובלרעה זרמה בעלמו: [בי ליית בר'. ובקללה
סיל מחלה בהועבות מיהו. כי ברקי מיא כי אורחיידו ברקי.
מהבעיים בבבהו מחלה ותקלקלה לחהן ולחיב בפוהם ליד: שלא
לדוציא לעז. בילחמה לם עבו בקדר בחלם ולח פועבות ל על יהן]

כדרשיא אני אמרתי כך. כל הני לחי לחמתי כי ליט מפוהם
בקלל בלה מסך קללוחיו בעניהן לים וכהיב לחריך בפ

חלק בני בלעם ומהוך בדמיהו כך ניס: אחרות אדם כך. בהוה
נחכהן בימוהם לדם בילחכל בוה בחלם ויבה לח הים כך עכיל פרבי
בהוהם ושל דמוך דמבמע הן הכחוב בהבית הוה לחכול ממנו ולים
גם בית מהוהם ובמלחה בזה כי לוי הפיי לחדם בלה יחכל מעון הדעם
בית קדם בבבדלחה הוה ממנו ובילבו גם הוה לבעדים בחכילחה בהרי
כעבבם בחכילחה דבין לעיד פרלף בית בין לעיד זב בילבם בית
חלק ממנו ובחלק בכלל הכל וביה ביולעדם פית בי לבה מהלך
בדרך ובחל. ע' בכרים כך ניס ולחדם הרחמן עבה בית לדבריו
יהיו ממוה בחיל הקביה ולחיר לה חלהי לחיר לה לחחכלו ממנו ולה
חבעו בו גוי ובחהם בבל עלה בלבו כיון בחלה לחדם לה ליהל להבביל
בחהוה יודע בחהם בלה בבוהוה על בבביעה לבבביל לח הוה כי כדחיהה
בלהוה לדבי בהן ובחבחל הבחהם בית בבוה בין דלה בבדלחה בדיין
הוה בבעבם בלוי לה בלבוהוה בלל כדעהם הבבי בהוה בחיה בחהוה
עם רבי לבה ולים לב בחחכל ממנו לה חהוה בלה דלפי בבדים
לחדם ולוה בחיו קבדים בבה הוה בכלל בלוי לחיר בחהם בבביעה
לח בחדם בחבי בדלחבה לח הוה ולה חהוה בבביעה הבביעה הוה
ולחכל ניב ממנו לפי בבדחבה בבה הבביעה בכלל בלוי ולחר בחחכל
בחבה ולה חהוה הבה בה לחדם יבעה לחיר בחין ממנו בלוי ולפי בבדים
דלפי בבדחו בה בחבוה בלל בלוי ולבי לה ממוה ולחכל בה חהוה
ממה ולוה לחיכ לבה לח הוה בלה בבלל בלוי ולבי ולחר בחבוה
חלה בחדים בה: קין. בלבי בהן ביולו בלחבוה יולים לי עכיל הבי
לחבה בבדקי דליל ביולו בלחבוה קוביל לפי הבעלי בבלל לי זבים
ובי בקבוה בבלחיר ולוקף לגדם לח לחיי לח הבל הבל ולחוהו קין
ולחוהו בלחה דבה בה בלבל לה בולדם בלה לחוהה לחה ולולי פילהו
בלחה לפבהו גם בן לעבין ממן ביים בביר דקלחיי בולו ובחלק לח
הבולם לחיר בהל בקבשוה ולי בבול בחבולים דין לחיר לבעל דלח
קלים בלה דידי הוה ודין לחיר לה דלח לבה דידי הוה כי ניס
ובבחל קלחיר בית בועד לחדוה וביקב לה בלין דלוי לו דביים
בחבולין בבים בל הבל לחדו דועה לחן בה לה בבידו בבלו ממנו
כדכתיב לחדו לחבה בן לחדוה בר ובקל: בקללה גבי הא כתיב
לצבות בבן בר הדוא כך. ולהבלים בבלם קובלל ז ובילה
דבכל בהוה בקבה קובלל ז ובחר ן דלהו בבבן ובכב בל קובה
קולילי לגלה בבבן ובך בל בועל כי ניס דבהה לילה בלבחה בבבך
כבם ובכל לכיע קלחר ובקל:

משנה שמשון הלך אחר עיניו לסיכך נקרו פלשתים יש ספרים
את עיניו שנאמר °ויאחזוהו פלשתים וינקרו את עיניו אבשלום נתגאה בשערו לסיכך נתלה בשערו
ולפי שבא על עשר פלגשי אביו לסיכך נתנו בו עשר
לונביות שנאי °ויסבו עשרה נערים נושאי כלי יואב ויכו את אבשלום ולפי שנגב שלש יילבבות לב אביו ולב ביר ולב כל ישראל לסיכך נתקעו בו שלשה שבטים שנאי °ויקח שלשה שבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה:

שמשון

שמשון והלך אחר עיניו. כדילף נקמה: על עשר פלגשי אביו.
כדכתיב נספי שמואל ויענוהו [המלך] עמר כסיס פלגשים
לשמור הנים: לנבילות. תכיסות: לב אבין ולב ביד. דכתיב תלכה
גם אחלמה אם כדי וכתיב ואת אחמתם הלבו מחתים לים קחתים
והלכים להומם ואחרי נקומם יחכלוני קחתים מדוד שעל ידי
עלם חד הלבו כמו אחר לו כחוב לי שילבו שני שנים אחתם
אחיאר וכחב לו והים עחיח מחתו על חד לבנים והלכים אחרי
וכן לבנים אחרים עד שכיבם מחתים לים וכולם לחני קהדחתם
הרי לב אחד ולב ביד ולב אחר יחמל כדכתיב וסיס נקרב לים
לסחבחתם לו וכחיב מי ישמני מספר נחלן וכחיב ונחנ אחחלוס
אחם לב אחרי אחרונו:

פתרשיא לפיכך נתלו בשעריו כו'. לפי שפירש נקרא אחחלוס
בשעתו הלה כחיב לחרי אחחלוס אחרי בחלה אחבל הכי
אחמרינן לים מדכתיב לעיל מיניה ויחזק רחבעם בחלה דשכחע בשער
חלשו כדכתיב ובעלתו אם רחבעם גר ומקבל שעד גר ולקחן בשעתא
מייחי לה מהכי קראי עייש:

כ סם פשטים ד תיר שמשון בעיניו מרד שנאמר ויאמר שמשון אל
אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני לפיכך
כא סם פ נקרו פלשתים את עיניו שנאמר ויאחזוהו פלשתים
כב סם ויקרו את עיניו ויוליכוהו עזתה ויאסרוהו בנחשתים ויהי טוחן בבית
הסורים. ואומר ויאמר אליהם שמשון הפעם אנקם מפלשתים
מכאן אתה אומר שנתעוורו עיניו: ויהי אחרי כן ויאהב אשה בנחל שורק ושמה דלילה
כג סם ע תנא רבי אומר אלמלא לא נקרא שמה דלילה
ראויה היתה שתקרא דלילה דלדלה בחו דלדלה לבו
דלדלה מעשיו. דלדלה בחו דכתיב ויסר כחו מעליו. סם
דלדלה לבו דכתיב ותרא דלילה כי הגיד לה את כל סם
לבו. דלדלה מעשיו דאסתלק שכינה הימנו דכתיב
כד סם והוא לא ידע כי ה' סר מעליו. והרא דלילה כי הגיד
לה את כל לבו מנא ידעה אר (יוחנן) [חנן] א"ר ניכרי
דברי אמת אביי אמר ידעה באותו צדיק דלא מזיק שם
כה סם שמים לבטלי בין דאמר לה כי נזיר אלהים אני אמרה
השתא ודאי קושטא קאמר ויהי כי הציקה לו ברבריה סם
כל הימים ותאלצהו ותקצר נפשו למות מאי ותאלצהו
אר יצחק דבי ר' אמי בשעת נמר כיאה נשמטה מתחתיו
כו סם ועתה השמרי נא ואל תשתי יין ושכר ואל תאכלי כל
טמא מאי כל טמא ותו עד השתא דברים טמאים
קאכלה אר יצחק דבי ר' אמי דברים האסורים לנזיר.
ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי ויצאו ממנו מים סם פ
וישת אר יצחק דבי ר' אמי הוא נתאוה לדבר טמא
לפיכך נתלו חייו בדבר טמא:

שורלדלה. מקרא כמו חנני *הל שמדלנו: מנא ידעה. והלא כחוב
כז סם פ כז סם פ כזנים חמר לה קודם לכן ונלמחו מקרו: ניכרים דברי
אמת. מחקבלים ומזמנים דברי סמם ודבוקים על לומפיסם ולחחם
שמח נחהל ולח הים קומם יין ושכיח שהדברים סחחחונים שמחר
לה שבדבר זה הים כמו נחהל מות הן: והאלצתו. לשון הזמק
ועטוקה: בשעת נמר ביאה. מלום מדם מרומם: דברים האסורין
לנזיר

שורק כי פסוקים שלם שם נהר: ולפי שכח על שכר מלבני מלרים. מפיק כסדר שחחח שלם שבשם נכחו ושקה בלב מבשלם שי שרשה קודם ושקה
בזיה נשרים כמי קדר שחקולו: אינו יהא כחיב אלא ואחו לפ יהא כי יהיו. אחו רלח שקשה כן שי לחעמיי עיין בחוספ"ל שבירלו לפ לו שכר יהא כחיב שחקולו שיה כשבר שהם שי מבשלי שבשם עבירה כעיניו לפ דבחוספ"ל שקשה שעיקרו לפ שיחלו שחקולו יהא דחשל בשבירה בזה ביחל דכחיב כשהא ויחל שם
חשה אלא וכן שחחל שורק ושיה לפ כחיב כי הים לה כי פרלמה שחל שבקה שי לפ שבירלו שיחה שלי לקל דשקשה שקבי שחר ושקל: ראויה היחה שחקרא דלילה דלדלה לחו כחי.
לשיה דלפי שקר שחקולו כחיב כי הגיד לה חת כל לבו קודם ויקר שה כחי שיה שקשיב שחלה שה דלדלה לפ כחו כי שחקש דשיר שחחם דשיר שחת שהגיד לה שם כל לבו
כי שיה לפ שר כחו שעלה שכיל כחחה שלילה חת לבו ולחת לפ נהלבו שפי לפ שר כחו שחחו ושילה ולבך שעבש שלילה עני דכרים שכחו ולבו ושעבין ענר בי שעשיי שרבך
בבחוספ ושקל: שדלדלה. פרשי שלשון שחני שי שמדלנו שיהיל שהשל שעשון דל ולשיון שרוש שבשו ושלבו ושעבין:

לנזיר. מתרם מכניס כגון מיד מתרם מכניס נמים ים נסם מעם
יץ דלא נמקא מכל מקר יעמם מנפן היץ: מבתש. מקום קנישת
סמן: נתאורה לדבר מצא. ליטא נם אל נכר: בדבר מצא.
לחי סמנור סמלמלא סוא סיס מם נמנמ:

מדרשיא למה נקרא שמה דלילה כו'. דנני למם מנמנמם
ונני למם זוכם לא מחכר מנמ ונמנמ צ מחכר נמם
דלילה ללוים סיסה כי עיד מלמד ליע דייק נמניים כידוד וכיב
סים לו לנמנמן לדייק נמנמם ולמי מנלים ניע ומחנד דלילה נר
נמלי עכינא דרכו נים מדלדלים מחנו בני דנרים מזכר נאמו נלנו
נמנמנו וקיל: ניברים דברי אמת. פיקי"י ולא סיה קומה יץ עד
כמן לנומו נקרא לא מחכר מעורם דסיס לקור נמחיים יץ ולי מכנו
דכתיב כי כיל חלנים יסים נר סא עיב לא לכל מילי קאמר דיסים
כיל דסא סים שמר למעמ למחים כדאמן פיק דכיל ולא אמן אמם
מכיר נמנמן מלא לחקור נגילות נעד וייל דלמדו לעד טמר סיסים נמנמן
ניב כיר מין מדסחכרים אמו על כך כדכתיב אלחנמא יץ ומה יתיסב
דקאמר לקמן מלי כל מעמ כי דאיכא לאקנויי ואימא דעד הנמנמ
דנרים מעלים נעם קאכלא דקני לכל מאר יכיאל והיום לא אחכל
כמו מאקר לה ניץ מסיום כמאר כיר דייל דודאי לא לאקר לה יהנר
ממה בנבם כאקר והכי סוא מוכר בעמאמא מם ולאכי לישעריך לאוקמה
דלא נעמ ממקם קאמר אלא דנרים האקוריים קאמר וכפי רפ"י וקיל:
דוא איזה לדבר מצא לפיכך כו'. עיין פירוש רפ"י ויומר מילה
למרם בענין זה בעלמו אימא לזוה לדנר נעמ דהייט להכותם בלאי
האמור ולא בידו כדכתיב ואימא למי אמור מרים נר ועיב לא נמנמ
לו כם אלא בלאי שאמור זה אנו כאלו אין ואייל בלמען אחוה אמלא
על האיב במקרא נרבר אלילה חיים אחוה לדנר נעמ דהייט לאכותם בלאי

דנם אחרך גויים בגלם האחים שהוא דבר אמת הדיק:

דבריק ויעקב אלהים אמ האכהם פיב יצחק הוא אחאוה לדבר אמת וכו'.
לריך לחבין אמאי בייד כי יצחק אבלשה בפירוש אמלקו בגייר כי
לי וענין כי לרי אמר האקום שהוא שמו לאי וכענין אמרי האקום ההוא
שמו אכהם כי אנא ורי נכיים נגם כי אלישאר אלמד שנעא לו הקניים
מעיין אבין אין נאיש זכות אבכהנו של עמה אלא יצחק מן הגבוה
מעיין אבין אין וכלן הנים בכנא בניעית ואפשר שהוקבה לרי יצחק לבנבית
ניל שאמר האקום ההוא שמו לאי פיב יקנה לאם אמר האכהם בלאי
בקנים שהים שהוא פירוש ולא נודע אקומו לו ונם לרבנן יקנה שאם
אכהם הוא שם האקום אם אז שאמר אמר בלאי שאין האקום שומד בלאי
ונם לאכהם כי נכיים בנבא לו שקניים אעיין אבין אין והאכהם הוא
אקום הנומה אמר בלאי שהוא אקום האן יקנה שאיב ניל שאמל לשאמן
האן ובשאר האכהם ואעמו יצא אים ואין אמר כאן האכהם נפחים שהוא
האכהם פירוש ואפשר לא יידעו אם הים לו לשאמן לזה פיב יצחק הוא
כשהוא לנדר שאמ וכו' ודרים ויעקב אלהים אם האכהם אמר בלאי
מיהכיר לשעלם שאלו לאי שאמר אליה כי כהיומא מושלבם לבלעים לא
נשאר נם כי אם נומות שניים וילאו שאמנו אים ובאין כי נכיים לומר
הוא נשהוא לנדר שאמ לדקדק שני דקדוקים כפי דאכו שאמר שכאמר
קודם ולאמ שאמ ויקרא אל בי ואמיך ויעקב אלהים ולא כאיב ויעקב
בי ושוב דכאיב ויאל שאמנו שאלא שאמנו אינהאת ומשפיע לומר ויעקב
אלהים האכהם היא אים ויקב אלא לרשת שנשמרת מדין ומשפט יפר מחלו
פיו נדבר שאמ חיים ויעקב אלהים כדין יפר לפי שאמנו אים יעלו שאנו אים כלומר
שהוא לנבר שאמ כך נאלו פיו נדבר שאמ חיים יעלו שאנו אים כלומר

ממנו שהמקום שנחלשת לדבר יצא סדבר פילא אים אלמי שאמר ונאלו
פיו נדבר שאמ:

ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן איר (אחא) [חמא] כב ב
בר' חנינא (אותו היום) חלה נבואתו של יעקב ע
אבינו דכתיב יהי דן נחש עלי דרך לפעמו איר יצחק חסיס
דבי ר' אמי מלמד שהיתה רוח הקדש מקשקשת לפניו מם
כזוג כתיב הבא לפעמו וכתיב התם יפעמן זרב וימין. שמות כח
בין צרעה ובין אשתאול איר אמי צרעה ואשתאול שני
הרים נדולים היו ועקרן שמשון ושחנן שה בזה. והוא סוטה יח
יחל להושיע את ישראל מיד פלישתים איר (אחא) [חמא] ע
בר' חנינא *רוחלה שבועתו של אבימלך שנאמר אם יי ב
תשקר לי ולניני ולנכדי ויגדל הגיר ויברכהו ה' במה כה
ברכו אמר רב יהודה אמר רב שברכו באמתו [אמתו] ע
ככני אדם ותרעו כנחל שוטף:

רוח ה'. רוח נבואה שהרמה על יעקב: מקשקשת לפניו. נבואה
נאמר סולך: הרחלה שבועתו של אבימלך. נמלא לשון לא
יחל דברו לפי שהם עצמו על המעשה החלש: במה ברכו. כל
נרכה בא מקרא הוא לשון רבר הדבר המתרגם ובלשי בו שומע ומה
נרכה נמלא בו לא נמלא שהר נשהשון: שברכו באמתו. לסיום
זרעו ככחל שוטף לשם שהחלה חיים נחלה:

מדרשיא ותחל רוח ה' נר חלה נבואתו של יעקב כר'. ממעמ
ליה רוח ה' רוח נבואה כשהשמו נמקום לאר ולא רוח
נבואה כאחלתו ולמי שלא מלא נשהשון שהיה נכיא לאר
שהלא נבואתו של יעקב יהי דן נחש נר ונביא משוים דעיון שהשון
לשהם נכשם דנרים וקיל: שהיתה שבינה מקשקשת לפניו כר'.
בירושלמי משרים שהיו שהחזו מקשקשות כזוג כי ניים: בין צרעה
נר צרעה ואשתאול בי הרים נדולים כר' דשמשם ליה קרא
דבמקום שהיה בין בי מקומות שלנו אחל חזה כי נר ולא מיהם נשם
ועיב לאמרו נו שנין לאחם כי שהיה שיה חזה כי שאל נו דלך נבורה
שהיה מקרבן לאחרן בי שהיה למקום שנין שביהם ושם היה מחכן
ובימיו ליה דבמקרא מלינו לרשם ואשאחול נשאלה יסודם היו דשיעו
כי עיידום אבל הכא נבי שהיה שכקלקו ניב לרשם ואשאחול ואשהן
שהכן זה בזה ודייק: הרחלה שבועתו כר'. דאלן לשהם שהוא יהחיל
להושיע שראל מיד פלשתים דכבר כתיב ביעי שופטים ויאמר כי
הלא מעלים נר ושן שלשתים ואלעקו אלי ואהושע אחכם מידם
ועיב דרשו שהחלם שבועתו של אברהם בימיו כדכתיב נביה ובעם
שהיו פלשתים מושלים בישראל אבל קדם זה נם שהיו פלשתים
מלילים לישראל כדאמרינן שהוא קדם ואהושע אחכם מידם אינו לא
היו מושלים בהם כדרך שאלך בעם ושבשעה שהיו שלא יסיו אחד
שמשל על חבירו ולריך לומר דבאותו זמן היה נכהו של אחיעלך קיים
שהשבועה לא היה רק עד שכהו וכן כחלה שפרשי פרק לינו כיב

שלישי בבי יהושע עיים:

דבריק ואחל רוח ה' לפעמו וכו' אותו היום חלה נבואתו של יעקב אבינו
וכו'. נרחה שהמקשה לו לסילוק ויפי הוא כי שלא לא יאמר ואחלה

שם

עין יעקב

אשר רב לפי כי אביא לאחו היום חלה נבואתו של יעקב. לאמר דדרים אלמן לפעמו שכאותו שעה חלה נבואתו של יעקב ולא רבא לפרש כי יהוה בשהיה אים מקדים מקשקש לפניו כאלו אים מרגיש אלא אחלה ואלי דאחלה ואל לשכיר: רוח מקדש מקשקש כלל כפי אים מרגיש אלא אחלה ואלי דאחלה ואל לשכיר: רוח מקדש מקשקש לפניו כאן. אלמר שהשה נבואה נדולה מהשרשה ונשמע כה שלא כאן שנאמר לפרושם כן בשעה כבל השלא שנבואתו שהיה מקדש אוש אלא ובלאמר כי שי שהיו נשלים ואחנן זה כאן וקיל: דחלה שבועתו של אבימלך. ואמרינן א אבילו אמקדשים ילפי לפרש שנאמרו זה לא ואשר אחר על המצוה שהני כייר כי אלא ויכיר שם כי אבל כאן אחקר פרין: אשתו בבני בשם ואינו כאחל אחלם. כדכתיב ויהי שהין בניים אחרים ואם נאל אחלם שאחם לאמר אף נם שהיה שלא אלא שאמנו שהיו אשתו הנשל הנשלים שלא שלא שאמנו שהיו כאמנו הנשל אחרים ואלא שהיו בניו ולא כאיב ובניו:

רוח מי שלו ממנו כדכתיב בני זהר כשעמד משלו ואלמלא רוח מי שלו דוד מיושים סטוה ומעלה הוא כתיב שם ואחל רוח מי שלו דוד לזה דכתיב מדיל מחלם בטחתו של יעקב שמחר יהי לו נחם עלי דרך וזה יתישב מיש נשמעה לו כי להחלים רוח מי לא יזנק לומר נשמעה לו כי רוחו טפשה בכל המקומות שלא מיש נשמעה לו שמעינן יעקב להיות לו נחם עלי דרך לו היה ממנו נוקם ומחבקם של פלשתים ולדקדק מיש לשמעו כי מם ניין מעשים שהשלימה בסיק לכך דכתיב שהיתה רוחו מקוקקת קול לשניו כתב מהוש לשון ממשן ושוש שסיומה ריקן שמשמעו קול לשניו להורות שהיה מי עשו וכלי יתענג ולכך נקט ג' הריס ומחבן זה בזה וזה על פרינו יתענג: ושוש יכול להשניע לם שקולל ליה לחת רוחלה מנוגה של מרימלך וכו'. ולפיה שהיו השמעות שכתוב שוש לשון ממשן ודלמחו אלי פילגל פשו לם יכול דכרו לשי שקדם לשמשן היו כמיו שופטים שהשניעו לם שקולל כגון גדעון דכתיב כי שופטנו מכף מדין וכן יפתח שופט לם שקולל ומה זה שלמד נשמעון וכיון ויכול לחת מלה שוש לשון יחלל שהוא של מרימלך וכיון לשם שלה לחת שהשופט כגון פרצי לשי שהם עצמו של השנועה שהלה וזה יהנאל מיש שמשון נקיטי שהשמעם שהשופטים לומר לשיש שלה שמשמעים לשלשתים מיש כיון שהם השמיט לשהש לי נקיטי השמש השנועתו של מרימלך כי שכשיו שוהש שלי עשהם רשם נלשות וכשיהי רש לומר עוד שלשתים כלומר שמש שעשו לי פלשתים שענינו של השנועה וכן פיש לא פירון ועריין קשה כיון שהם ענינו של השנועה שהלה שיב לא שילל שמשון שנועתו של מרימלך ושיך שוש לומר ושוש יכול לי שילל ושין כאן שילול שנועה ושפשר לומר לשניש שכתוב ושהם כי ניד פלשתים שכשיו שהם ושיו משמעונים שהם יום מיש לא שהנו לחד מרימלך נשו שעשה שמשון שנה שהה. ורך לחהם קוק של יך שכם רשם שלר לבן נקרא שהשון שהלל שנועתו של מרימלך: וכיונכתו כי נשה נרכו שלר כו'. קשה שה זו שהלה שהלל נשה נרכו כי כשה שיני נרכום יש עושל וכנוד ושריכת יפיש נם נרכום שיש שעל ושקיי זיל קיי שה נרכה נשלא נו לא שליט עושל נשמשון ועיש דכתי ייל שלא שליט נו שריכת יפיש ושוד שפשר לומר דשוקשה לו בכשה שלשר ושנדל הנשר וענוכבו כי דשמעה דשנוכבם השלם היא שידי שכייכי לנשר וכן כלוי לומר ושלך שלשה נן ושקרא שה משמשון וענוכבו-כי שי כשי ושנדל וענוכבו כי לזה שי שיה נרכו לנשר שיל יפורים שכרכו שפשה שפיש אשו כמשל שוקש דקודם פרום שבשר נא לנשל נשרום שין לו אש שלי להוליד שכל שפשניע לנשל נשרום לשה שקנים. שפיש שוקש נזיפה ושם יפיש אשו כניני לדם יפיש כשו ולא זוכל עם הפלשתים שכל נפיום אשו כשים רנים שעים פיפה שוקש נא יכשיפ שיש ולא יהלם נשו:

כג ס"פ ויקרא שמשון אל ה' ויאמר ה' אלהים זכרני נא
וחזקני נא אך הפעם הזה ואנקמה נקם אחת
משתי עיני מפלשתים (אמר רב יהודה) אמר רב אמר
פ"פ נ"ן שמשון לפני הקביה רבשיע זכור לי עשרים *ושתים
הפסיק שנה ששפטתי את ישראל ולא אמרתי לאחד מהם
העבר לי מקל ממקום למקום:

נקם אחת משתי עיני. [שכר לי מעיני מן לי נקמה ע"י שכר
לחכת לעכיב] (במדרש אמר רבשיע מן לי שכר עיני לחת
נעשיו ושכר עיני לחכת שהא שמורים לי ומחוקנת לעשיר לנת):

מהרשיא זכרני נא גו' ואנקמה נקם אחת גו'. מכאי לחת
מעיני מן לי נקמה כי ושכר כחיהם לעשיע עכיל ושוש
עדגרי סיחסלמי ועיל למי קוגים שהלמוד שלה שמשמם נעיני על
שאחד נעיני כדאמר לעיל ועל כן אמר קרא ד' ט נשוכם מי מעי
עיני ושל שלחהם אמר מן לי נמקמת. ושחזר זכור לי כרי ולא
אמרתי לאי מרם העבר לי שקל כרי. אמר ניב שלשיט שאר
קל כזה לה קבלתי ולין עוכם שיהן עיני נעגנר שהמר כי ישר
ועיב נקם לחת מני עיני וקיל: זכור לי עשרים ושתים שנה
ששפטתי כרי. לה שלה נקרא רק ושוש שפם לת יכולל עמריס
שפם ושיהכלתי כחוב לחר לומר עמריס שפה וכחוב מי לחער לכעני
שפם ולה שלה נשקרא לרבעים שפם ושיין זה שהוסיפו ערק נוש
נהוסם ושילט סוטרים זה שי שכשל העגין לכחוב שר פעמים
שפשם כי שפם ועיב לומר כחוב מי לחער כי שפה והיים קרא קשה
וכחוב מי דהיינו קרא שני שוף שד כי שפה דכיל מי עם עמריס
שלשלוים ושכני שהם לפלשתים שי יולים מוכו כי שכים שפר
עוכו ולפי דרך זה יש לקיים גירסת שהלמוד שלה דכיל זכור לי
עמריס ושתים שפה דכיל זכור לי שני פעמים עמריס שפה דכחיי
נני שקוקים דהיינו שלנעני שפה ושהבר שהלקן שכחוב שפה דשקה
קשה עשוים ושפשו לת ישרחל ניעי פלשתים עמריס שפה דשיש
נשד שפיו פלשתים. שפלים כי שפה ושלישך קרא לת כחיב ניעי
פלשתים שכשעו שוב נכי שפה שפיים שפה לוחם לוחה כי שפה
דכיל ני פעמים עמריס שפה דהיים שלנעים שפה ודיק:

הריק נקם לחת משתי עיני. פיכשי נשדפם שלר רבעים שן לי שכר
עיני לי נשהיז וכר ועיל שקדוקן מיד ושלקשם נקם לחת משתי
עיני דכיל ושלקתה שני עיני ולפחות יפלר ושלקשם נקם כי עיני ושד
לשה שכיב כי עיני ושפניק לומר נקם לחת מעיני פלשתים ושד
דכיל להקם נקם נקריך ולה נקם בשניש ולשה שלר נקם לחת כי
נוללי שנקם הוא פשם לחי ושוד דכיל נקם לחר נדליים ושכל לת
שוקדוקים לכם נקם עין לחת משני עיניש בשניש ושלחר לשוכיב:

ויולך שמשון וילכד שלש מאות שועלים מאי שנא
כד ס"פ שועלים אמר רבי אייבו בר גינדי אמר רבי חייא
סוטה מ"ו בר אבא אמר שמשון יבא שועל שותר לאחוריו ויפרע
מפלשתים שחוזר משבועתם. תניא אמר רבי שמעון
החסיד בין כתפיו של שמשון ששים אמה היה שנאמר
סוטה מ"ו *וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם בחצי הלילה ויאחז
בדלתות שער העיר ובשתי המזוזות ויסעם עם הבריח
וישם על כתפיו. (תנא אין) [תנחומי דאין] דלתות עזה
פחותות משישים אמה: *ויהי מוחן בבית האסורים אמר
סוטה רבי יהחנן אין מחינה אלא לשון עבידה וכן הוא אומר
סוטה מ"ו *תטחן לאחר אשתי ועליה יכרעון אחרים מלמד שכל
סוטה מ"ו אחר ואחר הביא לו את אשתו לבית האסורים כדי
שתתעבר ממנו אין מפא היינו דאמרי אינשי קמי דשתי
בבא קמא פ"ג חמרא חמרא קמיקי *נריוא דזכלא. ואמר ר' יוחנן
סוטה מ"ו כל המזנה אשתו מוננת עליו שנאמר *אם נפתה לבי
איוב ל"א ס"ט על אשה ועל פתח רעי ארבתי ובתיב תטחן לאחר אשתי
סוטה מ"ו ועליה יכרעון אחרים והיינו דאמרי אינשי איזי בי קרי
ריש
ואתתיה בי בתנינא:

שמשון

נקם אחת משתי עיני. עיין בפרשיים שפי קרי לו בשהם שפם משתי עיני ועיל משום דשבר יהלם לחיזוק בשין לשבר שין חרם וכדלחמת ריש פרכום כחיב לשבין ישורין שיש השיל שפחשון חשב שלשו לריך נשר על כך פיקוח נפשה שלישים לשתי עיני ושיי דחזירין קרק רבי עקיבא רק פיש כשהלה לחת שעשיך לכשפשי פשתי עיני: זכור לי עשרים ושתים שנה שפטתי לם ישראל. פשבר דרשינן שדכשיב שפשת לם כשפט לך לכן כחיב כאן ושיעם שפשת ושניל שי פיש נשרש שכר לי כי שפה: העבר לי מקל ממקום למקום. לפי שהיו שבר כשהי ישלל ושי לריך שוב ללך נו לחזרם לם לחר לפי שפשי שפשר לי מקל: כרשף שמעלים. שקשיל שוב לפי משמעלים קוף שקם שכשיים וקשה לשר לפחר שהיה לילה לפי שפשי שיש שיהיו שמעלים. לפי שפשעו יש לומר שזה דרך שהלשים לשפשוך כשפשי עיני ושיש קרק שפשעל שי פיש שיש שפן לו דבי שיש ושכם ושפן שלוק שיה שפשעו ברחים ושנוחר פרחים לשפ'הייני כשפי עיני ולפשר לשהלשים שוף שם ושקשע כשפי עיני ולפשר לשן לשר לשלשים שפשפשם ולשקון לשרי ראשון שכר כשפי שלש כי לפן שלשה שפקשה שרי פשעו ולפן שפיש שכ לפן שכיים:

שחזר לאחוריו. כמלין לחסו לים מתחת לבחוז חלה מחר מקלקלים: שער העיר. בשערי מים משמרי קהל: על כתיבי. כתיבי בפנין: קמי רשתא דמרא דמרא. לפני כל אדם מניחים את מרגיל בו לפני מושל יי: קמי רשיעא גרויא דובלא. לפני מינך מחת ושפר בגרים מרגיל לחטיל יין מגילים בו קל מלח יין: דובלא. מין יין חזק: קרי ובוצינא. מין חמר הוא חלה מלא גדולים וחלו קטנים כלשון בחים מחזק

ממוק היו עמוקה:

מדרשיא יבא שועל שחזר לאחוריו בי. וכעבין אם לחמר ניב מספקא זכוחיהם אי לזה דסיפא לחוריהם אי לזה לעזה כין מסס חזר מפוחסם לאחוריהם גם ליסראל כיון דכוחה לחאר מאחר מפוחסם: בין כתפי בי שנאמר וישם על כתפי ובנימין יאמר בי'. מכאן ליה דכם לחסם כולם מוחמים על שני כתפי ואת מכם מקלסם על כתפי ומצאתי יולה מחולם בי כסכא קודם לחרך על כתפי דאיכ אלי חשמעינן קלת דכבחם על כתפי דמכחם על ני כתפי לי לחו להשמעינן דכבחם בחיו מוחלי כולם על ני כתפי דחה ס' חמם כדחמרינן בחלהים וקיל: אין מחזיקה אלא לשון עבידה בי'. מכילתי לשון מחינה מכחוכו דלם כן מצא כתוב מתן לכם נחיים מפיק עלמה כבדים והיל למכתב ומתן לכם לו ומכם בו לשתן דמכחוב בעל כתוב חבל ויכי מתן מכחוב לי לתן לכיהו לגבר עביחה כדחמרי מכבי כי חייכי מפחקן לחמר לחמרי נו' דחכחם מפי לגבר עביחה כדכחיב בפר חכי ועליה יכרעון

נחמר כי היא אמם נחמר:

בדרשא יבא שועל שחזר לאחוריו בי. יש קלם חיחה סכיון מהלכחם על מזה לחרי קלים פחוחים מבי פחם ולחר כבל הלכחם ומחי מחמרח לים חיעור לחמ המחוחים חיכן הם ומחמ חיש לכחם עלם חיש פחוחים חבל חלם הוא הלכחם עם המחוחם ושל חפבר מבין כחפי היו פחוחים חלם בי חלם עם בל פ' פחם דסיפו בין כחף לבחף ומיעור לחמ המחוחם עלמן היו על גבי הכחפים: ויכי פחן בגים הפחוחים. מרי חן ממילה חלא לבחן מגילים וכרך לנקם הכחם מגיל לחיבו מחיחם מפין לו קבלים מחיה פחן בלים הפחוחים הגרים לחעה מחיה מחן ובועל הדבים הלחוה לו בח לל בכר. ועוד לפבר דפים בפחפים הם ניחים ובחבלים ולים חין לפבר לו לבי מידו לפחוחים לחיום פחן בלים ולחם גם ללמם הפחיעבו כלחם בפחוחים בחיה בחן בלים הלחוחים כי לעבין הגם מבפחם לו בגמל עבול הגיח מבפיק לומר ולפחיעבו בפחוחים ועיב לבו ליבע חם חים עופן בם לו עוחה מלפחם לפבה חלה לבלם בחיה בחוחים בעל בבי הפלחים כפו חבלן לחחר לפחי לפחי בפחוחם להבחוח בפו בחפחוחם בפחפחים בבי לפחיעבו בפו חם בים מגילים לו בפחיחים בבי בחיעבעו בחחן בחחן בחחן

אמר ליה מר זוטרא בריה דרב נחמן לרב נחמן חיכי
דמי מודגרא אמר (להם) [ליה] כמשם בכשר הדר מנא
ידע איכא דאמרי מיחש דוה חיש ביה ואיכא דאמרי
מתניתין מרביה שמיע ליה ואיכא דאמרי °סוד ה ליריאיו ובריתו
פ"ק דשבת להודיעם. דרש רבא מפני מה נענש המלך אסא מפני
פ"ק דסוטה שעשה אנגריא בתלמידי חכמים שנאמר °והמלך אסא
השמיע את כל יהודה אין נקי מאי אין נקי אמר רב
יהודה אמר רב אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה:

בעין דונמא. כמשמעו מן המחוכים למסמרים: ויסר בהו. לא מייתי
להם מלא דסלן לקו: שאול בצוארו. רוצה מכל העם
עמכתו ומעלה: ויפול עליה. נמקום מסמרים ניחא דהייט נמחר:
צדקידו בעיניו. לא ידעתי מכלן דכתחתם לבנה וכן מסמ נתגלו
מלא כך כתוב מרגו: מודגרא. סם חלי הוא שמוחם נתגלים וקורין
פודגרל: נענש אסא. לחטאם: אנגריא. עגדוח המלך: השמיע
את כל יהודה. הזעיקן ושמו לח מכני כדמם סחיה מלך ירמלל
עמם עליו כדך לנגלמי הם יוצא ונא לחסל: אפילו חתן. מכחוב
גו נקי יהיה לביתו:

מדרשיא צדקידו בעיניו כר. פרשי לא ידעתי מכלן דכתחתם
לבנה וכן מסמ כר מכיל ונרחם נסרם נגדקידו על פי
ערים הכתוב וכל מכני הוולחמה דרך שנר בין סחוחתים נר ושפרם
במדרם והבילו רש"י נסוף קסר מלכים מעשה הולכה ומיבוא עד
שעתם יגיע ונרחם לו דרך השמדם והקביה זעק לבי כי ולכדוהו כי
ערים וכחכתי מדקמך עלמו לנמה בלילה ושעשדם הרי הוא לו מיבים
לרחום מעין חגמח של מעלה מרוחם פחוך תבי חסף ים לפרש
מדכתיב נביא נדיים וילכן חסף עז הטעם נשער והוא עכין דריסם רגל
כמו ורמוללו הגבים נקרבה נשער ורגמח דנשל מעלה כחיב בחם
בלשם ולחמי לישן ומייתי רק לעת זקנתו הלה את רגליו ואמר
רב יהודה כר' דלא מיתת דלאו לקומתא סים חלא ממך זקנה חלא
ומייתי דהא אמר רב יודע כי שחתי מדגרא בפוח ודלי לקומתא
כרמקיק כמחם כר' ותפשר דלשדו לשער כן מדכתיב נדיים מר לשעלם
חלין ונס נחלין לא דרם נר וקל: מצני מה נענש אסא וכר.
ומייתי לה מדכתיב ושמיע חת כל יהודם לרחם סיס ודקאמר חן
נקי כי הוא מלחמ נחטני נפשיס לדחם מיכה חפי חתן כי ותפשר
דקאמר דנס ומפני זס כחכם לחסל מעשר על דברי סכמת נקי יהיה
לביתו שנר לך נל נג דמלחמת מלוה מרימן נפשים מפוח מלחמת
סכל יולחן חצי חתן ומחדרו כי סכל לחו מלחמת מעשם סיס וחיק:

מכתיב יודיד שמשון המנחה וכתיב °הנה חמיך עולה
פרשים יב. תמנתה אמר רבי אלעזר שמשון שנתענה בה
רמזים נם כתיב ביה ידידה יהודה שנתעלה בה כתיב ביה עליה.
ר' שמואל בר נחמני אמר תרתי תשנת הוה חדא בירידה

וחדא בעלייה רב ספא אמר חדא תכנת דאתי דאתי
מריאי ניסא ירידה ודאתי מהאי ניסא עלייה כנן וחידנא
וביבארי ושוקא דנרש °והשב בפחוח עינים אמר רבי
אלכסנדרי מלמד שהלכה וישבה לה בפתחו של אברהם
אבינו מקום שכל עינים כצמות לראותה רבי (יוחנן)
[חנין] אמר מקום הוא ששמו עינים וכן הוא אומר
°תפוח (והעינם) [והעינם] ר' שמואל בר נחמני אמר
שנתנה עיניה לדבריה כשתבעה אמר לה שמא נבריח
את אמרי ליה ניוחת אני שמא אשת איש את אמרה לי
פניה אני שמא קבל בך אביך קידושין אל יתומה אני
שמא טבאה את אל מהודה אני:

כתיב וירד ששתון תמנתה. לגמח מעמם בירידם: וכתיב עולה
תמנתה. לגמח מלים היל והמקום וישלם מרדיפו נחרן יפרלל
הוי: שנתענה בה. מכמח כם לחם מנסם פלנמים פלחומם לו:
יהודה נתעלה בה. מעמם מולרו פרן ורח מהעודדו מלכי וכניחי
ניסרלל: דאתי מהאי ניסא. פחיחת יוסנם נחמלנו כמוע סחר
סנח לם מרחם הסר יחד וסנח לם מדגלי הסר עולי: כנון וורדיני
וביבארי ונרש. עיירי הן היסנדי נמסולי ספרים: מצאות לראותה.
סחיו חניליס להחקנל סם ולחן וסיס מנינ עלינם: שנתענה עיניס
לדבריה. דהנמח ומחחי סיחר סיחם טחמם לעמחם מלחן עניהם
בדבר: ניוחת אני. ולפי מוסדם שנדרם זרם ולחי לך: שמא אשת
איש את. ומלך מלדים לי: מבויה אני. ולחי לכל לרם: יתומה
אני. ולייחי קטנה ומפיחתי לחי ולחי לער ולחון כשולחן ליחסר
עלין מעוס כלחו דלחן זכוס לחם ולחים להמיח סקטנה חלה סחם
זוכה נם כדכתיב חת נחי נחתי לחים זוס לחסה ולהך קנרח לחו
נחו נל נס חיחם מעמם סעים ליעקב כלים סמחיו של נס
ויעקב כנר סיס יסר חנן מלם(ועמרים) [ועמר] מכח מדוזה אני.
עכדם:

מדרשיא ששתון שנתענה בה כר. לחיכ דליכח למיחר דחדח
כפסמים לו סנהר סיס ויעל כפסמים וירד לדכוחם הנחלי
לו וירד כפסמים דנעמק סיס ויעל לנדסם סנסחנלם מיע קלחר
כיון דלים נס הכחע סכיסם לרחסם לך קסם דסל נני סעכן סחי
כחיב ויעל ויבר לחיני נר וחם כימל ניס כפסמים סעלם מהחמם חס
כן עיכ מעקחני מיכרח דחחכם נעמק סיס כפסמים כחיב נס וירד
סעמן סחנחם ולח סיל לנדסם חלח עלייס דיחודם ויס ליכב דלחי
קדסם סחיל ושעל סחי דנבי סעמן על סחחנלם נר סחר חסם ופי
מחכחיים ושחל לחבד ושחו וסם מיחי נר כחיים חלין נעסם מחיך
נר עד לחר לחיכ חר כסחע נעסם כולם קחחר וירד סעמן ולבי
ושחו נר ודיק: שכל עינים מצאות לראותו בר'. כפיחחי לשכן
סכנסם מורחים נניחו על חנרסם קחחי לם וחסכי סייך לחחרי סך

דומע

לדעתו לומר כי סכנת חללי מחלוקת מי סכל עיניים עלמות לרשעו היא מעורה לנרשם כי עכיל עיש ולא ידעתי למה נקט ט דרך מחדש דלא מכמע כן מתוך ממעטין כתיב: גיורת אני כו'. לתיקור כדם היה מקום דעמידה כוזה לתקור כהם ולתיקור גוים תף ע"ג דלתו ללא נזדקק ביד על תכשלתי כדלתי מ' תן מעמידין היה מקום לתוה' גזירה כתו בקיים לנרשם תצי עיתוי הגמילין ושד דגן תאמרה תני קטלין פוגעין בו ובתב הרתים ותים היתך כותר לגמ על סוטה ותלא כי ובמעל יש לי תכל מיא קדמה נכבף לו בבבל ותחר כך בא עליה כי עיש ותן כתלה דכתיב בן נסיב לנה ותה גמלי היה תם מתקדמה ט ושד לתרו נדולם עבידה לבתה כי ושד כתלה דעמה זה לא היה תלא בית לבנים ותן תבא מתקדמה בלא עדים תציט בקידתי ביתם ותעבידים בפרק מי דהלכתם תיכות כהג קדש עתן כותה היה תרם פוגע בחטה בגוק תם ילפ היה והוא סתן לה מכרם ובטל תוחם על תם הדרך והולך וכיון בקרא קדמה מתמהם כותה כתיבים כי עכיל כל זה מתה על מעשה יהודה ותמר אלא מכאל תלא נדבר זה מעבידים כותה לתקור ובניר זעק ט הקבים מלאך ממשמה על החיות לעטר נכזה דהייט דבר מעבידים כותה לתקור וקל: מטויה אני כו' יתומה אני כו'. פרשי מהיכי קמתי כי עכיל לא ידעתי מי תכריחו לפרש כן דכא ודאי יהודה היתה ט ממעשה לכך מחרי לא ידע מהיכ כלתו תכל תיכא לפרש דאיל דכתיב קבל תלא ידעה מהיכ כלתו: אלא ויקרא. למד לגריתה לקחוה בתם תלתי ישראל תל תלם: כיצר לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו אמר להם וכי משלי אכלתם משל אל עולם אכלתם הודו וברכו למי שאמר והיה העולם:

ונטע בו. להחמה עוברים וכנים: פונדק. לון תם לחמד לכון תכל טמריקן הוא יתכילה יחמים יתים מהים מחכילם תמקון ומטה לחסן: וישע אהלי אפדנו: מסוק הוא נדמיל על לחד מהתלכים: אלא ויקרא. למד לגריתה לקחוה בתם תלתי ישראל תל תלם: כיצר לאחר שאכלו ושתו. מכלו ושעדים לנרשו לתברהם לומר לסם וכי מטלי לחכלתם.

מדרשיא ויטע אשל גר והיא פונדק כו'. ופירשי ולכון לתבל טמריקן תכילה מהים ליה כי עכיל ובניר מפורש לתבל מחל קשר כי וכוח מתלום הסומת כתו כתב וכבש ולבי פרשי נחתום ותיל פונדק לתכבקית וכו כל תיני פיזום עכיל ניחח עני דלון לתבל יכלה מתכתבו מחוח לבון תלן נקרא הדיק: אל תקרי יקרא אלא ויקרא כו'. תם מסניא לחסם לסוליה לבון ויקרא שהוא שיעל עומד לנבון ויקרא שהוא שעל יוכה לחתיים לתליב מלי טעמא מקרא לנרשם סם כי נסוכק לו נפרדם תלא מנסוכק לו נפרדם לחתר תחלכו ותתו מומדו לנרתו כי עד מחקריא לחסם נסם כי וקל:

הדיק ויקרא סם כיכל תל תקרא ויקרא תלא ויקריא מלמד שהקריא וכו'. נחתה דדיק נהלי קרא סחם כי קסה מלי ויקרא סם דמסתע סמם נלבי קרא נסם כי והכי נכל המקומות היה לנרשם קורא נסם כי בבן כתיב נעלותה ממלרים ולך למסעיי מנגב ועד בית תל ויקרא סם לנרשם נסם כי תלא דהלי נאותו הזמן כמעלה ממלרים כתיב ויקרא סם נסם כי לעתר מחנים סהיה כנד נמקנה נכסף וכתב תלא הנחלם נמעלית ויקרא סם לנרשם נסם כי כי הוא סנוקן לו כח למעות תיל תכל כתן מכחת ויקרא סם נסם כי לא סיכיל תלא ויקרא נסם כי ועוד עלי תל עולם דכתיב הכא תה תלא נאמר נאותו מקום תלא ויקרא סם לנרשם נסם כי לבן דהם נתן תל הקרי ויקרא מעיני עולם היה לנרשם קורא נסם כי תלא ויקריא לנאמרים נסם כי כיל מנה לומר מהתך המדרש תו פונדק מעמת סם להתכיל העוברים מקריא שמו תל הקניא נפי כל עובר ומה כיצר לאחר מחלכו ושתו וכו נרכו לפי מאמר ואיה העולם ומהכאתו לומר נסם כי תל עולם מהוא נולא עולם ומכון תהן לנעלם היה לנדקדק נזה דאמר כיל מלמד מהקריא לנרשם דמעמע דאלו דנסה תניא לנידוי מאמר תבל פרדם והלא נס לומר פונדק לאיש מסיר מהיה נרכו לפל עולם ומי תלא היה מונה תיל מחכל ואחר מכילתם היה מומר נרכו לפל עולם ומי תלא היה מונה תיל

דהדיק ויקל מהמתן מהמתה מהמתן נפתנה נה וכו'. והכוונה למיל תנה מתוך עולם תמתנה נמעלות מהמלת נם מתם מילתי תנבו מכן תדם תבל נמהמתן כתיב ויקד תמתה כלני ויקד יהידה היתם ט מתעשה מעשם נהמתה נתנא של תכתים: ותנא נפתח עיניו מלמד שהלכם ויפנה נפתחו על תנביתם תניו וכו'. נריך לתקדק מכיל לומר זה למד כדכי יהיתן שהם מקום הוא שמתו עיניו ושוד לתם יפנה נפתחו של תנביתם תניו ונראה מדקדק כי תלכתנדי שהם עיניו הוא מקום תלי נפתחה עיניו הני ני לגיתר ותנא נעיניו כדכתיב היה הקדמה היה נעיניו על הדרך על פתח ותכיס ותן נפתם נפתח עיניו על שער סמיר דתיב היעיל של פתח שער עיניו תלי נפתח עיניו תלא מדבר על מקום מיוחד שהוא פתח סניה שהוא ניחו של תנביתם סתקדם עיניו על שם שכל עיניו תלמתה לכוונה שכל נני לדם רוצים להיות עניהו של תנביתם תניו ודי יהתן לומר מקום הוא שמתו עיניו דדיק ודם יהודם סיה נעיניו על הדרך שהוא מקום ותכניא דהם שפתחה עפני סיהר נעיניו של יהודם לומר שתן עניהם נדבר שהוא לה שתו וכו': יהומם תני. פרשי סייתי קטנה והבילתי תני ותלי קטית לי שלם היתה קטנה לתת תנרתה לומר לו פניה תני והני שתניתתה יהומה תני תנפיק לנתת עידי שלא שתלת תפת היא תם שכיון שהיא יהומה קטנה סעיא בנשואים היתה יכולה לומר לא תיתה לכך סוכרתה לומר פנויה ולכשתבא ממא קבל תניה קדושין לפי שהוא מקבל קידושי אחו הגערה תמרהיהומה תני ולפשר לומר לפרשי שהיתה קטנה ותעיא סיפולה לשתן לריכה לשתן נאני שנים ולא עבד א' ניכים לך לאחים לו פעים אני ותה אפרשי ולשתן סגדל לשו נאו על שם סיתה דשמעו לשמר תנרתה תפשר סהיתה נאו על שם נישוי תנין הוא שתניתם שהם תם כי תנא קדם לכן תפשר סהיתה תמר נם כי תנא נפרק זה לכל להאי קנרא שתניתם תעריין סהיתה קטנה לי לפשר לסיתם נאו על שם שתא לו כ' שנה סכנר תם ויש סיעם לפנרא א שלא סיתה נאו על שם לומר דנ לומה לנריתה דשלמת

ויטע אשל בבאר שבע ריש לקיש מלמד שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים ר' יהודה ורבי נהמיה חד אמר פרדם וחד אמר פונדק בישלמא למ"ד פרדם היינו דכתיב ויטע (אשל בבאר שבע ואמר ריש לקיש שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים) אלא למ"ד פונדק מאי ויטע כדכתיב "ויטע אהלי אפדנו בין ימים להר צבי קדש "ויקרא שם בשם ה' אל עולם אמר ריש לקיש אל תקרי ויקרא "אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם שכו של הקביה בכל מקום כל עובר ושב כיצר לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו אמר להם וכי משלי אכלתם משל אל עולם אכלתם הודו וברכו למי שאמר והיה העולם:

ונטע בו. להחמה עוברים וכנים: פונדק. לון שם לחמד לכון תכל טמריקן הוא יתכילה יחמים יתים מהים מחכילם תמקון ומטה לחסן: וישע אהלי אפדנו: מסוק הוא נדמיל על לחד מהתלכים: אלא ויקריא. למד לגריתה לקחוה בתם תלתי ישראל תל תלם: כיצר לאחר שאכלו ושתו. מכלו ושעדים לנרשו לתברהם לומר לסם וכי מטלי לחכלתם.

מדרשיא ויטע אשל גר והיא פונדק כו'. ופירשי ולכון לתבל טמריקן תכילה מהים ליה כי עכיל ובניר מפורש לתבל מחל קשר כי וכוח מתלום הסומת כתו כתב וכבש ולבי פרשי נחתום ותיל פונדק לתכבקית וכו כל תיני פיזום עכיל ניחח עני דלון לתבל יכלה מתכתבו מחוח לבון תלן נקרא הדיק: אל תקרי יקרא אלא ויקריא כו'. תם מסניא לחסם לסוליה לבון ויקרא שהוא שיעל עומד לנבון ויקרא שהוא שעל יוכה לחתיים לתליב מלי טעמא מקרא לנרשם סם כי נסוכק לו נפרדם תלא מנסוכק לו נפרדם לחתר תחלכו ותתו מומדו לנרתו כי עד מחקריא לחסם נסם כי וקל:

הדיק ויקרא סם כיכל תל תקרא ויקרא תלא ויקריא מלמד שהקריא וכו'. נחתה דדיק נהלי קרא סחם כי קסה מלי ויקרא סם דמסתע סמם נלבי קרא נסם כי והכי נכל המקומות היה לנרשם קורא נסם כי בבן כתיב נעלותה ממלרים ולך למסעיי מנגב ועד בית תל ויקרא סם לנרשם נסם כי תלא דהלי נאותו הזמן כמעלה ממלרים כתיב ויקרא סם נסם כי לעתר מחנים סהיה כנד נמקנה נכסף וכתב תלא הנחלם נמעלית ויקרא סם לנרשם נסם כי כי הוא סנוקן לו כח למעות תיל תכל כתן מכחת ויקרא סם נסם כי לא סיכיל תלא ויקרא נסם כי ועוד עלי תל עולם דכתיב הכא תה תלא נאמר נאותו מקום תלא ויקרא סם לנרשם נסם כי לבן דהם נתן תל הקרי ויקרא מעיני עולם היה לנרשם קורא נסם כי תלא ויקריא לנאמרים נסם כי כיל מנה לומר מהתך המדרש תו פונדק מעמת סם להתכיל העוברים מקריא שמו תל הקניא נפי כל עובר ומה כיצר לאחר מחלכו ושתו וכו נרכו לפי מאמר ואיה העולם ומהכאתו לומר נסם כי תל עולם מהוא נולא עולם ומכון תהן לנעלם היה לנדקדק נזה דאמר כיל מלמד מהקריא לנרשם דמעמע דאלו דנסה תניא לנידוי מאמר תבל פרדם והלא נס לומר פונדק לאיש מסיר מהיה נרכו לפל עולם ומי תלא היה מונה תיל מחכל ואחר מכילתם היה מומר נרכו לפל עולם ומי תלא היה מונה תיל

Digitized by Google

ון זמי מה מחלוקת ומשום מי אין לנו למדוכר בשני אין לנו אלא מתוך דמים מפורשים ומתוך כך הוי מנדרין וכן בעניין פרשת הקנאה ודאי הכי הוא מדכתיב ויעבר ה' על פני משה ויקרא ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת ומשמע מינה דמידי דהוה מעיקרא לא הוה משמע ליה ומשום הכי אמר ליה ויאמר משה מהר ויקוד ארצה וישתחו ומשמע מינה דמידי דהוה מעיקרא לא הוה משמע ליה ומשום הכי אמר ליה ויאמר משה מהר ויקוד ארצה וישתחו ומשמע מינה דמידי דהוה מעיקרא לא הוה משמע ליה ומשום הכי אמר ליה ויאמר משה מהר ויקוד ארצה וישתחו ומשמע מינה

ג"מ ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה. משום רכסתה פניה חשבה לזונה איר אלעזר שכסתה פניה בבית חמיה דאר שמואל בר נחמני אר יונתן כל כלה שצנועה בבית חמיה זוכה ויוצאים ממנה מלכים ונביאי מגלן מתמר נביאים דכתיב °חנן ישעיהו בן אמוץ מלכים מדוד ואר לוי דכר זה מסורת בידינו מאבותינו אמוץ ואמציה אחים הן. °היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה היא מתוצאי מיבעי ליה אר אלעזר לאחר שנמצאו סימניה בא כמאל ורחקן בא גבריאל וקרבן והיינו דכתיב °למנצח על יונת אלם רחוקים לדוד מכתם אר יוחנן (לאחר) [בשעה] שנתרחקו סימניה נעשית כיונה אלמת לדוד מכתם שיצא הימנה דוד שמך ותם לכל. דיא מכתם שהיה מכתו תמה שנולד בשריא מדול דיא מכתם כשם שבקטנותו דקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו ללמוד תורה °היא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותימר ליה מימר אר עזרא בר טוביה אמר רב ואמרי לה אמר רב חנה בר ביזנא אר שמעון חסידא ואמרי לה אר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי נתן לו לאדם שיסיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חביתו כרבים מנא לן מתמר °הבר נא אר חמא בר חנינא כהבר בישר לאביו בהבר בשושנתו בהבר בישר °הבר נא הכתונת בנך היא אם לא בהבר בשושנתו הבר נא למי התותמת והתחילים הבר נא אין נא אלא לשון בקשה אמרה לו בבקשה ממך הבר (נא) [פני] בוראך ואל תעלים עיניך ממני. °ויבר יהודה ואמר צדקה ממני היינו דאמר ר' (חמא) [חנין] בר ביזנא אר שמעון חסידא יפה שקדיש שם שמים בסתר זכה ודומיה לו אות אחת משמו של הקביה דכתיב °עדות ביהוסף שמו יהודה שקדיש שם שמים בפרהסיא זכה ונקרא כולו על שמו של הקביה כיון שיהודה ואמר צדקה ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חייך שאני מגיל בזכותך ני מכניך כן האיר נאון ניעדו חגניה מישאל ועזריה. צדקה ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כברשים °ולא יסף עוד לדעתה אמי שמואל מבא חמיה דרב שמואל בר אמי [משמי דרב שמואל בר אמי] כיון שהדיע שוב לא פסק ממני כתיי הכא ולא יסף עוד לדעתה וכתיב התם °קול גדול ולא יסף כי כסתה פניה בבית חמיה. ולא רחץ למחר כל הימים מגלה נגיעו לפיכך לא הכיל נם: (ליש מכסחים מים בבית חמיו ופיק לעיני מים מתוך מים ומים מתוך מים ומים מתוך מים ומ

מחש הוו חמלים מהרע דהי היס ותמון מחוי כמים סים לעמת
כגלים מפקו מימה: היא מרוצאת. סים מכוחב לפון סולחה בעל
כרחה: היא מרצאת. מכחב לפון מלילה: מימיה. חותם ופתילים
ומשם: שבא מכאל. מהות מר של מחדם: ודהקו. כדי מסחרף
ולה ילה דוד מחתם מהבה חם לחדם בגיל וולם מכים עשר מלף:
יונת אלם דרחקים. על עסקי סרחקה מבעבו קיימים רחוקים:
לדוד מבתם. לחותם מסים רמיס ושומדם לנחת ומחתם דוד מכחוב
מן מבו: ותם. המים בדמיכו: מבתו תמת. מקום מילם בהות רמי
לחתה סים הם וכלם מלה סולף לחקמי: דבר אחי בשם
שבקטנותו. קדם שולף כך בגדולתו לחתר שולף ולפון מכחם
מסים מכחו מלחם והגיעם מחחתם ועד קופה לה מחסרים מבימבתו
ולה כחסיתם: ושלחה ונר לאיש אשר אלה לו. ולה שלחה לו
לחתר עמך לפי סרם וסכי קיימים שלך: ותימר ליה מימר. לשלים
לחתר לו שמעתי לפי סרם ומלו קיימיו: ואל ילבין בר. ולפ ז
סח סים לה ליסרף ולל מלבין פכו לפיכך שלחה לו כן סם יזדה
ויגלה כוח עסרו לחם סדבר יגלם ולם לחו לסכרף ולל כבלה סים
לחם סדבר: בהבר בישר את אביו. דבר שבלעבר בו ופסבר
בעבחיו: מבא ידע. שמעתי היו מעבדים שמת לף לחדים נחו עליה:
ויאבד. גם קול מחוים: בבושים. דבדים עלחים שבעחו מלבני
שילוה עד מלכים ולפי לחסבר לנחת חלה עיהודה בדכחיב בור לחיים
יסודם כעופים דבני שבל בזדים מלך שחו בחדי כבני דקבים לשה
לך בגדולתם בני חקופו: כיון שיודעה. שידע גם בסיח לדקם
ולפים מחכוחם:

כחדש"א משום דכתתה פגיה בי. דליכח לחיחר בסיחך עבוש
דכקחה עבמיו פניה ולח היה יכול לרלוחה ולהבילה
שחמר היח מבעה לזוכה דהה כיון דלין דרך הזוחה לבכוח פניהם
לף לח לח סכיר גה שחמר היח ע"ע לח סים לו לחשבם לזנה
ולכלודם גם לחיחשם לח יהיה כי כשחה פניה פעם על ויחבעה
לשחם חלה ועשה דכקחה פניה בזנים חניה לח חביהם ועשם
ויחבעה לזוכה לפי שיעבה בפרסה דלכים בחיים" נחשבע לפי
מעשו ופ"ש נחשבע ב" לפי דרכה דהכח כי בקחה פניה כשחיהם
בנים חניה חיחם עשה לבעה לפיכך לח חעדם עכ"ל ולפ"ז ניחח דכי
כשחה פכי חי חפיד עשה לויחבעה לזוכה עשה דכקחה פניה
בנים חוים כדרך חלבועים ופך לעם לח בקחה פניה כדרך
ספריעות לבך לח חבעה לבחר חלה שחיה זכה וק"ל: בא גבריאל
וקרבן. כי הוה מלמך שמוכה על הבריסה ומלמך זכות ליסרחל
כלה" פ' י"ם נבי בחמ לו גחלי לם לשרוף יהובלים כר' ועב' ע"ם
נחבלה חכניה וזו ע"ם ופיהבחוב למבלה בבגריחל לסחיל על
חוך סיהם לה ליומה חלם כמיחן סחיל פיהובים בשביל דוד שילה
מחכם וק"ל: למנצח על יונת אלם כי. קרלה יוסה ע"ם כב"
דחחילה ליכם ולחר סיהם כלם כדלקון דלה בעי לים לעיחר
כדי בלה להבניבו חלה בחלם חזוכות לחיב חבר חלם לו לחבי הדם:
מך וחם חרוייהו כחיבי בדוד מך דכחיב כי יחיד ובני לחי נחר
וחם כי לחי נחומי חלך ולחר ד"ח בחלב כחחות ומחול כי וחח
דלחרי פ' בחבלה נדוד כיון בחבחכל בחילה בבבחרי בחיחבם
דעבו כי למ"ד בחלב כחחות מהול שליך לחבוף מחבו דם בריח
ניחח ולח"ד ח"ל לחבוף כי. ג"ע בחח בלה סים עלל עבל נם כי לה
בחקים בו בקום עשה: עזה לו לאדם שיפיל עצמו להוך כבשן
אש כי. מחר דף סהכ ומחר דכחיבות היה חלה בלה ח"ב חל כחו
דילה לח בר מביל וכי פ"ש"ל דלה ובניו בן בבל חפפרים כי
מביל ומן מקום להחיחבו דחין דלוכם שהות חפר ל' בבחוב חלה

דר"ל עסות חפר עקרי בחחל"ף כחה ולינם בקרלה לילה חילה בלה
ל' וכניחני בחריה בב"ל ע"ם: הבר בא בי בהבר בישר כי.
ר"ל שהקב"ם פירש לו בחדם כבם שהות ריעם לחניו ע"י כחובה זה
חיהם חובב כי עקב יוסף והיה חלעי לחניו כל כך כך חמר ריעחם
לחחוה בבליו חד מבלחשר יהודם לחולחם כח"ם בן פי' לבה וכילה
בזה לחמרו בב"ר לחם רחיה לחניך בחדי בחיך כי ולף שבכחוב
חזה בל' רבים כלחמר זלה חלחי הכר כה בר חלי בדבים חזה
בלחוחה ביהודם כי הוה החבוב בחם ובל פיו עבו חם בבחו וק"ל:
אין בא אלא לשון בקשה בו' הבר בני בוראך כי. ר"ל ולף
לם בבויר בחחוה חבבה גם בקיחיבן לפי שלה היו עדים בלוחו
חבבה גם בלה בכירו הבחיבן הכר פני בילוך חחוה ועד
ולל בהעלם פיכך חחלי ולפ" פ' בחחבם ולל חלחב ד' בפבות
בבם בבלל בחחילה חעני כי הבחר יך חחו וכרי לחפרע ג' חבריס
הוי לה וק"ל. ויבר יהודה. ויאבר צדקה בו. בילה דקבית ליה
לחלחידה בקרלה בחחר בריחה דקרלה ובילו בלחה לל חחיה בו' וביה
ויבר יהודה בו' וקרלו בבחו דיחוה יחודה דקרלה דלה ל"ל לחכחב
בלה ויבר ויחחר לדקה בו' דהה הילי חחחיה דיה' דקרלה קלי ל"ב
דלחה ביבה בכה לחזכירו בבחו ול"ל לחיכחב חחי בכה ויבר חחיה
בו' כחו בריחה דקרלה ועי"ב דרבו והיה דחחר ד' חבן ס' בבל בם
בחולחה בכובחה בחן קלוי יחודם בבחו ע"ם בקב"ם: ובקב
שקידש ש"ש כר. כחו בחם" בקדושה בל יחוקף בל יחוקף בחיה בלה קיבב
לילחה דבוביה כר' ובחוקף בו בס' בחבעה בפי' לחה בס' בבחוקבה
ב יב בו לחחיחה בם ס"ם חון חח' בחחזוה בבכם בחיה עיקר
בם הו"ם כי ה' בחחזוה היל ח' בחה בבם וביק"ל עדיה ביחוקף
יב חעיד בלה בבא בחבה בוחיפר כי וכב"ם בבבי יה עדיה ליבחלב
בר' כחו"ם לק' בבם יה בחחבר בלים וחבה והל"ק: יהודה.
שקידש ש"ש כר. דהייב בקדם ם"ם בחולחה כחי"ם ל בכר בבי
בחלך ולל חעלים כ' ולב דבב' ל"ב לילח בחי בחי לך דלב חבל
כר' דיחודם קידם ם"ם בבילחים כ' ובחב' לה בעבן לחר דחיבו
בחה חיבד בחבן בחלה לים כ' ע"ם ול"ל דחל ולה לילח וק"ל:
נקרא בילו על שם דקב"ה כר. ולע"ג דבלידחו בחבה ל לחר
בלה זה הבם בחבעם בבחם לחדם לח בר' לה בילה קרלו לחחו
חלה לחדם חבל חבי" על חחו של בחו בל בקב"ם
ע"ם יחודם בב בל בם הי"ם ודר' בבחבח לבחחו בלו בל בחו
בולחים בע"י בחולחה לחלר לדקה בחבי לבה בקחחו בלו על בם
הקב"ה ולב כחלו בחחרם לחה בבבחה בולחים ועמדו בבים בני
בולחים יחודם בר' בחחרים פ"ק דבריחם בח"ם דפ"ו בלחה בחחבבם
בלה בחבעם בחבם ל זה הבם יחודה ודר"ק: אתה הצלת תמר
ושני בביה כי. בדעין בבם חיחודם קדם ם"ם בחולחה חבר
ע"י זה בילה חבר ובבי בביה בחבריחם ע"י בבריחל שהות מלך
חם עיי בקיבב סיבבים כדבל"ל כך חב"ע קדבו ם"ם לבודים לה'
חבר עם"ז בקרלו יחרחל: יחודה בבבור בחם חדים לה' חיה ב"ב
הבלחם בן הבריחה ע"י בבריחל מלך חבחחיה בל החם כחבר ס'
ע"ם: ולא יסף עוד לדעתה כי. פרש"י כיון בדעם כי בילה
בבירחבו בישים בם בלה לדעתה פי כן בלה בבק בחבה בבבל
בילחה דעחה ובחבחה לב"ם חבל לף ידעבת בי בבריחו לזה לחליח
לבון לדעתה דקרל ובלת בידעם דבחרל בחבחשו לפי בבבחו
בלבון. וחחדם יוע לח בם ובחיה כחוב כיון בידעם וכח בליח
בוב לה בבק ולה הים בחי בבינו לבח עיד חליח וק"ל:

הרי"ף בילה בחבה חד בר. ם לחה בעם בחזיבו בבן בבחם בילה
בחבה חד בחון ליובה בלם הבוקים בחיחם כיובה לילחה
בחבחוקו הבישים בם הם בחי' רבי חל לבילל בח בחלל הישבן בחלל
הם בר בל בחים וביבן בחי בחבחף ולה יף חד בחבע בחבם לם

הדרך ויבא הפור תחת שובך האלה הגדולה וחזק ראשו באלה שקל מסמירא בעא למסקיה תנא דבי רבי ישמעאל באותה שעה ראה גידגם שנבקעה מתחתיו וירנו המלך ויעל על עלית השער ויבך ובה אמר כלבתו בני אבשלום בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני בני והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום בני בני הגי תמניא זמני בני למה ז׳ דאסקיה מז מרורי ניהנם אידך איד דקריב רישיה לנביה נטפי ואיד דאתייה לעלמא דאתי יואבשלום לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך בי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבה על שמו ויקרא לה יד אבשלום עד היום הזה מאי דיל [אמר דיל] שלקח מקח רע לעצמו ׳את מצבה אשר בעמק המלך איר חנינא בר פפא בעצה עמוקה של מלכו של עולם ׳שנאמר ׳הנני מקים עליך רעה מביתך ויצאו בדפריו יא אותה אומר ׳וישלחדו בעמק חברון איר חנינא בר פפא בעצה עמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון שנאמר ׳יחזק תרע כי גר יהיה זרע בארץ לא להם כי אמר אין לי בן ולא הוו ליה בני והכתיב ׳ויולדו לאבשלום שלשה בנים ובת אחת ושמה תמר איר יצחק בר אבדימי שלא היה לו בן הטן למלכות רב חסדא אמר נמרוד כל השוזף תבואתו של חבירו אינו מניח בן ליורשו ואיזו קלייה לדיואב דכתיב ׳ויאמר אבשלום אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי ולו שם שעורים לכו והציתוה ובו׳:

מקץ ימים לימים. מכאן למנין שלש היה ומנלמ לחתן ליום מדכיס: דקריב רישיה לגבי עשיה. סיס רחבו מלמך ויחזק מגושו וקרנו: שלקח מקח רע לעצמו. סיק קמ ומנטלס לקח (מסרים) [לו אם הטלנה] חזחה נחיב ולב לו אם עלנם מאר בעמק המלך: עצה עמוקה. של סקנים שאמ מלך שלש מנא על דוד כן במעשם זה שנא: הנני מקים. סלים למנטלס לוסם עלה וקיימס מלנם דנמי של סקנים דכמיב לשלש פי דניך כלב נמעיס: ויקרא למצבת על שמו. גרס לחוסם רשם שמקרא על שמו: ויקרא לה יד אבשלום. כך סיס נקראם: וישלחדו מעמק הברון. ניוסף עכאמי קרא כשמלמ יעקב אלל לחוד ומיל מחלם קנאם ילדם ישמעאל נמלרים: של אותו צדיק הקבור בחברון. זה לחברים:

מהדרש״א ודפרד אשר תחתיו גי׳ תנא דבי ר״י באותה שעה נבקעת כו׳. ונגרסת סילקוט שקל מסמירא נעמ למסקיס חנא דבי ר״י כו׳ וכיס נעי״ו וכולס מכשם רשלי קרא ילדם לאבשלום שלשה בנים ובת אחת ושמה תמר ולפי לשון הזה לפי לפו שכי סיס סשרד עמד במקומו ולפי רסיס סוסק עלמו נסמירא שלך

Digitized by Google

תמניא בני לסה כו'. ומן נפרם דמשמע ליה הכי משה רכתי' נרים דעכיימא ועיל על עלים המשר ט' ושמי למשוטרן ניים לפי משמע ופ"ב ורשו ניים דזיעל על עלים נו' קלי לחמשלום דע"י מלמד דוד הכי גבי העלם לחכו לחכי עד מצל העליון דמדוני כניסכם ועבין דס"ם מחמל גבי העלמו ור"ל לחכ"ג. לחמנה לה מחכה גרש כדחמר פ' מלק כמ"ם המוס' הכח ס"ק כיון דעשמה גח שמע נרעם לו כמ"ם שכני מקום נר' חמר כיון כנמי נעשם על ידי יכה כמי נעבילו להעלותו ממדוני ניהכם ודם מי יהן מוסי מכי חחמיך קחרי שכי נרעם לו אלה וק"ל: ואידך אי דקרייב רישיה לגבי נושיה כו'. נקרח לינו מסוים נסיים לחכו ומכוך מנוסו כפרש"י וחלי מדכתיב ויחח לחכו נחלם ולח כתיב ויחח נעעיות לחכו נחלם כדיקחמי מחלם נשמעו משמע לחו דמוכדל לחכו פנוסו פ"י נמחח נחלם וק"ל: אבשלום לקח ויצב לו נר' מאי לקח כו'. כתיב דכם ר"ל נפ' מלך גבי ויקח קלח נר' הם משולם נחדוסים. וכן ים לפרש הכח וחוח המקח לע כחניב לעלמו נמיו כנר לחיו כמו ילחו כלניים נר' ח"ם המלכח ז' כיח דנר כחיו כנון להיות הנן כלב כנר לחיו לחכל ים ומלם עמוקה בנזירת ומלבו על שלם בו' ורש"י פי' נפ"ח ע"ש: בעצה עמוקה כו'. ומפרש נניב וכלח חכמון נסר הים כו' ופרש"י נחומם מדכתיב ועלו נסנב ויחח עד חנמן כו' והקשם הרח"ם למ"ש ומן זה רחים דלמח משם דח"י נפנים מכל החיללה כו' ש"ם נחוק ומרחה לקיים פ"ש דלמו מ"ש ומיש רחים חלח מדכתיב נסנב מוכח שהח מקום נ"ש כמ"ם חרן סמנ כחכמי חכל לח ידעתי מי מכניח לחשם לשה דכח לימ לחיימ עם כחמנו וכלח חנמן נסר הים מ"ש ע"ל חכמן נסר ומן זה ימים מ"ש ומן המקומות מן אנשם על אן מעכר דכה"ג למרכן נם' מי מהים לנידי חני לי כמי לחרת דעקדוש ומל טוער כו' וכמ' כילד מענדין לנידי חני לי כמי לחנדת דמחכם ישראל כו' ודק': עצה עמוקה כו'. נסנמוחת מה מלד עמוק מחכוחיך חל"ש מחכנח עמוקה נכלח עם לחנרים נין הנסרים כי נר יהים זרעך נר': שלא היה לו בן הכון למלכות כו'. כמ"ם כי לחל לין לי בן נעבור הזכיר שני דהיינו דנכה לו מלנה ז' נחיו ניחים ל לחזכוחם שם כי נכיו לינם הנוים למלכות שיכר שמו על ידם ודע חקדח לחחר נמילת כו' ל"ל דנוהלי נניס סהיו לו ממו נחיו נחנוח מילשם מלקח יוחב וים לדקדק קלח נחלי ליכנח דלינו מכיח נן ניהדנו דהל"ל נניו ומיים נחיו ל"ל דקחער הכי דנם לם לח ממו נניו נחיו כרי הוח שחרך נמלכות לין נניו יורשים לחחו כדלחמר' פרק כ"ם דשרך נמלכות נכניחים למלכות:

דר"ק ומפנלום נקם וכו'. נרך לנחר הים מפחלו מחי נקם דלמה הוילו

הכחוב מידי מפחנו ושרי קחה לחכמה הנלעדר מל מי רנ"י לין יעקב נחמר כי חמר לין לי נן נעבור כדכיר שמי כיון כלין מקום מלנה לפיום נמר נחנו עליו לנח שקיים מפנלום מל מקניים שהיו עלים מעוקה ונקלקל כלעה על שם לם נן הים ענין נשם מפרש כי לין לי נן ושרי כפי וכפנים הים חנר לחמר ויקרא לה יד מפנלום ונקלקל כקנו נכפוב הים לחנר ויקרא לה יד מפנלום ומפנלום נקם ויכע לו

Digitized by Google

נחיין כי כפנינ כמלנה הים לפני לחחנו ויקע לפנלום מנעם ושרי מפנלום ומפנלום. נקם נחיין ויקע לו לח מנעם ומפנ נקם ויקע לו נחיין ושרי מלח כחה מנינ חיקע לו לח מנעם ומפנ נקם דמשמע מפנלום מקיים כפן נקמה מפנלום ויקרא לחנים של שמו ומה מפוכח מנקם קלקע ויכע לו כמנעה מם כן מיל לחזניר נפיים מה מנקם ומקיים ש מיחה נחלשר מפי נקם מנע לחכו ומפנ נקם ש כמנעם מה כפר הים לנקמם לין כחה מחר ויקע דמשמע מחה הנית לפנעם ומה כן עה נקם ומה כן נחין קלקיים מם לפני מכנר הים לנע נקום ש לפנ ומה כן מפי נקם ושרי ים לדקדק מחר ויקע מנעם נעמק המנך ומפנ כחה מנינ חיקע לפנלום מנעם נעמק המנך ומפנ כנר הימה ולם כנר הימה לין כחה מחר ויקע דמשמע מנינ כי כחה ממדם ולם כן פפי נקע לח ריפיים מיפיה ועיין כפל מקדיחות ויקרא לפנלום על שמו ומה טמר ויקרא לה יד מפנלום ומיכע לו לחחת ויקרא על מפנלום ומעריב מחיפ מפרשו ריכע כפנלום מה על דרך דכם מכל מקום לין הקרא יכע מיפו מפנלום מפנלום הנית מנעם לפן ויקרא יד מפנלום להיות נקרא שמו עליה כיון שכא הנית נן לו לעיל שכא הנית נן לנלנום שלא מחמת כל הדקדוקים מהנכחי ריכוחו נם כן מיכע נן לנלנום שלא מחמת כל מפנלום טמר מיפיו על מפנלום מקום רע נעניו ומיכוחו כעגם לפי שכא על שמר מיכעני לניו נעשים עניי ומפנ מיכעני לניו נעשים עניי ומפנ מנינ חיקע לפנלום לקח מקום רע מנר מקניים על דוד שעני מקים עליך פשה עניינך ומכע לח כיה נפן ומה הנייכם מחת לחקים פרשה מניחו על דוד ומכע נפיו לח כיה שוכנת מיפים עשים פרשה מפנלום ומה עמיכם לקח העקה הרע פרוש לניחתו ומפנלום לקח מקום מקים רעה לקח לעניו ולח לקיים נפיכת מקניים שהיה עלה עמוקה מפלנו של מלום ויקע לו נחיין לקח לקיימה נפנילם מיין מפחלני ימין של מפנלום ומפלנו כי נחיין ונפנכו עפה לקיים לח מלנה חפר נפחק כחלך כלחר לח נפיכם המפחים חפר נר מלנו על מלום נעלה עמוקה ועניין הפלה היחה לחרך חפלחו על דוד נעוכיו נפנה פפנה נעליות מפנלום ומפנ נפכך לח חפה עניכו ומכע לח נפיכם

משנה א שנאי דעלי יוסף לקברי אתי אבוי [ועל עסקי] נם רבבי נם פרשים] מ"ט לגו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה. משה נזקוק בעצמות יוסף אין גדול מכבוד בישראל

משנה ב שנאמר [יקח משה את עצמות יוסף עמו מ"ט לגו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא שכינה שנאי דכתיב ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם וגו' ולא עלו למשה בלבד אמרו אלא אף כל הצדיקים

משנה ג שנאי [והלך למנוך צדיק בכור ת"ש ואומר]:

אין באחד גדול ממנו. מכאן אמרו שאין אדם גדול ממנו בתלמוד לבבי צדוקים וזה נמדם מדה זו שנקבר מת ניכ נמדלים. מ"ט לגו. שנקבר קבורם ליקבר נמדלים בתל שיוקם עלם נמחכם בו אלא עכם שנתל גדול מיוסף ולא עלו למשה בלבד אמרו אלא אף כל הצדיקים שנקבר בארץ נתקם בתחיית המתים ונתקבלו ונתרוממו בתחיית המתים

כמאם שנתל מחכמם נו אלא מקניט:

מ"ר מ"ש מ"ל מ"ם

מתני מלי עכ"ל מלים שנתל מיי ניכיש מלו נקיניש על מחם מ"ם מחכמים נמדת מחכמים מיי ניכיש מלו מחכ מדרון ל"ת מלו מ"ם מחכמים נמדת מחכמים כשיעור מלו מחכ מדרון ל"ת מלו יוסף ומ"ל מקם מינם מדינם מלו מחכ מ"ם מחכמים כשם מלו מחכ מ"ם יוסף יוסי מחכ מקם מ"ם מחכמים כשיעור מלו מחכ מדרון ל"ת מלו מ"ם מחכמים כ"ל מקם מ"ם מחכמים מ"ם מחכמים מ"ם מחכמים

לח מי שחס רק רדיפה בעלמא כי' עיין בחקוני: (חזר האגיס ולי"ב דהחום' נפקא להו מקרא דכתיב בומה פוטעטת פוקד עון ובומר על שלשים ועל רבעים ובומה בחיב בחיב ובומה חסר לחלפים דהייט חם בומה פוטעטת ומשלם דור רבעים חוץ נבי חסר לחלפים אחד מת"ק ואם משלם דור שלשים חוץ נבי חסר לחלפים אחד מת"ק בקירוב והכא כמי חם המחיכה מרים שלים שמם חוץ אחד מת"ק בקירוב ואם האחיכה רביע שעה חוץ אחד מת"ק בקירוב ובקע בפיר לו רביע שעה וד"ק): באיד *לשל קשיא לי' והא בחרבלים נפרע יום לשנה כי' מדובה מדת פוטעטת מוחדש בומה בל מרים כי' עכ"ל דבריהם חמיחים דלפי מה שפירשו לא דוקא שעה אלא שלים שעה הא מדה בומה דמרים מדובה ת"ק על אחד ואם מדם פוטעטת החרבלים לילו אלא שם"ם על אחד ת"ב ואפשר דת"ק כיון דמדם בומה במרים ה"ל ת"ק על אחד ת"ב בומה דשה לה הרי אלא כפשוט בומד ובחרבלים הרי אלילו בומד שם"ם על אחד ד"ק: ותתצב אדיתו וגו'. דלפי פשוטו אם לו להזכיר כל זה דלא ה"ל להכיל רק הקנה הכפלחה במלחו בת פרעה ואחיתו בתה ואמיה החלך וקרחתי גו' ועיב דרשו מיכה להשמיענו כי מעשה ה' בומעלות ודעת החוקות מבכל מחטחי כמו שהיה בענין זה בחסבלכתו ליחור מצטו בחחבבלה בטוחה מרים כדלקמן שהיה עסחה על רחמה כי אלל היתה קנה עלמית בחמלה לומו בת פרעה ובע"י נחגדל בעיבי כל וע"ם שהסכיתה בביטול היל בעלות עם ישראל עב"ל קרחה אחותו שהיל בעלות עמהם ונחחלה נאולתם היתה הסמיכה כלבת שם דהייטו ומחלב אחותו וגו' וקאמר מרחון לבעה דהייטו כדעת רחוקות מדעת החמוחי ע"י משה שהיה בו היראה בימור בלמות בע"ם עם ה' אלהיך בו' בחמרו בו שהיל מלחת זוערתי לבני משה שהיה חחמחים וקאמר כי לא יעשה ה' בו' כ"ח בילה קודו בו' כמו בגילה כבר זה למרים ומיים וקרא ט יי שלוש להניח על ידו שלוש שלחו שחילל בשלוש משה וק"ל:

לנ משה ה **ויקם** מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף רב ושמואל חד אמר חדש ממש וחיא שנתחדשו גזרותיו מיד חדש ממש דכתיב חדש ומיד שנתחדשו גזרותיו דלא כתיב וימת וימלוך. ומאי אשר לא ידע את יוסף דהוה דמי כמאן דלא ידע ליה [כלל] °ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו. תנא הוא דתחיל בעצה תחלה שנא' ויאמר אל עמו לפיכך לקה הוא תחלה שנא' יוכבה ובעמך וככל עבדיך יעלו הצפרדעים. °הבה נתחכמה לו להם מיבעי ליה אמר ר' חמא ברבי חנינא בואו ונתחכמה למושיען של ישראל כמה נדתם נדתם באש כתיב °כי באש ה' נשפט נדתם בחרב °ובחרבו את כל בשר [אלא] בואו ונרונם במים שכבר נשבע [הקביה] שאינו מביא מבול לעולם שנא' °כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ והם אינם יודעים שעל כל העולם אינו מביא אבל על אומה אחת מביא א"נ הוא אינו מביא אבל הם באים ונופלים לתוך המים וכהיא °ומצרים נסים לקראתו וינער ה' את מצרים בתוך הים והיינו דאי' אלעזר מ"ד °כי כרבר אשר זדו עליהם בקדרה שבשלו בה נתבשלו [מאי משמע דהאי זדו לישנא דקדירה הוא דכתיב °ויזד יעקב נזיד]. א"ר חייא בר אבא א"ר (יוחנן) [סימאי] ני הזו באותה עצת בלעם איוב. ויתרו. בלעם שיעין נהרג. איוב ששתק נידון ביסורין. יתרו שברח זכו [מבני] בניו וישבו בלשכת הגזית שנאמר °ומשפחות סופרים יושבי יעבץ תרעתים שמעתים מוכתים המה הקיני הבאים מחמת אבי בית רכב וכתיב °ובני קיני חתן משה עלו בנו ועלה מן הארץ ועלינו מיבעי ליה איר אבא בר כהנא באדם שמקלל עצמו ותולה קללתו באחרים °וישימו עליו שרי מסים עליהם מיבעי ליה תנא (משום) [רבי] רבי אלעזר ברבי שמעון (אמרי) מלמד שהביאו מלבן ותלו לו לפרעה כצוארו וכל אחד מישראל שאמר להם איסטנים אני אומרים לו כלום איסטנים אתה יהור מפרעה. שרי מסים דבר שמשים (לבנים). °למען ענותו בסבלותם עונות מיבעי ליה למען ענותו לפרעה בסבלות דישראל

עין יעקב

בתום: לכל קשיח לרבי והא כחרבלים נמרא יום לשנה וכו' מדכתי חדש בומעטת חחדש ומר סיים כלי דלימא בסמם חקף פ"ש דף פ"ש ול שלשה ולילות ר"ללוי ותיבלי ודים שכתב הלח קחשיב ועיין בחחוסח שהקי"ח מלקי שלח פ"ח חקף פ"ש חחוסח בשם חחרי דיום לשנה הביחו בכל שנה ושנה ומחו רק יום פ"ח ול שלשה ולילות ר"ללוי ודים: ויקם חלך

מחם רב ושמואל חד חמר חדש ממש ומר חמר שנתחדשו גזרותיו. ונראה לחלו לפיטיהו ובלילי בשנה דף פ"ש ע"ב ושמואל חד חמר חדש ממש ומר חמר שנתחדשו גזרותיו ובכחו מחם: חם בחים בחחוסח מי חמר בחרב ומלילי בשה בלמעלה פרעה בחיב בחם ומר חמר בחחוסח בחים חם יחלה חחרב ומר חמר בחדש חם בחים בחחוסח עובה עליו חיל חחים ומחחק חלה בחחוסח בכל ובל חשנה חחמר חחרי חחוסח בחחוסח בל' חיב ובל שנה בחחוסח בחחוסח בחחוסח

מה דישראל °ויבן ערי מסכנות לפרעה רב ושמואל חד
אמר שמסבנות את בעליהם וחד אמר שמסבנות את
מו בעליהם דאמר מר כל מי שעוסק בבנין מתמסכן. °את
פיתום ואת רעמסס רב ושמואל חד אמר פיתום שמה
ולמה נקרא שמה רעמסס שראשון ראשון מתרוסס.
וחד אמר רעמסס שמה ולמה נקרא שמה פיתום
מו שראשון ראשון פי תרום בולעו. °ובאשר יענו אותו
כן ירבה וכן יפרוץ כן רבו וכן פרצו מיבעי ליה אמר
מו ריש בן לקיש רהיק מבשורתן כן ירבה וכן יפרוץ °ויקוצו
מפני בני ישראל מלמד שהיו [הומים] בעיניהם בקוצים
מח ע"ב °ויעבידו מצרים את בני ישראל *בפרך רבי (אליעזר)
[אלעזר] אומר בפה וך רבי שמואל בר נחמני אמר
מט בפריכת °וימררו את חייהם בעבודה קשה בתימר
ובלבנים ובכל עבודה בשדה אמר רבא בהחלה בחומר
נ ובלבנים ולבסוף ובכל עבודה בשדה °את כל עבודתם
אשר עבדו בהם בפרך אמר רבי שמואל בר נחמני אי"ר
(יוחנן) [יונתן] שהיו מחליפין מלאכת אנשים לנשים
ומלאכת נשים לאנשים ולמיד נמי התם בפה וך הבא
ודאי בפריכה:

ולא כתיב ויפת. ענך מצרים ויעטך מפחד לחד: **ונתהבם**
למושיעם. נקקם לה חכמה לעזרו: **בפם** נדונם. מנה יוכל
לדחוק זו מידעד דיכיו מפודד מדם כנגד מים לחד המטיל ולחכמי
קדוש: **כי באש ה' נשפט.** וכן לו יגמול: נדונם בפ"פ. כל
הנן מיתד ותו: **שבשלו.** ל' יחד יעקב מיד: **באותה עצה.** דמחכמה
ט: **וישבי יעבץ.** תלמידי יענן לחם גדול בתורה והדנים מחגטלי
מהלמידי הגר ויצא מלמים לת חמר שמל: **תרעתים.** מפרש בפסקי
מסמעו מחמה בהר קיבי ליה מרעמים עב שם שהיו יקנים
בפערי יהקלים: **שמעתים.** שמעתו עמה מחיפה דענבי יזרע
בן רכב מפחני קרח והם היו מעני בניו של יהוי כדמפרש ואיל
הנם הקינים: **סוכתים.** על שם שהיו יושבים בסוכות דכתיב
וכנע נחלמים וקרי לחו מפסמות קוברים דסיינו קהילות
וכן חרשתים זקני מער: **ועליטו.** מן החרן מינחי ליה ובקוטו מן
כחרן שלי ועלם מן החרן הטלי מילחו שונחיהם שחרלם שחיל
וילחים מפיהם: **מלכן.** כמין דשום שמשים בו חלבים שמלחים
חוחו מים ומחליקים חוחו והיה הלבנה: **ותלו לו לפרעה.** דעליה
קלי קרח ושילי קליק ואמר חל עמו ובו שנם מחכמה ט מן יתנה
הבי ויבימו עליו שרי עמים למען עטהו בקבטתם ובו': **אסנים.**
מפונק ואים יכול לעשות מלחכם: **שרי סמים דבר ששמים.** ירמי

חל סומה שמתילים ומשיחין לעגדים לחתו שמלבן שחט ט סיס
ליסרחל ירמי חל הסומה לחתמיכיו בלעיז: **למען עטותו לפרעה.**
נמציל בקטחם חל יסרחל שיעד שכם לקטול: **שמסבנות את**
בעליהם. מעני לחם הערים ולחם הטעודה כקחכט מלרים לעטות
ניס: **שמסבנות.** מדלדלות כדכתיב ויכלו לח מלרים ובמציל
מעודם ז' הלח הלידע להם ולהלי ליעמל לה גרסי דלמר מר כל
השוסק בבנין מתסכן ומלן דנרים ליס מחרבם לחך דיב המחמל
מי לחכל בנין חל כל לחם מקכטם מעשים מטעל הבנין ומשיח
מעקכטם שחביא לח שחדש לידי עביות דלמר מר ביעומם כל
השוסק בבנין מתסכן: **ראשון ראשון מתרוסם.** כמסיו בנין קלח
ניס מחרבם וטעל ומחרין ובנין והלח מעל: **פי תרום בולעו.**
נבלע בלחן: **רהיק מבשורתן.** ליסרחל ולמר למלרים לין מזיל
לחכם כן יהנם המיד וכן יפרוץ: **ויקיצו.** ניס דומה להם כלי
ליכים ומעם מלחים קולים בהלומם לח יסרחל פרים ורנים:
בפה רך. מעטום בדברים ובעכר עד שהרגילם בעבודה: **בפריכה.**
בעבודה הטף ומחזיק ומקף ניב בעבודם קשה ליד ממחל בר
מחזי ליד יוכלו בעלמו מסיו מחליפין וכי חם קשה שלח היו רגילים בכך:
למיד נמי. בעבד קשה בפה יך שלי בפרך בחרת ולחי פריכה ניס
ושם כתיב ויעמדו:

מדרשיא ה"א חדש מבש ולא שנתחדשו וכו'. ובמ"ר ליכה
בזה דעת מלישים ע"ם מידום המלוכה כמו ובחרם עם
סמלוכה דשמחל סהורידהו מלרים מכסחל"ג' מדמים עד בחל"ל
כו' ע"ם ודייק ליה שם מדכתיב ויקם מחזו והעמידהו ולמ"ד
מכחחדשו גזירותיו יש לפרש לשון ויקם שקם עליהם לחדש גזירות
רעות כמו רבים קמים עלי וקיל: **ויאמר אל עמו** גו' **תנא כוי**
לפיכך לקה תחלה כו'. ולח מיימי קרח דמקדים גבי לפרדעים
דכתיב כה"ג ועלו ונלח בניתך גו' ובבית עבדיך ובעמך וגו' משום
רבן דרך הכתוב להזכיר בפרט החשוב תקוב קודם לחבל לחיך
קרח עיד בחרים יהורח הוח גם סיעי הוח דכתיב ובכה ובעמך
ובעבדיך משקדים בהלי קרח בעמך לבעבדיך ע"כ דלכו מהלי קרח
דלפי מחלת הנלה שלחמר ויחמר לל עמו גו' דמשמע הוח שחחל
ומחי"כ עמו ומחי"כ עבדיו כך היה קלנחן כמפורש בהלי קרח בחרים
רבני לפרדעים וכן ומשמע בפ"ר ע"ם לחבל רש"י ז"ל לנקם לעלמו
דרך לחרם ובניה דרשם דהכח לחקרח קמח דבני לפרדעים ודלכו
לח ידענח וקיל: **הבה נתחכמה לו לדם כו' בחו ונתהבם כו'.**
וכחב סרמ"ם ולח ידעתי למה לח מוקשם על רש ועטם כו'
שסם בלשון יחיד כו' ועיד החמכחתח הקשו להם מיבעי ליה כו'
ע"כ ל ע"ם בחרוך ולי נרחה לפרשו דדחקו קרלח יחכן לומר כחחכם
שפוע בקשם חכמה על כל מה שנזכר בקרח לעשות ליסרחל ועיכ
חמרו כי בקשת חכמה ז' סיע רבר מכלי ועיזכי בחחכם למוסיען

כו'

רשיען וכיב פרעים ושיע ביסם מוסי ע"ל ומפרשים: **ובך** לחמר שמקבטם שם בעליהן ומר לפי שמוקבטם. עיין בפיקוי ומקרשים ושה ל"ל ולמלבטם ז' ויש דמחלל לחלי בפירן מלבטם ויש ומחל"ל ומיש בחלמיש שם בעליהן קל בחלמיש ומיש ומחל"ל ומיש ומחל"ל ומיש ומחל"ל

סי׳ סחוס ודלי דגר עיזי ועי״ד לחמוכתא לחמרו ט׳ לסס מינעי ליס כמ״ס סרס״ס לי נמי דקאמרי סכי דלמ׳ יסיס סחיוס בדסקס ז׳ כיון דלמ׳ כסיג לסס מלמ׳ לי׳: נדונם בחרב כתיב וחרבו שלופה בידו גו׳.לכאורס מסחי קרא דמייסי לעיל גבי חם ס״מ לאחזוי כמי סכא דמסיים ביס כי נחם ס׳ נסס ונאמרו חת כל נשר גו׳ וכ״ס נמ״ל וגילקט ולייבא חלמודיט כלסה דוקא כמס קרא לימכסו דמוכח דסקב״ס דן חת סאומות לפכיו נחם ונאמר חגל מייסי סכי קרא לענייל דסכא סקב״ס מסלס מדס כנגד מדס וסכי מסברס סלי קרא כי סכא ס׳ נחם יצא נוסר צלסנות חם נדון מעמיס לפכיו נחם כמ״ס כי נחם ס׳ כסאנ נלמן נפפל וגא כתיב יפפוס כציסל לאחזן מדס מוסו נחם דסיינו סדכים חת יסרחל נחם עיל עמו מכני נלסס וגני מרג מייסי מדכתיב ומרט סלופס ניזו גני נלמס מרמס ט׳ סנאנ יסרא לנפוק על לליכס ז׳ כמ״ס וחת נלמס גן נעור סרנו נאנ וסס סיס מדס כנגד מדס כמו שהי׳ אחלף לאוכסו שטוח חרב כתיב לאחזוס ט׳ יס חרב ניזי נוסר וכנגד יסרחל יצא לקבל נפפ לף סס סחניפו לאוכסס ולא סכנוסו נפפ חגל׳נאנ כפרס״י נפ׳מצות ודו״ק: ודם אינם יוד׳עים כו׳.נסחי קרא דמפורש ניס שנועס נסוטס דכתיב ולא יכרת כל נשר גו׳ מכאן עונש מיוס כמו ניסי מ נס נקרא דמייסי כי מי מח אחת לי נוסר מענוד מי נס פוד על סחרן את סלג כל יסוד סל עולם וקל: אבל הם באים ושפלים כו׳. פיהב״י נאומס שהיו מהומנין ומטורפים ולים לקרחס סיס שכ״ל ועיין דברי סרמ״ס זצה מ״ס ולכאורס הכתובים לוכס מוכיחים כן דכתיב וישבו סנים ויבכו חת סרכב גו׳ דמשמע שהנוים נחים עליהם והגרחם לפי מה שהכתובים מוכיחים נמוקים שבנקע סיס ונשמס לחרבס וחלבו סס נבי יסרחל ט׳ נמוקים רלסו עבריס לחריבס כדכתיב וירדפו מלריס ויגוחו לחריבס גו׳ חל סוך סיס והחחל ניחל כשאנו הנוים על המלריס לח שנו רק על מקומס סרחמן והכח ס״ק ליט מניח מגיל לעולם לעמוף מקום שינשס כמו שהיס ניעי נח חגל׳ סוח מניח שבריוס נאוך סיס לעמוף מוחס ומאנול לף נח שבעולם חגל׳ שהס נחיס נענול סיס ודו״ק: כי בדבר אשר זדו גו׳ בקדרה שבשלו כו׳. רבי הניח סך לרשס שנאנו נס ולח ידעתי מסיכן סולים כו׳ מלשון ויד בס״י רק נקדים שנאנו נס ולח ידעתי מסיכן סולים כו׳ מלשון ויד וגח מל׳ נס מדיס מלשון רשע כו׳ למה לח נלמר חגל׳ כמוו בזה חגל׳ חסל כו׳ ולח שפירוס זה מוכס ע״ז שכ״ל שכוסחים נמוחת שלס יסנו שנאנו דמייסי סלי קרא ויד יעקב נומר ויס לקיימו ע״ס ומ״ס שלח כמוו בזה חגל׳ חסל נעלמא כו׳ עד חופר נוחן בו יפול כו׳עד כחן לשמו לין זה דומס לחופר נוחן סוח חסל לדק על כל מי שחוסא לעשות רעה לזולתו ולהפילו וסוח עלמו טפל בו חגל׳ חסל ניטול הקדוס כו׳ ליט פכין על הרעה שחוסא לעשות לחביתו ולח מליט סך חסל דניטול קדים נשום דוכחת רק נעכיוס דהכח כי הניטול נלמר נכל מקום על דבר שנח נמיס וקלמר דנו נקדים שנאנו חת יסרחל לחוכס נמי ים סוף כדכתיב כל הנן סילוד ניחוכס כו׳ בו נקדים נחנאנו שכעניו ניס סוף וכדכתיב ויבער ס׳ חת מליס נומר כלחם שנעבר חת הקדים כפרס״י שם: ג׳ דיו באותו עצמה כו׳. לכאורס לין למלמר זס מקום כלן דומפרס קרלי דמרשס שמות וכרלס דנשמך לבלן מזכר נשלח כחכמות לו שכיו נשלה א׳ ליט שלשה ולבך לשר נאוחן ג׳ דבריס שזכרו נאוחס עלה שהם חחת והחרב כדלעיל בו כיוצו דהייט לויב שמחק כידון ניסורין חם כמ״ס חם חלהים נפלה נומר נס השמין מעפע חם סוח ונלשה שיעין להרע כידון נאחב כדמייסי לעיל מקרח דנלשה וחרבו שלופה בידו כמ״ס לפיל ויתהו שברה זכו נכיו כו׳ שכלמר ומשפחות סופריס

סי׳ עשור נפרק חלק: ועלה מן הארץ ועליגו מיבעי ליה כו׳. דלח משמע להו לפרס כפשוטו ועלה יסרחל נעל כרחטו כפרס״י נחוסם דסא משמע מן סקרח שלח סיו חוסבים חוחס לשעבד ולולי הקנה שם לחום ועלה מן החרן לח סיו מסעבדים נהס כלל ומ״ס פירשו דוסבלם מן סחרן לחוכיח קלי מיסרחל יצחק שנהס ויגבאו ליסב סחסין גח״כ ועליגו מיבעי ליה סי׳ וק״ל: וישימו עליו ט׳ עליהם מי עי ליה כו׳. דלפי פשוטו שבשו שרי מכים של יסרחל לשון שימה לח יפול גו נחיטי שרי מכים וסי׳ל לאכחב ויפקדו עליו שרי מכים לכך דכשו דלח קלי לחרי מכים חלח שבשו חחם מלגן על פרעס ונדלך לחכוכתא קלמר עליהם מבעני כי כמ״ס סרס״ס וכלח יהיס סיוחר סדרס כמ״ס לעיל וקלמר שרי מכים דגר המכים כי׳ סלרך לסוליחו חפשוטו ביון דכיוחי דעליו לח קלי ליסרחל חלח לחפרעס פירשו דגר המכים כי׳ כפרס״י וק״ל: ה״א שמסבנות את בעליהם. פירס״י נלשון לחשון דעי׳ חוחן פרס וחוחס עבודס נכחכתו ליעבד נים עכיל וקשס להחי ליחבח דח״כ חח יפרשו נכל סכי ערי מפכנות דמלבים ודל״ם דע״כ יחבדם להם זכי נבנין לחר ות״כ למס יגח לח להם זס מן הכלל וכן ים לדקדק גבי מפכנות נלשון לחשון דכחיב ויבלו חת מלריס חח יפרס נכל לוכך ודו״ק: כן יפרוץ כן רבו וכן פ״צו פ׳בעי כו׳. לח חקח כן רבו ופרלו נלשון רבים חלח דלח ס״ל לאוכחב יבנה ויפרוץ לשון יחיד חלח לשון ענבר רבים ובדין נס שמלינו יחיד נמקום סוס כמו ככה יעשה לוב נומר ניחח לסו לדחוס ולשרטו כמשמעו מלעמיד ודו״ק: ה״א פ׳תים שמה ולמה נקרא שמה רעשתם כו׳. כרחה דלעמו לומר כן סחח פיחוס סוח לעשתם לכבר היה רפומקם ניחי יעקב דכחיב ויבא חת לבן נחרן לעשתם וע״כ לחמו דחחח סוח סחוח פיחוס שנטו נקרחת לעשתם ע״ם לשון לחשון מחיוקם ות״ל מקום לעשתם לשון נטו וקרחת פיחוס ע״ם פי סחחוס וחזו הכחן סחכריח לכס״י ז״ל נפי׳ סחוחם לפרס לפי פשוטו חת פיחוס ות׳ לעשתם שלח היו מחחלה נחיוחס לכך ועשתן מקום כו׳ עכ״ל סחוס דעכשיו לח היו מחחלה נכיכס דסא כחיב ניחי יעקב חרן לעשתם וסל״ס דחק שם נפרס״י לשון טרק ועיסו סרדם לסכח יחחן סיים ויבן שב מחיוק נכין לעשתם נחוחם כפרס״י נחוחם לפי פשוטו דעלח ויבן נאמר על סרוב נחקרח לחחלח כיון ויבן חת כיוס גו׳ ולשון להקשות לפי סדרם דסוח פיחוס סוח לעשתם מחי שרי מקכנות ד״ל לפיחוס ולפשתם שם מדיכס ולח שם פיר ויהיס שב מלח ערי לחכל ערי מדיכת פיחוס שסוח לעשתם והענין מנאמר כי סיו בני יסרחל עם רב ולח סיו קן למלחכחס עד סילאי לפי שסיה לשון לשתם מחיוקם לו מי סחוס טוענו לקיים מאמר סשם וענשוס ועבו לוחס ד׳ מלחם שם וק״ל: רוח הקדש מבשרתן גו׳. פי׳ הרח״ס ויהיה פיחוס כן לשם וכן יפחין כמו נעשס הניסי עכ״ל ועי״ל כן יהיה כמו שהמלריס היו יולדים ולאמרו מן ילשם וכן נרלח לפרס מפרס״י נאומס עיין שם וק״ל: ויקוצו מפני בני שהיו דומים בעיניהם כבקוצים כו׳. פי׳ המלריס נפשו כקוליס בין החוחים וע״ס ע״ל כשוכנס בין החוחים ד״ל כי מה שאנשי ב כשהיו בין החוחים קשה לנקשם כך נאולחס של יסרחל היס קשה לפכי הקב״ס כמ״ש לו שכשה נומר ועי״ש כשהיחס במלריס הייחס דומים לשוכנה בין החוחים כי ע״ס ודשו ויקוט מלשון קוליס לפי פשוטו הוא מקרח קלר דהי״ל למכחב ויקוטו מחייהם מפני נומר כמו קלחי נחי בי׳: בשרך ראיא בשה רך כו׳. פרס״י משכס נדבריס ונשכר כי מכ״ל ונמדלם יקוטו ושוחם כדלעיל נשעה שלמר הנה נחכמוה לו קינן כל יסרחל וחיל נשקשה מכס עשו נחי סיוס נעוונס סייטו דכחיב נפש רך נעל קל כי׳ וכל מי שסיס רוחה פרעה מעל פני כיון שהחניך

דרש ר' עקיבא בשבר נשים צרקניות שהיו באותו הדור נגאלו אבותינו ממצרים שבשעה שיוצאות לשאוב מים מזמן להם הקב"ה דגים קטנים בבדיהם ושואבות מחצה מים ומחצה דגים ובאות ושופתות שתי קדרות אחת של חמין ואחת של דגים ומוליכות אותן אצל בעליהן לשדה ומרחיצות אותם ומסכות אותם ומאכילות אותם ומשקות אותם ונזקקות להם בין שפתים שנאמר °אם תשכבון בין שפתים בשבר תשכבון בין שפתים זכו ישראל לביות מצרים שנאמר °כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ וכיון שמתעברות באות לבתיהם וכיון שמגיע זמן מולדיהם הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח שנא' °תחת התפוח עוררתיך [שמה חבלתך אמך] שמה חבלה ילדתך והקביה שלח מלאך מן השמים ומנקר אותם ומשפר איתם כחזה זו שמשפרת את הולד שנא' °ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחתל לא חתלת ונותן להם שני עגולים אחד של דכש ואחד של שמן שנאמר °יניקהו דכש מסלע ושמן מחלמיש צור וכיון שמכירים בהם המצרים באים עליהם להורגם ונעשה להם נס ונבלעים בקרקע ומביאים שוורים ותורשים על גבם שנא' °על גבי חרשו חורשים ולאחר שהולבים מכעבדים ויוצאים כעשב השדה שנאמר °רבבה כצמח השדה נתתיך וגומר ולאחר שמתגדלים באים עדרים עדרים לבתיהם שנאמר °והרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים עדים אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים ובשנגלה הקביה על הים הם היהודי תחלה שנאמר °זה אלי ואנוהו ·

כוליס מילמו מלמלם ומחמת ידם ולכך נאמרו ומנס מן הסרן מלא מלעתיד ונלמה דלימ סילינ מן נלסס נהם ונלא מן הסרן דסיינו שמוסנים מי כסילמתו עם ישראל מילמו מלא מלטנם מהסרן סנל כיון דכתיב ונלהם נמו מהמת מהם היו מוסנים מלא ללמוד עמהם וכיון שהיו ירימים מהם לימ פוב להם שנלו מהסרן כי נזה לא ילמתו ישראל עמהם ונזה כיון דכתי זיל מחמר הלחי ילחו מלולם כיון שהם ירימים מהם: ויסימו מנין שהי מנסים עליהם מינעי ליה. נם נתן נריך לנמר מחי קמיל ליה דלמח ויסימו עליו על הנס קחמר. ויש לומרן דזה לסיכם עם מנלנים ועם נכי ישראל ומינהו דנהחם קרח נלמון נרים ויסימו ולא כחיב ויהם כלומר עם מנלנים מלא ויסימו החנלנים לימ נם סים כלחי לומר עליהם על ישראל

לך עם סיל רי

שיל

שיל ס

מיל ס

שיל

דבריס ל

שיל

יחזקאל

מיל

שיל קמ

יחזקאל

מיל

שיל

שיל קמ

לקמן

כמס

שיל ס

עין יעקב

בשבר כנים לרקניות סיו נסוסו סדור נגאלו לנמוסיהם. כי קרוס שוכ לני שמי כן כלים מרים שדים לניהם ומכלעו המכנים קנה כלחיי נמנרים ומוכל ניכ נחנלם מנכנים מנלנים מנלם מיו נרוס מנמנלי מרים לני מנם מנמנלי מרים לני מנלם מי רמלין לניהם נמשנר לך מנם רנוס ומס סיו מ' מנמנים כי רנוא מרכיב ומוכלים עלו כני ישראל לחר מנמנם ומ' מנמנים ולי מס ס"ל מיו נרוס מנמנלי מרים לני מנם מנמנלי מרים לני מנלם מי רמלין לניהם נמשנר לך מנם רנוס ומס סיו מ' מנמנים כי רנוא מרכיב ומוכלים עלו כני ישראל לחר מנמנם ומ' מנמנים ולי מס ס"ל מנם נלני קחמר מנמנלי מרים: **שבשעה** מילחים נשמוע מיכ. לף מלין כלנה מכנינא לנמנם נלנמלם מלנים ע"ו לך מנכרים מנכנמים מנכני מנים ומנלני מנים לני מנלם מנכנינא לנמנם נלנמלם מלנים ע"ו לך מנכרים מנכנמים מנכני מנים ומנלני מנים מיל מיכ מרכיב נחנל מנמנלי מרים: **ושבשעה** מילחים נשמוע מיכ. לף מלין כלנה מכנינא לנמנם נלנמלם מלנים ע"ו לך מנכרים מנכנמים מנכני מנים ומנלני מנים לני מנלם מנכנינא לנמנם נלנמלם מלנים ע"ו לך מנכרים מנכנמים מנכני מנים ומנלני מנים מיל מיכ מרכיב נחנל מנמנלי מרים: **ויולדות** כנים מנם המסות נם כו כנמנם נלנמלם מנמנם נלנכ נלנו מל המניכי ס"ל מי רמנוכי נכים לין נמנם נכם לנם רק מני מיכנו מנכני כנמנכיו מים: **ויולדות** כנים מנם המסות נם כו כנמנם נלנמלם מנמנם נלנכ נלנו מל המניכי ס"ל מי רמנוכי נכים לין נמנם נכם לנם רק מני מיכנו מנכני כנמנכיו מים: ונעשה לו נס וכנלעין בקרקע. ולקן אי קונר לנם ולנים כנמנכיו

ושונאתות. כשמוזכרין הן מקבץ על נבי הכניסה קרי ליה פסיפס:
אחד של הטין. לשתן הנוי בפלוסים בשדה: בין ששתים.
בין מלי הטין מקומם נשתים שנים נגוד שנים נגוד מקבץ
ומצנע נגוד מקבץ ומרין במקומו: ינוד. שיהלל שמלמר יומני מומני
עוררתיך. לשתת מומני למד: מחמה. לשון תגני ילדה: מנקר.
מנקף: משער. משעלירע בלעז: מגל. שמשעיל למיקוח ביהכ"מ
פלידות למחוך עני שנות הולד: למשעי. לחתלית הבשר מהו חלקם
פלחרי מעשות: עגולים. בעין ככר עגול מעגה למה סב: רבבה
רבבות השדה. בגילים מן הלתך בלשה בה: ותבואי. לגיס לתוך:
סם הכיורות. שלתך שכיעתו כגי: זה אלי. שלתני כגי:

מדרש"א נשים צדקניות כר בשעה שהולכות לשאוב מ'.
הוא לתלי עני בשם לדקניות שהי מתכוננין הוא בשביהס
ומה מקנין לסם הוא הי מהכה מהם בעניהם ולכך מהנה לה
שהי ניהם שלוה בקהה אחת ובא: הקב"ה מזמן להם
נסים בשבילם מ'. מעין דבר הכניה מלתניהן בעלמה שהי מסי
ומעניין נאמר בל להם ועשם הבהמה הכי יהיה שלמלר ויהיו לאל
בני ולא לה בשה שלמלר שהי הלהם שלה בשדה מ'. ומלמה
שלניהם עבו בן שנהם בן הכל הילד בני ומיהי מלבשיך מהת
שהשות שנולדיך בני ויהי לקבל מי אלה בן ממהקבל מי דהה
ביהיו מנוקה בן אנש בשלניהם ושיהל לקבל שהה ביהיו מהת
שהנות הלנקך לחך בו: ומשך הקב"ה שלה משבי מיים מי
שהנוקה בר שנא' ומשלותיתך בתוני בר. דבהר שלי לקל כשיב
לה מקם עליך עין בעבוהם לך לחך מלכם בהעולם בו ביהיו לחך
מלכ לבל מכהר שעהן בהולם לבל נייהם שלדה הכהיב בהניים
שהנוי עליך בן ביהיו ביהיו שיהן לך לך עהשי מהם. ולחני
ונתן להם כי עגולים כי שנאמר ויעקבו דבש מסלע בר.
בהב לבהקה בהן בהניהם בשלי לבל לבי מלכם בהעהם בהם
בהכיב ביבשה בל בהחר לבל לבי מלכם בהעהם בהם מלכ

אליהן להן מיבעי ליה אמר רבי יוסי ברבי חנינא מלמד
שתבען לדבר עבירה ולא נתבעו ותחיין את הילדים
חנא לא דיין שלא המיתו אותם אלא שהיו מפסקות
לחם מים ומזון ותאמרן המילדות אל פרעה כי לא
כנשים המצריות העבריות כי חיות הנה מאי חיות
אילימא חיות ממש אמו חיה לא צריכה חיה אחריתי
לאולודה אלא אמרו לו אומה זו כחיה נמשלת ידודה
גור אריה יהודה דן יהי דן נחש עלי דרך. נפתלי
אילה שלוחה. וישכר חמור גרם. יוסף בכור שורו
הדר לו. בנימין זאב יטרף דכתיב ביה כתיב ביה
ולא כתיב ביה כתיב ביה ואמרת מה אמך לביא בין
אריות רבצה בתוך כפירים רבתה גוריה:

אלישבע בת עמינדב. לפי שהיתה מיעה לולד.
מפני שהיתה מרפאת נפשות ומעשיה: פרעה. שעקר כחו [פעיחה
של רע] כיולדת לפעמים: סיג וחיתין על הלבנים מיר יוחק קיטון
גדול מקר להן בשעת שמושה לילד ירמים מלבנים כלבנים
דיש על הלבנים כדכתיב ומלד בית היולד ונר מה יולר זה יוך
מלמן סי: סי גדול. מלא הטלם הלם והחביטו והלמר בפל היו
זה לבם קיטן בל לידה ולא הטלהו ומסרניהו דיל להכי קרי למשבר
הלבנים לבנים כדכתיב נבי יולר כלי חרס לבנים ולבה נמי ליולר
דעיל: כדון. מן נא בפלי מכא ותנענע הנשים מקדיים מטושים
למשחם כדשוק הכלי לפי גדלו וקטנו: קיטן גדול מסר להקדרמין
על הלבנים לם נן טוח שם [לחן] יסלוח לרחוח עיד לם נן הוא
בלא שום שנאה: בן מניו למשה. לאחן כדרך שמפיסו: בת
מניה למעלה. כדרך השמיטה ושכי מפיס בנמרא עקבא הלה
אלידן.משמע על עסקי בילה לירפא לליס: ותחיין. סיס ליס לעשות
ולא הניחו לת סילדים וחחיין משמע שסיו מקיישים לאחיותן שהיו
מעיירות לחם בשחיטה ושבדלים לחם: אילימא חיות ממש.
פילחם: כחיה נמשלת. וחיות שבדים לין לריסה לפילחם:
דכתיב ביה כתיב ביה. פי שכחוב בו שקרא בשם בשום וחיה
שרי כחיב בו וחלון כחיב בו שרי כחיב בכל כנסיחתן יחד: מה אמך
לביא. לאוך כביי טלם שקרחה לביא:

תוספות מחיחה פושה לולד. פי לניעו חכמל לחשה לאחיות ויולא סולד
כמו שעושים שלו עכשיו בחחי חשה:

מדרשיא למילדות העבריות נר מיד אשה ובתה זו יוכבד
ומרים מיד בר. כי סלחים ויחכן שסיחה קטנה בידם
לו כי עכיל ולית שנמרו נומר כן עשום דשמי ליכנה חשר שם שחמר
נר ושם השני נר לו הוללה בחיים כיל כשקדם ל בשקוק שסיו
שכים כמו ולענר יולר בי נשים שם לחחד שלב נר וכן ולחם שני בשים
לחשר שם הלי נרשום נר וכן ויפחח שני חנשים נחחכם לחשר שם
הלי נר וכחן לה קדש לו שסיו שני מילדות וכמיב לחשר שם לחחת

כמו כלחר הכי לליכן שיעה שלך מלים ושילכן שמלילדות שם שלליחם ושכח לשחיטה לבן שקטה לשן שיעה בחיעב שיעה שעיעה לם שיכי שום ושפילן שם היליכים כיון שיש לנשם רין ישראל ושפיטו לו כי לה בשעם שפלילחם שעבירות לעגלה חייבו שכעם ישראל ושפיטה לה שחשבו לליך כדבר שכייכים כי חט שלילן של קידוש השם ושם נלמו שמילן שם היליכים שחניעה לה שלילדו רק כי חיום שם כשים שבום שלילן שמלילחם ולחן לילכן לה דרך: אשר שיש לה לילכה שיש שלילחם. לף לשכר חעלליך יא שם זה לילום שלילדו לשבריפה שיש לשן לשקוק שמים שבוח שליכן שמלילחם ושחשע ולחן לילכן שוש שיש: אלא שמרו לו שוחם זו כשים שעשלש. ושקש לשני שבא ילשלו שם שיעה וכי שעשיל שעשלה לחיה לחן לילכן שמים ושנד שבחי יאמר שיעה לשה יחשוך ושיין ביחשיעיל שיש לשרן בשא ושיעל שלכך שלחין לשם שיעה שפרי ולשן ולא שם שפיה שלבה לשרם ולחן שמם שחשבו לשכי קלשתו לו שחשבו לשים בשוש שלשלחן שבשוש שוחם שיש ושחשיק לשם שחן כשני שבחן שלילחם

°ויקרי כי יראו ממילדות את האלהים ויעש לדם בתים: לו סם סמוס ס

רב (ולוי) [ושמואל] חד אמר בתי מלכות וחד אמר בתי כהונה ולויה. מיד בתי כהונה ולויה אהרן ומשה. ומיד בתי מלכות דוד ומי ממרים קאתי דכתיב °ותמת עזובה ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור ובתיב °וחור בן אישי אפרתי °וכלב בן חצרון הוליד את עזובה אשה ואת יריעות ואלה בניה ישר ושובב וארדון בן חצרון °בן יפונה הוא בן שפנה מעצת מרגלים ואבתי בן קנז הוא דכתיב °ולכרה עהניאל בן קנז אחי כלב הקטן מבנו אמר רבא חוזניה דקנז הוה *דיקא נמי דכתיב הקנזי שים עזובה זו מרים ולמה נקריא שמה עזובה שהבל עזובה [מתחלהה]. הוליד והלא מינסיב הוה נסיב לה איד יוחנן בל הגושא אשה לשם שמים מעלה עליו הכתוב באילו ילדה. יריעות שהיו פניה דומות ליריעות ואלה בניה אלו חקרי בניה אלא בוניה. ישר שיישר את עצמו. ושובב ששיבב את יצרו. וארדון שרידה את יצרו ואיד על שהיו פניה דומות לורד. °ולאשחור אבי תקוע הזו שתי נשים חלאה ונעירה אשחור זה כלב ולמה נקרא שמו אשחור שהושחרו פניו בתעניות אבי שנעשה לה באב תקוע שתקע את לבו לאביו שבשמים הזו שת נשים נעשה מרים בשתי נשים חלאה ונעירה לא חלאה ולא נעירה הואי אלא בתחלה חלאה ולבסוף נעירה. °זבני חלאה צרת וצדר ואתנן צרת שנעשית צרה לחברותיה צדר שהיו פניה דומות בצדדים אתנן שכל הרואה אותה מוליך אתנן לאשתו:

אהרן ומשה. מילמד מיוכבד: ותמת עזובה. למה כלב והוא מרים ולקחן מפרים למה נקראת שמם עזובה ותלי ומתו זה מכלמרים: ויקח לו כלב את אפרת. למאי ממרפתאם חל ולקחה לו למאי לתפרת קני מרים וכתיב יחד בן חים תחרחי: וכלב בן חצרון. פסוקתא נרסי: בן שפנה מעצת מרגלים. תימלה סוח דקא מתרץ לשלם בן חלדן הוא ולמה נקרא שמו בן יפונה עיש מעשיו: ס"ג וחכמי בן קנז סוח: חוזניה דקנז. בן חמתו של קנז סים כלב ומנלה מהכיחל לחזו מלמד: דיקא נמי. דכתיב קנז לחריטה כי מסחתי בכלב לה קריים בן קנז כדכתיב בעתניאל מלה הקנזי מלכתי ביהושע ומגדולי של קנז: שהבל עזובה. מחלה חולים סיסה כדקרילה הכה יריעות ולקחן קרי לה כמי חלאה ונעורה שמחמת כל מחרי יסחיל מליסה לחוחה: והא מנסיב נסיב לה. דכחיב לעיל ותמת עזובה ויקח ל כלב למאי לחחים חוחי: לשם שמים. כגון ז סחיחם חוכם וכסחם לשים שנדק נחחים לחחן ושנה ורחם לחחם לדיקים ומת נכים דומים לחמי חחם נגיע נים סחלה: ליריעות. נלה

עין יעקב

נלמד מאחר מדעתם ושמתם חלים סימם ירקרקת פלריל נלעגי: בוניה. חלו ממום נעלם מבנתה ועבלתה מנוסה כמאר כתיב (למס כשולחן) [ונכתוכן] ותניא: ישר ושובב וארדון שיישר את עצמו. מלמשום לאחר נעשה סתוגליס: ששיבב את עצמו. מעלתם לשון הנחת הסוגנה ילתיכת ומזידה לתדריל ומכי מי קני לים מדד בקרקע לתריכת על שם שמדד נעלם מרגליס: שיירדה את יצרו. מסיס מקיטו לבשום שמשם: שהושוחרו פניו. מקבל עליו תעניות הרבה ביהלל משלם מתגליס: שנעשה לה כאב. להתעסק בם ברשתות ומזומם הלריכים לחולה: שתקע את לבו לאביו שבשמים. שלא להיות נעלם מרגליס: הלאה. חולם ונעבוף כעיר שמחרפתם מחליש ומזיק לחאר פרס כעגלה: ובני הלאה. ונכרי חלחם שבניה ומחרפתם מסוכחים היו להיות להם ולסר ולחבן: צרה להברותיה. מהקטוחת היו ניסיה: טולין אתנן לאשתו.

סדיה מהחיה לחסכת כסיס:

מדרשיא ויעש לדם בתים כרי הד אמר בתי כהונה בר.

משרטם בפרק ריש בחים מלו לימי יודע מה הם כשהם

שחור חסר בהם בשלם שמי בחים שת בים מי ז בים כחולם ולחם בים חאלך זה מלכות שכשר לכחולה ומריס למלכות כרי עיט ומלחם דשכי לשורלי רב ושמואל דפליגי שכח פליגי שמי לעיל בשילדי מי היו ועיד לעיל חסם ושסם קיל שכח שתי מלכות ממריס ושלן דאמר לעיל כלם ושחולה קבילו לים שכח שתי כשהם שלילשבע לך שם שאמר דשתי לריס משסם לח ידעינה שלי דעולה דהא כל שבם לי נשאר לעבודת הלרים ויל דסיק שאחר שכחגרשם יכנד שלישם עשרם ליעסק שכים לעשרם שסים לי דסיטו שסלר משנה משם שסים לי. וקאמר דוד משריס קאתי דכתיב ותשת עזובה גו'. שעזובה בחורי יסרחל שליעל חולם לשם לפי שסיחה חולבים ולטורשם ושסם כלב ותליב כשכחרפתם נקראת חפרם ועב שהם נקרא דוד חפרתי עליס לשן חפרתי נחלתי חפרים כחרים ויאמרו ט לאבני נלעגד כאחרתי לשם בו וגם הדר שם שבר חפרים שליט נקרא בן כחרים בן חשו בן סף חפרתי גו' חבל דוד שהיה מיכודה ודר נבים לשם יהודה והלי הלא הים בן בשם לפרתי חלא על שם חם שחפחה שהיחה חשונה דסיים מרים שנקראת נקרא לשרת וכן שלישלך ומחלן וכלין נקראו חפרתים דשחוחה שפחה היו גם חשקום נקרא בית לשם לחפרת עיש זה לך מיש דכלב הים לים מרים ושהם יהא דוד ליע דהא יאשיהו של דוד מרס בן מלחן בבקר הוה ויהי ושחוק הכהונים שלשם דכלב הא סיים הם דני בים היו לו לחלחן יחמיאל וסם וכלב דהיינו כלב כשחוכחי קחלי דדיה הם ליחנ דחחד מיחלחי בני הם כשל חשם שחלחי בני כלב והא הים דוד שחשבחה כלב חלא מבל שם חלא שחשבות מרים עשם אחת שבקראו חפרתים וקל לשבון: דכתיב ותשת עזובה ויקח לו בלב את אפרת גו'. כלל מקרא דלעיל מיבים דשיחי וכלב בן חלחן הוליד שם עזובה חשם גו' לבי משסים משמע שכלב הולידם משם ושהו היחה שלא דהאי קרא ושמם מזובה ויקח לו שת חפרת נשוי חילו היחה שהו שלישלך שעיין דיבו דהאי לקיחה לפרת לשם לו בשיחה שהו עזובה ועיב דיבו דהאי עזובה היו לפרת ופירום ושמם היינו שלר בלשוכיה כדכתיב בזריס לל שלי כמו כשם נשוי שלישלך משובע שכום לקחה כשכבל עזובה עד שחפרתה ושקראת חפרת ושמדבם ילקוה לחפרת פלשי של מלכים שנזדווג הדוד דסיטו מרים ומרחה דשם שהלי קרא נופיה הולד שם עזובה לשם גשוי שדכתיב עזובה לשם שמשע לחשהו היחה דשליב

מאי לשה דקאמר להם שהו סיחה: כל הנושא אשה לשם שמים מעלה בו'. שהרי כשכחשם עזובה הוה וכשחה שלא לשם יפי כדקאי לם יישום חלא לבים כשחה שבדק בחיים דיוב שים הולבים לחד לחי החם ושיל כחילו הולידה ומחדש שכבר כחשר שה ושחשם עזובה דסיטו שלשטעם כחילו מהם ושכשרפחם שהי כחילו הולידה וקיל: ירישות שהיו שניה בו'. דלבי פשטו שחשר הוליד חת עזובה ושת יישום גו' סיטו שלבים הוליד ושמיו היו לשבל השחת דשת עזובה עיב סיל חשהו מרים כרלניל עיב ושת יישום מי מחשרם של חשהו ולישה לפרם על לשהו לחרת שלשם יישום שסהי לא מולה שה בשום עקום שחשם דסיטו שלשטעם ושהוא כשחה כחילו הולידה כשו שכשוב נבי עזובה ולשה דרשו דשהיל עזובה חשהו היה שלשם יישות ושקלחם כן עים שהים פרים דשהם ליישום ושד קלה רלים דו סיל עזובה זו סיל יישום מדכתיב ושלה בניה גו' לם בי בשהיו סיו לו בי כשיו היל לשכחב ושלה בניה ושם על לשה משן קלי לן זה שוכרע ולשה חשר לל מקרי בים חלא בוים שהם קשר שהשב נושר הכשוב סשבי דכחיב בים ושהם עזובה ויקח לו כלב לת לחברם דסיל לשחבים נם סכל בשבים ושיב דכשו מיכים דלה שחכח כלן בים כלל חלא בוכים בשלים הול בזובה לת שלשם כדלאמרינן פרק בית בין לפרם שהיה יכר עים סיבר עלשו בעבן זה בשלשו שכשלה בשים וכן ים לפרם שהיניב לת ילשי ושב בילו חלא כשה לת חבל לשם לי לשבי פיום לעבן מרגליס עין שם ושהה ושיר על שסיו פרים דשהם לירד סיטו שהר שרכשרפחם: ולאשחור אבי תקוע גו' אשחור זה כלב בר. עדכתיב ושהם חלחן חבים ושלב לו לת לחשהר גר כין דשם שלן בן חלחן לשלי לא חשיב בשי שבל שם חלחן דכחיב בים ובני חלחן גר לת ישמיחל ושת רם ושת כלוב ולא ביהל לשו לשרם כפרשי שם דלשהור שלב לחלחן לחר ביהשו ושיב דרשו דלשהור זה שוא כלב שהשב שכלל בניו של חלחן חלא שקרלי ק של שהשהחו סי גם זה פרשיי לעבן מרגליס רם לפרשו על עבן זה בשלשו שיים מעקם לשהי שהים על דשותה ושהר כשהם מרים כבי כשים סי דכיון דלשהור זה כלב ולעיל לא חשיב הבי כשים חלא עזובה ושפרת דרשו דשם חלו שהום כשיו שן בשלשם שהום לשהו מרים שוכר לעיל ושקלי ק בים שהחלה חלחה ולבקוב כחרפתם ושעכים כשרה ושהיא לשרין לקשן ביוכבד שקראה שה לי על שהרים לבשרחים וזה יש לבחן השקלי ושם לחם בחים שלשו בי שהילדום זכו ושבשו לשם שחשו לבשרחן ושהו שילשר עך שם שחים כך יהשר שן שם שחים בלשן רבים ושהר ובני חלחה לרם בשר לרם שבשרים לרם כי דכיון דש כשרה ז חלחה וכבר חשיב. בר כשרם שם שהלי חשיב שת חלו בים לשלחה ולשבשה שני בני כשרה ועל ק דרם לשו בני חשיב הכת חלא שחר בשבים חלחה ושחרפתם מעשים לרם כי ודיק:

הדרינן מד לשר בחי כשהם ולויה וכר. ולריך להבין בשהי בשלי פלשי ושל שד נייל מדקבריש ויל דהא חלים בשלשחה לשעלה מי סיו שהילדום לשהר רב יהודם כלם ושהחם יוכבד ושלישבע בת עמיבוד רב שמואל בר נחמן לשהר לשם ושתה יוכבד ושרים והשחת רב לשעשיה לשהר יוכבד ושלישבע וכפי זה פיש יהל לריום בחי חלבות שחריים כי חרים פין לה עשק בשילדת ולבך דרם בחי כהונה ולויה שחלישבע לשם שחרן בשכשם שלשלה שכהונה ושיוכבד שלים ושעמן דשהר שהם שהיא יוכבד ושרים יש

לדרום

לזרעם נמי כתוכה ולית ומלבוש כתוכה ולית מיוכד ומלבוש ממירים וכן
למר וכן למר לחי מפיל מפיים ויעם לחם נחים נמים דחילל ויעם לחן
נעלן כיון ממדבר נגעים ומחי לחם דקאמר מלא כיון ממדבר על נחי
כתוכה ולית לו מלכות מהות ממיחם לזכרים לכך אמר ויעם לחם נחים:
על מקרי נגעים מלא טוניא. מלמד דהא נגע בל מרים היה טוב כדכתיב
ויקח כלב את אפרת וחכר לו את מור וכתן אבשלום מלא נגעיה בל מרים
לא מהכר מור ומא לא מלינו שהיה למרים נגעים אלא מכלב מלא מור
אבל יפר ומועב ומלרון לא מהכרו נגעיה בל מרים לזה אמר על מקרי
נגעים מלא טוניא ממדבר נגעלא מגנאה למרים ונעלמה כדפרמי מקרקא
כלב נעשות מלבו יפר מיפר אשה מעלת המרגלים וכולי ואיכא למאני
על אמת מניה דומין לומד פירוש דאין מרגלן אשו מלא יפר ומועב אשו
למר לא אמרים מקרקא מהוכא מהוא להיות אחר כך מניה דומין לומד
ומכרון לזה לומר ומדד:

לן סמ ס ויצו ה׳ את משה לכל עמו לאמר איש כי יפלא נדר חנינא אף
על עמו נזר ואיש כי יפר חנינא שלש נזירות
נב נזר בתחלה אם בן הוא והבתן אותו ואחיב היאורה
תשליבוהו ולבסוף אף על עמו נזר:

אף על עמו נזר. דלכי מכחמת יום מסלר מכא למרו מלמנכיס
למרשה היום מלר מוכיון על יכחלל ואין אם יהיעים אם
יפרי הוא אם מלרי עמד וקבן כל עמו ונקבו מכא ליתן לו נכים
מסלרים בו ניום וגזר אף על עמו: בתחלה והבתן אותו. לא
מהיב מומרים מלא קמך על המילהם: תשליבוהו. הכיב מומרים
וקמדוין לדבר: ולבסוף על עמו. כדפרימ וכין בעבר היום
ומדין אחין נחלמנכיטא מלא לקא הבעידו הבזירם עד היום
מהמלך ליפור:

כדרשיא ני נזירות נזר פרעה. מי נחלמ מכוס בן יהנם נזר
למילהם אם הוא בן ומהמן אחיו נקהוף כמלא
עמו כאמר דבר אליהן נזר להוציא מומרי להמליכם ליפור כדכתיב
כל הבן היולד היולדים ונמור והיים דבחבכמה לו נהא ומזונם נמים
בכבני כמצב הקניים מלא יניא מצול כי כלאמריך לעיל ולבסוף
כמאמרו לו חלמנכיטא מהיום מלר בן המומעין גזר אף על עמו אחנם
ים לדקדק בזה דכל הבן היולד היולדים נמור נזר ויל פרעם לכל
עמו הוא דכתיב ומכמע מכוס קלי לבזירם כל עמו וכן הוא בהדיא
נבעיר כל הבן היולד בין יהודי בין מלרי כי דמרינ לכל עמו לאחד
לא הוא מוכח מרדי לאמתי דלים לכל עמו להמליך בני יפראל ליפור
ומכמה מנא להו דכל הבן היולד נמור ויל פרעה לכל עמו נר הם
בי נזירום ולהקדים האחור דהיים דכל הבן היולד נר היא נזירם
בנים ויל פרעם לכל עמו נזירה בי ים ליבע דקמבו עלים לאמר
נזירם בנים מדכתיב בהם מחכמים ל דהיינ נחכמים למומעין על
יפראל לאחם נמים בי ובי נזירים לאכומם היו מכוס בן יהנם והיים
כי הקהלם נעור וסרחים כתב לחא דלאריך אחיו מלמנכיטא דלי
עכוס מישבו זכרים ליפא פרים ובנים יהבר היים ל לאחב הבקבום
בי עכיל ובנרי המוסים דהא בי נזירם בחם ל יהיו בבזירי עד היום
מהמלך ליפור:

ויקהל איש מבית לוי ויקח את בת לוי להיכן הלך לה סמ ס
איר יהודה בר זבינא שהלך בעצת בתו. תנא בסוטה ג
עמרם גדול הדור היה כיון שגזר פרעה כל הבן הילוד הבזירם
היאורה תשליבוהו אמר לשוא אנו עמלים עמר וגרש בסוטה
את אשתו עמדו כולם וגרשו נשותיהם אמרה לו בתו פרש ון
אבא קשה גזירתך יותר משל פרעה הרשע שפרעה לא עמלנו
גזר אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקבות
פרעה לא גזר אלא בעולם הזה ואתה גזרת בעוה״ז
ולעוה״ב

עין יעקב

ניצן פרעה לכל עמו לא לפ על עמו נזר. פי׳ בשהרשים ובימה פולו ועיל דעמקא ניח מילרי מבכרים אי מכלל דגם משמים מבליטו ליפור: ני נזירות נזר. למאי הלבן בשלמו מלא מלא בגם מיי בסוס בהרשים בלמהם בפום בי יהודי היה ניח בעבן בסם בהרשים הלין בהרים על פיון זה: ובין בשהרשים מהיום מבליטו. מלא דבקרא בשיב בשלמה ולו פרעה לכל עמו ליל ולין שהקם ומחזור בחורה בפולו בנר מבעל ובין בימה פולו מלא אלא לעמו שבשות בשהרן בני ושמר בשלמה ובשר עבידא לן בשהרים לן בשקם ומחזור: ולבסוף לף על עמו נזר. פרש׳ לפיכך בחכמתה יום בשלר מבא למרו מלמנכיטא פרעה ניום מלר מוכיון על יפראל ולין לאו יהיעין בם יפרי לאו מלרי הבי לפי זה ליל ומא בהרשים בקרא ולם בן הוא ומכרון בולא מלמנכיטא פרעה בשלר בן בהוכיח ליפור ביום בימה על מומו יום בשלר ומלא בם יפראל לו מהנני ליל לפי פרשי ובחבם בשב מוהרשים אלא לפי בהים ובין בחוכי לקבל ריש בשבלי מלבם בולבם בשבו ובניים ומלבם בם בשבם ומלבם בב ומלך בים בלחם בים: עמרם גדול הדור. בשיבא לא בבים בשלר בבזירם: פרעה לא נזר אלא בעולם הזה. פי׳ בהרשים

ולעוהיב פרעה רשע הוא ספק נזרתו מתקיימת ספק
אין מתקיימת ואתה צדיק ודאי נזרתך מתקיימת שנא׳
תיב כב פרק יג פ״ש ר״ש °ותנזר אומר וקם לך עמד והחזר את אשתו עמדו
כולם והחזירו נשותיהם ויקח ויחזר מיבעי ליה אמר
ר׳ יהודה בר זבינא שעשה לה מעשה לקחין רושיבה
באפריון ואהרן ומרים מרקדין לפניהם ומלאכי השרת
סנהל׳ קג אומרים °אם הבנים שמחה את בת לוי אפשר בת
מאה ושלשים שנה היתה דאיר חמא בר חנינא זו יוכבד
במדבר כו שהורתה בכנען ולידתה בין החומות שנאמר °אשר
ילדה אותה ללוי במצרים לידתה במצרים ואין הורתה
במצרים וקרי לה בת איר יהודה (כר ביזנא) שנולדו
בה סימני נערות:

גדול הדור. והיו סכל כמעיין לדבריו: על הזכרים ועל הנקבות.
סנה יולו לה זכר ולה נקבה: אלא בעולם הזה. מהולדים
מתים ומחברים ומיים לעה״ב: אתה נזרת בעולם הזה ולעולם
הבא. סכיון סחין טלד לית לה לעה״ב: בת מאה ושלשים.
כדמפרש ואזיל שמולדת בירידתן למלרים ויסרחל נחעכבו שם ר״י
סנים ומשמלד ומשה לה נחעכבו חלה שנחים סנים כדכתיב ומשה
בן סנחים שנה וגו׳ נדנרש חל פרעה ואחם שנה יולו מולה שנעמי
מירידתן עד שמלד ומשה קיל וכשהחזיר עמרם לח יוכבד כבר היתה
מעוברת ממשה כדאמרי׳ לקמן בשמעתין: דאיר המא. בים טוהלן:
זו יוכבד. בפרקן של יהודי מלרים אחם מולה שנעים חבר אחת
ונכללו אחם לומר הבחים מלרימם שנעים ז׳ יוכבד שהשלימה שחשבון
נכניסתן לעיר: סימני נערות. הרחם ליתי עלומים בחורה כבתים
והולר פנים ונחפשנה הקטנה:

מהרשיא שהלך בעצת בתו. סמכו עלמם להא דלמרינן לקמן
שהיתה מתנבחת כשהיו לחות לחרן כי וכן פי׳ רשבי״ם
פרק יש סחלן עיש ויש לדקדק למה הולרך כאן לגיעור שהחזיר
עיי דבורה של מרים קטה בזרתך כי ולימה דעמוד בצוחתה זו שחיל
שהיתה שהלך בן כי החזיר ויש לגיעור דעמוד בצוחתה לה היה לריך
להחזיר דאם ולדי היה יודע עמרם בעיבורם של יוכבד דהוה משעבדת
כבר ג׳ חדשים כדלקמן שהוא שכרם שבר לולי עיכ החזירם מעשה
שלחורם לו קטה בזרתך כי עמד והחזירה כי. ולא קני
אל בתו קשה בזרתך כי עמד והחזירה כי. ולא קני

עין יעקב

נזה לך שם השפוקים שיבחי ליש לגיעבד לף שהוא שיש שלא לי פיא לחרים פוסק כן לף סלא קיימו שי וקיל: ספק נזרתו מתקיימת. לפי שרחטו שכך להיות נחר ולפי שיקיים שהרי כתב בשהקנו שלין עבר מולך והמלוך שם ייפף מעבדות כדחיתם רים ס׳ ויעש כי כחוך כפרשה נכתבים וכרשי״י עיש: עמוד והחזר שם משמע. וכ״ב דף ק״כ פיש פרכ״ם שהחזירה מפני מרים שהכניסתה לו בשמיד בן בלילה שעמד בימ״ש לה שיחזיל וכתב שהחזירה דשעה בצוחתה לה היה לריך להחזירה שהרי היתה משעבדת כבר ג׳ חדשים עכ״ל ולפכי ליש על הרחבים ליל נשים פי׳ שהר שעה ולחיתה כאן בשיש להדיח הלבן בהחזירה לפי שלחורם שקם נזרתך וכו׳ וליל דבלא שרחבים לה היה לריך להחזיר שם יוכבר שהיתה עקרה והולך לעבודה כה גם מיעבי נעורם כדעקמון בלא היה שאחר לו שהרם שם כנים כדי שיחזור בלעם שם נעשים לפי שהכניסם עקרה שהיתה מעוברת כבר שפיי כך יליל בעל הלור מורח ואלנבן ומיש מי לפו כדי לבטל הנזירה שנא לה היה שהרחים בשביל זה כדי בלא יחזירו לשרים וקיל וכשה שהזקוק שה שלשרו שיה שם הכנים כי הכה שבנים שעשה הפה דלליב כיה שעה שרים שם לפה שהרם: ויקח יחזיר. ירחיבו לפי׳ הלבן בשהיה שעמד בל יוכבר ולא יוכבר שעמד בל יוכבר ולא שקר לישן שהוא ניהנהו גם כפ׳ ולפיכ כשליב לחו בל שלין לבנים דין מעשה לפלוני בן פרנך כדעת שהפרנים נכי פלוני ומעד שפיי ניהנו כלום וקיל ומלין כעיר בניעין: וקרי לה בת. כליל ויקח שם יוכבר ולחיתו כדכתיב בפי ולפיכ לגיעור לפי היפה יבחי ולפי שהפ בל קיל שהפ שהפ היפה ולפ היה לים לקרום בל שם כניס כיון שהיפ נהלה: שנולדו בה סימני נערות. לכאורה ניל פה לורך לגם אי כחיב שהרי כבר היפה מעוברת והשתחי כשם שהיו בחרים שבולן לפי שעקר לפי שעקר כשהיו שהיו כלום שם כשהיו שהי ולי לפ עשה בה שם לפ היו שהיו שם נשהיו בן שהיו עשרים ושתים שנה ולפי שעקר שהיה לשהיה עוד שבולן

אומר חנן לנביאות. אחרים אומרים נולד בישרוא מרוזל וחכמים אומרים בשעה שנולד משה נתמלא כל הבית אורה כתיב הבא ותרא אותו כי טוב הוא וכתיב ויחם ׳ותרא אלהים את האור כי טוב ׳ותצפנהו שלשה ירחים דלא מנו לה מצרים אלא משעה דאהדרא והיא רות מעיברא ביה תלתא ירחי מעיקרא °ולא יכלה עוד הצפינו ואמאי תצפניה ותיזל אלא כל היכא דשמעי מצראי דמתילד ינוקא ממטו ינוקי ומעוו ההם כי הוכי °דלשמע לקלייהו ונעיר בהדייהו דכתיב °אחוז לנו שועלים שועלים קטנים מחבלים כרמים:

חנן לנבואת. למחה נהר"ק מעמיד לנביאים: ותצפנהו שלשה ירחים. ג' חדשים יכלה להצפינו פלא הוא הולריס לנדוק מחרים פלא לקוף מ' חדשים מהחזירה והיל הוא מיענגת ביה הלחת יחד מעיקרי ומסבת כאקא לן: אמאי תצפניה ותיזל. מלחר שלפען נשמעים הוא כדכתיב והלפנהו מם חים לא לזלוג: ומעוו ההם. ומטעי שם ודרך חיוק לנזוק לקול חיסק הביח: אחוז לנו שועלים. נח קול חומות לנוי כיס לחוז לנו שועלים הקטנים שהיו מחבלים כרמינו בזמים שכחתי בפרש קמנד נשוד הפרי קטן:

מהרש"א רמיא טוב שמו כר. כיוב ממם נקטן כאה לח שייך לרחות גו ואם בפרם גו מלטון יפה כמו כי מוחות הכם לחינו מעם על שהלפינה לחמו וכי לרקה כיוכנד לי לח היה יפה לח שלפינהו ועיב דהם גו ריש מוב ממו שם מעם נחנה לו גה פרעה לאל עיקר ממו מוב ואיתה דייקה נעמה כי בהולר לה לחהן ומריס מחוקף שלטה מרים עיש רשמרה לח מיישם לחהן עיש הכלבים יאול לאל נשם מעם לחחם כי עוב היה שעיי יבא מוצם ונאלנה ליפרולל ודיי מוקף נעכין זה נשלמו עוביש שמו נחוקף לו שם ייה המשיקף נשמו ממו שם יפרולל והרמה גו שם עוב נאולנע ור' של כי מלפניו ומי של חוא מלחיכו ודני נאוים שמחר דבון לנביאה. עיין פרשי ושל שעיי נחם מרים לחחם אחם כי יוכנד לח נחצנם נכלל ז' שבילוח נעיין דמגלה. ומחוי שנולד כשהוא מדיל. כי הערלה שוא דעוך מילחיב שקרחת עולל גם הע ונהיפך נשבחה עולם נקרח שוא ופחוי שנתמלא הבית בולו אורה בר. הוא מידוש כפלח ושלמה על שעמיד לדבר עם הכלבים שם של שם בשיי אם יהים קין ושל שוי שכו ולקי: ותצפנהו ג' ירחים דלא מנו לה בר. פרשי

ומחכמ שפקח לן וסיים מדסיהם יכלה להלפינו עד ג' חדשים סיינו משום דלח שם לם כי: ומשי נחוסם חשם לו דרך לחרם עיין שם ורחיים ולין כחן שקום להחריך ונשבר פשנה כי כחב דהא ודלי מלדים מי הו יודע דילמא ג' יולדת ג' יולדת לוקמינהו ונדקו לחרים לשבח מדסים משום דלחדדים ולי הים מיעברת ג' חדשים מעיקרא וילדה ג' מקומעים דסיינו ג' חדשים משום דלחדדה ועיב יכלה להלפינו ג' חדשים משום לידתה לחתו עד ו' חדשים ומשום דלחדדה כך חוכן דגרי וכחיב כחב החקוני עיש: ולא יכלה עוד הצפינו אמאי תצפניה כי. פרשי שלפון מחפרים היה כדכחיב ותלפנהו כי עכיל היה מקנחת לחל ממש מהיחה יכלה להלפינו שלשה חדשים לין ילדה ג' חדשים חרלכוחים לא נדקו לחרים כדלעיל דלא חנו כי. ובחמר דדוי שמעו מצראי דאתילד כי. לאו דוקא שלא הסרגישו עמה לידתה כי הכא ממש כדכתי טלר מקודש זה ג' חדשים שלא הסרגישו גם לקוף מי הסלידה לפי דעמש וקיל: אחוז לנו שועלים גר. משום נשיי הסיים דגם מלא שועלים כי לית ברכים שועלים קדמאה מלא חכמת חכר ממלים כי עידה לממלו על יש ועיין עיממש בהגה בחחנחם לו להשליכם ליחר ממלן לשועלים כי

ועיין ובזיק:

°ותקרח לו תבת גמא מאי שנא גמא אמר ר' אלעזר מכאן לצדיקים שממונם חביב עליהם יותר מגופם וכל כך למה לפי שאין פושטים ידיהם בגזל. ריש בר נחמני אמר דבר רך שיעמוד בשני דברי רך ובשני דבר קשה °ותחמריה בחמר ובזפת תנא חמר מבפנים וזפת מבחוץ שלא יריח אותו צדיק ריח רע °ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור ריא אומר ים סוף ריש בר נחמני אמר °אנם דכתיב °קנה וסוף קמלו: שחביב עליהם ממגופם. מדמיי מוענין ולף עיש מהיס מהחמר נוטו יותר נגזל עליס מקנים ומקים: דבר רך. כזה הוא מהחמר יפה מן הכל לפי מהדגר הקנה כשהנים מליכין לחתו נחזקה הוא נחקל נחנן ומוא כיוף ובשבר לחכל דבר רך נחקל וכדקר לחחוריו: ריח רע. פל זפת: אגם. פל עלי עדנה וקנים דקים חיעיריד בלעיי ומוא קנה וסוף קמלו דקרא קנה קנים קוף מדנה דקה:

תוספות חמר מנפנים וחנה מנחין. פי' רבי נשם היים נל קלוניהם יש חה נחוך סחיבה וחממר סיים עכשם לה משמ לחכל מנחון

לא אחת מלא יכניסו כי הגמרא דומיא לנקמה סימור ולא יעסיק מחיצה בתוך קנה סימור:

מהרשיא תבת נמא מ"ש נמא אריא מבאן כר. וכתיב לחמה בפרק ג"ם גבי יעקב שכשמייר על פכין קטנים ונ"ל שכל שסיס מקמחר גס בגמרא מלא סיזור סיס מקמחר נעלים מחלים ומדהזכיר בקרא שסיס גמרא לאמעויק מכאן לגדיקים כי דאלים מן לך דבר שמחד בפני פקוח כפס וכ"ש ממון וקיל: בראשר ובזשת תנא דמי מבשנים כר. מדאמרינן לבי מיכש מאר חפס לאמרו דהלי חמר מבחון ליט דבר מחקיים בעיס מבחון ובחבמ מ בסיס זפח מבפיס ומבחון לף ע"ב דבי"כ לדיק סיס י"ל כיון דבשנים בב סיס בפ לכל מין ומין לא סיס לי בחמר מבפיס בחפשר בחפשק פי' בימום בב כפ ושד ים לחמר שכיחו שכח לחמר מלא יהיה כי עיש שחפכינה סימה עמו כדלקמן ובהלפו והרא מיבעי ליה סי ובזה יהיפנו דבלי דפ"י בחומם פלמח מה והלים כחב פס דרך לחמים עיש: וכחבו חוספות פי' לי בפס לבניך דמה וזה לף חך מחיצה ומחמר סיה מבפה חזפה לחבל מבחון לא זמחה מלא יבניכו כי הגמרא דומיא לנקמה סימור ולא יעסיק כי מכיל וקלא דלים דחגמרא דחפה לנקמה כמו בפיים שחיצות קנה וקף קנה וגמרא לף קנה לדבריו דלי"ב מלי קלחר לעיל מיש גמרא כי דהא ליכא לחיחר פלקחה גמרא מלא יעסיק סחיצה חוך קנה סימור דים לי"ב דמלר בן מני דמה לגמרא דחפה ראיא יש קוף בר'. זה שמעבה במלים בימור ולפי שכחובים פיס קוף לחר במלים ממן יש קוף מבפיס יחורים למלים ועי"ב קילחו קוף ובפי"ב יש קוף פיס קוף מביע עד כילום ובחחר לבביע לבב דכחיב קנה וקוף חלי קלח מני במלים כחיב מלא דכריפה לא פי"ב בים קוף מלא בחבפ דחיחל דקנה דקנו בפים ופרפי קוף ערבפ דקם ובפ ובחרבות קנה וקוף קנה ובפ ובמ עכיל:

חדי"ף וחבפ בקוף על בפת סימור כבי פלבאר לחר יש קוף וכו'. ל"ע מה ענין יש קוף לב סימור דהא כחיב שכח על בפת סימור ובחיב וחבד בת פרעה לרחון על היאור ובעבודים הולכות על יד סימור ומה בפ בי סימור מלים בר יש קוף יש דרך מלפם יחיפ ובחח פחוח פרן מלים בחבחוב פיבא ז' של מכחיב מקרין לחחם מלים ושל פיחח לחעלה מזה על בפת סימור ובחב מל יש קוף חלחחו ומקום סיחה פרן מלים בכחיבה בחוב וילדק לחר וחבפ בקוף על בפת סימור:

מב ס"ע ב פחים ג ע"ש י עחים ג רחיפ ב עחים ב

ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור איר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי מלמד שירדה לרחוץ מגלולי בית אביה וכן הוא אומר °אם רחץ ה' את צואת בנות ציון. °ונערותיה הולכות על יד היאור אד' יוחנן אין הליבה ז' אלא לשון מיתה וכן הוא אומר °הגה אנכי הולך למות. °ותרא את התיבה בתוך הסוף ביון רחז דקבעי לאצולי למשה אמרו לה נביותנו מנהגו של עולם מלך ביז נחר נזדה אם אין כל העולם מקיימין אותה בניו ובני ביתו מקיימין אותה ואת עוברת על נזדה אביך בא נבריאל וחבטן בקרקע. °ותשלח את אמתה ותקחה ר' יהודה ורבי נחמיה חד אמר ידה וחד אמר שפחתה מאן דאמר ידה דכתיב אמתה מאן דאמר שפחתה מדלא כתיב ידה ולמאן דאמר שפחתה היא אמרת בא נבריאל וחבטן בקרקע דשייר לה דרא דלאו אורח ארעא דבת מלכים למיקם לחודה ולמאן דאמר ידה לכתוב ידה הוא קא משמע לן דאשתרבב אשתרבובי דאמר מר וכן אתה מיצא באמתה של בת פרעה וכן אתה מיצא בשיני רשעים שנאמר °שני רשעים שברת ואמר ריש לקיש אל תקרי שברת אלא שורבבת:

מב ס"ע ב

לרחוץ. לנטול סם לפס נימוס: וכן הוא אומר כר. סחמא ומחנקה משומ קרי רחן: לשון מיתה. כדמפרש טעמא ולחיל סמיו מומחה בידם סלמה כל חומו לריק: דאמר מר. גבי מרגיע סהב דלחכומים פמוכה מגילה: בשיני רשעים. דשע מלך סבבן בגרסים בפלה פרק החלה: שורבבת. ליפא דלפמיפא

מהרשיא לרחוץ כר. לפי פרפ"י לא ה"ל לאחורי חלי קרא לפ לאחוי

רצון מ' בומר דלא לחיי בחילה בגי בגילה ושד לפס לא כאמר דלמחיה מכמה מקילות דכחיב רחילה בגי בגילה כאלים לפסל על רחילם עמה מגלולי בית אביה ודלם ליס מדלא כחיב לרחון בחוך סילור מלא על סילור לאורחם מלא סיס ז' רחילה מפס ובחיב קמבחני מני קרא דלפ רצון מ' בני מפל על פבנים ומחנקים פסיו מלוכלכים בפס ליון בגלולי עיו ואחא מייחי לם פיק דחגילה לאחוי קרא לם יהודים מכפרים בעיו כי עיש וקיל: אין הליבה ז' אלא לשון מיתה כר. דלליב לאחם לי למכחב ונעורחיי סולכות כפרפ"י בחומם ותעייחי כבא ואחא אם סדגנם בר' מפניק סעבן ומבי"ב לא מייחי אלי קרא כלל אלא דיבי בחר ואחא אם אחיגם בר' סילו כשאחים בפחחם לסליו כי אלי בגיראמו כי וכלילו כחיב ונעזחים סולכות לעיחם בחר ואחא אם אחיגם גרי אלא דלפ קאקרא יהא מידי פסומו לכך מקדימו דסיס אחיגם כעזחים סולכות על בפת סילור קודם לרחלה אם אחיגם בר' ולעזר לאחר אלא בגראמל וחבטן כי בעיחים ז' אחא מדכחיב סולכות על יד סילור אבל אחיגם סולכות לעיחם בקרקע אלא בפת סילור אלא בגראמל וחבטן בפ: מיד ידה דכתיב אמתה. לף על גב דעבי אים לן לפרש כאמעזו לאחם מלשון אחוז אפחם כדקאמר מיד בפחחם אלא כחיב ידה הכא ע"כ ליכא לפחעי אכי דאלא בעאחים אחו ולא אבחנרא לים לאחר דבייר אחד ואיק ידה דכחיב אחוה ובין ידים גם רש"י בחומם פילש לפי פשוטו אחוה אפחם ובנוסחו ליכא לפרש אלא יד כי עכיל דאכי אחכם אני אחוך באעזחן דאחוה אפחם ידים ואלים סאיר בזה אין אחר פשוטו אפפרש אחוה ידים ואלים סאיר בזה ואין לריך:

ועזרחים

עין יעקב

ביחן הקרא ואחחים בזפח ולאחר שלבחחלא ליכן לאחור בזפח ואחיב אחאר על בימור אחר רבי יוסף. פרקין בן שלא בחיב ליחן בימור הם לאח לא בחיב ליהן פרי"ש בחומם ואכי ה"ל לבפוח ואיד בם פרפ"י על בימור ליחן אלא בימור בחרבן אבלוני בים אלים ואח בחיב על בימור פיזר אבי אעיקר מפוכח הוא בפומר פקוח אחאלו כי אחלים הוי עבידן ליאור אחרי אבל לא אחיבא בחוך אפס כיון דאזו דקנוני נחלה. נרחה ולאחר בן אלא בחיב לבבן כקוד ואחר ליחן בבר ואיק לא בחיבא ובעזחים הולכות בעיחים אל ואיק אם אחיבא ואבחנרא לא אחיבא ובעזחים הולכות לאחר לך אלא פיחם יהולה לאכל אם אפא כיון אבעזחים הולכות לעיחם אל ואיק אם אחיבא נאם לב לאכילה וקיל וביין בחחרים: חך לאחר אבחנרא. כיל ראבי בחא כיחיבה בפחחרין אלא בבי אחרי בם פרפ"י בם אלים ואכי אלים יכאבר יכיחו אלא יכאבר יכיחו ואחרי בילה לבינך בקוח אל אפא לבבר ידים אל אפא לבי אחיבה בפלחה אפחם ולאחר אפחחה ליכ לבן בקוח אל אפא לבי אבחנרא. אחי ילה אפחחה אלי לבפא אפחנרא קרי לבא אבחנרא ולבקוח לאחם אלא לבי אפחנרא

הדיוק והמחדים שלשם לית יהבן מן סליקים אלא מיתה וכו'. מן
לשקויה כתן אלא מתו אלא לפי שמיתו בם ומתו לה נגילגלו לה
שכשם של נדים מכיך וכו' גם נגילגל וחנגן לית הוא לומר ניכידם בת
שכשם ליאל והמחזים שלשם לשון מיתה אלא לפי שהכתוב הוא לומר
ושרד גם שכשם והשרוחים כמים נאמר סוללות לשיתה שנאמרה היו סוללות
לשוא נפוחה יכידם שמתידים לרחום גם שכשם שם הילד ותלונה להגיעו
שם ישמו ניכם הנגילגל עדיד למנחן שכי לך שהלכיה אלא שהיו סוללות
שם נגילגן מיה סליקם לשוא שכתוב יכידם ליאוד: הא קמיל
דשמעתוני וכו'. וכיון שיכה אלא כתב יכה אבל לכתוב שמתם נגיעים
הנפש יש לומר לכך ויכך שם לפלגיים שים של שמתם לרחוה שם יכה
רבנתו ובמחברנם למקום:

סג שם **זתספרתן** ותראהו את הילד ותרא מבעי ליה אי יסי
שמות כ שם בר חנינא מלמד שראתה שכיני עמו. °והנה
נער בוכה קרי ליה ילד וקרי לי נער תנא דוא ילד וקולו
כנער דברי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה איכ עשיתה
למשה רבינו בעל מום אלא מלמד שעשתה לו אמו
חופת נעורים בתיבה אמרה שמא לא אוכה לחופתו.
שם **ותתאמל** עליו ותאמר מילדי העברים זה מנא ידעה אי
יסי בר חנינא מלמד שראתה אותו מהול. זה. אי
יהונן מלמד שנתנבאה שלא מדעתה זה נוסל ואין אחר
שמות ב **נוסל** והיינו דא"ר אליעזר מאי דכתיב °וכי יאמרו אליכם
דרשו אל האובות ואל הידעונים המצפצפים והמרגים
צפים ואינם יודעים מה צופים מהגים ואינם יודעים מה
מרגים ראו שמיושיעם של ישראל במים דוא לוקה עמדו
ובדו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו כיון דשדיוהו
למשה במיא אמרו תו לא קא חזנן בי הדוא סימנא
בטלו לגזירתיידו והם אינם יודעים שעל מי מריבה הוא
לוקה והיינו דאמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב
שמות ב °המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל המה שראו
שם **אצטנגיני** פרעה וטעו היינו דקאמר משה °שש מאות
אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו אמר להם משה
לישראל בשבילי נצלתם כולכם:

שראתה עמו שכינה. והלי לא לשון עם כמו לא שלח יעקב
לא לחזי: נער. גדול שכתוב: בעל מום. ושם לוי וכן שכל
שקל לשנודם הקדש: ואין אתי נוסל. ליאור שמותו דישו נעלו
נזיחדון: וכי יאמרו אליכם. המתוח דישו כמוש אל שאוהים:
המצפצפים והמהגיני. נגיע קרי לשו שבי לנגלי שליכם שלא
שלשלים שנעוים ותוא ס כוכים שליחים קול נגיוכם ולכם יודעים
שם מתעים כך ויכך של שלנגניני לכם רחים שלא קיעון שכל לא

מיתתו של דבר: ראו. שלנגניני פרעה: שמושיעם של ישראל
ובו'. והך שלשה לשו רבי שלנגד קאמר לה דקרא לשו שלנגיים קאי
שלא שלמודה קאמר לה וקאי לשה דשלחיך לשניל ושן שאר טפל כורבי
שלנגד דשמר דשלכן יודעים שה סוגים שלכך דשו מגרים ושא ידשו
שם דשו: כיון דשדיוהו למשה במים. כל אין שהיה ניחול שן
לך לקושה גדול שה ונשל שסעין של לקיים: רגלי. נשבילי כשורבנך

סי לוחך לרגלי: בשבילי נצלתם. שנטלו שלגיים גזרתם:

תוספות נשבילי שלגלם כלכם. ניעם שלכנם נשנילו עגלים הגזרם שלשו
שלנגניני שרעה ויל שוא היא לשעון שמושיע לך שנשבילי היתה שלא עשוש ושלשם עש
לשמוש שם שן שוא והשען שוא שנשבילי היתה שלא עשוש ושלשם עש
ושך שכשים להלשם:

מהרשיא ותשתה ותראהו נוי כוי ותרא את הילד נוי.
דכימי ושלשו שוא מיוחר רעז דקאי הכימי על שככימה
ושקשר נשי כימי ושלשו כי ר' שלי שלחרון שהשם רעז לככימה
שכיל: קרי ליה ילד וקרי ליה נער כו'. גם שמלימו שהילד מיום
שולדו שקרא נשר כמו שם שעשה לנשר שילד נוחר וכחיב ויצקם ויקם דוד
שת שלנשים נשר הנשר שיא הכח לא שיל לנשם לקרותו נשר כיון
דכשר קרי לים שכא ילד ושקי נחושם שניש שך דשם דרכי שהים
קולו כשער ושען עליו שלשנין וכשר דשו זה ושחרו שיכ עשיתו לשהם
רניש נעיל שום ושד כי שים ושלריך שלשים להשיב על דשרץ שים
ושדשרין שלשה שהשער כשר לשנדים שהיר על שלנים וכן שלשה שפרשי
בשוענין ושקשם דשה לכל שדשועם לא שקרא שער רק עד לי כשים
שלנים נשלשו שבי ויבש ושנדים שלנים לשיר לינם שחילים שלא
עלי קשם ושילך ושלי שיכשי שים שילה לשרם עים עשים לושהם בעל
שום לא שהום דלי שום שלא כל שיכי שנחדים נשריישו שהלר כל
שלם שקרא נעל שום וכיולא זה שים שקולו דק כשהם שקרא נעל
שום ושריש וכן לשיסך נשהם שקולם עב שקרא נעלת שום ושילוכי
ושיל לא שים שם לרשני סרין דשהם ושלי שימי נרייהם שולשה על
שושם לשל שכא קולו כשער שוכם על שעלשו ושנוכת לשו: שעשתה
לו חופת כו'. שזכיר שכחוב לשוכם שמשילשה שלו שעשו וכלשערי
שששהם שניים על כי ושקיל: מילדי העברים שנא ידעה כי. פי
לשלי דקשלרים לשיל דשם שעלרים שי שנוכים שליכים שכא ידעם
שמילדי שנשים שוא ושקשר שרשהם שוכו שוסל ושעילו לשיד שעלר
כשהשו שוסל גם פרעה שבשם שהוא כשול כי שעולים שוסל שם
שעשים ולשיד דעלר כשהוא שוסל לריך להשיף שעשו כי שים כשול
שלי יש לשיסי ושוש לין כך כשליהם כשוש שלילה רף קיף לית לי תשני לשול שים שעיין רבי יהודה שיל לשעשו דשלא שרשון שקבר שעה לא שים שעשן
ושען שעשו שניעה ושרך שיכו שיעשון לכן קיל ושלן שפשוף לי שים כשול שוש שו לא ושכיון כשעשרים רף לית לי שיכ כשוקשים ריה לשחוני שעשר שיים שלן; כשעון
לן: ושון שהשרים של ישראל נשים הוא לוקה. שהשרים שקשו שלוכו שעשעון של ישראל כיון שעשבו כשים ושו שלשה נשעלי לשרשיהם ושל נשיש שלשה
שש שעשה שלשם שנו שף שלא ישעו שרין שהשרים של ישראל לני ושש שהשקשים ושהשקשים שכשבו כריש כשבילי שלגלם כולכם שיעש שרשון כשבילי נשריה נשיש שרלו
שלשנניני שרעה ויל שוא היא לשעון שמושיע לך שנשבילי היתה שלא עשוש ושלשם עש ושך שלשה שכל לשרשיהם שכל ישראל לני ושש שהשקשים ושהשקשים שכשבו כריש כשבילי שלגלם כולכם שיעש שרשון כשבילי נשריה נשיש שרלו
קשה ושיש נשם שקרא כשבילי שלגלם לכן שלשיר ושהשרים שהשכשו שלשם לנשל שנשרים רשהשה כי שקרים כו שה שרלו שרשה שנשעשו של ישראל ושקיש כשה שה שכשלו
שלשבילי שרעה ויל שוא היא לשעון שמושיע לך שנשבילי היתה שלא עשוש ושלשם עש ושך שלשה שכל לשרשיהם שכל ישראל לני ושש שהשקשים ושהשקשים שכשבו כריש כשבילי שלגלם כולכם שיעש שרשון כשבילי נשריה נשיש שרלו
של שישל לני ושכן קשמר כשבילי שלגלם כולכם כשלשה כרכה כי ושר כי לית ושל שמר רבי לרי שים ושלי שרשה שישקשה שיכה שנשעשו של ישראל שלילה שמם ושלם שמשלשו

Digitized by Google

פעמים הוא לגבל או למעני לחי זה סמל כי וכתיב דרכים בפרק
עים בגמ זה מרע למעין מדחיל למכתב בגמ הוא וכתב זה למעט
לחי: דמצפצפים והמתגים כו'. מפרש"י כלחם מהוא מלי לפלוף
כעיסה לפי שדרך לגבל ממש שמתר לטפיס ולית יודעים כי כלחם
שהוא מלשון המקשה ופשטם כמו וילחו הלטפים והקימותי עליכם טפיס
טפס מחים ומחגנאים ולית יודעים מה מתגנאים ומלת מלטפיס
סמיל של סומא ז שהם טפיס ולית טפיס לו שהכפל עושה על
שניהם נדגר כמו ירקרק מדעדם: ראו שמושיעם של ישראל
כך גזרו כל הבן הילוד גו'. סיים גזירה מליטים דקמור לעיל
דנגזים כתיב ולעיל דמקום שהי קרוי נגזרים שכיים ליכנס לתלמודה
שהי ושמך עלמו נגזרים שכיים לחצב כשחכמה לו גומר כשיים כל זה
לעיל וקיל: כיון דשדיוהו למשה אמרו תו לא הזינן כו'. משה
סים קיון שלקיים שמשליכוהו ליאור לז ומם שהולכו לומר שליכם
יודעים שעל מי מרינה סוא לוקה דלא מקבר לה לעיולי שכיון
שלקיים לה יהיה חלה על השלכתו ליאור לחוד שלא סלה סים חלה לפי
שעה ושוב שילה משה מבועה ליסרחל חלה שהים זה ג"כ קיון לעתיד
של מי מריבה שהיה לקיים גמורם והם לה היו יודעים ועיין לזה
פרש"י חכא וקיל: המה מי מריבה כו' המה שראו סר. מלה
שאה סוא כמיומר לדהם מיכים שאם מי מריבה הכזכרים במקום אחר
כי כפרש"י גמוחם ונחנחו מי המריבה פרש"י נחחום על שהכה שלא
ולא דבר שליו חגל בפי חלק פירש על שאמר להם שעשו כה המורי
גו ועיין בפרפרים וקיל: תיר אלף רגלי גו בשבילי נצלתם
כו'. מלחה שדרכו כן ממלה הגלי שהוא שקוד בחיריק שלמיד דלפי
שעשו הלי גלילי רגלי וקיל: בשבילי נצלתם בלכם. כחבו החוסי
פיעה לחרגם בשבילי נגזו הגזוחה שרלו לעגגיכי פרעה יל שהוא
סים הלחעון המשלך כי עכיל עיש דברייסם חמוחים דהם ולחי סה
דלעגגיכים הוא גזירה שליחים היה לכל עמו שעל גזירה שבלכת
בני ישרחל ליאור היה כגי בגזירה שכיים עשום פן יהרגה ונה גם
עיש בחיחזו בעשה היה שלחעון המשלך ליאור זה קושר כעשה
שהרבותם שהוזכר גיה שכבר השלכו רבים ושבני ישרחל ליאור וכבר
כחבתו בזה לעיל דגזירה שכיים לה בשביל עשה היה חלה עשום פן
יהרגה ונה ושילף גזירה שכיים מהבה כחכמה לו וגומר כשיים לעיל
ולית לשקשות דלה בן גם חחר שבחבטלה גזירה שליחים כשרחו
שעשיעו שלקה בעים לעה כחבטלה גזירי שכיים שהיה עשום פן יהרגה
וגומר כדלמר שכח זה שהל ולית לחר שהל דייל כיון דהחר דשלקה
שהבעה לה חגו עוד לפן יהרגה ושלחה גם כיון דלה יהיה לשה
עשיע הדיק:

ד״ה **אמר** ר׳ חנינא בר פפא אותו היום עשרים ואחד בניסן היה אמרו מלאכי השרת לפני הקביה רבשיע מי שעתיד לומר לפניך שירה על הים ביום זה ילקה (בים)

[ביום] זה. רבי אחא בר חנינא אמר אותו היום ששה בסיון היה אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבשיע מי שעתיד לקבל תורה בהר סיני ביום זה ילקה ביום זה. בשלמא למאן דאמר בששה בסיון משבחת לה ני ירחי דאמר מר כד באדר נולד משה בשבעה באדר מת משה משבעה באדר ועד ששה בסיון תלתא ירחי הוו אלא למאן דאמר בבי״א בניסן היכי משבחת לה אותה שנה מעוברת היתה רובו של ראשון ורובו של אחרון ואמצעי שלם:

שירה על הים. נכיון כחמרים כדחניא בקדר שלש מדעמקם לקומם ומקמם לחיחם ומחיחם לפי סמיחות חרי ג׳ ודניעי
ויוצד למלך מלריס כי גרס העם מויסי ומסי דרסו מלריס לחריחם
ליל שביעי יכדו ליס שמחור ויחר חת חת הלילה בשחרית לחמר סיום
ויום שביעי סים ריש שחרחרן של פסח סים: דאמר מר בשבעה
באדר מת משה. נפיק דקידושין ילפינן לה מקרלי לכחיב ויבכו
בני ישרחל חת משה בערבות מואב שלשים יום וכחיב עשה עבדי עם
ועתה קום עבור חת סירדן וכחיב כי בשד שלשת ימי חתם עוברי
חת סירדן וכחיב וסשם עלו מן סירדן בעשור לחודש סרחשון לה
עשה ליב למעשה חחלה שבשבעה בחדר עם עשה. ומיון שבשיבחדר
טלד שנחמר ויחמר חליסם בן מחה ועשריס שנה חנכי סיום סיה לה
מוכל עוד ללחת ונבל עם חלמוד לומר סיום סיום סלחו ימי ובשנה:
תלתא ירחי הוו. וסם שלשה חדשים שהלפיכה: רובו של ראשון.
לה חסר חלה שבעה יומים: ורובו של שלישי. דסיימ ניסן: ואמצעי
שלם. חדר הסבי שלש:

מהרש״א ורבי חנינא בר פפא אמר אותו יום כ״א בניסן היה כו׳ רבי אחא בר חנינא אמר אותו יום ר׳ בסיון כו׳. כחשם דמייתי לסו בגשון פלוגתא לחלעיל ומחשם לפיש דחומם שחמר לעיל דחיכם יודעים שעל מי מריבה הוא לוקה כי וקחמרי חיכחי דחלמי היו יודעים ועיקר שרחו בו לקיים הדיש סוא שהשלכתו ליאור חלה שכיכל מנזירה ז עיי שהלחכים שבקשו שבשיעו לי ביום כיל ניכן לומר לי ביום שבשם בגיון דבזה הזכות מיכיו שהלחכים כהבטלה הגזירה שעליו וכדלחמרים קוס שבכת בגת דלין שהל ליכרחל שבוש דעי׳ זכות גדול יהבטל גזירה שהל ודויק:

°**ותאמר** אחותו אל בת פרעה האלך וקראתי לך מה ס׳ שמש ג׳
אשה מינקת מן העבריות ותינק לך את הילד מאי שנא מעבריות מלמד שהחזירוהו למשה על כל המצריות כולן ולא ינק אמר הקביה פה שעתיד לדבר עמי יינק דבר טמא והיינו דכתיב °את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה נמולי מחלב עתיקי משדים למי יורה דעה שמיש

דעה ולמי יבין שמועה לנמולי מוהלב ולעתיקי משדים
סוטה ג "ותאמר לה בת פרעה לכי ותלך העלמה. איר אלעזר
סלמר שהלכה בזריזות כעלמה רבי שמואל בר נחמני
סה אמר שהעלימה את דבריה "ותאמר לה בת פרעה
הילכי את הילד הזה אמר ר' חמא בר חנינא מתנאה
סו ואינה יודעת מה מתנאה והילכי הי שליכי "ואני אתן
את שכרך אמר רבי חמא בר' הנינא לא דיין לצדיקים
שמחזירים להם אבידתן אלא שנותנים להם שכר עמה
שנאמר ואני אתן את שכרך:

מאי שנא מן העבריות. דקאמר להו מכלל דהמצריות לא ניחא להו: דבר שמא. מלכילתה דבריה מעלים ומחטוק מוסם נחלבה כל מה מחוכלת כרחמרין ניחמל נבי לבד הסמן: את מי יורה דעה. לבי לוד סקביש סודם לבי בנמל והפרים עלמו מן החלב נחמל ומעחק מסדיש מחלים כמו ויעחק מסם: שהלכה בזריזות בעלמה. שכל כחה עליה כמו חזק וחמן חקף ועליס: שהעלימה את דבריה. שלא חמרה שחיל מחמחו ושהיל מניחה לה לחמה: הילכי. סרי ליך שליכי:

מהרשא ומיש מן העבריות שלמד שהחזירוהו כה. מסורם בשיל לומה חמרה מן העבריות וכי חסור כה לה כן הניח כי לבל בכרים מניקה של ישראל כי לבי מחחזיחהו כה ולמה שקלן לחר הקביה שם שעחיד כי ניב ולעיב דהיחה שם מינקה ישראלי הים מחחר נחינקה נכרים וכיב החוסי פרק מן מעמידין עיש לבל בבי פרק מרם בשם ריח כחב דהיכח דחיכח מינקה ישראלים דחסור נכרים עים נחחוכה ים לייבב דהיב הכח מפני הסכנה שלא יניקו מסוח מן העבריות לה היחה לחר מרים וקראתי לך מן העבריות מרים שהעלימה דבריה מי לחו לחר שמשל המלריות ונזה יחייבב הכח היחך שכרם לו להניק מהמלריות דהא נכסות המלריות היא מחנה להניק ולבן הבן נכרים מניקה של ישראלים היב חזקה נכסות ישראלים ולה נכסות מלרים מפני שפיכות דמים דייל לקחת עבריות היב יחחר שכנה שלא יניקו בדבר מיבו נזה ליכח לחחר כיון דבם פרעה מחנה להניקו לה שיך שיך מלעמ החלנה עליהם: והיינו דכתיב את מי יורה נה. ויהיה מי שפקוק לפי הדרש שלמדו מכתוב שנחו לפי שם שזכר לעיל מיבם כי כהן וכניל שנו בשכר וחלנ לחר שחר החחוח שמוכע עילחם סי מלהבין נה לבל חמר נשפם בעילה כשלו בשלו בים מי יורה נה כי חוח נה חבון ולחי להורות דעם כי בהיל חורם מבכחב ומה מי יבין שמועה שהם שמועות וחלנות לשפה מפיכי לפי שלף בקנסחו נחל והפרים עלמו מחלב חשת של עבריס כפרסי קידם עלמו נוחהר לו ועוד חמר ועמיק מפדיש שהעמיק עלמו בלמו לימרות דחלב חשת חלה מפני שהשם שיך כדחמר נפרק מן מעמידין שהוא דשמת שייפא לים שם נדד מחברלי ולף שלין חלנה כריך דחמר שכי קידם שפה עלמו שמחר ט: ותלך העלמה בבי שהלכה בזריזות כי. לפי שכשר נעכין זה קרחם שכחוב שחחלו וכשן נבי חליכה שחר חמם קרחם עלמה מעלמד כי ושחמר שהעלימה חת דבריה כפרסי שלא ידעו שהיא

ותאמר מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה אחות אהרן ולא אחות משה אמר רב עמרם [אמר רב ואמרי לה איר נחמן אמר רב] מלמר שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן "ואומרת עתידה אמי שתלד בן שמושיע את ישראל וכיון שנולד משה נתמלא כל הבית אורה עמד אביה ונשקה על ראשה אמר לה בתי נתקיימה נבואתיך וכיון שהטילוהו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה אמר לה בתי היכן נבואתיך והיינו דכתיב "ותתצב אחותו מרחוק לרעה מה יעשה לו לידע מה יהא בסוף נבואתה:

שהיתה מתנבאה בשהיתה אחות אהרן. עד שלא נולד משה וסיים הגמ' לחזק לחמן לסמן:

מהרשא ותקח מרים הנביאה אחות אהרן כי שהיתה מתנבאה כי. מחה זה נמקום סמרים שהזכיר שם הסופר שקראה מי משה כרים ויסבר כי גי ולמיכו שמי ונמשה ומשם הסחיל נשרים עם סחכמים כרים לה יקיל משה ונכי שקראה גי לחמר הכחוב שנם מרים סחחילה נשרים עם הכמים לפי שכבר כחבנחה על הסופר זו קודם לידם משה כשסיפה לחזק לסהן שהלך לחי בן הסופרים עמד אביה ונשקה על ראשה כי עמד אביה ונשקה כי. לחניע דכחחלחה לו נבואה כשהיה הבים סלו לחדם לחר כך כשהגדלך ליהור סהיחם לחניד ממנו לבל נשבר שדם יפ כחב שסים נשכחת נמרום שלו עמדים לחמם ושפחה לה על לחמה וכיים בשיל לחבים ניב בשה נרחמי לל ושמך על בשואה נשה עים ועיע קשה נס לגירשה לומה לה נשחה לחמם בכך כמו לחבים ים לייבב דלה נילחה לה בשואה ז' שלה לחבים כדי שיחזירהם לחר שגירשה כדחמר לעיל ולזה עיי שכחמלה הבים כולו לחדם נשחחה לו בשואה נס שסיפה לו בה כי בבים לבל לבבי לחמם הלעיגה בשחחה כדחמרינן ושלך שלעמם ושקלה לה לה שילך שדיבה לו מהלעיגה דבריה שהזכיר זה כאן לשון דלבבי לחמם כבר הלעיגה דבריה ולזה היתה נלבבה שם גחחוק לידע סוף בשואתה ולזה לחמם שלה ידעה בשואתה בשמה שהשלך ליאור נס שם רלחמם כבר שהבים הים כולו לחדם משנה לה לשנה לחרת וביב עמדים ושפחה לה כי ודיק:

פיסקא יוסף זכה לקבור את אביו וכי מיש מעיקרא דכתיב "ויעל יוסף לקבור את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה והדר וכל בית יוסף ואחיו וכית אביו ומיש

ומיש לבסוף דכתיב °וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו והדר וכל העולים אתו לקבור את אביו אמר רבי יוחנן בתחלה עד שלא ראו בכבודן של ישראל לא נהגו בהן כבוד ולבסוף שראו בכבודן נהגו בהם בכבוד דכתיב °ויבאו עד גרן האטד וכי גרן יש לה לאטד אי אבדו מלמד שהקיפוהו כתרים לארונו של יעקב כגורן זה שמקיפין לו אטד שבאו שם בני עשו ובני ישמעאל ובני קטורה תנא כולם למלחמה באו כיון שראו בתרו של יוסף שתלוי בארונו של יעקב נטלו כולם כתריהם והלאום בארונו של יעקב תנא ליו כתרים נתלו בארונו של יעקב:

מאי שנא מעיקרא דמקדמינהו למלכים מקמי מחי יוסף ומאי סמא לנפוק דכתיב וישב ואחיו והדר וכל העולים אתו לקבור: ודרך לחקוף מגדים ועבדות מפן גורן: שמקיפין לו אטד. נדר של קולים: ליו כתרים. ייא כשילים דישמעאל·וכיב מלטים דעשו ומיש כיש סס סיפן ומקו מפו שכי פעמים ומיש קרא כמנם שכי פעמים שכי קרא סס מחד מנכי מליפו ומחד מנכי מחליפים מכל מקום ליש סס וכחד של יוסף הרי ליו:

מרשיא והדר וכל העולים אתו כו'. דמשמע להו דכל העולים גו על כל עגדי פרעה מהכתו מעיקרא נלטון עליים ועלו כל עגדי גו וקיל: נהגו בהם בבוד כר. דהיינו שילטו לפניהם ולף של גב דאמרינן נפרק ני שלטו דלין מכבדין נדלכים דהיינו נשים שפגעו אז בזה נדרך אבל אם מחלפו פעמו יחזיו לנלכה כי סכא מכבדין כמו שכשנעו נפרק השועלים נשם שחקשיות וקיל: וכי גורן יש לו לאטד כר. *ים לדקדק לחיות כשפעים ונקרא כך עיש לאמד שמקיפו דשם לפי השוכל שמי שיש שהקישיפו כתריס כי כגורן שמקיפי לי לאמד ויל דודלי לין דרך לקרות שם הגורן על דבר שפבל שמקיפו ונקרא גורן שמי שוקף נאמד ולא נא קרא לגלא לשמעיק שכשכל שהקיפוהו כתריס כמו שמקיפים הגורן נאמד וקיל: שבאו בולם למלחמה כר. ומפורש נגזיר עיש ושיל שנלו שלא יקבר יעקב נמערת המכפלה כדלקמן וכיון שראו כחרו של יוסף כי נגלו גם שם כתריסם מלחמה כי עיל כשלה עמהם לחזיק כדכתיב נמריה ויספוד שם מספד גדול: תנא ליו כתרים כר. עיין פרשיי שם שכתב דכיב חלופים מנבי עמו ומציב קרא בי פעמים ונציל מציב ליש חד דשמיר סיה לך לפירושו הא לחמרין דאלו כתריס גם מלחק חלוף מלכתחלה נלא תצא סוא והילך קאמר דאלו כתריסם גם מלחק דלא סיה להם רק כשעה מלכים נהזמם שלטו שהיו קדם שמלך עלך בישראל כמיש שפתם ושלחו גם קיק לשא מציב מי שכא קטורה שהיו שם קדומי קף מידע שמכר מקום קבורתו ביא שם קיל בייד פיעל שקיל ושמיר מי ייל השמיר קבוע לפיק בי מפשפשו וקוברין פחו בשל כיומו משום שנם שפשפה ולפשר דאי סיש האמבות של יעקב לפיכך עיש שקשפיר לו בי משום פרסה בשבל קבורתו משום אחיש שמיעלו כי שמשפשה לשכב שת קבורתו לף כיון שפל מי מרן פיין להמיתים משום פיחוא שם לשרים לכך נתן ממון פרסה פלוני לא יוכל לשמור משום פרסה כשם שי שלא ליפ שכו לי לשרשה שמי ישר שנפש כל כך משום שכל הלוי נוף שפשיש לא כשי: נמקיה לרשפ שפרי פרים. והיוקשים מי שמיעין של שפשיעין לא סיש שקריקף ביעוחל שפשו חיל שמש לא שש נלמוטו שכלה שי שעשה שלין יעוחל ושרגו שכיל:

יום שפדן שם מספד גדול וכבד מאד תנא אפי סרוסים ואפי חמורים כיון שהגיעו למערת המכפלה אתא עשו וקא מעכב אמר להו °ממרא קריית הארבע היא חברון אי יצחק קריית ארבע ארבעה זוגות היו אדם וחוה אברהם ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאה. אידו קברה ללאה בדידיה והאי דפייש דידי הוא אמרו ליה (זבינתה מינך) [זבינתה] אמר להו נהי דזביני בביזותאי פשיטותי מי זביני אמרו ליה אין דכתיב °בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען ואי יוחנן משום ריש בן יהוצדק אין כיוה אלא לי מביוה שבן בברכי הים קורין למביוה ביוה אמר להו הבו לי אינרתא אמרו ליה אינרתא בארעא דמצרים היא ומאן נייזל נייזל נפתלי דקלילי באילתא דכתיב °נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר איתי אמרי שפר אלא אגדי ספר תושים בן דן תמן הוה ויקרן ליה אודניה אמר להו מאי האי אמרי ליה קא מעכב האי עד דייתי נפתלי מארעא דמצרים אמר להו ועד דאתי נפתלי מארעא דמצרים יהא אבי אבא מוטל בבזיון שקל קלפא מחייה אריסיה נתרי עיניה נפלן אכרעא דיעקב פתחינהו יעקב לעיניה ואחיך והיינו דכתיב °ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחוץ בדם הרשע *באותה שעה נתקיימה נבואתה של רבקה דכתיב °למה אשכל גם שניכם יום אחד ואעיג דמיתתן ביום אחד לא הוו קבורתם מיהא ביום אחד הוו. ואי לא איעסק בית יוסף אחוה מי לא הוו מעכבי ביה והכתיב °וישאו אותו בניו ארצה כנען אמרו הניחו לו כמודו במלכים יותר מכדאיות:

וקא מעכב. מלא יקנחוהו שם: אמר קריית ארבע. שמם מלימם מחזקת מלא ד' זוגות הא דאיכא למימר דעכשיו דחלי כך סוא נדבני עמו מלימם ומחזקת מלא שמונה קבריס· אידו יעקב: קברה ללאה בדידיה. נחלק המגיש כדכתיב ושמה קברתי אם לאה: זבינתה. כשמכרת הנסרים: נדי דזבינתיה לבבורתי. מלא למול מי שכים מלא כמותו: פשיטותי מי זביני. מלקי כחלק פשום לא מכרתי: אמרו ליה אין. פסיוחך מני אינה חלקך נמערת אי לגמרי שכך אמרי לחבים נשמע מיתה אסר כרימי לי: ואין ביוה אלא מבירה. כמו ותכרים לי ניחומא עבר כפף: הבו לי אגרת. שאלו לי סנהד המכירים: יקירין אודניה. כבדו חזקו עמעוע: מאי האי

Digitized by Google

מזה לימכם קנרים לחמו: שקל קדלפא. מקל כמו קולפי מני בלעי מלעיתי בעדכן: ואו לא אישבק ביה יעקב אדוהי מי לא דהו מתעסקי ביה, כלומר היאך הכימהו לחזי ליעקב לישאל לו לנבדו אם אסם של קנוחא לחניסם וכי פרקו מעליהם שמואל ולא חשו לו ואם לא מחבקק לו הוא אם לא היו מחבקי לו: והבתיב וישאי אחתו בניו. לומא אף אם היו מהעסקים במצות וקנוחא ומקבלת כמצ לחזי קנוח [לחם] לחזי חלם מדבר לו מהות [היה] מיקר מדבר: אמרי. לחזי ניסם: הגידו לו. להחעסק לו בעבד כלם:

כבורה. של לחניסו: במלכים. מיוקף מלך הוח:

מדרש״א מספר גדול ובבד מאד וכו׳ אשר סוסים כו׳. מלשון זה משוה עורם על גדול וענוי ההקבד דרשו כן שעשו בן לבנדד ולולי שעניים כמו עשרי מתה למיכבד שרים ועלים בניחתם להלנים העניים מחזיים ולעשות להם כחילו בם סם טוכים וקיל: **מבוא קיית ארבע כו׳ ארבע זוגות כו׳.** לחקרת דפרסה ומלח מייחי ליה הכח ונפיק דעיזנין לבל לחקרת דחחלת פרסה חי שרש דלח כחיב החלנע נה׳ ים לפרסו שהות שם שים קריה לים שעשו לחרע לחרש ושוח שים לחי העניקים כוחשוחים שכחוניס דקפר יחושע קריה לחרע לחרש נו׳ קריה לחרע לחי. שענק נר לבל לחי קרל לחלנע נה׳ סידועה לה לשוון בשם הענלם ות״ל דרשו נו שהות שם המקבר ע״ם לחרע זהות ונגיד וכן פרש״י שהבילו דקפה דשכח לחקרת דפרסה חי שרש שעשו נלעים לחקרת דשרשם ומלח מדכחיב הה׳ הידועה ומ״ש נפ׳ ומלח שכחב לפי שעשו לחלנע הוח שם הנייר ומלינו כה״נ נחוקבת ה׳ כגון בית שלחמי לחי העזרי לין זה רחים דלח מלינו חלח בב׳ חיבות בשניהם ומשם לבל הכח קריה לחיט משם חלח שהות הנגועי על עיר. ומה שעשן כרמ״ם לחרשה דשכח לחקרת דקפר יהושע חולי לח זכר כיד חת שרשבו בנ״ר לחדם הגדול נענקים נר׳ זה לחניהם ולעים כ׳ ויחבו לחניהם לפי שהות קנה לחותו נכלף מלח ונשים״ם רעם לחדם זה לחיה״ר הגדול זה לחניהם יליהן וישבק שנקולו נדולים ויהיה פי׳ הכחוב לחרע ועכן החרע זעות כלחה לפי חדין כי מכר עשרין לחניהם מקום לעשות לו קבר וחכן נם׳ המוכר פידות המוכר לחניהו מקום לעשות לו קבר שהם לו מערה ופוחה להיכה שהיכה סכין דהיינו לחרע זעות והעשם זה כרחה קבר לחד לעלמו ועוה ז׳ קבריס לו׳ המוענין עליו לקונחו שכהן משמח להם ודר״ק: **ואאי דמריש דידי הוא כו׳ פשיטותי מי זביני כו׳.** פרש״י בלח חנזל מי מניס חלח עכ״ל נלחה שדקדק לפרש כן דלח מכר עבו לישבק לח הבחרים חלח שלח יחזל מי מניס ולח ישוכל יעקב מי מניס חלח שיהלקו נשוה כו׳ לחדם פשוטים דחל״כ חלי קחשר הלי דמיים דידי הוח דהכחיב כולו דידי הוח וחם מכר לו מבורתו ממנו גם חם לח מכר לו פשיטותים הרי ים ליעקב כל קבר לחה ועוד חלק מליבי מחה שקבר וחין לעמו רק ג׳ חלקים וחין חלו חלח דברי נגילות דקחם קחמר קרח ושכור לח בבורתו. ליעקב נר׳ והבי חכחיב פרק י״ל דדומית שכהן יעקב ליוסף לח הבחרים קנה יעקב בסוכה מן עמו ובהיחיל קחמר ההם נגיזה ביעול פי מניס ולולי פירושו נרחה דחחם בבורתו קנה יעקב ליעול פי מניס וחע״ג דהיים ליעקב נם נחלי קבורת חלק ג׳ קחמר הלי דפיים דידי הוח עיש לי ג׳ חלקים בו ולו רק חלק חחד וחשלש חלק ג׳ עיש לו בו ולינל דנם לפי החעם שכתב חלק פשיטותים היינו חזקת נחלי קבורת שבל לח נשחר דבריס שהרי לח הוכחר בקרח חלח שכתב חלק בבורה חבל בחלי קבורת קנה ממנו נם חלק פשיטותים שלח יקבר שרעה חלק

סלריקים כדלמרי נעלמח ולקיים קריה לחינע עיש ד׳ זעות לים וחשתו ושעורם נמדרים שכתן נבעיל זה הוענה מתן שלמדו. כריתי מל׳ כרי שכעל כל ככף והשב שהניחו מניס לבן ועשם מסם כרי כו׳ ע״ם: **ואין כירה אלא לשון שכירה כו׳.** פירש״י כתו ולכרים לי מחעסים בו׳ שכל וקיל דהח הלמדה לח מיחתי הבח מחתם ומדרשה ס׳ ג״ם ומיחתי לי להשוח קרח שקרח דהבח ויש לייחב דבין שסח ובין הסם לח שתך חלח חסח דמיחתי שבן בנרכי סיס קורין למכירה כירה חלח סרש״י בח לומר כחן דלח חיחת סחיח חלם זה כירה במקום מכירה וקחמר דכח״ג קחמיכן וחכרה לי נחמנים בו׳ וכן דרך סחלמוד נכמה חוכחין לחחוי שהכח להחם ושהחם לשבח שם״ם והו״ק: **אשרי שעיר אלא אשרי סעיר כו׳.** מ׳ חוחן לשרי שחעלו לו לחנחח נמלים הוח כחבלי היה שבן נעשר החנרת בהנית שעם וקיל: **השישם בן דן בר׳ והיינו דבתיב ישמח צדיק כי חזה נר.** ילחה שכל זה כדכם שהחנור זה שלמד זרו רשעים שרשם הוח עשו שכשר נעזרו נרחם היה שעריכם לשלח לחר שנודם זרם שוטה לדבר כזב שלח שכר שלח קנחו ליעקב שבם לשו כדמוחם חשם נחם נר׳ נח נבעבו לשבע קנוחו כי כחו הוח כחם הקדשוני ולשר שרם יחבם חלבו והוח חוכים בן דן שלח שבע לנקל שלחנים והוח חוכר חנרים שחוכם לידע על עם שלחו לנשחבלי והנה ע״י הרם שכיון נר׳ שלו עבו ולשר לבחרן ביכים ושבלו כ׳ דכחיב נשל לחבח על חבח נל חד נר׳ ודשבחיכחו לעיכים דכחיב כי חזה נקם נר׳ ושלחר ולחיך דכחיב ישמח לדיק ולשלחל קלר נרעה ושביו קיפח דקרח וק״ל: **נתקיים בה נבואתה של רבקה דכתיב לסה אשכל נר׳.** פי׳ שחוקך לליים לשדע כניחתה שניום לחבר יעזבו שברי לח לחבה חלח על שיהרוג עבו לח יעקב נעיכעו שם ושמלם לעה לחבבל נם שניכם יום לחד חלח בזה היה בבוחתה שניום פי יעזבו ולין לילו כשחבבחתה שדעם היה חלח כניעה ולשו יודע שם כיעה שהרי לח חניע ונקה נהדי שעשה שניום בפרק קמץ דמגילה וק״ל:

הדי״ק חנה לפי׳ פוסים לפי שחוקים. לפשר דדייק פוחרו נדול וכבד מלר ולח סיין כבד נשפשר חלח שפשר נדול מלר פיעבי ליה למימר לה דשם כבד שהם נשחי דכחיב לעיל ויעל פחו לה בבד נם פרשים ויהי שחיחה כבד שלר הרי שלחמר כבד על שריעי שהם בפוסים והחשורים וכחיב נמי ולבנים כבד שלוד נשקים דהייט נשי נפוסים נחשורים וכלן נכלל שהשפר שעשו לה שלבילו לחחו הים הפוסים והחשורים נחתן שהיו שהקים ומלעבים נלחתו פיום כשליו שם שפשידים והים שהשפיד סלל לפי נשקים הפוסים והחשורים כבד שלר: ומי לה חיעבק ניש יעקב וכו׳. פירש״י כלומר היאך הניחוהו שחיו ומי סוחם רש״י זיל לדקדק דשמעם שקוסים בשמלת היה לעיל שלחם שמדרש הקבורים ניעקב דכחיב שחרי קבורו חת לבניו ושעשם דלי לח לחיעבק ניש יעקב לח היו פוסקים נו שחיו והת כחיב ויעלו חותו בניו תני ולי שחוח הת לח קבירו מידי בניין סיעקב שחמוכר נחחלה דכחיב ויעל יעקב לקבור חת בניו ושעלו חחיו עמו לבן שלח שקבורם ניעקב לומר לחחרי קבורו חת בניו לשם שיכיר פיעל כביחתו היה שהקבורים לומר לחחוי לעשות לקבור חת בניהם עד שיעלה יעקב וכישובו לישול לו בנרו חת השם של קבורם שבניהם וכי שכקו שעליהם חשול וכחיב וישלו חותו בניו דשמעם שהיו שחשבקים בשחלו שבלי יעקב ולין לח שחבורה בעלייתו לקבורו עד שיחשוכר יעקב ויעל יעקב ויקבר חחו לחחי ושעלו חחיו בעלייתו בכוונה הניחו ליעקב שיחשבק ככך כולם כדי שיכיבנר יותר בניהם כי בכוח יותר נשלבים שבשיעורים ולכבר שבניהם שחכחם וכן פירש״י זיל ועבין יעקב ולי לח שבעיק היה עשה וכי הוח ויקבור נם ק כמו שפירשתי כלן וקיל:

פיסקא מי לנו נדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא שם משה. תנו רבנן בא וראה כמה חביבות מצוות על משה רבינו שכל ישראל נתעסקו בעיצה והיא

נתעסק במצות שמא °חכם לב יקח מצות ואויל שוטות
לבטל. ומניין היה יודע משה רבינו והכן יוסף קבור
אמרו סרח בת אשר נשתיירה מאותו הדור הלך משה
אצלה אל כלום את יודעת היכן יוסף קבור אמרה לו
ארון של מתכת עשו לו מצרים וקבעוהו בנילוס הנהר
כדי שיתברכו מימיו הלך משה ועמד על שפת הנילוס
אמר יוסף יוסף הגיע °עת שנשבע הקביה לגאול את
ישראל והגיע השבועה שהשבעת את ישראל אם אותה
מראה את עצמך מוטב ואם לאו הרי אנו מנוקים
משבועתך מיד צף ארונו של יוסף ואל התמה היאך
ברזל צף שהרי כתיב °ויהי האותד כמיל הקודה ואת
הברזל נפל אל המים ויצעק ואמר אהה אדני והוא
שאול ונומר וישלך שמה ויצף הברזל והלא דברים ק"ן
ומה אלישע תלמידו של אליהו ואליהו תלמידו של
משה צף הברזל מפני מפני משה רבינו עאכ"ו רבי
נתן אומר בקברניט של מלכים היה קבור והלך משה
ועמד על קברניט של מלכים אמר יוסף הגיע עת
שנשבע הקדוש ביה לגאול את ישראל והגיע השבועה
שהשבעת את ישראל אם אתה מראה את עצמך מוטב
ואם לאו הרי אנו מנוקים משבועתך באותה שעה
נזדעזע ארונו של יוסף ונמלו משה והביאו אצלו וכל
אותן שנים שהיו ישראל במדבר היה ארונו של יוסף
וארון של שכינה מהלכין זה עם זה והיו עוברים ושבים
אומרים מה טיבן של שתי ארונות הללו אמרו ארון של
מת וארון של שכינה אמרו וכי דרכו של מת להלך עם
שכינה אמרו °קיים זה מה שכתוב בזה. ואי לא איעסק
ביה משה לא הוו מעסקי ביה ישראל והכתיב °ואת
עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו
בשכם ותו אי לא איעסקי ביה ישראל בניו לא הוו
מיעסקי ביה והכתיב °ויהי לבני יוסף לנחלה אמרו
הניחו לו כבודו במחבים יותר מבמעשים ותו אמרו
הניחו לו כבודו בגדולים יותר מבקטנים. קברו בשכם
מאי שנא בשכם (אמרו) [אד תמא בר חנינא] משכם

נגבורתו ולשכם נחזור אבדה קשיא קראי אהדדי כתיב
°ויקח משה את עצמות יוסף כי השבע השביע וגו' וכתיב
ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים
קברו בשכם אידי ואמא כרבי חנינא כל העושה דבר
ולא נמדו ובא אחר ונמדו מעלה עליו הכתוב על
שנמדו כאילו עשאו ר' אלעזר אומר אף מורידין אותו
מגדולתו דכתיב °ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו
רבי שמואל בר נחמני אמר אף קובר אשתו ובניו שנאמר
°ותמת בת שוע אשת יהודה וכתיב °ויעמת ער ואונן:
נתעסקו בביתו. (ירושלמי מה) [שם] עלייס: כרי שיתברכו
מימיו. תניד לפי מתין לתן עלייס שמשם מיש נמנים
לגלה סלם עשויס יהודים ומרילים עילטם עד קוף שמריסם כמנם
מרקאות וילטם שולם ומנקש ומהנרך ומעלה מוסם יהודים ומסם
מנקים מת המקדם והיס דכתיב והיס מקר לה יעלם מלה מנמרמת
סתרן תר ולה עליהי יהיס הנמם ולס מנמרמת מלייס לה סמלה ולה
נמם ולה עליסס ולתן כמנד כלן נמם לגלה ולה עליסס יהיה לומר
מר שמם מיתין שמנד ויומנן מתנם ולה עליהם מיקק ליעם: ויהי
האחר מפיל הכורה. מהלניד: תלמידו של משה. ולה מלמד שפיו לגלה
שאול. מהמילטו ל: תלמידו של משה. ולה מלמד שפיו לגלה
סיהיה של ומנם למליסו: בקברניט של מלכים. נקנוסת
קל מלכים ולמן יהי סם: קיים זה מה שבתוב בזה. מלרש ז
שהוקם מהכילמת נמרקם ויהי נמלה כמיב נזה מלכי וכמיב נזה
ההמה מלסים מלכי כתיב נזה לה יהים לך וכתיב נזה מת המלחים
מלי יהי לה תמה מי מרפה זמר לת יום הממת והנת מנה והכן
ולתן זה מלה לנמת וכן סוף לומר וכתיב לת מלר יעילה וכן כל שמרים
הרמיה ולה מנמת לת לתיך לה תקום ולה תמיל ומי לתיך מנך:
ואי לא איעסק ביה משה. כלומר היתן סכיה ישראל לעסק
להתעסק בו סוף לבוד וכי לה תמי לנמנעה לס לה מתעסק מנם
בו לה סיו סס מתעסקים: והכתיב ובו. מלמד שהיו מנמנעים מנם
נערמה שהלא כתעסק נמם ישראל והנעימים לת סילוך: ותו אי
לא הוו מתעסקי ביה ישראל. לתה מנמנד מנם מי לה סיו
מתעסקים בים נכו והיתן סכיה בניו לת שלה סמם להתעסק בים
וכתיב נעכם ויהי לבני יוסף לנחלה מלמד שהלתם קנניהו דמביו

סיס

סיפא מלישנא: אמרי. נהי נעקום הכיא ל מיתעקק ע ישראל כלפי כבודו במרובים יותר מבמיעטים: ורמינהו לאחוי נעקום נשוי עמהם קיים הכיא ל למתעקק ע עמהם לגדו כבודו בגדולים יותר מבקטנים משכם גבוהו. ופליגא אעמק מצרים ועמהם ומם חשים והתם לית מקום עמהם לומר כלפי עמהם אחים כך אמר ל ליהא לאחוי אחים לאחי מכאי אעקק נשוי עמהם אחים אלמא מחזיקים אחים כאחים לך כי אמעמי לאחוי מרחמים עלכם ומחזיקים לעקק לך ככלי ושוה ודין שיתף להחזיק אחים כמנה אלמא: העלה בני ישראל דא כתיב ויקח משה. ולא אלחים ישראל: אנא מורידין אותו מגדולתו. מן המעים למחזיל ולית נאמר אלא אם כן אחם אחים אחים כמנה נאמר כאן: הבתיב וירד יהודה ונאמר.

אחים אחים ניהלא יעקב ולא נאמר כאלאמר אם נלבן ונאמר:

תוספות אחים אם אחי נאחיהם אחיהם אחי. פירש ואלא אכיל ואיל בן אנשה נולדו ניעי יעקב ואיל אחי אחי אחים נאמר לא אלא אנשה שאם אם אני אני על יעקב יאל אחי ישראל אלא לפי שכנר נכלנו על ידי נני אחים אילא לי אחי לפי אחן ואלנו אחים נה ואחרים לאחים אם אין אחי אחי לנם אחים אחים אחי אחי לא אחי אחיהם אחים לאחים אחים כלפיהם אחי אחי נלך אל אחים אלא:

מתרשיא טלן נתעסק בביזה והוא נתעסק במצות כו'.

דסיים אחיהם אחלה אניה אלו אחי אחים ואחי אחיהם אחי כנר נלנו אחי אחים כו': ובגין דזה יודע משה כו'. נס אחר אחרות אל אחנשים אחלו אחים כאחרי אחרת נאלא ואלאחרי אחת אחיאל נעני יחודם אי אנים אחיו ישראל נאחיהם אחי אלאחיו אנולנין נאחין אחל אחי יודעים אחורחם אחלי ניעקב אחנשיאו אחלים אחיהם קנולחו אחעם אחעיק אחיאנב אם כדי אחנרכו אי ניעקב ולאחי קנעני ואין אים יודע כי לאחים דומה אחיש אם נכנחה כיון אלא אחכר נקדה אחל יודע אם על ידי קרח נח אחר אחיל אחיאם עלאחו אחר נכלל אנעים אחידה לאלים והיחה אים עדיין כאשורים נאחרים אחכחיב אחכי אלאחי אחשני ישראל נו' ואיל אחרן אל אחנשת כי' כדי אחנרכו כי' ואעאחו אל אחנשת כדי אחיש נאים ולא ישלאל אחנו לאחנשתו אחשם ואכאחו אם .כדי אחנרכו כי' ואנשת יעקב נעי ולאי דהים אכילם אחלה כדאיתא נאחרשות אלא אלא אים יכולה נידם לעכב לאחו אל יעקב ויעקב אליע היה נאלים ואים קשה ניהו לעשות כי' כפי' דס"י נאחעם אישה נאלא: ואל יוסף הגיע העת שנשבע הקב"ה כו'. אלא אנעשה יעקב אבעונש שקרים כתים נאכין ויאחר יעקב נו' ואנשה נו' כאחר כאשה ס' לאחרים נו' וישבע יעקב אח נני ישראל נאחר: ואל תתעבה היאך ברזל צף בר צף הברזל אמניו. נפי ס' יניש אם ויאחר נני אחשה אחשים אחיו אכשים נאלטו יהנוך ע"י לוי כתים בי' אחות ונקריאים יש קף אחל זה אכם אחנרזל קף לא אים ש טוי אל אקפ"ה כברלה אעניאו ואפ"ה אחר אחעה נו דומיא דלויקא דאמעשה נאלאל אחשלוך אחין אל אחים קף אחנרזל נאם וכתים נלין ירושלי יאמא ואל: בקבריאי של אלכים כו'. אירם אאריך נניאם אקבורות אל אלכים והיו אם לאחות אחרה ולא אים יודע אחשה אחיהו עד אחנדעאו אעלמו אכיל: וכל אותם שנים כו' היו ב' ארוחות כו'. כנר כאחנו דאם אחר לאחות אל אחנשים אין אים אם אחשה אחדנר אלא אלא אחשה אחיה אחחכם אכיאם אחפ"ה לאחות אל יעקב אלא אחשה אחשה אחיה אחנרכו אלא אחשה אחיה אחנרכו אל אחנשת כדלאחרי לאחן אחל

בחיין מפני שלא מיחה בבבוד אביו דקא אמרי ליה עבדך אבינו ולא מיחה ולא אמר לדו ולא מדי. ואמר רב יהודה אין ואיתימא ר (יוסף) [חמא] ברבי חנינא מפני מה מת יוסף קדם אחיו מפני שהגהיג עצמו ברבנות: ויוסף הורד מצרימה איר אלעזר אל תקרי הורד אלא הוריד שהוריד אצטגנינו פרעה מגדולתם. ויקנהו פוטיפר סרים פרעה אמר רב שקנאו לעצמו (בא גבריאל וסרסו) בא גבריאל ופרעו מעיקרא כתיב פוטיפר ולבסוף כתיב פוטיפרע:

נקרא יוסף עצמות בהיין. מכלמו ומעלימם לת עלמתי מזה ושלש מי: שהוריד אצטגנינו פרעה מגדולתן. כשפחר לת מחלום ושם לת ידעו לפתר: לעצמו. למשכב זכר מתוך יפיו פרעו. סיס סרום יחיים. תכת לת גבריאל וסרסו לת נרסים:

מדרשא מפני שלא מיחה בבבוד אביו. הכוכה זו מלמה מוחפין בתרם ומלגיו בגרוע עלמום לכך נתנוה שיקרת עלמות נתיו כתיב לת היה ו תלת תלק הבה מלגיו דהיים עלמות וקיל: ויוסף הורד מצרימה אר"א אל תקרי ס'. כלומר דלמבו כן מכום דהלי קרת יחורת הוא דכבר כתיב ומלרים מכרו לחמו לל מלרים לפוטיפר נוסר ע"כ דרכו מיכם שהוריד כו' ולחמוניו זה דהחלה ניחתו לשם לסורין מגדולתן ויסיס הוא הפליטי עליסם כשפורש נע"ר נ"כ מלמון הורד שהוא שליט כמו וירד מים ומד נו' וכי הוא חודם נו ע"ם: ויקנהו פוטיפר סרים כו'. רשי לי"ב לת גבריאל וסרסו תלת לת גבריאל ופרעו דהייט קיחם וכדרם עפיטי דקרת המיקרת כתיב גומר חבל קרים דקרת כתרגומו רבת דפרעה והוא לשון מכרת בתקרת חבל נע"ר ממר קרים שכשחרים נגופו ע' ע"ם וע"כ שכרסם נקיים ניחקם הקפרים משום דהלי קרת יחורת הוא דכבר כתיב בפרסם שלמעלה ושמדנים מכרו לחותו לפוטיפר קרים נומר ממ"ל ועי"כ דקרו לשכת שלמון קיחם שכשחרים נגופו כש"ם נע"ר ולכך כתיב שלי קרת בתרגומה ע' ולת קרת דלגיל ומשמי פוטיפרע נמקום פוטיפר נחוקפת ע' דרכו שפרעו והוא קיחם יחיה כשפרעי נוסים שכת ושמדנים מכרו לחותו לפוטיפר ס

משוך ותר עיב. "ואמרי ה' אלי רב לך את לוי ברב
בישר ברב בישורוי ברב בישר דיתיב "רב לכם בני
לי ברב בישורוי רב לך ראיא רב לך רב יש לך ומנו
יהושע ראיא רב לך שלא יאמרו הרב במה קשה
והתלמיד במה סרבן וכל כך למה תנא דבי ר' ישמעאל
לפום נמלא שיחנא. "ויאמר אליהם בן מאה ועשרים
שנה אנכי היום שאין תל היום ומחיל היום היום מלאו
ימי ושנותי ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של
צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש שנאמר "את מספר
ימיך אמלא לא אוכל עוד לצאת ולבא מאי לצאת
ולבא אילימא לצאת ולבא ממש והכתיב "ומשה בן
מאה ועשרים שנה במותו לא כהתה עינו ולא נס לחה
וכתיב "ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו. ותניא
שתים עשרה מעלות היו שם ופסעם משה בפסיעה אחת
אמר רב שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן לצאת ולבא
בדברי תורה מלמד שנמתתמו ממנו מעיינות החכמה
"וילך משה וידושע ויתיצבו באהל מועד תנא אותה
שבת שבת של דיוני היתה ניטלה רשות מזה ונתנה לזה:

ברב בישר. מה נני מחלוקתו רב לכם נני לוי וסנקיים מדקדק
עם סלדיקים כתוב זה בעמים וכעכם נאומה מדם: רב יש לך.
פניעה מלכתו של יהושע ואין מלבוש מבוזה בתגרתה ואפילו כתלה
כיוצא: דבר אחר רב לך. די לך תלמוד עד נקמה: שלא
יאמרו הרב במה קשה. סתים מתפיים וכותבו ט: והתלמיד
במה סרבן. מפליג ולמען חכמוים סוף כן מקרבין בו למחת מה בת
למשה נמלדים ובמטעי נמקת בו חניזו מיחלב ממו: (ובל בך
למה. מה טוכם רב בעמשו מן חתוים מסרבם בחכמות סרבם ולא
נמצה): לפום נמלא שיחנא. לפי כח סגמל מרבין בעכלו לף כלן
לפי לדקתו מדקדקים לאחרי: היום מלאו. וכיום זה סלדתי: לא
נם לחה. לח נרח לתלמידים כתו: דיוני. שני זוגות שני חברים היו
בה מחלת היום לנסה וכתו ליהושע:

מדרש רב לך בר ברב בישר רב לכם כו'. מנותר כי מלת
רב מורם על הוד עוזה חם נעמ"ז נרשעים חם נעמ"ז
סלדיקים כעי"ם ניתו מה רב עוזך נו' ונהפך נעמ"ז לחריץ פרק
שאלן הלדיקים לכם מקנלים לח רוב מוזה כו' לבל מרת הרשעים
שמקנלים רוב עוכחם נעמ"ז כדי למורדם מן העה"ב ות"ם עשו ים
לי רב לריטו הוא נחזה נעמ"ז ויעקב לח לחזר רק ים לי כל
דשלחתך נעמ"ז כחתיל דערך החולן והח דכחיב רב עוד יוסף
נב מי נו' היטו כמי נעמ"ב כע"ם עסי' זה היה מעבר ביד יעקב
עסי תעבורה חם לח יחום לחד מעכי בחי מעבעה חני בחליי מוחם

ניהנם כשרים" פרשה ויסע ושמחת ס"ב ה"ק לפי שניסר לחם מדם
קרח נמדתם רשעים דחיינו ת לכם נעמ"ז וכן דקדק הקב"ה עמו
וכעכם ומחנסר הוא נכעין שמדם ז ת לך נעמ"ז ונמדרש לחמרו
דרב לך היטו רב חזו הלטין לך למה"נ כשרים" כחוחם ודי"ק:
רב יש לך ומנו יהושע כו'. כשחרים נחר חלי קרח וט לחם יהוחנ
גו' כי הוח יעבור גר ולעכין שרפה ונעטח קלחר רב יש לך ל"נ
חם לעכין חכמה כדלקמן מנקחתמו כו'. ולחמר. ד"א רב לך שלא
יאמרו הרב במה קשה כו'. פירכו רב לך מל' רבוסח כתו"ם
סרס"ם וכחה קשה כו' וכחה כרכן מחל חוקף דבר חלי גר וק"ל:
וכ"כ למה כו' לחום כו'. פרש"י לפי לדקתו מדקדקים לחחיו עכ"ל
ולפירוטו קלי לדלטיל נרב נחחיטו כו' נס קשה לחחי לח ניחי
חלי מחל ניהוחת פ"נ דעיקר חלחת לינה חחס דהקב"ה מדקדק
חם קניניו כחתו הסעטה ויש לפרש חכח דקלי לחחת דקלחר חלח
יחוחו סרב כחה קשה והתלמיד כחה כו' כלחר וכ"כ למה סהרי
לח הוכר חם נקרח סחפליר חשה כ"כ נהקב"ה רק חעט לחחת
וקלחר דלעום נמלח שיחנח דלעני רב כחה הקב"ה והלי דהפלרם
חועטים היח כחדונה וספיר קל"ל חל חוקף נו' וק"ל: אילימא
לצאת ולבא ממש והכתיב לא נם לחה כו'. ולח כרחה להם
לפרש לח חוכל לינו רבלי לפי חה' חחר לינו לח חעבור נו' בכלח
מלינו ו"ו נמקום לפי כח"ם סרחפ"ם ע"ם: לצאת ולבא בדברי
תורה מלמד שנסתתמו כו'. יש לפרש לפי זה קיטח דקרח וה'
חחר לינו נו' בחל"ל חל חחכטו חחכטים לכם שוד לרב חנעטוני לחי
חחזור החכחה לינו דחלינה דחי' מחכים חנם ה' חחר לינו לח חעבור
נו' וק"ל: ויעל משה מערבות מואב נו' ר"ב מעלות
היו שם ופסען כו'. דלח ה"ל למכחב חעבעה חוחב חלח ויעל חל
הר נבו דכנר ידעט דנעבעות שוחב היו כל ישרחל לח וכל חכנה
תורה סם נחחר חלח דחקחוחיכן דכם ל"ח ופסיעה חחת עלה חעבעות
חוחב לכם נלי ספסק ניליסם ועכין י"ב חעלות כו' רחה על י"ב
חנכיים ע"ם ח"ם נחכחוחת וחח עליח על כלכה חלו נרכחתיו חל
חחה כו' לח היה בו קטנה כו'. וחטכין חנחר כי לח היה חיחתו
חנדל ח"ו לחבל חוח חסע נפסיעה חחת על כולן חחיה כחר
כל ישרחל ומיחתו חוח חעדרם ופחזוחתם הוח כחי"ם ויחנבר ס' בי
למעכם נר' וק"ל: וילך משה וידושע ויתיצבו באהל כר
אותה שבת שבת כו' דעד היום לחנה למחנה שכיכם דהיינו לחהל
מועד רק חסה נלבד חבל נחותו יום קחת חסה היה גם יהושע
נלא נחחנה שכיכם דהיינו חנחם ויוצני נחחלת היום למשה וליהושע
נחרחי"ם וקלח רחיים חחלי ליכנס לחרים דקחמר שנחם חל דיוני
חעזר חסה נחנחם וכבר חלרים נזה חחזקחתו נחזק ע"ם עיין
עם וקל:

הריקם כו לך כו יש לך ומנו יהושע. מלחת. דלרים כיון חחניע זמנו
חל יהושע ליטול הממלכה ולהיות כו חל חוקף דנר חלי עוד
נדנר חזה חם הוא יחסין למחול לח חדנר עמו: רב לך חלח חמרו
וכו

עין יעקב

נב ס תניא אמר רבי יהודה אלמלא מקרא כתוב איא
לאומרו היכן משה מת בחלקו של ראובן
דברים לג ד דכתיב °ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו ונבו
עמוד נב בחלקו של ראובן קיימא דכתיב °ובני ראובן בנו את
חשבון ואת אלעלא ואת קריתים ואת נבו ואת בעל
פיסקא נג מעון (נבו שמם מתו נ' נביאים משה אהרן ומרים) והיכן
דברים לד ה משה קבור בחלקו של גד דכתיב °ויראו ראשית לו כי
שם חלקת מחוקק ספון מחלקו של ראובן עד הלקו
של גד כמה הוי ארבעה מילין אותן ארבעה מילין מי
הליכו מלמר שהיה משה (מת) מיטל בכנפי שכינה
שם ומלאכי השרת אומרים °צדקת ה עשה ומשפטיו עם
פיסקא נד ישראל. ודקכיה מאי אמר °מי יקום לי עם מרעים מי
קטנה ס יתיצב לי עם פועלי און ושמואל אמר °מי כהחכם ומי
פיסקא נה יודע פשור דבר ורבי יוחנן אמר °והחכמה מאין תבוא
דברים לד ואיזה מקום בינת. ורב נחמן (בר יצחק) אמר °ויטת
שם משה עבד ה'. סמליון אמר ויטת שם משה ספרא
דבא דישראל:

בבנפי השכינה. נכסף סד נעטו: מי יקום לי עם מרעים.
לסוכימס·לעמי: פשור דבר. מסיס יודע למקום שמקם
בית תין (נמו) [נמי]: סמליון. שם חכם:

מדרשא ותניא אר"י בר' היכן משה מת בחלקו של ראובן
בר' והיכן קבוד בר'. סמוכין נס נאם בלעם סיס מיחתו
וקבורתו נמוקש לחד לחורם לפס מילעגיו על העדר מיחתו כי
לא יהיה לפס עוד שיחד נפרן ומזכיר חגל חין לפס להסבין רק
על חסמוכה סמיו מעשה לחונן שמשה נמקומם והקבורה היתה

גמרון קמלון לים ולמרי שם מלוך עכיל תמצד דשמעה לה סכי
משם דסח דאמר רב נחמן ויעש שם משה ליט מעשים ט שם
שנה לעשה ועיב לאמרו דסלה עלה: דרב נחמן סיל דרב נחמן לאמר
שם שסמכד לאמר עניו קמלון המלוך ויעש שם משה ספרפל רבה
כי ואמר ויש לה מה עשה כתיב כי ומשה הך קרפיל דשיק ור"ג
וכי לאמר משה מה וכתיב ויעש משה נאמר ע"ה קאמרי דלא מה
וקאמר לה תיש דשם שם מה להלן שומד ומשמע כי נקט משמע
כדאמריק בעלמא גדול שמושה יותר מלעודה ועכין שמשמע משוש
לקמן פרק סעל וכמ"ש לאמרו בחצנים יעקב לניש לה מע
תשובים שם:

הדריך לה משם שמו מלשה עניים וכו'. נראה דהיים נמי מלשון נשיאה
משם שמו ני נניאים שהיו נשואו החזר ופניהם שהיו שנים
שקיים דכתיב נשו ויאמרלא נם שם ליפסר דדיים מלשה עניים כמיון
פרשים של נמו שהם ני לוחשים: קמלון לאמר ויעש שם משה קפרפל
רבה דיסרלל. נראה דקמלון קוקשם לו דלרב נחמן לאמר ויעש שם משה
אבר כי לין נאה מקום להקניש להכפידו דדי באמת משה ענר כי נם של
משנשה שמר הוא לולך הוא ענר כי מלל היים מקפידו של שהיה קפרפל
רבה דיסרלל לנשהם שמר שהנים ותקרו ישראל שנושו וכך היה לאמר
שקניש ויעש ו שמם שם משה קפרפל רבה דיסרלל והוא ניד שדיבר כי
יוסן ושניניו שהיה לאמר מי יקום לי שם מלעניש לו מי כשהנים וכו'
לו השכינה מלין חשלח וכו':

ג תניא רבי אליעזר הגדול אומר שנים עשר מיל על
שנים עשר מיל כנגד מחנה ישראל היה בת
קול משמיע ואומר ויעמד משה ספרא רבא דישראל
ויאי לא מת משה כתיב הכא ויעמד שם משה וכתיב
התם ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה מה
להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש. ויקבור
אותו בניא בארץ מואב מול בית פעור איר ברייתה
סימן בתוך סימן ואפי' רבי ולא ידע איש את קבורתו.
וכבר שלחת מלכות הרשעה אצל נסטרא של בית פעור
דראינו היכן משה קבור עמדו למעלה נרמה להם
למטה למטה נרמה להם למעלה נחלקו לשתי כתות
אותם העומדים למעלה נרמה להם למטה אותם
העומדים למטה נרמה להם למעלה לקיים מה שנאמר
ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה א"ר חמא בר
חנינא אף משה רבינו איני יודע היכן קבור כתיב הבא

ולא ידע איש את קבורתו וכתיב ותהם יואת הברכה אשר ברך משה איש האלהים ואיד חמא בר חנינא מפני מה נקבר משה רבינו מול בית פעור כדי לכפר על מעשה פעור:

(ריימת סמיקון דיומת): סימן בתוך סימן. כלומר קיצים סרנה נאמרן שמא בניו של בית סעור ולפ בית ן ומ: מלכות דרשעה. מלס: נמסורא. שמל כמו מאמר קומם דומם נמסם מלמן ומניהו נגרמום ריסמן קרמן נמסרת:

מדרשא ויקבור אותו בניא מול וגו' סימן בתוך סי. דכין דלא ידע מים מת קבורתו כל סכי קיימים ליל מלא דמשמעינן קרא דמפיים לא ידע סי': וכבר שלחה מלכות דרשעה אצל סי. דהוו מבנו דנכל סכי קיימים היכן מקבר לומר דלא ידע ליה גר' וקאמר דעמדו למעלה כדמפ סי' ומוא מעולה כי כבר מעשה משה נס נמיהו דבר מיבי כמלאך כפרים לחם לא מכל ופירש מן החטה ועיב במיהו נעיב בנקבי נשמר בחלון לו גדר נמקום ואין לעמוד על מקומו סמיומר לו ומוסף רבי חמא לומר כמשה נעלמו ליהו יודע כי כן נעשה כולו מיבי שלא ידע היכן גופו כלל כי נפשה חמומר ממנו וק"ל: מפני מה נקבר משה אצל בית פעור כו'. ר"ל נס מלא זכה ליכנס לא"י נמיים מפני מה לא זכה להקבר נא"י כמו עלמות יוסף וקאמר לכפר כי והוא ענין סכתוב בתחר נפלה מכה כתיב וכתב בניא מול בית פעור ר"ל מאמת זה שמשיחס בניים פעור נרמה לי לקבר נפ"ל לכפר עליכם ועיל מאמרו מפני מה נקבר כי דנמלי הוא לכפר סי' ומיין נתוספות ע"ש ע"ל על מקום קבורתו וקאמר כדי לכפר כי' ומיין נתוספות ע"ש ע"ל ונעמדים ילקום מיחת בע"ל מה עכה מכה חמר כי' ומנן תנה נאמרן כי' וכשיתגלל מוטלים סים שלה ושוער פיו לנסוף נרחה לנסמיים לפיכך נקרל שמו משער והיה מכה מכיב עליו לחם שכם ושנירו למעה וכשחה מה עשה הקב"ה נתן לחם קבורו והוא לחחם קבורו ומחר להחזיר כי' והוא מנוחר כבר נזה הפרק שסמעה שלך מלך מכחים והוא זה הפעור שפעור פיו כי' חדיק:

(ר"אא"ך חמא ברבי חנינא מפני מה נסתתר קבורו של משה מעיני בין מפני שנלחי ויחזע לפני הקדוש ביה שעתיד ביים ליחיב ולהבלות את ישראל מארצם שמא יבואו לקבורתו של משה באותו שעה ויעבדו

ויעמדו בבכי ויתחננו למשה ויאמרו לו משה רבינו
עמוד בתפלה בעדנו ועומד משה ומבטל את העדיה
מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחיים שכן
אתה מוצא בשעה שהיו ישראל במדבר ומרגו
במעשיהם ועשו ענל קנקד הקדוש ביה על ישראל אמר
ויקרא ט למשה °הרף ממני ואשמדם כמה צדיקים היו באותו
דדור וכמה חסדים משה ואהרן ויהושע אלדד ומידד
ושבעים זקנים ושאר חכמים ותלמידים ולא עשה
שם בשבילם ולא ביטל הגזירה אלא בשביל משה) °ואיר
שם ז חבא ביח מאי דכתיב °אחרי ה אלהיכם תלכו וכי אפשר
שם ו לו לאדם להלך אחרי שכינה והלא כבר נאמר °כי ה
אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא אלא הלך אחר מדותיו
ילקוט ג של הקב"ה מה הוא הלבישׁ ערומים דכתיב °ויעש ה
אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור ולבישם אף אתה
הלבש עדומים הקדוש ברוך הוא ביקר חולים דכתיב
שם יח °וירא אליו ה באלוני ממרא אף אתה בקר חולים.
ירמיה לד הקב"ה קבר מתים דכתיב °ויקבור אותו בניא אף אתה
סרק קבור מתים. הקב"ה נחם אבלים דכתיב °ויהי אחרי
מסכתות מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו אף אתה נחם
ילקוט אבלים. ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור
בראשית ולבישם רב ושמואל חיא דבר הבא מן העור וחד אמר
סה דבר שהעור נהנה (כו) [ממנו] דרש רבי שמלאי תורה
תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים תחלתה
שם ג גמילות חסדים דכתיב °ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו
כתנות עור ולבישם וסופה גמילות חסדים דכתיב
ויקבור אותו בניא:

ויברך אלהים את יצחק בנו. כשהוא על מזבח ונרתם נרתם מנליס:
דבר הבא מן העור. מל למה זה: שהעור נהנה ממנו.
מל מקום מחדש לכם קשה לעומת: תחלתה גמילות חסדים.

מלבים מרמזים

מדרש"א וכי אפשר לאדם להלך אחרי שכינה כו'. לקמ ע"ב
דכתיב וה' הולך לפניהם הלי קרא לאחרי ה' גו' ללמד
נמנין זה אחרי מלא נמנין הקדוש ברוך הוא והתפך לא תלכו אחרי אלהים
אחרים וק"ל: ברכת אבלים דכתיב ויברך אלהים את יצחק
בנו הנו. דלשון כן מלכתיב ויסי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את בנו'
מלה מכתוב נרכה נמיפתו של אברהם דהיינו נרכת אבלים וד"ק:
הקב"ה קבר מתים שנא' ויקבור אותו כ'. הפועל שהוא מקובר
מסר מן העקרל מי הוא ומילכושו דקאי על הקב"ה מכאן לגיל

ונפטרי ליכא חכא דפליג וקאמר ויקבור אותו הוא קבר אח עלמו:
דבר הבא מן העור כו'. ולא שור נהמה ממש דעדיין לא נתפשטה
לה מוס נהמה כ"ב מחזקינן: תורה תחלתה ג"ח-כו'. הוא פולמס
נמעלת הסחורה בי הסחורה כולה מלחמה ועד סופה כולה חקד ממ"ם
ותורה חקד: על לשונם ודומה מעלת מדה מדגת ד של הלדקה
ומלחי מדות נכמה מקומות וק"ל:

דרש רבי שמלאי מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס נה ה
לארץ וכי לאכול מפריה היה צריך או לשבוע
מטובה היה צריך אלא כך אמר משה רבינו הרבה מצות
נצטוו ישראל. שאינם מתקיימות אלא בארץ [ישראל]
אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו על ידי אמר לו הקב"ה
כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר מעלה אני עליך
כאילו עשיתם שנא' °לכן אחלק לו ברבים ואת עצומים שנה
יחלק שלל תחת אשר הערה למות נפשו ואת פושעים
נמנה והוא חטא רבים נשא ולפושעים יפגיע לכן אחלק
לו ברבים שאני מחלק לו שכר שלם שמא תאמר
באחרונים ולא בראשונים ת"ל ואת עצומים יחלק שלל
כאברהם יצחק ויעקב שהיו עצומים בתורה ובמצות
תחת אשר הערה למות נפשו שמסר עצמו למיתה
שנאמר °ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא שמות ב
מספרך אשר כתבת ואת פושעים נמנה שנמנה עם מתי
מדבר והוא חטא רבים נשא שכיפר על מעשה העגל
ולפושעים יפגיע שבקש רחמים על פושעי ישראל ויקרא יג
שיחזרו בתשובה ואין פגיעה אלא תפלה שנא' °ואתה ישעיה ח
אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה
ואל תפגע בי:

ולפושעים יפגיע. נכנעל משמים הפגיעה: העירה. סריק:

מהרשיא מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס כו'. לקמן ע"ב
למימר מהים ומתחזה ליקבר נחלי משה גבעל מחילות
כמ"ם נסוף כתובים נבי יעקב ויוסף דלמעלה כח ותחלה חת האדץ
סעותם לח ומשמע כן ול"ל הקב"ה כעם אתם ומנקם חלה נקבל
שכר מעלה לכי כו' ים לפרש אתי המשונה נהלי קרא ולמר כו' לכי
לך גו' דסיינו רב מוב שלמען לגדיקים לעשיב כמ"ם נמדרשות
ומיהו קשה דהלוך קאמר שהים מנקם לקיים המוטת כדי לקבל שכר
עליהם הא לאחרי לל אחזי כעוברים המשמים אח הרע ע"מ לקבל
פרס ויל דסיינו נמוטה שכאמיב נה כגר לאבל ככה שעניין לח זה
לאלי שעם מדנה והקב"ה לח רלה שיהיה מיב נהו מביר מלי לנקם
משום קטל שכעס וה"ק: שנאמר לכן אחלק לו ברבים גו'.

דהיינו

קנין לכך ולח ידע שם לח קבדסו: ועומד משה ומבטל וגזירה וזה נכך ייל כדלעיל בקידושין דף ל"ו ביב דדרים לחכמי מאחר לחקף מלחים בפני
נוים כמלחמך שחחר חקף עדים על שכחב הקב"ה חומה כעגים ולכנים שכניהם בשלמלה כך לח נחמיר שרי חלים ולימחל בחרחל: אחרי ה' אלהיכם חלכו וכי חפשר שלחו וכי חפשר לחדם
לחלוך חחר השכינה. ונחה דקחל כחמיר בכולחים וכח פרשם ביה כל. חקשם שלחמר חחרי ממוך ולחר מוכלו עיש ובמוסחות פרק הכיריון: מה הוח מלבים שרחשים. לקמ דים שר
פרשה ובירוסא פרוסא ביה קשנים ולו כדי שלח יחמר פרש שם לי לחשנים כילים ושפלים כמלו לחיק בלילה פחוכסה כתו דיסקון כחרוש על פסוק לחרי ה' חשכול על פסוק
על מדות הלו: קדוק החלמה נחילות חסדים ושפה ניה. שפעם לברחשה דלין לשפוך כחרוה כלה חקדים וכדלחשה כעיה דף ביה כל השופך כחוכה כגלה נחילות חסדים כגי שלין
גו חלנה עיש: וכי לאכול מפריה היה לריך לו לעכוב העכוכה היה לריך. לפפר הקקשלה שם ביה חלימה כחדרים ילקוט שם לי כי חשב חיני חשם בחר לחיפשים יש ולחפשים
ליגלה כי מפשר ליגר פשם ליחיל לחיפשי יש כלה ולגלה שהיה חלנה לחלים לקרחת חלנה כביחוחי שביל ושיכחתי בקפרי חעגל שקבלה ליש דיקון לחדרים וכי לפשר ליגר
פשם לפיקם כלה חכילה ושפיב חלה ליל ושפה לחות נפשה כיהדגת שהלנך חליב קשם לחות לפרש על זה פסרין פיחדים ולכך לפי לחשה פשם לפי לקרחת חלך בשיחוחי
שביל ביש פשר פקשם וכי לאכול מפריה היה לריך לפלה כל פכילתו לב היה רק להלוך בשיחוחי כי שיש פיחדגות פלין לכן לין לפחות ביב פקשם לפר בלבול מחילות
וכיחוחי כיון שיש בו קדושה ישיחוי: כלום פשם פקשם חלה לקבל שכר. ואם לחשיקון על חכי כעכדים פחשחוים שם הרב ביב לקבל פרס ביש בחשבועה שפיקון כיון שפיקון לח
כח לחיקן חלה נפחייב כפשם פחשר לפחפלל כדי לקבל שכר וזה פחרשי כחוכה פחדרים רים פי ולחפחן לוחה פרי פיקנתו כדי לקבל פרס ויביל חקי פלה פי פשם שיבוא לקבל פרס כשכר כי
פלפים פי לפ בחל פשפה פשם פחשים לרב פיל פלפן פלה פקשם לפירוחה שכרי כדי לעשות כשרי חרחם שכלים חוה לח פי כשכר של פכם לקבל פרס פיקם לעפרים פשם לפן
לעפחר שכרו לעשם חרחם שכלים ועל זה כפרשה לו ולם פחשים יפלן שלל כרפפלים פחשים לו שכר כלפרפים לפחר ויפקר פחשם פחם לח פפחים ופחרחים לשר. חקי פה פפחפ
פחשפם פרש דף פי ביש דיפקיפל כלילו חוסה על פחלפחוה פיפר לעפחה כדי לקבל שכר פפיקרחל לח קפה פדי ביין שם ויביל דף ביש פחוקפחם ריש לעפלה ופיין כפיקפשם
פרק קמל חגיגה דף י"ח:

Digitized by Google

דסיים לחלק לו שכר נכלל שרצים שנאמר לחי ודומה לו הסכר הוה נכלל שאמר רבי אלעזר מה אלה מחרים עשאום כן תקנל שכר כחילו עשים על דבר אלה מלחה מה אלה מחרים שיוצאו לשם ושוב כותם שמסיק שם שכרי על תומיתך כמוהו שנא׳ רע ר״ל שם שכרי על תומיתך תמיתם החורם נעלמות נלא קיומה ומזרע עמיחם כמוהו שנא׳ רע שמם על דבר שלא עלה מה וק״ל: יכול כאחרונים ס׳. ר״ל יכול כחחמונים דחייבו כלחתן רעים שיעוצו לחי לקיים האמות ולא כרחשונים שסם חנרחם ילחק ויעקב דחפורש נחס שכרם הגדול. כמ״ם נחנרחם שכרך הרבה אחד וענין זה ילחק ויעקב שנם הם היו עלומים נחורה ונחמנם שקיימו כל החורה מ״מ הרבה מלות החלויות נחרן ונקרבנות ודחי לח קיימו שחלוין נכנסו ח״י ויש׳ינחס וכרן הרבה מאד כן חיים שכרך נדול נלא קזמס: ואת פושעים נאבה שנאבה עם חתי מדבר כי׳ שע״כ הוח רחוי לחלק עמהם חכמ שהרי הוח נאכם עמהם נאחרי חדבר ונאבילן כמ״ם נאכין ויחעבר ס׳ כי למעבכם נומר וק״ל: ולפושעים יפגיע שבקש רחמים כו׳ שיהזרו בחשובה כו׳. דחח דנקם רחוים על כפרחן כנר חפורש שנקם נחפלחו ואם אין אחרי נומר חבל קאמר ולפושעים יפגיע שנקם רחוים שלא יהיו עוד פושעים דסייט שיחזרו נחשובה ואחורים נקרא שנקם עליהם כך נפסוק ומי יחן ויהיו לנבם זה כל הימים נומר ודו״ק:

הריף לקן לחלק לו נרנים וכרי שאמר נחאמר נלחחמונים ולא כרשעים. נריך לחחת לב מה נפחנו החחמונים מרחשונים כיון שחקניה חולק לשני שחין לו נרנים שלחמר ושמחי חת חפר לחחן נמחנת שכם הם הוא שחמ יחלק לו נרנים שם פחם שחין לחם חלא שחחזר חינר נחנם לויל ואם עשחים שטשנים שכלם נאוע שבלחים ולימם שלים שבל לחחרים כלחנחם ינחק ושקר שחכחם שרבלים נחי שלם וכיש לשנחם ושנבר שם יחלק שלא לשחם שבל החלות שלא קיימם שחין חלרות נחרן ושוב לא יכנס לחרן לויל שחם לחפר שנרים לשחם נשחר שחפר נשנו של יפרחל כן יחן לויהיו שכר שבחנחם שחקיימים נחי׳:

הוה מביא פרק שני

שם **משנה** הוה מביא את מנחתה בתוך כפיפה מצרית ונותנה על ידה כדי לינעה וכולי: נמ׳ תניא אבא חנן אומר משום ר׳ אלעזר [אליעזר] (וביב למה) כדי לינעה כדי שתחזוד בה אם ככה חסה התורה על שובדי רצונו קל על עושי רצונו:

וביב למה. למו מוסיף לינעה: על עובדי רצונו. כחם זיכחם עבדים על לנוס של מקום ומולה מחודש שלא חנדק:

יף סו **תניא** אמר ריש ברין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה שלא יהא קרבנו מרובד ובדין הוא שתהא חטאת חלב טעונה נסכים שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה שלא יהא קרבנו מרובד אבל חטאתו של מצורע ואשתו טעונין נסכין לפי שאין באין על חטא: שלא יהא חוטא נשכר. לחקל טעמחת יומר מקחר מכחם:

חטאת חלב. כל חטלח קחם קרי חטלח חלב דנמר חלב כחיב וכל חלב וכל דם לח חחכלו וכחיב נהניח פרקם חטלח: נסכים. קולח לומכח עמחן לכבש יין ומנן רבינים היין כיון שוקריבין לבולח ומלוים ומפני מה לימה טעונה דכחיב נפרקם נקכים לפלח כדר מ׳ מדנה הבח נמדר מ׳ כדנה טשן נקכים ולין מלחה וחסם מטוים נקכים: המאות. ולמעמת כל מלורע לימרנו נסדיל לנקכים נמקכה מכחת פרק כמי מדוח:

פיסקא ריג אומר כשם שמעישיה מעשה ברמה כך שם קרבנה מאכל ברמה. תניא אמר להם ריב׳ לחכמים סופרים הניחו לי ואדרשנה בטין חומר *דשמעיה לר״ם דקאמי היא האבילתי מעדני עולם לסיכך קרבנה מאכל ברמה א״ל התינח עשירה עניה מאי איכא למימר אלא כשם שמעשיה מעשה ברמה כך קרבנה מאכל ברמה: שם ערב

חומר. נהנרון נלעי״ן וחוח של זהב ומחחנין נו ני לוחי חלוק לנוי:

דשמעיה לרבי מאיר דאמר וכי. נעי״ק נני נמדה סחרם מודד: ענייה. לח הכילחו מעלים למה מביחה מלכל נהמה: אלא. סיל עכחה מעמה נהמה סהסקירם עלמה לחכמים למי סחיט בן זנה:

תוספות כיון חומר סיכם כי הכל מחלנים פי׳ נוסם כיון שחכחה דפרים נחן כיון סעושים פרטים נלולה דמילח. פי׳ כי דניעו סעדים נחן כיון סהעשה דנלחן לחמי חומר חדם לחניכו מה חניך כלומר מה מעכיך:

ת״ר ני צריכין שיראו עפר סוטה ואפר פרה ורוק יבמה דף טו עיב משום ר׳ ישמעאל אמרו אף דם צפור:

עפר סוטה. דכחיב חל הנים סיולח עליהם מדלח כחיב נחים: ורוק יבמה. לעיני חזקנים דכחיב לעיני חזקנים וחלנה וילקה: ואפר פרה. דניים נמי׳ מהדי עפר קונים ומפר פרה כדלקמן: אף דם צפור. חל מלוע שמחמו חל כלי חרס על חנים חיים ולרך שלח יהן מים חלא כשישוד סיסים דם לפור ניכר נהם:

דרש רבי עקיבא איש ואשה זכו שכינה ביניהם לא זכו אש אוכלתן אמר רבא והאשה עדיפא מהאיש מאי טעמא האי מצרף והאי לא מצרף. אמר רבא מפני מה אמרה תורה הבא עפר לסוטה שאם זכתה הסיין לה בנים כאברהם אביט דכתיב ביה ׳ואנכי ר״ח ס״ם עפר ואפר לא זכתה תהזור לעפרה:

זכו. נלכה נדרך יכרם שלח יהא שוא טלף ולא היא טלחם: שכינה ביניהם. שהרי חלק לח שמו ושכב ניכסם יריד נחים ומ״ל נהחם: לא זכו אש אוכלתן. שהקניים מכלך חם שמו מניכסם ומנלח חם ולם: והאשה עדיפא מהאיש. חם של חחם קשה חחוסרים לחכוב ולימיע מכל לים: מאי טעמא האי מצרף. חם של חחם שוא לדחוק שחין לוחה של שם מפסיקתו חלא מיוסר שוא ונקרא חם לחבל של לים חין לחחיות של חם מלרשות יהא מסויך של מכיכם מפסיקתן:

דרש

אש וחשה זכו שכינה ביניהם. עיין פרקי דר״ל זכו לים ביניהם שכינה ביניהם כי שם פשלום ושלימה כי שלום לחלן ומקדש כך ולא מסחלו לחכי שם של הקניה נחחה על הנשים לעשות שלום בין חם לחשתו חחיה חם לא זכו שלח שלום ביניהם חם שחחלוקה שכלתן: אמר רבא מלאה עדיפא מהאיש מיש לחי חלוק. עיין פרקי דר״ל פיב ועיין ילקוט עשיה ולחניך שחשלה כיון שחין שלום ביניהם ולריכה עלמנן ולחיכך עם לשי ביעוד ולילה הנרה וכרי לכך נשתי עדות ושלמן כלוף כמף ע״י הישורין עשאי׳ כלים: שאם זכות תהיין לה כנים כחנרחם לעיל. מלא יהיו כחיכים לני שכנעים בן הקניה להיות בן לחלים ולחיכך לחרין. כיון שחרך פיוחם לחרין הנכלי שהם חיב חם זכות זו שלא נעשה נחלה מרשה מיוחם לחריה ליב שכינה שהם שלא כחנרחם שבא׳ זו ונחני עשר חשר ונמחלקעמת ני שרפה עלין שכינה כי חני שם

נו סם דריש רבא בשכר שאמר אברהם "ואנכי עפר ואפר
זכו בניו לשתי מצות לאפר פרה ולעפר סוטה
והא איכא נמי עפר כיסוי הדם הדם הכשר מצוה איכא
סם יד הגאה ליכא דרש רבא כשכר שאמר אברהם "אם מחוט
ועד שרוך נעל זכו בניו לשתי מצות לדצועה של תפילין
ולתבלת של ציצית כשלמא רצועה של תפילין דכתיב
תרגום כם "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך
ותנא ריא הגדול אומר אלו תפילין שבראשו אלא חוט
של תכלת מאי היא דהניא היה ר"מ אומר מה נשתנה
תכלת מכל הצבעונים מפני שהכלת דומה לים וים
סנהדרין יג דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר "ויראו
את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר
שמות כד ובעצם השמים לטוהר. וכתיב "כמראה אבן ספיר
דמות הכסא:

הגאה ליכא. ואין זה קנוז מכר אחר כאן ים הכלה בסוטה לפה
סוטה וכלה ירצה מנוחת ניקראל סם זוטא ים ופה נקחה
וכוותה ארע ומצעלת לעז מעל בניה: ואפר פרה. לעפר ולסוטה
לת ישראל מעשה העגל: בשבר אם מחוט ועד שרוך נעל.
מהגריה עלמו מן הנזל: חוט של תכלת. ככנד ומחוט ולסוטה
סנ: תפילין כנגד פרוך דהייט לסוטה: בשלמה רצועה של
תפילין. קנזל מכר הוא לתיכא הכלה כדכתיב וכו': אלא חוט
של תכלת. דלילים הם הכלה תיכא: מה נשתנה תכלת. שהקיקו
הכמוג לגילים: שרתכלת דומה לים. גם לגמרא שמוקיים מלסם
לילים כתיב הקביל סכי בכיסם והכי הניא לה בספרי ומכאריכו כל
הני מכוס דלא תכלת קרתי חלה נרקיע סדומה לכסא הכבוד
היכך הכלה דומה לים ים דומה לרקיע דתכלת לא דמי לרקיע
כל כך מלא דומה לדומה כגון תכלת קחד למראה ים וחלן קא
חזון דים קחד למראה הרקיע: ורקיע דומה לכסא הכבוד. קחלי
קא דמסיק דכתיב נרקיע כמעשה לבנת הספיר וכתיב נכסא הכבוד
כמראה אבן ספיר דמות כסא:

היה נוטל פרק שלישי

גה משנה אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות
יבמות קיג ב ועיניה בילטות והיא מתמלאת נידים ודם
אומרים הרצייאה הרצייאה שלא תטמא את העזרה אם
יש לה זכות תולה לה יש זכות תולה שנה אחת ויש
זכות תולה שתי שנים ויש זכות תולה שלש שנים מבאן
אמר בן עזאי חייב אדם ללמד את בתו תורה שאם
תשתה תדע שהזכות תולה לה. רבי אלעזר אומר
המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות. ר' יהושע אומר
רוצה אשה בקב ותפלות מחשבה קבין ופרישות. היא
היה אומר חסיד שוטה ורשע עריק ואשה פרישה
ומכות פרושים הרי אלו מבלי העולם:

מתמלאת נידין. פרישין מנלחיים ספחין ומלחם כולאה נידין וגם
נשרים נעמיה שיפה שיעה על נפיחים וכפי חכיל נקפרי
סוף פרישין מזוקין נם: [שלא תטמא את העזרה. שערי נקסד
לא נראה כשים סחלה לך סם ולקחים פרך ושל לחליון בעלמא
דשערי נקסד לא כתקדשו וכיש עזרה כשים ושם מוחר ליכנס
למחנה לויה: תדע שזכות תלה. תילה ומלמד שפרשם קושה
מפזכות סלה דלעיל מוקמה ומרעה זרע ונקחה עלי זכות כדי
שיעשה זרע עי מרעים ויל יסר כדשפרם בגמרא]: מלמדה
תפלות. משרם בגמ': רוצה אשה בקב ותפלות. גרסיק ובגמרא
משרם מלי קאמר: מכות פרושים. שפרם בגמרא שהכה עלמו
נכהליס לחרחום שהוא עניו ולטוב:

תוספות "יהלה לשה נקי וחפלות. פרים מוגה לשה שיהא נפלה שחר שחלא
ויהל מלי חלנה נכל שנם לשה לא שוחה ולא יניל לה חלא בדף כג
קי שרים ולא יהל נעל שהולך נדרך לחוקה ושיט נותן לה עונה שלא ליב
לשה לשלשים יום ושרים שחניא לה לשכט מי קנין חניין עליה נכל
שנם קי לשר שלי קנין ופרישות לי יום ובר:

ודם אומרים הרצייאה וכו'. מיט דדילמא שתה למימר שם עיב
דשת אשר במחנה לויה והתניא טמא שה מיתר
ליכנס למחנה לויה ולא טמא שת בלבר אמרו אלא
אפילו שת עלמו שנאמר "ויקח משה את עלמות יוסף שמות יג
עמו עמו במחיצתו אמר אביי שבא תפרים נדה למימרא
דביעותא מרפיא אין דכהיב "והתהלחל המלכה מאב אסתר ד
ואמר רב שפירסה נדה והוא אגן הגן חדרה מטלקת
דמים פחרא צמית ביעותא מרפיא:

במחנה לויה. נשר הניח דאל נחרם נכים הם עשר מקמר לא
מקדשו נקדושת עזרה והכי חן כשאר שר הניח: עמו
במחיצתו. ונמדנר שר יח ני ושחטם לפים חן שקלטים מחכם
שכיפה ושלוים יחל קניל לעשכן חעדות זה ושחכם לריש ושנלים
ני שרשאה זה שחכם ישראל ושכם היש לו ולקחר עמו: שמא
תפרום נדה. שנ ניעשכם חיש שנרים ושכדם ושה זשכה ושנל
קרי פסחים נשחכם לויה כדילפיק נפרק שני דכריס: פחרא
צמית. דלנה שפיעה נשה שחשם שלא הולנה שנה יהלו שרים
להוסיף

עין יעקב

דבא כלישה כשרים ובנורת ישראל חשקי כבם כשבחתי נדולה לאברהם שאר לחקי עיר: בבן בניו לשתי מצות. הוא ניב חדה בעבר חדה לפי שקיבה שנוה נחלה כע ושקיבה נחר שנוה לשנחה שפירסה ניניהם כלישע כי חני דא ושפל הוא לבן ביחסה שני חלנו חלא ביחוחק ושבחה שחרחל שנרים שלנק שניה כל שנים שחסה ושלשה לריכין לריקת נדוחים חן שנרים הה שנחרבן הנשים ושם ששה שלא ליכל ששה קשלק שנחלה שנחה שנרים שפרשם שפרשה: ואפר פרה. שני שנר ניפי חני ל

לחתנה סמה מה סמוקי מלמוניח דס ותמיט בנמים וקסה והסיס
לכדם מרסנם ליסמר דקחבי סביע בעת הקסה ולה בדקה נמלסה
מעבי סלורה בנמה נמ פיע לומר חס סיסה בחחנת והביע בעים
וקסה ולה בדקה עסורה לס בדקה לחר כך ומלחסה מהורה ולה
למרק לחם בנמה נמ בחבדם מקלקה לחם סדמים: ביעתותא.
סנמה מלים מחסוס כגון ש מלח היסה חרדים עד מכסיו ופסלוס
סיל מערסה בלעדים וכן בחקחר שנמה לה שמועה מרכבי פסלוס:

מתניא. חת סדמים ושוחה לחת התקוע:

תוספות ניעתותא מרפיס. פיחת לרבי והא נפי נחרב ירבים בנמרא
ניס מומרים כל הכתים שחוה כחום ניע דנים ניעתותא
(ופיחת) [ומלחכת ושוחה] מזיח ונים פליגי עליה וקחבי החם חלה
סא דאניח נים לומרים כל הכתים שחוה (נדות) [אות] קלי כלן מכשרו
ולא ניעתותא חלה שעמת דניס וכי חלמת ולא חמר ניעתותא מרפיס
ויל ניעתותא דמלחן לא מרפיס ולא מזי חלה בשעה הולחת הנפש:

נמ סס **[פיסקא** יש לה זכות תולה לה וכו'] מני מתניתין
[לא אבא יסי בן חנן ולא ר' אלעזר בן יצחק
איש כפר דרום ולא רבי ישמעאל] דתניא בסה זכות
נ"ב ס"ע תולה שלשה חדשים כדי דברת עיבר (שנאמר °ונקתה
ונזרעה זרע) דברי אבא יסי בן חנן ר' אלעזר בן יצחק
איש כפר דרום אומר תשעה חדשים כהיב הבא ונקתה
מלאכי נב ונזרעה זרע וכתיב התם °זרע יעבדנו יסופר לה' לדור
זרע הראוי לספר רבי ישמעאל אומר י"ב חודש ואע"פ
נ"ל ד שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר °להן מלכא מלכי
ישפר עלך וחשייך בצדקה פרוק ועייתך במיחן עניין
יב נא* הן תידהי ארכא לשלוותך וכתיב כולא מטא על
סס נבוכדנאצר מלכא וכתיב °לקצת ירחין תרי עשר.
לעולם רבי ישמעאל היא ואשכחן קרא דאמר (דתאני
סמנס ס ומתלית) [ותני] דכתיב °כה אמר ה' על שלשה פשעי
אדום ועל ארבעה לא אשיבנו ומאי אינם שאין ראיה
לדבר זכר לדבר דאיבא למיפרך דילמא שאני עכרים
דלא מיפקד דינא עלייהו:

מני מתניתין. דקחבי יס סמס תולה סלס בניס: בדי הברות
עיבר. דדרים ונקחה על ידי זכות כדי וזרעה זרע כמישור
מסמוכר ניכר ממשנתנו: דראוי לספר. כרחתי לחוס ולנח לקמור
סנמו סל עקום: ואף על פי שאין ראיה. נמוכים לדבר שזכות
תולה עד י"ג חדש: זכר לדבר לקנים מפרס חמלי לימה ילים:
להן מלכא מלכי ישפר עלך. דכתיב חתר לניע כשפחי לו בחלוס
סיסס עמיד מן סתכסים לסוס עס בחמס וסיה: להן מלכא.
מתכס חתלך: מלכי ישפר עלך. עלתי תיעב עלך להתנין לעלתי:
וחשייך בצדקה פרוק. חתפיך על ידי לדקה פדס: ועייתך במיחן
עניין. ושוסתיך נחכיכת מכיס: הן תדהי ארכא לשלוותך. נכן
מהיס מרך זמן. לשלמיך סלח יבח עלין הפוטעסת וכן עמס ניס
מקנן נכל יום עתי ישרחל סהניח נגולה והיו לריכין למזכות ומפרנסן

תוספות ולפ דרמלל כשמעיש עלה זו לכך מצטרן מרחם לה ישרחל נמשלו
נגולה ומחזירין כל הסמחמים: ובתיב בולא ממא. כל הסטעטים
נח לל כטובדנלל: לקנאת ירחין תרי עשר. לומר מלה ס זכות
מכים עתר חדש: לעולם. מתכיחין דקחבי מלה מכים דני ישמעחל
היל: ואשכחן קרא דאמר והני. סוחה כהלכת אין כלי עקרת
כחיב מסקביה מחריך זמן מחרזמן עד מלמה פמעיס סילכך חד לה ג'
מכים: דלא מיפקד דינא עלייהו. אן מכיס לין מעכיס אן
מכעיס לפקד עוסמיסס מליסס נמולס חזה לגבל מיפרחל מעכיס
ליפרע נעסיו ותדקדקין לחכיסס:

מדרש"א **וכות תולה לה ג' חדשים כדי הברת עיבר כו'.**
פרס"י דדרים ונקחה ע"י זכות כדי וזרעה זרע וכולי
עכ"ל ע"ם והוח דחוק דח"כ לחחר לה מייחי נמי סכח חלי קרח
כדמייחי לה נסמוך להכיעה חדכים ועיק לפימוש דנפרק חלק קחמר
ומכעה מכחזע סייט מסכקלע הזרע יהבי לבא כפרס"י נופיה עס
ונלחה דלחו מהלי קרח ונזרעה זרע יכ"ם ליס חלח דכל חחם כיעה
מכוחה היל נכפרק חם חנקי חס לחוומכנחל לית לן למימר דכמו דחם
חנקי ידעינן בהכיח שנר סיב חוכה ניחן לה חס לח חנקי כדי
הכרת עיבר וד"ק: זרע יעבדנו יסופר הראוי לספר כו'. ים
לדקדק בזה דיהכח ממעע דהחלו לכפר סייט ממעה מכולר סים לו
פה עקרי חלחי לכפר להממיע קלע דהייט אחר ע' מרחים יתי
מיעורים ונפרק חלק מוכח ומהלי קרח נופים דלחו סייט מכעה
מכולר דפליגי החם חקמן מלימה נח לעה"ב ח"ל ומכעה מכולר
דכחיב ויביחו לדקחו לעם כולר וח"ל ומכעה בקיפר דכחיב זרע
יעבדנו יסופר ול"ל דהחלי חנק דהחם פליג לדהכח וע"ל ומכעה
בקיפר סייט מחם ומכעה מיוכל לדבר ודו"ק: ר"י חומר י"ב חדש
ואע"פ שאין וכו'. ולח כיחת ליס לומר דר"י מישר קחת דחחני
נקע דקחבי ים זכות תולה סנה ע' דכיון דחקרח מייחי לה כ"י
מכעה דלים ליס חלח חחי מישורת ולחלי דחקיק דנב' סניס נמי
ליכח קרח כיחת דלח נקע חלח מישורת קחת ולים ליס נמי הכי
מישורי לחים נהו נמי קרחי ודו"ק: הן תדהי ארכא כו'. פרס"י ולפ
דניחל כשהשיחו עלה זו לכך נחכון סרחה כו' עכ"ל ופיק דפ"ב
חמניען לכעבם ע"ז ל' למר החך מחחסיהו מבזולחו ולח לומר
דמרייהו לגובח דחכיוחה וקל להבין:

פיסקא ויש זכות תולה שלש שנים. זכות דמאי אים סס
לימא זכות דתורה הא אינה מצוה ועושה
היא אלא זכות דמצוה ומי מנינה כולי האי והתניא את
תוספי ג דרש רבי מנחם ברבי יוסי °כי נר מצוה ותורה אור
תלה דבתוב דמצוה בנר ואת התורה באור לומר לך
מה נר אינו מאיר אלא לפי שעה אף מצוה אינה מנינה
אלא לפי שעה ומה אור מאיר לעולם אף תורה מנינה
לעולם ואומר °בהתהלכך תנחה אותך ונומר בהתהלכך סס
תנחה אותך בעוה"ז ובשכבך תשמור עליך זו מיתה
והקיצות היא תשיחך לעוה"ב משל לארם שהיה מהלך
כדרך

עין יעקב

(בדרך) באישון לילה ואפילה ומחיירא מן הקוצים ומן הברקנים ומן הפחתים ומחיה רעה ומן הלסטים ואינו יודע באיזה דרך מדלג נדמנה לו אבוקה של אור ניצול מן הקוצים ומן הברקנים ומן הפחתים ועדיין מתיירא מחיה רעה ומן הלסטים ואינו יודע באיזה דרך מדלג כיון שעלה עמוד השחר ניצול מחיה רעה ומן הלסטים ועדיין אינו יודע באיזו דרך מדלך כיון שדגיע לפרשת דרכים ניצול מכולם דיא עבירה מכבה מצוה
משנה ואין עבירה מכבה תורה שנאמר °מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה אמר רב יוסף מצוה בעידנא דעסיק בה מגינה ומצלה בעידנא דלא עסיק בה אנוני מגנה אצולי לא מצלה תורה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה מגנה ומצלה. מתקיף לה רבא אלא מעתה דואג ואחיתופל מי לא עסקו בתורה אמאי לא הגינה עליהו אלא אמר רבא תורה בעידנא דעסיק בה מגנה ומצלה בעידנא דלא עסיק בה אנוני מגנה אצולי לא מצלה מצוה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה אנוני מגני אצולי לא מצלה רבינא אמר לעולם זכות תורה ודכאמרת אינה מצוה ועושה נהי דפקודי לא מפקדי באנרא דמקריין בניידו ומתניין בניידו וגטרן לנבריידו עד דאתו מבי רבנן מי לא מפלגי בדרייהו:

זכות תורה. לחה שהם מגינה כיב: זכות תורה. סמיחה מוקמת גמרא: היא לא מפקדה. דכמיב ולמדתם לחמס לח בכיכם ולח נמחיכם וכיון דלימה מלוחה מין שבכיס נחל ממטוח ומוקה: היא תשיחך. מלין בעדך לחם שהחך: פרשים. גמרא: נדמנה לו אבוקה של אור. כך שהלקיים מהם ניטול ממקלה פרשמיות ועדיין מתיירא מחיה רעה וחלים שהם. שדרכן לילך בלילה פן יפגוש בו כרכיהן חכמ חמך ויהי לילה בו החשוק כל חיות יער: דגיע עשיד השחר. ולח כלן שכה לחורה ניטול מן החמה ואין סיקורין: ועדיין אינו יודע ובו'. ממה יכפט ילחי לגטל ויסוב מליו יער הרע ופרשיות: דגיע לפרשת דרכים. וכס שכיר לח דרכו ולח כלן דגיע ליום שיחה ולח פיכם מן החורה עד יום מותו ניטול מכלם וכל מפרש לה לקמיה: עבירה מכבת. שכר מהם: ואין עבירה מכבה. שכר מי שעשה בחורה קודם לכן חלמח מליה לח ומני כולי האי: לכבות את האהבה. ג' חורה כדכתיב בבילחי לל בים סין והנלו עלי חהבה יין קוד: אמר רב יוסף. לעולם מגינה מן סיקורין הלכה ומחי חיכה ומגינה דקאמר מבח קטן מן החמה בלח יכפילנו ילי חדע קאמר: מצוה בעידנא דעסיק בה. והיכ לפי סהם דקאמר: מגינה. מן סיקורין: ומצלה. מילר חרע

מלח יכפילנו לחמה: בעידנא דלא עסיק בה. מסמור חמהם ולימ שיהם נמהם לחבוי מנגם מן הפורעמם: אצולי לא מצלה. מילר חרע [דקחמי בגרייהו עבידה מכבה מהה לחו מלהבין מן סיקורין קאמר לחו מליטול מכר למחיד] : אמאי לא דגינה עלייהו. מילר חרע שהחניהם ומכחם רבים נמורים כלחר לחחי לח מלילהו מן הנביחם: לעולם זכות דחורה. ולח משהקת בחורה לחו מטוחחה בגבים ובעלם מיבהק: ודמקריין ודמחניין. ממוחחת על בכיהן להביחן חל בים מספר נקחהם מהקלת ולקטוה ומכה ונטרן לגבריידו. תמחיהם לח בעליהן מיולחין לפני לחחה לגמוד חולה:

מדרשיא מה אור מגין לעולם וכו' ואומר בהתהלכך תנחה אותך גו'. מקחי' דהחי קרח כי גר חלוה ותורה לחר כחיב החי קרח ובחולה לימי כחמר שהחורה מגינה לעולם כי בעה"ז הכחה לחוכך מלבון ומכחה וכל לרחה גם בשכבך נקבר חכמור עליך מחיבע הקבר גם לעה"ב מדיבה על גיהכם היל חמיקך להלין בעדך ומה שהקשו החוספים למחי דעסיק דחלוה בין בעידנא דעסיק גם ובין בעידנא דלא עסיק גם חגוני מגנה לחחי קחמר הכח דשהורה מגינה לעולם גם לח חם חלוה מגינה לעולם ל' דשהלוה לח מגנה לח לעולם בעה"ז לחבל החורה ומגנה לח לעה"ב מדיבה על גיהכם כרעייהי מקרח ושקלוה היל חמיקך ומייהי נמי מבל לחדם שהיה שהלך כי' הוא מגוחר כי שחדם ממוכר מגוף וכשהה שהגוף מועל מעבה החלוח והבשהה שהוח שבלו של החדם פועל העיוכי שהיל החורה ולפי שיש לחדם ג' מעיקים סלליס בגוף מיקבעים לחיהר שבלמוח החלמוי וכוי שהחנוקה בלילה מללה לח החדם מן הקולי כי' כן החלוח בעה"ז שדומה לגילה מללה לח החדם מפועבניות. החיבבמוח בעה"ז שהם דבר ומרג ועבע מן הקוליס הוא רוח על קוכי המוכוח ועבע כמ"ם וקן ודרדר כי' פחחים היה על סדבר שמח וטופל לבמחה ובדקים רוח על לרה לית מחרב והחולה שהוא סלמוח הגופים מגח עליהם ועוד יש לחדם ועיקים שבים מיבעים לחמו מסלמוח הנפשי והם הילה"ר ומחר דע החמיחי לרשה ולוה חוכר לחבל מדיך מחיירת הוא ומיש רעים וליקטים הוא רוח חלו שבים החניחים מיבעים שליחות נפשו לח החדם לידי חטח רוח להם הכ' הוא הילה"ר והב' בפיחוי לחדם לע המקיהים לחהו מיה חיבו ביטל ע"י זכות חלוה שהוא שלמות הגוף כ"ל בזכות החורה שהיל שלמות הנפשי דעיון עמוד השחר הוא ביטל דגילה"ר לחנוי לם פגע בך ממוכל זה מבבהו לבים המדים ובדעים שמקיהים חוכר הבחוב החזק בחוקר גוכר בחורה דשעים לל חבח גו' והוא שלמות הנפשי וק"ל: עבירה בו' ואין עבירה מ'. בחמה חוכחין המביל חורה לעיס כמו כל לחה לבו לעיס גו' לחבל הבח דחדחה הפלגה לחבח מחורה לחם כמו בבחב לעיל עיכים כי עזה כמוה חבוב גוכר רשפי לם שלהבח י"ם שהיל חחורה שהיחה כחובה לבניו יהבדך בחם שחורה על נבי לם לבבה וללה

לעבר

עין יעקב

בחוכך דיש חלוה: אלא חשבה דוקא ולחיכובל מי לח עשק בחורה לחחי לח בבים עליהו. ולא יהשך קל דלישה בחובה דף סיו בבבם ופיבי סוריכן בחלם דף קל לח ביכם חוחשם רק מן בשבם ולבהן ופיבי שם ולח בבב דוה כיל כחובה הבשהק לבשבי לחבוכי לחחבל לך חוה ג"כ יש לבי חיים בחיקך לחבהן לח לחבם חוה חורה חלבית בבלה לה חיחיב לחבוכי חורה דוה ג"כ בחובה בשהק לשרי חורה לה יחבה כי ל בהן ולהן בחיבו דביא בל דרך זה לשרי בלים בשר כי לח יבשם בל חיב וזה ביבו בל חיב בבבי חורה בשהק לחבח בחיבו בבבי חורה בבבי חורה בבבי חורה

הגיע לפרשת דרכים. מאי פרשת דרכים אמר רב

חמרא זה תלמיד חכם ויום המיתה רב נחמן בר יצחק אמר זה תיבה ויראת חטא. מר זוטרא אמר זה תיבת דסלקא ליה שמעתא אליבא דהלכתא. דבר אחר עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה. אמר רב יוסף דרשיה ר' מנחם בר' (יוסף) [יוסי] להאי קרא כשיני ואלמלי דרשוהו דואג ואחיתופל הבי לא הדפו בתר דוד דכתיב °לאמר אלהים עזבו ודפוהו והמשיגוהו כי

כי אין מציל מאי דחדש °ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך ולא הדר ידעי דעבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורת. מאי °בח יבוז לו אמר עולא לא בישמעון אחי עזריה ולא כרבי יוחנן דבי נשיאה אלא כהלל ושבנא דכי אתא רב דימי אמר הלל ושבנא אחי הוו הלל עסק בתורה שבנא עבד עסקא לבוש איל הא נערוב ונסלת יצוה בת קול ואמרה °אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בח יבוז לו:

מאי פרשת דרכים. מה הוא מדמה להניע לפרסם דרכים דהא לעולם סייע מלוה שמור הסמר היום מחוך הלוה פרסום דרכים מלי היא: ויום המיתה. [והא] תיא ניסן מזהו [ידע] שלא ניהם לפתוק מעלין של סוהה: ויראת השא. זכה לירא ממא מחר מזכה לחורה כיטל מכולם מאחרים מלמדתו דברי מלה ודברי ליקוי חומה הוא לריך לפרסם דללה תכת מוכנו מכרוך מחר ילמד: דשלקא ליה שמעתא אליבא דהלכתא. וסיק עלה עמוד הסמר כיטל מן סחים וכי זכה לחורם כיטל מלר הרע ומן סחבת ועדיין ליטיודע בלי זה דרך מכלך לם יזכה מיסייעוהו מן הסמים להתקבל בבריו ניו מנריו להוחם כחובם וכחשפעו הניע לפרסם דרכים [כלומר] זכה לבך ניטל מכולם: לאמר אלהים עזבו. כך היו מחריב עלו מלרים מצו שנה על לחם לים ולח לם נעכבן עלין דלהו וחפשרו כי מן מלל לח ט זכות מילטו שמיטים כגחם זכיהו: לא יראה בך. עניים ולם ילמה הכא מהאריך: שבעון אחי עזריה. מגל הוא בחסים קרייחא דזמים ולמד הוחם עיי לחו מחים עסוק בחקחוחיו ומחריכו כדי ליחלק הוא נזכות מלמודו של חבירו ולפיכך הוא מקרא על שם עזריה לחו וכן רבי יוחן למד על ידי שבעים שהיו מפרנסו: דלל עסק בתורה. מהן שהי כרעתם נאסכם יחוא:

מדרשיא מאי פרשת דרכים כו'. מלחזיל לל מלחון נעלוך עד יום מיהך הוא שהיא כיון דכחוהה בעידנא דלא עסיק בה לא מלגא מחמא כדיוסיק לעיל כדי כל יהיו הוא נעסק עד יום מוהו שחוא יבא ליידי חטא וחוא כהלך בדרך ולא ידע לם הוא הולך בדרך מדעתו ליהך בה כן זה כהיא הוא כל יהיו נעסק עד יום מוהו שחוא יבא לו נעלמו שלא חכא וחלא יחכא שוד וכן יש לפרש למיד זה היא דילמא חכא שחוא יבא לידי קפק זה שודאי לא יחכא עוד ולמיד זה תיא דשלקא ליה שמעתא כו'. דחייט פרשת דרכים דהכיא פרשה זה הולך בדרך יפסק לאי דעד שלא נעלה נא שהיא נעשלה א נם שים לו לאי חוזה כדלעיל לפלילו מחכא מפשר דלים מכון על החוא וקיל: אלמלא דרשוהו דואג כו'. לא דוקא קאמר דהוו ידעי הלי קרא דהא חלב ניהי שלהל סוה ולא שיש לו רק ליד שכים כדלמר פרק חלב ואיכ עיכ שלמה שלד לחר מחו ועוד דגם ניהי לחיהיבל לא ידה לו לשלמה רק ז שכין שלמה שלוה גן גם בני כדלחריך פרק גן בחדר ולחיהיבל לא חלו לחם כדלחריך שהם והלי קרא הם שלמה קאמר ליה חלא סיק לעלמא שו ידעי חדחים הוא ושוטבו דמין הלבים מכבא הוחם כי ועיין בשנחים א בפרשי ושוטי ונחידושים בשלמה וקיל: מאי בח יבוז לו כו'. ומשה כיון דידע לפרש ניהא דקרא שם יש לים שם כל הין ניהו בלחנם ידעיל בלהבת השורה ידע שר לפרש בח יבוז עלמן ניין שמוכין חושו של כך חבל כיון שלי בח יבוז ל עלמן כשל דשלי כני למכשב יבוז ל וקלמר דבח יבוז ל בבשל דשיהו בעשיל ובעשיל כרשיקן דיבוז בעשיל דלא לקלישוהו שלל לשי שבשל כשו שקרלו שמעון לחו עניים לכבידו בעשיל וכן ר יוחנן דבי כשילה נקרל בעשיל כן לפנר דבי כשילה ניבוז ל נם בעשיל מלומפלב עשו שבי ליעוד שחורה וקיל:

פיסקא רבי אלעזר אומר המלמד את בתו תורה למדה תפלות. למדה [תפלות] סיד אלא באילו למדה תפלות אי אמרת ניט דריא דכהיב °אני חכמה שכנתי ערמה ניין שנכנסה בו חכמה באדם נבנסה בו ערמימיה ורכנן הלי אני חכמה שכנתי ערמה מאי דרשי ביה מיבעי ליה לכדרי יסי ברבי חנינא דא"ד יסי ברבי חנינא אין דיח מתקייטין אלא בשי שטעמיד עלמי עליה עדום שנאמר אני חכמה שכנתי ערמה אין יוחנן אין דיח מתקייטין אלא בשי שטשים עלמו כשי שאינו (יודע) שנאי יהחכמה מאין תמלא: [פיסקא] רבי יהושע אומי רוצה אשה בקב ותפלות מחשעה קבין ופרישות. מאי קאמר הכי רוצה אשה בקב ותפלות עמי מחשעה קבין ופרישות: [פיסקא] הוא היה אומר חכיד שוטה וכו'. היכי דמי חכיד שוטה כגון דטבעה אותא בנהרא ואמר לא מסיקנא לה משום דקא מסתכלנא כעורות. ורשע עדום היכי דמי רשע עדום אד (חנינא) [יוחנן] זה הכטעים רבייו לדיין קדום שיבא בעל דין הכירו רבי אבהו אמר זה הגוהן פיזמה לעני להשליכי למאתים זו דחנן מי שיש לו מאתים זו לא ישול לקט שכחה ופאה ומעשר עני הו לו מאתים זו חסר אחת אפילו אלף נוהגים לו כאחד הו ישול רב אסי אי יוחנן זה המשיא עצה למכור בנכסים מועטים דאמר

דאמר רב אסי איר יוחנן ומבחרי בוכבים מבחרי מבחרי בוכבים מבחרי בוכבים מבחרי בוכבים

סד ב תנן רבנן אומרי עיר כל שאינו קורא קיש שחרית
וקריית בערבותיה דכרי (רבי אלעזר ורי ירמיה)
[רבי מאיר] ורא"א כל שאינו מניח תפילין. בן עזאי אומר
כל שאין לו ציצית בבגדו רבי יונתן בר יוסף אומר כל
מי שיש לו בנים ואינו מגדלן לתלמוד תורה אחרים
אומרים אפילו קרא ושנה ולא שמש ת"ח דמו עם הארץ
ישעיה נה קרא ולא שנה הרי זה בור לא קרא ולא שנה עליו
מיכה ג הכתוב אומר °וודעתי את כית ישראל ואת בית יהודה
זרע אדם וזרע בהמה °ירא את ה' בני ומלך ועם שונים
אל תתערב א"ר יצחק אלו ששונין הלכות פשיטא מר
דתניא מאי שונים שונים בחטא וכדרב הונא דאמר
רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו
קרוב ענים (הותרה לו סד אלא אימא נעשה לו בהיתר) קמ"ל.
ירמיה ל הגי התנאים מכלי עולם מכלי עולם סד אמר (רבא)
סיני נסמר [רבינא] שמורין הלכה מתוך משנתן תניא נמי הכי
עמוס ד אמר ר' (ישמעאל) [יהושע] וכי מכלי עולם הם והלא
מישבי עולם הם שנא' °הליכות עולם לו אלא שמורין
הלכה מתוך משנתן:

אחד עם הארץ. מכאסד על הטהרות ועל המעשרות והמוחזק
מגש מוח: בכל שאינו קורא קיש. דהא ודאי לא ידע
מידי מכל ידע לקרות וקורא לאו עיה הוא: ששונים הלכות. סלא
שמכו מיה ולא הקפידו על מעני מעמה: הלכות. עכמות:
פשיטא. דמכי הוא לא מצאי כדרכיה מי לא נהכי: הותרה לו.
דומה בעיני כהיהר: מכלי עולם סיד. ומה הם עומים לאחרים:
שמורים הלכה מתוך משנתן. קאמר מגלים שלא בסוראת
משה דכיון דאין יודעין טעם המעמה פעניים מכדמים לם דבר
מלוי דומה ושוב יש מכמיהם הרבה לחמריך הא מכי רבי פטרי מיה
ומידאמה היא ולים הלכתא כחכיה ושוב מלוכם יודעים נמחלוקם
חכמים הלכה כדברי מי מילכך מלין הוראות מעות: הליכות
עולם לו. המורה מלמות העולם מלו ומזכותו:

מהרשיא איזהו עם הארץ כו'. פיכסי ליחו עיה מכאסד על
המעשרות ועל המעמחות מי עכיל ריל ליחו עם הלר
דלמדו מוקים לחד מעמע ודיהו הא דלמד מי ני מחלט ליחו עיה
מלים לוכל מולין בטהרים דברי ריע וחכיה כל מלים ומעשר מי ליכא
לפיהי הכי ולל דהרבה עכיי עיה הן כחים המוקפות וקיל: בל
שאינו קורא קיש כו'. עיה ויה מי שמי הלחה מפילו לא קרא
חדם חלא קים מחרים ועריפים קיש ומלה לא קרא קים ולא יעוה מי ומכוה הכי
קאמר הכא הם לא קרא קים ולא קים ממה לא יעוה עקרי עיה
ועיהו הא דלמד הם חמר לחומה בעי עיה הלא יאמר בקים קני
הלי כפרקי הם עיב ריקיל כחברים דלקהן דעים קולא קים ועיב

ומנקדים

תמקום שכינה שנאי: דרי אלו מבלי עולם . שמיים שלא סחסים וכסמים ושולחו עמהן כלדקניות שלא ינדקו לאחרים : קטן שלא כלו לו חדשיו. לקטן מפרש : וקבול שבר מאלסנה. שמיה שולחם עמהם יהא מן הסתך כדי לקבל שכר כחשתים ולחיל לשדה מהם מיטיים חדם עמהם כדי לקבל שכר יחד: בראות צדיקים לגהל גן עדן: בראות רשעים. לידם ניכנס : שלא יכשלו בי בני אדם. לסמפיד חלקם עי מגן עדן ולידם ניכנס : בי קאמר. מגלי עולם : בגון יחני בת רשיבי. שלמחה מכמפה סיחה וכסמניע עם לידם חלמה סיחה מולדת רחמנה ומכמפות ולחחר שלכעורה חרמה היחה לחומרת חלך ולחקנם רחמים חולי חשמע הפנדי והולכת ושולחת כספים והולד יולא עשם לחת היא לה שכיר יום ניחה והיא הלכה לניח שלמה היולדת ושמע שכביר קול הכספים מחקשקשים נכלי כשי שהולד ומקשקש נחעי חלם ונא ושמח לם מגופה שכלי וכספים יצאו והולד שלך וידע כי נעלמה כספים היא:

מדרשיא אינו ואוריי למדנו קבול שבר כר. מגחולה לא פריך

דשלא לא עכבי מידי לגחולה והיינו משום דגחולה לליכא לא עשמע שלא ממחללה יחר מדחי יומם ולילה כפיהם שמדוך מפחיב הך גחולה דילמא ממא היחם מחפללה גאוכה ינן לגומה מחגנים ומשמע דדרכה נכך מנקרים שכמחיים חמיד כפי' רפ"י פריך שפיר מהך שלמחם דקחל שכר דמיירי בכהיב מי יכל יומא היא לחחת ומשלם לי מדרשא כי הקיל: ידיעם שלא יכשלו בי בני אדם גר. שלא שיהה מחפללה על עלמה שלא לכשל בעבי חדם דלא שיעשם לחשכי להיחה ידועה בכפיה לחקנמה ולא היחה מחפללה שלא שלא יכשלו הם בם לאחרים ויעכבו על ידה וכדחמרינן כל מי שמעשם מגיעו על ידו לין מכניסין חותו בשחילתו של הקניה חזיק:

הדרינ גחולה בעיים ובי סיני וכו'. יש קלח מיחת דחלי לקבי שלמדנו ירחת חסל שגחולה דשלא קלחר על גחולה בעלה חפלה חמיד לשחר לשל שחפלה היה מחגלי עולם שחפללה לניכם לחיות בימיהם ניחה וכן שלמרים שהיה שוגגים עחוזים על שכניס חמיד היה מחגלי שלם שכל שלמדה שהיולה להחפלל בגיים לשדנו קיעול שכר שמדה וכי מיחת דקפה ליה דקחמל קלחת בחולה לליכים שלמדה שוכנית דשלה כגיל שלם ושל שבכנה בחולה חחם ושלמדה שלמדנו שהם יולחו חבח וקיעול שכר ושכני דחלי שלמדה שוגגים כגן יוסף גם לביני מיח לכני קפה שה שכגל בעשלם כיון שהם בחולה שלמדנו שחבה יולחו שבח ולא שכני שלמדנו שהיה בחולה דלעולם בעחולה שחחפללה היה שחלי שלם ושוחה בחולה שלמדנו שחבה יולחו שבח היחה מחפללה לגן שלמדנו שי בגי חדם ולא שקבי חלה שלמדה שוגגים שלמדנו קיעול שכר שלמדה חבני שיחיה שהיה לליכה לל בכיה גם היחה שוגגים כי עודחי שהחזיל של הטוחים של חחתי שקום ושילנו לא שחנו : חלה כגן יוסף גם לביני

סו ע"ב מאי קטן שלא כלו לו חדשיו הבא תרגומו זה תינוק
המבעט ברבותיו ר' אבא אמר זה תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה דאי (אבא) [אבוה אי הונא]

אמר רב מאי דכתיב "כי רבים חללים הפילה ועצומים סו ע"ב כל הרוגיה בי רבים חללים הפילה זה תינוק שלא הגיע להוראה ומורה ועצומים כל הרוגיה זה תינוק שהגיע להוראה ואינו מורה "ועד כמה עד בי שנה אינו ואפ"ג ע"ב רבה אורי בשורן:

המבעט ברבותיו. ומרי ליה קטן שלא כלו לו חדשיו מיי שיעור

מפקלרים כדלמרינן נפרק קמא דיבמות : כי רבים חללים הפילה. נאמה זה קל ומחטני ולחלמיד שחיט סיהב כשוחט קרי ליה מי שבי : זה תלמיד שלא הגיע ובר. הפילה לשון נפל שלא כלו לו חדשיו: ועצומים. לשון עשיו שעומדים וקוגרים פיהם ולינם שוחים לגריכים הורגה: ועד כמה. מיי רמי לשמלה: ואפ"ג רבה אורי. וכל שעומיו לא היו שלא שלמדים שום כדלמרינן גריש רבה ואפי מדבית עלי קלחו וכו': בשורן. שם שיה לגחל שעיר נחמות שוחר להוחם לו שחין נעיר זקן ושעט :

מדרשיא ועצומים כל הרוגיה זה תינוק שהגיע בר. שפיי

שלשון עולם עיטו רם לפרש כשעמו ויל גדולים וחכמיי שהגישו להורלי כמיש לעיל פפ"ק ושם פלחים יחלק שלל כחגרים ילחק ויעקב וקיל: ועד כמה עד בי שנין כר. כמו שפמו בן מי שנה לגיים שהיטו שוגגין דבר שחוך דבר דעד לחגעים שנה שלו זקן שמשה של תורה לקבל שוגגין כדלמרינן פ"ק דעיו ולא שלן מי לכם לב להעמ גיי עד היום הזה שלין חדם שחוך עשוד על פיק דעתו של רבו וחכמת שבאותו עד בי שנה בי לשל החוקי כחשו דעד בי שנים היינו שהתחיל ללמוד ולא שבעה שעלה בי עיין שם ושיים עשום דשחים שהתחילו ללמוד שוגגין תורם ולין זה שיכרת דודלי סיי גדול שוגגין כשנה וכשנה קבעים גם שעולדו לא קידם שלין תורה ולא שיי לחייש שהתחלת שלמוד לא הנם עשוסם שכשוב שדגר ולא נתן לכם לב לדעת דשיינו עיים לכם בי שנה שלדשם גם שם לא למדו בי שנים וכשו שכשיט גן בי לגיעה דלא לחיי חוקה שלמד כל האי שנה ודיק:

פיסקא ומכות פרושים וכרי תיר ? פרושים הם פרוש סו ע"ב שבטי. פרוש נקפי. פרוש קואי. פרוש מרובה. פרוש מה חובתי ואעשנה. פרוש מהבה. פרוש מיראה. פרוש שכמי זה העושה מעשה שכם. פרוש נקפי זה המנקף את רגליו. פרוש קואי אמר רב נחמן בר יצחק זה המקיז דם בבותלים. פרוש מרובה אמר רבה בר שילא דמשתע כמרובה. פרוש מה חובתי ואעשנה. דא מעליוהא היא אלא דאמר מה חובתי חו ואעשנה. פרוש מאהבה פרוש מיראה אמרו ליה אפיי ורבא להגא לא תתני פרוש מאהבה פרוש מיראה דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה אמר רב נחמן בר יצחק דמסכיא מטמרא ימגליא

Digitized by Google

דמ:ליא מגליא (דמטמרא) דבי דינא רבה ליתערע מ"ג דדחמו נונרי אמר לה ינאי מלכא לדביתהו אל תתייראי מן הפרושים ולא ממי שאינם פרושים אלא מן הצבועים שדומין לפרושים שמעשיהם כמעשה זמרי ומבקשים שכר בפנחס:

כרוש שכמי פריש נקפי פריש קווי פריש פרוכה. סלמא מעתה לכתחלה מיבעי ליה לתנא (למיים) [למס סמיס] : מגקף את ידיה. ומכלל דמפלים עקב גמר גדול ולית מיש מיים ליה מן התורה ומהוך כך מגקף אם לקבוהיה נתכיים: מקיז דם בבותלים. שהם עלמו כשלם עיכו סלא יסקכל בהם ומהוך כך מהם ולמו בהכהל ושרם יולא דמשמע סלך כשף: כמרוכה. טוכלא מסוא עמוי מוקפא ולמלו כשף: פרוש מה חיבתי ואעשנה. נלמדי מה עלי לעשות ולמהם: דא מעליותא היא. אם לית בקי מלימוריס ודקדוקי סמלה ואם ללמוד: מה חיבתי תו ואעשנה. מה עלי לעשות עוד ולא עמיסי ומילה עלמו כלילו קיים לה בכל : פרוש מאהבה. מלהכה סכר מלה ולא מלהכה מלה בוולו : ומיראה. כל מוכמין אלא מה על האדם לעשות מלהכה יהא וכלאר טי ה' אלהי וקף הסכר לגא: דמטמרא מטמיא וכו'. סכמהות כסהיות מעבי אדם ומגליות נלילות ומיש לגיד שגחל כלן נלילות ואין יפרע מן מוכמין בעליהות ומילין עלמן כפהיהן ולית פרוכין : אל תתייראי מן הפרושין. פרוכיהן היו מוקלים מותו לפי שהיה מן החכמים הדגה וכתוך לחזק לרוקי כדאמרינן בקידושין וכלומה היכה לעשה אחר יהא מהם אלא יעבור האנוכה מעכיכם ואיכם חוזרים ט לנקוף מלפכיהם עליו ואמר להם אל תחילו מן הפרוכים שגריקים הם ולא יגמלוך רעה ולא לנביך אלא מן הצבועים. כלומר אלין שאינן פרושים. הם מוהבי: אלא מן הצבועים. מלין מהכם כנרס בפעפיהם כמעשה זמרי הם רשעים: ומבקשים שכר בפנחם . ואומרים לגריהם לכבדם כפנחם ולהכה דקה מהכי לא לעגין לביעותה:

מרדשיא פריש שכמי זה העושה מעשה שכם כו'. פרכיי סמלו אלא לפיים כי היכ לרקדק החקני ליה הכא כדמוקמים בפוהך לשלם יעקוב חדם נחוהם ומעלה חעיט אלא לפהם הפוהך כי ויל דפלי אלא לפהם דפכם נחוב אפי דמוקמת כיון דכבר עבר עביים ועיכה לוהם דלכך נפהיב הריגה הדיק: פריש נקבי. עיין מרפי ועיל עיש מיק דאלין דם נקף מלא כדם עלא והוא דקאהיל לדבר אלא הם פעוכף הגלי כדאי פיהפ"י בבר פהוך וכלאה לפרם הכא דלבם גוהדי בוהדים פהריש כפ"ל הוא הן הפרוהים פהתלגים עב יהודלים כי הפיא דאלבער שיולל דפרק פכוכף דפוס פקיים פקאלי לוהכי הקא ואלילא לימוהלים קבוד יהרגא כי וכן פ"ה בעיון: אלא מן הצבועים שדומים לפרושים כו'. כלומר לבהן פהיין לבניס ע"ם וכו': שמעשיהן כמעשה זמרי כו'. מעבה אחרי ולאי בגלי ובפיהפיות היה כדכתיב ויקרא לל לחיא לה המדינים לעיני משה ולעיני כל עדת בוהד הלא הוא דבור מעבה אחרי פהיה בגלי וכן שהפין בפהר ומילין ע"ם בגלי כפרהפין לבקה פכר כפנחם וכמה לריקים היו פעבו מעבים טובים וכן כמה רפעים היו פעבו ומעבים רעים לחבל בקה ללו אחרי. ופנחם פהיי עפים מעבים הפבייים בדבר לחר וכו':

אדוסה פרק רביעי

אך יאשיה נ' דברים סח לי זעירא מאנשי ירושלים כה בעל שמחל על קינויו קנויו מחול וכן כמרא שרצו ביד למחול לו מחלין לו ובן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו מוחלין לו ובשבאתי אצל חבירי שברדום על בי דוחי לי ועל זקן ממרא לא חוחו לי כרי שלא ירבו מחלוקות בישראל:

סח לי זעירא. פפיים מלכפי יהוקלים: זקן ממרא. פפוהים על ביד על לפכם פגזים אויפהו נחכק:

אמר הבונה כל מקום שלמה פורש כעד נחל לעקים בהכתב קיימה לה שם לא יהיו מכתי עין פהכפוין יעבה פעיים כפיים שלישות. ודוא שיים יהושע פכתב וכל מוא פכתוב פהודיכם מן הפקיים וכן לפר פהקבון כתיב עקיים ושפר פעבה לה ניב פכתו פכפורים פגניפהם פהיים פוהפים כי פם פורים ושלפרים לפהיים ולהפכים יהיו יהיו העבו כיכפיב הלקיפים פעניפים עקיכים השוריכם והור פעקיים לפהבון ופהבך פוה פכפיהיה הזקן מן הפיקנים והיים רע ובלישל לון לפהר פיפהו מן יפפיל יכים פהפהיים לוהו לעבוך דבר ופקבו פהריו. והוא שאפרי כאן שם הלה הכעל לפהול על פה שים לו שם פלשפו ואל לפם לפעול פוי כגם פרשם בידם כי לון לנו עזיקים שלא לפהר שפר פכל זון פפורים עכיר ודיע לף יהיה לבעל ישראל לי... ולפהוש לוהן לנא לפהיהו ולפרהו פפורים:

תניא הנקתה ונזרעה זרע שאם היתה עקרה נפקדת שם דברי ריע איל רבי ישמעאל אם כן יפתרו כל העקרות ויפקדו ות הואיל ולא נפתרה הפסידה אם כן מה תיל ונזרעה זרע שאם היתה יולדת בציר יולדת בריות

כי יפהך הפפיעות פפהים ופעליה פעלים. לפפהיה הין לדבריו פי הפלי לפי הפלי פהיו פהיה הפפיעות ולפי פהיה ופפיעות ולא יעהיו בני לוהם פהפעיי כיון פהם פפורין הפפיעות כלפיי פהם פהיה הלין לפקבה בני לוהם ופפהיה ביפהך ופפיעות פפי פהכ"ל פ"ו ע"ש ופהפהיה פהפהים פפי פהכ"ל פהם פפים כפהיה: שבעשרים פהפהים ופיי ופפקבה פהפי פהפי. הין כפהפהיה לפפי פהם פהיה לפי פהם פהיה לפי פהם פהיה ל

פריחה (ואם היתה יולדת) נקבות יולדת זכרים קצרים
יולדת אוכים שחורים יולדת לבנים:

חז. (סומ) כל מקום שנאמר אמרו חכמים מסכתות ;

כשם שהמים פרק חמישי

משנה בו ביום דרש ר"ע °אז ישיר משה ובני ישראל
את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר שאין הלל
לאמר כה ה"ל לאמר כלמד שהיו ישראל עונין שירי אחריו
של משה וכו'. (נגריסי מסורת יומר) תיר (את זו) [בו ביום]
*דרש ר"ע בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם
לומר שירה וביצד אמרו שירה כגדול המקרא את ההלל
והם עונים אחריו ראשי פרקים משה אמר °אשירה לה'
וישראל אומרים אשירה לה'. רבי (אלעזר) [אליעזר]
בנו של ר' יוסי הגלילי אומר בקטן המקרא את ההלל
והם עונים אחריו מה שהוא אומר משה אמר אשירה
לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי נאה נאה
והם אומרים כי נאה נאה ר' נחמיה אומר כסופר המורם
על שמע בביהכ"נ שהוא פותח תחלה והם עונים אחריו.
בביאי קא מיפלגי ר"ע סבר לאמר אמילתא קמייתא
ורבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי סבר לאמר אכל
מלתא ומלתא. ורבי נחמיה סבר ויאמרו דאמר כולהו
בהדי הדדי לאמר דפתח בשירה. תיר דרש רבי
יוסי הגלילי בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם
לומר שירה וביצד אמרו שירה עולל מוטל על ברכי
אמו ותינוק יונק משדי אמו כיון שראו את השכינה
עולל הגביה צוארו ותינוק שמט דד אמו מפיו ואמרו
°זה אלי ואנוהו שנאמי °מפי עוללים ויונקים יסדת עז.
(תניא) היה רשם אומר מגין שאמילו עוברין שבמעי
אמן אמרו שירה שנא' °°במקהלות ברכו אלהים אדני
ממקור ישראל:

בו ביום דרש . גמקבת נרכום למדיק רכל סיכת דתכי בו ביום
מוא יום מסוימו אלא רבי לומר לן מגיד בגבילתם מכחילתו
מלמידים מחמת רשות ליכנס לכל מהים רבן גמליאל מומר כל תלמיד
שכם מלין אומו כגמי אל יכנס לבית מדרש ורימתה מרים בו
ביום אלא מיתם מלכם תלוים בגיים שמדרש מלא פירסות: שאין

תיל לאמר . מלוים רשום לומר מגמוריה מסמכיות מדגרים
מדעה לנפש לחזור ולאמרו ליפרעאל לומר כלן לון לומר קן: בגדול
המקרא את ההלל. מקריא לגנור לתולין ידי מחנתן: ודן עונין
אחריו ראשי פרקים. מלטיה פסוק רלום שמרפה על כל דבר שהוא
לומר שוכן מחרי מלטים וכי מן לא במקום פרסה: כסופר . לומר
מלמד מיפוקום ושוא מחיד בגביה ושוק על פמע לפמרים מטעדים בבית
פרום לפון מרפה פגדול מחחיל בגדפה מלפי קים והם שוכן בית
מחרין ושוין פלם יחד כך מרפה רוח הקדש על כולם ושוחר יחד
אם פמיחה כשחנה: לאמר אמילתא קמייתא. קלי שמוכין מחיד
לפיהם לה: ורבי נחמיה סבר ויאמרו. למחה תני יפרעאל קלי
ומשמע לאמר כולהו בהדי הדדי : לאמר דפתח משה בריישא.
פיק ולאמרו כולם אחר שכולו לאמר דהיום אחר שפתח רבם :
עולל. גדול מיונק כדכתיב משולל ומד יונק ודרך המוקים לומר כך
כלשון הכל פן שחנוע עד הגדוע כמו משור ועד שה : במקהלות.

כשכתבו על סיס : ממקור. לף אחם שמוקור :

מתני' בגדול המקרא את ההלל ובן עונין אחריו ראש
פרקים כו'. עיין פיסי' ותוס' פרק לולב הגזול דלתני
פרקים דהלל היינו הלוים כו' נלתה כו' לא לגו כו' לחכמי כו' ע"ש
לגבל הכא לא ידעינו למם שפרק הלל לא יהיר ומשה דלמרינן מ"ד
דעוקבת רחם הכנה במנחה בשבת אמרו הלוים לא יהיר ומי כתוב
כו' מכמע דמי כמוך מי רים פירקא הוא וקיל: בקטן המקרא
את ההלל כו'. לתני' בחיו יולחין בדחמי פרקים דחת לון לגו גדול
ממנה ובגדול המקרא לחתן יולחין יש בחמיעה יל משום פרסומי
מלחת לא היו יולין לגלות בחמיעה ממנה והיו עוכים כולם כקטן
המקרא וקיל: בסופר מלמד בו'. פיסי' כך מרחה רח"ק על
כולם כו' עכ"ל וכ"ם בחכילחה לר"ן דחלי"ב לוך כזוז כולם לחזרה
יחד ככחנה כלה אלא רחמי. פרקים לגבל לריש ולריש בדי' הגלילי
לגיל שמרחה עליהם רח"ק חלה מחחר דבדי ממה הי

קרא דמייתי לעמן טורדך להסבים תיש נר דהייט שהסיבה שחת מקפרת נעורו של הקב"ה שהסבים זכלים עורך ותיש של יעקב שהם שמלים שנענשו ניס: ובתבו התוקפים דלק לומר דלי סגליני ק"ל דוקא שהלל ופליג מר"מ דאמר נקומך דלפילו שנברין מצמעי לעון לאמרו סיום דצחלומדת נפרק נ' שלכלו לוקח נהריה דר"י סגליני מני הים ליש לפה דל"מ חלה דל"ל דאלעורך קרא מני לעולם כחצבים לאמר ויוקן שמעו חוד ומפיו ניב חוכן לעון התוקף ע"ם נאורך ולי כלפה ע"ם שומדים שאמרו נפ' קנוה שהולרו שמלל נמלים על השדם והקנים מנדלן שם והם שהכירוהו על היש ואמרו זה אלי ואלוהו להכי לישעורך הא קרא דעולל ויוקן שהם אמרו זה אלי ואלוהו מפל"ש העוברים דלה הכירוהו כנגי נמלים ושל דאמרי שהקב"ה כדמה להם על היש כנגד הים מלמוה לעשה דלעולוקות נמלים נשדה נדמה להן נמי כן וק"ל: שנאמר בשקדלות ברבו אלהים אדני משקד כו'. כפרש"י שהשקלו על היש עכ"ל נהכי ליירי קרא לענין קדמו שהיש אחר שנברים דהייטו שקדמו על היש ישמלל לומר מיהם ואח"כ שנברים המלאכים מהוך עלמה הופפוח מיהם שהלאל ואחקו מרים נומר אחוף נידם נר וקרא דלאחריו שם נכיחין לעניל חדם שר נר דהשוחו לקמן נפרק ח"ל חל מקרי חדם חלה רד יס והיו שרי יהודה רוגנים כו' ע"ם: יהוא לא הזי בו' אי' חנחים כרם כו'. חע"ג דאמרינן נפרק האומלה דשחיטין נעמני אמו טשם עמוף שלם ועד שופו לאו היינו רחים ממש כדקאמרי שעולגים ושחיטוקום זה אלי גופא שהרי הכרם היה שפקק לפן ומכאי שהכרים כעם' לפן כאשפקלרית מלינים כי שרלה רחייה ממש ובדאמרי נשלמת שרלחה שממה ניס מה שלה רחה יחזקאל לפי שרלה ניס שחשפקלרית מלינים מה שלה רחה שאר כניניס חלה ממש רניטו כדאמרינן ס"ם חמולן וק"ל:

מין נימוס וכנגדו וכנגדו מיני

הריף היס רני מחיל לומר מכין שאפיי שתניין וסי. שהשפשם רב מחיל לומר מכין שאפיי שוניין. שנאמני לפון לין לומר לכי יום הנלילי ולייע פלני ורבי ניסוד כוהם הזה שוח שרייי שכב נאי הא-דשונים שלה שמקשה זה דשקול יסרחל לה שוכח דיוקות שאמר הדר מפיהם ולאמר ניהם ואיהלו קרא דכתיב אפי שוללים ויוקים ינקף שאכי היוקן נקבל נשפה שפיי יוקן מיהדר ולה סוף יוקן לין לה לומר ניהם שאפיי אפי יוקים יקדם שה שלה נדולי שפאם היוקן פיי מיהדר ולאחר ניהם הלכ הניל לאי קרא דאפי שוללים וכן לניך לומר נם לניהם ודלים שפיי טוענים שעקבלות ושפאם לניהם אלי עניך ליה לאחי קרא דאפי שוללים ויוקים דפה לה לילפיך לומר שפשוללי אמא אינפיך ליה לרבי אלי אחמר ניהם כיהם חוה לעוללים ויוקים שלה אינפיך ליה לרבי אלי אחמר ניהם רבי קרא לגופיה שפאם היוקן הדר אפיי ואחר ניהם:

עמשנה בו ביום דרש ר' יהושע בן הורקנוס לא עבד איוב את המקום אלא מאהבה ש"נ הן יקטלני לו איחל ועדיין הדבר שקול לו אני מיחל או איני מיחל לו תיל "עד אגוע לא אסיר תומתי ממני ליסד שמאהבה עשה אין יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית דורש כל ימיך לא עבד איוב המקום אלא מיראה שנאמר "איש תם וישר ויירא אלהים וסר מרע יחלא יהושע בן הורקנוס תלמיד תלמיד ליסד

בן עכיל
סוטה יג
שם כז
זקוביב עיש
שם ח
סוטה לא

שמאהבה עשה: גמ' ונתני האי לא הזכי כתיב אי בלמ"ד אליבא כתיב לא הוא ואי בלמ"ד ואיז כתיב לו הוא. וכל היכא דכתיב בלמ"ד אליבא לא הוא אלא מעתה "בכל יחזקאל לג צרתם לא צר דכתיב בלמ"ד אליבא הוא דלא הוא וכי ת"ח רבי נמי והכתיב "ומלאך פניו הושיעם ונו' ונשאם כל ימי עולם. אלא משמע הבי ומשמע הבי:

מאהבת בחאב חת המקום: שקול מפקל סום מכריע לכאן ולכאן: לו אני מיחל אי איני מיחל. ומיקן הן יקטלני הלה הוא חרגני לה ליחב לו עוד דים לה שפוח מדלם סחילו נלמ"ד ואיז כחיפרם נגמ': מראה. מדלחנה פירשנסם שלה חנח עלין: ירא אלהים. ולה ליחב חלהים: תלמיד תלמידך. חלמיד של רבי עקיבא [היה]: ליחזי האי לא בר. ולאלי לאמר עדיין הדבר שקול: היינו דלא הוא. וקלאר קרא ליט מפם לגופם ולה לר נם;

לשון הרמבים ז"ל. נפיפום הנפכם לו ולפי בהום כחוב נאלי"ף הכם סום סום מפם על הלפו לפעמים וכבר זכר טעם זה המדבר נחומים הכם ולפיכך פם שלאל לה לפפל לה פיש כפיפתו [חלפו] נאל"ף לו נוחן פפוס פיפיר פפפכן בין הלפו ופין:

מדרש"א ועדיין הדבר שקול סי'. ריל לו בויי פפוע מלהנה נס לה יפנום לאחי לאכבי לו לחי פלפה לפפ"ם לו לה נאל"ף דפפפע פילהה דעד פיפרכי לחי פלפה לו פילהה סריפם נלפל לה יפרכי ולה פלליחי פפפו פילהה שופם לה לילפל ולפפה לו עוד לפפ"ם ופייפי פקרל העכריע שלאר עד לפוע לה לפקיר הופיי שודלי פי פיש לו פדה ש פלה פקיר הופיפו לפולם עד יום פופו לין זה פפדה פפנדים פילהה חלה פפשבים עלחפנם וכלי לה לפקיר פופיפי ליכל לפיפוכ לו ביי"ו לאין לו פפפשים כלל חלה לה נאל"ף ודל"ק: אלא לא משמע הבי ומשמע הבי כו'. נפילום פרפ"ם נפחכי לפלילו הוה נאל"ף פדה לפפעים על הין ולפלילו הוה כפוב בויי"ו הוה פדים לפפעים על הלפו וכבר זכר זה פפדבר נלפל"ף הכם לפ יפרכי ולה פלליחי פפפו פילהה שופם לה לילפל ולפפה לו עוד לפפ"ם ופייפי פקרל העכריע שלאר עד לפוע לה לפ

ולקוח שאול: ומכאיב ומלחץ מניו שהשעים וכו'. יש נוקדים לנחת לא הוא מלחץ בלא יש לה לתקריב לנחת בשאול ומלחץ ומפניים לנחת בשאול ומ

ישמ״ר אלא אימא צערי כרתניא יתמא מטא יקרא צריך לתודיע צערו לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים:

שבחו. לא עברתי ממטחיך ולא שכחתי דיים בנח עלמו: בקול נסוך. מדלא כתיב ביה שבירה: וענותו. כגון תחני תונך תחני גרי ויסיים נסח שמהדים שחביסה לגן סחתי דיים רבש: מפני מה תיקנו. מיהא לדם תומר תפלתו בלחם כדלמכחן בחנה ותפלה לא ישמע: שלא לבייש עוברי עבירה. שמהדים נתפלחם על עניותם שבידם: צעקו. לרחם שענו עליו דיים לרחם שענה על ישמעאל לרת הלחני לרח מלרים: שהרי לא הלך הבתים מקום בין האשת לעולה. לא קבע לשמעת תחלת מקום נפני עלמו שלא יניח שהוא תחלת רחביים: ומטא מטא יקרא. כלומר קרוי מעליו כי סוף סוח:

מדרש״א מפני מה תיקנו תפלה בלחש סר. פרש״י כדלמכחן נחנה ותפלה לא ישמע עכ״ל יש לרקדק דשמר קאמר שמעת כדי שלא לבייש עוברי עבירה ונפרק מי שמעה לחרייהן השמיע קולו נתפלתו ס״ח מקטני לחנה ופרש״י שם כלילו לון הקב״ה קומע חפלם לחם עכ״ל ויש לישב דודחי חס היו שלי עלמה ומשערים קולם נחפלחם לא סוף סיוק ניים מקטני לחנה כיון דחקנו חפלה לחם משום שוערי עבירה מחן שלא חם נשח ומשמיע קולו עפי מבלר לינחי ס״ח מקטני לחנה ודו״ק: אלא אימא צערו כדרניא כו׳. פי׳ רש״י לרום שענו כ׳ ודקק מלי סיוק ליה להודיע נקול רם לנערו שענר כדי שינקשו רחמים על מה שענר מלי דיים הוה ויל נזוחק לנקש עליו רחמים שלא יגא עוד לרם כח ודק״ל: ומטא מטא יקרא. פירש״י כלר קורו נר ופירחה דמוק דהכא לא נחכוין שלא ניקרא סהוא עמא כדי לנקש רחמים עליו שריחה מנוחלת כעשו ולעזרו חנכ ניקרא שיפרשו ממנו סוא מילחא לחריחא כדלחריכן נסדיח פ״ק דע״ק ועמא עמא יקרא נזוחלת קולה לו סרום ומקבי והא מיבעי ליה להודיע לעזרו לרבים כדי שינקשו רחמים עליו ומכי דלחם כן לכחוב ועמא יקרא מלי ועמא סוחת פ״ת חרתי ודו״ק:

דר״ק חדם לומר פנחס נקול נסוך וכי נטחו נקול דם ממקלו ניסורים. פרש״י כגון לכמי לומר מי סיים נעטו שמשודין שחביסה לגן החתי היה רבש ויל כיון שמקבלים נעות לגן שנקש לגנך לחנך חניגו לא ידע נטחו של עלמו כי חם לו ולגנן חני חעותיו ומפני מחתך סהוא לומר פנגן מכשע חיגר לומר סוא שלמדו ולכנר נדכיר דכי רבש ומשך מבשיו ידדם ומשחעבדו נמלרים לא ידע נעטו עלמיו ולומרים לומר בעניים נקול רם ומיהו קשה נמלי דמשני לעזרו נקול רם ולכלי כיון שמשך מחפני נעזרו של גגן נקול רם שם נכללו ניפל נעטו שחניקן לגן שלמי היה רבש עדיין הקומיו שהקשה שלא לגיים שענר עניכה ויל דמקשה דדמשיק לרחמי לומר חני מי על קלמת חו לילחך לומר לרכיך רבש ממנו רבש לרום מלרים לא לא מדרים חו לילחך לומרי לרחמי נדכיך רבש שהלכנו נדכיך ולין כלן הזכרת שון נקול רבש:

[פיסקא] אלו נאמרים בכל לשון וכו׳ תפלה תפלה ע״ה רחמי הוא כל היכא דבעי בצלי] ותפלה י״ל בכל לשון והאיר יהודה (איד) לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמי דאיר יוחנן כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו לפי שאין מכירין בלשון ארמי לא קשיא הא ביחיד הא בצבור ואין מכיש מכירין בלשון ארמי והתניא יוחנן כהן גדול שמע [בת] קול מבית קדשי הקדשים שאמר נצרד טליא דאזלו לאנחא קרבא באנטוכיא ושוב מעשה בשמעון הצריק ששמע [בת] קול מבית קה״ק שדוא אומר בטולת (מבולת) עבידתא דאמר סנאב לאיתאה על היכלא ונוחרין נסקלנם ובטלו נזירותיו וכתבו אותה שעה וכיונו ובלשון ארמי (היו אומרים) [היה אומר] אבעיא בת קול שאני דלאשמעי עבידא ואבעיא נבריאל הוה דאמר מר בא נבריאל ולמד ע״ז לשון:

והתפלה. דקתני מחכתין נכל לשון לא לרך קתי דתתי נמי ונהתה ליתני דידעי לכתוב לגם ליללי יחיד. לרך ליקישוהו מיהם לגוב לא לריכי לסו שגתי מן תל כגיד לא שתם לימ מחתם נחפלחם של רבים: נצדד טליא וכו׳. מחלם פרש כחתם נני ניח תמתמי להלחם עם יוחם לגמי יום ״תכתורים ולמתו ניים ומעו יוחנן נת קל כמיה שנגד עגדם ניים: עבידתא. מיל לגון שגגיד לת מיל עגדים נחלם וגו׳: נסקלנם. סם שלן יון סוח: שאני בת קול. מחמ מלם שמחתם על כך יודעם ע׳ לגון שמי שעתיד להתעיע וניל מחפלחם לכל שלוסת מעתים לזה תפעים לסם: דאמר מר. לקמן נפרקין ועמדו ליקף ע׳ לגון:

מדרש״א כל השואל צרכיו סר. לדברי הרח״ם חזקה נקש לשון לגון חרמי לפי שחוא חכוכ לשחר לשומם לגחר לשומם ל״ל דנקטו לחרמי שחוא חיגום לרבותא לחב״ע. שחוא לגון שכוא כיון מלוק לגון מרגום לגחר לשומם ל״ל דנקטו לחרמי שחוא חיגום לרבותא לחב״ע. שחוא לגון שכוא כיון מלוק לגון שכוא כיון מלוק כדלמרינן ע״ק דמגילם ודו״ק: יוחנן כ״נ שמע מבית סר. מלמע לסו דלגר ומפי חסכינם סים דלי״ב נעוחם סוס ולגו סמעטים נגית מכי סיו מכנר נעלם חכנוחם לו מלמחו מני זכריס ומלחכי לגבי נתע קול כדמלינן סיו מלמחמין גם לגחר מוגן ניח כדמוכח ע״ק דיומם וכן י״ל דמחמין סיו נמלחכי לו כדמלינן נגריחל טוס ולא ע״ב דנגריחל יודע נלגון לרחי לא. יחזקאל חדם לרכיו נלגון לרחי דחנגר ני״ח ודו״ק: לגו ממוכח לקבל סחפלות להניחם לנכיו יהנרך ני״ח ודו״ק:

תניא כיצד עברו ישראל את הירדן כבל יום ארון נוסע עד ארון

עין יעקב

Digitized by Google

אחד שני רגלים ואותו היום נטע תחלה שנאמר
יהושע ג יהנה ארון הברית אדון כל הארץ עובר לפניכם בירדן
בכל יום לוים נושאים את הארון ואותו היום הכהנים
סם נשאדו שנא׳ והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נושאי
ארון ה׳ אדון כל הארץ ונומר. תניא רבי יסי אומר בני
מקומות נשאו הכהנים את הארון. בשעברו את הירדן.
ובשעה שטבלו את יריחו. ובשעה שהחזירוהו למקומו.
יהושע ד לד ובין שנטבלו רגלי הכהנים במים חזרו המים לאחוריהם
סם דכתיב ׳ובבוא נושאי ארון עד הירדן ורגלי הכהנים
נושאי הארון נטבלו בקצה המים (ונר) [דכתיב] ויעמדו
המים היורדים מלמעלה קמו נד אחד ונר וכמה נוכחן
(רוחבן) של מים י״ב מיל על י״ב מיל בנגד מחנה ישראל
דברי רבי יהודה איל ר׳ אלעזר כיר שמעון לדבריך וכי
אדם קל או מים קלים הוי אומר מים קלים איב באים
מים ושוטפים אותם אלא מלמד שהיו המים ננדשים
ועולים למעלה כיפין עיב כיפין יותר משלש מאות מילין
סם ו עד שראו אותם כל מלכי מזרח ומעיב שנאמר ויהי
כשמוע כל מלכי האמורי ונומר ואף רחב הזונה אמרה
סם ג לשלוחי יהושע ׳כי שבענו את אשר הוביש ה׳ את מי ים
סם סוף ונר וכתיב ׳ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח
פיעו ונומר (מאי שנא התם דכתיב ׳ולא היה בם רוח ומיש
כנגדו הבא דכתיב ׳ולא קמה דאמ׳ אקשיי לא אקשו). עודם
סם ה בירדן אמר להם יהושע דעו שעל מנת כן אתם עוברי׳
על מנת שתורישו את יושבי הארץ מפניכם שנאמר
נשנה נג ׳והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם (וכתיב ׳ואם
פיעו לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם וכתיב ׳והיה כאשר
כנגדו סם דמיתי לעשות להם אעשה לכם). אם אתם עושים כן
סם סם טוב ואם לאו באים מים ושוטפים אתכם (שנא׳ ׳עד
יהושע כב עין השמידו אותיכם) מאי אותיכם ואותכם עודם
סם ז בירדן אמר להם יהושע ׳הרימו לכם איש אבן אחת על
שכמי למספר שבטי בני ישראל למען תהיה זאת אות
בקרבכם כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים
האלה לכם ונר סימן לבנים שעברו אבות את הירדן
סם עודם בירדן אמר להם יהושע ׳שאו לכם מזה מתוך
הירדן ממצב רגלי הכהנים [הכין] שתים עשרה אבנים
והעברתם אתם עמכם והנחתם אותם במלון ונומ יכול
בכל מלון ומלון תיל במלון אשר תלינו בו הלילה:
אחד שני רגלים. כדכתיב פרשה כמה נביאים מקשות ונלים: לפניכם.
ממש נפני כלכם: בכל יום הלוים נושאים. נני קסת

כדכתיב ומשמרתם משמרתי והכלתן ונר: ובשעה ששבבו את
יריחו. כדכתיב ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אליהם שאו
את ארון הברית: בישהחזירו למקומו. לניח קדמי הקדשים ניתי
מלמה כדכתיב ויעמד כל זקני ישראל ויטלו הכהנים את הארון ויהיו
החזירוהו למקומו שכשנלה ניתי עלי (לארץ פלשתים) ממוך ניח
קדמי הקדשים של משכן שמשה עשה מעם כועל שהשכן נקבע
נשילה וכשהחזירוהו פלשתים לא היה ט מקום קבוע שהרי ארון
עשוי מילם ומשחתה נניח לנינדע ומשם הניאו דוד לקוף ועשרים
שנה ניח שנך [לחוש] ומשם לניע דוד עד שנשה שלמה את ניח
המקדש ונשה ט את הדביר לפניו מן שהיכל וחוזה ערוקקין מוכלם
במקום הפרוכת והוא קדי מקומו שהיתה וכדכתיב ויביאו הכהנים
את ארון ברית ה׳ אל מקומו אל דביר הבית ונר: ובין שנטבלו.
נשפת מזהירה שבניהן לחזור חזרו המים לאחוריהם שלא היו יורדים
מן הכהנים ולמעלה אלא שם עומדים והמים הנחים חוזר מעיד מעשים
ועולים למעלה כדכתיב קמו כד אחד וכהנים ממרו שם עד שמעבר
כלם: כמה. נזכרו אל מים נרקי׳: ׳ובנחל בנגד מחנה ישראל.
שמא י״ב מיל על י״ב מיל והם מעבר כחניהן רוחב מחניהם שעמרו
יפר כמוהם שהוא רוחב י״ב מיל כאלה שלא שמא מעבר מחניהם שעמרו
י״ב מיל אל אחוך מחניהם עד שעלו מחנים אל קוף שמחנה וכעברם
נשפת שהיו: הוי אומ׳ מים קלים. לחן מן שהרם ואין מהמים
לא נשפו שלא י״ב מיל והוזה למקומם שלא שמדיין לא שהשיקו
לעצור ואלים המים ושוטפים לאחם: כיפין. מולמות: ואף רחב
אמרה לשלוחי יהושע. קודם שעברו אם אבנים שהיו קבועים שהל קרשם יש
קוף סיו מעמדים עדיין: עודם בירדן אמר להם יהושע וכר.
כדכתיב ומכהנים נשלו שאלון עמוך שהיו עומדים עמוך הירדן עד שום שכל
שהעברים אחר לוס כי אם יהושע לדבר אל העם ככל אשר נוה משה
אם יהושע דאמר כתיב ומשה כי אחם שהעבירם את הירדן אל אחן
כעבון והולאתם ונר כלומר קודם שעברו אם הירדן אחתה עומדים
עיי לפוריסם: ושוטפים אותיכם. נרקיע נעריחא: דריימי לכם
ונר. שם האבנים שהקימו (לחמרי לקחן שלקח אחן מיכי אבנים שם
סיו) מהחא אלא רגלי הכהנים לוכרון להיות קיום לעבים שעברו
לחום אם הירדן: שאו לכם מזה מחוך הירדן ממצב רגלי
הכהנים ונר. שם שהקימו נאר עיבל ושם שהחא ושקטם ושקעם
נגלגל:

מדרש״א ׳אחרי דרך מביא השמש מקום שהחמה זורחת
בו׳. עיין פרק״י הכא ויתיש לפי זה לחרי דרך ומנוח נר
הכל דנור אחד ר״ל אחרי מופלג ואחוק מן מנוח השמש דהיינו מן
המזרח נלד מערב ומ״ד לקחן מנוח השמש מקום שהחמה שוקעת
יהיה נ״כ הכל דנור אחד אחרי מופלג ואחוק מן מנוח השמש דהיינו

מן

Digitized by Google

עין יעקב

מן המערב כמוך לירדן שהוא מהרס מ"י מבל רש"י נמשתם לקח לעלות דרך תחתם שפיל' מחרי ירוק מן המחרה ודרך מצוא שמוש לגד ושרע וב' דטורים הם ושוא דלא כמותן מהבי המעתין וחסבר שדלכו בפיהם המעם לכמור שפשטו ולפי שביקור נב' עטרים משתע ליה לפרש נב' דטורים כמו שפיל' שם ועיין זה מה שכתבנו כה"ג נחיתני הלכות וק"ל: *בארץ הבנעני אשר הדוי דוא כר'. פרש"י נניחותא כר' דהיינו משום לחתא לא שביב לחב"י מידי דלמו קשיא היה דגם לם מי הוה קורח כעבי שהוא סולל כל ז' עמים נשרגם מקילות ומיהו מול הבגבל והלא לא רלו כר' דקל"ל נלמן קושיא לכמורם לא שביב לחב"י כלום ום לייטב כיון דכולי קרא להרחות הדרך אחת ממילא לא חקשי לן אף דלהרחות סדרך כמי אחת שהים מול הבגבל ומכין להרחות לסם הדרך נשכייה כמו נרחשונה עי' פרש"י ויותר נראה לי לפרש להרחות לסם סדרך נשכייה דהייט נכבוש לית מלכים ע"י יהושע כמו שהרחה לסם סדרך נרחשונה ניתי משה נכבוש חרן קיטון ושע דהאחת משורש שם נדרך לכו ולא נשחוה וכרמים רכתיב נמלחמת קיטון לא נעשה נשדה וכים וק"ל: נפרש"י נד"ם כדרך שהרחה להם כי שעתיד העבן ליפסק נעיתם משה כי והא לחמרים נפ"ק דר"ה וחעבים דנשוט אחרן היה העבן וכשוחם נפחלק לחשכר שחזר אחר ח"כ נזכות משה כמו הבחר שנפחלק נעיתם מים ואחר שוב נזכות משה וק"ל: בבל יום ארדן כי. והיום נסע תהלה כו'. דכל זמן שהיו נמ"ל שתיל חרן ממהה לא היה הכביכה מרחה חלא נחוך נני ישרחל נחלבע הנלים מחשרים ניסעותיה חבל משבחו לחרן הקדמתם כשעה הכביכה תחלה כחלבים חוה לפניהם שמרחה שהוא חלכי לוחם החרן כמ"ש בזה הרמב"ן נפסוק חלכי ככר חרן ח"ם הכה חרן הנרים שעה הכביכה חחר שהוא חדון לוחה החרן שקדים מלמו ושבר לפניהם ומ"כ כשחשבו חז כשבים כנ"ם ויבדל משרן לשקדישו קודם קדשים ולכך מי שלחר כשחחזירוהו למקומו שהוא קודם קדשים היה על ידי נני לחרן הכהנים וכן הקנה ירחו שכבל מביו היה נקדובה ז' שפחות נז' ימים ונפעם ז' היה נם כן על ידי ז' כהנים הקדמים וק"ל: וכמה נבהן של שם נרמי' כך מי' רש"י וקלה קשה לנרסתו ולפירושו חוחי קשר דחזרו החרים לחחוריהם הה חיכה לחיחר שפיל דעמדו נמקומן מלחעלה ולא ירדו מן הכהנים ולחעה כו' כפירושו וע"ק לפירושו חוחי לא קשר כמי הכה שהי נגדעה מלחעלה לחכה ח"ב ומל וע"ק כיון דלרבי יודה כמי נגובה מלחעה לחעלה הלכו י"ב מיל חוחי קא קשיא ליה לרחב"ם כיון דחים קלים והם כן נחים חים ושוחים כי דלחמת דחדוי הם קלים נהולכים דרך הנוכח מלחעלה לחעה לחבל נחולכים מלחעה למעלה נגובה חיכ קלים חן הלימת חדם על החרן ומלי פרש"י היה נרחה ניקשה בפירי נדברי ר"י וכמה רוחנן שם חים כו' וכ"ה בנירקא ניקוקו ובע"י והמי' הוא לר"י כשכבדו החים עמדו במקום הכביכה כבד וחזרו כך לחחוריהם י"ב מיל כשב ממנו ישרחל חב"ח בחרן לדבר זכר לדבר שירדן יקוב לחחור וכשהחזיקו ישרחל ניקר נם החים חזרו ליקר ממקום חזרחם כמלח רוחב החירה לחחור היה י"ב מיל וכמלח חחר בעברו כל ישרחל כרוחב י"ב מיל הלכו נם כן חים ממקום חזרחם לחחור עד מקום שכברתו דסוי כמי י"ב מיל והשחח שפיר קחחר רחב"ם לר"י כיון דהחים קלים דרך הנוכח מלחעלה למעה חיו שוחים קודם שעברו כולם ולחבי קחחר רחב"ם דחשולם לח חזרו החים לחחור חלא נמקום שכברתו עמדו כבר וכל החים הבחי"ם

מלחעלה היו עברים כן נגם יחבר מג' מחום מיל כדי שילחו לחוכן כל מלבי כר' ושייחי רחב"ם רלים לדבריו שפיו נבוחן כ"ש למשלה מן העגנים כמ"ש החוספות עד שילחו כ' ומדכחיב ויהי כשומע כל מלבי כו' ויתם לנגנם ולא היה נהם נו' דחלמי מחוך השמועה נשלמת לא היו מתפחדין כ"כ מ' לחו שילחו שכם הנדול שהיו מי הירדן מדשין כ"כ. והחיחו נשמועה ז' לחבי הוחים נומר ושייחי נכח"ג ולא רחב כר' כי שמעו נומר ויתם לנגנו ולא קשה נו' ויתי השמועה נשלמת לא היו מתפחדין כ"כ חבל כשילחו הכם הנדול שכל המים לא נבבים נחנקשו להם כפרש"י נחוחם נני ויבקעו החיחו נשמועה חבר הוחים ס' מי ים סוף נומר כל זה נרחה לו משום לקיים נרסת הספרים יבים וחל"ק: עודם בירדן כר'. לכלוחה לשיעחיו כל הני עודם נירדן מדנרי רחב"ם כיון דשחו שם נירדן חיך לא שעמו לוחן החים חם לא היו נדחין כ"כ ולין זה רלחה לדחות דנרי ר' לחיחא דחכהנים שהלכו נחחלת החחכה ודחי היה להם שהוח לעמוד ולשהות נירדן עד חבר יעבור החחרון מן החרנים חבל כל הני שודם נירדן ס' הוא פירושו על כילר שנרו ישרחל חת הירדן ס' דקחני נרים הנרייחא וכפ"ע לחיחי וק"ל: **עים שחורישו בר' שנאמר והורשתם את כל יושבי נר.** כספרש"י דקרא דלקמיה כי לחם שונרים לח הירדן נו' ר"ל נשעה שלחם עוברים נו' חחזר כך ליסרחל ומיהו ע"כ ע"י יהושע ולעחד לומר כן מדיבא דהחוח קרא דכחיב דנר חל נני ישרחל ואמרת חליהם כי לחם נומר דחומרת חליהם יחורת דקרא הוא רמז על יהושע שהוא יחזר חליהם כן נשעה שיוכו חת הירדן נו' ר"ל נשעה שלחם עוברים נו' חחזר חליהם

אחת שיעורה משוי מ' סאה וגמירי דכל טענא דמרלי
איניש אבתפיה תילתא דטעוני הואי ומכאן אתה מחשב
משנ' לאשכול שנא' "וישאורו במוט בשנים ותניא במשמע
שנא' במוט איני יודע שהוא בשנים ומה תיל בשנים
ליט בגמרא בשני מטות אמר רבי יצחק (מלמד ששני מטות היו)
טורטני וטורטני דטורטני הא כיצד (נמצא אתה אומר)
שמונה נשאו אישכול (שנים) אחד נשא רמון ואחד
נשא תאנה ירושע וכלב לא נשאו כלום (מאי טעמא)
אכע"א משום דחשיבי ואבע"א שלא היו באותה עצה.
פליגי בה רב אמי ורבי יצחק נפחא חד אמר לדברי ר'
סע"ב יהודה *כתנייתן עברו לדברי ר' אלעזר בר' שמעון בזה
אחר זה עברו וחד אמר בין לר' יהודה בין לרבי אלעזר
בר"ש כתנייתן עברו (מיהו) מים אדם קל מים מים קלים:
דמרלי אנש אבתפיה. מחדם עלמו מגביהו על כתפו ואין אחר
משנ' סמא כאומנתיה אחר מונח שהים כל אחד מהם מהא מהא
קיב סאין ומבאן אתה מחשב כמה היה באשכול. מנחלוסו
מחנם תלמים ויש מקיינין זה את זה כמגריפים לתוכו כל כחפצם:
סע"ב כמשמע שנאמר *וישאורו. מיכי יודע מסורת נמכים: אי יצחק
מורטני ומורטני דמורטני. מעמרי ואחמר אחת מפלוגי פהחתוכים
מסיעין את שנליהם ובכל אחד ואחד יש ג' מוטות כיצד ג' מוטות
סולכין זה בלל זה וג' שפחים לחוסס וג' מוטות לחרים וג' גבי אדם
שמחזק לחוסס והם נחלכסן מחחת שנים שנליהם מוט אחד לרחם
אחמר ומוט אחד לרחם הגי והולכין נחלכסן ורבי יצחק לחו מקרא
משיע ליה מלה דמשיעה ליה דרשן ומחלוקת שני נמנים ויסובבו וכלב
לא נשאו כלום משו לפו מחוכיח לחסכול וחם לא מדקם שרחמן
שהלמדנו הלמד מוט אחד אחר קרא לא סיפא יודעין לכרין מי גבי
אדם למשה מלה משעין מיכים דג' מוטות הוו ואחת רבי יצחק
לחמשעין דמבי מבחוים היו שם וכל אחד ג' מוטות*: שלא היו
באותה עצה. להציל לחסכול ומוטות כזה שהחזקים לרחם מחכוסס
לחוד כשם שפיזומים מכוסים כך יכניה מכנים וגבורים ונבוחים:
סע"ב על לדברי דבי יהודה. מחוי לח שנהו חנים מלה ייב מילין כאורך
מחכיסם: דוך הנייתן עברו. ביהין כל אחד מחכיסם ענתו יחד
סילבלנ"ח סיס חוך שבעים מלה ייב מילין: ולדברי ר"א ברי"ש.
דאמר יוחר מבי שלוש מיל ונה אחר זה ענתו לים אחר מים מלא
בשתי הרגלים מחר לענוד דלי כחניחתן עגתו מכוס דנים קלי מחדם
לא סיו עגבון כיכ: מים קלים. סרגם סס קלים מן החדם: ומר
מבר אדם קל. למין כתו פנים:

מדרש"א נפרש"י נר"ה תילתא דטעוניה כר. כ"ל ומס כמה
ק"כ קלים ונכחן מחמ כר' ובר"ם ל"ל ילמק מוכחני כר'
ונכ"ל היה ג' מוכחים כילד ג' מוכחים סולכין כר' ומוכ מ' לרחם הב'
והולכין נחלכסן וי"ו לח מקרח סמיע ליה כר' עכ"ל מפ"י יפן ונפסקי
מוסקחות מפוחים נפנים חחר וכן מוכחני דחמח מוכ עכי נדיים מחר
מימין וחחר מכחול נחלם קורין בנ"ח מילח"ג וסיים דכחיב וכחנו
על המוכ דעל נר מחד מ' חמבר לכניה כלום וכחנה מפיר קחמר
מחכחע נכחמר נעגע מיכי יודע שנפניים פיחום שים נו ג' קנים
וגב' בבי מדם נחי לח ליעגריך מדכחיב ויחחוסו חלה נבי' מוכחים
מחוגרים היו כ"ל נב' קנים שים לכל מחד ד' רחמים ונבל רחם כמה
מחד מהם דהיים מ' לב' מוכחים וק"ל: בחנייתן עברו לדברי
ר"אב"ש בזה אחר זה כר'. מכחע מהלי לנחת לעברו דלח מלינו
חלה בהעגרים חידרן לחכל מחומם מ' רש"י דחיחת ניירחנלמי ליכת
מלנחת נכל המוקשות נמדבר ליכת מ"ד כקומים היו מהלכים מדכחיב
כחמר יחנו בן יקש וליכת מ"ד כקומים היו מהלכים מדכחיב מלקף
לכל המחנות ודע מה מדקדקו המוקשות כחן בחכוכנו לידרן כמכנו
חלל זה ולמלמו עלמן מחם לח מחמר בן חלה כדרך מכייחן עמדו בידרן
ליכ לח עמדו כולם בידרן נחעגה מהחנה יהוחע כר' עכ"ל ע"ם וחין
זה לחיה דמי הגיד לחם דפעם לחת שמעו כולם שחכלים ולשחת
דיקוקע וכחכים היו עומדין בידרן נכחת מקוחות ומחמיע' התכלים
כמה פעמים וכל השומע קם סים שומע ומ"ם המוקם נד"ה נזה מחר
זה כר' יהיה לוחך רפ"ח מיל על רוחב חני מיל וחח מנכן כר' עכ"ל
וג' מלחת מיל דקלחמר נוסף על רפ"ח י"ב מיל סייב ע"י קלוח המים
לדעת רבי חלעזר בר' שמעון ועוד כחנו שחוקם נד"ה מ"ם חדם קל
כר' לע"ם שהדבר יודע כר' חבל כחן קסיו בגרמין ושלין כר' עכ"ל
סיים לפי גרסתם נדבני ר"י וכחב נוגעו דגם לרבי יהודה סיו
בגרמין חבל קשה למה לח הסיב ר"י כן לקושים הלמ"ם דחקוחה
נלחת היו ולקימיחו לפי הגיהקח נרבני ר"י וכחה רחמן לח ק"ע
דהמים לח סיו בגרמין כלל לרי"י כמ"ש ונעיקר קושייחם חף על פי
שהדבר יודע שהמים קלים י"ל דר"י לח קם משום דגם חם על פרוב
המים קלים יש כהרחה בחין מיעיו קלים יחר מבן מדם דמלים מילוק
בקלות סמים בנהחות כדחמרינן מדקל מר קל בסים קל יחר מבן
נהדות מיהו בע"י פי' קם קחות קל בע"ל וד"ק:

°שלח לך אנשים ויתורו [אמר ריש לקיש] שלח לך עין סם כמדבר יג
לדעתך וכי אדם בורר. חלק רע לעצמו היינו
דכתיב °וישב בעיני הדבר אמר ריש לקיש בעיני ולא יהיה ס
בעיני רבנן. °ויחפרו לנו את הארץ אמר ר' חייא בר סם
אבא (א"ר יוחנן) מרגלים לא נתכוונו אלא לכושתה של
א"י כתיב הבא ויחפרו לנו את הארץ וכתיב ותם יוחפרה סמיע כו
הלבנה ובושה החמה °ואלה שמותם למטה ראובן שמוע כמדבר יג
בן

עין יעקב

מלמה כשמוח מיל מלוחרים מפשיטים כי מלמה: שנים מחר כמו מחמה וחמר כמו חשון. במחמה וכי מלימה מחמה כילקוחם מלמה לך לימים מלקוחה מי מחמים ומי ומחרים ומחמיל מחר מי ומחלן מחרים דיקן ומכל וכל מיכ נמלו דקיימ מחמיל מחמלו מחר מרים מחמיחים ומקוח ומחלוסו נשום מחרים ומחמיחם כל מי ומי מחמים לו ומון ומח ומקוחה מי מחלים ומי ומחרים לחחר דמחום מקן לח מחמיי לימח ומכ"ע לימח כמחמיי מ"כ ומחמיחם מחמח מי מלימר לימלך מיחר זה ומן לי כו מחמ מחמים מ"ן מם: אבע"א מחמ ומחמיכי לפי מם מחמיי כמוחם כולם מחכים מ"כ ל"ל ולכך לח נחלו יחובמ וכלב משום מלה מי כמוחם מחם ? כתניתן עברו. מ"ן כמחרמ"ם ומלים לנכל דף נ"ב: יקשה לך לדעתך וכי חדם בורר לח נחלוחו . מ"ן מרמי' ומ"ל ע"י ולחיחם כמוחר ומחכל ביי"ב מ' מלה לן מלכך חלנו מלה כיקש מחרי לי ממלן ישחמל לחרים ביכיל מיקן לחחר ריקח ומיכח חמח ריקח לחרמיק רכח בנחר לח ציון לחחר ריקח מכל כחרים לח רבי לנכל מ"כ ל"ל ולכך מכל קחמר לנכל דף מחם שלה מיקנים מי מחלי לח יילו לילך לחרן ישחמל מי חין חדם בורר חלק רע לחעמן חמכוחת חמחלמן חכל מיל חלה לך לחעמן לפי מיכח חמה חחר חחר חלה חלה מיל חמה מחנים קנדולחן חם יכחיבו מחמו לו לח ומכח חן חבחלה כמו מחמר מי חלבי כי חלך מלה נח כיל מחנים ומי לנכן חים קמור חנם מחרולים ישחר כן לנכן מלה לך לנחמך: לח נחמחו חלה לנחמר מל חרן ישחמל כמיכ מכל ומחרו לנו חם מחרן נלח ומ"ל ומחרו לנו חם מחרן ומ"ל מחנכם ומכח חמחם. לחחרים יש לחקרח רמח ביחמים כי נחחנים מחנה יחמלו

בן זבר אחד יצחק דבר זה מכוחת בידינו מאבותינו מדגלים על שם מעשיהם נקראו ואנו לא עלה בידינו אלא אחד מתוך בן מיכאל מתוך שבתוך מעשיו של הקביה מיכאל שעשה שונאו מך. אידי יחנן אף אנו נאמר נחבי בן וסמי. נחבי שהחביא דבריו של הקביה ומסי שמסע על מרותו של הקביה:

לדעתך. מסי מיי מלוה לחוך מגל ישראל הם מחזירים לך מחשלחם מדכתיב ותקרטן לגי כולכם וגו' ואני מיי מעכב על ידך:

כלום יש אדם וכו'. כלומ הם הקביה טוב כלום היה לומר לו לעשות דבר מסוכן לנח לידי תקלה: לבושתה של ארץ ישראל. (מוהם) [ומוצ שמילה] שמחלה מחלה שלוה שמדגלים: לא עלה בידינו. אין לפי יודעין לומם: **שמתר דבריו.** שכחים ועשה שומו [של שקציס] נדולי: **שעשה שונאו של הקביה מך.** חלם כדאמרינ נקוט לפי׳ שגל הגים היו יכול להוליח כלי עשם: **שהחביא דבריו.**

לה למגם כשום שפס: שמסע. דלג שלח שמגם כלומ הם:

מרדש״א שלה לך לדעתך וכי אדם בורר כר. עיין פרש״י

והוא דמוק ומלוה לפרש דג״ל דלא היה בזה דעת הקב״ה שחגיד כבר עליה שהיא מוגה ושיה להם להחזירו בבך מדיך שגל נחלה וכי בורר לו חלק לע לעשות וכ״ם הגורה שגירר לו לי׳ כמ״ש מרן לחגר ס׳ חלהיך דוקם לחיהה וגר׳ וכבר החריך הרמב״ן בזה כיון דלעת מסם היה גם כן לבלות המרגלים מה שעלו בם יותר ממנו ומוכן הדגרים כי גם בחלמות לגו שהיה להם חשבעת ה׳ הלבו לפי הענג קלת כמ״ם קום מוכן למלחמה ולה׳ שהבעיה ולוה הקבים שקב״ה בשליחות יהושע ג׳ לחבים והם כלב ופנחס שיהושלו כבר לגדיקים ולה יולילו דבה על הארץ ולה שלמו לחזק רק שידעו עהיכן סיחה ליכנס ושם כלן הכבים שקב״ה עם הסם לבלה ג׳ לחבים כחלו כמ״ם שלה לך לחבים דוקא ויעשו בבים לבל יקרילל לה היה כוונתם לבך חלה לידע הם מוגה הם רעה ושלה לה ידע לה כוונתם זה שרעה וע״כ לחר וייבא בעיני עשה ול״ל שקב״ה שלה לדעתך. שלה ידעה כוונתם הרעה ולה לדעתי כי ס׳ יהלה ללבב בכל כוונתם לבוחה מ״י וע״ם כוונתם הרעה שלה החזירו להקב״ה שהיה לרן מוגה לה ולו כל שבע ושבע עשם לשלוח ל מידגל שלים משבעו כי לה החזיר ל לזה לחל לים לחר לים לחר למשם לחזירו חשלה כל כשיה גר׳ סיה לפי דעת כל כשיה שבע נהם ולה כן דעתי רק גב׳ לבשים כשים כמו שבליהע יהושע וק״ל: **כתיב הבא וידפרו לנו את הארץ וכו׳.** מדשיה לבחוב בפרשה דגרים ויחזרו בשקום ויחזרו דכתיב בפרשה שלה לך דשחזרו שלבון בעשה כמו וחשיה הלבנה גו וק״ל: דבר זה מבוחת בו׳ מרגלים על שם מעשיהם כו׳. ודשו כן מדכבל קרח לבחיב זחלה שמחם גר׳ חלה שמות החכמים גומר לך לדייק בשמותם שהם ע״ם מעשיהם: **מחור שחתר מעשיו**

של הקביה. ס׳ עיין פרש״י ועוד י״ל במעמ׳ שבל שמחזות ואמר המפורקדים שעשה להם מיום לחחם מחזן שלרים שבחיר ובשם חומן כחילו חיכו רוחה חומן שלולי כך לה היה לומר לה נוכל למלום: ומיבאל שעשה עצמו מך. שחין חלו בידו יש׳ ב״ה ליתן לנשם מזונות כמו שבחרים לקחן שהלילו דבה הארץ שחבר בה עיקר שמוסר שחם עיקר חלי נשם שהם חעוה ושעולה חעון: ונחבי שהחביא דבריו של הקביה. ולה החעין בזה שחביר על הארץ שהיה מדבה ושבע על מדחזר של הקביה שהעון שבל מוב להחזירים בו כמ״ם בהבטחה לי׳ לבי ס׳ נר׳ וההיפך ליהן עוכם לכופרים שלה החזיר לדבריו הוא הטעון לפי דעם הס״י לה היו רולים להיות שלוחים לך שבי לחבים והם כלב ופנחס כמו שבשב צימי יהושע שהשלחו מסי׳ ולה מפי כשיה כמ״ם כהן בל כשיה בהם כי כלב היה מבשב יהודה דלה כחיב בהחזון בכשיה וכן פנחס שלה היה מבשב בשלל הבחילים לבל הם כיוצו לבעה לומות להם מבל שבע ושבע מיהיה לו בחלה בחי׳ ולבך לה דלו בפנחס ולזה שבשחניר להם יהושע שבשב חפרים היה מהשם ושה כיון שהחזיר ג״ב בחשובה ע״ם בשיה שבע שפרים ולה חפי הקב״ה שוחל ח״ו יקלקל עמהם ע״ב הוברך לו י׳ עכשו של הקב״ה בחיב ויקרל חשה להושב בן טן יהושע שבח ושבע יובף בבש לו להובף לחת לי עכשו של הקביה דהשחח יהיה ליהושע לחזיה בחחלה בשו ולחזיה בם הס״י וכחי׳ ביהודה שבח ושבע בלב פיהיה ב״ב בלטן הס״י ויהיה בהם שבי שלוחים שלוח הס״י ולף לם יהקלקלו בל השחר לחלילה דבם יהיו ללו בשים שבי הס״י מבשיהם לחזם ולחרי כשלח ולרי״ק:

הרי״ק שלה לך שבוחך לדעתך פיהו דשחיב וייבא בעיני ולה שבעיני השחם. ולפחה בין שהקביה שלה היה מדעתו של הקב״ה שבשם שחין לחם בוחר לע לעשות ול״ם הבחה שבידו שלה היה מוב בעיני לי לבשלם דשחיב וייבא בעיני ולה בעיני השחם לין היה שולם ולה שבע שבין שלוחים. זה יעלה בהחון ולפחר שבשקלהו יהלחל ויחזיר לו בשלמה חבשים ויחפרו. לבו חה שחרון ולה היה מוב בעיני מ׳ שבע שלה היה רע חלה בחה בחלמו ויחפרו שבשם לשון פרשה פרישה ויחפרש חלבחה ושיב לה היה מוב בעיני מ׳ לבל הם לה שבחו ן שלה ויחפרו היה מוב בעיני מ׳ לבשלוח חבשים ושל ן לחר וייבא בעיני חדבר של הבשלוחים ושבחני שבם מוב בעיני מ׳ שבשלוחים ין שלבר יחפרו ויפיל לחל לו שלה בבשים ויחפרו ולחבי לה ידעתי כי שיבר השלוחים לה היה כוח בעיני השבם:

°ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבאו מיבעי ליה אמר עז
רבא מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונישתטח על קברי אבות אמר להם אבות חשלם בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים יהושע כבר בקש משה עליו רחמים שנאמר °ויקרא משה להושע בן נן
יהושע אמר לו יה יושיעך מעצת מרגלים והיינו דכתיב °ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו ויר °ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק מיומן שבאותו ששי שפשים את

Digitized by Google

את החרש כשרותה תלמי שמשים את הזרע תלמים תלמים ר"א אדימן בנה ענת ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקים רבה בקומתם:

ידושע. נמ סולך ניל מכבר נקם מסה מלי רחוקים: והדינו דכתיב ועבדי כלב וגו'. פירוש דקרא ואנילומיו מל החרן מבר את מסה סיפ הנהן כדכתיב ויהן לה את הגרן לנכלב פירוש כלב סמו דמיל לחברן: משון. גשור מניסם כמו מיד פירוש מבוהם מסבמל: כשהיתות. סמקום הנלי מעניק בחרן מחת כבדו וכיכר סם כבוהם וכסחם ולשון סמי לה פירוש כי מלי דמי לפחיתים ומלחם לשון משודי סם מסס כבדים ומקום מעומדם ביכר: תלמים. כחלם הסמכים מעשלם הענפר ומעניק בחלק: שה"ו מעניקים את הדהמה בקומתם. פירוש גובם קומתם דאמין כהילו טחרם מקב ושנק בקב מהחמם יזלאה נו:

מדרשא יה ישישיך מעצת מרגלים בר'. ומה מכתי כבר בחלוקת ממלק ויחתר מסה מל יהושע גו' נקרא כן ע"ם הצחיד כמ"ם סהולך קדמת לחבור גו' ובדיון לחבור לה היה כדלמרינן פ"ק דכחובות ע"ב: והיינו דכתיב עקב היתה רוח אחרת עמו גו'. כפרש"י מדעקיים ביה והבילוהיו מל החרן לחבר בה בחה דמכחוב מל מקום מיוחד מן מ"י דחל"ב למה לה לחבר כן גם ביהושע מכה ג"כ בגה מל החרן ומיין רוח לחרת לפי שיש בחדם ג' רוחות כמ"ש מי יודע רוח הבהמה היורדת למטה ורוח החדם העולה למעלה דכולה בחדם לירי כדברי המפרשים רוח החיוני בחדם שהוח כבהמה גו לבהמה ורוח החחרת בחדם מובדל גו מן הבהמה דהייגו הכמחם ולחר מלה הלך לחר רוח הבהמי שהלכו גו חבריו לחבל הלך לחרי רוח לחרת שהוח הכמחם ומלה לחרי י"י גו' ועל כן זכה לב' שלחים מכל"ב חבריו מלה זכו לי"ם נביחים ולה לע"ב כדלמרינן נמקכת ג"ב וקל: ושם אדימן ששי גו' אדימן מזמן בר'. משום דכבר נאבד מקום חברון בכחם מקומות בחדם ולה נזכר בחחם חלו ילידי הענק שם חבל אבר לחתן כלן לפי שחחתן חלו על שם בנותיהם ומפחדם מקחו המהנלים הדרך ובלחדו וגם ילידי הענק ולינו שם שקר ודבר היה ולה רוח לחרת כן רק להפחיד יכולל כמו שכפרים לקמן לחבל כלב היה לו רוח לחרת ולבו בנחה בי"י שלה יבח לו שם חקלה והלך להתבלל וקל:

עה שם כפרנה ק "וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים מאי גבנתה אילימא נבנתה ממש אפשר אדם בונה בית לבנו קטן קודם שיבנה בית לבנו הגדול בילקוט "דכתיב "ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען אלא שהיתה מבונה על אחד משבעה בצוען [ואין לך טרשים בכל ארץ ישראל יותר מחברון משום דכתיב בה שבבי ואין לך מעולה בכל הארצות יותר מארץ מצרים שנאמר "כנן ה' כארץ מצרים ואין לך מעולה בכל ארץ מצרים שם ע יותר מצוען דכתיב "כי היו בצוען שריו ואומרי חברון מבנות אחד משבעה בצוען] וחברון טרשים רחוי והיא כתיב "ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי לה' בחברון ואמר רב אריא (אמר) [ואיתימא] רבה בר בר חנה שהלך להביא בבשים מחברון. וחניא אילים ממואב בבשים מחברון מינה איידי דקלישא ארעא עבדא רעיא ושמין קנינא:

שמות יה כמדבר יג כב שופטים יח יד ישעיה ס ב ירמיה מח מה יחזקאל כ ו כמדבר יג כב שופטים יח יד ישעיה ס ב ירמיה מח מה יחזקאל כ ו שמואל ב טו ז

לבנו קטן. כנען קטן מנכים שם מס היה ומלים שבי לנכים: מבונה. לשון לחבנה ממנה כלחתר מיסבנה בפיחום: [טרשים] מלנים שחין עטין פירות כחרן לשם: דכתיב בה שבבי. פ' נרקיי' ניע מלה מבי קלחר וחדע דמדכתן שם ואינה לשרים לפירות ככל מחר בחרן לפיכך יחרום לקנותם משם: כי היו בצוען שריו. שם מלך בחרן לפיכך יחרום לקנותם משם: כי היו בצוען שריו. שם מלך לחמר פרעה נטטן ימיו ושם סולכין לנקבו]: אלכה נא ואשלמה את נדרי וגו'. כפי' בילקוט מן ומסלוחה נחחתן חם מדעי לחבר בדיחי נגשור כדכתיב נחרים כי מיד מדר עבדך בנעוריי נגשור ומחברון מחי נעמי וכלה לה היה שם שחיתה כי שם ניגשון: להביא בבשים. לכולה דלחבר מל בחכחות כבשים מחבחן לחחת חרן מרעה פיחה: מינה. כלחר מהסוכחך לחחת מקייעי מלה פיחה מסוחה ליחע כשחר חחרן וכו': דקלישא ארעא. שפר שלה מרחן דק וקלקם ומושע סול ומשך כך לה פיו מרחן ומרחן חושה סניחות מחכל חדם: עבדא רעיא. מלחחת ומשלה יחבים ומוכלים סלחן: ושמין קנינא. מקרה הלחן שמן שכן דרך הלחן לחיות מקבים נחרן יבחים ומרחן יחבר שחרן לשם:

מדרשא כי היו בצוען שריו. פי' שפר פיה מוסב שלבים ושרי ולחיכה לחקבו"ה דהל דרך מלך בחברון שבע שנים ושנים פיה המיבים שנל"י כדמקיק הכח דים לומר שחיהן שפר שנים לה מלך בדיין של כל יפרחל לה מהר ט ליפב במקושות שפולם מחברון ורו"ק:

ויישבו מחור הארץ "וכתי וילכו ויבאו אמר ר' יוחנן עם שם כפרנה ק משום רשבי" מקיש הליכה לביאה מה ביאה בעצה רעה אף הליכה בעצה רעה "ויכתרו לו ויאמרו שם באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה אפס כי עז העם אי' יוחנן משום ר' מאיר כל דבר לשון הרע שאין אומרים דברי אמת בתחלתו אין מתקיים בסופו:

וילכו ונגמ ניב (מלה) וכתיב וילכו יחזקאל שלח כיון וכתיב ויקונו שם ג' ישרי כיון וכתיב שלח

Digitized by Google

לא יהל לעשר מלא ויצא לא יפה: מקיש הליכתן. מהלכו לסוטה לשון הליכתן: אף הליכתן בעצה רעה, ממחלוקת לאחילת דגם מכתוב: אין מתק"ם. ממזיקים המועטים מותם כבדלין לעיכך לאמרים דבר למות מחלה כדי מילמוד ולף מתגלים לכך מסתו נמנה סתרן מחלה:

מדרש"א וילכו ויבאו כו' אף הליכה בעצה ס'. גם לפי ראיה כלם לוכים נו' דמחלה לוכים כמרים סו סיינו נמעה מכאמרו לוכל בהליכתן נעלה רעה סו וק"ל: ויפצרו וגו' ובחיב אפס כי עז העם נר' כל ל"ה כו' מלמוד הזה שאמר כל ל"ם סתרן נו למת מחלתו כו' ומתיע דקיפו ל"ם לימו למת ולם ל"ל כי עז העם נו' והעריס נבוהות נו' סרי ע"ז הציד הכחוב בפרסה עקב שחוא למת שכל' גוים נדולים ועלומים ממך מרים נחלתה ובלרות גומר ונרחה לפרש לפי מלחא ותסמין לי (אשתקינרו ברישא והדר אמינא לרו) אמר להם וכי ז' בלבר עשה לנו בן עמרם סברי בננותיה קא משתעי אישתיקו אמר להם והלא הוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים והוריד לנו את המן אם יאמר עשו כולמות ועלו לרקיע לא נשמע לו "עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה והאנשי' אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו א"ר חנינא בר פפא דבר נדול דברו מרגלים באותה שעה כי חזק הוא ממנו אל תקרי ממנו אלא ממנו כביכול אפילו בעה"ב אין יכול להוציא כלי משם:

וידם מיתקס: אל משה (רנרים) [נדנרים] שמחמיל לדבר נמנה ויז קנוים שנשמו רולה לדבר: שהמיתם בדברי. כדמפרש ואזל: דחזייה כלב ליהושע. שלים לדבר ושמיקשו נביותם ואמרו לו: ריש קטיעא ימלל. מי שרואה קשוע שלין לנים ליעול קלן נאלן הוא ידבר לנחים: ותסמין לי. ומתחק מחני: עלה נעלה, לף לשמים לם יפה עליו: ממנו. מן הקנים: אל תקרי ממנו, ליג שלן שפרם נקריאה בן שמם שמחמר על ידיד ממדברים עלין לשמם על דנים שלומלים על עמם: אינו יכול להוציא כליו. לם שמקדים שם: בעל הבית. לחון העולם:

מדרש"א וידם כלב וגו'. עיין פרש"י ותוס' דחוק דלפי שמומי של יהושע שהיו ק"י שנים לא היה לו ליכתב רק ע"ב שני' אמי נאמן המרגלים והיה רלוי להוליד נכים ונבי נכים ונעריך נערך ר"ם פ' לפי שקרלו ונכא יהושע כו' לפי שלות היו"ד קטיעה היה עכ"ל נס זה הוא דחוק דמה לנלוג היה לו נזה ונרחה לפי שמלמלו לעיל דיהושע היה שלוח מפרי הנפן ומ"ב הוקף לו ונכא יליד להגדילו מעלת המרגלים ע"ז לנלנו שם עליו ת"ל דריסת של שמוחך שהיו הזיד היו קטיעה ומשמחך ותחת כחור מלחטו שלא

כתוכה

נמי יום ומסתם לפי שנפש שקניים שכל יום ויש שהיו שהלכים נו ליכתב להחשבת נמדבר שכח לו היכיד יום לנסה ומי ולכן לתירה התוקף מזה שנו מקן לתנעים יום שקפלה לשם חודך לפי שילמו ויצאו מקש הליכתם לגילחם שכם הליכתם היתם נעשים רעה ולפך כל יפי "הליכם נם שם היו לחוים ליעצם כעדם יום לשנה לחיות נמדבר ועיב שנו מקן לתנעים יום ולא נמצינו יחכר כדי שלא יחצכנו יחכר מפי שכח נמדבר:

יוהם כלב את העם אל משה אמר (רבא) [רבה] שהמיתם בדברי' דחזייה ליהישע דקא משתעי אמרי ליה דין ריש קטיעא ימלל אמר כלב א' משתעינא אמרי בי מלחא ותסמין לי (אשתקינרו ברישא והדר אמינא לרו) אמר להם וכי ז' בלבר עשה לנו בן עמרם סברי בננותיה קא משתעי אישתיקו אמר להם והלא הוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים והוריד לנו את המן אם יאמר עשו כולמות ועלו לרקיע לא נשמע לו "עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה והאנשי' אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו א"ר חנינא בר פפא דבר נדול דברו מרגלים באותה שעה כי חזק הוא ממנו אל תקרי ממנו אלא ממנו כביכול אפילו בעה"ב אין יכול להוציא כלי משם:

וידם מיתקס: אל משה (רנרים) [נדנרים] שמחמיל לדבר נמנה ויז קנוים שנשמו רולה לדבר: שהמיתם בדברי. כדמפרש ואזל: דחזייה כלב ליהישע. שלים לדבר ושמיקשו נביותם ואמרו לו: ריש קטיעא ימלל. מי שרואה קשוע שלין לנים ליעול קלן נאלן הוא ידבר לנחים: ותסמין לי. ומתחק מחני: עלה נעלה, לף לשמים לם יפה עליו: ממנו. מן הקנים: אל תקרי ממנו, ליג שלן שפרם נקריאה בן שמם שמחמר על ידיד ממדברים עלין לשמם על דנים שלומלים על עמם: אינו יכול להוציא כליו. לם שמקדים שם: בעל הבית. לחון העולם:

מדרש"א וידם כלב וגו'. עיין פרש"י ותוס' דחוק דלפי שמומי של יהושע שהיו ק"י שנים לא היה לו ליכתב רק ע"ב שני' אמי נאמן המרגלים והיה רלוי להוליד נכים ונבי נכים ונעריך נערך ר"ם פ' לפי שקרלו ונכא יהושע כו' לפי שלות היו"ד קטיעה היה עכ"ל נס זה הוא דחוק דמה לנלוג היה לו נזה ונרחה לפי שמלמלו לעיל דיהושע היה שלוח מפרי הנפן ומ"ב הוקף לו ונכא יליד להגדילו מעלת המרגלים ע"ז לנלנו שם עליו ת"ל דריסת של שמוחך שהיו הזיד היו קטיעה ומשמחך ותחת כחור מלחטו שלא

ממנם מפי הקדוש ברוך הוא ועל"כ תנא כלב לחולי בדבר עבוד מפי יהושע נפ לו כו' עד דקבורי בנטחים קונסתיבי שמחיל לומר הדציאנו ממצרים כו'. הוא היסוך מחמרו קחזר מחקחיל מעשה הפ"י לומר מפרקם הוא לחתן הולילתו ממלריס וקרע וכו' ועל שחזר מיכאל מעשה עלמו אך לומר והחלילנו חת פתן ועל שחזר מחתיו.כו' ומפני עב מדומה לומר לם יאמר עבן קולמוח כו' וילף ליה מלפון שכתל עלה כעלה גומר וק"ל: כביכול אפילו בעל רבית אינו יכול להוציא כליו משם כו' קרחו הקנ"ם בעל הנים נח"י כמ"ם שסות חלפון החתן וים לפרש דיל"ל דחף לם יניחם לכם לח יוכל להוליחם מכם וע"כ כשחינו נכייה כ לנחומה לשולחם מכם וכן כרחה לפרש עם כ' כל שמחות וק"ל:

מיכן ספ"ו **אין** אוכלת ישביה היא דרש רבא אמר הקב"ה אני חשבתיה לטובה ודם חשבוה לרעה אני חשבתיה לטובה דכל הוכא דמטו מיית חשיבא דידהו כי היכי דלמרדו ולא לשאילו אבתריידו וא"ד איוב נח נפשיה ואטריוו כולי עלמא ברכפריה ודם חשבוה לרעה אין אוכלת ישביה היא. ונהי בעיניו כחנבים וכן היינו בעיניהם. אמר דב משוישיא מגלים שקרי דוו. בשלמא ונהי בעיניו [כחנבים] לחיי אלא וכן היינו בעיניהם מנא [הוו] ידעי ולא היא כי הוו מברו אבילי תותי ארזי הוו מברי לדו וכיון דחזיגתו סלוק באילנא שבעו דקא אמר קא חזינא אינשי דדמו לקמצי באילני. °ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה הדוא אמר רבביה אין יוחנן אותה °הלילה ליל תיב היה אמר הקב"ה הם בכו בכיה של חנם ואני אקבע לכם בכיה לדורות. °ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים ובבוד ה' נראה באהל מועד אין חייא בר אבא מלמד שנטלו אבנים ורקום כלפי מעלה. °ויכזתו האנשים מוציאי דבת הארץ רעה במגפה לפני ה' אמר ריל מלמד שמתו מיתה משונה. אין חנינא בר פפא דרש רב שילא איש כפר תמרתא מלמד שנשתרבב לשונם ונפל על טבורם והיו תולעים יוצאים מלשונם ונכנסים בטבורם ומטבורם נכנסים בלשונם רב נחמן בר יצחק אמר באסברה מתו:

אני השבתיה לטובה. שהרחיקים להם כחוכלת יושביה שמתים נפ חדיר: שביב איוב. עלה חנין שכותו עליהם והיה דקלחתר בלב סר לגם מעליהם: כיב ולח היה כי הוו מצרי חבילי חמי חדי חוו מצרי ולח היו בזה מקרים להיכנו שעיניהם לחזרים שהיו קודים למחם מגפה: דבי הוו מברי. חמוריים חת חלביהם כשחזרים מן מקבר דלמרוק לעיל נכל דוכחה דחמי שכיב חביבא מכיבא ועפרין לחתל קשדים שחתו שחרים למחר: כד חזינהו. מרבגים וסיו

ימים שבמדבר ומחזרים לפחם מדם כענד מדם. באסברה מתו מחזר נחת על ליח כדלמרינן נפ' ניע:

מדרש"א ארץ אוכלת יושביה כו' אמר הקב"ה אני חשבתיה לשובה כו'. דחם שקר היה זה שלח ממנו חת שם ולח ראו שם שקפר כלב ויהושע וכלב דשקר הוא כמו שחסיעו על שלילתו דבה שחין בחוכה חלי כלום לפי טובה החרן מחד דהייטו שכל העובות כניים לח מחקר כל ניה גם חלי נפש ובלחנרו המרגלים לח נוכל לה מפני הענקים חמרו חל חילתו חת עם החרן נומר לפני התבובה על החרן חוכלת יושביה היא שהקב"ה מבבה לעובה כו' ואמר ות"ד חיוב נח נפשיה כו' חיוב ודלי דשקר גחול היה וכי משום שהת הוא חבעו לרן חוכלת יושביה חלא שהם לא ידעו שחיוב ומה וכיון דשלי עלותו עבו השפיר הבעו דיבים ומה שם והקב"ה חבבה לעיניה שחיוב חת החת שהבובה משוים בקרא שאמרו כי שר לנם נומר הוא חיוב וק"ל: ונהי **בעיניהו כחנבים** כו' שקרי הוו כו'. לפי חת שהבעו לעיל היא גופה שרחו הענקים היה שקר כיון שלא היו מחנרן חלא שלח היו מוכחנים על כך חלא מפי יהושע וכלב חבל דבר זה וכן היינו בעיניהם מוכחם מלד עלמה דעבה שוו ידעי ומשבי ולא היא כי הוו מברי כו' ר"ל ולפשבר דוחלד בלנם לא היו מוכחנים דבי הוו מברי כו' והו"ק: אותו היום ט"ב היה כו'. לין זה משוים בשלי קרח חבל בחבלים ק"ם חפורם ויעלקו בחרן חמדה גו' ויפח ידו לשם לשפיל זרעם גדול ולזרותם בחרלות גר' ים רחה בשלי קרח שהם שהמו פיהן לבחן שחמרו לו במדבר הזה לו ומשה ולחה מניח לחמנו חל החרן הזחת לבשול בחרב בשינו ומפיטו יפח לבז גו' וחמר חמוד לליהם חי חני כלם ה' חם לח כחשר דבריהם בחני כן לעשות נומר וחמר ופבריכם חחם יפלו במדבר וגביכם יהיו רועים גו' חבל יפלו חלי"כ בגליות גם ם נהנם לשם וכשובם חלייתם בחקיים בחוכן בית לחשון ע"י יוחנן בן קרח חרי רחה בכל זה בניים לרוחם וק"ל: וכתיב וכבוד ה' גו'. מדקחיך ליה בחד קרא משמע ליה שכבוד ה' הוא דבק לנשם לחשם בחנים דלעיל ויהיה וק"ל: **ויומתו האנשים** גו' שמתו מיתה משונה כו'.במ"ם המום'מדקחיך רעה למגפה ומ"ל מלמד שנשתרבב לבוכם ונפל כו' כפרש"י מדכחיב בחגפה הניח בעתה ומשום המזוהרם להם נמדים כענד חדם וכן למ"ד בחכלה חלו שבחה על ליה כפרש"י ופי"ל למ"ד שכשתרבב לבוכם כו' חבי משמע ליה ויומתו החנשים חולילו גו' דלח חילעיך ליה דחדחי על החילנים קחי חלח לחשמועינן שמשה ויהושע חולילו דבה דהייטו לבוכם שנשתרבב היה חיקר חולילו דבה שעיב נקרא לשון הרע:

הרי"ף חזינא חיבעי דחמו לקמני וכו'. פירשי נחומם בחעבו חומרים אז לחז נחלים ים נכדעים ומעים שהם לחמו ונהי בעיניהו כחנבים וכן היינו בעיניהם משמע כחנבים והם שהעבו שהיו נחלים שהוא דבר קבון שהקב"ה הענין הוא שלשיחתו כעין חשבון עומדים על נני הפילנות שהוא חקום נבוה נדמה להם כדבר קבון שהיא חשלח חשלוח ובחיותם שנגם בעיניהם

חשבי שקרים לפי שנשנים לשהם וסם שהבו לעשות. שעים שפי שנגן ושומעין בדבר חי שיש בעיניהן כיון שהקב"ה חשבים לשהם על ארץ בשה וישבם בים ניש; שהליכתן בשמלה היה בשנה ישה בכאן גם כאן פיי הבא לשמול בשה בשה. ולכל היכא דשני שם שהבעה ישהה. ולא ישמעו שפי שהם לשהם לשהבה ושם שבי שלא היכא כיון

קריאתם מה נדרשים מהנמלים והיינו כמגנים: מלמד מכחכיג
עכום ועכל על מיטרוס וכו'. תפבר טעד מלמה מקניים להוכוסם מעום
מיה להם מלמ ילמו לעולם כי נעבד כולד נמבי חמו מקנעד מעום כי
מעם מוא ניתן ומפה מקוס ומכאיו היו תולעים יולדים מלמוסם ומכנסים
נמיטרוס מפתחא מי מקנעד כתמד מיה נעבן חמו:

סב יון שעלה אחרון שבישראל מן הירדן חזרו מים
למקומן שנא' °וידי בעלות הכהנים נושאי ארון
ברית ה' מתוך הירדן נחקו כפות רגלי הכהנים אל
חחרבה וישובו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום
על כל גדותיו ונמצא ארון ונושאיו הכהנים מצד אחד
וישראל מצד אחר נשא ארון את נושאיו ועבר שנא'
סה °וידי באשר (תמו) [תם] כל העם לעבור ויעבור ארון
ה' והכהנים לפני העם ועל דבר זה נענש עזה שנאמר
סו °ויבואו עד גורן נכון וישלח עזה אל ארון האלהים ויאחז
בו כי שמטו הבקר אל הקביה עזה ארון נושאיו נושא
הוא עצמו לא כיש:

סיון שעלה וכו'. קימא דבריימא דלמיל סיפ מלא מיידי דחמא פה
ומכאן אתה מחסג לאחסכל נקט לה לפרסם מרגלים מכא:
שבו דמים למקומם. מהכהנים עמדו במקומם עד שעברו כל העם
וכשעברו כפות רגלי הכהנים אל החרבה ומקמכו לאחוריהם
פביעים מ' מילה אחן והכהנים מגד זה וכו' ואע"ג דסחמא קלא
דיחי כאחר (תמו) [תם] כל העם לעבור קדים דשמעו דיהי כתיב
כפות רגלי הכהנים נעבר שני כתיב לה סוף סכי אלא אין מוקדם
ומאוחר דמי כקרקן כתיב הא נמקי לסו מן סידן דכתיב בים
ויעבור אחן מ' והכהנים לפני העם והעם כגד עד וכיון דאחן
והכהנים עד ועברו אחריהם עד בצאו לפניהם הרי יצאו להם מן
סידן ואלי הו דקאמר ריש יהושע אתם הכהנים לאחר עד מן סידן
אלא אין מוקדם ומאוחר והאי אלו עד מן סידן דקאמר לסו סכי קאמר
לסו אלא רגליכם לאחריהם ושדם בעבר שהחמד וכתיב בחיים
נחקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה וישובו מי הירדן למקומם:
נשא ארון את נושאיו ועבר. והיינו קלא קמא דכתיב ויסי כאחר
(תמו) [תם] כל העם לעבור ויעבור אחן ארם מ' ובו':

מדרש"א נמצא ארון ונושאיו הכהנים מצד א' וכו'. פיין פירוש
רש"י שכא ומיכאן למדו לומר כן ולא כשכנים בעברו
אחרון והכהנים לגד ועריב שעברו יכחלל ונפי' רש"י בשביל יהושע
מוכיח לומר כן מדכתיב ויעבו מן הירדן ולא כתיב ויעברו למדנו שעל
שהעם שהיו עומדים אללו עד ולא"ת לומר שהיו עומדים אללו עד שעברו
הכהנים ת"ל ויעבור ארון ה' ובו' ואין ארון עומד אלא כשהוא נושא
עצמו אחרון שם נשמעו אחרון שהוא נושא ארון ואין ארון נושא עצמו
אלא כשהוא נושא אחרים כלומר כל זמן שהכהנים נושאים את הארון
הם עומדים ברגליהם ואין הארון נושא עצמו אלא כשהוא נושא אחרים
ומה היו נושאים אותו רגלי הכהנים שהיו עומדים עליו ומחזיקים אותו
ומעמידים אותו ברגליהם ואין הארון נושא עצמו אלא כשהוא נושא
אחרים ומה היו נושאים אותו רגלי הכהנים שהיו עומדים עליו ומחזיקים
אותו

מה פס׳ תהלים קיט כג
דרש רבא מפני מה נענש דוד מפני שקרא לזמירות שנא׳ °זמירות היו לי חקיך בבית מגורי
אל הקבי״ה דית שכתוב בהן °התעיק עיניך בו ואינו אתה קורא אותן זמירות הריני מכשילך ברבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו שנאמר °ולבני קרח לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו ואידו אתיה בענלה:

נענש דוד. סומה על יה״ נ: זמירות היו לי חקיך בבית מגורי. כשהיתי נתון מפני לויני ויגונתי מפני היתי מתחמצע בחקיך והיו לי זמירות לפעמיתי: התעיק. לטון וכפלה דמתרגמינן וחפיק שהם מכפול עיניך לקהות עין ביניקה שרעת מהסהכה נפש עיד ואינה: לא נתן. שהם מצוות לבני קהם לפי שים עליהם למחה נכתף כי לה היו הם מעוכים אלא על דבר קרבנם שמחן [וסמנהם ואחצ סומה]:

מדרשיא זמירות כו׳. כי סומר סוח נמיו על אדם לפי שעה לגל יסחכאו ממנו ועד״ז למדו נמרא נמור זמורחא סהא ומייתי מקרא סהמיף עיניך בו גו׳ דלשירי בד״ת דכתיב לעיל מיניה מניעתך חדל דשיבו ואל ניעתך אל הסעטן שפי אחה לריך למהר אחרים כי האיעך עיניך גו׳ כי נקל הנא לידי שכחה וק״ל:

בשם הגאון מהרי״ל מינגרוב זיל מתן הגאון נעל קיקין דיומם ציע״ל. יהריני מכשילך כו׳ ולבני קהם לה נתן וגו׳. שלפי פירוש המפרש קודם שנאמר לה היים לוים כפי שבפרשה לה מצאנו היכן נאמר לו שלה ליתן לבני קהת מצוה יהן בכתף ישאו ואיך לה היה לדוד מקום לסמוך וביל דלמא למשה שהרן משה אף נטחיו ולזה לה נתן מצוה לבני קהם וחזו מינה שפסוק ולבני קהם לה נתן ולמה לה נתן מצוה ושחרן כי בכתף ישאו שהיו שייכין בקרון ולה נשייכ לומר שבני קהם ישאו מן האהיל. ובעיכין נפקא לן: משלי קרא משמע שר בכתף היני יודע שישאו אלא לבדיה הן הסוסים וכהיה שיו אוכרו עיש. וקשיין בערכין פשוטי משייר בשל מניינו שיש פיסה שנאי והוא הקרא וגו׳ עיש ונוה יהן מעוטו של זוד שלקח מצלה וק״ל. מחיה לומה ליתן לבני קהת נ״ב מצלה לי״ב מיקרי עגודה ולה ס״ל שהאהרן נוטה אף נטחיו ולכן לומר שלה נתן ג״ל דמלינן שקהם קוסים הגולה אם נאמר בכתף לומה יאמר ג״ל מיניה שיכים הן הסוסים וקיל מעוכר שמיעד

סתם וקטל נפשי עמו סנהדרין נגרמת כי' תלמיד יחידאי לפי דברינו דמקום לית בכל מקום אלא לגלות יחידאי דאתם ליה למיכתב
ואתמיס מ"ו ור"ק:

יהודה כי צעדו נושאי ארון וד' ששה צעדים ויזבח שור ומריא וכתיב שבעה פרים ושבעה אילים אי"ר מסא בר שמואל על בל מסיעה ומסיעה שור ומריא על כל שש מסיעות שבעה פרים ושבעה אילים א"ל רב חסדא איכ מלאת כל א' במית אלא אי"ד חסדא על כל שש מסיעות שור ומריא על כל ששה סדרים של שיש מסיעות ז' פרים וז' אילים. בתיב יגרן בירדן וכתיב נכון [אי' יוחנן] בתחלה בירדן ולבסוף נכון. נמצאת אומר שלשה מיני אבנים היו אחד שהקים משה בעבר הירדן שנא' בעבר הירדן בארץ מואב החיל משה באר את התורה הזאת לאמר ולהלן הוא אומר וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת ונר' ואתיא באר כאר. ואחד שהקים יהושע בתוך הירדן שנאמר ושתים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן ואחד שהקים יהושע בגלגל שנא' את שתים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל.

וכתיב שבעה פרים ושבעה אילים. גלגי והכי קיימי דקתני ריבי נמוי התלמיד לפי מסיס נומלי לתן פרים ר' ויוחנן בנשם פרים ומנשה מיליס: מלאת בל א"י במות. מהפוך דעל כל פסיעה מנחה: בתיב בירדן. גדהכי ויבא עד נוף כירדן ויבלה עזה ובו' ובכתיב כתיב נוף נכון: בתחלה. כשבאו לתחן שם נעשה להם כבירדן שמוצא שברת לפי עזה: ולבסוף. לפי שנשתחה שלשה מדרשים נעשים שוגד לחדש נעשה (להם) נכון שהכין להם ניסו דכתיב [ויכרך] כי לפי שוגד לחדש לשמו ושמחם כלוחים ילדו שפה שפה נכרם לחד וניסו דכתיב פשלחי המעיני נר וכתיב פסים ופרים לעשוד לחדש ובמעתי נפש רבי מנחם נרבי מלבו נותן נכון שוה נותן לחתם סינוסי ולפי שוה סיג בתחלה נכון ולבסוף כירדן על שם שחתם שתחלתו נסי וסופו חרב וכירדן לי שנר ומרגן שוה כמו ילדו עיני כידו: נמצאת אומר. סיפא דבריחתא דלעיל הוא חלא עמוס דתנא שם ושל דבר זה כשבאו עזה שפיק בבל סכי: שהעמיד משה בעבר הירדן. בעדמה עוזא ותנא דמתי בריחתא קאי נחלן כשבאו וקאי עבר המזבח עבר הירדן וכי קאי בעדמה שלא לו בשלו שהשעות קרי לחן כשבאו עבר הירדן ושוא עבר שמשתי: בגלגל. לגלות שבאו שם שהגיע בהר עיבל קשנוס והציתום בגלגל וקבעוש שם:

מדרשיא על כל פסיעה כי' וכ"ל היה"ק דבכל לי' מי' לעדים שור ומריא ולא נקט ו' אלא משום ז' פרים וז' אילים דמפורש

מלידך קאמ' דתם' ולמיד על כל בתי' פקישות שור ומריא ניחא נמי דמקמ' בהאי קרא שבעה לעדים וקרא דהתם ז' פרים וז' אילים הייט על כל ו' קדישים סי' תע"ג דלא משורים התם בלוש בלחד מקום ומן שהשורים מה הכא בשור ומריא ו' לף התם בז' פרים ו' ואיך בתחלה בירדן ולבסוף נכון בי' פי' מני מפרש"י בשם רבי שמשם הוא דשק דמשמע מהך שהקימום דמשמלך ואיכ"י שלחו בשתי נעזה שם בשלו נדרך לבית שנר שהוא לחזק הנחי ומזא שם שלש חדשים ולחר בך בעזרתו לעיר דוד גם מי' לחשן הוא לחזק נפיק בירדן על פרק עזה ובכון על בית שנר בחין זה עבין לחר מבל הבלחה בירדן עיש פרק עזה בשבחתה בעזלה ובוון בכון על שבחתו שם שלש חדשים ולחר כך בעזרתו לעיר דוד גם מי' לחשן הוא לחזק נפיק בירדן על פרק עזה ובכון על בית שנר בחין זה עבין לחר מבל הבלחה בירדן עיש פרק עזה בשבחתה בעזלה ובוון בכון על שבחתו שם שלש לעיר דוד על ובכון על בתפיס בירדן בשפורש בשבחות ובל': נמצאת אתה אומר ג' מיני אבנים. יש לעיין מזה שם שלש מבני' בל שהם שהקים לחתן של ישראל בגלגל ושפורש בי ישלחון נר לפני ככרמו מי בירדן נר לזכרון לבני ישראל על שלש וכן שהקימם בתי בירדן קלמר בעבים זה ויש שם עד היום הזה גם לפי בעבין בישורו של שבריחת דעייני כולו בשעבם ישראל בעברו בירדן שהי ג' שם שהקים ויקודי החלוכה ושם תורם בן השנים ומלילתו שבתך ב"ה שהקדם שלמה ובכר ושנים והלחן הוא יום בכל שנה על היקוד ופיקד כמו לחן שם נו' ולקמר כי מיני שבים לפי בעבים על ג' יקודי שהלוכה לחבי' של שהה לפי על יקר שהרים שבכתב עליהן שהי שם שהם שהודים שבעים ובלחתם שבגלגל ושם עלמן שהן שהי שם בשלו לחבר שם בלמרו שלגות והבלטות: שם שהכר והשלם בקיום שהרים ושהשבעה שהורה שבכתה עליהן ושמו שהקים בתוך הירדן לפי' על שלילתו ויכלמו לשם שלם בלות לחבר בכרמו מי ירדן שפי' לחתן גומל ולי': שהקים בגלגל בי'. פרש"י לשחר בי' ובכי מוכחת שבויות לקמן לשמן של סר מיבל הן בעלמן שהבילו שח"כ לגלגל ודבר רש"י בשום שהוא שבשן בשלח שלח שלח ש

התורה אל בינה יתירה נתן הקביה באומות ושנרו
נוטרין שלהם וקלסו את הסיד והשיאוה באותה שעה
נתחתם גזר דינם (על ע"ז) לבאר שחת שהיה להם
ללמוד תורה ולא למדו רבי שמעון אומר על נבי סיד
ב בהבה וכתבו להם למשה °למען אשר לא ילמדו אתכם
לעשות ככל תועבותם הא למדת שאם חזרו בתשובה
מקבלים אותם אמר רבא בר (רב) שילא מש דריש
שיש נב דכתיב °והיו עמים משרשות סיד על עסקי סיד ורבי
יהודה אמר לך בסיד מה סיד אין לו תקנה אלא שריפה
אף אותם האומות אין להם תקנה אלא שריפה כמאן
שיש נג אזלא הא דתניא °ושבית שבין לרבות בנענים שבחיל
יז לו שאם חזרים בתשובה מקבלים אותם *כמאן כר' שמעון:

כיצד כתבו. על מחצה נאה מיגל: היאך למדו אומות תורה.
[העתיקו הסופרים] שלח לה מלכו לכתוב נאה לתן לנאה
ולגמדה כל החלה בלה יפה פחות פה לחומה לה היה לפ מיכן
ללמוד: נוטרין שלהם. ספרים שלהם הם קרים מחם טעלי"
והשיאוה. והעתיקה כלשון משלוח עמם עי' המחקה: וכתבוה
להם שלמשה נסף:למען אשר לא °ילמדו אתכם לעשות.
לגיל מיכם כתיב כי החרם תחרימם והדר זה כתבו למעה לחוליע
שבעם לחמוה סיחצים חן מגדול חלן יפרחל שלה מלמו להחריחם
שלה (על) לחחם שבחוך הגדולים מלמו להחריחם כדי שלה ילמדו
לחחם מעשה קלקלחם לחגל לחם סיחצים שלה לם פה לחם
מזרים נחבחוה מקגל לחכם והיב נחדיל נחוקפחה לפ לחם מחרים
גבם שם מקגלים לחכם והבחוכם לחן מקגלים שמחמם יילמדו סיחם:
סיש דרבי שמעון. לחמר על גבי סיד כחבחם: על עסקי סיד.
שהחזרים ככחבה עליו וחיחה מגולם לעיניהם ולה לגזרה: אלא
שרשה. ניחבם שכל זמן שלחן מחביחים שם קרוים עמים חן חלקם
שלה משרשות סיד: היב ושבית שבין. לרבות כנענים שבחוך לחרץ
דקרחי בחיל כתיב כי חלה לגלחמה חן החרץ לחיל והבי חכיל בספרי
כי חלה לגלחמה בעלחמה הרשות שכתוב עדבר דבי חלה בחשב
בשהעלה על דעתך לגלחם ובגיע שבין לרבות כנענים שבחיבו בה
שכתוב לשחיב כנענים שבחיל ולקיים מחם יפם חחר שלה יהו
שכולן לה חיים כל שחשם דשחי ובגיע קרא יתירא היא ° במאן
בריש. דחמר שכחבו לחם שיחזרו בחשובה ויקבלים חלמה לה היו
העומדים חן לגבולים שכולן לה חיים כל שחשם חגל לבי יהודה
כולם שכולן לה חיים כל שחשם:

מדרשיא שנא' וכתבת על האבנים בי'. ולא מייתי קרא דכתיב
מיכים והקמות לך לחבים גדי וכתבת עליהן חת כל דברי
גי' משום דיכיה חשחע כיים דכתיב והדה לחחם בשיד וכחבחם
עליהם גדי דחשחע סיד ולחיכ שכחיבה לגל חלה קרא וכחבחם על
שחבים חשחע סיד ולחיכ הקחיבה על הסחבים חשם חת הסיד חן חוקדם
ומלחמר בחורי ולכך עריך לקחן עיים דלים דעל חחבים חשחע

עין יעקב

ריש לשחר על נבי סיד כחבו. שילה דשלישי ניכ בשלוחה דשלישי לקחן דבי יהודה ודבי נחחים כשרשי שבלא שרשה דף עיב ד"ה דלעיכם לם סיד לקחין חשחיד חן לגלגלי לשחר ולילא בחה סיד כחבחם ביה לבחים ביה לגלגלי עיי שבד בחחה שהרי עיי שבד בחחה הכל ולה עיי חקיקה ביהל לה חשחע שחחלה יקיעו לשחו לחחבה ולחיר כך יכחבו שלא ובלילחה ביהשבע חי וכשיב לא חגף עליהם ביהל לבן שבר ניכ בשבו שיבול לבשיב עליו כשבל לא חך עכל דבי חשלישי בי יהודה שהל לשחשו הלכל לשבי חשבה ולחבי בגן היו נשלין בשבלה שיב כשבו עיי שיר בלחבים שלו כשו על שבני שלשו: בא ולשה כחה בשים חשבו בשלשו יום. חת שלשי יהושע שבקדשו כי חיר ישבה כי בקרבכם שלשה שיבה חשבע כי לה על השבים שיהן עלבי לחחר שלה שה בשים חשבו יום: עברן שם שיהן. קשבית עשרים ושיים חשבניה שיהן שבי ובשלה כשלשו יום לבי נשיים ובי שיבל יחר חשבים שיל בני כי ושן כל שיים יכולה לעשות בשניהם בני ני וכל שבשר בשניהם שיי בי ושבשה שים בשבית שבשלש ובשלו כשלשו יום לבי נשיים ובי שיבל יחר חשבים שיל בני כי ושן כל שיים יכולה לעשות בשניהם בני ני וכל שבשר בשניהם שיי בי ושבשה שים בשבית שבשלש

Digitized by Google

ממם על החבנים והו"ק: אי"ל בינה יתירה בר'. מלחם לבי"
מילמדיך למיחר והסיחים דהייט חשחיקום ונשלוה חשם לב"ע דבי"
קילף לחו ב"ע ידעי לקרות בו חבל לבי"ם דלח הי בו קילף ב"ע
ידעי לקרות בו חשם גם ע"ם ר"י ועו"ז נחחחם גזר דינם בר' לחיים
קלח לדעתי ר"י שהחחקה הזה הי' מעי לב"ע חבל לבי"ם נלח
חשחק לח היו נענשים כ"כ לינך לשם לקרות בו וקיל: וכתבו
להם למשה °למען אשר לא ילמדו גר'. מלחה לשרי
דכחבחה על החבנים כדי שקיפרי לחחחת יחחיקוהו לכל השולם לח
הי' כהוג שלי קרח למשה דלייהי דוקח בז' עממים כשרש"י חבל
לבי"ם דלח השחיקוהו חשם חלח כדי שיקיחוהו חם על השיד חין
שבדול דחשום לחוקים שיעולו חם לחד כבחבה חם חלח חשום ז'
עממין שבחוב' נמי הם שבחוב שלי קרח למשה למען לחשי ילמדו
נועד הוא שחשם חשר בכחב' על שקיד חם כדי שילמדו ז' עממין
ג"כ ולה ילמדו לחכם גר' ה"ם הל למדם שלם הי חוזרים בר' שפרי
שעיקר בשבילם בכחבה חם והייטו דוקח לחותן שחלטו שלי" חין
לגבול לי' חבל שבחוב' חין שקבלים שממחת יילחה שחים כשרש"י
ולח למדו שלחי קרח חלח לחותן ז' עממים שהלטו חשלטם שחין
לגבול כגון הגרגשי שפנה חבל שהלטו בעיב כגון כנעניים שבחבו
לח חשחעו ויבי להכי חלמיך ובניהם שביו דחקי" שבלו חין לגבול
בעיב ע"י שבי שקבלים · לחחם ושה יפול קחיית שלום לקחן גם
חם שלחקבו שלום' בשביעה דהכח לשם קבלו לח לחב שלרי בחוך
לי היה' כילה דלחו קושיח היל דשלבי השעיב שבבחנו לח בב'
שלוחים הולכו לקיים כחו בלחבי נעשין שלח' בחם ולח הבשם בי
יפרחל כי בשבעו להם וכחבום לחועבי עלים ולבוחבי חים חשבי
שהשעו לח בבי יפרחל כחשורים בקרח לחבל שבשבע לרחב שבשבע ביחם
כהוגן חשבי פקוח בשבם גם שרלו גם בחזרה בחשוב' בעו' בע"ם
כי ה' חלהיכם הוא חלהים בשמים חשבל ועל החרן בחחח וקיל:
והיו עמים משרשות גר'. פרש"י ניחבם בי' עכ"ל חשיבחבו בלילה
דל"ם דדרים על עסקי סיד לח יהי' חיידם חשרשות שריפה ניחבם
ולפשר דחיכח לפרושי ע"ם חיים נרפ"ק דע"ז שהקב"ה בן לח
הלומות שלח לעדו חוזם דהייטו על עסקי סיד ולחר החם דעלי
להם עלות קוכה ושקדיר להם חעה בחקופה חעה כולי ודייטו
שבריפות לבל נלי"ל לבחוב שבי דבי דקחמר חלי היל לבל
על שריפה ניחבם כיחל כעי שקיקון הסיד לייט חלה על ידי שריפ'
כד שיקון של לוחם הלומות לייט חלה ע"י שריפה ניחבם וקיל:

בוא וראה במה נסים נעשו באותו היום עברו את פה ס"ה
הירדן ובאו להר גריזים ולהר עיבל יותר מס' מיל
ואין כל בריה יכולה לעמוד בפניהם וכל השמד בפניהם
מיד נתרז שנא' °את אימתי אשלח לפניך והמותי את שמות כג
כל העם אשר תבא בהם ונתתי את כל אויבך אליך
עורף ואומר °תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך שם ס
ידמו כאבן עד יעבור עמך ה' עד יעבור עם זו קנית עד יעבור עם זו קנית ז' עממין שהיו
יושבין בה עד שלא יבא ישראל לארץ אמר להם משה אי אתם יכולין
לעמוד בפני אויביכם עד שתכבשו ותירשו ותשבו בה שנא' °ועברתם את הירדן שם יא
ויבא בשנה השניה לצאת מצרים ויעש פסח לה' אלהיכם
ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית שם טז
לצאת בני ישראל ממצרים ואומר °ויעשו בני ישראל את הפסח במדבר שם ט
סיני בשנה השניה לצאת מצרים ואומר °ויעשו בני ישראל את הפסח שם ה
בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל ממצרים ואומר °ויעשו שם ב
את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל ממצרים
ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם י
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם טו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם טז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם יט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם כט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ל
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם לט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם מט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם נט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ס
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם סט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ע
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם עט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם פט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם צט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם ק
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קי
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קטו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קטז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קיט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קכט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קל
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קלט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קמט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קנט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קס
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קסט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קע
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קעט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קפט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצ
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצא
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצב
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצג
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצד
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצה
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצו
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצז
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצח
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצט
ממצרים ואומר °ויעשו את הפסח בעת השלישי בשנה הרביעית לצאת בני ישראל שם קצ

אלא שנרם החטא. ואח"כ הביאו את האבנים ובנו את המזבח וכדומה בסיד וכתבו (עליו) [עליהם] את כל
דברי התורה בשבעים לשון שנאמר °באר היטב והעלו
עולות ושלמים ואכלו ושתו ושמחו וברכו וקללו וקפלו
את האבנים ובאו ולנו בגלגל שנאמר °והעברתם אותם
עמכם והנחתם אותם במלון יכול בכל מלון ומלון תיל
אשר הליט בו הלילה וכתיב °ואת שתים עשרה האבנים
האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל. תנא
צרעה לא עברה עמדם ולא והכתיב °ושלחתי את
הצרעה לפניך וגרשה וגו׳ אריל על [שפת] הירדן עמדה
ורקה בהם מרה וכחמה את עיניהם מלמעלה וברפתן
°מלכטה שנא׳ °ואנכי השמדתי את האמורי מפניהם
אשר כגובה ארזים גבהו וחסן הוא באלונים ואשמיד
פריו ממעל ושרשיו מתחת רב פסא אמר שתי צרעות
היו חרא דמשה וחדא דיהושע דמשה לא עברה
דיהושע עברה:

נתרע מחקלקל נרמי: והמותי. לבן מהמם ומרפא מנוף .מם

סנהסו: ביאה ראשונה. נימי יחסנע: ביאה שניה. נימי עזרא: לעשות להם נס. למעלה מזמע ולא יהיו מחענדים למלכות: אלא שגרם. שהם על ישראל נימי ניח רחמן שגזר עליהם מלא ילמו חלא נרשות כדכתיב מי נכם מכל עמו: והעלו עולות ושלמים. מכך לעשו נחותם פרסם לבניס מלחמת חנגה והעלית עליו עולות וגו׳: פריו ממעל. עיכו: ושרשיו מתחת סיחון .

מדרש״א באותו היום עברו כו׳. הגס סזה המעמ׳ נהר גרניס ונהר עיבל לחר מעכו׳ ירימו ועי כתיב נספר יהסע לן מוקדם ומחומר כפרס״י סם ודבר זה מפורש נחור׳ והי׳ ניוס חבר העברו גו׳ והקמות לך לחניס גו׳ ומפרש לה והי׳ נעבריכם חקיימו מה החניס גו׳ נהר עיבל גו׳ וגו ניוס נחו ולנו בגלגל הכי מכחוב מספר יהושע והעבר עלו מן הירדן גו׳ ויחני בגלגל גו׳ דמחמע חניס רחשון בגלגל הי׳ והי׳ יחזו לסם נהר גרניס והר עיבל יחחי עם׳ גיל הי׳ ממערב ה הדן. וקחמר ובל העורב בפניהם מיד נתיין בו׳. גס זה מן הנסים שבירמוק הדרך כ״ך שהלכו ט ניוס לח הי׳ נהם כוס ומעכב כי כל העומד כו׳ ומייחי ליה שנא׳ את אימתי גו׳ והמתי את כל העם גו׳. רס״י פי׳ דמלכון והמתי דיים לי׳ ולח ידענח דח״כ מהיכח דיים ליה מלידך קרח דמייחי וחומר חפול עליהם לימחה גו׳ וטלי כימוחו כרח׳ דמלכון לימה דכחיב בהכיו קרחי ומחמע ליה דכן דרך חמחפחה מלימה כחרז ומכוס דהחוח קרח דכחיב חז יסיר מכמע דבקריעח יס סוף לחיכי כל הענין כמעט עמים גו׳ לח נבהלו גו׳ כמוהו גו׳ קחמר דעד יעבור גו׳ מכמע דקחי כמי להעברת הירדן שהי׳ לעתיד נימי יהושע וכפל עד יעבור גו׳ עד ניחם שניה נימי עזרא דכחיב נכחוי חנרוח יחבו לי חל פחים עבר הנהר חבר יעבורו גו׳ ולח כימח ליה לחלמודא לפרש שני העבירות על כחלי חרטן ועל הירדן כחיבחומו דלח מליטו לפרש העבר׳ נכחלי חרטו וקחמר דח״כ למה נכניס נימי עזרא׳ שניה נימי עזרא׳ לח

סי׳ לימם ופחד על סחומח כנהעברה סירדן דחל קרח מדעם לפו וקחמר רחיין סיו ט׳ כדחיכח בקרח חלח שגרם חחט׳ וע״כ קילם נימי יהושע עמך חבל נימי עזרא לח קילם כן חלח עם ז וקי״ל: ואח״כ הביאו את האבנים ובנו את המזבח ומדוהו בסיד וכתבו כו׳. וכן חמי נמחכי׳ ולכחוי׳ קשה דהל״ל ממן מכח ר״ם לחבל ר״י קנר לעיל כחב וחח״כ קר ר״ל דסחי וקדוחו נקיד דחכח סייט נין כל חבן וחבן לבנין המזבח כמין מכחבו סחוס׳ לעיל חבל חחר מהכחיבה ה׳ סקיד על החבנים כר״י ונימח דנקרח חחד כחיב ומדם לוחס נקיד וחח״כ וכחבה עליהן גוי ונחר סכי כחיב שנים ומדם לוחס נקיד גו׳ דמשמע לחר מכחיב׳ ר״ל דקיד קחח ס״ט נין חבן לחבן למחבה וקיד בחרח על כחיבה החבנים וד״ק: וכתיב שתים עשרה האבנים האלה וגו׳. הח רחי׳ לחלעיל דלוחס חבנים שכבו מחבה נהר עיבל וכחבו עליהן קסלם וגבו בגלגל שהוח ס׳ נחלן סילשון כדמפ״ש נחלי קרח סנים יסובב בגלגל וד״ק: צרעה לא עברה עמדם ולא בו׳. מפרש״י נחומם נרחי׳ לפרש דחדקדק הכי חדלח חלו שכבעבי וחחחי שחס חרן קיחן ושב ופריך והכחיב ושלחתי יגו׳ וחבית נימי חי שחוח מעבר סירדן והלח׳ ומפני על שחם סירדן עומדים כו׳ דחתי קחוב לירדן עלד מעבר ה׳ כך חוכן דבריו ולימי יודע מכ״ל דחתי מלרן קיחן ושוב הוח דחל נבי חבקוק כחיב בחיב נבי חת לנקח לחמה קלחי בחיי מעבי בחת חת דחמכח מכל זה דחתי מעבר לירדן נמערב ה׳ וכילחה לפרש דלח לחלי קרח קחמיך לומר חלח עבירה לרעה עמחם חלח מדכחיב ניהושע וחשלח לפניכם חת הלרע׳ וחגרם לוחס מפניכם שני חלכי החמורי וגו׳ דמשמע סלרע׳ לח עבירם חלח גרם חלח שני חלכי החמורי חסס לרן קיחן ושוב נסולי קלחי ופריך וקרח דחומם וחלחתי חת הלרע׳ ובן מחתי ובן מחתי שהוכיח נקרח פריך ומפני על שפח סירדן עומדים וחקקה וכו׳ ומייחי מדכחיב וחכני העמדתי חת החמורי וגו׳ לחמורי ודלי מלרן קיחן ושוב הוח כדמוכחי קלחי ולח נייחי חלח מהח דחקקה בהן מרה כו׳ וכני כמי כימח דחקק עלר זה סל סירדן לכד החחר ולעדו לומר מהלי קרח דע״י זריקם ס׳ מדכחיב חסר כנוב׳ וגו׳ ותחמיד פריו ממעל וגו׳ דחמעיקן דגס בנוסחן כ״כ הזקנן הלרעה מלמעה למעל׳ בעיניהם ע״י זריקתם וכן מלעלה הזקנן עלמעה ע״י קרוס וקרי חעיניס פרי ממעל כי עין הוח עיקר פרי מעלניו להרע כמ״ש עיכו ולבח חחי קרקורי דעבירה הן וקי״ל:

משנה ששה שבטים עלו לראש הר גריזים וששה שבטים עלו לראש הר עיבל והכהנים והלוים והארון עומדים למטה באמצע הכהנים מקיפין את הארון והלוים את הכהנים וישראל מזה ומזה שנא׳ °וכל ישראל וזקניו ושוטריו ושופטיו עומדים מזה ומזה לארון נגד הכהנים הלוים ונומר הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה תועבת ה׳ אלו ואלו עונין אמן. הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה °ארור האיש אשר יעשה פסל

וכקבלו הכהנים ואלו נגלגל פרי ר׳ יסיע ניקלים יהושע קוף קי׳ ג׳ מסכל מעשו כוכוס מפרסם ומחבר הלבך סם ר׳ עבר מפרש מעיומם בגמנסה מפרסם: תנא נשמע לפ פרים מעשם. הכח ליישכן ליחן מעם למה נחמם לה מעיה עשיהם נשמע רש לקרם ומחבר פשוט פוקבה נחל קדושם הפרן ומיחל על דרך רחימחי נפרשים יעקוב סם ר׳ מפרשים דף ניח ס״ם סם סין פנוך הכלבים סם סין לחכה מהלך כפנו סין סנו זוין מפקיעתו למר מקבילו מלוך לפ פסלה לבוך חלה הכישה כיב למל ניהושע מלינו מקבל לח מהלך בפנה מפרש״י קדם שהלך מלוך לבוך: שוף׳ ניפוק כי ומיל ומכל ומיכל. כל הפוכך לפרש ניחל כדי לפחוח מפרש ניחל ניהושע. כל הפוכך לפרש ניחל כדי לפחוח כמו מהכחיב מקבים ניהושע כחלי ניהושע ר׳ סיום כמה למל נוכך כפיני כל יכחיל לפר יפשן כי כפר ניים סם ממם לניה ממן לפיכך כי חלף יפחי ממן חמחמו נוסם כל זה לכך ממן לו ניפשם לפרש:

פסל ומסכה היו אלו ואלו עתין אמן עד שנטמרים ברכות וקללות ואחר כך הביאו את האבנים ובנו את המזבח וסדרו בסיד וכתבו עליהם את כל דברי התורה בשבעים לשון שנאמר °באר היטב תגלו את האבנים ובאו ולנו במקומם:

למטה באמצע. נין סני סמרים: מזה ומזה. עמהן ומכתן על סמרים: **רבנו.** סלרים סרימס כנגד כל נריזים ועמהו נגרני כל המחוזים היו מעורים מהלם נלמון נרכה: אלו ואלו. שנאר נריזים ונעיבל עינל ושל דכתיב שלם יעמדו לברך לא מפיו מקללים ענרכים ומקללים שלם סלרים משומדים נין סני סמרים סומכים סרימס לסר נריזים נגרכם ולסר כינל נקללם: הביאו את האבנים. דכתיב ובים סם מצבח וגו׳ וכתבת עליהן סת כל דברי סמורס סזאת נאר סיטב: **ונטלו את האבנים.** שמרו סת סמצבח לאחר שכתבו סטוטס וסמלוסים כדכתיב ומעלים עליו עולות: **ולנו במקומם.** נגרים מלהם ענגל ומס סקשר לסם סחנרים.

נמי כאי °והחציו אמר רב כרנא כדרך שחלוקין כאן חלוקין באבני אפוד מיתיבי שני אבנים טובות היו לו לכיני על בתפיו אחת מכאן ואחת ככאן ושמות של יב שבטים כתיב עליהם ששה על אבן ו וששה על אבן ו שנאמר °ששה משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כתולדותם שנית כתולדותם ולא ראשונה כתולדותם מפני שידודה מוקדם וחמשים אותיות היו ביה על אבן ו וכיה על אבן ו ר׳ חנינא בן גמליאל אומר °לא כדרך שחלוקין בחומש המקודים חלוקין באבני אפוד אלא כדרך שחלוקין בחומש שני כיצד בני לאה כסדרן בני רחל אחד מכאן ואחד מכאן ובני שפחות באמצע ואלא מה אני מקיים כתולדותם בשמותם שקרא להם אביהם ולא בשמות שקרא להם משה ראובן ולא ראובני שמעון ולא שבעוני דן ולא דני נד ולא נרי תיובתא דרב כרנא תיובתא. ואלא מאי והחציו הנא חציו של מול הר עיבל מיבה מחציו של מול הר עיבל מפני שלוי למטה אדרבה מפני שלוי למטה בצדי להו היק אף עים שלוי למטה °בני יוסף עמהם שנאמר °וידברו בני יוסף את יהושע לאמר מדוע נתת לי נחל וחבל אחד נר ויאמר אליהם יהושע אם עם רב אתה עלה לך היערה אמר להם לכו והחביאו עצמכם ביערים שלא תשלוט בכם עין רעה אמרו ליה זרעיה דיוסף לא שלמא ביה עינא מישא דכתיב °כו פרת יוסף כן פרת עלי עין ואין אברו אחת עלי עין אלא שלי עין. רב יוסי בר חנינא אמר מרבא °וידעו לחוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסים עליהם ואין העין שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין העין שולט בהן הני חמשין אותיות חמשין נבי חדא היין אין יצחק רמסיפו ליוסף את אתה שנאמר °עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים. מתקיף לה רבינו כתולדותם בעינן אלא בכל התורה כולה בניסן כתיב ורבא בניסן שלם כדכתיב °ואביו קרא לו בניסן:

מאי והחציו. נסקסד יסומע מכי כמיב נהלי קרס דמתניתין וכל יסרמלל ומקרי וגר חלי לל מול סר נריזים והחלי לל מול סר עיבל ומקרי לינל לעיכמ"ל ומחלי דמסמע חלי המיזמל לו חלי סמכר מעוקב מאי: כדרך שחלוקין. סמנעים נהר נריזים ונהר עיבל כדכתיב לאם יעמדו לנרך לאם סעם על סר נריזים ולאם יעמדו על סקללם נהר עיבל: כך הלוקין באבני אפוד. בחמור נעם סעם מממותם וגר דסכך סעם דסר נריזים כמוצים על סחמת ועעם דסר עיבל כחיבין על סכתים ויסיב דכתיב והחלי לאומו חלי סמקוק נחמת מן סלמנים: בתולדותם. כקדר לידען עעם סלמזמים כסדרן נד לבר יעקכר זבולון בנימין זה קדר לידען ועעם סלמזמים נכתבו נם יהודם ראובן ממעון לוי דן נפתלי כקדר לידען מן מיסודם: וכיה על אבן ו. לקמים מרים עעם מחזונים כיה סות ושם: לא כדרך שחלוקין בחומש המקודים. כלומר כדרך סמכורין במוצם סמקודים סות קפר-וידבר שנכתבו נחלה אלם ממוצם סלמנים לאמר יעמדו לברך: בחומש שני. נחמנה ואלה שמות ראובן ממעון לוי יהודה יששכר זבולן בנימין נפתלי גד ואשר ועכים נימין דן נפתלי גד לבר יעקכ: איכ מה תל כתולדותם. רמזל ולא כדרך לידען עס נסדרן: תיובתא דרב כהנא. (דסלה) [דלכלי] עלמל לן זה קדר סר נריזים וסר עיבל דחלי קדר כל נריזים ממעון לוי ויסודם יששכר זיסק ובנימין ונהר עיבל ולאמר נד ולאמר זבולן דן ונפתלי: מיובה מהציו כת. וסיב דקלמר והחלי לל מול סר עיבל (סמזמן שנמלחן) [החלי ממזנו שנמלין]: מצני שלוי למטה. זקק כהנים ולוים הד עם הלין נן שני סרים כדלקמן: כ"ש דכצדי להו. מכיו לל סר נריזים שהיו שכעו לוי מפן סיס: אלא היקאים שלוי למטה. מפיס הלין על סיענריזים מהנה מפני מיזסף עמסם ומחנים סז: וידברו בני יוסף וגו׳. פיעים דקלמ ולכי עם רב לאמר עד כה ברכני ה׳: עולי עין. שלין של סעין ולין סעין שלם עליסם: וידבו לחוב. כך נרכן יעקב לשכטם ולפרים: בצור חדא דמ. לאמן סשכים קלי: בתולדותם בענין. כשמות לאמר קרא לשם לניהם:

מהדרשא כדרך שחלוקין באן כך כו׳. תלמן סכחוב זה בזם לכמן

דכמו מצחני לחוד מני מחלוקת היו לזכיין למוצא כמפורש בקרא כן לגבי מני מחלוקת נמי לוחס בממרו על המלונה לזכיין לגרר׳ מתפך וקיל: שניה בתולדותם ולא ראשונה כו׳. ורפ״י במתני׳ לא דק מפיהם כתולדותם כפרד ממולו ולמזן במשען לי ויהוד׳ דן כו׳ ולפ״י ליהוד׳ מוקדם לתולדותם לא קאי רק לחכמים מיהו נראה דגם לפי׳ במעתין כתולדותם קאי כמו לחלוק׳ לגבי ממנה החמרים מלא מלכיאל כתולדותם לכניה במריכן דלחכמים נלמ כולה כתולדותם ליהוד׳ מוקדם לחכ״ל רפ״י במתני׳ יהוד׳ נרציעי כתולדתו הוא קוחר הבריחה ליהכא וקיל: לא בדרך שחלוקין בחומש הפקדים כו׳. נפ מלא רחב שם לרי מ״מ י״ג חזו שם ליוסף מחלק לפכים לחברים ומנמה מלא כדרך שחלוקין במתני׳ שני כו׳ יהי׳ יוסף נמחזוקה כפרפ״י הנפ מלא ילפ נכי יעקב שנאים מגליסה מ״מ מזכי לחי״ב לכלנו לוחס מרכתיב ויוסף הי׳ נמלכים ומה הענפ. נפ שהי׳ יוסף נדול נאחיו נכתב נאחוד נחזקה למעלתו וגדולתו מלא הי׳ נכלל נאי מלכים כי כנר כתנדל נמלכים מרס נואס ואי נצואס כענפ מעתו על יעקב כלמה עם יוסף שהי׳ שם וקיל: ולא כשמות שנקרא לדם משה ראובן ולא ראובני כו׳. לח כמלה נמקרח נחורה נשר׳ פמחם מלח נאי לחוכן ומשון לחוכני ממעני לחבל נדן וגר לח נלחוד שם הנדי הדבי מלח נכנימים כמלה וקיל דלאי דוקא שקרא להם משה וקיל: חציו של מול הר נריזים מריכה. מהציו של הר עיבל כו׳. וכחנו החום׳ דניומבל׳ לימא נהיפך מלמד ממשנים נהר נריזים ומחזים נהר עיבל הי׳ וכחנו דניומבל׳ מיפנ יהר והיימ משום דוסמיה נהר עיבל נפ׳ משמע שהוא המצוכר והוא הדין דהי מליו נמצמים לימו מוכח וחזנח נגבי הי״ם מכל המקרחות נפרקן נפ׳ שנמצים לימו מוכח כן מלח לחוכן ו׳ מנעים מנהר נריזים היו יהר הי׳ לחף נמרך החזק לומר מהן הלוים עומדו למעה הי׳ לוים לו יהר כמ״ם החום׳ למשמע לקמן דלח מלחו עומדו למעה מלח אקי כאוכה ולימה לפל לחלמודיפו דלחמן דהר נריזים מחזים ניחח כלים כפנמים והח דכחיב והחליו נפ׳ נגי הר עיבל לחו משום דהוח מצוכר נרוב נגי כמ״ם החום׳ מלח דהי״ם שהוא מצוכר בחליו׳ נפ׳ מנעים מנהר נריזים נפ׳ שנמצים בחוכן ו׳ מנעים מנהר עיבל עומדו כלם שם לפל חליו נפ׳ הר נריזים לח עומדו כלם שם מהרי מלוים עומדו הרפם מהם למעה חי״ם חעי״ם מלוי למעה מלחכן הר נריזים ולכך כחיב נהם נלחוד נחזקת שנמצים עומדו יחד נחליו נפ׳ שנמצים שעומדו כלם שם מ״מ שנהר נריזים מחזים כרפמיק שנהי יעקב שמהם שהי׳ וחנני

שיצאות שכבת זרעו מבין צפרניו ואע"פ כן יצאו מבנימין אהיו וכולן נקראו על שמו של יוסף שנאמר ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מופים וחופים וארד בלע שנבלע בין האומות בכר שהיה בכור לאמו. אשבל ששבו אל. גרא שגר באכסניות ונעמן שנעים ביותר. אחי וראש אחי וראשי הוא. מופים וחופים הוא לא ראה כחושי ואני לא ראיתי בחופתו. וארד אין שירד לבין אוה"ע ואין שפיו דומין לוורד:

בסהר. מסמיה מס הערוה והמוציד על עלמו וכבש חת ילח:

ירושה שקידש שיש בפרקי. על סס כדלקמן: נקרא בלו. סס בן ר' מחיה כלול נמנו של יוסף: **לדבר עבירה.** וחלי מלחכמו המעים: **מלאכתו מפש.** מלחכה: **צריכין.** נחמרים: **יאבד הן.** סס מת סחת יקר מכל הן: **קשתו.** סכנת חשו על סס סיזיה כמן: **ויפוזו.** לשון ויפוזו סדיין ולדי מחלפין זה בזה **כחו לעקב העקב:** **שנערן אינבעותיו בקרקע.** ונמחך עליהס כדי (פיסים דמנו) [בימיקר] ויעיד נלעמו ויעבור הקף ילח: **מידי אבידותיו של יעקב.** מסס זכה נסיה ותיה ומכס זכס להיות נחלן מלחני ישראל: **רועה ישראל האזינה.** כלני סכיה מלחר: **נודע כצאן יוסף.** קרי (ביה) כלען יוסף המנהיגס כלחט של יוסף **מלמת מקני יפרחל** לחס של יוסף **והוא סרועם:** **אלה תולדות יעקב יוסף.** **תולדות** **מילתו** **שיעקב** **כעבור** **ולתי** **לגלות** **עיוסף:** **ואע"פ יצאו מבנימין אחד.** **לחס** **עשרם** **שמחתו** **עיוסף** **נעשר** **לעשרה:** **שגר באכסניות.** **נחלן** **כגרים:** **מופים.** **מפוים** **נדגי** **ר' חמחמת** **סמים** **סיו** **כפי** **שעקב** **לחני** **נחלסה** **עקבל** **מסס** **ושגר:**

תוספות לעשות נכיו . נלחה מסוס דחלילו מלמן ניחה ודע הניחה קל דייק נפי לעשות לרבו נכנס: נלחמה מעת נחמת דיוקו על מנין. כחב רבינו מסה הדיבן ולח לים מלחני סנים לו לים סס מבלל לחים לחר שלח מלחני הנים כלומר חלק ושפלע מסוסים לחני הנים היה סס והוא .ומחת דיוקו של מנין ודיעת קלת מנין הכלים לו נחלן

● ישרים והוא מדכחיב נעים ומסמע נעים לו (לקל נחלן היה):

מדרש"א יוסף שקידש ש"ש בסתר כו' מאי היא דכתיב ש' מלמד ששניהם לדבר עבירה כו'. לכחורה הוא רחי' לפחות ויל דחס לו היה מסכון הוא כמנח לעיל ג"כ לדבר עביר' חשבר ממילחת מחזיו פיהם נס חו כמ"ם לעיל הן לחזוקי לח ידע לחני ובומר ולח חשך ממני מחומה כי חס לחוכך וגו' ויפי כדנרה לליו יום יום ולח קמע וגו' דחין זה קדום הסס חלח מילחת מחזיו ממח יבישו נדבר זה מכני הנים חלל הכח כחיב ויפי כהיום הזה וגו' וחין לים וגו' חלח היה ט' ילחה מלכני נני ים כדלקמן לחזו היום זה כי דחמוחיעין קרל דעילחו לעיה סיה ג"כ לדבר עבירה ניום הזה וכוב כספיהם חל"כ הרי זה קדום הסס נפתר וסהום' שכהנו מכוס דהולילו מלמן ניחה ודע וגו' ע"ם סייה לקון למען דלחור לעשות לרכיו ככנס חלח הניח מחלח חוקרל לעל הכח לח הולידו לפרס כן חלח ממחלה המקרל ויפי כהיום הזה וגו' דריס ניס כמו שכחבמו יע"ל לעיל לעשות לרכיו ככנס מדלח כחיב לעשו' הלחה וכחב ומלחכתו דייק לעבוד לרכיו ולח מלחכת מחזיו ומען דלחור מלחכתו מוכן מפרס לה ומלחכתו המיוחדת לו כעין לעיין

סמם שמשם סיפו נמור: **אעפ"כ** ילמו מבנימין. ולפשר ומשמת מפי מפיר סס דחיפת בפרקי ר' דסב ויפי פרכיה על יוסף יום יום נגיה סל ומל כיפן סנה ומחלמן פיה קפם יולי

נמנקנו כמפורש נמכנמר ע"ס: ואין איש ונר אפשר ביח גדול ס'. ופ"י נמוסם קמפיק זה סדרוש מיימח דקרא ויפי כהיום הזה כלומר ויפי כחמר הניע יום מיומר כי' ע"ם ולא ידענא למה הניח דנרי החלמוד ולא מפיק ליה הכא חלא מפימח דקרא ואין לים וגו' לחמר ניח גדול כי' ורש"י נייסב פיומ"י נמוסם על פי סחכנה. ומ"ש דדיים סס ל"י לין לים וגו' סנקט עלמו כי' ודיים כמי ל"י נוסים כל דיום לידם כי' וסייט מיימח דקרא ויפי כהיום הזה נומר גס סם סמי' סס יום מיומר יום לחוק כי' מל פי סחכנומ ע"ס: **באותה שעה באתה דיוקנו של אבינו כי'.** עיין נמוס' נסס רבי מסס דלכן מלכחיע ולין לים מלכחי הניח סל חלנן מלכחי ניח פי' סס וסייט למוס דיוקנו כי' ומדכחיב נניח מסמע נניח לח ע"כ מוכן דנריו ופי' נניח לח לחל נחלן סיה וע"כ סלי דיוקנו לח קלי לחכחי ניח כמכמוש סכחוב דסכחב ולחי נחלן כמי לח סחו דסכלס לניח ע"ז חלא קלי חלים לחר חלא מלחכי ניח ולולי מסמע נרמוס דיוקנו והיה לוסה יעקב החקוק ממח כמה הכנוד כרחים ל נחלן ומנר המעים ולזה כחב עידי לניב יעקב ונמדנם כיון שנח ליעקב לה נח הקניים נדמוס לחיו ונחקרלה כו' ע"כ: **אל יוסף עתידין אחיך שיכתבו על אבני כו'.** קמיך מדקסה דלקון מסס רומה לחן וגו' ומוח מנוחר שכבחב ממוחם נמקום קדום על לחכי חפוד נגבדי קדש ניהיה סמם לזכרן נקדוסה ומוח נגדר עדוס כדחמרינן כל מקום שים גדר עדוס לחם מלח קדושה וחם סחמר רצונך שימחה שמך מביניהם נגדל עדה ותקרא רועה זונות יאבד הן. ופרפ"י סס מוב שמוע יקר מכל הן ע"כ ויש לפרכו כפסניה ילחר הן ניהיו הלחן חלשור סמים סום הן רע כדלמרינן פ"ב דע"ז: **וקלמר מיד ותשב באיתן קשתו כו' ששבה קשתו לאיתנו כו'.** עיין פרפ"י ועי"ל מלמן קמי עדוס וכן כרלה מלמן ל"ב וקלמר ויפוזו זרועי ידיו וגו' ויצא שבבת זרעו מבין כו'. עיין פרפ"י ועי"ל מלמן מוד חקר סרי"ם ומחשו מל' זרע וכן הוח לשון ב"ר ויפוזו זרועי ידיו מלי' כחפזר זרעו ולא ט דרך לפרכיו ומיד לשון רבים קלת' דכמן ידיו נקרקע וכ"ם לשון חמחמת נעץ עבר מלבשחיו נקרקע כו' ודקרק לומר מבין לפרכי ידיו כו' מסוס דחלמי חיס יוסף כזכר מלינע ידיו נחמם כדחמרינן נפ' כל סיד ומיסו מסוס נמוכל מכנת זרע כעכם סלח ילחו ממנו יש מנהים כדלקמן ולחמר מסס זכה וכעכם כו' דנס לזה זכה ומחמת כח"ל לחניו סלח יהיה נקרל דומה זוטה וגו' וקנל דנריו זכה לחיות רומה לכלנל חה לחניו ויפיו נמלרים וקיל: **ראוי היה יוסף לצאת בולי שנאמר אלה תולדות יעקב יוסף וגו'.** לפי פסוקו כמו חלה תולדות מה סס חם ויפה פ"ל למכחב כמי מכה חלה תולדה יעקב ללמוד כו' כמדל תולדותם וכיה נניר לה פוס ל"ל כן חלה חלה תולדה יעקב ללמוד מה סס חם ויפה פ"ל למכחב כמי מכה חלה תולדות יעקב יוסף ויפי כהיום הזה וגו' דלים לים חכח חולדות נמוסנפר דסייט ר"ב סמיו ליעקב ילחים לללח מיוסף ולכך דיים לים חכח חלה חולדות יעקב יוסף ולפי סיום עיקר חולדותיו סכל עלמו של יעקב לה עבד חלה ירחמין וכל מם מלירע ליעקב לירע ליוסף ויה חיקונין סיה דומה לחניו כמפורש הכל נניר ולזה מבפחתו ממנו " נניס נחולחת מכנת זרע נחמו לחחיו נניחין סיהיה ג"כ נן ילחל יים לנחול חם חלו " נניס מהוליד נניחין היו חחת הנחת על יוסף חולדות עלמו סיכן חלנ דחמחמת נניחין כמי היה ילחי ליחנחיל חולדות יים לפרס מכל חלו עבריה טלדו לנניחין היה חחת על יוסף חלה דקחמר דלכך טלח לו כ"כ נניס עבריה נלא כולדו לה' וק הסנעני כדי למלחות חפחח

(אל מאי האי אל להיק) אל אנמרן אנמריה ולא דמה
קא נמר אל אשתבע לי דלא מנלית אישתבע ליה כי
קאמר ליה יוסף °אבי השביעני לאמר אל זל איתשיל
אשבועתך אל איתשיל נמי אדידך ואעיג דלא נידאג לי
אמר ליה °עלה וקבור את אביך כאשר השביעך:
איצטגנינין. מכמרי ומחיש נסכנים ויחדין נחסומת סחנים:
גנוני מלכות. גוזני מלכים נחכמת ונטוחה ויפי:
עדות ביהוסף שמו. פיסים דקרא שפת לא ידעתי לשמע:
איתשיל אשבועתך. משמל לחכמים פיירחים לך:

מדרש עבר שלקדו רבו סי'. לחיחת נמדרש פיים כחוב
נכימוסי מלכים מלין עבד מולך ולא לעבם נבדי פרים
כפרסי נפסוק לגבר עבר עבדי ופיחם חפונת פרעה נסני מלכים
חכי רחלה בו כלומר מחכי רחלה מחכמתו ומולחו מלין זה מן יחוסי
עבדי' חלה מנני מלכים ומלה כלין כמכר לעבד כמים כי נבב נבנבי
מלרן נר' וכן שממרו ליס א"ב יהא יודע בע' לשון סי'. סיי
נכימוסיסם וכדלמריכן בקהדרין דלה שנמידו חלה חיודע נשנעים
לשן. ולמר בא גבריאל ולמדו בר' דסיף לו אות אחת משמו
בר' שנא' עדות ביהוסף שמו. לית' נמדרש' רמז נחלי קרא שממחל
נע' ומקיים נע' והם ודלי הם דזכם יוסף לשון' ס' סי' נעטר מקדים
שם סמים נקמר כדלעיל חלה דחכח קלמר על ידי מקדים שם סמים
נקמר וכנם ילמו זכם נשנה נלריכה לי לפוקף לו ס' משמו של
סקב"ם כדי שידע נע' לשון ומפ"י יעלם נגדולה ולילי שכנם ילמו
נחחם פומיפר לח סיס זכם לכל זה ופיחום הכחוב כך חוח מרחם
ניהוסף נר' שם של י"ה. שחוח עדות ליסרחל נגדל עדות כחים
שנחי ים עדות ליסרחל נר' לחקיים ניהוסף שכהוסף לו ס' ניהוסף
שמו חוח שם י"ה ועי"ן זכ נלחוח מושל על מלריס כי גס שפח לח
ידעתי חשמע ים כזה רמז נפוחם שלמר פרעה שכשלח כזה לחם
לחנר רוח מלטים נר' דסיינו כה מלחכי סחים כמ"ם שפח מלחכי
חומות נר' לו חוח ס' משמו של הקב"ה חוח מלטים ולמר ס"ן
מחרי הודיע לחטים לחוכך לח כל זלח נר' דסיים ע' לשון לח נשון
נר' ועל פיך יפק נר'. ולמר למודר כל לישנא כר' אישתעי אידי
בלה"ק לא הזה ידע ס'. גם כזם ים רמז נקרא לנחר חלי קרא
דמיימי כחיב ויקרא פרעה שם יוסף לפנח פענח נומר ע"ם מילי
דממיחן לפרעה סייט לה"ק נלין כגר ליוסף גם מהשוחם דעמיחן
כגר ליוסף חייט ע' לשון נלין ליס עוזה נחוכפוחם ה' לו מקרים זה
מממע דלה"ק לימ נכלל שנעים לשומם וכן כלחה דע' לחומם נזולת
יסרחל כדמוכח ממ' פרי חכ. והח דחשנעים פרעה דלה מנלי ליס
לחו מהום ניממוקיסן סידע המלך כל ע' לשומת החלי לה"ק ליס
נכלל ע' לשון חלה מהום דנכחי חי' ל לפרעה מיוסף ידע נלשון
ח' פוסף לה"ק יוחר על ע' לשון והוח לה ידע להסיע ל הסחה לחן
מקום לקוסיים פרלים נפי פי המדנר נר' דחך פוסף יוסף לרבר
עם חחו נלה"ק כר' ע"ם דפרעה לה חשנעים חלה מהום נגלי שלא
ישחמני עמו כיון שלה יוכל להסיע ל וק"ל: כי אל אבי השביעני
אל

צב א"ר חייא בר אבא אמר ר' יוחנן בשעה שאמר פרעה ליוסף °ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו אמרו לו אצטגנינין עבר שלקחו רבו בעשרים כסף תמשילהו עלינו אמר להן גנוני מלכות אני רואה בו אמרו לו אם כן יהא יודע בשבעים לשון (אמר להן אי הכי לכחר אידבקיה בלילא) בא גבריאל ולמדו שבעים לשון לא הוה קא גמר הוסף לו אות אחת משמו של הקביה ולמד שנאמר °עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע לצמרא כל לישנא דאשתעי פרעה בהדייה אהדר ליה אידו לסוף הוה קא משתעי יוסף בלה"ק ולא הוה פרעה ידע מאי הוה קאמר

עין יעקב

אל איתשל ס'. דמסתע מהך סכמונים סהולך יוסף לרנוח עליו רעים לנקם מפרעה על כך כמו סכחוב ודבר יוסף אל בית פרעה נו' סהרי לא מלחתי קו בעיניכם דבדו בה נלחמי פרעה לאמר להי שבשיעי נו' ושיעו דלא ניחא ליה לפרעה משום דלהכא נמדבסות מרלם פרעה סכחבירך כיצם כשנת יעקב למלריס גם שפפק הרעב וע"כ דלה לעכב גם לחיוהו שם ולולי הבטוחה של יוסף שקבל עליו לא סיה כחרלם פרעה להעלותו משם כדלכחיב עלה וקבור לח לחיך וכחלר השבועך ונודלי דהי' מפליה ביוסף משום זה זיל לישבל לחבוחך מי לחו דלזיל ולישבל כמי לחיך ודו"ק:

צב ס"פ **וישורדה** מאי היא דתניא היה רבי מאיר אומר בשעה שהיו ישראל עומדים על שפת הים היו שבטים מדיינים זה עם זה אומר אני יורד תחלה לים ז לוזה אומר אני יורד תחלה לים קפץ "שבטו של בנימין וירד תחלה לים שנא' °שם בנימין צעיר רודם אית רודם אלא רד ים והיו שרי יהודה רונמין אותם שנאמ' °שרי יהודה רגמתם (שרי זבולן שרי נפתלי) לפיכך זכה בנימין הצריק ונעשה אושפזכן לנבודה שנאמר °יבין כתפיו שכן אין רבי יהודה לא בך היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד תחלה לים וזה אומר אין אני יורד תחלה לים קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחלה שנאמר °סבבוני בבחש אפרים ובמרמה בית ישראל ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן ועליו מפורש בקבלה °הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש נו' °אל תשטפני שבולת מים ואל תבלעני מצולה ואל תאטר עלי באר סיה באיתה שעה היה משה מאריך בתפלה אל הקב"ה ידידי טובעים בים ואתה מאריך בתפלה לפני. אמר לפניו רבש"ע מה יש לי לעשות אינ "דבר אל בני ישראל ויכעו ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ונו' לפיכך זכה יהודה לעשות ממשלה בישראל שנא' "היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו מיט היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו משום דהים ראה וינס: אושפזיכן לנבורה. שנים קדמי הקדמים נמי נחלקו: בבחיש אפרים. מילחו לכמוך עליו וכחבו נלחמוכם: רד עם אל. יד ליס על שנמס נהקביס: ישראל ממשלותיו. ליהודס שנהקדש לעשול נפס:

מדרש"א קפץ שבטו של בנימין וירד לים כו'. ויל קדם שכנקע הים והחמיל נדבר ס' אל משה דבר אל בני ישראל ויסעו כפרס' ע"ם ודכחיב נתר הכי ואחה הרם אח מטך נו' ובקעהו ויבואו בני ישראל נו' סיה משה מחרין בחפלה אל הקב"ה ואמר לפניו רבש"ע הרבה בריות יש בעולמך שעוסקים בשירה ואין אתה נזקק להן ואני שעוסק בך אתה נזקק לי אמר לו הקב"ה משה בני ישראל חטאו ומבקשים שאעשה להם נס על ידי שליח ואני מבקש ממך שתעשה לי נס בעלמך אמר לפניו רבש"ע ומה אעשה אמר לו הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה ומה הים מתחלק בשבילי אני על אחת כמה וכמה שיעשה נס לבני ולבני בני עד סוף כל הדורות הדא הוא דכחיב ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים ויראו ישראל את מצרים מת על שפת הים ויראו ישראל את היד הגדולה וגו' ויאמן העם ויירא את ה' ובמשה עבדו: קפץ שבטו של בנימין וירד לים כו'. עיין פרש"י ומ"ל ע"ם פקל מיכה סהי' עומסם בים כמ"ש ועבר בים לרה כדלמר ס' חלק לבל יהודה עוד רד עם אל כפרש"י ומקיים בים ועם קדושים כאחן מקודם ע"ם ובאמן בה' ובמשה עבדו לירד לים כמ"ש ויקבעו לן לסס חלה ליקח כו' לפי שנחוכה לאמר ולענקן בני ישראל אל ה' נו' דהייט חפלה דבקבלה מפורש·המלחס כל כה זו שקדמו ס"ם שכאל הומיעני כי נחה בים נו' ואמר הכי אמה הי מלחמ' כ' כמ"ם ט הקב"ה מה חלעק נו' כמפורש נמכילחה ועיין ניהט"ן ולחמר דהייט חפלה זו דמייחי דמפורש נקבלי בים בה מלימה בנדים ובשומם ועבייחים כשולים בם חפלה קלים יבפיון ממשה שלמר אל כח רפח נח לם ולח חלריך לומר חלהים ובחפלה זו לומר הומיעני חלהים נחוקם אל ואיל הקב"ה ידידי מוצעים בים ואחה מלריך כי דבמקום שכנה מחפללין חפלה קלרה כדלמרי' נמס' נרכות ובקש לשון ידידי לי"ע דבניין יד החלה לים חכה דבין כחפיו שכן ובהחוח ליסח דקרח קרחו לבניין שלר יחיד ס' נו' ולמר שליל הקב"ה דבר אל בני ישראל ויסעו לנבי חוסן בידו לים חחלה חין להם חלה ליקע כו' כפרש"י נחומע ולנבי שלר השבטים כמה חת יהך נו' לפיכך זכה יהודה ס' מה עשה כו' משום דהים רחה ויסס ויחזיר פחות ולא קרעו עד שבחלה לים זה רחה הים ויסס מפניו שלח השבטים ים ע"ד שלמר בדיק מוסל בילחה ס' וקיל:

הדריש היו שבטים מדיינים כו'. ים לדקדק במיון שבים פחות מכל שבר ועם נו כדי לייכנם כמה נבי חדם בנחת אחת מה נהם ולמחלוקת לומר לני נכנם חפלה סהי הים פחות וכל הקודם לייכנם ייכנם מעבר חשר ובשביל כסף מחוקק ניחלהי שלחיות נכנם חפלה ,לדוגו על יוסף כי נזכרהו הקב"ה שים וכל שבט הגיע לייכנם היה רוצה ליקח ממנו לדוגו על יוסף לדי לייכנם ממנו של הים ושל זה היה כל אחד חומר לני נכנם חפלה עד שקפץ שבט בנימין ונכנס למיב שלח היה פחר לדוגו על יוסף שלחי שם בנימין לעיל יהודה על הקדי יהודה חלח יד ים ושים על הקדי יהודה שוב שהם שוב שלטון בידוי ומשלה הילל לעיל יהודה מלי יהודה לכך ולמה יהודה שטריקון שלטון יד ים ושבים שהוא נדהם שלטון מיב ים מיט זו משמעו שהוא לשון בידוי ומשלה שהכה שבט בנימין לשבוח ולידוי שנד זה מיב כיון שבני יהודה הגעו לוחם ונקבו על הים היה בידוי יהודה וחבו שם בנימין נעיל יהודה כחשעה בידוי ומשלתו לפי שכשרד ים שני יהודה הגשחם והיו לוגעים לוחם ונלחום והיו עיקר נידחת הים ולפיכך לבנימין שהחחילו נקדום שהו יחני החפלה משנו שלחה הים שהחלוקה על שחול ונשניל החשבים שהים מיחודים כי הגעו לוחם היה שלבוחם והכידוי לשר כך ליהודה כי ממנו פנה ממנו יחד:

צד ס"פ **תניא** ר' (אלעזר) [אליעזר] בן יעקב אומר אי אפשר לומר לוי למטה שכבר נאמר לוי למעלה ואי אפשר לומר למעלה שכבר נאמר למטה הא כיצד זקני כרוזה

עין יעקב

כדונה ולויה למטה והשאר למעלה רבי יאשיה אומר כל הראוי לשורת למטה והשאר למעלה רבי אומר אלו ואלו למטה עומדים היכן פניהם כלפי הר גריזים ופתחו
דברים יא בכבוה כלפי הר עיבל ופתחו בקללה והאי "על על בסמוך אתה אומר על בסמוך או אינו אלא על ממש
סוטה מ כשהוא אומר "וכתת על האורן את הפרכת הוי אומר על בסמוך:

שכבר נאמר לוי למעלה. ממה כתב נמוסי לנו שנחזו לנרך וגו' שמעון ולוי וגו': שכבר נאמר לוי למטה. נסמך יהושע וכל ישראל הקהיל עומדים מזה ומזה לארון כנד הכהנים והלוים למטה הוי: הראוי לשורת. לכתם הם הארון וסיום מנין לי עד כן כי: למטה. לגלי הארון: אלו ואלו. ישראל ולוים (זקנים וטוערים) למטה הוי כדמיתי נסמך יהושע: על הר גריזים ועל הר עיבל. מכתוב נמוסי על נסמוך כתוספתא ותחל: על הארון. נעיב לאו על ממש דהא מחילים הוי מחוכם ולא הוי קרן:

מדרש"א בל הראוי לשורת למטה כו'. עיין פרקי דרקדק לומר לכתם לכתם הם הארון והם הם כני קהת והיינו משום דמשלי קרא דיהושע דילוף דלוי נמי למטה דכתיב וכל ישראל והקהיו נו' וקי"ל לעיל כתיב כנד הכהנים הלוים ונהלי הארון נרים נו' וקי"ל לעיל אלו כהוכה ולוים הוי למטה הא בהאוא קרא מפורש שנשלי הארון הם ולא זקנים שנשולים לעצודם משא ומנן כי ונ"ל לגיניה דלעי לחתה שנה ע"ש הדנור הוי לא נשלי הארון זקני כהוכה ולוים וקי"ל: אלו ואלו למטה כו'. לכחוכים קשה מה תיקן בזה הם הם כולן למטה מ"מ תקני דנקרא דקפיד יהושע שיהא שהלוים עם הארון הוי בחלטות הכבנים ולא לחלי הכיא נקרא דמורם לא הלוים בהדי הנשה שנשה דיעמדו על הקללה בהר עיבל וי"ל דרבי לא פליג בהא לחלי דלעיל לי כמר לי כמר ולא פליג עלייהו אלא בחלטא לחריסא דמשמע מדניריסא דבין שנשה דהר גריזים ובין שנשה דהר עיבל למעלה על הארון ומקשי לימא דאלו ואלו למטה כולי ועל בסמוך משמע דכתניא ונתא על כרי הא דמשמע ליה על נסמוך ולא על ממש שנשה נמוסי ע"ש הילכלחי ע"ש:

צה שם **ויכתב** הנשו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה וכו': תיר ברוך בכלל וברוך בפרט ארור בכלל וארור בפרט ללמד וללמד ולשמור ולעשות דרי
שם עיב באן "ד'. דו' דרי כאן חי. חי' דרי טיו וכן בסיני
דברים נח וכן בערבות כואב שנא' "אלה דברי הברית אשר צוה
שם פט ה' את משה ונומר וכתיב "ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם ונומר נמצא מיח בריתות על כל

מצוה ומצוה רבי שמעון מציא דר גריזים והר עיבל ומבנים אהל מועד שכמדבר ובפלונתא דרבי תנאי דתניא ר' ישמעאל אומר בללות נאמרו בסיני ופרשות באהל מועד רבי עקיבא אומר כללות ופרשיות נאמרו בסיני ונשנו באהל מועד ונשתלשו בערבות מואב ואין לי כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכרתו עליה מיח בריתות רבי שמעון בן יהודה איש כפר עכו אומר משום ריש אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכרתו עליה מיח בריתות של תיר אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. אמר רבי לדברי רבי שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאמר משום ר' שמעון אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכרתו עליה מיח בריתות של תיר אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים נמצא לכל א' מישראל ת"ר אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים מאי ביניידו איר משרשיא ערבא וערבא דערבא איבא ביניידו:

ברוך בכלל ברוך בפרט. כל הנכתוב והקללות מאחר נכר גריזים ונכר עיבל נכלל ונרע נחך למר יקים לא דברי סכוהם סוחה לאחר לאחר לא יקים כרי כלל וכן כל לאחם ולאחם נפרט נחך ולאחר. נחך לאחר לא יעמוד מקל ומקבה לאחר לאחר יעמוד מקל ומקבה וכן כולם: ללמד וללמד לשמור ולעשות כל סולם מלן משומם לרנעם לנה ולמדתם לאחם והמרתם לעשותם וכתיב ולמדתם לאחם לא נכיכם כר' כלן לרנעם מעם לכל מלם ועל לרנעתן מקרו לאור ונחך נכלל יפרע נחך לם יעמוד לאחר לם לא ילמדו וכן ללמוד וכן לשמור וכן לעשות נכל לאחד ד' נריזים נריזים לנחך נכלל ונריזים לנחך נפרע נרים לאחר נכלל ונריזים לאחר נפרע נרים לאחר לאחר ד' וד'. ד' נריזים על ללמוד ד' על ללמוד לרי לי ד' וד'. ללימה עוד מ' לשמור ולעשות: ובן בסיני. כשנאמרו כל המלם למעם כיחנו כולם נאחר ונחך נכלל ופרע: ובן בערבות מואב. כשאומרה ליעקוב כדכתיב נעבר הירדן נאחן נחיל מיחב החיל עמה וגו': שנאמר אלה דברי הברית וגו'. נאר קללות ונריזים כתיב מלנר הנרים וגו' ללמד שכריזים עיקרם מחב נכרכם וקללות כן נרים מוב ונסר גריזים ונסר עיבל לא לריך [לאחויי] קרא דעלם קלי (חכם) ונא לירי: מיח בריתות. לכל אחד מישראל מיח מלאכי זימני סני מיח: מרציא הר גריזים. לפי שלא לאחר שעשם עליהם כל האומות אלא עשם שנפרעם: ומבנים אוהל מועד. שלאחר שהוקם שהשכן הנר הקביש עם משה בסיני ולאחרו כל שהוא מכתיב ויבנו כי אלו מחוכל מועד לאחר: בללות נאמרו בסיני.

נסחם

עין יעקב

לשבועה עכ"ל ולפי"ז אלו אקנים וחיים שכועה שהאלים שבועה ובדיעבד פרק הקומץ לין זכן שלא שנה שנה לנקלל לא שנה לשנים על הסוטה כדפרש"י ושנו כלנים הנו' לין לכר אי שנקלל ושנה שלא לנסוטה ונהלי הכיא ונשנעת הכיא לנשנים לי שנשים לנר שנקני ישראל: לשכועה ולעבודה. עיין כשיעורין ועיין כשיעורין קף ליו מיח שנאר אלו ואלו לנו שקאר הענה שנה עיה בסוגיה: קי' דו' הרי כאן ת'. עיין כאריי ונים שנאריכים ריאור נרש"י לעיל הלמוד ולנאר ולעשות ולעשותם דו' ולאחר בפרט הרי ת' ולאחר נכלל הו' ולאחר נכלל הרי שנאמרו ואשנה ואשנה ואשנה לאחר נאחר בפרט

נפסח מלמדים התורה נקיי ולא מחפרקה לא(ונחתל מעצה מחפרקה ע) כגון נקיי כלומר חצמח מליו לא שולחיך וחא מלמיך ולא מידם מתן דמים כילד ומקנדם לימדים ומפסח וכיוצא וכליל על שלה הנסנר ויקרא נחתל מעצה פיסחה: ונשתלשו בערבות מואב. מפי מפה ליסרחל. סיק קנירא ליס כרבי יסמעאל סילכך סר סיי ומחל מעד חדל סוח ורבי מתחן כנירא ליס כרייא סילכך חפי מכה: ריש בן יהודה אומר מיח בריותות. לכל מחד על מיח מלף [נמדבר] ומלמח מלפים ומעם עלום ומלפים כמיון מהיו (נקיי) [נמדבר] מכל מחד מעמה עלא על כל מחיו ר"ג בחוקפתה לומר רבי לדעיהבי מתחן בן יהודה אין לך כל מלה ומלה מלף מלה כיוצאו עליה מיה נרימות על מיי מלף ומלמח מלפים ומקיק: מאי ביניהו. מפי הוקף רבי ומפי פליגי: אמר רב משרשי ערבאוערבא דערבא. חם נעמה כל מחד מהא על ערבותו על חביהו לו לא רבי בחתן בן יהודה קבר לא נעמה כל מחד עלא על חביהו מלה מיפוחו חת הוטות כמלה כל מחד ומחד עלא על מיה נרימות על כל מחד ומחד חבל לא נעמה [כל מחד ומחד] מהא על ערבותו על חביהו מלה על מהבתו על חביהו ומחת רבי למיחר לדברי ליס אבח למהם חת נרימות המדבות יס ל נעמה מיה נרימות על כי רבות לכל ת' ות' וכל ת' ומחד מלה יס כי רבות שכולם מחבירו אה בא על חובחם ועל מדבותם מלה כל מחד מקבל עליו עדבות על כי רבות בשביל מובחו על חביהו וכל מחד מפ' רבות הלוי [קיבל עליו נרימות] כי רבות בשביל מדבות שבשעבו מחד על חביהו וה קבל עליו חף שבועות על עדים:

מדרש"א ברוך כי' ללמוד וללמד לשמור ולעשות דבי באן ד' כו'. הלי לשמור חין לפרש מלבון לחו הוח כדלמרינן כל שמור חין ומחל חימ מלה ל"ת ולעבות סיימ מהם עשה מחם דלים לח יהיו י"ו נרימות נמלות לחו וכן נמ"ע מלה נכיל יהיו י"ג דסיימ נלמין יהיו ל' בלמוד וד' בלמוד ד' בלמוד ונעשיתם יהיה ד' בלמוד ד' בלמוד ד' בלעשות מלה דים לפרש לשמור גם נעשיה ולעשות גם נל"ת ולשמור סיימ כדלמרינן בפ"ק דקידושין חבר חשמרון ל מבבח לעשות ול ועשה ופרש"י ול ועבבח ממציחם לידי מעבבה כי' ע"ם ומין זה בכלל בלמוד דקלוור הבח דים לומד מדבו ומבבחה חבל קמירת המבבח סיהח חחר על מבבחו מלה חבבחה חבין ודבר זה מבית לידי מעבה ושיך גם נעבדים וכן לעשות דהבל לח עבדים מתם מלה קיום המלות סוח שיך גם בלמין וחי"ק: ד' וד' דרי כאן ה' כר'. עיין פרש"י ק"ק לפירושו לעיל מלקן כך בלמוד ולמד מ' ושוד בלמוד ולעשות מ' הל"ל ד' בכ"ל ה' כי"ו ויומר נילה לפרש ד'בדוך בבכל וד' בדוך בפרש הרי מ' בדוך ושוד מ' ד'לחוד בכלל ד' לחוד בפרש הרי מ' לחוד וביחת השחה דחילק חמלה בדוך בכלל מבדוך בפרש וחחר כך חילק מ' בדוך מח' לחוד ושבין מבולר סהיה לריך כריחות בריה בכלל לחוד לחבר לח יקים נומר וסיה לריך עוד כריחות בריה בפרש לכל מלה ומלה כי היו יודע כי מלד סבחן שהח שחוד החחרוני כל החורה סיח כולה לחוד ויקוד לחד לכל החורה וסיח החומרה כל"ת נחלת בח ויכה ושמידה כל חחת כל"ת ולריך בחחונתו יהיה כחפרים שם וע"כ בח ב"ח בריות בריה בדוך לחד בכלל מלד שבחן ולפי שבבינו סולות ו"ד הבקבלים

עין יעקב

לישה שמלקים על הרוכלין פיסח: כל שפסחה כולה לח נלחים עלה בשלף ומחבח. עיין פרש"י ושפ"ח ועיל הלח כגוף ומחבח משם קלחי הלי"ל לחבי לח שבחן חלי שלחי קבל לית חלה נלחין בחין לעבין כחבוחין ושם כני שפח שהה כלילות קבל הבדים רק כית ע"ב ובירוחי חכם הבחרים ושבשבים כי שעל ידי בן חיל בנים בחים משגגים

כמיון תלי"ב ע"כ בח בם הבדוך וכריחות הבריות לכל עלות ומלות נפיסח: וכן בסיני וכן בערבות מואב שנאמר וגו'. הכי ומסמע ליס דכל הכי הוח נעכין זה בדוך ולחוד בכלל ונפיק דבחר בריות ודהר מיבל מפורש נפרשה כי מבל ומהבמקף ליס הכיהו קלות בחבמה חורם סהיו נערבות מולב כדמקיים בהו חלה דבני הבריה הבריה חבר טוה גו' בחלן מולב ומסמע ליה מחדך שבחיבות סהיו בם בן פנין דהר בריהים ודהר מיבל בבדוך ולחוד בכלל ופיק ומדכחיב בם מלבד הבריה חבר כרם לחם בחבם מולב ומסמע ליה דלחחם בחורב בחיו בם כעין זה בבדוך ולחוד בכלל ופיק חבל דלחבל מועד לחלי חבל לח חבים דהיינו בפיי סיימ דלחבל מועד בם בחבחו קלות בח"ב בחים בחבל מועד רבי' בחחם בני מלבד הבריה פיקם סיימ קלות בח"ב שבחמרו בפיי עכ"ל ולין ל"ל דלין מוקדם ומלוחר בחורה חלה כמ"ד דפיי ולבל מועד חבל חול ול"ק: ונשתלשו בערבות מואב. פיקם"י ומי מבה ליפרולל עכ"ל דקדק בפיחבו מפי מבה כו' דלמ"ד נמי מבחלבו בעדבות מולב הל דקלי ליה בבלי לחבן דעדבות מולב מבבה חורה היינו מבה דמפי מבה ל"ב בחבל לחבן מבבה חורה ולבל מועד ול"ק: אין לך כל מצוה כו' מ"ח בריותות של ר' מאות אלף כו'. מבמע מיה לבחוכם דבמצוות ליס בם בפיי ובעדבות מולב ולחיל הך קושיה כלי' דבבר הכי בם' כ"ם דעל הבלו' בעבבו לחבי' קודם מבבו חת הידבן לח חוי בכל מלה ל"ו בריות של בם מלות חלף כו' ומ"י פיי' בחומם בקוד על לבו ולבניו לדחום לף על הבלות לח עבם כו' ובחר בריות ובחר מיבל בעבו ועבמו עדבים זה לזה עכ"ל כל זה כו' כר' בחבים כמ"ם הל"ם ול"ק:

דרש רב יהודה בר נחמני מתורגמניה דר' שמעון בן לקיש כל הפרשי פרלה לא נאמרה אלא כשביל נואף ונואפת (שנאמר) °ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה תועבת ה' ועי דעביד פסל ומסכה בארור סני ליה אלא זה שבא על העדוה והוליד בן והלך לבין הנכרים ועבד ע"ז אמר הקב"ה אחרים אבין ואמו של זה שבך נרמו לו: דברים כז

כל הפרשה. פב הב נדיבים לח בחמרה חלה בבולף ושחבח (חבת לים): באהיך סני לי'. בחמרים סופר בעיקר הוח קבין ליה בחמר: אלא זה הבא על העדוה. לית והולד ממנו ומשך בבתו בפלוגי לבח בקבל כי הוח מבין זה בדוך ולחוד בכלל ובפיע דבחר בדיהם ודהר מיבל מפורש בפיבם כי מבל ומהבמקף ליה הכיהו קלות בחבמה חורם סהיו בעדבות מולב כדמקיים בהו חלה דבני הבריה חבר טוה גו' בחלן מולב ומסמע ליה מחדך שבחיבות סהיו בם בן פנין דהר בריהים ודהר מיבל בבדוך ולחוד בכלל ופיק ומדכחיב בם מלבד הבריה חבר כרם לחם בחבם מולב ומסמע ליה דלחחם בחורב בחיו בם כעין זה בבדוך ולחוד בכלל ופיק חבל דלחבל מועד לחלי חבל לח חבים דהיינו בפיי סיימ דלחבל מועד בם בחבחו קלות בח"ב בחים בחבל מועד רבי' בחחם בני מלבד הבריה פיקם סיימ קלות בח"ב שבחמרו בפיי עכ"ל ולין ל"ל דלין מוקדם ומלוחר בחורה חלה כמ"ד דפיי ולבל מועד חבל חול ול"ק: ונשתלשו בערבות מואב. פיקם"י ומי מבה ליפרולל עכ"ל דקדק בפיחבו מפי מבה כו' דלמ"ד נמי מבחלבו בעדבות מולב מבבה חורה היינו מבה דמפי מבה ל"ב בחבל לחבן מבבה חורה ולבל מועד ול"ק: אין לך כל מצוה כו' מ"ח בריותות של ר' מאות אלף כו'. מבמע מיה לבחוכם דבמצוות ליס בם בפיי ובעדבות מולב ולחיל הך קושיה כלי' דבבר הכי בם' כ"ם דעל הבלו' בעבבו לחבי' קודם מבבו חת הידבן לח חוי בכל מלה ל"ו בריות של בם מלות חלף כו' ומ"י פיי' בחומם בקוד על לבו ולבניו לדחום לף על הבלות לח עבם כו' ובחר בריות ובחר מיבל בעבו ועבמו עדבים זה לזה עכ"ל כל זה כו' כר' בחבים כמ"ם הל"ם ול"ק:

Digitized by Google

כמשמעו מיאמר מלך עם יהושע סחב ומלמדם כתיב ושוד דמיושם
רבים כיל]:

מדרש"א בל הפרשה כולה בו' באיזור סגי ליה אלא כו'. מין
לפרש וכי נחתוך קני ליה דהא עיבד עיז חיב מקילה
דמ"ב מיקמי ליה כמי בשוכב עם חמת מחיו ובשוכב עם מיחמתו
דחייבים כמי מיתה ממורה לעתי דחוקי ליה בגולף ומחתה דמ"ח הא
מיב מיתת מיתת חנק חלה דמ"ל וכי קני נחתוך דמשמע בחתוך
בעמ"ז הא לין ט חלק גם לעמ"ב דמומר לע"ז הוא דמומר לכל
סחורם ולין ט חלק לעמ"ב ומסי"ב נגעו על חמת לים יש ט חלק
לעב"ב כדחמרי' פרק החבב וה"ם נגעו על סמך מריחה חך קסם וכי
משום דקסיל ליה נחתי קרא דע"ז וכי נחתוך קני ליה הולרך למדחק
דסלם פרשתא בחתוך כפרש"י וכן דוחם חת כולן ס' עכ"ל ע"ם ולין
להחריך בדחוקיו בכל זה ולולי פירושו כלחה דלה מחכיון לומר כולם
פרשתא חכל י"ח לחזיים חלה חפסוק זה נחוד שחוח נקרא פרשה
כולה דקחמר' לפכין וקחומם עלחמרין:

ט"ו לח **תניא** אידך "כה תברכו את בני ישראל בשם המפורש
אתה אומר בשם המפורש או אינו אלא בביטוי
תיל ושמו את שמי שמי המיוחד לי יכול אף בנגולין
כן נאמר כאן ושמו את שמי ונאמר להלן לשום את
שמי שם מה להלן בית הבחירה אף באן בבית הבחירה
ר' יאשיה אומר אינו צריך דרי הוא אומר "בכל מקום
אשר אזכיר את שמי אבא אליך בכל מקום סיד אלא
מקרא זה מסורם הוא בכל מקום אשר אזכיר אבא אליך
ובירכתיך שם אזכיר את שמי והיכן אבא אליך וברכתיך
בבית הבחירה שם אזכיר את שמי בבית הבחירה:
בשם המיוחד. ככתבו: בכיים סיד. וכי נכיים שם המיוחד מכר
הכתוב זה שמי חם זכרי לא כשחלי ככתב מכי נקרח ושוד וכי
נכל מקום שכיחה נחה ומיחה דכחיב חצח חלין וחוח לח ימחד
מקום להכירה ס': מסורם. מסופך: בכיים חשר אבא אליך.
נחלכ מוער מעמדכר ונשילה ונגיח עולמים:

תוספות מו חיה חלה נכיחי. רבי חלל מיי נפסדי נכיחי כחן חל חלחים
לנחות ולה מפחנב דהיכי חיסק חדעתח לנחוחי קרח לחיחל
ישרחל פלטים נמקום שם בן די לומיות חלה נכיחי לנח לחיל נקריחתו
נחלין דנים:

צ"ו **אמר** יהושע בן לוי מנין שהקביה מתאוה לברכת
בהגים שנא' "ושמו את שמי על בני ישראל ואני
אברכם. ואריבל מנין שכל ברכה שמברך מתברך ושאין
מברך אין מתברך שנא' "ואברכה מברכיך:

ושמו את שמי. מלמ חכמות הדבר (נסקנים) [נחן] לסיחה ברכה
ז' חיחום שמו על עמו ולה עשחה לוך ישרחל חלה לוך
המקום: ואברכה מברכיך. דלים ולכי חבריכם מישרחל קלי כדבי

עקיבא רחמר נחלו מהשם למדנו ברכה לישרחל מפי כהנים מפי
סגנורם לח למדנו כבהוח חומר ולכי לחברכם הרי כהנים מברכים
לישרחל והקב"ם מברכם מהכם:

מדרש"א מנין שהקב"ה מתאוה לב"ב. ע' פרש"י ועי"ל דרי"ל
לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי לברכם קלי
לישרחל מהכהנים מברכים לישרחל והקב"ה מברכם ע"י וקחמר
דחי"ב הוח מהקב"ה מברך חם ישרחל למה לוה לכהנים לברכם כלל
ומם מועלת ברכתם חלח מהקב"ה מחשוב לברכה כהנים מחברכו
ישרחל ג"כ מפי הכהנים וק"ל:

דרי"ם מנין מהקביה מתאוה לב"ב וכו'. פירש"י חלם הוחר נחקנים
להיות ברכה ב' שיהח שמו על עמו ולה עשחה לוך ישרחל חלה
לוך המקום ע"ב ב' היח ניכחה בעל כין יעקב וכגירסח החלמוד כחוב
בפרש"י חלה הכחוב הדבר נהן להיות ברכה ב' וכו' ולריך לגיעב הגירסח
חחחת שהם חלה הכחוב הדבר נהן ניסרחל לוך הוח חומר חלה עשחה
לעוך ישרחל חלה לעוך המקום ויש לגיעב כפי גירסח ב' הנלה הדבר
ברכתים לעמו ושמו חת שמי ולה לחמר ושחים שמי מפני שהוח לוך המקום
שיהיו הכהנים שמו וגם לגירסח הנעל כין יעקב יש לגיעב שהכוונה
היח לחם שיהם הנסם היח לעוך ישרחל הילל ושמו חת שמי על בני ישרחל
ישרחל ויחנכרכו חתי ואני חברכם חלה לומר שחיחת שמו על בני ישרחל
הוח כדי למלוות לעז הקנים שהני עושים לנרכם ואני חנרכם ב:

ואיר יהושע בן לוי אין נותנין כוס של ברכה לברך צח ס"ם
אלא לטוב עין שנאמר "טוב עין הוא יבורך כי עכ"ל כב
נתן מלחמו לדל אל תקרי יבורך אלא יברך. ואמר רבי
יהושע בן לוי מנין שאפי' עופות (שמים) מבירין בצרי
עין שנאמר "כי חנם מזרה הרשת בעיני כל בעל כנף ס"ם ו
ואיר יהושע בן לוי כל הנוהגה מצרי עין עובר בלאו
שנאמר "אל תלחם את לחם רע עין ונר כי כמו שער ס"ם כ
בנפשו כן הוא [ונר] רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני
לאוין שנא' "אל תלחם ואל תתאו ואיר יהושע בן לוי ס"ם
אין ענלה ערופה באה אלא בשביל צרי העין שנא' "ועני וכ"ם
ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו וכי
על לבנו עלתה שזקני בית דין שופכי דמים הם אלא
לא בא לידינו ופטרנוהו בלא מזונות לא ראינוהו
והנחנוהו בלא לויה:

לברך. נרכם סמוך: לטוב עין. קוטן נלע ונוטל חמד נמעוט:

מבירין בצרי עין. ומין מלכלים מעלמן: בי הגם מזורה
הרשת. לעיל מיים מעמחי נלרי עין כחיכם לדם וגר כל סין יקר
ממנו: מזורה. לשון יזרים על סיטו נפריים כך חלייריס דרכם לזרות
חמים וכ"ם נרחסם כדי סיעלו השופים לחטול ומלו לרי עין
נחכם מחנריס מעטחסיהם קורין נרחסם נעיני כל נעלי כנף מלף
סס עכירים נהס ומין מהכים ממוטחסים: בי בטו שער בנפשו
כן הוא. נעור זה על כרחס לשון פעל ונקודתו שוכח מחליף קמין
ומלין

עין יעקב
מסחנים מחחרי מנירים מלו מחכים כיון חרוים מלו ציב חמר חרוים חלו ומחו נל זה שנחתו על זה: מנין מחקנים מחפוח לנרכם כהנים. פירש חחיי ומ"ל דרי"ל
לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי לברכם כהנים מקנים לה מהקב"ה מחשוב לברכה כהנים. ומ"ל דרי"ל לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי
חיסרחל מהכהנים מברכים ליסרחל והקב"ה מקנים לה מהקב"ה מחשוב לברכה כהנים. ומ"ל דרי"ל לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי לברכם כהנים
דחי"ב הוח מהקב"ה מברך חם ישרחל למה לוה לכהנים לברכם כהנים. ומ"ל דרי"ל לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי לברכם כהנים
ומם מועלת ברכתם חלח מהקב"ה מחשוב לברכה כהנים. ומ"ל דרי"ל לטעמי' כפרש"י לקמן דקנבר כר"ע דוחלי לברכם כהנים
ישרחל ג"כ מפי הכהנים וק"ל: דרי"ם מנין מהקביה מתאוה לב"ב וכו'. פירש"י חלם הוחר נחקנים להיות ברכה ב' שיהח שמו על עמו ולה עשחה לוך ישרחל חלה
לוך המקום ע"ב ב' היח ניכחה בעל כין יעקב וכגירסח החלמוד כחוב בפרש"י חלה הכחוב הדבר נהן להיות ברכה ב' וכו' ולריך לגיעב הגירסח
חחחת שהם חלה הכחוב הדבר נהן ניסרחל לוך הוח חומר חלה עשחה לעוך ישרחל חלה לעוך המקום ויש לגיעב כפי גירסח ב' הנלה הדבר
ברכתים לעמו ושמו חת שמי ולה לחמר ושחים שמי מפני שהוח לוך המקום שיהיו הכהנים שמו וגם לגירסח הנעל כין יעקב יש לגיעב שהכוונה
היח לחם שיהם הנסם היח לעוך ישרחל הילל ושמו חת שמי על בני ישרחל ישרחל ויחנכרכו חתי ואני חברכם חלה לומר שחיחת שמו על בני ישרחל
הוח כדי למלוות לעז הקנים שהני עושים לנרכם ואני חנרכם ב:
מבירין בצרי עין. פירש"י חלם הוחר נחקנים להיות ברכה ב' שיהח שמו על עמו ולה עשחה לוך ישרחל חלה לוך המקום ע"ב ב' היח ניכחה בעל כין יעקב
וכגירסח החלמוד כחוב בפרש"י חלה הכחוב הדבר נהן להיות ברכה ב' וכו' ולריך לגיעב הגירסח חחחת שהם חלה הכחוב הדבר נהן ניסרחל לוך הוח חומר
חלה עשחה לעוך ישרחל חלה לעוך המקום ויש לגיעב כפי גירסח ב' הנלה הדבר ברכתים לעמו ושמו חת שמי ולה לחמר ושחים שמי מפני שהוח לוך המקום
שיהיו הכהנים שמו וגם לגירסח הנעל כין יעקב יש לגיעב שהכוונה היח לחם שיהם הנסם היח לעוך ישרחל הילל ושמו חת שמי על בני ישרחל ישרחל ויחנכרכו
חתי ואני חברכם חלה לומר שחיחת שמו על בני ישרחל הוח כדי למלוות לעז הקנים שהני עושים לנרכם ואני חנרכם ב:
מבירין בצרי עין. מ"ל מחכיים לה מחכיים חלה מפני שהוח מסנגר לבעלים שלה שלה יחכיים חלה מפני שהוח מסנגר לבעלים שלה

תכיר פתיחת ומשמע מלמעלה כתיב זה שחוכל (מחדד) [מירח] ומסמיך נגשמו של לר מין וגם סוף לשון כתלים שמוערים ומחמת בן קמחן פירש לשון קשיחי הוריד סוף מעפר נגשמו כמה ילכל זה ועד מתי: ומסרנדו בלא מזונות. כלומר למזונות הולרך ולא פירש לו ולחם אחד מסתם מזונות ונתן למשפחה ממון שתוכן לעשות ונתן זה מליו והרגו: בלא לויד,חנוכת פילך ממשפח:

מדרש"א אין נותנין כוס של בר אלא לטוב עין כו'. דרים הכתיב בלה ויין על המנרך ומקרי יעורך יום לדרוש שהמנרך לא נעל הבית הוא מחנרך ומלחמתי.פרק הילוחה על כוס של ג"ם שמנרך ומחנרך שנה' ולחברמה מנרכיך כפרש"י שם וע"כ לא תמנון שנרכי אלא לעוב עין כי נרכת שמנרך תמול כפי כוונת המנרך והוא כוונת ברכת כהנים לנרך לא עמו ישרחל נלחבנם דהייט נבוכם נעבן נחנם ולעון נלב ולחמר שע"כ יערך המנרך נעבן ונלב שהם כי נם הוא נתן מלחמו נלב עוב לרל וזה שדקדק מלחמו אלא לכל הוא לא יפה ולרל שהן פה קיבר אלא שנם לרל נתן מלחמו כפי שהוא בקיצור: מבירין בצירי עין בר'. הא ולאי דשיפות ליכן בני דשם וכפל להכיר בזה אבל קאמר הקב"ה שהמציע לכל מי ילון ליה ומעין שהמון לעשות אלא לירידי לרי עין ל"ע יש לפרש דרך שלידים להשליך חציה ושעורים למקום אחר נם קודם שלידי להתיל שעורות שם ולידי לרי עין ממעטים בזה נם נשעה לידם ובזה מכירין בו שלא נח אלא לעבד אחת ומרחיקים עלמן מלידתו ח"ם כי חנם מצוה שלייד מעט חביים ברשע בשעה לידם כיון שלא התיעלם שם מקודש וקיל: שנא' אל תלחם בו'. עיין פרש"י ולפי דקשיה לשון של חלחם בו' ולא קאמר של תאכל לחם בוודאי כדאמר לפרש כיפי בנשמו על האוכל ממש כאמר של חלחם שאכילתך מלאתו לא יעשה לך בו טעם לחם חם שחקיים ואל תחלו למעשעתיו שלא יעשה לך טעם שאכילה שלנו אלא כמו דבר שטעמו רע ובאיה נתאיה שהך לאכלה שקילמה בו' ודי"ק: אין עגלה ערופה כו'. ות"ם מלי ד"ת מהכא הא מדלנא אלו זקני ב"ד לומרים שלא נח לידם ושנלרטו שלא מזונות ולא היו לרי עין לבניה ואעפ"כ מצילים שנלא ערופה והוחק לומר שלא נחח שנלה ערופה בשביל לרי עין לכבד עליהן אלא שנחח להזכיר עליהן שלא היו הם לרי עין ויל"ל מדלמרי כבר לעמך ישרחל בו', משמע ליה שזקני ב"ד לומרו לא שפסו שלא שנלטרו שלא מזונות ואם חח' משלר הטם שנל לומו שלא מזונות כבר לעמך ישרחל בו' ודי"ק:

דרי"ק פרש עין פרה יעורך פיה יעורך שלא יעבר. שלחת ישוקפה לו ישלילל פרש עין יעורך מלי פרה דקאמר כיון דיעורך כוח על עגלי לחת ישכו פרה ואל יחמר שכוח דקקש שפיך פרה לומר שוב עין פרה יעורך דשמעת פרה ולא לחמר ואני כל ילפי מי פרה יעורך שנפי כן יעורך שבר ילל ר' נחמה לומר שלא יעורך שלא יעבר כי פרש עין שאת שהקף יעורך לשחרים שם לרשו שם שפשפי פרש ושיש נשם ושיש נשמשו נכשרש שלומר כי נתן שלחתו לרל או פיל שלחם לשרים דשייטו פרשת שנתן לא עמד לפני שלחתו לרל או פיל שלחם לשרים שם ושנים:

אמר רבא בר רב הונא כיון שנפתח פיו אסור לספר אפילו בדבר הלכה שנא' ויבפתחו עמדו ואין עמידה אלא שתיקה שנא' והזהלתי כי לא ידברו בי עמדו לא ענו עוד ר' זירא אמר רב חסדא מהכא ואזני כל העם אל כספר התורה:

וכפתרו. וכשהחחיל נשחיל כתיב: עמדו. שחקו:

תוספות כיון שנפתח פיו אסור לספר אפילו בדבר הלכה. מקשין נפ"ק דנרכות (דף כ.) שנשם שיש שהדל חפיים ונרים לשון לימוד נדיוטו ולפ נדיון ומניעו לשיעל דשהדל חפיים שחני ל"ש כל שנשם שפני שנשים השום שלוך פיעים ושיש שפוך שקריפים שנשם השום לשרים שנכנשו לי שפיר לשעקן על פם וכו':

שאלו תלמידיו את ר' אלעזר בן שמוע במה הארכת צט ב יפ
ימים אמר להם מימי לא עשיתי קפנדריא בבית הכנסת ולא פסעתי על ראשי עם קודש ולא נשאתי כפי בלא ברכה מאי מכרך א"ר זירא אמר רב חסדא אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וברך בי עקר כרעיה (למיסק) מאי אמר ירים ה' אלהינו ובי
במה הארכת ימים.לחם זכות ידך (עיקר) שהחריכם נם יעים:
קפנדריא. לקלר דרס דרך נסיכ ליכנס נפחם זה ולהם שנגדו ולשון קפנדריא מפרש נגרכות מדרשקיפנא דרי לישל נהג עד שחכי מקף קציב הסוחם הלט לכנסם זוה ולקלר שם דרכי דרי סומם נפיס: ולא פסעתי על ראשי עם קודש. שהיו התלמידים יושבין נהשורי ע"ג קרקע וסשלך ניכסס כשהס יושבין וכשכם ליקב נשקשו שרשע שפיעות על כרחו ושל לשון עפיעה ומלח שהפיעם על השדיהם ולפיכך לריך להקדים לו יפב ל שנחתן: ולא נשאתי כפי. לנרך שכתן היה: ובי עקר כרעיה.

נעבודה לעיקר ושל מחזיר פניו כלפי חיצה שלי שמר:

הדרש"א קפנדריא פי'. לנבי נהמ"ק שניה פ' שלוחה לחקור שליכה וילף לה מקרא שדכתיב ושם מקדשי שילאו ורי אלעזר ה' שמעיר בזה נם נניה הבכתה שנקרא שקדש שעבו'; ושאומר לא פסעתי על ראשי בו'. שנוהר פ"ק דקשדרין וקיל: עשיטו מה שנזרת עלינו בו'. הוא כמו שכתבו לעיל כיון דהצרכי חלוים נהקב"ה כמ"ם ושכי חצרכם דקאי על ישרחל כדעת ר"ע ות"כ ניכת כשבנים לשם ושיט חלה נזיתם המלך עליהם שיברכו שת ישרחל ושפוך שלוחים לצרכתם כדאמר ריש"ל לעיל וקיל:

ר"ת"ק ולא נפחתי כפי נלה נרכם וכו'. יש שיפתח שלי לנרחיה נרי אלעזר בן שמוע שרבי כל המלות שנרכיון עליהם שחר לשבחן ושפשל נשמל דיוחו סיד דשני לנשרי נרוך לשר לחו לנרך שם שחו ישרחל נשבנם ורי"ת שיש שנשם להקניים נצרכתו שחלה על שנחקדש נקדושתו של שקק ושל"ל שקיים נם ונחו לנרך שחו ישרחל ושהו שפשך כלן ושפשל שלי שנרך שבר קדשתו נקדושתו כי שהו שנחו של כי שלמר שפיים שלל שנחם נשרכם:

אמר רבא בר אחינא אסברא לי °אותי ה' אלהיכם תלכו בזמן שהכהנים מברכים את העם מה הן אומרים א"ר זירא א"ר חסדא °ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עשים את דברו לשמוע בקול דברו °ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה' במסמי דשבתא מה הן אומרים א"ר אסי °שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות שאו ידיכם קדש וברכו את ה' °ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה ולימרו נמי יברכך ה' מציון דכתיב ברחוא עניינא אמר יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה מסיים בברכותיו של הקדוש ביה במנחתא דתעניתא מאי אומרים אמר ר' אחא בר יעקב אם

כמיב יד °אם עוניו עגו בנו ה' עשה למען שמך מקוה ישראל
מושיעו בעת צרה למה תהיה כגר בארץ ונו' למה תהיה
קי ם כאיש נדהם כגבור לא יוכל להושיע ונומר *כנעלילה
דיומא דכפורא מאי אומר אמר מר זוטרא ואמרי לה
פסוקים במתניתא °הנה כי בן יבורך גבר ירא ה' יברכך ה' מציון
טבם וראה בטוב ירושלים כל ימי חייך וראה בנים לבניך
שלום על ישראל:

גר אהינא אסבירא לי. (גר מהימנא) מכסמנו גר מהימנא מנגרמא
לי הניכי נעשו על גרמיהו להדיום סמן טהום לסן:
מקנירים פנים ומדיים לפנין על גרמיהו להדיום סמן טהום לסן:
ברכו ה' מלאכיו ברכו ה' כל צבאיו ברכו ה' כל מעשיו.
סלם מקדוש הן ככנד ג' גרסום: במוסף דשבתא. סחום מכילום
כפים [מדם] במיכו כחול לריך למדם מם דנרי הנסס: ברוך ה'
מציון. מיס נהיהו מאחר והייט דקא פריך ומעת יגרכך ס' מלין
דכתיב נהסת עכימל: במנהתא דתעניתא. סמסלין בו כפיס מס
במלין כן נמלר עמהם מסום סכהם מדלהדיק נמקכם הנגיע

נפרק נמרא:

תוספות סם מוניו עגו בנו. ופיס הני סקוקים דמכחת מהי סקנרם
פנים לימא נמא ייל מסום דחיו מסנגין על הלכה סלא סנא
עב הנגור ומחר נפיק דמנניה ונפי נחרל דמגילה דנריגנא נחרל דיומא
נני נסהי דחייהו מחנחה ומילך כדכתיב ופני יחבא ומסחומם עד מכחה
סנרא ונני וסי [הלכך סהיכו למהני דחהי נעיונא דפרקי יהייהו דעם
לעך סוס וסי]:

ק סם **אמר** רבי אבדו מריש הוה אמינא ענוותנא אנא כיון
דחזיתיה לר' אבא דמן עכו דאידו אמר חדא
טעמא ואמר אמוריה חד טעמא ולא קסיד אמינא לאו
ענוותנא אנא. מאי ענוותנותיה דר' אבדו דאמרה לה
דביתהו דאמוריה דר' אבדו לדביתהו דרבי אבדו האי
דיתן לא צריך ליה להאי דידך והא דנחין ונקיף עליה
יקרא דמלכותא הוא דעבר ליה אזלת דביתהו אמרה
ליה לר' אבדו אמר לה ומאי נסקא לך מינה מיני ומיניה
יתקלם עילאה ותו אימנו רבנן עליה דר' אבדו למנייה
בריש מתיבתא חזייה לרבי אבא דמן עכו (דתפסי)
[דנפישי] ליה בעלי חיבות אמר להו אית לבו רבה
(סיא אמר להו עד דאצלנא ליה לרבי אבא לא אתא
עד דאציל ליה):

אמוריה סמחינן נרגים מם סמום נוסם ט נעמ סדיפס: לא
צריך לדידך. מכס הוא כמו נעלן: יקרא דמלכותא
סהיס ר' לפנהו כמום סכיס נעיס הוגך כדלמרינן נחניגס נסום פכיס
כנן ר' לפנהו בי קיסר ונקסדרין לחמו דהוו כפקי מחסמל דבי
קיסר לפעיס ומכהן קעיס לנא דעמיס מדנרכא דלומעיס: ותו
רבנן אימנו עליה. ועוד זס מעטמס: דנפישי עליה בעלי
חובות. סהיס לריך לעהס: אית לבו רבה. מכס נדול

עין יעקב

סומדים לכך מלריך יהיו וכן סם דלא נחחלי כמו בלא כיסס כי כל מי שלים מהיך לסם סמלריך לכלעיל והקללה שחחיו כחיים לעיל והחנרך מלריך יהיו: *השקמת פשעיהן
קדוך מן סמומדים והנרך סם עהיך סיס ישראל. חם עסס סיס שהנעהנו כדלחמיס כפי לנו פרישות הכהיכים הנריכין לישראל והקנירו מעכיס על יהס דנפיב וכני לנרכס: *מריישן הוס
מעיקר עבודתה לנא לנכל דמן עכו וכו'. תפי' ניחב דקלק ומחהלה קיים קנרי עכוה עניו על שלא הקניד עליו ונחיס ר' אבדו על מחחתם סחלמידים שהם
לן'מעליב לפחר דחמל לר' לנכל דמן עכו ולהיכו לפר מר עעמל ומחוייב הר עעמל מחילה לפו עעמכל הנא הכל כולי עלמל יהי מחלמידים שלי שיהו לפי כי דלליב לנהי לפי מחר
נ"ב עעמל כיון לחוליים ר' לנכל דמן עכו ולפו כן פין נפקיעל כיכוליה: ומני לר' לנכל דמן עכו דחפשי ליה כעלי חובות. ומפ"ל לפחרין. בעלמל כיון דחהוב ר' יוחל פין לפם שולא
לנהולם מחיב מחחלין לו כל עחוכיהו פחלי לנפנים פ"ם קנר ר' לנכל דנהולה מלום נפלינה מקנים פחנב לר' לנכל מנ"ב מנפר עון כ"פ"ל מנכהם דנפנים נפחר ולפנם ישנר
עון

ומלויה כהדיה רבי אבהו עד כבא דאושפיזיה משום יקרא דבי קיסר הדוא יומא אלויה רבי אבהו לרי חייא בר אבא עד אושפיזיה ואפ"ה לא איתוהב דעתיה מיניה:

הינ ר' לנסו דיכם נתנדמת: שמעתא. סלנות דיכן ולימוד ומחמות:
סדקית. כלי מלחכם סכמים ועבייס כגון סלכן ומחצין ולטיות:
לא על מובר סדקית. נתניס מהוך סחייכן קלים יס להס קומס
הרגם ולקפים דעהו סיס לומר כן:

קב ס"ס **אמר** ר' יצחק לעולם תרא אימת צבור עליך שרירי כהנים סנידם כלפי העם ואתורידם כלפי שכינה

ר"ס ס"ס **רב** נחמן אמר מהבא ויקם המלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי איך אלעזר כך אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעים לי אחי אתם ואם לאו עמי אתם ואני דודה אתכם במקל:

שמעוני אחי ועמי. סיס מהירים להחמיד לנדק סנים לנכן נהמיק:
אם אתם שומעים לי. לסיום נלמים למקום: אחי.
ואניי לחם מלחת סמלך לימה לנחי עליו חס כהרים חס: עמי
אתם. כנהכן מחמי:

מתרשיא רב נחמן אמר מהבא ויקם המלך דוד בו'. עיין פירש"י והוא דמוק ושוד דכליל ולית מלנאר סי צויש
ועיב סנחלם דעריכא דקרא מפיק ליס מדכתיב ויקם המלך דוד על רגליו ונו' דמשמע סמים יסב עקודם וקס עמני לימם לנוד כמוהם סם ממר כן לכל סרי סמנים ולמרי מחלוקת ומרי מלנים ומחלום ומרי ונו' ומנג דעייסי ריבא דקרא מייסי קימא דקרא וימר ממעוני ונו' מלחא נאחכי נמנים למדכם חס לחי
למס עמי אם אחי למה עמי:

הדיוט לעולם חכא לימת נגוד עניו ומי. לריך לחכיים מהיכן למדנו
כאן סיכא לימת ניעוד עניו מהכי קלמס לחי ועמי חס לחי
מומעים לי אחי אחם ואין כאן לימת ניעוד ואס לאו אחי ועמי חס אחם
נמקל מדכתיב לימתו מומלם על הניעוד ועוד נמקל חת מסמלו חס לחי
למס עמי כי חס נכך לכיות מקולים נכס אחי ועמי ונמקל דייק כאן
מהעלת דוד חת ישחל נחעלות נקלמס לחים חחם חים מומעלם חחד
חת חת מחל לכוריך מוחס ונקלמס עמי וחס היה חומר עמי ואחי היה
מעלם מוחס מנדל עמי לנדל אחי ולכך לכתו חס אחם מומעים לחי
אחם דסייט אחי ודעיי לכאן אחם מכריס לו אחי מחחל לכיום יכא מחם
מיחל כנוד מניכך כמודת נכך הכי מכחיתו טיכא נניעוד לאחים ודיעים
לניך לכיות עלה לימת ניעוד כמודת מנים הכו חס מחמעוני תהיו נגדל
אחי ואס לאו עמי אחם כמוקים אחמי ואחי דודם אחכם נאמקל כאמר:

עב ס"ס **תנו** רבנן מנין שאין עונין אמן במקדש שנאמר °קומו ובכים ע
וברכו את ה' אלהיכם מן העולם ועד העולם ומנין שעל כל ברכה וברכה תהלה שנאמר °ומרומם על כל ברכה ותהלה על כל ברכה וברכה תן לו תהלה:

קומו וברכו ונו'. נמפר עזרא כתיב מכל נרכות אחת מנרכין
נמקדם כך היו מנרכין נרוך ה' מלחי ישראל מן השלם ומך
השלם למען מנגיהם וכן לעמיס מחים: ויברכו שם נכבודך. ומאי
שנם ישנו נרוך אס כנוד עלנחו אחנים שנים להלל ולהודות ·

תוספות ומיון שנעל כל נרכה מהלם מנחי ומחומם על כל נרכה ומהלת.
ולוחם מהלה מפרם נפ"ג. דמפי חשניות שנים נרוך אס כנוד
מלכותו לעולם ועד:

מהרשיא מנין שאין עונין אמן במקדש שנא' וכו'. לפי שעם
המקובלים עלה למן שהיו קיום ומלמנם דנר סחי
מחנר ועלרף אס הקרי והכתיב דהייט אס מרכיי ואס היים נמקנר
ליל כמיכן למן וסיימו נגמולין מהיט קרי רק נאס מרכיי
נאים ללו שוברין לריך לכתן גם לאס סכתיב נלילף נמנה למן היים
נאלף מקנם מיר גדול השונם למן יסנר מן המנרך סהוא מלרף
סכתיבה לנל נמקדם שאקרי והכתיבה נאס הויים למן כאן לילף
למן לנל לחמר אס על כל נרכה מהלה דהייט נרכה נרכו לחם ס'
מן השלם ונומר ומהלה דהייט נאכמליו להוחם על כיונ ז' דאס
שכנוד סזה מהאל אס היים הוא נמקדם מן השוחיו ועד הנה
מאחיב נגמולין דלא נקרא בשיחיו חלה נאלף דליים כתיב נפרק
וללו עוברין עים ומקח נאכמליו עים ויברכו אס כנוד היים נחיי
אס כנוד ותחשם היים מלכותו תיוק:

משנה פרשת המלך ביצר מוצאי יום טוב הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית עושין לו בימה של עץ בעזרה וישב עליה שנאמר °מקץ שבע שנים במועד שנת השמטה בחג הסוכות ונומו רשן הכנסת נוטל בפר תורה ונותנו לראש הכנסת ו אש הכנסת נותנו לפנן והפנן נותנו לכהן נדול וכהן נדול נותנו למלך והמלך עומד ומקבל וישב וקורא. אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד ושכחתו חכמים. ובשהגיע אצל °לא תוכל לתת עליך איש נברי אשר לא אחיך הוא דלנו עיניו דמעות אמרו לו לא תתיירא אגריפס המלך אחינו אתה אחינו אתה וקורא מתחלת אלה הדברים: [נמ בשמיני ס"ד אימא בשמינית]:

פרשת המלך נמעלים נני סנקדש. זיל הלמנים זיל נפיי סוגמה נפמיניה
תמרו. נפמיניה ניל טעם מניים מפפמים ומיל מחלת
הפמים מנייים נני פפר ופקריחת היום ניום פני מכוסות עזלת הפנם
והוא מיס נלמ"ד לי כתב לפחנת נפ"ב הפכוסת הוה לפחנת לפיל ניום
בוד הלמ"ד כתב לפחנת נפות כל יפלפ"י מלחחלת לפועדא הוא לומר
חלנת מהו כל עומר. ולפנים הי מיפין פפר מהים מיל ליל לכנוד
ולהפלפת ועפיו פלמד הילת ויפנ ד"ם פפנמלת פנפים היים הפלימם
פלימים מוחות פת הלת פס היים הלנך מנים דוד פהוא יפנ נעזים
יפכ"ל כמו פניילהו ניומ"ל ולנריפם היים מקפל נריס ונת היים לו (פס)
[מנ] מיפיל"ל ולת היים עומר לפמהו נפוס פניים לפי בנלמ"ד פוס פפיים
עלין

מן: איכלען לסני פפרת. קלמי מילנהו בלומי פפיים לחפוף הלת יש לאו על מן ולפי פהוחיהו ולפיכך מלם ופפיים דיי מיל בר חלת: אמר ר' יוחנן לפעולם מפה לישם
נמר הלין. מיפה לפעולם לפני ניסוף פפר פרכים ופפר נפרכים פפם הלמין לכל הפי ופפר פפרכים פפם הלמין פיפים פלפני פלפיפם פפ"ל ופ"ל
כיפף ופפה פנין פפרכים היפוף לפניים הלפיים לפכים ופוכה פוד פפה פרכים ופעייפיהי פיל: ומלכך פוחיד וקרוי. פעיי הלת פפיי פנפרת פפפל, יקרי כה פיי פרפיפיב לפין יפיד ופיקר פ' פקפל לים פפה לימפוב פפוף פיפ
פפיים הלפחרים לפחם ופוכה פנה פרכים הי"ם: והמלך פוחיד וקרוי. פעיי הלת פפיי פנפרת פפפל, יקרי כה פיי פרפיפיב לפין יפיד ופיקר פ' פקפל לים פפה לימפוב פפוף פיפ

Digitized by Google

עליד מלך מקרא מתך ומגדם תמנו לו לתיתו מחם מקום מלום מלכום
עכיל סרמניס:

ביתה תלמיינית: מקץ שבע שנים. נמוף מנגע מכים לומה קריים
על יד מלך היה כתיבין בפרשי בפרשת המלך לא מפרש
סמורם הזאת לין קורין ביום הקהל אלא במקום סמורם: וקורא
וירשב. וקורא ביומנה: אבריהם המלך. מלך יכתיב היה מרשו על
הורדום והוא (במדב) [במכרב] הניח ביתיו: ולבו עיניו דמעות.
לפי שמקולקל היה מקלו מן המלכות: אדוני אתה. לתתו מיכתיב
עיב (והוא תולק בזה על דברי הכתבים ז"ל): מתהלת אלה. הדברי
עד סמוך שנותחתן:

מהרש"א ברכת ביב כיצד וכו' נוטל סית בו' ומברך עליה
הי ברכות על בו'. וכן לקמן גבי מקום שנהגו מ' נפסי
וכוותו בזה ביש דברי המפרשים במשנה המכיא לפי שים. במרם
במעשים במוכח חלוקים שביב כקרמת סמורם בלותה מחמר
בשמוכח שמות דמייט מקודיך מקיך מלטין דברך לממתך חומתך
עלותיך ילחמך ביש וחיק: "אין ישיבה. בעזרה אלא למלכי
בית דוד שנא' וישב דוד ונו'. לפי שים ביעי דוד עזרם ביש
לפגל תך הקלעים על המכסן סית במקום כזים ופס יפג דוד
לפכי פ' ומחר והעבן כי סית מקום המכסן ומקדם סית כמה פ'
כדכתיב לוש למחב לו ומלכות בים דוד קרי הכתוב כמה פ' כמרם
בדפ"י דשב שלמה על כמה פ' נר וקל. ובשהגיע ללא תובל
גר אמרו ליה אל תתיירא אבריהם בר. מיקר כלמו לפי מוכל
ותר לממכן לומו כמחר ובים לתרו לו חל מתיירת במחו יחודין
לומך בשביל זה חגל לחיו לחם פר ולמרו זה מפני החטופה דלפי
סדין לפי הים לפני לבך כיון שלפי מלך חל הים יפרשל מלך חל כמו שכתבו
סמוכי כלקמן:

קד פיסקא וכשהגיע ללא תוכל וכולי. תנא משום רבי
נתן באותה שעה נתחייבו שונאיהם של
ישראל כליה מפני שחנפו לו לאבריהם המלך אמר ריש
בן חלפתא מיום שנברה אנרופה של חנופה נתעוותו
הדינין ונתקלקלו המעשים ואין אדם יכול לומר לחבירו
מעשי גדולים ממעשיך. דרש רב יהודה בר מערבא
ואי תימא רבי שמעון בן פזי מותר לדחניף לרשעים
בעה"ז שנא' °לא יקרא עוד לנבל נדיב ולכילי לא יאמר
שיע מכלל דבעה"ז שרי ר' שמעון בן לקיש אמר מהכא
°כראות פני אלהים ותרצני ופלינא דרבי לוי ראי' לוי
משל דיעקב ועשו למה הדבר דומה לאדם שזימן את
חבירו לסעודה ויודע בו שמבקש להזדנו אל טעם
תבשיל זה שאני טועם כתבשיל שטעמתי בבית המלך
אל ידע ליה מלכא להאי מסתפינא למקטליה:

אבריהם כחם של חנופה מגיע דלמר מיכתיב לין רלוי למלכות
דעבד הוא הילה מילחא: נתעוותו הדינין. מהכישו
הדיינין לתם בעלי דין: ונתקלקלו המעשים. מהגדולים ולו
שוברי עבירה ולא עיטו בידם מפני חנופה: ואין לך אדם שיכול
לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך. במחוך הגלה עיטו בידו
שוברי עבירה למדו הדומים לתם מעבריהם ומלמדו מלן מיבורן: ולבילי.
לי כלתם כפני במחוים יין ממוד: ופלינא. מת דיים לקים לומר
להחכישו לבעבו נהכיין יעקב לומר לו רלוי פניך כרחום שבי חלטים
פלינא מהני לי לומר לא נהכישו נהסין הגלה לחיים עליו ולהודישו
פחים רגיל לרחות פמלכים:

מהרש"א מיום שנברה אנרופה של הנופה בו'. כיצה על חטופה
כי כפי' רפ"י ועי' בערוך ופיט בעין דלעיל מהכישו
לחבריהם מפני יחלחו ממנו ולא היו מרפעין מילחה הקביים כפים
פמוך ופיט מהמעוחו פדיין מהכישו בדין לבעלי זדוע מפני
חילחה ופפ"ג לעיל בפוף פרק מקום פהנהגו לפי לי מלבחפן
וחלו במקבו פכה פלי ליפכה לבריהפה עים לגריהפ פמלך ובכין
פחמה מחוך פחטופה לין לדם יכול לומר מעשי גדולים כי כפרפ"י
ועי"ל לפי פהפחוע מפך פחטופה מעיד בפיהך הלוה כדפי לקמן
פי פחומרים לרע מד ולעד רע ובומר חיק: מותר להחניף
בר לא יקרא נר. נחף מדבר קרת כדמוכיח בים כי כגל כגלה
ידבר ובו' לעפות חוף יתר ותפמע לים לה יקרת מלפן ליפר
ולפה ולה פלי כפוה פגלה בים כך בעופיב דהם ן פלי דפוחים
ולה דמיה לדלגיל מיפ ולפן פלגים פמיפר לדבר לחות דיפר דלי
דפוחים פבדרך כם יפים לעופיב וקיל: ופלינא דר"ל בר פלהיך
לאדם בר. הל ולפי דלפי לי פלי הל דפהגיף יעקב לעפו פמהה
פפלה לו ובפלי חפיפות כדי פיהפיים חלה לפיק פלה פהגיף לו פרגיל הוא
נדבר פליט לחות פלה לחיים עליו פהגיר לו פרגיל הוא פלגלחים
הוא בעלפו פהפכל הוא פמקבא החגפיל לים חלה פקום לחיים
עליו וכפרפ"י נהפחם לרבי ר"ל חיל כי כילפי וחבון לי וה פחוזין
לי כלחיים לפי פהגלך בי ולפה פהגיר לו לחיים פהגלך כדי
פיהיפיל פחפ לחה פגלחים וכיטל לי עפי כילחה כפיהפ"י בפחעפין
לחיים עליו לפוחיש פחוא ריל פגלחים עכיל וחוא לחפה פחפ
לל פהפכל לפוחיים לפוחפ לים לו עליהם וקיל.

אף אלעזר כל אדם שיש בו חנופה מביא אף לעולם קה
שנא' °וחנפי לב ישימו אף ולא עוד אלא שאין
תפלתו נישמעת שנא' °לא ישועו כי אסרם ואי אלעזר
כל אדם שיש בו הנופה אפילו עוברין שבמעי אמן
מקללין אותו שנאמר °אומר לרשע צדיק אתה יקבוהו
עמים יזעמוהו לאומים ואין קוב אלא קללה שנאמר

מה

במדבר כג °מה אקוב לא קבה אל ואין לאיזם אלא עוברין שנאמר °ולאם מלאם יאמץ ואיר אלעזר כל אדם שיש בו חנופה נופל בנירגם שנא' °הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר למתוק ומתוק למר מה כתיב אחריו לכן כאכול קש לשון אש וחשש להבה ירפה שורשם כמך יהיה ופרחם כאבק יעלה ואיר אלעזר כל המחניף לרשע סוף נופל בידו ואם אינו נופל בידו נופל ביד בנו ואם אינו נופל ביד בנו נופל ביד בן בנו שנאמר °ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא ונומר אמן כן יעשה ה' יקים ה' את דבריך וגו' וכתיב °"ויהי הוא בשער בנימין ושם בעל פקידות ושמו יראיה בן שלמיה בן חנניה ויתפוש את ירמ ה הנביא ונומר. וכתיב °ויתפוש יראיה בירמיה ויביאהו אל השרים. ואמר רבי אלעזר כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שנאמר °כי עדת חנף נלמוד שכן בכרכי הים קורין לנדה נלמודה מאי נלמודה נמולה דא מבעלת. ואמר רבי אלעזר כל עדה שיש בה חנופה לסוף גולה כתיב הבא כי עדת חנף נלמוד וכתיב התם °ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה ואני שכולה וגלמדה גולה וסורה ואלה מי גדל הן אני נשארתי לבדי אלה איפה הם:

לא ישוע כי אמרם.כמיטתו עליהם יקרים לא תועילם תועה.

ויאמר ירמיה להגניה הגביא. תמוה נגועת שקר על גלות יכניה וכלי המקדש שגלו ממנו נשוד שכתיב יהיו לחי ז שהיה לו למר משיבה על המקום הזה: אמן כן יעשה ה'. חטאה היא ז שהיה לו למר נבואתך שקר תחזה.כינא: ויהי הוא בשער בנימין. לתמה כמה יהיה יהויקים יגלה מירושלים ללכת תחן בנימין לתוך תגלה שנפלט לו ותשבו יחיה ותמר לו לא שכשדים תחם סופל: גמולה.

גדולה כמו וגמל:

מדרש״א שיש בו הנופה כו' כי אמרם. עיין פירש״י ועוד יש לפרש שמצינו לף לשולם שהוא לחד ממלחכי מצמית כדתמרי' פ' ד' מדרים ותמר שלא יאמרו שלח השלחם כשמעת שפני שמותו לף מלאך משמית הוא המקטרג ותוקר חשלחם ממלאכי שלא תצא לפניו יח' וז"ק: בל אדם שיש בו הנופה וכו' ואין לאום אלא עוברין כו'. יש לעיין ה"ה לכאן לאומים הרבה שנוקרל מלכות עמים ול"ל ויכיה וג' לאומים ממעיך וגו' וכתיב מהידוע כי לאומה מיקראליה כאמר מיכיה וג' לאומים ממעיך וגו' וכתיב מהידוע כי לאומה מיקראליה כאמר שלא נה לתכשמותם לנגיה תבוחם מכשמת אב קרוים מכשמה ולא עכשמת אם והשפך נשאר תומות מין להם יחום אב דומנה מוסים אומתם אם להם יחום אם לאמר מקבוץ מן החם ח"ם ניכמעאל שכים עכו כמיטים לאומתם כ"ל דנגבי יעקב נאמר מיחלוז י"ב

כמיטים למכפמותם לנגיה תבוחם ולא כן נגבי יכמעאל שלא יחילוז שלא לאומתם כמ"ם כי ביצחק יקרא לך זרע וגם בני עכו לא נקרלו ע"ם לפניו יצחק כמ"ם ביצחק ולא כל יצחק והשמחת כיחת דכל לאומים שמוקרא על שה"ע נאמר שנקרלו כן ע"ם שלין להם יחום אב רק יחום אם מקום שקרא דהכא ושבי לאומים וגו' ולאום מלאם וגו' גם על יעקב נאמר דלין גו משפחת אב רק משפחת אם ע"כ תמרו לין לאום דהכא שלא שנגין שקדים שטלך יעקב גם הוא יקרא לאום ע"ם תמו דשבר ירך תמו ולאם מנאדם אם ולא יחיימם יעקב ע"ם משפחת אב רק עד אחר לידה ממ"ם חולדותם למשפחותם פי' הכתוב ושבי לאומים דהשמת נגנון תמם שגם יעקב נקרא ע"ם תמו ממעיך יפרדו דהיינו מיד שילאו מעיך יפרדו דאז יעקב לא ע"ם משפחת אבין ח"ז עשו יקרא גם אחי"כ ע"ם תמ לאומים והעכין מצוחר שהחוק שתומר לרשע לדיק וגו' לגו גל עמו ופיו ולבו מרוחקו ואיכם שיש ולזה תמרו אחפי' השוערין דנכה"ג יכירם לפם מרוחק מיכירת פיהם שהלב נפרד מהמלה כמ"ם ביומת דכל מידי מהלשחיה ומיחלר והפה לימו נפרד עד שילא לחוין שעלם שאז פיו פתוח כדתמרין נכדה אחם"ם מקללין אותו כי המחזיק מסבך מדת החסד לפקר ותומר לו שע לדיק גו' חה השוער כשבע שיהא לדיק ולא רשע ס' כדתמרי' שם ודו"ק: כל המחניף כו' שנאמר ויאמר ירמיה להגניה אמן גו'. תף ע"ג שבדרך תפלה ותחכם שהוא ל' החסד דגרים שיהא רצון שיהא אתה כן תמר כן כפרש"י פ' שבועה שעדו' גבי תתן גו החסד דגרים ומייתי לה מהאי קרא תתן כן ישמה גו' ע"ש לא היה לו לירמיה לומר כן כיון שלפי כוונתו שתחזיק היה זה שקר והיה לו להבחיקו מיד כמ"ש לו בנפוף ותחה מבטחה אל השם השם הזה על שקר וק"ל: כל עדה שיש בה הנופה מאוסה כו'. עדם היא י' מכתים כדילפינן מעדת מרגלים ועליהם רמז זה שהמרגלים נאו בדברי חטיפה ושקר לבני ישראל וכמו שאים מרחיק עלמו ומדיה כדי שלא יכשל בה כך הרחיקו כלב ויהושע את עלמם מהם ומעלתם כדתמרינן לעיל וע"פ שדברים אחלה קאמר כמו כ"ש כל עדה ס' לשוף גולה כו' כמו שמליטו במרגלים שפ"י שהיו מחכיפים ליסראל בדברי שקר גלו לשוף מן הארץ וכמ"ש שכאר על ידם בכיה לדורות וק"ל:

הריב"ץ ולא עוד אלא שאין חפלתו נשמעת שנאמר לא ישועו כי אמרם כמו"ש שפא כוונת הכא ז"ל נדהכי כי אמרם כמו כי "אמרם ניתורין לא תקבל תשמש ויש לחת טעם לבלתי שמוע חפלתם לפי שכת מנאים אים מקבלים פני שכינה שנאמר כי לא לפניו אנף ונכך אין חפלתו נשמעת ועוד כיון שהניח לף לעולם הוא נעגם גו מחלה כיון שגרם חקלה לעולם אין חפלתו נשמעת: כל המחניף וכו'. נחוש: ים לפרש אלא שמקום שכינה אבל במקום שכינה מוחר כשהיה מוחר דפיד דנדרים עולה אחל לאחי לנו אחריה מרי מוחי קם חד שהעיה לשנניה שאר לעולה עבדי ח"ל אין ופרש ניה ניח השמיטה כי לחת לקמיה דר' יוחנן שאר דלעגת ח"ו שמקבל ידי עוברי עבירה ח"ל רבי יוחנן שפך הגלה: ח"ר אלעזר כל עדה שים בה חנופה מלוכה כגדה וכו'. ומ"ל כל עדה שים בה חנופה לסוף גולה וכו'. מלפף דחלטריכו שני חרי דלי חלעזר לומר דחנופה שהוא סיפה גולה וכו'.

חגל

עין יעקב

לעולם ומפרש נפרק קמח וכמוחם רף מ' ע"ב חד שחנוח שחלין להקדש כיון הוח כשעם עב בניסים ושחיחים ושיהם כשהם קנוים לבן שהכורין שקלין חיחו: בל חדם שש בו חנופה מפל בגיהם. כשעם כיון שמיי שחנופה נשמוחה שהיהם כשלעיל ושמיהם בפ"ק דשבועות שהיהם כשלעיל ושמיהם בפ"ק דשבועות שהיהם כשלעיל ושמיהם בפ"ק דשבועות

לפסל סורת סים צא סטעסה חיל מחוסק כמדם ומין סופס ליעסר סלא
לפוף נולה:

קן סם (אמר רב חסדא) איר ירמיה בר אבא ד׳ כתות אין מקבלות פני שכינה כת לצים. בת שקרים. כת חנפים. בת מספרי להר. כת לצים דכתיב משך ידו לחצצים. כת שקרים דכתיב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. בת חנפים דכתיב כי לא לפניו חנף יבא כת מספרי להיד דכתיב כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע צדיק אתה ה׳ לא יגור במעורך רע:

משך ידו. סקניס מסיום סם נולנים: לא יגורך רע. לא יגור עמך רע ונגי מקפר לסיל כמיב דכמיב בהסיל פרסמת כי לין בעיניו נכונס קלנס סוום גר:

מדרש״א ארבע כתות בר׳ כת לצים שנאמר משך ידו את לחצצים. ומי׳ בכתיב מחלמו יום מלכנו קסוס ל״ם ויס״כ לו לעמיד בינם סדין שלח סקב״ס מלכו של שלם סחלו מריס לנקם ראויס מלפניו יס׳ ומלך סמולם מכך יד מן הלנים שלח להכניסם כלל ממחילתו לחלילו במקום סדין: בת שקרים כר׳. לפי סהמקר יחמוד מלין מי מיכמיכו וע״כ לומר לנגד עיני המסוטעות בכל מאדן: כת חנפים כי לא לפניו דנף יבא. כי כן דרך החנפים בתחלת בילחם מחכיני׳ להתלון על דבריהם שלנסיף: ולומר מספרי להיד דכתיב כי בר לא יגורך רע גר. דהיינו לס״ד סחוא בעלמו רע שלין לו הכלה בדבר כולים לס ישך חכחם גר׳ ומס יחמין לבעל חלמון וחכניון מצוחר שלו החלבע כחוח כולל כל החנחלים בע״י חדבור ביניהן למדה סגרועה מחוא לה״ד שהבעים בחים בעיהם כדלמריך בעולכין וכהם שבעה״י לומר הכחוב מין למחכה מוסבו כך בחים״ב מין למחכה מביכה. מוסבם של בעלי מדוח סרעום החלו ודוה ביחו דלח מביב הכח בכחוב חלנו גם כח בעלי נחוה דלחביקן בחו בעי בח״ק לחו לה מוכב לין לחי וחוח יכולים לדוד בעולם לפי שלין כו: בעלי שבחום מכלל ד׳ כחוב מזכר שבחים ע״י דבור רע ומיחו לחיכח דמחכי בח״ק לחסקפרי ליס שלח׳ מלסכי בכחר בעבו לחלו חלמיים הוח ליס לחחרי מני הכח היהוח קרוי לכח ומקפרי׳ים ולח הוח לילעריך ליס לחחרי מקרח דלח יגורך רע ולחבשר לחלק דלין מקבלין פני שכינה כי׳ דהכח ולין לחי וחוח יכולין לדור בעולם בני עריכים הם וקיל

משוח מלחמה פרק שמיני

קו סם **משנה** משוח מלחמה בשעה שהוא מדבר אל העם בלה״ק היה מדבר שנאמר והיה בקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן [זה כהן משוח מלחמה] ודבר סם אל העם בלה״ק ואמר אליהם שמע ישראל ונומר על אויביכם (על שונאיכם) ולא על אחיכם לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין שאם תפלו בידם ירחמו עליכם במ״ש להלן ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל מערומיהם הלבישו מן השלל וילבישום וינעלום ויאבילום וישקום ויסכום וינהלים

ים ב כה מלמד שמשל המשוח מלחמה מן השלל ומלמדים רשים

בחמורים לכל כושל ונומר על אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין מרחמים עליכם °אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וצחצוח תרבות אל תיראו מפני הגפת התריסים ושפעת הקלנסים. ואל תחפזו מקול הקרנות ואל תערצו מפני קול הצוחה כי ה׳ אלהיכם ההולך עמכם הם באים בנצחונו של בשר ודם ואתם באים בנצחונו של מקום פלשתים באים בנצחונו של גליח ומה היה סופו שנפל כתיב ודם נפלו עמו. בני עמון באים בנצחונו של שובך ומה היה סופו שנפל כתיב ודם נפלו עמו אבל אתם אין אתם כן אלא °כי סם ה׳ אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם זה [מחנה] הארון:

משוח מלחמה. כהן °ממחנה וממשח לכך: שנא׳ ונגש הכהן סיל סחכיו האנשים.כתיב נביעלחמת פקח בן חעליסע חחז בדברי סימים שעבו מבני יהודה סרבה ושם היה הבניח עודד שמו ושוכיחם לבני יהודה ואמר להם נחמת ה׳ על לחיכם בני יהודה נחבם בידכם והכיחם בהם לשון מרפא ועשה לחם לחרים לכעום לוחם לעבדים ממעני והשיבו לח הסבים: לכל בושל. כל הסחלים שבחם סחיכם (רחוץ) [יכולין] לנכח בהליחם : צהלת סוסים. לפף סוסים קרי לחלם בלעון מקום: שפעת הקלנסים. לבני מילים: הגפת תריסין. מניעין וקוברין ומדבקין הסריסין זה בזה כדי שיקפקו זה על זה וקולם כשוע כקול הגון נלחיס על שכבון: שובך. שיבלח הדעבר:

מדרש״א על אויביכם ולא על אחיכם לא יהודה כר׳. דלמ״ד על לויביכם למה לי דהדר לין לילחחים רק על לויביכם לזה קלחר דכחוב לדייק מינים ולח על לחיכם כ״ן לחיכם בכלל לויביכם שחקור לבלחוחו דכחיב לח חבנח לח לחיך גר׳ רים לעיין דבקר לח יהודה על שמעון ולח שמעון על בניעין לבלחוחם טפי ה״ל למבקר לח יהודה על לפרים לח כי׳ כדחייחי מקרח ויקומו החכמים גר׳ דחייבי בחלחמת יהודה ולחפרים ורחה דהך מבנח דהכח כבניח בזמן החכלי׳ סהיו בניח שבי מלח חזרו ומבגל דק מבנו יהודה ובניעין מחם גלו לבבל ע״י כ״ע וחזרו בניח שבי חבל עשחם הבאנים כבר גלו ע״י מלך חסור והם לח חזרו בניח שבי ונקרו הכח גם שמעון לפי שהיה בחלקו בחוך בחלת בני יהוד׳ כמפורש בקבר יהושע ומקחמת מחחם גלו וחזרו ותו״ק : אל ירך גר׳. לשונות הכפולים דלים וחם מוקיים כי ס׳ חלהיכם גר׳ שניהו להליכם מכל חלם ומשום בידהקלחי שים להקניים כבודם עניו עצמו בדרך ובחלי חם וידעם מכחים ושלין יחן קלו גר׳ ס״ם : בנצחונו של גליח כר׳ של שובך כר׳. נקרו ללו בניח מחליחו בחם שעחדו בדחם מערכות החלחמה כחפורש בנלים ובשובך לפיכך הם בלו בנלחמו וחחם בנלחמו על מקום כי ס׳ חלהיכם ההולך בר׳ זה מחנה לחרון דהייחו הבכינה כחפורש לקמן וקיל :

פיסקא

שחכחם שם ושלין כבוד כחדבר פ״ו קף וכלי עיד: ארבע כחות אין מקבלות פני שכינה. לפי שכחוב ללו חשחיחים בריח שלבון ושלי ן מוניחן בחם של פרנם לוחיח קרוי בן פלו פרנם לוחם מקבלים פני הפכינה לפיכך ויש לחם לומר מזמור שחכחב בחריחן שחכחם בחכחב בלים לח יפר הבשר בחיב שבבו פקר פרחם וחן בחיקך וכבחם נלוה ולפוריין לנגיל בחיק חין לחי וחוח יכולין לבוח בחולם כיל בחולם חוה קלחר עיין בחחבחים:

לא יהודה על משמון ולח משמון על בניעין. חם דיקח חני מכבים מיין בחחבחים ולפי דחקים קחמיר חני דלחיכח. שדיבח לבקם בקחבח בחלחיכו של דיסה בדכחיב ביהודה נבר בלחמו וכחי יד בעדף מיכיך השמון יהד שבבנחים שחדי לח נחנה חבבחו לח משמון ולח פלך כולחיחל בחדי ריש ושמון ניב פעל עדה א פחדי כלפם סיבו סים וכניעין קבון של מכלים סלים מלחמין זה על זה ולינם מבלין זה לח זה: בקה ריש פומו שנפל בחרב וחם נפלו עמו. ועיין לחר הפעודר בפלים לל מבעמו בגדיכים בבן פוס פלין

קי **פיסקא** "ואמר אלהים שמע ישראל [ליל למטר לדו] (מאי שנא) שמע ישראל איך יהונן משום ר"ש בן (עזאי) [יוחי] אל תקרי לישראל אפי אל קיימתם מיקץ שחרית ועריבת אין אתם נסמרים בידם. תני ר' פנחס מרבי עמרם אחד בשפיר ואחד בשפיר בשלהמה בשפר מה אומר "שמעו דברי מעיכי המלחמה ואזנך בשלהמה בשפר מה אומר "אל יוך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו כנגד ד' דברים שאתיא עישים מניסן וכריעין בגוותין ומומסין:

[מאי שנא שמע שיהא] (אומר) נמה מתחיל פלנסן זה]: ב: פנחס מרבי עמרם אומר בשפר. כתיב[ולפן מלחם: שמעו דברי מערכי המלחמה. מי נפלי למיזר אזנו מלי נפלי לינך יזמזו מחרתם נמחל מגן נוסם ניס וכתיב ומלחם לנסם ולחרם לנסם ויכתיב ויכתיב כגון ויכתיב ויצא השטניגיס לקנון למריק זכרון קלמר נמו תלת מטטניגיס ומתניעין דכתי [שמע] אל יוך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו. מהכא מהכא: אל יוך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו מפניהם דכתי: כנגד ארבעה דברים שאתיא עישים נלחים: מנסן. ומריעין. בחנוכה: ומריעין. בפורים: וצוותין. נקלוס: ומסמסין. בפלנלה סוכים מהיכחם מכל נלחנה מרבי ועמם

לנעסק בס ניקוד המלחמות ומיכם נלחים:

מדרש מי שמע שמע ישראל כו' אשלו לא קיימתם כה.

מנכי: נמה מתחיל נלשון זה מנכיל נה מנכיל ומכל"ם כתב נלמ"ב

שמע ישראל ליל דכנר כתיב וכי מה ולכון אלו מנת דקלמר נה

שמעון בן דסל"ל שמע ישראל נלע"ז ומלה נמקום משום נלמקיה ולמחרני

נקנו נלשון נים נכתיב ומלה נלמה משום ישראל מלה מקיים נה

ומ"ם שמע נכתיב נלשון ימיד ולה כתיב שמעו נ"ב נלשון נים

נמרים שמע ישראל נלה קיימתם נלשון קים כי דע מלה קבלת מלכות

שמים ושול מלות נלמרות מכתיב נהנך שמכם נלה נוכח נה נלות מעמו

נקנון שנה נלה נכתי מחרים ומניעים כית נעמון מקים ומקיל:

דרש"ף ומתר מלחם משמע ישראל נ"ל למימר נהו שמע ישראל. פרשי"

נמה מתחיל נלשון זה ומה מלחם נלשון נחמה ומלחמו נחמו ניהן מלכמה מדבר

נלשון נים ויהי כהקריב מלחמה ומתר מלחם קרנים כתיב ומלחמה

מלחמה ניעל נן כי שמעו ישראל מלחם קרנים כתיב ומר מהו אם ניעה

ימיד שמע ישראל מלחם קרנים כתיב ומר לכך נים ני יזמנן ממלו נה

קיימתם מלה קיימתם שמע מ"ם שמע ישראל מלחם קרנים כתיב מה

מלחיכים מלחמה נמקרים כתיב:

קי **פיסקא**] מלשונים באים בנגדתיו של נלית ומה נלית

אדי יהונן שמעו בגולי פנים לפני המקום

שנא "ברוך הוא כלים אדי יהונן אדי אין אילא אמרי המקום

שנא "ה איש מלחמה אמר הקביה הריני ממילו ביד

מדיס סו כלקמן: בר מאה פפי והד נאנא'. בן סמנחנה סנמר סרנם מכנים על חמו נגילם לחם ומחענרים מן חמר מולא סרלמן מנו וסלם מנחנים. ולחלי אמו לא נלמן פרסי. פפי מדרשנחם ולמן לים סנינים מלא מנין לחנים סרנם: כתיב מסערות. מעמחם פלמחים: כתיב ערפה. סם סלחם ערפס: וכתיב הרפה. לחמר נילדי הרפס וסוא ערפס כדלמרין [לקמן] סמנוי עלים סיפלו נגים נמיא ניד נכי חוס מדנקס נמכיס: עורפין אותה. סמקיים עלמס כנסמס פנים כמנד שלף: בדרייות. מסן כסמנן: קס ומרון וגלית וישבי. כולס נספר שמואל: דין. לנמן לחי סדיעך הכתוב סלח ספר חלי נטוסנו: לאורועי שבחה דוד. סמלחס עם נמור כזס:

מדרש"א אני כפילו ע"י בן איש. מי שמדיין לח נח לכלל לים כמשורם נקרח ויבאהו כי היה כנר גו' וקיל: לכדו מיז וגו' וידד אלי גו'. פרמ"י מממע עלי מהוח יגבר כי ע"ם וסוח דמוק וכלחם דדנך סהמפחד במלחמה ליס הולך לנד מכנכדו ושומד בנקומו וסמיפך הנרע ולימו מפחד הולך חל לד מכנכדו להלחם בו וסיימו דקחמר הכח פיו הכבילו לומר וידד חלי וכן כי לחמה בח חלי גו' סהוח ישמוד בנקומו כחילו הוח מפחד חע"ג דהדמי לח היה מפחד עדוד כמפורש נקרח ליהו לח חזי עחלו מז וכח"ג פי' רמ"י בפדיה בספר שמואל גבי יוכין שחמר חם כח ילמדו חלים דומו עד הביעבו גו' וחם כח ילמדו עלו גו' ע"ם וכימח השחח הל המכבי הדד ליל ולחי בח חלך גו' בפיכסיי ולין זה פחיחם פם לרמה כי' ופי' דחוק הוח חבל לבעמיגו כימח דההו קימן ודלי דע כשלד לחד עימד בנקומו ומסוס מחד הב' הולך חלנו בלי מחד חבל בשמיהם הולכין זה בנבד זה לין שם מפחד כלל ועיכ דוד ליל לח לחם ליהו מפחד ובח חלי בחרב גו' גם חבכי גלח מחד מחך חלין בשם ס' גו' ממ"כ נגיש לח חמר רק וידד חלי גו' לחם בח חלי בנקומו גו' ולח חמר סהוח בח חל דוד חלח במפחד ושומד בנקומו ולך מיהי ק"ק חמלי לח חבינ נמי הכח דקחמר ויחמר ספלשתי חל דוד נכח חלי וגו' ומ"ם ספרמ"י עוד זה ולדך וחכבי ומע"ג דשדר חמר גו' וחבימיו מיע פחיחם פיו לרעתו מבי"ל נרחם נמרם נדרך מחרת דוחלי וחבימיו לח חמרו חלח בלי קנק וחם חבי חכל לו וחבימיו חנל חכח לי הוה קלי חם יוכל לחכבי ס"ל למכחב כמו ן חם יוכל לי וחבכי ומיכם למכחב חם יוכל להלחם חחי וחבכי דמשמע מלמ חם לנמן קנק לח קלי רק לחוכל להלחם חחי ולח חבכי וסיימ דפיו הכבילו מלח לומר וחבכי בלי קנק כמו וחבימיו ודי"ק: ויתיצב ארבעים יום בבי'. עיין פרמ"י ועוד יש לפרש ע"ם פיש לח זה לנומם זה עבמה חלהים לד הנומח' לעומם לד הטוסר וקקדומם וכמו מהמור' מלד קדושתם קבלח ומבה בעמדו מ' יום נסר קיבי בן כיחן כח לנד הנומח' שעמד גלית בהר לחרף מערכות חלהים מ' יום חמכם כח הנהר' והקדוש' גוזרת כי כחה של גלית לח סי' יום כלם ביום ולח בלילה מבחיב עמידת ומבה סי' בשלימות מ' יום ומ' לילה וקיל: מאי בינים בר. שכל קיפור זה נשנחו הוח ולחדועי שנחיה דוד כדלקמן שחמר עמוה מכל עום כנ"ם נחכיה עיבחל ועזרי' חבר לין נחם כל עום דחפי' ריבדח דכוקילחה לח הוה נחם ושחמר ביעבי שנחחיו כע"ם נחפלח חנם ונחחת לי זיע לחכיים לח לחוך ולח גרן. ושחמר שדוא עשוי כבניך מורם על מזקו כנגיך. ושחמר בר מאה פפי כו'. לחפשר שרמז זה הבינים כמו הנח ס"ם שהוח מספר מלה ומדנרי הירושלמי שכחבו החוס' כרלה כי דרשו כי כן מרנה ממערכות ממלח ערלות ול"ל קחיל לפי שימשו שכחוב לך עומחם שהי גו מזבות חמר ועיין זה שה' ודרים וגלית

דריש גלית שעמד בגילוי פנים לפני המקום. לפשר מלעיג פנים לרון דכיון שלי גלית שנתן כבוד לחקב"ה כי חמר שחינני יש כי חם מפני מי חלהים ולזיל גרו לכם נאמרו לכם חים מלחמה שחם הוה יגח להלחם נושלי יד חלי עשוחם עלי שהוח יגבר חלל שיח חמיעת חדם כי חינו יש מנכי חדם חלל מיע עמד בגילוי פנים לפני המקום לומר נאמרו לכם חים מלשמים שקרא להקב"ה חים ולכך חמר הקב"ה הריני מפיל יד בן חים שהוא חינו חושם שנני חדם גם בני חים הריני מפיל יד מי מעדיין לא יש לו שם נפני עלמו והוא שלה נשם מנוחיו שהא ליל והכי חדם. קשה כיון הגלים נפי חמר ושם חני חוכל והכיחיו ושפיה חמרינן דלכדו פיו הוחיל ושפיחם פיו היחה לרעתו חם יגח חלי והכי חיב גם דוד שחח פיו לרעתו ולומר שחח בח חלי ושנ"ג דהדר ולמר ומכי בח חלך מיע שחיחם פיו לרעתו שיחח ושפיי זיל פי' ושן ז פחיחם פיו לרעתו שקרא להקב"ה שחח בח לשמול כי עיי דגר שחין גו עשם ושכי בח לשמול בשם שהכלמוחם שט ומיע לא נחייבב לי עדיין מיז שבשם שחלם ולמר שחח בח חלי וכלשרש היה לומר דחיכו דומה פיחיח פיו של גלית שבנר נכשל כי פלשים נלשוחו חם הגלישים היו מבשל לפי שבשם בדעתו שהל לדד שלא נכשל נלשוחו פשם שחרם שן לשם של פחיחם פיו שלמר שחח בח חלי וכשכן היו שנדעני גלית שם ג' פלוקות שה חם יגח חלי והכי חיב וכי ושם בלי חוכל וכבישיו ושחח בדעתו כי היו הבשיט חוכל דכיי דוד חיים שחי פלוקות לומר שחח בדעתו שלא חכל היו פלוקה שחח שיחם בח בשם חרם ושכי בח בשם חי לנשות. ושוד דשוח כי הוה בח בשם בדעתו של עבו ושל שרכן חחיה דשיבו שחח בח בשרב ושני בח בישרשו של יעקב שיבו חשוח שחשבה בשם חי לנשות ושיד יכשוח כי שרכן לשר שחח בח חלי שיח שפרש שרך בשם חי לנשות כי נחחיו של גלית שרבו דוד עליו: כדי לנשלם מקיש. שכחוב לפי שלמר שיל לעבול של שבוק ושמר חלישם שעב ישרחל שפי' לח קיישם שלא קים שחיים ושניים שן שחח נשפיים ניים. ולזה שחיין שכשב שם לנשל לח ישרחל שקיש שסיל שקלשה נשכנך ושקוסך ושה שבשם שפרים ושרנים כי שחוך ניסול קיש לח יהיה לשם שקושה: ויחלץ חרנעים יום כעבד שרבעים יום שניחנה בשם שהוכם. ולשה דכיון שבשלמו כי יום שניחנה בשם שהוכם שוב לח סיה קיום ושסיינעה לעלים שלא

ויחזיק נגיח נמלנו כל מוחם תמי יום מעדיין לח נמלנו כדי מיכוך
ליפרעל קנלם מחוים מכל כיון שנמלנו יד נגיח למוחם לחיין ומעלנו
יפרעל כי מעמד להם ליפרעל זכות קנלם מחוים מקיבלו לחמר מי יום.
עוד לחמר מרלם נגיח לגמל ליפרעל מי יום מעמק כחורה כי נסיומם
מלודים ומחלנים ממנו לח היו לומרים מרלם כי לחר נגיח כיו מים
שמקים נחורה חיני יכול לכם יום ניום זכות מי יום מל קנלם החיות
לכן נרין לגמלן מי יום כדי לעשות שמות מניות מחי יום נקנלם
כחורה ועמה נמנלנו ממנו מי יום ומה ערך כעבדם המלחמה:

ק פס כג ויפלו ביד דוד וביד עבדיו [מאי ניהו] דכתיב ותשק חס ו
ערפה לחמותה ותות דבקה בה אד יצחק
אמר הקביה יבואו בני הנשיקה ויפלו ביד בני הדבקה
דרש רבא כשכר ארבע דמעות שהורידה ערפה על
חמותה זכתה ויצאו ממנה ארבעה נבורים הללו שנאמר פס
ותשאנה קולן ותבכנה עוד:

בני הנשוקה ממשקה לחמותם ליפרד ממנה שלח נתנירהם ותבכנה
עוד. סמם מניה דלעיל מיכה כתיב ותבכנה קולן ותבכנה:
ארבע דמעות. לבמי נביום מני מיכה:

מהרשיא בשכר ד' דמעות כו'. עיין פרש"י ויניל דמבמע ליה
ד' דמעות מד' נביות המחם דכתיב לעיל ותבכנה קולן
עוד נביה כני והני מדכתיב נמר מכי ותבכנה קולן עוד לו מבמע
מלי מימי דמיהו ג' נביות וכתיב נמר הכי עוד לנטות נביה נביות:

קא פס כה פיסקא בני עמון באין בנצחונו של שובך וכו'. כתיב
שובך וכתיב שופך רב ושמואל (ואמרי לה
רב אמי ורב אסי) חד אמר שובך שמו ולמה נקרא שמו
שופך שכל הרואה אותו נשפך לפניו כקיתון וחד אמר
שופך שמו ולמה נקרא שמו שובך שעשוי בשובך.
אשפתו כקבר פתוח כולם נבורים רב ושמואל [ואמרי פס ו
לה רב אמי ורב אסי] חיא בשעה שעורקים חין עושים
אשפתות אשפתות של חללים ושית מפני שאומנין
בקרב תיל כולם נבורים וחיא בשעה שעושים צרכיהם
עושים אשפתות אשפתות של זבל ושבא תאמר מפני
שחולי מעיים הם תיל כולם נבורים אמר רב מרי שית
האי מאן דנפיש זבליה חולי מעיים היא למינים ליטרח
בנפשיה. דאגה בלב איש ישחנה רב אבי ורב אבי פס ז
חיא ישחנה מדעתו וחיא ישיחנה לאחרים:

כתיב שובך, נמסר שמואל: וכתיב שופך. נדברי הימים: אשפתו
וגו'. נמשיטם של כיל כתיב ומידי דכתב פלנחא דרב ושמואל
נדלמים דקלמי מקו לם: מפני שאומנין. תנא של נטורים: של
זבל. מתנות מלמכלין מרנם נבורה: שית. מדקאמר ומפי תחמר
מלי מעיים סם: ליטרח בנפשיה. לנקם הרשומים נעיר יכנר
עליו מליו:

מהרשיא אשפתו כקבר פתוח נו'. דלמי פסוקו מלי כרחק כלי
נים מחלים מסו מדעיין כקבר פתוח ועיב דרסוקו לחר
למשמעם של מלנים הנאים לקנר וכן לחר מולי עניים. תנא מים נמר'
מזרקין מן כי קנים מן מלן דכר מעים כיון דלמשמו דרים מלמן
למשמעם וקל: דאגה בלב נו'. קיצח דכלי קלח ודנר עוד יבמעמם
ניל דלמנם נלב מים ומצרידו מלמור סמוכה יקימנם מדעתו כדי
סיסם דעתו לנלום ועיי כן דנר עוד עסיל סחוים יבמעמ מדלמנו
ולמיד יקימנם לחחרים כדי סימנו לו עלה על דלמנו כמרשיי נמי
יש חסו דנר עוד מיסיעין לו מביחו סוח יבמעמו מדלמנו ועיין מרשיי
נמפר ומכני וקיל:

הריב"ק דלמנם נלב מים יבמעמם מד למר יקימנם מדעתו ומד למר יקימנם
לחחרים. כיל דלמ פלינ דכלי ומל לימנסו יקימנם מדעתו ומס
מים יכול להסיחה מדעתו יקימנם לחחרים כי סוחו מדם מסוק מדנר עוד
יבנר כל נמו דנרים מוסים ומחוך כך יקימנם מדעתו וקיל מכי קלמר
דלמנם נלב מים יקימנם מדעתו מיי דיעור מסיחנם לחחרים כי דנר עוד
מידבר לו סוחו מדם וכוח יקימנו מדעתו:

פיסקא אבל אתם אין אתם כן אלא כי ה' אלהיכם קרב פס ד
ההולך עמכם ונר זה מחנה הארון. וכל כך
למה מפני שהשם ו[כל] כנויו מונחים "באיזן (בייצא מג
בדבר אתה) [וכן הוא] אומר "וישלח אותם משה אלף פס נ
למשה לצבא אותם אלו סנהדרין. ואת פנחס זה משוח
מלחמה. כלי הקדש זה הארון והלוחות שבו. והצוצרות
התרועה אלו השופרות. תניא לא לחנם הלך פנחס
למלחמה אלא ליטרע דין אבי אבי שנאמר יודמרנים
מברו אותו אל מצרים. למימרא דפנחס מיוסף קאתי
והכתיב יואליעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו
לאשה [מאי] לאו מיתרו קאתי שפיטם ענלים לעיז לא
מיוסף ששמשבו ביצרו והלא שבטים מבזין אותו ראיתם
בן פוטי זה שפיטם אבי אמו ענלים לע"ז יהרת נשיא
(שבט) מישראל אלא אי אבוה דאמיה מיוסף אמא
דאמיה מיתרו ואי אמא דאמיה מיוסף אבוה דאמיה
מיתרו דיקא נמי דכתיב מבנות פוטיאל תרי משבע שים:

וכיב למה. ממר לסם חוים היל הנמחה זו מהנטיחן כי סי מלסיסם
סהולך ולח ממר כי סי מלהיכם ממכם מס היל סליכם ע
דממכם סולך ממם: שהשם וכל ביניין מונחים בארון. היולח
עממם נעלמוחם: ששמשבו ביצרו. צלל [וכתב] לחמו ולח "חמצו: פס ח
והלא שבטים מבזין אותו. כדלחמרינן נחלו סן מכעיסין לפיכך
סלנך ליחמו עם עמהם נן מלנוא נן מחזן הכהן: תרי משבע.
מדלמ כתיב פוטיאל:

מהרשיא וביב למה מפני כו'. עיין פרש"י ומיסו דלעיל מיכם
נסך עניכם לח כתיב ססלך רק לח חיכל מסם כי סי
מלסיך

כראי כני מעשוקה ושלו כיד כני מעשוקה. וכך היה היה כמוקה לחמותה ובית כשיקה של פרישה כשיקה כי"ב כמרים והיה ויפלו עם כך נתרלים פרשה כילים' כמרים והיה ויפלו עם ולח הפסוק
לח מוכיח לנך מלמד כניס של ע"ז ביד נניס של ע"ז לניים מקרא מכמוך יהין נמוכיח תפיכך ובחזר ותמיכו מכיא לי מכיח ומניס לימי מחמיה מי סיכון ריש מלבך נמל נלים של
מיא כדי לנניים יהרני מסם לי מכיח: בשקר. מרמא דשמעה מכוכיח פרשה של הפסוק ובכרכה לימה ריש בשם ר' יוחנן לחמר ד' מלינן הלכה פרשה עם הפסוק ושמוח
מעמה ד' נמניים ומלה דהלי היל וכך היה הפסוק הלימה עם כיתה ומכוח הפר לילף מעם כתן שיא מהלכוח ומכוחה עכיל לנך לפי שעם כתה מפיסם מהלכה ומכוח של
כן עשה פרעה ע"ז מילוי מעמה נשחי כה: בתיב שובך וכתיב"שופך. ומה רשמיל מלי מהכי מכלן ממכי ממון לחו מנלמוחו של שובך מלו לח כתיב לשופך
פרשם פרישנה כיון לחיים כהלכחה ילפינן לחכי יונחת כחיב הלשון שיבך לו שובך כדי לחרלום שנחו נגלמוחו: חך חמר יקימנה לחחרים. ועיין פרש"י כמהלי יב וה מפיים
שיבב מפקנחו ע"ז לפני מיר וכתיב לחנם נלב מיש ישמחנה עיש ומיכל חלם נמניר יפיחנה היש לם ומקיל לח ישמור פרש מחכיו לח מפוך מיסה מלח מפוך
ועד מלבה כרחיתם ריש מי לין מפוקין לפיק ומבר פוב. שמל פסוקה שמחנה פשוטר מפוך ועד מלבה. ומיסיס למיינן עם לין פוחיך לפשבל לח ישוך מיסה מלח מפוך
מחנה של מלוח כי מחפלה היל פסוקה מבלב כרחיתם מפניים דף כיב חה מפוחים ים לחם עיב לו רחלה כפוך לנך לנך מכי פוח ישמחנה ופוסר לו פוב ליפבל: לאחר מיסיו
קחני פפיים עגלים לנניה. ולפי מי ליל דפל הפלך פוחם לנלפחם פלין פיסיו כפו מחיפי פפגדרין דף ליו פיב מיניה וכיה לחלח ניול ביה נחנל לפי מיסיו פיס פקן לחדין פחפ

תלמיד עמון נר מסם דנרי עסה מעל כלן סם דנרי בכן עמוח
מלחמי מלח קלמר דשולך ממנו: שהישם ובל בינויו בוי לא הזקן
כל כיסיו דסח לא סרי בו רק סטומה כדלקון סהים נסם עבדים
סדנרות ולן נסם רק הסם וכימי תלוך ומל תעל מחי כל הכיסים
דתמיב פי שבועת סעלות לא סיו בו וקיל: ובהיא וישיחה אותם
נר אותם ואת סבהם אותם אלו בנהדרין. מלחסם סמיס סחוח
מיומי דיסם תלי קבהדרין סחם מקולים ככל יכרתל. ולמד בלי הקודש
זה האירן והלהוחות בר. ולי ובלי בלי הניס קלי על החתן והלוחי
ודמי נחומם פי ובלי הקודם זה החתן והלן סי והוח על פי הסנהדרי
כעיים הרלים תך עם בחוב והציציות דתיועה אלו השופרות
לא ידעתי פירושו דסח ודלי תטלחמה נעמך והן על ככף סיו להם
במלחמה כדכתיב וכי תצאו מלחמה בוער והכוהנים נתטלחמה גו':

דר"ש כי סי מלהיכם הוא סהולך עמכם הני וכו'. וכל כך למה תפני
מחנם וכיעיו מונמים בחרון. ולריך ליישב למה הולרכו ליידע
מחנם וכיעיו מונמים בחרון סחרי עיקר סנצחם היו סני סולך עמם
להלחם. תן תמה כי מדכתיב סהולך עמכם ולא כתיב כי סי מלהיכם
עמכם מלמד על החתן שהיה הולך עמם מתם מבל ציע למה לנו לומר
מחנם וכיעיו מונמים בחרון. למנם להיות מחחלת ההולך עמם להלחם
עם האויבים ולהוניע ישראל אבל אם סי הכהנים להם ולהונים ליהיהל
ואם מלחים דין להקוח מהחלים ועיז תמר כי סי מלהיכם מחנם הרחמים
ואם מלחים בחוב דין ההולך עמכם ובילד היו דין ורחמים בחרון מלא
מלד מחנם מחוב האויבים וכיעיו מחוב עם מלחים אבל אם בחרון בחולך
עמכם מהחרון היה הולך ונלחמה כי זה יוציע מחנם ולחם לכם:
מניח לו לחתם הלך מחנם וכו'. יש לחמוה מחרי הלך להקוח ולהלחם
נקחה סי נמדין ומנין לנו מהלך ליישב דין אחי לחנו ונשמע דיק. ולחם
הולך לייחבי כתן לחנחם מחוב בן מלחה דכתיב ויקנא פינחס ולחם
מחנם בן מלחה אלא ללמדנו מהלך ליישב דין לפי שמה דכתיב ומלחה
לקח מגנות סוקיהל ולכך הזכיר כאן בן מלחה מלקח מגנות סוקיהל:

קיצ מד יב ובמדבר ג שמו"ב כו

תד יאשר בנה אשר נטע אשר ארס למרך תודה ריא שיבנה ארם בית ויטע כרם ואחר כך ישא אשה. ואף שלמה אמר(ה) בחכמתו הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובנית ביתך. הכן בחוץ מלאכתך זה בית ועתדה בשדה לך זו כרם אחר ובנית ביתך זו אשה. ריא הכן בחוץ מלאכתך זו מקרא ועתדה בשדה לך זו משנה אחר ובנית ביתך זו תלמוד. ריא הבן בחוץ מלאכתך זו מקרא ומשנה ועתדה בשדה לך זו תלמוד. אחר ובנית ביתך אלו מעיט. ריא בנו של רבי יוסי הגלילי אומר הבן בחוץ מלאכתך זו מקרא ומשנה ותלמוד ועתדה בשדה לך אלו מעיט. אחר ובנית ביתך דרוש וקבל שכר:

ועתדה בשדה לך. ונלנה מלחכתך נמדם לך: תלמוד. לפם קנרת [לפנין] נעעוני המנים ומלכם כדנרי מי:

מתרשיא אשר בנה בוי ריא שיבנה בית ויטע כרם ואחיב ישא אשה סי. למדו נומי כן דסיל להקדי כשולי מנסם

מחום דנר הסום נכל ומלי מנלחיב נים וכיפ כרם דלון כל חדם
זוכם לבך חנל נעדה הורה דרך פרן שני סים לו יעשה בקרי סוס
ליפל מנסם נחחרונם ושיעי לכך קדין מלמה נחכמחו: הבן
בחוץ מלאכתך זה בית. דמקים פרי מחום חון עמה והכן בו
מלחכתך לעכושו בים וכפים: ועתדה בשדה לך זה כרם. מחרש
כשו להיום מחדיש ליום חזה מלכשן הכנה מחמר מיכן לו נשרש
פרי לעכושו כרם: אחרב ובנית ביתך זו אשה. כדלחרי נעלות
וקנה לנחמו ניהו לפי שהיו עקרים הנים ועלו דדים לעכן חרוש
מלחם נחכמחו קדין בן לעשוד מן הכעל על העיקר והחכלים וחים
חכן נחון מלחכתך דשה עקר הכחרש עד שיבא לחכלים לעכן
עלמו לנחמו ל נים חיים זה הקרא בחיט רה הכנה ללמד כחכם
וכן ועתדה בשדה לך זו משנה. בחיט חלא הכנה על החלמוד
לכל עיקר בכן הניח הוח כחלמוד כדלחרינן בפי חלו מלחות כל
העוסקין בחקרת עדם ולינם עדם בחכמם עדם ופי בחלמוד חין לך
מרם גדולה מזו ובפי שים בשל לחריך קרא וכחב ולא בחם חיה
ניז עם החרן ומלן דחוקף על עיקר החעשים בוכים כחיט נשר
בכין הניח דכחלמוד בני חיט חלא הכנה לעשים מוכים כדלחרי
בחלנשה. עניה לידי עעשה ומלן דחוקף שד על עיקר בכן הני
ומכליהו דיחם וקבל שכר נם שכנר נח לבטל בהניחו לידי מעשים
מוכים חלה לריחם וקבל שכר נחכוח עיכים בעיז. חלה כל מילחם
חעלו קודחת לחכחחו כי דיחחו זה על חכחח עיכים בעיז ולילו חכחח
בחלמוד ולחי קודחת ליחלו חבח בחחלמוד בניה לידי מעשה ולחלה

ולא עם חתרן חמיד ובדמוכח שבח ודיק:

כתנני יוספו השוטרים לדבר אל העם וגו' ריע אומר
הירא ורך הלבב בשמעון שאינו יכול לעבוד שם
בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה רבי יוסי הגלילי
אומר הירא ורך הלבב זה המתירא מן העבירות
שביד לסיכך תלתה לו התורה את כל אלו שיחזור
בגללן רבי יוסי אומר אלמנה לביב גרושה וחלוצה לכהן
הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל למנוך וגתין
הרי הוא הירא ורך הלבב:

ויספו השוטרים. על דברי הכהן: בקשרי. כמוחקרים לעשות
לפיסים מלח יפרידום מריבים: לפיכך. מסיחת זאב. חילת
מעבירות חלה החורם בהם ומעט ולריך לחזור בגללן כדי שיחלה
בכך החורם ולח יהניים ליוור מעבירתם מבידו הוח יעל ויחר:
רבי אומר ובו'. בנחי מפרש ממלי פליב מלדבי יוסי הגלילי:

מהרשיא רי הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתירא מן
העבירות כו'. כהנ הרחים עפי רבי הגלילי מפרך בחת
מיהם בלח שין חין לו ליחל פיחות חלח בהחוח בעל עבירה ולפיכך
פירש כי עיש בחורך ובפי בחוח בהחוח ליחל הכי חלח דבפי בחוח
חוח קחמר הכי ומפיק בחוחבחת דיש מחחיל ברחש ומסיים בסוף

עין יעקב

יש בן בני בחלמוח על חדין ובפרים ויחם מחמם נפי מחחיל בפחח א ומכח חח חחדיבת לחבי בחוחב וכח חליבם לחלחמה: אשרי בנח חשר חלא בחדי חלא לחדים חוחב דרך חרן שיעיב חרם בים ויעש כרם ויחיב קפ חחכ. חבין הקבוח שהיה נחזר לחר קדים בחבירו ויא חריב בן מבח חקשה בבחוב אף בחיב כי בירלי החחזר ובבחוח בבח שבחלם הוח בקשה כבושה שהיה לחר קשבח הבים בחכל עיקר דיבוח בל חלם בן חבין בשחוח עלי לישוח ולחדב הבל שבחלם בבים חלחר בחלבה בחחבבל חחם לחם בשב ובין בחקרת יעבוד כפ כי חבח חלל הקבלח בחחזר חחלה בחחזר בחחזרות חבה חלחים לחר יבלבה ולחיב בים בבבה הבי כיש חפש ובר חלא חלני רבחוחב חבים חרך חרן עבחן דפחחלה יבבר בים חלשיב יפע כיש חלחיב קפ חבח בחלת בקרת בבים וגם הבים ובלחעיין כבי הבפרי רק פיו חבבחיב בחח חבחם שבחזבו לבחם שיל חרם ובניל חשיש חיים בחחם ובפי בחי: ראף חלחה לחר בחלבחתו. כלחמר לף ריחבלי פירש הקדם בחחר חיא חחחחם שבנין בבים בקחיב לבחוף לך חדבי בן בלשון חחחה והחזיב חש להיחוך כחו חחחים ולחלך: רי יוסי לחר זה החחזרת חחבירות חבירו. ניחם חלחר בן חחיב בי חחלן בי ריחלח חבח לחר חחיבת חחבירות חבירו בי זה חחל חרם דעבים חחבירה חבחלו ולחבי נפי חבי חבל חבירו חחבחב ולח חבחן חחלו בין חחרבר עם חחבירות בירם לבן לחו חדבר חבחחת חלחחם בחחלו:

גמ' מתני' ולי קים קצך לי מגלילי תני סיגיל דלי לימר כרבי יוסי מגלילי ושוב לרבי לימר מי שכח הא קתני דאין מיחה בגלח חמת כי וכחבו סחומי סם מי מיחה לפי שבזמה ונח לף על השוגג ואין יסורים בגלח עון אל מיד כי עיקם ומיכ סוף השוגג בלח מחזיר למוטב לף מקן מיחור ויעוף במלחמם וזמק לומר דאין מיחה בגלח סמא דקתני סיטו דוקא בחטא שוגג שמחזיר ומדיק לף מתכפר ותני סימנין בזה כתוכים שבחב עיד רבי מגלילי כתיב כשבח סהבן שהחטם יעשיעם ולף יפקד מהם אים אלא מיעגיומו בו סלדיקי ויחזיר המוטלים אם היחסים מעציחום כי עיקם והאריך שם שד גם בזעם רבי עקיבא שם אחי מחזר שר שחוחם ומקדש כי עשרים גבי עקיבא שם אחי מחזר שר שחוחם ומקדש כי עשרים גבי חנן נקי אחי חנן כי:

אגב מיכא שמן לכביש יולקם ויעור בלא הקשבת סיודע מהם ובשו כוחם הבניש סחרו בלשון סחלים לחחם ושרש סגוחים וכן לחחר אלחם מגוחים ושפ סיא הבנוחנו סוקדם בי ולכן לחפשר שרבי יוסי מגלילי לחחר ולחסא משחוחים נוחה שיחחר סיא שחיב שלשים כחרים ויש לף לרדם בדשנה לעיקרי הדבר והשבח סחכילם לו שחחיל ושחחר שרשל סחטח כי כף ולריק לף ויהי וכלן בלבו שחוח כפי ולכן שחם לשנע בשם כחלוגם הדברים קלים. לשחן יסלה נהם ולף שים ויחחר ושכל ויים לישנח לשיכל חבלה לו בסרים שם כל לנו שיחחר כגלון כלומר שפשיה לו חחם מחלה לחחילה ולף מיהם לו לשלישים שיחם יך שלשב לשיני יולדם ושפשו שלו שחל משכידם שבידו חלך זם מיהם רש"י יקוצנשו כי מגוגנשו:

תורת כ"ג

עם ודוה בכלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם בעקיבו של עם מעמידין זקיפין לפניהם ואחרים מאחוריהם וכישלין של ברזל בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידו לקפח את שוקי שתחלת ניסה נפילה "שנאמר °גם ישראל לפני פלישתים וגם מגפה גדולה היתה בעם ולהלן הוא אומר °ויעטו ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים וגומי בד"א במלחמות הרשות אבל במלחמות מצוה הכל יוצאים אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה אי' יהודה בר"א במלחמות מצוה אבל במלחמות חובה הכל יוצאים ואפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה:

בעקיבו של עם. נקוטו של עם שעומדים שלא יחזו מחמיס לחחריהם לעם: מעמידין זקיפין שלפניהם. ניחסם שלגלי המלחמה מעמידים כבי חדם גבודים ממוניס לכך שחם ישול לחחד מן המלחמים יעמידהו ויקפוסו ויגיעו לת מכמי הלגה: בדגריפס: [ואחרים]. ומכאים לחחריהם: וכישלין של ברזל בידיהן. לשמור שלא יטו וכשילין כעין חלק מקיפין. ומיים: שתחלת ניסה נפילה. גגמי פרק מעבה מיעגיי ליה שסביקם מיא שחלה סכשלה: בד"א. מחוריס מן המערכה ויש שחין זזין ממקומן במלחמת הרשות: אבל במלחמת מצוה. כגון כיגים לחי ביתו:

ישוטע שכל יחלחן: ר' יהודה אומר וכו'. משנה בגמרא:

עגלה ערופה פרק תשיעי

קיד משנה מאין חיו מודדין ר' (אליעזר) [אליעזר] אומר מטבורו רבי עקיבא אומר מחוטמו רבי (אליעזר) [אליעזר] בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו: נמי כמאי קא מיפלגי מים עיקר חיותא באפיה הוא ומים עיקר חיותא בטבורו הוא ליטא בי הגי תנאי מהיכן דולד נוצר מראשו וכהא °כמעי אמי אתה גוזי ואימר °גוי גוזך והשליבי אבא שאול אומר מטבורו ומשלח שרשיו אילך ואילך אפילו תימא אבא שאול עד כאן לא קאמר אבא שאול התם אלא לענין יציאה [דבי מיתצר ולד מבציעתיה מיתצר] אבל לענין נשמה דכיע באפיה הוא שנאמר °כל אשר נשמת רוח חיים באפיו. רבי (אליעזר) [אליעזר] בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו מיש דרבי (אליעזר) [אליעזר] בן יעקב דכתיב °לתת אותה על צוארי חללי רשעים:

עיקר חיותא כו'. הלכך מיקר מגל עיקרי ומודדין מיכן כדמסיק מל הטורים מאי מקום שניעשה מחלל: אתה גוזי. [מחם] מחלם כי ילדים רחמי מחלם דגחי ליסמל דיסמל הים דכמיב גוז כוזך עשר לחסך מלמי וגל רלמך: אפי' תימא אבא שאול. כדיע קגימא לי: מיש דר' (אליעזר) [אליעזר] בן יעקב. דלמאר מן סלמאר מחל קמי מגל: דכתיב על צוארי חללי רשעים. מילכך מעשה הוי מודדין כדכמיב מל מגל:

(תניא) אי' יוחנן בן שאול מפני מה אמרה תורה קטן הבא ערלה בנחל אמר הקב"ה יבא מי שלא עשה פירות ויערף במקום שאין עושה פירות ויכפר על מי שלא הניחוהו לעשות פירות. הי פירות אילימא פריה וריביה אלא מעתה אזן ואמרים הבי נמי דלא ערפינן אלא אבציות:

אין עושה פירות. מגלח גם שמחם לף ילוים: במקום שאינו עושה פירות. מכל מיקן קמם: שלא הניחוהו. מהרגוסי:

מדרשיא מפני מה אמרה תורה הבא ערלה. מילם מגולל כמי מס שכתב מרגלין גמם מוים מגוטים כי המעם לגלח על היולח כי' וכמיקול הענין ילקטו הזקנים וידילו ערלה וילבש בני חדם לדבר זו ומולי יגלח סדבר כי' מכיל ע"ם והוא המעם מחמרו סכח יבא דבר סגלח עבדה פירות כי' על מי שלא כי' מרי לרסם בזה לגבוה בני חדם המחקנלים שם מיסים כיון לא נפו לחקור על הרולח לגעל דמו וקיל:

משנה וקני אותה העיר ורחצין את ידיהם במים על קטן מקום עריפתה של עגלה ואומרים ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו וכי על לבנו עלתה שזקני בית שופטי דמים אלא לא בא לידינו ופטרנוהו (ולא ראינוהו והנחנוהו. תגא לא בא לידינו ופטרנוהו) בלא מזונות ולא ראינוהו ופטרונהו בלא לויה "והכהנים יי אומרים

אומרים כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' ואר ונכפר לדם הדם שאין תל ונכפר לדם הדם אלא רוהיק מבשרהן איבתי שתעשו כך נכפר לדם הדם:

[לא בא לידינו ומתרגומו.בגמ' מפ' בגלא מזמסם והייט ידיט לא ממכו לא מתא. על ידיט מסמדטיהו בגלא מזמסם ומלוך לגלקטם מם הנגיזה ועל כך נאמר: ולא ראינוהו והגהנוהו. ימידי בגלא מנהים והייט ומימיט לא ללו: הכהנים אומרים. כדכתיב לעיל ונגשו כהנים ובני לוי מים על מים מס עמים: שאין תל ונכפר.כלי וכפר דכתיב בקרא לאו למעט ולמרו קלי מיהא קא מיהא אף זה נכנל מניחם מלא מלמסם נאחפי כמסם הוא מרחיק נמהים מם יקרמל על יד מסם רציו לכפיעכו כך ונכפר לסם הדם:

מדרש"א לא בא והגהנוהו בלא לויה כו'. פירש"י לא ללויה ומכאטהו ימידי בגלא מנהים כו' ע"ם והקש' נם' יפה מלמם וכי כל מי מהלך יחידי ג"ד מיתים להמוזיד לו מנוי' לכן נראם דלמן הלוייה ז' חלא נעמ פנירהו מן העיר כדלמרי' כל המלו' מם מנידו ד' למוה כו' ע"כ ל"ל מהך דלקמן דהולך בדרך יחידי ואין לו לויה כו' ומהך ריפ"ק דמילן כך מיתים לנבי לויה כו' מוכח כם יפ"י דנו היו חלו' נדרך בלא יהא יחידי בגלא הנוהם במקום מכנה סכל סנידים נחזקה מכנה הם ועיהו ולמי נם נעיר מיך לויה למילו נד' למוה. נם מם לאו יחידי סוף והוף ולמי דבר קבוליי מהאמלי ניטל מהזיקה דמעמ לידיה כדלקמן והוף מנואל כיון מהחזיל בלוחו ד' למוה נם נעיר הרי כוזנתו ודעתו להגיליו בדרך ומחבנתו ולמו מהני ליה לחנידו נכל הדרך להגיליו ע"ד לעו יהיו יעמם לו מהלכין כל המלו' נוערים מחבנתו ולמו לילך נמקומו עם המתלי ולהגיליו מסיוע וק"ל: שאין ת"ל ונכפר כו' אלא רה"ק מבשרתן כו'. פירום מין זה נכלל מעיקר מל כיון כפרטי והקדק כן דלא הי לריך לומר כן לעו וכפר מלא כפר כדכתיב נריפח דקרא. ושד דמלא יתורף הוא כיון דכתיב כתיב נלעו הכהן כפר לעמך ונר' ועיב למרו דהיינ"ק לחומרא ומצרהן לימתי כמחמבו כו' כלום מכיוון נד מם מעמו ככם נכל מלום עגלה ערופה יחפרקס סרולה מי הוא לנקוט דם הכלמומחכפר לסם וכן הוא בתרומות והביא מ"י נחתי קלא ויכפר ניהו על דעמ ועו יד נפקון כחיל דמוכיון כו' ומלין עד מאר דקמילא כו' ומחרין כי דיכל יחיה ודייכין יחיה ע"ם:

ין ע"ב תניא היה רש אומר כופן ללויה ששכר לויה אין לה שיעור דכתיב יראו השומרים איש יצא מן חעיר ויאמרו לו הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד (ואמת) וכתיב יראם את מבוא העיר ומה חסד עשו עמו שכל אותה העיר הרגו לפי חרב ואת האיש ואת משפחתו שלחו (שנא') יולך האיש ארץ החתים ויבן עיר ויקרא שמה לוז תנא היא לוז שצופין בה הכלות היא לוז שבא סנחריב מלך אשור ולא בלבלה בא נבוכדנאצר ולא החריבה ואף מהים אין לו רשות לעבור בתוכה אלא זקנים שבה בומן שדעתם קצה בהם (מוציאים אותן) [יוצאים] חוץ לחומה והם מתים והלא דברים ק"ו ומה כנעני זה שלא הלך ברגלו ולא דבר בפיו נרם הצלה לו ולזרעו עד סוף כל הדורות המדבר בפיו והמהלך ברגליו לא כיש אלא במה הראה להם חזקיה אמר בפיו עקם להם ר' יוחנן אמר באצבעו הראה להם תניא כותיה דרבי בנעני בשכר שהראה להם באצבע נרם הצלה לו ולזרעו עד סוף כל הדורות אין יהושע בעל היה מהלך בדרך ואין לו לויה יעסוק בתורה שנא' כי לויה חן הם לראשך וענקים לנרגיותיך ואיר יהושע בעל בשביל ד' (אמת) [פסיעות] שליהו פיעה לאברהם נשהעבד(ו) [ב]בניו ד' מאות שנה איר יהודה אמר רב כל המלוה את חבירו אפילו ד"א בעיר אינו ניזוק רבינא אלויה (לרבה) [לרבא] בר יצחק ד"א בעיר ממא לידיה הזוקא ואיתציל. ת"ר הרב לתלמיד עד עיבורה של עיר חבר לחבר עד תחום שבת תלמיד לרב אין לו שיעור וכמה איר ששה עד סיכה ולא אמרן אלא רבו שאינו מיבדק אבל רבו מבהק כ' פרפראות. רב כהנא אלויה לרב שימי בר אשי מפום נדרא עד כי צנייתא דבבל כי מטו התם אל ודאי דאמריתו רבי כי צנייתא דבבל איתנדי משני אדם דראשון ועד השוהא אמר ליה אידכרתן מלתא (דר') [דאיר] יוסי בר חנינא מיד יאין לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם וכי מאחר דלא עבר היכן ישב (ומאחר שלא ישב היכן עבר) אלא לומר לך ארץ שנגר עליה אדחיר לישוב נתיישבה ארץ שלא נגר עליה אדם הראשון לישוב לא נתיישבה. רב מרדכי אלויה לרב (שימי בר) אשי מהגרוניא ועד בי קיפאי. ואמרי לה עד בי דוראי:

כופן ללויה. סמן מם מי ממם מלם לגוות מם מביא לדרך מיטתו

מילוש: ויקרא שמה לו. קיימים דקרא סוף סוף מש מיד סיום ומיתים ליף מלה מהנלה ולה מרגש כדלמרים כיע מנמור מד סיום סום לשלם ולשלמי שלמים סוף: שלא דבר בפיו. דלה כמיב מלה ירחם נחלנשו לו נעקימת ממחים כדלקמן: ולזרעו. כדחמרי בחין מלך סמום סולם נפש: שליודו פרעה. כדכמיב ולו עליו פרעה לכמים ושלחו מתו: אינו ניזוק. מתו היולה לנדך: עד עיבודה של עיר. מסתי יולה ממם והוא ניים פחילן שנמוך מי לחם וניים לנחי המיר: בי ציניתא דבבל. מקום הוא ומו דקלים שהנה כמו ליני כר הנהל כמחת: לא נתיישבה. ופיעו לה יפא מדם פם לה נאי מדפיר יסוד ופה דחמרי ליכתי ליפנימו מפני מדפיר שנאי מדפיר יסוד דקלים ולה (דנר) [יסוד] מחר:

מדרש"א כיפן ללויה ששבר לויה אין לו שיעור כו'. לכמן
שכר הוא דקחמר כדחמרינן נרס הלנה כי כד קף כל
סדומה כי לפל מיקר סחלים יש לה שיעור כדלקמן לכל מדם ד'
לחות והוא כי ולכך לה חניא ט ניים עפני פחה נהדי חלו דנרי
בחין להם שיעור כי ולה סיך לעיטר כחן כל מיע בעמן שכרם
נלדה לן כופין עליה ויהיינו נלדה בחשוים נהוחה נני טוי שלה
כמו כנוד לנ וחם כרחמרי פי כיה מכחיב שכר ליה לינ מפיטם
נחוים וקל: שנאמר הראנו את מבוא העיר כו'. דהכו ולפי
מיקר ליה להרחות למהלום שלך נדרך בחן מכבול לל מקום מנעמו:
ומה הפד עישו עמו כו'. לכרחוים מפי קחמר כולם מפוסם נקרל
ויל מקום דנני רחב כפי כמיב כהיב ועניהם נם לחם עם ניים
לני חקד נר ולהכי קחמר הכל ומם מקד עכו עם זה הלים שקיים
מלה ליה בחין לה מיעד למכרה יוחר מהחקד שכמו לרחב וקחמר
דהכל כמיב ולה מכפחהו נר דהיינו כל מכפחמו כלולו נשניני מם
שחין כן נרחב דלה כלולו רק ניים חניים כמוסרם נקרל: שמה לו
עד היום נר בא סנהריב ולא בלבלה כו'. נפי מכחיב קחמר
נלנלה ונפי ליכ קחמר החריבה עין נחוסי פיק ומרלה מדקרל שם
לוחו עיר כנפה לו נשם לוחה העיר שהרלה להם מצולה מכשע
ליה לוחה העיר שנפה ניכ מצולה לו ידע שעולם דלכך נקרל לה
כדחיחה נמדרש דלו לחד היה עומד עם עיים המערה וככנסין דרך
סלה כי כפרפי נפסיים ופלך לל יכלו לה כנחריב וליכ שלה
ידעו מצולה וקחמר נם למלך החות חין לו רפוח נר ולולי דילה
להם דנר זה היה נקרל דכחיב דלך הליב חרן סחתיים ונר דלפי
פשטו חרן נפי הם מז לחוות קחמר ומהוך המקרל משמע דכנשמו
יהרחל כל ז' שנחים ומיכ דרשו חרן החתים עיב חרן החיים והחים
שמו מיהם ולחוותיו המיים מיי פי סרלוי לוחה לפי פטחין מי עדיין
ושיים שנלוחה חרן מיים לשלם ולין מלך החות פולו נם ולחים
לחר לה יוכל להניל נהם ליל נשם כדחמרי נפי החליל נהנך עבדי
פלנחם הנלוחי דנר כם ליטן ערכין ליה: ומה בנעני שלא דבר
בפיו כו'. החחיל נהחתי וקיים נחדל כחיים דדלי עיקר מלות ליה
ניניד ט סדרך שלך נה היכן להשחיל ושיכן להיעין ולפשר שיעשה
נהם החלוה ועיכ ליעלה ממו כהלך שמו נרנליו עד מקום שלין
עוד לעשות מן הדרך והליה סנחעה ופחוחה מפניהם החולה
נלולנע לו נעקימת פיו ועיכ לחוד נהם הכעבי לה דנר נפיו וחליל
שלה הלך נרנליו חלה מולה ניד לו נפיו קיו עלכיו מי שעשה
מפלה עליהם נפלים דהיים כהלך נרנליו ניחים מחוגה שכרו נכחה
כפלים: דמהלך בדרך כוי יעסוק בתורה כו' שנאמר כי

לויח חן הם וגו'. כי מסולך נדרך יחידי נלה ליה דמו נרחקו
ולריך לן ולחוחים כמו שהקשו נהחלה הדרך ומכשו לחן ולחחד נעיניך
ונעיניו כל רחלה ועיכ לחוד שהחוחים שחקק נה מהים נמקום ליים
ליחן ט חן לרחקו נעיניו כל רחלו ומלה יהיה דמו נרחקו וכן מכיכו
נפיב לחנות המולך נדרך יחידי ותפנה לנו לנמלה כרי זה מחחיב
נכשנו ומקיים הכל נחלי קרל ומנקים וגר כי מהים החוחים לך
לנער נמקום כפי ענק וגנרים מלה מלערך לנטרים שיחמיך וקיל:
ויצו עליו ונומר וישלחו אותו וגר'. פי ויכלוה כחרב ש ומלולה
דליכל לפחיבי מלי מליחים ממם דלה סיך הכל וכהנ חלחים ולה
מלנון נחחין כמו ויכלחהו פי וגו' ולילו היה מלי נחחין כי עביל
דנרו דחוקים הם וכי מכוס דהחלריים נרשיחו לה יקחר הכחוב
נכנוחו ולל כיון דיעלחו וגר קלי חני לחה כל לחר לו חפי כלף
והנ ומקנים מאכר עיכ ויכלחהו חלי ליה דסיפל נחם לכחוב נדרך
חנל לי ניחחין לה סיך כלל נחוטלטין וקיל: בשביל די מפיעות
כי. מכיעבוד ודלי לה היה נבניל זה וכי חם מעם חנריחם סנוחה
חלה הנעבד כנר נגזיחם בן הנחרים נבניל חחר נחם חדע וגר
חלה הלה זכר הם חלל חי יהי מפועבדים וגזכה חחרנע מפישים
מלוה מלעם זכה מחלנו יהי מפועבדים וכיע לחריך נפרק חלק
דזכה כיכ לבעבד ביהולל בשביל די מפישים כחוחר הם ודיק:
ובי מאהר שלא עבר כו'. נפיק דנרכה ליע ושחר הלה יהב
כי חלה נרקיק מלחר הלה עבר כי וכן כרחם דדלי לחפר מעבר
ולה יהב ולולי דחוקי ליה לחן הנר עליה חדם סחלקן ליהוב כי
ריכל דקרל כפפיים מעפר הכחוב נדבר כיקל מעבה חקניה
עם יחולל מהליכם מוחדר מי הכם בחרן חפר לה עבר הם חים
ומייהו משום דלה נאי לחדיק יהוב הם ומם לחים לעבוד הם וקיל:
הדיוק כופין עוביים מעפר ליה חין ט מישר וקלה מחרי חין כופין הל
קיים המלום חניים הלה יהעמו מהכם ולפפר מהליה ליכם מחנין
המנוח הל מיכם כדי לכוף הל קיומה חנל לחדו הלים מחם מהמיכו
מהנדיל כי לעפות מכהם וכיון מחניכה כ כך נפרי חקניים לחפליב מכר
הלים וכחן יהעמו מנחלה חליה ולעיכך סופין לחי מחיכו חוכה נלוחם
לת חנהו: דנהיב ויילפו מסומרים וגו'. וקלה שלה מיכו נחן ליה הלה
מהרלה מנוח העיר ולפפר הם המלוה לקניכו הוח חוכם ט הדרך חפר
ילך נה ומנחם חותו ליל נדרך מה ולה נשלחו: וכי מם מפר מחו שחו.
וכיכ המפר הוח הלה הכחוכו לה ליקרי חפר כי לחת ליקרי כיין מהרלה

כא אך יחזקן משום דם כל שאינו מלוה [ומתלוה] כאילו
שופך דמים שאלמלא ליווהו אנשי ירידו לאלישע
כב כג לא נידה רובים בתינוקות שנאמר ויעל משם בית אל
והוא עולה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר (ויקלסו)
[ויזקלסו] בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח שוקרידות
עלינו את המקום. מאי נערים ומאי קטנים איר אלעזר
נערים שהיו מגוערים מן המצות קטנים שהיו מקטני
אמנה (במתניתא) תנא נערים היו ובזו עצמם כקטנים
מהקש לה רב יוסף ודלמא עיש מקומם מי לא כתיב
כד °ואחרים נדחדים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה
וקשיא לן קרי לה נערה וקרי לה קטנה ואיר סרת קטנית
כה °דמן נעורין התם לא מפרש מקומה הבא מפרש מקומם
כו °ויסן אחריו ויראם ויקללם בשם ה' מאי ויראם אמר רב
ראה סמש כרהגיא רישי בינ אומר כים שנתנו חכמים
עיניהם בו או מיתה או עוני ושמואל אמר ראה
(שנתעברה) [שבולן נתעבירה] בהן אמם ביוה"כ ורבי
יצחק נפחא אמר בלורית ראה להם באמוריים ר' יהונתן
אמר ראה שאין בהם לחלוחית של מצוה ודלמא
בנערעידו (דוא) [נידוה הוה] איר אלעזר לא בם ולא
כט °בזרעם עד סוף כל הדורות °ויקללם בשם ה' ותצאן
ל שתים דובים מן היער גו' °רב ושמואל חד אמר נם וחד אמר נם
בתוך נם מיד נם יער הוה ולא דובים לא הוו ובידד נם בתוך
נם לא יער הוה ולא דובים הוה ולידדו דובים ולא ליתני
יער משום דבעיתי:

עלה קרח שוקרידות עלינו את המקום. מכאסי כתיב הכא
ויעל משם מקבקה מרנקתן נכנגל שנתרפלו הנוס: ודלמא קטנים
ממש הוו. ושל שם מקומם נקראו נערים שהיו מן כשרן: הבא
מפורש מקומן יהיה: ולידדו דובים ולא ליתני יער. מלי נעיד
ליה יער דקרי ליה נם: דבעיתי. הדובים נהמנתם שהם כהמן
שקם קורע בשם נשם ומהמצה וכשקמצן ניער יונתן (ופתן)
נפנעמה:

כג דכתיב אנשי ירידו לאלישע סר. לכאורה פי שכליהם כתיבו
שופכי דמים הוא דמוך אם שם לא ליחוש שם שם ט
נהליטע לעכום ים לפרש דהיק כל כתיב מלה מנים שמחוק
שלוה בלא ליחוש כי הכא דמליטע ודלי לא שים לרך לנוחם מים
שמוה כתיב עיר דלי ליחוש כי לא ניחה כי חוא מוכה כן ומיל
דלא ליחוש מוה דלים ליחוש כי לא ניחה כי חוא מלה מוכה כן ומיל
דמייחי ליה שכלי קרא כתחמר ויעל משם בית אל והוא עלה בדרך
הנוכר דלא כיל לנוכחב מלה ויעל משם בית אל ומנרים עבר מלה
כמו והוא עלה בדרך לדיוקא מהוא עלה ולא עלו שם שמו: עלה
קרח שוקרידת סר. עין מלכי חוא שכליה לחליט מלה קרח

עין יעקב

ס יש לומר שהיו מלים שהיו כתובים בספרם ולא נכתבו בספר תורה. שאלמלא ליווהו אנשי ירידו. עיין שם מה שהקשה לזה ומלה לישנא אחרינא שהיו מלים שהיו כתובים בספר תורה ולא נכתבו בספר תורה ולא נמחקו בספר תורה ולא נשכחו בספר תורה ולא נאבדו בספר תורה ולא נגנזו בספר תורה ולא נשרפו בספר תורה ולא נטמנו בספר תורה ולא נגנבו בספר תורה ולא נאבדו בספר תורה ולא נשכחו בספר תורה ולא נמחקו בספר תורה ולא נשרפו בספר תורה ולא נגנז

והמים רעים והארץ מכלכלת: הן מקום על יושביו. ותשלח הוא רע נגלחה להם מוב:

מדרשיא בשביל מיב קרבנות כו'. מיכה שעל ידי מיב הקריבו רלם נגלה לכפיל מיסתלל בקלוסם נעשם ולא עלם נידו מלא שעני קללם מלינעם שפלו מיב יעדים כמכפר קרבמיו ולפל דסהמת דרכם דנגלה ממלכי מדין הים והמת טוד ולפי שעה מיסתו שולה למלך פלימי מדהכמ דמסיק דחמת יהלה ממכו דסיינו עמם ממולה יללה כדמוכמ פרק ד' וס' מל כלר לה עולה כי כבם מעם קיץ בעלמו כי עיש: **וכי מאחר דהמים רעים מאי שוביה כו'.** ולפי דכמים מיכי שוגים ים לפעמ בפקום זה פליפו פחר חפל סעים סם עיקר פיפו של פדם כלכהיב בעביו לפפלי לעים נפער לא יסיים שוד עכם עום גר ולהיק עלי פוצהם:

הריק וכי מאחר דהמים רעים וכי מלי שהכא הביל מוב ליל חנן פן פקום על יושביו. ולעולם ליישב פפשם דקרא פלהיות פסיון בני אדם מניחין מים ממקום לחר ובכך נפעל פוכא הביל מוב בעיני ה' ולפי פהמים לחר רעים היינו לילו שהו מים פוכא המלן שבלמ פפל מכיון שהניחו מים לבשוה פפקום ממילה לדכמ פוכל ופפלכו גו ריפפו עלה קרא שהקרפת עליפ המקום לקבל פרנסתו בשיהה נפעלת המים:

אין (חנינא) [יהונן] בי חנות הן חן מקום על יושביו קב סם
הן אשה על בעלה. והן מקח על מקחו. תיר בי חלאים חלה אלישע אחד על שנירה דיבים בתיטוקות ואחד שדחפו לניחוי בישתי ידיו ואחר שבת בו שנאמר ויאלישע חלה את חליו אשר ימות בו: סם א

הן אשה על בעלה. ולפני היו מסעירם עכחם הן בעיכו: אחד שנירה דובים. נשן בגירה דובים בתיטוקות: חלת. מר חליו חרי ואחר מכר ימום בו:

מדרשיא הן מקום על יושביו כו'. מיכה לפיכ דוקלי כבר נגזר על כל מקום ישוב עיי לחסיר כדאמרינן בבבל חלה עלה נגאר מי הוא שיכול לסיושב שם וכיכ נלחמ בם ועיכ לחמר שהקבים טחן הן לאחרו מקר שיכול לחדם להיות לנדר בת פלוי לפלוי כדאמרינן פיק והקבים טחן הן לאחרם בת בחמים זונה וכן בחן מקח כי לכר בגזר בחמכר שדם פלוי לפלוי כדאמרינן שם והקבים טחן הן לאחרם בחמים בחקרם וקיל:

תנו רבנן לעולם תהא שאלת דוחה ויפין מקדבת לא קבא
באלישע שדחפו לניחוי בישתי ידיו כו'. אלישע מה היא דכתיב ויאמר נעמן האל קח כברים נא וכתיב ויאמר אליו לא לבי הלך באשר האך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות ומי שקיל כולי

כולי האי כסף ובגדים והא דשקיל איר יצחק באותה שעה היה אלישע עוסק בשמנה שרצים (בא ועמד לפניו) אמר ליה רשע הגיע העת (שאתה מבקש) ליטול שכר שמנה שרצים °וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולה ויצא מלפניו מצורע בשלג. °וארבעה אנשים היו מצורעים איר יוחנן זה ניחזי ושלשה בניו °ויבא אלישע דמשק למה הלך אמר ר' יוחנן שהלך להחזירו לניחזי בתשובה אל חזור בך אל מקובלני ממך כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה מאי עבד איד אבן שואבת תלה לו לחטאת ירבעם בן נבט והעמידה בין הארץ ובין השמים ואיד שם חקק לה על שפתה והיתה אומרת אנכי ולא יהיה לך ואיד רבנן מנע מקבי אלישע דכתיב °ואאכרו בני רגביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו מכלל דמעיקרא לא הוו [דחיק] תניא ריש בן אלעזר אומר יצר תינוק ואשה תהא שמאל דוחה וימין מקרבת:

מאי שקל כולי האי. גהמי קטל כמה דתנן במומנ דנדרים כסף ובגדים לגמ ונקר ועגדים ושפמות חיתים וכרמים: כסף ובגדים הוא דשקל. דכתיב רלר ככרים כסף נמני מרנים ובמי חלישות נגדים: בהי שרצים. נמי במנה מרלים נמס מנה: הגיע עת ל טול שכר. מילתך נעויה: אבן שואבת. במנגנהם במכמת מן כחלן ומעמידו נחריר נגלי כניסת ועל ידי מומו לבן מנמיד הנגלים של יהנעם נאויר: רבנן מנע. דומה היה לת התלמידים מלפני מלישע כשהיה מכעס לפכיו: דכתיב. נלחר שפיים מנמו: המקום אשר אנחנו יושבים. נגנים המדים של רגיט: צר ממנו. במחוקפו התלמידים מהים ניחזי דומה: [יצר. של תכמים תקנגמ ניחזי מלא יקל נפריס ורבים וכן תיסק מן יצרת ויחנך לה עלמו ואמה לף היה דעמהם קלה ומס ירדפוס הלא להרבות רעה]:

דדייק לא כתלישע סדחפו לניחזי נשמי ידיו וכו'. לרך לישב היכן מלינו סדחפו תלישע לניחזי נשמי ידיו דכתלמת ניהושע בן פרחים תלינו בדחפו דהא כל יומא לחפו קמים ולא קבלים חבל ניחזי לא מלינו שבא תל תלישע ולא קבלו. ונראה במחוך התלים סקבלו נלרעת סלריך ליעדל מכחי לדם וכיון מתנו אין לך דיסוק גדולה מזו שחילו קבלו בעיגם לחפך לא היה הולך מחילו והיה מוחך מחבושה חבל בקבלת הנירעת ודחפו בשתי ידיו בלא לעמוד מבלו ומחוך כך עבר עניכה סהחטיא בה הרבים: ולחיר רבנן מנע מקבי תלישע. ודומים דבתלמת לחיד חבן סוחבת תלה לו מקק שם בל בחתה היינו משום סדחפו לישע תלא נסחפו תכעס מבלו מנע ובל תלישע לא היה לאחר סדחפו תלישע תלא נסחפו תכעס הוא שבחמר לניחזי ומחי דלמר לחיד דמנכ רבנן הוא על מה שלמד ניחזי לתלישע מחך סהרבים לף הרבים אין מקפיקין בידו לעשות תשובה ודוקא שהחטיא לף הרבים וכיון שמניעת החכמים היה בעודנו משום לתלישע לגמ לא מיבעי ניחזי לתלישע שהחטיא הרבים אלא אפילו אלישע עלמו שהחטיא הרבים אין מקפיקין בידו לעשות תשובה ואין לתמוה על רבנן דלמר לחיד דמנכ רבנן הוא על מה שלמד ניחזי לתלישע מחך

ואין דורש אין מבקש [ואין שואל] ועל מי יש לנו להשען
על אבינו שבשמים:

בטלה ענלה ערופה. סמרי עכירין סיו נפן מי הרגיל להחזיק [ועמבי אפקוד. (עד) על כיולף כשחיכם לעדקן כקטנה] עם על נמחיכם כי הזכיה ועד] כי סס עם הארמה יפדו הס עמען מחפים כפרדים סלנו (וכחיב ונקה הוים מעון הר נזען פחוים ומסקם ממן הסיס נודקן לח חפחו לין מסקם ממן כיולף נחסם חקודים ט נין מו סכחמה בין מחחמה): חפטטום כיסי על חדם הסטל מדות כמעלת והחכמות ופי חכטטת חים כהכל ע זה כי סימנים וכפ"י כחב חיל האשבולות. נגמי מפרש כהכל נהס עד יעיהם לח היה מחלוקת בחמי יפחלל כלם היו חוערים דפרים כהחיהן למעשה ומיכי והם הרחשונים שהחלוקו בקהיכות הקנטות ניהם עד כדחמרינן בתינוק והוא היה מחלוקת לחבר קהיה ניהמלל נדברי תורה: העביר הדדיות המעשה. [עפ"י גמי] (לפי שלח היו יכולין לומר ככל הלוחך חבר לריהני לפי שהקב"ה טה לחם מעבר לחצון לנרם והם היו טוהנים נחומו אין לכהנים הה היה בגזרם דיש שלו עזרת הקופר לפי שכבעלה עזרה לו עלה עמו לו כמו בעילה הכתוב ותריבה נעמ ובכהנים ובני לוי לח עלחמי שם ומקם הנרם שלח יהי להם מעבר ובימנו לכהנים): מעודדין. [בגמי מפרש] (הם הנרם שהיו חומרים בכל יום בשעה קריחת הציר על הקרבן שיהם לומד פי ומוח שמקן מזה ולזה שלח נלמדם עוד לפי שהיו חומרים זה בשקוק כחילו היו מדברים עם חשם ויו לעשים חלין זה השקוק חם מה שיהי לחר לעשות ולומר כלפי מעלה: נוקפין. ר' הבחה כמו מוקף נחלבנ ור' היו עטרה שהיה נמוקדש ואין לריך להחריך נפירושם): פטיש מכה בירושלים. נגיה נפחים נחוץ שלו מועד לעשות מלחכת דבר החבד כמותר נמועד ועמך הוא וגזר על כל נפחים לפיט נדבר החבד ומבי מהקול כשמע למרחק ואין הכל יודעין מהוא דבר החבד וחכי ממיכן לה נמ"ק: כל ימיו לא הוצרך אדם לשאול להבירו על הדמאי. הם משכר הם לאו שהוא החקון ניהו כל הלוקחין מעם הארץ מעשרין: בטל השיר. נגמי מפרש(מלכחת זקנים משער נבהו נחורים מבניחם וכשפקקו הקנהדרין והם הזקנים שחזר הקנים עליהם חתן לך נכל שערך נפסק הציר ג"כ): נביאים הראשונים. [בגמי שם] (הם נביחי נית רחשון חבל נביחי נית שני והם מני הכריה ומלחכי ומגריהם קורין לחסם נביחים מחחרונים): ניפת צופים. [בגמ"פ] (פי' המונים זילזין דבם שהיה נת מלוי נקרא לופים היה מלא כפלה נמרחה ובשעה ובריה): אנשי אמנה. ניעמין בהקב"ה וקומכין עליו לעשות עוב ואין דואגין לחקרון: [בחולמים. חיל שהניח לחפקיעום על יהודים: בחולמים של טיטוס. שהניח הוקקוס חחריסוחלים לחזי ואין זה היו חוערים והמים שהם כדחמר נבייע: בחולמים האהין. הוא של חורכן הניח ושל טיטוס מני היה: באפריון בתוך העיר. שהיו מולילין לחתם עניה לניח נעלה ולחניון של מניליה ושלישות ושהניח מיקפות לה: משולי משלות. לחת חות לחוחלת ושעה לחכמה ליכנס נה נשער ניהם כגון שלטת שהיו הרים מלחמ במעמת ושלחמ כי הוא הרים ר' ושחי נפיקוח הוא הרים מלחמ במעמת ושלחמ לחנחת ושלחמ: ישוקדנים. בוקדין על דלחות שהיו לילה ויום כדחמר ניעמות (ד' קיג) חבל עד שעשה שנפעי חשקה נחוכה: הדרשנים. שהיה נקי נשעתי המקרחות כדחמר לה אביתי נשחמר

לילות מלרים נלילות מד שרלים נן זומה: בטל כבוד תורה. שהיה טוען לנו לדהם כל קן וקן על כל חוה וכיה מינות יהיהם ושחיזות יהירות כגן נת ונת שלי דוהם (נסנהדרין דף כ"ו) והם כבוד סוהם נדול שלין נת דבר לנטלה: אנשי מעשה. נעזה נחביעתו ושעשה מעשים ווופלחים כדחמר נחענית ממני כשורין ואמר לחותן ילך ולבזים להניע זחיים נקניהם: קבעותם של חסידים. שהיו החסידים הולכים וכלים והוא היה מקבילים וקופס: זו החבמה. זה לא ידענתי מה הוא: משמת ריב הזקן בטל כבוד התורה. נמקי מניכה חוכ מעד שמת שוא היה נריחים נעולם ולא היו למדין חוהם חלא מעיעד ומעמת הוא יהי חלי לעולם והולכו לעזוד הוהם מיהנתם: בטל זיו הבהונה. שהיה חכם ועביר וכהנים רבים חוכלים על שלחנ: לבני הדרין. מיוחסין: חבו ראשים. שנחנו יד עיי פניס מהרים שהם עפירים וחלו עניים: נדלדלו אנשי מעשה. לין הם להם: ואין דורש. ליהרחל: ואין מבקש. עליהם רחמים:

(ובנטרא תמצא פרוש ארוך יותר על אגדה ז ג)

מהרש"א משבא אליעזר בן דינאי כו'. הי' מפורש למולח ניומים' כפרקי פ"ג דכמוהות גבי כהן חשהו שלי בן ליכלי ו"ש ותהגה בן פרישא היה נקרא. ר"ל שהיה מקנב שמו נשם חחר כדי שלא ילעגו בו וחזרו לפרשם שמו ניחחר לקדחתו בן הלמן ועי"ז נעלה עלנה עמופה כחפרים נגמרת שלינ' נחה חלה על הכפק וק"ל: בפולמוס של טימום כו'. פרש"י שהניח הוקקוס לחריסחנסים לחזי עכ"ל לשל סחוק' פ' מדוקה דחו זה דניחוס נשעה מרגן היה כדחמרינן פרק הניקין ומלכות ניה מחמוכלי קדמי מוקה כדחמרי' פ"ק דע"ז ויל דחניקדת נזה ולא קבלו כו' עכ"ל ש"ם וכלל עוד זה שהי העשה דבני ניה חחמוכלי שהניחו פולמוס על חרמיים על יהודלים היה החחלת וגרם החורגן שעשה החרמ"ים שניה שהיה להם עם יהודל כדחמ' פ"ק דע"ז וכש"ם נשער נן נוריון שש"י מריצת חלו לחי ניה חחמוכלי נזה חיל חרמים על יהוכלים וכבשוה והוא הרעה לשקון נבניי' שעון החזיר לפורכי נחומה וכדחמרינן כו' שהחזיר מיעד שהוא עשו יפי' שולט נחומת יהודלים ויהדעתא כל לי' על ידו ומש"ם מייתי הך עובדא דלחים ניה חחמוכלי חפולמוס של ניטוס שהיה קרי חלנן ג"כ עי' החרמ"י כחו של עשו וק"ל: משמת ר"ם בטלו מושלי בר'. כל הני דחמיב חון ומחום ר' נטלי כו' קחמו לר"ח מוצה ולחשר מחום דכל החכיר' קחם ר' חלינא דר"ח הקיחו לכולי ותלמידיו של ר' הוסיפו נחחכי הא דחמחת ר' נעלה עטה כו' כמ"ש הרמנ"ם: משמת ריב"ן בטלה זו החכמה כו'. יש לפרשו גם נחכמה העלמת כמו שמליט נהזקן נקפורו עם חקפקוים וגבי נעל זו הכהני פרש"י שהי מכס ועביר וכהנים רבים כו' לל ידענת היכן מלא זה שהי עביר ורבים חוכלין על שלחנו חבל נקיט מקום שכשנו הפליגו ממעלתו וקרחו תלמידו של פחם: משמת ר"ג הזקן בטל כו' ומתה שהרה ופרישות כו'. ק"ק דל"ל כנר קודם לוגן הניח נעלם מהרי ר"ג הזקן הי' עוזה ומקמי דחורגן שהרי ר"ג דיבנה נן נמו הי' נשיא נזמן החורגן ולעיל שבניט משמת ג"ם ניטל טעם הפירות ומקשה דהמהי' כעל חת הטעם ודו"ק: משהרב בה"מ בושו חבריה כו'. ל"ל מנרים נב"ש הכוהרים נפריסות לעניו טהרי ומעשר מע"ה הם נוהו כי ע"ה מלעיגים עליהם נפריסות נדברי חניחת שלהם וכן נמי חיהן נוהו נן הטבדים כהניה דקידושין פ"ג כל הסוקל נמוהו פוסקל לנבי מי שקורל חביהו עבד: וחבו ראשים. ומפני הנוסה: ונדלדלו אנשי מעשה וגברו כו'. ע"ש ע"ש ק"ם ח"ב מיוס שנגרה לגמופה של מבופה סי' נתקלקלו המעשים ולין לחם

יכול לטער לחבירו מעבי נחלים ממעשיך והיפ לחמרי הכפ ע"י
שנאמר בעלי ארוש לומר הטופה ולה"ל כדלעיל חכמי מעשה: ואין
דורש ואין מ'. נקט ג' לשוטה כנד ג' שיעמוה לון דומם עליהם
לנזוב נכל החומות שנשלם התחתון ולון מפקם עליהם בשלם
שחולעני כי כל המלחם מחכדים להם בע"ם לון מל לימילל ולון
מילל עליהם קבוריה בפתליה של מעלה כי המלחים מקבריס להם:
ואין לנו להשען רק על אבינו שבשמים. שהוא לחין על הכל
ורחמיו מרובין ודקדק לומר לגינו כי זכות לטוחים לגריהם ילמד
ויעקב כגר חתו ולון לפ להשבון רק על לחיש זה שנאמרים וק"ל:
*איש שדבל בו כו'. כיון פרש"י פ"ג דחמורה ונעריך נערך לחכסל
והכא פרש"י שהכל גו חורם בחחסחה ולון דומי ושכחה ומחלוקת
עכ"ל הכי מפורש בחמור' פ"ג ומפיק שם לון דומי בפרשה שהיא
מחלוקת דחכוחם בין החכמים כדלימא במקבת חציעה ופריך שם
בחמורה ופא יוקי בן יוענל גופיה מפניע מפניע בפרשיכם ומבני כי
לחפלג בקוב שניה דנפיל ליצד ע"כ"ומיימי לה שכא בחמור' פי' לחפלוגה
מקיל שכא' לון לחכסל לאכול נו' כה"י שם לית נגר דליה שנדין
בינן מבוש דכחיב בפרים לחנר חקיד עון הלון ויפר בחדם לון
דחייט לית שם שהכל ע ו וק"ל: מאי מעודדין כו'. מפי' פרשב"ם שכא
ונקוף עם' מעשר שני לפי שהיו לומרים זה לפקוק בחלו שם מדבני'
עם הכ"י וחיו לטעקים לגיו זה לפקוק חה עם שחיו לחני לעשות
כלפי חבל' עכ"ל ונקשה דה"ל בני קרח מיקרו זה בחמור' בחלים
סילק לחמרו וכי ים סיפא כו' וי"ל דשם החמור לחמר ברפ"ק על בני
הבוש ולחמרו כן בכחיב לעיל מיכה לף זכחת ותכלימם ע"ו עד
כי עליך קורבנו ע"ו וכחיב לקן שכא לגיל באון שימלל בלעו ועכ"פ
בשלוח לבך מחמר עדים וגו' כביכול כחיב מי סיפא לפני המקום
לפני ניחן כ"ב היה המקדש קיים ויפרחל היו בשלוח על לחמיחן
לון לחני לחמרו וכפ"ב לחריכן בהקרק בחמר שלח שלח לחלים
זכחתו ע"ו:

פיסקא [משרבו הנאפין וכו'] תיר ונקה האיש
מעון והאשה ההיא תשא את עונה בזמן
שהאיש מנוקה מעון הבים בודקין את אשתו אין האיש
מנוקה מעון אין הבים בודקין את אשתו ואומר לא
אפקוד על בנותיכם וגו' מאי ואומר וביח עון דידיה אין
דכניה ודבנתיה לא הים לא אפקוד על בנותיכם כי
תזנינה וגו' וביח עון דאשת איש אין עון דפנויה לא
ת"ש כי הם עם הזונות יפרדו ועם הקדשות יזבחו [וגו'
מאי] ועם לא יבין ילבט. איר אלעזר אמר להם נביא
לישראל אם אתם מקפידים על עצמיכם מים בודקים
נשותיכם ואם לאו אין מים בודקים נשותיכם

כוקה מעון. משון כילוף מפני שהאיש לו בין מה שנעשרים בין
מחחלה: עון דבניה ודבנתיה. שכם שלפים: לא תיש

נוטע לון לחמרו מעבי נחלים ממעשיך והיפ לחמרי הכפ ע"י
שנאמר בעלי ארוש לומר הטופה ולה"ל כדלעיל חכמי מעשה: ואין
דורש ואין מ'. נקט ג' לשוטה כנד ג' שיעמוה לון דומם עליהם
לנזוב נכל החומות שנשלם התחתון ולון מפקם עליהם בשלם
שחולעני כי כל המלחם מחכדים להם בע"ם לון מל לימילל ולון
מילל עליהם קבוריה בפתליה של מעלה כי המלחים מקבריס להם:
ואין לנו להשען רק על אבינו שבשמים. שהוא לחין על הכל
ורחמיו מרובין ודקדק לומר לגינו כי זכות לטוחים לגריהם ילמד
ויעקב כגר חתו ולון לפ להשבון רק על לחיש זה שנאמרים וק"ל:
*איש שדבל בו כו'. כיון פרש"י פ"ג דחמורה ונעריך נערך לחכסל
והכא פרש"י שהכל גו חורם בחחסחה ולון דומי ושכחה ומחלוקת
עכ"ל הכי מפורש בחמור' פ"ג ומפיק שם לון דומי בפרשה שהיא
מחלוקת דחכוחם בין החכמים כדלימא במקבת חציעה ופריך שם
בחמורה ופא יוקי בן יוענל גופיה מפניע מפניע בפרשיכם ומבני כי
לחפלג בקוב שניה דנפיל ליצד ע"כ"ומיימי לה שכא בחמור' פי' לחפלוגה
מקיל שכא' לון לחכסל לאכול נו' כה"י שם לית נגר דליה שנדין
בינן מבוש דכחיב בפרים לחנר חקיד עון הלון ויפר בחדם לון
דחייט לית שם שהכל ע ו וק"ל: מאי מעודדין כו'. מפי' פרשב"ם שכא
ונקוף עם' מעשר שני לפי שהיו לומרים זה לפקוק בחלו שם מדבני'
עם הכ"י וחיו לטעקים לגיו זה לפקוק חה עם שחיו לחני לעשות
כלפי חבל' עכ"ל ונקשה דה"ל בני קרח מיקרו זה בחמור' בחלים
סילק לחמרו וכי ים סיפא כו' וי"ל דשם החמור לחמר ברפ"ק על בני
הבוש ולחמרו כן בכחיב לעיל מיכה לף זכחת ותכלימם ע"ו עד
כי עליך קורבנו ע"ו וכחיב לקן שכא לגיל באון שימלל בלעו ועכ"פ
בשלוח לבך מחמר עדים וגו' כביכול כחיב מי סיפא לפני המקום
לפני ניחן כ"ב היה המקדש קיים ויפרחל היו בשלוח על לחמיחן
לון לחני לחמרו וכפ"ב לחריכן בהקרק בחמר שלח שלח לחלים
זכחתו ע"ו:

משרבו בעלי הבאה נהעוחו הדינין ונתקלקלו קכב
המעשים ואין נוח בעולם. משרבו זואי
פנים בדין בטל °לא תנוו ופסק °לא תביוו פנים. ויהיו פסק
ופרקו מרם עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם
משרבו לוחשי לחישות ברין רבה תרון אף ונבחלקה
שבינה [משום] שנאמר °בקרב אלהים ישפוט משרבו מחלוקת
°אחרי בצעם לבם הולך רבו °האומרים לרע טוב ולטוב
רע משרבו האומרים לרע טוב ולטוב רע רבו הדי הדי
בעולם. משרבו מושכי היוק רבו היהירים ונתמעטו
התלמידים והתורה חזרת על לומדיה משרבו היהירים
התחילו בנות ישראל להגשא ליהירים שאין הדיבו רואין
אלא לפנים. איני והאמר (רב מרי) [מר] זאי מאן
דמייהר אפי' אינשי ביתיה לא מתקבל שנא' °ואף כי
היין בונד נבר יהיר ולא ינוה אשילו בנוה שלו (אין
מתקיים) מעיקרא קפצי עלייהו ולבסוף מחלי עלייהו.
משרבי מטילי מלאי על בעלי בתים רבה השחד והטיית
המשפט ופסקה הטובה משרבו מקבלני מובותיך
ומחזקני טובותיך רבו איש הישר בעיניו יעשה שפלים
הונבדו ונבוהים הושפלו ומלכותא אולא ונוולא משרבו
צרי עין רבו טורפי טרף ורבו מאמצי הלב וקופצי ידים
מלהלוות ועברו על מה שבתוב בתורה °השמר לך פן יהיה

נוטע לון לחמרו מעבי נחלים ממעשיך והיפ לחמרי הכפ ע"י
שנאמר בעלי ארוש לומר הטופה ולה"ל כדלעיל חכמי מעשה: ואין
דורש ואין מ'. נקט ג' לשוטה כנד ג' שיעמוה לון דומם עליהם
לנזוב נכל החומות שנשלם התחתון ולון מפקם עליהם בשלם
שחולעני כי כל המלחם מחכדים להם בע"ם לון מל לימילל ולון
מילל עליהם קבוריה בפתליה של מעלה כי המלחים מקבריס להם:
ואין לנו להשען רק על אבינו שבשמים. שהוא לחין על הכל
ורחמיו מרובין ודקדק לומר לגינו כי זכות לטוחים לגריהם ילמד
ויעקב כגר חתו ולון לפ להשבון רק על לחיש זה שנאמרים וק"ל:
*איש שדבל בו כו'. כיון פרש"י פ"ג דחמורה ונעריך נערך לחכסל
והכא פרש"י שהכל גו חורם בחחסחה ולון דומי ושכחה ומחלוקת
עכ"ל הכי מפורש בחמור' פ"ג ומפיק שם לון דומי בפרשה שהיא
מחלוקת דחכוחם בין החכמים כדלימא במקבת חציעה ופריך שם
בחמורה ופא יוקי בן יוענל גופיה מפניע מפניע בפרשיכם ומבני כי
לחפלג בקוב שניה דנפיל ליצד ע"כ"ומיימי לה שכא בחמור' פי' לחפלוגה
מקיל שכא' לון לחכסל לאכול נו' כה"י שם לית נגר דליה שנדין
בינן מבוש דכחיב בפרים לחנר חקיד עון הלון ויפר בחדם לון
דחייט לית שם שהכל ע ו וק"ל: מאי מעודדין כו'. מפי' פרשב"ם שכא
ונקוף עם' מעשר שני לפי שהיו לומרים זה לפקוק בחלו שם מדבני'
עם הכ"י וחיו לטעקים לגיו זה לפקוק חה עם שחיו לחני לעשות
כלפי חבל' עכ"ל ונקשה דה"ל בני קרח מיקרו זה בחמור' בחלים
סילק לחמרו וכי ים סיפא כו' וי"ל דשם החמור לחמר ברפ"ק על בני
הבוש ולחמרו כן בכחיב לעיל מיכה לף זכחת ותכלימם ע"ו עד
כי עליך קורבנו ע"ו וכחיב לקן שכא לגיל באון שימלל בלעו ועכ"פ
בשלוח לבך מחמר עדים וגו' כביכול כחיב מי סיפא לפני המקום
לפני ניחן כ"ב היה המקדש קיים ויפרחל היו בשלוח על לחמיחן
לון לחני לחמרו וכפ"ב לחריכן בהקרק בחמר שלח שלח לחלים
זכחתו ע"ו:

עין יעקב

Digitized by Google

יהה רבי עם לכבך בליעל משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים וקצרו השנים משום שנאמר °ושונא מתנות יחיה משרבו זחוחי הלב רבו מחלוקת בישראל משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן רבו מחלוקת בישראל ונעשית הורה כשני תורות* :

נתעשותו הדינין. דשמיך סמס בעלי הכחס לח מטריחין עלמן לעיין בדין ובלימוד ובחיתר להוחיח לעצמן ושמיך כך מתקלקל המעשים וכיון שכן חין לסקנים כחח בשלמו וחין שלמו כחח לו : לוחשי להדישות. שרבי סדיינין ומחלמים עם סדיינין לפחות בסס סכחה בזכוחו על זה ושמחמו על זה: רבה הדין את. סעל הטייס המקפטו לף וחרון בחים מכחמר חס עכס הטכס ונוי וחרס לפני : רוצים אדרי בצעם. להנחמס: האומרים לרע טוב. סמצמיקן חס סרסעים: רבו דני דיי. דכמיב הוי סי בהסיל פרסחח מזבח : מושבי הרוק. מלריכי סחק ומדם נאוס סיל: ותתעטו הת'תלמידים. בדקיימת לן קיימן לנקוח הסח עכיום סל סורס: דחורת על לומדיה. מחזקם מלי מחלח לומדים : ולבסוף מתולי עליהן. ממלקו בעיניהם: מבולי מלא'. סדיינים מעיקן פרקמטיח סלהס על בעלי בחים סיהודים נעוד קמורים מיסחכרו סדיינים על יד : רבו איש הישר בעיניו יעשה. סאלוחם סחדיין מקביר ט פנים מפני מוכח מעכס ט ליס יהל מוסי: שפלים הנבזה. סחן לימת נחולים על סקנים ואין ניכר בין נגוס לכפל : ומלבותא. מלכוח סל ישמלח: [אזלא ונויולא]. סולכח ומחכוונת צדי עין. מלסחכם לחריס בחושכם: טורף טרף. נזלנים : ומאמצי הלב. מן הענייי לרחם: וחזוד הלב. סחן מעין מזניחים לממוע יפח מפי רבם וקומנים על ביהסס מלדקדק על בחעחם :

מהדשיא משרבו בעלי הגאה סי. מיין פרסיי ושר יל מסרטו בעלי סכחח סייס הסהכין מהבניות מהשוסו סי מעיי בסהכה מחח מבעלי דיכן חסם ט סדין [כדלמרינן בפ"ק דקסדרין מלך בחפצו יעויד חרן חלים סחחוחם יסרסכם לח דוחים למלך בחיל לכלוח כי וקיל: ומלבותא אזלא ונוולא סי. עיין פרסי ויב חלה ונלה בזיין וקלי חמלסח יון סהים סולכח ושחגדלם עיי עבירה זו כמו חל חים ודלין חיל יכנע מלכח כי וקיל משרבו צדי עין רבו מורדי מרקא סי. פרסיי נזלנים כי לפי עניים לח סייך הכח רים לפרס סורסי מקח סחקפחין ומחייסו כל לחד רוחין למחייסו וגס בכללו מפקיעי שערים סחס מוסיפים מחן ומקח על החדס ומייחי ומבחו על חס סכחוב בחורס הסמיר לך פן נוחר לח קלי לחבו מחלוי הלב וקופלי יד דקלחר חעשרים נחו לחו לח חחנן לח חס לנבוך ולח חקטן נרי חלה חרסח דחלחח חבריו לרי יין כי קלי דכחיב בהלי לחיישות. שרבי סדיינין ומחלמים עם סדיינין לפחות בסס סכחה בזכוחו על זה ושמחמו על זה: רבה הדין את. סעל הטייס המקפטו לף וחרון בחים מכחמר חס עכס הטכס ונוי וחרס לפני : רוצים אדרי בצעם. להנחמס: האומרים לרע טוב. סמצמיקן חס סרסעים: רבו דני דיי. דכמיב הוי סי בהסיל פרסחח מזבח : מושבי הרוק. מלריכי סחק ומדם נאוס סיל: ותתעטו הת'תלמידים. בדקיימת לן קיימן לנקוח הסח עכיום סל סורס: דחורת על לומדיה. מחזקם מלי מחלח לומדים : ולבסוף מתולי עליהן. ממלקו בעיניהם: מבולי מלא'. סדיינים מעיקן פרקמטיח סלהס על בעלי בחים סיהודים נעוד קמורים מיסחכרו סדיינים על יד : רבו איש הישר בעיניו יעשה. סאלוחם סחדיין מקביר ט פנים מפני מוכח מעכס ט ליס יהל מוסי: שפלים הנבזה. סחן לימת נחולים על סקנים ואין ניכר בין נגוס לכפל : ומלבותא. מלכוח סל ישמלח: [אזלא ונויולא]. סולכח ומחכוונת צדי עין. מלסחכם לחריס בחושכם: טורף טרף. נזלנים : ומאמצי הלב. מן הענייי לרחם: וחזוד הלב. סחן מעין מזניחים לממוע יפח מפי רבם וקומנים על ביהסס מלדקדק על בחעחם :

מהדשיא משרבו בעלי הגאה סי. מיין פרסיי ושר יל מסרטו בעלי סכחח סייס הסהכין מהבניות מהשוסו סי מעיי בסהכה מחח מבעלי דיכן חסם ט סדין [כדלמרינן בפ"ק דקסדרין מלך בחפצו יעויד חרן חלים סחחוחם יסרסכם לח דוחים למלך בחיל לכלוח כי וקיל: ומלבותא אזלא ונוולא סי. עיין פרסי ויב חלה ונלה בזיין וקלי חמלסח יון סהים סולכח ושחגדלם עיי עבירה זו כמו חל חים ודלין חיל יכנע מלכח כי וקיל משרבו צדי עין רבו מורדי מרקא סי. פרסיי נזלנים כי לפי עניים לח סייך הכח רים לפרס סורסי מקח סחקפחין ומחייסו כל לחד רוחין למחייסו וגס בכללו מפקיעי שערים סחס מוסיפים מחן ומקח על החדס ומייחי ומבחו על חס סכחוב בחורס הסמיר לך פן נוחר לח קלי לחבו מחלוי הלב וקופלי יד דקלחר חעשרים נחו לחו לח חחנן לח חס לנבוך ולח חקטן נרי חלה חרסח דחלחח חבריו לרי יין כי קלי דכחיב בהלי לחיישות. שרבי סדיינין ומחלמים עם סדיינין לפחות בסס סכחה בזכוחו על זה ושמחמו על זה: רבה הדין את. סעל הטייס המקפטו לף וחרון בחים מכחמר חס עכס הטכס ונוי וחרס לפני : רוצים אדרי בצעם. להנחמס: האומרים לרע טוב. סמצמיקן חס סרסעים: רבו דני דיי. דכמיב הוי סי בהסיל פרסחח מזבח : מושבי הרוק. מלריכי סחק ומדם נאוס סיל: ותתעטו הת'תלמידים. בדקיימת לן קיימן לנקוח הסח עכיום סל סורס: דחורת על לומדיה. מחזקם מלי מחלח לומדים : ולבסוף מתולי עליהן. ממלקו בעיניהם: מבולי מלא'. סדיינים מעיקן פרקמטיח סלהס על בעלי בחים סיהודים נעוד קמורים מיסחכרו סדיינים על יד : רבו איש הישר בעיניו יעשה. סאלוחם סחדיין מקביר ט פנים מפני מוכח מעכס ט ליס יהל מוסי: שפלים הנבזה. סחן לימת נחולים על סקנים ואין ניכר בין נגוס לכפל : ומלבותא. מלכוח סל ישמלח: [אזלא ונויולא]. סולכח ומחכוונת צדי עין. מלסחכם לחריס בחושכם: טורף טרף. נזלנים : ומאמצי הלב. מן הענייי לרחם: וחזוד הלב. סחן מעין מזניחים לממוע יפח מפי רבם וקומנים על ביהסס מלדקדק על בחעחם :

ידו גם מלהלוח ט כחים גבי סעבד סעבידח כחשוחים נכחונות חס לח ילפס מחחי חן ט בהלוחה וקיל: משרבו והזדו לב רבו מחלוקת בני משרבי תלמידי בני רבו מחלוקת סי. לפי פרסיי חס חני דברים קיומים לענין לחד בחחלוקה על חורס ועיב כיל דבי דברי חס מעבינו זחוחי לב סי רמז על הביחוקן ולחזקן בחס זחו מדברי חכמים וקבלחס בעל ידיחס רבו מחלוקת ביסרחל בניח בני ושוח מחלוקת בלח לשים ושוד קלחר מבינו חלמידי סי רבו מחלוקת ביסרחל לבח בחים מחכוחו כלס כחו חבכינו בחוח גס דחס מעחח חס מעחר חס לוקר חס עחיר כלס בחח בעחח לחד כדלמרינ ברים פ"ק דחגיגה וקלחר דגס בכיחחס לשים בעבס חורס כבי חורס עני חס בלח בעולו כל לרכן וקיל: משרבו מקבלי צדקה בין העבורים היו ישראל סי. דלחיר לקבל לדקה בין הכהני ובני ניעוס קלים חבבורם בי כדלמרינ פ"ק דביצ ובחח דבר זה בגהסת והלים גורס רבים ואחה לח חבוח ושים רק למעלה ולח חחים לעשם נועי וסחפך בקלבוח הבי חפר בקובך יעלם עלין מבלם נועי וקיל:

פיסקא משבטלה סנהדרין בטל השיר [מבית המשתאות] שנאמר °בשיר ונומר ומכ"ל דבסנהדרין כתיב אמר רב הונא בריה דרב יהישע דאמר קרא °וקנים משער שבטו בחורים מנינתם אמר רב אודנא דשמע זמרא תעקר. אמר רבא זמרא בביתא חורבא בסיפא שנאמר °קול ישוד בחלון חורב בקמ כי אריה ערה. מאי כי אריה ערה א"ר יצחק [בית המסוכך באריזים עיר הוא אלא] אפילו בית המסוכך באריזים מתרועע (אזד אפילו בית המסיבך באריזים עיר הוא). אמר רב אשי שימ בי מהחיל חזיבא בביתא בסיפא מתחיל שנא' חורב בקמ ואביצ'א מהבא °ושאיה יזכח שעך. אמר מר בר רב אשי לדידי חזי לי ומנח בחורא. אמר רב הונא זמרי דנגרי ודבקרי שרי. דנודאי אבור. רב הונא בטל זמרא קם מאה אוזי בזוזא ומאה סאני חישי בזוזא ולא איבעין אתא רב חסדא זלהל ביה איבעי אזוזא בזוזא ולא אשתבח אמר רב יוסף זמרי נביאי וענין נשי פריצותא. זמרן נשי וענו נברי באשי בנעורת למאי נים לבטולי הא מקמי הא אזר יוחנן בל השוחה בארבעה מיני זמר מביא חמש מיריעניות לעולם שנאמר °הני משביעי בבקר שבר יהדפו וגר והדה כנור וגבל ותוף וחליל ויין משתיהם נר מה כתיב אחריו ילבן גלה עמי מבלי דעת שנורמין גלות לעולם וכבודו מתי רעב שמביאין רעב לעולם והמנו צחה צמא שנורמים לתורה שהשתבח בלומדיה וישח אדם וישפל איש שנורמים שפלות לשונאו של הקביה ואין איש אלא

אלא הקביה שנאמר °הי איש מלחמת °ועיני נבוהים תשפלנה שנורמים שפלות לשונאיהם של ישראל ומה בתיב אחריו לכן הרחיבה שאול נפשה וגו׳:

[וכי בית המטבחיים בארדם עיר הוא. כלומר יהא מה ליאמר:] מתרוצץ. לשון ערם (לשון גילוי) כמו ערו ערו: בבבא מתהיל. עתקוצות הנים ושמחי: שאיה. בית המטבח מלשון יזבח ומשחט כך מעיים מרקדים עם ומנענין וכחהין הם מעיו: זמרא דגברי. מכאן קינות נהגו: שרי. כלומר חללי לזרוק נשלחכון (וכלה יעבו): ודבקרי. ממזרין נמצאו מתוכנין ואיט חלה לכון מת הכוותים לחבריהם שהולכים לקבל הציר בערב עליהם: דגרדאי. איט חלה לכחוב: בטל ומבא. גזר על דעו כלה יהא נגיחם ונגיחם המטהלות: ולא אבעיין. לא היו חלים לקטחם בך: זלזל בה. לא הקפיד לומות נידם: כאש בעזרות. לפי שהיתה עשה לחוב לכעוב הם המזבח לעניים מחרו ומלאו החכמים מיתין לנם לקול הנביים וקול נחנה עשה כדכתיב הכמיעני הם קולך ומנעיר הם ילה כלם נעשיות אבל אחר נגרי ועכין כבי קלם פרישת ים דקול נחנה עשה אבל אין מנעיר ילה כל כך שלין המחרים מעיס לחכם לקול הנביא: לבטולי הוא מקבי הא. אם אין כחובין לנו לבטל הם בכיה הקדים לנגל הם זה שפיל כתב נעשיות: צדה צבא. לשון מחנים לחוחם: הרחיבה שאול נפשה. לחחר שהכילו כ׳ פרשניות הלו לשלם קטנם מפלים בניהם:

מהרש״א ומבאי דמשבטלה מנהדרין כיה דאיכ זקנים משער שבתי נו. ולחחי קיל כמיך נחחכיתן דנכחיב ומבטל מבטל כיהדרין בנקילו בי זקנים לה בטל הנניה והביר ומיהו לימיך לחחרי ניחחי קיל דבביר לה יכחו יין דנכחיב קיל מניים לחייבי נניה ובית בנניה מבחית וקיל: ומבא בביהא כה. דקדק לחר נניהה דהחוא זחר להעבה הוא לחחוקי זחרא דכחרי ודנקי בחיבו להעבה חלה לחלחכה ניהן דכחי כדלקחן ותיחי שנאי קול ישחרך בהלון נו. דחיבו בחחמידין לכם להעבה עוחות המלפפי נחלוח ומחר בחי בי אדזה עידה חריי נים כי מכוח דעכחב ליה לפרש עזה מלי עיל ועוקוח קחחר נלבון חעיה כיון דחוחב נכף קחחר היחך היפך זה כי לחזה על לוחו נים יהיה לו קלח כעיר וקחחר דחיב כן חלה עזה מלכח עזה ותוחן מלחו נים במבוחיים בו גם סיהים ניקוך בחריים מחרועב בן נרחה לפרש ומיליקי ובעיי יש ניקבל לחחים זה עיה: ושאיה יובת נו. כלחה דחלה מילחח עייהי ליה מהבח דהלי קלח גבי בעיר לה יכחו יין כחיב דעיי סומכיהן נוכחה יין נח בחיב לחטח בעב והבען מפוחם גם כילד הרגל עיה: קם קי אוזי בזוא כי. יש לכחן זה עיה עיה בפי הכוחה כיולם לחח בחנוס יבבה לחבוה שבלי חבוחה בחיב כי החזו הוא הקולני נשפוח מיהריה ולה המבטל אבי בלילה זכה לכחן המבטם ומבית הבכה נחן לחזו הכוחו עיה לכחוב כי לחיב בחיב ישחרך בהלון נו. דחיבו בחחמידין לכם להעבה שבלי חבוחה בחיב כי החזו הוא הקולני נשפוח מיהריה ולה המבטל אבי בלילה זכה לכחן המבטם ומבית הבכה נחן לחזו הכוחו עיה לכחוב כי לחיב בחיב

[ב] מהרש״א ומבאי דמשבטלה מנהדרין כיה דאיכ זקנים משער שבתי נו. ולחחי קיל כמיך נחחכיתן דנכחיב ומבטל מבטל כיהדרין בנקילו בי זקנים לה בטל הנניה והביר ומיהו לימיך לחחרי ניחחי קיל דבביר לה יכחו יין דנכחיב קיל מניים לחייבי נניה ובית בנניה מבחית וקיל: ומבא בביהא כה. דקדק לחר נניהה דהחוא זחר להעבה הוא לחחוקי זחרא דכחרי ודנקי בחיבו להעבה חלה לחלחכה ניהן דכחי כדלקחן ותיחי שנאי קול ישחרך בהלון נו. דחיבו בחחמידין לכם להעבה עוחות המלפפי נחלוח ומחר בחי בי אדזה עידה חריי נים כי מכוח דעכחב ליה לפרש עזה מלי עיל ועוקוח קחחר נלבון חעיה כיון דחוחב נכף קחחר היחך היפך זה כי לחזה על לוחו נים יהיה לו קלח כעיר וקחחר דחיב כן חלה עזה מלכח עזה ותוחן מלחו נים במבוחיים בו גם סיהים ניקוך בחריים מחרועב בן נרחה לפרש ומיליקי ובעיי יש ניקבל לחחים זה עיה: ושאיה יובת נו. כלחה דחלה מילחח עייהי ליה מהבח דהלי קלח גבי בעיר לה יכחו יין כחיב דעיי סומכיהן נוכחה יין נח בחיב לחטח בעב והבען מפוחם גם כילד הרגל עיה: קם קי אוזי בזוא כי. יש לכחן זה עיה עיה בפי הכוחה כיולם לחח בחנוס יבבה לחבוה שבלי חבוחה בחיב כי החזו הוא הקולני נשפוח מיהריה ולה המבטל אבי בלילה זכה לכחן המבטם ומבית הבכה נחן לחזו הכוחו עיה לכחוב כי לחיב בחיב

גם קיים מחרים ועניים שמלי הרי מבכימי נרי לחמר כדרכי שמבכרי על החת ניום שבנים עד מיים לנטל קיים של מרנים וגם למחרים נמחרים ויים הוי מבכימי נעשה שכרותם נעזוק שלחוב הרי כי מדיין לחשוו עליו דין ולחוב שלח שכר יהיזוו לחפשר שכר שהכר כלן הוא שכר חמרים ויים נשבמים למחרים שכר החרים יהדוק לכנות ממט הרלקח יין מיים לו נכנף של לחשוול ולחוב ויים כשר ונגל נרי כי החת שהים לו לקחוח קיים נדי נישהים נעזיב הרי הוא שהח יין נדי מיי אחר ונעשה שטר ונעטל קיים והיה ולח פוטל לי לח נרי שלריך לחוב עדים יום נלילה נעכרכת מעריב עדרים ועדים לילה ניים נעירכת יהלי שהולחות ושיב כשנר זה שבטל קיים נדי נרשהים מיי לי מיי אחר שהשהם יין שהנים לי מיי פרשנות שה נרכה מערב עדרים שהשבר לו מעשה לי לחוב שבישלה לכן נלה נחי חצי דשה עלה ישיל שעשה לי כחים ולחת שועל לי לה יניעו ושעשה ידי לה ללו וכוב נרכה לחשה שלם שהשבר לו כי הוא חיב נרי לחוב בניטלה וכנהו חחי רעב וכנגב קיים שהוא קבלה הכוחה ושלחים כחים לי ים מעל לחוב בניטלה שבוחון לחוים שהבחכת לי ושיחי לה עקיל והחזו לחח למה נרי כחים לי כל למה לכו למים דלייט סחוחה וכוב נרכה לחשה ושחשה שהשבר בנהלכו יחי ניים וכשלחיהו שהשה נשלים לוב בשלה שבטל לים בניטל לקניים דביק לחיב שהוחם חי הוא כחים רשה לו על הקניים שים לים שלחשה נשלים לכן שרחיב ושלחה שקניים שהלוחב על פי הדים לעיל דלי פיעשה שהכיב נשהיב לחבל הלי עיכם לכן הילחיב שלול נרי הוא השהם בנשהיב ועקיל שקניים ובחבו נשר ושהוב לחה למה שיים לים בניטל לים נרי הוא שהם בנשהיב ועקיל נוסף נשהיב לפי הבם זה הלחיבה שלול נרי הוא עשם לבטל קיים נוסף נשהיב ועיים עיים בפי היה קיל כל הקיל קיים לי הלכן לו ניהם בלחוב בניים בשרי עלים גם חבלב נרי ושהפך קלוב שהם בניטל קיים הלחיבה שלול נרי וקיל:

פיסקא משמתו נביאים הראשונים בטלו אורים קס ע״ב ותומים. מאן נביאים הראשונים [אר הונא] שמואל והוד ושלמה דב נחמן אמר ביתי דוד ומנין סליק זמנין לא סליק שהרי שאל צווק ועלתה לו [שאל] אביתר ולא עלתה לו שנאמר °ועל אביתר מתיב רבה בי שמואל °ויהי לדבוש אלהים כל ימי זקוניו המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא בנביאות תיש משחרב בהמ״ק ראשון בטלו ערי מנרש ומשקו אורים ותומים ומשקו מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר °ויאמר ההרשתא להם אשר לא יאכלו בקדש הקדשים עד עמוד הכהן לאורים ותומים [אמור לו] באדם שאומר לחביריו עד שיחיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן מאן נביאים הראשונים לאמוקי

תני

חני זבריה ומלאכי דאיקרו אחרונים דתניא משמתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקדש מישראל ועדיין היו משתמשין בבת קול וכו׳:

זמנין סליק. פעמים מלא נידם סמעט ופעמים סלא מלא נידם סמכי כסנהדרי דוד מפני לפעמים רוח מיחפלים סמל לחזק נאומים והומים ושלחה ל סהפיזוהו וסמל מגיהר ולא עלחה ל סמלי ויעל לגיהר הכהן עד חס וגו׳ שנסחלק מן הכהומה מפני שלא סמנס נאומים והומים והכי מנית נסיב גבי לחן ונגרמו מפני לפעמים גס ילא ממו מד פעמים נחעלה הזיתים וסמל נאומי והומים וסחלק לגיהר מן הכהומה הגדולה וכנגד לחזק סחמיו כדכתיב וילמר סמלך לגחזק הנע לח סאחן וגו׳: בל ימי זבריהו. מן יהידע פמים ניסי יהם: ערי מגרש. מרי ליס פסנעיק הכחוב מגרסות: עד עמוד הכהן וגו׳. מלמעלה היו חורים והומים נניח סכ: אמור לו. לח פסיו חורים והומים חלח כחרס סחומר לחגרו וכו׳ חלמח כל ימי מקדש למסך היו: דתניא. דמני זכריה ומלאכי נקרלו לחרונים:

מדרשיא בימי דוד זמנין כי שאל אביתר ולא עלתה לו כי. נפ״ם גח ל הפיהם מכוס דחיט מדבר נהפ״ק ולין מכיהם שוחט עליו ולא ידענא מה פ״ל הכא דחא דחלי ניסי סמוחל וקודש ל מפי חם היה כהן כלח מדבר נהפ״ק כי כלח עלתה ל וקל: ויהי לדרוש אלהים כל ימי זכריה המבין כר. פירש״י ניסי זכריה והוא נס של יהידע כהיה ניסי יהם עכל ודבר חזוה פי׳ דחא זכריה נס של יהידע כבר מחא ניסי מלך יהם חה מכחוב נלמד ניסי עזיהו מהיה כמה דוחמ לחפ״ק ובפ׳ דפ״י פירש״י דזכריהו סמבין סוא עזיהו וג׳ פעמים סיו ל כי עפ״י ודפ״ק: משחרב בהיה ראשון בחלו ערי מגרש ופסקו אורים ותומים כר. דם לדקדק דנפק״ל דעתה קאמר מ׳ דנריה עסיו בן מקדש לחבון לעקדם עפי ולא בן לחן וכפורה וכחוניה ולם וכביהם ומפ״ק ואורים ותומי ולא חפיל הכא לרבע מדהתם ולא חפיל החם פחמי דחפיל הכא ריל דהתם לא חפיל חלא חך דפ״י למקדם והכא חפיל דלא פ״י למקדם דאורים ותומי פ״י גם בלא מקדם ודפ״ק: באדם שאומר לחבירו עד שיחיו מתים כר. כיון דלהם לחזר ביחלכו כפיפוד כהן לאורים גרי חהן יעמוד האומיח עדיין לא סיה לו פ״י כפיפוד לעמיד לחזר להם בן ביחלכו עיפ לאורים ותומים ודפ״ק:

קכו ע״ב **פיסקא** בטל השמיר. ת״ר שמיר שבו בנה שלמה את בהמ״ק שנאמר °והבית בהבנותו אבן שלמה מבע נבנה וגו׳ דברים בכהבן דברי רבי יהודה אמ״ל רבי נחמיה ובי אפשר לומר בן והלא בבר נאמר °כל אלה אבנים יקרות במדות גזית ומנורות במנירה מבית ומבחוץ אלא מאי לא נשמע בבית בהבנותו שהיה מתקנן מבחוץ ומבניהן מבפנים אמר (רב נחמן) [רבי] נראין דברי ר׳ יהודה באבני מקדש וגראין דברי רבי נחמיה באבני ביתו ולרי נהמיה שמיר למה לי לאבני

אפוד כרתניא אבנים הללו אין כותבין עליהם כדיו משום שנאי °פתוחי חותם ואין מברשין עליהם באיזמל [משום] שנאמר °כמלואותם (הא כיצד) [אלא] כותבין עליהם בדיו ומביא שמיר ומראה להם מבחוץ והם מתבקעים מאליהם כתאנה שמתבקעת בימות החמה ואינה חסרה כלום [ובבקעה ז׳ שנבקעת בימות הגשמים ואינה חסרה כלום]. תיר שמיר זה בריתו בשעודה ומששת ימי בראשית נברא ואין כל דיר קשה יכול לעמוד בפניו וביצד מצניעין אותו כורבין אותו בספוגין של צמר ומניחין אותו באיטוני של אבר מלאה כובין שעורין:

דברים כבתבם. מפפעין לחן פלמה מבע כמה פפוקמו מן סה? ולא כמחום עד נכלי נחלב והלא בבר נאמר. מגוללים גמנים וגו׳: שמיר למאי אתא. למניק גמם׳ גימן פהביחו ע״י לפעמדתי מלכא דבבלי: אבנים הללו. בפחנד וחכן: פתוחי. חקק מבמע: במלואותם. פיהו פלמות פלא יהו חכמות עכן כלום: ומראה להם. במיר על פני פדיו נמרן פתים: איטוני של אבר.

נוכחת מס״ם נלע״ז:

מדרשיא אבן שלמה מבע נבנה הדברים בבתבן וט׳. פי׳ ככהבן כמן פפר פפיען כמו עכן עפי הבמ״ל כי כפ״פ׳ גפי מלכים ולפי כחנים פלמר פפים מפקן מנחן ע״ב לן הדנרים ככהבן ופפי כהמבין קוף פי׳ יפחי לבן פלמות מבע כנגם לא בהיפם פלמות לגמרי לן פהיל פלמה פלן גם פנם כי עיפ נחוך וכהב עוד עם פהמבין לפלמם בפיכולחם לא חנכה לחבן גזית בו לי לחפם נוחם לחבל לחפם מהם נפיכל ובקפ״קומם לפי מקיים מקנות וסגרתן וכל כלי נחל לא נכמע נגיפ בו נגיפ ליט ככמע לבל בחן כמע כי עכ״ל והיט לרבם דפי כחנים פחוק קופר כן לבל לרפי יהודם דנפיכל ובקפ״ק גפי מפיט בחן גם הים מהקבן ולי לרפ״י הא דקפיט קלל גבי מהנח לא הנכה לחבן גזית גלו ליזוקי קלמר לם לבל לרבותא מקט קלל עזנח ומיפים כלף בקיו ומם לם עזנח הקל לחבר לנבותא גו גזית הפיכל וקפ״ק בהן חמורים לא כ״פ וכפי גבי לעמיר נעכילבתא לי לגו דרפ מיפעתא ורפ״י ליה הפיל ומשנעא ודפ״ק: ואין מברזין בו שנאמר במלואותם כר. מלי פלימום כפ״פ׳ ומליט לי זה בכתף מלא יהכנה גו כפרפ״י פם: שמיר זה בריתו בשעודה ומששת ימי בראשית נבריא כר. נמפ׳ לחנות חביב ליט למיר מהרי ״ דנרים פבהלו בפ״פ בין הפמקום ופי׳ הרמבי״ם לחפיל בפלחים ומפחים פפיפמו בפנעו הדנרים הפם בין הפמקום חי׳ם פכח פיפו דבר כפלח דבר קבן פבריפו לך כפפורים ולין כל דבר קבם כר׳ ולין מפמרן לחזפו לך בדבר לך בפפוגין כי פבן כהפם דבר כפלח בנעבע מבפח יהי נחלפים ודפ״ק:

קכח ע״ב **פיסקא** ופסקו אנשי אמנה. מאי אנשי אמנה. יצחק אלו בני אדם הנאמנים בהקבירה. דתניא ר״א הגדול אומר מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל

אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה והיינו דאיר אלעזר
איכה ו כיד יכי מי בן ליום קטנות מי גרם לצדיקים שיתבזבז
שלחנם לעיל קטנות שהיתה בהם שלא האמינו בהקדוש
כחך הוא. רבא אמר אלו קטנים בני רשעי ישראל
דף מט ע"ב שמבזבזים דין אבידה לעיל אומר לפניו רבשיע מאחר
שאתה עתיד ליפרע מהם למה אתה הקדית שיניהם בם:
שמאכלים בהקבירת. נומחן בו להחר ממנכם לכמי מלים
ולגלקה ולהולחות שבחות ויתים טונים: שיתבזבז
שולחנם לעיל. כחין מקבלין שכר בלם והבי מבמע כי עי בלים
הבח לח בלדיקים: קטנות. קטני לחנה: קטני בני רשעי
ישראל. שמהו בהן קטנים: שמבזבזין דין אבידה. קורעין דין
מביהם בהנחלן לחהם חחורין לפבל כח: הקהית שיניהם בם. בעם
שלבלהם ולבהסם עליהם נחוחיהו וכפרעה מהם בחיהם:

כדרשיא מאי ונופת צופים כו'. קרא הוא בספר תהלים ותסרס
פין נעיל בחמנה קי קכב ובמדרש שמות רבה
בים שהוא דבש מתוק כדבש ומהוקים מדבש ומפה
לפיים מלא דהכא הכי קאמר מלי רבוחיה ובנרסחים דשחם טפיים בחלם
בימולה בחרבן המקדש וקאמר סולת שצפה כו'. פירן ופיל כי
הכולח הוח שחטוע והבם מן החבים והנוקח הוח הדק מהכ כחים
מליחת הח שקומה וקלבחה הח הקולה וכוח הכולה על גבי הבשם
והקומה לחשם ממנו שחהיו וקחמר מחך שחוכים בשו פים לף שם
כחיל הוח דבר לח רחוה לעיקה שבילחשה בדבם כי בחבילח הכוחן
לף על הבדקה ומהן דחמרים בי כבחה כי לבדקה בפה מלבן
פף בחלין ועבים עלי לף ומהן דחמרים דבש שהו מן בפים כי
כילה דדבש כחי בשם מלבן לף בעל החב עומדין כוחם בלהן
ביערים בשוחת הילולות: *בני אדם המוייחין דבריהם כו'. פרשי
שקרנים ושלבי רכיל. עכיל בילה בשקרנים הוי בחה בחחרי ושחה
לכל חוח כשבך בר ולבו חבבינו בית חאבך בחלים בהם זה בקר כי לח
פיה זה בידם וקיל לחחלי לח חייהי ריל ילוה לדעיהו עקבת דכתיב
בהחוח עכינו נוחח דכתיב ויבב יחד בחדבר זף בר ויקוחו רלבי
זפה בר הדין: מסכן אנשי אמנה ארץ אלו בני אדם שאינם
מאמינים כו'. דעל כרחך לח הוה בהחוח דחבין כל כחבי דחבקו
מחנה לכבי לחמה דחוקק בחם פיה בחחת בחבין בחבה בחבקו
בחבה הכבי חבחה בחבה בחבה בחב

דף יח ע"א כל העוסק בתורה מתוך דוחק תפלתו נשמעת
שנאמר כי עם בציון ישב בירושלים בכו לא תבכה
חנן יחנך לקול זעקך ברי כשתיב בתריה ונתן ה' לכם
לחם צר ומים לחץ ר' אחא בר חנינא אומר אף אין
הסנגור נגעל לסניגוריא שנאמר ולא יכנף עוד מוריך רבי
אבהו אמר (אף זכה ומקבל פני) [משביעין אותו מזון]
שכינה שנאמר והיו עיניך רואות את מוריך

מוכרי רבב. עכיס: רבב. הוא דגר מקום כמו חלב ושומן ומדנק
בגרמיסם ומלכלן ואין לך מרס מחשבק בהם חלח מני:
שיתה זו סורה לדם. לעגל מיכים כמיב כי לא לנגלח יסבח מניין
מקום עכיס מאבר לעבר מיסם כי שוחט לסס חן לסס מיהם לחומן
עכיס שמר מיסר הסמים מסגים סהם כגוד וידשו הסמים סהם
לסם ואיסם מלוחים מחן כל הכגוד וגחלם מלסס: מתבסן בטלית
אחד. מחב עמי: בקרב שנים. לחמה פשוטה סגך דהיינו דיס
מיחל מקידה בנים מעבים (חלים) [נריכן] להמקרב כלחד נכמי
מחר: וחיידו. ומחזו ומחזה להם וחן להם מיחסה: המה הולכים
הלוך ודבר. מיין מחליכו ומלילסם כמיב. ראוין לישרף. סמל
עמה כן רבה מם עליכם: אי מת. מיי מציגו מסרגו בקנגג
דף יט ואי גולה. לגרי עקבא "וחיב מיסה כיון לגיסם וגלה קיום לגלה
סמחד מה ולי גולה: בבלי דעת. של סגלה סיה להם דעת להיות
מלמדים זה לחה וללמדן זה מה: נדמו עמי. קיפל דקרלו ומעכם
מוסה מלמדך: כי עם בציון ישב. חלו יושבי ציונה מורה וקיפל
דקרלו חנן יחנך לקול זעקך: להם צר. גמי הכתיב מדבר גמי
ממעמיד קנין עליו ולמעשיב יוכל ועושק נחנים: והיו עיניך רואות
וגו'. וכן בחנים לח יכף כמיב וגו': מוריך. מחילה: לא יכנף
לח יחכסף ממך נכלף בגדו ומחילתו:

מהדשיא איר אילעא בר ברכיה כר' היו כל ישראל מוכרי
רבב כר'. לפי פי רבי אין פירוש אין לכל המלרים
דרבי מילמל ונערוך פי רבב פקולה כל עשה סיה ומפני שמביא
שמגל טעה טעים גה להדיא מלמכמר לסס חלה פקולה על שעוה
כי עכיל עיים ודלם מורה מלמן מהם כמרסי וכמיב דלכו חמורם
לה יעלה על דלמו דגבי שמשון ושמואל עיין בחידושים בסוף מסכת
מיד עיין שם: תפלתו של חבקוק היו בי תיח מתבסן כר'.
דהפלמה של חד כדלעיל לה הועילה חלה למחבקים בעשם חמן
עלה יהיו מחעסקים בדבר שפל כמו רבב. חלה בעסק חשוב מיהיה
בו חבל המיה מחין לו רק עבקה המורה לה הועילה חפלתו מחין ל
עסק מסה ומחן מיהיה בו מד שנה מנקוק והחפלל עליהם ואמר
כי בשעתי במעך היה קבלה ההורה שהיו מעיגם בכלים כדלמריכן
מעשם קדם לבשעת כמלחכים שמאמר בהם שעי דבר לבשעת נקול
גר לגבל יהלחי כי בעלך שהוא פפלה פשוכם בהם שעי דבר לבשעת נקול
שבקידה שכים בעלים לחד מיסו כמרסי עלי ממים לו כי מיסו
מהם עפכשה חלי בעלי לחחן כדלמריכן נקים כמדיר ודיבול סוה

מכרך בה ועסק בסורה לחבוני מובח והיו דשקיים בשפלה בהמי
קרל בהוגז לחם מחכור וקיל: בי תיתן שנאי ויהי הסה דולבים
הלוך ודבר גר'. מלמען כשל סולבים סלך דלכו בסי שקקים
בשוקה של סלבה כך כחלה מפרסי פיק דסעבים ועגדתם יכלקו
והגר לח דגור מלה חוסל שמאמר סלה פה דגרי כחם עיים. וקלמר
מעמא דאיבא דבור הא ליבא דבור ראוין לישרף. כחלם
דלקיפל דקרל קמיך דכמיב וכפא יכב לחם בקוקי חם ושגיגו בין
שכיהם ליל בסי כשדים זה חם בלי סחק. עפריסה סחם סגך
ביכים ומלי מדגת לה סיו כשהדין כך בלי סחק בן סחם בגך בין
שכיהם וקיל בי תיתי הדדין בני אשר יריבו את רעהו בבלי
דעת בני אלא תורה כי. מדכיתה לשכשב בלי דעת בשקים בבגד
דכתיב בשרשם שקבי לבחם בחם כל עכם בחם בבגדם דיים ליה
בלי דעת בחורה ועל כורחם ז כשמך הלחם בחורה שאר עם עכם
גר' לשכשם ז וחם בולן בגדם לשכבי הלחם בחורה בי דכיון דלי בחם
בחים ל לעשוד בחבו ולה לעד עכביו בחין לי שני לעשוד לחריכן
בו בי בילם לעשוק חורם וקיל. בל תיתי בני שנאמר כי עם
בציון ישב בירושלים בר'. עיין פיבשי ומיל דחיים בלין סיני
ביהושלים ועיב דלבו מיכים בלין סם סחיה בחלייחים בסלבה ולמר
דלשבלחו כשבעים גם לחמר חודבן ניים דכבעלו בשני חשבה בחמר
בחם בשלבי ובשום דלמריכן פ' בהגב דשעי חשבה לה בכעלו לחמר
בבחן גבו לה חבכה ולין כחן חשבה ולחעיב בחים בשלבך בשחשה
בשחם זה בלחחה לומר חורם מחוך הלחק. ולחמר משביעין אותו
מזון בר'. ניים בשבלה בקביים לו בי חורם דקיימו עיבך לחחם בם
עורך כוח בקביים בחלמדך לסוגיל כשרסי בשפר יפעים. ולחמר
אף אין הסנגור נגעל בר'. בפי בחוב פרסי כיחוד ולחם בבין
בכיהם לבשה חורם עכיל ולחיב בם בלשה דבריה לין בשרוד כבעל
בשביהם ניים בשלבם עביחוה לוכלם וגזל ועיז בלים כבעל עלבלים
מעביהם פרעים לעשים לוכלם עיכ בלל בך דבכה לה בביב בלם
דלשעלבחה קלחר בכה דלים כבעל בשרוד מלבבים עלה לשובם

וקל להבין:

הדיוק מעלך בקבל בעים ליה בקבל בכים לגה בקידוש בכים. כלאם
דבוקבים לו בכחוב כפי פשוטו בקבל בכים דשבוע בחיכך בחלים בעים
מייבו והפירש מעמו מעמ ולה בבה לשם מהי בקבל כיליל בחוב
בכים מייבו לגה לדבוק מעלך פשוט בקידוש. כי לבכים בשליח שם ושמשה
עיני מייבו ולן לשם הבשה ושהוחה לעשוק בשוכם כי ליה בשלבים
בדרך בר'. כלאם דחוקה בקו מני ליה בייחדין דיש ולילם עוקקים בה
לחריים ליעקב לפי פשוטיהם ליה שם דה בשלמד בגה בשי בילבו ובין
בלילם עוקקים בה חבא בשם בשלבים וכן בליה בילבו ובלילם בשי
בכיהם ליה בלילם עוקקים בה חבא בשם בשלבים וכן בליה בילבו ובלילם בשי
בקיוחו הה ליכל דיבול לחיים ליעקב יים לרשה עוד חלך ודבר מלבחן
בלשה בשים דישלים בדבר בלבה ושקול לחלן לזה בי בשפר כלי יקר: על
בשוקק

Digitized by Google

סמוכים נמצאים מפני הפסק כו'. מלמה דקדים ליה כי מם נגיון יפה ניחוכלים ספיג נגיון ויחוכלים ושד דחילו כי מם נגיון וניחוכלים יפה נמה הספיק ניחוכלים מלא הסומה לימה כי מם נגיון הם מנייחים נדים ותכלבם ומם נגיון ובדחק יפה ניחוכלים נוגים מפני דחוקם ושמקים פרים מפן יפוך לקול אפך כמפעמו הקניים חפלמו עכ: כי מחל למר לף ספרנד מיה נעבל נפניו. מלינם נפמעם מפלמו מחמרי ספרנד מלא מפני הפרנד: כי מנפו פומר לף אכם לפקניל פני פניפם. ועין נפין יפנם נלוום כי יפיל פינן מלום לח מרינן כדפיפ מנפעם נפקין

חסרונך

קל פיסקא אין יום שאין בו קללה וכו'. אמר רבא כל יום ויום מרובה קללתו משל חברו שנאמר

סדרים נם °בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר וגו׳ בקר אילימא בקר דלמחר מי ידע מאי הוי אלא דחליף ואזיל ואלא עלמא אמאי קאי אקדושא דסדרא ואיהא סדר שם יה רבא דאגדתא שנאמר °ארץ זיבתה כמי אפל צלמות ולא סדרים ותופע במו אופל הא יש סדרים תיפע מאופל: [פיסקא] ולא יהד טל לברכה ונימל טעם הפירות. תניא ריש בן אלעזר אומר מהדה בשלה טעם הפירות וריחם מיעשר ביטל שימן דנן דוב דונא אשכח תמיהא דחנוניתא כרכה בסדריה אתא וכה בריה אל קא מיהנא מינך ויחא דחנוניתא אל בני סדריה יש בך יהביה ניהליה אדהכי אתא (רבא) [אבא] בריה שקלה יהבה ניהליה אל בני שבחת את לבי והקדחת את שיני [היינו] דאמרי אינשי דחמי דאבא אבני ודחמי דבני אבני דהוה (להו) [ליה] רב אחא בר יעקב איטפיל ביה בר יעקב בר ברתיה כי נדל אל אשקיון מיא אל אמו ברך אנא בר ברתך אנא והיינו דאמרי אינשי רבי רבי בר ברתך אנא:

דלמחר. מי יתן שיגיע יום: מי ידע. לם יבא עון שלינה: אלא דחליף. מי יתן והיה (כליל) [יום שנח נהם] שעבר: אלא עלמא אמאי קיים. פירש בשקלה הלבם וגו׳. אקדושא דסדרא. קדי קדושם שלא שקטה מליו שיהו כל ישראל שקטין נשחים נכל יום דבר מועט שחשרים קריאי ותרגום והם כשוקטים נשחים וכיון שסיפא נכל ישראל נחלידים ונעמי מחרן ויש כתן שחים הלמוד לומר וקדושם הסם חניא כתן. וכן מתן יפת שחים דנח מנוך שעיקן מחר שהנחם שהדעתן דומם נדנים נכל נשם שיש טענין כן ופם שיו נקנלים כל העם לשמוע שחיו יום של מלבשם יש כתן שחים וקדושה שסם: סדרים. קדרי שרחים [השחים]: מהדרת. שפקקה שישראל: בשלה טעם הפירות וריחם. שמתוך שסם נשחים ושהנים נעשרה לף שקניים שעשר שיחחם שעשם רע ויש חש: מעשר ביטל שומן דנן. בשן שיעור שעשרי שקח שחין שהן כשהן כתן שחים ושקדושה שסם: סדר

ר' אושעיא והלפדיא בעמא דארעא ועמא דארעא
אלא (ומגולה) [ומלולה] אין דורש ואין מבקש על מי
יש לנו להשען על אביהו שבשמים בעקבות המשיח
תצמא יסני ויזקר יהא [יאמיר] הנפן תתן פריה והיין
ביזקר (פי׳ מסמכרין) והמלכות תהפך למינות ואין
הוכחת. בית חזעד יהיה לגזות. והגליל יחרב. והגבלן
ישום ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו
וחכמת סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו והאמת תהא
נעדרת. נערים יליבו זקנים נדולים יעמדו מפני הקטנים
בן מנבל אב בת קמה באמה כלה בחמותה אויבי איש
אנשי ביתו פני דורכ כפני הכלב הבן לא יתביש מאביו
ועל מי יש לנו להשען אלא על אבינו שבשמים:

שוד וחביטא מתחילו החכמים: פשיטא. מלמדי תינוקות מתם
קמיס מן החכמים: בעמא דארעא. כעמי הארץ: אולא
ומגולה. סולבים ודלים ומתגוללים: בעקבות המשיח. נסף
סנלות לפני גיהם ומפיח: והיין ביזקר. שהכל מתקרן ממחאת:
ואין תובדות. אין לך תדם מיזכל לחכים שהכל כשלים נחמת
וכשהוכיחו לשוב לו לחם כמוכי: וביתי הועד. כל חכמים יהיו
נבים זהם שכל החכמים ואין לומד סורח ויחא תרא מאין לחם ובעלי
יהיה מתנודדים זה מצד זה לאין לעיל היו נהי מדרשות שלהם:

פרדישיא שוד הביטא למדתי בפשיטא כו'. לאחר שכילו נפחח
ממדרשותו מתעלה למדים על בעמי הארץ סולבים ודלים
ומפרסי מילתם דברים כמי הבא לחלה וסלה לחבל לפי הפי שכחבבו
לעיל נחלה וסלה ליכף הבא לפרים בן לחבל נדפי הבא לחלה ולדלה
פי׳ וכ״ה נכל קפריס יפנים וחקיים נם סחולבים ודלים וכ״כ אין
שחל מהם על המחזיק על פי להשען על הקמחה לחיט שבשמים
דנזה חועלת חפלתו של חד כדאמרינן לעיל ופ״ק: בעקבות
משיחא דתצמא פי׳. כל זה עד לאחר רב לחיט ג״כ על הארצי ונפ׳
מלך ליחח בנחי בקלת בלשון לחבי עיים. ואחור היזקר יאמיר נפ׳
מלך נרפין היזקר יהות ים לפרש שאחר שלא יהיה היזקר ממני
שלא יהיו הפרים מנוכחות חלה פיהים היזקר ע״י התעוותים והייט
מפקיעי סערים וכן ים לפרש הבא היזקר יאחיר על פיהחי פועלים
ואחיר ג״ם רש׳ המחוכן ויחר הדברים נאחר הזה יבואר בחידושיט

פרק תלך ערוכה:

קלב **פיסקא** במולשים של אפסיינוס קיסר גזרו ברוחלא
ילמד אדם את בנו חכמת יונית ויר כשצרו

מלבי ביח חשמנאי זה על זה וכר משמת ר׳ וכר.
חיד משמת ר׳ אלעזר נגנו סיח משמת ר׳ יהושע בטלו
עצה ומחשבה. משמת ר׳ עקיבא בטלו זיתני הורה
ונחתמו מעיינות החכמה משמת ר׳ אלעזר בן עזריה
בטלה עטרת חכמים שעטרת חכמים עשרים משמת ר׳
חנינא בן דוסא בטלו אנשי מעשה משמת אבא יוסי בן
קטינתא בטלו חסידים ולמה נקרא שמו אבא יוסי בן
קטינתא שהיה מקטני חסידים משמת בן עזאי בטלו
השקדנים משמת בן זמא בטלו הדרשנים משמת
רשביע עלה נובאי ורבו צרות משמת רבי הופלו
הצרות משמת רבי בטלה עטרה וראת חטא אויל רב
יוסף לתנא לא תיתני עטרה דאיכא אנא אויל ריב נחמן
(בר יצחק) לתנא לא תתני יראת חטא דאיכא אנא:

רבי מנחם בן יאיר אומר זהירות מביאה לידי נקיות וכר
רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים ותחיית המתים
באה על ידי אליהו זכור לטוב המקום יזכנו לראות
בביאתו ביב אמן:

נגנו סיח. מהיכ נעל סלכות מפי השמועה הרגם ומחוכם נפיז
כלילו מחוכים נקפר כדלמרי נקכחדרין סרגם פרים לעדמי
מרפתי ולא עד חלה מחכי סוכם סלכם חלכים וסי: עצה
ומחשבה. פסיק זחיי פחדישות ונקי (נעלם סעלסם) [נאלכם]
ונחאוחם סחיכן והנין נרעוחיסם כדלמרינן נפיק התציא כי מי
כפסיק למחי ליח רבן חם חיחי עלן מחיכלי לאחר לפס לאבד עלה
(מגנים) [מעני ישראל] נקפיחה חכמחם של מפרים: זריזי תורה.
שחוק סקרח ולקחוך מעטי פרים חלגם נעגל פם על מדבם מקרלות
יחחיות היפרים ולפחים סחכחבים נחקרח: ר׳ אלעזר בן עזריה.
פיס עקיר כדלמרינן יש. פלפי עגלי הוח מעפר מעדים כל חמח

ומחמ: דאיבא אגא. מהכי עטחן:

מדרשיא משמת ר״א נגנו סיח. פי׳ רפי׳ דלמרינן נקכחדרין
הרגם פוליה לעדמי כי עיש ונהדיי קלחר חחם סיס
לחגע מיפחת חני לכם ני אושעתי חתן כני סיס כמגלין כי. ופיס
מחזוקים וקיל: לא תתני עגרה כר׳ ולא תתני יראת חטא
דאיבא אגא. חין דרך החכמי׳ להחפחר ולהסחגת נמעלחם וכמ״ש
יכלנך זר ולא עיך מ״ש כדי שלא יהא הרחיקה גדה. ובמ״ש מליט גרע נחתן כי לאחר כמעטים עיז רק כיש
כן דלמ נעלה מעמח רבי נס לא היה לו שנח נדפר נאחר דור
כמים וילחי חנגח ימלפו וק״ל: ניש טופחחם מפיש הכח רבי
מנחם

Digitized by Google

אברהם בן יאיר אומר והדורות מביאה לידי זריזות וכו'. וכבר סול משום נאוך במדרשיהו בפ"ק דע"ז ושם מקומו בגרי' ולפעמים לעיולי ליה סכם בעלם כמנהגם דחמיא בעי במכתיבין סכת מלו סיס מעלום סחו במכתיב כלמוכי' שבעלו מבעלו ומעמיד בסמ"ג וסמל יובנו להחזיר עטרים ליושנם ויקיים בנו מקרא כי כלם ידשו דעת ס' נר' מען כ"ל:

הדרן עלך מסכת סוטה

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

משנה ס"ם משנה האשה נקנית בשלש דרכים וכו': גמ' מאי אדיא דתני שלש ליתני שלשה משום דקא בעי למתני דרך דרך לשון נקבה הוא דכתי' °והודעת להם את הדרך ילכו בה ואלא הא דתניא בשבעה דרכים בודקין את הזב ליתני שבע משום דקבעי למתני דרך ואשכחן דרך דאיקרי לשון זכר דכתיב °בדרך אחד יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו לפניך אלה קשו קראי אהדדי וקשיין נמי מתניתין אהדדי קראי אהדדי לא קשיין הכא דכתורה קאי ותורה איקרי לשון נקבה דכתיב °תורת ה' תמימה משיבת נפש כתב לה בלשון נקבה התם דכמלחמה קאי ודרכו של איש לעשות מלחמה ואין דרכה של אשה לעשות מלחמה כתב לה בלשון זכר מתניתין אהדדי לא קשיין וכו':

בודקין את הזב. במלכל ובמשמה במוני ובמשה בקביעים ובראם ובראם ובאשר במעל ממנה מחד מהן לאם ולחסם היא ובאשר ללחמנה לחוד מעמה מלניו ולא ממנה חוכם ולחסם במוכם כמי מעמלם כדאמר בפ' בתם בתמוך לחוד כי יוצ זצ דעם הרי לוכם לחוד:

תוספות קסו קלי מחדדי. מביא דמליט כמם דברים מקבלים בלמה זכר ונקבה דכתיב יד בגומת. אלי ורו שבלת קפר וכן בשמם בשם האשם יש המשמה בחמה והכבו וכן בלשון מכמים מביטו בני לך מכמה אין אוקם לה לך מכנה סלבם ממוך מלשון האוכל מם במשול ומבריקם ומוליכים בשל לא הפסיק בעל המכם לעמוך מם במשל עד במה שממשל וכתבה בעוה מיהו היכא דליכא לבטיי מבינן ונקלי נמי יש בו שם דבשם מיב לפי מרשה האמינות שמיט לשוטם לחבי שבי הפסוקים היה מלם לחם בהם שבם ומקוק עליהם: הכא דבתורה קלי ותורם חיקרי לשון נקבה. ואיה מלשמה נמי חיקרי לשון נקבה דכתיב וחכבד המלחמה על שאול ותפלם עוד מלשמה ועוד כי היכי דקאמר דרכו של שם לעשות מלחמה ולא לשה היב דרכו של שם לעשות מלחמה ולא לשה דברי הכמות בתורה נתנה לנו לשון נקבה דכתיב ולא קלי עלמידים וכתות ילמו לנך מחנני מלחמה קלי וכם הלבשים מרוכן לעשות מלחמה.

אדרבה יליף הכתוב ומבלבלים ומבלבלים מכאם מוקמק כלשונם כי מלשון כי מיבור אין דרי לנו לקרות ולכתוב אים מבקיעים ולא מבכיעים וכל זה לעשם מפרושיהם ממנו לחלם כחלם יהודה כשהם כספרם שאמרו מחדד ומלמדי פיגוקים לא יהיו ולא יבינו למלדיהם ובכן יעלו מבדיהם מי שהא מחכמי חדד הגדולים לחר לא ידעו אם הוא ומשר יהיה לשם פרם דיוק בפרוש לו בדברי חכיל. ישמרו לב דק ולא קפיד ומכתיב לא ראוי בעיניהם כי לא כן מדבר ולים לו לשם ומבריה מכלה הם הקוק ישלמו לעין הפרשים יעבור שלא ויעיין היטב ישמרו על מלקי לבל יהיה כי שום שמש על כלחדות כן כיי המשל כלילו שמה כן יעוין. וכבל מלא ומלא מפרושו קדוש שלחר ונלה ליהם לבני פרס. ומיב לין לשון

מיבים כה הבי ולמי בין מפרי שם לא מילוף לשון נפשו פי שפלל מלו יפלו ולחך לא יהיה כן. ומקוקק מלי מלכוים טלמים מפרי לשון מיבוש פנה שם מלי מן הלשון. לכן מיהו מה להחזיקו פלא דרך כי פלא נכנה ולהי לפנים מכה כלשון אבי לשון נלמוד על מלום פמיום. ומבלל ומיה על מיום פרוש לשון נקבה מפשום פרוש פ' פמיחה מכתם ומבה פמקוים פמכוחם המוכים יה כי שם מלי"ן ומבים לפת נדיה ולמיחוים. ומה כלפה פנם מיל פרייקים בלשונם מפי ולהכי מנם דיקן לחר פנם דיקים ולא פיבה ולפ פניהו לכנה פמיום פרטיים שכי הנקבה כלים פפוק מיפה לשמיי פכיון הנקלי נמי יש ומשה וכי יהל מפחה בכחה דיחום פפשכוחם פה פפשכוחם על פלוקים פפי לא יהיה כדאיתה כי כחוך ליה דיכרי הן פפנכחום פה פפשכוחם ליישר כהן על לשון רשון כהכה מכהנה מפחם

מדרש"א ותורה אקרי לשון נקבה דכתיב תורת ה' תנר. נחזי כהיב לכון נקבה לגבי חזוס דכתיב וחלם החזוס וכמה פפיקים כה"ג ומיימי הלי קרא מקבר מהניס ולזלי פכחכוזס במעלה האזוס למה נקרא שמם נקבה לפי שהיא מסיבת כפם לחם לדרך החיים ונכ"מ ומדפם לת האזוס לחפה בכמם עכיפים וכמ"ם חילם מחניס ועלה הן דדיה יחזוך בכל עת גר דכמו שהחפה מסיבה לת כפם סיזוק כן האזוס מסיבה רפשו של כל הרולם ליהן ממנה וקל:

תניא ריש אומר מפני מה אמרה תורה °כי יקח איש אשה ולא כתיב כי תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזור אחר אשה ואין דרכה של אשה לחזור על איש משל לאדם שאבדה לו אבדה מי חוזר על מי בעל אבדה מחזר על אבדתו: [אבדה. לחם מלנשמי]:

מדרש"א משל לאדם שאבד מ'. משום שמחלקה הללע ממס בני ידיעה בחוך החרדמה קרי לה לחבדם כמ"ם חקיקי לריע בפרק לד"ע לחכיכם בכך הוא דלימקלים בהדיח ולא לחר דבעל לבידה חוזר על לבידתו שמולה בה בבת גדול שבחבמה שם כמו שהבינה בת קיקר שם בחכל דבעלו ממנו קיחון על כפ ושמינו לו של אב וקל:

הריב מפני מה אמרה תורה כי יקח וגו' וכו'. לין לחקשות דשם כחיב כי יקח לפי שהיתים קונה לת האשה ולין האשה קונה לעים לפי שם שם כחיב כי חלקח לאיש קונה לת האשה ולין האשה קונה לעים לפי האשה ולין האשה קונה לת עלמה. חבל יש חיבה מלי בפקח לן לגלמדו שם דבר של לים לאחר לאשה לו לאו ולחשבר ולינ לגלמדו שחיתים שחבר על פניה וכיצ ובן יבמלל הלים לקנות בכסף מלא לת האשה ולא יעמין מי שהלשה האשה שדרכו של לים לאחר לאחר לחיבה ולשבר מלמה בעלמו לת לים קונה. ולא לאים קונה לת האשה ולא נקנית אלא בשלשה ומלי מפני שדרכו של לים לאחר לחיבה בקח קבה שלם:

איבעיא

יתודה מיקי לשון נקבה דכתיב מודע לי מבינה נקבה נפש. עיין בפרושים שבקבה דלמה מכתיב בזכרים דק לי כתיב דמדים ומלילה מבינה ריש פיק דפעם פרבנים יש קדם יליחם הלנו בם קל יהלל בם פלני לפלני ופירשו מוסבות קדוש ליהם הכני פיב כמ"ל פלני כי לחחר לחר פבידתו ומלילחו שם פשכירי

Digitized by Google

יא אבעיא להו מיחדת לי מדו מיעדת לי מדו צלעתי מדו עזרתי מדו נזרתי מדו עצורתי מדו מנוזתי מדו תזתי מדו הפושתי מדו לקוחתי מדו פשוט מיהא תדע דתניא האומר לקוחתי הין מקודשת משום שנאי "כי יקח איש אשה" אבעיא להו חרופתי מדו חיש דתניא האומר חרופתי מקודשת שכן בירושה קורין לארוסה חרופה וירושה היא רובא דעלמא הכי קאמר האומר חרופתי מקודשת שנאמר "והיא שפחה נחרפת לאיש:

מיחדת. לבתן ושו לבעל מתי: מיעדת. לבתן לומר לא יעדתי מסי לבתן קדמתן נלמד מעניינים: עזרתי נגדתי. לבתן מעבד לו מה נכנדו: כנורתי. לבתן ויכנור נמר מחתכת: עצורתי. לבתן מלרם מחבת מלכסנא עמי נגיע ותצרני לומר לבתן כי לקח עמרם לה ולא מחילת דסבות עמרם ממנו קלמר דסת מחיעלך לול לדוד סם כממו בכנרים לך מלבה וחד לחדד לים לקח עמרם לה וכנגו מסרים:

תוספות עמרמי מיא. פי נקרוכים לי פנים מחסת נלקחת ממי נגיע ולנגחני ופר. ולרי מיסת ליסנע דקדק כמיהם דנתי דהים כי קסם מסיסם מלינו מחנול מלסוס סים זס מעל מכסיו מנסנו מסרים ונימס וכל מלו מלשוטת מחסת ליסנע דקדק:

אמר תבותה סמה לן כל מחנה סיה לשר מנשתי מן מנשים מלינה לקוח לחסת כמרחם לחים וחיעלת לה מי מלחר לחסת כמקום מרי לח מקודשת לי מרי לם מיחדת לו לשר מנשוטת מלו לם סיה מקודשת ולחסת מרחב מרחב ולחלחתם היה ידעת על כל לשר לשר מלכיו לבן לחר לשכיו כרחמין לבחת קדק. לחם כי מחים לחקוח לחם מלחר רחם לבי מיחתו לחסת כחם מחים מבי כיבריס מנשו מחחרים ליחסת לי מן נוחר מבי בעל כולם שנה סים לחוח לה לשת כי מחים לחקוח נחרים משים משנ מיסת מרם מלחר לחסתי מרי ר מקודשת משום שנאמר כי יקח סים לשת:

יב רב מגיד על דמקדש בשוקא ועל דמקדש בביאה ועל דמקדש בלא שדוכי ועל דמבטל ניסא. ועל דמטר מדעא אניסא ועל דמצער שלוחא דרבנן ועל דחלא שמתא עילויה תלתין יומין ועל חתנא דדייר בבי חמוה. דדייר אין חלוק לא והא הדוא חתנא דחליף אבבא דבי חמוה וגבריה רב ששת הדוא מדם דוח דיימא חמתיה מיניה נדרדעי אמרי בכולהו לא מנגיד רב אלא על דמקדש בביאה בלא שדוכי ואיד אפילו בשדוכי נמי משום מיצותא:

רב מגיד כר. עכוס פירשתי: ועל דמבטל ניסא. משולח נר לחמתו והביא נבלים וחיל נס נמחתי לך בעל סח דלמה לח ידעי לים לחיבי דמבלים קודם מינח לידם ובמה יסבי מבלים לחחר מנחה ומכחה ד: ועל דמטר מדעא אניסא. כגון גשם המשתפ ביחתל דשלים לנח על נמים: דמצער שלוחא דרבנן. מהאיס לרין מפי סריסים חס קס עליו ומכרו: ועל התנא דדייר בבי חמוה. במה יכחל נס בחחם חמחם לחכנה לח מחכה לחמר מר סרי זסיד נחחנך מחחכה סלחנן: מידם דות דיימא. מגדום ממנו לנגן דומם ונם דומם:

תוספות נחלחו לח מגיד רב. מל זס קומכים מחחנים נאנן לים מדרים נגיע מחחם] סיכו נחניל מיכח סנקח מדרים נלח מכילום נגיע דים סנקחם מלינים דלים נעניל מחחם מלח נחניל מלל מונום משחים לחם:

אמר הבונה לח כל דיכרים מחחרים מל מקך קו מרץ נכרים לחחנות חל זה מחר מלחם מלח מחבל דנקן וכחו כחם מלחה מנרחה כחם מלחה דחנום דלרי ליחר לבל משחים:

אמר רב יהודה אמר שמואל כל שאינו יודע בטיב ביאין וקדושין לא יהא לו עסק עמהן אמר רב אבא אמר איר יוחנן וקשים לעולם יותר מדור המבול שנאמר "אלה וכחש ורצח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף מולדין בנין מנשי חבריהן חובן על חובן מיתין וכתיב "על כן תאבל הארץ ואומלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו. ואילו בדור המבול לא נגזרה גזירה על דגים שכתוב שנאמר "מכל אשר בתרבה מתו ולא דגים שכתוב ואילו הבא אפילו דגים שבים ואימא קא דעביד לכולהו לא סד דכתיב "כי מפני אלה אבלה ארץ אימא אלה לתור והנך לתוריהו "מי כתיב ופרצו פרצו בתיב:

וקשים לעולם. דיכים מחורים מחולה נעבירה ולין נקלים יותר

מדור המבול: מאי משמע. מיכח דקלין לשון קלקי על זלח מחלל לחסם לים: כדמתרגם רב יוסף. דיכים נקי מחרגום כגילים מפחתם יומין לן שדומל דמפי פרלי דמים נדעים כגנו נחסם לים קלי: פרצו. כמו וכן יפרוץ מולדין נכן: כי מפני אלה אבלה הארץ. נמלמל כחיב מיש מעמיק מיכח דמכל מדלי קלמר על זלח מחלל לחלין דפח מלה מדלי מיכך דקלי (קלמר) [קלח לית]: מי כתיב ופרצו. דמסקי מל עכן ולחשן לליקוט על (זלח) [כן] לכולם מילמח: פרצו בתיב. ומלחי נחכמי כמקים כיח ומלם לחדים כפיב על (זלח) [כן] מחלל:

מדרש"א כל שאינו יודע בטיב ביאין וקידושין לא כך. חקדי ביאין לקידושין מעמם מהקדים המבול מקכח ביאין קלם מקכח קידושין ומיכום המקכוח כחב סלמ"ם נחקדמתו ע"י שכמוב וילחו וסיחם לחים לחחר שהקדים סילחה להים ומלי מעמם דבקידושין לחחר מכל יודעין הו גם להחיל פנים לחים סוח דבר קל ולח כשחיבב מחחיב מחיים שכתוב בחוים רשום לכל לדם יודע קלם לעסוק בקידושין מעחיב בביאין סרבו כמו רבו דיכים והלכתים בחחר ח"ל להחיים לין לחדם לעסוק בהן כ"ש יודע סי וכן בקידושין שחחר בביאין בחלו לח יסים מחעסק בהם כ"ש יודע בטיב ביאין מדיב קודם שהקדים הם ביאין בחוים דשכח לח הים נם ויסיר על ידי קידושין שחחרי ח"ל לעלמח ועוד לחמר זאם עיב שהסיק וילחה ויסיח הבי בחחרי בידושו חבירו מכחחם יבח להחי לימרה דחחזיר בידושו חבירו לחחר שיהח שוקלים כי יעשה לחמר מבע ומבלה הדם שהשן לח הים נם ולח לח סיו הקידושין שחחרי קידושין כלל ומחרם לרחשן ובחחם הים שבע והים שקידושין קידושין

כלי בן הכוים: כל שחיו יודע בטיב ביחין וקידושין לח יהח לו עסק עמהן. עיין בחוספות לעיל דיבמ ודיל דף לח ע"ב ד"ה מבטל ביחין ודחר לעשה שחבי מי שליח יודע בטיבו שחי שהי מחבטל כדלחמר בפ ביחין לחלי קידושי דבחחרם בפ בחחר לקיים מלי שיש דיבים ומלי דבקידושין דבחרם מלשם ולח בחל כיצד כחב בעיבין לחלם מי שליח יודע בטיב שליחו לח יהח בחל בחחר שחבל חת בחחבל חת בחחרם לח מי שיו לעשה מלי בחלי בחחר ש

קדושין ולקורס לרחמן לעולם תעלו לחיי ויהא סמוקדם ודרק:
וקשין לעולם יותר מדור המבול כו'. הכא מיי נמי ספק לית
ולקמן מוקי המבול היו נכנסין בודאי לית דנכי הא כלעיל על לית
ע"ש זה קשה יותר דנכי הא לית בו ספק ממאות לחנל ביבמות שם
נמי ספק ממאות מלית מניחים עוברת עניים כי הכלים ישיש
מסגירין וקידושין גמורים היו והבנים כשרים והיו בעלמו כוונת
שמחתם דמולידין בכך ממכך מניחין מוקין על כו' דהיינו ספק
ממזרות יצילו לעולם בניהן וקידושין מהיכ כשלכתן:

יט ג תניא ר יסי בר הנינא אומר בוא וראה כמה קשה
אבקה של שביעית אדם נושא ונותן בפירות
יט ד שביעית לסוף מוכר את מטלטליו שנא' °בשנת היובל
תשוב ואיש אל אחוזתו וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד
עמיתך דבר הנקנה מיד ליד. לא הניחו לסוף מוכר
יט ה את שדהו שנאמר °כי ימך אחיך ומכר מאחזתו לא
יט ו באת לידו עד שמוכר את ביתו שנאמר °כי יכבור בית
מושב נר ומאי שנא התם דאמר לא הניחו ומאי שנא
הבא דאמר לא בא לידו כדרב הונא דאר' הונא בין
שעבר אדם עבירה ושנה בה וכר נעשית לו כהיתר לא
יט ז באת לידו עד שמוכר את בתו שנאמר °וכי יכבור איש
את בתו לאמה ואע"ג דכתו לא כתיב בהאי ענינא הא
כמיל נזבין אינש ברתיה ולא נחיף ברביתא מיט ברתיה
מגרעא ונסקא והא מיפסא ואזלא לא באת לידו עד שלוה
יט ח ברבית שנאמר °וכי ימך אחיך ומטה ידו עמך וכמיך
ליה אל תקח מאתו נר לא באת לידו עד שמוכר את
יט ט עצמו שנאמר יכי ימך אחיך ונמכר לך לא לך אלא
לגר שנאמר לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנאמר
גר תושב ממשפחת גר זה נכרי כשרוא אומר לעקר
יט י °זה הנמכר לע"ז עצמה:

בשנת היובל האמת. וכי המוכרו מה ממכרו ומקנו מה בתקרתי
לכם גו בתוך ממכר ממכרך וכל כלי ניתך: לא הניחו.
לו מה לנו לפרשתה מנא לנו למוד זו מענינים בניהו נני לו
פרנים נלמיק לקוף מוכר תת בדומני ונני לו נתת לידו נמוכר
נתקיק נמוכפתא עד בשוכר והכי מכמע לו הנח נידו כרשו
חשוף מד נמח לכל תלו: טיש דקתני לא הניחו. דמכמע מה
לו היתים קשו לנח לכך ומכולהו חמח לו נתתם לידו עד בשוכר
דשכמע דמכמע ליה לנמח דלכי נכך דלא הנח לידו ביפות
נחכוגא עד שיקבל עד פורעניה: אע"ג דבהאי ענינא
לא כתיב. לגיהם גם קניכם פרשם ע"ג הלילו ופרשם רבים
קמוכם למרכם ממכר ניהם חלק מקדי מכנני מכר לחם נמו חם יש
לו גם קנינה קדם שלוה נרבים דניחא ליה ובו': ובי ימך אחיך,
סכל נמקד קניכם פרכיות הוא דוקנו וכולן ד קנים מכלכלים:
שנא' לגר. פרשם לחרת היה הקושיה למוכר וכי תניא יד גר
ומוצא עמך גר: זה הנמכר לעיז עצמה. למנוע עליה ומלר
לרכים הלו לנם מלהום]:

מדרש"א קשה אבקה של שביעית אדם נושא ונותן בפירות
שביעית לסוף מו'. ופירשו פסוק' דמכנגלו שנא שנם
זם על עסו ומתן מדם כנגד מדם עכ"ל וק"ק דלי"ל נמם קלמר
דנמכמים ופי המכרו ממכר חנו' לחשוב לים לל למוזאו שמוש עיקר
דין היובל ויל משום דכנר כחיב עיקר דין יובל זם לעיל מיליה

ובשנתם שים לל לחחתו לנבל שלי קנה מפורש דכתיב לעיל מיני
מן המדים מחכלו לם חפחחה ונו' דמיטו כולם פרט נחכלי
מדם לנשמש מחוכלת מן המדים מחכל יהיה חפקר ומוי"ם לחכלה
ולא לנמכרים ולזה חמר חע"ם מחחרתי לך מכולם פרט נפירות
שביעית לענין חכילם לל חחמר מנחחת שנם לח חמנ מקנקנ
נופה לנמלה הרחמן ומהיה חפקר חלח דלף נשנת ז מחוכלו כולם
חנחחה מקנקנ היו מחוקת נעלים גם לענין מלחכם ודיקון קנקנ
המוחרת בשביעית ודיונל כשמכה שמיר וכי מוכרו ונומר
לליקור פירות שביעית שחמר מן המדים חחכלו ולו' כולם ולח חפנר
נשם קחורים לנבל חשחחתם קנקנ ועבדים כנר נחמר ושנחם לים
ולו' ולח חוזו כלן חלח חכוס פירות שביעית כמ"ם כן נרחה לפי
חדים דחכמ וק"ל: לא באת לידו עד שמוכר כו'. פירש"י וכי
מכוחנו לח נחח לידו הרחור חשנחם עד כו' עכ"ל והוא דחוק ועיקר
מקר מן הכפר ולולי פירושו כלל. דחלי ליחנח לחוד נין נים ט נין
נחלן לו כחו והכחנם יהו ומעם יהו דפירש מפון דנר שניחן עיד ליל
ר"ם כלן לח נחח לידו כולם מפכירים לחחוח לחנחח לעבדיו לין לו
עד שנח לשכם נדול וחם דפירש שמוכר נים מוכח פיר חוחם ומקשה
לחוחי לח קלחר מפי הכח חחי ליפנח דלח הרנים וחחר כיון שנחים
פירות כו' ופחלי לח יחנים: לא באת לידו עד שמוכר את
בתו כר' ואע"נ דבתו לא כחיב בהאי ענ"נ הא קמ"ל כו'.
וקשה מניכח קמ"ל הכי כיון דלח כחיבח הכח נפך עכ"ל מי
יעל לכלן עקרים ומקבלים מפי הקלמר דנמו קרחה לעכור מלכות
נרנים דנרחים מנרעת ונפקח ומח מקשה וחלח כפרש"י מפ"ש
מפי ס"ל להקדים כפי מכירם נומים קדם רנים דנגרע ס"ין וכ"ש
כדקחכי מחכי דעבד עבדי יולח בנרשן ורנים מוסף וחוזל נים
וכ"ל דהכי קלמר דלי סום מקומים של מכירם נמו בחר פרשם רנים
ס"ל למכוחב שם ולח נפרשם מפסנים ומחי חמנינן דע"כ מוקדם
מכירם נחר קדם פרשם רנים ומכיומל דנרחים מנרעת כי' ומיהו
נמכירם עלמר לח חועיל כך כנרע ולח יפכור עלמו קדם מילם
נרנים מדכתיב נחר פרשם רנים וחח ולח כחני למכירם נמו
קדם פרשם רנים כיון דשם מקומם ס"ל דלח חנים חלח חכך מחדם
שפשם כן כפדר לנבל נמכירם נמו קדם מילם נרנים לין כל לחדם
שפשם כן חם כדקדק לומר קמ"ל דכנין חיכם נרחים כי' ולח כיפ
כי' ולח קלמר דמחכין לינים כי' ולח יפ כי' דוקלי כן יעשם כחדם
למכור נמו קדם מילם נרנים לנבל כוח לימ שפשם כן חלח שפילם
נלנים מעשים נימכור נמו ודק:

בשם תנחון נעל קיקיון דיונם אילל מי כמוך ומכלי פרט כחנב פה
מקנין המכירים לים נפחנב דנבל מדם ומדם קלי ע"ב חלנל המלן
ושמל דלי לפקלה לפוד הם ע"ב דקלי נם חלנה כמ חלמד נפנושים דף
ליפ ענים דמניח של חלה למוד מפוק דנ"ב חלנל הלין ונו' ומ"ב לענין
להנני למדנם כדמפרנם רב יוסף דמפרש נפחש דנלים חלנל הלין נר
דהלי חפוחם נהלי קנין ולפוף דהייט לפנ חים ועליט קלי ע"ב חלנל
הלין. ומפרים ז"ל נדפק נחיפוש ענים ולים דלי לחו הם דלי"י הייט
חמלים דפרש הים פנינים נחיפו לים ודנים נדנים עפש הים ני"ב ענינה
נפני ענפה ועי"ן קלי ע"ב חלנל הלין ני"ל על חלה לפוד כי ענישו נם
כן חנני חלה חנרה הלין וקלי לפ"ינ פם. ענינ לכולהו ליישו כפם ולפם
ענפה ולפוף דפפיב נ"י נענפ חלה וקלי לפרש ודנים נדנים חנני חנפ
נפנ חנים וכי ענינים פנל חד ענינים חין חלה כנן ניפוף לנד לח
כפשם ולכן לריך לשפפם ולא יפ דפיש ודנים נדנים נפחו חד ענינה
דניפוף הוא ומלים קלי על כן חלנל הלין ונו' ודק:

דניפ"ק ומנים לפולם חלול המנול. יש לנפקק מניל דפ"י נדיין נפיש
יפוע נפיב נפין וקידושין דילמא נפנלי ענינה של פיל קלמר
ע"ב חלנל הלין וכי ולפנל דיליף מדפיב ולפוף פרט דפוף מ"י
נפלוחים ופרט הוא נדיינים הפדים הולפה עפפחיהם לפנוים ולפנוה
ופ"ש פרט כמ ספרפ"י כמו ויפפין חלילין נכין. ופלי"ל כפ"ב פ"י

יג כא יִגְאָל את מכר אחיו רשות אחה אומר רשות או
אינו אלא חובה הלא ואיש כי לא יהיה לו גואל
וכי יש אדם בישראל שאין לו גואלים אלא זה שיש לו
ואינו רוצה ליקח שדרשות בידו דברי ר' יהושע ר"א
אומר וגאל את מכר אחיו חובה אתה אומר חובה או
יד כב אינו אלא רשות תל "וכבל גר גאולה תהנו הבתוב
קבעו חובה:

וכי יש לך אדם בישראל. ממטלי מלך נאלן מאן מלן לו גואלי מחע
יעקב נמוד מאד מכל יבמגל קיים הוא קמג לו: אלא זה
שיש לו. נוחליס לגבל מן כבוגל רוצה ליקח ולימדך הכתוב
מסרסות ניד קמג: הובה. והלי כי לא יהיה לו גואל דיים בשלי
לחפשר ניד סרמוי ליזכו לגואל ואין הגאולים מהלמה (עניי) אלא
על הקמג מן הכל:

טו כג יִגְאָל יוראית בשביה בשעת שביה. אשת ואפי אשת
איש. יפת תואר לא דברה תורה אלא כנגד
יצרו של אדם. טו כד יצהיד מיטב שיאכלו בשר "תבותות שחוטות ואל יאכלו
בשר הבותות נבלות. וחשקת אע"פ שאינה נאה. בה
ולא בה ובחברתה. ולכחת ליקוחין יש לך בה. לך לאשה
שלא יקח שתי נשים אחת לו ואחת לאביו אחת לו ואחת
לבנו. והבאתה מלמד שלא ילחצנה במלחמה:

יפת תואר. ממטע מחוך מחבלים הו ילמו מחמת יופיה הסיים לו
ונקובי הלה דשמע שילחלו יבמגל נמר מחומות מחומים נמר
מחומה מחוש וחניים מהיל מחוסק כדכמיב ניחקלל הלה נח
פני נמר מגול: ולא יאכלו בשר תבותות. לחחר שימותו ויסיו
נבלות: תשוהה. לחוכמיים: וחשקת נחשקו הלה ככתוב וחפי
חיים כתיב: ולא בה ובחברתה. שלא יקח שחים: ליקוחין יש
לך בה. קידושין חיסקין וחביה בחיחה נכרים נכרי חיים מהניירים
מעשים: לך. ולא לאחרים שלא יקחנה לעזך לחרים כגון חניו:
שלא ילחצנה במלחמה. נבח עניים:

מכאן אמרו מבחים הקטנה עכר עברי פקטנה אחין לעניאל. אמיב דעזך כמחכל ובחבחה הלא יעכר פחמו ולפי כ מכאל הקטנה עכר לעניאל אין לאחר בקטנה אחין לעניאל אלא מה לעניאל עיל דאחר כעיני עבדים אל יד חורייחם ונו' כן מיבעו אל מי מלמיכו עכר מיעבדו בו גם מי יחכע פחמו ובחבחה בו הא בקטנה אחין לעניאל אמם כאן אחמר בעבדי כן מי מיעבד בו ומיין לקמן דף כי מיל מה שמיאל אומ"ש: קדם נפחיה אחין מכל חיבדים שבעולם אחין לעניאל שמשה זכר. פיסה דלבך הקטנה אם נשמה אחין דלפחיה לא הפה בחמו רק ביחנו עלה רמה לנכנס לפיחים הם לא עשה מלעכה חעכשל שלא בפחים הכיחים הלחה עלוקה שבעולם לא קמני אחין. שמשמש כי לי בני ישראל עבדים הלך הקנה אחין לעניאל ומיא בשחלם מכיחמו לא נעכש כי ליו בפחיחה וכלחיניין נעיל דף כי לא בחמר ליחו עד שמחר אלם אם בפחה לקמן עלמו שאם רלה לעשם ביחי אלא מחנא אם לו לעכש לבי עכש שלעבו עיבך לחר מכלל לחזר מכל כשלר לאחין מעשה שבי בני עכמן לאחר אלא אם כן בפחה לקמן

Digitized by Google

ותמצות הכם לפי פחה אים. ואמיב דאין אישות לעבדים כדאיחה פרק
ד' אישות אים אישה דכחיב ואחה ואין אחחו ולא נחפחה אלא:
סיב אלא יקחנה לאחין ולא לבנו ולים בחים לי לו ולי לאחין אי לי לו
ואחר לבנו דאחי אישי אחים לפי פחה לאחין נמי אי אישר ואחר לך
דאמיון: אלא יאכלנה בחלחמה. פיכם נקחכה לגם עליה בחשבע. מחוך
פיכחו דבחלחמה אבור לגם עליה כל עיקר ואפי ניאח לאכלנה אינו
אחר עד לאחר כל המעשים ואיחה אין אחר קאחר לה דעכם אחיב אלא
ככבד יבחיל כיון דבחלחמה אבור עד אישוי לניאחו ולאחר כל האעשים כיון
נאעשים יבחו בבך אבחי אישה בחלחמה ובניאחו [עד] יהא יעיש ובין
אחחי קאי לה בשר אשר אחחה כיון אחחיישה ובין אחחי אישה דאחר בשיב דאמרין
אחר בח יעיש אחר [היחה] ולעיכך היחה אשחרת לאחחן לאחחן כדאחיב דבר
עלי אל האלך כי לא יאמבעי אחך ואם לא בח דר על אשבה אם אחר
עד לאחר כל האעשים כיון דבחלחמה אבור אישה לאחחן ואפי אקלאלה אחר כי
לא יאמבעי אחך לפי אחיכח אשחרת לו דאיכא לאיעל בחאחת
בחלחמה אחרייכן אחר אישה [ואם אקלאלה אחר אישה לאחחן ואפי אקלאלה אחר כי
לא יאמבעי אחך לפי אחיכח אשחרת לו דאיכא לאיעל בחאחת בחלחמה אחרייכן אחר
בח הבח אן הבבים א

מדיני אדם וחייב בדיני שמים כיצד תקע באגו ותרשו פטור אחזו ותקע באגו ותרשו חייב:

כנגד עיניו. מסכם לכתחלה ובמציעתו נקוב ולשון חומש לו כמחרש: ושברו. נקוב: משלם נזק שלם. כפיתום מוקדק לפ שניך דלמטר נסמיה מקדיק בלחודיה מעלם כך מלם: ושבר את הכלים. נקובים: וחצי נזק. כדין לרחוה לרבנן דמלני שלים דקומסים בניך ולמטי לימו מעלם מלא חני כתן לרחוה: שאני אדם דבר דעת הוא. סלי כתן וכי מיבעיא מדעתים קניגמים פטרתן בנו מל ממך קול בבת פטלוס:

אבר הבונה פיש כי רשם לון לו לאמסכל: מקבל פטלוס כפיש קל מדיש פלני פטלוס שדר שלוש:

סבי דניזוניא לא אתו למקיה דוד חסדא אול לרבי כה המנונא זיל צבעינהו אזל אמר להו מיש לא אתו רבנן למיזקא אול (מאי) [אמאי] ניתי דבעינן מ"ניה מילתא ולא פשט לן אול מי בעיתו מיגאי מידי ולא פשיטנא לכו בעו מיניה עבד שפיסו רבו בבצים מיו כמום שבגלוי דמי או לא לא רזה בידיה אול מה שמך אול המנונא אול לאו המנונא אלא קרנונא אתא לקמיה דרב חסדא אול מהגיתא בעו מיניה דתנן כיד ראשי איברים שבאדם כילן אינן מטמאין משום מחיה ואלו הם ראשי אצבעות ידים ורגלים וראשי אגים וראש החומם וראש הגויה וראשי דדים שבאשה ר' יהודה אומר אף שבאיש ותבי עלה כבולם עבד יוצא בהם לחירות רבי אומר אף הסירום בן עזאי אומר אף הלשון:

סבי דניזוניא. סם מקום: זיל צבעינהו. לומר לליהם לסמגר

ולימא בציפס וחס לסון מדי לחים כדלמרינן בערך לומר לו לך כגוד סבגר וכו' בציהן: כמי מום שבגלוי דמי. מפרי חלגים בכים וכלרים בחון לו לא סולל המוכים בחוך פכים: קרנונא. יסב קרקע לחפס ולא בעל חומס: מתניתא בעו מיניה. בגרסין דמעריסה דתבי מלא דמחבימין ר' לומר לף הסירום לף לפ: אין מטמאין משום מדרה. פס לחד מן הכבעים כדכתיב ומדרה בבר מי בבלם וכתיב בם לכל מלחה מיי סכהן מחטה כולם כלחים כלחד פרט לחחיה שהיל בעקים מסוגב ויחד לכל לר מחן יסול לרחוה רחם הכבע וחבלי כלחד: וראשי אגים. בפס סחתן: ראש הגויה. ניד: וראשי דדים שבאשה. חגל בפחים לילם טלעין כיב וחין זס בישוע: לחזרות. דכולס חם קלט לו רבו פוס בבגלוי כוס וחלו ולילו מחר: רבי אומר אף על הסירום שוקף על פלו לעכן עבד וחן ועין לח לחלריך ליה לרבי לומפס בפוקף דבחריש בבית זיל קרי בי רב הלל וחיק לח פלע בפס: אף הלשון. מדרבו לרחוחו כבפוח מדבר חוום בבגלוי פוח:

תוספות פאחנע קרנונא. פירש בקונטי יוסף בקרפעת פחה ולא בעל חומס. וליש פי פחם לומר בפחנע ליית פם בוסע בי פס ולפו לן

פלא קר בוסע בי בפוח קר:

תניא הוא ללמד ובנו ללמד הוא קדם לבנו ר' יהודה יו כא אומר אם בנו זריז *ומצלח ותלמידו מתקיים ביתו כיח

ביזו בנו קדמו כי הא דרב יעקב בריה דרב אחא בר יעקב שדריה אבוה לקמיה דאביי בי אתא חויה רלא הוה מחדדן שמעתיה אי"ל אנא עדיפנא ממך תיב את ואיזל אנא שמע אביי דקא הוה אתי הוה הדנוא מזק בי רבנן דאביי רבי הוו עיילין תרין אפי בימא הוו מתזקי אמר להו לא ליתיב ליה אינש אושפיזיא אפשר דמתרחיש ניסא על בת בהדיא בי רבנן אידמי ליה כתנינא דר' רישוהא כל כריעה דכרע נתר חד רישא אמר להו למחר אי לא איתרחיש ניסא סכנתין:

אם היה בנו זריז. והלא מלאך מלוה מעמו ומן לו סיפוק בכפים שלומדו שכיפס ילמוד בנו ומתו יעריה מחר מזוזות רקמיקט: בי רבנן. בהמיד ליתן מן הכוזב היס: לא ליתיב ליה אינש אושפיזא. לרב מחת ועל כרחו יתן בנים הגדים ומתוך מבידתו יעמס לו כם ויהרוג לחת הגזיק: בת. לן: על. בכנס: אידמי ליה. מזיק: כתנינא דשבע רישי. בהיו ט ז' גולגולות: כל בריעה דכרע. רב מחת ומהפלל על מותו מזיק ממר חד ריבתא: סכנתין בכמה מותי:

מדרשיא אפשר דאיתרחיש ניסא כו'. ק"ק דהיתך דחת לחני מותו למקום שכנה על הקבץ דשמע יתרחים ניס' וגם אם יתרחים ניסא יהיו מכוין לו ומכיותיו כדאמר בעלמא וי"ל דהדתי קתך לחני על מבידותו וכמהוך תפלתו לא יהיס ניזק ויהרוג לחת הגזיק ואין זה מקרי כם הלא שמעו דשמע קודם תפלה יתרחש ניסא ויכול לו מזכיותיו ומשום קפק זה אין למניע ט הודתי מיהרוג מותו דלאם יתיישב דר"ל למחר אי לא יתרחים ניסא כו' אתיס מחרעים עליהם שלא הלה הדבר בתפלתו הלא בניסא והשתח מותי לידי מדה ז' במכוין לי מזכיותי ודו"ק: בתנינא דר' רישותא כו'. ע"ם מ"ם פ"ק דב"ק שדרו של חדס לשחר ז' שנים בעבם כחם והוא הלא כרע בתודים וכהנו המים' שם משום דכריעי' אמרי' כי זקף זקף כי חזית ולאם אמר הכא כיון דכרע אי הכיב אי החביד כדיבו בתר וכפל מותו כח על הכחם ו' הרישין דתניא הם הו' כותו' הנוספה מהניח הכחם הקדמוני לעולם:

ה סי **אמר** רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אדם אשה ואח"כ לומד תורה ר' יוחנן אמר רחים בצוארו ויעסוק בתורה ולא פליגי הא לן והא לרו:

נושא אשה. דהוה גלח הרהור ותחר כך הולך ולומד תורם: הא לן. בי נגל הו הולכין תורסין ומכיות התנחים שנחיי ומתוך שלומדים חון למקומס חן לרבי הנים ומולין עליו טלח לחם דהוה גלח הרהור ותח"כ הולך ולומד תורה: לדו. לנבי חיי שלומדים נעקומי חס טלח לחם יהו לרבי הנים שמלים עליו ויבטלוהו:

ו סי **משתבח** ליה רב חסדא לרב דימי בדרב המנונא דאדם נדול הוא אי לכשיבא לידך הביאהו לידי כי אתא חויה דלא פרים סודרא אי"ל לא

פריסת סדרא אי"ל דלא נסיבנא והדרינהו לאפיה מיניה אי"ל חזי דלא חזית לרו לאפאי עך דנסבת רב דימי לטעמיה דאמר בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעבירה בעבירה כ"ר אלא אימא כל ימיו בהרהורי עבירה. אמר רבא וכן תנא דבי ר' ישמעאל עד עשרים שנה יושב הקב"ה ומצפה לאדם מתי ישא אשה ביון שהגיעו עשרים שנה ולא נשא אומר תיפח עצמותיו של איתו האיש אמר רב חסדא האי דעדיפנא מחבראי דנסיבנא בשיתסר ואי הוה נסיבנא בארבסר "דהוי ל אמינא לשטן נירא בעינין. אי"ל רבא לרב נתן בר אמי אדידך על צואריה דברך משיתסר ועד כ"ב ואמרי לה מתמני כרי עד כ"ד כתנאי "חנוך לנער על פי דרכו ר' יהודה ור' נחמיה חד אמר משיתסר ועד כ"ב וחד"א מתמני כרי ועד כ"ד: מנחי פ

חזיה. רב הונא לרב המנונא: דלא פרים סודרא. כדרך הכסולים בהיו הגילן לכסות תלבן: הוה אמינא לשטן נירא בעינך. כלומר היית מתגרה בו וכמן הוא יכול ולא תיכל שיתגברו: אדידך על צואריה דברך. נמוד ידך תקיפה על נבך קודם שינדל ולא יקבל תוכחתך הכילו חכם: שיתסר שנין. הגיע אן ליכנס ויחבר מכ"ב אל המחתנו ליל תדידך על למודי דבך בפנים שעוד ידך תקיפה עליו הרי זמיד לו למודו תוכחת ולו זה אמר מכיתבר עד כ"ב בליל מכיתבר תן בו דעת לקבל תוכחה כל כך ואל תכבד יסורין ותוכחת יותר מכ"ב ים למום אלא יעבור הם מיקר: עיים דרכו. דרך בכל יומו יהא מתבונן בו תמיד לו בעבירתו ולהו היא נעדופו

כי יהודה וכי כחנים וכו':

מדרש"א הוי דלא הוית אפי עד דנסבת כו'. דלמריק למור להתהכל פני הכבוד ויהיה מתביישו בלא חשת כיבוי כדאמר כל יוניו בהרהור מביאים וק"ל: הקב"ה מצפה לאדם כו'. לאחר מהקב"ה ולפם כו' כדאמריכן בזבחים כל פלימו מקיים פ"ו כלילו ממנעו הדומת ולאחר תיפח עלמותיו לפי שב' סיתפין ים בחדם ומלבו כנרלו המלוות כדאמרי' בתכב' כדם חם פלימו מקיים פ"ו וממנעו הדומת מהעלמות בזמדם זו תיפח עלמותיו: ואי הוה נסיבנא בי"ד ה"א כו'. דקודם י"ד לאו בר עונשין ובכן נילף בנין פ"ם מהעין תחלת סדקוד דעבירות וקל: תוך לנער ע"פ דרכו. פרש"י שכל יוניו יהא מתכוב בו כו' ולשון ע"פ לא משמע כן ובלאם לפרש מתוך לנער ע"פ דרך מצע שלו דהייט אותו מיתיקר עד כ"ב ים מי שלאי לקבל תוכחה מהחלת י"ו ועם שאתו שלאחר בכל הסניס מי"ו עד כ"ב לפי שכלו ובעבו וכן לוי"ד מי"ח כו' סייט ים מתחלת י"ח ועם שאתו שלאחר בנים במי"ח עד כ"ד וכפ"נ לאחרי גבי קפו ליה כי הורת כהן ו' וכהן ז' הא לעבירת הא למולה:

אר' יהושע בן לוי כל המלמד בן בנו תורה מעלה עליו ז סי כאלו קבלה מהר סיני שנאמר "והודעתם לבניך ופרש"י ב' מי שאתו

עין יעקב

פיק דחקה כפרשם שוים שלא קדים ומשלים שם כבו פרק ודיה אחתו לפי שהוא רב לחתן על בבו אלא עדיפנא מינך ומשום משום שיפה כח שלא אכלו חכן לבן קבל הבן הייבו כיון שבבי שרי לבבו לן היה אקלקו שם לא משום דרבך ושיון בפייר אידמי: ליה כפרשתו דבי רישא. פפשר דלאחר תיפתי ליה בפחם כי סיבי שלא יפריחל מאתו ובראחריכן כפירוש דף ליב תין בפחם מוחים אלא אלמא: ואי לן והא לאו. שיון פייבי ומקשה אייבו בעבין לחר ושוד יש לפרש שם לן דהא לחייבין שאת לשם לחייב יעשה מרש הייבו לן לדחות לחרונים שים לשם ילפיל ודאחר מפליק לחייבין כלשנייט לן מי שאילתין מילפיל לחתחל חת הם לאו שם לישנייט כלשנייט ולבבי קשה לי יחבן בן דומיא בפירוש דייחיב ניב לחשתי שבילה ולא היה מתחתי מילפיל: דלאו חזית לשחלי עד דתקבל. לפעם לפי שכל יוני בהרהור עבירה הפבילה עלאו לפיי פרשה לן מבבירין לחזו בחתילה בפרק קדם דף ייב ובחיב דיבו יעזרך רב ומשלי כי תשבל לפבי לא הלם לשחלה אביו: תיקון עלמותיו. לפי שכל יוני בהרהור עבירה ומבילו לידי מחלה בלילה ובין לפעלה פירוש לפחתו בפרק שבל בן יהודה בפרק שלאחריו ועין בפלירין דף לית שבתבו עד פעם על זה: כל האלהר לה בן בפ פורת משלה שלו הכפוד כלילו קבלה מהר סיני. כיל עיר דחיפת רים פיל הפה קבל תורה משה סיני ומפרש לישנא חפקפה

לבניך ולבני בניך וסמיך ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ר' חייא בר אבא אשכחיה לר' יהושע בן לוי דשדי ריכנא ארישיה וקא ממטי ליה ליונקא לבי כנישתא א"ל מאי כולי האי א"ל מי זוטרא מ"ד והודעתם לבניך וסמיך ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מכאן ואילך רבה בר הונא לא טעים אומצא עד דמייתי ליה ליונקא בי מדרשא אי' חייא בר אבא לא טעים אומצא עד דמקרי ליונקא ומיספיה אי' ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מ"ד °ושננתם לבניך אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד מי ידע כמה חיי לא צריכא ליומי. לפיכך נקראו ראשונים סופרים שהיו מקדימין כל אותיות שבתורה שהיו אומרים °ואין דבחזן של °ציור עין דיער חציין של תהלים באותיות °והוא רחום יכפר עון חציין דפסוקים:

דשדי ריכנא ארישיה. קרין אתיס דאי לעניפא המתם מלח כפוי נעלמת סם על רחמו מלח ליכך נגטי רחם ולח הפניק להתעטף בגופתו: מאי כולי האי. אמירה לגמרא נלח עניפה הסוגת לך: לא טעים אומצא. נמר מעט נגתלים מי ליכלן לנשוש נגקר: עד דמקרי ליונקא ומספיה. מקדל ל מם מקרא תחמול ומלמדו עוד פסוק יחד: אלא ושלשתם. מדלח כתיב ושכחת (חד זימנא מאי ושכחתם נד' מכיון ש"מ שיכחת חתי פעמים והיינו ושלשתם) שיגליסם: ליומי. יתי פשנוע: לפיכך נקראים וכו'. מילתא נחפיס נפסים סיל: תלמוד. שנחתם ושנעני כתיתנן כל עסכיתם ולחרלם נמס שמוחתם ז' חח ז': נקראו ראשונים סופרים. כדכתיב ומספתם סופרים יספרי יענן: ואין דנחזן. כל סולך על נמתן:

תוספות [נקדמו סופרים]. ונירושלמי מפרש טעמו כל החומש כולה מפשטים כגון לנוח מלאכת מלנעים מפר לפתח ולחנעם לפנים וזיקוק וכיוצא נהן:

מדרש"א והודעתם לבניך גו' כאילו למדו לבנו כו'. לכיון שש"מ מלמד לח נהו הלי ע"י לחני חניסס עד קוף כל הדומה סס יודעים נהורה כי ממנו נח הלמוד לכולם וכחילו הוח היה מלוה נעלמו כולם: שנא' והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך ליה יום אשר עמדת גו'. לפי נחומם פי לפי פסוקו יום חלר עמדת ומקב על מקרא מלמעלה ממנו חלר רחו עיניך והדרים דהכח יעמוד זה חלה דקחי מדסמיך ליה והודעתם לבניך גו' שלחה ההודעה לבני בני נכים ה"ל כחילו הוח יום חלר עמדת גו' וכהחורה דעם דור המדבר ירדר המקרא בחיו נהן סרנה שקנלום מהר סיני ומפי כחיט קבלה כו' ומ"מ כיון דמרנה מוחב נסוף מ' סכים כחמר כן ולכלם לחמר כן שהיו נהם סרנה שלה עמדו עלן הר סיני ומ"ל דלה קחי כחיט קבלה מהר סיני על החב חלה על בן הבן שלה היה נהר סיני וחז"ק: עד דמקרי ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ומוספיה כו'. דמם מקרה עמו לחמול לה קחי ליה הודעה ן שכבר ידעו ומ"מ קרה ליה כמי הה דלחמול פיהה מהוד נפיו כדדרשי ן משכנתם שלמון שנון וחדוד כולקמן וחהה מ"מ דלמר רב קפרח כו' דדרים ומכנתם נענין חחר שלי שכיות והיינו משום ז' חיב ומכנתם נב' וכיון שיכתם ליעודו ב' פעמים דס"ל עם החלת לעודו ג' פעמים וקחמר ח"ח ומכנתם חלה ושלשתם שהנון מהחלף נלמ"ד נחותיות דשלשים ומקחמר דיפלים לעודו נמקרה ומשנה והלמוד ויש לדקדק דמשמע דמיב חדם גם ללמוד עם נמו מקרה ומשנה והלמוד דהה ומכנתם לעניך כחיב ולמיל מקשין נפסיעות לשמועה שנרייתה דקחני למדו מקרה חין מלמדו משנה ויש לייבב דהך נרייתה דלעיל לה מיירי חלה נגן נמו כדמקשין כזטולן נן דן ונה כזטולן כו' חבל נמנו מיב ללמדו מקרה משנה' וחלמוד כדמוכח הכה חבל הרחיק לה כ"ב חלה דנמנו כמי ליכו מיב ללמדו רק מקרה ודו"ק: לפיכך נקראו ראשונים סופרים כו' וכה"ג דרשו פ' חלק ונפ' חין דוכקין ליה קופר כל לותיות שנסורה לפני פשוטו קופר ממש כמו עזרת הקופר שבן הקופר חין זה נמעלות החולה כ"ב כמ"ם קופרי המלך ושוד כ' היה מוכיח ממקומו דכתיב קופרי תרעים נמעמים גומר דכרכם נמעלות החורה כמ"ש נסוף' ופ' חלק ובן קופר דכתיב גבי חים קוקל דכדרם חים קוקל הק'ו וק"ל: שהיו אומרים וא"ו דנחזן כו'. הסוגה כלפי מ"ם כי סחור' יש לה מ"ם סכים מהרה ומ"ם סכים עומחה וזה ע"פ חנר לותיות. לחיבה ומחיבות לסקוקים לכל הלותיות לין מוריס רק על שמחיו של הקב"ה שהוח הכלחר גמור על התורה ולפי שהסערה דשמלה וכמ העומחה הוח כחם הקדמוני וע"ם מ"ם סולך על נחו"ן זה כחם וע"כ ספיק נלותיות החורים בו"ו דנחזן לרמז כפי לותיות החורה סכם כולם שמחיו של הקב"ה לין כחן מקום כלל לכח העומחה דו"ל דנחזן מפקיק ולחר כי דרם דרם הוח חלין על חיבות כו' כי החיבה סכים סם לחר לגר הסנרים ול' לגר העומחה שסס ג' חלקי התורה יפני פשוטו הוח כן כמ"ם דרם דרם דרם ג' דריסות היו מפני מה כלכל זה חם כשרם שהיה דריסה ל' לגר סעורה והריסה סכים לגר העומחה. ולחר והתגלה הוא חציין של פסוקים. דיודלי הסקוק לפי חנוכו לחין לו רק משמעות ל' לפי פשוטו מ"מ סענין טנע נחיים ונעומחה כי הלי קרח והתגלה ולח הכחק לה יגלה והסביר כולי דמעסה זה לינו מעסה למטרע מוחלע חלה למוקנר חלה קסק מהור וקסק עמח ומ"ם טוכח ז' נעלמה לחר עיין דיער הוא חציין של חותיות מספר תהלים. לפי פשוטו כחיקר נחפלוח לפעל כמו

המדבר ירבר המקרא בהיו נהן סרנה שקנלום מהר סיני ומפי כחיט קבלה כו' ומ"מ כיון דמרנה מוחב נסוף מ' סכים כחמר כן ולכלם לחמר כן שהיו נהם סרנה שלה עמדו עלן הר סיני ומ"ל דלה קחי כחיט קבלה מהר סיני על החב חלה על בן הבן שלה היה נהר סיני וחז"ק: עד דמקרי ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ומוספיה כו'. דמם מקרה עמו לחמול לה קחי ליה הודעה ן שכבר ידעו ומ"מ קרה ליה כמי הה דלחמול פיהה מהוד נפיו כדדרשי ן משכנתם שלמון שנון וחדוד כולקמן וחהה מ"מ דלמר רב קפרח כו' דדרים ומכנתם נענין חחר שלי שכיות והיינו משום ז' חיב ומכנתם נב' וכיון שיכתם ליעודו ב' פעמים דס"ל עם החלת לעודו ג' פעמים וקחמר ח"ח ומכנתם חלה ושלשתם שהנון מהחלף נלמ"ד נחותיות דשלשים ומקחמר דיפלים לעודו נמקרה ומשנה והלמוד ויש לדקדק דמשמע דמיב חדם גם ללמוד עם נמו מקרה ומשנה והלמוד דהה ומכנתם לעניך כחיב ולמיל מקשין נפסיעות לשמועה שנרייתה דקחני למדו מקרה חין מלמדו משנה ויש לייבב דהך נרייתה דלעיל לה מיירי חלה נגן נמו כדמקשין כזטולן נן דן ונה כזטולן כו' חבל נמנו מיב ללמדו רק מקרה ודו"ק: לפיכך נקראו ראשונים סופרים כו' וכה"ג דרשו פ' חלק ונפ' חין דוכקין ליה קופר כל לותיות שנסורה לפני פשוטו קופר ממש כמו עזרת הקופר שבן הקופר חין זה נמעלות החולה כ"ב כמ"ם קופרי המלך ושוד כ' היה מוכיח ממקומו דכתיב קופרי תרעים נמעמים גומר דכרכם נמעלות החורה כמ"ש נסוף' ופ' חלק ובן קופר דכתיב גבי חים קוקל דכדרם חים קוקל הק'ו וק"ל: שהיו אומרים וא"ו דנחזן כו'. הסוגה כלפי מ"ם כי סחור' יש לה מ"ם סכים מהרה ומ"ם סכים עומחה וזה ע"פ חנר לותיות. לחיבה ומחיבות לסקוקים לכל הלותיות לין מוריס רק על שמחיו של הקב"ה שהוח הכלחר גמור על התורה ולפי שהסערה דשמלה וכמ העומחה הוח כחם הקדמוני וע"ם מ"ם סולך על נחו"ן זה כחם וע"כ ספיק נלותיות החורים בו"ו דנחזן לרמז כפי לותיות החורה סכם כולם שמחיו של הקב"ה לין כחן מקום כלל לכח העומחה דו"ל דנחזן מפקיק ולחר כי דרם דרם הוח חלין על חיבות כו' כי החיבה סכים סם לחר לגר הסנרים ול' לגר העומחה שסס ג' חלקי התורה יפני פשוטו הוח כן כמ"ם דרם דרם דרם ג' דריסות היו מפני מה כלכל זה חם כשרם שהיה דריסה ל' לגר סעורה והריסה סכים לגר העומחה. ולחר והתגלה הוא חציין של פסוקים. דיודלי הסקוק לפי חנוכו לחין לו רק משמעות ל' לפי פשוטו מ"מ סענין טנע נחיים ונעומחה כי הלי קרח והתגלה ולח הכחק לה יגלה והסביר כולי דמעסה זה לינו מעסה למטרע מוחלע חלה למוקנר חלה קסק מהור וקסק עמח ומ"ם טוכח ז' נעלמה לחר עיין דיער הוא חציין של חותיות מספר תהלים. לפי פשוטו כחיקר נחפלוח לפעל כמו

עין יעקב

שם כתורים שאומל דלמה נרשם קלמר לסן קנלה ולח קלמר הקנים מסר סורם ליסם מן נקנשת סיל ג"כ לומר יהושע קיבל סורם ממשה ונכשף מיין כי מקנים נאנ נסחנם שנסם משלים מסם מסר ליהושע רק ויך מקדן שלח יכול ליתן לנניו ולכאחל נקראו מחיין ונקלסיאל נכנדים קף ליה חיב יסיי סר מניאל נסחלה לה נהיה סורם מלה נשסה ונשעו ומשה נסב בו מסם סין ליחיאל נשוק השעלים כל סלוק סיין ונגו נגו חיים שוב לין סורם מוקנה מיינו שנאמר לה ישעו שנו ולכלים נכחיתם ערק מעיים קף מיב ביב ומסע שאומלם עיים כסוקסים ולחיאל כחלק מפני מה נכי ס"ם עם לחיליס שלה יקחרו הסנרה יהודה הוה ליהם חלינ אי שלומר עם ן נגו מרוש נסיקיים נו הסוס השלוש כי עהלי נס עם נגו נמר סורם שסרי לומר פסילו עם ן נגו ולכלכיל ושולשתם לנניך נניך חיב כי נפילו קנלה מסר קיי כמו מסם שניסנים סנסרים נמנים לו ונגשתו: לא מעים סומלת. הם הלה קחמר לה מעים סיום רשם ולחי מעים נהשנתם כולחיאל נשרק שהנול ההכשם לחיל נקרן ונר סם נמנה וקיהון של

על עסו ממוח כח ממוחח על מם מקדמי ע"כ נח מחלוקת
ומחפקק נחותיום מזר מימר מהוח כחו על עסו כדחיחח בעדכתו'.
ולמר והוא רהום כו' דוא חציין של פסוקים. לומר כי המכוון
בחמור מחותיות לתיבות ולפסוקי' מחט מקפיס ומחפלגים סילחם
מקפ"ם עליהו ולח ימחית ע"י הלף והממם סהם מכחמות על מלחכי'
מפחיחים כדחמרין בגדרים ודו"ק: *לתלתא פסוקים ויאמר ה'
אל משה הגה אנכי בא אליך בעב וגו'. ר"ל מכוס דבעבור ישמע
העם לבי פסוטו ליהו מעם לחלכי נח חלך נעב וגומר וע"כ לומר
בחעבוח סהוח פסוק לחר וד"ל בעבור ישמע העם בדברי עמך
ילחיהו גם בך לעולם כמרין בחלמ' בים קוף וילחיהו בה' ובמשה וגו'
ולח"כ ויבד מסס לח דברי וגומ' לח מכחיב לה לפי עניהו פסוק
לחר דלח שליהו בכל העניו דברי הסם יח' להסם ושוב דברי מסס
ליסרחל בפסוק לחר וד"ק:

ד"ר"ק המלמד נט מוים כמיהו קנטו וכו'. הסעם סוח כיון מלח ניחנה
תורה ליסרחל חלח מחוך שבעטים הבנים סהם ילמדו החורה בשכילה
ותסגל מחין זו פעמ ל"ש המלמד נט מוכח סוח יודע ממקבל החורה
מחהנה כיון שמשחדל לפחנים שבעטיהו ומחקיים החורה נהגל מחין זו
מעם ומי שהיו מלמד נט מוכח היו מקיים החנחי על קבלת החורה
שלחי והחעשים לעניך ומניך ליים יום לחר מעמד הנ"ו מיד ושנעשה ס"ח
ושנעשה וכו'. פרש"י מדלח כחיב ושיהיה חר זיעחת חלי ושנעשה נע' טעיין
ליים ביעחת מוכח כי פעמים והיהו ושלעשה ביעלעשה ליהי פשטוע ע"כ.
ומדיין הדבר ניהך חלמד שיהך למדהו ושלעשה ומפשר לכיון לכחיב והיו
הדברים האלה חשר חנכי מצוך היום היהו לחת ושחר לומר ושנעשה דהיינו
כי מעמים שלח שלי היהו ני ולי כחב ושביהם היהו מוהרים כי עם הלי
הילחוהם ומדכחיב ושנעשה שם כי שלח שלי דהיינו כי ולין שכחוב לומר
שהקבל כי פעמים דשכל נהי חל בחלל חדם לי לחומרו בפשט חלח ויש
כי פעמים חלח ישנם שלים שהקבל שלים נהשנה שלים בחלמוד: לפיכך
שקלו טופרים וכו'. קשה חיש לפיכך ויפ"י כחב שילחל נחהי נפשים
שיש ולבדיק כיון שדקדק חיש ושנעשה בניו יפיהם ולח חשר ושניהם
שהי לוחר השלשה כשבטי זיל ליש בכלל שבטים לוחיות שבטים ים כ"ב
שבפר נרין יפיהם שנעשה ולדשה קלחים ושחיהו נקלטו טופרים פיהם"י
פיכחיב ושבשחות טופרים יפשי יענן וניולפלמי שבטים שבטו כל שבועה
שבפרשת כהן שנוח שלשחות שבטים שבפר חחת ודי שנוח נזיקין וחשבר
לומר שבפ"י זיל לח שלים על סיולפלמי דשה והח ליהיהו הייכי ניח שבטים
נדחק שהם נקלטו טופרים על שבפר השבטה מי שלחות ד' שנוח נזיקין
וכי חו ליכח למרים שהיו טופרים שבני יענן לפי שביהי יענן עדיין לח
נעשו שבפרות הלזו שביהי כני נשיחם שבטה ונעשו השבפרות שנוח
שלשה מ"-שבר מ' ד' שנוח נזיקין וחותו זמן לח נקלטו טופרים שלח
על שבפר חופיות החורה:

ח סם **תיר** (ח) [חמשה] אלפים ותתס"ח פסוקים הייון סית
סם יתר עליו ספר תהלים חי חסר ממנו דברי הימים
ירמ' ו חי תיר יושבותם שיהיו ד"ת מהודדים בפיך שאם ישאל
לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר אלא אשור לו מיד
סם ערב שנאמר **"אמור לחכמה אחותי את וגו' ואומר "קשרם
סהכי סם על אצבעותיך בתבם על לוח לבך ואומר "כחצים ביד
סהכ סם גבור בן בני הגעורים ואומר "חציך שנונים. ואומר
סם קכו "אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם [לא יבשו]
סם קכז כי ידברו את אויבים בשער מאי את אויבים בשער אי
חייא בר אבא אפילו האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין
בתורה בשער אחר נעשים שונאים זה את זה ואינם

זוים משם ער שנעשים אוהבים זה את זה שנאמי "את כתיב
והב בסופה אל תקרי בסיפה אלא בסופה: כח

חבר ממנו. ממנן ספר חוים: יהיו מהודדין בפיך. חזר עליהם
חזק נשתעק: שאם ישאלך אדם לא תצטרך לגמגם.
מלח שחוכל לומר מיד: אמור להכמה אחותי את. שחהח נקי
נה כחחותך שחשרים לך ליש מקיפת דקדח ומודע לביהם תקרח
שחהח יזוע לך: בהצים ביד גבור. שכלחם נהם עם חריבו כן
בני הגעורים תלמידיו שב חדם קדחן נכון כחיב "בני חל ביים סם
תשובו ולחחר שהם חכמי וסיללים חשר נתן לי וגו': אשרי מלא את
אשפתו מהם. שהוח דמיוהו לחיצים נקט חלו חשפה: את
אויבים בשער. פיפח דחכחי הגבר הוח: נעשו אויבים. שחהך
שחקדים זה חת זה ואין זה מקבל דברי זה: את והב בסופה.
שכי דרים לה קשר חלחוות חלחמה שביי קשר לחהם יש בקופה:

תוספות חל חגמגם וחחמר ט. וכח דחמרי בחלו חלילוח דלרבח חרבה
מכבי נדבוקים בעפר. חומר ביש דיהיו חם סוחלין חותו לחדם
מכבח צ חל (מחנחם) [יחנחם] לומר (חלמדם) [סלמדה] כלומר לחדחי
שכבח חבל חם סוחלין חותו דבר הלכה [חו בניהין] לללוד ממנו מבנח
נרך שיהו מהודדין בפיו חלח יבחם בדבר ולח דחי לחח לחמר חל לחמר
לסוף לומר ליהי יודע שחח חחבדם ותחזו להיהו נחילי דעלעח ולפי"
נדיים י"ל חלח יחמר חל יודע שחי דבר להשפחר בך חלח שם יהודע יוכח
וילמד לחלחידים ע"כ:

מדרש"א יתר עליו תהלים ח'. נח"י ותימח דע"כ בחומש ים
יותר לחפילו חם יהיו פסוקי תהלים מג' חיבות בלבד
ליך כ"כ כמו שים בחומש ע"כ ולח שבחתי שחמיש' כיון דמקיש
בחומש נמי לח נקילין ליחמ דג' לו ד' פסוקים דילן בחומש הוח
מלח דילהו וק"ל: שנאמי אמור לחכמה אחותי גומ'. פיפ"י
שחהח נקי כי ליש מקיפת דקדח ומודע בו' ע"כ וכביהם רחשון
מסוכם בהלילת נגמי' בפ"ק דקבהלין וע"ש בחידושינו: קשרם על
אצבעותיך גו'. כמה קלחי מקמים דהלי קלח בבח"ב כחיבי סם
קשרם על נרגותיך גומ' קשרם על לוח לבך גו' לחבל מהלי קלח
דמייחי מסמע לים דחמח חגיל ובגור ניהך כ"כ שהוכל להבין בהם
בלי דגוד גם בדמיוחת יד וחלבע דהיינו קשרם על חלבעותיך וק"ל:
כחצים ביד גבור כן בני הגעורים גו'. דמיקר החידוד והבטן
ניחי כעוחת דלעיל סבון מדמה בני מעורים לחן ומייחי דחלים
סבון גבי חן חלי נגוד סבוחים חלין חבוחים וחומר לחרי הבר גומר
מסמע דלח בבעורים מדבר חלח עם הבם לחרי הבם שהוח גבור
סלחם כי חלח לח לחבחתו שהוח בח כעין חיך החלים מלחבן
חלמידים שהם חבוחים כחלים הלזו וע"ל לחבחה מוהם כי ים ג"כ
המובעים לח הבעריים מחלמדה בניהם בחומרים שהם מחלחים
ניהם בחבחה וחיהו מובע ניהו מהם וק"ל: לא יבושו כי ידברו
את אויבים וגו'. מכי ידבהו גו' מסמע להו דלח בחלחמה לחיב ממם
לומר חלח בחלחמה לחיב בחרים לחיהי דבחחלם בעשו לוחי ולבסוף
בעשו לחבחים שבחי לח הם והב שהיה חבר לי וכחו והוח לחב ומליהו
כח"ב חבר לי כחו שבחים בחומש בני ו"ם חבר. ולחמר אית
בסופה כו'. ים לעיין בזה דשה לחלחמה קלי כבחי"ם ומליהו
לבון בקבם ובחבבד בחלחמה ובוקף עוד חלחמה כחי"ם בחוקבות

נר"ם

בקילין בחפרות ושחרות ובקרון כל לוחיות ושיבות ושבוחות שבחומש בזה ובזה שבחיבהו בזיך דחש בזיך ע"ש: קיד ש חלבים ושבפ"ח שבוקים שהיין ק"ח.
ספ"ב הלפי שהיין שלבהו לוים כ"ש וכן בכוח שבוקי שלבים שבפרים שהם ע"ש שם בקילין לבון בחבוח שבוקי ובשערבת שבוקי לשון לחלחת שבוקי ע"ש:
ושבועתם ביש דבר כוזב שבהדיין בפיך. חה דקחמר הבבון ובר"י בחוהם חלו חלילחים שבי' הלחלחים בעשים דבריו שבדה חחודדים בפיך כי שבלחים יהיו שבולים ובילחות
בחדם דף יד ע"ב ובי ביש שבוקבים הוה ושבחיו דבבון שבי ושבחדו לשבח ב"ח ובשבחם בשבועה בזון שבוח בילחה בחבי בחדי בוזב שבחדים ובילחה
נבי

ג"ם וכפי׳ כתיב נקופה בלשון נקבה דסיים נקוף הנלחמים וכ"ל להביא בגמרא מ"ת נקופה תלת בקופן נפ"ן וכ"ל כיון דמלחמתה דקרא קאי שהוא לשון רבים לא ס"ד נקופה שהוא לשון יחיד לנקבה׳ לחתך תלת נקופן נמ"ן שהוא ל׳ לנקבות רבות וק"ל:

הדרינ"ק ומומר מכאי כנגד וכו׳ עתי לח לוינים נשמר ליה מיים נר מלח מעיטו התא ונכו הכא ותלמידו וכו׳. וקשה למה הניח כל אלו סכותים ומעי ומומר ועוד קשה מה הוקשה לו נשמוק לח לוינים נשמר שהרבה שנין מעלמו שהנגר סיים לו נניס לו תלמידים נם כי לו לוינים לח יעוס ולח יכלס שפניהם כי נניו ותלמידו הוח נשחניו ועיק דלמח כי ידענו לח לוינים הוח על שלח חיים שהם לוינים זה לזה חכל לח ונכו ותלמידו לח היו נכלל זה ועיק מניל שלינים זיים עד שנעשים מהניים זה לזה והכי לח קחמר כחן החסנה ומה נחמר הנר זה נשמוק לח והנ הכל ומעי לנ נכלל זה ועיק מניל שלינים זיים עד שנעשים מהניים זה לזה ותלמידו נעשים לוינים זה לזה כילמח שנחתם לעולם נשמר לעים נשמלח לינ מוכיח לוינים מהניים זה לזה כילמח שנחתם לעולם נשמר החלמיד כמרו יהיה מחום נלרוב פשטו ולנב מומחן נקלח לי רשי׳ שלינים לח לוינים נשמר כיפה דחכי הנגר הוח ומה נח לנחמרו. ונלחח נשח לנמרו שהלמח חומה יהיו דים שלינים נפיו שלח יעוסים חלח כשם שנחתם לעולם נשמר על לחיחו שחמרה לו כך יהיה נקי נדיים על לחוב לחנר וכיון שה יעשם חדם לחביע לחדה הזו כי זו מחת חלינים היה לזכר לח חלמידו ל"ה ומומר קשים על חלנשחיך דסיינו לכחוב נידו וחלנשוחיו לח חלמידו ונשה כחנים על לוח נשו וכן נני החלמידים יהיה קנוע חלמידו כשיש ומחלמידי יהיה מכלם עוד חפשר שהניח ומומר קשים שחפיל היינו לומר לחמוחי לח על ניכוד שלמדו חלח סיהיה חדוק נחורה כמו שלדוק נפחוחו ונקדוחו שמוח מודע לניים ל"ה ומומר קשים על חלנשחיך דסיינו לכחוב נידו וחלנשוחיו לח חלמידו נעלי נין מיניך כחלנשוחיך וכיים חינח חיכלמד ומנין סיהיו עסודדין דים ל"ה כשלים ניך נשל שהם שנעשים כך משהרד עיי נניך חלו חלמידים כי חלמידי יהיה מכלם חהו שהכחוב חומר כשלים ניך נשל כן נני הנשוריס שהם החלמידים הנקרחים נניס ולניינין להיות חלמידם הנון שנן ומשהרד נפיוסם שהיו נשפלו לחלים כדכחיב שהם חני. נשל שנעשים שהי שחיים שכחניס כלן כוח על הדיוון של נני הנשוריס וכיים שה הנשוריס נעיוון ומידוד ל"ה הניח קלח דשהיו לשהי הנגר חשר חלח לח חשפחו חני ושם שהקשה חלי לח לוינים נשמר הוח דהיינ"ל כי יעל נשמר לח לוינים חנל כשהוח חומר יכול לוינים ושמרם היקן יהכו שהוח נשמר הוח לשון משוקש ל"ה לשון שלינים זה לזה ונשנים לוינים ל"ה ונשנים לוינים ולינים זיים חשם עד שנעשים לוינים והיק שהם לוינים ל"ה שנעשים לוינים נשר שנעשו נשמר כי לשהר שנעלמו לוינים ומידוד ל"ה ומומר קשים על חלנשוחיך כיים חלמידיך ל"ה ומומר קשים על חלנשוחיך דסיינו לכחוב נידו וחלנשוחיו לח חלמידו ונשה כחנים על לוח נשו וכן נני החלמידים יהיה קנוע חלמידו כשיש ומחלמידי יהיה מכלם עוד חפשר שהניח

הריקם מיד ומשמש עם חם כו'. יש לדקדק כי מנא לפי לאחול לדידהו ומשמש עם חם ולטולית המקבל מחשבתו ועוד לאחם מהכיר ענין מחזיר מיד עם חם נפרכים צ של וכיוצא חם משער מחשבתו כי חם עניבו כאן ומדקדק ניב מאי עם חם דמשמע עיים עם חאר פחיבו חם ופק זח סגחחם גם מיל דכתיב ואח כיוצא חאר עם חם מזח ונר זכ נעשה לו עם מיים לא זכ נעשה לו עם האשה ולא חאר עם עם חם. חם נגאר עם מגיל לאחול לטוליח מחשבתו. ועיק וכי לאם טוענך להגיח מכל ומליגם דהילכל מיד נקחתי יקניה נרחתי לו טורח מענין ועיק מאין מחכל דאמח לגחכל מעמכל חאר החלך כל אחן מהרחיב ניהך מכול חאי לחאכך ונאחכל אין לומר כן דאפשר כל חח כלנו חמן ולא חיב טוחרח לם לעשות חיב. ועיק כגל הענין מאחר חם חחם ע׳קקים נטורח אין חחם נחחכים נידו ואגל לומר חם חחח טוחח מוכל נו חחם חם חחנכים חיב נפסוק ליל חאחר חלא חם חחיב ח״ח ואח״כ טוחח חחם חחכל דאמח חם חחם ואין חיב ולא עוד חלא חאחרו ואחרו כן דאפשר אחיח יום נאחלה ואטוחח יוחר מחלחכוחם ואפשר אין לו חנכח ונלחח לעכיד מחיל דקדקו ני דקדוקים אחר חלד חלכן ואי חלד חענין אחלך חלא חיב עחיל לגחכל חלא יענחו יקניה חלך חח טוענך מח חיב עחיל וכן חחכוחם עחיל לגחכל חלך חח לחקן חח טכנר נכגל ואגח חיב עחיל וכן חחכוחם היח חם חח לחקן לגחכל חלך חח לחקן חח טכנר נכגל ואגח חיב עחיל וכן חחכוחם היח חם חח לחקן לגחכל חלך חח לחקן חח טכנר נכגל ואגח חיב עחיל וכן חחכוחם היח חם חח לחקן

כי כל אחלו ואחרו חל יקניה חוא נך אחחכים כל אחת ז

תיר קשה יצהיר שאפילו יצרו קראו רע שנאמר יכי יצר לב האדם רע מנעוריו אין יצחק יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנאמר רק רע כל היום. אמר (ריל) [ר׳ שמעון בן לוי] יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש לרמיתו שנאמר צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ואלמלא הקביה עוזרו אינו יכול לו שנאי יח׳ לא יעזבנו בידו. תנא דבי ר׳ ישמעאל בני אם פגע בך מגול זה משכרו לבית המדרש אם אבן הוא ינימח ואם ברזל הוא מתפצין שנאמר הלא כה דברי כאש נאם ה׳ וכפטיש יפצין סלע [אם אבן הוא ינימח שנאי יחי כל צמא לכו למים ואומר אבנים שחקו מים: כל היום. קרא יחיים הוא לגומד בכל פעם היום רמתו מחמדים:

מגול זה. יקניה מחגדים נך: מתפצין. מהחזים כתיב מפעלם סומפטיע לח הנחל:

תוספות פם נרול הוא מחפלין פיעה דהאי קרא משמע מהפלים מפלין פלא ומפנחו וכן קשה דנפי דיני ממונות דקאמר מיה פעים מחפלק לפחח כיוצח ניוחה לף דים מחפלק לפחח פבעים. ופם גרים דפנים מפלק ולינ יחחלק וים פנוהפין כאן פם נרול הוא מפפעב ולם עלא הוא מחפלין פגפי הלא פם דנרי כאם נאם פי וכפנים יפלין. פלא פאם מפפעב פגרול וחפנים פפלין חכנע וים מפפם פחלא ונגר פגרול וים כ פנפים יפלין מכח חפלא נפחדם כלפעי נפחדם מפפח נפי פלקח פגפריעין לנחדק כתנו על פפקן וחכח נקדפם נפנר הקודפם ונחלק הפקן וכפפריעין לא ז פפקופו ע״פ. ועיין נפפק פפל״ה פם פכחב פם נפם פריפנ״ח זל ז

מהרש״א קשה יצה״ר שאפ״ר יוצרו קראו רע כו׳. דה״ת פחפיעל הדנר לא יגבה פלחכתו ופפ״ח קחפר נו פיולנו ניכתו וקרחו רע וכפ״ח חרי לח לגיפה כו׳ וע״ל פחחילו יולר פנרלה לעונת פחדם כדי פיזבה על יה חם יכלפיהו כפ״ח כי פוב פלאר זה ילפ״ר פ״ת קרחו רע ע״פ פפחזפתו על ילפ״ר הוח להרע כפ״ח הוח פחפען הוח חילפ״ר הוח פלאך הפוח החיק: יצרו של אדם פתחדש כו׳. הכוכח נזה לגבי כח פכפוחם פפוח פכל הפיוכי לחחר פיולנו פתחדש עליו בכל יום להחפיחו פלא בכל יום פרחפון פלא לגחכל פחפיחו פרק הפחלה ולכך פקרי רנר חדם ועייתי רק רע כל היום כדלפרי דחין לדם ביטול פהרחוד עניילה לחבל לגבי כח הצופני פרכפו נכך לחר פפחנבר עליו לוופיף

פפים פח לחא פחי כחפוכח ופחר פל ליפודך לחח פחפיל בו כי נדולה פפוכה ופפוין כוא פים פהרפ״ת פחפען כפול וחא פו ליו. תיר קפח יפחיר פחפטו יפחי קרחו רע. פייפי פחי פיר כחן לעפר לך לפרים פחפחרים פיה פחלק לעפחיר חעיה לפרך הפפפלות ופפחפחות לנפחות ליפחו פחפי לפחי הקניה קרחו רע עד פחחר לא פחקף לקפל עוד פני כי יפר לך לפרם רע פפחריע לפרים פחפחרים היה פחלק: אין יפחן יפחי פל לחים פחפחרים פלא בכל יום. פיין פחרוחיבו בחקף פוסף רק ליכ יעיל כלפחר פח רחה פיולנו פלא יכול לפפחות לפחו להפיחפו לפחו כיום זה בלחה דבר עכיהה פפחרים עליו ביום לחר לבפיחו בעכין לחר חח פחחים עליו בכל יום ואח לחפר ליל פחפנבר עליו בכל יום פיחפו לפי פחריך חוקף פפלא פל חעלחו בכל יום וכל פנדול הפכרו יפחי פלא יום יום פחנבר יפחי פלא לפי פעלחו ופרחפחו חח לוקף רפא לפריך חפי ליצרוך פפפחי: אם פנם כך פפחל זה פפפחו נבים החידים. לפפחר לומר פפל לחים רפא קרי פקדפל פחפל ופלילכך פחפיל פלייפיר פפפכחו לבים פחדרים פפח נפנבר עליו יפחי כחפן נפוח ופח פפנבר עליו יפחי עוד יפחר פחנבריפח פר פנפפח כביפל פפפלן לפפי לפחר פפחפי פרפי לפחר פפחיל פלי פין פיין לפחר פפפכחו פל יפחפיל כפוחר כפרפי כחפא

על ידמר סלו ולזה לומר מנקש לאמיתו דבנקש סיין מיחס ודבר סלמד מעניינו הוא ליהלי קידן לוסף רבעי גר בשמן לידי ולא בנקעב לדם מדכתיב לעיל מיניס מי לריך יהבים גר חורה ללהיו בלבו נומר וע"ו לומר לוסף רבעי לגריך לאחעיולו ולהמיעו כמ"ם הוא בשמן הוא סילם"ד הוא מלאך המוות ולומר מהקב"ה עזרו מלאחעיולו דלף ע"ג דהכל בידי שמים חין מירלות שמים מ"מ הבא לעבר מעיינין לומר: אם מגע בך מנוול זה כו'. קלוי כך ע"ם מניס החקוריס ילא למלוך כמ"ם לשמח מבואם זוכן מבשם ביולא ממעי לומר ממקום קרמון ומימסם כמרפ"י בקהלת. לומר משבחו לב"ה. למקו' סורה שהוא מחבלין ליהל"ד כדלעיל. ולומר אם אבן הוא. מלד הגוף ולומר הוא נמוח כחומר ע"י החורים: ואם ברזל הוא. להחעילו מלד כח שכשמים: הוא מתפוררין. ע"י החורים וחם שריעים שהורם לחם מלד כח שכשמים שהגיבל מחפולן על ידו כפי' החוס' ודימם שהורם לשים מלד כח הגוף שהאבן כמוח עיי וק"ל:

הריב"ף ילחו שלו מרס מחשבם שליו וכו'. יש לדקדק למה הניח כל לחר סמוך לשר ומפי ביולחו דקחו זה מחשבם וקחו זה מחגבר. ובלאה דבי ילמך דיבר בדשם שבעקל יפיחהו ויוכל לו סילחיל ובכל יום מחשבם להשמילו שעם לחר שעם שלי כח ובגופים ולכך הגיל שקוף שלו כל כיום שהוא כחר שמגיל שהו בשעים ולפשיל מדבר בלריך שלשם שם ילחו הרש דילמ ילמיל כי לא יוכל לו ובחבור שליו בשעה שהבולות בגופים ולכך הגיל שקוף שם שעם בשם מהוא סילחיל לגריך ושקוף מחבולות בגופים לחבור שליו לחשיעו:

יא [פיסקא] האב חייב בבנו וכו' וללמדו אומנות מנא לן אמר חזקיה דאמר קרא °ראה חיים עם אשה אשר ארבת אם אשה ממש [היא] כשם שחייב להשיאו כך חייב ללמדו אומנות אם תורה היא בשם שחייב ללמדו תורה כך חייב ללמדו אומנות. ויש אף להשיטו בגדר מיט חיותיה היא ר' יהודה אומר כל שאינו מלמדו אומנות באילו מלמדו לסטות מאי בינייהו איכא בינייהו דאגמריה (נמי) עיסקא:

קידושין ט

ראה חיים. לומחות סמחים בו עם לחם מקים לחעס' לחסם: אם אשה. המורים כאן לחם ממם היא כשם שמליט שמיב לחם להשיאו לחסם כך חייב וכו': מאי בינייהו. מלי קא מוקי ר' יהודה עיסקא. לם נמרו סמורה לחיק שרי למרו מיס לרי יהודה לחני (לטעמיה) [לטעמח] חומחה דוקא שכשם שעשים שלין לו נמם לעשות קמלים ושמר ומלכשם:

מדרש"א השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום כו'. כיל דהיק דורלי לין סורין ממם לכבוד לב ולם מלכיל ומשקה כו' לה שיך במקום וכן בעורל לה עומד במקומו ולה כו' כל זה לה שיך במקום לבל השם לשכם שכשוב בחר ליעבא לומר לך דכן נדין לחשוותן לפי שבלשתן שוחפין בו וכדמשיק דמוכנדן כלילו כיצד גם לם במקום. וקלחר דמעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם. דהייט שם י"ה שמצר וסיקף שם לים ולחם כדלמרינן בשוחים -וכלילו כגדי הבן כליל ובחב מלחות גרסינן וכבדוני נו"ן וקלי גם לחב ולם חשב לגלחת מסם ולגדל בן כבר כלה ובישיף קלחר לקחן ובאן שלדם מלמר לגיב ולחר לחר שקניה יפה עשיתי שלה דרתי ביניהם כי היינו דשכשם י"ם מבחלק מביניהם ולה רלה בשיחוחם וכשלר לם ולם לפי שלה שכח לגדל בן כבר הו"ק:

תניא שלשה שותפין הם באדם הקדוש ביה ואביו ואמו בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אומר הקב"ה מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני.

תנו רבנן נאמר °כבד את אביך ואת אמך ונאמר °כבד את ה' מהונך השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום נאמר °איש אמו ואביו תיראו ונאמר °את ה' אלהיך תירא השוה הכתוב מוראת אב ואם למוראת המקום נאמר °מקלל אביו ואמו מות יומת ונאמר °איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו השוה הכתוב ברכת אב ואם לברכת המקום. אבל בהבאה ודאי אי אפשר וכן בדין ששלשתן שותפין בו:

ויקרא כ ט

ודאי בהבאי אי אפשר. לחקשס שלין הכחה כלפי מעלי: וב בדין. מיזקקו לבנוד ושולה על הבן שפרי לף הס שוחפין לחקום

תוספות כגד לח הסם מהונך. ביזובלפי חיכם מהונך כמו מחונך מסמע שהקפיד הקביה על כיבוד לב ולם יזהר מבגודו שבבגדו שוב חומר כגד לח כי מהונך מייב ולם לשר מעשר ולכבוד לב ולם לשמר כגד לב ולם [ולח לחוך] דשמעם בין שים לו שמון ובין שלין לו וכיכם לפיו לו מייב לחזור על שפחים לון לח לגיב ולם לחר:

מדרש"א השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום כו'. כיל דהיק דורלי לין סורין ממם לכבוד לב ולם מלכיל ומשקה כו' לה שיך במקום וכן בעורל לה עומד במקומו ולה כו' כל זה לה שיך במקום לבל השם לשכם שכשוב בחר ליעבא לומר לך דכן נדין לחשוותן לפי שבלשתן שוחפין בו וכדמשיק דמוכנדן כלילו כיצד גם לם במקום. וקלחר דמעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם. דהייט שם י"ה שמצר וסיקף שם לים ולחם כדלמרינן בשוחים -וכלילו כגדי הבן כליל ובחב מלחות גרסינן וכבדוני נו"ן וקלי גם לחב ולם חשב לגלחת מסם ולגדל בן כבר כלה ובישיף קלחר לקחן ובאן שלדם מלמר לגיב ולחר לחר שקניה יפה עשיתי שלה דרתי ביניהם כי היינו דשכשם י"ם מבחלק מביניהם ולה רלה בשיחוחם וכשלר לם ולם לפי שלה שכח לגדל בן כבר הו"ק:

תניא שלשה שותפין הם באדם הקדוש ביה ואביו ואמו בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אומר הקב"ה מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני.

כגיל לפיכם: כשם שחייב לשקר לשם כך חייב לגמרו שחוחם. שלה קרבי בשחולין כחו שחייב לפי לשחיל חין שחם שלשחר כן חייב לגמרו שחוחם לשכיל לחשר חן שכשל ושל דקחמר שחייב לגמרו שחוח כך ושל דכחו שחייב לגמרו ניב לשכיל לחשר חן שחשלים כי שחוח לגמי שלשה שלשל שלגא ושכשב ניב כי לגיל שיך ולחרך יגיך כן שחייב לגמרו לחשוחם שם רשם ושיך בשחולין: ובן ביון שכלשתן שוחפין

תניא רבי אומר גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם
שבן מכבד את אמו יותר מאביו מפני שמשדלתו
בדברים לפיכך הקדים הקביה כבוד אב לכבוד אם
ונלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שהבן מתיירא
מאביו יותר מאמו מפני שמלמדו תורה לפיכך הקדים
הקביה מורא האם למורא האב תני תנא קמיה דרב
נחמן בזמן שאדם מצער את אביו ואת אמו אמר
הקביה יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם שאלמלא דרתי
ביניהם צערוני:

שלשה שותפין הם. מפרש בגמרא נמקמה כדי לתת מזריעטן
בגו לחם מרעתה לחדם מבו והקביה מפה בו בשמה
ושלשתן אין המיעה לחן ודבור: משדלתו. מפשה לחמו כלשון ארמית
כי יפתה לבי יפתל:

הדרן ג' מומפין נחדם כוי. יש לחקדק מחמר בעבין הכיבוד מעלה מני
מליסט וכו' ובעבין בחדם מעבר חת חביו לחמר הקביה יפה עשיתי
וכו'. פעבין מבואר שחדם חוגה מרובה ממלת פרעבות ולפיכך כשחכבד
חת חביו ואת חמר הקביה מעלה חני עליהם כחילו דברי ביניהם וכבודו
ומעלה שים לו שכר כפול על כיבוד חביו ועל כיבוד הקביה ונזה יתבחר
שים בגרייתה נחמר כבד חת חביך ואחמר כבד חת ה' מהוה הכתוב כיבוד
חב וחם לכיבוד המקום דקדם לחתי לימטיך הרי הקדים חיפוק ליה שבוני
המקום הוח כבד חת חביך וגו' וכיבם השוה לחבדיל הכיבוד מיבים בשבך
כיבוד המקום וחרי חמרו בגרייתה לימטו כיבוד מפכיל ומשקם כי ואחת
סוגרבו להקים פחנם הכתוב לחמר פחחכבד הוח הוח פקול כחילו כיבד
גם להקביה לחת לו. חכבו על פחיבן לחחת חיים השוחף כיבוד חב וכי
מבל בעבין החמבר לחביו חיבו מעלה עליו הקביה כחילו ניעבו להקביה
לחת לו פוגם על נעבו על חביו ועל פל הקביה חלח חמר פקביה יפח
עפיתי חלח דחתי ביניהם פחילו דחתי לפרובי הפוחת הכתוב כיבוד
חב וחם לביבוד המקום לומר כפם פכבוד הי הוח פחוך חם יש לך בבחה
וחם לחר לה כך כיבוד חב חבל ניהכלחי דפחה דמייתי לפבייי לומר נדול
הוח כיבוד חב וחם פהעריבו המקום יחבד פבבודו דחילו חפם כתיב כבד
חת ה' פחוך מפרים לקו פכחה ופחת כי חם יש לך לחתה חייב וחם חין
לך חין לחתה חייב חבל כיבוד חב וחם לחמר כבד חת חביך ואת חמך
יש חם לך וחין חין לך וחפילו חחתה חחר פל הפחתים. והבלחם דבי חלחיהם
חלו פוחבים זה חת זה דפם לחמר פלכתיב כבד חת חביך ולה לחמר
כבודו פלוכך חלו לומדים לחיבם פרים כיבוד חב וחם עם כיבוד ה' דפחוך
הוח קולה לדחום חם יש לך חן וחם לחו לה וכבד חת חביך דלה כתיב
פחוך הוח להחמיר דחפילו חין לו חן חייב לבבדו וכחן לחמר דליף כבד
חת חביך מכבד חת ה' פחוך חלה עוד חלה דחי חקלה דכבד חת חביך
דחמרו בפכילתה כבד חת חביך יכול נדבים חיל כבד חת ה' פחוך ת"ל
חקרא בכבדך חת חביך היינו לומדים כי חם כבוד דבבים חבל לה כיבוד
פל חחתך ודחילפינן מבבד חת ה' פחוך חלו לומדים פחחמיר פביך לבבדו
בעבייני חחתן לחחילה דלה כתיב ולהפקרתו ולפרבפו פחחתו. ולפביך דחת
וחת פיחבתו בחחילה לחדע פחחמיר הקביה בביבוד חב וחם פחוך
בפיבים כדי לדחום ולהפחיד פחייב לבבד חפיי בפחין לו חן חבל חדיין
יש לו לחייב לבבדם גם בפחין לו חן חבל לימת דיבבדנו נדבים חיל
פחמר הבחת וחפק לרעב בפבך האפייבו נדבים וכן גם פבן יבבד לחביו
נאן חחין לו יבבדנו נדבים לומר בפני חייבי דוחת לחת לך חבל חבין
לו פחם חין לו יחזור על הפחתים לזה ילפינן פהקישה דבבד חת ה'
פחוך כי גם חת פהחמיר בחחין לו חבחן בביבוד חב וחם פחוח בבייבו
בפבייבה דחמוחה לחצר על הפחתים חבלה בחוב בחוך בפיבים ולפיבך
נהקישה דחי חיפה דחילו חייב לבבדו נדבר חבחן בחוך בפיבים יפה עשיתי
לחעלה ובבן כי הוח נבחן:

אין יצחק כל העובר עבירה בסתר באילו דוחק רגלי יד שם שפיה ם
שכינה שנא' כה אמר ה' השמים בסאי והארץ
הדום רגלי איזה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי
ד' אמות בקומה זקופה שנאמר מלא כל הארץ כבודו שם
רב הונא בריה דרב יהושע לא מבני ד' אמות בגילוי
הראש אמר שכינה למעלה מראשי:

והארץ (כולה) הדום רגלי. ומשנה נסמר לומר חין המקום
בחן לסיכך חלח נסמר לומר חין יודע בחלה בדומה רגלי
ותקלקן לומר חין כחן: מלא כל הארץ. מסמע ומסרבע ויוצר
לבחים והמקף קומתו כדחים כדומה:

תוספות כל המניבר עבירה בסתר כחילו דוחק רגלי שכינה. פיים דמני
כייף ליליים כדומבת בפיק דמבינים:

מהרשא כל העובר עבירה בסתר כו'. דכיון דמתניים מנני
חדם לעבור בפהיסק ועובר בסתר דומה לו כחילו חין
שם השכינה שרוחה בסתר ומרי הוח דוחק בזה רגלי השכיני כחילו
חין רגלי השכינה על הארץ וסכתוב מעיד ושחרץ הדום רגלי ובזה
בסתך מלמר ריש' אשור לאדם שיוכלך ד' אמות כו'. פיעורו של
חדם בכ"מ חרבע חמות וזה פחולך לוחן ד'. לומר בקומה זקופה
ודומה לו כחילו הם שלו ממש וחין מקום לשכינה שם והכתוב לומר
מלא כל הארץ גו' וקיל:

שאל בן אלמנה אחת את ר' אליעזר אבא איבר שם
השקני מים ואימא אומרת השקני מים איזה
מהם קודם אל הת בבוד אמך ועשה בבור אביך
שאתה ואמך חייבים בבבוד אביך בא לפני ר' יהושע
אל בך אמר לי רבי נתגרשה מיו אל מבין ריסי עיניך
ניבר שבן אלמנה אתה הטל להם מים בספל וקערא
להם בתרנולים.

אל

שפי לך ומבד כיון שהוח מבבד לחביו ואמו שבבוד שם ביחסם בשלום וחבל לבבודו שבבוד חם בחילו בבבודו בחשבך בחשלים להשך חשבבר לחביו ואמו: מבני שהלמדו תורה. ומורה רבך בחורה בחוים: בארילן דוחק רגלי השכיבה וכו' ומחרן הדום רגלי. לפי פרפיי יפר ליל לחמרי קרל דפיבי בי הפוחפים בכל הארן ואין נפרר פעבר פיבך בחבר פשוחה עין פל פעבל בחילו חיבו חפם ואפי בחילו דוחק רגלי השכיבה חלה פכל פקום פחפה חלא בדר בירה פרוה שם הקדושה וכיון פחין כחן בדר בירה הקדושה ולבחי בייחפי בייב בחן חם דפחלך בקומה קפקה חלפי בחם לפי פקום החם חיבלינהו לחם פחים בחבר חם בחבר חבן בחבר חבן בחבר חבן

אל כך. ר' יוסנא הסיבו כדרך שמסיבין לו ר' מלימאי: נתגרשה.

מחן מתי מיתם נכנוד מני מתו: מבן ריסי עינין. מפי שמצוות כפרי הגן מחם ניכר שהיתם יהוס וכמרו ריסי עינין מן שכני כרמתי [נמרין] [נכתרין דף קיד] והיה ר"ג שתוע קולם ומוכם כנגדם עד שכמרו ריסי עינין: שבן אלמנה אתה. ולא לריך מחם למעשם אלא לומר נחם ומני מתר לך שכנוד בניהם שום עניך: השל לדם מים בשפל וקעקע. קורקר להם כמו שמקרקרין בארכובות ומפי שנא סיה לריך למעשם ושוח שחלו כמו שעליו למעשם [מתר לי מחת ולימת השיבו נלמען שמוך:]

מדרש"א אל הגה כבוד אמך ועשה כבוד אביך סר'. יש לדקדק דמ"ל שפיר שקדים אב לאם ונקרא ואיל מעמת דלעיל גלוי וידוע סי שהכן מכבד אם שמר מתיר מלינו סי ויאל דעיקר דקדושת דלעיל לגבי שיכם גמורה להקדים אם לאם וק"ל: אל מבין ריסי עינין ניבר שבן אלמנה סר'. פרש"י שבן אלמנה מחם ולא לריך מחם למעשם כי עכ"ל ושוח דמוק כיון דשוח לא סיה לריך לשחלתם אלו לא הליל אחת ואחת אלא הליל אחד ח"ל מקקי ואחו אחרים ליה שהקבי סי ושוב קשה שמלא קמייתא שמלא רבי יהושע דאחת אומר הבקיני לחם לא אמר ליה ר' אליעזר כך מבין ריסי עינין ניבר שבן אלמנה אחה ועי"ק עם רחם אחו ונכנס עליה עד שבמרו ריסי עינין וכ"ל דשמלא קמייתא ודאי דכתי רחם ריסי עינין שהוא יחוס אלמנה אלא לא ידע אם בן אלמנה הוא או בן אלמנה ואחל מעמת דהוה לריך לו כבר נשוים אחד ואמר שניהם קיימים ואולי אירע לו נחיישם כך ואחל אם שפיר עשה אחל כשאחל שנתגרשה אמו ואו מהו בגריך הדבר נאמר שחל ע"ב דאמר קיימת והוא בן אלמנה ולא שחל על עלמו שהרי כבר אם אחיו אלא על אחת בן שחם. שכאחת אמר לים אחר והיו לה בנים ונתגרשה ממנו סילך ישבו. א"ל השל לדם מים בשפל סר'. ר"ל אחיך מן האם ישבו כן דכיון דאיה לו ליתן כיס לאחר שהן שהוא כלי השמים יתן להם מיס דנים לשיכם נכלי סרמילם שהוא השפל ויקעקע סר' ודו"ק:

שם דרש עולא רבה אפיתחא דבי נשיאה מיר יהודך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך מאמי פיך קל לא נאמי אלא אמרי פיך. בשעה שאמר הקביה °אנכי ולא יהיה לך אמרו אוהיע לכבוד עצמו היא דורש כיון שאמר °כבד את אביך ואת אמך חזרו והודו למאמירות הראשונות רבא אמר מהבא °ראש רבך אמת ראש דבך ולא סוף דבך אלא סוף דבך ניבר שראש דבך אמת:

חזרו והודו לאמירות הראשונות. כיצם מחיה לדם נכנוד שלף הוא שלף נגרילמו כחצי ומחו ומיו ומוהו עסוין ניהה: ראש דבך אמת. לא שחקק שכתוב לומר לחם דבך אמת אלא לפי שהם מרמים אחר דבריו הראשונים לומר נכנודו ואחר ולאחר אין חזרו והודו כשמעו אלא דבריו למדו שלחם דבריו אמת:

מדרש"א כי שמעו אמרי פיך מאמר פיך לא סר'. לכאורי שפיר קאמר למלי פיך על ג' דבריהם לאכי ולא יהיה למעי שבגדים שמעשם כדאמר בפוף שבת מפ' מכוה ויש לייסב דה"ק דשמעת דלא הוזו כשמעו מחחלה על עאמר ל' שהוא לאכי עד שמעו עוד מאמרות ואיכ דלא על לא יהיה לך כאמרן דאמלי הוזו שפי כשמעו גם לא יהיה לך ובו' משמעו רק לאכי אלא ע"כ לאמרן הראשון כשמעו גם כבוד לא וחם וכדאמקינן דכשמעו לאכי גם לא יהיה לך לאמרו לכבוד עלמו סר' וכפרש"י ועוד שמעתי פוה דלפי הדעם יהיה לאמרי מלשון סוף ומלשון לאמרו על גבר שהוא סיפו וד"ק: אלא משום סר'. יש לדקדק דהיכן מוכח סוף דבר שמקרא וכרחה לומר דאקשיפא דקרא קאמר דכתיב ולשלם כל משפטי לדקך לפי שאלמה כבוד לא וחם אלא שבלים כיוצאים כדמיתי בפסוק עבד ככרי לאמר כ' ונאחם אמו סר' ולכן הוזו האומות על ידי אלה ז' גם לרחשומת חיים דע"י סוף דבר שהם לכל שלם משפט ולדק דכתיב כבוד לא וחם הוזו לרחם דבר שהם לאכי ולא יהיה לך וקרא אלה כבוד לא וחם סוף דבר כלפי מה שאמרו שבאומות שהם סיו בניכל ס' דבריהם ועל כבוד לא וחם סוף ס' דבריהם אלה שהשבים ומיימי בפר שכי מרכי מיבדי דכן הוא דהכבדים מקיימין כבוד לא וחם:

דרי"ק דהם שלף רבה שהיחפא דבי כשיאה מיר יהודך ה' כל מלכי ארץ

סר'. וקשה מאי קשיח ליה לאמר מיר יהודך ה' וחם הקושיא סיה מיה שאמר פיך לא נאמר אלא אמרי פיך כך סיכיל נביא יהודך ה' וכו'. ושוב נראה מלי ק"ל מאמר פיך לאמרכם ניחם לאמר מאכי פיך על מכני ולא יהיה לך שהם שפי הבנרים והם מאמרי פיך וכל השלם שהשו נקט כי שאמר אכי ולא יהיה לך ויהוו לבם ה' כי שמעו נקט ומיק שגיל שאמרו לעלמו סוף דיהם ויבשרו שאמר שחוו לפי כי שמעו שאמרי פיו שהם אכי ולא יהיה לך ושוב מבין לפי שבשאמר כבד אזנו והוזו לשאמרות לשחוטות. ושוב קשה לרבא דאמר שהכא לשם דבר שמקום דבר אלא דבר שהיה ניכר לשם דבריהם שהיו לכבוד הזיוח ולאחר זמן כשמעו סוף דבריו חזרו שלשם דבריו לשם ושקשה שהרי כבד שם שבר סוף הדברים כי לא שאמר הוא סוף על דבריהם. ועיל עם שבאמר האומר סיה שנא שנהיהם רבא שבשם כי שמא נפי כי ויאל יהודך ה' כי שמעו שאמרי פיך לא שיכם שמעו כי דבריהם שמעו לוכיח שפי שקבים ושמרו שבשחוטם ויהוו בשמם שהן שקדים ניח מוכם לישראל ואחר שבר ס שלבך שאמרו שלבי האומות זה כשמעו שאמרו חיזק שלך כוכם שיהא שלך שבשיעו וכן בשמים שאמר שקבים לא יהיה לך שאמרו חיזק שלך כוכם שיהא שלך שקדים לו שוף וכן בשמים שאמר שקבים לא שמא שאמרו חיזק שלך כוכם שבשמים לו ושמקרים וכן כשאמר שקבים זכור את יום השבת שאמרו חיזק שלך כוכם שלא יהיו הבריות מבזים יום נעשים שלהם שיהא יום משבח. אחר בשבת שאמר כבר שם שבך בשמעיה שלמו כל מי שמזיק עלמו מוכר שלבך הוא כשר שלשבתו חם שבירו ואומר בבר שם שבך שבשבת עמו שבך שבשבת

פי שכל המצות שנתחדשו שם למדיו על הקניית לכן אפשר לומר שמשיטת
מכאן כך הוא יותר כי כל מלכי מרן שנתבטלו ושנו כשנמצאו למדי מרן
שהם מלכי ולא יהיה לך למדו כל מלך נבר ודם הוא כולם כך ולכאורה
מדו והדו וימידו נדלכי הי המה שלמו כי גדול כעוד כי שנוה לכעד
לאחשם גוזלי כי גדול כעוד הי. זאת ועוד למדם לתו כי גדול כעוד כי
לאחשו שב הגאל כי כם כי ושפל יהיה שהם נבי המלם להזהירם על הגזל
שלם יגאל זה לזה ונם למדיך יומר כל גזל נבר הנא ממדמק להקניה
לשמים ונבוה שהוא הקניה שנתן נשוא כל כל נשוא. ממדמק יידע על
נבר הנא ממדמק יידע לרשם עליו לשלם לו קרן ומושם על שחים חלה
יהודן כל מלכי מרן ונמשמל הזה הקנו שבמי מוחה דישה לה הילול כי
שמעו שלא נם כי שמעו למדי מרך יהודן כי וימידו נדלכי כי וכי תלמידו
שנתנם נאמר יהודן כי כשמעו כל האלנים למדי כי הקניה שנמנעו
שלכי ולא יהיה לך שפיו כולו ושנתו לשם כי לזה הקנו תלמד מרך לה
נלמד שנלכי הכי דנשוח על שלכי ולא יהיה לך לא נלמד נבי למידיהם שלא
נעלמד למד כלנתיב למען דנר שלנים שנים ז שמעתי לם כן מלמד מרך
הילול שנלמדו מלמד נשלנו כי שלכי ולא יהיה לך ולהם למד למדי מרך
לזה ושנו נשנים שלמד הקניה שלכי ולא יהיה לך למדו לכעוד עלמו הוא
שנאר כשנמצאו כעד שם שלך הודו למלמדות הלשונות והשמח היה יהודן
כי כל שלכי מרן נדיעוד כעד שם שלך שנתן גם על למדי מרך שהם שלך
שנדוש שלכי ולא יהיה לך ולא תשא חטר הודו ולמדו שלא דנר הקניה
על כעד עלמו חטו כי שמעו והגיעו שכל לשם המלמדות לשבועת היו
למדי מרך לשמיעל ליהודה להשמים ולא לכעוד עלמו דנר כי כי לו יאמר
יהודן כי של כל המלמדות שנשמעו מלמדי מרך על כולם הודו וימידו נשנה
שלמו כי נדול כעוד כי לכעד התחנונים שהם לא ולא וימידו נדלכי כי
שהם דהיים להלך נהם נייו ולא לכעוד עלמו כי נדול כעוד כי שלכי
כעוד הנביות ונמנו דעוד כעוד שא מדמיע כעוד כי שיהם לכעד לא ולא
כי רם כי ושפל יהלם לזה על כעוד התחנונים. רעת לאל שהכה לשם
ועלן שמח נללם שדרך למיכות הכתובים שיהם דשיני מנם שהם האלנים
שלמדו לכעוד עלמו הוא דוהם דשיני חכם ולא כן לנכי כי הדרך שמד
לני נשדש שלי כי לא לכעודו הוא לאמר שלילה וכדי לכשוח כי האלנים
שם שלכי של לאמרתך שהוא דעוד שלא כעד שא שלך כשוח שלל כי שכי
שמוש דרך שהוא שלמדך על כעד ניכר שלשם דרך לאמת כל שהר הדעות
לא נאמר לכעוד שלא נאמת. ונקרא דיעוד של כעד פיש דרך לפי
שלחעות כיו כשנים כי על כל ליה ועלות שלמי היה שלכי ולא יהיה
לך חטר ולא שמח והלחמין שהם הוא כעד שא לאלך:

יח שני שם פרק לקן משפטים ועיין

בעון מניה מרב עולא עד היכן כבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה נברי אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתינה שמו פעם אחת בקשו חכמים מרנמטיא בשלשים רבוא שכר והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו אמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר' אליעזר עד היכן כבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה נברי אחד באשקלון ורמא בן נתינה שמו אמרו פעם אחת בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בני רבוא שכר ורב בהגא מתני בישמים רבוא והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו לישנה האחרת נתן לו הקביה שכרו שנולדה לו פרה

אדומה בעדרו ונכנסו חכמי ישראל אצלו אמר להם יהא אני בכם שאם מבקש אני מכם כל ממון שבעולם אתם נותנים לי אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא (ובששמעו חכמים בדבר אמרו) [ואיר חנינא] ומה מי שאינו מצווה כך מצווה ועושה עאביו דאמר ר' חנינא גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה. אמר רב יוסף מיש הוה אמינא מאן דהוה אמר לי הלכה ברי יהודה דאמר מנמא פטור מן המצות עבידנא יומא טבא לרבנן אמינא אנא לא מפקידנא וקא עבידנא השתא דשמענא להא דאמר ר' חנינא נדול מצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה. מאן דאמר לי דאין הלכה ברי יהודה עבידנא יומא טבא לרבנן:

כמי רבוא שבר. היש מפחכר נם כי נעוח דמי הנ: תרת מ"אשותיו של אביו. והוא יתן (ובמנו נחוש ובימלמי מפרש פסוד הליו פשוטה על המנש ולכך לא פיגים ע"ב): ומה מי שאינו מצוה ועושה. כך מלס ט' מקניש מכמו: הא דר' יהודה דאמר פטור מן המצות. נגיק פ' המוצל: לא מפקידנא. פסיק קני נהוי: יומא טבא לרבנן. קטורם לפלמידי:

תוספות נדול מאלוס ושפה. נלמה דהייט פעמל דמי פהפלוה ושפה עדיף נמי מהולא ועלמעל יותר מן ענבול ממי שליט מצוה ושפה פיש לו פת נקט פלס יולא יפיח:

כי אתא רב דימי אמר פעם אחת היה לבוש סירקון של זהב והיה יושב בין גדולי רומי ובאתה אמו וקרעתו ממנו ושפחה לו על ראשו וירקה לו בפניו ולא הכלימה (ונפל קורדקמן שלה והושיט לה שלא תצטער). תני אבימי בריה דר' אבהו יש מאביל לאביו פטוני ומורדו מן העולם ויש מטחינו בריחים "ומביאו לעוהיב איר אברו כגון אבימי ברי קיים מצות בכוד חמשה בני כמבי הוו ליה לאבימי בחיי אביו וכי הוה אתי ר' אבהו כרי אבבא רהיט ואזל ופתח ליה ואמר אין אדמטאי התם יומא חד אזל אשקיין מיא אדאייתי ליה נמנם נתין קאי עליה עד דאיתער אסתייעא מלתיה ודרש אבימי "מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך אל רב יעקב בר אבוה לאביי בנון אנא דעד דאתינא מבי רב אבא מדלא לי בבא ואבא מזנא לי חיבי אעביד אי"ל מאמך קביל ומאביך לא תקבל דכיון דבר תורה הוא חלשא דעתיה. ר' שמעון הזה ליה ההיא אימא דכל אימת ירדות

דדות בעיא למיסק לפוריא נחתן ומליקה [וכל אימת דדות נחתא נחתא עלויה] אתא וקא משתבח בי מדרשא אמרי ליה עדיין לא הנעת לחצי כבוד כלום זרקה ארנקי בפניך לים ולא הבלימתה. רב יוסף כי הוה שמע קל ברעא דאימיה אמר איקום מקמי שכינה דאתיא. אי"ר יוחנן אשרי מי שלא חבאן ר' יוחנן עבידתו אמו מת אביו ילדתו מתה אמו וכן אביי [איני והאמר אביי אמרה לי אם הדיא מרכיניתא דואי]:

פנים יפות
מי חסר
בן יהוסף
שפוי רש"י

סעם אחת היה לבוש. דמח בן מסיס: סירקון. לגזם מקדין סימיא: של זהב. מרוקס בחוטי זהב: פסיונין. עף חפות ומגן מן עליו סיוד מגורגר: ושוורדו מן העולם. סמעכם עליו שמלחה לו למח עין על קטורמו: ויש מטרדנו ברחים. סמיל מלמכה קטה: ומביאו לעהיב. מעכבדו נדמה דגרים טובי ומחמי המלחכה מטיל עליו בלבון רכה ומרחה לו לדך הסעם מחין יכולין להתפרנס חלח ניגיעה ז'. בחלמוד ירושלמי גרסינן מעשה בגביסם מעשה בחור שהיה מלביל לחביו פעמי חחם חמר לו חביו מחן לך כל חלה חיל חצל מה לימכם לך מחן וחסול כלי לשם וחסול סרחוי שקטה לו וצוה מעשה בחור שהיה מוחן בדחים והיה לו חב זקן בעת סהלך בשביל חביו לצח לעגודים סהולך חיל בפו חיל לחצל בפחן וחי חלך מחחיך לבעודים סהולך בחן לם קבלה (חי לבזיונך עם לך וחס לחלקי עם לך): ה' בני מעבי הבו לי לאביכי בדרי אביו. ופליגי כי הוה קאי ר' חנינא מענח סיה לביתי רץ ושחה לו וחיה מביא לחחר מכיו ליכך: אין אין. לפחם לפחח: אשרייא מילתיה. מעשה בחן לפני מהבין מולדם מומר לחמר מעכי מסלים שלח היה עבין בו קידם לבן לדומני ים מפרשים מעמקתא זה לבדי דרם מחמר לחקף חלהים חלח גרים בחלחיך ובר קיים לחקף מיעבי ליה חידם כך שחמר חקף שיים על שבילה הקביה חמחי בעלים ובחבים מבביהו ומסוך כך הוסיף פליטם ביסראל שחלולה כך לח בקביים מהם סריך וכסיל כלה כי לח חמחו רילה לם בניון: כבון אנא. שחבי יסיד ושחוב לחבי ויקר לשחי ושבין לי זהם מה לעשם: ביון דבר תורה הוא הלשה דעתיד. לם מקבל ממנו עבודה: אשרי מי שלא הבאן. שחי לחסר לקיים כבוש ככל פלוך ושוח נעשם עליסם:

תוספות נחסה לחמ וקרעתי. יש בגדים שהיה מסוחה מדעתה: ודאם לגיעי מאחר לחקף. כחב בגדים שחקף לחר חיים על מנעתו בחין סעניין ומפל לבעמח שהלכה בעחת עים הן הבחר ובפל בדה בגחר והיחה מבעבים ובוכה עד שבחת שחמח המלך בעחת (עים הן בגחר) ותירם כלי על זחב ובפל חומה כלי שם החחילה הלחבונה לבולי ולחרלה עד עכשיו בפ"הייחי בבורה מיוליח בום חרם כדי [שהיה של מרם] הן בגחר שליט בחבא ובבשיו מי מיוליח בופל על זחב יוליח כדי עמו כך בני קרם שהיו בעלים כשלשו מדעתו בחרן בעלים לחרו שיהם לחרו מי מדיליח הבעלים יוליח בם חומה לך לחר לחקף חחבול שחוח מחבחחת קרם. כי בילפון הוה ליה וכו'. ים בירושלמי בעם לחח לימח דכי. מלשון חנחה שחחקי דידם בחלרה וחלחחה שחבחחת לבחקם ושם כי מלשון יליו חחת יליה על הקרקע בלח חבוק חגליה וחיחה דוקחת על ידי. ועוד בירושלמי דחיחה דכי יחבעל בלי בחבעל בל בחבעל ובחבעל דוקה בחר כי יחבעל בחבי מרחבל חיחה כוחבת לח בבעל בחבעל בחבעל בח

שמעה מפיו לא יאמר כך אמר אבא אלא כך אמר אבא מרי הריני כסרת משכבו והם יב חדש מכאן יאילך אומר זכרוני לברכה לחיי העוה"ב:

הגשמע בדברי אביו למקום. אם מכיר במקום שמכבדים אם מניח למלוך ע כבוד לנקבל דברים שימחל בשמו אע יכלה מכבוד בשמו ואפי' יודע שיכבדוהו כאביו אלא יכלה מכבוד בפניו: שלחוני בשביל אבא. שמוא לרך (ע) [י] אבל אם אינו מכיר למקום נדבר אביו כדבר עלמו אל יכלה באביו אלא יכלה נמי: הריני כסרת משכבו. עלי יהא כל ריע שלאני לבא על משפו: מכאן ואילך יאמר זכרונו לברכה לחיי העוה"ב סי. גם אחיו מליט שים לומר זכרונו לברכה כו"ם נגי ואברהם שים יסים לגר גדול בעולמו מופף לחי עה"נ וק"ל:

אמר רבינה שלשיטו מיל בחמי ע בחמים בכוד אב וחם כי נדלא מלי בעיני ס' חתם מלמה מלמם בחש בני מוסר אביך אל תיטל מיכל בי בשביל שיהיה לחוך אל שחתם מרים מהן גם אהרולא לחוך בדבריהם חיה כי ניח בן אם לחשוך חכמ נאחיל בי שיהיה בחים מקבים. ואבא ואמו מי אם מבריים שחיים ניח בחן לחשוך חתם חכמים רחם הילמון לבל יבזבזו לבנדוסיך גם אם לך לבבוד לאפחרם. לחכם שים מי יבבזו אחיו ואמחו שחיים ואבבזו בחיי דעך אחשת כאב אחי אקיל ואחיל כלא אחשתחה. אלא ואבבזו כה לשני שים לבבד אחב ניב אלא בשבת בחיי חין אחיחשו לאחבזו יותר אל אחרים בשחשבו יקל אל אחיל אחיו אחבזו הוא אחיים אלים כיבודו אלאחרו מרחי בשרם אשחשבו יקל אל אחיל אחיו אחבזו הוא אחיים אלים כיבודו רבר עלמו אחים קל עביה:

יח עם תנן רבנן איזהו מורא ואיזהו כבוד מורא לא עומד במקומו ולא יושב במקומו ולא סותר את דבריו ולא מכריעו כבוד מאכיל ומשקה מלביש (ומנעיל) [ומכסה] מכנים ומוציא. איבעיא להו "משל מי רב יהודה אמר משל בן רב נהן (אמר רב) [בר] אושעיא [אמר] משל אב [מיתיבי נאמר "כבד את אביך ונאמר "כבד את ה' מהנך מה להלן בחסרון כיס אף באן בחסרון כיס ואי אמרת משל אב מאי נפקא ליה מיניה לכשול מלאבה]. שאלו את ר' אליעזר עד היכן בבוד אב ואם אמר להם כדי שישחול ארנקי (של דינרים) ויטילנו לים בפניו ולא יבלימנו:

לא עומד במקומו. נמקום שמיחד לאביו לעמוד שם נקוד זקנים שם מניחו נעלה: ולא מבריעו. אם היה מניח וחכם אחד מחזיק נדבר סלכה לא יאמר כלשם דברי פלוני: משל מי. מלכיט ומפקה ומכבדו:

מדרש"א כבד את ה' מהנך מה להלן בחסרון כיס כו'. מעי"ב דלמרי' נעלמא דאין לומין ד"ח מדברי קבלה הכא לית רק גילוי מילחא ד"י כבוד ישול בחסרון כיס וק"ל:

דריק ואי מימרם אכל אע ומי. ניחוש שיהיו דלביש היכא דליח ניח לאב ואיהו ניה לגן מיא ניהן אחיא ומקפה לרבייהם אלו מקפה ואי אחרת אכל אע אחרת ומי דחה לאיל אכל אע מוזה הכא אחיא הכן לאחו ולבך יאמרו ניש דכבד אם כי נגריך כבן לחסר כיסו ולאן לאב סיכא דליח ניה ואפשר לאחר דכיון דילמרו ניש מכבד אם כי דחיח ניה ואפשיא מיא אדם לכבודו לחקניש נאחסרון כיסו לריכך אלו לאחר אחי כבד אם אחיך אחרים ניש לאב ניהך לאחסר כיסו: ואי אחרת אכל אע אלי אחרת ומכני לביסול מלאכה. אאחנכל הבן אחלאחתו א סיא אחסרון כיס: "אחים כי אחים אע

לאחן לישה כיסה אכל ואחקה אחם אישי לבני אלא אחאיה הכא בבבד אלא אבא בשביל ואחיאל ואחבבדו בשחתו: אורא לא שחה בחקוחים. אף דאם בבבל בבבד היא אינא אחרת בין עשרים אלו אפשי רק עשרים בלב כי לא אבל יהיחין אלבן לא שחה לו יאשר בחקוחיו ואחין אחשם בחחה כי אחל בשב ואל אחעשה לבך אחל בבבל בישה בילחתי בשלאחת הבר

על כגורן אין כגורן ממחל מילך ומחלו רבא ורב פפא על כגורן ומקו עליהן דמשמחל ודלי הוא גם כן בתיקור כדמשכח לקמן מכלו רבים ומחנרסם דהא מתלחכים סיו לבא מחנרסם מכדשו לו בעדיים ומחל על כגורן מיהו רבים ובן מוכח מהסיא דכתובות נבי לבריפס

סמלך מעבר ומלבני הכלה כי' ודו"ק:

אהיב למת קלת בן מסבנים בפפא סלרם הוא פה מוכן לקבל הפפסומים נפרל חדרשה מחמתי ליתי מדל מיהל עלים נפרל כבר ובמחכרים לגוף מיהו מקדים ובן הוא דבר רק הוא מכש' כי פיא מיכם בלמור כמו הכתוב מכבם : ישו שלמר רבא לון מרם דיליט פיא. מוכיח מרים כי לם בפרים כי הפני מהליל ופם יהנה וכלמר וכפרמר רפם פלון מכהי מנר נמי הלה נתים מכלחני עים מפני כלמרם כי משנב לנרים רפיפה ובקיק של פפחם כה . עיין ופרלם מע כיהם הפיי ז"ל שכתב נשרם כיבר רפיפה ובקיק :

יום שם **מעשה** בר' אליעזר ור' יהושע ור' צדוק שהיו מסובים בבית משתה בנו של רבן גמליאל והיה רבן גמליאל עומד ומשקה עליהם נתן הבוס לר' אליעזר ולא נטלו נתן לר' יהושע וקבלו אל ר' אליעזר מה זה יהושע אנו יושבים וגמליאל ברבי עומד ומשקה עלינו אל מציעו גדול מכנו ששימש אבותיו גדול הדור הזה וכהוב בו °והוא עומד עליהם ושמא תאמר במלאכי השרת נדמה לו לא נדמה לו אלא לערביים ואנו לא יהא רבן גמליאל בר' עומד ומשקה עלינו אמר להם ר' צדוק עד מתי אתם מניחים בבודו של מקום ואתם עוסקים בכבוד הבריות הקב"ה משיב רוחות ומעלה נשיאים ומוריד מטר ומצמיח ארמה ועורך שלחן לפני כל אחד ואחד ואנו לא יהא גמליאל ברבי עומד ומשקה עלינו: לא נדמו לו אלא לערביים. מאחר להם ואחר הגליסם שהעבדים מבזחתו מסמחתים לחנך הגליסם: ר"ת בר'. כלומר חלם נדול וכן כל ברי בפתמוד:

מדרש"א אברהם נדול הדור הזה כו'. פירוש לכתיב ביה בראשית עד מתי אתם מניחים בבוד המקום ב"ה אלא בי' אפי' למ"ד נשיא בי' מלך שמחל על כבודו אין בבודו מחול כו'. יש לדקדק דמחלי דימא דר' לחוץ כיוון כתי דלחרי מחילת המלך מחילה מקיל מכבוד המקום וי"ל דמקשים עלמא דילים היו ומלכותים דילים ומלי מחיל ליקריה כדלחרינן לעיל בפרק ורב חסל מלך בשר ודם מלכותה דמרעה לא הוה חלה כעין מלכותה דשמיא ומשמיה מזקקי לה ולחו דילים הוא כדכתיב כי לה' המלוכה ולון המלך ע"ז יכול למחול כבוד מלכות שמים וכ"ש עלמחי בוא במדרכי פרי הכיקון בשם מהר"ם ע"ם ול"ת ליקני הכא בחנרסם דשמיי הכא דמלים כבוד לחרים שחי כדלחרינן בחליעא שם בעשה לחנרסם בעלמו והוא עומד עליהם עשה הקביה כו' דס"ל מצוי ס' ל"ג נבי לבריפס דעמד וקלל דמלות שחי ועיין ל"ישב זה בשם ס"ג דכתובות ופ' ל"ל ודו"ק:

דקיימ לה נדמו לו חלה כעדיים וכו'. ולריך לחת לה לב לון מנרסם בשם לפנים מחמלחי הוא שם מלכות בשבת נשפר שהיה מיון לחנרסם מיהו מפיש לכם בלי ולמי מיכם מלכי מרים ולחנים זמלים היה מלילן פרים מעפיי לפיום לכם בלי ולמי

מדרש"א אין זקן אלא חכם שנא' אספה לי שבעים איש נר'. עיין פיקס"י ועי"ל כיון שכתבתו כלם ע"כ חכמים הי דלמן הכתובה פרים חלה על חכם נדול ועכיו. ועי"ל זה שקבה חכמה שב' ה' קבני נר'. ס' קדיש קבן כמו בפכיכו בחנות חלבן כיון שכתם מיו לקבן כיוון שכות הקבים שכות המלכת כל הקבים שכות חכמת הכוכים בשמים בשלי קרח ס' קבני לחכים דבכו קדש נוער ודו"ק:

מתני' שיבה תקום יכול אפילו מפני זקן אשמאי שם ת"ל זקן אין זקן אלא חכם שנאמר °אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ר' יוסי הגלילי אומר אין זקן אלא שקנה חכמה שנאמר °ה' קנני ראשית דרכו יכול יעמוד מפניו ממקום רחוק ת"ל תקום והדרת לא אמרתי קימה אלא במקום שיש הדור יכול יהדרנו בממון ת"ל תקום והדרת מה קימה שאין בה חסרון בים אף הדור שאין בה חסרון בים יכול יעמוד מפניו בבית הסמא ובבית המרחץ ת"ל תקום והדרת לא אמרתי קימה אלא במקום שיש הדור יכול יעצים עיניו כאילו לא ראהו ת"ל [תקום] ויראת דבר הכתוב ללב נאמר בו ויראת מאלהיך ר' שמעון בן אלעזר אומר מניין לזקן שלא ישרים ת"ל זקן ויראת איסי בן יהודה אומר מפני שיבה תקום אפילו כל שיבה במשמע ר' יוסי הגלילי היינו ת"ק איבא בינייהו יניק וחבים ת"ק סבר יניק וחבים לא ר' יוסי הגלילי סבר אפילו יניק וחבים:

זקן אשמאי. לכם רבים ועי"ם: מזקני ישראל. נמר זקן מזקני עם לפון נדולים וחכמים דכתיב לפני ידעת כי עם זקני עמו ושומרון: אין זקן אלא זה שקנה הבמה. ולפון מעריקן דבר הכתוב ולקון פרץ סיים ס"ק: אלא במקום שיש לו הידור. נעמידתו דסיים הוך ר' לחוה דמוכמה מלהה במפכיו הוא שמיד: יכול יהדרנו בממון. יכול יהא סידור זה (מילוי) [סידור] ממון לכבודו בממון: יכול יעצים עיניו באילו לא ראהו. לקון פרץ לפו נפסיעי עקיק: דבר הכתוב ללב. ללמד על שפה מדבר הוא יודע חס רוחמו חו לאו לבי סיכול להסמע מעיכי הבריות מלא יחזיקו מרפע ויבידמו לכם זכות ויאמרו לא ראהו לכך נאמר וירחת מאלקיך שכל מחבשים נעיוחם לו ויודע בך מלפחיו ולבסוף מעלמין מכחוחם: שלא ישריה. חס יכול לינך דרך לחחם מלא יעמיד לח הלבור: זקן וירחת. לפכי פרץ וירחת לזקן לעמד מפני הזקן יניק: כל שיבה במשמע. ולפילו זקן לפעמי: ת"ק סבר יניק והבים לא. ופיק פיק לון זקן חלה זקן פחת חכם פפחמי לחפפם לי פפעים פים מזקני ישראל וחבמים פיו כדכתיב לפני ידעת כי פם ובו' לפעמי זקנים ויודעים פיו: ורבי הגלילי. דפפכי ליש לקפל מפפעפו זקנים פפם והרים ליש זה פקפם חכמים פבר לפני יניק וחבים:

תוספות זקן אשמאי. פי' בקונפרס דפפ ועיין ובפפ דפיבי קפפר פיפי בן יהודה ואפשר אפי' זקן לפעמי אפי' והלא עדיין לא נלמדו ונלמדו לבך פי כיון פפעי פעפי פפעפים כמו פפעי פעפי דפעפים כלומר בול ועיין כדפפלפיק ובפדפם לא פפם לא פפוך:

מדרש"א אין זקן אלא חכם שנא' אספה לי שבעים איש נר'. עיין פיקס"י ועי"ל כיון שכתבתו כלם ע"כ חכמים הי דלמן הכתובה פרים חלה על חכם נדול ועכיו. ועי"ל זה שקבה חכמה שב' ה' קבני נר'. ס' קדיש קבן כמו בפכיכו בחנות חלבן כיון שכתם מיו לקבן כיוון שכות הקבים שכות המלכת כל הקבים שכות חכמת הכוכים בשמים בשלי קרח ס' קבני לחכים דבכו קדש נוער ודו"ק:

אין

דבי פפפר לבא כלמר פי ויילפ פפלפיך פפחיב פפלפ ופפקבלפ דבי פבלי וזה בבדו בפני הבריות: ישמעאל פפחר כפלפכי פפים כלפו לן. לא נדפו לו פלה כעדיים. חה לפחר כפלפכי פרם ולא קפחר לפלפכי פרם כלפו לו כפו דקפחר כפיפל לבריפס יל דלי כלפר לפלפכי פיפ לון פחיב לפכיפם הפ יודע פחין בלבו של פקום. ולפיכי שכיל פחני פקביש כפלפכי פרם כלם פדפעין הלה פלפכי פרם פפקם קפחר חלה לפבדים חפבדים כפלפכי פיפ: אמר לים ר' לחוק עד פפי פפם פבייחין בלבו של פקום. ולפיכי שכיל פחני פקביש

יד לג אין בעלי אומניות רשאים לעמוד מפני תיח בשעה שעוסקים במלאכתם ולא והא (תניא) [תנן] כל בעלי אומניות (שבירושלים) עומדים בפניהם ושואלים בשלומם אומרים להם אחינו אנשי מקום פליני באכסם לשלום איר יחנן מפניהם עומדים מפני תיח אין עומדים איר (אסי) [יסי] בר אבין בא וראה במה חביבה מצוה בשעתה שהרי מפניהם עומדים מפני תיח אין עומדים ודלמא שאני התם דאם כן נמצאת אתה מבשילן לעתיד לבא:

עומדין מפניהם. מפני כבוד קלי כמעוברים נמוך יותפלים:

נמצאת מבשילן. בלע יבילו שד מילמוד נגזים לפי בעיניהם ולפי מקום מיוצ מלה הוא ולפי שני לחם (הכובשים) [הכוכים] חמוצים בעיר (הי) ושקקין במלה לע הוא (ן) למיקם מקומיה:

מדרש"א כמה חביבה מצוה כי' והטעם במלה ז בשעתה ולא ל רי לעמוד מפני הטוקק במלה מחזרת כתב הרמב"ם בפירוש מפניהם לפי שהעוסק במצוה ומשכנים וגזרים יולאים לקראתם וכשנכנסים סוב היה קהל וכבוד לנוי ולפי דהיי וקאמר דמלפי שהם דולק לחת מכשילם לעתיד היב כמי דוקא במלה ז שנאים לפי שכבוד גדול כשעורם שם אלא יאמרו בגזים לפי בעיניהם כלי כשרים" וקל:

שם **ר"י** יוחנן הזה קאי מקמי סבי דארמאי אמי' כמה הרשתני עדי עילויהו דדבי רבא מיקם לא קאים חידוד עביד להו אביי יהיב ידא לסבי רבא משדר שלוחי רב נחמן משדר ניואי אמר אי לאו תורה כמה נחמן בר אבא איבא בשוקא:

הרשתני. מקראות ולחם ולחו נפים הרבה ושפחים עדי עלידם.

עמד עליהם: אביי יהיב ידיה [לסבי]. פושטו יד לזקנים כל כמה שמוזרים אלא ומעמיד עליו: רבא הזה שולח. [מלוחי נפשות לפס יד אחל הזה עלמו לא]: רב נחמן משדר גוואי. קריפים שהיו הולך לפני לפי שהיה מי חמן הכשיר ואב ניל הוי רגילים לעמוד לפני מקריפים להכות ולכוף אחן הלא ניים דינא וכפסיד זקנים שוברים לפני היה שולח מקריפים להחזיק נידם. אחל הזה עלמו לא [הלך] [הלא] לגלגל נמורתו דאמר לי למו הוה כמה כמה אחן מיכא בשוקא מילכך אין מתינומי בשביל עלמי אלא בשביל הזה המקרי לפני יהיב ידיה לקני מכבד עלמו בזקנים ושוטר כהם יד בישנן הוא עליהם רגא מפרד מלחי מילמו לקראתו לכבודו וכן רב נחמן וליחא דכל סיכא דרגילים יהיב ידא להשען אחריה עלי ולא להשען הוא על אחרים כדאמר פ"ק דיומא ריל שם קמי בידיהו אחא רבא בר בר חנה יהיב ליה ידא בישנן הוא עליו ולא להשען הכא:

בא **אך** איבו אית יהי אית *ת"ח רשאי לעמוד בפני רבו שם עב

תניא *בנים אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם נותנים לו

מנחג

מנהג בנים אתם קרוים בנים [אין אתם נוהגים
מנהג בנים אין אתם קרוים בנים] דברי רבי יהודה ר'
מאיר אומר בין כך ובין כך קרוים בנים שנאמר °בנים
סבלים דמה ואומר °בנים לא אמן בם ואומר °[זרע
מרעים] בנים משחיתים ואומר °היה במקום אשר יאמר
להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואימר וכי
תימא סכלים הוא דמיקרו בני בי ליה כרו המינהיתידו
לא מקרו בני תיש ואומר בנים לא אמן בם וכי תימא
לית בהו המנוחידו הוא דמיקרי בני בי פלידי ליין לא
מקרו בני (ואימא) [תיש ואימר] זיע מרעים בנים
משחיתים וכי תימא בנים משחיתים מיקרו בני מעליא
לא מיקרו [תיש] ואימר והיה במקום אשר יאמר להם
לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי:

וכי תימא סבלי דמתקרי בנים. כמאן נחס לגמ' שנוהג הוא
דעקרו בנים לגבי כתיב דעיים דלית בהו מעלתא לא מיקרו
בנים: משחיתים. דמייתי ליה כדכתיב בן המיחין וכשיחם שכל
וגומר: בני מעליא לא מיקרו. עוד לשלם: תיש. דהדר מיקרי
בני מל הי על ידי תשובה:

אמר תבונה מיקרו עלתו מהן ניכוסא לשמוקים לגו מלי ולומר ולדעתי ולא כי יש קטנות תמידי ושם כני קטנים. ובקטנים קרוני דלים כמו שיתבאר בפרק תשעה מוכנים. ויש פרשים קטנים לא מוה ולא כזה לגמ משנים ומורדים דכתיב לעיל. ותניא מכאן רמיה על כל מי בירושה ויפרקי כרים ולומר זה שלא לגבי בני שמם אלא דבני מעליא נמי מיקרי:

מדרש"א ובית סבלי הוא דמקרי בני מי. לפי שיש בשמעתין מחולקים בני מה' במסמת ע"י מהן ל' דעת והמכי שלא כ"ם לו מלמד לומד לעזב וכו' יהודע ומורד בדעתו ח"ם שכלי הוא דמקרי בני אלא זה אלא כשהוא בעלמא ומקומר בניס לא אמון בם שהיו שהיה להם שתי לגמוד ולא לומדו וכ"ה דגם זה כיון שלא למד אחיו יודע בוגב מיקרי ומקומר זרע מרעים בניס בו' מידעו רבוכם ומרדו בו כמ"ם בעבין ידע שור קונהו בו' כלומר. שמוע דבר הידוע ישראל לא ידע בו' שאפי קונהו סיהו עיב משמש. עלמו כאילו לא ידע ומקל.

כב כתיב °ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד
שמות טז לה בואם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד בואם
אל קצה ארץ כנען אי אפשר לומר עד בואם אל ארץ
נושבת שכבר נאמר אל קצה ארץ כנען ואי אפשר לומר
אל קצה ארץ כנען שהרי כבר נאמר עד בואם בי' הא
כיצד כד באדר מת משה ושבע מן מלירד והיו משתמין
ממן שבבלידים עד טז בניסן. תניא אידך ובני ישראל
אכלו את המן ארבעים שנה וכי מי שנה אכלו והלא
מי שנה חסר לי יום אכלו אלא לומר לך עיטות שהוציאו
ממצרים טעמו בהם טעם מן. תניא אידך בד באדר מת
משה ובד באדר נולד מנין שבד באדר מת שנאמר
דברים לד ה °ויקבר בגי בארץ מואב שלשים יום] וכתיב °ויהי אחרי
שמות ו משה [בערבות מואב שלשים יום] וכתיב °ויהי אחרי
שמות מ מות משה עבד ה' וכתיב °משה עבדי מת ועתה קום
עבור וגו' וכתיב °עברו (בתוך) [בקרב] המחנה וצוו את
העם [לאמר הכינו לכם צידה כי בעוד שלשת ימים
אתם עוברים את הירדן] וכתיב °והעם עלו מן הירדן
יהושע ג ו בעשור לחדש הראשון צא ממנו לי ימים למפרע הא
למדת שבד באדר מת משה. ומנין שבד באדר נולד
דברים לד ז משה שנא' °ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי
היום לא אובל עוד לצאת ולבא שאין תלמוד לומר היום
מה ת"ל היום (היום מלאו ימי וישנותי) מלמד שיושב
שמות כג הקב"ה וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש
לחדש שנא' °את מספר ימיך אמלא:

אל ארץ נושבת. עשנר הירדן ואילך שהיו המונה מאין סיחון
ועוג כדאמרינן גמרא שהיה ומחזור ליכנס לה וקרי לה מונה:
קצה ארץ כנען. נעלמה מואב שמס מה שהיו מחין סיחון
האמורי ועוג שמת הירדן שהוא קלט כניסה מרן כנען: חסר ל'.
שכשחזקו משונות שהולילו ממלרים דכתיב ויקנו מלילים רעבה כל
עדת בני ישראל אל מדבר זין חסר זין לילים וזין סיי נמצאו
עשר יום לחדש השני וכתיב שמרים בשבתו על סיי שבשר ותשר
וכתיב הכי ממעיר לכם לחם מן השמים שלמת ניי בחיי שהן
החמיל לירד: ויבבו בני ישראל. שלשים יום שהיו נמרטים מחלב
לבני ומשלשלים יהושע להשיעם שכיו לים ג' יום ושלישי שבת
לחן הירדן כדכתיב נשוד שלשת ימים וכתיב בעשור לחדש הזה:
צא ליך למפרע. ומס " דיקן כיי דאדר לשפרע והוא ו' נמרא
ו' ימים עבור ממס וכיי סרי כיו שאדר חסר סום:

מדרש"א ממלא שנותיהן של צדיקים מיום ליום ומחדש
כו'. ר"ל מיום ליום בימי חדם כמו נמשה בז' נחודם
טלר וכז' נחדם מה חגל לחן לפרם מיום ליום בימי הסנטע דחיב
מקטי לך דוד שמח בשנת כדאמרינן פ' ג"ע ודחי דגם בשנת טלר
ולמה שלל שם הודיעני פ' קיל נחיום יום בשנוע שיחות והודיעו ט
בשנת וחשמר דוד לח היה מחזיק שלמה לגדיק ותח מקפיר יעיך
נו' כ"ל לפי דכתיב לשלח היחים בשנתו בימי לותו מודם טלר בו
וכרחה שם דלח כתיב מקפיר שחיך חשלח מסוס כיון דמיום ליום
הוא הכי נלותו יום שחשיל שכח לחחת כדחיך בחשת טלר בז'
נחדר כלו ט קיך שכח בו' לחדר דבז' נחדר ושחשיל שכח קביל שלל
לשון דשכיס שלחים יום ליום נלותו שדם וקיל דחת מקפיר יעיך
שלשה ושן גם לזה דחשלח בלח חליף שרחשוב'שחיל לשיחות מקפיר
ע"ל כי שנת חחדם ע' שכיס וע"ל שם שכיס ושלישי שם שדם נשלוחם
שנת ביום שלר שחשיל בו ביום שכח ע"ל דיום לחר בשכח חשב
שכה ודר"ק:

משנה כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו
פיאה יט לה לו יפיו ונוחל את הארץ וכל שאינו עושה
מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין לו יפיו ואינו
נוחל את הארץ: גמ' ורמינהו אלו דברים שאדם אוכל
מפירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת [לו] לעולם הבא
אלו

עין יעקב
מיסקנא יש לבן הוא מפרש יפיו: ונוחל מפשפק מהן שבבליק. מפשפק שכשם שהיו נשם לשכל כחוכח כמו כרחשנה כד קלי לרן כנען ולשכי מיימי מני בייסוס כלן אז מחר אז רבלים היה קשה שכלו שהיו נשם מן כמנות שפשלוחו מלמים דלמה קלחר מיחשנים שכח לבי שהיל שפשי שלם מחרש שהיו הקשמנים לרוח יהיו חלכל עכשיו רקלחר שם לרכיב לרחשנים שכח עד כחלם על לרן נשכשפק מהן שבבליכם מהי פיי נשיהן שיש דשהקרק קלי על לרוח יהיו לרחשנים שלשהם ביישים קלחר שפשי. וכי חיחשנים שכח לרחי חשלק בין כחלם על לרן נקשה לרחן כמנן דלרחשנים שלשהם לבכן חם חמן חלי לרכיבה שכחה שפרי שחלם לרחשנים לה שכלו יהן חם חשלח בלח חליף שרחשוב'שחיל לשיחות מקפיר שחיך חשלח מסוס כיון דמיום ליום נלותו שדם וקיל דחת מקפיר יעיך שלשה ושן גם לזה דחשלח בלח חליף שרחשוב'שחיל לשיחות מקפיר שחיך חשלח מסוס כיון דמיום ליום נלותו שדם וקיל דחת מקפיר יעיך
מלמד שיפשב הקב"ה ומחלה שכחשיל על לרוקים מיום ליום ומחדש לרחם. שכשם לזה: רקלחר שחלה שכחשיל בלשלו ומהו שיהלין לשכשק כשהיה ושכלים שד שם ושפה שיהן לרחשנים שלשהם שד שם ושפה שיהן

אלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והבנסת אורחים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותית בנגר כולם. איזהו יחידה הוא כל העושה מצוה אחת יתירה על זכיותיו מטיבין לו הזומה כמי שמקיים כל התורה כולה דהנך אפילו בחדא גמי אמר רב שמעיה לומר שאם החזה שקולה מכרעת וכל העושה מצוה אחת יתירה על זכיותיו מטיבין לו ומינהו כל שזכיותיו מרובין מעוונותיו מריעין לו והזומה כמי ששרף כל התורה כולה ולא שייר ממנה אפילו אות אחת וכל שעוונותיו מרובים מזכיותיו מטיבין לו והזומה כמי שקיים כל התורה כולה ולא חיסר אות אחת ממנה אמר אביי מתניתין דעבדין ליה יום טוב ויום ביש רבא אמר הא מני ר' יעקב היא דאמר שכר מצוה בהאי עלמא ליכא

וכתב הרמב"ם ז"ל בפיהם הסמכה למר מעיקרין ומלריכין יעיו בפ"ג ועיין בחל לחם הסדן חין החיים והזכ לעיר הפ"ג ולפי שמדיק לנחר לומר בפ"ק דקדושין בפ"י ע"ב) ז"ל רפ"י ז"ל העושה מצוה אחת. מפרש בגמ': מטיבין לו מעמיד בהאי עלמא: ונוחל את הארץ. מי פעפ"ג: אלו דברים וכו'. כמי שזה לאוכל פירות והקרן קיימת לגבי מלוה לחריתי לה ולפי הנך מעיקרין ל ופסחל לה הלוה: מבלל דהנך אפי' הדא נמי. ולפיכך לה קיים שלר מלוה בפרים והא הנא עשים · וגו': שאם היתה שקולה מכרעת. פי דקחני לנו דברים שמחלם עשים ושחלם זכיות הן קחמר רב קחמר רב שמחלם זכיות לחד מהן מחלו מכרעים לה הכף כלומר הוי חדא זכות ולפיכך לריך למלוה ימירם דעחמי וכי ליח בם חדא מהני לריך למלוה יפירם ובפוסקי הקבו דפרי בעלמו דכי ליח בם חדא מהני בעיכם ליח דבר חסר ממנו כלומי חסר בכיסי לגבי נהכי חמיא לריך נמחי·ע"ב: מרישין לו. בעמיז לנקחתו משמחיו שיטול שכר שלם: מטיבין לו. לשלם לו שכר מלומו משמחיו נחיו כדי לעודדו: מתניתין. דקחמי מעיקרין ומריעין: דעבדין ליה יום טוב ויום ביש. פי שעשה מלוה יפירם דהא הנא זכיות מתקבץ לו בעמיז יום טוב בעפרסין ממש עוטחיו וה פיקח יפ טוב לו לעפ"ג וכל עשוחיו מהניס מכיחיו דקחמי מעיקרין ל פ"ה דעבדיק ליה חזמנה יום בים שמשלמין לו שכר מלוחיו כלן להיות מפוקח לו יפ רע (וחכא דיקן דקחמי מעיקרין לו לעפ"ג הוא דקחמר): רבא אמר. לעולם כדאמרן מעיקרא מעיקרין לו בשכר פירות וקרן קיימת וכך אמרי דקחמי מריעין ר' יעקב היא: ומפרקי זכו פרפ"ו לאביי ורבא וכחבו חיל וקשה הוחמי פי' ר' יעקב היא ולפי הקושי' לאביי מני אין מחכי בין בריישא לבין בסיפא אלא ר' יעקב כיון דבריישא מפרש טעמא דמילחא דר' יעקב היא ומשמע דעד הפחח לה מזקקינן לה ר' יעקב ולפי הקושי' לאביי מני אין מחכי בין בריישא לבין בסיפא אלא ר' יעקב כיון דבריישא מפרש טעמא דמילחא דר' יעקב היא ומשמע דעד הפחח לה מזקקינן לה לעשים ביום טוב ואין מחזירין לו אלא פירות בלבד ולא קרן ולא חומש ואפי' לר' יעקב דאמר לעיל (דף נט.) דמי פירות שאכל המוכר מן הלוקח חייב להחזיר לו הכא לא משלם לו כלום דכיון דלא קיים מלוה לא זכה בפירות ואין לו אלא מה שהוחזק בידו: אלא מן הכתוב הוא ומלמד שכל המקדש בשטר כמקדש בפרוטה ומה פרוטה שאין לה שוה פרוטה אלא מדבריהם מקדשת אשה שיש לה שוה פרוטה מן התורה שטר שאין לו שוה פרוטה כלום אינו דין שיקדש אלא מדבריהם ומה פרוטה שאין לה שוה פרוטה אלא מדבריהם מקדשת אשה שיש לה שוה פרוטה מן התורה שטר שיש לו שוה פרוטה

[התם בהליכתן שאני והא"ר אלעזר שלוחי מצוה אינן
ניזוקין] לא בהליכתן ולא בחזירתן התם כולם רעוץ דוה
דקביץ הזקא וכל הכא דקביץ הזקא לא סמכינן
פיס מ אניכא דכתיב °ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול
והרגני. אמר רב יוסף אלמלא דרשה אהר להאי קרא
כרי יעקב בר בריתיה לא חטא ואחר מאי חזא איד כי
האי גונא חזא ואיד לישנא (דנברא רבא) [דהוצאת
המתורגמן] חזא דהוה גריר ליה דבר אחר אמר פה
שהחניק מרגליות ילהך עפר נפק והטא:

שאין תהיית המתים תלויה. נאחזו מהן אמר להדיעך מהן
ממן אמר מלח לעפיץ: ודילמא לא דמי הבי. לא מיבע
פדבר הזה לשלם מלח מחריבין יפו וסמהו עמהם: ודילמא אותה
שעה מ־דדר בעבודה דוה. ולא היה לבו לבעלים. ומסכי מחשבה
דעה. ומפסם לא עמם מן הקבים מלרפה למעמם ולא הוה [ט]
לגזקות. (וכפנו נהוס) ותפסיע ליפכח מחמצם דעם הקבים מלרפה
לעמעמה דכתיב מחהם מהיך יעקב מכפך טוהם וכבדם לשלם ולא
עליו בעמם מבו ליעקב טוס רעם מלח מחמצהו סרעה חמר חבב
עלי מלרפה הקבים למעמם ומחמצה נוהם על מהיב מן הקבים
מלרפה למעמם כדכתיב בדניהל ודיוס עד מעלי מחמצה הוה מפחדי
לבזוהיס פיהם סהיה דליום שכם בבל כתו לסליל ובחמל מגוג
מהיס חלומל מעיב בהליט עד המגב קמור קבה בלה הליט מלח
מנקב להליט מדכתיב בשזהים ולא כתיב ושזבים עיב): למען
תפיש. מחפסו בלגם הרסורי עיה דבפה מחמעני קרא: ודאמר ר"א
כרי. וסיכי לחודי דהבי יעקב מעמה מאז: איך אלך. מחמיב
דבגליחחא דעריס הוה מקמחי מהזקה דקביעה: אלמלא דרשה
אהר להאי קרא. דלמען יעז לך לעפיב לה תבה דלוקו מני בפיב
מזה לחד מן בפר בעולם ולא לחלוקם לעם: דבר אהר. מיב

מתרגמינן דהי שאיל אביו עלה לבירה כו'. ולא תקשי לך מכל
פיעודים שבתורה דלא לפרש רק בעפ"י שהם מסמעו
יעזרו עליכם כל הברכות והמזמם ושמו על לחומהם ושיהיה הם
לה מסמעו יעזרו כל מקללות ואבדתם מן הארן דיל' לרבי יעקב
דאמרי בזכות פרים ורעפיסם המוצים מביאים להם כל הברכות
ומוהם מכוהה בהורים גם בעפ"י וכן בשיהף בחעה פרים לגבי ר"י
לה אמר כן אלא ביחיד שמוהם בזכיהם אך בבהו רק לעפ"י דבעפ"י
מדיעין לו כדי לזכותו בעפ"י וכן בשהף בשוהם עוהים עדיעין לו
בעפ"י כדי לעודדו בעפ"י וכבעין זה אמרו אין בידינו לא מיקורי
לדיקים ולא מבלות הרשעים ומה היה לדקדק עוד בדברי רבי יעקב
עיין בזרהוסיס קוף מכבת חולין: הדבן טובות ימיו של זה כו'.

הכחובות ועיים בחוס' פרק אין דורשין:

הדיוק מניח ר' יעקב אומר אין לך כל מעשה ומי. היה לדקדק כיצד
ככריה דר' יעקב קונה הבבר מעשה בהלי עלמה ליבא מעשה קטון
מעשה דהוה דהלמא יש בבר מעשה בהלי עלמה כחבא דמשכי דאמר הכותבת
מעשה אי יהיבים מציינן לו בעבדיו והבא בחלו כרי עוהה דהא חבא שהחי
דאמר בכל מוכל מיהודיהן בעשיו הוה היה בחלו בבר מעשה מקולה עבכיבם בלשון
מעשה ומעשה זכיות היה בעשה אמר מעשו שהוכבו בעשה דאמר
מיהודיהן מבבעה לה הבף כאילו הוא הוה זכות אבל אם היה לו הוא
שהוה הפילה אם יהיו בידיהם עון אבל כי אם היה בקולה מבבעה
גם היה בעים אם בעבדה בוהי לעולם מציעים לו ויש דלי לומה דבבר
מעשה בהלי עלמה מיבע היב: מהו אומר אדם לא הוה עשוי לו הוא שהוה ולאי
ליבבע לעשה המהיב לו ליהבהיבו עד שיעשה מעשה ביעה ומעשה בילה
היה ואי אדם שיעשה מעשה היה לאי ליעשם על הוא מעשיו ואם
ויהבו לו אדם עבדים עשה אלו היה ליעשם גם אמר מעשיו ואם
אילם מעשה ליבא ויהבו ובהבו בעבי דילמא מהיבה בעבדים ודילו שעשה
בעשה אמר הקבים מבבעה לעשה. היב לדקדק דילמא מהיבה בעבדים אמר
מעשה ואם היה בעבר עבדים ואם בא בעשים לו בהיבה ולא בבעה
לעשה אמר אמרי' הלל אדם בני מיהודה דעולה לעולה לאמר כלדע הוה לאמר
עבר עבדים ואם בא בי עיה ועיה לאמר לא היה בבר מבבה לי עיב דעבר
מעשה בהלי עלמה הוה ליה לאהוי עליה הלא ליהי לאהריהי בא אמר
דילמא מהיבה בעבדים ואם בא בעשים הוה עהיה בהלי עלמה הוה ליה לאהוי
עליה הלא ליהי לאהריהי בא אמר בבעה לעשה מי בבר דעבר מעשה בהלי עלמה
מהי

מלמד ליכא מן ליה לן למימר דמחזיקה בעיז הוא מלא מפיג דלא סהיב
הא כיון דליכא נהמי מלמא סכר מטא ולחכי קניא מי מלעזר דמחב
מלטי מטא ליכא ניזוקין דלמה מיכא ניזוקין כיון דסכר מטא ליכא
וקרובים דעיז עם מה שביאתה מני והכל מ׳. עוד מקבו בגמי ומא מיל
מלעזר ליכא ניזוקין בהליכתם ובמיתתם ומיהו קולא הוא. וקשה
דהם כן למעלה מיך סבריא דני יעקב דסכר מטא נהמי מלמא ליכא
למעלה ליכא ומיהו סכר בפל ומת מכוח דהוה קולא לשוא ולין לומר
דמי ליכא דליכא הוה ליה לאתוני דלא ליקק בקולא דליכ הסחא נמי לא
מיכן לריה מידי דכיון דליכא ניזוקין מטא ומיהו סכר מטא יהא
ליה לאתוני דלא ליקק בקולא דלא ניזוקין מטא נהמי מלמא ליכא
למעלה ליכא דמאר מטא ליכא ניזוקין לא בהליכתם ולא בחזירתם דסכר
מטא מניכא קולא מניית הסחא ומאר מניהם ודקדק לומר לא בהליכתן
ומתי בחזירתן סכר נעשית הסוטה ומטא למיה ליכא ניזוקין והוי זו קא זו
מהדדקר הוא קדם עשית הסוטה ולכך מיכן שלחו לה מה מה בחזירתו
מעיה דלין בלחי מטא ניזוקין אלילו בחזירתן מאי סכר דקולא דשוא
היא ומולי חלי ואולי מהניכא הסוטה בעלייתו נמי הוא לעשות
הסוטה מבל בחזירתו סכר נעשית הסוטה בין בעלייתו לבי שנהליכתו
עדיין אין מלוה נידו רק ההוא ובמה לא הנא לידי מעשה
מבל למאר מניהם הסוטה יש נידו מלאך מכין שנעשית מלוחה מטא דהוי
סכיעור מלו ואילו מניא לו ליזוק ולהכי קניא ליה לרי יהודה אי ליחא
דסכר מטא נהמי מלמא הוי קיו לה בעלייתו בקולא הדשוא לא ניזוק כי
הניא הסוטה עלו עם היולת שלא בפניה הסוטה עדיין היא וקיו למאר
שנעשית נידולו אקיים מטא הקו שם הוליד שנחלוה לעשות מבעלים
למלו למאר מסב שהוה הסוטה מהן עלו אפי׳ בקולא דשוא דהיולת מניא
היא וכיון שלילו שלא הניו שהוה נידולו היולת מלו מובשת מעלייתו נולדי
דשבר מטא נהמי מלמא ליכא ואו לא מיקמיק אלילי קולא דשוא
כדשקא יש לרי אלעזר אלא מיהא הסבר הוא לשולם שהלו שוא ולשולם
שהלו לחוך:

ה יש **רבי** ליה רב טובי בר רב קיסא לרבא הגן כל העושה
מצוה אחת מטיבין לו עשה אין לא עשה לא
ודמינהו ישב ולא עבר עבירה נוהנים לו שבר בעושה
מצוה. איל התם בגון שבא דבר עבירה לידו וניצל
חימנה. כי הא דרבי חנינא בר אפי תבעתיה דהיא
מטרוניתא אמר מלתא ומלי נפשיה שיחנא וביבי אמרה
היא מלתא ואיתמי (שבקה) ערק ששא בהדוא בי בני
דבי הוו עיילין ביה בתרין אפי׳ ביממא הוו מחזקן למחר
יף ם אמרי ליה רבנן מאן נטרך אמר להו שני *נושאי קיסר
ר״תמי שמרוני כל הלילה אמרי ליה שמא דבר *עבירה בא
עי׳ מיהו לידך ונצלת חימנה דתניא כל הבא דבר עבירה לידו
סהליש וניצל חימנה עושים לו גם *נבורי כח עושי דברו לשמוע
קי בקול דברו בגון רי צדוק [וחבריו. ר׳ צדוק] תבעתיה
דהיא משרוניתא אמר להּ חלש לי לבאי ולא מציא
איבא מידי למיכל אמרה ליה איבא דבר טבא אמר לה
מאי נפקא מיניה דעביד דא אביל הא שנרא הנורא קא
שנחת ליה סליק רתיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר
לה דעביד הא נפיל בהא אמרה ליה אי ידעי בולי האי
לא צעדתך. רב כהנא הוה מזכן דיקולי תבעתיה דהיא
מטרוניתא אמר לה איזיל איקשיט נפשאי סליק וקא
נפיל מאיגיא לארעא אתא אליהו קבליה אל אטרתן
ארבע מאות פרסי אל מי גרם לי לאו עניותא יהב ליה
שיפא דדינרי:

התם שבא דבר עבירה לידו. חסות יפנ ולא מנר מניית דקאמר
מפיל עליו מכר בעניית מפנ ליהו וכפס ילהו ולא מנר מין
מלפס יהניית מנו: **תבעתיה**. ליפות: **טשא**. מפון: בי כני. בית
המרפון: **הוי מתזקי**. מפלרן ט מזיקן: כגון ר׳ צדוק. שלפנס כת
לכף ילהו להתנני בתפלי קולו: **אטר מאי ניס**. דהא מלמא דלא
מדפון לי מלא מפכל מפוא יס לי ללמוד מכפן דניניד הלי הנועל
מרעיים רלהי לפולכל טוא: **שבירא תגורא**. לומפס הכבריס המיקס
הם המפר בללות דבר המעה סם ומפס בדולה היפס פלין יסל
להפעל מפוא ומקור בידם להרלו: **קא מבדת ליה**. לאוהו לולי
בהוכו: **נפיל בהא**. בלור פל ביפכם: **אי ידעי**. ליפו ידעהי מפוהר
עליכם הדבר כיפ: **דיקולי**. קלים מהבלים מתפה סם פלליהן:
אטרתהן. מהיפי במקום שלר רפוק די מלוס פרפי: **לאו עניותא**.
בפוהים הם לא פהניות לא פולכהי להזה עקקי פלליהם כפים:

שיפא. סם כלי: **דינרי**. זהובים:

מדרשיא ורמינהו ישב כו׳. יש לדקדק לעלי דקיל הסחא מקפי
ליה הא דלמרי קור מקע ליה מנרם בפיכה חיל ועפה
נוע ויל דפסיל נבה מלה לידו מיב לעפותם ולילו מעוד בהא
דלילו שבר עבירה לבל הכא לילי מלה לידו מלה עבה
פוכס מיהם בהא דלילו עובר עבירה כלילו עופס מלה וקיל:
דתניא כל הבא דבר כו׳. כלפס דכל זה פלעין סבריהא ומיהי
דכל כי וכיל פיעה שעין ט כם ורבא דהאי קלא בלכו כי
פלאכי ונר ומפוע ליה דבלדיקים לילי מדכתיב לעיל עיניה לשחוי
בריהו ולשברי מקדיו לעפותם וסס קלים פלאכים כמיה כי פלף
כ׳ לבפות סוא ואמר סהם כמלאכים לכבוא הם ילהו דהילו בעוע נעי
כה כמיה לחפו בעוד הכובה הם ילהו ואמר שפי דבלו לבפוע נר
סקדיש בקלא עבייה לבפועה דלפי עביפו היל לפכאב בהיפך פוהעי
בקול דבלו לעפות דבלו לפל פיהם הכפוא דלפי עביפו היל לפכאב בהיפך פוהעי
בקול דבלו כילפי דבלו על פלדיק דהילו לפוהע הבלפו ולעפות ט
בם לפליפו פפחזיקים כדלעיל בייה בר הבה ולפליפו עפלר כל דבר
לרה כשבדה דהיי לדק וכ כפכה ולפיי יה לפהם בקלא בלכו כי
פלאכי בוני מלאכים פהם דהיים הבופיפן בקלו ופלים לפעות בפוה ט
בם ולפליפו כשבדה דהיים בר הבה וכ כפכה וחיק:

הריק כלי פכיה הפעיים סהיה פפלויפהה כר׳. יש לדקדק פיה ל פהלה
לפהלי ליה פלן בעיך דהה כהיב בפהלכך הבהה לרוך ובעכיך
הפפור עלין ולוליפהה דהלי הביה הבעל פלבלה ליה ולהה לילו הלה ביהל הלה
על בעיים שהלה לידו ולילל פפוה ובלפה דפפוה לפפילו פיה לרך לפהב
היכה הבביה הליקה לה יפעוד בפקום בבלה לביכך פהלו ליה פלן בעכך
ולפלר כי פוהרי קיבר פהלוני לה לפלר כיון בהעבה בם זה לבלפה כי הלפלי
קיבר פן בהיה זו הבה הפהרה בלפיה לה פיו פלפיה לך כי הלפלי קיבר
ובלפלי בפיבל בעיים בה לילך ולילל ובלו לך בם כדפכיה כל הבה לידו
וכר. בבלרי כה פיפי דבלו וכר. פיבפי פלפר הביה דהה הלבה דלה בזדבן
לי הלה דבר פיהם יש לי ללפוד בעביד הפי הבעפל פלביה לפלי לפהבב
בעה. ולילך לבלר לבון דפיי בלה פי בפפוהו בלפר פלן בעביד הפי
לה פיבפה ליה בהלי. ולפלבר פדקדק דפיי דפלילל פלי פיבה פין בביי
הה לבעביד הה פלי הלי ליבבה דפיבית ובעד דקדק וכי פי פלבעה בבבר
לי בובלה בילבלה בבי ובפי לפלבר פלבה בה בלה בבבר לבך
פיפפיי אל בלהלו הבבביים פלבים לי לדוק כלר פלי הלי הלה בבבלו פלוה ולפלוה
לפבר

כן סם עמין ונ"ב ישמ"ח

רמ"י ליה רבא לרב נחמן תנן אלו דברים שאדם עושה אותן אוכל פירותיהם בעה"ז והקרן קיימת לו לעה"ב ואלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שכן אדם לחביריו ותית כנגד כולם. כבוד אב

דברים ה ואם כתיב °למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך. בגמילות

משלי כ חסדים כתיב °רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד.

מלכים ובדבאה שלום כתיב °בקש שלום ורדפהו. ואי"ר אבהו

ע אתיא רדיפה דיפה כתיב הבא בקש שלום ורדפהו

דברים ג וכתיב התם רודף צדקה וחסד. כתית כהיב °כי היא

שם כב חייך ואורך ימיך אי רבי בשלות הקן נמי כתיב °למען ייטב לך והארכת ימים ליתני נמי [הא] תנא ושייר. תני

תנא אלו דברים ואת אמרת תנא ושייר אמר רבא רבי

ישעיה ג אידי אבראי לי °אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו וכי יש צדיק טוב וצדיק שאינו טוב אלא טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב. טוב לשמים והע לבריות

שם זהו צדיק שאינו טוב כיוצא בדבר °אחי לרשע רע כי נמיל ידיו יעשה לו וכי יש רשע רע ויש רשע שאינו רע אלא רע לשמים ורע לבריות זהו רשע רע. רע לשמים ואינו רע לבריות זהו רשע שאינו רע. הטובה יש לה קרן ויש לה פירות שנאמר אמרו צדיק כי טוב כי פרי ונר. עבידה יש לה קרן ואין לה פירות שנאמר אי לישע רע ונר

משלי ו ואלא מה אני מקיים °ויאכלו מפרי דרכם וממועצותיהם ישבעו עבידה שעושה פירות יש לה פירות ושאין עושה פירות אין לה פירות. מחשבה טובה הקביה מצרפה

משלי ג למעשה שנאמר °אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ה' קשב וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו מאי ולחושבי שמו א"ר אמי אפילו חשב

אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה מחשבה רעה אין הקביה מצרפה למעשה

מלכים א ח שנאמר °און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' ואלא מה

משלי ג אני מקיים °הנני מביא אל העם הזה רעה פרי מחשבותם מחשבה העושה פירות הקביה מצרפה למעשה מחשבה

שאין לה פרי אין הקביה מצרפה למעשה ואלא הא

משלי ל דכתיב °למען תפרוש את [בית] ישראל בלבם אמר רב אחא בר יעקב הדוא בעי"ז הוא דכתיב דאמר מר חמירה עי"ז שכל הכופר בה כמודה. בכל התורה כולה עולא אמר כדרב הונא דא"ר הונא בין שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו דותרה לו ס"ד אלא נעשית לו כהיתר. א"ד אבהו משום ר' חנינא נוח לו לאדם שיעבור עבירה בסתר ואל יתחלל שם שמים וכו' כמו שכתוב למעלה בבסכת חגינה*:

פרק קן יאריכון ימיך. לעה"ב: ייטב לך. בזמ"ז: ימצא חיים. לעה"ב: ישרים ח

צדקה וכבוד. בעה"ז: חייך. בעה"ז: ואורך ימים. לעה"ב: בשלימות הקן נמי וכו'. וליכתוב: ר' אידי אבראי לי. מיט דומם נתן לתו דהך כולה הגריות נהכן ממש ומזה טוב לשנים ועוד לבריות ומכאן כתיב כי פרי מעלליו [יאכלו] [דבהאי קרא כתיב כי טוב כי פרי מעלליו] יאכל נחייו מאל נמטה קרן עוד לשנים זהו לא כתיב ביה כי פרי מעלליו יאכל היכך לא חכיים נבי חוכל פירותיהן בעה"ז: רע לשמים רע לבריות. כגון מלח וגזלן וגנב: רע לשמים ואינו רע לבריות. מגלח פריות מגלח מועדים לוכל מלוג: אין לו פירות. לין מפרנין ממט יותר מכדי רפנו: עבידה שעושה פירות. כגון מלול הפס מחלם חמוד עוסר עגיים ולמרים למדין היעם לעשות כן: מחשבה שעושה פירות. סקיים מהבשה ועשה: מצרפה למעשה. ומפרנין ממט לף על פוהבשה: עולא אמר. הא דכתיב פרי מהבשתם נעשר ושוכה כתיב כי הדי מפרשר לעשות עשהם למוכה ולפי לא עביד לה לין מאחו לפס שמים חלה שלוך לה כדלע הוכח לשוי לשוי נעשים לו כפיפר:

מהדשי"א בגי"ה כתיב רודף צדקה וחסד כי' ניצוחה פ' ני"ם פירקי' חיים נעולם הבא וכנוד נעולם חזה עכ"ל ועולי פירוקו כלאם לקדיש העה"ז דהייט חיים נעה"ז וכנוד נעה"ב כלשמעיכן מהלדיקים יוסנין ועטרוחיהם נילחמיהם וכן נני מוכה כי סיא חיך נעה"ז ולוך ימיך נעה"ב: בשלות הקן נמי כתיב למען

עין יעקב

עליהם מהמת מל עלהיל ושני כשהכר נפשם של קדוש מפס ולפרי לנהם ולפרי לנהם מלנקם כגי"ש ועיין כיוב מי' שמוחים: אלא מוב לשנים ולבריות זה לדוק מוב כי פרי מעלליו יאכל עליהם. ומשום לשמרני דיק דוקא כפי מה שפרי מה הם בפרי"ז נה בפרי"ז נה בפרי"ז נה

לפעין ייטב לך גו'. יש לדקדק דהך מחכימין דפליג ע"כ כרבי יעקב לא אתי דלדידיה לפיכך בכיבוד אב ואם ככר מלוה בהאי עלמא ליכא מתעשר דמתא כדקאמר רבא נופים לעיל אלא כרבנן דמחכימין דהכא דליכא ככר מלוה בהאי עלמא ול"ל מאי קאמיל ליה ליתני נמי מלוה הקן את אמך לעיל דהכך דקתני היינו לעניין דמקולה מכרעא משא"כ בכל אתר מלוה דנמיגן גו' ואתיכא גו' זכות כדקתני נמחכימין וי"ל דהכי פריך כיון דלא פריש הכי דהתם אלא מקום דמקולה מכרעא ומכפל אלמען דכתיב בהו ת"כ נמלוה הקן כמי דכתיב נכתי"ב כפל לפען למען ייטב לך והאריכת גו' ליתני ליה נמי ניה דמקולה מכרעת ומשמי כיון דאין נמלוה הקן פירי אלא הקן לאוד לא תכי ליה דלא ניחא דמקולה מכרעת אלא היכא דליכא פירי דהייט עוד נמים ונבריות כדמפיק מת"כ נמלוה הקן דלא היה רק מוב נמים אין לו פרי והכפל דכתיב ניה נמלוה הקן הייט פיסיו מן הקרן אבל עוד נעש"ו וגם נתרים יהיה נעש"ו וגם נתרים יהיה נעש"ו ולבך פיהם הלשון דנכנור אב כתיב למען יאריכון ימיך ותא"כ למען ייטב לך והכא כתיב למען ייטב לך ותא"כ והאריכת ימי' דלשון מוב כתי' על הקרן ונהנאו מאכל מפיהמיהן נעש"ו והקרן קיימת לעה"ב כתיב למען ייטב נפוף ובכל אתר מלוה דאוכל גם מקרן נעש"ו כתיב למען ייטב נריבה ועי"ל אז מיהי אתי קרא לאדיק כי מוב גו' דהייט מהקרן קיימת לו לעה"ב אבהיו מוב כי נעש"ו לא יאריך לבך כי יאכל נעש"ו הפרי וחזו לדיק מוב דקאתר הייט אזו לדיק מהטוב אהוא הקרן כולו קיים לו לעה"ב מלוה לזה ע"פ מ"ם נתניו נרת לדיקים נרת רשעים נרת ג"ע נרת ניהנם כ"ה יש לו ג' חלקי' אתר נג"ע וחד נניהנם אבה לדיק מעל חלק ואחד מניהנם נג"ע נאחלכם אבה ישמח נחתיב נרשע מעל חלק ואחד מניהנם מאחר מבנה מבנין נמרם והמחת לדיק ועוד לשמים ולבריות הקרן קיימת לעש"ו ויותם גם חלק אחיו הרשע נג"ע ול"ל אתרה לדיק כי מוב עיש לו חלק עוד וכפול לעה"ב ונהייתך מרע לשמים ולבריו' נקרא רשע רע כי חלקו הוא כפול נרע ניותם גם חלק הלדיק ניהנם ועד"ז יש לפרש קרא כל דרכי רשעים לנדע מרוחמנא נר' ע' שנדע וכהיה קרן וחלק של הרשע נג"ע מרוחמנא קרן של לדיק נג"ע ניהיה חלקו כפול שם: **ואלא מה אני מקיים ויאבלו מעי** ותר סר. אלא קרא דאתרו לדיק כי מוב עומר ליכא לאוקמי נמלוה שעושה פיהום להאי קרא דומיא דאתרי נעגיל' שאיהם עושה פיהם וסייטו מעיש השמוד מיהנה נב"ע עמדת שרעתה וכה"ג אתריכן כמי שעושין לעניין לייהף מחכמה ול"ל: **אפי'** השב לעשות מצוה ונאנם כר. קאתר אפי' לבני לא עשאה אבל נתכם דוקא נקנ לחם לא עשאה אלא שאכם שרי עבר אחלוה עשה ואין להקשות דאי"ב מאי מייתי מחכמה רשה דומיא דחבי דאין הקב"ה מלרפה למעשה ואיתמ דהשוה קרא לא לחייבי אלא אלא עבאה העבירה אלא נתכם אבל חם לא עשאה ע"י אוכם ואם לא נתכם היה עשאה הקב"ה מלרפה מאי למעשה כמו נמחכמה מוה וי"ל ע"פ מ"ם נפרק גט פשוט מג' דנרים אין אדם ניכול נכל יום מהיכור עבידם ועיון הפלה ותפק לשון סרע והשתא הלי קרא אין לחייבי בבני נומר לא לילמריך לאחמעינן נמלה עשאה אלא אלא נתכם דהא אלא"ה אמעי' דאין הקב"ה מלרפה למעשה ות"ם דיכיכו מתכין דנתר הכי אתן שמע אלהים הקניע נקול הפלתי ל"ל ולא עוד אם הפלתי הקניע אע"פ אתין אדם ניכול מהיכור עבידי נתפלה כמים אתום' אם עיין הפלה היינו הרחור רע נהפלה וקיים נתוך ס' אמר לא הקיר הפלתי נבניל הרחור עבידה הא ולאי אקרו

שמוע הפלתי נכתיב וק"ל: **מרישבה שעוש' מעשה כר'.** מפרש"י נרחה דנרש"י מחנגה שעוקה פירוש כר' וכאתין עוקה פירוש כר' וסבכין אחר דהמעשה ואלי הוא פרי האחנגה והלב והפריך מאפוש ישראל נלגם מסמע ליה מחנגה הלב לאוד נלא המעשה דלא מהכר אם פרי הלב והאחנג' ועד"ז יש לפרש קרא אלוה אמיה יהיה לי כי נעריך' לבי חלך גו' גם אכחם עוכמי' אחריהם נשנד ע"ז יאחנך זה נלבנו כביאחנוב אחנגה ע"ז אלוה יהיה אעוכמים אלאחריהם כי נאריכות לבי חלך ואיני נעגם על האחנגה ות"ז אאר אחיה כן דוחלי נעגם הוא לאתן אלוה אהוה את אלאחים אחקנ"ם אוכף ואלוף עוכם אהוה אחת האחנגה לאוד כאיה היה הוא כיון אלא נא לידי עעשה אח אלאחים דהייטו לעובד ע"ז אהיה למוד ואחתיה לבך וק"ל: **כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה סי'.** נפ' "ח מסמיך ליה לקרא כאלא נא על קילו כסיל שוה נאולאו ע"ם: *ויעשה בעז שלבו ה"ל. נאר' פר"ח ח"ו שהוחל לו לעעור כו' ביעעם דרכי' והלכבלוחם ולביעים אאוים כו' עכ"ל ונאוש' ס' לאן. דוקאן דאו פילוגו דלא אאמע כן אאמעאן אם ונמ"ק אלא לגאי עאמע דאוטע לו לאדם ביעשה אחנו נפאר כו' עכ"ל ויראה לקיים פילוגו דוקא לפילוגו נאי קאתר דאם לא אלי כיף ליליה דאוטע לו לאדם ביעשה נפאר אבל הא דלביאם אאוים ויכפה אאוים ע"כ אילו אלא אפוש דלכוף ילדו נדבר אאכנדו ולא יאטע כלל וכן נראה אפרש"י פילוגו עם שפי' דיניעאת דרכים ואכפנאוה אכניים יל"ל לא ילמיך לפרש דיעשה אפוש שניאים רוח אלא דאם לא אלי אכניה נלביאם וביקוי בשורי לדיך ליכך למקום שלאן אכיין אוהו כדי שיעעור נפאר ולא נפרהס' ודו"ק: **"והתנן כל שלא הם על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם.** כש"ם כל אם נגרוע הקב"ה לכעודו נרוח שלאתר כו' כאלא כל שלא חם על כעוד הבורא לאחם הוא כגרוע לגלא אכלים ודו"ק:

דריק וכי יש לדיק מוב ויש לדיק שאינו מוב אלא מוב לשמים ומי' ופי' כ"ה לב מידי לאקבל לי' אינו דומה לאלו דאמר לעיל דהכך סלאה הבריות נאכים אאמר מעלגיו אפרש מפני שהוא מוב לשמים ומוב לבריות ונאחיה אחיה כי פרי מעלגיו יאכלו אבל עבאות הקן מוב לשמים הוא ואין כאן מוב לבריות ולא כתיב נים כי פרי מעלגיו יאכלו. וקי דלפי אירון דב מידי אינו מוכל פירות על עלות הקן ואסקינן אאמר לעיל לאמן ייטב לך והאריכת ימים ועיין דאיך לא מייך לומר לאקבל כי כיון אהוה ני מן האירון שלאמן דתנא ומייל אפוכר אאוכל פירות נם על עלות הקן ואסאת הוה נים הילל אלא אמר רב מידי דהקל מוב לשמים ולבריות אוכל פירות אבל עבאות הקן ליכא מוב לבריות אינו אוכל ואדקאמר אקבאל לי ואשמע דקבראי הוא עומר אפי עבאות הקן אוכל פירות ואבאם כיליים לאחביות ואבאי האוכל פירותיהן דאסתא מוב לשמים ולבריות ואילו הקן ואכאי קאם כיון דאין ואלו אוכל פירותיהן היכי קאמר קרא דלדיק מוב אאוא מוב לבריות פרי מעבליהם יאכלו ואפי נם לדיק שאינו מוב אוכל פירות נעפיו ואקרן קיימת לו לעתיד כדכתיב לאמן ייטב לך ואהאריכת ימים. ולעניין נדקדוק לאמן האמנה אאמרת אלו דנרים אאדם אוהם אוהם אוכל פירותיהם אלי אאדם אוהם אאהם דקאתר ואסבאיק לומר ואלו דנרים אאוכל פירותיהם נעפיו ואפי ולבאוהים יש לפרש והיינ הדנרים אלו אפיים אלא אילא אינה אאדם אוהם נאה אאדם היה עוהם אוהם אדאתו כי כיוצר אאב ואם אאדם אוהם נדרך אעשים וכן נים כי אאי יהן אל לגו אנם אוא לאפשר אינא לאדם זו וכן אכנסת אירושים ואנשת אלום ואפי ואפיים אדרך אינא אאדם אוהם אוהם אינ היה אכלו אאר אוהו כי אילכל פירותיהן נעפיו ואקרן קיימת לעתיד. אאנם עם אידון כי אידי לאסבנא דאאנהיהן אילי נדנרים אהם אוא לבאוהים ואוא לבריות אהבריות נהביים אוהו חם אאמר אדם עוהם אוהם לבריות נהבין אאוהו כי אאדם אוהם אכאוהו אכל אילוא אהן נאין נהביים אאוהו לגי אדם לא כל אדם עוהם אוהם ולאפי לא נקיע לה אאיכהן נכלל אוהם דנרים דלאו כי אדדי ניהו ואינ האוהם לבן טולאו לאוכל פירות נעפיו ואהם לפילוג זה לאבנא כי אידי אדכאינ אאאו לדיק כי אוא אהוא אבדיק אאוא אוא לבריות נינ אאי אעלגיהם יאכלו דיק לינאת דקרא דלא קאתר אאי אעלגיו יאכל אלא יאכלו לומר כיון אבאוהם כיעוד לא ואם אאדם עוהם ישמעו ויניעו כל נאי אדם אעבוה אקניע על כל נאי

Digitized by Google

מדם המזמים מזה ומכניס כמילו שם עצמו מומה ומתוך כך יאכלו
כל בני מדם מעיים שלא עשו שום דבר כיון שהיתו ממנו מפני מחשבה
מזמה שקיבל עליה למעשה וכיון שהם נהנים היאנו בעשיית מזה שהם
מוד לנבילות ומה שמחוך בשילתה הקן ייעב לך והמדכה יהיה הוא לו לבדו
כי אחר בני מדם לא יאכלו מאומה מזה כיון שהיתו נכניס ממנו שהרי
אין זאת מוד לנבילות כי אם מוד לבעלים והמחת ניחא דלעולם ממילין
מצה ומייר הא בשילות הקן שחוכל בעלים והקרן קיים ומייע מצה אלו
דברים לפי שהנהנו מוכלים גם אחר בני מדם מהנבילות והכא הוא בלבד:
מתי ולמשנתי שמו מפילו הכא וכו'. ולריך לייחב מבילי. נהלתי דמחב
ולאחם ואם לא קאמר אלא ולמשנתי שמו דילמא דמחב ומשה לייחן לו אחר
על המעשה ועל המחבה ובלאה דדייק מים נדנרו ילתי ס' מתי נדנרו
אלא כמיב דנתו מים אל לשהו ושוד דפחם נילתי ס' ובייש נילתי ס'
ומוכני שמו ולעתה לא כחב נתי מז נדנרו ילתי ס' ומוכני לאה דבם נדנרו
מלמון שכמשה כמו ידבר בעיים מחמיהו והיק כמילתי ס' ילולים לעשות
מלאה ונדנרו ונכנסו מפני המוקם אלא מעשו האמור ויקבב ס' ושמוב ויבחב
נשפך זכרון נילתי ס' שהם נכלב ילתי ס' מעיים אלא מעשו האמור שכיון
שהיו מוכני שמו ומפני המוקם מנענעו נמנענו מעשיית האמור ומעלה עליהם
הכיי כאילו עשאום והייבו דקמיין ליה וכיון לי אמר ס' נעלמות ליה אפר
אלי עושה פגולה ומחלוקי עליהם כאשר יאמול אים על נבו העובד אוהו
דמייב מעלה עליו נאילו עשאה: נרסיען נגמרא אילי והחניא כל מי שלא
הם על נגוד קונו אלו היא זה השובר עבירה נסחר. ובקבה לפרש דאמר
מי שאחר לו לעבור עבירה אלא סיק ליעבד דברים ולעשות שמוכים
מצבירים יבר כבש ושובעים אחדם מהעבירה ולפיי אם הקבה מחבון לאדי
לו אלא בא לעולם מי שיעבר עבירה נסחר דהא מי שעבר עבירה לפילו
נסחר לאוי לו אלא בא לעולם ואלי דאיר אלעלי הוא להבניע יבר הרע
אלא יעשה העבירה ולפרשי ניחא. ואפיי בם לפרש אאר שיעשה מיקון
זה כי זאב יכבע לבנו העגל ואלא יאכלו אם עד אלא בא יבוא ויכבילנו
יאלו יהיה לפחות נסחר ואלא עבודי אין דלפרי ריש אם מהקבה אחלמוד
ואחר אילי אינו נדנרי כי אלעלי אלא קאי נדנרי כדי אבנו אחר לו
לאדם שיעבור עבירה נסחר אאר אילי והחבן כל אלא אם כן בנד
קונו דהיינו שיבר עבירה נסחר:

כז סם **תנן** התם אין מקיפין כחלול השם אחד שוגג ואחד מזיד. כאי אין מקיפין אמר מר זוטרא שאין עושין בחנווני המקוף. אמר מר בריה דרבינא לומר שאם היתה שקולה מבריעה:

אין עושין לו כהנווני המקוף. לאדם פעמים רצה ונעשה כל אלא שקבועין אילי אין עוכין כך מלאמלה לגאלני הסם אלא כפרעין עיד: שאם היתה. כף מוחבים שקולה ים בחאר שכוחים אחול הסם שכריעין אם כבף לחובה והלי מקיפין לבף מיבי כמו אין מקיפין נגוזי אקניטו ולילמו שמקבע אחם אלא ומעיין אם דעות:

מהדרשיא אין מקיפין כי. פיפ" אוקף לאדם עכ"ל וק' לפילושו דנעלא ליה עגרי לאחלל הסם כלאמרינן פ"ק דע"ז לפקוק רק לאכם ידעתי גו' על כן לפקוד עליכם עוונותיכם ומל מלאהבו כפרע ממנו מעט מעט ומכולאי כפרע ממנו בבת אי' וכעריך פי' נעי"ת אין מתחין לו עד שיעשה שום ככנד לוחם הענידים כדי לדמותה כמו הנועל מן האחנים היום ומאר פורע עכ"ל ואו לק"ע. ודע שאים הכא אאר שוגג ואאר מזיד נאילו הסם אלילה לאמר נדאכי כ' אילים שום עוכם שוגג כאילו אלא לדאשוגג ודלי קלא מוגא הוא ולריך כפרש ושוכם אבל אין לו שכם גדול כאילו ולא קאמר אאר שוגג ואאר מזיד כי' אלא דנאילו הסם אין מקיפין אבל אין מקיפין שוכבו אל מזיד וכך הם דברי הרמב"ם פ"ד מהלות לעבין דכפרעין ממנו בגלוי: ובאוים' אין מקיפין כי'. פיפ" כי מכגלל מבכם כי' אבל לבעו מקיפין קבה כי' עכ"ל ולרלה לייבב דבגלוי ממם ודלי דלא קאמר אלא דיל' שהוא נלוי לכל בשוכם בינה על אותו מאבל הבם הוא בבגיל עון זה ואייב כי כפרעין ממנו מיד אחר מאבל הבם יאלו השוכם גו אבל אם יקיפו לו גם אם יגא לו שוכם לאמר עון לא יאלו אותו בשוכם אלא הבם ועשה הענין כי היא מדה כנגד מדה כי הוא אלא ס"ם בפרהסיא יבא לו השוכם כמי בגלוי ובפרהסיא ועיד מילה זה לע"ד כמי בחא היחה בקולי מכרעת הוא דאחק לפרש לעון מקיפין הלעון עיוכי כו' כפרש"י אלא דפירושו כמי מלעון הקבה והמחבה אלא דאמר שעירא קאמר אין מקיפין כאחבי שעשה אחם בכגד אחה בזה לע"ד כמי בחא היחה בקולי מכרעת הוא דאחק לפרש לעון מקיפין הלעון עיוכי כו' כפרש"י אלא דפירושו כמי מלעון הקבה והמחבה אלא דאמר שעירא קאמר אין מקיפין כאחבי שעשה אחם בכגד אחה העבירה כו' כפ' העבוד מכהנבו לעיל ומר בריה דריבינא קאמר לעכין זה קאמר דאין מקיפין בחא היחה בקולה מכרעת ואין מקיפין ומחחילין לו כך בישבו עד עבירה להכריע לאוחה דבבקולה כמי בחלול הבם הוי כאילו ים הכרע

לאוחה כאילו הוי חוב שוכם וכפרעין ממנו מיד וה"ק:

הדרן אין מקיפין בחלול הבם. כאחו הוחם' פרים מבנה בחם' לחוח ושמח סייפו הא דחנן כל המחלל בם שוכם בפאר בפרעין ממנו בגלוי אבל לעון מקיפין קבה וכו'. ים לחקדן לפירושו דלאוה דפי' אין עושין כאחנוני המקוף. ופפ"י זיל מבפרעין מיד ואם בחלי מחבינין לא אוכי בם בפרעין מיד אי לא לאאר אחן אלא בפרעין בגלוי. ולעיל בייה דבבינא לאאר בם סיפה בקולה מכרעת לא אילי אחי בחלי מחבי בחבי אלא ס"ם כלל. ואפיל דייה לא קבל כפרש"י דאין מקיפין הוא בפרעין מיד אלא בפרעין בגלוי אלא אפילו אאר שוגג ואאר מזיד הוא בפרעין מיד אלא ממנו מעט מעט בפאר בחלי לעולם ואפי לא יבוא ויכילנו אלא יעשה העבירה ולפרשי ניחא. ואפיל בם לפרש אאר שיעשה מיקון זה כי זאב יכבע לבנו העגל ואלא יאכלו אם עד אלא בא יבוא ויכילנו יאלו יהיה לפחות נסחר ואלא עבודי אין דלפרי ריש אם מהקבה אחלמוד ואחר אילי אינו נדנרי כי אלעלי אלא קאי נדנרי כדי אבנו אחר לו לאדם שיעבור עבירה נסחר אאר אילי והחבן כל אלא אם כן בנד קונו דהיינו שיבר עבירה נסחר:

תניא *יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות. עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה שנאמר *ותוטא אחד יאבד טובה הרבה בשביל חטא יהידי שחטא אובד ממנו טובות הרבה ר"א בר שמעון אומר לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה שנאמר ותוטא אחד יאבד טובה הרבה בשביל חטא יהידי זה אבד ממנו וממל העולם טובות הרבה. ריש בן יוחאי אומר אפי צדיק גמור כל ימיו ומרד באחרונה אבד את הראשונות שנאמר *צדקת הצדיק לא תציילנו ביום פשעו ואפי רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין

חכח סם ע"ב

קהלת ז

ישעיה נט

יחזקאל יח

סט אין מזכירין לו שום רשעו שנאמר °ירשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו וגידוי כמחצה שנות ומחצה זכיה אמר ריש לקיש בתוהא על הראשונות:

לפי שהעולם נידון אחר רובו וכו'. יתלה לדם עצמו כחילו מקל כל העולם מחצה לדיקים ומחצה רשעים וכחילו מעשה אחד מכריע את כולם לזכות ומחצה לחובה ועל ידו כל העולם נכרע להיות נזון לדיקים: וגידוי. לדיק ממש ממחצה שנות ומחצה זכיות ולמה לנד שם המחלוקת:

בתוהא. מתחרט על כל העונות שעשה:

מדרש"א באילו הציו כו' עשה מצוה אחת אשריו כו'. נתלוי וחלוי זכאי כמי למריכין ולא חקד ממש כלפי חקד סייט דהוה ניטוי לחל לדיק גמור לח הוי עד סיהיו רוב זכיות כמ"ש התום' לעיל וכן לכף מזנה סיהיה רשע (גמור) לח הוי עד סיהיו רוב עוון ודי"ק: **ראב"ש אומר לפי שהעולם נידון אחר רובו כו'.** ממום דלמ"ק דלחיי ניחיד דיים ליה מועט לחד מלטון חטח לחד וקלמר רלב"ם דחטח ממש קלמר יחיד כחטח דבדיים לחיי ומועט לי מכריע לחטן למזנה דהשולם כולן לחד רובו וקלמר כמי ויחיד כילן לחד רובו לזכות ומטום דלחילו היה לחטו יחיד עלמו רוב עוונם גם חס היה העולם ומלא על ממלא לח היה יכול חוא לכריע נמלוא לחת ממש חת כל העולם לזכות כיון דחוא נופים יס לו רוב עוונם וחוא לחיו זכה נמלא א לך יש סלנים על ידו וע"ל קלוב כלמך וחל"ב קלוב חלרים ודו"ק: **אפ' צדיק גמור כל ימיו ומרד כו'.** לחילו למלי דק"ל הממת דלח חיילי נחוסת על הלחלוות ע"ג כיון ממרד נלחלוות כולכתיב לדקה סלדיק לח חליגו ניום עלמו דסייט מרד כדלמריכן ס"ג ויומל ממנים חלו ממרדים מס"ם לח חליגו לדקלו על כל ימיו ופריך מ"ע לחלי (ניחל) מיד לחר ממחלוות יהנד ו כל לדקלו ממנד עלמ ולח יהל חלח כמלמ על מחלמ והוי כניטוי ולמה חנד כל לדקלו נמנין מרד לחר ומכי לממחל כיון דמרד נלחלוות ויודע לח רנוי הרי חוא חוהג על הלחלוות ולחנד כל לדקלו על כל ימיו ומפרש"י כלמ דלח מקלמ ומכי ליה חלח נדיק ממרד פ"ל נלחלוי למה יחנד לדקלו על כל ימיו לחנד מן ממנם לק"ו מחור נו לח יכנל ניום חוד ולמנו חמשים ניה נהדיל דלחיי ממנ מלמנו על כל ימיו ומכפר ו כנר ולכך לין מזכירין ו רשע וק"ל:

הדיק עשה תנוה לחת לחברים כו'. וקי כיון ממוטל לחד יחנד מוטה הנכים והכלים כל העולם לכף חובה חיב סימך יפה כחו על מעשה חנה מזכיע עלמו לכף זכות ומלל מלנים מהמוטל מכריע העולם לכף חובה חוא על כלנות העולם חלנ זה החדם מזכה נדבר חנה חוא יכול נזדקקו ומכי פירש יהלח חדם עלמו וכי כלומר מלין מכזנם חלח מילחה כל חדם עלמו כלילו העולם מקל ויכריע חוא נזדקקו לכל העולם וכל חדם יהן נעלמו כך ומתוך כך יהיה העולם כידון לחר כרות חדם לדיקים: ומיהו למלה לנד חלח לחקי על רשע כל ימיו ועשה תשובה ביהי למלה חלנה עוונו כלי היה חלח לחקי על רשע כל ימיו ועשה תשובה ביהי למלה חלנה עוונו ומדמה חת הלדיק נרוב זכיות חלו ומישע עוונו לחילן ממרי כו' דסייט מכל עכמיו מעשיו פירות שומדים ניוקום סהרס וכוי לחד מעשה פירי מעם למקום מומלח ממחיל על העומלה נקלן לחיו כוף לחד הי

משנה בל שישנו במקרא ובמשנה ובדרך ארץ לא בש סם במדרה הוא חומא שנאמר °והחוט המשולש קהלת ד לא במהרה ינתק, וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב:

הרמבם זיל דלך לחן הוא חנוכים בני חלדם מכוכים פוגה בנחת ובמשכך וכיכן לחן זה חן כיפה בחין חועלה בו בישוב העולם לחכ להלילו חן המקום חועלה למדינה ולחלו בחדם בחלו מעשיו מועט בלים ופסול לעכום:

מדרש"א בל שישנו במקרא ובמשנה ובדרך ארץ כו'. פי' כרמב"ם דלך לחן במקלו ומחט נכחם עם הבריו' עכ"ל ומ"ה נכחל מדות מוכות לחלה דכקב לך מדמיתי עליה המכיתין לך לדדם בר קפיל רבן לה כו' ולחדם מוב כו' כדלקמן ומיהו לח כני ליה בדלך לחן לחוד בלח מקלח ומכנם כדלמריכן ולח ע"ה מכיד וק"ל:

אר' אלעזר בר צדוק למה צדיקים נמשלים בעה"ז ל סם לאילן שכולו עומד במקום טהרה ונופו נוטה למקום טומאה נקציץ נופו (נמצא) כולו עומד במקום טהרה. כך הקב"ה מביא יסורים על צדיקים בעה"ז כדי שירשו העה"ב שנא' °והיה ראשיתך מצער ואחריתך מיב ה ישגה מאד ולמה רשעים דומים בעה"ז לאילן שכולו עומד במקום טומאה ונופו נוטה למקום טהרה: נקציץ נופו כולו עומד במקום טומאה כך הקב"ה משפיע להם טובה בעה"ז כדי לטורדן ולהורידן למדרגה התחתונה של ניהנם שנאמר °יש דרך ישר לפני איש ואחריתה מבלי יד דרכי מות:

למה צדיקים דומים בעה"ז. ניקוין חנלים עליהם: ונופו. כלומר מעט מעט: נקציץ. מעט מפו: כך. נפרעים מן סלדיקים מישט עוונם. סנידם ומכלו כולם מקיים: ולמה רשעים דומים בעוה"ז. נמוכה מטפיעים להם: נופו. מעט ולם לחו יס נידם מישט עוונות הכיום: נקציץ נופו. קנול בכרס הוא קלילה טעם: למדרגה. לחילריס כדרך מטטין מדרגות לחילי מסניעות מנובלים (מנגניסין) [כמנגיסין] קיקשטם: יש דרך ישר לפני איש. כמרוחין הרטעים עלוחן נרלה דרכן נעיכים יפים לחחרים על לוחה עלוח חלוכת דרכי מות חיל:

מדרש"א למה צדיקים נמשלים בעה"ז כו'. עיין פיהם"י ומתוך הענין דכל זה הוסבל לח סיך להך מחכיחין דהכח חלה לקוניל דמחכי' לעיל דמחלק בין רוב זכיות ובין רוב עוונות ומדמה לח החדם לחילן כוס"ם כי החדם בן הדם עושה פירות ומעשים נחלריו ודומה לדיק נרוב זכיות עלו ומישע עוונות לחילן שכולו כי' דסייט שכל עכמיו מעשיו פירות עומדים בוקום טהרה וכופו לחד מעשה פירי מעם למקום מומלח ממחיל על העומלה נקלן לחיו כוף לחד הי

עין יעקב

כולו במקום מהרס כן הוא נמדיק מחמו זכיות מקום מהרס ומשו
לחד מחמתם למקום מומחה דמייתי שון ימידי מחו מקלן לחמו מף
ושון נשהי"ן ע"י יקורין חרי כולו מהרס נעה"ב וכן כל מהנרים
נהיתן עבי מרחעים מקיים נחו כרי להוירין למדרעם כר' משום
דים רשמים דכחוכן בניהכם וחת"כ מלפנין ושולן כדחמרינן פ"ק
דרי"ם קחמר סכח מחלו רשמים מכנר קנלו מכרן מחלם על מישנו
זכיות סלהן נעה"ו לון שלין נעה"ב מן הניהכם ויורדים למדרינה
כר' ומייתי קרח נמדיק לחסיתך מלער נר' ריל נעה"ו מקבל עוכתך
על המלער ומישנו שון ומחריתך מקבל חכר על קני וחוב זכיות כלך
לו מיתים מלמר מל' לער ויקורין לפי הדרם ונרחב קלמר יש דרך
יפר נר' דמייתי דרך יחידי ומעשה יפר מחיה נו יקבל חכרו נעה"ו
תבל נחחרים יקבל חוכנו על דלכי חוח לשון רנים דהייתו על חוב
שחתם חתו והזיק:

לא סע **וכבר** היה ר' טרפון וזקנים מסיבין בעליית בית נתזה
בלוד נשאלה שאלה זו בפניהם תלמוד נדול או
מעשה נדול. נענה רבי טרפון ואמר מעשה נדול נענה
ר' עקיבא ואמר תלמוד נדול. נענו כולם ואמרו תלמוד
נדול שההלמוד מביא לידי מעשה. תניא ר' יוסי אומר
נדול תלמוד שקדם לחלה מ' שנה. להרומות ומעשרות
יד. לשמיטים סיא. ליובלות קיג. מאה ושלשה ק"ד
. אין קאבר יוכל מתחלתו הוא משמע. ובשם שהתלמוד
קודם למעשה כך דינו קודם למעשה כדרב המנונא
דאמר רב המנונא אין תחלת דינו של אדם אלא על

מגי יי דברי תורה שנא' °פוטר מים ראשית מדון ובשם שדינו
מלש קס קודם למעשה כך שכרו קודם למעשה שנא' °ויתן לדם
ארצות נוים ועמל לאומים ירשו בעבור ישמרו חקיו
ותורותיו ינצורו: **פיסקא** כל שאינו לא במקרא ולא
במשנה אינו מן הישוב. איר יוחנן ופסול לעדות. תיר
האוכל בשוק הרי זה דומה לבלב ויא פסול לעדות. אמר
יט סא רב אידי בר אבין והלכה כויא. דרש בר קפרא רנון °לא
עלתה בידו אלא רנונתו ולאדם טוב מטעימים אותו
מפרי מעשיו בעה"ז. וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה
מלש ס ולא בדרך ארץ דור הנאה ממנו שנא' °ובמשך לצים
לא ישב משבו מושב לצים:

בית נתזה. שם סתם: שהתלמוד מביא לידי מעשה. מגלה
סנהדרין: נדול ת"ת שקדם לחלה. ארבעים שנה.
כמילות מעלים נחתם להם מרחם בחדם העליוני ונחלה לה נחחייבו
עד שנכנסו לארץ דכתיב בנותכם ואמר מר מקומה בילה ז' מכל
בילות שנמרחם דכתיב נהו כי חנוחו וכתן כאמר בנותכם מנכנסו
לה ובמרחשם ומשמחם לאחר כיבוש ומילוק דכתיב שנותה אתך
סיחה כל אחר מכיר חלקו וכן ייד שנת שרי כיד ומכם החחיל
למנות שניעין כחלמידים בעזרין ומשו שניעה לקוף שנעשה שרי ס"ל
שנים ולקוף כ' עשו יובל שרי קיג: שהתלתו בשמם. מחלת
הסנה ניהו"ב עבדים כפטרים ובחום מחיות ועדיין לה עשו חלה
ניע לכל בניעים ניהם עשמעם חלה בקיפה דכתיב מקן בנע שרש
חעשה שמעם לקוף בנע שרש לפיכך כל שנה בניעים במקן ס"ל:
תחלת דינו. ליום הדין מחלה מניעות שעליו מפני עם לה עקרם
נחורם: פוטר מים. פיוק של חורם: ראשית מדון. הוא מחלה
ריש ואין שים חלה חורם דכתיב שרי כל לעולם לה לשים: ובשם
שדין. שהעמיד חורם קודם לדין פורעתה מעשה: כך שכרו.
אם עקב נחורם קודם לשכר מעשה: בעבור ישמרו חקיו. ואמר
מר לעיל שמעתי זה מפם: ינצרו. יקיימו: ופסול לעדות. דכיון
מחיט מן הישוב אין מקפיד על *עדות אחת שקר ואין לו נו פוחם פרם כנגי' לון
האוכל בשוק. פוחל ואין מקפיד על כעודו אין פרם לוחל כעודו מקפיד על מלחו ואין
ולימכל: לא עלה בידו. נשכח חלה כחם נשמו נחנא ומו ולה לו פוחם
נשחכר כלום: דור כחר: שנא' ובמשך לצים לא ישב. הם שרים
שחיט נחחר מחלו נחש יפעפק חם לה נלילם:

תוספות חלמוד נדול וכו'. פירש הקונטרס נפוף פיק דניק כי יוחנן מפ"
יהיה ומנחם שחילין והדר לחתר לן קיים לחריכן למד לה לחריכן
ופריך והחמר מר נדול שיש שחלמוד מניח לידי מעשה ופי' הקונטרס מי
שחלה נפי קטן נחלה נדול ואיכ כיון דחמר קיים כיש למד שחיט חפרו
כל ך חלמוד שיכח שהם מכלה דמעשה נדול ויש לומר דהכם כיש והכל
חמר לן קיים לחריכן למד לה לחריכן ופריך הכם והכחמר מר נדול חלמוד
שחניח לידי מעשה שם ך שיהן קיים חס לה למד וכיון שחלו חומרים
לו קיים הרי חלו חומרים לו למד וחת חחכם קיים לחריכן למד לה לחריכן
ומסקי הא למחמר הא לחמחרי כלישר למיחמר לדידיה דחי מעשה עדיף
חבל לחמחרי לחריכן דחי עדיף טפי ממעשה והילכך ליכד לחריכן לה
לחריכן. ויש לחדש חלה למד עדיין ובא ליעלך שם עשרה בחורה וכל זה שחי חפקיע שם עשרה יהו כבל חשליב שם
נחל ולא עשרה שם נחחורה לון לו חיירן זה לפי שלים קנים לו חזהחרה חעיין כחריכתו כתיבתה דף יח ושחבר לחתר עיר ולחיבא ניהקש שלף מי כלבים כשם שחל דכי חיכח חיל
שום לחם ליישי חשלך ומשלחי חרש לחר הים משלחן חלניע כרבי חחרחי לו שם משב ליעקך ניש שרע לחר לי כיצה ושמא לה נמן לי מחקרא ולחבא לחריכי לו בני חי
חלכחתן לחר לי ליד חני ובי לחרבחי לו חי שנמן לך כיצה לרבי זה נמן לך שם לרבי חרש רבמיא כי קרוב חלוך חרבי כעך ובלבך לעבודה ובי עיש לבן שם ושחלם ריש
על דבני חרש ניא שלוקן חלה על עשה ושחן לו כיצה לרבי זה נמן לך שם לרבי חרש רבמיא כי קרוב חלוך חרבי כעך ובלבך לעבודה ובי עיש לבן שם ושחלם ריש
דיש לך שיש לו חירון לחר חקנים חחרחה על חרש קרישים יש שם ושיש עוברת לרגיש כחבא ושחן וכל זה שחי חפקיע שם עשרה ושחן שיש יהו כבל חשליב שם
נחל ולא עשרה שם נחחורה לון לו חיירן זה לפי שלים קנים לו חזהחרה חעיין כחריכתו כתיבתה דף יח ושחבר לחתר עיר ולחיבא ניהקש שלף מי כלבים כשם שחל דכי חיכח חיל
שום לחם ליישי חשלך ומשלחי חרש לחר הים משלחן חלניע כרבי חחרחי לו שם משב ליעקך ניש שרע לחר לי כיצה ושמא לה נמן לי מחקרא ולחבא לחריכי לו בני חי
חלכחתן לחר לי ליד חני ובי לחרבחי לו חי שנמן לך כיצה לרבי זה נמן לך שם לרבי חרש רבמיא כי קרוב חלוך חרבי כעך ובלבך לעבודה ובי עיש לבן שם ושחלם ריש
על דבני חרש ניא שלוקן חלה על עשה ושחן לו כיצה לרבי זה נמן לך שם לרבי חרש רבמיא כי קרוב חלוך חרבי כעך ובלבך לעבודה ובי עיש לבן שם ושחלם ריש
דיש לך שיש לו חירון לחר חקנים חחרחה על חרש קרישים יש שם ושיש עוברת לרגיש כחבא ושחן וכל זה שחי חפקיע שם עשרה ושחן שיש יהו כבל חשליב שם

והא דאמרינן נפרק ג"פ כשהכניסים מהם נדרן מותרים ל"ש נשאת ונשאת נתחנכה היינו דוקא לענין שאלה שמותרין ל' על אבא ואחר מכל מ"מ נפרעין ממנו תחלה על עלמו וכי תקני ואמרי מסול לעבודת התורה ניזונלמי דים ניכ הוא שכיל נשוקא מזייה כי מחיר פוור ליה מין שנא לאנמיד לאכול נשוק משום דלאחר מין קפידא ומי ריניט מיכאל דאכא מיירי מיושף ואוכל ואים שם כן מיושף דפקול דנאלן הוא ויול שחוקף מחות משום פרוסה מ"ש שנאל דנר שאינו מקפיד עליו והיר שניינו מפרש כגון שהולך מכל המוכרים ומוסם שכל כולם אבא עשב נאינו רוצה לקנות אלא ומאי שהאי מקלי כלב שהומה לכלב המוכל נאן אשב וכאן אשב ורים אים לאוכל נשוק שיוב שאוכל קשורה דשת הנאי יומר :

מהרישא וכבר היה ר' מרפין. מאי ליטמא וכבר כי אמוי דקאי לרבעיל ולפי מה שכתבתי דהך קושיא דלעיל לא שייכא לאך מתני דהכא אלא אמתניתין דמתניתין דלעיל ניחא דאאי דאמר וכבר קאי אמתניתין דהכא דשניא נמי כל שיבא בחקרא ובמשנה דקתני שני חלקי לעולם של סוף ובדרך אחר הוא בעשנה המדות המבוי בקיוס שלשתן לא בוזהם יאחק ולא ידעינא אים אהן עיקר כדאשכח בקרא דאייתי דאמר אהן עיקר והבזל ניביהם אדלא כתיב ואחרן שלשה לא נאמרים יאחק אחוב אלא ואחו לאך אחוב אשולש עי שניס אשמו לא נאמרים יאחק אחוב אשיקר אים ועיז אמר כי כבר נאחבקו זה רבי טרפון והזקנים אים אהן עיקר והבזל ניביהם ואם אים לדקדק כך זה מי שאירשי אלכות הכא ובקף עיף דניק וקל: גדול תלמוד שקדם להלה ארבעים סי. ואים דאוה אלי למימר אקדם לשלשה אהיה שלשתו נכביכהן לאחן להעמיד להם אלך ולהבניה זאשו של עולם ולבשה עיין הבאילים כדאמרינן בפרק בהן בזבול אלא דלא הכא אשיב הכא אלא אהיה אחרים באחן ולא בקש עולה וכלאים אף עיף שהם אחרים באחן אהיה מהבין גם באחל כדאשה בפיק ועיול דלא אשיב הכא אלא הבאו ודאי שאשקיימו נאשה דקאמר נביל אשאיב הכא ב' שלא אחקיימו נכביכהן לאחן כאשהן וקל: שברו קודם למעשה שנא' ויתן להם ארצות גוים ג' בעבור ישמרו הקון גו'. נפרש"י לעיל אשורש אקו אני הוא אדבר אשהיה אשרים שאשרם ולקחן מ' האים אקדם אחריו אשכא ז' אדברים ואכאהים יש לדקדק דנהאוא קרא אני האוקים והאשבעים אשר אשאהן לעשות אני אשורש אלאור קודם לעבייאם כדאחריו לעיל דקאיג אוכא קראי דכאיב נאו אלאור ואחיב העשים ואכהן לעבייאו ויל דודאי הא דקאמר אכר של אלאור קודם לאעשה עיב דים בלאור אכר ואעשה יש אכר אחר הוא ליט עשרים נהאי רק נאחי קרא אהזכיר ויתן להם אחרים גוים היינו נוף הקרקע של אחן כעין נתן להם נאוכה כוים הוא גרלה ואוכה לאי אוכלה ואמר ועוול לאמים ירבו דהיינו אה שאחומות אשיהו על הקרקע כאו אלאור ואחים גוים וטוהם גו' לא אלבנה כאחים היחים אשר לא אשעה גו' והוא אכר אני ועיב אלאר בלעז יהם אכר אוכה אשהם אשחומות אקנו אחן ואמר על אכר אשלשן נהיות לאי היה נעשר יאחרו אקיו שהוא האשבה ואכר האני אשעשו אלחומות היים נעשר באחריהן אשם הוצאו יעלו ויקיימו אותן הרי אכר האשבה אשהוא נוף לאי קודם לאכר אשעשה אשהוא אשם אה אשחומות ודיק: האוכל בשוק היו דומה לכלב סי. אשחומה לכלב אחן אשהוא אלי נניח ואוכל נס נשוק אם אלא לו אם וקיל: רעון לא עלתה בידו אלא רגזותו

סי. אפיים אם נדרם דבר קפרת אשהוא אעין כאשבי דלאיי נאשו סאלשי דרך אחן דאייט נעיקר האחזה אייהא לאם אח לבריות כאי האעניים הם כרגון שוא אינך אחר אדם אשחומה אשאלינו אח נאי די נדרים כל האשעם כל אילי ניהכם אשלעין עו ואשאשבי שולשה עו כי והוא ניזונו אשעשהי אחנין אחיהן אשלי ואעל אחם רב אשעב היש כאן גם שלא אלאי ניזו לרבות עושה אזכיות אחרך לגזשהו אניע יזון שהוא כבר חב עושה אלא שעלה ניזו לגזשהו אשניע לו חולי האשאכיזה ואילי ניהכם ואמר לאבל לאדם עוב דהיינו עים עו אדם ז' שהוא אח לבריות והיו נאדם ז' ניא אחניע שלש לבריות ועיב אשעניעים לו נעזיהו אפרי אשעבי האניעים אלו והקרן קיימת לעשיב כדאהן נאאכיאן דפלוא דאייאי לעיל: וכל שאינו בשכיא וכרי ולא בדרך ארץ דוד הנאה היאנו סי. לך ניסים כדור שלש שאכם אחם אשהו ושלש יהיה שוא שהם אשך כדי שלש אחא אחה אלי עשו ניעינם לניס שלאמר ואשוב לניס גו' עשרים' ונרחה עיב אשמרא דסי לף על פי דיוסב ונטל בעי שחוק ולילסה כדי שלש יצא לידי אשעשם לאחריך שם ליט אשלשלאה נעוריאה קעריאה ואכדשור ועיב פי רבי והם אוסב לניס כעניים לאחריך פיק דעיז ודיק :

הדרך אלשד גדול אשהלמוד אני לידי אשעשה. ואיאה כיון שאניע לידי אשעשה אשאשעשה גדול אשהלמוד אשיהדר אקטן שוא שאשך לגב לדבר גדול וכפי פי אשהלמוד אניע לידי אשעשה ואשלוא אניכם ניזו כיל שאשעשה אין ניזו אלמוד ואשלמוד שוא גם לידי אשעשה ואשלוא אניכם ניזו שרי אשהלמוד גדול כי אוכים האניים אן אספר. ואיע עדיין ליט אשייבא כיון אשהלמוד שולש לאשעשה ליב שאשריך כל פי לבזו שלוא אשעשה גדול אשהלמוד ואשפל לייבא אשדבר נאי שוא לומד ואשהוכה לו אשעשה על אנוש אחת אם יבטל אשלמודו אם לאו. ועיז נשנו כולם ואשרו אלמוד גדול ולא יבטל אשלמודו כי כל אפניים של אלוש לא יהו כה נפי שאשך אשלמוד יודע אשלש אשנוש ויבא לידי אשעשה בזאן שליט שוקק בחורים ולילט אחבטל אשלמודו אבל אם יבטל אשלמודו לאשעשה לאחם שוא אחבטל אשלמודו אשיש ולא כל שעה שבא כל אדם לעמוד אוכם ועיין בפיק דניק בחורים: אין אחילה דיוט של אדם אלא על דיש. כתבו אשפי והא לאחריך כאשנייבין אדם לרבן אוכלין ט נשאת ונחה נלאוכם לייט דוקא לענין שחלה וכי אבל אינ נפרעין אשעו אחלה על שלא קבע עשים לשורה. ועציד יש לאחן קושיא אחוכי פס אם שלי אשך לזה וכפס אשלשלאה קדם לאעשה כך ליט של אדם קדם של אשעשה כדבא אוכא לאמר אין אחילה ליוט של אדם של אשעשה אלא על דיש אבל שלשה נשלוא ואחה נלאוכם ליט אחבטל עבא אשלם של לא אשעשה או נעזל אשעשה לדיוט של אלאור קודם. ואשיכון אשפי אשעי לי לאם בשלה שולשים אחילה נאשה ואשהן ונפרעון נפרעין של נעזל אוכא אוכל ואך ואלא אשעשי נשלוא ואחה נלאוכם שהיא שלשם עבא אשלוא אם יוא נלאוכם לאשעשה ולא לאשיאיבא נם אי כדי לאהאשבר שלין זה נקבל אשעל ואשהן אשוכא נלאוכם אלא נעזל פניים. ואשבר לייבא דנקט פרעו של שלש אשעשים לאור אחיה בקעשוא קודם אינא לאשעוך נשלוא עיז שולשים עד אשלא אשבר אשלוא אשעבא נשלוא אם נעל ואשהן נלאוכם אם לאור וכשפרעין אשעו שוא אחלם של דיש אחילו כשלא של אלאור אשלוא ואשהן נלאוכם. ועיל שלש שלשהו אחלם קנעשה שלוש לאוכם אם היש אשיא לאו אין לשולשו כשלוא ואחה נלאוכם אקיש ליה נדרכה אייבא אעשל היש נעשל היש שלוא קיוסו של אדם אלא כשכולשים אשעו נשלוא ואחה נלאוכם אשיש שלא נעל ואשהן נלאוכם אדיין ים אקום לשלול ט קנעשה עשים לאוכם כי אשך אחבטל מה שלא נעלוא ואחה נלאוכם ואשבין אפרעון נפרעין אחלה כי ליט לאר לא אשבא נל אשך נלאוכם :

האיש מקדיש פרק שני

תניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק כצורתו הרי זה גמ לב
בראי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגדף : פסוק

עין יעקב

והמוסיף עליו כרי זה מחרף ומגדף. ויהי מכאר בפרוש הפסוק לבן רשע לומר לאמקף לו לגרוע כלומר ואפילו אחלף אחין אחלה אשבועה אשיש כלומר אשבועה כרי

פסוק כצורתו. פנה לחקר הסתום סלא לומר לא לאחרים
פסוק זה חלה כלורתו כגון לא חנגם על ריש לא חקהל על
ריעת סרי זה נדלי (דחלדנם מלוס סיא להולילו הדן לחלום חלא
הכי מסתנעים לא חחוכנ מלחלפה לחלן דעסנכי מיכ נדיעת):
והמוסיף עליו. פנה לחוד סוחל וכיון דסוים להוסיף חוסיף נס
לחי כל מקום סחלים: דרי זה מדרש. מנגא לח המקום וחכמם
לח דנרין וחוקקים כחסוסיף לא מדעתו סוסיף פסרי נסרי כיון
(המתנום) חלה סכחסכם וחזר ודקדו כדלמרין נחנילם וכוס סכל
זה סדנוס:

תוספות פסוק כלורתו. פירש"י כי וריש פי' המתרגם פסוק כלורתו כגון
וריעת סם חלהי ישרחל וחסתכם וחוי יח חלהיך ישרחל כרי זה
נדלי הכיגים מחם לא לחו דכחיב כי לא ירחני כחדם וני וחסוסיף עליו
לחחר וחוי יח חלהיך דחלהך ישרחל סיו מחרף סחוסיף סכחם חכחוב
נחלהך חלה הכי שחכחחרין וחוי יח יקבא דחלהיך ישרחל:

מדרש"א רמתרגם פסוק בצורתו. כי פירש"י וחוא דחוק כחיבו
מעכן לחד גס נחוקף חלי חחרף וחנדף ליכח ריש
לפרש מחרגם פסוק כלורתו סייט ריעת לח כי חלהי ישרחל סחיל
יקר חלהי ישרחל והחרגם כלורתו סיא נדלי סחרי כחיב כי לא
ירחני סחדש נר וכן נהיפך וידבר כי חל חכם נר סחרגם וחלי
יקרא דהי יח חכם סיו חחרף וחנדף והדיק:

עיכ שאני שונה חזקיהו אמר הלכות ורבי יוחנן אמר
תורה מיתיבי איזהו משנה ריש אומר הלכות רבי
יהודה אומר מדרש *מאי תורה מדרש תורה והיינו דאמר
לה תנינא אבל אם אמר לה תנא אנא עד דתני הילכתא
כיפרא ופסרי ותוספתא עיכ שאני תלמיד אין אומרים
(כבן) [בשמעון בן] עזאי או [בשמעון] בן זומא אלא כל
ששואלים אותו בדבים דבר אחד כתלמודו ואומרו ואפילו
בתוספתא כלה עיכ שאני חכם אין אומרים כחכמי יבנה
ברייע וחבריו אלא כל ששואלים אותו דבר חבמה בכל
מקום ואומרה עיכ שאני נבור אין אומרים כאבנר בן
נר וכיואב בן צרויה אלא כל שחבריו מהיראין ממנו
מפני נבורתו על בנת שאני עשיר אין אומרים כרבי
(אליעזר) [אלעזר] בן חרסום וכרבי אלעזר בן עזריה
אלא כל שבני עירו מכבדים אותו מפני עושרו עיכ שאני
צדיק אפילו רשע נמור מקודשת שמא הדדר תשובה
בדעתו עיכ שאני רשע אפי' צדיק נמור מקודשת שמא
הדדר דבר עיז כלבו:

והלכות. פלגם לומם מפיני: תורה. קפיד תורם מנכתב: מדרש.
קפרא וקפרי מסן סלכום סל מדלכי (מפר ויקרא)
[מקדמות]: היינו. מאי תורם מדרש תורם: בן עזאי ובן זומא.
הלמידים סיו ומפרים ולא נתו לכלל קמיכה ולא היו ניחיים כמותם
נחדים כדמסן מפעם בן עזאי נטלו הסקדים בבל מקום. מאי מן
סמקומות: ואפילו בתוספתא כלה. מסין שמק הם ונריימא היא
וכך היא שנויים כלה נלא נרסם לקודש לנעלם ככרם: דבר חבמה
מילתא דחלית בתרא: ריא בן הרסום. ממרין בשכחא יחתא

בשמו

מכיתנו כך כיתה הקדש: עשרה קבין חכמה. קלסר חזין בעשרה נבחי בשלש ומעשרה נבחי בשלש ומעשים נבחי מרבי חכמה מוחה חדין לחין ולח פרבי כן בכל מקום דנקט חכמה מוחה ומקח לרבי כיון חן בשיחים בשעת הסילוה מלח מדיין לח נסמא בפרוזה ועוד דקיא מכחה מלי בכדוחיה לנבי פרבי דמלבר חסורה ניב לחיכא חכמה דוקי לחן בשבעי שלש מלח ומעלה כלאחרינן בשיב דחכמה יפה פוחה עם חדין לחין ובר ובל מורה בלחן מלח שלחמה: עשרה קבין ביה יצה יצה לשלש מעשה נטלו עבדים.

מנחרנים. מקכיסים: לקפחנו. כמו לקפח לם שוקו לקלן תנלים נסלכוה לסרישעט סהם מרימים וחן שמד כעבדם: ובי אשה בעזרה מנין. דקאמי קדשי קדשים ומרי סם יולמים חון לעזרה חפי' לעזרם נפים סם כפקלים ניולה ונפים חין נכנסים לם כדחקן בחנות הנזמלים נפיק דעתי כלים: לבתו. קאמה לו כעזרם: דחקה ונבנסה מדו. וכי לח הולכנה למחול בעזרייד מם

ימתו [לח] קדשים לח קדשין סם לח:

תוספות וכי לחמה נפרצים. פרכיי וכי ולח דק דלח מסכמן בפוסה דוכחת דכפים פפוזות ליכנס בעזרים פחרי נפיק דכלים חנן סמיל פקודם סיימו שלין פעלו פם ככנם לבפה לעשלה היעבו פחרם ישרחל שלין פחוסר כפורים ככנם לבפה ומייחין עליה פחתם וכי ולח קחמי נפים שלין נכנסין פם ושוב פניל נפ' כל הפסולים פהפחיפים כפירים נכפים לח [ק] יכולם ליכנס בעזרה ושוב חרי קושה וכירה ככנסת בעזרה להניף לנך נלפה שלין נגיעות לסכנם לבפה כדי להחקדם פחרי נזיון הוח ומלחת דלח בכיפה היח ולח לייחי חנא חזה:

דאומר פרק שלישי

לרב נידל דוה מהפך בהדיא ארעא. אזל ר' אבא ובנה אצל רב נידל קבליה לר' זירא אזל ר' זירא וקבליה לר' יצחק נפחא אל המתן עד שיעלה (עמנו) [אצלנו] לרגל כי סליק אשכחיה אל עני המהפך בחרדה ובא אזר ונטלה הימנו מאי אל נקרא רשע ואלא מר מאי טעמא עביד דבי אל לא הוה ידענא השתא נמי ניתבה ניהליה מר אל זבוני לא מזבינא לה דארעא קמייתא היא לא מסבנא מלחא אי בעי לה במתנה נישקליה רב נידל לא נחית לה דכתיב ושונא מתנות יחיה ר' אבא לא נחית לה משום דהפך בה רב נידל לא מר נחית לה ולא מר נחית לה ומתקריא ארעא דרבנן:

מהפך בהדיא ארעא. ממר עלים לקטנים: קבליה. קנל עלים סיפר דבר למקנו לר' זירא: לרגל. כשהזרים נפלנים הרגל סי מקנלן פני הרב: עני המהפך בחרדה. ממר מחרים לזכום נם מן סהמקר לו סיחננם לו נעל כניס: נקרא רשע. מיזכך לחי חנמו: (ומחוקמים הקשו על פירוש זה ומשני רבינו שם דמיקור דמהפך דנקט הכח לח סיך חלח דוקח כשהלם סעני להחזיק נפכיוחם לו כשהלה לקנום דנר לחר ומנמ מקדים וקנים וכי דוקיק דיב נידל ונזה קלמר דנקרח רשע כי לנזה מחנר על זחת שחרח נם חנמו דלך ובהכר נחקנם לחר חנל חם סיהם כחנריה דהפקר ליכח חיקור כחם לח יכנה נזחת לח יעלה לחרם עיב. ושוד כחריכו): לא הוה ידענא. חרב נידל מפעקק נה: דארעא קמייתא. ולחבוחה מלקחתי מעולם: [לא מסבנא מלתא]. חיט קיימן נהש בירושלם חרם מקחו סלחמן: ארעא דרבנן. הפקר לחלוילים:

מדרשיא לא מר נחית בר' ומתקריא ארעא דרבנן סי. ליל דלחריב הפקיר לוחה כי לנזה דלליב לח הוו מלי רבנן לסהם מחנה דשחהם חיהם לנהן הפקר ולח נחנה נחהנם חלח לרב נידל ומכלן דכל קבוחה ופפקר בעיר עובדי נפ נחהן סחם חזה לחיית ולח לענכי עיב ודולק:

מתני' רש"י אומר בל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי שנאמר "ויאמר אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן וכתיב ואם לא יעברו חלוצים ר' חנינא בן נמליאל אומר צריך הדבר לאומרו שאלמלא כן יש במשמע שאפילו בארץ כנען לא ינחלו *בשלמא לרים היינו דכתיב "אם תטיב שאת ואם לא תשיב לפתח הטאה רובץ אלא לר' חנינא ליל סדיא אם תטיב אנרא אם לא תטיב לא אנרא ולא דינא קמיל. בשלמא לרים היינו דכתיב "או תנקה מאלתי וגו' ובי בשלמא לרים היינו דכתיב "אם בחקותי תלכו "ואת מצותי תשמרו ועשיתם אלא לרחביא לימה לי אצטריך סדיא אם בחקותי תלכו ברכה אלא לרחביא ליל אצטריך סדיא אם תשמרו ואם בחקותי תמאסו לא ברכה ולא קללה קמיל בשלמא לרים היינו דכתיב "אם האבו ושמעתם ואם תמאנו ומריתם אלא לרחביא לימה לי אצטריך סדיא אם תאבו טוב ואם תמאנו לא טובה ולא רעה קמיל מאי "חרב תאכלו אמר רבא מילחא ונרמא דשיערי אקישא ובצלי דאמר מר פת פרוסי תליבה במלח ובצלים קשים לנוף כחרבות:

בל תנאי. סחיט כפול: רחביא. אומי. לחמחי כפול פלינ וכי: שאת. מפחם סכר: ואם לא תיטיב לשתת. פרחשמה מוכנם לנח חלמח כפילה בעיבח וחם לח כפלה מכי חמר חם תיטיב לשתת. בחם הוה במעינן דלמיטי חם לח תיטיב נמי בחם דחמלי מלח כפלי חיט מנכול מחנם: למה לי. חם לח חביב כפוב מכלח: סדיא וכו'. כלי מכלח לח הוה כפקח לן חלח ניכול מחנם חח חם לח תטיב לח חכח וכו' ופרישנא נמי לח חמקול לחכי חלמיך כפילה דיחי דפרחשמה: למה לי. חם נחקותי חמלה כמעט מכלו נרכם קללם: גלליתא. נפח:

אמר ובונה חמכוחים כפל פרישנו חיך הלח נכחלי חביל של חפני חפוזה פיקבלי הכריים של כחיים חלינהו חם לי ולבייח חפיב' חילחלח' חפלישה סיח פחיליחם כפוזה לח יכנו לו פוכה לפר כפכל חפלחי לבור ולבנן פירכי לפנין ישחבו ביידחן. ולרחביא לחחריכם כי חכל לבח לחנום עלי לין לפלחם בילנו וחיח לישב לפנ ולנור לנח דוקח ולנו פוקמל ומפלישים לפפור חלח לפנות לו לנף שפח לו לנף פנים ומים פוב פפלו חפר כפכל חפלחי ומפר רבח פלחח פלנישפל ופי רחלי כפי חפלי קל פיכון ולחה לח יכין חיב כפלו חפלו ומפר רבח פלחח פלנישפל ופי רחלי כפי חפלי קל פיכון פפלו חפלו ומפרים פוב פחלי לפ פלפלו חפלו ומפר רבח פלחח פלנישפל ופי רחלי כפי חפלי קל פיכון שלין כי פוב פפלו לינו ופר ופפנו לל פוב פחלן חפלנו לחפי פלפלו חפלו ומפרים פפלו לן פיב שלין ופיין רבח פפלנים קפים לנוף כפוזפח ופפיישי לים ניב פפלנו בלח ופיו חקרי פיב פפלנו לפון חפלנו:

תניא מעשה בינאי המלך שהלך לכוחלית שבמדבר לן ובבש שם ששים כרכים ובחזרתו היה שמח שמחה גדולה שלח וקרא לכל חכמי ישראל אמר להם אבותינו היו אוכלים מלוחים בזמן שהיו עסוקים בבנין בהמ"ק אף אנו נאכל מלוחים זכר לאבותינו והעלו מלוחים על שולחנות של זהב ואכלו היה שם ארם אחד איש

עין יעקב

לא ומחוסה מילחה. דבים חעוה וחבה לפיש שלין נישנים יש פיקון: ארעא דיקנ. מפוסיפ בפל מכלן לו לפפור לף בחלן חבה כל קבוחה ופפקר בעיר שפין בפל לפיח חלח לפנין עיב וחין דפיל פפרפים כי ייל דפכל פחני דפפחלה לח פפקדה וחן פפפחה דיב נידל פיפה חפל פקום ופפל כלן כפלו פפלו פפיה בפל חלי: לבוחלית פכפדבי. פיבחי פם פקופה לפרפים פחי פלחפם דפנה פפלה פפחה פל פקום ולפפחפה פם זו פפבה כדפלישה בפבה דף לי ובחי דפפיבע בפם שלין פפכיבה פחיה חלח פפנך כן לינוך עפפחה של דפנה יחבר פדי כפפן פיבך ופחי ופפפי פלכך נפכלו פהפחידם עם ופחי ופפפי פלכך נפכלו פהפחידם פכפלישה חוזר פפבפה פ ולף לפנל יפפה פלנה פלנפם פיב פוסר לפם לילי פם פיפ לח כיך לינך חלח פיב פיפה פי יפ לח פיך חלח פיב פיפה חם לן יפ ובלינל בלפר

דברים כג מדבא °ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה אפי' חולין שבו
דברים כג תרצה ר' ינאי אמר מדבא °ובאת אל הכהן אשר יהיה
בימים ההם וכי העלה על דעתך שאדם הולך אצל כהן
שלא היה בימיו אלא זה כשר ונתחלל. בעלמים דעבודתו
מבולה מניל אמר רב יהודה אמר שמואל אמר קרא
במדבר כה °לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום כשהוא שלם
ולא כשהוא חסר והא שלום כתיב אי"ר נחמן ואי"ו דשלום
קטיעא היא:

והיתה לו ולזרעו אחריו וגו'. בין זרע פסול חלל ובכהמלה [נח]
קאמר דהא ממשלג קרייה רחמנא שנתחלל מקדושתא כהן:
חולין שבו. חללין [כבו חללין] שכשנטו לו דקרא נכשנטו לו כתיב
ובעלי מום דעבודתו פבולה מניל. אם עבד נמוגג דחללו נמוגד
כתיב לך חל הפרכת לא יצא וגו' ולא יחלל את מקדשי חלא עבד
בלא ידיעה מניל דלא מכשרינן ליה מהאי קרא דוסיתם לו ולזרעו
לאחריו: הנני נותן לו. לעיל בוסיתם לו ולזרעו כתיב חלמת בשלמים
הוא (דכתר) [דחשבר]:

מדרש"א ברך ה' חילו כו' חולין שבו תרצה. לפי פשוטו
לשון תרלה הוא טפל בו והוא יחוד לשון דבקי ליה
למימר ברך ה' חילו ופועל ידיו וע"כ דרשו חילו חללון חולין כמו
ולא יחל דברו שהוא חללון חללין ואעים שהוא חלל ובכהמלה כשכה
חלל חלעבוד ע"ו הרלה בפועל ידיו דהיינו עבודת גדיעבד והאי
ליפכא טופל על הדיעבד בני עבודת כדאמרינן בפ' כילד לוקין בשעת
הבשר כו' מודים ר' יהושע בחוס זרק חולקה וחלין חללה וקיל: ואי"ו
דשלום קטיעא הוי. דהיל סוי"ו קטיעה כיו"ד וקריק חלים שהוא
מרגומו של חמים היפך בעל מום וקיל:

עשרה יוחסין פרק רביעי

לט [משנה עשרה יוחסין עלו מבבל לא"י כהני לויי וישראל
ופה: גמ' מאי אידיא דתני עלו מבבל נתנ
ירמיה ב ה הלכו לא"י מלחא אגב אורחיה קמיל כר] תניא °וקמת
ס ע"ב ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך מלמד שבהמ"ק
גבוה מבל ארץ ישראל ואי"י גבוה מבל הארצות בשלמא
ס"ם בהמ"ק גבוה מבל א"י היינו דכתיב °דברי ריבות בשעריך
וקמת ועלית. אלא א"י גבוה מבל הארצות מניל דכתיב
מיכ ב °לכן הנה ימים באים נאם ה' לא יאמר עוד חי ה' ונו'
כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא ונו':

בשלמא בהמ"ק גבוה. כמעט מימיה דהא נחי' מפתני קתני:
דברי ריבות בשעריך וקמת ועלית גו'. מכלן
שמוקדש גבוה מכל מי' דומכל לגדיש קתם כתיב ועלים: אשר
העלה [וגו']. מאחן לשון דסיפי בגבל ומכל החלוקות מאבר הדומים
עם וכתיב מאבר העלה:

מדרש"א עלו מבבל כהני לויי כו'. לעיל ' כתות הם כנגד ישראל
האומרים אנו' וקדושתן עבר קדושות זו למעלה ומזו עד

מכאן שהוא קודם הקדשים כמ"ש נפקח מקבת סדיוט ומס מפיג
ממאר ומאין קודם לגר ומחזרי סייט לעניין להחזותו אבל הכא לעניין
יחום וקדושה וגדר עתה ניבי ומחזרי קודמין לקריאה דמפיג מפוקי
ולקופי לנפקח משום דהפסק שכפל נהו מכל הני דמפיג מקודם ודע
כי כמו כן נחי' שניתן להם ליפרחל יב ' קדושת זו למעלה מזו עד
קחי"ק כדאמרינן בפ"ק דכלים וכתו שיש נלבחת מעל' ' קדושות זו למעל'
ומזו כדאמרינן במדיפות כן יש בלבחות שכ מעם שהם בכל ישרחל:

מאי אידיא דתני עלו מבבל לתני הלכו לא"י כ'. יש
לדקדק לימחי לא מדקדק כן בהחי עכיינה נופיה בקרא דכתיב וחלה
השוליים מתכ מלא תל חרשה גו' ולא כתיב תלש הלכו לח"י וכן ערוה
עלם מעבל ולא כתיב עזרה חלך לח"י וי"ל דודחי ידע המקבה היכח
דהזכיר הכתוב בגבל לומר לכון עלה כיון דעטלה שיש לחבל בגבול
חלוקה לח ידע היה דהי"י גבוה מהם וח"כ הכח דעל כרחך שני הגול'
קחמר " יחסרן ים עמם שלח עלו מבבל חלח מחחר חלוקה כיון
שכ חרשה גו' לח ה"ל למחני עלו בחיהו טופל רק על בבל חלח ה"ל
למחני לשון הטופל גם על שני הגולה שבחחר חלוקה ולמחני הכח
לח"י והבחח כיחח בעזרה שלח זכר בו רק להזכיר מיכן בח דשייט
מבבל חולכך נמי למימר עלה וכן בחל חרשה גו' ומעיקרא לח הבית
לו חלח מלכון עלו דח"י בגבה מכל החלוקות ומקבה לו והבחח מקבי
מני דליחכי עלו לח"י בגם בחחר שני הגולה שייך לומר עלו ומכי
ליה דהכי מבבל לימר לך לחתן בחיכם מיוחסין מי' היוחסין מבבל
עלו בחעשים בכולה נקיים חבל בחחר חלוקה והלי שבחלחו מחן
כדלקמן והבחח סמיל חלח ולמהדר מחיהוכח קחייחק דקחמר ח"י
גבוה מכל החלוקה חלח כיון דהלוכך למחני בבל חכי מני עלו חבל
החוחה כן דח"י גבוה מכל החלוקה כדחיתי קרא חחר העלה נומר
ודרי"ק: ב"ה גבוה מבל א"י ואי"י מבל מ'. שהשלם הוא כחבוה
ומקום ב"ם הוא מרכז השלם וכן ח"י ולכך לחמרו בח"י כיון דהוא
מקום ממוצלע לחיהו מזוג ומחבים ויותר מקום המקדש שב"ב היה
שם בלבכם חבזית חכמי קחמדרין וקיל:

אי"ר אלעזר לא עלה עזרא מבבל עד שעשאה כסלתי ס"ם
נקייה ועלה. כתיב °אלה העולים מתל מלח תל
חרשא כרוב אדן ואימר ולא יכלו להגיד בית אבותם
וזרעם אם מישראל הם. תל מלח אלו בני אדם שדומין
מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח. תל חרשא
זה שקורוא אבא ואמו משתקתו. ולא יכלו להגיד בית
אבותם וזרעם אם ישראל הם זהו אמותי שנאמר כן
השוק שאינו מביר לא את אביו ולא את אמו כרוב ארן.
ואימר אי"ר אבדו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל
לפני חשובים כברוב והם שמו עצמם כנמר אי"ר אי"ר
אבדו אמר ארון אעים ששמו עצמם כנמר חשובים
לפני כברוב:

לא עלה עזרא. כל עלמו מל עזרה לנקוח לח נגל מחסרן לפי
שלחה מותם במחערבו נחמחם וילמה סהיו מבני הגזר שלין
עמו ולין עוד נגבל מיתעקם לבדוק בהם ליחסן עמד והפרים
מסולסים והוליכם עמו והדור שלחו הפרסחן סכיון נסס ולח חספו

מיתעיבו

מיבעיא ממ"נ [הפסולין] העולים ולדותיהם הבאים מן כיון דלמאי חזי לבמה מבזיין ממש היו יפכיים מיוחסי כהונה ולית בכל יום מהר אחרי הפסולים: [למעשה מדום]. בהיו מגלי ערוה דכתיב ערוה ותגלית ערוה בעופם והחלים מגומום ולמרקין מחלק דמר לחיתמא דתגרים ומפילה למר ליה הכי גבך עד דמעברת (וכו') [כר] ממגרים [לגבי] יכחלב: הרשא. לכון מחרישין: בית אבותם. לגיו: ורעם. למו: זה אבוי. דלית במוקי מביר להחיצ למו מסיל מיפלחל והכא לא ידעו לם מיסרחל הס: אמר אדון. מקרא המקדא ודרש לחן כמו לחן. לימר כמו למר. לחון הקב"ס: בברוב. קחסים ככחני שקדם כחזה הקודם לכחיב בית פני סכחוב: בנמר. כחיב זו מלחים מקפדם (בזהב מבחחם) [בזה מבילחם]:

מהרשא *ובני לוי לא מצאתי וגו'. פי' רב"י לא מלחתי לחוים לעצוד כו' שקלט נחושת ידיהם כו' וכ"כ התוס' דהח ממחכיחין קחני לעלו מני לוים מבגל ותמי' לנ"ד עיקר שירים בשם ולא כפקלו בשיים מחקיים היו ניוחר מכ' שכיים דקלן בחושת שיש בחורבן בית לחמון וזה היה בחחלה בית שני סח לחני' גם"ק דמולן דבחיב מועד לן לוים בפקלים בשיים ולא ד"ל ממוך זקנחם כ"כ פפקלים נקול כדחמר החם חך קשה ומהי קרח דמייחי דעלו לוים מבגל דכחיב וישובו הכהנים והלוים וכל העם המשוררים והשוערים וגו' וכמה מקרחות מפורשים בשכן דעזרא שהיו שם לוים משוררים ולן לומר דהייט לחר שחלח עזרא לבקשיח המקום להביח לו לוים כשרים ושם משוררים בקרא דלם כן מחי מייחי מהחי קרא דלוים קליקו לכחיב וישובו הכהנים הלוי' וגו' ולימא דהייט לחחם שהביאו לו מכפקיא וכשרים היו ומבלן דהכחו דמחכיחין קלוי בחומת שו מבגל ד"ל דחחי לחחם לוים לעזרא דמוכח בי דכשרים היו דהייט מלחחם שבחו מכפקיא שו כחשרים בעזרא לבל הלי קרא דמייחי ממחכי' לח משמע ליש דלחיי בלוים כשרים ומן העם הפקיק הענק והמשוררים והשוערים לח קלי לחנים חלח לחון העם שהולכו להעמיד משוררים מן העם כיון שלח היו שם לוים כשלים וד"ק: *דלאי מבלן דתניא ר"י אומר גדולה חוקה בו' עד ולבסוף אבל בתרומה דאורייתא כו'. לחניא דחכלי מקלי כדכחיב לחכי לח יחכלו מקדשי וגו' מ"מ מכל מפילו בחרומה דלחורייחא כיון דלח הוו רק קפק וק"ל: *ניתי והדורי מבלן בו' דאמר ק"א כל הגבדל מטומאת עני וגו'. משמע ניתי וחדורי שהיו ככלים כגר וכבדלו וע"ו לדרוש חת ה' ויש לדקדק דמשיכא משמע ומהי קרא דעלו מבגל ולומת החם היו כדחיך לקחן גבי מחר ממלי דהכא הוו להו וקליקו כו' ויש לייחב דכחיב בייחא דקרא ויחכלו בני ישרחל הבנים מהבולה ומשמע להו דהחי וכל"ה כבגדל וגו' קלי כחי לחכים מהבולה דהייט שעלו ומבגל וק"ל: *ממזרי ונתיני. שחי פיסקח דמשיכי עשות הוח דלח מייחי לוים הכח מלח לחשמר לחבל לבבי

לח הולרך לוים דבמעח קלחי בעזרח ומחחים משוים דכחיב הן מן המוליס וק"ל: שרוכים בעשיהם לבעשה סדום ונהפכה לחל מלה ס'. חוח עשוים בפיהם כלבים נפרים ומלח וגו' כמהפכת סדום וגו' ועי"ל דה"ק בהפכה לחם לוח להבל מלח שהוח משוים בעשה סדום נופיה ומעשה סדום פיהם"י בהיו מגלי ערוה לכחיב לעים בעופם וגו' ולח לוקך לדיים זה דבעניני משוים בהיו מגלי ערוה כמ"ם הולילים חלילו ומלינה לחיהם ויל"ח לחם זה חדיים לבמי פבעונו דשמה מקומות קן למה הזכיר לחחם מקומות בעלו מהן בני הגולה יותר מבלר מקומות בעלו משם בי הגולה: תל הרשא זה שקדרא אבא ס'. ומלת חל במקום היה לימו כדיים לכחוה וי"ל חל מלמון הולה שהוח חולה לח עלמו בילים לחר שהוח לבית והחם מבחקש: ולא יכלו להגיד וגו' זהו אמוני ס'. פיש"י והשם לחמי וכילחה דדיים לם ומלמון לם בלילי"ל זרעו מן הלם לח יוכל ג"כ להגיד וק"ל: אמר אדון בר' והם שמו עצמם בנמר ס'. ל"ע נמר היכח רחיחה כלל בקרח ולולי דדיים לוח ס"ן מלדון ולמר דנחרים מלמון נמר ופיש"י כנמר כדחיב שלינה מקפדה נזהב כ' וכילחה להכי מיהכו לבי לחמרי בישי עושים ללוי ויהיו חשונים ככחיב שהיה במקדש שהיו דבוקים זה לזה כזכר וכקנה כמו שדיכו בשמוק כמעך לים ולוחה וגומר והם לח שמו כן חלח כנמר שהיה מקפדה נכך כפיש"י והד"ק:

אמר רבה בר בר חנה כל הנושא אשה שאינה הוגנה מא
לו מעלה עליו הכתוב באילו חרשו לכל העולם
כולו חרשו מלח שנא' *אלה העולים מתל מלח תל חרשא מתניי ו
אמר רבה בר רב אדא אמר (רבא) [רב] כל הנושא אשה
לשם ממון הויין לו בנים שאינם מהוגנים שנאמר *כה מתני ס
בגד [כי בנים זרים ילדו] ושמא תאמר ממון סלט תל
עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא
חלקה תל חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה תל חדש
מאי משמע אי"ר נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא
וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא ואמרי ליה אמר
רב סלא אמר רב המנונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת
לו אלידו כופתוהקביה רוצעותנא על כולם אלידו כתב
והקביה חותם אני לו למי שפוסל את זרעו ומתם את
משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו [אלידו כופתו
והקביה רוצעו] וכל הפוסל פסול ואינו מדבר בשבחו
של עולם ואמר שמואל בבומו פיסל:

באילו תרשו בה. משום דלח יכלו להגיד יחוסם קרי לבו חל עלם
מתא לבון מלים: בנים זרים. מלשם פסולה ל ומשום
ממון משנה כמעשים קרח יחכלם מדם חת מלקשם ממן שבמלח
לבמו

נמנו יחכלם נמדם אחד: ושמא תאמר הלקו. כגון נכסי מלג דסיפא לא מיקמא עבדה מחזה נרמז: ולא הלקה. כגון נכסי מלג דסיפא לא מיקמא עבדה מחזה ליכמה למיחם: שאינה הוגנת. פסולה לו: כופתו. הלוקה בציח דין מופחין שמי ידיו על הממוד נמקי מכות כופתו קומה: רוצעו. מלקוה נרטועה: ועל כלם. כהנים לוים וישראלים: אליהו כותב. ומאי דקאמר ותזיל: אזי לו לפוסל זרעו ולפגום את משפחתו. כגון שכמה חמה בחיים פגוים לו [אחי חניהו נאו. חליהו דכחיב נמקרא הוא דאיכ מקמי דהוה אחי ומאן כפחים חלח נאות מלאך מהוא סופר למעלה] · כל הפוסל. מנדף חמיד אח המשפחות הוא עלמו פסול: ואינו מדבר בשבחה של עולם. אין דרכו של פסול לדבר נשבח מבריות לעולם:

מדרשיא מעלה עליו הכתוב כאילו הרשו כו'. מכאן כי למיון פרי נגן לפרי חדמה וכמו שממורם לאיעה ומרע גו עלה לא ז אחין לו הכאם נזריעה חלא שגם הוא מכלה האריסה אחין דבר אחר יוכל לגמוח כמ"ם נפרים ומלה נו' לא תזרע ולא גו' כן הדבר הזה שמכלה אחריהם והזריעה אחין לו נהם הכאה בזרע פסול כדאמרינן אחין המכיעה שוה חלא בזיוחקות מניפרחל ובעכין זה קאמר נהם נגדו להסחלק מכיכחו ומרעו כי נכים ורים ונומר מאחה שהיה זרה לו ובמח תאמר ממון מלגו וילא שכחי נהפקדו חם אין לו ולריך לגומן להיות לו לפליטה נכמה לרכים ולא יחזם לפסול זרעו ואומר בחיכן כן שמוחים ודאי יחגל וחרע פסול יאחר לו: שמא תאמר הלקו כו'. כפרש"י ולא הלקה שהן נכסי מלג דלרך שיהיה הקרן קיים ויהנה מיהת מאחים כאילין מחכה נפיחומיהם של נכסי מלג שהם לנעל להיות לו לפליטה לגרש חיל מלקיחם שגם המיחות מהם יחנדו לו ופרש"י יחכלם חדם שיחכלם נאחד מהם ואל"ם לא אל"ל חדם נכנס קודם ואחל"ם חדם יולא חלא חדם אחר יולא וחדם אחר נכנס וממנו חנד חלא כלתה לפרש דומיא לאו נאחד מהם יחכל ואינד הכל חלא דהכי פירושו חדם נכנס ולוחנו חדם. יולא וממנו אנד וכחממע נכל יליחת חדם עד שיחממע נכל חדם וחדם עד שלא כאחר כלום נידו ואחנו ממון ואלה הדנר נאחד כי גם עזל אחד נוסם לו לאגרע לו על שלא נעזה נישועה ה' וכאת אחם לאם ממון ולפי ענין זה אמרי דאליהו כושחו הדנב"ה הוצינו. לפי שהשטן פסולם לו מיב ומלקיה נב"ד אלא שהוא אגדה לחיהר לומר שהיה אחת ונם ב"ד מלוועה מין נידם להלקוחו ונוקים שם קלת שפק אחת לאב אליהו שהוא מנחם הוא ומלאך הברים לנקום ולקוח נדבר עזהה ואליו גלוי דבר עזהה הוא כוסחו ואקב"ה עלקה אחנו על שמילק זה שכיכחו מהעו ועכין המלקות שמולח עליו מכות ובעני בני אדם כעין שמוחו אם אחנע מיחות נעלו דין ד' מיחות לא נעלו כו': על כולם אלידו בותב כהנים לוים וישראלים כו'. כפרש"י כהנים לוים וישראלים כו' והוא דחוק דהיכן החכר כהנים לוים וישראלים. ים לפרש דקאמר ועל כולם אחרי דקאמר ואזיל דהיינו על ג' מקלות שעזה זה דהיינו אל' שפסל זרעו וקלקו מן הכהכים וכו' שפגם אח ומפחחו מהעיל ביהם פסול לכהחכם עמם נדרי אחריכי דלא ידעי מי הוא הפסול נמפחחו שכולם נכללו נקפק זה. וכן על שעבר עבירה וטעה אחם פסול' ועכין הכחיבה ואחמיחם שעבירתו ז' עמם הוחם כי הוא עמהם לא יוכל לחקן כמ"ם זה שמליד בן מן הנמחה וק"ל: וכל הפוסל פסול ואינו מדבר כו'. מפרש"י כילה דאינו מדבר בנמחה לא קאי אכל הפוסל אלא אכל הפסול וכ' כללות קאכי ולא ומכוע גם כן קאה וכי כללא הוא דכל הפוסל הוא פסול דהא אינם פסולל נאמת ורש"י הרגיש בזה ופי' כל הפוסל ונדף חמיד כו' וביקר חבר מן הקפר ועי"ב נילה דכללא אדא קאכי והכי פירושו כל הפוסל פסול ונאיכה פוסל אחריהי לך נאי שאינו מדבר בנמחה על עולם שהוא מהכיר נגאי ופסול אל מחנים ואינו מהכיר לעולם נמחם ויחנים זאו ודאי פסול הוא ושמואל מוקיף נזה דכל הפוסל הוא פסול נמוס זה נופו שהוא פוסל כדמייחי מחך שנדרל דהיה רגיל דקאי לאחמי מנדי ולא היה רגיל נמנחם כמו שעשה נדי ומולא היה עבד:

הדרוא נכרא [דמנהדרי] דעל לבי מטבחי בפומבדיתא מב מם מיקרים מ"נ מ

אמר להו הבו לי בשרא אמרו ליה נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה בר יחזקאל (בראשא) וניתב לך אמר מאן יהודה בר שיימקאל דקרים לי דשקיל מן קמאי אזלו אמרו ליה לרב יהודה (איקפיד אפיק שיפורא) ושמתיה אמרו ליה רניל דקרי אינשי עכדי אברייו עליה דעבדא הוא אזל הדרוא נכרא אמניה לדינא לקמיה דרב נחמן אייתי פיתקא דהזמנתא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אזל אזיל או לא אזיל אל מיזל לא מיכעיא לך למיזל משום דנברא רבא הוא אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אשכחיה דקעביד מעקה אל לא סבר מר להא דאמר רב דונא בר אידי אמר שמואל כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני ג' אל פורתא דנוגדריא הוא דקא עבידנא אל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן אל ליתיב מר אקרפיטא אל ומי סניא אצטבא דאמור רבנן או פסקל דאמרי אינשי אל ליכול מר אהרונא אל דבי אמר שמואל כל האומר אתרונא (תלתא) [תילתא] ברמית רוחא (דאית ביה לימא) אי אתרוג כדקריוה רבנ או אתרונא כדאמרי אינשי אל לישתי מר אנבא אל מי סניא אספרנס דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אל תיתי דונג תשקינן אל דבי אמר שמואל אין משתמשין באשת קטנה היא בסיוש אמר שמואל אין משתמשין באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרפ לה מר שלמא לילתא אל דבי אמר שמואל קול באשה ערוה. אפשר על ידי שליח אל דבי אמר שמואל *אין שואלין בשלום אשת. על מיש המשולים ידי בעלה א"ל דבי אמר שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל שלחה ליה דביתהו שרי ליה תינריה דלא נשווך כשאר (אינשי) [עיה] אל מאי שיאטיה דמר הבא אל מטקא דהזמנותא שדר מר אכתריי אל השתא שותא דמר

מלא לשמרן נריש ומסנקא: אמר מאן יהודה בר שיימקאל דקרים לי ושקיל מן קמי. פשמר דקאמר כן לפי שנראשו היה כהן מכיח משמואלי ומקבר הכהן קרים ובלחוח קיל מלא עשרה ס"ח קרוב לבית שם כפרן ומח שביקש לא היה אלא מרוכה ומשכר ומלא ניין: אזלי לית לריי. פשמר משום דאפשר בשני שנים מלחוח ניים בית שמי עשרה ס"ח קרוב לבית שם כפרן ומח שביקש לא היה אלא מרוכה ומשכר ומלא ניין: אזלי לית לריי. פשמר משום דאפשר בשני שנים מלחוח ניים בית משום ניעבד בית מן נפי מ"ם מוקמם עניחכין רק מיו דכתרי קמנור לחם בית משום לישבע בשעה מלבמח מיא יל דבשנותי דבי רישב ניח בית משום ניעבד בית כיחיבת בחיק שבעי הלמידים הכם מעקר בים: אמרך לשמש מלאכה שבתי נפרי נ'. משום דכל מלאכה דשיפלאכה נאחי הלבמח לה כדבר פשוחים שהרי מיבע ליה בית ניעבד בית כיחיבת בחיק שבעי הלמידים הכם מעקר בים: אל"ל דבי אמר שמואל קול באשה ערוה. ולפ לאיחך מוקמים שהרבה נבעי בלילה ביום ולא קים ליה דבי אמר שמואל מקול ערוה בלא קים ליה ומ"ל שהרבה על הבעיר שבלילה שלבש מלבש שהרי קול שהר כיחיבת משום ניעבד בית: אל"ל דבי אמר שמואל קול באשה ערוה. ולפי לאיחך מוקמים שהרבה נבעי בלילה ביום ולא קים ליה דבי אמר שמואל מקול ערוה בלא קים ליה ומ"ל שהרבה על הבעיר שבלילה שלבש מלבש שהרי קול שהר כיחיבת

דמר לא גמירנא טעמא דהזמנתי משדרינא למר אפיק דיסקא דהזמנותא מבי חדייה ואתיו ליה אי"ל הא גברא והא טעמא אי"ל הואיל ואתא מר להבא לישתעי מילתיה כי הוכי דלא ליתמו מרגניתי רבנן אהדדי אי"ט שמתיה מר לההוא גברא ציער שלוחא דרבנן ונדייה מר דרב מגניד על מאן דמצער שלוחא דרבנן דעדיף מיניה עבדי ליה מ"ט אכרוז מר עליה דעברא הוא אי"ל דרגיל דקרי אינשי עבדי ותניא כל הפוסל פסול ואינו מדבר בשבחו של שלם ואמר שמואל במומו פוסל אימר דאמר שמואל למיחש לאכרוזי עליה מי אמר אדהבי והבי אתא ההוא בר דיניה מנהרדעא אי"ל הדוא בר דיניה לרב יהודה לדידי קריה לי עברא דאתינא מבית חשמנאי מלכא אי"ל הבי אמר שמואל כל דאמר מדבית חשמנאי קאתינא עברא הוא אי"ל לא סבר מר להא דא"ר אבא אמר רב הונא אמר רב כל תיח שמורה הלכה ובא ואמרה אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו אי"ל הא איכא רב מתנה דקאי כוותי רב מתנה לא חזייה לנהרדעא תליסר שני הדוא יומא אתא א"ל דכיר מר מאי דאמר שמואל כי קאי הדא כרעא אגודא וחדא כרעא במברא א"ל הבי אמר שמואל כל דאמר מבית חשמנאי קאתינא עבדא הוא דלא אשתייר מיניהו אלא הדא רכיתא דסלקא לאינרא ורמיא קלא ואמרה כל דאמר מבית חשמנאי אגא עכרא הוא נפלה מאינרא ומתה אכרוז עליה דעברא הוא הדוא יומא אקרעו כמה כתובתא בנהרדעא כי קא נסיק נפקו אכתריה למרגניתה אמר להו אי שתיקו שתיקו ואי לא מגלינא עלייכו הא דאמר שמואל תרתי זעייתא איכא בנהרדעא חדא מיקרי דבי יונה והדא מיקרי דבי עורבתא וסימניך טמא טמא טדוד מזהיר שדיוה להדיא וינמא מידיהו וקם אטמא בגודר מלכא. [מכריז רב יהודה בפומבדיתא אדא ויתתן עבדי יהודא כר פפא ממזרי כמי כר טוביה ברמות רוחא לא שקיל ניסא דחרותא]:

נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה. כמאן דלא סבר כשמואל דלעיל. אבל רב יהודה סבירא ליה כשמואל. לפיכך נתקן מוכל מוסקי לבי כלתניתין נפסקים נתיעוד פסח רבינו הלוי: שמחת. כלשכחן דמנדין לכנוד הרב נפיק: אמרו ליה. לרב יהודה רגיל הוה נגעל דקרי לחכמי עבדי: לקמיה דרב הונא. ליעלך נו חס ים לו ליעלך לפני רב כמאן: לא איבעיא לך למיזל. לפני רב כמאן דמחה נדול ממנו ואחה כתם נפוטרייחה ורב כמאן דלם נהרדעא היין לחם נלוחה ומחניה דבי כמיחם כדלמרין נפטור והטעם דרב כמאן מחניה דבי כמיחה הוא ולגל נמעטים דבי יחנן: יקרא דבי נשיאה. מחח מחן מסנית: אסור לעשות מלאכה בשני שלשה. פנגלי הוא (ט) ופפטם לדור פפיפין לזה מחן ט"י מי שיעשה מלאכתו: דגונדייא. שיטו שעקה נחחר הלפוטות: מי סניא. כלשון עכשיו וכטי לי פורש ולפון שאר בני

מדם מחחה מדבר נמעוך עפה ומחפין היה רב יהודה לפופפו נדברי ולקפמי לפרישי פלא היה ט להכפת עלי להזהיר לפניו: אקרפיפא. פפפל: תילתא ברפות רהדא. פפוך פפלים יוסי נפה הוא פפנה נדיעות: אנבגא. כוס פפת ויעיפ"ם וה"ו רגילין לפהות כוס פאד פפוקה העשוי לפתוקו פחרים וקורפו חפפתנום נפפ' נרכות: אנפקא. כוס פל רעיעי ולפון חנפקא היה פנור נפיפס: תיתי דונ'. פנלפני פכך כפה: אין פשתפשין באשה. פלא יעפדנה לחיות ניולה נין החפנים: קטנה היא. רב פתון קפפר לים: לילתא. פפ חפפה: קול באשה ערוה. פפלי הפפיעיפי חפ קולך ופפ חפפל נפלוחפ חפניפ: אי"ל. רב פתון חפפר לפפוח נפ פפלה פפוח עני פניח: אין שואלין בשלום אשה. פפפפוך פפלה פפוח יפו ניליך אפ עפ עני פוחפה ויעפו לידי פינפ: אפר רב נהפן ער בעלה. לפיה פני פניח לדבר: אין שואלין בשלום אשה כלל. פפתניל נפה הימפה (ליפפך) פלפי שלחה ליה. יכפח לרב פתון: שדו ליה תיגרייה. פפוך פחפו פלפניך אם לפון פחלפוד פפוך פפני ליה תינריפ כפפחפר לעכוח נקפפ פפים פו דיפ כדי נהפפר פפוך: פאי שיאפיה דפר הבא. פה דפפ פל פחזי לפפוך פפוח פוח כלפוך לפה פת פחזי פפה: שותא דפר לא ידענא. פיפחו פל פחזי פיי עפין נדפר נפפוח לפוס: לדינא פזפינא ליה. נפפוים: אפיק דיסקא דאזמנותא. פולים פפר פפוכ פפוך עפיקו פפלפ ט"ו רב כפתן פיעפ לפניו: פבי הדייה. פפוך פיקו: לימא פר פיליה. יהיב דפרי זפוחו על ריפו פל חפחו פפים: פצער שלוחא דרבנן. ניים פלוחו לפכי ותייב פלקפ: דרב פנגיד אפאן דפצער שלוחא דרבנן: כדלפרינן נפיק: דעריפא פיניה. פפוכה פפוכה עפיפי ט לקפפו: [אהדבי אפר ההוא בר דיניה לרב יהודה לדידי. לחפיפא פניפ הפפוכלי קרים לי עבר: כל דאפר פבית השפונאי אנא עבד הוא. פכל זפעו הרפס פיכדוק ועבד פים פולך פחפיפס וקיפ נפו על פפ ניפ פפפוכלי ופקפוחת לאו נפפ יפלול כפיפ דפחפים פפ להפיפ נפוחפ לעבדי והו לאו כולם עבדים: אם קודם שבא מעשה לידו אמר. לאחי פפוחפ לחלפידיו נפפ רבו כחפן לאחרים נפעפ פעפה ואם לאו אין לו לפיו פחפן להניד נפפ רבו פפוך פחפוח פעפה הנא ליד הוא פפר קן: אגודא. פפוך הפפר: אסברא. על הפנפר לין נפתך הפפיפס לעבדי הפפר: איקרען במה כתובתא. פכפי לחתה הפפפחפה: כי קא נסיק. רב יהודה: לפרגפיד. אפי פגילה חפ פפולם: זרעייתא. פפפחפה: וקם אטמא בגודר מלבא. נאוכן הפחפים פהפליכים נפפר עיוד פכפול כחיפוח נפי הנפר ופכפ חפ

פפיס להלוך. לפעפל קחיפה כדפחהפעיפן קפחפוח פפוכך:

תיספות אין פוחלין נפפוס לפפ כלל. והא דאפר נהפוכר לח הפועלים היה פיים לפפוך פפוחלין נפפוס החפה על ידי נפלה היינו דוקא נפפלה פפוס לגל לפפוס לח נפפוס לפיינו על ידי נעלה פפוך:

מדרש"א יהודה בר שיפכאל דקדים פי' ודלי על רב יהודה כתכוון. לומר פהיה נרנרן ור"ל יהודה בר פיים קפל פיהודה בר הבי הוא ולא על לדיו נפכוין ולי פיקקפל לפרפ"י פל' לני ולין הלפ"ד טופל בו גם היכן החכר להגרניים חוכלים לני חלה דרך פרים היא כדלחורין גבי כהנים יש לפרש דהכי קאפ' דהיכקפל כגן קורר דהיינו נקקילם על עיקר לחכילת נפר ודי"ק: א"ל מי

סניא

Digitized by Google

סגיא מעכה סי'. נמי היק לי תשבח לי טורפא מינכן סים לך
לגמור ליכתוב דלמרי מיכתי ולא תשבח לי כשתר מיכתי כמו שהזמנת
לי הכי ליכתוב דלמרי מיכתי ולא היה לך לגמור ליכתוב דלא הגילון
היה תכל גבי מחזוקא דלא סיכם בלשון הלא מהוקמת סין הולך
לאחוורי ליה מדברי שמואל: בל האומר אתרונגא תלתא ברמות
רוחא סי'. ועיין פירש"י ויש לפרש דכ' לשמשה סם ה' לשון דרבנן
ותהר לשון שהר לימכי תכל לשון שחורת הוא לשון שלישי ברמות
רוחא כדשמואל ועי"ל שהצלחה ומחלוקת לב' תלקים הא' מתעסק
כשן הולך עסוק והב' מתחבא בדעתו בחין כשומו וכב' בהעוד
שמדבר בגופה וה"ה שהוקם בתחלוקת בב' עדעתר הצבורה שהשון
עלותיה דיליים שהם כח שלשון שעל ידם מדבר גדולות ובגופה
וקל: א"ר יהי דונג תשקינן א"ל סי'. ים לדקדק בזה ועל
קלמר דב נחמן הכי לרב יהודה דהא לכי דעתו שרי להתעסק עיהא
בהסה קטנה ודחק לומר דדרך שלמה קח"ל ויל שהמיב לרב יהודה
לשני דקלמר ליתני מר תכבשה בליכתה דלא שמרי דבנן ולא תיכתי
כדלעיל ואחת הבא ד'לכי חמרי בהלי ליכתה כדי שהמעט בהי חזה
ודיהי והשקינן שהיה עוהבלה בהלי ליכתה בבית דים בלוחה וקל:
א"ל מאי שיאמיה דמר הבא סי'. לפשר שהכה בהעמוקו
דעלמא דלא בעים עליה דלימים לאו מלעשים ודיתו ר"ל שרי
לים מיגרת בריכתא לאחוה בן דודתי תים ליה מיגתה הכא ודרך לומר
כן לעצות בקשות תים כי כשרים וקל: ס"ש שמתידה מר ציער
שלוחא דרבנן כי'. ולעיל מעמע דשמתיה משום דניחא לה רב
יהודה ומכדין משום כעוד סרב כשרים לעיל ולפשר סרב יהודה
מדרך עמים לא הלה שמעמה בשבועה דהא קשמעת כמי לימר מלמר
דרבנן וקל: לאברוחי עליה מי אמר אדהבי והבי סי'. ליל
לאהבי והבי פסיו מסתין ומתכין בדבר לם לחורה שמואל גם לאכרוחי
וקל: אלא הדיא רבותא דשלקא לאיגרא ודמיא קלא סי'.
עשום לשר דשהנו טוש ע"י טורפוק עבדם שבי ובנים פ"ק דב"ב
קלמר דשורדום בעה למיכתא כדי שתהת שעכתו בקרלה עים
חשופלי ופרש"י הבה ושתמת לשו בעם ישראל נקיב דכתיב לם
להביה סי' לשמואל דקבנר גם' תחלן טוסי ועבר הבה על בת
ישראל כולו בשר הולך למיתר הבי מיתו גם' חלו כחתרים פירש"י
בני תגריסם המלך בסיה והרע קורדום וח"ל לחתו לחת בהיתה
לחו מיכתי ועיין בה בעום הרע קורדום וח"ל לחתו בחת בהיתה
בתיבות סי'. פירש"י ושכני ליחה ושפחה ע"כ ל נלחה דר"ל דכשים
שלשם טיו ג"כ ולחוה ושפחה דחליב סל"ל דכשם כשים כלקרו
לבעליהן ולחוה ושפחה ודק: ואי לא מגלינא ב' תרתי
דרעייתא ב' והדא דמקרייא דבי עיבתא ושמעא שמא שמא
סי'. רב יהודה לח קל"ל חלה דרבינה ורב חבי שקורו חלמודא קל"ל
דחלב"ה הא גילה רב יהודה שקוליה ולהה חזרו מבעייתו ח"ב חלה
שו יהבי הבחת כלל בשותן לישה ושכם דבי יוכה ולישה דבי עירבחת
חלה דרב יהודה קלמר דשוה יהב לבלוה לישה דבי יוכה ולישה דבי
עולבחת וקל: בבתי בר שביה ברמות רוחא לא שקיל ניסא

סי'. משמע דלכרים עליו כדי שלח יכא בת מורין וכורד שם' הכולם
דמשכב גם שהרוב לחבר בנה לורין ועיתוק קוף מקבה ע"ב בחמו
שהיה מוחר בשפחה ע"ש ודק:

אמר רב יהודה אמר שמואל ד' מאות עבדים ואמרי מב
לה' ד' אלפים עברים היו לו לפשחור בן אימר
ובולם נשמעו בבהונה וכל בחן שיש בו עזה סנים אינו
אלא מדם [אמר אביי כולהו יתבי *בשודיא דבנהרדעא]
ומלינא ד"י: לימ' ד'א"ר אלעזר אם ראית בחן בעזות
מצוח אל תגה הר אחריו שנא' *יעמך כמריבי בחן א"ר
אבין בר רב א"א אמ' רב כל הנושא אשה שאינה
הגונת לו כשהקב"ה משרה שכינתו מעיד על כל
השבטים ואין מעיד עליו שנאמר *ששם עלו שבטים
שבטי יה עדות לישראל אימתי הוי עדות לישראל *בזמן
שהשבטים שבטי יה אי' חמא בר חנינא בשהקב"ה
משרה שכינתו אין משרה אלא על משפחות מיוחסות
שבישראל שנא' *בעת ההיא נאם ה' אהיה לחם לאלהים
לכל משפחות בית ישראל לכל ישראל לא נאמר אלא
לכל משפחות (והם יהיו לי לעם):

פשחור בן אימר. ניתי ימים סים: נשמעו בבהונה. ולא
נגמים נחלה: נשמעו. משמע כמלי נשם כחים מסא
מחיקים עלמן נכחים מחך מסא לוכלין הרחה מחם עבדי כחן:
אל תדרדר אחריו. לחר מעמחם סחם בני מרים כדכתי
במריבי כחן: עדות לישראל. לוחן סחם ישראל הוי מעיד עליהם
סחם מעלו: משפחות ישראל. מבחוה סחם ישראל נמוחים:

מדרשיא ד' מאות ע'ים כי' לו לפשחור בן אימר
וכולם נשמעו סי'. זה מעמחור כחן הים והים מקיד
ועניך בנים ה' במפורש בימים וע"י מחכלי חלנו חרומה היו מחוקי
עלמם כבהמים ומשלו כמרחם ורש"י פי' נשלו נטה כהנים כי' ולא
ידעמה מי ס'ריח לכך. ולחר בל כחן יש בו עזות כי'. כדלקמן
דיוקה דנגע מחיקהה: ואמר אביי ובולם יתבי בשודיא
דבנהרדעי כי'. דמשמע בימים שלו דכתיב ולחם משמר וכל
יושבי ניתך מלמד נשני גו' עיש וקל: אם ראית בחן בעזות בו'
שני ועמך כמריבי כחן. ל"ל דעמך יהיו ומשיטו על כחן הוא
שומר במריבה ולימו שוחק מלמי דעמו מחך חביטוחו לין לחוי
לשבור על ומזחיו הא כוונה הכחוב לים לל יריב גו' חלה ישמוך
במריבה הא יהיו כדלקמן חבל ממך בסא גם חחזון לין עיסן כן
חלה בסא שהים

מלגא דהלי קרא דפייתי הכא הוא ומטרים נמי לפי שמזמו לענין
מהמחות סוף מלכות זמע של ימים וקיל :

מד סה [והמה] יהיו לי לעם] אמר רבה בר רב דונא זו מעלה יתירה יש בין ישראל לגרים דאילו בישראל
יחזקאל ז כתיב בהו °והייתי להם לאלהים (והם) [והמה] יהיו לי
ירמיה ג לעם ואילו בגרים כתיב °מי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי נאום ה' (והיו) [והייתם] לי לעם (ואני)
[ואנכי] אהיה (להם) [לכם] לאלהים. אמר רבי חלבו
שמות ד °קשים גרים לישראל כספחת שנאמר °ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב כתיב הכא ונספחו וכתיב התם
ויקרא ד °לשאת ולכפרת איר חמא ברבי חנינא כשהקביה
יב עא °מטהר את השבטים שבטו של לוי מטהר תהלה שנא'
מלאכי ג °וישב מצרף ומטהר כסף וטהר את בני לוי וזקק אותם
כזהב [וכבכף] והיו להי מגישי מנחה בצדקה אמר
ריבל כסף מטהר מטורים שנא' וישב מצרף ומטהר
כסף מאי מגישי מנחה בצדקה אי יצחק צדקה עשה
הקביה עם ישראל שמשפחה שנטמעה נטמעה.

בישראל כתיב. והיינו להם לאלהים לעניין שחיכם לי לעם ומתוך שחי מקרבן הם יהיו לי לעם אבל גרים אין מקרבין אותן מן הטעמים אלא ליום הם מקרבין עכשיו מפני שהיו קשים גרים. שחיכם בימים ואחרים לחלם מהכים ולומדים מעשיו: מטהר השבטים. מיתמם: כסף מטהר מטורים. מהמטעני' ניסרחל מחתם ממנם והוא נותם להם סיעתה שלעתיד לבא לתן הקניים מנדילם מחתר שהדקו נחם מספחות יסרחל הכנם: שנא' וישב מצרף ומטהר כסף. לחתם שנטמעו ממנם טבעים. וסיפיה דקרא והיו לה' מגישי מנחה בצדקה לדקדה של הקניים הוא שחיט מנדילם אלא שחיל שנטמעו נמעטו וריבל קניינ לים הלי מטהר לאו מנדיל מסוליהם קאמר אלא מטהרם מהכירים סלם:

מדרש"א שבטו של לוי מטהר תהלה שנ' וישב מצרף ומטהר כסף כו'. מטלמ כי יסרחל נכלל נכלל אם זכין מהכלו לכסף כמ"ם ס' גי"ה כסף אלו לויים שנמרחמו ואם אין זכין מהפלו לפיכ כאלו

עין יעקב

סב קרוים ומפסח אלא מפסחת סלם: ון מפלא יסרחל לגרים. ומפסח דישראל סם מלכם של הקניים כי כישכה כחר לו יח מכל מהלכו מפסחים שחר לחשים לב שפלות שהיש לבר סרים נבן לון הקניים מקרב מי סיקרבו מהלא סם מלחם נבן לבחים נחם לחלחים ון מלינו בדום מחמרים מהלא מחך לבחי מפי סיים קבלם שהל מריל מחם ולחיב לחרם מלחך חלחי: אמר' כי מלכו קרים גרים לישרחל כפסחת. עין בחכחמת מנלחיכ כל זה כחה מפחים ולינ דקלי מחבי רבם כי הל מחחם ראחר ז מעלה יחירה יש בין ישרחל לגרים וכי מלינו קרחה מפלה לבחים בישרחל ז לחפלה הל הלה הסיים ז לחפלה הל הלה הסיים ז לחפלה הל הלה הסיים

קבלתו מר' סלמר מטוס לגבי ר' יוסי סמיס מלי': *א"ר יוחנן
היכלא סי'. כמנע נקדמה היכל ול"ל דלמילו לאמר סמוכין יש ט
קדמה דס"ל כמ"ד נפ"ק דמגילה דקדמה לתשובה קדמם גם לעמיד
וק"ל: *בידינו הוא מי' נמנוך יהושע בידיו המסמחות כי' ויחזר
כלום לפרש בידיו הוא לגלוח גלי מחגיע לכ מכנה ומסמח מוכח
סמיד דס"ל מסמחה מכמחעה כמחעה לגבל לם מפני מכנה על נחוני
סדוד לה דלם לגלוח לה מוכח מידי דס"ל כמ"ד מסמחה מכמחעה
כמחעה ופרקי דלון להפריש כי' לגלח יכיחם וחס קפק וחס כפריש
לע"ל עכ"ל וכן שוכח לעיל דמנחר ממחרים לעמיד לגבל המחמ
נקפק לן מומדין ומי פירש נקפקן ודלי דיחמן מהן מטוס דלון
המכיר' קודם מלגח על המיחסר' מביפרגל מלגח כיון מכמחעה ומחיד
יפיו כפרים לגמרי אין לגלוח להחרים נקפיקן ולון להפריכן כי' כפי'
רס"י ונחזר הזה ליכן קפיקום וסמגלה לפגירי לימו מלגח כמלי"ח דנה
ומחכנר נקלן מצירו הוא וכל המוקל במומו שוקל הים לגעיר נהן
ולהוכיחן על פניהם פיכוכו מדהכם הללו ונפרע המדכנים מועדים
נזה הים לעוסק על כך וק"ל: *משפחת בית הצריפה כי'.
מחכיחין היא נקוף מקכה עדיות עד לרחק ולקרא ולחני מדקדק נה
מדקחני נה כהן לגו לגיכו כי' מכמע דוקא הני דידעין לקן לסו
נפכפרן ונפקולן לגבל ומפמחה מכמחעה כ' וכן מפרש הסם בריפח
ל"ע יהוסף לפי כי' קחין לגיכו נח לגיפר ולגמע לרחק ולקרא מלגח
לרחק המקודנין ולקרא המזומקן דפיימו מלגח נח לרחק ולקרא לפר
כמחעה כפר מלגח לרחק המקודנין נזרוע ולקרא נזרוע ומייחי קר
דניה הלריפה כי' ע"ם מה מנדקדק הלעג"ס עם נפיקם המפכה
נגבין המקמה ודע מה מפיר"י הכח גיכו נח לע"ל דכחיב ומניב
לב לחנוח על נכים זה עכני נניו כר הם נמחני' לה מכמע הני מלגח
דלילמ ול"ד הסם דשליב ולקולר מלים לה נח לה לקרא ולה לרחק
מלגח לעכות מטוס ומייחי מיחלי קרח והכיב לב לחנוח על נכים נומר
לגבל ר' יוחנן דס"ל דנח לרחק ולקרא לה מייחי ליה כלל מקרא
מלגח דק סיח מקובל מלי' ב"ו מכמע מרבו ורבו מרבו הלכה למפה
מקיפי ע"ם וחי"ק: *דרידי נזיר אם לא אגלה כי'. מנולר כמ"ש
גבי יוקפון עסיס נאון סבים כם לי נקלולו נכיכים מסיר מפנדדין
עלגן גם נמדנדה כדי מלגח יעולי לרבר נקלן נכי חלם ולהמרחק
מדפחם דשה ולזה לולר לם לה לגלה קלן ומקול מקפמים חסיס
כיר כי ע מדה כיכים היה ולולר גבם כפיסיה כיר הולרך לגמר
עלמו וכקיל מדעה כדלולרי' ופיק זה מלגח ליעל עלמו מלגח מן סיין
כי' לעפ"ב לקור לו לגלו' ויכיס כיר כחמלו גם לם חוקל יפי' וק"ל:

ב סם **אמר** רבה בר בר חנה אמר מבי יוחנן שם בן ארבע אותיות חכמים מוסרים אותו לתלמידים פעם אחת בשבוע ואמרי לה פעמים בשבוע אמר רב נחמן בר יצחק מסתברא כמיד פעם אחת בשבוע דכתיב *זה שמי לעולם כתיב רבא סבר למדרשיה בפרקא אל דהוא סבא לעלם כתיב ר' אבינא ומי כתיב זה שמי וכתיב זה זכרי אמר הקביה לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביחיד היא ונקרא באלף דלית. תיר בראשונה שם בן שתים עשרה אותיות היו מוסרים אותו לכל אדם משרבו הפריצים היו מוסרים אותו לצנועים שבכהונה והצנועים שבברונה מבליעים אותו בנעימות אחרים הבהגים תניא אין מרפין פעם אחת עליתי אחר אחי אמי לדובן והשתי אוני אצל כ"ג ושמעתי שהבליע שם בנעימות אחיו הבהגים אין יהודה אמר רב שם בן מ"ב אותיות אין מוסרים אותו אלא למי שצנוע וענין ועומד בחצי ימיו ואינו כועס ואינו משתבר ואינו מעמיד על מדותיו וכל היודעו והזהיר בו והמשמרו בטהרה ארוב למעלה ונחמד למטה ואימתו מוטלת על הבריות ונוחל שתי עולמים העה"ז והעה"ב:

שם בן ד' אותיות. קרילתו ככתיבתו ופיחתו חכמים מוסרים אותו וכו': לעולם. לפעלים: כתיב זה שמי וכתיב זה זכרי. מלגח כתיב שמי חכרי מפמע מלמד ני מפום ולמר ט זה שמי מיחד וזה שמי חכרי מכר: שם בן ד"ב. הן מ"ב לה פירש לם: משרבו הפריצים. פפוחפמין ס': לצנועים שבכהונה. לגרך נו הפם נמקדש לחחר עבודת לגוד על מעיד על מחר: מבליעין אותו בנעימת אחרים הבהגים. לחפס מלגח היו נקילין ד ומנהכין בפפס בן ד' לומחים כפחיד מוסכין לח קולם בכעיפה היו לגו מוסרין להבליע לח פפס בן י"ב ולגח פיס כפוחע לרבים מקול בעומת הביריהן בנעימת ניכיס קול מקורין מהכפי': אחרי אחי אמי. פהיס (לו בעקבת מדהם) [כהן] ומי טרפן היה כהן בפוקפחת דכפוחפ מעפפ נרבי פירפן מקדפ פ' כפיס בפכי בלירהה כדי להסכיל בחפוה: לדובן. (פמורים לים הביר לחר עבודה היה בפעם כיקוך היו וכיכ היה מעיך בעבילוחו כפיס בפעך לחתו פיסה ומי מרפן עלה לחר הלי לו להכיה בחליל ופחר כלי ביר פפכל כפכיס בפס כדפחרים בעריכין) [לבעך בירכם כפכיס]: ואינו מעמיד על מדותיו. לבפוי לינפ פפח יפחפפ ני לפכוקפ:

כהדרשיא בן ד' אותיות הכתוב מוסרין אותו כדי שיא פי.
פרפ"י קרילתו ככתיבתו ופיחתו חכמים פי עכיל ול"ל דלולי קרילתו ככתיבתו פכל יודעין נו ולול עפיחם חכמים לגבל פיחתו על פכתיבה והקרילה וכיכתו לין כל לדפ יודע מלגח עיי קבלה ומקיחת חכמים וכן רבה דבעי למדכיים בפרקא לפיחתו קחתר וכן פפחע מפרפ"י נפרין לגו שוכרין לגבל כפפעים קרילה וכתיבה לה פיין דקפה דהכל יודעין נו ומקיק לעלם כתיב דים להחעלם פיחתו ונפ קרילתו ככתיבתו לקור מדכתיב זה פוי חפ זכרי כדפפוך ומכלן שודעה רבה והחתחה מחזקה לחתן דקפי נחיכים נחחזיקו נפוך פפפ ופפיחתו נפחע ליחכים ויחתר מפפה חפ פפ דנרי פלין מוקרים לחפ מפי חכפ לו פפכלגיד לית פגן לפכין הדנרים על עקרן ופלכן פרי פפ דנרים נדויים פלנפ והיה נכלל מגלח פכים נחזיק פלח פכלפפ וכפוקפ פפחזק פלקפחר וכל מי פנירו לפחות ולחי לפחות נהפ רבה לחי לו לייפר חלי

לגעלינים

מצמלים: כתיב זה שמי וזה זברי כי נבחב ב"ה ונקרא באיד כו'. ולעולי נעלמה דסיט נעמיה לנגל נעמיע נקרא ככתיבתו ניים והכוונה כי נעמיה סוא מדה הדין סוגו נמיתוק מרחמים כגרילתו שמיתוק מקציה מרחמים והדין כמים ניום נחל מי מלמים נר ועיב הכתיבה שם מרחמים והקרילה שם הדין לנגל עמיע סלו רחמים ולה יסיה שמם שלם קרילתו ככתיבתו דעמיה נקרא מדני מחות הכרה מדיה על הדין שעיב נקרא ליה בסוא יום הדין יום הזכרון ושם מדני מחיה על זה לי סוא ליה ו"י סוא יוד ועיב ועיביה עלה ין שמחתן " יוים שנין ליה ליעיב הם יתי הדין ועיב נעמיע שסלו רחמים יסיה זכרו ניב מחיל סקרילה ומכתיב סלו לרחמים ושם נעמיה מחכיר הוסה נשפלתו יסיה מיקר שמה על מרחמים ליה לה לעקורה שסיל שכתיבה כמים נמור ליה זה מוכה שכתוב לנקו כי נשמלתו דסיט ביסיה מדיקים וחכמים נלב נהמלתו ככתיבתו לנגל קרילתו ליט כן חלה נשם לחר והול שסם נחיזו קרוב לגיו כקרילתו שמות מדני היכל שסיה (נקרילה דמקדוה שם ליד שם עלמם מקדוה שם יום) דזיק: בן י"ב דוו מוכרים אותו לכל אדם כו'. ים לדקדק סא לומרינ לעלם כחיב ואין שנעל לחלק בין שם של ד' ובין של י"א נשמיי לעיל (דלעלם כחיב דסיט) פיחסו של שם שבא מילי דסיו שוקרין לכל אדם כחיבתו שם י"א דלא ליו נקלין בו כל אדם ניט קרילתו ככתיבתו הלי דלקור נם בו מדכתיב זה שמי עד זכרי דלק בין זה שם לשם נשם של ד' יולי שהיו עוסרין לומו לכל אדם סיט לכבודי ולפילו סקרילה ככתיבתו שלא דשרי נמקדם בנרכם הכסכי כדלעיל פ' לית ושמו לה שמי שמי כמיומר לי יסל לק בנצלין כו' וכדעיתי מקך שנבע דלי מדשן עליתי לחר לחי שני לדוכן כי חלל ניב כו' וקיק דשמעו לבעלן ליה שסיה קרוב לשלמן בית שכי סיו שנרכין בשם שמיומר ולחן לשנרך בשם ויסשכר לחלק דשחם בשלר כסני קלור דשכתב לחל סכת בכיב ליתי שלם סיה מוכע וקיל: שם בן מ"ב אותיות אין מוסרין אותו כו'. שם דלעליכן בריש חלק סהובם לה השם שלושיעין לין לו חלק לעולם שנאי שיק דעיו שדוסו שנייב לוסדי ושנשם בו שם שלול חמן ועיש שנור נם בשה ליתי נדול סוה שלחי כי שלין בו לחם שנודות שלו השם בן מיב שקור ניול נם בשריבי ועדם שלושים דשניע הכל אלא למי שענעוע כו'. דסיט שליט מנלם לומו בשרשעים דשפילו להשלמד לשקר בשרשעים כדלעליכ שיק דעיו נבי ליה בן שדיון שכשעם על כך ניב כל מי שניול לשלות ענער בשמים שלה לבי דשחם לשבד נזה נם שעשיב ודיק:

מן זעיר"א דוה קא משתמיט מיניה דר' יחנן דדוה אמר ליה נסיב ברתי יומא חד דוו קאזלי באורחא משו לעורקמא דמיא ארכביה לר' יוחנן אכתפיה וקא מעבר ליה אל אורייתן כשרן בנתין לא כשרן מאי דעתיך אילימא מדתנן עשרה יוחסין עלו מבבל [ונר] אשו כתני ליי וישראלי כולה: סליקו כי היבי דאשתייר

מדני אשתייר נמי מדני אשתמיטתיה דא דאיר אלעזר לא עלה עזרא מבבל עד שעשאה כסולת נקה ועלה עולא איקלע לפומבדיתא לבי רב יהודה חויה לרב יצחק בריה דגדל ולא נסיב אמר ס"ט לא קמנסיב ליה מר אתתא לבריה אל מי ידענא מהיכא אנסביה אל אמו אנן מי ידעינן מהיכן קאתינן דלמא מהנך דכתיב °נשים בציון ענו בתולות בערי יהודה וכית נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד בשר ודלמא מהנך דכתיב °השובבים על מטות שן ומרוחים על ערסותם. ואיר יוסי בר חנינא אלו בני אדם המשתינים מים בפני מטותיהם ערומים ומנרף בה רבי אבהו אלא מעתה איה היו דכתיב °לכן עתה יגלו בראש גולים משום דמשתינים מים בפני מטותיהם ערומים יגלו בראש גולים אלא איר אבהו אלו בני אדם שאיכלים ושתים זה עם זה ומדבקין מטותיהם זה בזה ומהלפים נשותיהם זה לזה ומסריחים ערסותם בשכבת זרע שאינה שלהם איל היכי נעביד איל זיל בתר שהיקותא כי דא דכרקי בני מערבא כי מינצו בי תרי בהדי הדדי חזו דמיידו דקדים ושתיק אמרי האי מיחם מפי אמר רב שתיקותא רבבל היינו יחוסא איני והא איקלע רב לבי בר שפי חלא ובדק בתרי (היכי בדק) [מאי] לאו ליוחסים לא אי שתקי אי לא שתקי אמר רב יהודה אמר רב אם ראית שני בני אדם שמתנרים זה בזה [שמץ] פסול יש באחד מהם ואין מניחים אותם לדבק אחר בחבירו איר יהושע בן לוי אם ראית שתי משפחות מתנרות זו בזו שמץ פסול יש באחת מהם ואין מניחים אותה לדבק בחבירתה: דדוה אל ר' יוחנן נסיב ברתאי. ולא סיה חמן נם מפני קטנה מלי ושל סיה מנגל: אורייתן בשרן ברתין לא כשרן. מלמידי לחה ומתני כשרה לך ומני ליך חמן: מאי דעתך. מלמה מחוין נגל מוומנים דחמן עמיה יוחנן וכי וקטר לחם שעט על כל הסבולים: מהיכא נסיבנא. לי זו חמה מיומנת: זיל בתר שתיקותא. מלל לך מפשה מחקניה שפשה נכי מריצה שם פקולין ממוך פקולן שסד סוסנין מהם נמיו ליצה והחזיק נמריצה מיומנת דנגל סיט מתיקותא מסוך שם שחקנים סחזיק נמיומנין ליה הנח לנחוך נגנל ליט טוך לחל נשחקנים: לבי בר שפי דלא. שם שלים שפי חלא שופה מוען כמו שפופה יין לחמרים: ואין מניחין אותו. מן הסמים נידנה נחנת הסילו מן הסמים מריצה ניכיסה:

מדרשיא אל אורייתן בשרן בנתין לאו כו'. מדמם לסו עיים עיים פיק דחם חיים עם לחם נר שם לחם סוחם כשם שמיע כי עם לחם סוחם סיו כשם כי וקל: אל מי ידענא מהיבא אנסביה כו'. יש לדקדק שא רב יהודה נגנל סיה ולימא נוסים קלור לעיל מסוויה דמוחל לי מיקה לנגל ויש לניסב דלמ

עין יעקב

פלין כלן חשם זה: אורביה לרי שנשניע. חשני דעיו שלוכניה לשבחים חכם ושחשם כשלעני מוכיח כי שנלא שחשה יהני מלמיד חלניה שר לשני להשחשם נו כיב מלשניע כשלעל דשבחים כשנל חלק זה שחשבים נחי שנשה חלשם על כן לשל לוריישם כשון וכו': אוריייתן כשרין כשתן לא כשרן. כי שחוים שחלנא לנה כשלשם נרשה מי שחשבים על שקר; כי יהנור ליה חם כשו נלשה נה לחם שיחם לי שכחי ושן שיבל ניבה ריש שר שרשה: דלמא שחן ושנית השכנים על אנשו שן, ושניע דקיל לחה חשה כניב בניים כי חולין רוב נשיולם כשנל ליה שכל שחני שחלניהן בשחשין זה לשה בקניטה: כי הל דעיק בני שנכיל. חיקם בני לין יסיבל שם שיקה לנגל ליב לם שנשרן זה כשה יהני שם שחן שבל נלחם שם ושעון סיחום כי שנושן שחלה שחשיב נשל קלור שחקיבה ליט ישנו שלחני הלא שני

כנל

עיי רחמן דנפשיה ניעי מחמת בצבע מיומסן היו מיע סיס מסם
דמחמו זקן מיעי עזרא סהיס כמעט סם מחמת סמם עד כי יודע
מחעדכו נסם פסולים הסמוכים לבצע דיס לו גבול ליימים כדלקמן
וקיל: ובית נבחי ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר כי.
דמפיל מכעים לקיע דמחן דמכשיר בין בפניס בין בפיע מכשיר
כדמסיק פי סמלן ועיל דמפיל למלי דקיד סהם דלא מכשיר
מיל מכעים דקרא ליק ליס כלל דהד בעיטה מחר הבעל ודיק:
משום דמשתינן כי. קכמ עניות לחמר סם בפי נסם בסם
דמסמיכין בפני עטותיהם עכועים ניע סלי שכעת דיבעו בחסם
נוגים לה סיך ליס וקיל: אלו בני אדם שאוכלים ושותין וה
כי. מפורש סם לוכלים כרים מלחן בי והבומים בעזרקי יין נשר
מחוך לגו חעמנים מחוכלים וסומים זה עם זה כפוחיסם יעומו
לזסם בפיסם ומקריחים ערכומם בפיו בחיו סלסם מחוך סהם
מחניפין כפיסם לזסם לחן לגלן סיחעצמו כפומיסם כעיס בני עדם
ולגה סלוסם לחכמים מבין זה סגה סחעצר ועיין סבי"ו מקריח
כעיס פרק רעיק דסי"ו סחקריח לין רלוי לה וח ולד טלר מעט
וקיל: זיל בתר שתיקותא כי. פרס"י מחוך פקולן סהיו פוסקין
מהן כעני לימם עכיל ודוחק ויס לגלד בהיפך מחוך שהן פסולים
יהיו להחזיק במריבה כדי שלא יגלם לו בעל מריבו לח פסולו
ויס לפרש דדרך בעלי מריבה שכיון שחזל בחביבו ואומר לו פקול
מה ופעמים סהאחד מחכחם כי יהא סחביבו יאמר לו פקול מה שעליו
הוא מקדים עמהו נאמר להביבו לאחו פקול ויס כל הפוקל בעעהו
פוקל כדי שלא יאמר לו חביבו לאחו פקול ולכך אמר הכא הלי דלא
קדים לומר להביבו פקול מה שלא דקדים הוא פיוהם שפי
מחביבו מחיל פקול מה דאם הים גו לאחו פקול הים הוא. מקדים
עלמו לאמרו להביבו דכל הפוקל בעעהו פוקל ודיק: אריבל אם
ראית בי משפחות כי. נאמי בני אדם כדקאמר רב לוכח לגיעה
דנאנם שנאה ביניהם עיי סוס דבר שפגע אחד מבד חביבו אבל
בני משפחה אפי בכל בני משפחה זו מחבבת עם בני משפחה אי"ת
ליכא נעשות שלא דעת הבעים אין מכיחין כי וקיל: *בבל ב
מישן מיתה בדי כי. לאחי דאמרין פרק הבעל דמעכין אין
כדי שלא יעשו בו הי היא בבל בריאה כי כולא כאבועה וקיל:
ובולן לפבול בים שגלו כי. פיבס"י אפילו לגיד דלא סוי מחבר
פגום מיסא כי עכיל ובפי פיבס"י שם ביחא עפי דגיע ליכא מחבר

שם סהן בכחבו ובשם בי מחוחו לו בחו כי עיש ודיק:

מה *ותלת עלעין בסומה בין שיניה א"ר יוחנן זו חליזון
יב עב ודהרייב ונציפין שפעמים בולעתן ופעמים
שם פולטתן *ואידו חיוא אחרי תניינא דמיא לדוב תני רב
יוסף אלו פרסים שאוכלים ושותים כדוב ומסירבלים
כדוב ומנדלים שער כדוב ואין להם מנוחה כדוב רבי
אמי כי דוה חוי פרסי דהכיב אמר הינו דובא נידא
אל רבי ללוי הראיני פרסים אל דומים לחיילות של
בית דוד הראיני חברים אל דומים למלאכי חבלה
הראיני ישמעאלים אל דומים לשעירים של בית
חכמא הראיני תלמידי חכמים שבבבל אל דומים
למלאכי השרת:

ותלת עילעין בסומה. מיס (סרחסום) [סמכים] סמוחלח
דכיחל כמיע וסיס נגל: בסומה בין שיניה. נסחם מסמע
מלי ב מכפים בין מיכים מסמע סמוטמח מעמין: (ז חליזון ודהייב
ונציבין. סם נעמית מסוכם מקומם סס סמסס קמחיב עמית
סמעגים דרך סם): בולעתן. מוקדם עליסס: ומסורבלין כדוב.
נעלי נמר לבון שבי וסוחן סיח ונעלמח מני מעריך קטן מקרבל
נבמר סמלוגם נמר כקרבל: דוב אין לו מנוחה. כספרח קסור סולך
ונח סמיד בביטוחו: דובא נידא. הוא סדד: הראיני פרסים.
נעל מבלות ושוניות היס לי וקחמר ליס רבי מקול לי פרסיס לחם סן
דומין: כחיילות של בית דוד. נעדיס: חברים. לחם הסחוכם
לפרסיס ומסחיסים הם ושופיס הם יוסר מפרסיס: לשעירים.
מלוגעים סמוריס וחוריס לגדיס: דומין למלאבי השרת. לנעמי
לבים ועשופים (לבים) כמלאכי השרת דכחיב והיה לנום הנדי
וסבי מני לחריך בפרק בית בעי על רבי יהודה סהיה מהעיק [ושנב]
בקדיבן סעטיילין (סעטיירין) ושעיה לעלמך וכחי ובנדיים מני
לחריך מהן מלאכי סבדה רבבן ולחלי קרי לאו כמלאכי השרת אלא
דעטיירין כמלאכי סבדה בעלמים מלוגעים מיס:

מדרשיא תנייא דמיא לדוב תני רב יוסף אלו פרסים
כי. ועיים זה נקרח אף על פיס כל מבלה דוביחל
כמפורש פרק יים עיש: הראיני פרסים דומים להיילות של
בית דוד. פרס"י לעבן גבורה דעשיהם מחילה בים ודר הבמים
אבוה קפי סמחל ופפרסיס לחריך לעיל עבדה קבן גבורה בלו
לעולם בי כחיב פרסים כי: הראיני חברים דומין כי. עיין
פרס"י ונעיך פי' סהם סמרין כל פרסים ועיין בחוספות פיק
דסבחה בלחך זה: הראיני ישמעאלים דומין לשעירים כי.
פרס"י לעבן מלבושים שחורים. והראיני תיה כי. לעבן מלבושים
לבנים והוא לשון סוף סה לו לחלוח לבחירים ממחיקין בבגדים הכשר
גם סה שחביא רליס להיא מרבי יוחן בי' לעעלי לאו מבבל היה
ובחוספ' דפיק דבחה ניחא שחבחבו בן בני חבירים שהם כחורין שרחבן
ללחח בחמרים וכולה לפרס דלעבן בקיוח מחיה קאמר סרחיב
ישמעאלים דומים לבחירים חבבים חכמה דחין מקפידין לבקיוח כלל
ובין שבבבל דומים למלאכי השרת שהקפידים בבקיוח ובחיב בחיה
דלחבור לחעלו להיות בדיים מחבחחם השחכמה ודיק:

כי רזה ניחא נפשיה דרבי אמר הומניא איבא בבבל סא עם
כולה דעמונאי היא. פסנריא. איבא בבבל כולה
דמסראי היא. בירקא איבא בבבל שני אחים יש שם
שמחליפים נשותיהם זה לזה. בירתא דסטיא איבא בבבל
היום סרו מאחרי ה' דאקמי פירא דכותי ואולו וצדו בהו
כשבתא שמתינהו ר' אחי בר יאשיה ואשתמד. אקרא
דאנמא איבא בבבל אדא בר אהבה יש בה "היום יושב עם עיב
בחיקו של אברהם. היום נולד רב יהודה בבבל דאמר מר
כשמת ר"ע נולד רבי. כשמת רבי נולד רב יהודה בשמת
רב יהודה נולד רבא. כשמת רבא נולד רב אשי ללמדך
שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק בחחו
שנא' "וזרח השמש ובא השמש עד שלא בבתה שמשו מלא ס
של

של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי שנאמר ויגר אלהים טרם יכבה ושמואל שוכב וגו':

כי הדה ניתא נפשיה. מרקם נפתוח נמיי: הומניא. עיי סימן וכל סהך כלהו מקומות כימהו: בירתא דמטיא. על סם סעמי מאחרי סמקום ומיהם רבי חילף סהי: דאקפי מירא דכותי [ואולו ונדו בשבתא. חלף סניגר דניס הדנה והלכו ולחן]: דאקפי. חלף כמאהרגמין וילף הנרגל וקפף מיזגל: מירא. נרימם סעמרים לקבל רבי ומלעיז ניגר: ואישתמיד כמחמדו: דהום ישוב בהיכלו של אברהם. יש מה סיה חליב לן זה רב אלא מנחלמוד ומלה דסלי יהנה בחיקו על לחברסם לניה מכהם לנרים עולם וסה רב אלא בר לחנא סחלריך יוחי הרסם מסוחה רבי חד דחהם לחכוחים ניחי רב נחתן בר יהחק כדלחריך נגיב: עיב מיהם רבי: ותהוף מיהו נחם ריי דהכי רב אלא בר לחנא בר לחכנא הוי:

מרישיא היום יושב בחיקו של אברהם אבינו כו'. מלה חיק נחלי

על לחברסם דיהל סהכה רב אלא בר לחנא לנא לגיב דלחברסם הוא סהכיקו כחיב לחברסם רוחה וכל סהכוכ לגיב חס נעל נכויה ערלתו מנשקר ניס וחן מכיקו ולפי ענו ניהם נכוכם לנריה מילה חלה סחיק לחברסם סיחוא לחחן סהכוחל נשלם וקיל: שאין צדיק נאמר כי. דלפי פשוטו לח סיל למוכחב רק חד חחם ולח חחם ולח סחחם אלא חחם ואח סחחם ואח לח חחם סחחם ואח לח חלה לר חחם ועיב דרשוחו דכחם דקרח רחה על פני לוחה ארחחם על חלריקים קחיידי דעד עלמ כחחם שחחם על לריך זה ירחה חחרו של לריך חחר חחלים ניה ולח חקיחו של לריך כחחם כולף חחרה לריך סכני וקלי חני חחיר דלעיל ניכים דור כולך חחד נח גר דחייכו לריך זה חחם ולריך זה סלר חיר ועייכי

ממלי קרח וכר חלהים חחם גר דלפי פשוטו חחקרח חשרים כדלחריך לקחן נפרקין וכחולל סוכב נחיכל פי וחלה לון שיחם נעזיה חלה למלכי ניח חד נלבד חלה חי חלהים חחם יכנים נחיכל פי וחחולל סוכב חחקרח ועיב ריבו חכח דלכך נכחוב וחחולל סוכב לנר חלהים לרחה חי חלהים סיח חכחחם כחיב כי חלהים כחחם חלה חחם יכנים סייב חחם חכחחב חלהים חלה חי חלהים חחם יכנים ב

מממונה ולכך הכריז עליו רועים מודדום הוא ומיטו כתן מלא עגד
מפורש כמומלא ודיק:

שם **תניי** ממזרי ונתיני מדורים לעתיד לבוא דברי רבי
יוסי רבי מאיר אומר אין מדורים אל רבי יוסי
שמות כג ד והלא כבר נאמר °חורקתי עליכם מים מדורים ומהרחם
אל רים כשהוא אומר מכל מומאותיכם ומכל גלוליכם
ולא מן הממזרות אל רבי יוסי כשהוא אומר אטהר
אתכם הרי אומר אף מן הממזרות בשלמא לרבי היינו
ערכין ג ד דכתיב °וישב ממזר באשדוד אלא לרבי יוסי מאי וישב
ממזר באשדוד כדמתרגם רב יוסף יתבון בית ישראל
לזוהצן בארעהון דדהו דמו בה לטובראין. אמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה ברבי יוסי א"ר יוסף אי לאו
דאמר יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אתי אליהו
ומסיק מינן צוודני צוורני:

וישב ממזר באשדוד. יגדלו הממזרים ויתנו עצמן:
בית ישראל ליוהצן. מרגוס של ויבב: דדהו דמין בה
לטובראין. מרגוס של ממזר ומיק ויבב הגם שהים מטבר מגנול
מלט ומגדל כממזר נתחבר גם הוא מגנול מי ויכוגע חלקה להם
תניים שלח נכנסים גיזרו כדכתיב לחם וקנם ונחם גיזרים והלחן
כמלחים הרגם מלד לרמתם וקחמיו וחזל מ' שכני פלמתים הגזרני
ומסמדני וגר: צוורני צוורני. מגזרים מגזרים:

אמר דבונה לין ל' יהפלי בגיולם מיהום כי גיבורי מגזרים ומה גם לגבי שיהול מפר
מפמדני בכגזרים הלרן לא יוכלו להגיד מלכותם עד למעלה ומי יודע
ולולפם מילך יים מפגדים ביהומם ולולי מם מלוחם מפמוד כחם מגיים בלרן עמו לו
חזקיהם על כן מחה רב יוסף בפלי דלמר רב יהודה לחר מיהול הלכה כרבי יוסי כי
מגיב רבה מר מי מלמר כל מפמוחים כרבי קיים יגדים מן יבא מלגיא על רבים מפגד
ופרם מלגלים כמפחים:

מתרשיא וישב ממזר בר בארעהון יהודי דמיין בה לטובראין
סי. כמיסי למרן מלמים מנגול מ' סיס ובלחם דשוו
דמיין גם למכרלין בעם"ז מכח מפועת לגרסם לחגיונך כמיים
מפלוחים לין של יעקי חם מקיים בעכין והיס עקרן כיעקי ליל כמו
מפמחי יעקי בעמ"ז כך יהים מוהר כל לרן מלמים בעמיב מלח
סיהם מפמעה רק בשלם מזם וקיל:

נא **משנה** אין בודקין לא מן המובח ולמעלה ולא מן
ד ע הדוכן ולמעלה ולא מן סנהדרין ולמעלה וכל
שרוחזקו אבותיו בישוטרי הרבים ובאי צדקה משיאין
לכהונה ואין צריך לבדוק אחריהם רי יוסי אומר אף מי
שהיה חתום עד בערבי הישנה של צפורי רבי חנינא
בן אנטיגנוס אומר אף מי שהיה מכתב באסטרטיא
של מלך:

אין בודקין מן המזבח ולמעלה. המחיל לבדוק מאחיו וחלה
מאחי לגיים שהם על מחנה (חיל לבדוק בחם לאי לגיים דכיון

דנפיק שמם על מחנה) בידוע שמיחם שוא: ולא מן הדוכן
ולמעלה. חם סועד עליו שמעד מלל סלוים בחוק לעזוד מיי:
ולא מן סנהדרין ולמעלה. חם סמכה בסנהדרין חיל לבדוק לחם מאי
וכן מיעדי סרגים ובגדי לרקה מפילין בשמיהן לכהגים ואין בריכין
לבדוק מחריהם ומעמד דכולהו עפרם בעמיב: אף מי שהיה
חתום בערבי הישנה של צפורי. עיר סמוכה לגפורי שהגם
שהיה כדאמרינן בעירובין בעיר חרשם שביהודה דסייט עיר שהגם
שהיה כדכתיב לכן ומדמה: בערבי. שהיה כתב בקדי הדיינין
שהיו רגילין ליחם לחם שלוים לחין שהיו מיחתין וסחגין של הקהל
שלוי ופלוי מיחתין הם שלין רגילין בני הסוחה לעשות דין שלוי
מיחם: באיכטרטיא של מלך. בגגי עשהם לה:

פיסקא ולא מסנהדרין ולמעלה. מיט דחגי רב יוסף גב ע"ב
כשם שבית דין מנוקים בצדק כך מנוקים ש"ם ו
מכל מום אמר מרימר מאי קרא °בלך יפה רעיתי ומום ש"ם ו
אין בך. אימא מום מיפא כמש אמר רב אחא בר יעקב
אמר קרא °והתיצבו שם עמך עמך ברומים לך ודלמא נמדבר ד
משום שכינה אמר רב נחמן אמר קרא °ונשאו אתך שמות
ברומים לך:

מכל מום. פסול יחסין ונסנהדרין קלמר דין גחלם דין קטנה מכל
דיינין נעלמא לא כדלקין: עמך. ג' יחסים כמוחך: ודילמא
משום שכינה. סנהדרין שבחתם שעם הולכם להיום מיחסים
ומשם שכינה שלעם נכוחה מלקטו שם כדכתיב ומלגלי עז סרוח
ועד מכל סנהדרין שסם לרון כגון סנהדרין דיחתו מיתן מעם לח:
ונשאו אתך. נרסיק ולית בעמא חעם חלא לסנהדרין דיחתו קלי
וסקל מעליך וכמלו לחך:

פיסקא רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר אף מי שהיה נג שם
מיכתב באסטרטיא וכו'. אי"ר יהודה אמר
שמואל בחיילות של בית דוד. אמר רב יוסף מאי קרא
דכתיב °והתייחסם אז בצבא במלחמה ושעמא מאי אמר ר"ם ט
רב יהודה אמר רב בדי שת"א יבותם וכות אבותם
מסייעתם והאיכא °צלק העמוני מאי לאו דאתי מעמון ממואב
לא דיתיב בעמון. והאיכא °אוריה החתי מאי לאי דאתי ש"ם
מחת לא דיתיב כחת והאיכא אתי הגתי ובי חימא היב
דיתיב בגת והא אי"ר נחמן אתי הנתי בא ובטלה לעין
ועוד אמר רב יהודה אמר רב ד' מאות ילדים היו לו
לדוד וכולם בני יפת הואר הזו וכולם מסתפרים קומי
ומנדלי בלורית הזו וכולם יושבים בקרוניות של זהב
והזו מהלכים בראשי נייסות והם הם בעלי אנרופים של
בית דוד ראולי לבעותי עלמא:

בחיילות של בית דוד. מסיו נחים (נמחלוקת) [נחלוקת] מהם
נחרם ומחרון מלילה ומוח לגון לימטרטים ומסגין נמחי
עמחם

ממחי ומסיו מפורים לגביל. ניל דמכח מביני דיני מכר דמחרי ביהודים לגיל לגן ניב מפחם מגמשה בפשיב ריש מיל בשמו וניל רלן מפיין לעשין
ועיל כדחיתה ביהוכלחי ד' עבים יחסין דכיל מי מחה הלגי לה לעולם לכלום ממחרים שכחר ומי שלא לגרסין האפשוחה מיהם לגרים ניב חה מלמר לי עפיי ומכח כיל
מילר אי מום מלא יהיו מיהרים כיהולל חה כיהם מפחרים לפחם לחרם קרפחים מפיי וכל מקום מלפחה מלמה גדולים מן מפרוים ליב מפי מפגי מפחם: אין בודקין
לא מן המזבח ולמעלה וכו'. כל לגלו כפר מבדוקות מיי ליל ובלר כפר לי דיעל לא דייקי ומה דקלמר ולמעלה היינו כפר פרוס מפול כפעלה יפרים מן הכהגים ובכפחיים
כפיכול ממפי פיים קרוים לגיל שם מלגן וכיל כפעלום לפגרי קי פילי פיים לך מן הפקפדרין ולמעלה לא פמי מפלי כפה: אימא שום מומח ממגי.הלי גם לי יוסף ומגיהר
כיהיפחים פחפם מפגי וכהלחיפה ביכהחה דף קיל פיים פלא פקפחה דפיים פיה פכהר דגם לימחק קפלר פקפה לימחק שום מפגי מלגי מפקיעה קלי ביפגי פפגי ופגיק:
דאמלי לבעותי קלגת. פרפיי מכל לא פיי יודע פמוך מלפחה שם יפחל ולין זי קפגי לפה פפגיי פקפדרין קוף פ' מגהי פיין דף ניב פיל בפלי פביהוק פמל דגם
קוף לגפה יול ניב פפגי על יום פיל מלפה מפגי בפפחפה לך קפה דקלמר פם כפיקן יפלגיפ לי פכפ כר פיכגי דפגי דל לא עפה יפלי מלפחה ולפלגיפ יפלר

ממסמת מלמי ופלוני נחדם מלמי ומי זמירין ליחמן מכל מום כדמפרש מחקיעס אמת לחנחם מעלמות. ומי ליכח לח נרקיס: צלק העמוני. נרחמי נמרים מחב לרחד מומה: דאתי מעמן. ומחניין חלמח לח מקמיד על הגרים: ודא אמר רב נחמן. ממר עיז: בא אתי דנתי. מסיס ככרי תמלם לעיז מל עמרים מלכם ומח מס מקח ממוכים: ילדים. נמורים מז לרחד נחייבתו ולח מז נמיז: בני יפת תואר. כמיס מלקחו ממלחמה כדכמיב ומנחתם חל מוך ביתך ומתוך כך מז מסנים כמעשני הנכרים: מספרים קומי ומגדלי בלוריות. מלחתי ערפס: לבעותי עלמא. לחבל לח מז יהדין מתוך המלחמה עס ישרחל:

יד נד עה כיב יד ס פ"ב

משנה האומר בני זה ממזר אינו נאמן ואפילו שנידם מידים על העובר שבמעיה ממזר הוא אינם נאמנים לא יתיחד אדם עם שתי נשים: **גמ'** לימא מתני' דלא כאבא שאול דתניא כל שלשים יום יוצא בחיק ונקבר באשה אחת וכי אנשים אבל לא באיש אחד ושתי נשים אבא שאול אומר אף באיש אחד ושתי נשים אפי' תימא אבא שאול בשעת אינוסין תביר יצריה

טיהה ג ורבנן סברי כרי יצחק דאר יצחק °מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו אפילו בשעת אינוסין של אדם יצרו מתגבר עליו ואבא שאול בי כתיב הדוא במתרעם על מדותיו כתיב והכי קאמר מה יתרעם על מדותיו וכי גבר על חטאיו דיו חיים שנתתי לו ורבנן (אין מתגבר אפי' באינוסין) כי ההוא מעשה דההיא אתתא דהוה עובדא ואפיקתיה:

ממזר הוא. מטלח לו מחייני כיחוח: אינו נאמן. לקחת מח מלנו ולחי כמר להמיד עליו: ואפילו שנידם. מלח וחלח: עם שתי נשים. מפני מדעתן קלה ומחיכן מחוח להחפחות ולח חיית ז ממערמה שלף סיל מעמס כמוחס: כל שלשים יום. ולד שוחה נמוך מלמים יום חין לריך לכנדו נמוחו להלילו לקבורה לח נחמה ולח נכלינם מלח מחיק: ונקבר באשה אחת וכי אנשים. חלין לריך רנים לנוח חלח ג': אבל לא באיש אחד ושתי נשים. מפוס יחד מלח סיו נחי הקנחם קמוכחם לעיל: מה יתאונן. מס מוטיל חכיסם לחדם לקמוך על כך מלהזהר בילדי כל אדם עסוק מי לריך להיות גבר על מבחיו שחליב יחא ילחי נחבר עליו ויחטילם: על מדותיו. על קוכוחיו הקוחות הנלוות עליו לחכ יתאונן אדם חי. למה יתרעם לחדם על הקוחות הנלוות עליו לחכ

כל החסך מלחי עיקם ממנו מנחתי ל מיס ולח הנלחי מליו מיסה: וכי גבר על חטאיו. הוח מלח חנח לי ונמרקה סלח מ' נמחים: ורבנן. חפילו חבר ילריך כדקחמרת יש למחם מפמטרת שחין בם לחיות ושוין מלמן כחילו טקלין מיטק מה ויולחין לעבירה כי חסות שנדל דסוה עובדא בהכיל לחכחה ולחבוקחים ליחטק מי בחזקה מה למעשה עבירה עם הסולך ממה לקונמו ליל ממחי סוכן ליב ויעק חלח סלם נחלה בחול ונרק רל מיס מנחתי ל כי הסיל עובדא דהסיל חיממה דלחריך בחיק מקונמם על מחם יחבר מדלי עד שמתו ל בניה וסיל לחריסם ממחת מנחלונמה יחבר על מדמים. דסוס עובדא ולפיקחים ליב:

תוספות כי הסיל מעשה דהסיל חיממה וכו'. פריש מעשה בחלה ממה סהיתה נוטה ומחלונגת על קנר נעלה וסיה שם מלם שמי שומר חלי מחר וטוח ל הולך לשחרו ולח מיל לשלה ומחה לוחה ומעני ל וכשחזר מל חיילי קם נעלי מקברו ותלוחו במקומו ולפיקחי' לעשלי ומלוחו שרי לך מלחי נשמת מניעת נגר יכחה עליה לך מקנקשים פי' כי נשוטת וכי לשון שני וכי כדלימת נמיק מעשה נחלה ממה סהיו לח ד' גגים ומת מי מהם וסיתה נוכח ולחמרו לה מל חנכי ולם לחו עיד ישות בן לחר ולח מחקה ומה לחר וכן עשחה עד שחמר כולם וסיל לחיק מעשה מנחלונגם על מחים יחבר מדלי:

[פיסקא] אבל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים שם אמר רב יהודה אמר רב לא שנו אלא בכשרים אבל בפרוצים אפילו בעשרה נמי לא. דוה מעשה ודוציאוה עשרה במטה. אד יוסף תרע דמחברי בי עשרה וגנבי בשורא ולא מכספא מהדדי: ודוציאודו ר' במטה. מחוקק סמיל מסס וקלקל עמס ולסס מיס סיסס: דמחברי בי ר' וגנבי כשורא. סיס סם מסלחי לעסרס:

רב ורב יהודה הוו קאזלי באורחא (אתא) [הוה קאזלי] יז סמ ההיא אתתא קמיידו אילו רב לרב יהודה דל כריעך מקמיה ניהנם אילו והא מר אמר בכשרים שפיר דמי אילו מי יימר דכשרים נינן אנא ואת אלא כנון ר' חנינא בר פפי וחבריו:

דל כריעך. מהר לנסס מקוסמסס: כנון אנן. נהנויס: ר' חנינא בר פפי וחבריו. ר' לחוק ורב כסנח (נפיק ד' ע):

מדרשיא אילו והא מר דוא דאמר בכשרים שיד סר. ולפל דהיו עס רב ורב יהודס עוד חכמים לחרים דחליב עמי

קמיל ליס לרב יהודס דסח נדרך הוס ונעי רב מלמס וקיל: הנך

כה ע"ס **הנך** שביתא דאתאן לנהרדעא אסקינהו לבי רב עמרם חסידא אמר שקולן דרגא מקמייהו בדדיה דקא חלפה חדא מינייהו נפל נהורא באיפומה שקליה רב עמרם לדרגא דלא הוו יכלין בי עשרה למידלה דלייה להדדיה סליק ואזיל כי מטא לסלנא דדינא אפשוח רמא קלא אמר נורא בי עמרם אתו רבנן אמרו ליה בסיפתינן אמר לדו מוטב תיכספו בי עמרם בעלמא הדין ולא תיכספו מיני לעלמא דאתי אשבועה (ליצויה) דינפק מיניה נפק מיניה כי עמודא דנורא איל חזית דאת נורא ואנא בשרא ואנא עריפנא מינך:

אסקינהו. סמים סליסם לפחתם ומחסם נעליסם: בהדי דקא חלפא חדא מינייהו. סמיסם שמרם מלל מי סחזנם מעם העליים לבים: נפל נהורא באיפומה. נפל מוד נגים דך מי העליה מסיו פנים מלימות: וקא סליק. למוטנם: אפשוטי. סמוש ופיקח רגלו למעוד ממקומו ומוזק להחמגר מל ילמו: אמר נורא בי עמרם. סוזיק גמ סמסיכם לחקוף ולגמ לכבוש סדליקם כדי שיחדל מילמו מיסבים מהם: אותו רבנן. מסיו קטוטין פים פם דליקם לכבוש סם סדליקם: אשבועה. וכ מעמם ליסביע מילמ מיומ:

מרדשי"א *סקבא דשתא וינלא. פרסיי פים פם קטוטים מכמי ומפים למוטב סדפסם כי וכהיג לשוח נפסמיק פעמו מיקון גדול מי סחליל ולמיהמו סליל סנהמ דינגלא דלא מיקר סדלקה תעדוך מי ברינגלא ממם ותקר דכיק פחוכלין סחוסק ופנלן ממלחמי מזיחדין כי עכיל פיפ: נורא בי עמרם אתו כ'. ולחי דפס הניפ סדליקם נגיהו כפרסיי לחבל סום ולחי נחסגן על סום ויללייל כדמעיק דחלחי לם טולל נב מעמם חפיידל קקר משיו ופכין דלפנגיים מל דיטוק מיפים כי כעגין פלחמו גבי נועה בלמוד מ' כ' סהיה מכעב לילה ונקרא ילמו דעביהם טולל כי שוי מפחם מחוסם כן ילמו דעביהם סום מחוסם כמו פכחוב גבי לחחב והזעטם ויהלו מקוסם דלחחב לים ומטן פיפ ונעפחם לו לחבל לטחוח אוסם לחחוש ולחוכו שוי גילי דעביהם כחם בפעוחם חיפ לם סום ולחי נפרוי ולחי עדיפנא מיכך וקיל:

נו ע"ס **רבי** מאיר הוה מהלוצין בעיברי עבירה יומא חדא אידמי ליה שטן באתתא ברך. ניפא דנהרא לא הוה מכרא נקט מצרא וקא עבר ואזיל כי מטא סלנא דמצרא שבקיה אמר אי לאו דקא מבריזין עלך ברקיע הדדו ברבי מאיר ותורתו שויתינהו לדמך כתרתי מעי. ר' עקיבא הוה מהלוצין בעיברי עבירה יומא חדא אידמי ליה שטן באתתא בריש דקלא נקטיה לדקלא וקא סליק ואזיל כי מטא לסלנא דדקלא שבקיה אמר אי לאו דמבריזין עלך ברקיעא הדדו ברי עקיבא ותורתו שויתך לדמך כתרתי מעי:

מהלוצין בעוברי עבירה. לשון סנקל סום להתנגר על ילמו פס סום מלם: אידמי ליה שטן. דסום ילפיע: ברך ניפא דמברא. לגד סנכי סמעבר הניס: לא הוה מברא. קפיפם סמעברם: נקטו מצרא. חנל מחום מסמם הכסר מל מפסו ולחחון גו לגמ על דף קלי סמוטל נחחב סנסר: שבקיה. ילי לגי מלילי:

מרדשי"א אי לאו כרי הזדרו בריים ותורתו כו'. ריל וחלמי סילפיע סולם יוסר ננדולים כעיפ כל כנהל מתביע ילדו נדול חלה סהחוזים מנגע ומלגה מנכת מ"סדין ומלגם מן סחפס כדלמריק מ' כיפ סעל עיפ וחיק:

פליטין הוה רגיל למימר כל יומא נירא בעיניה דשטנא יומא חד מעלי יומא דכפורי הוה. אידמי ליה כעניא אתא קרא אבבא אפיקו ליה רפתא אל יומא כי האידנא כולי עלמא מנאי ואנא אבראי עיילית ותריבו ליה ריפתא אל יומא כי האידנא כולי עלמא אתכא ואנא לחודאי אתיתה אותבוה אתכא והוה מלא נפשיה שיחנא וכיבי עליה וקא עביד ביה מילי דמאיבא אל *תיב שפיר אל הבו לי כסא ידבו ליה כסא אכמר שדי ביה ביתו נחרו ביה שקא ומית שמעיה דהדו קאמרי פליטי קטל נברא ערק ושש בבית הבסא אזל בתרייה נפל קביה כד חזייה דהדה מצטער גלי ליה נפשיה אל מיט אמרת הבי אלא היכי אימא אל ליפא סר דחמנא ניניעך ביה בשטן:

נן ע"ס קלנו כעיין שהם כעיפים ומוסרין מיפ ע"ב

כולי עלמא אתכא. על המלך לאכלן: וביבי. ולכין סמולילין ליחה חוומקן: תיב שפיר. שב כסוגן מלה מחלקס: ידבו ליה כסא. ומגו ליה סיפ: אכמר שדא ביה ביתו. סמלך נשמם לה כיפו ליחה היוצה מן סרילה לחמרים מיפיל גלגיו: נחרו ביה. נעיפו בו: שקא ומית. סום סמוך עלמו סמום: שקא. הלקיה כמו מקל: שמעיה דקאמרי פליטי קטל גברא. סמפיע [לחכמי ביפו] קול יוצא מעחן למוחרים פליטי קטל נברא: ערק. פליטי כלחנו מנחים עליו סנפי סמלך להרנו: משש. מחנא: בבית הבסא. מן לגיי: הזייה. שמן לפליטו דמלעגר: מיט אמרת הבי. למה סוחנא לקלגי: אלא היכי אימא. לחחוך ילגלי מלה מחניחי:

מרדשי"א אידמי ליה כעניא כר ביץ גוואי בר ביץ אתכא ואנא כו'. כי זה דיכו של חילפ"ל כמיפ פרק החליל נחחלה קרלו הלך ולנכוף קרלו מוכח ולנכוף קרלו לים כפרקי שם וכן הכא נחחלה עכ סולך ונחרלי נרחע כוחל על פפחחים ולחיכ כלעגיע לחכמ: אזל בתרייה נפל קמיה בדהזייה מצטער כו'. לגי דעמ פליפו פהיפ זה בן מדם

עין יעקב

שלחו מפגבר שלא יעבור לו יום פפיפה: הבך שביישם ולפחין לנפרעם. ופ"ג שלינו בפ"ב דכתובות דף כ"ג ומי שביישם ולפחין לנפרעם פום ב' מכות דשנינן ביפי כפחן כ"ם: אל כפשפחך. פיפ כמה שבלים ליפי ישיפר מעיים ופל זה פ"ב מעיים כפחי פלחו כי פיפי הלה ליפנם כפבפ"ל ופפי ואנא כשרא. לגפי קרי פלחו כבר פפוא כקלו בן פל פם פוסו פיפפלפיק בגרף ופפעם בפי עפה פיפפם רישם ופפלפיק פרפלה פילני פפנבר שלא יעבור לו יום כפיפה: מקבא ושפא הגלא. פיק פיקיי ופפרפפם פ"ל פלי ופפלפיק בפי פרפי פפיפים בכבל פה פפפפק פרפל בנבר לפפחיק וכל זי בן נחק לילי הפפבלים ופפ"ג: רבי שפי פי פפלגן כפחפי פבריה. ולפבר דפל זי נפלר ופפם פל פפלגלו בן יפחקו פיפרפיפים ופפילו נפשרי שביפם פק לפפלגלן לבן קפפי הפ"ם פיק ופ"פ כל פפפלגלן כלפר פיפם כל לפ"ם פל פפלגלו בפרי פפבים ופל פפלגלו: ההדרן כ"ת ופפלגלו. לפי פר' שפי ופ"ג פי פפי פ"פ לא פפ לפ פפם לבן גם כלפגו שגם פפם פפחפ פפ"ם כי פוא פפלגלו פל פפלגלו: אזל בתרייה. עין כפרפיפ"ם דלבן פגלו פפוא פפלגלו פפ"ם כי פוא פפלגלו פל פפלגלו פפ"ם כי פוא פפלגלו פל פפלגלו פפ"ם כי פוא פפלגלו פל

ומיהו כגון צניעה שנהגו פרק בעיר פלונית שאין מכירין בה לפסול קרוב פלוני אחר ולא יהא מי שאין מכירין לו מסתפר דמסתמא כבר נסתפר ולא חיישינן שמא לא נסתפר ולא נטל שפמו ולא נתגלה שפמו ונטל קרקפתו ועיניו וכך הוא מלשון גיטין: לימא מר דתנא ניתער ביה פי. דמשמע מדלא קתני ניתער בו ישמעינן דאין לדקדק מהיכן ניתער ומכן שמעי על שיש לומר דתנא פי של מכן ניתער בו ולא מלינו מקלט ודיק:

רבי חייא בר אשי הוה רגיל כל עידן דהוה נפיל על אפיה הוה אמר הרחמן יצילני מיצהד. יומא חד שמעיניה דביתהו אמרה מכדי הא כמה שני דפריש ליה מינאי מיט קאמר הכי יומא חדא הוה קא גריס בגיטתיה קשטה נפשה חלפה ותנייה קמיה אמר לה מאן את אמרה אנא חדותא דדרדי מיומא דבעה אמרה ליה אייתי ניהליה לדך רוכנא דריש צוציתא שוור אול אייתה ניהלה כי אתא לביתיה הוה קא שגרא דב תדו תנורא סליק וקא יתיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר לה הכי ודבי הוה מיעשה אמרה ליה אנא הואי לא אשנח כה עד דיהבה ליה סימני אמר לה אנא מירא לאיסורא איכוני כל יומי של אותו צדיק היה מצטער עד שמת באותה מיתה דתניא "אישה הם" וה' יסלח לה במה הבתוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתה שותה יין ומביאה למתים:

דפריש מינאי. ממתם זקנם ושם ימלינו: קשטה נפשה. מתכשטים נקבות כדי בעלים ומפרכסות: הלפה ותנייה קמיה. עניים לפניו ומנפח פעם פעים: אנא חדותא. שם זכות כעין: "דדרדי מיומא. מחזקי היום הלזה: צוציתא. עוף קטן מצוצפ הרקל: שוור. קטן: וקא יתיב בגויה. להגיע לתוך עגלו: אישה הם. לריכה קליחה: במה הבתוב מדבר. מאחר שלימים הפרם ושם מחכלה נהיתר אכלה ושם הוא זה הכליתה: והוא שותה יין. מזדים ואף עים בנהיתר כיון שהיו לאיסור מחמת לריכה קליחה:

מרישא דרחמן יצילני מיצהד פי. מגם מחחיל הכל בידי במים תחן מימלה בחים מיט הבא לסבר מפיעין לו וכפ"ש לחגיגה בפ"ק לחמלה הקנים שחוד תחן יכול לו פי פים: כמה שני דפריש מינאי מיט קאמר פי. פיפ"י דפרים מיכף מחמת זקנה ושם ימלינו עכיל ריל עד שמחת הוא פנים הא דפרים פיפ מחמת זקנה הוא ולכך לא קבעה עלמה כל לחתם כפנים לפני המחת דשמשה מיפים להחפנל להליעל מילפ"ל מי הוא פרים מפום זקנה לא הוא לריך להחפנל ופיפ קאמר הכי ולכך לחתם מפחת נקבה עלמה נפכיו וק"ל: אישה הפרם וה' יסלח לה בי והיא לא ידעה שהפר לה בעלה פי. בקרקי קאמר ושמעם מפרם לב לגבו ומפרפים לחזקם פני כמיב וכי יקלם לם

ומיהו מי לחר מפמרים כמו מפיפי מחמם ולחפחר דלפ לחי קרקי דפכחי נפשומה פכמו פי קרקי וכי יקלח לם לייני נעגין לחר מחם עלמם עגרם ולח הפר לם כחב ולחחזק יקלח לה פי לחבל נהלי קרקי דפשומה משוחם פפי לחפם ספרם וכי יקלח לם ופפמע לחר ספרם וקבל:

רבי עקיבא בי הוה מטי לדאי מסוקא הוה בבי אמר גם ומה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תורה צריכה כפרה וסליחה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר עאכ"ו כיוצא בדבר אתה אומר "(והוא לא) [ולא] ידע ואשם ונשא עונו כשהיה ריע מגיע לפסוק זה היה בוכה ומה מי שנתכוין לאכול שומן ועלה בידו חלב אמרה תורה והוא לא ידע ואשם ונשא עונו מי שנתכוין לאכול חלב ועלה בידו וחלב עאכ"ו איסי בן יהודה אומר והוא לא ידע ואשם ונשא עונו על דבר ע' ידוו כל הדוויים:

כל החזיים. כל פים להם לג לדחוק ידוו פל זפ פחים מחכוין ריש כהן כפילם שן:

מרישא כי מטי לדאי מסוקא בי לאכול בשר חזיר פי. נחידך קרקי נקט ריע מי מחכוין לחכול שומן פי דקרקי קומן נבי מדיים הוא נלוי וכמוהו נפר מזיר לחכל הלי קרקי וחחל לח ידע ומפפ בו נקרקן לחיי דלח נח רק על חיבי כריחות כמו חלב והכחח כיחח דלילעריהו פבי מרי קרקי ומפום דלילן פרים ולחלי דכדריפ דלילן רק נלוי יש לו קלימה חבל חלי דחלב כמח שומ ולילן לו קלימה רק נקרקן חבל נמ"ד דכזיל מיחי נם נקרקן מחריחת מבל דחזיר והולרך פפ לעשות לריכות מחרחי מילחיה דל"ע: איסי בן יהודה. אומר פי. נמ"ד דג ריפ קחמר דלילי קחמר דקרקי לחיי נב' מחיכות לי בבל חלב ולי בבל שומן וכיוחל לפ"ז פחמל עדי"ז יחה כל החזיים דריל עדי"ז פנקנם לילפוקי יש לחזוי פלריך כפילם שן חבל לח נחחיכה לי דלח נקנם נו לילפוקי כלל וכחנו מוקפוה פפ דחכלי ד' ד' ו' ר' ריפ יידע וילפפ ויכפח:

"רב אחא בר אבא איקלע לבי רב חסדא חתניה שקליה לבת ברתיה [אותביה בבנפיה אול לא סבר לה מר דמקדשה אול עברת לך אדרב דאמר רב ידודה אמר רב ואיתימא רבי אלעזר אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר במלוני אני רוצה] מר נמי עבר ליה אדשמואל דאמר שמואל אין משתמשין באשה אול אנא כאידך דשמואל סבירא (ליה) [לי] דאמר שמואל הבל לשם שמים:

[לא סבר לה מר דמקדשה. מן לחכי יודע פפיל מקדפם ום לו לפחמק מחלם פים]: הבל לשם שמים. ולין דעפו מחייפ לחיפה מיפוה מלוה לחיפה קיפה ולפפוה קופם חפ לחמם כפלמי מחנב פם נפפם:

סנב

Digitized by Google

תוספות הכל לפם פנים. ונכל זה פנו פוטרין מכאן פלוי מפחמנים
נגמיים:

יד סב **משנה** רבי מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו
אומנות נקיה וקלה ויתפלל למי שהעושר
והנכסים שלו שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות
שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות אלא
הכל לפי זכותו (של אדם) ריש בן אלעזר אומר ראית
מימיך חיה ועוף שיש להם אומנות ומתפרנסים שלא
בצער והלא לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש
מיט בגמרא את קוני (ומה אלו שנבראו לשמשני דם מתפרנסים
שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני) אינו דין
שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי
את פרנסתי. אבא גוריון איש ציידן אומר משום אבא
גוריא לא ילמד אדם את בנו חמר גמל קדר ספן רועה
וחנוני שאומנותן אומנות לסטים ר יהודה אומר משמו
החמרים רובם רשעים. והגמלים רובם כשרים. הספנים
רובם חסידי. טוב שברופאי לגיהנם. והכשר שבטבחים
שותפו של עמלק. רבי נחוראי אומר סניח אני כל
אומניות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שאדם
אוכל משכרה בעוה"ז והקרן קיימת לעה"ב ושאר כל
אומניות אינן כן וכשאדם בא לידי חולי או לידי זקנה או
לידי יסורין ואינו יכול לעסוק במלאכתו הרי הוא מת
ברעב אבל התורה אינה כן אלא משמיתו מכל רע
בנעוריו ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו בנעוריותו מה
שרש"י ד"ה אומר "וקוי הי יחליפו כח בזקנותו מה אומר "עד ינוכן
פרקים ד"ה בשיבה וכהיא באברהם אבינו "ואברהם זקן ובא בימים
כד את אברהם בכל מצינו שעשה אברהם אביט את כל
פם יט התורה כולה עד שלא ניתנה שנאמר "עקב אשר שמע
אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקותי ותורותי:
נקיה וקלה. מפרש בגמי הכל יכולי למעשם ז פיט מעשה

מלא ינקה ממיס מפי מפטפר מט: חמר גמל ספן קדר.
(גמל קדחה) [בגלי קרטם] כל מלו למטטן לקמיה בפלגן
נדרכים הם בכנסים ולקפין עליה מן סכרים ופירות ושד במכרים
לפרס ומצעירין על פפלס: רועה. פפעם פלו פפעיקין לפעם
בפדות פפרים: חנוני. פלמד פלופפס לפעל פיס בין ולפרפם
נפעין: משמו. פל פלא נרייס: החמרים רובן רשעים. פפפי
לקניים: הגמלים רובן בשרים. פפיפים לפדנריפם לפקום נפרס
חום ולקניפ ופלפס לנפפס ופפנרים לנפ לפקום: הספנים הרבן
הפידים. פפוסקין לפקום פפכנה ופפיד פס נפנרים יפנר מן
פגמלין: טוב שברופאים לגיהנם. לפי עלי מן פפלי ופפכלה
פלפכל נרייפים ופיפ פפנר לנו לפקום ופפשים פפורב נפפפם ריפ
ניפל לרפפים פפני ופיפ פרפפ: פוב שבפבפחים. פפיקי. פרפפם
נפפפם ליפ ופפ פל פפפוי פפלפכלין: אבל הפפורה אינה כן נפלף
פפפל ליפי זקפה פו יפפדן ופיפ. יפפל לפפפק פפ הפלף פוכפל פפפפן
פפפרם רבפפ"ע עוד יפענן נפפנם:

תוספות פלא פפכל לפי שפוחי, פפי לפי פלפו הפני פיי ופפוחי לפי נפפפפ
פליפ פילפפח פלפ נפפלפ ז

מרשיא לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה כו'.
כגיל כפרפה פפרפ"י לפגל פפפלי דרפפם פפפרפ"ל פר קפפפ
לפפלפם פי נקיה וקלה וקלפר עלה עלי פיף פפפפפ דפלה וקלה לף
פיה כפפוב פפפפי דפל"ף פפ פיפקף פר קפרף לפפפי ופפ פפלי לפף
קלפר פפ פיה פפפפי ופ"ל דפלפי בלי לפפפפ כלל לף יקפוף פפפ
פל פפפלפ לפפפפפר כדפפרפין בפ"ף פפייב פ"ב פפפפ ג"ב פפפפפ כפ
וליכפ פלף דפפ"ף ופפיפ ג"ב פפפפפ כל פפיפ פלף פפפפ פפלפפפ
קופפ בפלפ פלפ דקלפר פפל יפפופ פפפ דפפלפפ כפדפ יפפרפם
יפפיפ פלפפפ קפפ ופפלפפ פרפי פלפ יפפופ פפפ דפפלפפ קפף וקלפ
פיפכל לפפפפ פופפ קפפ ופלפפ פרפי כפפפפי בפף: ראית פיפך פיפ ופף פיפ לפפ לפפפפ ופפפפפים פלפ פפפר. פפ ופפפי פיפ ופף פלפ פפפפ יפל לפי פפפפ ופף פפ פיפ פפפפ פפפפל פפפפ
פל פפפ פלפ פפ פפרף לפפפ ופפלפים ופפפפפים פלפ פפפר. פפ ופפפי פיפ ופף פלפ פפפפ יפל לפי פפפפ ופף פפ פיפ פפפפ פפפפל פפפפ
פפפפפרפף פיי פיפ ופפלפפל פפפפפ רף פיפ לפפר לפפפ פפיפכל פפפפלפ פפפפ כפפפפפ ופפפ פלפ פפפפ יפי פרף פפפפ יפי פפופפ
פפרפף כפפ ופפי פפפפים פפף פפפ: ר' יפפפל לפפר. פלפף לפפר פפפפ פפלף פפרף כפפפפלפ: **הכשר** פפפפפפ פפפפ פל פפלף. פיפלי פפיפף פפרפפ פיפפפ
כפפ ליפ ופף פל ופפפ פפפלפף פפיכל פלפ פף פפיף פפפפ פפפפ ף פפ ישפי פיפים ופפי פפפ פפפ יפפל. פפפפף פפפפפ פפפים פפ פפפ פף פפף פפפ פל
פפלף ופפפי לפי פפפפ ופפפפ פפפפ פפל פיפפפ פפפפפ ופף פפלף פפף פפפפ פפפ לפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ
לפי פפפיף פפפ פל פפפלף פפפפפי פפפיף פל פף פי פיפ פפפפפ פפפפפ פפפ פפפפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ
פפפלפ הפפף ופפפ פפפ פפפ פפ פפפ פפפפ פפפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ
פפפ כפפפ פל פף פפפלף פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ
פפפפ פפפפ פפפפ פפפפ

מיהא הכי כל לאומים כנעניים כו' הלכך מותרים הן אלא שלכתחלה אין ראוי לישא מהם ומכל מקום אם נשאו אין מפרישין אותן מהן ואפילו בזמן שהוא בימי עזרא שהיו מצווין להוציא נשותיהן הנשואות שלא כדין מכל מקום לא הוציאו אלא מי שנשאו נשים נכריות בלבד אבל מי שנשא אשה מן הגרים אפילו בזמן שהוא בימי עזרא לא הוציאו ואפילו מי שנשא אשה מן הגרים

שעבדית מן העולם. מפרש מן שמלם מן שמש מקיז בן מסיח
מלקים ים גם טרך ושם לה ימרמה זה ילחקה מחר.
(תיע) אשרי מי שרואה את דוד. יעלרע ושם ילרע נלחשמם
מקים: בשם. מזכר נשמים:

סב ס"א פיסקא רשביא אומר ראית מימיך וכר. תניא רשביא
אומר מימי לא ראיתי צבי קיין וארי כבל
ושועל חנוני ודם מתרנסים שלא בצער ודם לא נבראו
אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני. ומה אלו
שלא נבראו אלא לשמשני מתרנסים שלא בצער אני
שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתרנם שלא
בצער אלא שהרשות את מעשי וקבלתי את פרנסתי שנא'
יחזק ס "שנותיכם המו אלה ונר:

צבי קיין. מיכם קלשת המלם: כבל. מכת מטלות:

סג ס"א פיסקא ר' נהוראי אומר מניח אני כל אומנות וכר.
תניא ר' נהוראי אומר מניח אני כל אומנות
שבעולם ואיני מלמד את בני אלא התורה שכל אימניות
שכשלם אין עומדות לו אלא בימי ילדותו אבל בימי
זקנתו הרי הוא מוטל בריעב אבל התורה אינה כן עומדת
לו לאדם בעת ילדותו ונותנת לו אחרית והקוה בעת
שבת ס זקנתו בעת ילדותו מה הוא אומר "וקר ה' יחליפו כח
משלי ס יעלו אבר כנשרים. בזקנותו מהו אומר "עוד יגובן
בשיבה דשנים ורעננים יהיו:

כל אומנות. לין לסם מכן שכיח לאמר אין מלא מסב מעמי לסם
נשמען לפל מהיה מכן מכיה גם מלינו לאוין ישיה ולם לאולם
ולזכן כח ס יסל לעסוק גם מכמי לחכל מן שקודשם: שנאי עוד
יגובן בשיבה. לשמש לסח ירחמר מכן לעם מיכן דמכיס
ורעננים יהיו:

מדרשיא בזקנותו מהו אומר עוד יגובן בשיבה וגר'. מלאר
לים נמר וגר' דסיימו מעשים מלאכתן קצב ומוינן מילי
לח ידע דלין זה קיום לו לזקנותו וזים נמיות למעים כמו עבב
מעלייתן במלין כמ"ם לין לך מבב מלמעים מלין לו מהל ומלמלה
רליפי כל פומלי לין מלד המחדלות משלמן ומלאכתן לסמדים מדי
עד מלין זה מזקיים לו בזקנה לחכל נמדים לדיקים לאמר כחזר יפרים
נחישע מלאכה מחמיכה ט וכלרע בלנען יפנה מלד מהן ולאמר
מזה כעשה לחן מ"י מעשי מרמן קנע לסייטו מחולים פניה ס' מחול
ג"ם מהלרות לחלים יפרימו היטו בנתי מדרשות וח לפס לחרים
ומקוה בזקנותם ומיוחן מחול מי מלים. ולאמר מוד מימר על מחמי
כיחן לו מימטן בחיפה עד מיעוטו לבמדות דהיינו ס' מנים מחול
בי מוד ועי"ו מיימי מלבישם מהיה לאמר כל החורים סלפ ומלאכתו
מתבזכת גם בזקנותו כמ"ם ולמרחם זהן וס' ניך וגר' ופס"ק דיומת
סלי ליטכת דמחבי דהכל מימרת דיבר היל בפ"ג דיומת ופס מטלר
ס"ם: אשרי מי שרואה הוריו כר' אשרי מי שאיבעתו בשם
כר'. לכאורה לח הול"ל חלח הך בחריתח ומה לימפה ליה בלחשמה
לנוסיף ול"ל דבקרייתח לחמעיטן גם חם מחל מיטם מלחכתם מפרש לימ מכל ומשמל מפה מבחרי מה מפחרי מה לעפה כאמל
מלחכה מחרת גם חם היל פלפ כיון מלח מרחבל גה מלח רלפס לחרים
מלנוסיף וקל:

עין יעקב

מלמר פיסם ומל מלמר לח מיין הן ליחר כיון דכל מלר יעבד לו מקנים לחנוחו כמיר מעים לכל ומיין כמיזכין הף מין מיכ וכמחמיר מים: צבי מין. פיסם לחני מיש יש
מחני מיעל הן מיש לסם מיזמה ומכל לבחור מילמים יעשים בחחל יש ולילה וכי מלפי בחר מכחים פרש לימ מכל ומשמל מפה מבחרי מה מפחרי מה לעפה כאמל
מלחמר מיעך לפיש מים מחחי ואיש מפחיעין מלח כלחר לחן כל לסם כפה וכפה:

הדרן עלך מסכת קידושין.

Digitized by Google

יז ב תד כי יצחק אין נגיחה אלא בקרן שנאמר ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה׳ באלה תנגח את ארם ותו ואומר ובכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו [ברם עמים יגח] מאי ואומר וכיון דאת מדברי קבלה לא ילפינן תיש בכור שורו הדר לו:

אמר רבונה לא יכול משה לחזר ולומר לא תחם ויכיר ולהורע לו תחם לא תנחם לבני כי רשעי קדמו לבני ושמא לפרים שמעלים משמו וחם כשהל בניהם ונגיפה שלשתן שלשתן כשלשתן שלשתן זה:

שם [תולדה] דקרן מאי היא נגיפה וכו׳ מאי שנא נגידה דקרי ליה אב דכתיב כי יגח נגיפה נמי כתיב כי יגף האי נגיפה נגיחה היא דתניא] פתח בנגיפה וסיים בנגיחה לומר לך אחי נגיחה אחי נגיפה מיש נבי אדם דכתיב כי יגח ומ״ש נבי בהמה דכתיב כי יגף אדם דאית ליה מולא כתיב כי יגח בהמה דלית לה מולא כתיב כי יגף

פתח בנגיפה. כי יגף שור איש את שור רעהו: וסיים בנגיחה. לו מדע כי שור נגח הוא ולא כתיב כי שור יגף הוא תלא שור נגח לומר לך. דאך נגיפה לאו דוקא הכא תלא נגיחה קרן וליכא למיפור דלמא נגיפה סי [אג] ונגיחה אחי נגיפה דסיים ונגיחה הכא דאם נגיחה למכיון דנקרן שור: נבי אדם. כתיב נגח אדם רעהו נגיחה למכיון דנקרן שור: נבי בהמה כתיב כי יגף שור איש את שור רעהו נגיפה שור גבי בהמה כתיב כי יגף שור איש את שור רעהו: אדם דאית ליה מולא. שיש לו דעת להשמר מה שיעשו: כתיב כי יגח. דמכחן משור לשור ואם אינו נכון לגבי נגיפה שי משמע משלחו שומר ומשמו נקרבו ליה לאיש מלגלו ולאיש שה להמיתו בנגיפה דשור (נגיפה) [דאיש] קרן ומשו תלא בנגיחה נכח ונכוחה ונכחיות קרן נגוף:

יז ג ארבעה אבות נזיקין השור והבור והמבעה והחבער ובו׳. מאי מבעה רב אמר מבעה זה אדם ושמואל אמר מבעה זה השן רב אמר מבעה זה אדם דכתיב יאמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו ושמואל אמר מבעה זה השן דכתיב אין דע נחמשו עשו נבש מצמתיו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף אינדין איתבליש עשו אתגליין מטמרוהי:

אמר שומר. סקנים: אתא בקר. גחלה לגריסים: וגם לילה. מתך לתמים: אם תבעיון מסוכם ותנקטו מחילה: בעיו. מלמד מדרש כמין בעיו: איגליין. מרגשו של נגש מלמד נבון גלוי סילבך לחזר מבמה זה הכן דמבעה לי מגולה הוא דסיים גם מטמרים מגולה ומטמרים מטמקה:

אמר רבונה גן מגיפן משה מבמים כמבעה ו וכל ריעים שמשי לשמר מבל שיעיי שמר בשם ושם מבמי תם שמיש לשם ומקים למיין ומה שמבה_לו ורגיש לי לחנם נזקין גן שם שביש יזקינו לו בשורו לו בשמור לו בעכיר לו בעבור לו בעלי. שמר שם שמר יזק שם ושמו שעשו לעין כל כשור מה גלי שמוא שיש. מבני בעין לו מקבים לשמינו כמשלה: כיון כור כיש ושמירו טיו לבני מיזה לן כשמש עלמו שכור ושמה לשלוש לחמו שיש מחמשים כיחני נור. שחמבה מלינה ויהי אז שיש לשמש שכר שמחו בשיחו ושען שמשים ו מבר לו מלינה ויחמיל אז שן לשכל שם שלו שגל ושען שמשים מגולה שמיש מבזקי כוו מבריני ול. ושמשני כתבי יזיש שמים לשני בלינה שגר ושוכיל ויה על בשורי נתו מלילו מקשיבים על לה מבשרי שם שבל מבשיבשים בשם מבבת שלשיות לה שלשה יבשר שבל שמיר שלה יחשבשו יש בשמשה לבים לישר שיש בשלש בשם שלשה לשבש שלשיות יקר יקשי כיקר שם שלו בן שבשים. ושולחשיקן כיולם בשם יאמר בש. לחשם ושיש רש של מחיר מבשם אז שיש בן מבשיון בשר ישקיר שה שמשם שלר לגלי שיש ישלי שבי ושבשים שמשיבים בשמשה מבשמי קיל ושיש שבשה שבה לשבש שבישה של שלי שיגן ושה לשרים

מרדשיא מאי מבעה רב אמר זה אדם דכתיב אם תבעיון כו׳. מתמר שם לחמר דשמי וכי משום דכתיב שער גבי לחם קרי ליה שכח לחדם גבי נזקין משמע וכן לשמואל משום דכתיב לשן משמע שכח גילוי גבי בן קרי ליה משמע ותזלי שיש משום המיחר לשם חדם לו בן לזם שכם שכח גרמו רשוך עלר כלו שלשר כי הטרשניות משלם סכיבים נחלקים לרי מלקים ושם גי דבר ושרש ועש שכאחר בשוקש לי בשורשיות לרש לחרש ולרעש ולרש ובשלו יש רשמי שיש לשום לשים שריד ושלש לחבל של כלם פורשניות הבח בשמה בחם שעשה כלין בשר ועיו לחר לילי ס׳ לנחום הוסיר לש שריד כשמש כשלוש בשר ועיו לחר כי קדום כידן בחם ושעשה כלם בשר כשמשים ושי השעיר ושר בשריה ושם ושמר וישמש ס׳ ושמר ועיש שים עיך דקדשין שדים שמחר לחשך ושמר קיכ שבשי לים ושקשר שלח שחשר שיים של שכילה ס׳ שמחו על עליים ולשבים והחיר לש שריד שכישר רלח חם בלין ושיש לילי ס׳ בריעיו שכילה שמחו על עליים ולשבים והחיר לש שריד ושלים כשעשם שיש חיו כלים כשלוש ושר ושח הרשה בשחבי דרים השכשחת ושחיר שריד חבות כיקין בדיר חדם כשיין די לשות כיקין ושלושחת דבדיר שבים כשים כי שכשר שח רשין לשקי רשב כשים ושב שבלשם בכח שור ושקי בן ושבל שבכלל בשור שח רשין לשקי רשב כשים מק שבלשם ושר שח יתה לשיחה הדבר כשים כשלחי שם זרדי שור חייחי מיחדי שור ושבשה כשיסו ושבשה שסח לשר כיקי חדם שח כשו על עשו עיש לחדם כשה שכחוב ולחן לחדם שחחיך ולחן לחדם שחחיך וכן לשר כיקי בן שח יתה לכיקי חיב כשו על עשו שבלשה בו על שרך שחים ושר שביל שחדייכו שקרלי לכשיי בשי עשו ושבשיחו הדבר בשה לשר שבשה זה לחדם שייחי קיל ושבשיב בשעשו לני קיל שבשיר ושר דשים בשלש לחדם שחח כח שחשב ולחל לשבל בן שרב על עשו שח שבשיין בשיב ולחל שחשה שחיב כח בשלש שלה שיחים כשם שבשיב שלה שחקר שחיה שעלה בלה שיחים כשם על ישראל בשלה ושסה שחקם שבשים לים לה בשין שסה שחח שיקה עשקם ושיו שחיב שבח קיל דשבי עשו בשעו שלשביב דשיש בלש שיב שלח ישיח ל ושם כח לשבי ישראל ושביש

נמי הכתוב מדבר שהשוה להם הקצה מחלוקת ואיכ קולא הכתוב בתחלה וחומר בסוף הוי כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שהוא דבר המזיק ורואה את הנזק בשעת מעשה אף כל דבר המזיק ורואה את הנזק בשעת מעשה יצא שן ועד שהוא רואה בשעת מעשה יצא בור שאין רואה בשעת מעשה ועוד יצא שן ועד שהוא מהלך יצא בור שאינו מהלך ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש יצא בור שאינו מתחייב בנפש ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים בכל מיני מתנות ישראל יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים בכל מיני מתנות ישראל ועוד יצא שן ועד שהוא מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים בכל מיני מתנות ישראל יצא בור שאינו מתחייב בנפש בכל אדם בכל עת בכל מקום בכל מיני מיתות בכל מיני נזקין בכל מיני רשויות בכל מיני שלוחין בכל מיני שומרין בכל מיני תשלומין בכל מיני ערכין בכל מיני הקדשות בכל מיני חרמים בכל מיני נדרים בכל מיני נדבות בכל מיני קרבנות בכל מיני עולות בכל מיני שלמים בכל מיני חטאות בכל מיני אשמות בכל מיני תמורות בכל מיני פסולי המוקדשין בכל מיני קדשי קדשים בכל מיני קדשי בדק הבית בכל מיני קדשים קלים בכל מיני חולין בכל מיני בכורות בכל מיני מעשרות בכל מיני תרומות בכל מיני מתנות בכל מיני מתנות כהונה בכל מיני מתנות לויה בכל מיני מתנות עניים בכל מיני מתנות גרים בכל מיני מתנות ישראל ועוד יצא שן ועד שהוא

בני דוד. אמר רבי אלעזר במעלה אצל מעולים
שבמשפחה ומאן ניעהו דוד ושלמה וישביבודו במשכב
אשר מלא בשמים חנים מאי בשמים חנים רבי אלעזר
אומר זני זני. רב שמואל בר נחמני אומר בשמים שכל
המריח אותם בא לידי זמה:

דקברוהו במעלה וגו'. נמחקים כתיב נספר הימי: וישביבודו
במשכב. נחתא מלך יהודה: זני זני. מיני מיני בשמים
שיעור כדמתרגם לישנא לזמני:

מדרשיא ומאן ניעהו דוד ושלמה. לא נעשה ק לא עשאו
מלבי נים דוד כלפי מה בחמתו פיק דקבדרון בגוה
שבנה להסיר מבנור המטמא ואנב למלכו קבר במקום טהיה ולחי
נישה קבר חזקיה כי היה מנקם להיות מלך במקומו ועיב נהיב
שבנה נקלון נחל הלא גם לידי קבורה ניהבלים כגל כמוהם שם
ועיב שם כשהת חזקיה נכבודו לא לא לכבימו נחומו קבר מכחלב
לשם פרכש ומשים כבודו שמלומו לקבורו מגל המשולים דמיית דוד
ושלמה חם בדקדק נקבר בני דוד ולא נקבר הסיל בחלב לכם
שבנה מלא סים מהיחם לבני דוד וקיל: וישביבודו כי. גם זה
סיפר שכתוב נדבי. מלא מכר בחלר עלבי יהודה ותמבר מפני מחלי
נקללו כשהם שנהיים קודם מיתתו והכין לו קבר בחיי והולך
למרקחתם ולחיי בשמים כמשהם נקרא וקיל:

ב סם "בני כרז שוחה ללברני ופחים שמנו לרגלי. רבי אלעזר
ישעיה יט אומר שחשדוהו מזנה ר' שמואל בר נחמני אומר
שחשדוהו מאשת איש בשלמא למיד שחשדוהו מזנה
שלי כב היינו דכתיב "כי שוחה עמוקה זונה. אלא למיד שחשדוהו
מאשת איש מאי מאי שוחה אמו אשת איש מי נפקא מכלל
זנות בשלמא למיד שחשדוהו מאשת איש היינו דכתיב
מיא יח "אתה הי ידעת את כל עצתם עלי למית אלא למיד
שחשדוהו מזנה מאי למית שחשליבוהו לבאר טית.
סם דרש רבא מיד "ויהי מיבשלים לפניך בעת אפך עשה
כהם אמר ירמיה לפני הקב"ה רבשע"י אפילו בשעה
שעשים צדקה הבשלים בבני אדם שאינם מהגנים כדי
שלא יקבלו עליהם שכר:

עצתם עלי למית. דלמא לית לית גם חזא מיתם לגל בזנות
פסים ליכא מיתם:

תוספות מסחקו נאות. דיעתים כאן הוא הזנה מפורש לכאן: לפיכך
נשנה שטורן נדקה. וכיע יכולה דלמאבי מנחום קאי: לפניך
ז נדקה. שנאמר והיה לפניך נדקך:

מדרשיא כי כרז שוחה גר מאיא סר. וכן למיד נפרק מלך
נגי מרעיש וכמיע מכה וגר במיע מחבושו מחילת כי
לם לפרש זה במכה וירמיה בניכם שים כז שכבים לבזותה לזנות

דמיטו כתים מתנה אתניתים יפה כחני שם וכו' וייע נתנה תכשוט כזה
מים נגע מנעיתו לעשה לא נעיין רחמי מעניין חיים כתן נעע לפן
מסיח עיין רחמי לפיל חיקור עשה עושה רוקם נתם:

ד סם ריש פ ע"ב **וכבוד עשו לו כמותו מלמד שהושיבו ישיבה על**
קברו. פליגי בה רבי נתן ורבנן חד אמר ני
יז יז **וחיא ? ואחרי לה שלשים. תיד וכבוד עשו לו במותו**
זה חזקיה מלך יהודה שיצאו לפניו ליו אלף חלוצי כתף
דברי רבי יהודה אל רבי נחמיה והלא גם לפני אחאב
עשו כן אלא שהביאו בית על מטתו ואמרו קיים זה מה
שבתוב בזה. והאידנא נמי עבדינן הכי אפוקי מסקינן
ריטב"א **אנחי לא מנחינן. ואביי אנחי נמי מנחינן קיים לא**
ע"ין **אמרינן. אמר רבה בר בר חנה דזה אזלנא בהדיה דר'**
מהרי"ט **יוחנן למשאל שמעתא כי הוה עאל לבית הכסא והדה**
על זה **בעינא מיניה מלתא לא פשיט לן עד דמשי ידיה ומנח**
עין סם **תפילין ומברך והדר אמר לן אפילו קיים אמרינן לימר**
הש"ס **לא אמרינן והאמר מר גדול היית שה"למוד מביא לידי**
מעשה לא קשיא הא למינמר הא לאנמורי:

וכבוד עשו לו במותו. מחזקיה כתיב: וישבת מלמדני לעמוק
נחמיה סם: ני. יניס מושיבו [סם] ישיבה: וחד אמר ד.
יניס: זה חזקיה מלך יהודה. ליכמ' דחלמודא סחו ולא
לחכמיע דהכי מחקים דהאי קרא מחקים כתיב חלח חגב מחרחים
דשפרים מאי כטל עמו לו מחתו נקמו וחמר סכי: חלחני בתת.
כמו וחלמה ממט מקחתו בנדיכם עד סכרחו בחציסם: ודאידנא.
מחקיק קיים קחיה נגדיל רבח: **אנחי.** על **עמתו** לח **ממרינן**: כי
הוה עייל לבית **הכסא.** כלומר **צנעא חדא** כי **סח** סייל לגיכח
סככח **מחר** לן **דבי קיים ממרינן** לימר לח **ממרינן** ולחמר **ממרי**
לחחקים והחדמח לח **מסוס כנוחו** דחחקים **דלימר עדף** מקיים:
מביא לידי מעשה. חלמח מעשה עדף: לחנמר. לנעלמו ומעשה
עדף חבל לחנמרי **לחחרים עדף** מחעשה סילבך לימר לח לחמרי.

חיכאות שהושיבו ישיבה על קברו. לפי מחקיק חזקה ניפרחל בחלמידיו
נחלק שנדקו חדן ועד נחר שנא ולח חלמו חים וחסח חינוק
והינוקח שלח היו נקיפין נשומחה ושיהיו ולח על קברו ממש חלח כרפחח
ד' חמות לניכח לוצו לכם בכיל חזכים. (ונכפר נשוקי יוסף כיחו נפש
הרעים דחזקה חיכח חשש לוצו לכם היכח דעניך לנפציה כחים שקרחת
נחזקה שנל היכח דקח צניך ליקרח דכבכי כנון נני יפיגם לכבוד רבן ליכח
מפים לוצו לכם ע"כ) חוספות: ני חלק. לו ענינה הכי הוה: וחלח לפני
לחקח עמו קן. שעשו לו הקפד גדול בחלמידי נחבילה כמפסד הלדיעתן נן
מכיעין ומחלמיע כמפסד לחקח נר ביהכ"ד דקחיל יפיה מדדיעין נן
מכיעין ומחלמיע היה שיהו שם עם רב וכלם שפחו עליו ולפ ענ לפחיע
ושנעל הכנה נחנים ומחיעין נחנה רבים הנה נחנה שפחו נן מחי

דמעשה

עין יעקב

Digitized by Google

דמעמא עדיף הכל לתנאי לתחיל ודאי עדיף מפי מעמא והלכך ליתי לא ממיקן עכיל נם מם כך פי' דבריהם ריל מה שמומיפין קיים ולא ליתי הוא לחיעמי לדידיה מעמא עדיף ריל אי ממיקן מעמא ומעמא דחיינו קיים עדיף מלושי מעמא דליתי דנקיים נכלל נם לחד הכל נליתי לחחיים ודאי עדיף מפי מעמא ריל יחי מעם נחומיפין מליתי לחחיים מלושי מעם דמעמא כי נחומיפין קיים מהוח מעמא לח נכלל ליתי לחחיים והלכך ליתי לחחיים לח ממיקן כי מם לחקיים ודיוקא יעמי בדקדק קחני יפת בדבריהם כלן ונקיהסין ודיק: נפיד ונמפלוחות דיק מפח נחן וכו' ליכ קיים ממיקן וכו'. מקשים מיכ ממי פרל המלושדה הך מלחח דיכמ נר נר מכח ניך מעפחח דהכח. וליכ ליישב דמחוכח לכך הכח דקחני לר' נחמיח מעקשים נחי והכח נם נפחי מחחל עכו כן חלה מהיכיפו קיים על מעפו וכו' ונפסק נחה מהקשו לו ונחוילוק נחי עניקין הכי ופי' ולחה לח ידע דפנח עכו לו נעוחו קיימ מהוכיפו לו ימיכה על קניו כחיים לעיל והכן חעך הח דיכמ נר נר מכח לכחל להוחות למעמח עדיף חלחמוקי לחחיים והכך יוחר מחח לו ליחל חחיים ויקיים מעמח מהוכיפו יפיכה על קנין מהוח חנח לו לחחיים מעמוקי לחחיים וקיל, ונדלוח על הספר החכיחי נזה:

הריף ופנוד עכו לו נעוחו חלמד מהוכיפו יפיכה על קנין. הח חלח מקשי הכח כדמקשי לקמן נני הימו לו קיח על מעפו והחיכה נחי עניקין הכי וליכ לחעויי לעפויי הכח כדמפי הכח חפפר חלח קיי יפילים לחוחיב יפיכה על קנין נגלי דעה כחו קיי קיילים לחיים קיח על מעפו. ונחוקפח מהוכיפו יפיכה על קנין קיי מהיכין חוכה ניפרחל וכי ולח על קנין חחם וכו'. יש לחח קחך לקנ' קיי מהיכין חוכה ניפרחל קנין חעפו דקיל לחעפר לחחר על קנין מילי דידיה ודיוקיה קחידם חכל הכחח דפי' מהוכיפו יפיכה על קנין לפי שניחיו לח נחלח חיעוק וחיוקח חלח קיי נקיים נחוחחח ופיכה חחח קיי חכיף חכיף לה חחן כחן ולח היה ליעמד דנניו של חקניפו ודיכ קיי לחחיים על קנין לכך קנין פיכה ולח על קנין חחם:

ה מם עשיים נב בק יכ ונ"ש יפ"ח מסם ° אי"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי מ"ד °אשריכם זורעי על בל מים משלחי רגל השור והחמור כל העוסק בתורה ובנמילות חסדים זוכה לנחלת שני שבטים °שנא' אשריכם זורעי יאין זריעה אלא צדקה שנא' °זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד ואין מים אלא תורה שנא' °הוי כל צמא לכו למים ווכה לנחלת שני שבטים זוכה לכילה כיוסף דכתיב °בן פורת יוסף בנות צעדה עלי שור ווכה לנחלת ישששכר דכתיב °יששכר חמור גרם. אי"ד אויביו נופלין לפניו כיוסף דכתיב ביה °עמים ינגח יחדיו אפסי ארץ. וזוכה לבינה כיששכר דכתיב °ומבני יששכר יודעי בינה לעתי לדעת מה יעשה ישראל וגו':

זורעי. סיים מקה ומסד כדעמרם לקמיה: לנחלת שני שבטים. דסרי מעמע ינליכם יסולמו נמלח הסור והחמור יוסף ויפמכי: בנות צעדה עלי שור. סיים כילם: חמור גרם. מחרגמינן עמיר נגבכי: יוסף איקרי שור. נכוח פוחו סדר ט:

מרשיא זוכה לבילה כו'. יש לדקדק מה ענין כילם לנחלם ולמה קלמ מחם מחלם יוסף וכיל לפרם מהנכים

מקומים מקלמ מחלם מעמור חכם מחלם מ' נמים והנכים מקלמ נעים המעה כמים מעמו על יעקב מעמם ודכם פורם עלי הוחיפה נחלקין נפיק דקעה סהוא מעה לכילת חמכים וחפפר מסוח מלמין פוריח כמים מבקרלחת המעה כך עים פרים ורצים וחמר מזכה לכילה ועלים נבניו מהיו מרוכין נחוכלכלין נזכוח נים ולדקה מעמם עם חחיו נמלרים ון ופרנם לחחן עד שפחו ודנו נמלד ונזכוח החורה זכה לנחלת יפפכר סהיה עפיר נכנסין סיכול לנמוד חורי כדפרפיי פיהוחם ודיל מעמה כי מוב הנר עים: ואיד אויביו נופלין לפניו בר עמים ינגח יחדיו אפסי ארץ. ריל יפילם נבניחה לחח כבניחת טור החם כמעיכם בפפל יהוכבע ויהקבלם יחדיו להלחם עם יהוכבע הנר וחח לחלם לכד יהוכבע מבם לחח כי מ' ונומר חם זכה יוקף וגבר נלחמו בעיי ארש יהוכבע בפלי החיצים נכנוחם המון נזכות מעמם נים ולדקה עם חחיו ונזכוח החורה זכה לבינה מהיל מעלה עליהם לחמורי מעיכ ארש יהוכבע מעמה כדחמרים לעיל היש שנא' ומבני יששכר יודעי בינה לעתים. לקבוע עתים לחורה וזה הבילו לח סרנים לידי מעמם כדכחיב לדעת מה יעשה ישראל:

הריף מיד חמריכם זורעי על כל מים. יש לדקדק למה הוליף סכחוב ומיד פעוכו מהזדעים נרנה יקנהו ויפלהו רגל שור לפרום ולקול והמחור לפחם מלוחחיו. וכילח סהוקקה לו מים זורעי על כל מים דהיינו כל זורעי על מים ומהו על כל מים. ועוד כיון מכחוב על מעלה כחיב ויפא עמי נחוב פלום ולח כחיב ויפמחם נחוב פלום למה לחל נברוב זה לפריכם כמדבר לנרכה ולח כחיב פפרי זורעי על כל מים ועוד שרגל השור לחרום סוח קדום חזריעה ולחה חמר זורעי על כל מים וחפיכ חפלחי כגל השור לזה דיכמ פלח נחלקה נחורה לנר לחח נם נניש ונדקה לכך חדבר לנרכה חפריכם זורעי נדקה על כל מים סיח החורה פלחדחם ונזה חפלחי רגל סיליהיב חנקפל חולך דנזכות סחורה חם חנן ניפוע וכן חעפה נדקה פלום פלח יקבלב ככם ולח חחם זוכין לנחלת כי חנפיים וכו'. ועוד יש לומר עם מים נפיק דחפניוחם ריח כמי כחיב לקלחח נמי חפחי מים וכחיב הוי כל נמא לכו למים חם מים הנון הוא לקלחח נמי חפחי מים ולח נלחו כמי כל נמא לכו למים וכמן חמר מהחוחק נדדקה פנחפלח נזה יפול לחפחוק נגיעוד כחורם נם לנים פפיכו הנון דכחיב ניפ הוי כל נחא לכו למים ולח יהי חרב חלנו לנחחו מים כיון נזה הרב זעם נדקה כדי פוא לנחר נחים פפיכו הנון דפיכו על כל מים ופפיכו ולך הניע כמן פחוק מפריכם זורעי על כל מים פחוא מדנר נחים:

ביצד דרגל פרק שני

אמר רב סדודה אמר רב הונא אמר רב הדר בחצר חביריו שלא מרעתו אין צריך להעלות לו שכר משום שנא' °ישאיה יוכת שער אמר מר בר רב אשי לדידי חזי ליה ומנגח כתורא:

יף בא

שנים ה

הדר בחצר חביריו. דלח קיימל לחנרת: שלא מדעתו איצ להעלות לו שכר שנאמר ושאיה יוכת שער. מד

עים: כל הסוקק כפורם יניח. פיכח כל לפפר ולפרי ליכחי לפילו חיפו פוכח ניח חפיכון עלמו כיוקף ומן ופיכון חלחדות מל פיכח וח נקיל רק עוקק כני ליכחיכו ניח כנבוי ולח נקי פוכח פוכח כמים מעמו על יעקב פלמח ודכם פורם עלי הוחיפה נחלקין נפיק דקעה סהוא מעה לכילת חמכים וחפפר מסוח מלמין פוריח כמים מבקרלחת המעה כך עים פרים ורצים וחמר מזכה לכילה ועלים נבניו מהיו מרוכין נחוכלכלין נזכוח נים ולדקה מעמם עם חחיו נמלרים ון ופרנם לחחן עד שפחו ודנו נמלד ונזכוח החורה זכה לנחלת יפפכר סהיה עפיר נכנסין סיכול לנמוד חורי כדפרפיי פיהוחם ודיל מעמה כי מוב הנר עים: ואיד אויביו נופלין לפניו בר עמים ינגח יחדיו אפסי ארץ. ריל יפילם נבניחה לחח כבניחת טור החם כמעיכם בפפל יהוכבע ויהקבלם יחדיו להלחם עם יהוכבע הנר וחח לחלם לכד יהוכבע מבם לחח כי מ' ונומר חם זכה יוקף וגבר נלחמו בעיי ארש יהוכבע בפלי החיצים נכנוחם המון נזכות מעמם נים ולדקה עם חחיו

שמואל מלים מכתה מעטי בים מלין בני מדם ורין בו והלכך אז פעמד בו מהכתו ליל בים מהות מלי רחיד מלין מדם יוכח מעל מיקין מכתחין לומן (מעד מדים):

מהרש"א ושאיה וגו'. פרש"י מד כי' מכתה מעד כי' והלה מוציו הצים בשעד כי שם מהחיל החודש כדלמרי' פ' עגלה עדופה כי מהחיל חודש בקיפה מהחיל כי' ע"ם ועיל לפי הקביעי דהכא דשעד כלמר על עקום הפחות וקלמר שהשד יכה בעקום קחות מן הצים להיות עדין עקום פחות כשעד ודו"ק:

יף כב **תי"ש** גמל טעון פשתן ועבר ברהיד ונבנסה פשתנו לתוך החנות ודלק בגרו של חנוני והדליק את הבירה בעל גמל חייב הגיח חנוני גרו מכחוץ חנוני חייב ר' יהודה אומר בגר חנוכה פטור:

בירה. בים גדול: בגר חנוכה פטור. ממעט לשכיח נרקות שרגים לפרקוני כיקח:

אמר הבונה שהשעו כשלי חבירו לא לעגך שם יעשבנו בן חוא שחשמל בקלקלה שהלה כשהכים השעמן לחנות חלק בגר לו חשים חגר מבחון לכל בגר שמוסב שמוד כי סאכוון לגרר מלוה כשמוש שלמי לשכב:

המניח פרק שלישי

יף ל **ת"ר** חסידים הראשונים היו מצניעין קוצותיהם וכוכיותיהם בתוך שדותיהם ומעמיקים להם ג' טפחים כדי שלא יעבד המחרישה רב ששת שדי להו בנורא רבא שדי להו *בדגלת אמר רב יהודה האי מאן דבעי למיהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין רבא אמר מילי דאבות ואמרי לה מילי דברכות:

מיהו מדקד

[תוספות] כדי שלא יעבד המחרישים. "גילוסלמי מפרש שלא שעלה המחרישים:

יף לא **ת"ש** הקדרין והזגגין שהיו מהלכין זה אחר זה נתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון וג' נתקל בשני הראשון חייב בנזקי שני והשני חייב בנזקי שלישי ואם מחמת הראשון נפלו הראשון חייב בנזקי כלם ואם הזהירו זה את זה פטורין:

והזגגין. מוכרי כלי זכוכית:

אמר הבותה נהלה לחרים שהחזיר הקבים של פי פיס כיון לחוסם ולית מוסם לפרים מבפל ומניחו עד שהים פרשה יבפלו כפ"ל ולמשיכם פרחפיכם לפשם בחיב. ומ"ל כדין שלפניכו שהרחשון מייב בנזקי שני והשני בנזקי שלישי לא בנחק כולם. לך לחוד שהם הזהירו זה לם זה שהדין נתים שהיה שהיב לם מעיקר ולא מפל פלוי מפני ובפ"ל בן פרס לומד נפמין לגבים ישראל ערי ולפה כי הזהרים רשע שהרהו לפשר פשהה ולא הם שהרהו פרשה כהן בעונו יהוה ולפהו לם בפשך פלגה:

יף לב ע"ב **הומודה** אימי בן יהודה בע"ש בין השמשות שהוא פטור ממני שרץ ברשות. בע"ש מאי ברשות איבא כרבי חנינא דאר' חנינא בואו ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה לקראת שבת [כלה] מלכתא ר' ינאי מתעטף [וקאי] ואמר בואי כלה בואי כלה:

(ומודה אימי בן יהודה. בגיחת שם חבית חיכי בן יסדים למעד בן מיב ממני שהשל משוסם פיהם שם מחר בן ולמחר מפלך סזיקו אז שם אין מיב ועיין קלי ומודם וכי): **בראו** ונצא. כלפי סוקבל סוקבל פני סגלך:

מהרש"א לקיים מילי דנזיקין ט'. יראה כי חקיד מלמד על פי שעשתה מועטו על לד סיומר מוב כמוחרים פ"ק דע"ז במעלות המוב עסרים זהירות מביאים לידי זריזות כי' וחביב במעלה מביאה חקידות מביאה לידי הס"ק ולפי שים לחדם במעשיו השובים ג' חלקים דסייט מוב לשמים ומוב לבריות ועוב לעלמו קלמר כא יודע מתן דבעי למיהוי חקיד לקיים מילי דכזיקין דלמ יוכל לחתן מעשיו בשים מוב לבריות ודבא קלמר לבקיים מילי דלמנות דלמ יחתן מעשיו בשים מוב לעלמו בעולם ולמרי לם לבקיים מילי דברכות דלמ יחתן בשים מוב לשמים וכ"ל מהכי למרי למ"ל מהכי לא בקע כלל פ' מהכי ג' מיכי חלקים בעשים עובים של חדם וק"ל: **לקראת כלה** כי. קלל הבעה כלם ע"ם ע"ם לכל ים בן זה ולי לא לחה בן זה ליל בעלת יפרחל יהים בן זלך כי ובבעה בופים שיל בכשולה ליפרחל לחבל בעביל דמעלי בבחל חול בחבבעה כלם לחופה וכמ בעבל ידי הקדמין בהכבעהם לחופה בעשים בכשולה ליפרחל וקרלה מלכחל מהיל כלם דכל יפרחל בני מלכים הן ולה לחר ר"ח בעביל דמעלי בבחל דפייט בע"ם קדם כביקהה בולי ובבל לקרלה כי' דרך החתן לצלת לקרלה בבלם כע"ם ס' מקיי בה יבל לקרלהם כי' כחתן היולל להקביל פני בכלם כי' בפרקי בפ' והלה הבריכה ולחר לי' יבלי מדה לחבות בימים לו בבלה לחר כלה לקרלהה ולחדבה הוה קלי ושוחר בעקומו וסייט דבביקהה לחר בולי כלה לקרלהה ולחדבה בחר בולי כלה כי' מהבלה בלה מליך כדרך בכלם לחר בביקהה לחופה ולחר בולי כלה. דל"ל בולי כלם לחופה ולחל"ב ולה בעל הענין בולי כלם בולי כלה. דל"ל בולי כלם לבים בעלך וק"ל:

שור שנגח ארבעה וחמשה פרק רביעי

תנן החם ההוקע לחבירו נותן לו בלע וכר' *חנן בישא תקע ליה לחדוא נברא אחא לקמיה דרב הונא אל זל רב ליה בלנא דוחא הל זוחא מבא בעי למיחבה ליה מיניה בלנא דוחא לא הוה משתקיל ליה תקע ליה אחרינא ויהביה ניהליה:

יף לו ע"ב יף לו

ההוקע. בחבבו בבעד לחבו לבון שוני ליל מקישה מוחם: **נותן** לו בלע. דמי נבחבו לבד לבחל ומקח ובפר חם יבכם בם (בבעי מקיק דהוה קלע מדיבם והוה בעבה דחי בחריב בל קלע טרי): **זוחא מבא.** בחוב לחיחו: **ולא הוה משתקיל ליה.** לה בוב יכול להלילו:

אמר הבותה יש דשב מוסף בל מבלחו קבב וינין מוחם לבחוב בלברוך דשב:

[**אי"ר** אבהו אמר קרא *עמד וימודד ארץ ראה ויתר נוים ראה ד' מצות שקבלו עלידם בני נח כיון שלא קיימו עמד התיר ממנן רבי יוחנן אמר מרבא

יף לח ע"ב

עין יעקב

מילי דכזיקין. בחב מרין מבלחה בבי דשיין כזיקין ובל חבבב. לבריבם חלבלחה וריבים בבליל והיינו ליחוב בעבידות מבין לחם לבבירו ודבירי חוב מילי דלחבים בחם בית חב לחבים בבין לחם לבחוב ולחמרי ליח מילי דבבלחם בחם בחבבים. בין לחם לבחוב בחין לחם לבחירו בלברוחם חף ליח בחבבח בלח בבלח בחלה ובבבחם ישראל: בראו ולה לבחוב בלח בלבלחה. חדבה בבא בבלח בלחבים בלחבים בבי יחד בבינה בחל חבבב בחבבה בחבבה בחבבה

משנה יהושע מדר מארן מפארן דופיע ממונם רב שמואל בר יהודה שכיבא ליה ברתיה אמרי ליה רבנן לעולא קום ניזיל ונינחמיה אמר להו מאי אית לי נבי נחמתא דבבלאי דניידופא הוא דאמרי מאי אפשר לי למיעבד הוא אפשר דלו למיעבד עבדי אוזל הוא לחדריה לנביה א"ל ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל התגר בם מלחמה וכי עלה על דעתו של משה לעשות מלחמה שלא ברשות אלא נשא משה ק"ו בעצמו אמר ומה מדינים שלא באו אלא לעזור את מואב אמרה תורה צהזר את המדינים והביתם אותם מואבים עצמם לא כ"ש אל הקביה לא בשעלתה על דעתך עלתה על דעתי שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהם רות המואביה ונעמה העמונית והלא דברים ק"ו ומה בשביל שתי פרידות טובות חס הקביה על שתי אומות גדולות ולא הדיינן בתי של ר' אם בשורה היא ואראיה לצאת ממנה דבר טוב עאכ"ו דהוה חזיה:

[מתניתין. כשמינצ וכמזיר מתוים על כל העכים ולא קנסה]

(דניזופא הוא. כלפי מעלה): מואבים עצמם. בהתחילו בקלקול ומכרו להם מלעצם: פרידות. נחלות: בתי של רבי. שם נלדים לגיא כבר עתידין ממחים:

תוספות נמצ מפס קיי. מומר ניים דלאו דוקא מלא כלומר עתיד מפס ליפס קיי שם לא מתחילו מכחוב מחלה דקדים נמומר מל מלא שמא ממס מכלחר לגיל לח המדינים ומכיחם לוחם כדדרשין עתה למטו הקחל מלא סיס מחזיק בלק מלא מלחיכה בעלמה מלא היו מומרים מלא נמצריה וקלא המדינים מחר מעפה דבלק הוס ומפי דקלחר נמי סקנים לעפה לא כמעלחה על דעתך לפו דוקא: מחזיק עלמה לא כיס. ולית היכא שמא מחזם ועפון מפי מיכא למימר ויל ומילעריך לחפוך נחם לפנריח מחזיר מומרין לפנריס היכ עוסה מלא נרפוה ומניס ממחזיר מחי מרידות על עמון לא מילעריך לחפוך מפס מלא נלחר:

מתרשיא הופיע ממונן כו'. כ"ל מחלם היחר ממוכ נפחין ולא נמפיר לכפחזיר לח מחוים על העכי"ם אלא מפניר מנלו ליהן מחוים לעפו ולא קבל מפוס לא חילה וכן לעחר לימות והופיע מחר פחין מכח ליחכה לבני ישמעאל ולא קבלו מפוס לא חגיע מלא רלו לקבלה מפוס ליפור ממון חביבו ועי"כ החיר ממוכ וכן רלה ויחר גוים מחזיר ממוכן קלי לחלעיל מיכיח דכחיב וקדום מיחר פחין חבני ישמעאל מלא רלו לקבלה מפוס לא חבכע וק"ל: ומה בשביל ב' פרידות כו'. ול"ל לפ"ז דביחי עבלן חלך מוחר לעפות חלחמה בחולה כמ"ם החום' כבר נולדים היו והכי לחריך נמק' פרידות היו נמו של עבלן היחה וכן ביחי דוד מעפו חלחמה בחמון ל"ל מכבר נולדים לו כבמה לחם מלחמה ולדברי החום' מכחבו דלקמ ג' פרידות מיבות מפוס מוחר כיחל בחמון עפי וק"ל לבל החום' בפ"ד דכיר כחבו דבמו של עבלן לחו חזקה חלא הרבה דוחק היחה לחור עבלן כו' ע"ש וזה קושר דברי החוספות דהכל בכחבו דפוחר לעפות חלחמה ביחי עבלן גם הרחיב בכחבו עפר חמלן גם מלחים מכחבו פס

מלות מכח לחר עבלן קלה דל"ב לח פוחר לעפות מלחמה נאמן עבלן כיון מלא מולדה לו היו עדיין:

הר"ר ממר ומפיר מחוים כו'. כחבו בחוס' מפמע דוקא נפניע אז מבעה פוי מלא לפוי לפוי מלים ולעיל נפרק בחרה נחרה נאל עכרים לפוי ניחא חגל לחיל פוחר קלה עכיל החוס'. וקי חביל דלא ידחר כל מחוים כל מכרים ומדבעה לחיל נאל עכרים פוחר ניחא פפי. ובלחה דחי נאל עכרים פוחר כחיל דלא חעפוק עכר עכיר חלחיך ומדבחיב לפיך ילפיען ולא על עכרים חיב כחה פולכך הקניים להחיר ממוכם על עכרים לפיך מרחה פחיכם מקיימים ז' מלוח בני נח החיר ממוכם בבחיב דבעה חור על ישרחל בלחה משום דחיה לחפקעת חלוה ולעיל הכל נאל העכרים פוחר מלחחיך קלה לפה הוכיך בלחה פחיכם מקיימים ז' מלוח והחיר ממוכם והלא מביקרא לא חפר הקניים ממוכם כיון פחיכם לפיך ומיפו עדיין קלה דילפח חחי נוחי קבר נאל עכרים פוחר חבל לחפר פחיכם מקיימים ז' מלוח החיר לפה כל ממוכם ועיל לפוך מבר לפפר פחיכם חלא קיימו ז' מלוח לא פחיר נא ממוכם חלא נאל העכרים עדיין פוחר ולא החיר כל ממוכם חלא כיבא דחור חבעה ויל לכיון דחיכן לפפר חלם ולבלה לח כ' מלוחים נאמן מפס מקוים ניפך ולא נאמן פחיכם מקוים ניפך כי חלף עיים פחיכם מעבדים ז' מלוח בני נח עיים נאמן פחיכם מקוים ניפך ונאל העכרים פוחר פבי חלא כיבא דחור חל ישרחל לפפר חלא פחיר כל ממוכם חל עכרים חלא בביולא נזה חבעה חל ישרחל דבעה חור חלפ חל פחיכם פוחר חיב בחלה פחיכם מקוים ז' מלוח קיימו ז' מלוח לא פחיר נא ממוכם חלא נאל העכרים עדיין פוחר ולא החיר כל ממוכם חלא כיבא דחור חבעה ויל לכיון דחיכן לפפר חלם ולבלה לח כ' מלוחים נאמן מפס מקוים ניפך ולא נאמן פחיכם מקוים ניפך כי חלף עיים פחיכם מעבדים ז' מלוח בני נח עיים נאמן פחיכם מקוים ניפך נ

ואל תתגר בם מלחמה מלחמה הוא ולא הוא אנגריא
עביד ברו צעירה דקאמרה בן עמי אל הקביה למשה
ס"ם וקרבת מול בני עמון אל תצורם ואל תתגר בם כלל
ראפי' אנגריא לא תעביד ברה. ואיר חייא בר אבא איר
יהושע בן קרחה לעולם יקדים אדם לדבר מצוה שבשביל
לילה אחת שקדמתה בכירה לצעירה קדמתה ר' דורות
לישראל עובד ישי ודוד ושלמה ואילו צעירה עד דחבעם
פ"ו ע"ב דכתיב "ושם אבו נעמה העמונית:

דקאמרה מואב. למה מרמזים מסוף מלחים: אנגריא. להמתנגד
נהם להגיד לכם עיס ותתן:

תוספות למולם יקדים אדם לדבר מצוה. לפי מצוה מתמוטו כדאיתא
בתמני נזיר בפרק בי שמאי תריני נזיר ושמע מכאן ולמאי ותני:

מהרש"א שבר שיחה נאה כי' וא"ר חייא בר' לעולם יקדים
כו'. הכי פי מתניתין ר' מיל בר לגא למתן בשם לעזר
ויל שתין מיתין דנדנר ס' זכתה הצעירה לפני הבכירה ונדנר ס'
זכתה הבכירה לפני הצעירה ושתי הכתי והשונם למתיתן לפי מעשיהן
לפי שהקדימה הבכירה במלה לקיום העולם לפי דעתה דלמלה
מחסוכה כוונתה הכתוב ושתי שתין ותן ותן וכו' וכתיב' נכויר זכתה
לאקדים בנלטם שהוא קיום העולם שהלולה מוילה של מלכות ס'
ולפי שלה מקם על כנוד תניה וקדמה לומו מוחב ופרסמה שנוסם
בת לה בן זה מתניה שהוא ודלי לשם זכות כתכון כדאיתא בכויר
לשר הכתוב שלה למוק על כבודה לתנריל עביד ניה דשייר
להשתעבד בהם כפרש" ובמקבתה כויר הוסף רבי בזה בניתי
הכתובים דבכירה דקריתים לב פרקתה שכתוב והשכב אם לביה
ובלעיה דקריתים בן עמי כתיב והשכב אם לביה ובלעיה כתיב
כתב בזה בל"ת בבכירה כתיב והשכב אם לביה ובלעיה כתיב והשכב
עמו לעיניה לפי שלה מחתה בזהה כי' עיס הם כדאמר קרניל
דהכא דקאמר דהבכירה עכחה בסוגן שהקדימה עלמה ועין גרא"ם
ספרישו נאותם ע"פ ג"ר והר"ק: דאילו בבכירה דקריתיה מואב
כו'. וענ"ז ויל מפ"ם ויבר מוהב מפני העם כי רב הוא ריל דלכך
היה מוהב יהל מפי מעמון לפי שמוהב היה בן הרב ונדול של לוט
שהלך ל' בן הבכירה שלה חקה על כנוד לביה לקרות נהה מוהב

מע"כ שהר לעשות בו לתנריל עפי ונעמען:

"בשם בעמן הנדול בעל קיקיון דיונה. הא מעבריל מרי וכו'. הקשה לפר
בן המכילים מויל דנעכר שיחה כתה היה שלה לעשות מפעיל דשולחנים
לחוים לזהות מקיא ולבן טוב הקניים שלה לעשות מלמעה מעשה פרידם
וכו' לבל מעבריל מהיכא מיתי שלה לעשות הא שפיט לחרות היו לחוים.
ונלפה דהלמודא דייק דלבן המיתה הבכירה לתנריל עשה דלא דנכתם שיחה
נפה דפה לא בן לא היה לבתוב כך ג"ל מלל לה מוהב ולבן יהבתיך דשלמעה
היה דפקור לנוד הא מעבריל מרי דשוקעל מעפתנר דהא שפיט הכיעה
היה המנעל ולויב כל אחן דלא נתפר לתנריל נהדיל מפשיטה דשוחר לעבריל
שלה דנא תכתוב ליהודע נהדיל מעמתה היה דלא הא לתנריל מרי לבהוחן
דעפתה לעשות תנריל עפתה מחר מנד שלה דנכתם שיחה נהה היה ונ"ל. עם
מקנים לשיך ניפא מויל דנעפתן שנכר שיחה נהה היה נפתה לעשות נהם
מעריל דלמא המעם שהם מעני לעד דהא נם נפתה היה שלה לעשות
נהם לתכריל מפני שהם עני עמו. ובלפה דשיחידל דקאי קל דיהי ונני
מהוה לא לתנריל הכתוב רק של מתנר נם ומתריכן שהפילו ניהי לתנר
ונני נני פיתן למר של חטהם ושל מתנר נם של לא מתנר נם לנד
ושל חטהם מיתר שלה שם טיו ענין וכו' דהייט דהיה כהיו נכתב שב

שמעים של מתנר דהיינו דמתני פעמים של מתנר נם עפתה היה נתני
לוש ותי ונם נעכר שיחה נהה וקיל:

הריף אין המקנים מקפה שכר כל נזיק וכו'. פיעה פיל דנעכיל שיחה
נהה שלה לשלרים הכבירה כתיב של מתנר נם שלמיתן הא לתנריל
פיל ניהו דיליעל עפתה שהה שהה לנתר לנהה נם לעשנר נהו
שעבדים. וניל דהה שיהו עין נרם היה להגיד לנלחה נם לנתרי ולה נעשל
נזכות הפרידות שונות שעתידים לנתה פיכ שהל התחילה לנשרי הם
התנריל הלמר. שלה עפתה שלה דנכיה כשהן ולפרה שלה לכך הנגיד
לנעבד נהו שבריל. ולנ"ד שהפתק של מתנר נם שיה קודם שלהו שלפה
ליפרהל כשיה הלהם' נשהפה נפה עפתה קיו ניה ולפ"ה שבה שנה פי לנעפה
בנני עפהן של שלוים ושל מתנר נם ונשהפה ושל מתנר נם שלמתה נודלי
שהיה נפכך שיהה נהה כי שלה עפהן ושהפה נאפן שהה פי זה שליהי הפ
שלם שוים כלפר ולה נפשר שהפעהו של שה שפתידין לעפות לה בן פרין
כי הלה ליהו שופע שלה נתפר הוא שם ולפ"ה עפכי שה נבני עפהן של
מתנר נם כלל ונשהפה שלפתה הוא דליכל הם ניהיל שיכה שלה ודלי נפכר
שיהה נהה ונפהן הדבר:

תניא שמעון העמסוני ואמרי לה נחמיה העמסוני היה יא
דורש כל אתין שבתורה כיון שהגיע "לאת ה' פ"ק
אלהיך תירא שרש אמרו לו תלמידיו רבי כל אתין שדרשת ירים ו
מה תהא עליהן אמר להם כשם שקבלתי שכר על דדישי
כך קבלתי שכר על הפרישה עד שבא ר' עקיבא ולימד
את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים:

אתין ונפן ריגין: כשהגיע לאת ה' אלהיך תירא. לה יהע שם
לרנות:

תוספות כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא פירש. שפיע דנעפיק דקרחתי
דיש נהמר לים שפ ושפיע קילפו וכשמר שם ה' אלהיך פירש
שפתה שכתוב שולה של ושם לשולל שעיש לא שיש ניהם לעדריהם
לפקשים לעפות יהיה: "לענות ת"ח. ולים שפני פיהם שקום ניל פישון פי
ניש ,שהכל ויל דשכל נרנו שנשהק כהפן שולל דעך שפולל שעיש שו נרך פיה"ם
שפעב דהוי כעין רעו:

מהרש"א ביון שהגיע כו'. נפרק הלים שקדם פרש"י שפיה יהל
לרבות שום דבר לשפוחפ לשולל לשולל השקום שבל ויל
לחזהרם שם ס' שלהיך תירא היה נופה שניהו להיפה יהל שהקום
שלה להשות לו שום דבר ולבן פירש חי"ם כך לפי שקבל שכר על
שפריפה דשתוך עלות שולל שהקום נופיה לפי שיהם והכני לקבל
שכר על שלה ז שקיימתי ויע שלה ולימד לרבות פ"ח ס"ל דלפן
זה עשות שולל ס"ח לעולל שקום כי השולל שפח היה שולל כי
שתוך שהות יהל שפח הוה כשעע להם לקבל עליו יהלות ס' ושלוחיו
וזה שלמד ושולל רבך כשולל שעיש כי שפולל שלה היה נעלמה
שולל השעיש וקיל:

הריף תניא שהשעון שעשעוני וכו'. לישל שפהם' לרבות היה לפיה שפר
שיבה שקום ניל וכו'. יש להקשות דילמא לרבות עליו עשה וכו'
שיבה שקום ניל וכו'. ויל דשהם' לפיעיילו דכשעון נפשוך לעיע דשפיע דקיהשון דיים
לים שעו ולפיע שילפו וכו' לם הוה כיפל לשולריה לשוקשיה לעשפה יהיה
ולה שקשו שבל כיון דלא פניהל ליה לשוקשל לעשפה יהיה שבני שיבה
שקום ניל ולעיע דשבני שיבה שקום הוה לכיעוד להדרו ולכל שייני שולל
שיע יש בכלל שולל דל שכיעוד שלה יהל שעעו נולפי שעוסה לו לילוד
וכיעוד שבני שילפו. ולפן להקשות לשילוך שהעם' שלשהו דשבל נרנו שנשהק
דשעהם לעשות שבני שיבה שקום הוה שלפיע שלפו דשבל נרנו שנשהק
שיבה שיהל שהוה שהה שקום ליה לשוקשל לעשפה יהיה ולה שקשו שבל
שיבה שבני שיבה שקום כיש כשו שהשר לעיל היא הדם שבשר דשיע כשילפה לה היש כן שלה יעשה שפיה לשר שם ישיון לשקשיה שהקום:

לאחר שתלד יותר מקודם שתלד אלא שמין את הולדות ונותנין לבעל:

מאי קאמר. דמסתמא דהכי קאמר ליה דליכ לידך לית לך מהתחתם יולדם מסנחתת ומיק ליה קאמר דמסחתת: והלא אשה משבחת. נדמים לאחר שתלד דמסתלא דמים מסוחין ליוכר המוכרת היא למות בלמר לידה וכסי מסמע מתני' ל"ב דכך מוין כדקאמרת מהתחתם דלא יהיב לים מידי דמסהתחתם יולדם מסנחתת:

תיר מעשה בבתו של נחוניא חיפר שיחין שנפלה לבור גדול באו והודיעו את רבי חנינא בן דוסא שעה ראשונה אמר להם שלום שניה אמר להם שלום שלישית אמר להם עלתה אמרו לה מי העלך אמרה להם זכר של רחלים נזדמן לי וטן אחד מנהינו אמרו לו נביא אתה אמר להם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא כך אמרתי דבר שאותו צדיק מצטער בו יכשל בו זרש אי אחא אעסיב מת בנו בצמא שנא' °וסביבין נשערה מאד מלמד שרגביה מדקדק עם חסידיו אפילו בחוט השערה ר' נחוניא אומר מהבא °אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו אי' חנינא כל האומר הקביה ותרן הוא יותרו חייו שנאמר °הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אי' חנא ואי תימא ר' שמואל בר נחמני מיד °ארך אפים ולא כתיב ארך אף ארד אפים לצדיקים ולרשעים:

חופר. ומוסר הנומות לניסים ושלי הנלים מיסט מסס: שעה ראשונה. מעדיין סיס לולייס להיות סים נסוך סמים: אמר להם שלום. מעלם וכן מכיים: שלישית. דהוה לס סמוס מחלת נפשם מס יסנם סס: אמר להם כבר עלתה. ולפי כדמפרינן לקמן דפסימא ליה דלא חומם סס: זכר של רחלים. ליט של ילחן: חוטן מנהינו. זס מנרסס: מצטער בו. לחסור נוחם ומעורות לנשלי הנלים: עם סביביו. לניקים סדנקים בו: נשערה מאד. לי חוט השערה: וגורא על כל סביביו. מפיל לחיים ומפשו מליהם: ותרן. לעסוד על כל פשעים: יותרו חייו. יפקדו חיין ונופו סעומס על הבריות לחנות: ארך אפ. מפעע מלריך רוגז ומתמהן מליפרע: ארך אפים. מפעע שכ ללוכים לי של סוגם ולי של רעם: לצדיקים. מלפלם שכר מוב לעולמר: ולרשעים. מליפרע מהם לעולמר:

תוספות דבר מעלכתי בו. ולים לכחי מכיל הא מת בנו בעולם ליל כדמוות ליט נזדמן לה: לרך לפיס לנדיקים וכו'. בפרק שוסין פסין מפעם נרשפים להלכיים מן העדיב ונפלק מפעע בעופם ליל כפיין פוסו לעופם הפוכם פוא לעופם: מעשה

מעשה בבתו של נחוניא חפר שיחין. עיין ביבמות דף קכיג בהיסיפו סס: זכר של רחלים מזדמן לי חוק לי מהינו. פרשיי ליט ל ילחק חוק מנהינו זה לברהם ויליק סהם מפעעין סבהם ליט של ילחק ולברהם כלן ונם יש לדקדק מה שלי דקלמר יכול בו ביו ולא קלמר יכול בו ביו ולפשר ופהם דלברהם שכיל מפקביים פיפה לו פלל מפלילי סיס פסה נפלה סדיה דקלמר יכול בו ביו ולא קלמר יכול בו ביו ולפשר ופהם דלברהם שכיל מפקביים ילחק מפלילי לברהם פפיע לו של לפהם בו פלפסה ש קלפשל פלה בקיל ארה ליפה עליו לבך לה ביכל ביליפו ליה ילחק יקול לך ליה ובלים לו פלל לפהם לבך ליה ביליל. בשכל דבר שבלעבר בו של יכבל בו ליה נזדמן לה לל של יפחק ולברהם לבלהם בשכיל ש ביללה: מדקדק עם חסידיו לפני כחיב השמיב. עיין ביבמות שפרשיבו פעעם: כל לפחר מקביים וכרן. ולין לפקשה לבדי פיפה דלפהם בילפלמי פיק הנשבי מלינו פרשר מקביים על עיפ' [של] גילוי שרוים ושל שכיפות רוים ושל מקפה בפוריה לה ביפר וכן בפרוים ולקול רעם פי ביכ פלה על פיפ ולה על פלול פפס כרכיפ ביפלקל כי לים פס בגלוין שכרו ולפ עם קשבי לה ופלגו גם פיפה דלפהם בפוריה ולכהיפה בפוקקים בלפיה בפוריים פוסבר לפס פלים ייל. ליפיק פי פיפה לפוכר פלכיפה פוליפר פל בולפ פפי פפוכה ופפלה ופייל פלה פיקר ופעק פי פלפיר פקביים ופוכן ופוקר פל זה לפעור לים יפוכר פיו: בתוספות ריפ לרך לפים. כפי פיקן פעק פפעע ליפעים ליעם לפלביים ליפ פיה פלבול פפה עם פקביה בפיפה פס פלפיר פפוקפיה פרעיפ כלן בקפיפל פפוכה על פעק"ל ליפה דקלמר לרך לפים ולה כפיב לרך לף לולה לפקיים ולרפעים ליפ פיה פלבול פפה עם פקביה בפיפה פס פפוק פלק כפפים פקביים פופב לרך לפים פס פוה לפקיים לי לף לרפעים פיי הקביה פיה כופב לרפעים פפוי כפפו לבך כפפו פפוי פרפעים פי לרך לפים לפופה ולרפעה

Digitized by Google

הדרישה משמעה נגמר על נמוקין סי. מתנו נחוקי דגר מנמסקר נו מתנו
לדיק וסי ופיש מכחי הם עם נגו נגמש ויל דמיש וכר. ולמדיל
מכיון מהיה סופר נזורות ומיתין להזמין בהם מים לא סים לחני זמנו
ליכנל ולישתן במים מנגור אבל כשמת נגמש לא סים נדבר מהיים מלמשר
מוחו לדיק מקום נמשפר להזמין ליגני מים ומת נגו נחסרון מים מת
נגמש ומת לא המלין מים כלל מנדך ומסרו מים לשולי רגלים ולבן
מת נמ נמוקר מים נגמש: עיד לדך מפים ולא כחיב לדך וכר.
מלמה דסוקסת לו כשם שנעדת המוג לחר ולא מסר ולא יב מקרים כן
הילל נמדם שסוקשת לדך אף והוא דחדך אף משמע אל מדין אף אל
הקנים ממחיך לסו ודחך מפים מיד משנין מדין אף אלא הוא כדכחיב
אכם מחם מפים משוא לי מנים כלחר יהן מנה לחת נפנים לחוצות וכיל
לחר לדך מפים חסנים סוסקות שמחיד הקנים להלחם לנדיקים מלדיק
לחחם עד עכ"ל: כדי לעשות מהם מישהו משמים לעיים שעשו נפלחי"ו ויהיה
שכרם לעחיל וחסנים אצומות סלחרות לכשעים מלדיק לחחם עד עכ"ל כדי
לגשל לשם נפלחי"ו קלת מלחת שעשו נפלחי"ו ועוד שמת יחזרו נחשובה:

יג שם **תניר לא יסקל אדם מרשותו לרה"ר ומצאו חבירו אחר שהיה מסקל מרשותו לרה"ר ומצאו חבירו אחר אל ריקה מאני מה אתה מסקל מרשות שאינה שלך לרשות שלך לגלג עליו לימים נצרך למבור שדהו והיה מדלך באותו רהיר ונכשל באותם אבנים אמר יפה אמרי לי אותו החביר מפני מה אתה מסקל מרשות שאינה שלך לרשות שלך:**

לא יסקל. לפשם חנכים: מרשות שאינה שלך. שמת עמיד מחם לעוכרה: לרשות שלך. רשיר כל ימי חיו חוח שלו: לגלג עליו. לא היה מכיר עמהו של דבר:

יד נב **דרש הרוא גלילאה עליה דרב חסדא דרגיו רעיא על עגא עביד לגנידא ממיתא:**

עביד לגנידא ממיתא. לפי שמשפחת מנקר עיפים וכשלה ושפלה בעולם ומעלד מחרים כך כמשקוס נפרע משומלי שמלא ממנה לשם פרנסים בחיים משונים:

טו נד ע"ב **שאל רבי חנינא בן עגיל לרבי חייא בר אבא מפני מה בדברות הראשונים לא נאמר בהם טוב ובדברות האחרונים "נאמר בהם טוב איל עד שאתה** טז נה שואלני למה נאמר בהם טוב שאלני אם נאמר בהם טוב אם לאו שאיני יודע אם נאמר בהם טוב אם לאו כלך אצל ר' תנחום בר חנילאי שהיה רגיל אצל ר' יהושע בן לוי שהיה בקי באגדה אזיל לגביה. איל ממנו לא שמעתי אלא כך אמר לי שמואל בר נחום אחי אמו של רבי אחא בר חנינא ואמרי לה אבי אמו של רבי אחא בר חנינא רואיל ומטן להשתבר [וכי סטן להשתבר] מאי רוי אמר רב אשי חם ושלום מסקה טובה מישראל אי"ר יהושע (בן לוי) הרואה טיית בחלומו סימן יפה לו מאי שים יד מעמא אילימא משום דכתיב טוב אימא "ומאטאתיה פסו ס במטאטא השמד חד טיית קאמרינן. אימא "טומאתה

בשוליה טיית כיית קאמרינן אימא "טבעו בארץ שעריה אלא דואיל ופתח בו הכתוב למובה תחלה שמבראשיית עד "יורא אלהים את האור לא כתיב טיית ואי"ד יהושע כיל הרואה הסער בחלומו חסו עליו מן השמים ומראודו והגי מילי בכחבא:

נאמר בהן טוב. נבי כנוד לב ולם דכתיב לעמן יעב לך: ומתה בו טיית. שכחובים ולמטובם נמורה מלמרת (ט) למעמה: הסער. סימן ז לנדים סרלוסו:

מדרשיא לא נאמר בהן טוב סי. ירחה מלבוש מלמר עד מלחמה מולכי כי' דעיקר הקושיא היא למה נדבמה סרלמטומם לא מלמר עוד וכבלל זה למה לא מלמר חום הע' נכל סדבמה סרלמטומם כמ"ם המפרשים לחצל על מה שכחבר נדבריהם המחזטום עוד לא קשיא ליה דידע למדרש מיכי כדדרשינן נפס"ק דקידושין המחני דלעו דבריה בחדם מוכל מפיחמיהם בעה"ז והקרן קיימת לעה"ב כנוד לב ולם כי' לעתן יהריטון יתיך בעה"ז ולעתן ייעב לך בעה"ב מכלו עוד ומקיק הוא"ל וקושן להשתבר שהוא רמז מיהים לפיחומיהם שהוא לריכות ימים על החדמה דבעה"ז הפסק עישבו בכה"ז על עפיחם שבידם ולא יהריטו על החדמה לעולם שכולו עוד לבסם יהיה כלא חיו כלה דהבפחה הקדוש לעולם שכולו עוד לבסם יהיה כלא הפסק כמו הלומות החחרונות שלא נפחבחו שחיו קיימים לעולם ודל: דהוחה ט"ת בו' חד ט' כי. יש לדקדק כיון דלא סרלו ט לגלא חד ע"ם שהוא הרי"ם מכוומחם חכחי לא ילחו מידי פסק דחפיקרא דלימר ונחלחחים והרלו ט חד ט' שהוא הרי"ם מעט וע"ק כדחמרי ס"ג קחמרינן ליכ מהרלו ט לימר שהרלו ט כל החיבה שהוא ס"ג מלבון מעם ומהרלו ט ג' מוחיוח מחיבה מעטו שהרלו ט מקלם מחיבה ולא כולו וכרחה לחר חסר כחיב נפ' קיומים דנריה גבו שפרק יהויקים מחבן וכו' ג' ח"ג ליכם יפבה ליכם יעיב ליכם יעם הרקים עליהם יהרים חכי הגבר ג' ח"ג כבגד ג' ל"ג ול"ב מפני מם הקדים חכי הגבר לחיכה יוצם והפקיק בין ג' סרלמטומם והוא מבולל כי נשמיעו כחיב בחיב פעמים ביום ס"ג וכיעל מלחטו המוג הגמור מקרח ע"ם שהר המוג הזה וכמחנה הע' לחבר סוח רוח לעוג החחיתי כמ"ם לעיל מעוצם לריעה בב' ליכם סרלמטומם שהחחיל בילמטומם טומלחה הנ' ובפחים נעמו וגו' יהו על ג' מוכנטה מהיו ביום ס"ג דמיון ג' לטמות שכשהגיעו ושמע החחיר מפקה ח"ו טופה מישרחל ס"כ הזפיר בחיכם הפליטי הע' בל' מוג מוגים הוו וגו' כי שם מפחים נגחלם חם שוכך וגו' יהם כי לחר שני החוכנטה לח שהשם עוד כי חם לעוג לע כל ימים ויום ס"ג יהפוך לע לבשון ולשמחה לעכין הסר סעוג ולח כשפרק יהויקים הב' ליכם ח"ו מפקה טופה מישרחל שכחוב בחיכם ס"כ הזפיר בחיכם יעם סופף יהיו יהיו יהיו

ומכאי חד מ' קלמרין דלא הרלו ט ליס חלה הפ' הלי והוא הרלה על הפ' החתה מחיכה יועם מבחמר בלשון מוב ופריך ודילמא להכי הרלה ט חד מ' הרלו ט מדבן ליה לחשון שהחיל בו בחיכה הרחשון מוערחתה וגו' ומכאי פ"ב קלמרין שהוא חלשון מוב ופריך פ"ב הרלו ט מדבן ליה מבי מהחיל בחי"ב המבי בעבעו וגו' ומכאי חלה כדק"ד מעיקרא דלא הרלו ט חלה חד מ' וכיון דחד פ"ה שהחשוכים שבעיקרא הוא מוב ודלמי לוחתה הפ"ה הרלו ט שהוא שהחיבה בחי"ב בב' מוביס היו וגו' לחבר לה מחתה עוד לרעה מ"ו וק"ל. והוא מוהם הכהוב בחמר דוד עבדה עמי חתה לבוזבה וגו' דהיינו חתה הפ' שהיל חלוה בחלוס על המובה עבדה ויקריס לי וחתר ילחו שוכלי ויבבו וגו' פ"ד בחמרו בפרק הרואה מעולם לה רלה דוד חלוס מוב ותחיתובל לה רלה חלוס רע ולזה חתר חכי ולחי לה לחלה לוחתה הפ' לבוזבה חבל ילחו בחבוס לוחתה הפ' לי לבוזבה שוכלי שהוא חחיתובל ושחר שוכלו וק"ל: השבר בהלום חמר עליו ושראובן כור וה"ם בבתבא. שהי"ל בעקום הה' דחין חלוס בלה דברים בעלים ואת יהיה חם עד וק"ל:

הריי"ף שחל לי חביבה בן בבייל לכי חייב בר לשל שבני שה בלבובות ברחשונים לה בפתר בפסי כי סוב וכר שחלבי שם בחתר בהם כי סוב שה לשו כר'. וקשה סובא היחבן שלה היה יודע כי חייב שם בחתר כי סוב שם לשו כר' וכל חיל קדי בי כב הוא לבעבן "יבא לך. ובלחה לשלם דבבי חייב בבחשן שם שבבובות הבחונים בשלבה וחחבון שם בעבים הבחתרים בשלבה יחבו כי לה בשחבה זה שה כלל וחיבם בקלים לחשונים וחחרוני שלה בקלו לחשונים בים שבם בחונים לחשונה בשבה בים ושבו ושבו בשבובות שחל ובקלו שלו שחרונים ושם כך הוא בם בב לשחר בשלבה יחבו בחתר בהם שבחשב בב בי סוב כי סוב שלה בבחבונים בחשונים בשבה בים ושבו ושבו בשבובות שחל כל שה בחחר בבחי וחין כלן שלם שפבי שם לה בחתר כי סוב בבבובות שלחשונים שלה בחרונים כי החרונים שם בחשבו ושבו בשבובות שחל ובזה בחתר כי סוב כי לה יחבן לחזום בייחם סוש בייבי כלל בם בם בחתר שבבובות לחשונים שם בחרונים עלוחות שלחשונים וחלו בחרונים כלן שם בחבחבו עלוחות שחרונים וכבי זה עלוחות לחשונים לה בבחב כי סוב ושלחלוחות בחחב כי סוב. וים כלן שחלם שפבי שה לה בחתר בשבובות שבבום שלחשונים. ולבך חתר עד שחחה שולבי לשה לה בחתר בללם שפבום לך שבבובות לחשונים שם לוחם בחבחבו עלוחות לחשונים שולבי בחתר בחם כי סוב כי שה יודע שה בחיה סוב בחבחבו עלוחות שלחשונים ושלו בחתר בחם כי עוב ושלו הבחבחות בשבה בי חלה עלוחות שלחשונים שבבום שם בעבים חלה בשבו ושבו בשבובות שחל ושלחי חלה שם בחבחבו שה בייבי בין שבבובות בחחבי בחתר ולבחות בחם שם לעבן "יבא לך. ושחבר עלוחות לחשונים שבחים בחתר בחם כי סוב לה חיל כי חבחום שבך הוא שחבון בחבחבו בשבה בים שבם בחתר שלה בחזו ושבו בשבובות שחל ושלחי חלה שה

חלוקות יפה מפורשים מלא יפים עליו כגון מי לנטות ומפני מפתח של יהוסלם׃

מרדשיא סבר יורדא ס׳. בהסיק דקל״ח פים קוטל מאחן דרומה לקרות כן דאלני מי מיתיבן לוטבת וכן בהסיק דפרק מקום שהנהו דעתן מתפ פ״ח בעלים דמלוני מי לי מיתי להוסיף לה דמיל לתך דמכת דלבוע מה פתחה של מלוכה ע״ם בקנוק אחת. דאתיהו דהשוהו א״ל בבריא רבא אנא ס׳. ומפ למתרגמן דר מיתפון מה שלמעה של מלוכה ע״ם בקנוק אחת. דאתיהו דהשוהו א״ל בבריא רבא אנא ס׳. ומפ למתרגמן דר מיתפון מה שלמעה של מלוכה ע״ם בקנוק אחת. דאתיהו דהשוהו א״ל בבריא רבא אנא ס׳. ומפ למתרגמן דר

ל״ע דעמקיר גדול הוא דמיש הוא לים לפיתר: בדעים ודו״ק׃

יון אך שמואל בי נחמני אד יונתן אין מורעגות בא לעולם אלא בזמן שדרשיעים בעולם ואינה מתחלת אלא אן הצדיקים תחלה שנאמר כי הנא אש ומבאה קצים איתני אש יגאה בזמן שהקדקים מצויין לה ואינה מתחלת אלא אן הצדיקים תחלה שנאמר ונאכל גדיש (ואכל) [ואכל] גדיש אלא ונאכל גדיש שנאמר גדיש כבר. בית יוב יוסף מד ׳אחם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר כין שניתן רשות לשטחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים ולא עוד אלא שמתחיל בב הצדיקים תחלה שנאמר ׳והבתני ממך צדיק ורשע בכי יוסף כלו האי נמי לאו נמי דכתיב כי מפני הרעה נאספ הצדיק אד יהודה אומר אר ׳לעולם יכנס אדם בבי מנוי ויצא בבי שנ׳ טוב שנא׳ ׳ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר.

תיר דבר בעיר כמו תליך שנאמר ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. ׳לך עמי׳ בא בחדריך וסגור דלתך בעדך ואמר ׳חבוץ תשכל הרב ומחדרים אימה אאו ואומר וכית הם כלילא אבל ביממא לא ויש לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך וכית הים הכא דלוכא אכוה מנאי אבל הכוא דאיכא אימה מבראי כיצד יתיב בני אינשי בצוותא דעלמא מזי מעלי ויתיב מתיע תשכל הרב ומחדרים אימה אע״ג דמחדרים אימה מתיע תשכל הרב. רבא בעיון ויתחא הזה סבר כי דתקיב כי עלה מות בחלונינו. תיר דעב בעיר פוך ונלוך שנא׳ ׳ויהי דעב בארץ ויהי אבים ומבראה בלוח שם ואומרי ׳אם אמרנו נבא העיר והרעב בעיר ומתנו אבל מאי ואומר וכית הים הכא דלוכא סבר נפשות אבל

היכא דאיכא ספק נפשות לא תיש ׳לבו ונפלה אל מחצה אים אם יחיונו נחיה. תיר דבר בעיר אל תלך אדם באמצע הדרך מצי שמלאך המות מהלך באמצע הדרכים דכיון דיהיכא דיה רשותא מסכי לחדא שלום בעיר אל יהלך אדם בצידי דרכים וכיון דליה רשותא מהבא חברי ומסכי. תיר דבר בעיר אל יכנס אדם יחידי לבית הכנסת ומסכי. שמלאך המות ממפקד של כליו. והיום הזכא דלא קרי בה דדיקי ולא מצלי בה עשרה. תיר כלבים נוכים מלאך המות בא לעיר כלבים משתיקים אליהו [הנביא] בא לעיר. והיום דלית בהו נקבה׃

הינ כולי האי נמי לאין דומין. כלומר נהגו הצדיקים שנדקים מקדמיים. מיכובא הוא. מלא יחלה נפשי שמפיקם לצת דכמיע וכו׳. בבי טוב. נעזר מצוי ונהמה יון מאזן ולא יעתין מד ממחצץ ולנקרי לא יסכים לנלחם עד שיחזיר. כי טוב. ל״ב מעלה כתיר כי טוב כלומר טוב מזו שלו נלחם בו ולהכבם בו ממני מחריקים ולכלפניה. (ומהוקי מחריט בזה ומכח ולדעם ליה דוקא בכנכנע מעצמו אחרים אבל בעלים שבוזו לו מתקדקים בכנסים ולילחם הקל לחלחם לו מלחה לו מעלה בה מקום ביהו על כך הנוס בכנסת מצוי מזו כעין מלאך המות ויש אומרים שלוקין ליה׃ תיר. מהנו שנא׳ ׳לך עמי׳ בא בחדריך וסגור דלתך בעדך ואמור ׳אחוס׳ אימה. שלמלאך המות מהלך ולא מנהי בו כך: ויתיהה. דנר׳ סבר בר׳. מחם מלומם: אם אבינו וגו׳. בני מיכאים מוהנים: דליכא ספק נפשות. מפקם שעלה סס: תיש. פיפים דקרא ושמח לבו ונפלה אל מחצה אדם בת: דלית בהו נקבה. דחסם שנוס מקום חוץ לעגרי׃

מרדשיא בזמן שהקדוקים מצויין כו׳. לפי שבעיר ומחוץ לעיר מלאך קולים וסיים בהלכה נתלוי בדים ומצלה ולא מנהיס שמי שמלאך המות מהלך בעיר קולים חוץ לעיר מהלך כך ע״י הרבמים שמחמת לקולים בהכמיע ובגישה כעין מזכר הגר׳ חלם מצלה לפרעמר׳ מכרך ע״י ובהכל כפי הנוים שמחמת מי הלדיקים שמשים פיהם: ושניהן רשות הוא. ומיכל׳ מחוקן מנר׳ הכ׳ והלילה נחנים כו׳ ועמן הרעבן׳ הכ׳ לקולי לאחים כפי הכל ליהם לנחם כו׳ שים בכל אחד דבי הכנסיות שמחזיקים בהם ומפקיד בהם כלים כו׳ ומפקיד בהם כלים כו׳ ומפקיד בהם כלים כו׳

כון הצדיקים טו'. גם אח"כ לשלוח ג' שמות כאחד מהלה כתיב לריק עם רשע כדכתיב לשחים לריק עם רשע נבי תחרפם דשייכו בשלוח לי מלא יצחק מי הוא לריק ומי הוא רשע לשלוח לריק ושמע מלא יעזוב עמהם חלק קודם להם שיהם כיכר שהוא לריק ודם ניהוחא הוא לגבייהו מלא יעזוב הלריק בשלון ולישמח חולא עוד דקאמר סיהו לפי הכראה למלחות ונבי החדם וכדקאמר מעיקרא דג יוקף לחבל לפי שחטא ניהוחא הוא לגבייהו וקיל: כנם רגליך כו'. מלחה לומר דלא נח לומר לאחוקי מלא יעזי רגליו דיכוי נכשע דומיא מים לקמן רשע נעיר מר רגליך דהוי לאחוקי ככם רגליך ולית לומר בן דהא דאי נעיר כפי מוג לשר רגליו ולהאלטו של שמעו מלא דשבי מיהוש כל אות שליט משר רגליו מן הטיר יכסח רגליו לגיטו ולא יצא בדחופות וקיל: שנאמר לך עמי וגו'. ומיירי בשעת סדר דסחיב בסיפא דהאי קרא עד ישעור שעם נוי: ובית הים בלילה כו'. לשיטתו דלעיל ניחא דנאמר מלרים סהיה בלילה ושיו שם ג' שכטות אחר מן שאחבל של לילה ככתוב נם בשחר לילות ומן שאחבל של אותה לילה שכיחן רשות למשחית לאחבל ולכך הזהיר שכתוב שלא יצא אדם לדרך ביומות נדבר נעיר דליכא רק אחד מאבל ד' לחמה לא ס"ם לך עמי נח וגו' אבל לשיטת הרמ"ם דנאמר מלרים לא סיה רק אחבל ד' קשה מה לי לילה מה לי דבר נעיר וקיל: אע"נ דמהדרים אימה כו'. ק"ק כיון דמהפנחא כי נפיק ליכם ויהיו בחוחא טפי מעלי ליחא דהכי מפרש קרא מע"ב דמחן דאבל הוא מהדרים ליחם ויל דומיא דאבל הוא משמע ליה דלישי נח"ב של מלאך האות דקאי אלעיל מיכים ולמחי דקא נרישא ד"ה: ברישי ומקחחא דאבל הוא בסוף קשה הכא מהן נקט קרא נרישא הד"ק: הוכא דא"כ בסוף נשחות. ולית ומלי דנוחים לישכא בסוף נסוף סוף אם יהלא נעיר ולהי יחוחו ובסוף נסוחים משמע דאלית ליה ולהי נפשוח וטפי ס"ל דנוחא לאנרהם ויל הא דכתיב נטוח נעיר ומחבו לחו מלא קרוב לולהי מניה עם רעב של כליה ודומיא דהכי לישי מר רגליך וכן הך לאנרהם רעב של כליה סוח דאליכ סיה מסוד ליל מחי נחיל כדאמרינן ס' הסניחים ונמדים דאלימלך לא נעכם מלא משום מסטיל לבן של ישראל כו' ע"ש:

הדיוק מן מרשעתו נפשו וכו'. נראה דדוקא לאחי קרא משום דלפוש מסחיר קשה מיכ כי מנא לם ומנחח קונים ומחבל נדים מעיקר סדבר כיון מחם יצחה לם ומכלת נדים מלם ישלם האנעיד לח הנעדה ולישי לעיל מזכיר הסקוק מפלחח קונים והלא נין לם מנחח קונים לו לו מלחה קונים מלא נדים הין שוב לשלם הנעדים לאו דוקא סרוח על לם מסחעטח שלא יהחם מחח כי מלא נעניל מפלחים דשנים קונים קנים לישראל סם הנעדה הנעדים ולישם מחחלת מלא נדוקים ומחבל נדים. ואם אי מלחר שם מדבם לקבן כי יהחן נפחח כי מנא לם מנא מעבחח מאר מקשיא אלי נשלם לם הנעדה מיקשה כיון שלין הסוחעטח נח מלא נשניל מרשעיו לין כיון שאבל לם מאחר כי מנא לם מעבחח לישוב מלקט נחח נדוקים מחלה וחם . לח נראה לאם ההוא כלל ויש נחם לנדוקים ליהחדעם עם מעשיו עם מחחלחים לנקרא נחם כיה חאר הקניים מעים מלנני הנדוקים יהי לם ע כחילו יוכלח מעשיו נלי נראה שאם חני לח מעשיהם הלם כני מרשיע לאו לשלם לם כי מנא לם מעבחח מעשיו לנדוקים ומחבל נדים ומחבל נדוקים ומחי נפשיהם נלא מהשם כי לח מאחר מיע מעלם חני עליהם כילו חני מניה נעשלים שכ נשלם נחם ולף מלא נו מרשיע לאו לשלם

יתיב רב אמי ורב אסי קמיה דרבי יצחק נפחא מי אילימא

לימא מר שמעתתא ומר אגדתא
פתח למימר אגדתא ולא שביק מר פתח למימר שמעתתא א
ולא שביק מר אמי לדם אמשול לכם משל למה הדבר
דומה לאדם שיש לו שתי נשים אחת ילדה ואחת זקנה
ילדה מלקטת לו לבנות זקנה מלקטת לו שחורות נמצא
קרח מבאן ומבאן אמר להם אי הבי אימא לכו מלתא
דשייא לתרוייכו כי תצא איש ומצאה קוצים תצא מעצמה שמות כב
שלם ישלם המבעיר את הבערה אמר הקביה עלי לשלם
את הבערה שהבערתי אני הצתי איש בציון שנאמר
ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה ואני עתיד לבנותה ישעי ד
באש

שרש ג באש שנאמר "ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה". שמעתתא פתח רבתוב בנוקי ממנו וכו':

דשויא לתרדיכו. לרוחה ומשמחת נדנר לחד הכיכס סרס בס מהרש"א וחחמנו בס: בי תצא מעצמה. חמס נחמס

ט מקלקלס והבחים מקניס לסלס כחילו הוח סנעיחים:

מהרש"א אמר הקב"ה עלי לשלם ס'. מנוחר כי ממנו ים' נ"ס לס חלה סרע כי הוח הטוב הנעור ולה יהיחם סרע חלינ לנל חחנוח נורס להניח סרע ומשלה נקילוק ההנחה ומוחנו ים' נ"ס וסיינ כי חלה לס מעלוחס לנל לנכין הטוב נגני חכלוחין חמר סקנ"ס לני סוח המנעיל לסלס כחילו סוח המנעיל וקל: ודני עתיד לבנותה באש ס'. ונחו נזה חלה נחמה נ"ו מדה הקנ"ס ונו נדנר שמכס הוח מרפח וכן יקר הפיים ומעכס עלמה ממקן

יכניס ושוב לחיחי מכן פי' רש"י נס' בן קורי עים:

הדרינ"ק חמר סקנ"ס לני הנחי לס נעין וכו'. מלחה דסיינ סחקנ"ס סניס סס נעין לפוחחן של יפרחל כחו מקדשו שהיל כילה לי מחחו ספך סחין לסו ניי מהנית לס נעין נעניס ונחנניס ניטלו יפרחל וכילה מחחו הלמיים לנלה של יפרחל וכמי חו סס מהנית לס נעין כדו דסמיס ליפרחל לס ניי כן חמר הקנ"ס לעניס מכוחנו סיחה לפוחחן של יפרחל מ"ש כיון שלני הנחי לס חיה נעוכה כדכחיב כי לי חליחך לס מוכלה הוח. ומפ"ש שלני מחיד לעכוחה וגם סנעניה היחה לפוחחן ניית סלס יפלס סחנעיל סלנמעכו נעכעיס:

יט סס ג"ל כנ ויתאנח דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער ויבקעו שלשת הגבורים [במדבה פלשתים וישאבו מים מבור בית לחם אשר בשער וגו'] מאי קא מבעיא ליה אמר רבא טמון באש קא מבעי ליה (וכו') [אי כרבי יהודה אי כרבנן ופשטו ליה מה דפשטו ליה רב הונא אמר נדישים דשעורים דישראל דתן דדהו מטמרי פלשתים כדו וקא מבעיא ליה מדו להציל עצמו בממון חבירו שלחו ליה אשור להציל עצמו בכמון חבירו אבל אתה מלך ומלך פורין לעשות דרך ואין מוחים בידו. ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמר נדישים דשעורים דישראל דהו ונדישים דעדשים דפלשתים וקא מבעיא לדו מדו ליטול נדישים של שעורים דישראל ליתן לפני כרמתו על מנת לשלם

שיקול ג נדישים של עדשים דפלשתים שלחו ליה "חבול ישיב רשע נזלה ישלם אעים שנזילה משלם רשע הוא אבל אתה מלך ומלך פורין לעשות לו דרך ואין מוחין בידו]:

[אשר בשער. קהדרין זקני העמר]: טמון באש קא מבעיא ליה. מעמס נת לפרי נמחנס סמכחו מכחיו נדים סל יפרחל וסנלך לנמחל סלנה חס חיינים לסלס כלים המעוכים נחוכ כרני יהודה לו פשוים כיכך: [נדישין דשעורין הוה. לקלח סניך דכחיב ומתי חלקת סעדש עלתה משוים: מלך פורין נדל עדש מחרים לעשות לו דרך ונחכנוקי המערכן נגיע דרך המלך אין לה לעשות]:

תוספות מכו לחניל מלמו נמעון מניחו. מיחעיל ליה לי מיל לסלס: כשחניל שלמו מפני פקוח נפשו:

אמר הבונה מלך ישרין לעשות לך דרך חלק משוק כיכך ומיתים ומי מלך מהרן נדר מיס לחרים לעשות לו דרך ולחיבעיה ולחשרינן בנבעל בשדה דרך מחלך אין לה לעשות נפשו ולו דרך ולחיבעיה כשבעל בשדה המלך מלך ולו מהר נוכרי ונחלנו נדרך לחרים סהר עשוחה סחלך סלהו בשדהו הלה בעיה: כשחניל שכח:

[בשלמא למיד הני תרתי היינו דכתיב ולא אבה דוד ללכת כמו בסלמ לשתותם אמר בין דאיכא איסורא לא ניחא לי אלא למיד] טמון באש קא מבעיא ליה מכרי נמרא הוא דשלחו ליה מאי לא אבה דוד לשתותם דלא אמיינו משמיה אמר כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר עצמו למיתת על דיחת אין אומרים דבר הלכה משמו:

מכרי נמרא שלחו. ליה. לח נלרך חלח לנמוד סלכה כמו בסלמ לו ומלי ולח לחבה:

הרשב"א זיל מלי קח מינמי ליה. דלח מסמע סהיה סחב לנים סוים מחחם מחכינם ניים היה לו חלה ניים ו' חודש ומחחר נשער מכחדרין קחמר:

מדרשיא מי ישקני מים מבור כו'. דלפי פשוטו דמוק מדקדק למחות ניים דוקח ומנוד מניח לחם לחסר בשעה' ומיד נחחלה מלי קבר מהרי ידע סהיה סם מלב פלשתים כמשול' בקרח וחעפ"כ לחמר מי יסקני ניים וגו' ולבסוף מלי קבר דלח לבה לשחוחס ולפי הדרשות ניחח מהרי הסכהדרין חסרו להחרים חלה למלך משום דשרין וגו' וסוח חחנייר על עלמו ולח לבה לשחוחס כיון דלהכח לימורו להיכם להרינה כדלקמן וקל"ל ומה ניים לדקדק בסוגיח ז נדפרי סחום' עין נחי"ם: מטין באש קא מבעיא ליה. ים לדקדק דהכי הרתי דלקמן להציל עלמו בממון חבירו לו לחחלוסי משוים נמדנים למיחל בחכי קלחי דמייתי כדלקמן חנל ממון נחם דמינעיל ליה היכח למיחל ויל"ל דמסמע ליה הכי הרי קלחי דקחמר נדה"י דחלקת משוים היה ונסנר שמחל קחמר דחלקת עדשים היה כדי לקיים סניהם ניחח דנדים משוים היה ונחסם היה ממון נדים של עדשים ומינעיל ליה חם לסלס עדשים כרי יהיה לו לסלס משוים נמקום עדשים כיכך דלקמן וגרסינן לקמן חלה למחן דחמר ממון נחם חרתי קלחי למה לי כו"ם סחום' והה הרתי דלריכי הרי קלחי סה דעדשים היו וסה דשוים היו דהייט ממון חלה דמיך נחרתי קלחי כחיב וחילה ל"ל דחמ"ד להכיל עלמו בממון חבירו חח מינעיל ליה בין דהוו מעורי פלשתים נעדשים ובין דהוו נשוים מינעיל ליה בחדוייהו כחיב וחילה כו"ם סחום' וכן נח"ד לחחלוסי עדשים שלה נקחמר ממי מזכה נה כו"ם סחום' חבל נח"ד ממון נחם קח מינעיל ליה נהך דעדשים כחיב סמיד וחילה שלה הניים למיך מלמיב לסלס מבל נהך דשעורים שלה היו משוים מלי וחילה מיך ניים דהה לה מינעיל ליה דלכ"ע מיב נעלי והד"ק: כל המוסר עלמו כו'. כלחה נזה דכל החומר דבר נסם חומרו מניח נחולה לסולם וחלו מסמכו על הכם לילך נמקום מכנת משום מין רלחי לעשות כם ונחולם

משמע נבן מחלן ליחם נסם מקום רחנו משום מלי: שמעתתא סה מכחת מרנקי משמו ומיים מהנקי נשו לומר לך לסו משום חלא. וליל מה רשמה מהנקי משמו מיים כי סה רחיחה לעניל נעיב רק כיל מיים סמר הכם קנין ליה נחלי לעיל חב משום חלא ממון כלם רשמי רחמנה היחה משכחה לה ניחח לים כבן מעבלה ולילה נחשב חלי ומשלם. נדי שלה משמה מדלקה וחלבה וחדלקה כשלי משים וכבו נשי חלה ממן ולחים ליה משום ולבו ליה משום משמו חלים ליה משום משמו חלים משי משה משכחי נעלקי משמו ומיים מהנקי נשו לומר לך רחמנים משום ממן ומשום חלי חלים נשיר חלה מלי חה רקחמר נשי שני רשמה דוד ומשר מי ישקני מים מבור מים לסם לשי רשי ממן

Digitized by Google

מעלה על ידיהן ומצינו למעלה מהם ליקן כיצד הכבשה פדיוקא מהני כדלעיל ס"ק דמקדיש וקל:

יו מב **איל** רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי מה בין גזלן לחבמן אמר ליה חבמן יהיב דמי גזלן לא יהיב דמי איל אי יהיב דמי חבמן קרית ליה והא אינ הנא תליה ובין זביגה זביגא לא קשיא הא דאמר תצה אני הא דלא אמר תצה אני:

מרובה פרק שביעי

יו מג **אמר** רבא שור בן יומו קדוי שור איל בן יומו קדוי איל שור בן יומו קדוי שור דכתיב °ישור או כשב או עז כי יולד איל בן יומו קדוי איל דכתיב °ואילי צאנך לא אכלתי אילים הוא דלא אכל כבשים אבל אלא לאו שים איל בן יומו קדוי איל:

תוספות איל בן יומו קדוי איל. מיהו הלכי לעכין קרבן למיקן דאיל בן שתי שנים מדכתיב נמקום שמר כבש בן שנה:

אמר הבועה לשנין נמקום יפורי. מסבירא בלאי שדבי מלי בשלישתו ושלא לשם לשמיקה ואמרם שלא שמר ושלא לשיפה שלקן ומכוונים לא שלמו כשרים הן לא בשים מיהם וכי לין כיי שלים להעיר לשנתו. בן סוף ושלי ולא שלם לשנים ושקם שני שמיקה שנשחטים של שנין שלוחים ומכוונים ככך של רשמם:

יו מד **תניא** איד עקיבא מפני מה אמרה תורה טבח ומכר משלם תשלומי ד' וה' מפני שנשתרש בחטא °רבא אמר מפני ששנה בחטא:

יו מה

שנשתרש. עמם פרשים כלומר מחמק נחמת מקמלו דעתני מעמיד:

דריק חניא ליי למר שנשחטים דנא למר שמנח. נכלה לשיכה ניישיטו לעיל שנשחטים נמפתח הוא לשתר ישתם ושיטי דשות לו מעמם ולעיל שמנח נמפתח הוא שפילו לשני ישתם:

יו מו **תנן** כרם רבעי הוי מציינין אותו בקשות ארמה סימנא כי ארמה מה ארמה איבא הנאה מינה אף האי נמי כי מפרק שור לאיתגויי מינה ושל עילה בחרסית סימנא בחרסית מה חרסית שאין הנאה מיניה אף האי ליח ביה הנאה מיניה ושל קברות בשיד סימנא דחזור בעצמות ומטתה ושופך כי היכי דניחוור טפי אמר רשבג. ברייא בשביעית דהשתא ניגרו אבל בשאר שני שבוע הלעיטהו לרשע ימות והצנועים מניחין את המעות ואומרים כל הנלקט מזה מחולל על המעות הללו:

בקשות. מוציא שמן פיקח תנים קניטח הנעולים לשליש שמח כרם רבעי ומפקר נלח מדין: דאיבא הנאה מיניה. לגחר זמן נמריפה תרסית וקלידם: אף האי נמי. מיכח שכלה מיכים נפריון: תרסית. כמחי לעניים מינלין נלניו: ומטחה ושופך. מעמם לח שקיד נמים ושופך הקבוע הקבי: ברייא. דעשיקין לפי היכחא לעופרים ומנים: בשביעית. שמח השקר ופשמר שם נמים לשמיר: אבל בשאר שני שבוע. שפם נמים לנזהל ימיום ויפכלו דבר שפקר ושלניעם לרשע ישמוח:

יו מז **[ומכר** ר' יוסי תוך כדי דבור כדיבור דמי והתנן הרי

מפני שנשחטים שנחת דעל לשר מפני שפנח שמח. ולי שקשה לך לשלישתו מיהא כשר שלשלם שיהיה שם שכיר לשמח ר' חיי שפני שפנח שנחת שלי שנחת שפנח וכשר שפניו שם כלילי שלשלפת הוכח כלילפת מי שיפשיט לדוקא שר ושה שקרינן ביה שחמ וחל דשפשפנו שרים ושני יהא כשר כשים ישיר. קל ביה: שקר שרשים שלין שלשה שיהא. ובייא נחזל על שרשים שנשר שנשחטים ביה דשפשר שני ושלשלפת שיע דשפשר שני ושפא ישפי שלשה שליישין לשנו שלשלים שרי שישרשו שפנו שפני שלישה ביה שקשה שפנח

ז תמורת עולה תמורת שלמים הרי ז' תמורת עולה דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר אם לכך נתכוון מתחילה הראיל ואי אפשר לקדות שני שמות כאחד דבריו קיימין ואם אמר תמורת עולה ונמלך ואמר תמורת שלמים הרי ז' תמורת עולה והיינו בה נמלך פשיטא ואמר] רב ספא נמלך בתוך כדי דבור קאמרינן אמרי תרי תך כדי דבור הוו חד כדי שאילת תלמיד לרב וחד כדי שאילת הריב לתלמיד כי ליח ליה לרבי יוסי כדי שאילת תלמיד לריב שלום עליך רבי ומורי ונפיש כדי שאילת הריב לתלמיד שלום עליך איח ליה:

[הרי ז' תמורת עולה הרים. דלים ליח לשיע מפנים לי מלמון:

דבריו קיימין. ואחרים עד שמפקיע ואפכי ויכיל נדחי לגים שלם ונדחי לגים שלמים]:

תוספות כדי שאילת תלמיד לרב. ואם דאמרינן נפרק אפלו תאמר שמחר שמחר שלמים ומפיק שלמים לשבו ושבימה שמקשלק מישמעל הייש שמחר שלמים לשבו כמו לשמח כמו שאיל שלמים עליך ולא שאיל לכי ואם דאמרי נשמח לייש כלים יש ענד שמחר שלמים לשבו ענד שמני שלישה לשבו עליו ושמים עכין לין ליקן לו שלמים:

יו מח **מעשה** בריב שהיטא את עין מבי עבדו והיה שמח שמחה גדול מצאו לרבי יהושע אל אי אתה יודע ששמני עבדי יצא לחירות אל למה אל שסימתי את עינו אל אין בדבריך כלום שכבר אין לו עיים:

מבי. שם שנגד: והיה שמח. לפי שענד כפר סיס ויהיה מחלים לשחרי: שכבר אין לך עיים. ומיש שלמך לא השלם קנס:

[**אף** אלעזר ראובן שהטמין בחודשין ושבת ומכר משלם תשלומי ד' וה' אמאי הא לא משך אמר רב חסדא שהבישה במקל אמרי וכיון דראובן גזלן הוא כיון דמשמרי מגייהו גנב הוא] ואלא גזלא היכי דמי אינ אבוה כגון בניהו בן יהוידע שנא' °וינזל את החנית מיד המצרי וידרגה בחנייתו רבי יוחנן אומר כגון בעלי שכם שנא' °וישימו לו בעלי שכם מארבים על ראשי ההרים וינזלו כל אשר יעבור עליהם בדרך ורבי אבוה מיט לא אמר מהאי אמר לך דבין דמשמרי אשמרי לאו גזלני ניגרו ורי יוחנן הוא דקא מיטמרי (ממרי) דלא נחזינהו אינשי וניעוקו מינייהו:

[שהטמין בחודשין. שמשון ניעד לגנב נהמום שרושם שם: כיון דראובן גזלן הוא. ולא דומם לגנב נשבי שרים דכתם מיניה דשמר לשר ליים לשר לימני לא מקשבי מיניה דשמר לא מיניה שקילמא מדי לשבל מרשין עדשם לכל שוא ולא ידע דשלן לא ידע דשלן כיון דה נהמום וכיון דלא מיקשבי שמני שלשם נזלן הוא:

[תוספות שהטמין נחודשין. פי המתן עלמי ומיד שהלך נחשבי ושמח שהיא נשמום נשוחין ומשום שהוא ומשום שכי פרק לא שלם] ורי יוחנן שא דאמרי וכי. לשיל ניחנום דלרבי יוחנן לשרים מדיין כיון דשמרי מפיקני נגב הוא מיפסיק לשלי שמשון לשלן דשלי נזלן הוא ניחנן לשני יוחנן לא נייק לשלי שמשון כלל:

שאלו

מ שאלו תלמידיו את ר' יוחנן בן זכאי מפני מה התורה
תוזה בנגד יותר מבנזלן אמר להם זה השוה
כבוד עמר לכבוד קונו וזה לא השוה כבוד עבד לכבוד
קונו כביכול עשה עין של מטה כאילו אינו רואה ואוזן
שמ"ר כט של מטה כאילו אינה שומעת שנאמר °הוי המעמיקים
מה לסתיר עצה [והיה במחשך מעשיהם ונו'] וכתיב
מלאכי ג יויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב וכתיב °[כי
ישעיה מ ב אמרו] עזב ה' את הארץ ואין ה' רואה (תניא) א"ר מאיר
כ משלו משל משום ריג למה הדבר דומה לשני בני אדם
שרזו בעיר ועשו משתה אחד זימן את בני העיר ולא
זימן את בני המלך ואחד לא זימן את בני העיר ולא
זימן את בני המלך אי זה מהם עגשו מרוכה הוי אומר
זה שזימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך אין
מאיר כא וראה כמה גדול כחה של מלאכה שור שביטלו
ממלאכתו חמשה שה שלא ביטלו ממלאכתו ד' אמר
ריב"ז בא וראה כמה גדול כבוד הבריות שור שהולך
ברגליו ה' שה שהרכיבו על כתפו ד':

התמידה תורה. למעלה כפל ד' והי': **השוה כבוד עבד.** לא
יהא עגני מדם כדוק. למעלה יהא מתקבה לחבל נגב לא
תכוה עבד לקוט למעלה כיבד. מעבד יותר מקוט מהוא יהא עגני
מדם ומעין על מעלה לא מהכ: **לסתיר עצה.** כמו להסתיר יועץ
ומעמיקים לעסב לסרע: **שה שהרכיבו.** הנגב על כחפו וזילזל מה
שמו ו למעיך סיקל הקנים עליו בהמתו:

מרשרשא מפני מה התורה תורה בנגב כה. הנגב כין מיהא
עדין על ממה ולית יהא עדין על מעלה אבי הוא כופר
בהמנחה ובמכר ושנים על מעלה לחבל הנזלן לית כופר בכל זה
מאירי גם עדין על ממה מהוא. רומה למו יהא למה מהוא
מתקיב לו מה מהוא כמכר בנזלו יהא ממה מהוא מעכיד בעוכם
על מעלה ואל מעה ודיק: שור שבטלו כה. למה לא נגב עבל
אלי למה לבדל מיהו לעשות דנזול כנזל הבריות שור שהולך ברגליו
מי אי מי לא מתקיב נגב עבל מיהו להרכיבו על כתפו כמו
שם אם למה אלא מה כין מהוא עין שור שהולך ברגליו וקל:

הריב"ץ למה מלמדינו אם ריבי"ז מפני מה התמידים תורה נגב וכו'.
מרשי' התמידים תורה למעלה כפל ד' והי' ומקום דמעשה זה נדקן
לנגב למעלה כפל לפי אלה מהוא כבוד קוטו לכתוב ביו מהוא עבד מעלה
כפל ומנזלן מהוא מיהו מעלה אלה קרן אחל כיון שאל אלה מהוא
הנגב כבוד נגב לכתוב קוטו נשא עוטו בחטיומי כפל ליכ מה לו שור
למעלה מפני זה ד' והי' נמניפה ומכיכה מחזיקה ומחזיקים מיו מפני
בני אדם וחין מהוא מפי מהם מעה ומכר מיא אחר מיהו מעלה אלה כפל

מתני' אין מגדלין בהמה דקה בא"י אבל מגדלין בסוריא שם
ובמדבריו שבא"י אין מגדלין תרנגולים בירושלים
מפני הקדשים ולא בהגים בא"י מפני הטהרה אין מגדלים
חזירים בכל מקום לא יגדל את הכלב אא"כ היה קשור
בשלשלת אין פירסין נשבין ליונים אלא אם כן היה
רחוק מן הישוב לירים: [*תיר מעשה בחסיד אחד שהיה ף ם
נותן מלבו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד
שיניק חלב רותח משחרית לשחרית והביאו לו עז וקשרו
לו בכריעי המטה והיה יונק ממנה משחרית לשחרית
לימים נבנסו לו חבריו לבקרו כיון שראו אותה העז
קשורה בכריעי המטה חזרי לאחוריהם ואמרו למשים
מזיין כביתו של ה' ואנו נכנסין אצלו ישבו ובדקו ולא
מצאו בו אלא אותו עין של אותו העז ואף הוא בשעת
מיתתו אמר יודע אני שאין בי עין אלא עין איתו העז
שעברתי על דברי חברי]:

אין מגדלין בדמה דקה באיי. משום ישב לי' מתעשר מהן שמחזם וכל שחזם לי' ממון דיכולי: אבל מגדלים בסוריא. מרוב טפח דוחד פעמים וקפגר הלח פעמים כפעם וסיל כחיל ופחדל משער לגדל הלח פיבוק ליומא ולח יפקידו קדום לחרים יפלמנה: אין מגדלים תרנגולים בירושלים. לפיט יפמלו: [משני הקדשים. פיכולי לוכלים פם נבר בלמים ופדים ופעבר בהמים דרך הרכובים לפקר פחפפה ממוח יצילו פלם כיבדפם מן הפרק ופמלה לה פקדפים: ולא. יגדל כפרים הרכובים נכל לי]: משני הפודרות. פפכירים לוכלי הלחוה כן ליכין ליפר (נפחרי) [נפהרפן]: הזורים. פפמל פפרם נפמלו: את הבלב. משני פפפך ופנכפה ופפלה לחם פיילחו: נישבים. פיים בלה יכדו נפם יכים פני פשוב: לי ריפ. ר' פיליו: [נרפה. פליידיל לפיק עפני כלה פלב לה פים יפל להפיע לוחו: לחפים פזורין. ופשה נפחוה לחרים הנהל לה פרפים:

מתרשיא מעשה בחסיד בר ואף הוא בשעת מיתתו אמר יודע הי. לפנני דעיידי פקדפים פיחפו כדיך כל הלוך לפני פלה פרפם רק על פון זה ופם לנקדק פפ פים פון זה כיכ עד פפפזיקו פפנקיקו פיגקיקו כיון בלה עפפ כן חלה פכופ לפולם ולפפני פפים פילה פלון פו פכנפ הלה פים לו להפיפו לעפפו וקיל:

שם **אדר** ישמעאל מבעלי בחים שבגליל העליון היו בית אבא ומפני מה חרבו שהיו מיעין בתורשים ודיין דיני ממונות ביחיד ואף ע"פ שהיו להם חורשים פפוך לבתיהם שדה קטנה היתה ומעבירין דרך עליה: שדהו מרעין. נפפפ דקה בפיו לפם נפרפים: ואעיפ שהיו חורשין פפוך לבתיהן. ולה פיו פועים .נפרפים לפרים פפכופ פוכפן ליפה נזל דפפרים לגיל לפנ פגדלים נפרפים ולקפן פפי פחקפה יהפפע פיקן פלה יקפיד נפעל פיפר על כך לפיים פפנפי פפפי פפדים קבנה היפם ניפפם ופל לפרי פיפם:

שם **כשם** שאמרו אין מגדלין בדמה דקה כך אמרו אין מגדלין חיה דקה רבי ישמעאל אומר מגדלים כלבים כופרים וחתולים וקופים וחולדות סנאים מפני שעשויים לנקר את הבית מאי חולדות סנאים אמר רב יהודה שידצא חרצא ואיד "דיזא דקטיני שקי ורעיא ביני ורדיפי מאי שרצא דמיתאי שקיה [איד יהודה אמר רב עשיט עצמינו בבבל כאי לברמה דקה אל רב אדא בר אהבה לרב הונא דידך מאי אל לדיין קא מנטרא לדו חובה אל חובה הקבריגדו לבנה בולה שני דרב אדא בר אהבה לא אקיים זרעא לרב הונא מחובה]: חיה דקה. לניים ופועלים: כלבים כופרים. קטנים ונקיים פם לית כלנים נחלים פל לידים ולין מזיקן: חולדות סנאים. נדלה נקפים: לנקר את הבית. מן הפכנריים: וורדיני. קנה: דקטיני. דקים: דמיתאי שקידא. פוקים גולן:

תוספות וקטיני פוקיא. פוקיו דקים ולפכי נקפל פלה פפפלין כיכל כין פפוקים פפך בגן דקים ופלפים גבוהים ופפפם פכי פגן פי דפפלם פעלום פפרים לגני יפני פפר גים פפפפל פים פפפפל

קיקל פפר לגדל פפפם פיה ל לפפום כן הלה לפפר על דבר פכפים פלפרי לגדל לפילו לגבים . ויפל פדם פגר פרה כיון לקפרי לגדל ניפה דקה יפפום יפא פלין חיל לים פקדפים: לפגיה פפפל פיקר פלפא זה נקדים יפדן פפנים יפא פפלם כיכפגיא לל פפ פילם לפבית לים: ודלקן פכפגלה לה פפפיק

ומפרשה נפפא פפפן פפלגים נפוסים ופקן פפפקא לקן פפא לפי פיים פלגה ופקרא ים לם פפיה נפלה פי פפא פיים פים ים לם פפיה פקן ופפי דפפיים ופפי פרלה דפפחפי פקים פיק ופפי פכלה פולים דפפיב נקרא פלין פפך דפפחפי פקים פפיי פכלים קנדות ופזולת פל פלקן ופן נרלה לריפ: [פוכם פקבריפדו לבנת. פריפ בפיים וכי דיכיפ לקבול כנים פלין פפקפה לנדלן הלה פיפקם לגדל לפן ויפי כפנבפ פיולפם פלפני פפלגים ופיקו נפי פי פיכיים נבי פקפת פרפפם פין פיק לפנים ק וכי פלה לי קלנה פיב ייל פין יילפח פחבכם פקבנות נביפ]:

מתרשיא הובה תקבריגדו לבנה כו. ונפי פי כיים לימא פשום פפקיפם ילפם נפם קלנה כך ופפגר דפא והא ניחוא דפשום קך דפקפם ילפם נפם פנם קלנפה נפפם פפי פפא ופיפו"לה פפ פפקיים הקלנם נפפיל קך דפפם לפגד דפא לרב לחיל פפי פרי החם לפיקו נגדול כפקיק קפן ולה קלפר פפם כבי הלה לפי קנגים רב פפחא לפגל פשום קך דפכא דפגדם לימלה פפקיפם פקלנה פלפו פפי פי וקיל:

רב ושמואל ורב אבי איקלעו לבי שבוע הבן ואמרי שם להה לבי ישוע הבן רב לא עייל קמיה דשמואל *שמואל לא עייל קמיה דרב אבי רב אבי לא עייל קמיה מ"ם ע"ג דרב אמרי מאן נתרת נתרת שמואל וניתי רב ורב אבי ונתרת רב או רב אבי רב מלתא בעלמא הוא דעבד ליה לשמואל משום ההוא מעשה דלטייה אדבריה רב עליה אדתבי והבי אתא שונרא קטעיה לידא דינוקא נפק רב ודרש חתול מותר לדרנו ואסור לקיימו ואין בו משום נזל ואין בו משום השבת אבדה לבעלים: שבוע הבן. נרים מילה ניפ פעבפו פלי ז' יפים: [ישוע הבן. פפפפ פפפפין לפרין הבן נכפ ישע פפרפגי פוקן כפי פרין]: רב לא עייל קמיה דשמואל. פפפל לפרי לקפן: שמואל לא עייל קמיה דרב אבי. בפיפ נדול פפפ וכ לפני פלפיד פל כ"ע הוה: מאן נתרת. פי יפפפר פפפן יצל נפפפנפ יפידי: ניתיה שמואל. נפפן ופפלה רב ופ' לפני רב ופפר כך פלגידו: מלתא בעלמא הוא דעבד לשמואל. כשמואל קפן פפכולם פפ הם פפלן רב פכפם לפפני פיפפפל ופקרא הוא דקפעיד ליפ פפפוס פפפפם לפרים לכשמואל צפ פרולם: אדבריה עליה. פפרים פלין לפפפ פ כפנד: אדהבי והבי. דפפ פקפיני פפפ פוקפא ופקפיים לידא דהפוא ישקא:

תוספות כפן רב ידים. לה פפפם פל זה הפפפפה פיקן דהפ פיידן פלין פפלייפפ פלגה דפם דפקדפם כפפן ז

מתרשיא איקלעו לבי שבוע הבן כו. כפכ פפפי נרים מילה דפפיפ לפפלפת נרים מילה נופה לפגל נבי ישוע הבן פרפפי פפפפפ לפרין הבן ובן פבפפא בפבפהדפן פרק דיפ דפפלפת נרים מילה נופים קרי פפנוע הבן ופין פכפפן רפים לפפפום פפורים נפרים מילה הלה בפדין הבן וקיל:

אדר אחא בר פפא משום רבי אבא בר פפא משום שם רבי אדא בר פפא ואפרי לה אד' אבא בר פפא משום רבי חייא בר פפא משום ר' אחא בר פפא ואפרי לה אד' אבא בר פפא משום רבי אחא בר פפא משום רבי חגינא בר פפא מותיינן על החיכוך בשבת ודלת דנעלת

הנגלות לא כמדרה תפתח הלוקח בית באי כותבין עליו אונו אפי׳ בשבת מיתיבי ישאר פרעיונות המתנשה ובאות על הצבור בנון חיכוך חנב זבוב צניעה יהוחש ושילוח נחשים ועקרבים לא היו מתריעין אלא צועקות לא קשיא כאן בכלי כאן בכלי אמר רבי שהיו שוכביא הקבייה על המצרים לח מכהיון רבש בפנים שאנחי ואמרי שהין בעבריא פורה בשבת ויבבהמה ולית הנעלת לא כמדרה תפתח מאי היא מר זוטרא אבר סמיכה רב אשי אמר לא המריעין לו לא כמדרה במעיין לו רב אחא מדפתי אמר לעולם אין מטיחין לו ולא היא רב אחא מדפתי מלתא דנשטיה היא דאמר רב אחא מדפתי מלתא דנשטיה היא דאמר רב אחא בר יעקב הלוקח בית בארץ ישראל כוהנין עליו אונו אפילו בשבת כד אלא [בראשי רבי אחא אומר לכבי ועשיה רבא נמי אומר לגברי ועושה וכו׳]

מתניתין נגמור ותמתינו ונשמוח ונתגולגל ומקבת מטעין: **גמ׳** מנין מהמהכהן מלמד שמעין מלמד שמטיחין: **תניא** ר׳ יוסי אומר לא כמדרה תפתח ולא כמדרה במעיין ולא כמדרה במים שאובין: [הלוקח בית. ונמכר: אונו. ממי מכירה. **לא** היו **מתריעין.** בשופר: **צועקות.** בחוזר: **יבב.** קשה מלה אצל עבודות פורה. במחתרת דהיינו בנפיחת הפה ונעשנע דהיינו בנ׳ ומכלל דצעקה היא ולא תקשה קושיא הוא]:

תוספות מתניתין על המיטין נשמוח. פי׳ לפי שיש מקומות שמטיח בשופר ומקומות שמריע ולפי שמטיח בשופר אין מריע לפיכך נקטינן שמטיח ולא מריע בשופר ולא בחצוצרות ולפי שמריע בחצוצרות ואין מטיח בהן לפיכך נקט נמי נשמוח. ומקבת כלי שיש בו חודין ומשמש בו בעץ ובאבן ומקבת בלשון ארמי ומטעין בלשון עברי. ונראה דלא חיישינן לשמוע מקבת שמטעין בו שמא יבא לטעון בו בשבת דאין לחוש לכך שהרי אין דרך לטעון בו בשבת ועוד דאין דרך בני אדם לטעון בכלי מלאכה שלהן אלא בכלי שמשמש בו בחול ומקבת שמשמש בו בשבת הוא הכלי שדרך בני אדם

לבם וכאו הר האמורי ואל כל שכניו בערבה בהר ובשפלה
ובנגב ובחוף הים ונר וכן אתה מוצא בכנענים ובפרזים
ובאמוריים שלפנידם שנאמר ואל כל שבניו אלמא שכניו
הכי הוו:

מלא הבל חדם. מלא חבל של מלרם היה לו בדמעה מן העלם
למעך רפתו מרם כמו עלרים ושמים (קהלת ז): בהזכרת
כל השבטים. כל מי שהלה יודל דהא נמלנעים והלה בכלל
והמלקות הוו: ובן אתה מוצא בכנענים. לעיל פכח ג כתן הר
האמורי [לף] ככתני ופריזי כך הד להם ויכרחל בידקו היה להם לכל
לחד הר וכפלה ובגב ועמק [לתן בדחם ונקשתה לכן נקרלתם כגב
בכל העם הזה כנופא בתון גם כל מילתם וחגם זרתה ותנגפה]:
תוספות ותין לך כל מגב ומגב מיבריחל. נפתיק ומפי ים מחלין נגני
מלקח הכתיב הכי תין לך כל מי ומי מיבריחל כן גלתה לריש:

מדרש״א שנאמר ים ודרום ירשה כו׳. מפרש״י נמוחם הוח יש
כמה לחבל יש הגדול נמערב לפי הוח ופיחם הכתיב יש
כמה פעמים נחלקו וגם מלח לדחוק כדי לרוך להם מלח חבל של
מלרם היה להם יחפה וקיל: שאין לו בדר ובשפלה ובנגב
בעמק שנא׳ פגו וגר׳. נעמק לח מכר נקרח מעדים ותעבר
דהייט מף היה דכתיב נקרח ועין נפרש״י נמחוחם: וכן אתה
מוצא בכנענים כו׳. פרש״י לעיל פכחוב פלן הר לחמרי ככנעני
ופרזי כך היו כל עיט ולפי זה ליכ ולחמוריים כלפניהם כו׳ וקיל:

שם רבי וחכי חייא הוי שקלי ואזלי באורחא איתחלקו לצדי
הדרכים מתניע ואזל רב יהודה בן קנוסא קמיירן
אול רבי לר׳ חייא מי היא זה שמיאה גדולה בתנינו אול
רבי חייא שמא רבי יהודה בן קנוסא תלמידי הוא וכל
מעשיו לשם שמים כי מתו לנביה חזיה אול אי לאו
יהודה בן קנוסא את גזרתינהו לשקך בניורא דפרזלא:
מתניע ואויל. מיחד ליחד פקשים נקוח ולח היה הלם להחחלק
חלל מלר מעדה: גרולה. שכוח מילחם לכ שכוח יהל כמו
מחד ולים מוסם להחלים שהחיה יהוסע ותמני כיוסאם: בניורא
דפרזלא. כלומר ליחי:

מדרש״א גזרתינהו לשקך בניורא כו׳. עיין פירש״י ובמוך
נעורך נאר ושד כיל לפרש עיט מה כחתרו פרק קמח
נשנת נני ולח נחלטה כמתניה לעגדו לה לניחוח ופירש״י בחמת
מפקשותים קלרן שמין לה כי ולה חתר נדרך מכל המם לזה
מפקשותים שמם לך לגזול דפרזלח מפירי ממיד לך מפקשות
כוקיך וקיל:

אמר הכותה יש ליתר שלהפרוחום מיבריי חיבידה לפני נחלים ושופים מחמם כי היה
מחעיל חפי כמם מלים נפרים כל כך ומשמם שלחו היא ויפר מהם
ומח שחפר מלכם לל החהדר לפני מלך ונתקוש גיזלים לל מחמיד ולכן כמם יכי
של בן קנוסח היה מתפרי לפניו ליידל מחים ולילי לי נלח יהוים בן קנוסח הם
כלומר מלחי שם מחמיד שלח ר׳ היה מלחם מחים היה כל ומפיע היה הכותה:

שם [אמרן עשרה הני חד מרי דיין] מהלכין בשבילי
דרשות שלמה אמרה בדתניא דרי שבלו
פירותיו מן השדה ואיט מניח בני אדם ליכנס בתוך
שדרו מה הבריות אומרים עליו מה הנאה יש לפלוני
ומה הבריות מזיקות לו עליו הכתוב אומר מהיות טוב אל
הקרי רע ומי כתיב מהיות טוב אל הקרי רע אין בתיב
כהי׳ °אל תבוע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות: °מגלי ס

מדרש״א שבילי הרשות כר׳ מה הבריות מזיקות לו כר׳. הח
דפסימח לן מי כילד הגבל נדר מחלר חביה מלח מדעתו
[illegible] חלר דלח קיימח לחנרח וגנרח דלח עניד לגיבר דחיל
לפעלוח לו מכר היה מיכך דכתיב מיהו מכשיע החם מלח מדעתו
חזקה לחבל לח הוח מיהם יכל למחות וחין כופין מחתו על כך כי
הכח היה לחלק כיון דרך פחליהם להפכיר נס לח זה הוח לח
קיימח לחנרח יכל היה למחות ולח מקרי רע מה בחיב הכח דחין
דרך למחות ליכך בפחם פכחות וכיפין מחתו על כך מקרח דחל הפכח
טוב הנר וקיל:

עשר תקנות תיקן עזרא שידו קורין בתורה במנחה בד
בשבת וקורין בשני וחמישי [ודנין בשני °מגי פ
ובחמישי ומכבסין בחמישי בשבת ואוכלין שום בערב
שבת ושתהא אשה משכמת ואופה ושתהא אשה חונרת
בסינר ושתהא אשה חופפת וטובלי ושידו רוכלין מחורין
בעיירות ותיקן טבילה לבעלי קריין. שידו קורין במנחה
בשבת משום ישובי קרנות ושיהיו קורין בשני ובחמישי]
עזרא תיקן. והא מיעקרא הוה מתקנה דתניא °וילכו שמות פ
שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים דורשי °רשומות °
אמרו אין מים אלא תורה שנאמר יהבי כל צמא לכו תענית פ
למים בין שהלכו שלשת ימים בלא תורה (מיד) נלאו
עמדו גביאים שביניהם ותקנו להם שיהו קורין בשבת
ומפטיקים באחד בשבת וקורין בשני ומפטיקין בשלישי
וכרביעי וקורין בחמישי ומפטיקים עיש בדי שלא ילינו
בלא תורה שלשה ימים. מיעקרא תקנו חד נביא תלתא
מפטקי אינ תלתא נבדי ותלתא מפטקי כנגד כהנים לוים
וישראלים אתא הוא תיקן תלתא נבדי ועשרה מפטקי
נגד י בטלנין:

[מכבסין בגרידים. לכבוד מנחת: ואובלין שום. [נקטן מפטיר
עשמח] (מפטיר מפטיר מוסיף גליל שנחת כדלקן יפדים
ומכבסים מרגנה זע כדלקן): ושתהא אשה משכמת. ניסן
בלריכה לתפוחת ולופפת בחגים כדמפרש כדי שתהא חת מלים לבעלי
המחר: סינר. חגמח מכנסים קטנים: האשה תיפפת. נמקרק
ניסן מניחים עשום מליה ולקטן שרך הת דלמריחת סת: רוכלין.
מניחין בשמים לכשים להמקשם נסם: מחורין בעיירות. ולח
יכנס בני העיירות לעכב עליהם: משום ישובי קרנות. יפני
חגים כל יתום כחול שמקרק בשמדם ולח קורין בשני וחמישי
מיקן בגייסו קריאם יחידים]: עשרה בטלנין. בני חדם כפרים
בפלים ממלחכתן לעקום בלרכי לגול ולגת קדמין לגים שכנסם כדי
שיהו מלויין עמהם לגים שחפלה ושמפרנסים מעל לגור:

כדי

פעמים מעיין לו. ובפרקין נמי בשבת דף ליכ לפעמים יבקע פחם ושפוח שלח יחלה פחם לחוריים לו הגח שבוח ושפוך היה פכח פיין ניכ פחי פשמח: דרדשי רשומות
פעמים. ניחה לפקני דחדי דפומות כלומר פמוח הת דרך חגח ושקוך כשלמח ולח דרשת נפורה ולחמני ביאורים ומכיה מי ניפלה פי ניפלה פי חיפ פחם ליפ
פחם ופס פחם לפה הפס פכחוב דרשום הת יל הפשה נפלכפם ולח דפי פפני עכרי מדיין לח כיחנה הידיה לגלחיה פחרי ע פיפ פחלם נפעשפם פפחיפים לפרפי חפיכ פחפם

תוספות כדי שלא יהיו ג' שנים שלא כדין. ופירש מהם שמקנו ג' ופי' ריי"ד מכוון לשמעתין שמדקדק מלשון שלא נתן כלום לקבל ליתומה שמכוונת ויפיד בני ומחלקת לו המקום ולפי פירוש זה אין לחוש שמא יהיו קנאנו בני ואחי ולכך נמי לגבי לחתמנות בני ופי' ותפיס המקח שהכסה כלכסיא ועליה שנקר מדומה שכל הפלוגתה היו שנקר ולה גלילה ולא הפקיד בידו לשון הפקר ולפי פרש"י ז"ל ולא הפקיד בידו כלום נמי כלום ק' כלום ושנינו ג' יפיא שלא שלם נר שפיון ופי' :

בתרשיא אין מים אלא תורה כו'. דרשינן לים מכוס ומים ענין שם שם לו חק ונר וימלי שם שמוע ונר לענין שלמי ג' שיש ולא שלמו מים ועיב דכתי שלמי ג' ימים שלא מחוק ומחוק לשם נישול שמורה והיו שלמו לשמוע מי שמוסיף כי היו מרים לשם כמו שם שמעני יום ופי' עד שמוסיף לשם כי מן ונר שמוסיף היו מן מים לשמיקים שם. והחוקה הוא שכל דפי גי' שעונים ועיב נשמך זה קשור שלא יפחוק לכן חוקה לינם ג' ימים שלא תורה וגזה שהקו להן מי שמוסיף וימלי שם שמוע שמוע ונר כתיב שם שמעם ניתן שמוע נחדם דהיים שם שמעת שמעת שמיים שמקום היכם שמוע שמחמת שמי חדשה ושם שמעם מי שמעני שמעת הכמע עוד שני הי וקל:

שם תי"ד הי דברים נאמרו בשום משביע ומשחין ומצהיל מגים ומריבה הורע והורג כנים שבבגי מעים וייא מכנים אהבה ומוציא את הקנאה·

משחין. שמשם שת כגוף: מכנים את האהבה. שמוך שמשמעה שת הגב:

מם ע"ב עשרה דברים נאמרו בירושלים אין חבית חלוש בה ואין מביאה עגלה עיופה ואינה נעשית עד הגרחת ואינה מטמאה בנגעים ואין מוציאין בה זיז והגזחראות ואין עושין בה אשפתות ואין עושין בה כבשונות ואין עושין בה גנות ופרדסות חוץ מגנות והדין שהיו מימות נביאים ראשונים ואין מגדלין בה תרנגולים

יקיש כה ואין מלינין בה את המת אין הבית חלוש בה דכתיב °וקם הבית אשר בעיר אשר לו חומה לצמיתות לקינה אותו לדורותיו וקסבר לא נחלקה ירושלים לשבטים ואינה

מביאה ע"ב מביאה עגלה עיופה דכתי °כי ימצא חלל באדמה אשר ה' אלהיך נותן לך לרשתה וירושלים לא נחלקה לשבטים ואינה נעשית עיר הנדחת דכתיב ערך ירושלי לא נחלקה

ריש"י ד לשבטים ואינה מטמאה בנגעים דכתיב °ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם וירושלים לא נתחלקה לשבטים ואין מוציאין בה זיז והגזחראה משני אהל המואבה ומשום דלא ליתוקו עילי רבים ואין עושין בה אשפתות משום שקצין ואין עושין בה כבשונות משום קטרא ואין עושין בה גנות ופרדיסין משום סירחון ואין מגדלין בה תרנגולים משום קדשים ואין מלינים בה את המת גמרא:

אין הבית חלוש בה. כדין נמי ערי מקלט נמלט מהם לו מם ילמד לגמול ומם יניב יגבל יומל ניגבל כגמי ערי מקלט: זיין. קרום יומלון מן הכתגים נאחזתלות מלסילליח בגביו על שני שלים מגמון: בבשונות. מטרפות קיל לקדימים: גינת ורדין. כך מגמ ושלא סיקם לריכם לקמכם ושיש כיסה סירון עיש שריך שוכ לגדל על שפת סירון: אין מלינים בה מת. שם גו מלש נאחמי סוש קונרון לחסי עיד: עריך. מבאנ מחמם יודע לגי מיחכרת סש: אוהל המואבר. שמת יסא כיום מן שמה מיגל שלין ושגאחלות מאסילים עניו ועגל לחכמים הדבה ומגלחה מרפה לה כמחמלה: משום שרצים. דלכן ליגדל נאחמם תולנים מחמלה לגי מחמים שם ומטמים מקדשים מניחמלים: קומרא. עכן שמחמיר שם המשם ותמלי סוש: סרדיון. עכנים רמים הגדלים שם חוקן נמרן ושד דלך נשם לגלן רש קיימן: משום קדשים. שהרגולים מקרים נאחמם ומגילים נשר מלים נשיכם ומבמים שם שקדשים: גמרא. מקומם סש ניגים ולן מכם לרבר:

אבל הבוזה בל שלה שמגלמה שפי לאחבלים לשומם מוכשר כל פיירום לפי שמקום שבאים מביאם ומגין מרבר שעיר שמביאה יוצאת לא יקר ומגלה על כל שלמחים ריש הר גדול פי ומחלל שפר בעיר לשקיע יוחבלים שפני פי קיבו שמקין שבא שם שם מבוא כל שלין שיבא שהמת פי לגון שיבוי לין שבשוכה ושף רשי קיים שלן רב ליפר שבש שיש שיבא שרי לא שלך רב פי שרי נקך לשהיה שפשוכה:

תיך כשצרו בית השמונאי זה על זה היה. דוקנום בה שם קיים מבפנים ואריכטבלום מבחוץ ובבל יום היו והיים משלשלים להם בקופה דינרין והיו מעלים להם המדיב: היה שם זקן אחד שהיה מביר בחכמת יונית אמר להם כיון שעומקין בעבודה אין נמכרים בידכם למחר שלשלו דינרין בקופה והעלו להם חזר בין שהגיע לחצי החומה נעץ צפרניו בחומה ונזדעזעה אי' ארבע מאות פרסה על ד' מאות פרסה באותה שעה אמרו אחר האיש שיגדל חזירים ואיזר האדם שילמד את בנו חכמת יונית ועל אותה שעה שנינו מעשה שבא עומר מגנות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סכר. חכמת יונית מי אמרי דתניא אמר רבי באי "לשון סרסי למה או לשון הקדש או לשון יונית ואיד יופי בבבל לשון אימי למה או לשון הקדש או לשון פרסי אמרי לשון יונית לחזד חכמת יונית לחזד וחכמת יונית מי אמרה והאמר רב יהודה אמר שמואל משום רשבג "עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי אלף ילדים היו בבית אבא ה' מאות מהם למדו תורה וחמש מאות מהם למדו חכמת יונית ולא נשתייר מהם אלא אני כאן ובן אחי אבא בעכו אמרי שאני בית ריג שהיו קרובים למלכות וכרתניא הספר קומי חיי זה מדיכי האבחרי אבטולמים בר ראובן התיזו לו לספר קומי בפני שרוא קרוב למלכות של בית ריג התיזו להם לספר בחכמת יונית מפני שקרובים למלכות:

חזרקנום

הורקנוס ואריסטובולוס. לאחין סיי תורידין על דגר המלכה: היו משלשלין. לאחת מנפצים מורידין מעל החומה דימין מתחתם פלכים נקפה לאחת מצחן לקסם תגידון: נעץ צברנ"ו. הקע שכן דרך חזיר כשנוהגין לוחזו: ועל אותה שעה שנינו. נתחתה: מעשה שבא העומר. שהיה רגיל לנוח תן הקמב ליושבים לוחם שעם נח מגנות לריפין רחוק מירושלים לפי שהמרינו בני הגולה לח הנותח הסרה: מבקעת עין סובר. שם מקום: לשון סורסי למה אלא או לשון הקדש או לשון יונית. סח לשון לח מקרי הסמוכה ליון נקנו יוני ונעגל הקמוך לפרס נקנו לי פרסי: חכמת יונית. שני פלגין הקדושים למלכות מקפרין שם: עיני עוללה לנפשי. ניא מיי כלומר כך חיי במעשי קורח לחי על עלמי העקרת הוה שים עלי לעולל עיני נעכי ולעשה ונכל ומפתחם סעיר: ילדים. נמרים: המסער קומי. לפרס נמלת: מדובי האמורי. המפגרים מלפניהם ומעיירין נטורית מלחמיהן:

תוספות ותפוד לפרש מילוד לח נגו וכו'. ולית והלא נפולחים ס ביטום נחו כדלמרינן נפרק נחרש דקוטה וביטום היה נשעת המרגן כדלמרינן נהגזקין ומלכות ניח משמעלי קדמי מוצח כדלמרינן נפ"ק דע"ז ויל דמעיקרא נחו ולח קנלו מיבייהו לית לי הוה נעי למיקם נפרוד לח מקרי ענרייתא חנל לנפוף ליכא נזילה דכפנן: לשון סורסי נלפח דלשון סורסי הוח לשון מרמי דלמלרי' לל יהי לשון סורסי קל נעיניך שהרי נמורה נגיחים וכחוגים מלק לו שכחוב כנור. נחזיה דכחיב יגר שהזחת. נגיחים דכחיב כדגה חיממדן לחון. נכחוגים דניחל ועזרח ולנן היו מלחם שהרים ודניחל נמי קולטו לשון הייסרי לעיני לכחיב נים וידענו הכשדים לשלך מרמיים והח דקחם הכח נה. לשון סורסי ונגעל נקט לשון חרמי סורים לפי שחעטה ושחעה כעין לשון נעז שחעדים חוחו לשון לם נמדינה לחת יותר מנלחתה כי חוקלוס הגר חלוגס עד הגל קהיד דנעלת ולנן קלח לו יגר שהזחת ועיל לשון שדיכר לשן הוח לשון סורסי ועל שם סורים נקרח סורסי דסורים היח לפרס שהרים ולפרס לוגה שכשם דוד ועיש שקוזה לחיי חין לשון חרמי שלה נח כל כך: החיזו לפפר קומי. מתחלה לח נזרו על קרונים למלכות והוח היה רגיל כדלחמכח נשחילה שהלך חנטוליום גן רחוגן וכפר קומי שלח יכיכו שטות יהודי ושעשה חוחם:

מדרשיא והכמת יון מי אמירא כי. ולית לייחר הכח שלח שמו כהוגן וחז חלי כליך כשי דכהלי גוזח חמרינן פי לחל שמעתא ובי דוחג בן יוסף דמשמע שחייב שים ל להחחזק על מעלם כני בית חבין יותר מכל שחר כני חעיר ושר בית חבין של ניא שהיו נפיים ולחי לח היו מניחים חת בניהם ללמוד בחכמת יוחת חת הי שו חשם לימוד וקיל:

שם **תיר** לא יגדל אדם את הכלב אלא איב קשור בשלשלת אבל מגדל הוא בעיר השמורה לספר ומושרו ביום ומהיורו בלילה וכו':

כו יש **דרש** רבי דוסתאי דמן בירי יובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל ללמדך שאין השכינה שורה על ישראל פחות משני אלפים ושני רבבות חסר אחד והיתה אשה עוברה ביניהם וראויה להשלים ונכח בה כלב והלילה נמצא זה גרם לשכינה שתסתלק מישראל:

תוספות ני מלטים וני דפנות. גרסינן וליב שני מלפי דכנות דנמדבר לם הית כי חם כי ליטח ושרחה השכינה ולח סיק כלן הם דלמד דיני ממנות דכל ני ני שכינה שרית ושכינה לנביחים ומשכן קלמר:

שם **הדיא** אתתא דיאלת למיפא בהדוא ביתא נכח בה כלבא אל מאירה לא תסתפי מיניה שקילי ניביה אמרה ליה שקילא (טיבותיה דהדוא נברא) [טיבותיך] שדיא אחזורי ככר נד ולד:

ניביה. ימלמדני נלעזיו ליל ד' סיכי הכלב ממחרימה שפו מפך כך ממעתי (נפסומת): [שקילא טיבותך וכו'. ממולם היל מוסנף ומומלם על הקולים מם שלחה ממחוי הנל: שבר נד. ונעקר ממקומו]:

יהובל פרק שמיני

יף פה ממוח פם

[**ורפא** ירפא יכול אפילו שלא מחמת המכה תל"ר] אמר מר יכול אפילו שלא מחמת המכה תל"ר שלא מחמת המכה בעי קרא אמרי מאי שלא מחמת המכה כרתניא רבי שעבר על דברי רופא ואבל דכש או כל מיני מתיקה מפני שדבש וכל מיני מתיקה קשין למכה והעלה מבתו נרנותני יכול יהא חייב לרפאותו תל"ר רק מאי נרנותני אמר אביי נאתא כריכתא מאי אבותיה אדלא וקידא וקלבא ואי אל אבייך אנא אל רמית עלי כאריא ארבא ואי אל אייתינא אביא דמנן במנן אל אביא דמנן במנן מנן שוי ואי אמר מייתינא לך אביא רחיקא אל אביא רחיקא עינא עיירא ואי אל הך הב לדידי ואנא מבינא נפשאי אל פשעת בנפשך ושקל מינאי טפיואי אל קיץ לי מקין אל כל שכן פשעת בנפשך וקרי לי שור המזיק:

נאתה בריבתא. נמר מת: אדלא. לחלמי נלעזיו: וקיריא. שעות: וקלבא. ריסיכת מנחיות שב יין: ואי אל. ומיק: אבייך אנא. מכי מיפא מוחך ומיכי מיתן דמי לפיך: רחיקא. ומחיל נפי: עינא עיירא. שמחיד ליל לדיכו ומין מוכם לח עיוור עינו שב: אביא דמנן. ביופא נחנם וקרוב הוא: ב"ש. דלח ניחא לי נחכי דלי פשעם בנפשך נגמי נדולה הוא לי דקרו לי שור המזיק:

[**פיסקא**] בשת הבל לפי המבייש והמתבייש. מני יף פה מתניתין לא רבי מאיר ולא ר' יהודה אלא רבי שמעון היא דתנן וכולן רואין אותן כאילו חם בני חורין שירדו מנכסיהם שהם בני אברהם יצחק ויעקב דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו ר"ש אומר עשירים הוין אותם כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם עניים כפחותין שבהם:

וכולן. עניים ועשירים: רואין אותם. לפיכו לח הטעירים: באילו ירדו בו'. ולח טעין הטני לפי טניומו להקל ולח לח טטעיר לפי

נמי מסתם מהאי לית לרבי נמסתם קוף לית ליה כלל סרון נכך : כפתותים שבהם. פתוחים מבעבעים להקל דכיון דעכי הוה נמסתם קלם:

תוספות כתילי חס ושלום מדקאמר מיידו עכבריהם. כי יש עכבישים שיש מהעכבישין יוצאי מצרי מוכרי מיכלו וכן עגיים ושין יכולין לדקדק עליהם כיב ליזה מהם מתגיים כתילו יוד ותיהם מתגיים יוצאי לו פתות וכיוצא בזה מצינו בתהכימין בני הטביל עליהן ופרע להם מהם נשוך הוין מדקדקין בדבר לפי היו שם בני אדם מהניל להתגייב יוצאי מעכבישים כגון בני אדם המוזגים לו לא ללא סרון לשונות לשון:

אמר הבונה יש קרא לבני ישראל בני מדיין מיידו מעכבישים כי מיהו קרא קים ליה נפשי משכר וכבור לרן עוכרא ושכבין ונלחם יוצאי בעוכרי וכן הוה כל לפר עמיר מגזים ושני פרים חסוך ונכבר מעכבין הוא כשם:

יף סו **תניא** רבי יהודה אומר סומא אין לו בושת וכן היה רבי יהודה פוטרו מכל מצות האמורות בתורה אמר רב ששת בריה דרב יהודה מיט דר"י אמר קרא יעריס י "אלה (המצות) [העדות] והחוקים והמשפטים כל שישנו במשפטים ישנו במצות וחוקים וכל שאינו במשפטים אינו במצות וחוקים אמר רב יוסף מריש הוה אמינא מיד הלבה כריי דאמר כומא פטור מן המצות קא עבידנא יומא טבא לרבנן מיט דלא מסקדנא וקא עבידנא מצות והשתא דשמעינן להא דרבי חנינא דאיד חנינא גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה מאן דאמר לי אין הלכה כרבי יהודה עבידנא יומא טבא לרבנן מיט בי מסקידנא אית לי אנרא טפי :

סומא אין לו בושת. פי' לפ ניים סוף לפ חניפו שמוע: כל שישנו במשפטים. דהא לפ קפיס מכלל דשמנו: רב יוסף. יגלוך עיניס סום:

יף צ ע"ב **משנה** מעשה באחר שפרע ראש האשה בשוק באת לפני רבי עקיבא וחייבו ליתן לה ת' זוז איל רבי תן לי זמן ונתן לו זמן שמיה עומדת על פתח חציצה ושיבר את הכד בפניה ובי באיסר שמן נילתה את ראשה והיתה משפחת ומנחת ידה על ראשה העמיד עליה עדים ובא לפני ריע איל לזז אני נותן ד' מאות זז איל לא אמרת כלום החובל בעצמו אעים שאינו רשאי פטור אחרים שחבלו בו חייבים והקוצץ נטיעותיו אעים שאינו רשאי פטור אחרים חייבים :

[שמרת. המתן לם עד שתחפס מעמדם על פתח חלים]: ובו באיסר שמן. שמן קמי נלימר: אעים שאינו רשאי. כלומר, טעמא מגמי וכן קולן מעשות מן רשלי דשנר נגל מסחים : חייבין. משיעה זה שנה שמי כקף כדלמרים נהסנס:

יף צא ע"ב מתניתין **מאן** תנא דשמעת ליה דאמר אין אדם רשאי לחבל בעצמו אילימא האי תנא הוא דתניא °ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש ריא אומר מיד נפשותיכם אדרוש את דמכם ודלמא קטלא שאני אלא האי תנא הוא דתניא מקרעין על המת ולא מדרבי האמורי איר אלעזר שמעתי המקרע על המת יותר מדאי לוקה משום בל תשחית וכיש נופו ודילמא בגדים שאני דמסיידא דלא

הדר הוא כי הא דרי יוחנן קרי למאני מכברותיה ורב חסדא בד דוה מסני ביני היזמי והיני מדלי לדו למאניה אמר זה מעלה ארוכה וזה אינו מעלה ארוכה אלא האי הנא הוא דתניא (אי אלעזר הקפר ברבי מה תיל) °ובפר עליו מאשר חטא על הנפש [וכי באיזה נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא דברים קל ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא דמצער עצמו מכל דבר עאכ"ו]:

[לנפשותיכם אדרוש. מיד עלמיכם לדמים: וכפר עליו. נסיד כמיב: על הנפש. ממעט מתמת נפסם לרס: מכל דבר. המוקף עלמו בתעניס]:

אמר הבונה מן המיוחד לכל לפר נעל מכל פרת שיעיה נרשם מכים מן הפנרים נעבוה ובלחודיו כתיקום לחר כל הפסיים הנוסיס עדיף מפני סל ורע מכולם. ילמר מ מעלה לרוכה וכיי עד הלילעריך המקרב לפכיס. רלים לפרים וכפר עליו הנר ומה מ כלל ליפר עלמו לפא מן היין כי כי פית שוכל מכם ומקריל כמוה נקרנה כשיר ולא כנריו מעשים מ מעלה לרוכה הם יכר וכשהוא ולפא מלקיס גם שהל פ' נ' דמעכרים מהים לומר כן פם לא שפיר ע"ד לימר לפולם שפנר פרש עכהיה שפיל עיש לו ולל לעיך לנריות פנדיקים פחקים על המוכם פלין עכיון מן הגדל רלים לפוקן נעשם ולא מפוכם כל עד פיכיבתי פלא נלמר פלין פפוכו מכיו פלין פנוכו לנבין ניהם פלא הכי כישוב לפיפמו לפר מעש לפר ליים מ מעלה ליוסה הם לית מעלה לרוכה:

אמר רב דיקלא דטעין קבא אסור למקציה מיתיבי שם כמה יהא בזית ולא יקצצנו ורובע שאני זיתים דחשיבי אית חנינא לא שכיב שיבחת ברי אלא דקץ תאינתא בלא זימנה אמר רבינא אם היה מעולה ברמים מותר תניא נמי הכי °רק עץ אשר תדע זה אילן מאכל תניא ב בי לא עץ מאכל הוא זה אילן סרק ובי מאחר שסיפו לרבות כל דבר מה תיל כי לא עץ מאכל הוא להקדים סרק למאכל °יכול אפי מעולה ברמים תיל רק. שמואל יף צב איתי ליה אריסיה תמרי אכל טעים ברה טעמא דחמרא איל מאי האי איל ביני נופני קיימי אמר מכחשי בחמרא כולי האי למחר אייתי לי מקורייתו רב חסדא חזא תאלי כי נופני איל לאריסיה עקרינהו נופני קני דיקלי דיקלי לא קני נופני :

חובע. הקב: ואם היה מעולה ברמים. דמיו יקרים לנהן יותר מפנת מיכוסין : רק עץ אשר תדע. קרא יתירא הוא ודאל למיכתב רק לפר לא הוא מאכל: זה עץ מאכל. ומיק רק נן לפר תדע פם לימך יודע קרוב למלר מלא הוא קאמר ואפילו של עלכל: יכול אפילו מעולה ברמים. לקוסם יותר מפיסות יפת קדש לו: תיל רק. מישמ הקדמה: מקורייתו. מקל שלהן ועיקרן לית הנא לי קל פהם רק לאכול ונדל קנית מרפיו כלומר כלא עיקרים מפני מפסיד ומאכל אם הקוב: נופני קני דקלי. מדעי היין יכולין לפר לקמה קרקעות ולית דקלי לא קני נופני לן מנהן עולם ללא לדבר מועט:

תוספות נאחר לייתי לי מקורייתו. מפמע דנופני עדיפי מדקלי ומיפם דנהפהם שכפלו לה נכפים לפול נני נפלו לה כפפים ילקח נהם קרקע דיקלי ולילני דיקלי לילני ונופני לילני ללמע נופני נריעי לפילו מלילני הנריפי מדיקלי דייל דנפפים כפפדם מודם לומר ולפהן הכלים יש נהן ריוח נדול לפל נעכפי לפפיו פם היה קונה נפפים מהן פלריפים פוללה מדוכם לה היה הנעל פוהם לפוליפ על נכפים וכיו

וכן היה רי יהודה פוסרו מכל המצות כאמור. ומלמ דפוסיק פפרין פוסק כהם פקלה כי כפפים פפני כיון פהם פרם נפפם פפני הן פפוסיק ופפלנם פרלפיפל נפפהם יף ל' וכן פפוסיק כי פר פלוף ופרוש פר רפ פפפכפים פוכיעי: לא פכיב פפהם כרי פלה רקן פלפיפל כלה שפה. ריל רפי וקיין לישר נאפר

ומי שלכים לשיחה לפיכך סוא לקטם ולקלים שאין לריכין ילימה ומניעה שהי נהנו מנטף ומוב סוא לגניסם ועוד שפוסם ריח בהעובר אח הספינה דפיכי דיקלא מקקיימין מסי מילני ונופסי ונכנסי מנא על לפסם נעשין דגר האסקיים יחבר:

מתרשי"א לא שביב שיבחת (שבחת) ברי אלא דקין תאנתא כי. עיש הדגרים שלנם יש בעגין הנסם שהסיח לח שם לאכול מפרי עץ הגן סיים לבוסם בשומן לף כי אמר לילים לא מחכט מכל עץ הגן ולא אמר מכל פרי עץ הגן ועיש מיש שאין מחכט מכל שאין לריך לפרש היש ולמריך שלא לחחזק בעשב פרוי ועשב שוא היש שכחם לף כי אמר לילים לא מחכט היינו מכל עץ הגן דסיינו עץ שאחזק ולחזק שלא לחחזק בפרי עץ הגן ועוד שלף על הפרי חזקיה לאוכלו ולאו שלא לחחזק בו אלא שלף על לילים שלרי שאין האוכלין על לילים שלרי אלא לאוכלן בעלמן ולא לילים שלרי אלא לאוכלן שלרי ודוק:

כח שם פרשתים ג משנה אעיש שהוא נותן לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר ויהוה השב אשת האיש וגו׳ שם ומנין שאם לא מחל לו שהוא אבודי שנאמר ויתפלל אברהם אל האלהים וגו׳. גמ׳ תיר כל אלו שאמרו דמי כושטו אבל צעדו אפילי הביא כל אילי נביות שבעולם שם ד״ה אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר ויהשב אשת תיש האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך אשת נביא בעי תיש אחדודי אשת אחר לא בעי אחדודי אין שמואל בר נחמני אין, יונתן השב אשת האיש מכל מקום ודקא אמרת שם דבני נם צדיק תרויהו הלא הוא אמר לי אחותי היא והיא נם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר למד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אבילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא שם מכאן לבן נח שנחנו שהיה לו ללמוד ולא למד. כי עצור עצר ה׳ איר אליעזר שתי עציות הללו למה אחת באיש שבבת זרע שתים באשה שבבת זרע ולידה כמתניתא תנא שתים באיש שבבת זרע וקטנים ג׳ באשה שבבת זרע וקטנים ולידה רבינא אמר שלשה באיש שבבת זרע וקטנים ופי הטבעת ארבעה באשה שבבת זרע ולידה וקטנים ופי הטבעת. בעד כל רחם אביי דבי ר׳ ינאי אמרי תרנגולת של בית אבימלך לא השילה ביצתה אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה איל דכתיב יוהי שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו איל את אמרת מדתם

ואנא אמינא מהבא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא כיולמי ס אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו ויולדו ויתיב יוהי פקד את שרה כאשר אמר וגו׳ כאשר אמר אברהם כיולמי כב על אבימלך:

כל אלו שאמרו. קלנ מנם ומלמים ה׳ מלום דמי נוסם סם: אבל צעד. סהלוך על נוסמו סיה מוחל לו: שהיה לו ללמוד ולא למד. דרך מרן מדקמור ליס רחמנא כניס סוא דמשמע מן ממם בדגריך ולסו לסם ליסרג: שבבת זרע. כגמרי לסם לס יכולס לפלוע: פי טבעת. נקב הנזולים לפנים: פקד ופלס כחיב ויפקד לת שרס וכחיב פקד משמע פקד כגר סחלס לסבימלך:

תוספות כאשר אמר אברהם סמלמים על מניעלך. לס נהניין מסחני סהרי סמלמים נשמו לת שרס משפט שלפניו שלס ילדס נריוס כשם שסחפללו על מניעלך ס

מתרשי"א כל אלו שאמרו דמי בושטו אבל צעדו כו. כפירש"י לגר סדוחק על נוסמו לסבל לגר על חבלה סוא נסוך סס דגרים לגר דנקט סכל דומיא דלסנרסס דגייסי שלה סים גס רק לגר על נוסם וכן שלסחי נקלס מקסום סור מיע כי מכיר לין לגר על נוסם עד גימסס גן לגר על נוסם עד גימסיסס כי וקיל: השב אשת וגו׳. הלילו מהכסוב סזס נקלס המחילה כי מכלחי גימני הקניים לסנרסס גימסבלו בעד מבעלך לבל לגר על מבעלך שיגיים לסנרסס עד גימחל לו ויסבלל בעדו וכן לגר על מבעלך ויקס לגיבעלך לגן וגו׳ ויסבלל וגו׳ וכפירש"י גס: ומנין שאם לא מחל לו שהוא אבודי שנא׳ ויתפלל וגו׳. מגמגג לסנרסס סמחילס לו לגרים ולגמרס כגיים כי סאניס כל סגרים גידוע שהוא מרעו על לילו: כי עצירות הללו כו׳. ופרש״י בחומס לפי שרלס זה וילדו נסס ועיין בחומסחו כי בעד כל לסס כבגד כל סחס עכיל ולא לסס ולידס חומס ועיין בזה דברי סמגין והרלים לך סחיים לדגרים שלה זכו סניגיל דהכל דגהדיל דרים לדנום עליהם שלר נקניס מכפל העליום ולא מלטן וילדו כגיים ברחיים וגיים: והוא צדיק לאותו דבר כו׳. למדו לגור כן מזה שלגר סכחוב ויהוה כי חל חליתי וגו׳ וחיים לפי גך וגבי ובגר עסיו לחון ליקורין שסיו גחיב כדרך שלגרו סחשך סכבגיים לוקה בגופו ומדהלה לת שהוא לילב בעד רעהו משמע שהוא שכבר בתפללו בעדם ומדכחיב וגב ולא כחיב והשיב משמע שהוא מבבר מחלים לריעיו לגב בהתפללו משמע ויל קודם שהיה נגנים על ריעיו: על אבימלך. כשהו שהוא לגו בהריון משמע שה׳ כו׳. ובגריסס חלו קיסרון מה בכחבו פיק לריס לסנרסס כיוול גיים וחיב ג׳ גלו סגלחים לגבר לת שרס ושניר מלין לחוקמו הקדים שרס גריס סים בהרין ממם משמע ושבועים סים לחר זה וחרחים

עין יעקב

מלי שלשה יהבל בריס ואס בלא בלי בהשלה ובקלו גם פרש מקלן ושלא לגחלגה בדלחיה בחדרים ולשש משש פי על שהוה בשהרה בהשלה בישמעה: אעיש שהוא מלי שלשה יהבל בריס ואס בלא בלי בהשלה ובקלו גם פרש מקלן ושלא לגחלגה בדלחיה בחדרים ולשש משש פי על שהוה בשהרה בהשלה בישמעה: אעיש שהוא נחון לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר ויהוה השב אשת האיש וגו׳. משקר דלמר כן מדכחיב כי נביא הוא ויחפלל בעדך אשת נביא בעי משמע שהוא נחון לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו ועיין בחומס שלשים כי נביא הוא

שכתב רש"י להשוה שכבר ביאר הכתב שנביאין הלך ונסבית שיפקדכם נראה כי עכיל ע"ש בתוך וכעלם ממש מימין התוקי שכתבנו כאן גם דברי בעצמם המוזכרים בהריב קושיתו לחתי ליבתי כי גמי שכתב שכבר ביאר לבריה שבנביאים כי הם דברי הגיל והקונית דנעמת דפריך ובשיתת מי קא יהדת מי פלג לשיל וסיל דלא ניבר לפרש חלה בי יהיה קדם הת בשיתם התוס' ס"ק דיה כמים הלזים בעצמו כל זה בפקוק כעת תים וגר' ואיכ לין ונקום נחמיהתו כמיש דכבר קדם ריה ההבלל על תביולך וגריה כפקדם שרם וחביעלך לחר ריה כהרפה ובזיכ ניתול תבריהם ואמיכ ניזם בי גתו שתלחים לבבר שרה תדיק: באשר אמר גו'. ובשתעם פרש"י וסי פקד אתם פרם קאן בי זו לנוודך כל שהנקם כי עכיל וכתב שרחים דוהכת מבתע דאין כאן עקתנו כי שרי שכל הסיפורים שהי מעכבים זה אחר זה כי אבל בשיתת דגיק ע יתי לה לספי דרשם ואיכ מהכיר שם שהיות כי עכיל וכיל לייבב שלמנוה מני שהמיות הפרשיות קשנוך דלי לאו שמיות שפרשיות היא דלא קאי כאחר דבר על תביולך ורים כלילך לאחתו דבר אלא דקאי שבקשם רחנים אל אברהם על קדוש ונאו היית לאחו דבר אבל מדשנוך ליה בי תביולך אים לן למימר דקאי שלכתי דהיינו בקשם רחנים דלביולך שרים כלילך לאחתו דבר ואלא הלי שלבתי שכי שבקשם

רחנים דקדוש הדיק:

*בשם הגאון שבחל נעל קיקיון דיונה. ודקא שמעת שכיי גם לריק שהתוב שגיא שהם וכבר לימד שבכתי וכו'. גלחה לפרש דשביולך שתר שביי גם לריק שהתוב אלא הוא שהכתי היא וגר' בלשון אחר כי שהיה שהם אחתי היא והסיב לו כי שגיא שהם ליל אין נהבילך בלשם כי שהם שגיא וידע גאם אלא יאמר כן יסרוב אחתו וכתיים שבקשם מן יסתנטי וגר' ופיש עכיו גם שהם נקי. אלא יתעם שזה שיית אחת שהקשם עיש ושכל לימד כי ואם כן אחם תייב על אלא לעתם דק אבן בכיל עיש: לייבב שבתי זו נפשיעתם לפרשיי:

הגדה שהים לו ללמוד הלא לנוד. גלחה כיון דלמד שהם אח שהם שאין שאלין לשכנתי ושי אלא לנוד שהו לשני לישבם עיי יתבלל נשבך ושיית. שרי"ף:

ל סם ירמיה ב

אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי בתרי הוצא לקי כרבא אל דכתיב *למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאום ה' אל את אמרת מהתם ואנא אמינא מהבא *עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי שמות טז פרשת אל רבא לרבה בר מרי כתיב *ומקצה אחו לקח חמשה אנשים מאן ניהו חמשה אל הבי אמר ר' יוחנן אותם שהוכפלו בשמות. יהודה נמי אכפולי מכפל אל למליה רות ד הוא דאכפל דאיר שמואל בר נחמני איר יונתן מיד *יחי ראובן ואל ימת ונר' וכר':

ירמיה לח קרוס ס"ק מכות דיה ובית

בהרי הוצא לקי ברבא. קון הגדול תכל מכהוב כמנת לשקחי פעמים שמעקר תכהוב עיזו ומעלה טקח נפגילו כלי מכיי לפני טקן עזו: כלכם פשעתם. לק הבאיל נמצאת: עד אנה מאנתם. ומסה ותאחן נכלל: אותן שהוכפלו שמות. נגרכה *ין גד זבולן כפתלי ותאר והודיעך שכתוב מתלים שבלכם פי' הגר ולריכן מוזן לפיכך כפל לת שמם להחזיק (תלה ימלוט ג שם

ירמיה מו קרוס

עין יעקב

נפשיל ישראים נהלים שהי עלה תמה בשהם ניא לפני עייתי מלכתים: אל רבתיב לית מיתו הלי כלכם. ויהא בי מרי לא ליף מיתקיף שבשהיה דשתיב שה שהם מלכתם דיה ואשתם תאר כן כתי לנוד עלה לביים לת השבתי שביתים בלתיתה בשבתרין דף יית נפי מעשה דשתיל הקטן לתבל ביתיתים בי דכתיב שם כתשם נגב כי יתבל תהיתו ביה שקיל שיה עלה תהניה על הכתשם עיש בירוק תיה תכה תבתי ושבתי שהה לקי ביהא: אינתן שהשבלו בשהיה. פרשי' השיעו שהלשים ושביתי שתר כלילתם שם שהכבלו בשהיה ושיה לביי לשהי שהה שהם שהיה שהי שהי שהי

תצנה ואמרי אינשי שיתין רהיטי רהיטי ולא מטו לגברא
דמצנרא כריך דכתיב °לא יתעבו ולא יצמאו ולא יכם שמות פט
שרב ושמש א"ל את אמרת מהתם ואנא אמינא מהבא
יועברתם את ה' אלהיכם ז ק"ש ותפלה וברך את לחמך שמות כג
ואת מימיך ז פת במלח וקיתון של מים מכאן ואילך
והסירותי מחלה מקרבך והניא מחלה ז מרה ולמה נקרא
שמה מחלה שפ"ג הלאים יש בה מחל"ה בנימטריא הבי
הוי וכולן פת במלח שחרית וקיתון של מים מבטלם:
שיתין דהלמי. פי' היא שמולם מים בשמם ר עתים אע
ובליל ובול ומוס ובוץ ומוכ ומפלם בשרק המקבל מכל מ' בי
מדמים ומם פי יוסי ותניא דמך לתרומת המלמודם בהבי כמו שמין מכלין
מפל לבבא דבמקוך ובמלו מלכפת מתין מחני דפרלפ מלי ליה בקלטפים:

לב אי"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא °דאמרי אינשי שם כג
חבריך קריך חמרא אוכפא לגבך בוש אי"ל דכתיב ילקוט הר
°ויאמר הגר שפחת שרי וגו' ותאמר מפני שרי גברתי וגו': פרשיות דף
אוכפא וכו'. כלומר סול מוכך של חמור ומביימו תליך ושים תוכו
על גבך פשומר הוחים לדבריו ואל תשמעו: בוש. לשון
לא יום כלומר הביימו מליך כמו סדו מ: שפחת שרי. לשון
לם המגלך והיא עגמם מרי נגזימתי:

מדרש"א הבריך קריך וכו'. ונחידך דבמקוך דקאמר גבאי דחים
בך קריס וחמר דעמוע בגלו קריית חומרא יקדים
לאחרים נסוכו מין זה קומר דהכא ומסוס דבמקוך לחירי דבדבר
מחוא לחמת לפי דעתו כמו מלגזבר דלמה בעבורת לחברים וכיון
דע"ב לבמקוך הולרך להזכיר מהוא עגב לאחזוקי רחוי לו להקדים
בסוכו לפל הכא מייבי גמי שלפי דעתו חיכו לחום שלין זו עחם
זה בעסם כמו הגר שהיתה עתם גוחמת ומבזיחתם בגלו להיות עד
משועבדת לברה ולפע"ב כיון שהמלך קיחם בפחם הוחים לדבריו
ולזה בעסל דלקמן קאמר דאמרי לישבי וכו' ובעסל דהכא לאמר
לחמר דבבן כי מסוס דחוצה מלמ דעלמא לא יהו בעסם בחיכו
לחום לפי דעתו מלמ דעדם דבבן וחקידות סול וקי"ל:

לג אי"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי שם
מלתא דמיגניא דאית בך קדים אמרה אי"ל דכתיב בראשית כה
°ויאמר עבר אברהם אנכי א"ל רבא לרבה בר מרי מנא ל
°ה"א מלתא דאמרי אינשי שפיל ואזיל בר אוחא ועינוחי שם פה
מטייעין אמר ליה דכתיב °והטיב ה' לאדוני ויברך את
אמתך וגו':

יעינוחי מטייעין. עיכו מלבוח לבעבלם לבחוקים ובחבוחי
בסחוסם כמוך עיכך: שפיל ואזיל. כלי עחמם עטהמסו

על מדם לא יהא סום מלבחול דבר הכרוך לו בין לחיים בין לפרקמה
להטוע מזו: כאשר יעשה. בחלביל בחיב בסיחם מם:בלא בימוח
בגל בעלם ובחוך דבריה מעחם לחוד ס'הכור חם יומים:

אי"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי לד שם
שיתין תכלי מטיוה לבבא רקל חבריה שמע ולא
אכל אי"ל דכתיב °ולי אני עבדך. ולצדוק הבהן ולבניהו שם ה
בן יהוידע ולשלמה עבדך לא קרא אי"ל את אמרת מדחם
ואנא אמינא מהבא °ויבואה יצחק האהלה שרה אמו בראשית
ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי כד
אמו וכתיב בהריה °ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה שם כה
קטורה:

תכלי. מבילות ומכלוחות: ולי אני עבדך. חלמה קונל היה עליו
שלא זיעגו למעמים: שיתין. לשון מקרה בפקה חלה מלהה
בעלמה הוא דקאמרי לימבי ולא דוקא הוא: ויוסף אברהם.
מחקבל בילחק:

מדרש"א ויקח את רבקה גו' וכתיב בתריה ויוסף אברהם
גו'. לכאורה מסמיכות דרים לה ולימ הך דרשה דלה
כרי דלה דרים סמוכים בעלמה כדחמרינן בפ"ק דיבמות רש
לי"בד דכתיב מדכתיב ויוסף דרים ליה דמשמע שהוסיף שיחה לו
קיחת חלה ז ולמדו מהריש מל ויוסף מוסף על עכן רחמן שיקח
לח רבקה וגו' גרס לו למחריש להוסיף לו חלה ולימה קטורה
ולולי ויקח ילחק גו' לח בעה למרישה להוסיף לח קטורה וק"ל:

הגדה ובמלמת עגרך לח קבל. נרחה דלי מכוח מלבה מרחמת שם
שים קונל לשון להזכילה בחמלה ומסיב ולי לבי עגרך לח קבל
חלה שרבה שקונל על שלה זיעגו. כבי"ם:

אי"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי לה שם
חמרא למריה וס בוחי לשקייהאי"ל דכתיב °ובמכת בראשית כ
את ידך עליו ונו' למען ישמעו (ויראו) כל עדת בני ויקרא יט
ישראל וכתיב °וישלח בן נון מלא רוח חכמה כי סמך דברים לד
משה את ידיו עליו וישמעו אליו בל בני ישראל ונו':

חמרא וכו'. סיין של מלך סול ושמוחין לחמו מחזיקין מיגם לשר
המסקה ולח למלך: °וסמוך את ידיו. חלה החכמה בי פרק
והבדולה בחשם כחיב הול בהגם ליהושע ולח לחיב חלה מפי שם
הקדוש בחוך הול:

תוספות ממלח למריה וכו'. כלומר המסקה טוען בעין יפה לפי שהול
רולה כלשוליין בשדרם מוב עין הול יבוך זה מבעיה לחיל
החביה וקומכת לח יבך והול קוך בני ידיו כדכתיב רקמוך לחת ידיו שבח
ויעשו ובקושרם ביבם בעיל:

מדרש"א כי סמך משה וגו'. לפי החוס' לח לילטריך לים לחקויי

אלי קרא דכתיב וחלת מצרכה דנסך כתיב ונסך נמי נעשה נסכים כתיב ויסמוך לה ידיו עליו נשמע רבים וכ"ש נמדכם ילקוט וחוץ מצוחר עכין סמיכה ידי עצמה כי מליבו במשמע לכון יד לחת למלאכה כדכתיב נמנה לחבר בידי הנ' והיה כחשר יביא משה לחת ידו הנ' ומליבו שמי ידיו לחורים ולחכמה כדכתיב ובני ליחוח הנביח על שמי ידי הנ' והכה משה נקם יפקד הנ' לחבר ילא לנביחם הנ' ולחבר יביחם הנ' שחיה יכול למלחמה וכענה לו הקב"ה על זה ולחמר לו קח לחת יהושע הנ' ומלכות לחת ידך הנ' יד לו' שחיה למלחמה ומשה חוסף לו דבר החלוי בשני ידיו שחיה חכמה ומחורים ולפי זה לפי' שחוס' שני ניחוח שחיה חלי קרא דוחלח הנדכה דכתיב ויהושע בן נון מלה רוח חכמה כי סמך משה ידיו הנ' שחילו לה סמך עליו רק ידו לחחת לה היה יכול הנדורים וקיל:

בשם הגלון מגדול נשל קיקיון דיונה הוח סמך נשחי ידיו כדכתיב ויסמוך ידיו הנ'. מקשים ליה לעשה הניח מלמודה שפסוק דנחלה הנדכה נקר פרשה נפרשה כחיב ויסמוך לח ידיו עליו. וגלוח מן שפסוק ויסמוך משה לה נשחע סיחרון שנשליל שסמך משה ידיו עליו סיינו שחיה כחיב כך היה ומה לי נשחי ידיו ומה לי ניד לחת חלל נפסוק יחנחת הנדכה נכחב סיחרון שחמר ויהושע מלה רוח חכמה מחי לשון חלה מלה כליל שיהושע נחה רוח חכמה מלה שחמר משה כליל יותר ויותר ושמר השעם כי סמך משה לח ידיו עליו כיל חכח שסמך נשחי ידיו ולשה כיון דפי נפרשה פלחם ויסמוך לח ידיו נעין יפה יותר ויפה ופשחו שכלפוחה מחקניים לפי ושמכה לח יתך ושוח עשה נשחי ידיו ופשחו ככלי חלה תרוס ומלחו מכחשו פעין יפה ולפיכ רוח דפי נפרשה פלחם לפסוק דנחלח הנדכה דיהושע מלה הוי נמעלחו מכחשו נעין יפה וקיל:

הרי"ף דכתיב ושמכה לח יתך. פיינ"י שחלה החכמה ושנדולה נשחה וכו'. ושקשה לפי"ז לשה הניח פסוק דכתיב ושמכה לח יתך עליו ושפסוק לח יתך עליו ושל פיקר הרחיה היה מלכתיב ויהושע מלה רוח חכמה כי סמך משה לח ידיו עליו חלי חלי שנחלה שנחלה והחכמה נשחה ושלחי קרא דיהושע לח הקשיב לח יתך ושפסוק לח יתך עליו ושפסוק לח יתך עליו ושלח הקשיב לפי ושמכה לח יתך עליו כחיב סמוך לו ויסמוך לח ידיו הרי שהשקה כחן נפין יפה ולכך פרשי שחלה כחן החכמה ושנדולה נשחה ושה שהניח קרא ושמכה לח יתך חפשר לשון שחיה כחיב כחשר ושמכה יתך עליו נהלה לשון רוח חכמה שייט חומרים שלכך לשון מלה רוח חכמה כלי לשון שה שייט שחיה נשחי ושלח נשה הכחוב לחנות הנדולה נשחה לשון כחן דנדנרי הקניה לח נשחי ושלח ומשכה וכחן כחיב ויהושע מלה רוח חכמה כי סמך משה לח ידיו עליו כרי לך שנה לחנות הנדולה ושמכה נשחה ושלח הקשיב:

לו שם בגיני שחלתיה פרי"ח

אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי משייל ואזיל דקלא בישא נבי קינא דשרבי אל דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים ותנן במתניתין ותנינא בברייתא ויתלך עשו אל ישמעאל. שנוי בנביאים דכתיב ויתלקטו אל יפתח אנשים רקים ויצאו עמו. ומשולש בכתובים דכתיב כל עוף למינו ישכון ובן אדם לדומה לו תנן במתניתין כל המחזיר לטמא טמא כל המחזיר לטהור

שם

אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי משייל ואזיל דקלא בישא נבי קינא דשרבי אי דלית דורא דלינא ואי לא לא דלינא אל דכתיב ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי כלבא בכפניה גללי מבלע דכתיב נפש שבעה תבוס נופת ונחש רעבה כל מר מתוק. אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי קרית לחברך

שם

שם

שם

טרזר. ותנינא בברייתא ריא אומר לא לחנם הלך ורזר אצל עורב אלא מפני שדומא מינו:

קינא דשרבי. פלטה נמלים ולין שמקן מרי כמו נמרח מרכח נמלן לטמא טמא. מחכמה כלים [הוח] נפרק טבעת וכי': לא לחנם הלך ורזיר. ליל קנר זרזיר שק ממח הוח ומקן פליני עלים נחלו מרפחת: ורזיר. פיטמורי"ל:

תוספות קינא דשרבי. כלומר מקום המלנים ופי קינא פייט מקום כמו חלנחת מחלי נמר קינא נסכוים. יודע ליד מחחמיין נמלן מחזיקין ומעמיך נוכם פיהן נדליית ומפיש למען מקם ומקום הפרן מחנחו ומחוכח להיכח: מפולם נכחוניש כל שוף וכו'. לין זה מקרח נכל חמוכים ומפי נפפי נן פיכח הוח ובן מלבלה ומזומנך ובן (עדיים) מזומנך (ניל פיש):

מדרשיא מטייל ואזיל דקלא כו'. פענין מצוחר כי סחדם עין הסדם הוח ליפח פיהום חם מזניש חם רעיש כדכתיב כי מרי מעלליהם יחכלו ויחכנו מפרי דרכם ומכח החים חף חם לפי נזנו ומרכו הוח עוד כמו חולדתו של עכו סטלר מילחן ונקה נענין לחר עם יעקב מחיו לריקים והוח ממשל לדקלח ניפח שנזש נס כן ממין סמוש ר"נ: מכל לילטה כדחמרינן פ' החפח שנפלו וחם הוח דקל נים ריפייט שחיט טפח פיהום כן הים עכו שהים נזנו מוש כמ"ם והים מנדל מעכים ופיהום רעים הלך חל יכמעחל שלח סיה נזנו ומרכו מוש כמו קינא דשרבי ומלקטו יפחת הים נן מלנם ולח סיה נזנו כוש והוח קינא דשרבי ומלקטו חלין לחכים דקים ושומים שהיו רעים נמעכיהם כמו הדקלח ניפח ולשה לח שניח קרח דלטיל מיכים שהמשל ויהי עכו נר' ויקח לחפח יהודים הנ' החתי כמו שהוח נצרחים רנה ויהי עכו נן לחנשים עכה ויקח הנ' יהודים נם הנ' החתי נר' כל שרינ למיטו נר' לפי שכתוב נו החרם הנ' יחיי דין ממיק ויקנ סדין מחיקת שמח חנל חלמידים דקדק לחחרי החי קרח דילך עכו חל יכמעחל לפי שהוח קרוב חל הנוחל דלחחרי חיכפי מיטייל ולחזל דקלח כר' וכן ענין כל המחזר רבי י' סחוקלין"ח חין לסס מזמחס מלר עלמן כדחיכן החס חלח שהכומחס כחוזנ להן במיטון לכלי מזמחס כמו עכו שמלר נזנו לח מזנ לו מזמחס רק מכר חנוח ליכמעחל שהיה נן שפחה וכן הוח חעניין כל עוף הנ' ולח לחנם הלך ריי כי חזיר הזה מלר נזנו ים לו קימני עסהם עים לו זפק ולין זה הנ' קימנים עים נשוינ כדחיכח פרק חלו עיפות לרענן חנל ריי קנר מנזר לו מזמחס נחנוח לשוינ עים נו קימני מזמחס וקיל:

אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי משייל ואזיל דקלא בישא נבי קינא דשרבי. מלטה נמלים ולין שמקן מרי כמו נמרח מרכח נמלן לטמא טמא. מחכמה כלים [הוח] נפרק טבעת וכי': לא לחנם הלך ורזיר. ליל קנר זרזיר שק ממח הוח ומקן פליני עלים נחלו מרפחת: ורזיר. פיטמורי"ל:

תוספות קינא דשרבי. כלומר מקום המלנים ופי קינא פייט מקום כמו חלנחת מחלי נמר קינא נסכוים. יודע ליד מחחמיין נמלן מחזיקין ומעמיך נוכם פיהן נדליית ומפיש למען מקם ומקום הפרן מחנחו ומחוכח להיכח: מפולם נכחוניש כל שוף וכו'. לין זה מקרח נכל חמוכים ומפי נפפי נן פיכח הוח ובן מלבלה ומזומנך ובן (עדיים) מזומנך (ניל פיש):

מדרשיא מטייל ואזיל דקלא כו'. פענין מצוחר כי סחדם עין הסדם הוח ליפח פיהום חם מזניש חם רעיש כדכתיב כי מרי מעלליהם יחכלו ויחכנו מפרי דרכם ומכח החים חף חם לפי נזנו ומרכו הוח עוד כמו חולדתו של עכו סטלר מילחן ונקה נענין לחר עם יעקב מחיו לריקים והוח ממשל לדקלח ניפח שנזש נס כן ממין סמוש ר"נ: מכל לילטה כדחמרינן פ' החפח שנפלו וחם הוח דקל נים ריפייט שחיט טפח פיהום כן הים עכו שהים נזנו מוש כמ"ם והים מנדל מעכים ופיהום רעים הלך חל יכמעחל שלח סיה נזנו ומרכו מוש כמו קינא דשרבי ומלקטו יפחת הים נן מלנם ולח סיה נזנו כוש והוח קינא דשרבי ומלקטו חלין לחכים דקים ושומים שהיו רעים נמעכיהם כמו הדקלח ניפח ולשה לח שניח קרח דלטיל מיכים שהמשל ויהי עכו נר' ויקח לחפח יהודים הנ' החתי כמו שהוח נצרחים רנה ויהי עכו נן לחנשים עכה ויקח הנ' יהודים נם הנ' החתי נר' כל שרינ למיטו נר' לפי שכתוב נו החרם הנ' יחיי דין ממיק ויקנ סדין מחיקת שמח חנל חלמידים דקדק לחחרי החי קרח דילך עכו חל יכמעחל לפי שהוח קרוב חל הנוחל דלחחרי חיכפי מיטייל ולחזל דקלח כר' וכן ענין כל המחזר רבי י' סחוקלין"ח חין לסס מזמחס מלר עלמן כדחיכן החס חלח שהכומחס כחוזנ להן במיטון לכלי מזמחס כמו עכו שמלר נזנו לח מזנ לו מזמחס רק מכר חנוח ליכמעחל שהיה נן שפחה וכן הוח חעניין כל עוף הנ' ולח לחנם הלך ריי כי חזיר הזה מלר נזנו ים לו קימני עסהם עים לו זפק ולין זה הנ' קימנים עים נשוינ כדחיכח פרק חלו עיפות לרענן חנל ריי קנר מנזר לו מזמחס נחנוח לשוינ עים נו קימני מזמחס וקיל:

ושמשנו חלנו סל נני ישרחל. עיין נמקשים ומשרשים ומיל דפריש נן מדכתיב ויהושע חלה כל נני ישרחל כלומר לוס כי חם מעם ומים כי חם כחוב ויהושע חלה נל נני ישרחל כלומר טם כי חם חלה שמולה נכחוב כחשם כי חמיל לפיל ומרבופס לנקיט: דנר זה כפוב נשורש השני שנעלם נכפוכים ומפך כחפכיים וכפ. ולין זה ניפיל ומפי נקרח פי חשם ויפכיב ולין עשו לל שמשנל לפן רפיה כל נן חם חיים נן חנים חם שנן דיכן כפל חקום לנפי פיים כל פני: ואני לה לה נליעל. ספרוש מים לי מזמר לעפר נן לפיל נרפי חפיה ליפר ליפרי לי יש לפוב לפשם פפכה כמו ופייפי מכין לף פיים מלפחפת חפה לפים היה ספפר לילך לעפרי: מנא הל מילפת חלפרי לימני נלפת פפפי נלני פפלב. והכ"ל כיה פשפת הימר ליפר לפיל לפלפל לפי פיפר הל פלפי: ונפש חשבת ה' חכלב. כדפפיב ופפלפי פפי נפם הפה לה פיפי פכפים: קרית נפפרך ולה פי פלה פפולה לפפרך פפפה כי פפיל. לפפרית ספפה לפיר פלה לפפל פופפה יכפ"פי ולינ הפל לפיכן פפיכפין ף"ף יה פ"ב יפכיפו ולה קפל פפרך נפפוך ולה פי פלה פפולה לפפרך פפפה כי פפיל. לפפרית ספפה לפיר פלה לפפל פופפה יכפ"פי ולינ הפל לפיכן פפיכפין ף"ף יה פ"ב יפכיפו ולה קפל פפרך נפפוך ולה פי פלה פפולה לפפרך פפפה כי פפיל. לפפרית ספפה לפיר פלה לפפל פופפה יכפ"פי ולינ הפל לפיכן פפיכפין ף"ף יה פ"ב יפכיפו ולה קפל

לחברך ולא ענך רמי נהרא רבה שדי ביה אילן דכתיב יען מדרתיך ולא מדרת מטומאתך לא תטהרי עוד.
אילן רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי ביורא דשתיה מיניה (מיא) לא תשדי ביה קלא אילן דכתיב לא תתעב אדומי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו:

אי דלית. מס חדלה ומגיס המטי עמי דליכא: דורא. עכור מפל הוא שאין מדם מלא ליכם נפכנם סיק ממון ומחמת מול דבר מליב מפחתך תגרו ממנו: גללי. לכנים לשון מורי ליל גללים ממש ומלשון יפר דגללים ממש מומחים הוא: קרית חברך. לפוכימה ולא ענך: רמי נהרא. טיהל הפל עלין כלומר הכימה ויפול נהרמהו דחפו נידים. ונפסקי הכלים זיל מוכיח מכאן במוחר להניחו לפני הערכאות של נכרים כדי לחולוק לח בלו מכחה ידו של מכרע לגלו עמו לדין: דשתית מיניה. שממים ממנו כגר נגמל: לא תשדי ביה קלא. מוליח נלעיג כלומר דגר הגלרך לן פעם מחה שוב לא חגזהו:

מדרש"א נפש שבעה וגו'. יש לפרש ע"פ מה שאמרו בפרק מי שהחשיך מהא דאמרינן בכלב שאוכלותיו מועטין לפיכך שוהא לאכילתו בחענית ג' ימים אומר ליה עכיו מכלנא ולים עחיר מחזירא ועי"ז אומר כלבא בבאנא נללא מבלע. ל"ל דגר קשם להתעכל הוא בולע דכתיב בשם שנעשה כמו החזיר שכל מאכל רואי לו ומלי מעום טעם ובשם רעגה שהוא הכלב שאין שאוכותיו מועטין לו ואוכל כל מה ובשם להתעכל ומחוק לו וק"ל: אילן יען מדרתיך כו'. ג"ל דמשמים דקרא קדמיס ליה דמשמים ניה עד הגיעי לאת מאתי וגו' דהייט הגיעו ויפול כו' כפרש"י וק"ל: ולא תתעב מצרי כי גר.גו' שהיה רואי לחעשם לגמרי שארקו שוריכם ליס ומה מעשם לא תהעב לפי שהיו לכם לבקיעת נשעת שדחק בו' בפי' רש"י נאומם והייט גילת דשמים מיניס ע"ש:

לח ס"פ אילן רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי כד הוינן זוטרי לגברי השתא דקשישנא לדדקי.
שמות י"ג אילן מעקיא בתיב יהוה הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ולבכות
דף צב ס"פ בתיב "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך:
כד הוינן זוטרי לגברי. כשהייט קטנים היט חשובים כגברי כשהיה דקשיטנא עכשיו שאחקטנו הנט שפלים כחיטוקים:

מדרש"א והי' הולך לפניהם יומם וגו'. מנחמר נמכילחת המלך סיס על הענינה וסיס מחסיך וסיו נכיו מחסיכים לחלטו כי' טעל לח הסכם ומחיר לגיהו לפניהם יומם וגו'. מנחמר נמכילחת ג"ל לחו טוענין הסכם כי' והוא חומר לה כי' הרי לכי מודיע לכם מבחכם כי' ע"ם והוא וכל שהקב"ם עלמו סיס דן למלרים וסיס מחיך להם ומיר ליפרחל שהם נכיו ונבקוף לח סיס מחיר להם חלח ע"ם 'נדולי מלכים שכחמר הנה לחכי סולח וגו' ועיין מס נחוך נפי

תרגמין נפסוק שנא לחכי סולח וגו' ויפל עיא עיד שב' למר ד"א ע"ם:

אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אינשי לם ס"פ בתר מרי נבסי משוך. אל דכתיב "ונם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואהלים. אמר רב חנין כל המסר דין על חבירו הוא נענש תחלה שנא' "ואחמר שרי אל אברם חמסי עליך וגו' וכתיב "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה והני מילי דאיתי ליה דיינא בארעא אי יצחק או לו לצועק יותר מלנצעק. תניא אחד הצועק ואחד הנצעק במשמע אלא שמסדרין לצועק יותר מן הנצעק:

אחד הצועק ואחד הנצעק. וחכם לחי והחנחי לחכם סכיס נמסמע: אלא שמסדרין לצועק. חחלה כדחסכחן נסרס:

תוספות דחיס ליס דיינא. ובימי סרס סיס ג"ד של סס קיים: לחמר לטועק ולחמר לחין לטעק בחסמע פיהום [נין] חומו סהעני לטעק עליו נין חומו לחין העני לטעק עליו סכיהם נעמסים עליו מפנרת כיון לחין מחזיר עלמו זס כמו זס חלח לחכי כחיב (משוע לחמת וחרס לפי) [וסיס כי יעקע חלי ומחמיחי] מחמהכין לטועק יותר מחי סחיט טעק ולפי נרסת ר"ת לח נפקח מסרים כמו חסיי נקוטרים לפי נרסת הספרים:

מדרש"א ונם ללום וגו'. מדלח כחיב ונם לנוט סיס לו נקר ולחן וגו' כמו ויסע לוט ויבחר וגו' ומלח הדנר נחליכתו עם חברהם דרמו סיס נרחה לו מסיס לו כל זה ופי' ליפי מלשון שומן כמו הטונע נלית היולח ממש פרק המור ומרומע ועי"ד שחמרו קרא לנבי דסיכח ומידמן וד"ק: המוסר דין כו'. לח סיס ליך להניח רחיס מהלי קרח דכמה פרטיס נהורס שנחמרו נסן שהיס לחברהם חי לחר מיחם סרס לחבל הניח מהלי קרח שחיחם סרס רחיס לסניע לנמי חברהם לולי מקרס דין עליו דלח ס"ל למיכחב רק ואברהם נכס וקפד על סרס לחבל כחב ויצח לחברהם וגו' ילמס כדלקמן סממירין לנועק יותר מן הנלעק שודלי נס לחברהם שהוח הנלעק נס הוח כעכס נחח ממסס סרס רחין חסה מחה חלח לנעלם חבל היל נעכסה חמלה סחיל כנר מחה ואברהם לח נלטער ולח ידע נמיחתה עד שנח וכחובדע לו שחחה ומ"ם רחיס ניס דייכל כחנו חחום' וכימי סרס היה ג"ד של סס קיים עב"ל. וסל"ן פ"ק דל"ם כחב ל"ל דהל"ל לחברהם מקחי סכי כו' מקחי דלשויל להקנ"ם דייכל עליס ע"ם:

ואדר יצחק לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך ס"פ שדרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בזרעה.
שנאמר "הנה הוא לך לבסות עינים אמר לה הואיל ס"פ ובסית ממני ולא נלית שהוא אישך ונרמת לי הצער הזה יהי רצון שיהיו לך בנים בהיי עינים ונתקיים בזרעה. דכתיב "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מיאות. אי ס"פ אברהו לעולם יהא אדם מן הנדרים ולא מן הנדרים שאין

עין יעקב

רי: דשהוא דקשיטנא. פי' חשהו ליהיה וכפיקי בחחום וקיק לשמ לשמ מיים קוים חיה שחברהו רילים יכול לחחלילהיחת בפיב דקדושין מחליב לשחר מכן פרק שלישי נבר שיש בכל לחחול לים: בתר מרי נבסי ליני משך. והביחו לחבי ולהסחפק שם פי' שהוא עבדו וכדחמרינן בפרק ערבי וכדחמרינן בפרק שלישי מסחפק שם פי' משמעה משחקה לו: אל היי קללה כלשון שקלה בעיניך שרי חבימלך קלל לחת שרה ונתקיים בזרעה. עיין בפיק דמגילה דף ט"ז ועיין לקן בחוספות ובם בשה מוכח מרחבה מחלה שרה בעיניך שרי בניהוח דף ז' ושם בחגילה לחדקן לל שהי כרכם שרים קלה בעיניך שרי שני נחלי שדה כיכ' שהי הרעוחה ונתקיימי בשם ובקלני לח מחקיימה שרה בעיניהם דף נ' נשעם: לעולם יהא אדם מן הנדרים. לף ניס כני שרה שרה נה לנדרים ולחים עדיפים משום לשה ולפן לן חדם שחיחו נדרף חשבי לחדם ש יבחיר פרשדרין יבחי של חדם מחנגר עליו בכל יום ובפקב"ה שחמיחו כדכחיב נשבם השם לנדוק ושל דקחמר שלה יהיה מן הנדרים ניים שלה יחמר בעיהל בדשדין בקדושין ובמגילה דף ניא ביח דיהל"ל שהי נחמנדרי ניס ועיין בשחרים ניים ניישב כחם ולבי יפול שני שבים חיכיהל בכחלי דפ"ק דחי נדף חבני חבני לחבי יחמר ניהל בכחל שם עלמו ולפ שחמר חידוף לשמו כי לפ חקשה ולח חשהו פשוט וכן דרך של שבני חחלוקה ומפרשים פרלפים לח חנרישים ומחנרים פחפלפ חיבחני שיש פחחמיל השחר נפש בשם חשפרשים:

שאין לך נדרף בעוסות יותר מתורים ובני יונה והכשירן הבתוב לנבי המזבח:

מדרש"א קלל את שרה כו'. לין זה מדוקדק במאוד יהיו לך בני כלום עניים כו' דמשמע שהיתה הקללה מתחלה על גנס ולי"ב מאי קאמר סוג וכתקיים בזרעה דמשמע שנתקיים קלל ולא נתקיים גס חלה בזרעה דחל"ג לא הליל חלה ונתקיים דהא ודאי לאנכה קלי דנים מנחמי ויותר מכאן טוכה מאחר זה בפיל ופ"ד דמגילה ע"ש. מן הגרדפין כו'. לא קאמר לעולם יהא אדם נרדף דמייתי לה נאדם שליט בנרדף אלא קאמר שיהא עם הגרדפין ומלוד להלילן מן הרודפים ול"ג דקאמר הכי דלה שיוכל האדם להליל עלמו ולעמוד ככנד הרודף עד שיהיה הרודף נרדף ממנו לא יעשה כן ויהא מן הנרדפים וק"ל:

הגוזל עצים פרק תשיעי

מא ע"ב צד ת"ג ריא בן יעקב אומר הרי שגזל סאה של חיטין טחנה לשה ואפאה והפריש ממנה חלה כיצד מברך אין זה מברך אלא מגאין ועל זה נאמר °ובוצע ברך נאץ ה':

ובוצע ברך. נהל ומנרך (מלן ה') [טולע] כמו כל בוצע בלע:

תוספות ספחם (והכיס) [והפירם] ממנה חלה. משמע לנזול מחמיצה נחלה חלה רבותא קמיל למעט משמה כל הטעיים הלנו חין זה חלה מעלין מיה משום דהיכל לחלן מיסה חלה חלה כך היה כתוב מנד מי זקן לחקנה ומנד מי נמור ונחלה וכן מי נקונסרם נני דוד ושלמה ויהוליים מיד סקודם מכך היה כתוב נמעטע ז

מדרש"א דרי שגזל סאה כו'. פרס"י טולע מלי נזלה וקי"ל דלמלי לא מיתי הלי קרע כמי נד"ם לולע כנזל דמיתי אם כוחש דלמות נמלוה נגזלה וכלחה לפרס טולע מלבון ספרסם כמו הטולע נפתם ויימו טולע מפרים חלה נדגר הנזל ונרך ולח"כ טולע ומנרך המולים חין זה חלה מכחן ומשמע ליה דמייתי נגזלה דכתיב לעיל מיכים נגחות רשע ילקך עכי וגו' דמיירי לנזלו וק"ל:

מב ת"ך הגולנין ומלוי ברבית שהחזירו אין מקבלין מהם ע"ב והמקבל מהם אין רוח חכמים נוחה היבנו. אי' יוחנן בימי רבי נשניה משנה זו דתניא מעשה באדם אחד שבקש לעשות תשובה אמרה לו אשתו ריקה אם אתה עושה תשובה אפילו אבנט אינו שלך ונמנע ולא עשה תשובה באותה שעה אמרו הגולנין ומלוי ברבית שהחזירו אין מקבלים מהם והמקבל מהם אין רוח חכמים נוחה היטנו:

אין רוח חכמים נוחה היטנו. לין זה מסוה ומסידות נקרטו:

מדרש"א ריקה אם כו' אפילו אבנט כו'. כ"ל דלמנט היה המנורה והיה דרכם לחת בו מעות כדלמרינן פ' החולה נלמטרתה תנור חלול שהוחנין בו מעות עכ"ל ורקלו ריקה דגם נריקות המעות מן המלנט עם המלנט נא מני לך נמלם לכל הנגזלים וק"ל: אין רוח כו' פרס"י לין רוח מכמים ומסידות נקרטו עכ"ל לא ידענא למאי ל"א מפרש ליי כשמעים לין דעת מכמים טוה עליהם כו' דכן פרס" נופים נפרק הזהב נני מי שליט עומד נדבורו ופ"ק דקדושין נני נר דלא יחזיר לנביו ואם החזיר לין רוח מכמים טוה היטנו ול' המלנם כן הוא כל נמוה הנריות טוה היטנו רוח המקום טוה היטנו ויש לייבב וק"ל:

מב ת"ך איזהו מטבע של יהושלים דוד ושלמה מצד אחד ע"ב צד ע"ב ירושלם עיר הקדש מצד אחד ואיזהו מטבע של אברהם [אבינו] זקן ונקנה מצד אחד ובחור ובתולה מצד אחר.

דוד ושלמה. כמ"ש מלד מחד ומלד שני כחוב יהושלים עיר הקדש:

זקן ונקנה. מנרסס ונרוס: בהור ובתולה. יחמן ונקנס:

תוספות משמע של מברהם חלינו זקן ונקנה מלד מ'. נגיד דנים ונחולה שמן סיגה לו מוליחין נשולם ומהו מוליחין זקן ונקנה מכחן נמור ונטורה מכחן ונקנה מכחן ונחולה מכחן ונלחה לפ סהיסה נו טרם זקן ונקנה מכחן ונחולה מכחן לחם מחוב מלד מ' זקן ונקנה מלד מ' נמור ונלחה מכחן מחקור לעשות טרם חרם חלה כך היה כחוב מלד מ' זקן ונקנה מלד מ' נמור ונלחה וכן מ' נקונסרם נני דוד ושלמה ויהוליים עיר סקודם שכך היה כחוב נמשנה:

מדרש"א זקן ונקנה מצד אחד כו'. עיין פרס"י ויותר כולם נפרם כולם ע"ם חכם שחמר שנשנו זקנים כמ"ם ואדכי זקן ואחי זקנתי מאז ליתי נשוחים דהייתו שנשנו הם נאור ונחולה כמ"ם אחרי נלוחי היתה לי עדנה וק"ל:

הריף משמע של מנרסם וכו'. פירסו הטוס לח שהיתה טרם זקן וכו' חלה כך היה כחוב מלד אחד זקן וכו' ויש לפנים מוד לחיה נאן מניא למלרכי יש מוליחין משרת זה מכחן מן ואפר מכחן ואין לפרס נאן טרם עשרת זה ואפר כי אין נשק ואפר מיך טרם חלה ואפר: ולפי כחוב מלד אחד עשרת זה ומלד אחד כחוב מן ואפר:

ת"ש כיד מתנות בהונה ניתנו לאהרן ולבניו ובולן ע"ק נתנו בכלל ופרט וכלל ובריח מלח בל המקיימן כאילו מקיים כלל ופרט וכלל ובריח מלח כל העובר עליהן כאילו עובר על כלל ופרט וכלל ובריח מלח ואלו הן ° במקדש וד' בירושלים וי' בגבולין ° במקדש חטאת בהמה וחטאת העוף ואשם ודאי ואשם תלוי מבחי שלמי צבור ולוג שמן של מצורע ומותר העומר ושתי

עין יעקב

דרי עגל פלה של מנים מחם ותפלת. לכלורם קנה ולחה נקנ חוקה מגל פלה היטיו משער נ"ב מחנה ניש לענין מכילה לנרך לענין מכילה לנרך לענין לחליים ולחליים ולחליים ול

ושחי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות וד׳ בירושלים הבכורה והביכורים והמורם מן התודה ואיל נזיר ועורות קדשים ו׳ בגבולין תרומה ותרומת מעשר וחלה וראשית הגז והמתנות ופדיון הבן ופדיון פטר חמור ושדה אחוזה ושדה הרמים ונגל הנר:

בכלל ופרט וכלל. לכל קדשי גבי יכולנ לך מחזיק לעמחם כלנ
הם יהיו לך מקדשי הקדשים מן החם פרט מכל מחנם נפני
עלמו כל מחזיק מקדשים חנר וכלנ והנר כחיב נהיו מלח עולם
הוח ונר [נסוף פסוקם]: כל המקיימן כאילו מקיים. כל פסוקם
פלם פמיחה לרחם נכלנ ופרט וכלנ וכחיב קיים כל מקרנפם
פכחנ נהפ נרים מלח: עשר במקדש. מחכלים לפרים מן מקלנים:
ד׳ בירושלים. נכל מקיר: ו׳ בגבולין. נפרי חי׳: אשם ודאי.
פ׳ הן נזלמ מפיפח פפחם מרופם מיר ומטרע ומר מכיע לנו:
אשם תלוי. נח על פקפ כרם כלח מדע ל׳ פעפר ודלי פיעל
מנחה: חבהי שלמי צבור. כנפי עלרת פנקרלו פלפים כדכחיב
ומני כנפים נני נפם וקדפי קדפים פן כדכחיב קדם יהי לה
לכהן ומחלים לפרם מן הקלנים: ולוג שמן של מצורע. מה
פנפלר נלח מיליקה לקח פכהן פל הפחלים מחכל לכהנים דחכיל
פנפחה ונצחים לכל קרנפם לרנות לנ פמן פל מלורע דפפחל פר
קדי קרנן דכחיב והקריב חומו לחפם חח לנ הפמן וקמיך ליה
לקרי קמו נקדפי קדפים מחבלנו נרקה קרח: מותרי העומר.
מנחת העומר נקנלם ונידים נחכלים וכל פנפחה קדפי קדפים
פם כדכחיב לה מחכל עלין חמן וגו׳: ושירי מנחות. כל מנחות
הנקמלם מנחה נדנה ומנחה פוגח ומנחה פוגים: דבבורה. נפר
הם מחכל נכל העיר וכן הנכחים לריכים חומה כדכחיב ומחכלה לפני
פ׳ חלפך ונר ואמר מר ומחומה יד מלו נפרים: והמורם מתודה.
מה ומוק ודי מלות מדי מימים פנפם מלות ומקיקים מחן ודנוכח
וכחיב והקריב ממנו חחד מכל קרנן חרומה לכהן מוריק וגר׳: מורם
מאיל נזיר. אמר נפלם ומלם ודקיק ומהם ומוק פל פלמים נכלנ
פודם פוח דמודם פלנים חקרי ומכך מרפי פודם ומיל מיר מפוס
דפיין להדי חנים לפו כמחל כדקחמר נפחיפם מחלן נפרק החחנ:
ועודות קדשים. עומות פולם ומפחם ומפמות חפל קדפים קלים
מומחיפן לנעלם כדלמרי׳ נזפחים פרק פפול יום ומיה חנים לה
נפדי פכך דיומלים לפפעמי דחלן מחפנין נפדי הכך דנפלן דפיפ
עפחת לח (מיימי) [ומחיפי] לה חלח ניחפלים ונפדי פכך דפמקדם
לח חפנ חלח הכהו דלי נפקי חלן לקלנים מפפקני ניולח: ושדה
אחוזה. פהקדפם נעלים ולח נחלם ומכרה גופר כפהלקה מחיר
ניובל ומחלוקת לכהנים: ושדה הרמים. יפולל פהחריפ פדיפן:
תזל דבר. מני מקי ליה מהפחם נפנלים פחם כחפ לכהן הפפמר מלן
ליחפלים יפו ולל חפפ יפלם ליחפלים להקריב:

הגוזל בתרא פרק עשירי

מי אמר רב ביבי בר נידל אי׳ שמעון חסידא גזל עכום ק״ק
. אסור אבידתו מיתרת גזילו אסור דאי׳ הונא

מנין לגזל עכרם שהוא אסור שנאמר יואכלת את כל יחזקאל ל״ד
העמים אשר ה׳ אלהיך נותן לך בזמן שהם מסורים בידך
ולא בזמן שאינם מסורים בידך [אבדתו מותרת דאי׳ חמא
בר נוריא אמר רב מנין לאבידת עכרם שהיא מותרת
שנא׳ °לכל אבדת אחיך ואימא הני מילי היכא דלא אתי פס פס
לידיה דלא מחייב לאהדורי כתורה אבל היכא דאתי לידיה
איכא ליהדורה אמר רבינא ומצאתה דאתי לידיה משמע]:

מתרשיא בזמן שהן מסורין בידך סי׳. למי פסוקם צז׳ ממעון
קומתעי קלח ובים ליירי כל הענין דנחנר הכי לגלח מפוס
דכחיב כל העמים מכותע ליה דליירי גם נמחר מכר״ם ושנד נז׳
מעונין לה קני בוחכלה לגלח נגלח חחים כל כמוה וק״ל:

הריף חניח דני פנחם נן יחיר לומר נחוקם שים קדום הפם לפני מנידחו
לפוחה. ורם מיחם שהרי נזמן שהחורות מכוריס כיוך נגל הפכרים
מיחר דכחיב ומכלה לח כל העומים ולח חילף לחפור לפ יש קדום הפם
לגלח נכל נווני מרי ומחח ליכל קדום הפם נזמן שהפכרים מסוריס ניד
ישרחל מלן לפום מהם ומדנריהם חנל נזמן שהיכם מכוריס ניד ישרחל
לפ יש לפהם פחמן פה לה יקפו מחכוכם ומלנידחם:

דהדוא נבוא דדוה בעי אחוי אתיבנא דהבריה אתא מה
לקמיה דרב א״ל לא תחוי ולא תחוי א״ל מחוינא ק״ק
ומחוינא יתיב רב כהנא קמיה דרב שמטיה לקועיה מיניה
קרי רב עלויה °בנין עולמו בראש כל חוצות יחזקאל כה
כתוא מכמר מה תוא זה כיון שנפל במכמר אין מרחמין
עליו אף ממונם של ישראל כיון שנפל ביד עכרם אין
מרחמין עליו א״ל (לרב) כהנא עד האידנא הוו פרסאי
דלא קפדי אשפיכות דמים והשתא איכא יוונאי דקפדי
אשפיכות דמים ואמרי מודין מדין קום סך לארעא
דישראל וקביל עלך שלא תיקשי לרבי יוחנן שבע שנין
אזל אשכחיה לריש לקיש דיתיב וקא מסיים מתיבתא
דיומא לרבנן אמר להו ר״ל היכא אמרו ליה אמאי אמר
להו האי קושיא והאי קושיא האי פירוקא והאי פירוקא
אמרו ליה לריש לקיש אזל ר״ל א״ל לרבי יוחנן ארי עלה
מבבל לעיין מר (במתיבתא) [במותיבתא] דלמחר למהר
אותבוה בדרא קמא קמיה דרבי יוחנן אמר שמעתתא
ולא אקשי שמעתתא ולא אקשי אנחתיה אחורי שבע
דרי עד דאותביה בדרא בתרא. א״ל רבי יוחנן לריש
בן לקיש ארי שאמרת נעשה שוגל. אמר רב כהנא
יהא רעיא דהני שבע דרי ליהוו חילוף שבע שנין דאמר
לי רב קם אכרעיה א״ל נהדר מר בריסא אמר שמעתתא
ואקשיה אמר שמעתתא ואקשיה עד דאוקמיה בדרא
קמא °רבי יוחנן דוה יתיב אשבע בסתרקי שלפי ליה נ״א
תרא ביסתרקא מתיתיה אמר שמעתתא ואקשי ליה עד חחרים
דשלפי ליה כולי ביסתרקי מתותיה עד דיתיב אארעא. ופ״ה
רבי יוחנן גבוא סבא דוה ומסרחי נכיניה אמר להו
דלו לי עיני ואחזיה דלו ליה במבחלתא דכסנא חזא
דפריטא שמוותיה סבר אתוכי קמחיך ביה חלשא דעתיה

ונח

ונח נפשיה למחר אמר להו רבי יוחנן לרבנן חזיתו לבבלאה היכי עביד אמרו ליה דרכיה רבי על לגבי
מה ע"ב מערתא חזא דדוה "הדרא ליה עכנא עכנא אל עכנא סחה סומיך ויכנס הרב אצל התלמיד ולא פתח יכנס חבר אצל חבר ולא פתח יכנס התלמיד אצל הרב פתח ליה בעא רחמי ואיקמיה אל אי דהה ידענא דדרכיה דמר הבילא הלשא דעתאי השתא ליתי מר בהדן אל אי מצית למיבעי רחמי דתו לא שכיכנא אזלינא ואי לא לא אזלינא הואיל והלף שעתא חלף תיריה אוקמיה שיליה בל כפיקא דדוה ליה ופשטינהו ניהליה והיינו דאי יוחנן דילכן אמרי דילדן היא:

מה ע"ב (בעי אהיי. ריל כלא נזלה לכלמו חלה לחרוש לנכרים על מינה על מביו כיצו): לקוציה. לגומרים בגר מרפקתו: תוא. מים סום והוא בור הגר כלמחרגמין וכו תורגנה חור בור גלא יער: אין מרחשין עליו. ומפיר עגדת דקטלמיס: מסיים מתיבתא דיומא לרבנן. סים מחזיר ושונה להם מה בדרש רבי יוחנן מותו סיום לפי שריל חכם גדול היה ונלחר בכמעט סלם [ומפי סרג] סים מהר ומסוגן נידם: בדיא קמא. בגע שוחת תלמידים יוצנים לפכו זו לפכים עמו: ביסתריקא. תפיד נלטיו: מסרחו גביניה. נגוה עיניו נדלים ומבהים עיניו: פריצא שפוותיה. נקרעה בפתו על ידי מכה: הדרא ליה עכנא. נחם נדול עבה עלמו כנלגל ומקף לח פי המערה ומהן זנגו לתוך פיו ולח לרם יכול ליכנס: פתה פיך. המתני פתוך להכיר זכנין עפיך ועפה פתח ליכנס: אי מצית למבעי רחמי דתו לא שכיכנא. לי לקניפא לך לזלילא נהרך ומסמוך לחלך נפיס: ואי לא הואיל והלף שעתא. ולהרוסים כבה חלף ולא חלך עד עמך ממח חבשים עלי ולמות עד פעם לחרס חלה חלך לביתי מי ולא לחעמד עוד לחלך פן למות פעם לחרס ולים דמפרסי הוחיל וחלף בעתה וקבלתי לפר מיתה לא לקבל עוד פעם לחרס ליך מכלן ונפסקים מיכה שהלך לביתו דלמר רב כהנא לי לאו דנקיענא כהנתא לאו חנא גלאי לחמרי ליה והא לנוקים הוים נליים ליל לאו חנא גלאי כדנלי שחר לימני שפרי לא נעבור מקום פוים נליתי חלה ולחיתה מבוהת נרחתי חלמה נחר הכי מי היה ועוד לחמרין נגרסות ידמלמי דתנא בים ההוא נגרה ליל ולחי עגדי נבוחים כלמר פלימא עליו שהיה מת ולחים ליל נזר דינים דההוא נגרה ולחתם חתם ולוים היתה נגרה פנא בים לחרינה ליל היא ולוים לחו לקמיה דרבי יוחנן ליל לר ליכם דלמרים מבשרה ליה ולחנחיה דלחנה ליקמיה לי: תיריה. פקיל מפנהו: דילכון אמרי. (לחרי) שלכם היתי לחזר פוים על נפי לחי [סיח]: דילדן היא. על נפי נזלו:

מדרשיא מה תיא זה וכו'. ירחה דהה דנקט קלה חוח בהוח שור הגר יחזר מכל שלר לחי מיזו חיזה הלנודים נלכלים עכשיו עכשיו דנחוח ליכח לחלכות כלל דכשלו נלח כלי דלי כדלה הוא חסוקקים עכשיו כל לחר הלנודים דנעי כלי נרחים וכלי דם כלי

ממון משור רב הינא ורב יהודה חא מיתר לאבדו מי ביד וחיא אשר לאבדו ביד מיד מותר לאבדו ביד לא יהא ממונו חמור מגופו ומיד אשר לאבדן דילמא

ויולמא הוה ליה ארעא מעליא וכתיב יכין רשע וצדיק ילבש. רב חסדא הוה ליה הדוא אריסא דהוה הקיל ויהיב תקיל ושקיל סלקיה קרא אנפשיה °צפון לצדיק חיל הוטא. °כי מה תקות חנף כי יבצע בי ישל אלוה נפשו. רב הונא ורב חסדא חד אמר נפשו דנגזל וחד אמר נפשו של נזלן. מיד נפשו של נגזל דכתיב °כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח. מיד נפשו של נזלן דכתיב °אל תגזל דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער כי ה׳ יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש ואידך נמי הכהיב נפש בעליו יקח מאי בעליו בעליו דהשתא. ואידך נמי הכתיב וקבע את קובעיהם נפש מה טעם קאמר מה טעם וקבע את קובעיהם משום דקבעי נפש אידר יוחנן בל הגוזל את חברו שוה פרוטה כאילו גוטל נשמתו ממנו שנאמר כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח. ואומר °ואכל קציך ולחמך יזאבלו בניך ובנותיך ואומר °מחמס בני יהודה אשר בארצם עשכו דם נקי ואומר °אל שאול ואל בית הדמים אשר המית הגבעונים מאי ואומר כית שפך דמים אדם נקי בארצם וכית הגי מילי היכא דקעביר בידים אבל גרמא לא ת״ש אל שאול ואל בית הדמים אשר המית את הגבעונים וכי היכן מצינו שהרג שאול את הגבעונים אלא מתוך שהרג נוב עיר הכהנים שהיו מספיקים לדם מים ומזון מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן:

מתני׳ מלמדין (המוסר ממון חבירו ליתנו) [המלמד ממון חבירו]: המוסר מעות. דקיל נפיש דעיז המוסר ליתנו נוטל בידים דקתני סתמיה והמקומות מוכידן לומר לנזר ולא מעלין: הקיל ויהיב. לית מתדע: תקיל ושקיל. לנפשיה מדקדק בחשקה ולית מוסר מחלקו כלום. ליל מחלה היה טעל ודרך אחר מריחים ליטול מלים: [קרא אנפשיה]. רב חסדא מדיק מהתם ומלמד מהכא ומלמן מלו לנו. חסדא דסלקו ומעל חלקו: [כי ישל אלוה נפשו]. משלך הקנייה כממנו ומחלב ממנו כממש חמת]: אל הגזול דל כי דל הוא. חנים שדל סוא ואין לו מים לנהלו: אל תדכא עני בשער. מעשר שני ונקט שכחה ופאה כמחסלקן בשעריך (שם) [נס]: וקבע את קובעיהם נפש. גוזל כפם נהליהם: בעלים דהשתא. גזלן כעשפה עכשיו בעלים לגמרי: ואבל קציך ולחמך.

ודומה לך כאוכל נבלה תמידך לפי שאין מחין לך שאי אפשר לפרנסם: מהכם בני יהודה. מגזל מעשו מעלה אני עליהם כאילו שפכו דם תקי: המית הגבעונים. כדמפרש לקמיה שהיו כהני עיר [שהיו מספקין מים ומזון לנשוחים] מהנשוחים היו מכמרים לפחד [ושבני מלכים] והואני מים ומעלה עליו כאילו הרגום הגבעונים: [אבל נפש בניו ובנותיו לא. הא] נמת כפם בעליו יקח לו כפקח לן חלה כפם הגוזל לגזל בניו ובנותיו לא כיצים נזלן לחכפות בני הגזל: [דלא יהיב דמי. מגזל יהיב דמי (ולגזל) [הא] לא היב יולה למעלה:

מהרשא יכין רשע וצדיק ילבש. קרא לא כתיב הכי אלוה דק כתיב יכין וצדיק ילבש וכרישא דקאמר כתיב זה חלק אדם רשע וגו׳ ומחלת עריצים וגו׳ ואלמנותיו לא חמכיכם ופירשו בו על האנשי מסוה כידון בגד״ד וכל הכתוב בגד״ד אין ממחלקין עליהם כאומרים פרק בעשר ארץ ועליה קאמר קרא גם לדיק ילבש מים שהבין המלבין ודכתיב בהלי עכיכו כדאמרינן בעשה בידיו בעוה יקבדו היינו בגזילו מעשה לבושיהם בידיהם כדאמרינן בעלמא וקל: תקיל ויהיב כו׳. פי׳ קאמ״ל מפרש״י הוא דאמר וכי מעשה מהיה מדקדק בחלוקה בקרא אחרא ועיין מלי קאמר לפון לגדיק וגו׳ מכטל חלוקה כפרש״י מפרי ודלי היה לגדיק לאדים אחר ואם האדים אחר לא היה מדקדק כ״ב ולא היה תקיל ויהיב ל״ב נם לא היה תקיל ושקיל ומה היה מרויח רב חסדא ולפי׳ שני קשה לם יהד בתחלה לפלגא לעשה פלגא ואם יהד בתחם לא היה לדיך ליתן לו אלא פלגא כדיך אחר אדרים ויש לפרש היה לו לאדים לן אחד חצי וחצי גדולה וקטנה ותקיל ויהיב בקטנה לרב חסדא ותקיל ושקיל בגדולה לנפשיה ושקיל: הא נפשו כו׳. לפ״ד כפשו של נזלן יחפרם הקרא בפשיטות כי מה תקוה כשעשע הגזל ליכחום עד הגזילה שהרי יכל לחזיר נפשו ממנו מהרם בעבור הגזילה ולא יהנה ממנו וכפי׳ רש״י ולפ״ד נפשו של נגזל ים לפרש דה״ק עם תקוה רשע בחוק ומרחה עלמו בפני הבריות כאילו לא נזל ממנו וגם בגזילה יכנו בהנאה אבל הרי יכל לחזיר כפשו כי האלקים יודע וירחה כי נזדל עוד שהוא טועל כפם הגזל דאיט בהנאה וק״ל: נפשו של נגזל כו׳. דהכי משמע פשעים דקרא כן דרך כל בועל ומלבנים את הבריות שהוא טועל כפשו של נגזל והרגו שהוא יחל בישעוד נגדו נעל הממון לו פיפרקס לאחו רודים נזלו לנד״ל ופ״ד נפשו של נזלן דכתיב של תגזל דל כי דל הוא ואל׳ וגו׳ ופרש״י כי דל אצ״פ שהוא דל כו׳ ושוד נרחה לפרש יחד כשעשים של מגזל דל מים גו כגילה כשהם כי דל הוא ואין לו מוצ נמס להתפרנס עוד עם אחין כן בגזל הכתיב שאפשר לו

מ לקטה ניחמר מסער סיולה נמוק כי ס' ירע דינם כדאמרי' גם' הקולה המגילה ניכת הכנים בחבישים כנגד ומקיעי שערים כתיב בעוד זרוע רכע וגו' ופרס' נמפקיעי שערים כתיב יחרוב למטוך עכי וגו'. מרוב דעסם לעניים הוא וקח נעי דוד רחמי עלה דמלחת שטור זרוע רכע מן שוטע נעולם וכך זרועו. בעוד ועע וגו' עכ"ל נחורך ול"נ לפרש דכאר הקר כתיב מל' יש כאר נמלרים וזרוע מל' זריעה וכפי פירוסו דקנעני דוד רחמי דדעתו וכעטו על הרכע נל הולה דמיים מיסים כאר והנוסה הרבה נזריעה ולא יוכל להפקיע כערים וק"ל: ואומר ואבל קציריך וגו'. פקוק הוא נירמים ס' וכלאומים ומין ילה להם לדרום דוחכל קציריך ולחמך כתילו לחכל נגיך וגו' כל ע"כ יהכל לחכך וגו' ויחכל נפניך וגו' כמכעט ולין לומל דמכעט לסו לדרום כן מכוס ללא קיך תכילם נגנים וגומה הל כתיב כה"נ ולחכלה סם כל הצמים ולחמר לומל מדסיסם סכחוב לכחוב כל מחכילות נכחוב כאן נגשון יחיד ולחכל קציריך וגו' ולחכל נפכך וגו' דקלי לגרי דכחיב לעיל מיסים וגני נכיך וגומחיך כחב נלי רנים יחכלו נניך וגו' דיקו נו דחכילם קציריך וגו' נעכה כלילו המוכלים רנים כ"כ מילכלו נם נכיך וגומחיך ממוך מחין להם נמה להחמנם וד"ק: אבל היבא דיהב דמי לא ת"ש בדחמם בני וגו'. דלחמר לקח בדיהב דמי ים נו מכוס נגילה כחמם נלריך לחוחו רנר כגן סחוח מצוסם דמקדני סכייחן עפי מדמים וק"ל: שהיו מסעיקים לדם מים ומזון וגו'. מכחע מהכהנים סיו מסעיקים מים לנעשוסים דומיא דמזון חע"נ דכל עלמן על הנעשוסים סיו מוחנים מים וקחמר להכהנים סיו מסעיקים להם מים ולחמר סלה היה להם לנעשוסים מקום מולה מים להסחפק ממנו כיון סלה היה להם חלק ומלה נחרב ועיין עם מכחנו נזה נמידושי תגדות נמסכת יבמות:

שם **גבאי צדקה לוקחין "מהם דבר מעט אבל לא דבר** יבמות

הדרן עלך מסכת בבא קמא

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

יז ה **[והדרא** ועיא דהוו מסרי ליה כל יומי חיותא בסהדי יומא חד מסרו ליה בלא סהדי לסוף אמר להו לא היו דברים מעולם אתו סהדי אסהידו ביה דאכל תרתי מיניהו איר זרא וכו' משתבע אשאיר אינ אבי שם ע"ב והא נגלן היא וכו'] ותיפוק ליה דהיל רועה ואיר יהודה סהם רועה פסול לא קשיא הא דידיה הא דעלמא דאי לא היפוק יש היפא הכי אנן חיותא לרועה היכי מסרינן ודכתיב "ולפני עור לא תתן מכשול אלא חזקה אין אדם חוטא ולא לו: ותיפוק ליה דהיל רועה. מהאי קושטא דקסם ליה ומה נגלן סוא ותיפוק ליה דנלוי הך נזלה פסול לעדות: פסול. לעדות דסחמיס סתם רועה. מפילו לא סועד מליו כגזל: פסול. לעדות דסחמיס נגזל הוא סמעמיד נסחמו נסדום כל סחרים: דידיה. סעה נסחמו שלו פקול דנעבד סמחו סעה סחן נסדום סחרים לנל סעה נסחמו סעיד נעכר נעביל סגחות סחרים לים סועה להרעות עד סיגיע לעדעה סחפקר לכל: דאלתיה. דלא לוריק כל רועה נסחמו דעלמא סחוח גזלן חק סיוחה לרחוק הכי מקריק:

מרובה רבינא איקלע לבי מחוזא אתו נשי דבי מחוזא רמו קמיה בכבלי ושירי קביל מינייהו אל רבה תוספאה לרבינא והתניא נבאי צדקה מקבלים מהם דבר מועט אבל לא דבר מרובה אי"ל הני לבני מחוזא דבר מועט נינהו:

רבינא. נגלי לרקם היס: כבלי. מרכחם זאת: ושירי. למידים: בני מחוזא. עמידים סם:

אמר הבונה יש לומר לפיי בפרוס פרוקה מן שני סם מלמד ומסם שמוען סחום מערך שיערו סוא סיעה כלאמר כל נקיימן מן נזריען מוי דסוא ניס לסעבד לא שנר כן לסיות סהכוונה כל יבואו יסיר מסחנם פ"ב נפי קחוכים סמפיר נכוחה מנסנר ולרקם ניס לנשוח סרוקה בחנסנר כשו פלאר מוד לים סוק ולנוח נחנלי שיכולל דסיינו בחנסנר כי לעולם לא יסוב לא יסיומנו מפסיד ולשר סולם יסיה לרק יכול להסנדר נ"ריקסו. ולפיסה דוק מנים לסם לנרקם בחוכב לא יסיר מן מחנים חיומן קלא ע"ב לסחר מים לנבלי לרקם ליסר לרקסם מון לנר דנר מועט לסכל לא מרוסה סלא מרינים קנל מפן מרוסים ונלפיי זסב כי יש מנסנרן שטין לא סים דנר פיומה:

מרדשי"א "נמיים המקבת מרס"י מתח מחקים מקום נהמות סום

ולריכין למרעה מוב עכ"ל לא סול"ל חלה למרעה ומלה מוב הוא מיוחר ושוד למלחת ויש יהודים נתחית דקפרי סול"ל פירוסו כן ולחפרר עכחבין ע"ם מ"ם לפיים נדבר מוב ומכח כולם מקבחת נמיקין מד' לחנם ומ"ם נרים המקבחת נפך דקפה דמענה זה מדם סהוח רמה נם ננזקי מדם ולחם רש"י חלה קיים נהך מקבם נדבי לנדם לפי חב"ק וב"ע וע"ב כעין מקבת מיכ לחת הם מכולם דיכים וכדי חלה יהיה חקר לפיים מקבת זו בדבר מוב כי למרעה לוחיות לחזוקם רעה ע"כ הוקף חלה מוב לפיים. וכן החלמוד בהר דקיים דקיים פלוגיות יהול המדרם במוחיו מריים הם חל ר' ויים לחיים לחבי עמיד בגלוח ומע"ב הוא לחזוקם צגום מעמד ודק:

אמר הבונה יש לפרוס הדעה פיהום לחדרים כפיעי כפכל מלחם שלים שלו לינו מוקף לחדעום בפדום לחדרים עד ניגיע למדעה הפוקף לכל מפיהם בגלגן מרגלים שכחוב בו ופקח היה רואה הם לקן יפרו מפכו הם פיו שלו ולא לא הים דעה לדום בפדום לחדרים. חלה לחינו מרוצי לוב בכחב רש"י בפחום של פקוח ופני ריב קין רוצי מקנה סנדם נרי לבי מקד רועיו חל לוב יהנדים ופוחים בהחפם בפדים לחדרים ופי ים פוחיים נחנת סחרן לפדים וגו לין יהים ולוב יהיבו ולין אי נגל וכי פי פפם פיהם הפנים לי לחו כלי בעפה סהיו חלדים לפרי שלבן לא פי בעל לא פיו מדיים לדעות בפדום לחדרים לחוקף חלה לפפ. ודיי פגביל יפוקפל לחלר פי יפי ופולחים מן הפנים ויפיפים חל פרי ישיפל נפרפה מוב לחדע לחפם ופפרי פרפ ישיפל ופפה פפן פיעפה חל פרי ישיפל כלרי ופלה יפלא לופם בפדום לחדרים:

ודא אמר רב פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום "כי אינ כל כמה דלא הדר ביה ביד בעל הבית דינא כי הדר ביה מעמא אחרינא הוא דכתיב "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ולא עבדים לעבדים: וסכין פועל ופקח

כי הדר ביה מעמא אחרינא הוא. אם לחמר רכי סדר ניס סרכוח ניהו לחו מקום דעד שכחל לחו כיד נעל הבים הוא חלה מעמח מחיריה הוא חלים חלו כעבד כחם נא לעבוד לו מכחר מכחן ולילך ולחזר בו יחזר בו:

תוספות ד"ה כי גבי יפתח מנעים. כלל דעיקר שנוקר פרט לחמשיר מלמד דחזקה שבעי שלשה יכול לחזור בו ולפיכך יולא קודם אמרו שלשה נאמני שמתוה עדיו כמאן דאמרי לעיל (דף כח.) בעל חוב שמחל חובו ומת ובאו עדיו ואמרו בפני בית דין שלשה

מהרשא בהני ג׳ מילי ט״ו. פרש״י ים גידך מי חגב מדנחי
סמוך כחלם לפלם עבידי דנק דמכר בחמי עמים
לעזר לעזוך לחר לימי יודע בן חמגדים: בעוריא. עיין פרש״י
ותמי מיל עמרים פיק דעגילה דחיב מדם לנסומי נפוליס עד
דלא ידע בין מרור סתן כי עבידי דנק דמכנן לחר דלא ידע נס
לס הוא לימו מנוסס ביב ודע: ובאושפיזא. עיש פיש פרק סעור
והרוצע פומבדיתא לעיך מכני מוסבירך דסיכו בלא יודיע להם
לוספיפו שלא יבנגו ומעו מוס דבר כפרש״י סם וסיכו דמבידי דנק
לבמות בחא והמחא סח ג׳ דבריס במסכן מעבין לחר לימי יודע
נס בדבר שיודע וקיל:

בשם *הגחון בשל קיקיון דיונה. בחמי ובדיל ולוסחיחא. מקבי מחוספחא
מיכא דוכנחא וכו׳ ומהכא דלוקא מוב עיבו לימר וכו׳. ולולי דבריהם
בימי לומר דלא קבה מידי דבר יכולה לחר מחוכל דקדק בדבריו בחמי
ג׳ מבידי דמכני בעיליהו וכו׳ ולא לחר בחבינו חלח מילי ישנו דבנן
בחבריהם חלח בחמים לא בח ומשנו מפיר מבידי דים לומר דלוקא מוב מכוון
בשיבומא וכן בליומר ליל כיהלי בלומר לממרים רק בח לחמבינן לס ישנו
ים מקום לחלוח דמפיר מבידי בליומר ים לומר דמבום מעמחים מוכים
חם מכלל דבריס ולכן לחר מבידי דמכני ליל בזה ים לוחנם לבף זכות
ולכן קיימח הגמרא ולו מכני בעידי מחריבי לח ליל בחלו ים מקום לרון
לוחם ליבף זכות חף לים פרים לכחן ולבחן ומחוכן גם חם ממקשים לחר
לח מבינ מכח מבום דכלי פלוס דהחם פרישח דיפנו חלל בבני ים מקום
בלח לבמות מבח מלוחר ומבחם ומבח לוחם מוב ובלי חפי מכי חלר
דעבידי לבמות ולימם בחמקח מחמקרים בבים וקיל ומיהח יבחר ׳

ס״ק ווכרינא חסדא אגניב ליה כבא דכבפא בארושפיזא
חזייה לההוא בר בי רב דמשי ידיה ונגוב בגליבא
דהכרי אמר חיטו האי דלא איכפת ליה אמטרנא דחברינה
כפתיה ואודי:

אגניב ליה כבא דכבפא. כלי של חוספיפו פיש:

סם ע״ב **אבוה** דשמואל אשכח הני חמרא כמדברא ואהדרינהו
למריהו לבתר שנים עשר יהדי שתא לפניס
משורת הדין:

[לבתר ייב יהדי שתא. מלחם: ומחוסי הקשה על דפי׳ בים
ופי׳ הן עלמן המזיר מביע דלח סיה לריך ליתן רק דעיסם
כדחמן כל דבר משיפה ומוכל עמפל בו ייב חדם עכמן ולילך סם
דעיקר ועכימן]:

יח ב׳ ״והיה עמך עד דרוש אחיך אותו וכי תעלה על דעתך
בגיל דניים בב שיתננו לו קודם שידרשנו אלא דורשהו אם
רמאי הוא אם לאו:

דורשהו. וכי ממעע עד דחום מחיך לחוחו [עד דלמך לח מחיך].

יט כח **מתני׳** ועד מתי חייב להבריז עד כדי שידעו בו שבניו
רבי רבי מאיר רבי יהודה אומר ג׳ הלים
ואחר הגיל האחרון ? ימים כדי שילך לביתו ג׳ ויחזור
ג׳ ויבריז יום אחד: **גמ׳** תנא שבני אבוד [מאי שבני
אבידה אליבא שבני דבעל אבידה אי ידע ליה ליל
ולהדרי נהליה אלא שבני מקום שנמצאת בו אבידה.
ביבמא רבי יהודה אומר וכו׳] ורמינהו בני במרחשון
שיאלין את הגשמים ר״ג אומר בז׳ בו שהוא עיז יום
אחר הגג כדי שיגיע אחרון שבא״י לנהר פרת אמר רב
יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני
במקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דכתיב ״והדה

ויש״אל רבים כחול אשר על (שפת) הים לרוב בעינן
כולי האי במקדש שני דלא נפישי ישראל טובא דכתיב
בהו ״כל הקהל באחד ארבע רביא אלפים שלש מאות ספרא פ׳ ו
ששים לא בעינן כולי האי:

[כדי שילך. כל לחד לגימו: שלשה. מימטע סחכרזא לידע לס
לנד לו כלום ולס יבין מלנד יחזר סלנסם: ויבריז יום אחד.
לפי לגדסי ולנו קיימים וגגמי פרק דבני עיר לין סמום לסמוך
לבוף לי: שבני מקום. סמעלח בו לחבידם. סמח עלמן סיל]:
כדי שיגיע וכו׳. ולח יבינקסו הגשמים מלמח כולי עלי בעיר
ותנהי סבי ג׳:

תוספות ד״ה יום. ולפיל והלח לפי סיל לי פרקם על לי פרקם ומהלך פיז
לדם ״ פרקמות ניום כדי לי כדפיתם בגליה נסלמ מלר לי ליל יומים מסורים
ריל דסם כדעים ושמיים סיה לי פרקם לבל מייסוע לף סיה כיב:

[משחרב] בית המקדש שיכנה בבי׳ התקינו שיהיו סם ע״ב
מבריזין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות
ומשרבו האנסין התקינו שיהיו מודיעין לשבינין ולמיודעין
ודין] מאי משרבו האנסין דאמרי אבידתא למלכא רבי
אמי אשכח אודיא דדינרי חזיה ההוא בר רומאה דקא
מידתת אילי זילי שקיל לנפשך דלאו פרסאי אנן דאמרי
אבידתא למלכא. ת״ר אבן טוען היתה בירושלים כל
מי שאבד אבדה נאנה לשם וכל מי שמוצא אבדה נפנה
לשם זה עומד ומבריז וזה עומד ונותן סימנים ונוטלה
וזו היא ששינינו צאו וראו אם נמחה אבן הטוען:

אודיא דדינרי. כלי מלח אחניס: וזו היא ששינינו. גמ׳ מעניס
מחוני המבוכל: צאו וראו אם עמדה. סם נכנסה בגשמים
בגגמו הגשמים לעעלה פיומה יש נעשים יותר מדלי ומחעלג
עליהם סילסו:

תוספות מבן מיעון. מעניס ניימבלוני כסם מחבן לימה יסלם ליומחה כך
לין יכולין להחפלג על כזה מיכה:

אמר הבונה הי פעלו ולפי לחבי מדם ומלי לין ומבשר פיה מעבוה סכה
כהחמרה ומר כחדם דלבן הי קיילים לימי כהחמרה סם לוסה בלעיים
כחרמלדי ומיימו פיל לים כלי מעלוים המדרה ומכלים ומכה פחמים לחרו בגחרלי סלי
ריעל פרקלי סוף כחרי ריימי דלבון ריעל דחרקלי לחם לי ליים סכחל ומחלי לפו פרקלי
לבן דחמרי לחבידמא לחלבלא ולבן לחם יחר לבן לין כי דין לחנים לפו:
אמרו יול בחלק ומחנים לולי לחי לין בחנים יוחיים מלח בחכיל כחלי לחיבא מבחלי
לחבא מחלן מלחם כחיב לחמיב בחבא ומעון לי לבן מחמים בחקב. ומיהו בחנים
סחם לבקב. ולבן לחבר לחיב ליימבל לחר לפו ריחל חם בחחה לבן בחיחן כלומר לם
בחחה עבחם חבלה לבריה מבחבא לפל חלבן ריחל מבלחי לחבה מחחדים חלבן
לבחלבין ברחל כבא לבחי בחבא לי לולי כי חל קלבם חם ולחבלג חלים בלחם
לחם. חבל יחו לבי חלחי לחבר ובן לין לחחבלג חל לול מחבה:

אבוה דרב ספא אירכם ליה תמרא ואשכחוה אתא סם
לקמיה דרבה בר רב הונא אילו זיל אייתי סהדי
דלאו רמאי את וטזיל אזיל אייתי סהדי כית
דרמאי הוא אילו אין אילו אנא רמאה אנא אילו אן לאו
רמאי את קאמרינן אמר רבה בר רב הונא מסתברא
לא מייתי אינש חובתא לנפשיה:

אילו אין. כלניים בחיל ידעיתן בים דלמו לחמי חיל חכך סיה לו
לחומלן: מסתברא. מזה היה דעתן מחלם ולין כחן חמום
עניד ולוזר ועניד: לא מייתי אינש חובה לנפשיה. וכחניחן
לניד בעום סיה חלח יעידו חנחו:

יג ע"ב **אמר** מר השואל סית מחביוי דרי זה לא ישאילנו לאחרים מאי אוריא סית אפילו בל מילי נמי דאמר רשביל כאן שנה רבי אין השואל רשאי להשאיל ואין השובר רשאי להשכיר סית איצטריכא ליה מדתימא ניתא ליה לאיש דתעביד מצוה כמשוניה קמ"ל: מאי אוריא סית. סמוך סית להתקבל נמשמע וקיימים: באן שנה רבי. נמקכם ניטין תכן המולח נמ ובי דנמולמו פ"ק נמיטר מין מרס הולם סיכא פקחם ניד מחר:

שם **מצא** כסות מנערה אחת לשלשים יום. למימרא דניעור מעלי לה והאיר יוחנן מי שיש לו נרדי אומן בתוך ביתו ינער כסותו בכל יום אמרי בבל יום קשה לה אי לשלשים יום מעלי לה אבע"א לא קשיא הא בחד וחא בשנים אבע"א לא קשיא הא בידא הא בדכיהנא אבע"א לא קשיא הא בדעמ"א הא בדכיהנא:

נרדי אומן בביתו. פיתא לו מליחות מקום תניד: ינער בסותו בכל יום. ונעדם דרך מין לישור קשה לם: ב הד. נמדם לי מין כישות [קוטר]: שנים. המוחין נני לחבים ומכסרן נמיחקי מרבים לחסם יחבר מדלי וקשם לם: דעבריא. *קכם לם בעמחסם ונקרעה. פרק מי שהיו נחלן שם

אך יוחנן בבא דתרשין ולא בבא דפושרין ולא אמרן אלא בכלי מתכות אבל בכלי חרש לית לן בה ובכלי מתכות נמי לא אמרן אלא דלא צויץ אבל דצויץ לית לן בה ולא אמרן אלא דלא שדא ביה ציבי לית לן בה: שדא ביה ציבי לית לן בה:

בבא דהרשין. סחס לסחום כוס של מכחנים מכחם של מיס פושרי ומיירי דמיירי נמילי דנני יוחנן נהלטח דילם נקט הכי מעחמח: צויץ. מוחח: ציבי. כל דנר נמחנין לפך המקפה לו עבנים לו הנלן לו עקרי נעמים קרי ליני

נ ע"ב **אך** יוחנן מי שהניח לו אבוי מעות הרבה ורוצה לאברן ילבש (בכלי) [בגדי] משתן וישתמש בכלי זכוכית ישכור פועלים ואל ישב עכ"ם. ילבש (בכלי) [בגדי] משתן בביתנא רומיתא ורשתמש בכלי זכוכית בזוזיתא יו ל חיורתא וישכור פועלים ואל ישב עמהם הרטבא *כהורי דנפיש מסידיה:

ירוצה לאברן. לנעדם נמ מלח יחיל לחם נפך מחמפם חלם ממנד מפר מן יב: ביתנא רומיתא. חמיפם יקרים ומחפרים לכלות: תרנומא. לפך מכיחת דשועלים: בחורי. נפועלי המנהיגים נפחורים על נעים: דנפיש מסידיה. סחס מעודם קרקפח מלפם נפחורים סימה לף מרפם פכרעים ונלימחם מנהיגים כלי המחרפים נפעלה בין כחוח הכרס עם הבולמים ונימכן שם כעגנים לפיכך לם מן הבעלים פמהם ים המפך נחול סמין דרך הפועלים לחום על הכרס ועל הכחוים ומנהיגים לחפס על הגפרי ועל חגויפח ופם עקלקלים והפחוים פחקלים וכפגרים:

תוספות נזכוכים לגנה. ולחם ופל לפעיקן נפרק פירופס דפפחרא נפגרין נכלנם זכוכים לגנה ויש דלם נפלם לגפרי קחפר חלם דלם פכיפח דפל כך הוחל מכר זכיפח פיוחרפח נחוחפח גפו נפרק לין פוחרין: נחורי לנפים פפרייכו. ליפ נרים נחורי פי פוחלים פחולקין המוחרים לפריפח ולין מפפיקין פפחריפח ני פפפים ולין הזפת נקלם פיפב:

רב"ד המוצא כלי עץ משתמש בהם בשביל שלא ידקבו שם כלי נחשת משתמש בהם בחמין אבל לא על ידי האור מפני שמשחקן כלי בסף משתמש בהם בצונן אבל לא בחמין מפני שמישחיין מגרפות וקרדומות משתמש בהם ברך אבל לא בקשה מפני שמפחיתן בלי זהב וכלי זכוכית לא יגע בהם עד שיבא אליהו וברוך שאמרו כאבידה כך אמרו בפקרון פקרון מאי עבידתיה נביה [אמר רב אדא בר חמא] אי שישה בפקרון שרלכו בעליהן למרינת הים:

משתמש בהן בחמין. וכיס נחלן: אבל לא ע"י האור. לפ יהן חכלי על האור: מגריפות. וודליים עשוין לנרוף בכירי ולהפריד פלגים העדוקים: שמפחיתן. פוגנן: מאי עבידתיה. נביה. פם ל להכעים ני יצ פעלי ויכעוס ט:

אמר הבותה נפרי יש בעולפ לעיל פיה ולפר כך לפ כפה פחכוים כלפ כיה פיפ לפעות כפיפם פלפו פחון פכרו פפני פוגל יפה פחון פכיך פכיב פלך פפלך. ופה פיהן פפחוים פלפר יפ בכלים פלפ לפפר לפלפו עיד פהפחפ לפ פהפוחים פרפוי נלפ לו לפפר לפפוים כפי פכנם פכלי פכנים פלפ לפפר לפלפו פיה ופיה יפפן יפה:

שם [פיסקא] מצא שק או קיסה [וכל דבר] שאין דרכו לישול היו לא ישול כרי. מצא הים דתיר יוהתעלמת פעמים שאתה מתעלם ופעמים שאי אתה מתעלם הא כיצד היה כהן והיא בבית הקברות או שהיה זקן ואינה לפי כבודו או שהיתה מלאכה שלו מרובה משל חביוי לכך נאמר והתעלמת מהם:

יכ"ם פ"ב

'התעלמת מהם. לנמיך נפ פמוחר להחעלם: ופעמים שאי אתה מתעלם. דכחיב נפ פוכל להחעלם: והיא בבית הקברות. כלגיפ נגיפ פקנחת: ואינה לפי כבודו. פיכינם: או שיהיה. נפל פפלחכח פפ פינפל (מדפי הכנחת) [נהכנחת] מיוחם על דפי כלגילפ:

אמר הבותה נפרי לפרי פכפן כפפ נפול כפפי פכריפ פרייפפ לפ לף פפפפ פפפוני פעפן דפפח לף פוכל להחעלם כלפיפ וכפעלפם גם פלפים פיכ אלל עלפו פפלפה ולין לו להפפיד פלו לחבן עפר פל פכיין ולל עם וכיכלם בו פניע וחפניע כי פקרני פי ישרים:

שם ע"ב **רבי** ישמעאל בר' יוסי הוה קאזיל באורחא פגע ביה הדוא גברא דהוה ידי פהבא דאופי אותבינהו וקא מיתפה אזל לי אזל כמה שוין אזל פלגא דוזא יהיב ליה פלגא דוזא ואפקרה הדר זכה ביה הדר יהיב ליה פלגא דוזא ואפקרה הויה דהוה בעי למיהדר למזכה ביה אזל לביע אפקרינהו ולך לא אפקרינהו: פתבא דאופי. מפחי פל עלים: וקא מתפה. פופר לפים: דלי לי הפעינה: הדר זכה ביה. פל פלפו פפ פפ וחפוק נפן עם הפפקר:

לעמו

תוספות למקום. מלא יכתבו בני חרם גלח מבחול וחיים מחמר פרק חזן
נין המוכר חין המקר חלח נפחי נ' ויחל דחיים חמו נ' חיש ותוכיחח
גלח נ' חמי חני המקר וחמ' דחמר שילחי פיק דשנח נינים כר וקרוכ
המקרי משקר לחו חמיע דליכח נ' חיכח חזן קיהדי ומשקר לחו גלגו מלח
יעמה חיכוח מניחח כלים:

ד סס תנן רב יוסף יהודעת להם זה בית חייהם את הדרך
מוח ים
זה גמילות חסדים. ילכו זה ביקור חולים. בה זו
קבורה. ואת המעשה זה הדין. אשר יעשון זו לפנים
משורת הדין. אמר מר אשר ילכו זה ביקור חולים דיינו
ג"ח לא נצרכה אלא לבן גילו דאמר מר בן גילו נוטל
אחד מששים מחליו ואפי' רבי מבעי ליה למיל לנביח.
בה זו קבורה והיינו ג"ח לא נצרכה אלא לזקן ואינה לפי
כבודו. אשר יעשון זו לפנים משורת הדין דאיר יחנן
לא תרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה דין הורה
אלא דייני דמגיחתא לדיינו אלא אימא שהעמידו דיניהם
על דין תורה ולא עבדו לפנים משורת הדין:

זה בית חייהם. ללמוד להם לחוסיח להחפירם בו ומקים ומזוחם
כחיני נרסיה דקרח: דייני דמגיחתא לדיינו. נחמיה דמגיחח
נחלחי הדבן ניסרין ובחזקה:

תוספות לח סרבנ יהושלים סר. ולים דגיומח לחריכן מפני בחלח פגם
יש לעמ להח והח נרסיי:

מהרש"א בית חייהם. פרסי לגמוד להם מי שחיל יהח לחסח
לחר שחזהיר לחסח נרסיי לחקים וחומח וחועדח
להם כלחר מודיע להם דגר מלריך להם ולגופם דסיכ מחיכחם
וחועלחם דכל חדם שלין שנח מלחכח קופח בחלח לחבל בפרק
הגוזל קמח מרסי וחודיעח להם קלי מר לחלמוד חדם וד היל
ים חיכחם עיש כי היל חיך חנח ולחבר שהוח דבר חקף חריכח
דקרח וד ים חיכחם עבחלח דסיכ לקבוע להם בחי מועדות לחיים.
וחלר חת הדרך ד ים. דכחיב דרך בחי סידחם חול דרך
סדוע דרך מי להלך לחר מדוחו חלר חחקיו חת סיל מלבים מי.
חלגו וכי חבחר מי חלגו להלך לחר חחקיו חת סיל מלבים מי.
וחלר ילכו זו ביקור חולים. דנחליכחו חם בלחד בלי חוס חבחר
חקיעח כדחסיק בגן גילו דכחל לי חקי חחלין. וחלר בה זו קבורה
כו'. כי החחבק בחלוח קבורח חחם חין חכלים עקיחח רק בח
כי היו חלבח לחבלחם גמול וחול חקר כל חחם חבחיב בבלר ביח
וחלר חת המעשה זו הדין. כי חכחפח ים דין חול חחפחח
סדלוי לבבות. וחלר חשר יעשון. חול חבין חקף וחלר לפי בחלי
דיבין בכיל חיסס יסדלם בו לפנים משורת הדין מהדבר חלוי בהם
ו דחיין לח יחחם לפנים משורת דין בעל כרחם וקיל:

בשם "יש בעל קיקין דיוכח. כחבו חסוקי לפנים משורת הדין סי
מיעח דלח חיידי קרא וכי. ולולי דבריהם היה ניל לעמר דחסם
בני דיח דפסקו לו מיכלם לו מביחו ולינו חלגו בלעגל חולך להביח לחיים
חן ספסק חבר יפחון דים קבח חיוב ולינו חלגו חיכלם חביחו וכלך רחם טוב
על חביחו ועמן כיכן לפרי להחזיר לף חפין חוב לחים חפבוק ולקבל
בפף הלוחכן חים חקים לומר בגדם חפבוק חבר יבחון חביבה על
לפנים משורת הדין כי חפעלים חבחו בחפיעחם ולבן חגיח פיק חדבי

קבלה מפסיק לפנן חלך בדרך פרחים פחוף יפחר חלפנים משורת הדין
והידוד יבחר:

הדיוק והודעת להם זה בים חייהם וכו'. נרחם בפבבר חפר והזהרת
חחכם החוקים והחורות חת דרך ילחר והודעת להם הדרך חבר
ילכו בה חהיינו החוקים והחורות הכחוכים בחחלת החקבלה ולזה כיון רבי
יול בחבת חחוקים והחורות כחיב בלריכיה דקרא ומכחה זה קודם לכל
דכחוב. ועיין חרקנק בכחות חלי והודעת להם והודעתם דרך חבר ילכו
בה חיבעי לים בחדיח והודעתם לבניך חלי והודעת להם חלא היה הודעת
הדבר שבריכין להם לעשות בפפס כגון חומחם לפחפרכם בו דרים חת
דרך זו בים כדכחיב ומאחו דרך בי לעבות בחקה: ילכו זו ביקור חולים.
פחפחקר הולך חבריהו לבית חל חולה: בה זו קבורה. ילף הכלל
חבר ילכו חלים חלי בה חלא זו קבורה חחיה חלים חלא בה בקבר חחרן:
לא בחרכה חלא לזקן ולינו לפי כבודו. ופחי לילא חחבי בבי בבי ביקור
חולים לינו בים בה בחרכה חלא לזקן ולינו לפי כבודו חבחם דחחבריכן
בחבחר בבלים בין לו בחשור לפני בחל לזקן ולינו הוח חלי
לחיחר דחדכחית חבר ילכו זה בים לחדבו חת חבים חת בבלים
בחל לזקן דחיחם זקן ולינו לפי כבודו ומחי יול דבחלי חיכולח דחדכח
לזקן ולינו לפי כבודו חיפחלח בחי חחבים חת דביקור דחדכח לזקן ולינו לפי
כבודו. ובילל דכיון חלחדו בחבים הקבורה חחפילו זקן ולינו לפי כבודו
לים דילפיכן בחי לביקור חולים חלא בחלי לן חפי זקן ולינו לפי כבודו
ולפבי חחקי לה דחרכה לזה בילו:

אל הדוא מדרבנן לרבא ואימא "דוכח חדא דמנא יקף לא
תוביח תרי דמני אל דוכח אפילו כשה פעמים
משמע (הוכח) [תוביח] אין לי אלא הרב לתלמיד תלמיד
לרב מניין תיל היכח תוביח חים:

ה "פתוח הפתח אין לי אלא לעניי עיר לעניי עיר אחרת
מנין תיל פתוח תפתח חים נתון תתן אין לי סס ערב
אלא מתנה "מובה מתנה מועטת מנין תיל נתון תתן חים ים
חים. העניק תעניק אין לי אלא שיתברך הבית בגללו מעניקים
מעניקים לו לא יתברך הבית בגללו מנין תיל העניק
תעניק חים ולרבי אלעזר בן עזריה דאמר יתברך הבית
בני"ל מעניקים לו לא יתברך הבית בגללו אין מעניקים
לו תעניק למה לי דכרה תוירה כלשון בני אדם. העבט
תעביטנו אין לי אלא שאין לו ואינו רוצה להתפרנם אבל
רוצה להתפרנם אין לו דרך הלוואה יש לו ואינו רוצה להתפרנם
מנין תיל תעביטנו חים:

מתנה מועטת מנין. חם לי לחמר לך ליתן מחכת מחכת: אין
לי אלא שיתברך הבית בגללו. דסכי כחיב קרח לחבר
נרכך מי מליהן חתן לו: לרבי אלעזר בן עזריה. בקידושין: שאין
לו. חתם חיחברים: ואינו רוצה להתפרנם. מפלך בחחכת לחבר
רחחבא חתן לו דרך הלוואה יש לו ואינו רוצה להתפרנם. מפלו
חלגו חפלך: מב חחתם חיב להעביטו ולינרע חחבו חחבר חיחם:
תיל תעביטנו. וחכי נפרש בכחובות פי חלילה סחשה:

תיך מנין שאם אל אביו הישמא או שאל אל תחזר
שלא ישמע לו שנא' "איש אמו ואביו תיראו ואת יף לב
שבתותי תשמרו אני ה' בלכם חייבים בכבודי מעמא יקוק יש
דכתב רחמנא את שבתותי תשמרו הא לאו רבי הוה
אמינא ציית ליה ואמאי האי עשה והאי לא תעשה עשה
ולא

עין יעקב

(תעשה) יעשה מעבין אי שחל לחרים חחת ואינה יש לו פו כגון חלים חלין בחרחשין בחלוק דף סיד ועין בחרחשין בחלוק דף ליח: והודעת להם אי בים חייהם. פרסי
(לחר בסה לחחות ומקום ומזוחם בחיני בירחם ורחת ועין בחרחשין בבירי דף ק' ליח חבי בעבין חבר חיב בלוח דקחי חבולה לבחיב להם בבל אי חת בים חייהם הן
בל חבי נחילות חבחיב דקבורה ולחל בחחבריכן פיבחות דף קיב חבי דבקוק בחחיב בים חי חיבחן חבן וכן חל בלבחים חבחיב בדין חת בכלל בל חחחבריי חל חחחבין חבחיב
חל בל חבחר גם חקבוה עשה בחו לבחים חבחיב חדין ולחלין יבח: לא בחרכה בלח לזקן ולינו לבי בבודו. בי לבחוב יליחר חדם בחיב חחבי בים בחל בחבריב בעלחו בבי בחים
בחלינה בחף ובחחר ביב: שהבעידן ובריחם חל דין חחוב. ובחחר חלינה יחבר חבדין בו חם בבריב בבי חדין לבחריב יוחבלים בחחלם ובלחחדיכן בל חחחבר

Digitized by Google

ולא אמר עשה ודחי את לא תעשה ועשה איצטריך סד"א הואיל והוקש כבוד אב ואם לכבודו של מקום שנאמר כאן כבד את אביך ואת אמך ונאמר להלן כבד את ה' מהונך הילכך לצייית ליה קמ"ל ולא לישמע ליה:

אני ה'. לעניים מלמדני לך ירא שם תניך לחי תרון לסניגיכם ושם תהר לך לתניך עשור על דברי נחלל שנים של שמוש לו: דניה אמונא צייתי ליה. דלמי עשה דכיוצר הימי לא הנעשה הלא הוכל לסחטנם: דאבידה עשה ולא תעשה היא. הנשא מניעם שה סוכל לסחטנם: הוקש כבודם. נגזירם שה כגד שם לתניך כגד שם

פי' מהונך:

תו פות כגד שם פי' מהונך. כלי ומקח קנה דחנני קנגם ולא נקיש קנה דמים שפו ואניו חילפו וכמיב שת פי' שלהיך מילה מיוחס דניחא ליה לאחויי קנה דכגד:

אמר רבא "מדברי שנידם גלמד צער בעלי חיים דאורייתא:

מדברי שנידם. מדקאמרי מחייהו מריקה עדיפה:

תוספות מדברי סופרים גלמד לעני בעלי חיים דאורייתא. ולחים ליה לחלמי מוקדין על האלפים (עיין ירח ושם פי' רבי. שוקדין עשמם מגידין לגד מעל פרשיות שוקד ומוקד) ולא מדברי סופרי ריל עשוה דכגוד שלך ונשיא עדיף כמו גל תבשית דגרסה מפני כגוון דמוקמים שרף על ריש פי' מנה נחרי פיק דעיין ושוד דכיון דכמיב שת פוסיפים תניקר קל לגרשם משני השלך:

תיש אוהב לסריוק ושונא לטעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו ואי סיד צער בעלי חיים דאורייתא הא עדיף ליה אפילה כדי לכוף את יצרו עדיף:

אמר הבונה כל שלשים שהיה שלוי ושוחר לשכיני משכל של שחור שהוא לחרש שם לבוף שם יהיו. ולפלה כשם גדול שלחור הוא עשם שהוחיר שלבור שלבי חיים לחריישה שם כל זה לחרי שעיה כדי לבוף שם יהיו שריף וכך לחור דר שניני לבי לשעשם שקוף לשולם שקר שכשלבני חיוד לשעשם לב שהוא רש ולשם יהי לשעשם שקוף כשכלים שפשר לשולם שקר עד קל: שלשון:

משנה אבדתו ואבדת אביו אבידתו קודמת אבידתו ואבדת רבו שלו קודם אבדת אביו ואבדת רבו של רבו קודמת שאביו הביאו לעה"ז ורבו שלמדו חכמה מביאו לחיי העולם הבא ואם אביו חכם של אביו קודמת היה אביו ורבו נושאין משאוי מניח את של רבו ואחיכ מניח את של אביו היה אביו ורבו בבית השבי פודה את רבו ואחיכ פודה את אביו ואם אביו חכם פודה את אביו ואחיכ פודה את רבו: גמ' מנא הני מילי אמר [רב יהודה אמר] רב אמר קרא °אפס כי לא יהיה בך אביון שלך קודם לשל כל אדם ואמר רב יהודה אמר רב כל המקיים בעצמו כך סוף בא לידי כך. תיר רבו שאמרו רבו שלמדו חכמה ולא רבו שלמדו מקרא ומשנה דברי רי"מ רבי יהודה אומר כל שורוב חכמתו היסנו. רבי יוסי אומר אפי' לא ראוי עיניו אלא במשנה אחת זהו רבו אמר רבא בנוך רב מתורה דאסברן [ודחמא ליסטרון וכו'] אמר עולא תלמידי חכמים שבבבל עומדים זה מפני זה וקורעין זה על זה:

מנא הני מילי. דתנו קודם: לא יהיה בך אביון. מהיכ מן המקום כל המקיים בעצמו כך. מניח שלא עליו הכתוב יש לחרש ליכנס לפנים מפורש הדין ולא לדקדק שלי קודם שם לא נספסידת דמוכח ושם מוכיר מדקדק שורק מעליו עול נחילת חקדים ולדקה וכוף מילכך לצייות: שלמדו חכמה. קנגם טעמי המקרא ולהנין שלא יהי קוחדום תלמוד ש שם ש ושמר ליקוד והיהר והחזק והמשר והיל מקרלם תלמוד: מקרא. מוסיף בניסים וכמוצים: משנה. כמו שהן בפיהם ולין טעמן מפורש בהן: כל שרוב חכמתו הימנו. שם מקרא שם מכנס שם נעזב: [האיר עיניו. בפרישה עמנה לחת שלא יכול לחבין: דאסברן זוהמא ליסטרון. נקדר מפרחת היה בפיהם ולא הייתי יודע שם כלי הוא ולמדתי שהוא כף נחלש ממקלקן בו צוסס הקריחה והקלחה לנדרן: עומדין זה מפני זה. כדין מלמיד לבב לפי שהיו יכולין שהיו נכנסין זה מזה]:

בהמיר יחד ומקטין ומסרקן וכולם למידין זה מזה]:

מהרש"א סיפו לבא כו'. עיין מרש"י ושוד בלחה לדקדק מדלה קלחר כל המקום כן ומקחר כל מוקיים דריל שפי שלחור דלכך ומחיר לחידתו ולא לחידתו לחיו לקיים מקרא זה לפנם כי לא יהיה ובו שלא יפעכם הכם הוא פומפם פיו לפנם וקיפו לבא לידי כך וקיל: עומדין זה כו'. שפי חכם ודלי מדיכא מפנדין דקיל דשומדין שפי יניק וחכים חפילו חיט רבו וליל דהכא חיידי בחיט מעלב בחכמה ולימא דחיט הכי מעלב ומכים החוקפום בנפש ריי דיניק וחכים היינו דוקא מעלב בחכמה ובלחה לנפש דקחמר חיט בנגעל שלין עם קיוסה ולחבר שכבר הגיע עדיין למעלה חיט למעלה יניק וחכים לבל בחי חיט עם קיוסה שפי חיט דהיינו שלא נסוך עדיין לין עומדין שלא הגיע עדיין למעלה יניק חכים שליך כמוך כבוד חבוך:

בעא מיניה רב חסדא מרב הונא תלמיד וצריך לו רבו מאי איל חסדא חסדא לא צריבנא לך את שם צריבת לי עד מי שנין איקפדי אהדדי ולא עיילי לגבי הדדי יתיב רב חסדא מ' תעניתא משום דחלש דעתיה דרב הונא יתיב רב הונא מ' תעניתא משום דחשדיה לרב חסדא:

[וצריך לו רבו. שמעת ממשמע שיש גידו שפי שחרים. מאי קודם לחבין לענין לחבים]:

מהרש"א עד ארבעין שנין קפדי כו'. מכאן לחמרינן פי חלק כל המהרהר אחר רבו כחילו מסרהר אחר שכינה ושליכו נשכינה שמו יפרחל מופין מי שכה נחדבר על מהרהרו לחר שכינה ושליכו חהה יהגי מי שעבירים יום לשנה וקיל:

עין יעקב

על מהרהר וכו': כל המקיים עצמו כך סוף בא לידי כך. עיין מרש"י ומהרש"א הגיל דחיק מי שמקיים כן לחקדים לחבירו לחביות לפני רבו ויש עיים שורש עיין שף כח ליפי כך שם שם כמו שלמידו שקדמהו שהרהר על ידם ולפי שלמד מהרהר אחר רבו כחילו מסרהר אחר שכינה ל עשיהן: **אמר** שלא שלמידי חכמים שעשה ל עשיהן זה מפני זה. מוקמו דוקא שיש שעשה משום דחיכא פי. דמקדמין דף כיי שמעלים אלו שיש שעשה שמעלים זה לזה כאלפה שמעלים זה לזה ושמעם ניל כדי לחבר זה לזה זה לחשמם חיכא שמלים שיש שעשה דחיכא פי. דמקדמין דף כיי שמעלים אלו שיש שעשה שמעלים זה לזה כאלפה שמעלים זה לזה ושמעם ניל כדי לחבר זה לזה זה לחשמם חיכא שמלים שיש שעשה דחיכא פי. דמקדמין דף כיי שמעלים אלו שיש שעשה שמעלים זה לזה כאלפה שמעלים זה לזה ושמעם ניל כדי לחבר זה לזה זה לחשמם חיכא שמלים

ו סי׳ **תד** העוסקים במקרא מדה ואינה מדה במשנה מדה
ונומל עליה. שכר בתלמוד אין לך מדה גדולה
מזו. ולעולם דרי רבי למשנה יותר מן התלמוד הא נופא
קשיא אמרת בתלמוד אין לך מדה גדולה מזו והדר
אמרת ולעולם דרי רבי למשנה יותר מן התלמוד אדי
ז סי׳ ע״ב יהונן ״בימי רבי נשיית משנה ולא שבמן כולי עלמא מתני׳
ואלו מה תלמודא הדר דרש להו ולעולם דרי רבי למשנה
שנת יותר מן התלמוד מאי דרוש כדרדיא רבי יהודה ברבי
ח סי׳ אלעאי מיר ״הנך לעמי משים ולבית יעקב חטאתם
הנך לעמי משים אלו תלמידי חכמים שמשנות נעשות
להם כזונות ולבית יעקב חטאתם אלו עמי הארץ
שזרונות נעשות להם כשנגות והיינו דתנן רבי יהודה
אומר דיו זיהר בתלמוד ששנת תלמוד עולה זרון דרש
ט סי׳ ר׳ יהודה ברבי אלעאי מיר ״שמע דבר ה׳ הנחרדים אל
דברו אלו תיח [אמרו] אחיכם אלו בעלי מקרא שונאיכם אל
אלו בעלי משנה מגדיכם אלו עמי הארץ שמא האמר
אכר כמרים וכטל תיל ונראה בשמחתכם שמא
תאמר ישרי׳ יבושו תיל והם יבושו עלרים יבושו ישראל
ישבחו׳׳:

מדה. סיג קלח: ואינה מדה. פרשתם והתלמוד יפים מאוה
ומפי מחבריי בגיהוקא ומהמכתבין מפיהם לה סיג מלמוד
בבבא מט לה סיג כיון ליכתב לה סיג מפי מחבריי ומהמכתבין מלבנות מחכיב
דאמרי מחבריי לגיהוקא: בתלמוד בבר פיימאי לעשלה מפלי
לה נ״ל דמכון דמחשים עשוי מחשבה מה אם וכשנחים מחמת
לה יש יגין נחלן ביסיר מחיכן קיימות לה ולדעת דבני מחצלים
מחצלים בדבר ובימה אלו מפי מלכי סיג: ביומי רבי נשיית
משנה זו. מה דקתני מלמוד לה בין לו מדה גדולה מזו לה מפרשינן
למאיי שנאי והלל סיג לפרי בי דוחה רבי מלוקה מהוא ומביים
כמפי מהוא מפלך ולא שנעד מלכיחם [נזיחים] סיג ירדין על ירין על
מפלך כך לה יהי יכולין לחם לה ״לבני דבני המלקים מה ירין על
רבי אמחן מקביים לו בי מעיי מחמיהם מלך אמי׳ מלחמיהן מחמת
ובמי מלכיה חלה הקבן כל מלמידי מ״י ועד ירין לה סיג מלכמחן
קדושים מלא כל מלמיד מחמת דבר אחי גדול מחם גרסה ובמן
קיימין מחמת ירין ומלוני מחמת מלוני מלוני מחמקבלו מחמת
מ״י מה מחמת ובמו לה לבני מעמי מחלוקת רבני מ״י לחיין לקיימקדמי
מחכמה דבני רבקי לבני רבני יוחנן לבני מעמי מחלוקת רבני מ״י לחיין לקיימקדמי
מני מחקבה דבני רבקי לבני רבני יוחנן לבני מעמי מחלוקת רבני מ״י לחיין לקיימקדמי
מחכמה דבני רבקי לבני רבני יוחנן לבני מעמי מחלוקת רבני מ״י לחיין לקיימקדמי
לבקש מחוסס לפיכך מחלה יהי לבי״ם ומכלן מה כדי לקבוע
מלכה מחוסס לפיכך מחלה יהי לבי״ם ומכלן מה כדי לקבוע
מעמי מחכמה: שבבני בולי עלמא מרתיניתן. מלחמי עי נרסה
מחמם: ואלו בתר תלמודא למפני בקמת: דרך דרש להו

דרי רבי למשנה. לפי שיש בו מחכמה מחכמיות ומלוכר מחמת
מחכמים ומחקום מיש לומר מפני ומחקום מפני מלוכר: מאי
אאי דרוש. מחמלה בגדרש מחלמוד נחל: לעבי משים. מני
דיבים מיש לה מחלמה לפי קולו מפנו מפיש לכם למה לא נחלה
מחכמה בינרוי להם על מחלמוד ועל מחלמה מחכך מפנו מפיש
שיקר: ולבית יעקב. לפי מחם: המאחמם. לפיכו מפנו מלוכם
לפי קולו מחלמה: דרי זהיר בתלמוד. לה מפיש מיכן שנשי שנשמעה
לו לה מפנש דבר מפנש מחכך מחלמ שנשוי ומי מחלמה:
שישנית מלמוד. לה מנים מיכולה מחנגש מלמוד מלה שנשי
מנש מחכמה ומחה [להה] [בה]. מנש לפי מחמן לך דנים
(ניה) [לה] דין לה מחלש בכלמ לרך ולעשלה רישן מלה מלך
מלך מחנש מחן מפיש קנוי מלכי מלכי יהי מנש מנשה לה דנים
לה מנשה בגו לרך: עולה דון. מנש לחה עלך מחך עמן
ומי מחך מלה מחלה מנש מנכך. אלו תיח. שפשטו מנשים
מרכה לנמדים מנשי מנכמים זה בא זה נא מלך מלך מלקין מכולן
שונאיכם אלו בעלי משנה. מכוחם מי מנלי מנשי מחקום בעלי מקרא
לפי שבעלי מקרא מחלמוד מחמיים בו מנלי מכבה לבו מנכי מנשי
כדאמרינן מנשמים קנים מהכלים מנלי מלכי מנשים מלכה מחך
ומנשמי: מגדיכם אלו עמי הארץ. מלמידי מכיים מנלך
ומנשמעין לחם בחמה: שמא האמר אכר כמרים. שלו אלו שלני
כדלי מנון מני יכבד מי שעשוש מנש מחיכן מה מלך מי מדבר בה
תיל ונראה בשמחתכם. לה נחנך מלכה מלכה לך מנכי מנשה
למחיכם מנלוכם מלכים כלי מלה בשנחמכם: ודם ישרי׳ מחם
מנשים מלכים מלכי מנשי מלך מלכים על מי מנשל מי מנשי
ישבחו׳׳:

תוספות מחשם אלו נשני מקרא. מלכים מנשים דיבן ומנלוח כי מה
בעלי מלמוד: מלמידים מלכים לה נבלי מנשה. שמנכים לימם מנש
ומנשה מלמד לנני מנכי מנכי מנכי מנכי מנכי מנכי מנכי מנכי
ישנו:

מדרשיא במקרא מדה כו׳. מלא מדה מלו שמכמה בה מלוים
במדה ע״ו ומלו מנחלי ע״ם מן מנשה מלמיכ״ם בם מ״ש
מלכנחה ים מלה ומלניין שילמם לחם למדה מנוה ומכנה
ומלנחה ני״ל בחמלה למדו לה מלכה מלכי מלכי מלכי מלכי
יהם לניך לו נלמד מנוש מכלמה כי יקרל מנשים מנוכים מנוש
מכנחה כי ומנם כל יני מלכה מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי
ולנה מנך מלקרל מנה ומלנו מלה מלכים לה מנשים מלכי
מנחל מנה מלכה מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי
ומיכ מנך מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי
מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי
מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי
מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי מלכי

שאין לך מדה גדולה מזו. פסיק מתניתא כל יומי מי המלח וכמ"ש הרמב"ם וכן מכיר בתוספות לעיל בתחלת בן תשע לקדשין עמר למקנה עד בן י"ג להלמוד כו' ומתר הכי הכי בן צב בן ג' לחומר ספרך גם כי' וכ"ג ובלא גם ומיפס לה מצוע שאין לך מדה בינונית פשיטא דפשיטו פסיק מתניתא כל יומי חיי וע"פ הדברים האלה לחמר הא נופש קשיא לחומרא נהלמוד לאן לך מדה גדולה מזו פתיהא כל יומי מי המלח ולחומרא ולכולם הכי רק למכסה יותר מן ההלמוד ומפני בימי הכי כתבים מפנה ז' דהלמוד אין לך מדה גדולה מזו והיא סיפרין דמרים ז' פתיהא לף בעמרות: ושבקן בולי עלמא כו' דהייט לף הבוערים שלא הניעו עדיין לע"ז פנים ולרוחב לב להלמוד כמ"ש תוספ"ם שבקו האבמים וחזלי ללמוד בפתילה תלמוד: דדר דרש לדד דוד דין למשנה כו'. הלמוד של הקברים בהיות גדולה כהלמידין בפרק לעדם כל המכרים לח בבו פרות ובן שבם שנדיר לאן לחדיו לסיפס פקחן בחורס כמוחו ולאן מיבעין לחעלחו וכן סוף נס לעזד הבערות שהוא יותר בגדולה מלמוד הקבה דבקטנות ובערות נרחק בגדולה ובזון מועט שבח הקטן וכבער והלמחו בלמודו גם הלימוד בעלמו הוא לח בגדולה שלא לריך לעקרה ולעבבות. יבוא דעת כל כך כמ"ש הרמב"ם וע"כ חמר הוי רק למכסה. לכל אין לומר הרבה דהייט בפערות יהיה בהכסה ולא בהלמוד שעדיין לא הגיע לח למעלה ז' שלריך בה יבוא דעת ודע"ק: ששנגות נעשות וכו'. לכאורה לפי המזכן מכוכת המחמר פיהים כל ע"פ מוקף ממנו שלל הדיום ופוער עלמו ומדין ת"ח כי מיד לו בן סיפיו זרוסה בעבות לו כשבנות ומשלמחר ויסיר בעבות לו משבנות כחדוסה גם קשה למה יהיו בעבות האדומות כשבנות בע"פ לענין שהכל כיון שהוא שוגג ובדחק לומר דלמעלה הלמוד לחמר בן ופ"ק דשבנות דבר ברחוי לפיהם בחם בן לדם בכשל בח כשיגיע שלימו יודע שהיא עבירה כגון שהיא שבנת ומבנת מלחמה שלין כל לדם יודע כל שמלחמות החכומות הן בעבות לת"ח בחדומות שהוא יודע בהיקוחו והוא נזהר בהם כמו שבהזר כל לדם בחדומות כמו זדון בנת שכל שטלם יודע שיקוי מלחמה כו' והוא שלמר שבנת הלמוד. טעם לו זדון פיהים כחכ ומתו לחבל בע"ה לחמר בחדומות כו' דפיהים בדבר ברחוי לפיהם בחם בן לדם כגון זדון בנת וכל שהדברים פידועים בלפיקוחם הבח ומתך שהיו לומר לחזר בהם הם החדומות קרובים לו לעבור כמו הבבות לכאחר בני לדם ומתם נקמך זה שלומר הבדיקים אל דבירו אלו ת"ח. בהם מרדים בעטים ה'. בהסכי בהם לף בבבות כמו בחדומות. ומבר אהובם אלו בעלי מקרא. הם הקבעים לף שלא הניעו עדיין לעשלהם. לחזקם הם כי לפסבר בבדולתם יניעו לוועלחם: ושונאיהם הם בעלי בישנה. ושולחם הלמן ממנה ועליו בהוספת ה' לם בני לא שלחו וכו' הם הם לחסבר בגדולתם יניעו לשלהם. ולחר בניהם אלא ע"ה. שלין לפוכם להניע לועלהם ועיכ קרלם עוברים ושוחקים הם לכם כחלוניון בפרק חלו שעדיין לא יפא פת פיס בהם עקן כו'. ויש לדקדק שלחר ועראה בישמדוחם. ובאמת שלחלו הנ' כחות בעלי מקרא ובעלי משנה ועיס והבניה בעזה יהיו בשמדות ת"ח לפל הם עלמם לא יהיו בכלל בוזה ולבקוף קחמר כו': וישראל ישמחו דמשמע דכל ישראל יפמע ועיק לפיכ"ל יפיו וברחה. בשמחתכם למדבר בעבד כלמו ברחה בשמחתכם שלי מיימי מיכים רחים דלא עקר קבים דלדיבת משמע שהם יהיו בשמחת ת"ת ולא יפיו בכלל בשמחה ויש לפרש דיפ"ם לחורי לחיכם שוחיכם ועדיכם. דלחלו הנ' בחוס בשאלכים לחר בשוגג וכלם של בחוכם ולף לפם עקר בבקחדות כמו בעלי בחלמוד בשולבים בעמק החלכה ודלכים שבקחדים הם לחמרים

בחם בלא חביעו להשבעם ז' יחבעו להם הנ' כחות למעלה חיה שלחמר לחעון שמי כי בשבילם שלין דוכרין בוופלה יפיד כו"ם כגוד לחכים הקחד דבר וע"כ לחר שמח ע"י שיחמרו כן להחזיק זה להם למעלה לף הם יהיו לחי"כ לחביע למעלה הח"ת עקב קברים שלי"ת להם להביע למעלה הח"ת ולחר וברחה בשמחתכם שהביעו עם הנ' כחות יפרלו בכלל בחחת הח"ת וט"ן וברחה ס"ל ט"ן הבעבל וכמו וברחה ובשמחתם לבניך וגו' בכניה כלל עלמו עמהם לפי שחכם עדיף ומביה שלחר שהוא עם הנ' כחות הם יהיו יביעו למעלה החכם שלף לפ"ה הם יהן לבי לבמוד חפשר לו להביע למעלה היה כמו בעליו בר"ע ס' חלו עוברין שהיה ע"ז וכשבה ח"ת וכיכ לחוד ח"ת לשומח לפי שהיה שוחר בהלכה על בורייו ומבי"כ בעלי מקרא ומשנה בדלחריכן בכוכים. ולחר ששמא חשבר ישראל יבוישו כו'. ר"ל שוחו תחזר שלא לפרש כן ט"ן וברחה ט"ן הבפעל רק ט"ן הרבים שדברים בעדם שלחו הנ' כחות יהיו הח"ת בשמחתם ושם יעשו שלא יהיה להם שמחה ז' ויחבד כברים כענין שבחחר יהיו שוכחי ויעשו ע"י לחר ת"ל בפיפיה דקרא והם יבי"ש דפיכם כלן לומר לבעון נפחר דלא קלי לא' כחות דלביל ויניה רק קלי חבטי"ם שיעשו ישראל יפחיל ובי"כ ע"כ לא חברם וברחה בשמחתכם חלא פיפיה יהיה נכלל שמחת הח"ת וט"ן וברחה הבפעל ודי"ק:

רש"י פיד ואחר לעמי פעשם וכו'. נרחה לחפקשה לו דלעיל"ע וכגד לעמי ניח יפקב פעשם ומשלחם ועד כיון דהקפיד על החעלית שהם הפעות כיפ הפפבים והפזונות לזה דכשו לעמי אלו חיים ס"י הפעות אלכם הפבים כחפות: ולבית יעקב אלו בני אחרן. פהכל נחבל לחם לבעות: פיד פעשו דבר בי הוי פעדו לפיכם. יפלה דהקפה לו דיכיה לו לבטל את כלם ולחר פעשו דבר בי הפבדים אל דבדו אל פיכם פוכיחים פוכיחים פבדיכם ולית הפבים לחר ופיק פלי דבדו אל הפבדים לפיכם הוי לא לזה ביפ הפבדים אל דבדו הם היים פחבדים וטוביים לב בפעלי ופעשם אלא יהיו הלכם פעוך ופעם פחבים עיקר והם פבדים בדבדו לפוחם אם בני ישראל כהלכם: לפעו לפיכם אלו בעלי מקרא. בלפח לי לייפב כך פהבעלי מקרא לפעו לפיכם בבבו פגפעו בקלפים לפיכם אם בל פי אלא קביב פעבה ולפוביד אלא פקרא לבד היא לפיכם אלו לפי פהבעלי ובבים הם פוכיחים אל פיה בעלי פלפוד ופלעי פלפוד בפלן פלפוד בלפוד בבים הם בבדיכם ופפבים לפיכם פלפוד בפלן אלו. ופהבוכלים ולא פהבוכלים לפיכם אלו ולפעו בעי יבבר פעון קביפם פלפוד ועם זה ודוקק עלא לפיכם ובוכלים ובעל פלפוד בלפוד בלבד בבים בלעיל בעלי פלפוד בין דבפיב לפעו לפיכם להבין בעי יבבר כי פבעוב שלפוכים אבל שלין הדבר בן אל ולפלם בשלפיכם אלא כלפיב בי ולפלם בשלפיכם דהוה עלפוב ולפלם בשלפיכם לפיכם אל דבדו בפ בפעם הפיה ובפיב ובפלם בשלפיכם דבדי הבניה בעזה בעל אלי ולפיכם בוכלים בב פלפו בפיה בפיב ובפלם בשלפיכם זה בל ביפ הבים בפי יבבר בי בבים בבדיכם ובפי פלפו בשלפיכם זה בל בעלי יפיב בבבר בבדיכם בבל בעלי בפלפוד בבל בפלפוד בבל בפלפוד בבל

יקר ומלמדן סוחא לא מי מעכירים מיתו מן כשהוא שהוא מותר
ישרים מנחם:

יז לה ח וְחָרַדְתָּ אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות
פרשה כב ובניכם יתומים ממשמע שנאמר והרגתי אתכם
יודע אני שנשותיהם אלמנות ובניהם יתומים אלא מה
תיל והיו נשיכם ונו׳ מלמד שנשוחיהם מבקשות לינשא
ואין מניחים אותם ובניהם רוצים ליחד לנכסי אביהם
ואין מניחים אותם:

שנשותיהן מבקשות כו׳. כגון מילכו נמבי ולא ידעי נניסם מס
מיס לס מפיס ויסיו כסיסס מלוסמס לשולס מלין ניי
מכיחין מחס ליכמל ונניסס כיסוסיס סלא יכיו ככסיסס וני קלוסה
סס לחד סל חכא ולחד סל שני:

מרדשא יודע אני שנשותיהן כו׳. עיין מיפי דני קלוסה ון
ועוד כללה דסיס ומיס לפי ושכמי ונמוד נס לס סיו
עדיס סכהכ נמלחמה נחרב לון מכיחין לסמוס דלחוני נדלכי כהלחוני
ניעשה ומלא מיפחל כסוסיהן מלמוסס לשולס וכן נניסס יסוסיס
לעולס וקיל:

שס [אלו הן נכסי נטושין הרי שהיה אביו או אחיו או אחד
מן המורישין הלכו להם למדינת הים ולא שמעו
בהן שמת וכו׳ ואלו הן נכסי הטושין הרי שהיה אביו
או אחיו או אחד מן המורישין כאן ואינו יודע להיכן
הלכו] מיש הגך דקרי להו נטושים ומיש הני דקרי להו
יח לט רטושים °נטושים דבעל כרחן דכתיב °והשביעית
פרשה כב תשמטנה ונטשתה אפקעתא דמלכא רטושים מדעתן
מסס • דכתיב °אם על בנים רטשה:

[רטושין. עממע סמוכוס נעליהם מדעתם ומלכו להם דכיון דסיס
ט לטוס סוכידו יוכסי לנכסי ולא סה סיע לא כיחו לים
ומוסיס מסמע מכמוס נעליהם בעל כרחן כגון שכתב (כתוספות
נמגילה לקמן)]: היינו נטושין על כרחן דכתיב והשביעית
תשמטנה ונטשתה. פיש על כרחו: אפקעתא דמלכא. מפת
סוכל: רטושים מדעתן דכתיב אם על בנים רטשה. פיש
מדעתו ולא מנים דכתיב ליים דקרל וקלס מלין נעמך סז ילים
מלא יכולו חוליס עליהס וכל מעלך יסד עלו גבולה מלליהס
ילמלו סנליוס מדהיס מלין לים כסוד שלנן ניס לרבלל ניס
עלמוס כסודין הנלים למלמוס עיי מלל על עס פיוסנ נשלוס
מלא מסרו נהס לנהוח מפניהס ושודיס לס סכל וכוסוו לנלוס
יסודים ונו׳ הנלוס שלוסים מהוך ילינס שלוס מלין מחריך הנלוס
כי. ניס לרבלל סיי ליס מלל חלוף לעיך ילינס ני כמו יעס
לס יעשלל עסוק לשון זריעה ולא לשון עיר שדקמור יסד כסוד

שלשון ניס לרבלל מכל דשסוק יסוד לוס ניס לרבלל ניס שלוסס
סוס מלא מוכך נפ נלנס וסוס שוכיי לס על נכיס ושלביס לשס
שדלנס שלוס סוכ יבל עליסס. רשסס שנשס:

אמי הבונה שלכי פיוס וכשכל כין נשוסים ושפוכים עוי שיכי לילל שכוס שסשוס
קשה שלי כיוסנ ׳ ושלוס שלון הוי שכשוע לין לו שסשוסות שוכיס
פיעכו לס יכיעשכל פיכו לשון ניי שלא לשון אישה:

מרי בר אסק אתא ליה אתא מבי דזואה אל סלת לי אל לא ידענא לך אתא לקמיה דרב חסדא אל שפיר קאיל שנא׳ °ויבר יוסף את אחיו והם לא הבירוהו מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן אל זל אייתי סהדי דאחוה את אל׳ אית לי סהדי ודחלי מיניה דנברא אלמא הוא אל לדידיה זל את אייתי סהדי דלאו אחיך הוא אל דינא הכי המעיה אל הבי דיינינן לך ולכל אלמי דחבריך:

אתא ליה אתא מבי דזואה. סהלך לחניו לבי מחלה ונמלל לשס
ולבלים לו לשל זס ומזוך מכי לכשן ריוך לנכסי לחניו ועל זס
לחכיו לשון מחכוה סכמילה מלליך לה סיס לך חכוסה זקן ועכשיו נלה
מחכוסה זקן: ויבר יוסף את אחיו. סכמילה משס סיו סלוס
מחוסי זקן והס לה סביוסו מילה מלליכס נלה מכוסה זקן ועל
מחכוסה זקן: דלאו אחיך הוא. לחשס עדיס שיס ט לשס שנשל
משס ושכיוין בו מי הוא כביוסי לחה ועיכו שלוס בן לעין שס

נקס עדיס לחכיס:

תוספות מילה נלה מכוסה זקן. סיוס משס יולה נשכוסה זקן דלין לשון
לשון שוכוח לשון ולשיב לה שנקה סיי לכל נכיוס שכשכיוים שכל
לשון יולה לשון ושוב ולשון נשכוק יש נוולין שלשון זה לשי סיש
נלשון שלא הכי שכי לכי לישנס לה סיוס סוכון כיכי שלא לה יכיעכל לך
ולכך משס יולה נשכוסה זקן סיש נלשון כיון שלישו שכשיוסו שלא לשנר לה
יכיעכל לך:

אין יצחק לעולם יהא כשטו של אדם מצוי בידו שנאמר ס
°ויצרת הבקע בידך ואין יצחק לעולם ישליש יבמות סב,
אדם מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש
תחת ידו ואין יצחק אין הברכה מצויה אלא בדבר הטמון
מן העין שנא׳ °יצו ה׳ אתך את הברכה באסמיך. תנא סה סס
דבי רבי ישמעאל אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין
העין שולטת בו שנא׳ יצו ה׳ אתך את הברכה באסמיך.
תיר הדולך למוד אות נורנו אומר ידי רצון מלפניך ה פיע כב
אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו התחיל למוד אומר תעיב
ברוך השולח ברכה בבני הזה מדר ואחיב בירך הדי תעיב
זה תפלת שוא לפי שאין הברכה מצויה לא בדבר
השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המצוי אלא בדבר
הטמוי מן העין שנא׳ יצו ה׳ אתך את הברכה באסמיך:
כמצוי

עין יעקב

מלמד מכשוסיס מפקיעים ליכמל ולין מכיוסיס סוסס. מכיוס שלין זה לפי לוסס כשלל יכמל מלמכוסו ולמיכנו א כלכנו על סס כידוע היוס זה שיוכו מכשוסיין מפקיעי ליכמל
ולין מכיוין סוסס וכבר לפיכך לין סיוס חלוס שיסכוכים לסכוי כבלי ולין לן כיוני נחל יסה הוס כשכיוול ילוסס ליכמל ולין מכיוין לוסיס ליוסנ ושכב מכיוס כל יפי סיוין סוס
לפיוס: וכניהם יתומים ילוסיס לילד לנכסי לסכיוס ולין מכיוסיס לוסב. ולין כין כיוס סס לין מכיוסיס לוסב ליכמל לף לכשכיוס לפקיעו לפקיעו לפקיעו לפקיעו לפקיעו לפקיעו
מלינו ניכ לכשכוסיס לשיכן כשכיוסל כשיוס לשיכ עיכ ושיוי כיוסה לכל לי לכי עכשיו סס עוכ סוללוכס לי לפכלל לף מכשל לף מכשכיוס יסד לשכלה סס
עכל יסוס יסוי כלילך אי שלשלכו ולשל ולשיוסיוס לל יכולין לילד לשכסיי עיין שם כוסין: שכשל. לילי סס סוכוס לי לשיוס לשכוי יסו כיוסנ לי לשכוי
מד לשוי שיסל יולי כילו סוי יכול סוס יכול לי כל לוסוי וכלוסיוסל כשכס רף קכיוס לשס שי שלוסס שלל לף יוסלך כילך: לעולם שלם סוס יוסשוי. ושסיכ
סיוסלין לשלוס שלם סוכ מכשוי שלש כשלכל וכי ושל ני לכיוס לשולס קיוס ושסולס עיוכי כי סשכו לשולס לל כוסיכיס יוסך: אין הברכה אלא. שלשון קלס סיו שוסשכל
כדכלוי לוסך שלוס מלוס לשכשו שלוס ולל לכיוס ושלי שלל יוס לשכי לכל לשכוסה ולכיוסיכל כשכיוך לשלוי לכיוך כוכ לי לשלוס שוי לשלוס שכיל
דבי שלוי כלל לילוס: אלא כדבר שאין העין שולטת בו. עיין כילילוך שיך לשכוי שלשון שכשיוס לשיכ לי לשכוי כי ישמעאל לף כיוס שכשו שלוס שכוי ושכיל לילשכל שכשכי
לין שכון לשכוי כשכשוס שלוס לשכ לשוס שלוסיס שיכיי שלל יכי שלשלו שכשוך ושכשוס לשל לשכוי כי ישמעאל לף כיוס שכשו שלוס שכוי ושכשוס כל שכשכיי לף יכי ולא שלא
שם שכון שכשי לשכוי לשכוס לשס:

מצוי בידו: לא יפקידנו לחרש נמוקס אחר מחט מחזיק ט׳ סמוכוס
לסכר יחא מזמן ט׳: תחת ידו. לפיכך מזמן ט׳ לטרף ריחו
כאמת מחוסס: אין הברכה. מתמצאך ונכס ומלוי פרייסין בלעיז:
באסמיך. דלים ליה למן דבר המסוי מן המנין: שאין עין שולטת
בו. מכאן מחמיר למן גנוס:

מדרשיא לעולם ישלים כו׳. ים למים מלים נקוקנו דסיים
מיים המלים נקוקנו כדלקמן כפפים לון למס מחיים
מלא נקוקנו ויל מד ויל המלים ממם מים ט׳ קנה ט׳ קוקנו
וכל אחד מכני מלקים ים ט׳ יסר מחם טל מנרי ולא יהי אם
כתלי זם דסיים מלים נקוקנו מלן ט׳ נכפים מים למס מחרים
דמלר נכפים למלר מילמנו נרנע אחד על ידי לקנים וניסום
אבל מלן למנים שמדם מיב כדלמרין פרק מנה מל יצמנו זיב
ולא מצין כי דהני מסנרכין מים מרפי ובלים פרקמנית ים ט׳
מעלם מים יסר ריח נפרקמנית כדלמרין מי החס ק׳ זהי
נעבקה כל יסא נברה ומנרת ק׳ זהי נאדמת מלחת כי ובלים
ממם יהי ים ט׳ מעלה להיום מיחץ ט׳ כל ממם לעיך הנה לאדם
מחוס כדלמרי נבמערין וקיל: בדבר המסור בו׳ ואין הברכה
כי׳. כוכם מעלין מים מ׳ אבל מסמשם דחמין ליכא ניכיבו מיך
מלא נדבר המסור כי דרים נאבנין מלמן מימי עין ועיך חלא
נדבר מסנין כי מסמע לים נאבנין כמבוסו מלי לולר דנדבר
מסוסת נלולר ולין הנין מלמ זו הנרכה מלים ונייל דרים לים
מעלה לאבך מיוסר דבר מסוא לאבך ולין לאר מולמ זו
הנרכם מלים זו וקיל: בדבר המסור כי. מסוס עין הרע על
מדם כדלמרי פרק הנוקבל הכל נעין מיב מלא יסא יד מסד מולמ
זו כדלמרי פרק כיס מלחא דלייר חמרים כי לים לן רפוחא
ומייב דמייתי ליה מכח מכח דקאמר לעיל ולרם הכסף ניידך לף
על פי מלחרין יהי ניידך דיל לף על פי מלחרין ולין יד הסר
מולמ זו יהי ניידך מלא יאבד עיי גבי מדם וקיל: ההולך למוד
כי. יעקם לן קודם המדידם מחי יחול הנרכם מלחיב חפלפי
מוא כדמעיק ומה בגא נמדוד חפסר כדי לומכח לי מכוס מעלחום
דלא ניתן נמלוחד ונכסם הרשעים כתב הכסף מבכה מלא מיהו
נרכה חלא נסולך להפרים הרשה ומכסחום כי מלחור והבילו
לחו המעסר ונומר והריקוני לכם נרכה ונומר ועיב חקנו נרכה א
לומר בהצטחנו קיימת כי מכיל ניק לאבל כדמייתי חכח קרח דילו
הי לאחך לחם הנרכה נאבנין ונומר לי מבחע דמעטפה דוקא
קלירי ואיכא למיור דוקאם מדידם לאחרם כגון למסור כיון דלא
חיב גם לי חקנו נקפסם ז דהא לם לי הים מודד היאך סנרכה
מל לף לשולם נכרי הזה אבל נחעסחום כיון דעיב חיב נמדידם
מעסם מעסם מעסר כדי מלא חנח חקלה עיי מדידסם חקנו הנקפסם
והנרכה מיחל הנרכה קודם המדידם ודיק:

יד מתני׳ הרוצה לשלוח יד בפקדון ביש אומרים חייב
ובית אומרים אינו חייב עד שישלח בויד שנאי
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ונו׳:

הרוצה לשלוח יד. לומר נסבי מדים לחזל פקדמו מל פלוני

אלא לומר לן מיחם מן מלך לוק. אי נלמר מלמן יהן אבל לחו מלך לוק מנלן ולי׳ דלחו סחו כיון דחיכי לחלוק מיחם לחלוק אמיל דלמר מישרוק ומקוק דמיל לאיחמר מיחם מיחי כיון דמחרייהו מדרם ביכחו ומיהו אמיל נלמר מהן מלך לוק מישרוק ומין מאחם לוק יחיד לחלוק אמיל דלמר

קונה דינר זהב ואין דינר זהב קונה טלית מים כך והלכה אבל אמרו מי שפרץ מאנשי דור המבול ומאנשי דור המלגה הוא עתיד ליפרע ממי שאינו עומד בדיבורו תנאי היא דתנן מעשה ברי יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא ושכור לנו פועלים הלך ופסק להם מזונות וכשבא אצל אביו אל בני אסילו אתה עושה להם כפעודת שלמה כשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהם שהם בני אברהם יצחק ויעקב אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואכזר להם עימ שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד ואי סיד דברים יש בהם משום כהזכרי אכנה היכי אזל הדר בך שאני ההם דפועלים נופייהו לא כמבא דעתיידו מים מידע ידעי דעל אבוה כמיך:

פרק דברים. פלוגתא משום (לשון קונם רב לשמואל דלמד כעבדי הוא קונם): דתן בכלל איסור. מהתן ג' לתן ולפיה נ' כלומר כמלפס מדבר תן לו כלום קיים דכתיב ולכלך לחומם: שלא ידבר אחד בפה כו'. נפנים כהוא לומר הדבור לפ יהם נדעתו לכתום לפנל פם כפחנם הפעד לפחר אף והוא פחר זו לפי פיהי הפעד אין כאן פקרון לומר: אבל אמרו הכמים כו'. פיפא קפי החר זו אין פכמים פחם היפו פלומם ים נפן פפום פפקפי לפעם: תנאי היא. דתכתן רבי יוחנן בן מחיא דפלינ: מעשה ברבי יוהנן בו'. מכנה היא נפכוכר לפ פפועלים פפה לנפו לפחר נפפלפ עד פלא יקחינן פפלפחה ולפפוק להם מזומה קלים: לא פמבא דעתיידו. על דנרי הבן:

מדרש"א בכלל אוסר כו'. לפי פפומו פרפי נפחפם לפיפם פיא מדם היפם והיו מדם פלא וכן שכח נפפם מקפומ פחלוחך לפל ניא הפין נכפלו לופפ היא חלק פפים פפפם דיפן ייב לנין ולפפה ע"ב לנין כפי לפי נפפעפין ולין לפקפות דפקפי ליפ פפי פפכוכה פפיא מדם קפיפ נלא לומה לי ולפלא נפפלו לופפ היא דייל כדלפורין פרק הכפיפ פפכוכם פפלא יפפים וקיי פפ פפוכם פפיא לי פלינ נלפ הקפידם כי וקיל: מי שפרץ מדור כו'. קלגו נפפועפם לפפי לפ"ע פפפ עפפה כפעפיפם לפפר פיפם דבר פפא ולינם עפפדין נדיבוכם פפלייב גבי יפקפל פפלוחך פפפר נפא פפליים יפפלל לא יפעו שלא ולא ידעינו כנ וקיל:

הנדה תן אתך לתך ולפו אתך נתך. לף דכתיב רק היו לדק ועייל דדיקם פלפון פיפם לי פן פפם פפועפ לפו פיהה ג"כ לדק ועייל דדיקם פלפון פיפם לי פם כלומר לי פוא לפו פל עם יפי פלייפא. פריף:

אמר רב ספי אמר ל רבינא לדידי אמר לי הזוא מרבנן שם ורב טבות שמיה ואמרי לה רב שמואל בר זמרא שמיה דאי הוו יהבי ליה כל הללא דעלמא לא הוה משני כדבוריה ופר:

אמר הבותה היה קולל שמקיד שם לגל חון המולם פלגה יפר פלגל ממוע לו רק לי יפר שם ומגל שנשבועה לא יפגל ופרי פלגה כפגל היפלה ספי שמשי:

איר אלעזר מנין למעשר שני שנטמא שפדין אותו יי נג שם ערב "אמי בירושלים שנא' כי לא תוכל שאתו ואין ופריש ל כרבנים שאת אלא אכילה שנאמר "וישא משאת מאת פניו: שם

ואסילו בירושלים. סמלן מעמר פהול נפדם שם דכמיב כי יפמק ממך המקום ופמם בכסף ונלה כשמות ניפמנים:

תיד "לא תגנו איש את עמיתו באונאת דברים הכתוב יא מדבר אתה אומר באונאת דברים או אינו אלא ע"ש כת באונאת ממון כשהוא אומר "כי תמכר ממכר לעמיתך הקהל שם או קנה מיד עמיתך הרי אונאת ממון אמור הוא מה אני מקיים לא תונו איש את עמיתו באונאת דברים הא ביצד אם היה בעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים אם היה בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך אם היה גר ובא ללמד תורה אל יאמר לו מפי שאכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים יבא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה אם היו יסורין באים עליו או אם היו חולאים באים עליו או שוזזה מכבר את בניו אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חבריו לאיוב "הלא יראתך כסלתך תקותך ותם דרכיך זכור נא מי נקי אבד אם היו חבריו מבקשים תבואה ממנו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מכר תבואה יודע בו שלא מכר מיעולם ר יהודה אומר אף לא יתלה עיניו על המקח בשעה שאין לו דמים שהדבר מצוי ללב ומל דבר המצוי ללב נאמר כו יראת מאלהיך איוב יהונתן משום ריש בן יוחאי ר"ש כה נדול אונאת דברים מאונאת ממון שזה נאמר בו "ויראת מאלהיך וזה לא נאמר בו ויראת מאלהיך ורבי אלעזר אומר זה בנופו וזה בממונו ר שמואל בר נחמני אמר זה ניתן להשבון וזה לא ניתן להשבון:

שהדבר מצוי ללב. ולפיכך כלמד פו ריפפ מפלחך פפי פפפרי ליפן פעפם לפם כלמד פו ילפפ נקפ ליפ ופיק פפרי כל הדברים כלפו לין פפפן ופפפן פקופות לפפיי פלגה לפפו (שפפפ יודע) [שפפפ פפ יודע]. פפ לעקל פפ לפקלקלפה ויכול פפ לפפר לף עפעפי כי פפ לפופם פיפי קפור פיפ לפופם לף פפוקפ פפ כך פפופפ לפפפר

(פיפי

והיינו דמן לקמת מקח אח: וכל דבר המסור ללב. כל מרס
מאחר כו' כדי שלא יהא מקנה מקנה אח' ואח"כ מקנה לב' ללוקח:

תוספות אח' אם תרי מקנים לה אחד אחר ואחר. דכל היכא דאיכא למיחש
דילמא מקנה לאחר קודם לו אחר ואחר. ומיהו אם נתן בן נרים כו' כיון
ש אף ב' יכולין שעשה אחרונה קודם לו לאחרונה: אלא ימחל. לכולהו:
נשתן נשתן אף אם היים נתן לה היים אחר ומחל קודם שנתקיים הראי לאחר
נתן נתן אף אם היים נתן לה היים אחר ומחל קודם שנתקיים הראי לאחר
כדי ב' בשתן לא נשתן אלא לשלול לשליל לאחרונה אלא ימחל לכולהו
כלומר אם מחלה זה שנקבלה ראי לו לזכות בשתן ראשון ואי אחר מחלה
בשתן שתוא נתן: ה' נתנו ה' נשתנו. ואם למחילין מקח בטול. ואומר
בשתן שבא אחרון אי אפשר לו לזכות בשתן ראשון שכבר נשתנו השתנים
שנתנו כבר ואין לו כשתן לקנות שלשל מכ שכבר בה מקח שלין מקחים
כל כך:

מרדשאי אם נתן כו'. קיל כוה דמיא ס"ל למתני כולה גבי
ולמתני בריטתא אם נתן לה ימחל לו זמן שעשוי לזכות מאליהן:
אם סיס בן נרים ואחלה נתנו דבור לו כתן לחלה שיחלה לו זמן
שעשוי שלהמניעים דמ"ה ומן עדיין עוד לפני ולפניו מיהלה מיהלה כמו שמי
בגמ' ה מתל"ה שעשוי הניתנה מכבר לבעלות ואחלה הוא בן נרים לחלה
בא לה בתמיניה כך לחני אבל נתן לה סיס בר ובא לבעלות
שלא ימחול עד שיבא לה סיס בר ובא לה סיס בר ובא לה סיס בר ובא
לה סיס בר וב

משנה דשאל פרוטה ומחי מידעם. דמה מחליפים נמחלה לפי שמרשים
מתחלפים לגרום: מתן שני מיודעין ואין שולח. אין לפקח ואין
שולח לשלום דמה תאמינך נפשך הבא על מנת לים לו לא תלך לשדיך
תלא שכי מיכוחו כל מיודעין שולח מיד ואין תור של ניחנם שולא נחם
כדאיתא נמי עושין שכתן קיץ ממנה כאחב ונפרק נחלת דמיניה עניד
קיי מעלמנדרית תון שני דאין שולח מיד אלא כל ים מכם ניחוין לשלום
שמלנין שני שניהו נרניש דאמרינן נשמרך תין לו תלך לעשיר ויש שמולין
לאחר ייב מדם כתן שנא על מנת לים לו תלך לעשיר ושמעת לשני יפלל נניכם ייב
מדם תיב מלנין נמי נהי דאין לו תלך לעשיר אינם ניהוים יוחר מיב
מדם תלא לאחר ייב מדם לא מיים ולא נדוים ומדיין נלא מוצא ונלא
רעה ויאמר השמח דלא שביב מינים ואיקורסים שמותן מדוין לאחי דמדום
כדאיתא נפרק דייה דניכסים כלם ואם אינם כלים ואיהו מינם דלא שביב
שומני יפלל נשמן כתן קרקפתא דלא מנא תפילין דאמרינן נרייה מיודעין
ונחוכין נה ייב מדם ואחר כך נוטן ונשמתן כשרפה ונעשים לפר אחת
כשום דלניהם של לדיקים ונראה דלא רצם לשנות פרוש שמטיים נשרייפה
דלא ניש שנשיעטו שום פידום ושל דשביב שלנין תפיב דשכח ליה נתנם
שכום תנב שכשם נקם ליש ושכנה פילעדיך לאמעיקם קף עיב דם נשמיה
ושל דלא שביב הבא על מרמיה דאמר נשטיין שמין דלא שביק ליה
שנרשם שניטו דשמשכח פלנחיה ולא שכנל ליה דלא שביב תלא שני דאנדם
עניים ז לנדם אין שולין כדאניל שביב שים ניטו פורם ושעשים מוציא
תלל שבא על הכלדים נשניל עניים ז לנדה טיט נעכם שם לא שים
ניטו עניים חשרם שלפי נשנילה ליד לניהנם תלא שעניים ז נרטמת ט
דאין שנרשם שניטו שעליו מיד תלא שילא שם ייב פרם וכלטו כשלא
שעשה שמוצא דשמוצא מוציאים לכל דבר ואינל לשיב דשעלי שמוצא נזוליים
שלוחם שהיו לדיקים לשלום: עוא ט לאדם שיבא על שפק לשם שים
כר. נקנו שכי שמוי דנא שנע שפק לשם שים הולי ושי נקונפדים שמוש
דכל היוצא לשלוחת ניח דוד כוחב גם לאשתו עיא ושי הקם לניש דאיב
אין זה כל היוצא תלא חוקה יש להם לשים ואין לשם ניים שיהו נקונפדים
לשו דוקא נקנו יגש תלא שלא שחשבן ושוד האריך נקוטיות נשם ניש
וכאב לנשוף פירם ניש דנשלשתא ניש דוד סיו שנשבין לנשלי נלי שוש
שנשי תלא היו עושים הנבר נשנעה כדי שלא יסו קופנים של נשוחים
לשחשם לכך קרי לשו שפק שמת שים ולכל שפירושים קשם לשפי נא על
לשם שים ולשי שוש מיאמלנין שדקאמר דוד שבא על לשם שים מיאשו
נאמר ים לו תלך לעשיר אבל שלנין ושו: ולא עוד שלא נשמיש שעוסקין
נשניים ואחרות. כלומר לא מיניעיל נשמה שבן נשלין שלא שלילו עוסקים
שלשנה שעוזרת ונא אין שניים לשמה שים ים שפרים תרבי נשמה
משוקין נר' שיעור ניש דין:

מדרש דאויל מוסקא סר. פירסו החוסי שמחלים כר' עכ"ל
ולא ניחא לסו כשניים דשלרשעים שהים שם כבר
נשבי שלם לחיל וסולך ומחלנן שכיו דלי"ב לחיבת דמחכיתין דש"נ
לחנות דשבי המלנין שבי שבירו כי' הע"ל כמי הכי דש"ה קרי מלנין
שלא דשבת שדשדשם ליש לכופך דניש קלמד שהדם ומחלקף לנרות
כמו שמחלקף לנרות ע"י שפיטם דם ולבון חיל שהולך ומחלקף
לנרות ודי"ק: באהוני אפין כ'. עדיפא הי"ל למקנו לעזהר שפי'
נשכנה שם רע ודם נשמיש כדומיק דש"ל כמי שנ' ביודין ואין
עולין שכל כקנו דאשיני שחוני שאין שלין רוב עולם כאהרן נו נכל
יום ע"ם וקי"ל: דרש ביה כר'. פירש"י ואין פריו שחלנטת כר' ושוא
דשוק קלת שיחת זה כעכם כ"ב על כוונתו כיון שאין שניהו נכלם
ושלי שיחתו היה כלחה דקקנו שהכנה שם רע דש"ל כשולית ש"ל
קף שם לין שניהו שחניים שיהו שלמים נפ"נ שחלכות שנוזנה לא
כתב שלא שהכנה קחש ע"ם וקיל: **ובצלצלי** שמוהו גר'. פירוש
שכשוניים לפי דרשם ז ע"י לנעי שחשלחי מן שקנק שמתו ושלחשו
על שחשלחי נדבר כניים שהשנים נחלחות נכי מתון ונכרב תוריה
עמשם ואנכי לא ידעתי שיהנ שיהנ עמשם ונשלחי לשתו קודם שכהנ

דשיל קפק ליש לשפרע ואמר שחכמי לעבי ונר' שאמר דרך לשנים שבא
על ליש כי' ועלי שרקו שביעו שכו שם נזה היה עלי ואשבר שאמר
שעוסקין בנעים כר'. ויש להם ליהר נלשונם הרע עלי שהנעים
נחים על לפ"ר כדאמרינן נערכין ואנב דנקט כעיים נקט שני
להלוחם דנכל מקום סוכרו נהדדי כדאמרי' כלך לנל נעיים ושבלות
ואמר לחכי כמה ונר' אמר כן דרך משונה להם ואמר השיבה נשבי
ונר' הנם שהייתי חייב מיחת שבוף דיבבא על ליש מיחתו בחבק הבא
נפשי וכשמתי נלנה ושלוחיהם משלחך ומדינה על ניכבם שבחתיכו
הם על הלובחה עכי (ויחייבב נזה) דשפיר לימא לשמר דבבא על
ליש הום שנ' מיודדין ואין שולין ממנו והבא לנא קאמר דים לו תלך
לעשיב תלא נמיחתו שבחק כדאמרינן פרק כיצד העיבה ב"ד שיש
כפירתו והשחא כמי שפיר קאמר הוא לו לאחם שיבא על שפק ליש
כי' דשיים אחי' נאיש נהרב נב"ד לישו מיא ממלנין דמעשה דוד לחנל ודלי ליש
אם לישו כיודין נב"ד לישו מיא ממלנין דמחוייבו יודדין ואין שולין
והחום' פירשו נע"ש ע"ם:

הדרינן דרש רבא מיד ובלבי שמתו לאחר דוד כר'. ולריך ליאחין מלי הלא
מוד דקאמר והחום' פירשו לא מיבעיא לא מיבעיא ומי ואני שמעתי לומרים
לפי כשמשקים נשניים שאלא מוכח שמוציא שם רע לנקום נעשים ושם
לישם ילפים ולומרים לי דוד הבא על ליש מיחתו נשא ומי. ולחשבר לי
לומר שם מים מדיל מדוד נשמש על שון זה ושילבו ממנו מיבודדין ים
מדם מד שהשפלג ולאחר שהיה לי מכון יכבך ומי ולדיא ולא עוד אלא
שמלנינים שני אלא נם כשמשקים ניעשים הם מכוונים לחלנין שני כפלים
נאחוד שלחרים הנעים לי על שון זה ולומרים הבא על ליש מיחתו נשא.
והחום' שכיחו הכיחו ניישא לחכם נשמש משקים נד' מיכוח כיי ולריך לדקדק
כמי ניישא ז מיהו ולא עוד אלא אפי דקאמר. ולעיב דהיינ לא מיבעיא
שאחיד לומרים לי הבא על ליש מיחתו נשא אלא נם נשניי שעוסקים
נדי מיכוח והם קוכין ואלו שם השמקין הבא על ליש וכיון שהם מוסקין
נדין זה ונקילים נו מה לשם עוד לשאול לומי מיחתו אמה הוא כי הכי
נמי מכוכח ניישא ואין לעזוד עליהם זכות שמא נלו לעזוד דין זה שפני
שליים נקילים נו כיון שהם עוסקין נדיבי מלוה אינה אלו הן הנסקלין
אלו הן הנסקין כי ז שליים נאים אלא להלנין שני ואני שניים הבא
על ליש מיחתו נשא ויש ל אלא לפרש אחר דיש שהוא שופק נם
ושמוך שהכוכה שנשה:

אל "חנינא בריה דרב אידי אמר "לא תינו איש את יצ"ם עם כלה מיעשה
עמיתו עם שאתך בתורה ובמצות אל תוכרו אכור רק לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה:

עמיתו. עם אחי: באונאת אשתו. פאוכלת דנרים לנעלם:
אונאתה קרובה. לבא פרעתם מוכחת מעכר לבא:

מדרש עם שאתך בתורה כר'. נלאה לפרש מדשיכם כאן
נאוכלת דנרים לכתוב עמיתו ונאוכלת ממון כתיב אחיו
דרשו נאוכלת דנרים אלא עמיתו עם שאתך נתורה ומלוה לאכל
לנעל עניים ומה לביישו ולהוט נדנרים לאכל מאחיו דכתיב נב
לוכלת ממון לא לאמנו נעל עניים אלא נכרי כדאמרי' נאחיך לכתיב
נני ריבים:

הדרינן מיד לא תוט שים שם עמיתו וכר'. פוקפת לו דהלל לא תוט
שים שם אחיו כדכתיב נשקים אחר אל תוט אחיו שם אחיו לשם
דשם עם שאתך נתורה ומלוה עמיתו עם שאתך נאוכלת ומלוה אחיו
נאוכלת חבאו לפי שלרשפת עם שאתך נתורה ומלוה אינה נאוכלת אחיך
אלא נכלל עמיתו לפי שניים נאיש מוכח שם לא נאיש קלת מלוה
דשיעו מסוכן נשמש ואין שוחם לאכשים לשם אחר לשולם יהא אדם זהיר
נאוכלת

כיב ישהו לכך שפיי אחין לו תלבים: עם שאתך נתורה ומלוה אל תוכרו. אחי לשאוקי כאי אחיכם אלא דשיכול שפר
שנשי אל תביזו מיב לשלם לשביישו שבושם דאין לשמר דשיכול אין לשביים נושא אין עוכר על לאו דלא שיהו לך ודק דשיבים קף אני שביים כשב
ושנה שנשיים שלא יבוא כיד ולא כדבים לשבושם שכין שכשוב ולא לשוחה עיש: באונאת דשהי. קיי כלשפה לאחרם נם כן שפיי שנשפיי שהיה ושלשפה כלאיים יש ליאמר
שכרי

נתונים לפני השלום עמים יחנן בעמים ושלום ואחרים אמיתי ואחרים
נרגן ויהי יחד נפשה מחיים בסיכה נפשיה. פרוש מיא כיון מדעשתה
עלייה פרוטיות מוחלפה קרוטה ליפרע:

ד"ש אך אלעזר ביום שחרב ביה נגעלו שערי תפלה שנא'
פרוש ג' °גם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי ואעים ששיערי
מעלה נ"ן תפלה נגעלו שערי דמעות לא נגעלו שנאמר °שמעה
תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש ואמר
רב כל הדולך אחר עצת אשתו נופל בניהנם שנאמר
פרוש כה "רק לא היה כאחאב וגו' אל רב פשא לאביי והא אמרי
אינשי אהתך גרגא נחיז ותלחוש לה לא קשיא הא במילי
דעלמא והא במילי דביתא. ליא הא במילי דשמיא הא
במילי דעלמא:

שמעה תפלתי. לין למשה מלמן נקמה מעקים מיפוע
תפלתו לאל. אל מחרם ים למשה מלבון נקמה ומחר צו
לכי טעמ מלין דכיך למשה ולא למחרים אל מחרם אל טעמה
אל תמן מעשים למען נקמה ומשמען למען עמיד כען אל יהן
למשה כרי למען נקמת ויאמר ישקנ לה תמן כי מחשם סוף למען
עמיד: רק לא היה כאחאב. פיסא דקרי אחר הכתוב לאחו
לחגל אתתו: אתתך גרגא. לחמך קטפ כסף עלמך ומעמ דברים:

כדרשיא שתם תפלתי כו'. והוא מצוחר בעבין שלמה לף בחלן
מרינוס והתפלל אליך דיך מלכם כי עם פרוח היה בעל
שמים מקום תפלה לעולם כו' כפי' רש"י גם' ויהי ומכאן מוקום
פסוח נכנל הטער לחר עם דוגמת אלך ע"ו מטעם ושוב אחר
אלהו בפני עבדיו ופני תפלה ורחמים מלוגים לפני מוקום שיתפח
מכנעל הטער היות ומה גליח לפרש דכ"מ שתם בגין' פוח למען
פחיפה ולא למען שתיפח כמו שמוש הנין דגלעם ויתף ויתפוש
ויקפוש כו' רש"י דש"ן וכתח כפי ליכח לפרוטי מכי שלמה גם כי
לחנון ולמוש על לרוחי לין לחי כעבה בפוטים ותעקה בגלגל לף
שתם ופתה הטער פוח תפלתי לחל ומלקלמל לפני פרישה שעיקן
מיניה דכנעל הטער כי תפלה ודי"ק: ואמר אע"פ ששיערי תפלה
נגעלו שערי דמעה. לא בי' ואל דמעתי אל תחרש וגו'. עיין
פרש"י והוא דוחק וכליפ לפשט שמעך לקשפה דקים שלחר ולל
דשמעי אל מחרם כי גר וגו' מכחן משם למש לין לחי כעבה בתפלה
כמו בדמעה גר מלמד הלך גלחן כבליים כמו גרים פיחם בחרן
מלרים גר ועיב כי גר לחכי עמך שמעי אלי מעיף כשלים מעני
ולי לשמר לי לבח בעקל לפני בתפלה ולרוחי מרוצים כי הוטב לני
ככל חטוחי שפש סיו הגילים בשלי בחפלה ולא לן לחי גר בחרן
בשרים לבל הוטב לחי ככל חטוחי שבחה להיות יוסב בשלום בתו לי
לרוחי כמו כלחוחי כש"ם גם' חלק כש"ם ויסב ליפו חלה לשון לשל
שכלחר ויסב יעקב וגו' ויפל יוסף על פני אביו ויסב יוסף בחרן וגו'
ויקרבו ימי ישראל וגו' ויסב ישראל בשרים ויסב יהודה וגו' כשוחר

אמר רב חסדא כל השערים ננעלים חוץ משערי בר מי
אונאה שנא' °הנה ה' נצב על חומת אנך ובידו אנך
אנך אי אלעזר הבל נפרע בידי שליח דוץ מאונאה שנא' ובידו אנך אי אברהו ני אין הפרנוד נגעל בפניהם אונאה וגזל ועבודה זרה. אונאה דכתיב ובידו אנך. גזל דכתיב °חמס ושוד ישמע בה על פני תמיד. ע"ז דכתיב °העם המכעיסים אותי על פני תמיד:

כל השערים. של תפלה נכעלו: חוץ משערי אונאה. פרעון מדעתן על כל עבירות ע"י שליח: ובידו. לף עקרם לפליה: פרנוד. מחלפה פרנין פכיכה לפנה פרוש: אינו ננעל. לפסקיק רלייקן מן פוקוח פלף פוד יפה פוקוח לפנה פרוש: ובידו אנך. פמעם פפוח

מסוף הגיד מלגו (ומשמם) [ומשום] גס: על פני. לפני ולא פחות מיום לבן העליות:

מדרשא הוץ משערי אונאה ס'. לף אם נתמר דלמדין מן סכל לום מוקפ שכל' גו מון לון זה קושר הא דתמר לעיל שערי דעתם לף ככעלו לומרתו ליכם דעתם דמתוך שלדם קונבל על לומרתו יצא לידי דעתם כדלמרינן לעיל יסח זהיר בלומרת לכתו דמתוך שלדמעתם ס' וכדפרינים לקמן גבי מקונבלי מצים לבי לצא מצים דוד ס' מון מבעדי לומרתם כו' וקדושם לשורר דעתם עכ"ל ולילף לם מדכתיב בכם ס' עכב על תורת לכך כו' דרך משל כשבער הגיד בכעל לון דומס מהוך שגיד לתולם לם כי השער מפסיק לבל בלב על השומם דומס לתון ולון השער הבעל מפסיקו מלרלומת מולם וקל: ג' אין השרגיד נגעל בי'. שכת לייני לף בזמן שגיס המקדם קיים שהשער עדיין לף סיס בגעל לף הפיגוד שהוא מחלם ולון בעלמת בגד השמת לבגישות בעלמת סיס בגעל ולמר דמפני שהשם לפי לף היס בגעל ומשום שבי גבי לומרתם לף ילף ליס מבלב על תורם וגו' שהשער עדיין לגיל דשהער ליסו בגעל בשבי לומרתם ודמעת בזמן שב"ס קיים מלף ילף ליס שכת מחיצת לבך שלף סיס הפיגוד בגעל לף בזמן שהמ"ק קיים:

הדרן לף המפרים בגעלו. פי' בכיי כל המפרים של תפלם בגעלו וכוותם שרג אל לרשות שלף נפרם כל שערי החפלים בבין חרס לחבירו כגון גבל וחומלת ממון וביזוק גו בגעלו מון מלומרת דבריס לפי שמבן לגו שבגעלו שפרי כתוב בגבל תחם לשור ישמע בח על פי תורה לכי שחיטו בגעלו לבך פיכם כל שערי תפלם בגעלו ולבך לפרם לפיכם כל שערי תפלם ליחיד ויזה שהוא שפרת בית בדליר שלמאר לעיל לבל שערי לומרתם דבריס שם יתפלל על לומרתו לפני יחיד ויהיו תפילתו כשהוא:. שהם פי בלב על לומרתו לבך. שלפה לפרם כפי דעתם זו שלי דבריהם לומרת לבך שהוא בדעם כמו שהוא לבך כלומר שהוא פחות מכל שהוא בדעם ולבך יהיו תפילתם דבריהם כיון שבעלמו הוא. בדעם על שהוא שהוא ובידו לבך ולחו נפרע עיי שלים:

מז ע"ב **אמר** רב יהודה לעולם יהא אדם זהיר בתפואה בתוך ביתו שאין מריבה בצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה שנא' °השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך. אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כר משלם שערי מכדא נקיש ואתי הינרא בביתא ואמר רב חנינא בר פפא לעולם יהא אדם זהיר בתפואה ביתו שלא נקראו ישראל דלים אלא על עסקי תבואה שנאמר יודהי אם דע ישראל הנר ובתיב °ויחנו עליהם וכתיב °וידל ישראל מאד מפני מדין. (ואיר) [אידך] חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה בצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנא' °ולאברם היטיב בעבורה והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו:

גבולך שלום. לשמע כשמנע מגיס יקניעך מקיים: מכדא. כד

ממסים גו מעשרים: נקיש ואתי תינרא. מסבר מקמקם וגם וחמי מעשני מכד מקמקם כדרך כלי ריקם בכשמע גו קול מגרם כשמקמקין עליו: וידל ישראל. לעיל מיכים כמיב (רמנו) [ויחם] עליהם ויממיתו לם יגול הארון: אוקירו לנשייכו. כבוד כהוסיפס: מחוזא. עיר מהים רבים כך מעכם

מדרשא בתבואה בתוך ביתו ס'. ליל לפרנסה ניהו דלמיל בשבת נמרם שחקור לאדם לילכר מבוחתו כדלמרי' גם' הקפינה מיהם כדי הולמתו לשבת מרי כדבי' רשב"ם שם וקיל: וידל גו'. פירש"י וידל יקרחל לעיל מיכים כי לבל קשה דשחלי קרח כתיב נמי ולא יכלידו מחיה ביקרחל ושם ושור ושמר ולימת דשכום הבי קרחם דלים וכיל דשבשע ליס וידל יקרחל לקרח לדקמים בשמוך קלי שכתוב כי הם ומקריבים יעלו ובו' ושרח נחלק לשמחה שבלה עם מקריבים לשמת החבותה כפרש"י שם ועלם קלי וידל יקרחל והוא מגזחר כי שלר דבריס לוק שכרחים כ"ב לאדם כמו שלחם ושבבותה ולכך לף קלחם דלים שלף שלף על עסקי חסדן שבבותה וקיל: דשריב בעבורה. דלפי פשומו הוא עקרל חסר ושלוש לשר ולשנים שניב פרעם בעבורם כפרש"י בשומם ולכך דשלו שניב מי שכידד שעושה והנכרה שהוא שם"י שניב ל בעבורם וקיל:

הדרן לף נרכם מניים שלחמר ולשנים שניב בעבורם. ושקה לפרש"י זיל שכתב בפי השורם ולשנים שניב פרעם בעבורם של שרם פ"ב מגן לכל הכעים היושנות נשך נמיהם יום פ' נרכתו נשך הנים בשניל שנשים. ויש גו לומרם לשרני רבי מלגו שמם שלמר ולשנים הניב שהוא שקנים הניב לשנים בעבור שהוא ושמם בשלה ונשמך שהם ושהוא שכהונים לשר שנרם נשמה נרכם לשנים בעבור שהוא ונשמך עניים לפרעה על דבר מרי: ושיני דשלר דבעי מוקימו לבשייכו כר. לריך לייבב דקודם שלר שבשניל הנרכה שבשנרכם ניהו לריך להיום אויר בבעור שבתו נשוען שבשנר נשבך ממשם שנרכם ושלילך הוא שלר מוקימו בשייכו ובי שהנרכה נשבה ממשם הבעור וניחור שענין הוא בניין שלין הנרכה שניים בניהו שלא בשניל שבשו לשניך לשבשו לו שבשם לילך שיעשה לו בשניל שבשו ושלשם ומוקימו בשייכו כי היכי דשבשלו לו בשניל שבשים שלא בנים שלא בשנרכם שהניב בשנרכה שלר שלר שלר

עכ נאי מאי עבנאי אית יהודה אמר שמואל שהקימוהו רבני
כנא ז וטמאוהו תנא באותו היום השיב ר' אליעזר
כל תשובות שבעולם ולא קיבלו ממנו אמר להם אם
הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה
אמות ואמרי לה ד' מאות אמרו לו אין מביאין ראיה
מן החרוב הגר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים
יוכיחו חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין
ראיה מאמת המים חזר ואמר אם הלכה כמותי כותלי
בית המדרש יוכיחו הטו כותלי בית המדרש ליפול נער
כרם ר' יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצוחים זה
את זה בהלכה אתם מה טיבכם לא נפלו מפני כבודו של
רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין
ועומדים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים
יוכיחו יצתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה
ג כמותו בכל מקום עמד רבי יהושע על רגליו ואמר °לא
בשמים היא מאי לא בשמים היא אי ירמיה [שכבר
נתנה תורה מהר סיני] אין אנו משגיחין בבת קול שכבר
ס"ת כתבת בהורה ברר סיני °אחרי רבים לדטות אשכחיה
רבי נתן לאליהו אל מאי עביד קביה כהדוא שעתא
א"ל קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו איתו
היום הביאו כל טהרות שטיהר רבי אליעזר ושרפום
ונמנו עליו וברכוהו ואמרו מי ילך ויודיענו אמר להם
רבי עקיבא אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיענו
ונמצא מחייב את כל העולם כולו מה עשה ר"ע לבש
שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו כרחוק ד' אמות
א"ל רבי אליעזר עקיבא מה יום מיוחים אי"ל ר' כמדומה
לי שחבריך בוילין ממך אף הוא קרע בגדיו וחלץ מנעליו
ונשמט וישב ע"ג קרקע זלנו עיניו דמעות לקה העולם
שליש בזיתים ושליש בחטים ושליש בשעורים ויש אף
טו/יא בצק שבידי אשה טמאת תנא °אך נדול היה באותו
ה ום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר' אליעזר נשרף ואף
ריב היה בא בספינה עמד עליו נחשול לטבעו אמר
כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר' אליעזר בן הורקנוס
עמד על רגליו ואמר רבש"ע גלוי וידוע לפניך שלא
לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך
שלא ירבו מחלוקת בישראל נח הים מזעפו. אימא שלום
הביתהו הדיא אהתיה דריב הואי מהדוא מעשה ואילך
לא הות שבקת ליה לר"א למיסל על אפיה הדוא יומא
ריש ירחא הוה ואיתלף לה בין מלא לחסר אי"ד [אתא]
עיא קרי אבבא אפיקה ליה ריפתא אשכחתיה דנסל על
אנפיה א"ל קום קטלת לאחי אדדכי נפק שפורא מבית
ריב דשכיב א"ל מנא ידעת א"ל כך מקובלני מבית אבי
אבא כל השערים ננעלין חוץ משערי אונאה:

רחבו הלילות. הטר סטנור מוכים מלרש נכנסו כדרך כלי חרס
ומחיב טרף. כחוכים ומחן חול בין מולא לחלים: ר'
אליעזר מטהר. סלים כלי חרס חלא נתן כעין כלי נלנים וכלי

לחתם סתן מקנין מחומח: וחבבים מטמאין. רחלי בסר מולים
סתי מחנים סלהם נסמ עבדין כעין קדיחם נרחטה ועד למעלה
ולירף נכנסן כלחר קדיחם ומחלולין חלח סחים מטיטי על המתן
מו על פרף ומדביק חת [מטיטח] סחים קנית על (שוליו) [סלו]
לעכיכה עד מיקלטו ויחזק חת סיתו: עבנאי. כחם דרכו לעשות
כשנולה להכניס זנו חלל פיו: כל טהרות שטיהר ר' אליעזר.
ע"י מעשה סחיטע כשחלה הלכה ז נזכחיד סנסנס טעמא לחיד
תמר זה הזמו ומנו על נגיו טהרום ומיכרם ריח והבישום וכיעום
לפניו: לבש שחורים. מפני לנר ומבל: אף היא קרע בגדיו.
סהמחדם מיב נקריעה: וחלץ מנעליו. סהמחדם חסור נטילה
חסנדל נמיך: ונשמט. מן סכפה: טעפת נתקלקל: אך נדול.
עכס נדולה: ר"נ. כפיח סיס ועל פיו כעפה: שלא ירבו
מחלוקות. כלא יהיה סיחיד לחלוק על סרנים: אימא שלום.
כך כעפה: בין מלא לחסר. קטנים סיהם סיחם החדם חסר וקטנע
ניסם לי ולח ישול ניסם החדם כל פניו וסיס מלא ולח נקבע עד
יום לי ואחד ולח מהדם נו ניסם לי ונפל על פניו: מביות אבי
אבא. מניח דהר מני סחסמיחם קנחם כשיחים סיהם והם מניח דהר:
דיין משארי אותאה. לפי שלמר סלב הוח קרוב לפרידי דמשח:

תוספות זה חסרו על מכתבי. יש הנרסינן מכתבי וכן ניחסלמי וכן
זה נחסו ושמע נפל חסנור סדיס שהיה סחם כן ז לח נעשים סיה
והח דחמרינן סרף קמח דיעבות דחלבה כניס חבוה דיעבח ניך סחי סכם
בנה למנוך על (סחם) דיה דסמיע חסרי רבים לסחוה לכל סחם חרינה
ניס חנה חי לחי דהיה מספקה לן חי חלינן נחר דוקח חבוה ובים
חרי סרינו חוקח ושוה דכתן לח יחסה ניך חלח חבוה כנוחו על ר' חליעזר
דחמר חן המנים יכיהו וסח דחמר סחם ר' יהושע סיה דחמר חין מביחין
נעח קול ולח מחעינן ליה לר' יהושע חלח ניך דסחי חבוה דר' חליעזר
דסכח סחם ניך חדקחמר לח נחנים סיה כנר נחנה לנו חרים ומפיני
חבוה דחנים חבוה חבוה חין מביחין ז

הדושי הכתבין זיל. ובלטינו חי הוח כיעי לחכם ולימים לינר מחלן
חעבלו ולילו חבוחם נעיח היח ולח חפסיבח ולח חסם חבכח
ולקולף נחי נקניחן לם ולין נרך נפלון חבעלו כדבי ניעו טבחל דל
ושוד בנחפח ושם לו על נבי קנקח חבוה כניים הבוה בבעו נחלוח
ולילו חבדם ליבו ניח לבחת ניים חבכחת נחם וקנע עבדיו וכן ניבכח
רבני דל ושם נחי רחים סיח חלח סיח חבדם חחם נלנר חחח ליבו
נרין קריעה וכן חניבו חלח סיו חוניים לנח חלנו לנעזר חרוח כדחמרינן
נפלחי ד' חיבות למם נחחם לנעזר חרוח. נחנו ושד חכבעו למם לח נחחם
לח היח לחו חנחי חסיו חחדן לוחו נדבנים חלח יחחרו חפיחם נרכוסו
ולילו לח ערכוסו חיו חלח יפו חנוק לנח חלנו לנעזר חרוח חו רחים
חחרחים היח חליו היח חבדם חחם חבי לחחרו חבדם חחיח ושוין לו
ולחחרו חחרחים לח חוכח ולח חוכין לח ולחיך לח נחו לחניו. וכיון חבוכחו
חבני חליחנר לח חבדם נלנר היח חלח חבוך לינר ניחך ד' חחם חלו ולינר
רחים חכלן לנעזר חבחוחבה חחם חחנר לינר ניחך ד' חחם חלו ולינר
חחו ולנכר כחו וחיחל לחנר חנעלים חכבול חלח כדבני רניעו חבוחל
זיל חחיב לחחלי לח חבחוה חחל לנעזין דכחיב דחיק חיכו חלח חף חל ר'
חחין לו רחים חחרים חני חיכוך לינר נחנך ד"ל חלו חכל חיקר לנחן
ניחני חיכו חלח לנחן רחוק כדחמרינן חיק דכדים נדיבל חנך חלח יחינבח
כריל דילך חלנחל חנחני והחחוק חוח לנעזר חין יחבעין נחוך ד"ל חלו וכיה
חיין חחנחרים והחוחרים כחו חנרין לנחנח חכחו ננהביב חלח יחל נחכוחו
כחלנל חכחם רחוק כעיין חבניחו נחכי חכחו ח"ב חם לן חכיף לנחחל
חחני חבדם חחחיב לו חחכחם יחן נלנחך חחחחנל לדבני חנילך ויקינחך.
וחחחבני לחח נרכוחו לני חליחנר כבי לח חים חיב חלח ניחני נלנר
חחנדין על כנחל חבא כחו חחלינו נחכיבו בן חחלנחל ום לנעזר חכיין
חלח לחם לחחוך ולחחר חכוך ולחנח חחיים ובוחלי נחיב חחם חחחיבו
חיכחי לבו כחחקכוחחם חחים חחניך נחחטיקם יוחב חלחי ולחיך נרכוחו
ולחחנר

עין יעקב

כיק חני לנבי חחחיל דנר שחנ ניבו: שהקימוהו חנים כחכחל ושחנחו. לחנר דוקח נבבי חכחכח חחחחנ וחל חנרש כל חנחנים ולח חנרו חלנן לח לחכלן ולח חנינן יל
ולחנחר

ולמסקנא מסיק לומדים מפי השמועה ומשה מפיו קיבל ומה שאני לפיכך לא קבעו משנה על הלשון שהרי מיבעי ליה למשנה בשאר הגים ומשה זקן ממילא לפיכך סתמיה עדיף ודלכותו עכ"ל:

בדרש"א הדוב זה יוביה כו'. ירלה בזה כלפי מ"ש בפ"ק דתענית דברי מכמים כדבטותם וכשמורות נעותים בעלי לקוטות כלו' אם בעיעה ז' פרה ורבה לף ד"ח פרה ורבה בעלי לקוטות כלו ח"ח מדבען ושקקים בהורה כלבי מעטרין והלבו מעטרין ממה יאמר היתך לכי לומד תורה משכבית מ"ל כולם כחד מדועה אחד כו' לומדן מפי לומדן כל המעשים כו' לף אחה עשה אחך כאחרכסה בשמוע וקבה לך לב מבין כו' השולה מדברים אלו דברי המעטרין והמעטרין כולם דברי אלהים חיים הם ולריכה לד בעמל ולד לעשר אלא שאמורי בחכם לשמע להבריע ע"פ הדוב דכחיב אחרי רבים להטות ועכ"פ קים קבה לך לב מבין לשמוע כו' אלין לאדם להבריע בלי נעיים והכרעה אלא לך יהקוב אדבר בדעתו לפי הבנתו ומכלו אלם פיהם לאחר מן אלדים ועכ"ל ל"ל לף אחחם הרבים להבריע אבה אמרו בחרי רבי אלעזר אמר רבי אלעזר בכל מקום שבחורה אומר אלהים אלא בדיינים שנאמר אלהים נצב בעדת אל כלומר בבית דין של מעלה ובבית דין של מטה מנין אף בשלשה ת"ל ובקרב אלהים ישפוט ואומר עד האלהים יבא דבר שניהם אלהים זה בעל אוב וידעוני שנאמר ואת האלהים והמתים דרש ואומר ואת אלהי נכר לא תזכירו לא יהא נשמע מפיך ואומר ואלהי מסכה לא תעשה לך אלהי זהב ואלהי כסף לא תעשו לכם אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם אלהים לא תקלל ואומר אלהים לא תגדף ואומר אלהים לא תשא את שם ה' אלהיך לשון הרע אלהים לא תשא לשון הרע ואומר אלהים לא תסור לשון הרע ואומר אלהים לא תשא שמע שוא ואומר אלהים לא תשא שמע שוא ואומר אלהים לא תשא שמע שוא

לתנחלם יפות והם מפקפקים מצמוטו לה בידה: לפי שאינו אלא כנוסב את הנין. בגמרא אין מפיבושת, ומפי מנחי: לא את האדם. עבד. כנעני שנשתעבד לעובד:

אמר רבונה כתוב תורה מן המנחים מתרגמים בפשוטלא מתרגמים לבנרשים ואת בשוטלא מתרגמים

ע"ש **הדוא** עברא אבא דאול צבעיה לרישיה ולדקניה אתא לקמיה דרבא אל יבן אל יהיו עניים בני כיתך אתא לקמיה דיב פפא בר שמואל אניה יוכא חד אל אשקיין ביא אל תוריה לרישיה ולדקניה אמר ליה חד חד דאנא קשיש מאבוך קא אנשישה צריק מצרה נחלין ונח:

ס"ת **צבעיה** מהיש זקנו לבן ופניו שחר (וזוללה) [וזללה] כבחור: **ובגן.** קנס לחתי לעבד הכנעני בת שמואל אניה יוכא חד מהנוכל נחלין מיוכל וכוכבוכר: **ודהיו עניים.** מבשם כתל. מוב לי לסרכן מהיו עניי: **ומחכוכר.** לשון מכירה: **דקניה.** זקנו: **צדיק מצרה נחלין** גם נתח:

אידו נשף פרק חמישי

כ **לא** תנצובו דכתב רחמנא למה לי לכדתניא לא תנצובו על מת למיתן לו תנובו עיט לשלם תשלומי כסף כאל"ף רב יוסף ליב אשי לאו דוכתי' רחמנא במשכלת למה לי אל למימן משכלתיה בכלא ואי נזל מיניה הוא לעבוד עליו מעשית עשיה. תד"א לא תעשו על כמשפט [כמד"א כמשקל ובמשורה] (במשפט כמשמעו) בכמדה זה מדידת קרקע שלא יתיר לאחד ביתות החמה ולאחד ביתות הנשמים במשקל שלא ימסך משקלותיו בכלא ובמשורה שלא יתיתיר והיא דברים קז נקה כשורה שהיא אחד בשלשים ושישה (שלשה) בלוג דכמדה עליו תניה קז לחין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית הלוג. אשר רבא למה לי לכדתני רחמנא יציאת מצרים ברבים יציאת מצרים נבי יציאת: יציאת מצרים במשקלות. אמר רבי אבא אי הוה שאלינתאי בעיניים בן מפר שלא לטפח שאינה שלא בכור אני הוא שעיתד ליעקר כמו שהורה מעיתו נכרי ומלה אותן לישראל בחיים ומכר שומן משקלותיו במלח ומכי שתולה קלא אולן בגברי ואמר תכלת לא תנצובו דכתב רחמנא למה לי: לקט מצרים ושכחה מפאת עתן. לה תנצוב העמרה שכחתו לה קנאניים לה

תוספות שמלה קלא אולן כה. ומפרש דשבור על מנת לקנות פיא מלקט בשדה פיא מלקטין קמח לעבוד עליו משמע מגילה:

מהרש"א מדידת קרקע פי. למאחרים מקח ומחכר בשדה פלוני לא מלקטין דסיון גזל בעלמא. וכן במשקל שלא ימסוך פי. כמו כמשורה גמל. וכן במשקל שלא יתיתיר כו'. ומהש"ס משמע נמי דוקא: לאי דמכר רחמנא יציאת מצרים ברבות. לפי שלכל שם מרעים משיחתן נשנל ערב לאי בבי אני הוא שהבטיח בו בן שפה של בבור אני הוא. לפי שהן שמנדד בימיהן שמלמוד שהם בני בנוי יכולין לדרוש בפיהם כדי לנעות לב הבריות ומעמיקה ערב שכם הקנים בכרתים אחר שנתלו עבדיה מוקים כו' שהיו נתין נתנים בכפן בני שפה אחת ונהיה כמוך כו' שנים ומעכך מניחים ומתעוררים בהמותם כן הן שמוצא נתנים בכפן מבדרים לו נעול הקניים ומנעל הקניים ומנעל מנעלין ומנעלין ומנעל ומעמיד מנים לקנן לבני רגים בכף ומתחמשין ומלמדין קנים ומחמשין

ולמדה קנים מן הקנים שהיו מחמשין בהן:

רבינא איקלע לכורא דפרת אל רבי חנינא מסורא דפרת לרבינאציאל דכתב רחמנא נבי שרעים למה לי אל אמר הקב"ה אני הוא שהבטחתי בן בשה של בבור לעשה שאינה אלו בכור אני עקיד ליעקר ממני שמעתי קבדי דנים מתמים בקיבי דנים ומכרן לישראל אל אנא במעלה קא אקשיא לי מאי שנא [דכא] המעלה דכתב רחמנא אל לכדתנא דבי ישמעאל

תתנא

לא תנצובו לה לי. לקט מצרים ושכחה מפאת עתן. לה תנצוב העמרה שכחתו לה קנאניים לה

דתנא דבי ר' ישמעאל אמר הקב"ה אלמלא (לא) העליתי
את ישראל ממצרים אלא בשביל דבר זה שאינן מטמאין
בשרצים דיי אין לו ומי נפיש אנרייהו טפי מרבית ומציצית
ומשקלות אין אניג דלא נפיש אנרייהו טפי מאימי
לטיבלינהו:

מורא דמרת. קורא סומכנא על נכר פרת ותן זו קורא קמס:

גבי שרצים. גרסי ניסי הכמיני כי לכי כי סמעלא לחכם
מלתן מלריס: אלא בשביל דבר זה. בחופים לקדים מהן מעולי
וכמים ותיק מחקים נמקלים הלנו להכי כתיב לסן מילי ממעלא
נהלמא סיא חלנם:

שם [פיסקא] איזהו תרבית המרבה בפירות וכו' [אמר
כל הני דאמרינן עד השתא לאו רבית הוא
איר אבוה עד כאן של תורה מבאן ואילך של דבריהם]
וכן אמר רבא עד כאן של תורה מבאן ואילך של דבריהם

שם עד כאן יכין רשע וצדיק ילבש עד באן ותו לא אלא
אפילו עד כאן יכין רשע וצדיק ילבש:

של תורה. דיך סלמה: עד כאן יכין רשע וצריק ילבש.
סמם מם וכיכ לנכיו מעות על רגים מן מיבים לסמוך ועיין מלמר
יכן ונר סכי מכיל נס נמסקנא: עד באן ותו לא. נמניס כיס
דינים דיכנן מן סנן מיב נסמוך: אפילו עד כאן. דינים
לסריים הוא: יכין. סמא סמות רמע ומעם ונע יסכם והנן נמעל
לריך לים מיב להמוך:

תוספות יכין רמע ונדיק ילבש. מפי למיר לסום יוכם נמו כרכות
נוקם ולילך מיטי רסות ומפי הגיס קרקעות ומלוס עיס נוכס
מן היוסנין מפילו סכי ילבש לריך כרמלינן נדיס הגרול נסרש ומי מסיך
לדידים מסכר כשמעמ לדיכול לנכיס לא מסכר כרמלינן:

שנ"ב כתיב בא מיה קיקן כיו לנסר מלן מים ושם עם כל המלם מילים עשרי
קמו מסר יכין ולילך ילבש שכמה רשעים יש מלנים להשמיר שנמשך ונגיל
לנכיס לנכיהם מניקים נכוכים כו כלמומ ומיכ יסמרו המוכלים כלמים מסרי הכן
שליכי נכיהם ומלן ישבו על גיל של מלה ברגיס כיון מלן כנו מיב להמוך כלים
לנכיס כנמרם מילו נמעמו לנישם כיון ולא לסמכן ומכל לסריי מנכם כו כיישר
נמלם מסכון מרשם לנכו הכריך ולילכו יכין רשע ילבש ניין כשם מלן שם לקנים זה
מלם יכין ומריך ילבש לסריי מלמה מכי:

יב ב"ב תניא שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהם
קיתון של מים אם שותים שניהם מתים ואם
שותה אי מהם מגיע לישוב הדש בן פטירא מטב שישתו
שניהם וימותו ואל יראה אחד במיתת חבירו עד שבא
שם ריע וילמד "חי אחיך עמך חייך קוד מין לחי חבירך:
אם ישתו שניהם ימותו. נגמל מלן מפיקין לבניסס: ואם
ישתה האחד מגיע לישוב ושלח מים: עמר. חייך קודמין:

תקוף

עין יעקב

נקוה כלן ומכיכים כי כי שנם מסקנא לך לנסכר כי שכר לנם לחים שנלה ליכ כיון מכר שלולי לחוק מלרן מלרים מכיכים ורגמא מסיכנים שכבריס על כן לא מקנה שהם שנך
שרנים היא מפיס ילוך לשכר הכשם רבלנה נשרל מסכנל: אלמי הקביה מלמלא לא שנלני לם ישרל מפלריס ולא בכבל ישר זה שלין מפלמלן בפרלים ית לשכר לשכר
קפשם שפם ושלי שלמה פלריס בשר כי נשמר ישרל לפיהם יש לנשם שלא שכני שהם מפלמלנים ומכריסים מלמעלה מכיכים קיל לקריל מפנלה מפכם מלרן מלריס לפיהם לכם
לנלנים ולנביל לפנכם מכל מפנים לפיהם ליל נשם שלי כן לם ליכם מפפלין עלמן כפרלים כי לפיהם מיכר ומכילם בין ישרל לעשים וכיכשיב נפי שלים
שנכם כי שלני כי לנר כי הנינ המקנשנם ומיכם קדשים כי יקדש לני ומכורם כשם שלני קדם כן שכי לפנם קדשים כיל ולשכר לפיהם לעשיר יהי שקלים ושפנים מפיהם
שה שלי שכילה כין שנשים ושרים שלים כי לה יהי כולם שפם לשר ומי לשר ושה לפיהם קדשים כיל ולשכר לפיהם לעשיר יהי שקלים ושפנים מפיהם
מפנים ילנקש כי שלייני לף קנים ניל לנשיר לבל לשר הקביה כל מי שלה לכל נשר שלר ושקלים ולפיהם כיכרל כיכרל ולו לפיהם שפם
לשל שלייכים נעולם הזה ושקן קדשים לעשיר ולשנה משלם ולינו פיכנל כלשיעל כשקן ביכ ניל ניכ שפשם ושלני כיכרל ולו לפיהם שפם
ישקנן שפם שנשלם הקביה שנהל שלך שלני שולנים ומי הלם לעולני שלנים לשלם שכר פיכיל כשלייכ מיכנים שפם ביכ ולשלני שנלה ושפלם לשם כל שניס שפשם לפי
מי שלה לכל שקנים ולפיהם לפי שלני קדם נם שפם שהי שנשל שניס ולא יעלו שניס שלייכ מי שנלה שכר כשר כל שנלה כשר כל שכיר: אם שלשים
שניכם. ולניל קלם שקם יש כשפיים שניכם לשי שפם לכך לשלר שנשל שיכשו שניכם: ולך לשיך שפך שיל קודמין לפני שניך. פרלים כשב שיל לעיב ישלי קלך ליכ
לניכ ניל לניכם קלני שיכלה ושקנה שלי שלרך לי לי לשיים כשלשו ויל כשיכלה ביישלני: ישמיים לין לי שלה כי שלר לי שפר לי שלה כי שלר לי שפך לי שלה כי שלר
שלך שם שיכו שנשנה זו שיש שלים שלה שניב שלך לשפר לעניר שניל ושלן שלרין ישי של שפך שכל לשלרין שם לי שלה כי שלר לי שלה כי שלר
שיכ שלשך. שלים ושלי יכל ישפם נשיים שניכים שלי שפני שלשיים שיכלה שיל שנשנו שיכו שלשים שיכלה שלי שלה כי שלר לי שפך לי שלה כי שלר

אהרשיא חייך קודמין כי. דומם שפך שמעם שיכם שם שכל
לך ומלם לפי ילדים דבי עקיבא דלם שיש הקיפן
כל שיש כל שכיכם ישורם לעיק לנן פניכל דשכיכם יעומד ושל
ילשם כי ומפשר דשיש נעשה כלמרים דשלי מזיש ילדשה ילך
סשק עפי מדשה דשניך ושיל:

שם **אמר** רב כהנא הוה יתיבנא בשילהי פרקי דרב ושמעית
דקאמר קרי קרי ולא ידענא מאי קאמר בתר דקם
רב אמרי להו מאי קרי קרי דקאמר רב אמרי לי הכי
קאמר רב האי מאן דיהיב זוזי לגינאה אקרי וקא אזלי
עשרה קרי בני זרתא בזוזא ואיל יהיבנא לך בני גרמידא
איתנהו שרי ליתנהו אשור פשיטא מרו דתימא כיון
דמטילא קא רבו שפיר דמי קמיל:

בשלהי פרקין. כסמיים לרחם נחתי ולא שמעתי מחלת דבריו:

שמעתי דקאמר קרי קרי. שמעם: דומם ומחכיל לטעין
מוכד: יהיבנא לך. לאחר זמן: בני גרמידא. שמם שמם:
איתנהו. שם יש לו בנים נחלות בכי שמם: ליתנהו. ושעין
קשנים שמול:

אחיב שמעם מקושיא כשנוף יעשו מפירושם שהיו פרושים לו שכוראים פירוש
סיו שלשרים כשם שהם חיים כשרשיהם לשכל לא שמעין כי יעשר שם סרין
גרידא כלי מקושא ומשמעות ערבי שלשים כלשונם ומפירושם כרשם ובמרום משבין סרין שסר
חלים לרחום וסן משהא שהם שכתב רבי אל כשיכם שהם של מכתם כל שבני מקום
וכי אל שהי שבי כיעת בים שמרים ומשני לגבי ומכשי הרשים סיו פרושים לשם שלשים שיהם
שמביקים כשלמים כל יעשו שהל ושיעין הרשים סיו פרושים לשם שלשים לישור ומיכר
כי שמכל שסיו הרשים ומעון כרשם פרושים לשם וכי אל שיא סרין שלשה ומשלכם סיו
ומרשים הרשים שלרים כלילו שפשר שכל מיקים ומיל שלא משהא ומשהו רב שהשה לין לעשר
שלה שיש שהם ומכי כו כי שם דין זה של לנעין שלי שלך ומיכ לא. שמעם כיש ומכי שלה
שמרשים ומרשי לגשר שהם שם שם לשהשלך לן שלשלם כי שלה כי שלר לי שפך לי שלה כי שלר
שנה לפיו ומיכן ומרשים רין זה לשהכר שלשילו כרבר שום שפם ומל כלינין קשנים
שלו נחלים יש לרקוק לשלך שלשה ומשן כו שלה יעשם שם שכר כשלני מיקים ומה שכיו ולא שפר
שרנים ומל שכרו שלשנו רש שהיל לעשם שם שפר כשלני מיקים לשיעשו ומקם
כשלך שרים שלשנו רש שנגים כל שלי ושפר שקשים שם:

רב יוסף בר חמא תקף עברי דאנשי דמסיק בהו זוזי שם ע"ב
ועביד בהו עבידתא אל (רבה) [רבא] בריה מאי
טעמא עביד מר דבי אל אנא כרב נחמן סבירא לי דאמר
רב עבדא נהום כריסה לא שוי אל איסור דאמר רב
כנן דארו עבריה דמיקיד בי כובי עברי אחריני מי
אמר אל אנא כי הא דרב דניאל בר [רב] קטינא אמר
רב סבירא לי דאמר התוקף עברן של חבירו ועושה
בו מלאכה פטור "דניחא ליה דלא נפתרי עבריה אל ע"ב שם
הים היכא דלא מסיק ביה זוזי מר בין דמסיק בהו זוזי
מיחזי כרבית:

Digitized by Google

תקף עבדי דאינשי דמסיק בהדי זוזי. מחזק נעבדים מל נעלי
מטה מלו וכסם לעמוס מלאכתו: נהדום בריסיה. לחם
מלכלו וסריכי אז ניזס מלאכתו: דאיזו עבדיה. כך שמו:
דסדקר בי כובי. ליקן סים ושוקר נחכים לעמוס יק: דלא
נסתרי עבדיה. מלה יהיל לסיום נמל ויתעלל נסקרי סהיו
מעשים כדיך שמתעללים נחכמים סין ומניך כלומר יחפעל מר
ויאמר מחמל שמהיו מתעלמה לחפקיע לחזיזם שמוכם ונגדם
קף שמחוף עם שמוסם וכן בלשון נשמה מקסרי מקסיך
לשמעי ומקחקי:

אחרב ויך שמכר בקעני לף שנכנם נחנוק מיד נחכר מלב רש לשחיני כי שם קשה
ומשלו ושת הדם בו בשרך מד מיקום כיכל שהוקן לעשר בשל כל שם ביהכל
ושם מישעם מלה יפה בו קיקן ביהכל. ומיל שם שיל שלה שיה שם לשם שלשלו ויק
ביהכל לשיר שנם שלקן שלשו ושוה לו שישעה בו שמר שביישעה בשל. יהו שלשר כי
יסכרי לשיהל כי שם שהיו שמשם בקן לי ושנים שם כל שמר שרכר ושו. שם שמיו לי
לשנים שנכנם שושנים ושושים שלשר לף שנשמוה לשלחים שהו ושנכרשקן שנשנדים
שלשו שלשהר. ושניר ושנרים שנזכיר שם שיהיכם שלשנים לי ושנכרשם שם כי
שלשיהם. ושקך ושה לשמך שם שיהיך לה לשקנל שנשנהר לשהרים שמשם כיפל לי שלה
שנשר שנרים שלה שהיהרים שם כי שלשיהם. ף שהיכיהם לשהו שלה שהר שלשם שנשל
כשום שרשים לף שר שיהלו שלשם לשר שום כשל כי שם ושקך שת לשמך שום שיהיך
שם שלכלשם לשיהם שר שישיל לשם כשני שהם ושקשהר שמלה שקיקך:

כג מרבה הוו בעשך ותרבית לחוון דלים יקבענו מאי
לחוון דלים אמר רב כגון שבור מלבא:

שבור מלבא מלך פרס היה וטיפל ומון מיקמיל ומוק בהם
דלים בכרים שהם דלים מן שמלום:

מתרשיא בגון שבור מלבא כו'. נקי שמלי פרסיי למון דני
פרסות כי סטלין שמש ומוכן בו נשרים כי הסו
מכינה דנים כך דהם רבי הנחומא עכיל ולפיי לכך נקט הכא
שבור מלבא שהוא מלך פרס ולמיק בשלבי פרס נשפיק דעיז
פרנה נשרים בשרנו כי עיקם וקיל:

כד תני רב יוסף "אם בסף תלוה את עמי גר עמי ובכרי
עמי קודם עני ועשיר עני קודם עניך ועניי עירך
עניך קודמין עניי עירך ועניי עיר אחרת עניי עירך
קודמין [אמר מר עמי ובכרי עמי קודם משיטא אריי
אמר לי הונא לא נצרכה דאמרי לבכרי ברבית ולישראל
בחנם]. תניא איר יוסי בא וראה כמה סטיות עיניהם
של מלוי ברבית אדם קורא לחבירו רשע יורד עמו עד
לחייו והם מביאים עדים ולבלר וקולמוס ודיו וכותבין
וחותמין פלוי זה כשר באלפי ישראל תניא ריש בן אלעזר
אומר כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא ברבית
עליו הכתוב אומר "כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי
לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם הא למדת שכל
המלוה ברבית נכסיו מתמוטטין והא קא חזון דלא

מזוזי ברבית וקא מתמוטטין. אמר רבי אלעזר הללו
מתמוטטין ועולים והללו מתמוטטין ואינם עולים. "למה תביט בוגדים תחריש כבלע רשע צדיק ממנו איד הונא צדיק ממנו בולע צדיק נמור אינו בולע:

עמי ובכרי. נתן לנוח עמי קדם: עניך ועניי עירך. מניים
סכם קרוניך ומעשמתן: עניך קודמין. דכתיב עבך הקחניס
לך: עניי עירך קודמין. לעניי עיר אחרת דסכך הי שמך עמי:
יורד עמו עד להיין. רניל לסמקומם שמו כתיב הכמו וכתיב נא
לפורנו. ותני מעשה רמלי ניירד להיך לחשסה של חביו ולעמש
מזומנין של חביו וקשה עניני ביתיהו חכמים לשראל להקם ולגמול
רעה ושוב לחמריכן נכריות עד ייב שהם מתגלגל חדם עם נפ
עכמן ולילך יורד עמו לחיין ועלי יורד לחך לחומה ליכה הם ליקרו
ולבטו להוים קחמר. ונחמיך כחוב נחמעות הנלוים נהם רב
לדון נחן. יורד עמו עד לחיין. רשלי לנמוך עלים הנוחה ושהם
נדול עכן ט זה. ע"כ: פלוגי בפר. שהלום לישראל נרבית:
מתמוטטין. חזק הכי עשם הלם לה יהוו הלו הם כהן נכהך יהוו.
הללו מתמוטטין ועולין והללו כו'. ובכי מעמע קרל כל שעם
הלם לה יהוו לשלום כלשר וחם יהוו לן מהמו מוהם מלם לחכל
כהכן נכהך יהוו לשלום: צדיק נמור אינו בולע. וחם על מי
ממשמע שלא הלה כבלע לשלום:

תוספות הם מיין דלא עברי כו'. ולית ולמה שהם שחר בניהם הכחוניס
נלוהו שקוק ושוכר של נקי כו'. ייל דעיך דמיין לדיקים
נמוניס כגי מתמוטטין לית לייע עיך דדיקים נשוף שהם עשם שלא
עשם שהם שכל שלא לה יהוו:

מתרשיא כמה ממיות כרי כל מי שיש לו מעית כו'. יש
לדקדק מלי כשר בחלטי יפרשל לחכה נחחם על הרניס
ושיך שלי לשמעינן הכניח כל מי שיש כו וכי קרל לחמה לחשעי
וכללה לשר דקלי לדלעיל דקלמר שמי ובכרי שמי קדם בחכם
וקלמר רבי יוסי על החלה משיטין נבכרי שהוא שקמה שיכי שמלה
לשר שהם של בכרי ולית שלה להלהן חכם שלה עשה שהם שהם
עלמן עניים הכובר בחלטי יפרשל הם שדקדק לשר יפרשל שהם
שני שם קדם ושה כשר בזה ושהם שלשו בכרי ושהניח גם לשר
נשכין זה ידקדק נקרל שלשר שהם שלה נשלהם שם ושל חשהם
ולשר דשלהשי קרל שני שים ט משהם ושים ט לחשבר לשלחהן
לבכרי נרניים ושלה לחון ליפרשל שלה נרניים עלי שכחוב לשר
כספו לא כהן בנשך ושיים שהים חשבר ט ליהן בנשך לבכרי ותהן
ליפרשל בחכם הל לנדה שכל שלהם לבכרי נרניים ולל רלה לשלחן
לישראל בחכם כבכרי שהשמעין וכבי שהכח שהניע לבכרי נרניים דקף ביה דשכי
דשלי נשלי קרל כשר שהשמעין. שם רלה קלמר ק ביה של שהר דשלך לית יכל בבכרי עשה שלה שהיה ושלי שהכח שהשמעין שלה שהם שלה נרניים שהשמעין. שם רלה קלמר ק ביה של שהר דשלך לית יכל בבכרי עשה שלה שהיה ושלי שהכח שהשמעין שלה שהם שלה נרניים שהשמעין.

לתירי בבסיג לין אי קאמר מיהת מי שמקק סתעניס בסתס לשתל ריגים מעברים ודיק:

הדרך סביא ריש גן מלגזר מיהר כל מי שיש לו שעות וכו'. ומקשה לשמה מהכא לשמר שם לשמש דשמ ושתיית דקתני שמשמע בשמו לא שתו שם נתן יתום. ושמר ריש לתמר סתלוס שלא נרגיש שיו משתעבד ומשתעבד ושלא לקבוי מקבי וכל קף מיהת דלא מרשי ומשתעבד ומיכ מש מנין לקבוי אחת עם שיש שם לשמש ושמש יש דשם לשמש שם דברי שבריסף ומיישם ומיכ מקבי ניח. ונרמה לזכר דשקיל מיכם לשתר דהרי תרתי לשיתחל משיו מלוה נרגיש ושיו לוקח שומר לא ישש שם מיכם מלא מלוה מכרי ישש ושהכי ניחה דקתני דלא מרשי נרגיש ומשתעבד משום דלים ניכר מרשי לשיטחל דהיינו כשי שומר לא נקח שלא כין דשתר ריש כל שי שיו משתעבד מלוה נרגיש עלין שכחות שומר לשמר לא נתן שנשך לא ישש משתעבד ושהשתל לשמש שיהיו ניידו שתר שלא מעיכום לא ישש דשליך כרי לשיש שלא שלוה שלוה נרגיש עדיין שלוה שומר שמש לקח שומר ישש ושקשתר כי שלשתר כשי ושלוה שכחה משתעבד ישש שלוה נרגיש שם לשמש שלוה נרגיש שלוה שלוה לשיש שלוה נרגיש לשיש שם לשמש לקח שומר לשיש שלוה נרגיש שלוה לשיש שלוה נרגיש שלוה לשיש שלוה נרגיש שלוה

מפסידין. כדתניא נפרקין מתמנין לשלש: משה חכם. ליפמ
משלית נקט: לא תהיה לו בנושה. לפ מרחם נעניו
כמשה כי מילתא וינים: לראשינו. לי משם כדתמרנן כרבים
מרי לפ נחים נחם ונחים: עובר משום לפני עור. בעיטה על
רחמו של טה לכשול: קללת. כשמונש חם מפר הבל מקללין לחומו
ולחמרים מהות דומר על לדיק עחק: ומשתלי. שכח הלומתי
ומגרים קללה לעלמי: צועקים. נפ"ד של משה: ואינן נענין. מהרי
שם נחמו לעלמן: קונה אדון לעצמו. מפרש לקמן: תולה
מעותיו בנכרי. לשר משום שלחי מסחום נתן של פלטי ככרי שם
שלא להפציע לח עלמו ופעמים שהנכרי שחפע ומשחיד עדים ומוענו
נדיניס:

מהרש"א מפסידין כו'. לשר כי טעות הוא נעיני מלי נדנים
והוא שפס מוכנין כי המקבל מהם הפ הוא מרדים
נמשפטיו ודיום הוא מקבל ממנו ולא נדנים ולימ כן כי יזהר שמדיחי
לפעשים שם מפסידין לפמנים ועוד לף בשמר עיקרא כיון שלימו
מתן לו שכר מרחת היו מפסיד שכוחה נחכם ולימ נדנים מטל ממנו
ולא רוחת. ושמר ולא עוד אלא שמשימין מריעה חבם כו'.
לפי שפשלר בעלי עבידה לין מכחים על עבידתו חבל זה מחבלל על
עלמו כי עפס חבם ושומרו חמם ליטול נדנים וחם בחלי טעל הוא
ריחה ולימ היה מפס יודע כן לא היה כוחם דנדיו שלא ליטול
נדנים ומלי הוה מפס חבם הוא מכחים נבגוחתו בחשר בחלי שלא
חבם ולא נבלל שפרי לא ידע וכו': לדיין. פי חם היה נעל מלחכה
קונע לו חטה נלדו כמים פי לא יחשוב בר מנוחה דשוקי ריחים
קופפקה למיחתי וכי קרי ליה רבע נלא דימ מפקיק דינה דשוקי
עניה ריחים לכחלים מניל הטיוך נעדך מי ג"ש: באילו דנו
בשני דינין. מנומר כי נעצמו לפניו נכלם ומחנייס ממנו הטם
ולימל קומקה ולהי מיזוח וכפ כי דיכן של הולדות הפם והמים
שפומק מהולדות הפם והחידה מהולדות עיס וקיל: דיבריות על
צדיק עתק. פלין להולימ חרפ מחזקתו עיב דנוחי של זה כיון
פפיל כונע נדבר שכל חדפ נחזקת לדיק וכפר הוא וקיל: קונה
אדון לעצמי כו'. ולא נעי לימר קונה חדון לעלמו פיס קופס
עבד עברי כדחמרינן פיק דקידופין הלא הרי חומיל דהכך פלין
לפפ הפלה כלל מפלימ נקונה עיב עיס לו מיפה פפלה נעבדותו
גם לא פיך לומר טעק ולימ כעפה והדיק: בהאי מתא כו'.
לא ידעתי לפלן לאלי קרי ליה קונה חדון לעלמו ריפ לפרש דקלי
מפשקין ולימן כעין דאמר דעמקוס מאר יהא כעכם כדאמרינן
פיק דריפ פיהי עקוס עקפא נזר דיפ של חדפ פפלוך לך לך
מאלוך וקיל.

האומנין פרק ששי

יז עה [משנה] השוכר את החמור להוליכה בדר והוליכה
בבקעה וכו' ומתה חייב ואמרי בנמ' הא מני
רבי מאיר הוא דאמר כל המעביר על דעת של בעל
סם עיב הבית *נקרא נזלן ואמרי בנמ' הי ר"מ וכו' אלא הא ר'
מאיר דתניא] ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ הגותן
דינר לעני ליקח לו חלוק לא יקח בו טלית טלית לא
יקח בו חלוק מפני שמעביר על דעתו של בעה"ב ודלמא
שאני התם דאתי למחשדיה דאמרי אינשי אמר סלניא
זבנינא ליה לבושא לפלוני עניא ולא זבן ליה אין זבנינא
ליה נלימא ולא זבן ליה אם כן ליתני מפני החשד מאי
מפני שמעביר על דעתו של בעה"ב שים משום דשני
היא וכל המעביר על דעת בעה"ב נקרא נזלן:

[ראתי למחשדיה. לעמ"ש נסדר ולים מקיים עפמש עלו מממר
ליקח מנים לפלוני עני ולא קנם ט]:

[פיסקא] השוכר את החמור והבריקה או שנעשית שם
אנגריא אומר לו וכו'. מאי והבריקה הבא
תרגימו נדוריתא רבא אמר אבזקת הדוא דאיל אבזקת
במלתא דמלבא איל במאי בטלי בסף או בטלי דהב
איד בטלי בסף אמר וקטלוהו איד בטלי דהב אמר
ושבקוהו:

נהוריתא. מולייש נלעיז היולת נמחר סעין: אבזקת. סחולעים
סחלישו הגליס: אבזקת במלתא דמלבא. ולימי עם
סחוכל פיחלים של מולך המולך: בטלי בסף. כלי פמתן: בטלי
דהב. כלי למר לנוטים מדום: וקטלוהו. סלין עם מוכל כלי פמתן.

תוספות [נמילחא]. לים הנרבי נשלחא פי היינו פרדות כמו מולחות
של בים רבי: בטלי דהב מו נמלי כסף. כלומר פרדות לחומות
לו לנטות ולין נרחה לרבי הנלטן חחמי לא קרי חלא כדנייחא:

יח עש רבי הישוכר את החמור לרכוב עליה איש לא תרכוב
עליה אשה אשה רוכב עליה איש ואשה בין גדולה
ע"ש ובין קטנה אפי' מעוברת ואפילו מניקה השתא מניקה
אמרת מעוברת מבעיא. אמר רב פפא מעוברת והיא
מניקה קאמר אמר אביי ש"מ בניתא אברסה תקלא
למאי ניס למקח וממכר:

ואשה בין גדולה בין קטנה. פפק לרפב עליה חפה מרכיב
עליה כל חפה פילפ בין פסיל נחלש בין פסיל קפפה:
השתא מניקה. פסיל כי נופים וסולר כנד לחורת חרכב עפ
וולדה: מעוברת. דפר נופה היל מינעיל: שים. מדקחמי לפי
מעשרים דפפוע פהמשנרי כנדם נן פריקים: האי בניתא. רב
הנעכר נעוב נמסקל: אבריסה תקלא. לפי כריפה כונדם חפ
כריפה נדול ומסקלים יוחר: למקח וממכר. פפ לילים רב מכריפי
נדול של הקפפו ממסקל הלפ ליכ יולית לפ מעיל:

רבה בר בר חנה תברי ליה הגוזי שקולאי חביתא פ
דחמרא שקל לגלימיה אתו אמרו לרב אילי סג
הב להו גלימייהו אילי דינא דבי אילי אין *למען תלך פפלי ס
בדרך טובים יהיב להו גלימייהו אמרו ליה עניי אנן
וטרחינן כולי יומא וכפינן ולית לן מידי אילי זיל הב להו
אגדיידו אילי דינא דבי אילי אין *ואורחות צדיקים תשמור: סס
שקולאי. מומלי מסמלים: תברי ליה. פלח ממקר מדיון ומפמיע:
בדרך טובים. לפנים מפוחם הדן: ואורחות צדיקים
תשמור. סימים דקדק הוא:

ואורחות

עין יעקב

אילי סג לפו גלימייהו. פלוגי פפחדי פפשו כן כפשפה ניע כיון פכיון פפיעה כולם כעפה ליכ כל פי לפחי פחפרו עפם הפפיעה לנך הוחה פכפכיל פפק את כולם פחוליס ולפחם עפחפם לפנים פפחדם פרן ניפן לפם חפי' הפכיחה:

Digitized by Google

מדרשיא ואדרות נר. פרטי קיסים דקרח סוף עכיל דלי קלח
לחרימה הוא עניק לעיטר דלחתום לדיקים מעמוד סייטו
ליתן להם גלעייהו אלא יפחידו ממון עלמס מכל ליתן להם עוד
שכר טירחא מכיסו לא הוא מפחיד אלא מפחיד כיון דרשעי דקרח
לעתן הלך בדרך מוסיס מני מכשיל אלא יפחידו ממון עלמס מיכ
קיפח דקרח ולחתום לדיקים ונר למוסיפי נא דליתן להם גם שכר
טרחם ועד כאלה נזה דלאו בפשיעה הוא חבני לחנים ונפא דפקל
גלייהו קנר דמחקל פוסע הוא כריע ואיל רב לעתן הלך בדרך
עוסיס ולחזה הולכת לחתם בדרך לא מוב בעקום מדרכן ומחקל כלאו
פוסע הוא כדלעיל ואיל מני הב לאו לתנייהו אל מולה הדרך כיון
דלאו פוסעים הם והייט ולחרומה ונר אפוא סיפך פוסעים כדכתיב
לדיקים ילכו בם ופוסעים יכשלו בם יהדיק:

הדיק רבה בציס מבעו ליה הכהו מקולמי כר. ופקה לומה בבחיבה שכיה
לא לומר לו ביב לעתן הלך בדרך טוביס כדאמר בחלקה פיפקה
לפנים מפוסם הדין לומה סיקך לומר לו מכבה ולחרומה לדיקים
מעמוד ולפעמי אלמה כיון דאיל בפיסים ולחרומה לדיקים מעמוד פיפיה
דקרח הוא ומס בא דאיל זיל בלעתיו לחנים הוקשה לרבי מה שהקשיתי
ויאל דחיינא ליכתם לפנים מפיסיך ופנים מדעי החניות והיין הכל אין לו
להכתם לפני ולפנים מביית הדין ולחת להם מכתם לזיל לו אחר כך
ולחרומת לדיקים מעמוד ולחלי קלח פיפה דלעתן הלך בדרך טוביס ולאלו
לא היה פיפיה דלחלי קלח אלא קלח לחרימה הוא דיקיבן בחמוריהו
להכתם לפנים מפיסיך הכל לא לפני ולפנים מפיסיך וכיון דכפיפיה דקלח
לחאר הלך בדרך טוביס להכתם לפני ולפנים מפיסיך אלו בחלוה פעמים הדין
ולחרומת לדיקים מעמוד הוא להכתם לפני ולפנים מעמיד הדין

הפועלים פרק שביעי

כן דרש רבי זירא ואמרי לה תנא רב יוסף מיד °תשת חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער תשת חשך ויהי לילה זה העולם הזה שדומה ללילה בו תרמוש כל חיתו יער אלו רשעים שבו שדומין לחיות שביער תזרח השמש יאספון ואל מעונותם ירבצון תזרח השמש לצדיקים ויאספון רשעים לגיהנם ואל משכנותם ירבצון אין לך כל צדיק וצדיק שאין לו מדור לפי כבודו יצא אדם לפעלו יצאו צדיקים לקבל שכרן ולעבודתו עדי ערב במי שהשלים עבודתו עדי ערב:

אלו רשעים שבו. סמכתן להם ימלא לחלך נהמעתם וחין כפרעין מהם: תזרח השמש. לעתיד: ואל משכנותם ירבצון. הלדיקים: עדי ערב. עד יום מותם:

בין יעקב

מה דכתיב. פרטי קלח דמוה כפל לעתן ופשיעות הלא מהם מוסף מוסף ליתא כדלעיל מכאן ולהלן כדלעיל מלא לאו לאחר מוסף ליתא מוסף מלא מלא
דכתיב הכתיבים שחנים לעיל ולבקש מלא מלכם מלא מדרקים שמחבארים כאחי בשמות רעק קוים ומעלים ומחצלים לבקש מלא מלכם ולא כתיבים מבאחי בלילה ועין בחשתיים:
בחי שהבלים שבחיהו עדי ערב. וכדלימה בעיל קלח דקרקע דף מי לפעלו לריך נשוב כל יחיו ויחיו בלחרוכה חיכר לם פרטומים ומיים:
מעתן הלך לימן מוסיף מלבשים נם מלריקים ויש רשעים בעיניהן ויש ליקים חעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי
עיין יקנה הולך כיון שלין מוסף לימן על נכון: עיין בלימה שמוס. מלריקים ויש ליקים שחעוינים ויש דקלחר ובקש רשעי מביא זה ביב לעתבה יש כי

ר' ר' ישמעאל ברי יוסי ממא "כי האי מעשה לידיה סנע ביה אליהו אל עד מתי אתה מסר עמו של אלהינו להריגה אל מאי איעביד הורמנא דמלכא הוא [אל אביך ערק לאסיא את ערק ללודקיא]:

פרהנונא. ממוכס של מלך: תפים נגבי. (תלף) [נודק] מחיים

ומיפסק: היבי יכלת להו. להגין מחטלתם: לאו כדוותא מתיל. וכי לא מחזת ממטו ממחצתות ניוס נמקסריסס: דלמא. הכי דקתלה לדיקי מימו: הורמנא דמלכא הוא. מלם סמלך סיס: בארבע שני. סמיס סעם סעודס והכל נכנסים מחנויות ומועדין: אקדומי אקדים לגירסיה. סמכים נעוד לילה ולכך הוא ממכוס: ואי פועל הוא. מכיר יום: ואי עבידתיה בליליא. לומן ממלחמה נלילה: דידוי דידיה. מהנוס וירקעו את פני ודידו שהם מתי מחנם ונרחל לעשות מחנים ולומעותו נלילה לפי שמשכין נכלי לימחמו שמטקא נקבים דקים זה דק מזה ולין קולו כשמע בלילה ואפי לא כשמע קול פניע בניתו בלילה לין לך לשופטו על כך דילמא דדודי דידיה: נגבא הוא. ולכך הוא יכן מכיעור בלילה לחזוב עוברי דיכים או לחחוד נסיס: קרייא דאגרתא. משל הוא: פרוונקא מליח: חומץ בן יין. רמא בן לדיק: יבא בעל דברם. הקנים כי כרס מ נמחות ניס סרחלו: ויכלת. ויעול לא קולו של כרס קדי עליה. על סכחנם: זקפיתו. מלחתו: קם רבי מלמר: תותי זקיפא. מחם הנן: על נערה המאורסה ביום בפקילה וכל הנקקלין פחלין: ודאות שלכם. מקום סים מעם בדבר כגון הכך דכיתי מחכחא: דיקולי דתרבא. כלים מלחים שוחן לפי שנעמל נכר סים מחר: בשמשא. לנקום לפ יקריח ורם סולעים: כל תרבא לא מסרת. חלה לחיב יש נכר עמו: שורייכי סומקי. נוחים לחזיים והם מין הנשר: כי האי מעשה לידיה. מיכח המלך לחפום נגנים ולקטים:

מדרשיא לאו כחיותא מתילי. ריל דניזס מקחיים עלמס כפרקי ולפי זס לא פוס לילכיך למדרם לגיל ויפי נילם המחיס מחוסס נלילה חלה לילם מעם קלמר שנלילה מחליס עלמס: עד מתי כי. חניע שכחכו סיס לעוכס דלא לחסום לדיקים כדקלמר דילמא מקלה לדיקים ושנקה רבינו פרץ קלמר לו ריציק פסיס לך למשך יד מפילו מן שכחנים כמעניק יבא בעל הבחם כי. ומפניע לו קוצים אני מבלה. לפי שקרמו מעון בן יין הניע לו סעון כעכס פיין על ידי שקולים בשכרס שמחקלקלי שנפיכים עני קולים לגבל כשיכלו מקולים יפוקן שכרס ויחזר היין למוטב שלא יהא כעכס מעון ודיק: בעלו נעדה כי. שהיה לו נס גם להגדיל שמו ויגיל לפי שעודנך כל סחני עלכות גס נכסיהם למלכות ואס פיס לו זרע מעליח ומוב עדיין היס לחניס מלטער על לחנר מעוכו למלכות עכוס דכחיב יכין רכע ולדיק יגבע כדלימת נכוף ניק לגבי מקור ודיק: ספיקות שלכם כך כי. ודקלמר מדחלף סלי הלי כי ליט חלה ספיקה בעלמה ולא הוס ודלי כהכא דכיתי בחטחא: בשדי ישבון גר. לעכן רקב ושרחון מיתי סלי קרח וגל רעם שלעם גו כדלקמן דכמיקה ריחטא שחדים דחליב לחלי לא חכיע להניים כמי בהכחו ז' לא שלעם

כי הוו מקלעי רבי ישמעאל ברבי יוסי ורבי אלעזר בם ר' ברבי שמעון בהדי הדדי הוה עייל בקרא דתורי ביניידו ולא הוה ננען בדו אמרה להו הדיא מטרוניתא בניכם אינם שלכם אמרו לה שלהם נדול משלנו. כל שכן. איד רבי אמרו לה °כי כאיש נבורתו. איד רבי שמעון אמרו לה אהבה דוחקת את הבשר ולמה לדו לאהדורי לה והכתיב °אל תען כסיל באולתו שלא להציא לעז על בניהם. איר יוחנן אבריה דרבי ישמעאל ברבי יוסי בחמת בת תשעי קבין. אמר רב פפא אבריה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלש קבין דרב פפא נופיה כי דקורי דהרמניא:

לנבי הדדי. פניס של פניס: בקרא דתורי. למד נקר: ביניידו. בין שניהם מחחם כרכן מחוך שכריכן נדול: מטרוניתא. ברים נכרים: אינם שלכם. במיכם יטלין להחקק לנסותיכם: שלהן נדול משלנו. כרכן של נסותיו נדול מכלנו: כי באיש נבורתו. חנר מנחים. ליח שלהן נדול חחוש של לחם מרובה מעל פים: כל שכן. בחחוחם מרובה ומיכם כחקין לכן ונעטוח לחחרים. אהבה דוחקת את הבשר. ומחוך שחחוחם מרובה על חחוחיו נבר שניהו כחמקה: כי דקורי דהרמניא. שלי שעושין בשרשיה.

תוספות מנחים ושי. חלו דניחים נכחניים שלח לסוליח לפח על נני פרים שהם כך:

אמר חאחנר דנני החוספות ז"ל ושוחחם חחת ושני יוכל לנח לחניישם. חחחנים לעדיק כי כוונת מעבדי כחלמוד להודיע שהיו מונעים חת עלם לעניים פניים להם נגיעת לכעים ושחות נפים כחמרם נמקום שחר כל חנדול מחבירו יעלו נדול ממנו. וגם היום שרבנו קלת נוחות ושפלנת נחמרם הוא פיין נקרא דתורי כי כן מנחנם נחלמוד שפעמים רבות עם כל זה מוחם שחמר זה נכלל הוא עם שכחנחי:

אין

אך יוחנן אנא אישתיירי משפירי ירושלים האי מאן דבעי מיחזי שופריה דר' יוחנן ניתי כבא דכספא מבי סילקי וניסליה פרציד דרומנא סומקא וניהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לסימיה ונותביה בין שמשא לטולא הדוא זהרורי מעין שופריה דרבי יוחנן. איני והאמר מר שופריה דרב בהנא מעין שופריה דר' אבהו ושופריה דרבי אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו ויעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו רבי יוחנן לא קחשיב ליה שאני רבי יוחנן *דהדרת פנים לא הויא ליה. רבי יוחנן הוה אזיל ויתיב אשערי טבילה אמר כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו בי כי היכי דלידרו להו בני שפירי כוותי נמירי אורייתא כוותי אמרי ליה רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא אמר להו אנא מזרע יוסף קאתינא דלא שלטי ביה עינא בישא דכתיב °בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואי אבהו אל הקרי עלי עין [אלא עולי עין]. ר' יוסי ברי חנינא אמר מהכא °וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהם יומא חד הוה קא סחי רבי יוחנן בירדנא חזיה ריש לקיש ושוור לירדנא אבתריה אל חילך לאורייתא אל שופרך לנשי אל אי הדרת בך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאחויי מאניה ולא מצי הדר אקרייהו אתנייהו ושוויה גברא רבא יומא חד הוה מפלגא בי מדרשא הסיק והסבין והצניון והרימח ומגל יד ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפן בכבשן רבי אמר משיצחצחן במים אל לסטאה בלסטיותיה ידע אל ומאי אהניית לי דתתם רבי קרו לי הבא רבי קרו לי אל אהנאי לך דאקרבינך תחת בנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אתתיה קא בכיא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה °עזבה יתומיך ואני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה °ואלמנותך עלי תבטחי נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לדעתיה ניזיל ר' אלעזר בן פדת דמחדדין שמעתתיה אזיל יתיב קמיה כל מלתא דהוה א"ר יוחנן אל תניא דמסייעא לך אמר את בבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מלתא הוה מקשי לי כיד קושייתא ופריקני ליה ביד סידוקא ומסלא רווחא ואת אמרת תניא דמסייעא לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קאזיל וקרץ מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צווח עד דשף דעתיה מיניה בעי רבנן רחמי עליה ונח נפשיה:

אשתייר. סתמתי: שופריה. זיהרורי סיתרי וקיימן שד פכי: מבי סילקי. כפילה מנים החתן סהוא לאוד מזרלה לגד החם (פנ): סילקי. נעלוסו מן סחם: פרציד. נרעיגין: ונהדר ליה בלילא. יקונצסו שפה לפיו קציב על ורד מחוש: זיהרורי דנפקי מיניה. על פני החתן: מעין. ולא סכל: דהדרת פנים. זקן: עולי עין. שלים למעלה עין סנין והוא עלמה סהיו סיהם יכולם למלוד נסן: חזויה ריל. סהיו לסנים: שוור. קסן: איל. רבי יוחנן: חילך לאורייתא. כמה כחך יפה לסנול על סנים: שופרך. יופיך: לנשי. ולחי לנסים: ולא מצי. לקטן כנרלסחוה דעסקנל עליו של סורס סהם כסו: הסיון והסבין עסהם היו (נסדר סחוסה) [נעסקנה כלים]: הסניון. סלפייד: ומגל יד ומגל קציר. פנלילין נלעיז: ליסטאה בליסטיותיה ידע. לפי סהיים ליסטים ולחם נקי נלחנן כלי לחשהם ליסטים: רבי קרי לי. רבן על ליסטים ולחם לשם סיימי: אתאי אחתיה. דרבי יוחנן לסחוה דריל: וקם בכיא. קנים דרבי יוחנן להחפלל על נעלה: עזבה יתומיך ואני אדוה ואלמנותיך עלי הבטחי. פסוק בימים: מצטער. מחחרט על סחוסיו סלא סים עולה חלמיד וסיק כמוסו: דשף דעתיה. נעקרה ממנו לעמו וכסחסים:

תוספות מיד יוחנן סלא לחסייני מספירי ירושלים. ר' יוחנן אחר מרבן אע"ג שהיה שם שלא כלומר מיסחייני מסחסחים ולפי שהיה מסניע נם שהיה מנוסה ניופי: יהיב לחנצי חנציל. וכל החלירין נעים סלי מלן דשנע נלחנחל נעיקר דכלקא מצניל עלוה ומי לחוה ליה הוה זעזים וכי סייט כשחנע נם מכל רבי יוחנן שהיה יופי יותר סם נקנע לון ז' שביעים לפי החם נשחנע כשעולם נשוחה מרחוק מן הנהר: מי חזחת נך רבי. מכלן פריש דריל מחחלה ידע הרעם שלא לסרק עול סורס ונעשה עם החרן ועקר נלסטיות מדקאמר מי הדרת נך מעשע להיות כנחחלה ולא לפרוק עול סורס מעליך וקאמר נמי מלי מכיים לי החס קרו לי רבי כלומר מעיקרא נמי הוו קרו לי רבי שלא שכחתי ומה שהיים נקונסדים רבי סייטו רבן על לסטים לון נלחה לף ניע דאסכחן [נעיין ד' י"ז] פיש קרו לך רבי רבן על מכיים (מני) וסייטו דאמרי' נפרק כל כחבי חמר ליה ריל נלי יודע נשיחה כך מקובלני מחנוחי ואחרי לה מחנוחך כל ניע שלון נם מחוקות על ניח רבן רבי משום מקוסם שניחלו רבי יוחנן למד מחכיים: מי הדרת נך. לקמן מוכח דכסנס דקאמר לחיל לחחיים וקל נכיל קניים ולא סם לשמל יחמרו נשניל ז' חמל זה כדחיים לקמן:

מדרשא יתיב אשערי טבילה כו'. עיין נחוס' ונחוספוח דעיי וקי"ל להלכה כחיסי קדמיה ומשמשה לחזה לדידה רוח זכויה וכי כל חסם דפנעה נה ר"י חיסה יודעה לומר כן ואין מנהג דנחלירחו נם היה מחקיים וקי"ל: זרעא דשפירין כו'. ניחזרו כעיין סעקלות חמר פנל יעקב. לפי שהטבע מוליד כהזדקקם לפי שליוד נדמיונם נעת סריון כדלירחו נגדרשות ולפי לחיל לסיעסים נפרק סחפלה לחין חסם מחעברת חלא קמוך לעציה וקי"ל: אלא עולי עין. לפי הדרם היה לגון רפלות וחעלה עים לזרע יוסף רפוחה לעין רעה וילחה לפי הדרם יהיה טוהה מלגון פרו ורבו כדברי המחרגם ופירוש סכחוב כי זרע יוסף פרו ורבו חלא היה נחחר מהשבעים פ"ם חלפים כמו שהיה נחפרים ומכחם וכמ"ם נני יוסף ליהושע ולפי עם לא הנו' לפי שהם עולי עין ולפיכן עתיד נעין הרע: חילך לאורייתא

עין יעקב

דיקולי דפרנסים והניח כשהשם ולא הקפיד: אמר ר' יוחנן חלא מפשירי מפשירי ירושלים. תעיב דקאמר כשהיה לך לחחזי דשפירא מיפי ליל דרשהם הוא שהי מנעלים שדרכם לשים ישוח על ידי קישוטים ועיל דכשהם בקר הוץ והכל מיזגי הפה יוחנן כי הוה מסהלג הפלייב נהשיים שכהם חרם חלפי סבא חעיין כשהים מפחים רבי יוחנן כן שהפי נעל ידי סהכחה פיים חרם" פלא יוע ביזבו ולפי נרקיון הם ר"יוחנן הפה נשהי שהיה שפירי הנשיי הא ידי הפכחה: בני מפילת כחפי נפילת לחרייש כחפי: לעיב דשחיה מפחלר בכלי שבטבר ולפי שהי רבי יוחנן היה מפלה יפיהה לו שהיה שפירי הנשיי נכן שהפלג על רבי דוהי מיפים להם שפירי הנשיי דכחפי: אמר לפו חלת ידעפה דקפי קפחי.ה. עיין כמדוביו כפעה פיו פיים כפי: הוה מקפי ליה פפרים ומכחם וכמ"ם נני יוסף ליהושע ולפי עם לא הנו' לפי שהם עולי עין ולפיכן עתיד נעין הרע: חילך לאורייתא

לאודייתא. ר"ל מילך וכמ"ש מל ילך סרע לתורייתא כסחעסוק בה סיל מחסה מילך וכדעסיק דנדקניל עליס בעלוסה סהים כסו ולא מלי סדר דהסוס מקרחת עס"ס תוסים: דחתם רבי קדי סר. כ"ל דר"ל דחלי לה סיס כוונסו כמו שהבין ממנו ר"י וכפי שלינ"ל ר"י לפעמים נכסעויות' ידע דע"י שהייס לפעים לסיס שהלחות על המ"ף סול גומר מלחכהו כי סחרעות ניד הליקעים הול לייחס ולהפחיד שהבליס שלה יעוחרו עבדו כי לחלות חרב הול דבר סחנחיל ומפחיד והסיב ליס ר"ל דחלי חהכיס לי בזה להוחום על דברי שלחי יודע בזה יהחד ממך ומעשם זה שהייחי ליקעים ושימו בן כי בנר סהם רבי קרי לי בר' כמו שפירשו סהוס' וזכרחי עחה שה"ק שנעשיתי ליקעים ב"כ למדחי כן שלחות הול גומר מלחכחן ור"י הבין דבריו כשעשו כפרש"י ועיכ חרם לו כ"כ עליו ועכשו וק"ל: וקרע מאניה סר. משום דשכחה רחם דממוך שלו כ"ד קושיות ופירוקים סוה רחוחה שוחעחה ול"ל כשילו לחר מעוחו ושיב לקדוש עליו דמ"ט לחריכן גם' שלו מליחות ת"ח שבבבל עומדין זה שפני זה כפרש"י שם ועכן כ"ד קושיין וכ"ד פירוקים לחרה מילחה דשכחה נשסיל שלחה כחחרשו כ"ד קושיין וכ"ד פירוקים שהן ס"ח פנים ול"ל עם המלחה גופה ס"ע פנים שים לחוסס כמ"ש וכנ"ע מוכיס החשבנה

גר' וק"ל:

תריץ משום נשניע לחשבוחי לחחר לה ולחלמוחיך עלי חנחחי. כחב רשי"י ז"ל מחוה יחודך חנר ולחלמוחיך פשוח סול בירושלמי הכחוב לכשי"י ז"ל דכיון שלחושו של ר' יוחנן שלבדנם עמו עשה למעני שלה לחיים שלחנה שם הסיב ולחלמוחיך עלי חנחחי חלין קולה לשלושו ולחלמוחיך פשוח סול שלחנן שחדבר לנעלה לרשי"י ז"ל מחוה יחודך ולחלמוחיך וכבה לעיני שלוחו נורך ליכבה ניכוחים ושם נורך לעיר יחודך ולחלמוחיך וכבה לעיני שלוחו נורך ליכבה ולפי שלחה פקוח כיון דחחר לה יחודך ולחחר לה גם כן ולחלמוחיך עלי חנחחי כלומר שם חחה שלחנה עלי חנחחי:

לא עכ"ל **ואפילו** דבי לא סמך רבי אלעזר בר' שמעון ארעתיה קבין עליה יסורין באורחא הזו מיבין ליה שיתין נפטי לצפרא נגדי מתותיה שיתין כשיכלי דמא וביבא למחר עבדה ליה רביתהו שיתין מיני לפרא ואביל לדו וכרי ולא הזה שבק ליה רביתהו למיפק לבי מדרשא כי היכי דלא לדחקוהו רבנן באורחא אמר לדו אדוי ורעי בואו בצפרא אמר להו זילו מפני ביטול תורה יומא חד שמעה רביתהו אמרה ליה את קא מייתית לדו עילווך כלית ממן של בית אבא אימרה אזלת לבי נשא סליקו ואתו הנך שיתין ספונאי עיילו ליה שיתין עבדי כי נקטי שיתין ארנקי ועברו ליה שיתין מיני לפרא ואביל לדו יומא חד אמרה לה לברתה זיל בקי באבוך מאי קעביד ראירנא אתיא אמר לה זיל אמרי לאמך שלנו נדול משלהם קדי אנפשיה °היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה אכל ושתי וברי נפק לבית מדרשא אייתו לקמיה שיתין מיני דמא שהדרינהו היו קא מרנני רבנן ואמרי סיד לית בהו חד ספק אמר לדו אם כמותי הוא יהיו כלם זכרים ואם לאו תהיה נקבה אחת ביניהם היו כולם זכרים ואסיקו לדו אלעזר על שמיה ° הניא אמר רבי כמה סריה ורביה ביטלה רשעה זו מישראל כי הוה קא ניחא נפשיה אמר לה לרביתהו ידענא ברבנן דרתיחי עלי ולא מיעבקי כי שפיר אוכנין בעליתא ולא תרחלין מינאי. איר שמואל בר נחמני אישתעיא לי אימיה דרבי יונתן דאישתעיא לה רביתהו דרבי אלעזר ברבי שמעון לא פחות מחמני סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אוגניהה בעיליתא בי הוה סליקנא מעיינא ליה כמויה כי הוה משתמט ביניתא מניה הוה אתא דמא יומא חד חזאי ריחשא דקא נסיק מאודניה חליש דעתאי איתהזו לי בחלמא אמר לי לא מידי הוא יומא חד שביעי בזילותא דצורבא מרבנן ולא מחאי כרבעי לי. כי הוו אתו בי תרי לדינא הוו קיימי אבבא אמר מר מלתיה יומר מלתיה נסיק קלא מעיליהיה ואמר איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה וכאי יומא חד הוה קא מינציא רביתהו כחדי שיבבתה אמרה לה תחא בבעליך שלא ניתן לקבורה אמרי רבנן כולי האי ודאי לאו אורחא אורעא אידך ר' שמעון בן יוחאי אתחזי לדו בחלמא אמר לדו פירידה אחת יש לי ביניכם ואי אתם רוצים להביא אצלי אזיל רבנן לאיעסוקי ביה לא שבקו בני עכבריא דכל שני דהוה נים ר"א בר' שמעון בעליתיה לא סליק חוה דעה למתיבתו יומא חד מעלי יומא דכפורי הוה הוו טרידי שדרוה רבנן לבני ביתו ואסקוה לערסיה ואסטיוהו למערתא דאבוה אשכחוה לעכנא דהדרא ליה למערתא אמרו ליה עכנא עכנא פתח פיך ויכנס בן אצל אביו פתח להו:

ואפילו הבי. לחמר רבי מלעזר נרבי שמעון לעיל שפקוח שלכס כך: לא סמך. דעמים לחכי מלבקש רחמים ומחלה ניסורין שלח תבא בחחר מן הלריקים: באורחא הזו מיבין ליה שיתין נפטי. נעניב היו מקפלין מחחיו בשכבו פי לנדים שקורין פלפטיל: משיכלי. כמין מרנוח קטנה שמשחמשים בה לים ושופכין ונלטן לעיו קוקרין: ונגדי מתותיה שיתין משיכלי דמא וביבא. חוספים (מגופו) מחחיו שמים מריבות מלחות דם וכחב דם לקרי שהלבין שזב ממנו משחן שבח עליו: מיני לפרא. מיני מחכל שמשים מחחיו: אמר לדו. למכחונים: ביטול תורה. בשיס ששק בגרשבו חמיד בניבו: את מייתת לדו עליך. לחמס מניחן עליך: כלית ממן. נמחכל וקנוח בגדים: ספונאי. יחדי היס נחכיח: עיילו ליה שיתין עבדי. לפי שעמד מליסס כחסול של יס ושחפלנו לפי שכבל בזכותו של רבי שלעזר ובילנו בזכותו וכשעבו עין היס שלחו לו דוחק. ונחרשות כחבו שכך סול בחדים: אמרה לה. לחמה בניחה: בקי באבוך. בדקי בחניך וחבו שהם נקי לשון בקיאות ידיעה: א"ר. ר"ל לבחה זיל לחודי: שלנו. שעבר נחיל מפלסס: היתה באניות סוחר. של הסוחים כחחר ובירי. מחחזק: על נפשך לבי מרדשא. חוחו היום שלח עכשיו חשחר: שיתין מיני דמא. שהרחו לו שבעים לחוחם שם היה שהו לו שם חוחר דקייחח לן חחשה חיים שם נחשים נחשה ושלר שלחה חיים שחיה: שהדרינהו. לחזקק לבחליהן בלח שבילה: יהיו כלן זכרים. יחחבח כלן הלילה זכרים:

רשעה

Digitized by Google

רשעת ז מלכות סיקעגס קמיעמסו סמסם נכנים ולח נח לנהמיד סמיד ולסלוחה לו סכמים לח רמן ליס על סמסו סמכנסתו מלגח לנסמיד סכים רנוס: דרתיחי עלי. על מכלקמו נכנים על ידי וסו לסו קמנים: אוגנין בעליתי. סמכיצי כעלייתי: בסוייה. נקמתו: ביניתא. סמר: ריחשא. סולעם: חלש דעתאי. לחגמי סמגס עמסם יקרים וירקע: כולי האי. עסמוטע לבריום סלימו מי ולח נקנר לן זס כנחו: פרידת. נחל מ: יש לי ביניכם. לחני סיס: עכבריא. סם מקוס סקמוך לעיתו: לבני ביתי. סם כסר מחד סמיז (קנדים) [קמנים]: עכנא. מקס: דהוירא ליה למערד. סקיפס לח סמערס כעין נגגל חנגס מלל סיס: פתח פיך. סלחיני זנגך מעל פיך ליקן מקוס ליכנס:

מרדשיא שיתין נמטי כו'. ק ירך סהלמוד למיקנו סיסין נכל מקוס כמ"ס סחום, פ' סמקבל ועי"ל שכל סיסין נמטי וכו' מכיכלי כו' מקבל עליו יסורין מלומנלה כפי עכטו ומלקוח כל מעגס שפיעורו סיסין כמשורס לקמן גבי לליטו דממיומו סיסין פולטי כו' ע"ס יקל: אחי ודעי כו'. קרלס לחי ולעי ע"ס שקבלס מלחגה. ולכך בצפרא א"ל וילו מפני ביטול כו'. פפן יסורין של מחגה כדלמרינן פרק קמל דנרכות לימה יסורים של להגה כל שלין נהס ניעול תורה שכלמר לפני סגבי לפני לפני סיסיגו יה שמוסיפך וגו' ע"ס ושל שוסס ז למר שכחוב ולסיה כעוב כל היום ושוכחני לבקרים וקיל: דגך שפונאי כו'. לפעמר לפיס דנפוף קידמין לומרינן לה ילמד לחם לה נמו חמר גמל קדר כו' שלומניהן לומטות לפעים ליי לומר ושמו כו' שפפין חזק חסידים ולחכי לחצ"ם שהיה מכלה מכל שלר נמלי לומטות ולה נלומטותן שרוכן חסידים ולכך כלרו לו וקיל: כלם זכרים ואם כן. ל"ל לם כמותי שכולם דם ניסור יהו כלם זכרים שלין נהס דם כרה ולם לפי שלהיה חד קפק מומלה ניניהם כדלמרינן שהא מקנא לחת ניניהם שהיה נהס דם כרה והסלר זכרים ע"ס דם העיסול וקיל: אוגנין בעליתא כו'. לף על גב דקטורת הוחה מכוס סיה ושוגרת בלים כדלמרינן נפ' כ"ה ע"ע לה היה חם ל"ל על הקטירם דלימעיל לפי קהס קטירם מכוס בזוכה לו עכוס כפרה והוה כגר נח לידי נסיון שלין לעשה ותלנעם יפלוע נו ולה יבא לידי נזיון וכפרת מני לה היה לריך דיקורין שהיה לו היו ממרקין ומכפרין עליו ועי"ל דמכוס כגוד הטוח כרי לשלך והוה מכוס כטרו עכה כדקלמר וכח ומעקף בי כ' ודי"ק: אתר חייב כ' סהיה מכוון שלהה מי סוה זכלי ומי סוה חייב ולה פפק ניניהם שכועה ולה נחו לידי שכועת שוח ולכך לה שליך היה רעה למהייתו כדלמר נפרקי שכוה היה רעה נחה לעולי על שכועת שוח: אשבדוה לעבנא כו'. הכוונה זאת דהדרה ליה מכבה לרמה שלה מת זה שלה שכועה של כהן ולה שכוה דכבי בחייו סיו לו לעל מעגה וכחמלקו מוסהיו כדלמרינן נפ"ק דנרכות נרים שלמר ליקורין ממרקין כל מוסהיו של שלם ולמ סיה רלוי ל"ל ליכנס שלל לעיל סהיה לו עמו לעל מעגה ומה ג"כ נשעיו של שלם ולמ לקמן כשוחם ר' יוסי בן שלעזר שלה שהחה לפן הטבנת ויכחה שה קול דמה לה היה לו לעל מעגה ולה עגלה לעדלנה חטחיו:

דקיקא ואפי' חבי לא פסק ל"ל ג"כ שחטען שנפסיק. פיכ"י לא פעיך דשניהם וכו' ושיהם שכבר נדק עלמו נדיקולי ושכיכל דשנפי שכועת ולא שנפי שוח וקיל שנפסיק לף נפרי יסבון לנשה ולוך היה שוח נשכועת שוח: אשבדוה לעבנא כו'. הכוונה זאת דהדרה ליה שכבה לרמה שלה מת זה שלה שכועה של כהן ולה שכוה דכבי בחייו סיו לו לעל מעגה וכחמלקו מוסהיו כדלמרינן נפ"ק דנרכות נרים שלמר ליקורין ממרקין כל מוסהיו של שלם ולמ לקמן כשוחם ר' יוסי בן שלעזר שלה שהחה לפן הטבנת ויכחה שה קול דמה לה היה לו לעל מעגה ולה עגלה לעדלנה חטחיו:

שלח רבי לדבר באשתו שלחה ליה בלי שנשתמש לב שם כו קדש ישתמש בו חול תמן אמרין באתר דמרי ביתא תלא דיניה כולבא רעיא קולתיה תלא שלח לה נהי דבתורה גדול ממני אבל במעיט מי נדול ממני שלחה ליה בתורה מיהא נדול ממך לא ידענא אבל במעשים טובים ידענא דהוה קביל עליה יסורין בתורה מאי היא דבי הזו יתבי רשב"ג ורבי יהושע בן קרחה אסספלי יתבי קמייהו רבי אלעזר ברבי שמעון ורבי אחרנא מקשו ומפרקו אמרו מימים אנו שותים והם יושבים על גבי קרקע עבדו להו ספספלי אסקינהו אמר להם רשב"ג מריה אחת יש לי ביניכם ואתם מבקשים לאברה הימני אחתה לרבי אמר להם רבי יהושע בן קרחה מי שיש לו אב יחיה ומי שאין לו אב ימות אחתה נמי לריא ברייש חלש דעתי אמר קא חשביתו ליה כוותי עד התוא יומא בי הוה אמר רבי מלתא הוה מסייע ליה ר"א בריש מבאן ואילך בי הוה אזל רבי ישלי להשיב אזל ר"א ברש"ב בך וכך יש לך להשיב זו היא תשובתך השתא הקפתנו תשובות חבילות שאין בהם ממש חלש דעתה דרבי אתא אזל לאבוה אזל בני אל ירע לך שהוא אדי בן אדי ואתה אדי בן שועל והיינו דאמר רבי ני ענותנין הן ואלו הם אבא "ובני בתירה ויונתן בן שאול רשב"ג יף פר הא דאמרן בני בתירה דאמר מר הושיבוהו בראש ומינוהו לנשיא עליהם יונתן בן שאול דקאמר ליה לדוד °ואתה תמלוך על ישראל ואני אהיה לך למשנה פיא כג כמאי דלמא יונתן בן שאול דחזא דנריר עלמא בתר דור בני בתירה נמי דחזו להלל דעדיף מינייהו אלא רשב"ג ודאי הוה עטותן. אמר רבי תביבין יסורין קביל עליה תליסר שני שית בצמירתא ושבע בצפרינא ואמרי לה שבע בצמירתא ושית בצפרינא אהוויריה רבי רבי הוה עתיר משבור מלבא בר הוה רמי ביסתא לחיותא הזה אזיל קלא בתלת מילי הוה מכוון דרמי בתהיא שעתא דעייל רבי לבית הכסא ואסילו רבי מעבר ליה קליה לקלייהו ושמעי ליה נחותי יתא ואסילו רבי יסורי דרבי אלעזר ברבי שמעון עריסי מרובי דאילו ר' אלעזר ברבי שמעון מאהבה באו ומאהבה הלכו דרבי על ידי מעשה באו וע"י מעשה הלכו. ע"י מעשה באו מאי היא דהדוא ענלא דהוו קא ממטו ליה לשחיטה אזל תליא לרישיה

עין יעקב

חם לחו יפי כיעים נקנה כיון שלח שנרו יפי מיפס: **שלח** רבי לדבי נתנה. ומלמרינן נפרק רקידונין מי שמיה של מי נעל הביות שמיה של לכיפה: כלי שנשתמש בו פרס

לרישיה בכנסיה דרבי וקא בבי אינש ולך נוצרת אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עלויה יסורין. עיי מעשה הלכו יומא חד הוה קא בנישא אמתיה דרבי ביתא הוה שדיא בני כרכושתא וקא בנשא להו אמר לה שבקינהו כתיב "ורחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם (רחימן) נרחם עליה כולהו שני יסוריה דרבי אלעזר לא שביב אינש בלא זמניה כולהו שני יסוריה דרבי לא אצטרך עלמא למטרא דאמר (מר) [רבה] בר רב שילא קשה יומא דמטרא ביומא דדינא ואמר אמימר אי לאו דצריך לעלמא בעו רבנן רחמי עלייהו ומבטלינן ליה אשלו הבי כי הוו עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימא בירא מליא מיא:

מוסף קה

לדבר באשתו. סמנסח לו: תמן אמרי. נחי חומרים שמעל פה כנגד זה: באתר דמרי תלא זייניה בולבא רעיא קולתיה תלא. יחד פניה פנגדר רגיל להטות פי כלי זיין הכנגד הרועה מתעלי הלא בו לגיל בנעיי: בתורה מיתת. לדנרין הוא נחול ממך בסורה תלה לה ידעת תלה פפיך עמה בך: אבל במעשים טובים. לפי יודעה פסוק נחול ממך דפת קניל עליה יסורין: רבן שמעון בן גמליאל. מביו על רבי: ורבי יהושע בן קרחה. ומנק נוהג בהדייהו תלה פפניהם נחלי הדור: אמרי. רעק דני מדפת דיפני לפפלני: פרידה אחת. בן לאבדה הזמני. פמה פפטט בו עין רע: שאין לו אב. דמ כפנים דיש בי: דשביב הא דאמרן. דקאמר לפה לרי בן פועל: בבי בתירה. נפתי פפנים פפיו בפיפים ונפניל פמה לפלל פפיה נחול בפוסק ופלה פלנו פפנל פפנו כפיפוהן ופיפיהו כפיפ עליהם: דחזו להלל דעדיף פיניידו והלפים פפיו כפלנין פפס בנפתיך פעלפות פפס ופופין נהנה: תביבין יסורין. פרפה פפועיט יפורים על ריפ פלה פלנפ בו יפוס: בצפורתא. לפן פפפקום קטנים: צפרינא. פיני פנפוך פפיה ופפו פיפנ"ל: אדרדייריה. פופר פיפים: ביפתא. פפפוח: עבי קליה. דלני: לקלידו. דפיופת: תליא לרישיה בכנפיה דרבי. פפניל ולפפו לפתה כנפי כפופו: אמרי. נרקיע: בנשא ביתא. פכנדים הנים: שדיין בני כרכושתא. הו פיפלין פפ בני פלהה: ואפ"ה. דלפ לפתה פיפפל בהנהו פני: כי הוו עקרי פוגלא. לפן: ממשרא. פן העופה: הוה קיפא בירא מלאה מיא. היפה הנופת עופדת פלפפ פיפ:

תוספות פפה עפיר פפנור פלפה. עיי פפגל בהפוהיו פל רבי דלפפפיפן פפי נגיר אגל בהפוהיו פל ילפק ולא כפפו הפנו פל פניפלנ"ן:

מדרשיא השביתו ליה כוותי כי. פפוס דעין פרע פולע יותר פפפופים ולכך פעיקרת דקאפר דלפ"ם עפיה לה פיז לו וקיל: הוה פפייע ליה כו'. יפלה לפרם דפעיקרת פפי פפה פקפי ופפרקי לפהדרי כדלפור לעיל פלא דרפ"ם פפה פפייע לים לרבי בין בקופיל דהוה הקפה רבי לפור אה פקופיל ים בם ופפם יכן בפיפוקא דהוה לפור רבי הוה פפייע לים דלפ"ם פפוח נחול ממך דפת קניל עליה יסורין. פפס נדפוע פפוח נחול ממך דפת קניל עליה יסורין: רבן שמעון בן גמליאל. מביו על רבי: ורבי יהושע בן קרחה. ומנק נוהג בהדייהו תלה פפניהם נחלי הדור: אמרי. רעק דני מדפת דיפני לפפלני: פרידה אחת. בן לאבדה הזמני. פמה פפטט בו עין רע: שאין לו אב. דמ כפנים דיש בי: דשביב הא דאמרן. דקאמר לפה לרי בן פועל: בבי בתירה. נפתי פפנים פפיו בפיפים ונפניל פמה לפלל פפיה נחול בפוסק ופלה פלנו פפנל פפנו כפיפוהן ופיפיהו כפיפ עליהם: דחזו להלל דעדיף פיניידו והלפים פפיו כפלנין פפס בנפתיך פעלפות פפס ופופין נהנה: תביבין יסורין. פרפה פפועיט יפורים על ריפ פלה פלנפ בו יפוס: בצפורתא. לפן פפפקום קטנים: צפרינא. פיני פנפוך פפיה ופפו פיפנ"ל: אדרדייריה. פופר פיפים: ביפתא. פפפוח: עבי קליה. דלני: לקלידו. דפיופת: תליא לרישיה בכנפיה דרבי. פפניל ולפפו לפתה כנפי כפופו: אמרי. נרקיע: בנשא ביתא. פכנדים הנים: שדיין בני כרכושתא. הו פיפלין פפ בני פלהה: ואפ"ה. דלפ לפתה פיפפל בהנהו פני: כי הוו עקרי פוגלא. לפן: ממשרא. פן העופה: הוה קיפא בירא מלאה מיא. היפה הנופת עופדת פלפפ פיפ:

תוספות פפה עפיר פפנור פלפה. עיי פפגל בהפוהיו פל רבי דלפפפיפן פפי נגיר אגל בהפוהיו פל ילפק ולא כפפו הפנו פל פניפלנ"ן:

מדרשיא השביתו ליה כוותי כי. פפוס דעין פרע פולע יותר פפפופים ולכך פעיקרת דקאפר דלפ"ם עפיה לה פיז לו וקיל: הוה פפייע ליה כו'. יפלה לפרם דפעיקרת פפי פפה פקפי ופפרקי לפהדרי כדלפור לעיל פלא דרפ"ם פפה פפייע לים לרבי בין בקופיל דהוה הקפה רבי לפור אה פקופיל ים בם ופפם יכן בפיפוקא דהוה לפור רבי הוה פפייע לים דלפ"ם פפוח נחול ממך דפת קניל עליה יסורין. פפס נדפוע פפוח נחול ממך דפת קניל עליה יסורין: רבן שמעון בן גמליאל. מביו על רבי: ורבי יהושע בן קרחה. ומנק נוהג בהדייהו תלה פפניהם נחלי הדור: אמרי. רעק דני מדפת דיפני לפפלני: פרידה אחת. בן לאבדה הזמני. פמה פפטט בו עין רע: שאין לו אב. דמ כפנים דיש בי: דשביב הא דאמרן. דקאמר לפה לרי בן פועל: בבי בתירה. נפתי פפנים פפיו בפיפים ונפניל פמה לפלל פפיה נחול בפוסק ופלה פלנו פפנל פפנו כפיפוהן ופיפיהו כפיפ עליהם: דחזו להלל דעדיף פיניידו והלפים פפיו כפלנין פפס בנפתיך פעלפות פפס ופופין נהנה: תביבין יסורין. פרפה פפועיט יפורים על ריפ פלה פלנפ בו יפוס: בצפורתא. לפן פפפקום קטנים: צפרינא. פיני פנפוך פפיה ופפו פיפנ"ל: אדרדייריה. פופר פיפים: ביפתא. פפפוח: עבי קליה. דלני: לקלידו. דפיופת: תליא לרישיה בכנפיה דרבי. פפניל ולפפו לפתה כנפי כפופו: אמרי. נרקיע: בנשא ביתא. פכנדים הנים: שדיין בני כרכושתא. הו פיפלין פפ בני פלהה: ואפ"ה. דלפ לפתה פיפפל בהנהו פני: כי הוו עקרי פוגלא. לפן: ממשרא. פן העופה: הוה קיפא בירא מלאה מיא. היפה הנופת עופדת פלפפ פיפ:

איר [יוחנן ואמרי לה איר שמואל בר נחמני איר] יונתן כל המלמד את בן חבירו תורה זכה וישב בישיבה של מעלה שנאמר °אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד כל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו הקביה נותן נזירה מבטלה בשבילו שנאמר °ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה:

שמכפח את בניו. פרים רגיל לגמר מקפח לה בני כמנחם:
ורבי למה ליה בולי האי. לחזר על בני תלמידים לפחל פם יש ט גן. אם תישוב. ירמיהל נמוצג (נהוכחתי) [נחוכחתי]: ואשיבך. תלי ולפני העמוד הקביה לחגר לי בתעמוד ולחקיים לפכי
פם לוכל לפחנים: יקר מזולל. תלמיד חכם פעם הארץ:

מדרשא כל המלמד בן חברו כו'. חזכות הוא לו שמן פדומה לפעשה
דכל המלמד בן חברו תורה ומגיעו ליגע בימיהם כדקאמר
הכא כי גדל לחתא יתיב בחתיבתא כו' זוכה הוא לישב בימיהם של
מצלה ישמלמד בן ע"ה תורה שלפי גדרתו לא יהיה בעל תורה דכל
האוליד בדומה הוא מוליד לחכל הלומד עמו מבטל עבעו וגדרתו זוכה
ג"כ שהקב"ה ומבטל גזירתו בשבילו כו"ש כפי פהיה כפרש"י בפ'
ירעים עלמי גחל גזירה ולחתה מבטלה ע"ה:

הדרן ופיר לא בפנים כלל כדי שלא יהמרו בעגיל זו פאר זת. ופא
דהמרי לעגיל בני כי יוחנן דהמר לגיל לי הרהים בן יהיבנא לך
פחומי דפעילת גינהי וחעגים כן בפחה יל פמא שלי דהים פחף בדפחת
אגיחלף פיכא לפיהם שפי בעגיל אזה ליפא בפח פאר בו פבחיב בגיל
פרים לפרים וחין בגיפוחי פחפחו פחפא גאל אין לחזה פיהמרו בעגיל כך
פאר בו כיון פפעילם לא בחפר על הגיחלף ולפעלה דקדקו בן פחיפי
ולא חילף כלום: כל המלמד בן חבירו תורה וכו'. נראה דהיכא ולפיכך
כפיציגו פי לעשיק יעשוד לפני פקציים בקיים והעומדים ביציגה על
פעלה כיון פהפציגו בגיפוח תורה פלפחו פאין לך פצוגה יפה פיומם
כי פחזר לימוד פהחורה יפוג על כי: והמלמד בן עיה תורה לפני
פקציים בחר גזרה פבטלה. דהיינו פעלה יפיים בם בעהיו פה פאין
בפלמד בן פבחר פכל פכחו פוא לפחזיק לפיים פחיפכים לפני פי ביציגה
ודיים פקציים בחר גזירה פדכפיק כפי פחיים פשו פפי פי דבר לבחר
ולבעל בגזירה כך יבעל בגזירה ופיא לריך לבחר כפיו בחר פקציים פכל
פגיל לבעל עה פבחר פקציים. בן לחפת דבחוחיפו זיל ילפי פדפיק לריך
פוצל יפלוח פלפיים פהקציים בחר בזרה וחוא פבטלה וחפת ליחא דבחיב
פבעל יפלוח פלפיים ופיק דהפ בכל פגדיקים פייבי לף על פי פאיפו
פלפד בן עיה תורה ולכך בלגיד דהכא היק לפילו פקציים בחר בזרה על
פורעניות פקציים פבטלה בבגיל זה פלימד בן עיה תורה לחיים בפיל
פהפכל זה עליים לבטלה פכל פקום פקציים יפא פיה לבעל הבזרה בפגילו
חיים לה פוציא יקר פזולל כפי פחיים כפו פבפי פגדיק חבני בשוה
בבזירה כך פחיים טרם לבעל בבזרה פלים פלגה לריך לבטלה והו
פבה לפלפד בן עיה תורה יוחר פבפלי פגדיקים פהין פבעל פקציים
בבזירה פלגה לה פה פלגו בפיפם לבטלה לו לריך פיפל יפלוח פלפיים וחיק
ליפניים דלפלי לפני פקציים בחר בזרה פבטלה בבגילו דהכחיב פהקציים
פבטלה בבגיל זה פלפד בן עיה תורה וחפה קלפד לריך פיפלו לפילו
פקדום בלוך כוף בחר בזרה פגדיק פבטלה בבגילו וכפי לה עיה כפי
פחיים לפו ליל פפי פלי פלגה כפי פל פגדיק פהבטל בפיו בזירה פקציים
ויהיים לי כפו לי לריך יבבה פחפה פיוף לפון פה ויהיב כפה פל לריך
פוצל יפלוח פלפיים כן פקציים פבטל פבזירה בבגילו פעיה פלגה פל דבר בפיו:

איר

לא פם איקלע רבי לאתריה דרבי אלעזר בר שמעון אמר להו יש בן לאותו צדיק שהוה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בת יש לו וכל זונה שנשכרת בבי שוכרתו בר' אתיוהו אסמכיה [ברבי] ואשלמיה לר' שמעון בן איסי בן לקוניא אחוה דאימיה בל יומא הוה אמר לקרייתי אנא איזיל אל חכים עבדו יתך וגולתא דדהבא פרסו עליך ורבי קרו לך ואת אמרת לקרייתי אנא איזיל אל מומי עזובא דא. כי גדל יתיב במתיבתא דרבי שמעיה לקליה אמר הא קלא דמי לקליה דר' אלעזר בר שמעון אמרו ליה בריה הוא קרי עליה °פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה ר' יוסי בר' אלעזר בר שמעון ולוקח נפשות חכם זה רבי שמעון בן איסי בן לקוניא כי נח נפשיה אסטיוהו למערתא דאבוה הוה הדרא לה עבנא למערתא אמרו לה עבנא עבנא פתח פיך ויכנס בן אצל אביו לא פתחה להם בבבודים העם לומר יזוה נדול מזה יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה נדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה:

שוכרתו בארבע. מחצם יומי: אסמכיה ברבי. פרים קורין פומו רבי כדי פיקפח ויהיה לבו על פים ואשלמיה. ומקרו לריה לגמרו פוהם: כל יומא הוה אמר לוחו הכי: לקרייתי אנא איזיל. למידי לכי תתן ליכך: מומי עזובה דא. בפטעם פמחני אחה ולא פמחל שך ליכך: ולוקח נפשות חכם. פמלמדו פוהם קורפו לבן: צער מערה. פכחפלא פם רפני' ורבי חלאחר בח יש פחם פוקפח פחם:

מדרשא בר' צדיק עץ חיים. בזפום פלדיק פרי פהיה בן בח מחחלה בעפה בן פיים פכעפה בעל פורה עה"פ כי פיא חיך וגר': ולוקח נפשות גר' וכו'. חוא כעפום בלפון רגיל כי ע"י פכעפה בעל פורה בתקיים לא יפוכו פפיך ופפי זרעך ופפי זרע זרעך גם בפפעים פיבואו פפנו יהיו כפוהם כדלהפו פכחן ואילך פחזרת הפורה על פכפיק פחם:

ד פם איקלע רבי לאתריה דרבי טרפון אמר להו יש בן לאותו צדיק שהוה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בת יש לו וכל זונה שנשכרת בבי שוכרתו "בארבע אתיוהו לקמיה אל אי הדרת בך יהיבנא לך ברתאי הדר ביה אד' נסבה ונרשה אד לא נסבה כלל כדי שלא יאמרו בשביל ז חזר זה ולמה ליה בולי האי דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה איר חייא בר אבא

Digitized by Google

לה סם **אלך** מרגך אין יוחנן כל שהוא תיח ובנו תיח ובן בנו תיח שוב אין תורה מסכמת מדעתו לעולם ש:אמר
שיח סם ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם. מאי אמר ה' אמר הקביה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם אלך ירמיה מכאן ואילך התורה מחורת על אכסניא שלה:

מפיך ומפי וגו' אמר ה' וגו'. הקנים למד כן מכי עכא מעמא מלמ יומם מד מלמ:

מדרשא מאי מעתה ועד עולם כו'. הקומות וכי עד השמח לא ידע מלי מעמה ועיע ולמלן הוא עכא ולימנא דמתרם

ולא מחמר מחרם ומגולח כלפי מה כאמר בפרקי לחום והמקן עלמך בלמוד תורה שלים יהשם לך דלגן מיח קאמר מכי מיסקן עלמו ל:מוד תורה לא מסבר ל לגא למקום לחומו אבל גלי עירמה עלמו מלי ילשם גא יגלא מקום לחומו ועיע למר ולכי כיע גדבר מסמית גכל מקום לעלם בעבור שלה: ומכא מי הוא שלם שלא עלמו מיח ללמוד הסדים ולחקן עלמו והקנים עלע לו שיחלם ל דשיש מיגה לילי מעלה מקום לחומו: ומכאן שסיל קאמר מלי מעמה ועיע דהא גן מיח שם גן גן מיח מגן עיש שהחורה מלמד מחלק מלמ ומלי לחלמים גן מיח שם גן גן מיח מגן עיש שהחורה מלמד מחלק ומסיעתו להגיע ולמלה מקום לחומו שהיא שלכים שלה דשיש גים לחומו וקיל:

דרשא מאי למר מי למר הקנים וכו'. כלמלם דקא גמי מלי למר מי מכיון שגחלמ הפסוק הוא מומר ולכי אלא גיכולי מוחם למר מי ולגד חילל לא ישמשו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך מעתה ועד עולם למר מי ולמה הפסיק גאמצע לומר עוד למר מי הלא שלם לא ישמשו דיש מפיך וגלך וגן גלך למר כי לכי עכא שלא מעות עד עולם שלינה פוסקת מהיכך עד עולם וכפי זה מה לשהול מלי מעמה ועד עולם שלמעין הכיגות לין להכיל מעמה שלא לא ישמשו מפי זרע זרעך למר מי עד עולם מלי מעמה דכתיב ישמים מכאן ולילך תורה מחזרת על מכסניא שלה דשיש גים לחומו ומכאן ולילך תורה מחזרת על מכסניא גגים שה:

לו סם **רב** יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקריוהו לא ימושו מפיך יתיב מ' תעניתא אחרינא ואקריוהו לא ימושו מפיך ומפי זרעך יתיב (מ') [מאה] תעניתא אחרינא ואקריוהו לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר מכאן ואילך לא צריכנא תורה מחורת על אכסניא שלה: ארבעין תעניתא. שלא מסמוך תורה מחזרת:

מהרשא יתיב מ' יום כו'. מכן קגלה החורה לעמה סיח מ' יום לחם לא מכל גר לחגל נפשם ני סיהיה זוכה כן לדחות יום נמי מחם יום נחנכת סהיל עישר חגדול מנפשרים ויצי זילת דהום יתיב ניח מלה לחזה כעמה גני דגרים שנקם עליהם ולחסגר מעשם כי גיח מלה. בחתכים כולל שכח חורים מן מכחות ויח וקיל:

לז סם ומי דסמרי ומי דלי נמי **רבי** זירא כי סליק לארעא דישראל יתיב "מאה תעניתא דלישכח תלמודא דבבלאה מיניה כי היכי דלא נטרדיה יתיב ק' תעניתא אחרנייתא דלא לישכוב רבי אליעזר בשיניה ונטלין עילויה מילי דצבורא ויתיב ק' אחריני דלא נשלוט ביה נורא דניהגם כל תלתין יומין דהה ברקן נפשיה שגר תנורא סליק ויתיב בגויה ולא דהה שלטא ביה נורא יומא חד יהבו ביה רבנן עינא ואיתרכו שקיה וקרין ליה קטינא תריך שקיה:

תלמודא דבבלאה. גמרא מלמ: דלא נטרדיה. כמעלם לחי לגלוד מפי רבי יוחנן ומגולחים שנחי לח היו גבי מחלוקם ומסיק זה לזה כשמן כדמלמרין גפכחדרין ומיפכין לח המעשים גלא קמים ופירוק: קטינא תריך שקיה. דחיכם גולא סום:

מדרשא דלשתכה תלמוד בבלאה. פרפי דלא כמדרים וסי סח חילי דגם גבי לחי סמו מקנין ומפרקין לחדדי כדלמרין לעיל גבבי יוחנן נופים דלמר על ריל דסום מקני ליה כיד קמים ומפרקין ליה כיד פיחוק לגא דסיים סהיו מעיכין ומחקנין כל דבר שב טרפו והשמושם יהשם לחר עפי פלפולם דחכמי עייכין לים החם ריל עזקר הרים ומרף מוצח סום וסים מחגב ומייסב דגבי ריע כדלמרין מפי לעיל דעפי פלפולם חוחח סמעשחח ומסיק גבי גבל דחפסר סבח מפלגלים דוגמח מיזוקים שבחור הזה חפר כל עי חפר יודע לבהן שב לד סיחזר בפלפול שב שבל סבי זה מקומה וכל לי מכין לרחום דגרי חגיכו כדקני לכו מחגלים שחן סמין זה נזה בסלכם ועייב לא קלקל לפו שומשחח לגיעה דהלכחה כדקני לכו מפי הבח גמחבכים סוסיגני וסוא שחמר דלא גגדיה כי פלפול כזה מעריך חם שחדם מן סחומם ולחן מגיעו לחכליסו המעוקם וקיל: כל חלתין בר. עמוס דכל לי יחוח מרח דגיהגם מחחלם כדלמרי פי הבספיכם כל חלתין יחוח מהרינ גיהגם לחכח כי עיכם. קטינא. פרפי דחיכם גולא סום עכיל ולכך קרו ליה קטינא וכחוב בספר יחמין דלכך נקרא מפי זגילת גחלמוד יהחלמי ונבגלי גלא סני עכיל:

לח סם קרפיג ס **אמר** [רב יהודה אמר רב] מד' מי האיש החכם ויבן

ויכן את זאת [ואשר דבר מי ה אליו ויגידה]
על מה אבדה הארץ (דבר זה) *אמרו חכמים ולא
פירשוהו אמרו נביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקביה
בעצמו שנאמר °ויאמר ה על עזבם את תורתי אשר
נתתי לפניהם אמר רב יהודה אמר רב שלא ברכו
בתורה תחלה אמר רב (נחמן) [חמא] מיד °בלב נבון
תנוח חכמה וכקרב כסילים תודע זה תיח בן עם
הארץ. אמר עולא היינו דאמרי אינשי אסתירא בלגינא
קיש קיש קריא. אל רבי ירמיה לרבי זירא מיד °קטן
ונדול שם הוא אלא כל המקטין עצמו על דברי
הורה בעהיז נעשה נדול לעהיב וכל המשים עצמו כעבד
על דית בעהיז נעשה חפשי לעהיב:

דבר זה. על מה לפרש כאן: אמרו חכמים. מי הים החכם:
אמרו הנביאים. לפר דבר פי פי מלין: שלא ברכו בתורה
תחלה. כשהיו עוסקין בתורה לא היו מצליחין לפניהם וקרא ירמיה
למפר מתוי לפניהם קרא לדים ברכם תפר (*מתן לפי תורה לעם)
שהיו לפניהם על דברי תורה וכיון דלא מצליחין גלו דעתיהו שהיו
מתנה חכמה לעם. תודע. עודיע לכל ומתפלר בכתים: בן עם
הארץ. היינו בקרב כסילים ומפתח כסילים: אסתירא בלגינא.
פי כלבא לתר בלגינא: קיש קיש קריא. מקטקט ומצמיע קול ואם
הים מלא כסילים לא היה מצמיע קול: ומישהו נסוך בעם ויגיע
לפי מתן דבך זה להיות בלגין הזה מקטקט ואלו הים מהם בתוכי
כדאמר להיות עם לא הים מקטקט:

מדרשיא נעשה נדול ברי. מפפר מחמו בכתן עב חד סולך
מפרשהו לתרין עבין על לית לתר מני מיזדקין לגיסכם
ואיכן עזלין עיז לתר קטן מוקטן כי ואתו חד מדמתו עלין בפיק
דמגילה מכאתר בי הוא הקטן נדי דכתים מבקטנתו הים מקטין עלמו
תלמ מי מגדול ממנו בתורים כך בתלמוד כי בעתים נדול לעתיד
מהות יהיה התענך בקטנים דלעתיד כדאתרינן בפרק עתים לתנר דור
לי כתם לענך כי ואם בעתים נדול דמגדול מענך נדכת הכתן וכן
בעבד תפני נויתר לפפר שתתו על מתם רציו עיז דמתרינן בפי
תלק ויהיה מתם שמוע מחמדתו בתיו ועיז לתר כל התנים עלמו
כעבד כי תהוי עתם מכאתר בי הוא מתם עבדי לפי שכתן בפתו
עלים בקלתם על שתו כתתם תפני מתרוני שלא שלט גם עלמך
התום שתתו כדאתרינן שתלשום וקיל:

לט שם ר"ל הוה מציין מערתא דרבנן כי מטא למערתא דרב
חייא איעלמה מיניה תלשא דעתיה אמר רבשיע
לא פלפלתי תורה כמותו יצתה בת קול ואמרה לו תורה
כמותו פלפלת תורה כמותו לא רבצת. כי הוו מינצו
רבי חנינא ורבי חייא אל רבי חנינא לרבי חייא ברחדי
דידי קא מנצית חז אי משתכחת תורה מישראל מהדרנא
לה מפלפולי אל רבי חייא לרבי חנינא ברחדי דידי קא
מנצית דעבדי לתורה דלא תשתכח מישראל מאי עבידנא
אזלינא ושדינא כיתנא ונדלינא נישבי ועיידנא שבי
ומאכילנא בשריידו ליתמי ואריכנא מגילתא וכתיבנא
חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה ינוקי
בחמשה חומשי ומתנינא שיתא ינוקא שיתא סדרי
ואמרינא להו עד דהדרנא ואתינא אקרי אידדי ואתו
אהודי ועבדי לה לתורה דלא השתכח מישראל היינו
דאמר רבי נחולים מעשה הייא אל רבי ישמעאל פרקי
יוסי אפילו מסר אל אין אפילו מאבא אל חז לא תהא
כואת בישראל. אל זרא אמש נראה לי רבי יוסי בר ר'
חנינא אמרתי לו אצל מי אתה הקיע אמר לי אצל
רבי יוחנן ורבי יוחנן אצל מי אצל רבי יגאי ורבי יגאי
אצל מי אצל רבי חנינא ורבי חנינא אצל מי אצל רבי
חייא אמרתי לו ורבי יוחנן אצל רבי חייא לא אמר לי
באתר דזקוקין דנורא ובעורין דאשא מאן מעייל בר
נפחא לתמן אז חביבא אשתעי לי רב חביבא בר
מרמקי חזי ליה דיוא מרבנן דהוה שביח אליהו נביה
דלצפרא הוה שפורין עיניה ולאורתא דמיין כר מקליין
כנורא אמרי ליה מי' דאי אמר לי דאמרי ליה לאליהו
אחוי לי רבנן כי כלקי במתיבתא דרקיע אמר לי בבולהו
מצית בדי לאיסתכולי לבר מנודרקא דרבי חייא דלא
תסתכל ביה מאי מיגייהו בבולהו אולי מלאבי כי סלקו
ונחתי לבר מנודרקא דרבי חייא דמנפשיה סליק ונחית
ולא מצאי לאוקמי אנפשאי איסתכלי ביה אהו תרי
בושמי דנורא ומחייה לההוא נברא ומגינו לעיניה
למחר אזלי אשתמדו אשערתיה אמינא מתניתא דמר
מתניא ואתמאי אליהו הוה שכיח במתיבתא דרבי יומא
חד ריש ירחא הוה ענה ליה ולא אתא אל מיט נטה
ליה למר אל אדאומינא לאברהם (ומשי) [ומשינא]
יהיה ומצלי ומבניא ליה וכן ליצחק וכן ליעקב ולוקבינתו
בהדי הדדי סברי תקפי ברחמי ומייתי ליה למשיח בלא
זמניה אל יש דומהן בעהיז אל אבא רבי חייא ובניו
נזר רבי תעניתא ואתתינהו לרבי חייא ובניו אמר משיב
הרוח ונשב זקא אמר מוריד הגשם ואתא מטרא כי
מטא למיטר מחיה המתים רגש עלמא אמרי ברקיע
מאן נלי דיא בעלמא אמרי אליהו אתיזהו לאליהו
מחיזהו שתין סילא דנורא אתא אידמי להו כדוכא
דנורא על בינייתו ומדדינהו:

מציין מערתא דרבנן. מלא יכלו כחים לעמוד עליהם ולהאחיל
מלא מחלא תקלה עיי לדיקים: איעלמה מיניה. לא יכול
למלא עקתו: רבצת. לתחיה לשון ממלין מרפו ומקרא: רבי
חנינא. נדרי תמא: שדינא ביתנא. זרע לפי אשתי ממתן:
שדינא. מפלין: ונדלינא נישבי. וקולע לפי מעט רשתות
ומכמורות: וצידנא טביי ומכי לי לגייס: ואריכנא מגילתא.

עין יעקב

ומסתברא מילי נשתמיטיה קלטים: וסליקנא לסתא. לעקום שמין מעמדי מיקומו: להמשה יונקי. לכל מד מפרנו: ומתניגא. של שם שמא קדרי מכנה לשמא יונקי: אקרו אהדדי. למדו זה מה זה מקלקם: ואתנו אהדדי. למדו זה לה זה קדנו: לא תרא בזאת בישראל. לה תחמד זמת ניסרמלו: אבים נראה לי. נחלוש: תקוע. ויהב ניסיגה של מעלה: ודבי יוחנן אעל רבי חייא לא. למרתי לכי וכי לין רבי יוחנן דלתי ליהב מלל רבי חייא: ובעורין. מרגוס דלעילים: דמצערא הוו שפירין עיניה. בנקר דלתי לה עיניו יפות ולעיג רמיסיו דומם כלילו כנרפו נאמר: אעורי ליה. למרתי לך דאמרי. למרתי לתלייתו: נודדיקא. קהדרא: בומיטי. ניטלה קוכליליים נגלי"ז: מתניתא דמר קא מתניגא. סוקפתה של מחכי שמידל לשמש כדרים לכי כוכה ממיד דרבי חייא קדרה לסוקפתה כדאמרינן בעלמא רבי לא במלה רבי חייא ומנה ליה ואמרינן כל מחכיתא דלא מיתבית בי רבי חייא ורי חונייא לא מחצו מיכם נבי מדרשא: תקפי ברדתי. מיכן בהפלה: ומיתי למשיח בלא זמניה. לכך לין ניתן לי רשות להעמידן יחד: יש דונמתן. שחכא כשעתא מפלגן: פולסי. מנגנת מלקום: תוספות ומיתפלי. וכא ומני לכו לפיניה דמני מחכן לפי שפדיין היה ניכר לית לאמר אמן סיפר ליה כך: מוקפיתו לפני התיבה. כלשהם כדדיים נעמדים דאל יוכלין לפני התיבה בי כדכתיב וידי ומס ונו' ואהרן ומוב ונו': מתחילתו לרי חייא וכיו. (לפני התיבה) ותניא דתניא נעבילה אין שוליין לפני התיבה לא מלכתי פיפה ולא מלכתי ניה אלא מקורין לכלפין מיינין ולעיינין מלפין ורבי חייא לא היה יכול לומר ומביתי כדאמרינן התם היה היכל לאמר בתחר הכא לא הוה אמר בתחר: כי מעם (למחיה) [למימר מחיה] סמחים הכא מלעגא. תניא דתיכא נמי מחים סמחים מקמי מבוא סרוס לומר ניה מסם דמחיים סמחים לא חיה אלא ע"י על ועיל דאמיא סרוס ומוכיל כבשם עבא זיקא ותחא מיפכא מבשם שהו מיקא (התפלה) '[התפלה] הרוח וכשם שבגדיכם ש מבל סחיים סמחים מיקרא היה (מחיימה) [מחיימה]:

מדרשיא בדרי דידי כי. יתלה בהם מהמיב ל רבי חייא דדידי מדיפא מדיך דלי מכחכתם חוכם מבל חנא עבידכי אלא מחכמה ולם כן דיך לימם אלא נכא ודידי הוא בשוכל ויותר מכוכא דבר סהוא בשוכל מלמד שהו נכא. ותמר מאי עבדינא אזלינא ושדינא בתנא כי. בכל מעשם הם לשוים סיה בהחלה לשם שמים ולא היה בו שום שיתוף דיה וכוכם לחרם אלא לשים כי חיה קשה בשוים היה בו אלא שמוכר בימוף דיה אבל מתחלה ניחול הכחכה היה לשם חורם ולמלחה כדחשיב ומאכילנא לבשרייהו ליתמי ואריבנא מגלתא בי עד דאתינא אקרו ואתנו אהדדי כי. שבל לחד כשעה לומד ומלמד שהוא מעלה העליונים בשוים ועיין לא חשחכה הורה מיבחיל ומקיק ודקדק דלמר רבי נדולים מעשה חיה שהם עוסקים ונדולים מדרים מעפי דרבי חייא הם נחעשה ובשוכל ודבי חכיכא לין חלה נכא: אין אפילו מאבא כי. לשבר שהיל לין על לד העשה דלחורין בשוף שוטה משהם רבי בחלה עשה רחמא חמא דהא מליה בי עדיפא לחילו מדבי יוסי דלחורין בשוף כל כחבי ליה יוסי ויתי לא שהכתלתי בחילה שלי ליה והא לחמי ליה לרבי מלי בחשוכל קרו לשמא כי. לאמר הקדוש כי נדבי מלחא לחריחא הוה בים שלא הבנים יהו שהם לחבוכא: באחר דיקוקין דנורא כי. שחכל בזה הבשה שהוא

מחשבה סנחלים להבעירן ובידו סוא נכשה לחבל בלחמא דכבר ים שם זקוקין דמרא ובשורין דלחם ליל לעיל בשחא חתן שים שם הכל והוכל בזה לא רבי הכיכא סוחיל לבשה שים בידו להבעיר הלחם ולהחזיר החוחים ליוחבם לחבל לבבי רבי חייא לין לרך ל בהרי ים שם בשורין הקוקין דעבד לה בשוכל שלא חשהכה ולא חלק שלן חבעיל בר בשחא בהוא רבי יוחב שהיה חלמיד רבי יוחי ורבי חביכא לחתן שהרי לין לרך ל ולחבבר בוחה החבל קרחו ל לרי יוחבן בר בשחא בשרש חלן ובשבר יוחבן פי בבוחים לחרים דחוקים שים ודיק: מתניגא ואתבא. שביית הוחם דר בבי שלמוחם כדלחורי בפי הלחם, רבה חבורם בלחלך שולחים כי כל חלמיד חכם בחורים דבר בחורי מפיו בעשיו כלילו שפחוחיו דובבות כי ויקיל: ריש יריחא היה כי. כי זה היום חבר ו מידום הלבבה הוא רשה על החחדם מלכחם יקרחל לחהיד ויש שוכן להחפלל על דרך זה שחלמר טרחו ולבבה לחר שהחחדם עשרם הפלרם לחשוכי בבן שהם עכידים להחחדם כשוחה כי ושל שחבר דלי חקני היום בריש בחלר ליה לבחים כי: ומצלי בי. הוא חבוחר שהלדיקים בעיחהן קרין מיש והחיחה לימה חלה כבימה כלחבר ליסיכי עבר והוא שלחבר לחלקיבוכה לחבריהם שהעבידו חסוך הבינם ושבי ידים לחחלה כדין סיכן על חשהו שלריך כבילה לחחלה וכי ויקיל: רגש עלמא כי. לחבבר שהוא החחלה החחדים כי בן חלים בחחים שהחיה יחזקחל ויסי קול כהבגלי וכבה רבש ושקרבו עלמות כי: כדובא כי. יחלה שהוא שי שלך פרש שלי חשלם שהוא בקי דבילל לשקשהו בחורים בשי יש ושוא לחבל לבבחו ליה לבחרל ולרבה בחכרבה כדלחורין בשי יש ושוא לחבל לבדיבוכו לחבר ללה לחי עדיין אין חחבים ועדיין בחבו ליבחרל לחיום חשועדים חחב יד חלך פרש:

שמואל יהיבנאה אסייה דרבי הוה חלש רבי בעיניה ם שם אל אימלי לך בסא אל לא יכילנא אשתר לך משתר אל לא יכילנא הוה מותיב ליה *בחני בניבתא בנוסחת תותי בי סריא ואיתמי הוה קא מצטער רבי למסמביה בנוסחת ולא הוה מסתייעא מלתא אל לא לצטער מר לדידי חזי לי בספרא דאדם הראשון וכתיב ביה שמואל יהיבנאה *יחבים יתקרי רבי לא יתקרי ואבו דרבי על ידו תדא ם סר רבי ורבי נתן סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה ובמניך °עד אבא אל מקדשי אל אביגה לאחריתם: מהלים עח

שמואל יהיבנאה. הוא שמואל בר לחבה מביא כל רב ועל שהי בקי בקוד סביעה כרחורין בחקבה ליה לחר שמואל יכילנא להקוני כולם בלוחה קרי ליה יהיבנאה: אימלי לך בסא. בחוך סעין: אשתר לך בשתר. לחחבה לך על בב הענן. מבעד מעשה שליל בלעיג כדחורין בפחחים בבי כוחה הבבלי (חוחן החדושי) מבעד קבמ"ל משבל פחו: גיבתא. קבה חבול: תותי בי סריא. חחה מרחשותיו ושוקע כח חחק הבש והולך דרך עלם שולבלחו ושחו עד עיניו: דוה מצטער רבי למסמביה. טרח ושחעשק לקושבו לפני מחכם בקי היה כל כך: ולא הוה מסתייעא מלתא. סהיה הבעי בעיפה לו לא היו החכויים נחפשים: היב. חכים מחקרי רבי לא לחקרי: בספרא דאדם הראשון. בסרלחה הקרים דור ודור וכוסריו דור ודור ודורבין דור ודור וחכויו: רבי ורבי נתן סוף המשנה.

כל

כל זמן כמנג לסם: פרק משנה. פרק הנזקי עד שיכין לחמו לים לחם דנרי בנהמיד והיו מזמידים גוזקין שמועה שמועה לנדה ולא יהו מקבלות קרחתם וקדר (וקבן) על הקדר וכס כלי מחמר בדוחתם מלפניהם וקדרו לחם מקבלות ואחריהם לא הוקיפו מלא מעט: פרק הזורעה. פרק כל המעולין עד שיהם לא היתה נמלת על הקדר אלא כשהיתה מחלה כשעה שהלה נכנסה לו מחלה על מעלה המחורע נדין מעון לו לחזיר ואיתר כל אחד ואי אחור מעון ודג אלי ואינה קדרו שמועה לחזרים מלפניהם וקבלו על קדר המקבלות כל אחד ואחד אלא המלה הרחים הבתים לה והקטן קוניות שם להביא ומיחקן מרחין לחרן הס והחזרים שמועה וקבלו אכל נשמרת כגון ליחיות מוחיב ומרכבו ליניעת להו והחזרין שלהם ומם שהיית (לפניהם) [מלפניהם] לחם אחור לפניהם הקטנים והחזרין [מעליהם] לא קבלו נשמרת על קדר המקבלות והחזרין [כני] ונלא רב אלי ואינה וקבלו: ומיבעי עד אבא אל מקדשי אל. מקדמי קיומא דיב אלי: אבינה. קיומא דינהא: לאחריתם. קיום פרק הולה.

מדרשיא ורבי לא יתקרי. יש לספק בזה ומה היא חסר אלא נסמוך מהרי היה לחם יפיפה ונהדרעת בני קרטום ואחסר טוהר נעכן הסרטום אלי שים לו רשות לכתוב ולהן ושמור מלמלם לח מעם והני שים לו רשות לסורות בחיקר והיחר כדאמרי נפיק דקחדרין כי סיה מיה רב לנבל אחל רבי חייא לרבי בן אחוחי יהד לנבל יהיה יהיה יהן יהן יחיר נסחחם אל יחיר והני אלא רב אלא נלא רשות נעשה לחם ביהן דשלם רשות לחן לחן אלא מיהיה שנהר מלמלם קחך על עלמו ואחרים יפקרי כספרי דאדם ומעיקן החלה להחזיק יעקוק בדיני ממונות ועיכ היה בין כי היה חכם בדיקן ולכך אלמחא מחזיק בדיקא ולא מעם משלם בדין אחל בחיקור ליה אלמחא מחזיק ואחסר מחזיק אלי שלו על עלמו לא קחך על עלמו לסחזיק דבר לחיקור כיון אלא נכחך ואני לא יפקרי ודיק: עד אבא אל מקדשי סי. יש לפרש מקדמי אל שלו סי לרבי שנקרי רבינו המקדם שהיה אלא המקבלת שהיה רבי אחן קלא לפני י שהיה חניגו אל ר"ח נעלא סוניות וכן לחניעת קיום לרבינה דיב אלי אלא קלא קשים מרבינה והיה נביא לאחריהם וקיל:

מא ס"ם **אמר** רב בהנא אשתעי לי רב חמא בר ברתיה (דחמא) [דחסא] רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה אבלו ביה קרצא בי מלכא אמרו איבא חד נבריא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי נבריא מישראל יהבא בקיטא וידחא בחיטא מברנא דמלבא שדרו פריסתקא דמלכא אבתריה ולא אשכחוה ערק ואזל [מפובדיתא לאקרא] מאקרא לאנמא ומאנמי לשחין ומשחין לצריבא ומצריבא לעינא דמיא ומעינא דמיא לפומבדיתא איקלע פריסתקא דמלכא לההיא אישתיא דהבה קריבו תבא קמיה ואשקיוהו תרי כסי ודליוה לתבא מקמיה הדר פרצופיה לאחוריה אמרו ליה מאי נעביד ליה נברא דמלכא הוא אמר להו קדיבו תבא לקמיה ואשקוהו חד כסא ודליוה לתבא מקמיה וליתבי עברו ליה הכי ואיתבי אמר מידע ידענא דנברא רקא בעינא הבא הוא בחיש אבתריה ואשכחוה אמר אולינא מהא אי מקטל קטלו להדוא נברא לא מלינא ואי נגודי מנגדי ליה מלינא אהיוהו לקמיה עיילוה לאדהנא ושקיה לבבא כאנפיה בעא רחמי פרק אשיתא ערק ואזל לאנמא הוה יתיב אגידא דרקלא וקא גרים קא מפלני בפתיבתא דרקיע אם בהרת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודמת לבהרת טהור פסק הקביה אומי טהור וכולהו מתיבתא דרקיע אמרי טמא אמרי מאן נוכח רבה בר נחמני דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד באהלות שדרו שליח בתריה ולא דוה מצי מלאך המות למקרב ליה דלא הוה קא מסיק פומיה מגרסיה אדהכי נשיב זקא ואושא ביני קניא סבר נונדא דמרשי הוא אמר תינח נפשיה דהדוא גברא ולא יפסר בידא דמלכותא כי הוה קא ניחא נפשיה אמר מהור מהור יצאת בת קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שנוסף מהור ויצאת נשמתך בטהור נפל פיתקא מרקיע בפומבדיתא רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה נפקי אביי וכולהו רבנן לאיעסוקי ביה לא הוו ידעי דוכתיה אזלו לאנמי חד צפרא דמטללי וקיימי אמרי שים התם דין דין משפחת לשמור הוא ספרהו תלתא יומא והלתא לילותא נפל פיתקא מרקיע בל הפרישי יהא בנדוי ספרהו שבעה יומי נפל פיתקא מרקיע לכו לבתיכם לשלום. הדוא יומא דנח נפשיה דלייה זעפא ודריה להדוא טייעא כי רכיב נפלא מהאי ניסא דנהר פפא ושדייה בהך ניסא אמר מאי האי אמרי ליה ספר משפ נח נפשיה דרבה בר נחמני אמר לפניו רבשיע כולי עלמא דידך הוא ורבה בר נחמני דידך הוא את דרבה ורבה דידך אמאי קא מחרבת ליה לעלמא נח זעפא: רבה בר נהמני. בר מלנתים דא יוקף: אגב שמדא נח נפשיה. מחתם לחתם מלכות מח: דקא מבטל ומי. מנקנלין מלין ניסן ומחר למחוי דרסוס על פסח ומל הגיס ומתנקסין מלחי המלך לנטום חתם נוטנולה על כל חדם ומדם ליסם מלמלן נמתים: פריסקתא. מלים: איקלע פריסקתא. לנן נחוחי פוחדק מסיס נגם כחנל נו: אשקיוהו תרי כסא ודליוה לתבא. ומריס סמחוכים על הזחוח מ"קים לח סכוחה אחוח ומי הגיח לא מחכוח לכך: אמרו לו. נכי הפיחדק לגיגם חם כמנידי: נגודי מנגדי לי. ומס ייקרוחי ניקורים מלגה: ומיקיה לבבא. קנר סדלם: פרק אשיתא. כמלם כחחוחם: אגידא דדיקלא. על נזע רקל קטן: אם בהרת קדמה לשער לבן טמא. דמער לגן מפרח נו הוח קיוון למחוחה כדכחיב וכחם כחפך מער לגן נעהים: מהור.

עין יעקב

יד. כלחמרין נפיק הלחים רעים ומפוגים כפכוחתן פחפניתן לחתן מלח ילחו מלח ני מלוני: דקביה. לחתר פיחור וכלפר מחיכחת לחתרי מסת. לחיכ ולחתרי רבים לפחות פחיב. ומקניים כפלוי מפחר לח יחתרו פיח לחיב דפחכחת לח רב ענין לגן ענין לגן כולהון הכרוכה מלישים: אמר ביחר מהרי. על דלחר נפל פיכם פחור פפפחי נפם נחל לחוחת לל ניח פוסקה כפכהרין ני לגי גן פחכחין נני פין נגע לגנע יפלילון פחל חפניחקן לפחלה לח פפחירין הפפק לחזקק פחפלה פלל פפלה חקק לפחפלה לחי הפפק כחקק פחרח וכיכ הייפ כחק ניר פפפכה נפפיס ופחל פפ כיפיב דפירי פחיפ פ פחכחנ כחלי נריפ כיפ לגן פפפירין כחקק פחפלה פלכ יפ לחר רפק פיחר פחפר פם פפחנה נפחקק פחרח יחל ניחר פפלים לח פחל כחקק פיחל פחפל חפ כחחר פפרין רפק כי כחחר פלרפ פחפלה פלים יכול לפחר פחיפר פפחל פפחל ופפח יפ לפפחר

לפי שם שכתוב בהם: נוגרא. נדוד על פרסים שמחפשים לחריב: בשובבדיתא. והוא לשם שיצא בה: משללי. משין לל שכשפיה: דלי ועמא. נגם חד קמעא: את דרבה. לחה לוחשו על רגה: מדרשיא לא מגלינא לי. כלומר לפרש גם אם יאמר דכלי שהם מוציאים דמיהם ע"ז ידעינן דנגרא דקא בעיגא הכא לי סייט לפי שכלך לחריב כלן משקוט לשקוט חו שסיפה שנאמר לו וכלל ושם בשקוטיה שדי חד כלא לין האיך עם יודעים בזה ונודעי זה שהכל שנברא ושפיי בכאן שהוא ומל פיו עמו כן ולפי שהגיל לומר להגיד בשפתו וגם לי מקשי לי לא מגלינא וקיל: ובולהו לי. בשביל דבעיים ליכא פשיטא דהכי נהא דהכי מכן ואם קשה שמא ודיי לומר קישה ומייתי לה בפרק השוכרין ובשרק כל היד ושמהם לא רצה קישה ושיטר ועיים בשקשהא דנרסינן רבה כדקאמר שכח מעלן שוכח רבה ושהוא דלוכא לפרש קישה לשקוף לעכין לשמוע קאמי ושיטר רבה לפחמי דלים כן חלה דעא רבי יסומע לעכין ושיטר ושעלמי מיד יליף לה מקרא ושהגדה ז קאמר דשהנקש על כך ביטים של מעלה להכריע בדבר דקישה ושיטר וביים כדקא ניחא בשנים אמר טפור ודקאמר קשה אחרת שלישי שכיר לעכיר קמי שמיע לדידי דליכא שפיקא קאמר ואחרת דמייתי שכיר לעכיר קשיא וקיל:

מב שם **רבי** שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה יומא חד הוה חמימא ליה הוה סליק ויתיב אשינא דטורא אמר לה לברותיה בתי הניפי עלי במניפא ואני אתן ליך כברין דנרד אדהבי נשיב זיקא אמר במה ברים דנרד למאורי דיבי:

רבי שמעון בן חלפתא וכו'. משום דחייי נרשע דחגרחא נשעלי שמר נהג לה: ברין דנרד. תגרזים של כלד ושהו עשוי כמגלין: למאורי דיבי. לשעליו של חם זה:

תוספות ריש גן חלפתא נשל שמר היא. משום ריש ברים דהיה נשל שמר נקט האי עובדא ושה משמתין עד כאן לפי שכל הענר דנוק לשניהו עייב:

מג **משנה** מעשה ברבי יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא ושכור לנו פועלים והלך ופסק להם מזונות וכשבא אצלו אביו איל בני אפילו אם אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך שהם בני אברהם יצחק ויעקב וכו': **גמ'** *למימרא דסעודתא דאברהם אבינו עדיפא מדשלמה והכתיב *ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים כור סלת וששים כור קמח עשרה בקר בריאים ועשרים בקר רעי ומאה צאן לבד מאיל וצבי ויחמור וברבורים אבוסים ואמר נוריין בן אסטין משמיה דרב הללו לעמילן של טבחים רבי יצחק אומר הללו לציקי קדירה ואמר רבי יצחק אלף נשים היו לשלמה כל אחת ואחת עשתה לו בביתה כך מאי טעמא זו סבורה שמא אצלה סועד היום וזו סבורה שמא אצלה סועד היום ואילו גבי אברהם כתיב *ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב

יהודה אמר רב בן בקר אחד רך ב' וטוב ג'. ההם תלתא תורי לתלתא נברי הבא לכל ישראל ויהודה שנא' *יהודה וישראל רבים כחול אשר על שפת הים. מאי ברבורים אבוסים אמר רב שאובסים אותם בעל כרחן ושמואל אמר שאובסים ועומדים מאליהם ור' יוחנן אמר מביאים תור ממרעיתו ברלא אנים ותרנגולת מאישפתה ברלא אניסא אמר רבי יוחנן מוכחר שבבהמות שור מוכחר שבעופות תרנגולת אמר (מימר) [אמימר] זונתא אוכמתא בי כנזניהא דמשתבחא ביני עצרי דלא מציא פסיא קניא *ואל הבקר רץ אברהם אמר רב יהודה אמר רב בן בקר אחד רך ב' וטוב ג' ואימא חד כראמרי אינשי רכיך וטוב איכ לכתוב רך טוב מאי וטוב שים לדרשה ואימא תרי מדטוב לדרשא רך נמי לדרשה מתיב (רבא) [רבה] בר עולא ואי תימא רב השעיא ואי תימא רבי נתן ברי אושעיא ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו כל חד וחד יהבי לנער חד. ויקח חמאה וחלב ובן הבקר וגו' דקמא קמא דמטיא אייתי לקמייהו ולמה לי תלתא תסני בחד איר חנן בר רבא כרי להאכיל ג' לשונות בחדדל:

בשעתו. נעשה מלכותו למלך וסדיום סים: שהם בני אברהם וגו'. קשודתו של אברהם גדולה ממל שלמה כדמפרש בגמ': הללו. הקטה והבלוה: לעמילן של טבחים. חלוה עבודה לכשהם פי הקדחים למלא זוהמה התבשיל: הללו. שנקר והבלוה האמרים בהם הפסוק: לציקי קדירה. פיי חלה לעין מלכל שעמו ליקי קדירה לשדיר בלעיז: בריבורים. מרבוליס: שאובסים אותם בעיב. מחבין להם מלכל בפיהם בחזקה: תור שור: בדלא אנים. שלה עבשו מלחכה: בדלא אניסא. בבידול לפמחים: זונתא. מרבולה פסניתא. המשתמם בצית. ליל בעכיחה בעלה כרם. דמשתבחי ביני עצרי. בין סביחות ולוכלה המלכים: דלא מצי פסיא קניא. מחים יכולה לפשוע שקשה מרוב שמנה. קמא קמא דמטיא. לחבה שמגיע לחכל שבשר ביטולו לשונות בחרדל. שעדן מלכים ומרים הוא:

מהדרשיא הללו לציקי כו'. מייתי לה להחיק הקושיא ונרחה דלאחרו לעיל כן דלי כפשטה לחכילתן מלי יעשיה דהא כתיב יקרחל ויהודי רבים כחול הים וגו' חבל לעמילן ולציקי לין הכל לריכין לו ומייתי נמי אלף נשים היו לשלמה כו' להפלינ הקושיא ולפשר שלמד כן שקרא דכתיב ויהי לו כסיס ז' מלוח ופילגשים ג' מלוח (ויש כעיו חם לגו) דהיינו להיכ שיהא קועד בכל יום לפשטיה לא לילעריך דמפרש בים ויהי לעמ זקנת שלמה כשיו הטו חם לבבו גו'. ואמר רב יודא בן בקר רך וטוב כו'. ים לדקדק דבלמו רב יודא היה עדיפא להקשות דבן בקר מבמע מד כדפריך בפרק יש ל"ל דבלמו רב יודא היכא למימר מין בן בקר וכדבא היו לשמוע מדם על שוכרים הרבה שור כדכתיב ויהי לי שור וגו' לבל מדרב יודא דלמר ג' היו פריך ספיר דבלמה הוו עפי בקרים וקיל: דבא לבל ישראל כו'. ים להקשות לריכ מלי לבוזים לשלילו בשעתו

ג"כ דבא כרשכים על שפסק מעמ שלא כדבעם הקביה ומיין בכיש ויל דמייתי מסיוקא למחלוקם: ואמר רב יהודה אמר רב בן בקר אחד וכו'. שם דהכלך לאביי שם דאמר כי יהודה עיין בשהרשים ומיל דלי לאו דייתי לאמר רב כייתי לאמר לשלמה שכשרם כיים בדולה מבלמה ושל רלה הבים בבי לחבישם רק אחד שהיה מיחוד שבשרה שמחת רך ושהו לבל בשלמה שם הרבה מאוד לבל מדריי לאמר רב מלאמר מרך ושהו לרדשה מקשה מבים: מרחשוב לרדשה רך נמי לרשפת. פיין בשהרשים ומיל דוקאי קשה קשיא הבים לשה לי

העץ °הנני עומד לפניך שם על הצור בחורב. ואברהם הוא הולך עמם לשלחם. °וה' הלך לפניהם יומם זקן נא מעט מים °והבית בצור ויצא ממנו מים ושתה העם ופליגא דרב חמא בר חנינא דאיר חמא ברבי חנינא וכן תנא דבי ר' ישמעאל בשכר ג' זכו לג' בשכר חמא' וחלב זכו למן בשכר והוא עומר עליהם זכו לעמוד הענן. בשכר יוקח נא מעט מים זכו לבאירה של מרים. °יוקח נא מעט מים ורחצו ורגליכם אמר רבי יוני ישמעאל אמרו לו וכי בערביים חשדתנו שרם משתרים לאבק רגליהם כבר יצא ממנו ישמעאל:

מאת ה'. כגון שלוים סגיח נעלמו: יוקח נא מעט מים. עיי שלוים: וזכו לשלש. ומחסת מרחטו להם ממדבר עיי מפה ומחסן: זכו לעמוד הענן. עומד עליהם חוץ כדכתיב וענכך עומד עליהם: לבאירה של מרים. סיים מי ומכית נגלי ונעמוד עם פליגי: ורחצו רגליכם. ומהעמו תחת העץ שלא יכנסו עיי נחוך ניחו שהערביים רגילים להסתחות לחנק רגליהם ומן נרחו לו כערביים: כבר יצא ממנו ישמעאל. (ממנו) [ממך] יצא סרגיל לעשות ק

מדרש"א שדרי משה עלה וכו'. חלוהו כמי לא חלב מ' יום ולחם מ' יום ויחמל חת עשו למות עד שהזמין לו הקב"ה עוגה לפיו ולפחת מיס וילך נכח החכילה ההוא מ' יום גו' חצל ומשה סהיה ג' פעמים מ' יום צלה חכילה כיון שרחה צרחשוכה שנעשה לו נס שהילך לעמוד שם מ' יום צלה חכילה לא היה לו בעלייה סכיה ומליסית לסמוך על הסך וסיה לו ליטול עמו לחם ומיס מי לחו ומשום דחל יפכה כו' ודקחמר עלה ומשה למרוס לין זה קושר מיס שחמרו ס"ק דקוכה משולש לא עלה ומשה למרוס דמ"מ עלה למטה מי' ולא חכל שם ומשום דחל יפכה כו' ומה שהקדיש ומשה ומשה המחזר למעש' מלחכים המוקדש ורחם משום דחין חוכלין לחם המלחכים מזיון לא פסיקה ליה חלה מדלה חכל ומשה שם לחם ועוד כרחה דעיקר הרחיס ממשה דלה חכל שם לחם חצל סמלחכים לא חכלו חלה לפי סדעיון כמ"ש כרחה כמי שחכלו ודק"ל: ע"י שליח ואל הבקר גו'. הסכר הוא מעין המעשה ואל הבקר רץ גו' הוא נמר ומה נקע והגיד שלוים שהוא נמר ויקח חמחה וחלב היה הסכר חמן שהוא מעין סחלב כדדלמיכן ניומא לעד שמון מלמן מדיס כמו

העץ °הנני עומד לפניך שם על הצור בחורב. ואברהם הוא הולך עמם לשלחם. °וה' הלך לפניהם יומם זקן נא מעט מים °והבית בצור ויצא ממנו מים ושתה העם ופליגא דרב חמא בר חנינא דאיר חמא ברבי חנינא וכן תנא דבי ר' ישמעאל בשכר ג' זכו לג' בשכר חמא' וחלב זכו למן בשכר והוא עומר עליהם זכו לעמוד הענן. בשכר יוקח נא מעט מים זכו לבאירה של מרים. °יוקח נא מעט מים ורחצו ורגליכם אמר רבי יוני ישמעאל אמרו לו וכי בערביים חשדתנו שרם משתרים לאבק רגליהם כבר יצא ממנו ישמעאל:

מאת ה'. כגון שלוים סגיח נעלמו: יוקח נא מעט מים. עיי שלוים: וזכו לשלש. ומחסת מרחטו להם ממדבר עיי מפה ומחסן: זכו לעמוד הענן. עומד עליהם חוץ כדכתיב וענכך עומד עליהם: לבאירה של מרים. סיים מי ומכית נגלי ונעמוד עם פליגי: ורחצו רגליכם. ומהעמו תחת העץ שלא יכנסו עיי נחוך ניחו שהערביים רגילים להסתחות לחנק רגליהם ומן נרחו לו כערביים: כבר יצא ממנו ישמעאל. (ממנו) [ממך] יצא סרגיל לעשות ק

מדרש"א שדרי משה עלה וכו'. חלוהו כמי לא חלב מ' יום ולחם מ' יום ויחמל חת עשו למות עד שהזמין לו הקב"ה עוגה לפיו ולפחת מיס וילך נכח החכילה ההוא מ' יום גו' חצל ומשה סהיה ג' פעמים מ' יום צלה חכילה כיון שרחה צרחשוכה שנעשה לו נס שהילך לעמוד שם מ' יום צלה חכילה לא היה לו בעלייה סכיה ומליסית לסמוך על הסך וסיה לו ליטול עמו לחם ומיס מי לחו ומשום דחל יפכה כו' ודקחמר עלה ומשה למרוס לין זה קושר מיס שחמרו ס"ק דקוכה משולש לא עלה ומשה למרוס דמ"מ עלה למטה מי' ולא חכל שם ומשום דחל יפכה כו' ומה שהקדיש ומשה ומשה המחזר למעש' מלחכים המוקדש ורחם משום דחין חוכלין לחם המלחכים מזיון לא פסיקה ליה חלה מדלה חכל ומשה שם לחם ועוד כרחה דעיקר הרחיס ממשה דלה חכל שם לחם חצל סמלחכים לא חכלו חלה לפי סדעיון כמ"ש כרחה כמי שחכלו ודק"ל: ע"י שליח ואל הבקר גו'. הסכר הוא מעין המעשה ואל הבקר רץ גו' הוא נמר ומה נקע והגיד שלוים שהוא נמר ויקח חמחה וחלב היה הסכר חמן שהוא מעין סחלב כדדלמיכן ניומא לעד שמון מלמן מדיס כמו

הגדה סחס חלחת מרי לחלחת גנרי סכח לכל יפכלו ויהודה. קף על

גב דמתניון לקמן חפני נמר חלה כרי להחכילן ג' לשונות ע"ש

כיון דסחס ג' הוי נפיני מפלמה. הריף:

אך °אך תנחום בר חנילאי לעולם אל ישנה אדם מן המנהג שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם ומלאכי השרת ירדו למטה ואכלו לחם אכלו סיד אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתו א"ר יהודה אמר רב כל מה שעשי אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקדוש ברוך הוא לבניו בעצמו ובל מה שעשה אברהם ע"י שליח עשה הקביה לבניו ע"י שליח °ואל הבקר רץ אברהם יזרוח נסע מאת ה' ויקח חמאה וחלב °הנני ממטיר לכם לחם מן השמים והוא עומר עליהם תחת

מסתיסק מזעם כי׳ וחמ׳ דלמ׳ קחמר נמכר ולקחתם אם לחם הכני ממעיר לכם לחם מהוא קרוב יחמר מעכ״ט וכן הוא בצ״ר כרחם לפי מהוא חיט חלמ׳ קישור דברי לגרסם מס המלחכים ולח בח חלחם לקמודש כדלמרינן לקמן ולחם לח הכיח לפי שמיסקה שרה כדה וה״ק: וכו למן כי׳. ים לדקדק דנפ״ק החמכים לחורו המן נזכות מנם והנחר נזכות מרים וסנען נזכות חהרן ומיך דחכח גופח קמח דלמחי קרח לה נחרה על מרים וי״ל נזכות לגרסם לח היו זוכין נמן חלח לפי שעה חבל נזכות מנם וחהרן ומרים היו מחכיים המן וסנען והנחר כך חמן רב מ׳ מנה ובכך כמות להרן נסחלק הענן וכמותה מרים נסחלק הנחר וכמותם מנם נסחלק המן: כבר יצא שמנו ישמעאל כי׳. מנוחר מדסקדים כרחילה לגיכה בלח כמכחב שהרי לוט ובנן הקדימו הגיכה לרחיל׳ דיכו בהקפיד על החנק שהוח מ״ז לעגביים וחשוחה מלחכים ז׳ שחורו וכי בעגביים כי׳ ודלי לח הרחיה נכחוב ולח למדוהו חלח מדלקה לגרסם זה שילח ממנו ישמעאל לחבר סערבים הם חשו המובדים זה ולחמרינן המוסר נכסיו לוקה בנופו וק״ל:

הגדה יוקה נח מעם מים וחיטו חגליכם וכו׳. ולפסל מדכחיב וילמדו בן חעשה להזהיר נגן ישמעאל כפסל דכחת לט. כריים:

מה סם מלאכים יח **וירא** אליו ה׳ וגו׳ כחום היום מאי כחום היום אמר ר׳ המא בר חנינא אותו היום יום שלישי של מילה של אברהם היה ובא הקב״ה לישאול באברהם הוציא הקביה חמה מנרתקה כדי שלא יטריח אותו צדיק באורחים שדריה לאליעזר למיפק לבראי נפק ולא אשכח אמר לא מהימנינא לך היינו דאמרי תמן לית הימנותא בעבדי נפק אידו חזייה להקביה דקאי סם אבבא היינו דכתיב יאל נא תעבור מעל עבדך ביון דחזא דקא אמר ושרי אמר לאו אודח ארעא למיקם סם הבא היינו דכתיב °וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מעיקרא [אתו] קמו עליה כי חזיוהו דהוה ליה צערא אמר ולא ואודח ארעא למיקם הבא מאן ניודו ני אנשים מיכאל וגבריאל ורפאל מיכאל שבא לבשר את שרה רפאל שבא לרפאות את אברהם נבריאל דאזיל למיפכיה לסדום סם יו והכתיב °ויבאו שני המלאכים סדומה בערב דאזל מיכאל סם בהדיה °לשוביה ללוט דיקא נמי דכתיב °ויהפך את הערים האל ולא כתיב ויהפכו ש״מ. מאי שנא לנבי אברהם דכתיב בן תעשה באשר דבית ומאי שנא יב סם לנבי לוט דכתיב *°ויצער כם מאר איר אלעזר מכאן שמברכין לקטן ואין מסרבין לגדול:

ותצא המה מנרתקה. לסזריה חמת נכח עלח יהיו עוברי דרכיס

מתני׳: תמן אמרי. נמ״י: כיון דהזא. הקב״ה: דקא אמר. לגרסם חת מילתו ובני חמר לתו חומה מרעה למיקם הכח: היינו דכתיב. דמעיקרא כתיב נלניס עליו ולנסוף כתיב וירץ לקראתם:

דיקא נמי. דחד הוא דלחל לסמוך קרוס:

תוספות חזייה להקב״ה דקחי חנכח והיינו דכתיב חל נח חעבור מעל עבדך. ענכח. הכח משמע שהסביניה היתה חוכה להסחלק מעל חנגרסה. ובמענין משמע שלמי מילה לגרסם נילך לקלחת מורחים ולהכניסן לחוך להקב״ה להמתין עד שיכנים לחוכן דדפיקין חיכים נחילה שכשהם מורחים מהקנלה פני השכינה וקחמר נמי התם נח וחתה נלה כחדם שהקב״ה חדם ניו חדם ניו חין קבן יכול לעמד לעחל המתן עד שתבא מנלך ואילו נהקב״ה כתיב חל נח חבעור: הכוח דחבח לגזכיה לגוס. והיינו דחמרינן נגיד לחין חלחך חוד עושה חדי שליחות וי״ל דכתן נח עשה שליחות לחת כי הוחילה חבל עשה חוד שנשה שליחות לגרסם לח בדיה וכשהלך עשה לבדיה מה שהיה יכול לעשות חוקה נמקום חי לין שעשה חדי שליחות ונגיד ים שעשהל נח לגהיל חת לוט ושלוחה לגרסם היכה מכבד ואפי׳ נח כמו כן לגלוחה חגרסם חמיב הכל שליחות חי דשלוחה והכלה ענין חוד הוא שקנה כגיד חלגן

ותרכיסיך וחיליך וחילך ג' פעמים שהרחמים רוצה לומר מחזק כלומר עליו ועליו ותחזיקהו ותרחם עליו ותחזקהו ותרחמהו כלומר ותרחם עליו ותחזק

רב ואיתימא רבי יצחק יודעים היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה אלא מאי באהל כדי להכבה על בעלי רבי יוסי בר חנינא אמר כדי לשגר לה כוס של ברכה תניא משום ר' יוסי למה נקוד על אין שבאליו למדה תורה דרך ארץ שישאל אדם באכסניא שלו והאמר שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל על ידי בעלה (קאמר) [שאני]:

גמרא. מתקיל נחיל מקרין לכריכי מתם מכם: עובר לסוחר.

מלמד שכבל מקום היה מתקבל בבקל ואיכא דוכתא דקמי לקבורין מיקלה: סלת. עדיף מקמח: מבאן שהאשה עיניה צרה באורחין. היה לומר קמח ומתו קלם: פירסה נדה. מפר לסיום לם מומם בכתים: כדי להכבה על בעלה. להודיע סמיט לכוסם מעמר מבומים בחים כרחים ולריך לבחול מחריה: על אין שבאליו. לין סלו נקוד ומלעיל היה נקודים: למדה תורה וכו'. ומיט נקודים לין דלה היו לריכין לבחול דידעין מי מסת בחול דכל נקודא עוקרת סחיפה כחיפה חלה לדלסם ודלים עינה דרך חרן: באכסניא. חת מספיקה: ע"י בעלה. לה מיבחל לה לכסוס חלה לבעלה יפחל מכסוס בבירה:

תוספות למה נקוד על לין שבחליו. נרלה לין נקוד למיד לין נקוד מרים כל מקום שחחה עושה כחב דגם על הנקודה חחה דרים חת שכחב וכלן מהנקודה דגם חחה דרים חת הנקודה לין חבריהם לין מזריח כקם שחמרו לו לחבריהם לין חרה לך חמרו לה לחרה לין חבריהם ודלים יהי מי יכה חבל לפי הקונדרס דפי דמשיב נקוד דעל חגם שחלו ל קחם דרים ל לנקוד על לים חרה דהיל עיקר הפלגה שחלו עליה: ע"י בעלה. היינו דוקא בשחל לין פלוני חבל בשחל בשלומה פפילו על ידי בעלה שחלה לפקוד כדחמרינן בפרק עשרה יוחסין:

מדרשיא אומרים מעט כוי. נמסי לחוש ומעט מפני שלפעמים יעבר הלורה מלהכנס והמקבל עלקבל כדי שלא יבחם לבחם חת סמקבל ובמקבן הכי פי שכחב שחר חבחם לחבריהם לה חרגו לעורה עלי דק מחפעדו עמי חת לחם וחליב חבעגו וקיל: קנטריא. רבי הגיחו בהיכך דליכא דוכתא דקמי לקבורת מוקלה וכיה בפי ים בכור וחת נכון לפרש כי שקל חחם חוא בלע כחחרים חחם ופיכא דוכתא דקמי לקבורת חחוא עבקל בגדול מיקלה חחם וחבריהם לל שקל חחם סולק לחחת לו קבורין מחוסן מקוחות דקמי לקבורת מיקלה חחם לבל לפי גילקא חפרים דהכא היט מחפרש יפה וקיל: בתיב קמח וכתיב סלת בר'. דקחמ היט בלחם כדחמרינן בחבות ולה מפחע לחו דחמחוייסו חמר למיכ כדחמרינן בגיב סולה לעבות ומקמח לעולין כי דחיכ לכחוב ומלה בייו ושיק כחיב קמח וכחיב בלם בלה ריו לפי חפרים הניחם קמח מחת בלה חחמר חבריהם דחדפי חבריהם לה היה עיט לרם חפרי חמר מעבו ועפם הרגם כדחמרינן לעיל וקיל: יודעים היה ששרה וכו'. יחפה לפרש לעיר לפודיע פילה היו יודעים חפלחים היכן היה חלה חמר כי הכחוב

עין יעקב

לפעפם היפה. הח דפוחך לפודים היעו לפי פלינני הדר חמיר חפחיעלך כפעכיים פיים ודם כפיר חפפיר בלפעפה היה חלה חפפם פם חפיפעלך הפ פרפקים ופחפי פיים חמר חלה יפיעה לפה על כיים ולף חם כחפם כיון חפלפעפה היפה פרפקם הן כפלה כפי להחהין ופפי כיון חפלפעפה היפה דדלי לה חיפיע לה פקים דפה כפה יקדעין היי חלחפי פפרש חפרש חמר כחפל חפחב. פיעו פחדי כל זען פחיפה כחפל היה חפן הפחיעך קפר של פחלי כפרפפי בחפעם כפרש יחה לישחפם כפיר: כדי לשגר על בפיס. פיקפי לפודיע פיפל לפעפם לך לפי חה לישחפ כפרפי כחפחם ג' לן לך על חקק חפה חה יודעי כי דפה יפה פחלה פר פכפיי לה חביר בם הפחך פיעפחים פכפיחים פיה יפא חפרפם פיקפיל חפעפה היפה להיכיר פבחה חה פפעפה פפחלה פעפן קפר של חפל פר דלק פעים לפיל וכיכ חפרפם פיים כפיפה: רבי יפי חיפר כרי לפגר לה כוס על פיסה. ופלי חפיל רפי פפלגי ג' פחלגי חלן פרי פפעפה על חבה חפפרפם חלה פפרי פפן על היה וכיכ פפרפיל וכפה פפחלן חה פחקפם חפרפיל כחן חיל וחליפי חי פחקפה יכפר לה כוס לו לחבריפם לפגר לה כוס על כרפה יפיק לה היה לריך לפפלה לה פרי לפפיל היה פפר פחיל עקרי פחלה חפיר חיל חה לריך לפרך פרי פפעה חפפיל פפלגי חפיים לפגר לה כוס על כרפה יפיק לה. לפה נקר כל היל פפלגי. פיין כפרפפה חפפרפיל ולל דפיפ ללכן נקר של

לגבל לתתם על הפתח דרך מרן הוא וליכא מקדש כלל הוו לה עידי הדיוק:

הדרישך ויאמר הכא נמוסל לגודיע שמרם לתתו לנטעת כיתם. ולפי לרקוק כי נמתי פליגי לב יהודה ורבי יוסי ומה גם שמים לגודיע שמרם לתתו כיתם לנטעת שם הם דברי רבי יהודה שאתר לומר יהודים היו האלפכים וכי מפשיק ניבייהו ושוד לשם סוכך רב יהודה לומר יהודים היו האלפכים וכי מפשיק לומר רב יהודה לתתו לשבנה על נשלה. ושוד קשה עוכח שמחם רב יהודה נשלה יודעים היו שרלה כשוסל ענין נדברי האלף שתתו היו שרם לשתך כי לתה נלכם שלה א כיון שסיו יודשים סיכן היתם וילא רב יהודה נשלה שלה שתי נתוסל ולא היגיל כי תם שלה שתי תיו שרם לשתך. ושוד קשה שמיכן לתכנם על נשלה לא שייך נשטוה שכנסם שתתו שרם נשלה שרם נתוסל שלה נדברי האלפכים שתתו היו שרם לשנגה נשני נשלה ושיך סוא שוסל שלה שתי הגה נתוסל שרם דברי שכנסם ושיך נגרייתא שתתו לתם נקוד על תיו לשדם סוא דיא שיסל שרם נתכנים ושרי תיו נשרם על שכנסם ישסל שרם נתכנים שרם שתתו לתם נקוד כלל ושוד שתתו לתם

לאברהם הניקה בנים שרה במה בנים הניקה שרה אין לו אותו היום שנמל אברהם את יצחק בנו עשה סעודה גדולה היו כל אוהבי מרננים ואומרים ראיתם זקן וחקנה שרביאו אבומי מן השוק ואומרים בנו הוא ולא עוד אלא שעושין משתה גדול להעמיד דבריהם מה עשה אברהם אביו הלך ומען כל גדולי הדור ושרה אמנו ומנה את נשותיהם וכל אחת ואחת הביאה בנה עמה ומניקתה לא הביאה ועשה נס בשרה אמנו ונפתחו דדיה כשתי מעינות והניקה את כלם ועריין היו מרננים ואומרים אם שרה הבת תשעים שנה תלד אברהם בן ק׳ שנה יולד מיד נהפך קלסתר פנים של יצחק ונהפך [ונדמה] לאברהם פתחו כולם ואמרו °אברהם הוליד את יצחק:

כרשים כה

קטנין. מרבנים: היא אמרה ואדוני זקן. ליל הקציר מהיכן למדים ותמי זקנתי: אבומי. יליד בן הפוך ולא נודע על מי והמלמדו מפסו על הבנים:

מתני׳ דלא מותיב הקבייה בני. מפי הסנין ותמי זקנתי הוא מי לחתי נלוחי כי עיש ותחתי נלוחי עצר נמקום עמיד ומים גס על עלמה לחקה לחל הרחים כחב המפרש מים הכתוב מפני הסלוס שהיה חמרה בי לחתי נלוחי גס חדוקי זקן והמלך מים ולא חמר רק ותמי זקנתי פיעה דקיעה למד וקלר לחוד ושד חשלשן החוקי כי מכיל מים נחדך חכל מפרש׳ נמוסם מוכח כדנרי סחנין סהניחו דם דסכח מים מפני פסלוס ופפ׳. ולמלחך מים נקרנה מיהם סהיחה מכהכלה נמעים ותמרים לפסבר כי ולדנרי סרחים סלא למקם כלל על עלמה עיב יהים מיהם ולמלחך מים נקרנה נקרע לנב ועיב סנרחם לקיים דנרי סחנין סנרה נמניהם למקם ומה מהניח להיות חמלך מפני פסלוס ותמי זקנתי נמקום ותחוקי זקן מפוס דהיל למכהב למען זה למקם גר למען לחתי נלוחי והיינו דקלחר דלא מוהיב. סקציר נהלי ליסנח דקלחרם דסיה לחתי נלוחי חלא ותמי זקנתי הוא נמקום ותחוקי זקן והיינו מפני פסלוס וקיל: עישה סעודה וכו׳. ענין הכשדם ניים הנמנו לפרסם הכא כחנא סהיחה נה לי ולא הסניקה מלכיקו מד יום נמנו חלא היו מרננים נחין מיהך כל סחלן לנפות מכסה ניים הנמל חלא בעלמה כן להעמיד דנריו שכעשה לו נס ולפי כן חלא שרביאו אבומי כו׳. ותמר שכל אחת הביאה בנה ולא הביאה מניקתה. לפסבר סעבו כן דרך ריסן ויהול לעמר מניק מה נמי מלין מניקתי עמי והקציר הנע עלנים ונפתחו שני דדיה כו׳ ועדיין היו מרננים ואומרים אם שרה הבת תשעים כו׳. לנניס לפו כמו שהם פסוק הוא נפרסם לך לך ולפרסם לפרסם לך לך ולפרסם מדרשו כחן סחנין סחנין נדרך הניעים כבך יעמוד ליבי הדור לחף שם מרים נה לי סלד לפרסם היתך יולד למאה שלינ למים הקציר

מקציר עד מרים ולא על לפרסם. ותמר מיד נהפך קלסתר כו׳. כדחיב בזה היה מיד לאחר הנמלנו לפל קודם זה לא היה קלסתר פני חעם לפל לפני לפל חניו לפל הרחים פי דנרי רש״י מפפעת הילדים נשוד שהיה יולק נעוני לפו מעם לפרסם ושפ מים מדרש פסכחעת ע״ש. ותמר פתחו כולם ואמרו אברהם הוליד נר. מיהורת דקלח קדרים ליה וכ״כ בהנחעת ע״ש וקיל:

עוד אברהם לא הוה זקנה מאן דהוה בעי למשהעי מה שו
כהדי אברהם משהעי כהדי יצחק כהדי יצחק
משהעי כהדי אברהם אתא אברהם בעא רחמי והוה
זקנה שנאי °ואברהם זקן בא בימים עד יעקב לא הוה כרשים כו
חולשא אתא יעקב בעא רחמי והוה חולשא שנאי °ויאמר כרשים
ליוסף הנה אביך חולה עד דאתא אלישע לא הוה שם
דחליש ואתפח אתא אלישע בעי רחמי ואתפח שנאי
°ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו מכלל דחלה ביב ב
חלי אחריתי. ת״ר שלשה חלאים חלה אלישע אחד
שדחפו לניחוי בשתי ידיו ואחד שנירה דובים בתינוקי
ואחד שמת בו שנאמר ואלישע חלה את חליו אשר
ימות בו:

בעא רחמי. כדי שיכיר ניס ונן נפ: בעא רחמי והוה חולשא. פיתלה החדם לפני מוחו ויהם לניפו: ואתפח. וכחרפה חליו אשר ימות בו. מכלל דחלה שד פלה מת פו:

מדרשיא והוה זקנה. קיק דכנר כחיב נחתי קדוש מנער ועד זקן וכחיב וחניש זקן ונחרפה נוחים כחיב וחחתי זקן וחנרים זקן מכל הני קרחי ויל דוקני סהקנה עיש מה שיש היה כנר נשלם חלה טלה סיה נשלם סהקנה הכיכרת נלינן שער הינני מפחני נהני חנרים כי ועיש נקט רחמים להיות סהקנה נכרת נלינן שער ודיש לה עדכחיב וחנרים זקן נח נני דכנר כחיב מקודם נטלו יחק וחדני זקן וחנרים וכחם זקנים סהיה לו חנרים בן ק׳ שנה חבל הני קרחי וחנרים זקן נח נני היה לחני זה לפי שהיה לו יחק גם נחמיעת זקן ושלן דנני למפחני כי ועיב נקט חנרים רחמים שיהיה לו הקנה נלינן שער וקיל. אתא יעקב כו׳. לפי שלה הזכיר שלן מקנה לחתו כמו שהזכיר נפרסם סקודמת לפי מסחוירה שלחני מולם היל עלמה סקנישים מהחדש נחני סחולם קדם שיהה דנר שלה היה נח נשלם והוה כדי לנרך נכו ריש לחתם כפרש״י וקיל: שלשה חלאים חלה אלישע. שפער מדרשו כן מפלנה לנוסם נהלי קרל חלם לי לחם חלו כי לחני יהיה נ׳ וכ״כ נפ׳ לפי נפרק חלק ולא שלחה בו שם שלן להטה חלו רק נפחים חלו סדחפו לניחוי נשתי ידיו ואחד שנירה דובים בתינוקי:

הדרינן עד יעקב לא היה מולנה וכו׳. לריך לנקט לריכל שפחכחת מוכים ליל מנרחה נפ״ם ושחטו ישרחל על ראש פחים שכיון שיהיה מקדיש

מקבלו יפיו למתן נקם נגוות מה נגיו וישחתו לפני המכיעה והמחלל מיהים
הוא לפם למחלים המוכנים על המטה ויתי למחי הנדנים המלה ממחי
המלתו קבל הקניים המלתו ויתמר ליוסף הנה תניך מלם: עד
מלישע לא הוה דמלים ומיתפם וכו'. רים כוד מתוך למחיל בתמרו מזקים
מידם נמידם מולי וקפם הכנה מהני מזמן מלישע נתמדם נמידם מולי
ונגלים מתמנים מלו קוחדים זה פת זה ולכך היה ליל לומר עם עם
מסגיבו נתמנה מהקיש נכו ספר דשותות מעמה מלמה נתכתמו ואיל עד
מלישע לא מלה מיעים ומיתפם מבל מהניו היו מתרפלים בחליים נפשותות
הכתותות נפיהו ספר ועכשיו ניעי מקיהו שנו ספר הרשותות לא היה
מומד לדם מהניו דרך מנע כיון שנמר ספר דשותות וכל מי מחלה לא
עלמה מלוכה למכתו עד שלמה מקיהו ומתכתה נגלה ספר דשותות מלה
מנם המלה מתמבל שהרי ניתן מחלה מקיהו כבר היה נמו ספר דשותות
נמו בדרכו מוכל מים והטוב נעיניך עמיתי זה שנם ספר דשותות כדי
מיהיה נוספים עיניהם לממים חיו מה מחידם מקיה עמידם מולי נזכום
המפלה הה מלא היה כן ניעי מלישע. והמתר עוד נפלם מה מה דממרינן
נמכי קנהדרין על מהנלים מוהה מיהם לאנדהם מניהו כל מולה מהים
דומה לומה היה מתרפה והקשו נמכי והא כד יעקב לא היה מולמה
ומיהך ליה נמולי של המטה לא מיהה לא היה כלומר מולי העיומר לעיהה כעין מלי
מעטפל -על המטה דק מיעומין מתן נסם בכנה והחדם עומד על רגליו
ועל כל זה אני מנמר מים הדינה לחכים נעמידם המולי כי עד מלישע
לא היה לדם מכנל מולה על המטה ועמד עד במלה מלישע כדיתיב
ומלישע מלה הם מלין וגו'. לחכים מדין ניעי מלישע לא עמד מחליו
לדם שנאר עליו מיהה ומלם שתו ודלי יהיה נמליו ולא יקום לחר נפלו
ולכך מהיב נמלישע מלה הם מליו לחכי יעום גו כלומר הוא מלה ני מלחים
מעל נהמולי שכאר עליו מישהו גו הם ולא עמד ממנו ומכניו נת מהקים
ומידם נכם מהמולי מכאר עליו בימות גו עמד ממנו ויתי מחליו המיומר
לו לעהה גו והרמים לזה דהא כמיב כה אמר ה' לו לניהך כי הם מהה
ולא מהיים הרי מכאלה עליו מיהה נמולי זה ועל כל זה כוליכה מפלתו
לחיות מהולו מולי זהו הם מחידם מזקיהו וזה מדוקדק מלמד ויתי מחליו
ולא לחכי ויתרפא לפי מכבר היה הם עבדם הפל יהנהך ויתי ממם מחליו
המיומר לחיהתו וכם זה היה הדם ממנו:

הגדה עד לנהם לא היה זקנה. ונגלתו לנהם היה היכי דהקניה
מוהנע כל הדם נפיהתו של הדם הרלפון ולין פרטיפיהם דומין זה
לזה הפל קלמהר פניו של יעקב היה דומה לנהם לכך נמי זקנה. ס"ריף:

מתני' מפני מה חרבו חניות של בית הניני שנים קודם ירושלים מפני שהעמידו דבריהם על דברי תורה שהיו אומרים *עשר העשר ואכלת ולא (מוכרי) [מיכר] תבואת זרעך ולא לוקח:

של בית הני'. נס מקום: שהעמידו דבריהם. בלומר מס מקור מדברי חכמים מלמ לו היהר מן הכתוב: עשר תעשר ואכלת. חני קרמי דקמיכי להדדי:

[הדרן] רעיא דהוה קא רעי חיותא אנדא דנהר ספא שריג חדא מיניהו ונפלת למיא אתא לקמיה כדנטרי אינשי איל אביי אלא מעתה על למחא בעידני דעייליי אינשי הכי נמי דפטור איל אין וכו'] איתיביה אלו הם אונסים ששומר שכר פטור עליהם כנון *והפיל שבא ותקדם ואת הנערים הכו לפי חרב איל רחם בחנני מתא. איתיביה עד מתי שומר שכר חייב לשמור עד *כדי *הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה איל התם נמי בחזנא מתא איל אשו יעקב אביהו חזן מתא הוה דאיל ללבן נטרי לך נטירותא יתיהתא כחזני מתא:

[חיותא. נסמוס: שריג. מחליקה: הא נטר בדנמרי אינשי. וחן לנידים מלא לוכם]: בחזני מתא. בומרי סנידי נגילים מכל קנך לוכני סנידי עליהם לכמור נוסם וממוכם הכהו ודלי נשו כמיומת ימיהת:

השואל פרק שמיני

הדרן נברא דשאיל שונרא מחבריה חבור עליה עכברי וקבלוהו. יתיב רב אשי (לקמיה בעיא) [וקמיבעיא] ליה כהני מאי כי מתה מחמת מלאבה דמי או לא איל רב מרדכי [לרב אשי] הכי אמר אבימי מהגרוניא משמיה דרבא גברי דנשי קטלודו לא דינא ולא דיינא איד איכיל עכברי טובא וחביל ומית יתיב רב אשי וקא מעיין בה כהני מאי איל רב מרדכי לרב אשי הכי אמר אבימי מהגרוניא גברא דנשי קטלודו לא דינא ולא דיינא:

[דנשי קטלודו. נס היה לו ליטול ניהן: והביל. נתחמם]: כהני מאי. מי הרי מסס מהתם מלחכם לו נס: דנשי קטלודו.

בגמל בעילות מרגם ומת:

אמר רבונה מלבנו מבהמות מרן מלימר הוא כי כתים נבורתו מו לנישנ קמל נברל
דנשי קטלודו לבל יהיה מהים הבהמ ויהבלנו בו שכלי יהודהם מתנו לו
לניהנ רחמרי נברל דנשי קטלודו לחזול ליהר ולא יהיהל לחבונר עליו בחתום מנוף
מסבניהם הנדמנם הוא כי הם כבם ישמר דמו בגלנו ולהו דינא ולהו דיינא:

המקבל פרק תשיעי

תנן התם פריצי זיתים וענבים ב"ש מטמאים וביה מטהרים מאי פריצי זיתים אמר רב הונא רשעי זיתים אמר רב יוסף מאי קראה *"[ובני] פריצי עמך ינשאו להעמיד החזן [ונכשלו] רב נחמן בר יצחק אמר מהבא *יונהליד בן פריץ שופך דם:

פריצי זיתים. כדמפרש נסמי זיתים הנכנסין מתן לנשלם נוסר מלין ניטלין כגמר לנשלם: מטהרין. מן מחלמה לוכלים דלא מזי לאכילה:

אמר רבונה כשהיו בחולה לנשלם היה כשרמה מלמה הלה לחשן יכשילו לפלנושים
כשנהרם בזיתים ושמחם לוקה ומהר שם רשומיל מוכחים לכך הכל יהי
רצה מלפ כגמר בני ניטכל בזכרה קטן ודע לבריות עד שהפ כפלי בוקר מקהה לם
פלישים ומהר ניתנין כל היה מהלה לה מהוה הנה בוקרם לזיתים ושנהים מלין מקום
בכישלם לשלם הנשרם ושילים על נס הנכהל בפלנושים פרשנים:

תנא היה נושא מיטאי על ראשו ותפילין בראשו אם היו תפילין רוצות אסור ואם לאו מותר באיזו מיטאי אמרו במיטאי של ד' קבין תני רבי חייא המוציא זבל על ראשו ותפילין בראשו היו לא יסלקם לצדדין ולא יקשרם במתניו מפני שהוא נוהג בהם מנהג בזיון אבל קושרם על זרועו במקום תפילין משוך דבי רבי שילא אמרו אפילו מטפחת שלחן אסור להניח על הראש שיש בו תפילין וכמה אמר אביי אפילו רבעא דרבעא דמיכבדיתא:

רוצות

רוצצות. (מחמכנים) [מחמעטת] מחת המכה: ואם לאו. מהות קל ול במיש מומל עליהן: באיזה משאר. הני לילה: במקום תפילין. מגל מצילין מכל יד: אפילו משפחת שלהן. מסוכין גה מפילין בלילה: אסור. להניח לפס מכחוי על המלח נמנעת מהתפילין נמקומן מונחים: ובמת. יכול נמכחוי ויהא מקור להניח על המלח מלינה דהני מילה: ריבעא דריבעא. דניע ליתרת דבר מועט הוא:

תוספות מנחת מלהן. היא גרס מעמחת מל נחם וכן גרלה דגה מעכמן מטוכין מפילין נמעמחת כי מם נכים לו נחיק:

שם [משנה] המקבל שדה מחבירו ואבלה חגב או נשדפה אם מכת מדינה היא מנבה לו מן חכורו וכר:

יד ק [גמ'] "אמר שמואל לא שנו אלא שזרעה וצמחה ואכלה חגב אבל לא זרעה בלל לא דאל אילו זרעוה הוה מקיים

מנחים נ' בי ילא יכושו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו מתיב רב ששת רועה שהיה רועה והניח עדרו ובא ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס אין אומרים אילו היה שם היי מציל אלא אומדין אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור ואמאי ניכא ליה אי דיית החם היה מקיים (בה)

טו ע"ב [בי] "גם את האיי גם את הדוב הבה עבדך משום ראיל אי הוית חזית לאתרושי לך ניסא הוה איתרחיש לך ניסא כרי חנינא בן דוסא רמחיין עיזי דזבי בקרנידו ולימא ליה דלניסא רבה לא הוה חזינא לניסא

טו ע"ב *חזינא קשיא:

[לא שנו. מם מכח מדיכם הוא מנכה לו]: אבל לא זרעה. ומימחוק חגב דנחגב לא מנכה לים: ר' חנינא בן דוסא. נמסי הענים:

תוספות לגיכא זומא מיהא הזיגא קשיא. היינא מלי (קמא) [קמיל] דגא לאמרן לגביל דכי ליל זכא מיכין חכא ומיסחזוק דאלי מיל מי זכיגא מכין כוא מקיים לי ומגזר מומר ויקם לך וכיכ כפלא זכיגא כלל דליכא סוכמא מכיכ לאוי להסחזק ויכל דמעולל מייבי כגון דאיל זכא כל מיכ מחלוקה דהכחא לא מני לאימל כוא מקיים לי ומגזר מומר ויקם לך דנקטיגא לא מיכ הקגיכ מקבל מפלחו מל זה מילגיכ כל מיכ מיזכא לא לא מיבמא לו גם ולא קאמר לגביל כוא מקיים לו ומגזר מומר מלא לגי מחחפלל על מין לאחר מל מכין:

שם מתני' המקבל שדה מחבירו לזרעה שעורים לא יזרענה חטין חטין יזרענה שעורים [רשב"ג

נמנים ג' אומר: גמ' אי חסדא] מ"ש דרשב"ג דכתיב "שאירית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית:

והמקבל שדה לזרעה שעורים. ונמכיתם כך וכך חטין לו במרים לו מעות: לא יזרענה חטין. מסתמן מכחשות לחם הקרקע יזמר מן המעורים:

אל רב יהודה לרבין בר רב נחמן רבין אחי לא תזבן ג' ק ארעא דמסיבא למחא דא"ר אבהו אי הונא אמר רב אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חברו בשעי שעומדת בקמותיה איני והא אשבחינהו ר' אבא להלמידי דרב אמר להו מאי אמר רב בהגי קראי "ברוך אתה בעיר יפיים כב וברוך אתה בשדה ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך ואמרי ליה הבי אמר רב ברוך אתה בעיר שיהא ביתך סמוך לבית הכנסת ברוך אתה בשדה שיהא נכסיך קרובים לעיר. ברוך אתה בבואך שלא תמצא אשתך בסק נדה בשעת כיאתך מן הדרך. ברוך אתה בצאתך שיהו צאצאי מעיך כמותך ואל ר' יוחנן לא אמר הבי אלא ברוך אתה בעיר שיהא בית הבסא כמוך לשולחנך אבל בית הבנסת לא ודיי לטעמיה דאמר שבר פסיעות יש ברוך אתה בשדה שיהו נכסיך משולשין שליש בתבואה שליש בדמים שליש בנפנים. ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך שיהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם מה ביאתך לעולם בלא חטא כך יציאתך מן העולם בלא חטא "לא קשיא הא למהדר ליה שורא ורתקא הא דלא מהדר ליה שורא ורתקא:

טו ע"ב

לא תזבן. לו מקנה מדם המסוכה לעיר מעין בני העיר מולמת גם חמיר: אסור לאדם בר'. מגלו יפקידנה בעין הרע: קיבין לעיר. מגלו יהא מזיק להנכסים מימום: בסק נדה. וכיב ודמ': ואמר לדו. רבי לגלו רבי יוחנן לו לאמר הכי: בשוך לשולחנך. כלומר קמוך לניחך מגלו הלמרך להמזיק בהמזיק וחלי דמקנ מולחנך בהוכל לנדוך עלמך לפני חכילם ולאחר חכילם כדאמרינ בגמגם סכלרך לנקנין ולוכל דומה להסר שהניקוקו על נבי לחמו ולאחר החכילם מהולכל דוחק ומולים לח המשכל ולם יהא לרך להמזיק פעמים שהעמוד מהר ונח לידי מדוקן: אבל בית הבנסת. קמוך לניהו לרבי יוחנן לאו מעליהא הים: רבי יוחנן לשעמיה. דלאמר במקבם קומם בכר פקיעים ים דלאמר לעולם יולם מגלו ונהולם וקבול בכר מחלוקם שלאמרה לו ולו בכר פקיעום ים לם ים הכנסם בכוקם בכוכמי ואמי גא לביה מדרך להחבלב: משולשין. בים בגם מלוקה בבקבים ובזיחים ולימ לוקה בחביחה ים בגם מלוקה בז ולא בז ולהים לו בלישה: לא קשיא. דבר מדבר: שורא ורתקא. מומה ולחוקה נדר בל בלריס כמו חיל ומומה:

מדרשיא ברוך אתה בר'. לפי בסלגל לם כל המעשים ומלרעיך בגרכה בגלי יט ה' לחך לח הגרכה גר' ובכל מכלה ידיך וגרכך בלחן וגר' ועיב לומר בדגרים הפרעיים בדבר ולא מיכם בהן מלי קדים גהו בגלו בכלגו בכלל גרכה הכולגם ולומר ברוך לחה "בעיר גר' לגר ים הכנסה ולגר גים הכנסה לגפי קרוב גחי כנסיות ובמי

דמסיבי לגמא. לגון קמיכם שמעם קמוך ובילם עיזו שם בלון בן לקון קלחי מילא לגון קמוך לבי ולא לגון קמוך לבי בלון בילם קמו ובמיכון ומהדר לים מגלו דהקפ: שקלא מחלא לסמך קסך כיה בשבם גילחך מן מרוך. עיין מיזב רפיי ומהיבילא ובור יש לומר עיי לחילגא כיומב רגיי קיעון קאיי וקלגיא ולמכם שיב לא ומם לם מילגא לחי ומלה ביעור בסקבור ומעגול בא עליה ומיל לשלול ומבולי בא לם דלמי לחלה לקור עד מילגלגה ועיב בעיי קיעון קבייי מיק ע"ו ולייב בכל מן מרוך ולמכמו מיה קסך מיה לם בילמה כביעור בסקבור ומעגול בא עליה בלי מחלא לם לחיל מיה לא בלא בלגא ולילגא בא על מכיה בשוגגם מסקיב כשבים לילי מיה לה לחיו גם בלל לילקור כיון מבילך בילגלגה: שילגא גלגלי מעיך כמוכך: ומי שהיה בן כמוכו בא מילגא: מה בילחך לשלום בלא מעה בן לילחך בן שלום בלא מעה. כשב לילים לילל לא לעשי מה בעשה בלחר לחם בבולך בין בילגלגים בלא לילגי ולילגי לחיה בבשיעי בכילחך לשלום ע"ב בשלחי שה לשבים מילום שיש מבוך יעשיך בילגלגים בילחם מילא מעגם שבעי לילי מיי ולילגי בלחך בן שלום כי מילגלגים לם בילגלגים בילים בכל לגי ולילם מילגים בשבים

ומכי כמקום שנהגו היו מעמן לגביי ממי נתקן לתת פיסיום לך כמעמך לך בגביי בשלמא בשעה שהוא נבדקות כל מי שיש לו ביה טענה ולית מאן דמכחיש ליה בקמי רבי: ובריך אתה בבואך שלא תפגעא אשתך ס'. ובריך פרשי' כמה מהלך מהלך פרשי' בשלח ויהי רקשה לו לפרש מהלך מהלך כמה ומהר מהלך מהלך בשבת ומהלך בשלח ויהי ולכך נקרא מקומו ומהר מהלך ס' מיל ומהלך מהלך ס' מיל ומהלך ס' מיל ולכך נקרא מקומו ומהר מהלך ס' מיל ומהלך מהלך ס' מיל ומהלך מהלך ס' מיל ומהלך

ליתן לרבי המוקפות דמחים מיירי שהם ממלי נקט לגמ מפי מתוס דשהם הרי מפי בידי שהים שעוברי דרכים כלכתיב ולין בקפר מחמתו וכמ"ש שם ודו"ק: רובם קשה כו'. ולא תציב להו בהגיה דפרק לין עומדין שלשה רובם קטה ושישעים יפה ולכו מן שהוא ומיהו דלא תציב מלא ג' מעשה לחדם והכא לחידי מחלוקות הגאים על האדם וק"ל: וקיתון כו'. פירש"י וקיתון של חרס לפי שהין לו יין עכיל ולפי פירושו היה נראה דקאמר קיתון של חרס ושם דבריהם מעלה מחמת כך היה לכלה של חרס שם נמלא תחלב ושם מחזירה תשחה כי המחעגים ברובי מלכל ומשחה לי לפשר להם לעקור מחורה והוא שאמר ומחביאת פתי וחזבה ללמוד תורה כו'. כי הלחם הוא המזון ממוצ לכל האדם כמ"ש ערבי פשחים כשאמר לו הקב"ה לאדם בזעת אפך תאכל לחם עד שחקללה דעתו ולמדו קטן האוכל כזית לחם כו' שלאחר ויזקף דעת יוקף וכן שחים הוא יקוד פשוט ממוצ לשחים לגבל שאר לאכילה ושחיות היין ושאר משקין מעלין הכבל. וכן מ"ם ותזקק לאשתו ואינו מתאוה כו'. לגבל שחיים היין מצוי לידי זנות כמ"ם זנות יין ותירוש גו'. גם מ"ם מוציא את הקנאה כו'. כי המוכה שחלוה רגיל הוא לקנאות מצידו כדי שילמד לימודו לגבל המסחפק בלחם ומים לית מקפא מצידו בעשרו ושאר דברים שזכר כאן למעלה הפת ומלח לאדו בהפך בפרק הלו עוברין בח"ם המדבה קעורו בב"מ דכלפי מ"ם כתן דבריו כשעיין ולמודו משקיים בידו ומכיון שאהבה לאדו שם בח"ם המדבה קעורו בכל משקה והלמודו משחכח ממנו ומשלוקות דבוה בלום עליו ודבריו לינם כשעיים כו' וכן מ"ם ולין בשדו מעלה הבל זה הוא משעני הפרים כשלין בשדו מעלה הבל כשמזמן ניחום הבשרים כדחמרינן ביצחות לגבל הבא קאמר שעיי לכילהו שם ושהם מים לין בשדו מעלה ריחם ניחום כמו בריבוי שאר לכילות שמעלין על בשדו ריחם ניחום וכן מ"ם ושוחשת כגא כי המדבה בשר מדבה רעם בשעיו. ומ"ם ובדרוך משבי הבגדי ושריחי מדכתיב ולא יכא שרא ושמא כו' כי בשרוך בגקר בגא עליים הבשם לו הקול יוחר גדול לפי הבגע ומ"ם ועבדתם לח כו' לגלחיכם ז קרילח שמע וחפלה כמ"ם ועבדתם גו' בכל לבבכם לית בגבדם עבודה שהיא בלב הוא החפלה ואמר ועבד לח לאוך ז שם בחלה כו' ושמו גו ג"כ חלה לחמ"ך הוא שחזיח שחניך שבלן ואילך והקיומי שחלה וגו' ודבה שהביא שכבא לית ליה בידי שכיעא דכל חלה וגו' הוא לגם ושרקדקים בשלי קלא דכתיב ועבדתם בלי רבים וכתיב ועבד לח לאוך וגו' בלשון יחיד דהעבודה שהם שלוח ס' כל שבילא עבדים זה בזה שבילכ אכילה ושחיה כזו שחסחפקים בלחם ומים לא שחלה רק בידוני הקבולה וק"ל:

[קודם לידה נמי שניך לקון היינו שעשוך לעבר שעשיות הולכות שם בעניל מומבי הקפיה שיכלו לעשות על היעשה]:

נב שם **[רבה]** בר רב הונא הוה ליה הדוא אבא אגודא דנהרא אמרו ליה נקוץ מר אמר לדו קצו עילאי ותתאי והדר ניקוץ אנא היכי עביד דבי והכתיב נשיאים ג **התקוששו וקושו ואריל קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחריי התם אבא דבי פרק רוסילא הוה ואמר אי קייצו קייצנא ואי לא קייצו אמאי איקוץ דאי כשחחי לדו אשלייהו מיסתני לדו "ואי לא לא מסתני לדו] רבה בר יד קה רב נחמן הוה קאזיל באורבא חזא דהוא אבא דקאי אגודא דנהרא אמר לדו האי דמאן אמרו ליה דדבה בר רב הונא אמר יוד השרי והבגני היתה בשעל הזה ראשונה שיעי א אמר לדו קרצו קוצו. אתא רבה בר רב הונא אשכחיה דקיימן אבר מאן דקצייה תקוץ ענפיה אמרי כולהו שני דדבה בר רב הונא לא איקיים ליה ניעא לרבה בר ריב:

[אבא. יעי: ניקייצו עילאי ותתאי. מי שים לגן יער על שכחר חלני לשעלה היעט לשעם היעט כולך דרך האיש: **אבא דבי פרזק רוסילא דוד.** חיטו שעשה ושעשלה לא על יכחול שים שיכול לקטן חיטו יער על שים פרזק שמם פרטיים שם ודחש שלא שלח יקוטו ושה שועיל קלילה שט: **אי שחתרו אשלייהו** שחתני לדו. שם יכלו לשחוש שבלם ולבא שחקט לשקט לו שכפר לגלך שחקט לשעלה יבט: **ואי לאו לא שחתני לדו.** לגן לגם שהכלן כבגד שיער של בכרי יבט בשחקו הבשים ולכבגישו כבגד שלי לשה יבריחו לשעור לח חחב כשכלחם שקלילים]: **חזא דהוא אבא.** יעי שחביח דבה בר רב הוא לפי שלגן שעלילים וחחשוים קולגים ובבה בר רב לא היה יודע שכן היה שהים עליון וחחשון של בכרי שחוכל ויד השרים והבגנים. פשוק שלא בשפר שחת: **תקוץ ענפיה.** יעשיו בכרי:

מדרשיא התקוששו וקושו ואיל קשוט כו'. ק"ם חיה פי' רבב"ם כלומר הסר קש מבן עיניך וחלה כמו לקושם קש כלומר קשוט עלמך מכל ועיל הכל כדברי המפרשים לחזו עלשון חשום ושפשום על מעשיו ובמחזו ולמוכיח בשער יקשן ר"ל החקושטו חשפשטו על מעשיכם וחח"כ חשל מפשטם בשעשה לחרים כלומר קשוט עלמך כו' וק"ל:

תיר מבן לשכיר יום שנובה כל הלילה שנאמר לא יָלִין ק
תלין פעולת שכיר אתך עד בקר ומבן לשכיר ויקרא יט יג
לילה שנובה כל היום שנאמר °ביומו תתן שכרו ואימא דברים כד טו
איפכא שכירות אינה משתלמת אלא בסוף. ת"ר ממשמע שנאי לא תלין פעולת שכיר אתך איני יודע שעד בקר מה הי עד בקר מלמד שאינו עובר אלא עד בקר ראשון בלבד מבאן יאילך מאי אמר (רבי) [רב] עובר משום בל תשהא אי יוסף מאי קראה °אל תאמר לרעך מפי ג
לך ושוב ומחר אתן ויש אתך:

איפוך אנא. דלא חלין בשכיר לילה ולא חצח בשכיר יום: **שכירות אינה משתלמת אלא בסוף.** כדחמרינן בחיהו כשך כשכיר בגא בשם בכירות בגא ז משחלמה בשלה בגא לחרת לומא לא משחעגד ליה לבשכיר יום עד שחשקע החשם וכי כחיב לא הבח על כרחך בשכיר לילה חוקמיה דכשחעגד לו לבקר משכלה שכירחו וכן לא חלין כמי לא שוקעים בשכיר לילה דהא לא משחעגד ליה עד הבקר: **ממשמע שנאי וכו'.** בחין ליה קרוים חלא עד הבקר דכחיב ולא ילין לבקר וכל ליכא בשעקיא ליכא לילה הוא: **מאי קראה.** סיכא תויחא גל הסלה:

תניא יואליו הוא נושא את נפשו מפני מה עלה זה בגג בבבש ונתלה באילן ומסר א"ע למיתה לא על שכרו ק' וגריס

שכרו ד"א ואליו הוא נושא את נפשו כל הכובש שכר שכיר באילו נוטל נפשו ממנו רב הונא ורב חסדא ד"א נפשו של נזלן וח"א נפשו של ננזל מיד נפשו של נזלן וכו' בראיתא בפרק הגוזל ומאביל:

ואליו הוא נושא את נפשו. סוף סוכר נפשו עליו לעולה ובנם נגנם וקיבן בעצמו ליטול ולתנם בתילן בשעה עליו למקום זיבים ולבגוד חמרים ומכר ככסו עליו למיסה ממש יפול מן הכגם לו מן התילן: היינ ד"א ואליו הוא נושא את נפשו. ופליגי בה רב חזקה ורב מקדה בממשמת דקתם: ד"א נפשו של שכיר. בנגם עליו כתיב כורגו: וד"א נפשו של נזלן. הגיד לך ככמת שבורו מיסם לעלמו:

יף קיד ע"ב נר קיד ע"ב

אשכחוה רבה בר אבוה לאליהו דקאי בבית הקברות [של נברים] אמר מהו שיסדרו בבעל חוב אמר ליה מיכה מיכה מערבין נבי ערבין כתיב °ואם מך הוא מערכך נבי בעל חוב כתיב °וכי ימיך אחיך מגין לעדום שלא יתדום דכתיב °ולא יראה בך ערות דבר [אמר ליה כהן הוא מר מיט קאי מר בבהק אמר ליה מהני מי מהדרת דתניא רשבי אומר קבדיהם של עכדם אין מטמאין שנאמר °ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קדין אדם ואין עכדם קדין אדם] אמר ליה באדבעה לא מצינא בשיתא מצינא אמר ליה מלתא דהיא לי ועיילה לגיע אמר ליה ששוט גלימך בפי שקול מדני אסתי. בפא שקיל כי הוה נפיק שמע דאמר מאן קאביל לעלמיה כרבה בר אבוה נפיק שדינהו אפי' דבי אתיוה לגלימיה בחט גלימיה ריחא זבניה בתריסר אלפי דינרי סלגינהו לחתנותיה:

יבמות קיב ע"ב

ערות דבר. בפעם מחם מדבר בו לא יחלה בך עדום דבר ערות לגן מדם מגיך בפעות עדום ומדום בעי בגכם והם דבעי מיבם לבעון מדום דפחם חבן לגן מגביהן מחמה עדום: [לאו בהן מר. דמיבא למיד דמליהו הוא מבתב בים בבא בתיב °לאו ובן בפחתי לא מדם כי יהום בחתי]: באדבעה לא מצינא. בגירסא דמדבעה קדלים בגן מוגד יהושע בים בהן בזמן הזה בבגין ובקדשים מבי בדבתיב בכל מקום אזקיר אזכיר אליך וגבתי אליך וגבתיך. הטוקים עבודים בכל מקום מעלה עליהן הכתוב כאילו

תוספות המיך ולבסוף בתב °וכך מליהו בפסיק קודב לם היה היה מיך בפוקפות דומה בתיל וכי תיבך בהן תיל בריקים תין מתמתין ודמה תוסי בן תמוה בגודו בל היה ובינך בתעו בתים בתי בתיה עם בתים עם מלום לבי תהיה ילמים לקבלו בתים מהתני תלוות וכן בשלה בחשובת נתן בהכם הים בבתך בקודד תליהו דבה בתפלגו תליו יש בתים בבני בבים בל לגה ותמי להם לתבוי ב מיבי תגם בתיבם בל רתל ותיב לה היה בהן וכתן תומר בכך היה ובתיבים בוב יהה בהם לתר לו בן היבן לבתריך בתר להן בך בתוב ניתובו בל בגיבן ויעלתים ותליה ותבדי בבי יהובם בתבו לו לא בך לתבות לתוקה תבובים בבי לי בתם בינה בתבה ולין בתבן בתה בי בתלתובם ולא בהן בתה בי בתי בתיבו בבי בתתבובם תבתבה בתבים בתבי בתבי בתבי

התיתם ודהב רעיך אם ממון יש לו בידך התר לו פסח
יד ואם לאו הרבה עליו ריעים:

בני אם ערבת לרעך נר נוקשת באמרי פיך. סמוכה נדברים:
עשה זאת והנצל. סתר פם יד תם מרגנא ותם לא מרגנא
מלא טוקמא נאומלתא דברים רהב רעך פרגא עליו ריעים לנקום מחילה:
אם ממון יש לו בידך. תם כעזים לו שרג ותם נוקמא נדברים
רהב רעך:

ש"ס תניא ילא ירבה לו נשים רבי יהודה אומר מרבה
הוא ובלבד שלא ידו מכיוחת את לבו ריש
אומר אפילו אוחת והיא מכירה את לבו היז לא ישאנה
איכ מה הלמוד לומר ולא ירבה לו נשים אפילו כאביגיל:

הבית והעליה פרק עשירי

יז קיז הנדון בי תרי דהוו דייתי חד עילאי וחד תתאי אפוחית
מעזיבה כי משי מיא עילאי אזלי ומזקי לתתאי
מי מתקן ר' חייא בר אבא אמר על העליון לתקן ורבי
אלעאי משום רבי חייא בר (יוסף) [יוסי] אמר התחתון
מתקן ומיימיך "ויוסף הורד מצרימה:

אפוחית מעזיבה. ומסקים קיימא מלא מסוים מוחמים ויורדים
דלך מסחמים סוו ולמו מוכר ומסכיר סוו מלא ניים של
זם והעגלים של זם: ויוסף הורד מצרימה. כמחוש לימחם ור'
מיים גר (יוסף) [יוסי] אמר מסחמן מסקן ומי:

אמר הכוחה הסיקן כיה מסגן מסמרי ויוסף סורד מלרישה כמי שמעמו סום ומסי מרי
ומסולני מי מסקן מחלישה ומי מיים לימן ומי מיים גר לגם ור' מיים
גר יוסף ומסולכי מי סום מלמר מסחמן מסקן מסקן כימן ויוסף סחד מלרישה מרי
מיים גר יוסף סום מלמר מסחמן מסקן כלמר ויוסף סום מלמר סחד מיסמם מרי
ומי זיל ומיד ומז מעמר מילם מסחקן מוסל מעיד על מסקן על מסחמוכם לפר
גמיל יפר ומסקל מסגן מסמרי כי מי מכניו לם יקמיר גר סגם כי ק לפי יוסף לפרי
מלרישה ומסולכי לם מסן סמם מלום ומיל מלרי לפרמם ומסקן מלפר מסחמם
לפרום ומסקמו:

[משנה] שתי נימות זה על גב זה והיוק בינתים רים יז קיז
אומר של עליון רבי יהודה אומר של התחתון
וכר] רבי שמעון אומר כל שהעליון יכול לפשוט את ידו
ולישול הרי הוא שלו והשואר של תחתון: גמ' "אמר יז קיח
אפרים מפרא תלמידי של ריל משום ריל הלכה כרים
אמרהו קמיה דשבור מלכא אין אפריין נמטירה לרים:

קמיה דשבור מלכא. לי נרסם מעור מלכא מעם ומלך מרם
סים ונקי נדרים ולמודם לכם דרים קנים וקלקים ולמר
לפריין מנויים לרים יקנל מן מחסם על דבר זם ולית מעור מלכא
ממולל דכמה דוכתי קרי ליה הכי ומן מיומב גם דמלי למחם לי
להל דרים דמוסבי לפר ממולל לה הום ידע לם לעסרי ולי לכם
דלפרים קפרת לגו לי לגי לפר ריל הלכם כרים ממולל מי לם
קים גדרים לפיקלקים לרים עד דסנגו מעגרים ריל דהלכם
כוחים: אפריין. מן מלגו:

הדרן עלך מסכת בבא מציעא

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

א יז קיח נחול יהיה כנוד הבית [היה] האחרון מן הראשון רב
מי ג ושמואל ואמרי לה ר' (אליעזר) [אלעזר] ור'
ע"ב יוחנן חיא בבנין ותיא "בשנים ואיתא להא ואיתא להא:

בבנין. מחסם נחמו מלמ לחום כלמן מנוי מדום: בשנים. ניים
ולמקן מיי מנים וניים ומי מיך מנמ:

הריק נחול יהיה כנוד הבית הזה כו'. יש לגלר מלמר הניים הזה ומלר
לומר כלמקן מן הלמקן דמלמיק לומר נחול יהיה כנוד הבית הזה
מן הלמקן לו מילמר הלמקן מן הלמקן למנם כלן רמה מיחול יהיה
כנוד הבית הזה נבנין וקן נמנים ומיהם היים הבית הלמקן נחול הזה
נמחוחת מחמה דכלים מחמרו בניים מני דכחיב ומכנדה חמר הי כענד הי ודנלים
מחמרו בניים מני למקן ובמולם וכלומים ולחרים ומשן מחמחה כמיים רחל
ולכך מא לומר מחמרון מן הלמקן מהלמקן מחוח הניים הנלילי מחחיד
לבנות ניב מיקרו לפרום גו כל המעמה דניים הכחיבים מחר למקן
יהיה נחול מהלמקן מכל מקו מחוח הכני הוח נחול בעניים ובנבן ולכל
לח לגמרי נכל פרטיו:

הורדום עבדא דבית חשמנאי הוה נתן עיניו באותה ב סם
תינוקת יומא חד שמע [הדא גברא] בת
קלא דהוה קאמרה כל עברא דמיד השתא מצלח קם
קטליניהו לכולהו מחוחיה ויהירה לאותה תינוקת כר
חות הדיא תינוקת דקא בע' "מגמבה סליקא לה לאינרא
[ומא קלא] ואמרי כל מאן ' יתי ויימא מדבית חשמנאי
קאהינא עבדא הוא דלא אשתייר מיניהו אלא הדיא
ינוקתא והדיא יונקתא (תפול ותימות השתא ו)נפלה
[מאגרא לארעא] (לה ומתה) בעמה ברובשא שבע שני
ויהד בא עליה ואיד לא בא עליה מיד בא עליה (הא
ו שמנה) ליתוביה ליצויה למיד לא בא עליה למה ליה
למעבד רבי כי היכי דניפוק ליה שם דנסיב בת מלכא
אמר מא' דייש "מקרב אחיך תשים עליך מלך רבנן קם הניים
קטליניהו לכולהו רבנן שייירה לבבא בן בוטא למיסב
עצה

עין יעקב

דף תמר נבנין ומר תמר בעמים ניחוח נמם ותיחח נמם. ולית ומיא מליני לי ניא מבין בעיים מיים לי חמ בנין מניך ולמי מה ולפיה מרים מרים ברחם רף י מלן נמסחם למני
מחקים ליל ניא ומשלה מיל כמיהם: שמעון בן קהל. מחמא ומיל מלני ומר לחרים קם ליה מחמא כחיפח מרים בחלמח לבן קם קטליהו: ורבנן שקטל
חישול ומיחות. ולא מי מחלבר מלמו לרחם כיון מחמחה ר"ש לעבר מחרב כל כני ומחמחה ומיון ניילר מיקן מיים מכיף ני: אמר מלן ודים מקרב
מחין ומיים מלין מלן. קרם מחפילה מלי ניכיפו מיחיכם מיה מבור מיפה מלי ניכיפו ומיכ יהל ביני מקרים מקרבי מחרך ומיכיפו בני. מלו נלחרים כיון ומחו מישחל מיה
מבר מקרב מחרך כיון ומחל מחחיים מלימה עבד קם קטליהו לבולהו ומבן. כיון מלף דימו מחייב לא יהו ילחון לבלוכה נחיה ומבן ומיון מחחיים כלן מם קחיים:
קטליהו לבולהו ומבן ומקליהו לגדלה מחחיים. דיה כחילו קטל כמן ומניא מי מחם מרים מחניא ולף כל נב דקטליהו לגחחיים מחלה מכל מקום כחם ומיים מחם
ומבן ומבן הם מחניים יחמר כי לבילו מחמר מלחיר חחם קרים לבמן נחל ליים ומיר מילם קול מיחיה מלימה ומיקר מחעבה מי מחמ ומבן ומבן לף מות לו מחעבה מן

יג ד עצה מניה *אהדר ליה כלילא דיאלי תקדיבו לעיניה
יומא חד אתא ויתיב קמיה איל חד מר האי עבדא בישא
מאי עבד (קם קטלינהו לכולהו רבנן וקטלינהו לכולהי
מרוותיה) אזל מאי איעבד ליה אזל גלטייה מר אזל כתי
קלא ד *גם במדעך מלך אל תקלל האי האי לאו מלך הוא אל
סם לא יהא אלא עשיר דכתיב *ובחדרי משכבך אל תקלל
עשיר [ולא יהא אלא נשיא וכתיב ונשיא כעמך לא תאור]
שמות כב אזל (והכתיב *ונשיא בעמך לא תאור) בעושה מעשה
פרן עמך [ודאי לאו עושה מעשה עמך] אזל *משתעינא
עמודי איבא אניש דשמע מלתא ואזיל ומדע ליה אל השותא
מדרש מיתא ליבא אניש נבן אזל *כי עוף השמים יוליך את
קהלת ו הקול. אזל אנא הוא אי הוה ידענא דצניעיתן כולי האי
לא הוה קטילנא לבו השותא מאי תקנתיה דהדיא גברי
אזל הוא כיבה אורו של עולם ילך ויעסוק באורו של
שמות יא עולם הוא כיבה אורו של עולם דכתיב *כי נר
כיצה ותורה אור ילך ויעסוק באורו של עולם ביה דכתיב
ישעיה ב *ונהרו אליו כל הגוים אזד הכי אזל הוא סיבא עיט של
עמודי עו עולם (רבנן) דכתיב *ואם מעיני העדה ילך ויעסוק בעיט
ויזקהל של עולם (ביה) דכתיב *הנני מחלל את מקדשי גאון
כי עזכם מחמד עיניכם אזל מסתעינא מלטוותא אזל שדר
שליחא ליזיל שתא באורחא וליעבב שתא ולידדר שתא
אדהכי והכי מתרת ליה ובניה ליה עבד הכי כי אתא
שלחו לי' אם לא מתרת אל תסתור אם מתרת אל תבנה
אם מתרת ובנית עבדא בישא כתר דעכדין מתבלכין
אם זיינך עלך מסרך כאן לא רכא ולא בר רכא דמודדום
עבדא קלניה מתעבד ומנא לן דהאי רכא לישנא דמלכות
שמואל ב ג הוא דכתיב *ואנכי היום רך ומשוח מלך. אבעיא
מדרש מסא *ויקראו לפניך אברך. אמרו מי שלא ראה בנין
פרש רש הורדום לא ראה בנין נאוה מימיו בבאי בגייה אמר רבה
ובדי נפ כבלתה באבני שישא ומרמרא אד באבני בוחלא שישא ומרמר
נחמד כמי אפיק שפה ומעייל שפה כי היכי דלקביל סידא סבר
נעמי ורין ורבי לם־שעייה ברדבא אמרי ליה רבנן שבקיה דדבי שמיי
ירן נכסים
נבי סגיא
מסכת
אהדר ליה בכלילא דיאלי. לפקח מחתנין ילף ומוח סרן סקורין
סיה לו מרגלן וקמעי קטין כמחבין ומשם לו עמדים משתו קציג
לח רין
ירא כנים עיכו: השותא מירות אנא ואנת. מרמז לגד ולזן שמוש: הנני
מכל חד
סיה יסרי מחלל את מקדשי וגו'. קיפים דקרא מחמד עיניכם: מסתעינא
נבי סנים
לח ולזן מבלטיתא. כפופים סיו לגבאי רומיים: מתבלבין. מרגלין רשות:
עסרי כו
ירן נכסים אי זיינך עלך מסרך כאן. לם מתגאים (על כלי) [נכלי] עלמחתך
מהרגנא לח גן לחניך קסרי יחסין בלך נדיטו הוא ידעתו מלח
עגד: לא רבא ולא בר רבא. לח מלך ולח גן מלך: קלניא
פרש מתעביד. כמגה גן מורן מלגו: שישא. סים יחוק מקורין ניס:
ורומיא סים גבן: בוחלא. סים לגבע (מרן) [כמרן] כמול:
מסלת אדהותא דיסא. בלי סיס מסס מגיס ומגין מעבסם גלמיהן:
ריש
נקיון
ומי
חגרים
רפיון

תוספות כל דאתר הניח מסוגלתי לחזיק עגדל הוא. וכן הוא בירוש למי מסוגל נפרק י יוחנן ועכלן קמח על פי הקונסטם

נמלט נלמדין דאמר אמרי לו לחיכים לחיים חמם ופי מקומני מסם מחיט לפי מלחו סיחם מיסחל ומם כן כיון דגבי חוכחום נמלט יסלחלים
לחלפי עגדל הוא הם מסוגל נעשים לים ניחי נכרי ועגד הגח על גם יסלחל
הולך כמר בחשלין וניל מלם נמח יסרחלים וקלחלו מפיטו לחסה לפי מענגו
לחיטו חוא נאמנים: שלן דיים מקרא מחיך רגלן. דמסחיה דקרא לח
מעשע לעגעני עגד מחוע לחמך נאמנים מלם נגרי ורגלן דקטו מעוגמה
מנפחין: קטלינהו לכולהו רבנן. לפי דקא לטולהו דיסא חוא גבי נחילת
סהיו עפיסים כפעלה הלל מגעל כרחמרין נפסמים גפי חלי דפניס וכלל
היס נאני הנים ק' מנס כרחמרין פיק דשנח ומלטים הוכדום היה נאני
הנים קיג מנס כרחמרין פיק דעיו:

מהדרשיא ושיירה לדהוא 'נוקתא כד הות דקא בעי למנסבה
סי. נילפה מדקדק למנקנה לפי מעגר על ניס מחמוקי
היה ולח כמחחרי עדיין וכיון דקטל כולם נמלח מנסחר עגר על
סהיל יטוקחת ולפם כמלה הוה כמחחרי ממילח כרחמרין גם' מסוולח
נחלין מטמח מפחתו וס"ה נחסך נחסה מנסחם לעגדה וקיל:
גלטייה מר סי'. יחלה זה לפי שמדם העגר נקללה ולחר כמ"ם
לחוד מכנן עגר עגדים יהים וגר' ולזה כיון שהרגבן חנסו לחסו
לעגר ולפיכ לחלי לעגך היה חוכם נקללחם וקם וקעליכו והיה נח
לנסוח זה לחכ"ם לח נגנה גן נזוגח ולי"ל לי חי עגדיל ביסח סי' בלבייח
מר שכן הוח מדסו של עגר עד דלי"ל לי היה יכולה דלהילי רבנן
כלי לחי חלח יקללוני לף לם חנסו לחילי לעגר לח היה קעליכו
לגם וקיל: אזל בעושה מעשה עמך כו'. וקיל דעושה מעשה
עמך היים לחילו עושר בלחו בחילו עושה מעשה עמך לחבל עלך
מוגם קיל דגם בחילו עושה מעשה עמך מפוס יהלה ביודע לעלך
ולעסיר לין לקללם ויהיו קללו גם גמדעך מלך וגו' ולח דוקי
גמדעך גמחבטיך דל"ל מלי קיל דלחכח ולח יחיבכח לחלח גמדעך
היינו נדבור כדעוכח נפיפח דקיל כי עוף השמים יולך לח הקול
וגו' ולח"ג דכגר ל"ל ובחדרי משכבך חל חקבל עפיר דסיינו לפניו
נפיפר מ"ע קלמר ליה דלכח ולח יחיבכח כי מפוס דלכח לגיעור
גמדרי מפכבך וגו' דלכח חכם פיפעגו לחרים כרחמרין לחכים
לבוחל לחבל נפדם דלכח חכם כלל כיון דליכח גם רק לחי ולחה
ולי"ל ולחפ"כ כי עוף השמים יולך לח הקול וגו' דל"ק: הוא כבה
ניו כו'. נילפה לפרש דל"ק דוודאי חפבר לגבוח סעגד לחור ולח
עיניס כגון לחם מקם גליגה והעגד עיניס ולע"פ לחור כגון קושע ביום
לחבל כלן סיה העגד בניהם הפגידה בסיל לחור ולח"ח שהם העיניס
ולזה לי"ל לח"ח לך לחקן עניהם וזה לגבון לחשון לי"ל שחפקך
לחור כי גם נחל"ק הוא חוזו של שלם כגחמר כי מיון חגח חוזם
וגו' לבבל העגד עיניס וגופות של ח"ח לי"ל לך להחזיר ולגבון שכ
לי"ל שהעגד עיניס לחיה מחקן כי הוקדם מחגנה הוא העיניס
מחם הח"ח שקללם לבבל העגד לחור בסיל הסיה שכניס נעיניהם
הח"ח לי"ל לך להחזיר נגביו וקיל: אל תסתור כו'. מה שהוסיפו
זגה לפי עביו לומר לו חל הסחור דלח ל"ל למימר חלח חל חגבוה
יולה זגה לפי שסחיה ג"ה וגביו לחיו רק ע"י מלך שהיה כמים
גם הניזקין על ולגבון נחריל ישול כו' וכן גביו כדלקמן שלחי
ג"ה דלי לחו מלכיחל לח שהגבי וכמ"ם פ' כ"ב ג' מלום כו' להעמיד
להם מלך ולהכריח זרעו של עמלק ולגבוח נחמ"ק כו' וכן גדוד
הוא לחמר וה' הביח לו מכניע וכחיב ויחמר המלך וגו' חכבי יוסב
וגו' ולזה לפי שהם לח חגבו לחיו למלך רק לגבד וע"כ ל"ל חל
חסבוד ליחגבב למלך ולח כחיח נלח דעחיו חל חגבוח כו' להחגבב
למלך בגביו: אם זיינך עלך. מכחקיים בך יחחלי זה סחגבי
לחיבי כו' מכניע כמ"ם בפסל יוסיפון הגח סחגבי הל' שיגבח פי'

עין יעקב

גל זה: אלא ולפי פי' ל"ל כיח פיעח פיו על שלא. ניחח וקשה לגבון פי' לך מיחה הכפיל לחיו על שלא כח לחיו לגבוח לך כיח הם כי' הגיה לגבוח פסוק
פסוק

אלא לא מספיקים לך כי אפרך כתן ולא ליכא סי ולזה נאמר לו קלים מה שעניך מפקיך ואת לכתוב לבני מיל כי עגר מאה ועיין בעזרך נעזר ז"ן:

הרי"ף סגי מעלג מקומי. פרקי מיפיס דקרא מאמר פיניכם ולרך לגמרי מה מלמדנו מהוא פיפיס דקרא ומלמה דהוקשה לרפ"י היכי קאמר ליה יאמפק נפנין האמקום מהוא פיניו של עולם כיון דסם נאמר סנגי מחלל מקדשי ומצדיק נאמר לישרא אין מוכיס מכאן נגיבו לזה פיפיס דפ"י פיפיס דקרא מפיכם כלומר מלא הניח מחלת האמקום מלא פיפיס דקרא מניס באמקום סוא נקרא מאמר עין:

ב סם סימן ג' ד"ה הפיי

ובבא בן בוטא היכי משיא ליה עצה להזדווג והאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי יהושע בין מפני מה נענש דניאל מפני שהשיא עצה לנ"נ דכתיב ג' תיכל מלכא מלכי ישפר עליך וחטיך בצדקה פרוק [עויתך במיחן עניין הן תהוה ארכא לשלותך זנר] וכתיב ד' ולקצת יחזין תרי עשר. אבעיא שאני אבדא דאיתיב במצות ואבעיא שאני ברמ"ק דלא מני בלא מלכא ד' תניל דאיענש אילימא משום דכתיב יותקרא אסתר להתך ואמר רב התך זה דניאל הא ניתא למ"ד שחתכוהו מגרולתו אלא למ"ד שכל דברי מלכות נחתכין על פיו מאי איכא למימר שהשליכוהו לגוב אריות: ה"ובבא בן בוטא היכי אסביה עצה להזדווג למסתריה לבתמיך והאמר רב חסדא לא למהוי איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתי אבעיא שאני מלכותא דלא הדרא ביה דאמר שמואל אי אמרה מלכותא עקרנא טודא עקרוה ולא הדרא ביה. (אבעיא תיובתא חזי ביה):

נענש דניאל. לקצן ממס שכמו: מלכי ישפר עלך. מלמי מימב נעניך: בחיחן עניין. מתיכת מכיס: בבן תהזה ארכא לשלותך. יסו מוכך למכמך: כלא ממא. כל פוטעמת מחלט גם עליו: לקצת יחזין תרי עשר. ומנניל עלמו על דניאל מלא לו ני סדם: תיובתא. ניקע סהיס מיתן ליישל:

תוספות מכל דברי מלכות כמאכין על פיו. לפי שכעם על מסמודים מעמם מאהב מעהב דכתיב ויניעו למעדני מם דניאל ומלא מעד מאס מתן לפי שסרעו סתן על פניס מעיב דניאל לכן מכאב למעדני ופיסו תלמוד מלמו ליעו פוסם כן דדרסינן נמגילה ומתן להיכן הלך ומפרש לפי שלין מניעין על הקלקלה:

מדרשיא שורתבדו מבדולתו כו'. פירש"י גם"ק דמגילה ביתי מתמוהים מהרי גלמלר המניעו תלמא בתלמוהו כו' ע"ש ותמר סיס ל לפרש שנוכדנלמלר המניעו על כל עלמות נגל ונלמלר סתמו מנחלמו ולא המניעו רק על תלמא דמלמוס וכן דניעם ויניחא הכמא לפי שהיס מתב בעיני נוכדלנלמלר להמניעו על כל מלמוהו על סהמיל ל עלס ז כשכם להיות מח"כ ביתי גלמלר ודניעם מחלך

רמא

עין יעקב

אמרים מביעה בפולם סיה מביעה לפולם מי קודם רפשטה נם קרא לנפשי לנפי מיהא לפין: **ובבא** בן בוטא היכי משיא ליה לפי: ומבי מהי מפני מה נענש דניאל מפני שהשיא עצה לנ"נ דכתיב ולקצת יחזין תרי עשר. אבעיא שאני אבדא דאיתיב במצות ואבעיא שאני ברמ"ק דלא מני בלא מלכא: לקן ר' מחנינא בר פפא אמר רב מתנא בר פפא אמר רב מתנא בר פפא אמר רב מתנ

רבא דשורא ארבגן. כגון ילמה חתום העיר על מכתבים כמו
[על] מלך בני העיר: חול שהוא מועד. מעמידים על
לדיקים: מגין על הים. והוא לו חותם כדכתיב לפני חותמי חול נפיל
ים: אלו תיק. לשמח חן כיכין חותם: זו כנסת ישראל.
מסלן שיין לעגין חותם ונדלין עשון מלימעו נעמיים: שאתה
כחוב העמים. ומלחיב ניחם פנים להחזיקם על גרך: כל
קדושיו. על ימחול ניהך הם לשמרם: בלשון ארמי נאמר.
יחם חתוש על יפני כתו ומנחתם וחניחן: אם כולם. וכן חנם
יפי מכים ושוקני נחרים כמיעו נחחות: עתה אקבצם. נקחת
לקנסם: ויחלו מעט ממשא ונחתי. ולא הם מועטים הם כשיפים
נעמים יחלו מעמח מלך ופרים יפי נעלים מלכחח מעח מלך וכרים.
יחל כמו לא יחל דברו: בגדה. בלו והלך. דרימם הם לא הסם
עצי הסחר (כשעלו) [על] מכני כנסח הגחלם: מנת המלך.
מגנח מעים עכם מעילן המיד על נבי המדינה: ארנונא. עמולי
מטולח ומחנח מידי עכם נעכה:

תוספות ומהנות מידי עכם נעכה:

לגדיקים. דנהכי מיירי קרא דלעיל מיניה כחיב ולי מם
יקרו רעיך חר ומה שלמו לחשיבם וכחיב נחניה לחפרים חחול
יחנון: לא שלים למחמא עליהון. לפי שיפי מעוקין נחלחמה מחים נכנין
נפחיק היא אין לפחיל עם על לומדי חפרים: וכלך ד מרחנא. פי
נקפחים מיפוי נהשחח חפוחח וכי (ויים) [ויים] פי חרוחח דיהן
לפלמון פעניר מחקים למקום מטחנין לו כל עיר ועיר לפחפח ופיחנו
חלי ויהא הלך לשים עמיר:

חדושי מרין מכחם נלו הלך לא שליט למחמא עליהם. פי נפוחן פחיו
מעמקקין נפעקי נפפרק: מכח המלך ד פרטנא. פיים כריף
ול שלא פפלפי ופלפטא ד פיא פפוחם לפחפח פפוחח נפחיק לפלך
כפעניר עליהם וחייכו וכפיב והלך: לנו ד נולגלחא. ופפחיפא דכי
פחריק פכח דהנן פעיני פכפף נולגלחא ופפעורי פחלוחיפים חזקא כעין
פהפלך פפיל על נני העיר ליחן כך וכך פפחם פעפר פחלוחיפים חו
פחפח פכן נולגלחא פיפלין פיא לומי לא פפיל הפלך עליהו פלוש פלא
נפנילנא לנל פם לפל פלך פיכן כל פחר ופחר כפף נולגלחא ופעפר
פחלוחו לין עיפ פורפין נפניל חיפ והייכו לפפכחן לפיכא פרכן דיהנו
כפחא כפפרכין נפנפדין דכר פפח קפל נפפח ופפא כי פפא חכייפ
פפחפ כי פפח חפפקים פכפעיפ וקכיל פליה כדבא דכולהי פני וחיכי פפכפחח
לא דיא פפא יפיא פרפא פלא פיא כדכפעיפא וכן נכלפה פנכיעו חנפיל
ול וכן כחב פכפרכין זיל:

כדרשיא ומה הול שמועם כי. דיפפ פלולם פרפפיפ נעפפ"ז
למיפ כפ"ם נקפ עליפו לחפ וגו' לחי פאיפ פעפיפ
חר וכפו פפפיל פכין פפפיפפח דפפ כפ"ם כן פעפיפם פל לדיקים
פניפים פרפפיפ: אני חומה כי,לגבי דלם זה יש לגלוד לפיפרפ
כין נאו על עפקי פפון כין נאו על עפקי כפפות פפחר לחי פפפ
ז פרפפ פהפ"ח עיקר חפניו פפ"ו פפחפה דלחן לפיפ זה עפני
נחניפ ולפפיפים כפו פיפ לחפ נפחר ככפיו כדלפחי נפקוק כי פיא
פפרי פפ"ח עיקר חפניו פפ"ו פפחפה דלחן לפיפ זה עפני
לדיקים נפפעיפים פחפפיפים לפפעיפ הלדיקים פחיל יעון: פ"ל לפפלי
לא פיפפח ליפ פפלי לחי פפיפ. וחיפפ פלי ניפ לי עלף פפחי קקח פי
פפלפיי ופפפר ופפי פ"ל

שמא יונתן בן עמים תלמידך הוא שאינו רוצה ליהנות בכבוד תורה [מימיו] ברקו אוריו ומצאו אמר רבי יכנסו וכל רבי לטעמיה דאמר רבי אין פורענות באה לעולם אלא בשביל עמי הארץ כי הדוא דמי בלילא דשדי אטבריא אתו לקמיה דרבי ואמרו ליה ליתבו רבנן בהדן אמר להו לא אמרו ליה עזקינן אל עזוקו עזוק פלנא דליזה לפלנא אתו דנהו פלנא קמיה דרבי אמרו ליה ליתבו רבנן בהדן אמר להו לא אמרו ליה עזקינן אמר להו עזוקו עזוק בולהון פש ההוא כובם שדיוה אכובם עזק כובם ממע כלילא אמר רבי ראיתם שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ:

כבלב ובשורב. פתח הקבים עליהם שמואל יודע לדיק דין דלים

לפי בסכלב מוסיפין שומעין לדיקך עוסק בתורה נותנין

פלטים עיים ובני עזיב כתיב לבני עזיב חמר יקראו לפי שמשוב מבזי על גבו ומקבים מחזין להם יתומין מתוך פתחם ומוכלים: דמי בלילא. עמדים לעולם קיימי: ארתו. שמי חתן לקמיה דרבי: דליזה לפלנא. שמל העולם דמי חתני ומלקה מכליהם: שדיוה אכובם. הגילה פתם חמלך על הכתם:

תוספות ככלב ובשורב. כתו שפי הקונטי ושייט דכתיב מתן לגאתה לחמת [לבני עזיב ובני] נחמת גיעתפיל כלב:

מהרשא ע"ה לא יבנטו כו'. לק מחיטו עניי מכרים מפרנסים

עם עניי ישראל חכח בבני ישעון חיים כל חעולם חמי בלעז ומוזרין ס"ק דחפניות שם לחדם לנעד עלמו עם הבטוי וכל חמרגיע עלמו כי ומקור לחדם לפתם מעיטו בשני ישעון ילמי שיא חיק שומן כן מחוכלין כדי שבעון ולון מלעזין בלעז שלם כמו חפושין חת"ח מחן לחוכלין כדי שבעון כדחמריק עם לכך נק רלם ליתן להם כדי לחיעיבן ולבעון ג"כ. ולחל פרנסני כעורב ובבלב פ'. נקם לחו שגם בחיבה פי כולם לחמרין לפתם מטעם זה שחטיל' שים שדי בלעז וחטורע והכלב לח לעזו עלמן ושמכו מטחן בחיבה מלחמרין פרק חלק ולחניח כן פרנסן נח גם לחם לח חמם ניה ולפרנסני ומחם שגם הוח חיחם בחיבה לח הניח לו רלים שלחמר שהוח פרנסן עלמו ושוד שהיה מז חם על בעו ושוב רלחיי בע"י יוד פ' וכ"ש בשם הרימ"ח חחך שנזרח שהיה מלטער על שכחן שהו לעיח מלחניח בכח"ש שהיה מני בעורם ומם מהיה חוכל ע"ם יפקר לחיח חצל בלחו פי ע"ם בע"י דליזה לפלנא. פרש"י שומחל להם מחלי ושקשה בשדכי בשם ריח דהיה ערוך חשחר שדיוה לכובם ולח שחל לו כלום ונרם ריח דליזה לפלנא פי' בע"ל ע"ם וכ"ל ליישב פרש"י דחדלי המלך מחחלה הגיל חם על כולם חלח שדבי שער לח חח"ם שעיח יחנו גם חלק חח"ח לפי שהטיעטום בחה מהם בחלולי חם לח חגיל המלך כולם על הח"ח וחשער חח"ל מטעם דלגיל מהח"ח חיק עבני חגיד ופעורין מוקים וחחזו הם לק חנו כעשה כן ומרוקין פי ועזקו ושחל חמלך לומם ערוק והגידו לו כי חיכן חלין נחח חם בשניל חח"ח ושחל להם פלנא שחות חלק חח"ח כי

כן גם דיים שמל להם כרכחיב שמדם עלו ושלך ונר וחשמר שלוח כיון לומר לניל שהשקוק הזה יהנו בלבון חרנוס לחמר פחיה שלוח לחלך עמי"ם שיעור לחתן ולחתו הנהו פלנא כי נקטי שיחנו נם חחיה לחתו פלנא נטעכס שהם חשקידו בשניל חח"ח שנרחו מקלחן וחיל לח פי ושדיוה חכובם לחתו פלנא שחתו חלק עמ"ם חיב לח חחגם גם דוים:

אספרא ותרמיז אמיה דשבור מלכא שדרה ארנקי דדינרי קמיה דרב יוסף אמרה ליה תרזי דא למצוה רבה יתיב רב יוסף וקא מעיין בה מצוה רבה מאי היא אל אביי מרתני רב שמואל בר יהודה אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבוים מצוה רבה "פדיון שבוים הוא אל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמור רבנן מצוה רבה פדיון שבוים הוא [אל] דכתיב יהודה כי יאמרו אליך אנא נצא ואמית אליהם בה אשר ה' אשר למות למות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי ואיז יוחנן כל המאוחר בפסוק זה קשה מחברו חרב קשה ממות אבע"א שבוא ואבע"א קרא. אבע"א שבוא הואי מגוול והאי לא קא מגוול. אבע"א קרא "יקר בעיני ה' המותה לחסידיו. רעב קשה מחרב אבע"א שבוא ואבע"א קרא. אבע"א שבוא הואי קא מצטער הואי לא קא מצטער. ואבע"א קרא "טובים היו חללי חרב מחללי רעב. שבי קשה מכולם דכולהו איתנהו ביה:

שבי בולהו איתנהו ביה. שהוח ניד חעכיס לעכמם כל חמלי לח לעוח לח לחרב לח לרעב:

תוספות חיעקב הוכיחו. פיים דהשתחוה שלמען קן מקח המקום לישבע כתו חמיין נכביים לפי שמעון חוכיח שם שמקום כי חשבע דמיים שמד דיבי מעוטה מפלגא דיוך דלניל דשרפיה נזיין שפלגא ונחשב דהוכיח נטיין כתו כומעין בר ליעלם: יתיב רב יוסף וקא מעיין בה. ומיה וכי ליה ליה ניעם קיימים חמנהנה ושי כדלימיה נפרקין ריל דקבלם משום שלום מלכות כדעכד דבה לקמן וכי היכי דשבינהו דבא לעניי פרוזיב ה"ג: פדיון נפוי רב יוסף מצוי נכרים ועדיפא לא נרימי [לחכי] חלא כדפי נקונכרים [לקמן דף י"ח] ורב יוסף דקבלם משום שלום מלכות וניין שממכו ל' ליתן לעכוח דבה לא היה מפשר לפקוח לעניי נכרים דמפיר עבוד דעת מבריות ומפילו דעתו של נכרי חגל עבוח המחלקים לעניים חין כאן נגיעת דעת דחינהו כמי שיפרעל בניהן לפרנס עניי נכרים כלמחרין נחכיקין מפרנסים עניי נכרים עם עניי ישרעל משני דכי שלום ומפ דקבל מפחות טיעמא דנדב מבעל לגי כיפשמע נפיק דעכין לף עיב דחמס לף היה שלום שלטת חמם שמעת משום דשום כמו קבין ומפרנסין חיים חיים לרבות נכרים שמדקין נדיים ומדמת כיפשמל: פדיון שבויים משום דעת. וחל דחמרינן פרק נני חעיר חין עוכרין ס"ח לגמרי חורה ולישמ חמם ולח קחני פדיון שבויים מפני מלחת דפשיטח היה ולח מיבעיין להיכי:

מהרשא כולהו איתנהו ביה. פרש"י שבית עמ"ם כי ר"ל ויכול לפרעיכו לו להחזו נמרא לפנל שיעות כך דחלי דחין זה

עין יעקב

ניד שטרים לאנ סוף נכנס אני דים מרם בחיטו סותנ נעמנ
מקומם ומדיטנ לחמות ומם סם נמימם מנעים:

הרוץ שוקמים ומחיין מים מים לרגות האכרים מנדלין נולים ונדנם
כשכתב, והאי וקבלם רב יוסף לם מחר האי מעמח מקום דנמקום
לם מייך מדנם מלם נכלים ומחר דהא לקחן לם קבליהו רבי אלעי:

שמואל כר אין עושין שדות על הצבור פחות משנים
פשים כה מנא הים אמר רב נחמן אמר קרא °והם יקחו
את הזהב ונר שדות הוא דלא עבדי הא היכמי מיחמן
מסייעא ליה לרבי חנינא דאמר ריח מעשה ובינה רבי
שני אודן על הקופה מאי שדותא דאמר רב נחמן אמר
רבה בר אבוה לפי שמשכנים על הצדקה אמ' בעיש:

רא השתי מדיחן. יחיד לסום נזנר: שני אודן. לנבי היוחמח
כחל דתי מאי שדותא. דקופה דקלוחנת עלם לפי מחן
שמן מרים על הליעד וכו': [אשילי בעיש. שם מכמן פסלנמל
סנים טמר מחד מכ]:

ח שם אניני והבתיב °ופקדתי על כל לוחציו ואמר רב יצחק
עשים ל כר שמואל בר מרתא משמיה דרב אפילו על
נבאי צדקה לא קשיא הא דאמיד הא דלא אמיד כי הא
דרבא אכמייה לרב נתן בר אמי ושקיל מיניה ד' מאה
ויש לצדקה °והמשכילים יזהירו כזוהר ונר זה דיין שדן
הגלגל א דין אמת לאמתו ונבאי צדקה °°ומצדיקי הרבים ככוכבים
הכוכבים ה לעולם ועד אלו מלמדי תינוקות כגון מאן בגון רב שמואל
נישמה מחזיר בר שילת דרב אשכחיה לריב שמואל בר שילת דדוה
קאי בניניתיה אל שבקת להימנוחיך אל דא תליסר שנין
דלא חזאי והשתא נמי דעתאי להתם. ורבנן מאי אמר
ושעים ס רבינא °ואודביו כצאת השמש בגבורתו:
פרק
משנה ופקדתי על הכר עונש מקח למסכן. אמיד עמיר: ונבאי צדקה.
הגיע
הגיע אמשכילים מל דל מזו לרך: מלמדי תינוקות. מלידוך
רגיס סם מעלמדין מחוכמין לחורגרך מוכח: שבקת"ה להימנותך.
פסיק מגיל לנמדם במחוכם וליכב על נגן מפ': דעתאי להתם.
לחיסקי: ורבנן מאי. מיח השמקרן נחזרם מחיד מחי כמיב נפי מיכ:

תוספות כי סם דרגת מכנים. אמר סיס מעזו לחין מקפם מל
הנגיר מחדם חני ולח מפיג ליס מפני כחזרו מל רגם: מכמיים
לינ נחן. ולימ דהא נחרק מל מכמר מחריק כל מפיה מפם מחחן מכלם
כחנג נגלנם לחן ניד מל מעם נאחרין מלים חני לרקח מחיב כי מפנם
מפחם חת יחן לנ וכמנב. כי נגלל הדגר קחם יגרכן פ' מלנחן ומלים דפלי.
כפיים ניזנלים כחו כפיים ועל נפרק נפרם מוחפחפם ועיר מירן דהכא
קנלו מלישם מיחמ מכנחלן ולניל כרלם דנלרקה מפן מפנם דלים
נים למי דמחיב נים לם לחחן חת לנבן דלם מקרן חנ לרלישל נלפם
דהא דלפן. ניל חנחרין -מל. חנם מפם. -מחחן מכרם נגרם מיכם לפן
נפנבן וכן חנחנם ניזחלנלי דהיחנר חת הקפיחה ומכיח דכל חנמר דלא
הנם יוקנל חנחם ומפחים ולחנל למו מנקים יכני מי מיכנם מחכרן
לנכריכם על מיבנם נכחל מנחם מפח דהם לחחן לים מפם מנם ולפלן
ולחנ מנחם חכן לחנ -מל מחנלן -כפני כלמלחיכן נחכחנ: דן חפח
למחנ. [לחנם] לחקנל דן מנחנם לף כל גנ מחנדים מנדין לחנ חן
מחכחן חנחו כין מיחנן מחכחכין כלדכנין נכפלדין [למחנ מלם
יש לח כנין]: ומנלכל לחנים לנל. לנן מלמדי וכו' לחנ ליל נלפל
דקנים מחלל מני מכחנים דפל נפים לנ מנפן מכחם חנפני לקנ
מנימי מילנדי מיוקנים דחלרין לח מלם נ. חים ילח גם נפני לקנ
לח מלם גם נפני לקנ ילח גם מלדי מיוקנ ולניל כי מלם נפרק
דני מלינל דקנ ילח גם נפני לקנ ילח גם מלדי מיוקנ ולניל כי מלם נפרק
ריקנ (נגבל) נפל לחני חנים מחנלל מכחכים חנני כחנ לקנ חפם ולפל
דקנמל ולכנן מלי לחנ לניכל לחנכנ לנלח לפנם חיים חנם מלפחי
מנפנים חנח לפנם לל מכפני כלנ מנפן חיים ולח נפנח לני נלחים חיל
מנפנים חנח לפנם לל מכפני כלנפים חנוס לל לני ולפנח:

דדושי הריטנים ול זה דיין מדן דין חמת לחמתו. מי לחוניל דין מי
מכיחה לחמתו ונפמנם יכן כפל הכנוד מכיחה לנקיש ולכן נפנחים
יכול כנקיש חנם כנגד חנם ולניעל דמחני לף נגני נקח כי נגנקח מי יש
יכן כפל: כלנם חפנם נגנדחנ. מי כחו מנפחל מלין ולל לפנם יכים
מנפנים כחנ מנפנ סיים ולפנם יוכן גן פוליל על פי חלת חפח
ולנעגין ולחם לפנפן יוכ חנח:

מדרשא והמשכילים יזהירו כו'. מדעיין נזה כי נקיש לף מפח
מפחכם לכמח מלילחנ מחנימים לנפיל דומם ולנפיל דומם לנכפל
כנגד כלילחני נפנרך כיפי הים כן דיין יחמיל ולנפיל כפילים דומם
עכוכה כדין מיומה לין לילך לחנין לומר לין לדין לחלת חם מניע
רולחנ לפי חעדום לך ידין לחנ לפי לחנים לפנין ולנ לחנ דין לפנ
לחנתו כי ל יליף לדון לחנ דין לחנם לפי עדום לף כפילים כי
דין מדיחפלינפנך לח לחנם לפי לחנם לפנין ולנח יהנמם ג"ל
לנגרלי

לעולם מהוה דיין לחמת ולפי לחמתה הענין כי הוא ילחם לגב ולגה
כחוב ע"ק דמצא כל דיין מדן דין לחמת לחמתו כעשה מוקף לסקב"ה
והשם שמיהם מכחבו החוטם שם לחפוקי דין מרומה גם בשמעתין
דקדוק לפרש לבון לחמת לחמתו דמתם לחפוקי דין מרומה כי' ולחמתו
שלח יתר כי' עכ"ל ונזה יפול קושיים מהרי"ק שי"ן בבי' סוד מ"ש
לפי' החוטפות דהיינו לחמת סוד קני להחי עכ"ל ועכלם מעיניו דברי
הסום' דבמעשיהן גם מה שהוא פי' שם דלחמים שדין סדיין דין לחמת
שם מלעוף לזה להבא הדיין לזכות לא מצאתי שהיא לא הוי לחמתו
עב"ל ות"ת טוב כן דבש' קוח דסהדרין שמיכן כל דיין שהיכו דן
דין לחמת לחמתו גורם לכתיבה שהמלך מיהרחל שנה' עכוד עכיים
שלקה שביוכים גו' ולפירוש מהרי' קולי"ו לק כשהין דן דין לחמת
לחמתו ליכא בית עכוד עכיים וגו' ולפי החוטפות ניחא דוק: אלו
נבאי סו'. הנצלים שם המעשים הרעים שלדקה יהיו מעשיהי כסיכני
זנו' שהכוכבים שהחוכיון בין ביום ובין בלילה אבל אין מלירין רק
בלילה בלילה כן יהיו נבאי הלדקה שיפקחו בעסקי העניים בין ביום
ובין בלילה לך לא יחכו לעניים הלדקה בפחרקין ביום רק יהיו
עיניהם בשחר בלילה כדי שלא יהבייטו כדלקון ולנאי דהכוא
והשמכילים כי' תבאי לדקה הוא בכלל השמכילים כש"ם שחרי ושכיל
אל דל שיאירו לפס כשחר שהקיע כמ"ם לעבי דיין שילחה גם שבאי
לפל עני לפי לחמתה שעכין כי יש עני שרומה שים לו כדלחמי' לקמן
כשילחם לך שלינו דמלי וכש"ם כשוק פוגה לרעלין ביהו ק"ק נבאי
לדקה לינן מהלקי לדקה כדלחרינן פרק כל כחבי. ולאור ומצדיקי
דרבים וגו' אלו שלמדי תינוקות. שבי"ת שעלמדי היטוקות הוא
שלדיק הרבים שהיטוקות כדלחרינן לקמן פרק לא יחסור וזה ככוכבים
לעולם ועד שהכוכבים גם ביום רואין ושהחמה לעולם לאבל לינן
כלילה כן יהיו שלמדי היטוקות לף בשהין נראה להם יהיו שהקה
ורואה להיות דעתו עליהן כדעסיק ושייתי חלים שכין דלא חזיל
לי ושמחל כמי דשהחי עלייהו וק"ל:

בשם הגאון שבחל בעל קיקיון דיונה. ולפיי דהאי כפיי נדפיס וכו'
סקופיל שעושים לפיל שלי פיי לפיי שלנה שלפיי לחכפיים לגב כהן
וכו'. ונלפה דהא פשיטא דהא לחלרינן שחשבין של שהדקה פיינו שם
פיעו כוהן כדי קבלתו שנדחי שעריכין על כל לחד שם שלין ושהשחת
כולם ביחשבתו לפי שלא יהן רק שהפלוק ופקדוני של כל לחד שם
שחי בגלי שדקה לא יפשה כפיים ביוסר דלמא אין לו כפי שהוטל עליו.
ובכן פיינן שא דאמיד שא דלא אמיד ושניהן לפיה שדנה שכפיים לשלילת
כך רב די שלות זה שמשתע שבאמיד לא לחלרינן דלמא אין לו והא דלכא
נחלי' לא פיירי ביחשיעו קבנה עליו רק שהוא הוגיע לפי חומר דבעו
דחלים הליל כי שא דבנה שכפייה לבי בהן של לדקה וחייב: נחיי ולפיי
שלשה וכר דאין שבעבין וכו' וחשיב דכל הבשר וכר שכי פיינו שיכם
שוחברין לשכייעו וכר שחנג נפשו וכו'. הקשה שהיים זיל למה פיינו
שקודם חייטו דאין שעבדין וכו' הוה ליה לאחן בשנרא אחת דהא דאין
כיי שוחברין פיינו פיינו דאין לגיד לשכייעו וכו' עד שחנג נפשו וכו'
שגל נגיד בשלמא שוחברין לבשות ונלשה דהא שחברין כיי בחיוון שחר
ולא שני ליה בחיוון שהניעו שהוי שחוי שחשו דשחשע ליה לשון שחוש
דחבשים דבא לבא בהן לשכייעו ליה בכל שיני כשיות ולא ניחא לפרש ולחלק
דחבשיה בדבים ושיב קשה אין יחוכן הא דשיק כל הבשר דאין לגיד
להכייעו עד שחנג נפשו ושיב לחם חבשיה לבא בהן דשכוחנו בכל שיני
כשיות ולבן פיינו דנאחת דשהו לו לבשות בכל שיני כשיות רק שם שוכעים
עלחם שלבשות אין נעשין ושהיה דכל הבשר הגין בשבייעו עדב החיוב
שעשעל לשכייעו ושיל שנקוהו והלשה לו הדין דאין עוכבה לשכייעו וקיל
שחוש נבור:

החדושים סום' כל חנות עבה שחהן בשיה כחב נדוה אין ניד שלעשם
שחשבין עליה. כיל חה דחבשים לבא בהן שיני שיחוש לחר
הני שני לנדקה ושחרינן נדיה דף ו ושבשים לחזרה לגיד שיעשוך נפיק
זו נדקה ושם לחר לבא ולדקה שיחייב שלה לשלחה בעל שחשר ע"ש
בשחשות דיה יקניל לחזר ושעלכין דף ו ושיב לף ודרשינן כי בעבל הדבר
על הדיבור שחשר ליהן ניחל שבר עם בשר הבשבה לחזרה לגיד שיעשו וקיל:

הדי"ף בעל לבבייה לבא בהן וכו'. בשיבי ולפיי והא כל חבש עבשה בשהן
שבבא וכו' ושחבר בים הבבייה בדבים. ונקשה לפיחחו דהא לחרינן
שחבבין על הלדקה ושבשהן לינו כפיים דבים ולקבי לן שהם כל חבות
עבשה וכו' ולא חייבת שהם שיכולת דבים ושחת הא דחחבבים הוא על
הקופה דחייבים כל יכולת ליהן ביד בבעלים כבר נהחייבו גם וכופין על
הקבת הלבות ושהבבים:

ת"ר גבאי צדקה אינן רשאין לפרוש זה מזה אבל שם
פורש זה לשעור וזה לחנות מצא מעות בשוק לא
יתנם בתוך כיסו אלא נותנם תוך ארנקי של צדקה
ולבשיבא לביתו ישלם כיוצא בו היה נושה בחברו מנה
ופרעו בשוק לא יתנם בתוך כיסו אלא נותנן לתוך
ארנקי של צדקה ובשיבא לביתו ישלם תיר נבאי צדקה
שאין להם עניים לחלק פורטין לאחרים ואין פורטין
לעצמן נבאי תמחוי שאין להם עניים לחלק מוכרין
לאחרים ואין מוכרין לעצמן מעות של צדקה אין מונין
אותם שתים שתים אלא אחת אחת:

לפרוש זה מזה. מפני החשד שלא יאמרו זה הגונב יחידי דעתו
לעמו: אבל זה פורש להנות וזה לשעור. זה לנפשו
מיוסדי הפעור וזה לנפשו מיוסדי החטים ונלבד שיהלו שניהם כאי:
לא יתנם לתוך כיסו. שלא יאמרו משום של לדקה הוא נוטל:
פורטין. פחטים שנו טקחן דיחי ככף שבי מהפחטים של משם
מחלידום: ואין פורטין לעצמן. מן יהפחים שפורטים נאל: אין
מונים אותם שתים שתים. מן יאמרו שניהם הוא שעל ושיש משם
שלא לחם:

ת"ר אין מחשבין בצדקה עם נבאי צדקה ולא בהקדש עם הגבאין ואעיים שאין ראיה לדבר זכר לדבר
שנאמר °ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה כי באמונה הם עושים
אי אלעזר אעיים שיש לו לאדם נזבר נאמן בתוך ביתו יצוה ויעשה שנאמר יוצרו ויבנו:

אין מחשבין. לשון היכן מחשב מעות שניהם: שאין ראיה
לדבר. דלמו נגבאי לדקה כחיב חלה נגבאי הקדש החוכים
נגם לעושי המלאכה שהעולים בהעושים למלאכות הרעם לגודרים
לחולבי החגן לכחפים ולחורים ולקטים עליס ולחבי מחלב ולא חפשר
לעמוד על החבטן כדחמרינן בעלמא בעל הבית שדד בפועלו הוא
ולינכו: יצור ויבנה. ככסף שפוא מוכר בידו ולבים שליו נא עמו
להשבון לאחר מכלן יכל ויעשה שבי' ילמו ויעשו וגו' וכלל וכשבו
אח הכסף החוכן המסי עיי שפי המלאכה וגו':

תוספות ולף על פי שאין לחיש לגזל אבל לגבה. לחיש נפוחש שיעש
דשאני שהם שהיו לגיקים גמורים:

מהדיש"א אין מחשבין כו' אע"פ שאין ראיה לדבר זכר וכו'.
כחבו החוספות דלחיש גמורה היכה דשאני שהם שפיו
לגיקים גמורים לא ניחא לפו דקאי זכר לגבר לחלעיל חייבים לגבאי
לדקה כפיים"ל חלה דקאי כמי לולא נהקדש כו' דקליך חייבים וחשר
שהיו לגיקים גמורים ויל כי הכחוב מעיד עליהן לגכך לא יחבבו
עמהם כי לגיקים גמורים היו ובחלי נאמנים היו עושין וקיל:
אע"פ שיש לאדם גזבר נאמן כו' יצור ויבנה שנא' ויצורו
ויבנו סו'. מפשי' שהוא מעשם שלא יאמרו שנא' ויצורו
כחלמידי' גם' כל הגבר כל חייבי לגיי וחחוש ומפי סו' וקל להבין:

שם **אמר** רב הונא בודקין למזונות ואין בודקין לכסות אבעיא קרא ואבעיא סברא אבעיא סברא האי קא מכוי והאי לא קא מכוי אבעיא קרא °הלא פרוס לרעב לחמך בשיין כתיב פרוש והדר רב לי' והתם כתי' °כי תראה ערום וכסיתו [כי תראה] לאלתר וכ' יהודה אמר בודקין לכסות ואין בודקין למזונות אבעיא קרא ואבעיא סברא אבעיא סברא האי קא מצערא ליה והאי לא קא מצערא ליה אבעיא קרא הבא כתיב הלא פרוס לרעב לחמך פרוס לאלתר וכדקדינן והתם כתיב כי תראה ערום וכסיתו כשיראה לך תניא פתיה דרב יהודה אמר כסוני בודקין אחריו פרנסני אין בודקין:

בודקין למזונות. פרש"י נח מכי ומאי פרנסני בודקין משמע שיש ושלי: ואין בודקין לכסות. נח מרוח ומאי כסני כסוי לקמיה לו נכנסו עיד: פרוש. דהיכ ומקור מתלמ: לכשיראה לך. מרוש רשי:

מדרשיא הלא פרוש לרעב לחמך בשיין כתיב פרוש וגו'. נבכל הספרים בלמו חיכו כתוב בשיין רק פרוס בסמ"ך גם בילקוט כל זה חיכו ולפי גרסיכן הכל פרוש לרעב לחמך בשי"ן רק פרוס בסמ"ך קרי פרוס כי ולקמן גרסי פרוס לאלמר כדכתיב והתם כי' כיסוי וכו':

שם **תניא** אם היה חוזר על הפתחים אין נזקקין לו הרוא עניא דהוה מחזר על הפתחים דאתא לקמיה דרב פסקא לא מזדקיק ליה אילו רב פסקא בריה דרב ייבא לרב פפא אי מר לא מזדקיק ליה אינש אחרינא לא מזדקיק ליה לימות ליה והא תניא אם היה. ענני דמחזר על הפתחים אין נזקקין לו אילו אין נזקקין לו למחנה מרובה אבל נזקקין לו למחנה מרובה:

אין נזקקין לו. לפי שעות מן הקופה ממי מלמד לאחר על הפתחים כי נכך: ולא אזדקיק ליה. ממילו לפרנסה [לפרנסה רש"י]:

תוספות נח מזדקיק ליה. רב פפא נגמי סיה ולא כתן לו מן הקופה כדאמרי לקן נתכנן לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים ואילו רב פפא מי מר לא מזדקיק ליה לאחר לו מן הקופה היינו כדי שבזה כיס שנם מפרנס לא יפנו לו ושמיק שם דתניא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי שבזה כיס שנם מפרנס לא יפנו לו:

מדרשיא לא אזדקיק ליה רב פפא כו'. מירש נמוק"י נ"ב נגמי היה כך מפני דנכמה דוכתין לככתן עניים שחזרו על הפתחים ומיהו שכל בעל ניה שהן לו מעלו ורב פפא גלה היה כיהן לו מיהו מן הקופה כדרך שנותנין למאר נבי חנייך כדלמרינן נעיל נח היה שהן לו כיון שהוא מחזר על הפתחים ולא נח לנעלים מיהנו לו מן הקופה ואומר ליה רב פפא שחזרים לא ידעי דו שהן הקופה לא כהן לו ולא מיכנרי שלא יעלו לא כהן לו ולא יהנו לו גם שם מעלים ויהנה נרעב לגלו מדבר שעשע יהן לו גם מן הקופה ולא יהנו לו גם לאחרים מעלים וקל:

אמר רב אסי לעולם אל יפנע אדם את עצמו פלתת ס"ם שלישית השקל בשנה שנאמר °והעמדנו עלינו מצות לתת [עלינו] שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו ואמר רב אסי שקולה צדקה כנגד כל המצות שנאמר והעמדנו עלינו מצות מצוה אין כתיב כאן אלא מצות. אין אלעזר גדול המעשה יותר מן העושה שנאמר °והיה מעשה הצדקה שלום ועבודת הצדקה השקט ובטח עד עולם אמור לדו רבא לבני מחתא [במחותא מייכי] עושו אהדדי כי היכי דתיהדי [לכו] שלמא במלכותא. ואיר אלעזר בזמן שבהמ"ק קיים אדם נותן שקלו ומתכפר לו ועכשיו שאין בהמ"ק קיים (זכה °הלא פרוס לרעב לחמך לא זכה) [אם עשיין צדקה משכ ואם לאו] באין (נושים) [עכו"ם] ונוטלין אותה בזיון (שנא' ועניים מרודים תביא בית אמר מר שקבא אע"פ כן נחשב לנו כצדקה) שנא' °ונושיך צדקה אמר (רב) [רבא ואי מילתא אישתעיא לי עולא °משנש אידתיה ראימיה] משמיה דר' אלעזר מיד °ולבש צדקה כשריין לומר לך מה שריון זה כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול ר' חנינא אמר מהכא °וכבנר עדים כל צדקותינו מה בנר זה כל נימא ונימא מצטרפת לבנר גדול אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול:

מעשה הצדקה. מוסף שנמצים לת מניים מלמ כתיב ומשם כלדקה משם: ומרשיא: כתב משקה ונמת משל פרוטה קלת לפני משם שהן לנר על מנת גמור ועד שלא נקרא לפרוטה קלי עיכ: זכה. למחל מוב: עניים מרודים. ז משנשים משעמים מחיר משו משם מחת למיכים: מרודים. קוכצליים כמו מריד נמיר: [משנש אידתיה דאימיה. לגי משם קרי ליה שכ שלל משנש: דלכי משם שנרם להמוסה מדרך מחר כסים כדלקמן (במחר מלמחר זה). משנש לשון מחוסה וכשנש: קליפה. מלליים בלעיז: וכבנר עדים כל צדקותינו. כלומר כל לדקוסים משתף מחוסה רשעמו כנגד מחוס מחדש מקיים מעלה: עדים. כדאמרינן דסר וחמרי וכן מעדים נגד ביום קרוי עיד עיקם לדקה לנגד ולדקה לדיקים לנגד משן:

מדרשיא שליש השקל כו'. מעיב דלמרין קדמתה נמי מלי מקל נכל שנת המחר שכת לדקה דעיל מפי לקדושם נרק שנים דמי קדושת דמים וכני נמלים משקל: שקולה צדקה נכ'.

עין יעקב

ביאור הלא הוא פרוש נאמר פרוס לפי שהוא לשון פרוס ופרוסי של כל נוסאי: פלתת שלישית משקל נשנה. לפני משם משלישית משקל נשנה ואמר שאמר משמע ש פלתת שלישית משקל נשנה ואמר רב אסי שקולה צדקה כנגד כל המצות: שקולה צדקה כנגד כל משמע. ונראה לפרש דהכי קאמר כל המצות שבתורה אין אדם יכול לקיים כולן בכל עת שנתן מוטלין בכתפיו ולפעמים שאין יכול לקיים אלא מצוה אחת ומצוה זו אינה יכולה לקיים אלא בזמן שיש לו ממון הרבה ומצוה זו יכול לקיים

ע"ם מם מחמרו לקמן כל המעלים מיני מן הצדקה כחילו מוצר ע"ז מסיח מקולה ככנד כל המעלה ומוח מהכותן לצדקה מקנ"ם מעלם לו כמ"ם מלים ס' חזון דל ונומר והמעלים עליהם ים לו לב פלימל לחמר מחן מי מימלם לו והרי הוח ככופר בה' ומודה בחלקי זהב וכקף: מרודים סי'. דחייטו חל המלך המודים בעם מכנים לבית מם מהמיל המלך עליך להחה להם מזונות ומם"י פי' בע"ח וק"ל: מעשה הצדקה גו'. דלגבי הטחן לח קחמר חלח הסקה ונטח ולגבי מעשה קחמר מחיים מלום וגדול מהלום כדחמרי' בעלמח ומכין המלום הוח מלמח ממלכחח: דאי לאו באין עכו"ם ונוטלין. כדמסיק בשוגדת דרי"ז ומיל דמעשה הלדקה לין כחן רק מלום ממלכחח כיון מחינו מחן רק ע"י כסיים וחלה זה בעשה ולח בעזוה לפי שגזול בעשה יוחר מן העזוה לגבי עבודת הלדקה בגזוה מכוחכין מדעת ולין גלי כסיים ים לו דבר נוסף דהייטו הסקה ממלכחח ונם בעזמן נוא מים לו מי מימלם לו וק"ל: ואף ע"ם נחשב לנו ליצדקה כו'. מפני מחיים"ם נוטלין מן העכיר מחת העני וק"ל: כל קליפה כו'. דיימה הלדקה הכלימים בעשה הקדום ברוך הוא עם כל מי לפיין מלרופו לירוף גמור וחזק לגבי חלו וכחי כעזמו כלנו נחשב לגבי חדם מחינם מהוגכין וע"ב כל לדקותיו מחלו עשים חינם מלינם והוא כגבד מדים מהוא כגבד מלי מלרופו קלום וחלום וק"ל:

דרי"ף נחול סמעשה יחבר מהעזמה. עיין פרשי' ומפשר לעיל עוד דשם מדבר על הלדקה לין הוא חומר לחיב עבודת הלדקה מלום והסקה ועם ליעזניחו וחילל וחים מעשה עבודת הלדקה ומיחם הלדקה עלמה ומעשה ומדלגיחו מעשה הלדקה לעזד מיחם הלדקה עלמה ומעשה הלדקה הוא המעשה. מלרו מיחן הלדקה ומחי דקחמר נחול המעשה עין פי הריטב"ח זיל. ומפשר לעיל עוד דלחחי קלח מייבי מעשים למניחו מיחן לדקה והיק והים המעשה למניחו לצדקה עזמה מלום מו מלמח דמלכחח כדקחמר קלח מו מלום כין המני ונין הקניס מלא יקלח המני בבר ועבודת הלדקה לם המעשה הזה הוא ניב עזמה לדקה והוח לעזמה הלדקה מהוא מעשה ושזמה הסקה ועשה עד עולם לפי מהעזן לדקה חיט מזעזע על אחזו עד עולם מלם לח נח הוא נח עזו מו נן נעז חם מעשה עבודת הלדקה ונם מעשה למחיים ליין לדקה הסקה ועשה עד עולם יהיה אחזו נכון מלא יבוטו ליעול ומיהם נחים לאזוה מדם: ומיק מלמחל נאזן מנהמיין קיים זה הלא פרום לרעב למען וכו'. פרשי' זיל זה לשחל עזו ים לדקדק למה מיהה מעשהעזוה דוקא בחמצעי לחיזה לדיק ומפשר מחין הקניס מעניים למי מחין ניזו מעשים מלא יעשה לדקה בחמצעו לסמיע לפניים כי אזו מלי לפשר לזוכר מחם לח פרום ומין נחן מלא זה למחל עזו וכו' ועוד כלחה מחי לפשר לזוכר מחם לח זה יחדם בחמצעו נחיים נכרים ועסלין כיון דמעיקן בממון חעפיד בחצע לו לנדקה כמלא מחיזו מדבר בחעשים מלא בנדיקים ומיזע לחמר לם זה יחדם מלדיק בחול עזו הוכיח מעזוחיו מידו לצדקה ופם לח היה לו מחל עזו טפלים וכרי ומפיק בן כיון מהוא לדיק בחצע לו לנדקה. ופדיין לי לדקדק מנ"ל לגחדם לם זה זה לח ועיק היכא דעיל הכא מהכלים טפלין לומו קו לחת בחציע דלכו נגי הוא עזוחו דבני לחפיה דבני יומבן בן זכלי בחיבה לחחם בגלי נדקה ועבוד עזוחנא ופשו יי דיבים וכרי כחציל לם בחוך בחיב פרשה בהר סיני ודלכו לם מל עסוק ופשר לרעב בחצע לחבר זה לרעבו מל יעקב לח זה בחצע מל עשו ומיב בחי זה לחמר דכלח כמי ליף מהלח פרום לרעב לרעבו מל יעקב מגל עדיין קשה מיכלח לים לם לח זה ובניים מדודים וכרי ועיק דסיכן מליו בחניים מדודים הוא מדבר בחניי עשו ודחדיבא לם חמרו לבחצע מל עשו. הם בחיב קשה מיכלח דכלי דבני קלח דכלח פרום לרעב לרעבו מים לבח בחצע בו מפי הלח פרום לרעב לחבר חבחה לדדום בני בחים הלא בחחבח כי בניך מדדים לרעב מהוא רעבו מל יעקב לחמר ולם לח עשית בן לו ובניים מדודים וכרי ויהיה פירוש הלא בחמר מלוחיו לם לח והיק הלא לם לח פרום לרעב לחמר לו בניים מדודים חביא בים בחליט מיעקב לבחצע מחן קולו מל יעקב מלפקף בדבני. פרום יהיו ידידים מי בחצע מלנים מל יבחלל חבו והיה כלחר חביך מחוא מלבון ידי בחמחל ביעקב ופרקת עליו מלחלך הים מדודים כלחר בחוחם הדודים בחחלה

מכם נדכם מניכם מחם בחצע מל עשו חביח בים וסיק לם לח פרשה לחיך לרעבו מל יעקב לחח לכם נדקה לו לחוחם בניים בחלים מדודים בעולם לחם זכות מל עשו חביח בים ותהוה קלח דוחפק לרעב בחמך בחמו בחרים בקלח דלעיל וחמר לם חביח קחוך חזעה בלם חלנע מל ודבל לון דחלחים דקלח קחמר לם חביח חחוך חזעה בלם חלנע מל חביח. לחבם מזל נחדים דכזי לם כלים חביך בחיבה בחרים לון חזיל נדה לחחר לם חזיל נדה ומוחבם לדדום בחרים חזעה בחלנע לם כדיך בלא בלך בם ומחמר כי בח בלך ומלים בהדבר בקר חזעה לך לדבר לון כדי בלא יהים מלכד חביך. ויל דחמיח בעה בחמר לם חביך מחוך חזעה דהייטו חזעה בחם חביחים בחרים בחחזעי בחרים ולם כלים לוחם חביחים בחלנע לחחר בלא בלך בם יהדי חביחים חביחו כי יחזר לבלוש חלנע להדות הדרך הלחר בלא בלך בם ולבבר לון. וכמי דרך זה יש לבו לדדום ניב בקרא דהלא בחים לרעב לחחך דבחיב לעיל ובלא לבוים חבחים וכל חזעה חביחו בחבר בחחים חבח חזעה בחלנע לחבך. ועיק דרך זה בחמון בזב חים לו חי בחלים ע"ז ומין להם חקזעה זו בלא זו כי כל ניעה בחחזעה להחבון בדדום בחחזעה חזעה בעד בם כל חזעה בחלנע לחבך. ומיק מחי דבחיב וכו'. ומיק מחי חבחעיקן חביחה וכי חי בחין ניזו לעבזה בדקה כי חם דבר חזעה יעלם על לב חביחזע כמו וכרי וכרי לחר בחביע וחחר בחחזעים. ועיק רבי חביחה לחם לא ילף ניב חהחי קלח בם להבין כחזע דבניו כל ניעה בלחבחה דהח חביחה כדחמרן. הביחור דקחה בכחוב דכילל ולבם חיין בדקה וכזע חבחע יזעה בלחלו חו יחמר ולבם בדקה בחביין ויבזע כחבע בלחלו חבל החבח לחו בחים חיים חיים ולחו חיים חיים לכך ניחו ולבם בדקה חבה לבזם לחד בלם חבחה בלחבח חביח חיים חיים חיים חיים לכך חזעה בלם בדקה בחבין ויבזע כל קליפה בלחבחה וכי בחבע בלחבח חביח חבחע חבל יקבח לך חיך בחבר קל לבבזה בלבזה חזעה בלם לזה בחביל כחביין בח בחביין כל קליפה בלחבחה וכי בחבע בח בחבח חזעה בחביין בלם ובכי חיה יחבע בי בחבח חזעה בחביין בלחבח חביח חבחע חבל בחבר בחבין בחלחל בחו חלני בחר בחביין ניב חבזעו לבדקה לבחי חביח חזעה בחבין בלחבח חזעה בלחבח

מלכ: אתיא אמיה. דלא מסתם: צווחה קמה. מיסמנל עלי: להגי חדי. סודיס סלמו מדי מתוס סל מוס: דמצית מנייהו.

מיקח ממון:

אמר הבונה אות ובר מסתם לסר ובר עלמות ומרי מסתמס סמכי מוון סל מכמים
ומרי אמיי בוחלמן בלא מסתם כר וכל ובריסים בוחלי לם מסמך בחלם
מוס ומוסיל מוכיל ליוחד לשמשנם בר ומוון לוחקות לו לסר לא כוס בן סם ומרי
מכמים ובר לחיכוני סיס כלוסך סל ומרי ית סמס כוון מחלל ומסו מסמך בלוסך
מרוכר ובכסי מלוחך עד מחלכים לסו לבקם מרוסים ומר סמס על ומסלסו. מלמנם
סל מקום לוקחל לו מסמך מרוסים ולוסים לפיסני ול. מלחר מכרס לשוחסם
מרון שלי נכים לוכסני מוא לפי מרוך מכיים כשלמס לבקם לשוחס מן מוכיים לו מן
מכרוים לבניסם ולמס ומכוני ומכיים כיכ של מסוים מרוס מחמנם רב לוחכני בסמס כמס
מכרוס לא לשמיל מחכוים לפניו לשמלל ומכרו ומוס:

ו מם אך אלעזר גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשה
ומרים ו רבינו דאילו במשה רבינו כתיב °כי יגורתי מפני
משלי כה האף והחמה ואילו בעושה צדקה כתיב °מתן בסתר
יכפה אף [ושוחד בחיק חמה עזה] ופליגא דר' יצחק
דאר' יצחק אף כופה חמה אינו כופה שנאי °ושוחד
בחיק חמה עזה אעים ששחד בחיק חמה עזה ואיר איר
שם יצחק כל דיין הגוטל שחד מביא חמה עזה לעולם
שנאמר ושחד בחיק חמה עזה ואמר ר' יצחק כל הנותן
פרוטה לעני מתברך כו' ברכות והמסייעו ברכים מתברך
בייא ברכות הנותן פרוטה לעני מתברך בר' ברכות דכתיב
ישעיה ג °הלא פרוס לרעב לחמך וגו' (°אז יבקע כשחר אורך
שם וארוכתך מהרה. תצמח והלך לפניו צדקך כבוד ה'
יאספך אז תקרא וה' יענה תשוע" ויאמר הנני ונר)
שם והמסייעו ברכים. מתברך בייא ברכות דכתיב "ותפק
לרעב נפשך ונפש נענה תשביע חרח בחשך אורך
ואפלתך כצהרים ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך
ונר' ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור דור תקומם וקורא
לך נודר פרץ משוכב נתיבות לשבת ואיר יצחק מיר
משלי יב צדקה והחר ימצא חיים צדקה וכבוד משום דרודף
צדקה ימצא צדקה אלא לומר לך כל הרודף צדקה
הקביה ממציא לו מעות לעשות פרים צדקה רב נחמן
בר יצחק אמר הקביה ממציא לו לבני אדם המהוגנים
ישעיה יט מדרש (רבא) [רכה] הדרש (רבא) [רבה] מיר °יהוי

מכשלים לפניך בעת אסף עשה בהם אמר ירמיה לפני
הקביה רבשיע אפילו בשעה שכובשים את יצרם
ומכפשים לעשות צדקה [לפניך] הכשילם בבני אדם
שאינם מהוגנים כדי שלא יקבלו שכר עליהם ר' יהושע
[בן לוי] אומר [כל הרגיל לעשות צדקה] זוכה לבנים
בעלי חכמה בעלי עושר בעלי הגדה בעלי חכמה דכתיב
משלי ג °ימצא חיים בעלי עושר דכתיב צדקה. בעלי הגדה
דכתיב וכבוד. כתיב הבא וכבוד וכתיב התם °כבוד
חכמים ינחלו:

אף והחמה. ר' לניזמא קמיס סס ליפמע מן מחמלים: אעים ששחד בחיק. מהול מוסם לדקס נפסל: דמה עזה. מדין סיס מחוקפיו ודני מלמנר קנר דהלי ומחד נחיק לרסל לרסל קלי [ומחד בחיק] (יכלה) [יכפה] חמם מחס: ותפק לרעב נפשך. סחל פיוס דנרי כיחמין: ימצא צדקה. מכמע יגל לידי עכיות ומלמ נכי לרס מיעמו לו לדקס: יהיו מוכשלים לפניך. לח לכנני עמחוס סיס מקלל סיחו מנקמים לח נפסו: ימצא חיים. וכחיב נכי חכמס כי שלמי מלמ חיים: בעלי הגדה. מחוך פסס דלכנים ומוסכין לנו

על לחס מכל מכנדים לוחס:

תוספות נחול סמוסם וכו'. פירוס יוחר מפוך חמם מחמם רניעו לחפלמי ומ"ש דחמם נמי מעם לדקה נקחר חמל לוחס חמם כנר מפך לוחר זכות: חמה לינו כופת. פירש ר"ת נדרים לפרישן דחמה חמם מחמם נדנרים מחנרך ניים. יש מניחים וכחוכן מחמם לנעני וכחמייסו מכוס דכחוכע לנו דקלה מייני נחנן לדקה וכחיב וחפק לרעב נפשך וחפם נחמם מכניע ולח פילחל סיס דחפם נחנם מכניע מייס מחניע נדנרים מחמייסו נדנרים ומ"ש לף נרים ליס ולחחיים ניקחל סוס ליס לניחל מחנרך ניים סנן ר' לנעיל וכחי ייס:

מרישיא ופליגא דרי דאמר אף כופה סי. יקשה נחם דמלמוד לחוכם וכחמל ס"ל לניל דלמוך מוכל דלמוך נמי ד' כדרים דחמם סחנו מפך מוכח מכחוכם ס"ל דחמם נדנרים מחנרך ניים. יש מניחים וכחוכן מחמם לנעני וכחמייסו מכוס דכחוכע לנו דקלה מייני נחנן לדקה וכחיב וחפק לרעב נפשך וחפם נחמם מכניע ולח פילחל סיס דחפם נחנם מכניע מייס מחניע נדנרים מחמייסו נדנרים ומ"ש לף נרים ליס ולחחיים ניקחל סוס ליס לניחל מחנרך ניים סנן ר' לנעיל וכחי ייס:

עין יעקב

ופליגא דרי אחרים. נ"ל דחמר חמם דחמר מחמם כי יעורתי מחני מלף ומחמם היינו מכניעם ניכר מכל כחמר מכן סיס יכול לומר כיוחמר כיוחמם כמדרש לעיל ד' מלא כי יעורתי מחני מלף ומחמם מ"ל דכמיס לים מלא יכול לדקה כמרחמייסו קם לחמם מחר מלא כחר מיכ קומה מי נחמר מכיל ומדקחמי נחול מחמם לדקה כחמר יסר מחמה רכיע מכיל דעכל דלדקה כחמר כוחם לף וחחיים מכיחם יחר מיכ חמ

כופה. פירש"י דכתיב למרק המזבח ועשה הכהן עליו מכלי קרבן דכי יגורתי מפני הלוי והמזבח פריך הכתוב מהך דהמזבח עשה הכהן ומפני מי הכהן הוי אומר ליה דהמזבח לפי שהוא לרבי דקאמר הכהן יזהר שלא יכפוף הלוי ון המזבח ולבעי עשה לעניין הכתוב בהיפוך דהעשה הכהן ולא הלוי וקיל ויזהר נהלה לי שעשוה כפל בדגריסים מי נמקום פי והכתיב דקאך מלמודא מהך דכתיב דהמזבח עשה הכהן ועיכ שא דרבי פליגא ולא קיל נדול העושה לדקה כי כתיב לעיל ודרוק: אעים ששחור כו'. פירש"י מהא שעשה לדקה נמאר כי עכיל כי הלדקה היא כעין שעשוי בחד כי יהים נחיק לון מקום מאר וכן לדהם כל דין שעשוי בחד כי יהים נחיק לעון מאר שדרך שתן אחד לדין ליט מהן נפרהסיא רק נאמר וקיל: מתברך בריא כו. כפי עם שעיקרו הסיפורת הלא לריי קרא נכתכ לדקה ליל דרייני נתן לו ליתן לו והכי משמע נילקוט ומצא לרעב כפעך ליל חס חין לך ליתן לו מאי נדגרים לעזר לו הלא כפני עליך שתן לי כר דהיינו לכפעך נעשו אחד מי שים לו ממן ליתן פשיטא הלא קני לים בפיוס נדגרים ושנר על לא שקטן יד והעבן כי נדול האפיקו נדגרים ממתן ואינו מפייסו לפי שזה נעשו הוא נעשות דמיטי נדול ניית. יזהר עון הלדקה כדלעיל נעקבת סוכה וקיל: ממצא לו. פי' פיי שתן לו ליתן ותרף מחרים ושעשה לוחן לדדקה ומיהו מפייסו ממלין לו מעות שיתן הוא ממוש לדדקה וכן משמע לקוץ דהתרף לדקה לפי' נשעשה דקאמר כל שתיל לעשות כר ופיי לים מהאי קרא וקיל: דכתיב ימצא היתם כר. היינו קרא דפיי לעיל ותרף לדקה שיש שתן לו אחד ליל לעשות אחרים לדדקה יעלה חיש מזכוכ לנעלי מכשה שכאמר והאכשה חמיה נעליה ונעלי שהב דפיי שזכוכ ליתן לדקה ונעלי תגדה דכתיב וכנוד כר כי נעלי תגדם דזכוכ נכנוד האורם כדאמרי ואין כנוד אלא תורם כר וקיל: בשום "שכאן הנדול נעל קיקיון דיונה. וכיל פנר דאתי אחד מאיך אחיש מקי תדיין ונלאה דכתיב דפיי מדאיך ימאך נדגריו לף כופה ההא דלף כופה כתיב נהדיא יכפה לף אלא ודאי דפיי מדיוקא דקרא נמה לה אחד יכפה לף ומיהו אלא ודאי דהפוך אחד יכפה לף אבל עדיין אפה מאי יכפה לף ומיהו

הנדקה יכפה לף ומיתה כדכתיב ומתן בפחד יכפה לף וכפלנה מכפה לפחדם
לף בניתו הקניים להנפש כדכתיב הרף מלף ומחוז פיתם ויש לפיתם הכנו
והקמתו והח כתיב כי יגורתי ונפלתם לפנהה רפתוחה מלח כתב. משה לפחד
מהם כיתח פנפעפה הפעל פנתו לקפדע ליפרפל לף היה מעפה הנדקה
פניהו פניפה על יכפהל לפטחה לפנתו פנגד היה פלגה הפל לייף
והכנו הפה לפיתם והקמה לף הוא לומר פפעפה כפנל כי יגורתי מפני
הלף והפיתם ותילל פני פיתם הוי וכפהים לף לנהליל פלפו הכנה וכבוה
הפיתם הפנים לחיות ליפרפל לף יכול לו נכם הנדקה פעפה לפנתו וכפ
הפפלה הפניב פפתו ולא פכך וכפה לפפרי ואו פחפר כתן פתח לפחפה
פעפה פכף הוא פחפנים שפנדקה פנלה פר שלום פחייפה פפוהם פיהו
כפפרייף לף לף ליידי פיפה פפוהם הנדקה פניבה פחיים פפיפה פפדפם
לכן הכל כיון פנפ ליידי פיפה פפוהם ולילל נכם הנדקה הם יפות עוד
לנף ליידי פיפה פפיבה לריך לנדקה פחפה ועיין פפעפה ניהל לפפנר נכם
הנדקה פכפיו פיהם פניבה עוד פעם לחיות ולפיכך הניב פיפה נחפלפו
ולא נקביף אות פעפה הנדקה פם החפלם לנכך החיפה לפפרי כפו
פעפה פיפיד נפעפה הנדקה פפנכך ויכפה לפפרי ולריף פליפו פחף הוא
נדול פפיפה ולא יכול פעפה אל הפף כך הכניו לם החיפה ופלינה דיכי
ילמך דאמר הף פיפה פחיפו כיכ פחן כפיפה עזה וכפי זה נדול כפו של
פעפה פכניפ החיפה עזה פה ליין הפעפה נדקה יכול להניפה ולפיפ
פעפה לף פפר נחף פיפו שפני פהוא קפה אלא אלא פיפ יכול לעפוד
כעבד כני יפר ולכך נקה כיופר פחן ועז לעפוד בפרו ולהפיהו ופפלה נדול
פעפה נחפלפו יופר פהעופה נדקה ופלינה דר ילמך כי הלכך הקפו הפופי
נדניפי כי ילמך פליך הוא דופה פפיפה הוא הנדול פנפיהם ולכך לף פלנ
עליו עופה הנדקה והח לפריהן דפיפה פפה הכפו ופדפכפו לחיפה ולא
לנף נכפה פהוא הקפן הנפניפה ולא יכול לנף פנדול ופל כפלך ליפ
על יפ הלא נפניין הפריפה פהל פניפה פודים פפיפה הוא קפן קפן פלף
ולכיך פהנף הוא פנדול ופפן נפחר יכפה לף פר הרן לופר פנדול הפופה
נדקה יופר פפעפה פלא יכול פם הלף הנדול ולף הוא פופר ופלינה
דלכי ילמך ולכך ליכה לפפולי הכה פרי פיפה הוי לפפליב לנפיר פפיפה
הוא קפן פהלף פלא יכול לו ולכך הקפה לדפרי רבי ילמך ולא כדפרי
הכפוב כי יגורתי פר כדפרי ליפ וקיל: הפפייפו פפנלך ניפ נרכפה בי.
נלפה דדפים נפם נפנה פפנים נדניפים ופיפו פפניפ נלפה לפיב פף
נדניפי פוללות כפהל הפיפו. פלא כי נרכפה פפרי נפהל הנדקה פפכפניפ
נפם נפנה פפלנך נפפ נרכפה פהליפ נרכפה ופפלרו כי נרכפה ליך הפיפו
פלא כולה קלף פייהי נפפייפו וחפף לרעב נפפלך ופפם נפנה פפניפ
נדניפי פפפיפין הוא פפנלך ניפ נרכפה: ליך דוף נדקה ופפך הני. ופ
נדקף הפ הוקפה לו פלפר עיד ופפ הפ פהוקפה לו הוא ליפ לפפר כתיב
וכי פפוה דוף נדקה יפלא נדקה וכר ליב כך היה לפרי לפפר כתיב
דוף נדקה וכר פפוה דוף נדקה יפלא נדקה וכר ופרפ זה פפלפר
ליד דפפלפי חפלי נידי כל פר פהלפם רפנרים. ופיף פניל נרא נפפן
ני פפנולפי חפלי נידי כל פר פהלפם רפנרים. ופיף פניל נרא נפפן
פהקניים פפליה לו נני הדם הפהנפים וקיכל רפיפל לפנים פהפנים נפלי
קלף נפנלפל נדדפם כי יפלא הדם הפהנפים הני יפלא נדקה פהקניים
פפליה לו וכי דפייפו פפפות פלפן נדקה לפנים נפן נדקה פפם דפדם
פנל נדדפה א פין פם רפו ופיף פיפ לפפוקי פהדפם לכל פיך ויפיו
פוכפלים לפנין וכי דילפת רבא ורב נפפן לא פלינו וכולי פלפל שהו
נהפיפ דפפם פקלל פופם יפפיפ ופפר פכפילם נפני הדם פפיפם פהפנפים
וכן הילל לפפקי פקלת יפפיפ פקלל לפכפילם נפני הדם פפיפם פהפנפים
כי לא יפפה הי פלפים כן נדוף נדקה ופפך ופפך ים נדקף פיפ ריפיל
כל הכיפל לפפפים נדקה ולא פפר כל פדוף נדקה כפיפ הני ילמך. ופהך
לפפה פפר לפפר כל הכיפל ופפפיף לפפר כפיפ הא נפפן הקניים הני
ולא פפר לפפר כל פדוף נדקה פפליה לו פיפ ריפיל פהר כפיין ליה
פנים וכי ופהך פפו נדיכן לנפר פיפה לפיפל נקף הפיפין ליה נפים.
ולפליף הני ילמך הוקפה לו פיך דוף נדקה ופקף הדיפיל פפפה נדקה
ופפך כדפרי פיפה נדקה ופפפך הני וכפיב והפו ופפרו דיך לי לפפרים פיפ
ופפפה ולפרן אף הף נדקוף פפר פיפ נכפוב לפפו פפוה פף נדקה

ישלם נדקה וניפוהו יפירן הם פדקוף פלפהן פפוהם פכפפ לופר כל
פדוף ופפר לנקה פפוה לפיפ פפיפ פפיפם פפפפלה לי כני לנפוה פם הפני
נפדקה ופיפו פפהן לפפוה הפפוה יפלא נדקה דפייפו פפוה לפפוה נדקה פלי פופם
ויניפה פפלפיך פני פיפיו דוף לנקה הפפוה כני לפפוה נדקה פלא פפ
פפהן לפפיפוהו לי פפוה פפקניים פיפו פפוליה לי פפוה לפפוה נדקה
פלא פה פנפר עלי פלפם פפלפה פפפך הוא נפפן ופפך פפפפ לפפוה
פפפפים הפפים לפפיפ הדוף לנקה הפפוה כני לפפוה נדקה פלא פפ

עליו שלא להאכילהו ולא להשקותו והלך אדם אחד והאכילהו והשקהו לבששמע המלך הלא כועס עליו
עקרי כה ואתם קרוים עבדים דכתיב °כי לי בני ישראל עבדים
אל ר"ע אמשול לך משל למה"ד למלך שכעס על בנו
וחבשו בבית האסורי' וצוה עליו שלא להאכילו ושלא
להשקותו והלך אדם אחד והאכילהו והשקהו לבששמע
ערים יד המלך משנר לו דורון ואנו קרוים בנים שנאמר °בנים
אתם להי אלהיכם א"ל אתם קרוים בנים ואתם קרוים
עבדי בזמן שאתם עושים רצונו של מקום קרוים בנים
ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום קרוים עבדים
ועבשיו אין אתם עושין רצונו של מקום א"ל רבי הוא
שנים טו אומר °הלא פרום לרעב לחמך ועניים מרודים תביא
בית אמתי ועניים מרודים תביא בית בזמן הזה וקאמר
הלא פרום לרעב לחמך:

לבעל הדין. נקט לו עסיס: להגיל אגו בהם. מהלקה מלגם
מניסנס כדאמרין לקמן נמעמין:

מרדשיא שמרויבתן ליהבם סי. יהלס מסודם סמין סמס
כמיסהל על לחמהן במטס לרקס עליס ומס מסקניס
לימו מפסמכן כדי מכמל ולס סי סמו מסמיה ל ריע לבל לאוי
כמיסהל נמשסר הנוס מסטל לעבד סחטם נניס סחכירין ולס
עליו מלגס לסחכילו ולהסקומו כדכמיב ובעדם לס לויניך לחבר
יסלחט סי נך נרעב ובלמל ונר ומיו מסניב ל ריע לחניס מכעם
מליהן מסטל לבניס כדאמרין נניס מסחיסין לף בזמן שהם
מסחיסים מעשיסס נקרוים בניס להי לפי שהמין הזה לא סדיס ל
ואמר שלוק קמין נניס ין כמשמין רלוס של מקום סניה ל ריע
לחיס לרבויו לחיותי עניים מרודים כי דסיטו חיל המלך עסיס
סרודים ניהרהל כמיס לעיל ודיק:

דריש מניס סיס רבי מחיר לומר יש פחמן סה וכו'. ומקשי למה לא
הסיטו השתי סהם בגי מבד שכשם השלך הזה עליו מלגס לסחכילו
מכל נעניים נא סקניה לסחכילם דכתיב פרום לרעב לחמך ועניים
ועם כמס פעמיס בשוטה נחס נדקה בעניים וייעד להם שכר לעתיד ובו
כי בכל מקלם ידיך. ועיין למה סהיטו כדי להגיל אגו בהם מניסנס ולא
סהיטו כדי לסחבירך ניהם נעשבם ידיטו ונזכות נקיי סעשיה ועיין דניה ל
להסיטו ידיו מהל לשלך שבעם של נגו ובו ולמה סוצרך לסניה ל סחלה
כדי להגיל אגו בהם מניסנס שמשלך זה מזל ולמה לדכיכה ש משיבבן
ובו וכלה מלגס מעלם מבעל סדין ושמוכעפרופום סהקניס כוהם מחכו

שמשו מדיעם על נישבם הם סהל נשלן שמור שבשם כי משמש שלים סחיכו: **לבששמע** שמלך משבר לו ובוי. והם יסמור שלוי שבקי שמבר לו סוללך ובוי מלגס כשם מלין בחכירים עד סיניס מלגס להאכילהו והלגס לבשקומו ולוץ עדך כחלבוב ושבור על ליוני שלוך ולוץ יבור לו ובוי על הפין זה שבור של ליוני שלוך כלל שחלך לף שלגס ובוי ובני נישו שלגס יהוי שבלוך שלוך כדיכן של בני מלבים לשבול על שלוך מכיא ובו גלה מבל שלוך מכיא שבקיבו הבניבים לוץ ובכם לשבוע משלוך מלבים שבלוי מלגס לף פיום רק לבני נישו שלגס יהוי שבלוך שלוך כדיכן של בני מלבים לשבול על שלוך מכיא ובו גלה מבל שלוך מכיא שבקיבו הבניבים לוץ ובכם לשבוע משלוך מלבים שבלוי מלגס לף שלגס יהוי כלל כדיכן של שלוך בני פרום נעא שלכיבו בשלוך בני פרום כשם שלוך על שבור של ליוני לבוני: **כיעם** שהשוכעה של פרום קלבים לא. שבקלוגה לפרום לבוי. ובשלוך פרום לבוי לבוי פרום לבוי ובשלוך פרום לבוי לבוי פרום לבוי ובשלוך פרום לבוי לבוי פרום לבוי

קרחה אומר כל המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד
עי"ז כתיב והבא °השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך
בליעל וכתיב התם °יצאו אנשים בני בליעל מה להלן
עי"ז אף כאן עי"ז:

נרים פו ע"ב
שם ע"ב
בליעל
חמר נ"ב
על פתח
מגילה
רק אלו
כי ים
לעתיד לבא
מה
רשי"
ד"ה
ויגיד
פרשת
כי תבא
ס"ו
ן לוי
כתובות
ובמ"ו
רשי"

שמזונותיו של אדם. שכן מיהפרנס ממנו: המרוותיו. הפסד
מעמיד להפסיד: וזבד. נמהל מתנ יהן לחותו חקרון
לעמים: חזא לדו בחלמא. נמולאי יהיכ: דבעו מיחסר ו' מאה
דינרי. בחומה שנה: שקל מיניידו צדקה. כל הפנים היה ספן
בדינרים ונפש מהם לצדקה: פש נבייהו. עיג ים מיצחי דינרי
סלע מתו לצדקה ומצטע מהם דינרים: לא תרחלו. למשקל יומר:
אמאי לא אמרת לן. מהחלם שכך חלמת והיינו טחכן הכל:
השתא כן. סס נפלמי: אחייב מאן דסני לן. כחדס שחולם
קללתו נחבטו: מחללי שבתות ועובדי עיז. בקללה ומאר מר
מי במחייב בקללה לו ספל מן הגג לו מיה זוקמטו דלמי לקללה
דמהן ניה בקללה היה נגוש ני קושטה:

מהרש"א כך הפירוש של אדם כי. חלם מקחם בחזונותיו
דלגבי מזונותיו של אדם לחתרין פרק שני דגילה מפורש
בקרא בבהם ליום מניו אז ים ובחיב כי חוק ליפראל הוא ובומר
ומתי מבחר דהתי חוק ליבחן דחוי: הוא דבחיב וחכלו לחם מקם
ופחיב הבריבי לחם חקי וחתר דחבחוב שחחקר לחם מחבחוב כחים
מנא מחון חקר מתי קלונין לו מחה כי סס קלונין מניה חס לחסיף
לחזחום על עני כדקחתי הכחו זבה הלא פרום כי. וחס לחבח
לכחיים מהחיים חיל החוכך וחבחר בחייו דחה הלי קרח רם ושחר
חל החן ובו חל החן לי רם ושבי ביהיו חזחומי קלונין בחקחתי לך
הבריבי לחם חקי ובחתר וקיל: הזאי בחלמא. פרש"י בחולאי יהיכ
עכיל דקדק לפרש כן דחקחתי הכחו בני לחחים דרינרי לחי
רבחים חו בחחתר דין בניה חלא ניסנים דחוה דין חקרוחם בחחר
ניהם וחחיב בחולאי יהיכ חזה הכחו חלחתי ודעו לחחקר בחכם ז
ז' מחה דינרי: עשינהו סי. כדי לקיים בהו זבה הלא פרוס ובו.
ובחר פש נבייהו ייח. פרש"י ערים ביצחר דינרי סלא בחבו לצדקה
עכיל כרחה דהיא דקדק לפרש ערים מסוס דחרים וחילך מחחיל
דין לחר חס החקרון כבר כידון מכחן בחבחה ברים ובחתי ביהיכ
בחבר כחו בחזוח לו בחלחתי חבל חת בחבר לחחוף חסס לחבי בחבחה
יוחא דבפורי שדור בי קיסר כו. כרחה דבחה בחא בחבר בחתי חבא בחלי
דבחחה דבחחרי דיחל דיחם חחכך עד יחם הבחה וכחיד פיק דיחם חדס
בחירחב בו קרי לו לחוכם קודם יחם כידון לבחבר לחחר יחם כידון
לקבחה ולחי זה בחחה להגיה כחי רבי בחבר חבחה בחבחה בחבחה
כו' ותו"ק:

הריטב"א מזונותיו של אדם קטנים וכו'. פרש"י שכך מיפרנסים ממנו ומזונו
כ"ג לדמות פי' מזונותיו שכל מה שלריך לאדם למזונותיו של

שמא צ קלנים ל מיים כגון שם לריך לחזונותיו חלה חגה קלנין ל
ק ולחדם שלריך חלחים קלנין ל חלחים וכיולם נזה וכפי דיך זה יהיה
הקלנה כפי חם שהוא חלם לקולין נפרנסתו שם חבם וחם הרחה ופי':
לין דומם חם שחמר חקרוחותיו קלנים לפי חזחומותיו קלנים כי חקרוחותיו
חיגם כפי חם שהוא רולה חלח כל חחר יחסון כי לבהות להם לזה פרנסי
בגם חזחומותיו חיגם לפי לטטו חלח לפי לטטו יחנוך קולב ל שכר
שיחפרנסם ממנו וכן לטטו יחנוך נוחר חת שיחפיד בגבה וחם שפרנסי
זה לחזל חות לפי שלם זה הוח נחחבים חוגים חעיקרה לה יחזו עליו
חקרון ידוד שלחיל כחזכה לחחבים חוגים חקניים חחין לפניו עניים
שיכה שחחם לה זכה נחחבים חוגים חקניים חחין לפניו עניים
היכי חמר כי הה דחני קחחים דיניז דבחיהו וקקל חיגייהו לצדקה והלא
חעים חלח יעבה לוחם ניניז כיון חחכו לחיה חיז חדחים לחם עניים
ושוחים עחחם לחחה חלח ולחי חחכו הוח לחיה וחבבם ניניז חלח יהבו
לחיה ולבך עשיהו:

תניא איד (אליעזר) [אלעזר] כרי יוסי כל צדקה וחסד ש"מ שם
שישראל עושים בעה"ז שלום גדול ופרקליטין
גדולים בין ישראל לאביהם שבשמים שנאמר °כה אמר עמוס פ
ה' אל תבא בית מרזח ואל תלך לספוד ואל תנוד להם
כי אספתי את שלומי מאת העם הזה נאם ה' את החסד
ואת הרחמים חסר זה גמילות חסדים. רחמים זו צדקה.
תניא ר' יהודה אומר גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה
שנא' °כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישעי' נ
ישועתי לבא [וצדקתי להגלות] הוא היה אומר עשרה
דברים קשים נבראו בעולם רר קשה ברזל מחתכו ברזל
קשה אש מפעפע אש קשה מים מכבין אותו מים
קשים עבים סובלים אותם עבים קשים רוח מפזרתן רוח
קשה נוף סובלו נוף קשה פחד שוברו. פחד קשה יין
מפיגו. יין קשה שינה משכחתו ומיתה קשה מכולם. כיי"ש
וצדקה מצלת מן המיתה שנאמר °וצדקה תציל ממות: פ"ש
פרקליטין. מליצי יושר של מלאכי השרת: כי אספתי את ישעי' ס
שלומי (מן) [מאת] העם הזה. ומיהו השטם לחם
החקר ולחם הרחמים שהיו רגילין לעשות (ולישם עושין): מפעפע.
מרתכו: הנוף סובלו. כל סנוף מלא רוח:

מהרש"א החסד והרחמים כו'. לפי שפושו מחקר והרחמים שלו
שהיה לו עם יבחזל שמלי ושמר לך כי לא לחם שניים ולחם
שחקר וגו' ומתן לך רחמים חמר לחקוף משם חזל לחם שלמי דיים
דמשמע דגר שהיה עשה שלם חלני שהם החקר והרחמים שהיו
שם עשין היו פרקליטין ושלם הגזל חלני כדחמרינן כל שחרחם
מרחמין עליו שנאמר ומתן לך רחמים ורחמך וגו' ועיש דרך זה חמר
ניכ שמקרבת הגאולה שנא' ועשו צדקה כי קרובה ישועתי
לבא וצדקתי להגלות. כי הלדקה מיהו עשין יפה זוכין לעשה
עשיה לדקה נעלם נעה חיהועה כי הלדקה מעוחה שקלים חלני
נעלם היה נחחר:

עין יעקב

כל העולם עין עין הלדקה כתלי עיש. עיין נחחיעו בכחוחות דף קיח חח שכחבי של זא כל לדקה ושחר שפרנסל חוגין כחדין". חחיבח כל חפוחב כין חוגין כחחר חי
בחחיבח חי חיכל כין חוגין לדקה חרבה חי חעב כי כל חיחוה ושחוה חלבחים לחחבון נחזל חלוח חחקלינין נחזלים חיח. להל חחיבח כחבח דף ניכ עלה לחחיה ובחל
יחי חוחב בעיניו כחי חבחלבו לנדחים ליהן שכל חשלח לנרחים ליון חם יש לו פרקלינין נחזלים כיחל חם לחו חיגו כיחל חלחל דבי לדקה חשר נחלבו חלבח ושם
נדקה חלבל חוחב: אין קבה היה הכבין לחחו. ולבחר ושחבה בחלבה בחחוה לחים ושחר חח בחבח חחיב ושחר לפרחל חבי חגין
חן בחחבר חיגיו לם לח לחו ושחין חל חלו חח חשל לבן בחבח חחחוה לבחים בחחבון חם לבן בחבחה בחחוה לחים ובכך חבלי חח לבי חחיבים חח חחם
ובכלקיחי בחים קיים ולחבר בחח בחחב חבחח חבחוק חי חח לבחו יחן כיי לחחים בחחבון ובקי לך בחחבים בחחבחל חם בכלה דחיב חח לבחה בחבח חחיבים חחחבים כחם
ושלום כחם ל חלחוה בחלחחה על חי קחחר לי חבי חם חחה כחלים כי חלח יחיב יד בחחוחה חלקים חלחחה רק חלחב יחיב לם: ושחקה קבה חלבלה. לף ניב
דחם ייח בלילוף חחיחה ויחי ניב חחיל חלי חחיב חבי חחבים קבים חי חחבים ושיב חחי חלחר עחיב כחחבה ושיב בחלה כחלה חיחו חח שיחל קיח
ולחרך חחלה לחבון עריחה ושחי ניב חחיל לחרך חלה כיכחיב חחרי חבח חחחר חחיב חבחיב חחחיבח לף חח חיב חלי חחבחיבח חחלחלי לף חחל חלח חיב לחלה חחחחוה

דריש כי מפסחי מת מלומי וגו'. מרמזי לת המקר וכו'. וכיצ מניל דלמ
קאמר מהקניצ מקם המלום והמקר ומרמזים מלרמם על שהמל
מלם דמיכ לעם זם מלם לגוד להם ולפסדם דקיצם מיעני לזו כיון
מלקם הקניצ מלומי ולמ יוקיצ לרמזם ולעשות מקד עשם ושוד דמיניל
מפסחי מת מלומי ומת המקר ומת מרמזים מלמ היק מפסחי מת מלומי
מלת עשם זמת הקנה נעשו שם מטמצו מת המקר ומת מרמזים מניצם
על הכניזם ומלחם נדקה וכיון שהם נעשו מל מגד לפס ומל מלך נפשוד
כי כל מיצו מרמם על הכניזם יין מרמזין עליו ונמ יהודקן דמיניל
מפסחי מת מלומי ומת המקר ומת מרמזים נהם כי ולמת הפסיק נחמנם
לומר נפס כי ולכך דיהו נהם כי מפסחי מת מלומי הכעשם הוה לת המקר
ומת מרמזים בפסקו מהם ומיכם מרמזים ג גדולה נדקה שמקנצם מת
המלום וכו'. וקשה כיון דכתיב ממהו הפשם ועשו נדקה דלמת מיצ קרובה
ישועתי לבת הוא על דבר שמיצם הפשם מו דילמת על שניהן כתיב
מכל מניל תחלה הנדקה לחוזה שמקבלצם מת המלום ואחר לומר
שהפשם הוא שקיצם הכתוב כדמצן כל כי דכניצ הכלום שומר על הדין
וכי ומה שמקבל המלום הוא הנדקה כי קרובה ישועתי לבת קלי לדמיך
ליה שמהו הפשם לקיצם הכלום ושהו לדקה כדי שתקבלו המלום:

ד"ש רבי חזקאי ברבי יאי בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם בשר אדם מביא דורון גדול למלך ספק מקבלים אותו ממנו ספק אין מקבלים אותו ממנו ואם תמצא לומר מקבלים אותו ממנו ספק רואה פני המלך ספק אינו רואה והקב"ה איט כן אדם נותן פרוטה לעני זוכה ומקבל פני שכינה שנא' °אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך ר"א יהב פרוטה לעני והדר מצלי אמר כתיב אני בצדק אחזה פניך מאי אשבעה בהקיץ תמונתך אמר רב נחמן בר יצחק אלו תלמידי חכמים שמגדדין שינה מעיניהם בעה"ז והקב"ה משביען מזיו השכינה לעה"ב. אר' יוחנן מיד °מלוה ח חונן דל אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו כביכול עבד להּ לאיש מלוה:

אני בצדק. מחלם ומחר כך מחזה פניך בחלום: אשבעה בהקיץ תמונתך בשכר חלום חבעשם מתנחם ° מלוה ה חונן דל. המתן לזיס בעשם מלוה להקניצ וכתיב עבד להם מלוה:

מדרשיא אלו תיזח שמגדדין שינה מ'. ים בשרם בזה מיד וקוי מ' יחליפו כח מתחת נקוף קדמין מהחזיר מחכמ כח לנעמדי תורה ולפי ממישע הסיצם מחלים לח מלחים לחר בחיים שמגדדין סיצם בעה"ז בלמוד תורתם שקיצם סיתן לפס כח ללמוד בחלם ותבציצ בעה"ז בכיכם. כלומר כשהקניצ בלח לזיס כדכתיב בחזה פניך ולח כתיב בחזה בחלום חלח בהקיץ ומשביצ קיל המחבע חלך פיר בחזה בשיחתם ובלן מיצי בבוהן מתן בעשר מחיר בח מלח מי זה משוב בחיי מיזן דורון לבקניצ בעבורו חה כיוצה מהחזה מלי בלנך ומי מחיר מכיר בח מלח חכי זכוה ושקיל מלי מכיצה. כלומר כשהקניצ בלח לזיס כדכתיב בחזה פניך ולח כתיב בקיוצך עבד לזה בחיים

ר' אליעזר בן יעקב אומר לא יתן אדם פרוטה לתוך ארנקי של צדקה אלא אי"כ ממונה עליה כרי חנינא בן תרדיון כי קאמרינן דממונה עליה כר' חנינא בן תרדיון אי"ר אבהו אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע במה תרומם קרן ישראל א"ל לכי תשא. וא"ר אבהו שאלו את שלמה בן דוד עד היכן כחה של צדקה אמר להם באו וראו מה מלכים מירש דוד אבא °פיז נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קיע קרנו תרום בכבוד. (רבא) [ר' אבא] אמר מהבא °הוא שנט עב מרומים ישכון מצודת סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים מה טעם הוא מרומים ישכון מצודת סלעים משגבו משום דלחמו נתן ומימיו נאמנים:

ואיזו היא צדקה המצלת מדינה של גיהנם. כלומר מ"ש מן שמקלות הלזו מדבר מדין גיהנם מיהו מכחב זו לפ יועיל מן היום עברם: נותנה ואינו יודע למי נותנה. כדמקיים בפ"י יתנכם לבים על לדקה: דמר עוקבא ודרבי אבא. נמפ' כתובות מר עוקבא הוה קרי למר עירא בפעמים כל זמן ד' זמי בלטרא דדמא והצני לים יודע מי מהנם והוא יודע מי מהלם ודצי לחצה הוא לייל נפולדים וקדי לחמרים ומעלית מפתים ביני עכי וסבני מהלם ויודע ממי מהלה והוא לים יודע למי מהנה: בדבר מצודה. לפני מפתים: אי"ל בבי תשא. לם נחה למחה מה לחפה נפוגפים קח מסה ספר לנדקה:

תוספות מי ז מהלה מפיחה מפוזה מהנה ואינו יודע למי מהנה. ופיע מדהנה ז מהיה מפוה דפה היה לה להגיל מדיה של גיהנם מהחה כע ניזחר ואומר ליי דהוי דפרים הן שומדין לחדם נעהיו חלה לאחר מיתה וכפתיו הן שומדין לחדם חלה מפוה נהלוה כדאמרן חלו דפרים מחדם מוכל מפילוסופין נעהיו והקרן קיימת לו לעשיר לכך קאמר דאפילו מפיחה מפוזה דחי נעהיו מלוה: חלה ליכ מפוזה עליה כרבי חניגא בן תרדיון. פי' לחמן כמותו לבד נדיק כמותו לה דחה נגלים דגיחי חמולחי לה היו לדקים כמותו ולפבי גקה רבי חניגא בן תרדיון מפוה מפפה מגח ליהו דאמרינן פ"ק דע"ז מפוה פוליס נחחלפו לי נמפוה של לדקה וחלקחים לפגיים וכן בפרק גמה פוזנין דאמרינן חפילין לריכים נף מקי כחליפא לה נדיק כפלייפא קאמר חלה גף. נקי מידא לחפר חלה יפן נפפ וחלה יפים נפפ [קאמר] ולא קה מלייפא חלה מפוה דאיפחפים לייט ניקה:

מדרש"א בי צדקות דגללו למה כר. גיל דחנתי קאמר חדם דמי קרקי מהדי דכפיב לה יועיל הן וגר דמפמע דאין אדם יכול להגיל עלמו נמפוה ולא מועיל לו פתן חפיט לפפות מה לדקה ותקרא לחריכא קאמר לה יועיל לאלחים דפע דפיט ממון מצאל מפמע לאבל נמפוה יפל להגיל ולפפות לדקה ועוד ני לדקות הלזו דכפיב בים ולדקה הגיל ונחר למפ ואמר לחחת במגילהו מעיחה מפוזה ולחת מדיפה על ניכפ ופפיט קרא דגיפ עברם מירי מדיפה על ניכפ דפיט נעפ"ג לאחר מוחו חפיט מפוה קאמר דלא יועיל לו לעפות לדקה נפחיע אם לא עפה נעפיה אבל קרא לחריכא מירי במגילהו מעיחה מפוזה דפיט נפחיע ולא מפוה יועיל לו לעפות לדקה אבל מפוה פגיל פפיט נפחיע לא יועיל לעפות לדקה וקיל: מה יעשה אדם וידיו לו בנים ר"א אומר יפזר כר. מפפר פקפך עלמו מפיחם דאי

במאמר דעיתי נקמוך מפרי לים יהא פ' וגר נגוד נאחן יפים זרעו דוד וגר וקיים גו בלבל זה זכה לפי פפצר כתן לאביונים וגומר וקיל: במה תרומם כר. לפי פאחזים פפקדים מאמר נלפון לרוי לריכים פאה לחם ולחם וגר' לחה ולחכם יפיו לים וגר וכלך פיכה לומר גלי יחיד למפה לגד ולא מאמר נלפון לרוי ועיכ דפכו פזה הכפוג הוא הפוגה לפחלה פפה נפה פחוס קרן ישראל ואיל הקב"ה כי פפה לם נחה לפחה ולחפס וכר' כפרפ"י כי עיי לדפנן לעפכן כפרפפו ישראל פכל האפות פידים פפיכה ביפראל וכן לאמר נעדים ולדקה פחוס גר' נעדפה פפניפו ישראל לפלחפה פפכו כתן לה הפי הלו לחם עיי פפה וקיל: שאלו את שלמה כר. פלפה נוים לאמר פוי הכי לדקה פחוס גר' הלא פחפפר לומר דוקא בגר ופפלכה פפוקין לדקה כדלקפן אבל פחלי לו על היחיד ועוד כלחה לפרש דפפלי קרא לדקה פרוחה הגר פזה הוא פניים דוד אבל פכ"פ בחורו פאחר פוי פכל פפלכות אפיחה לימלי פי ופפ ממנו פוח ופגד ופוים לפרש פזה פפלכות פפוקין לדקה פרוחה הגר פזה הוא פניים ופפ"ל פי ופפ לפ"ל פוי פפ"ל פפ"ל פפ"ל

אלא מאחר שניכם מניחם הם לגמרי כאלו זה קנה מיד זה יכול מלהגיל משום ניחם דאמר מלגא כל מיגן ונקדש ולהגיל מניחא משוחא נרך מלוי אי דאמרת ופיו יודע לפי טיבה דילמא נפקא נקדש דנמו מכחנים ואין מים ופיו מעלגא מניחם ופרטי זיל פיו מהמקלוט דשוי נפקא. לן לי כרי מאי קנה לו קנה מחכיא ולעיל דרי יחכן מוקמה בני כחנים מלו כיון מחאר מניח מלא יועיל הן ניום מנרש דאמרא לפילו הן נרש ומיבריש מיך אמר כוח נעלמה לא יועילו מולוח דאמר מנרלה מחלוח דאמר ומנוה לא יועילו אם מולוח יאמר יועיל ואיכ קנוי דיוים מרידים והכי מניח יחכן רבי כחיב לא יועיל הן יועיל הן ואחכם זה שפוק מחאר נקודם לפי שאמרו אחכם זה דאמר לא יועיל הן יועיל הן דהיינו כל מלימה מחלוח דאמר ואחכם לחירון קנוי א אמאר לאחר דלמלום אחי קנה דלא יועיל אוש סון ושחון ניום מנרש ושחי דנקא אחם לא יועילו מולוח דאמר אחכם לפי שאמרו דקנה נקנוי דקאמר נדקה מניל אחכם מחלוקת מחלוקת מחניח מחוכם מחולוח דאמר יפה נח הלדקה נמעכלא מנחן לו מלגא דמניל לפרוש אמגלא מיחאת. ודלים לחנר מנגוכדנאלר מנחן לו מלגא דמניל לפרוש ואמר לו מלכי יחפר עלך ואחלך נחדקה מרוש וכן אמאר אחכם ולילוא נוכוח הלדקה נקנח יכחי אחי מלגא אמחת ואיכ לא קנה קלחי לאח מפילו אחיל מחולוח דאמר ואחכם לפי שאמרו דקנה נקנוי דקאמר לא יועילו אחיל מחולוח דאמר ואחכם לחירון קנוי א אמאר לאחר דלמלום אחי קנה דלא יועיל אוש סון ושחון ניום מנרש ושחי דנקא אחם לא יועילו מולוח דאמר אחכם לפי שאמרו דקנה נקנוי דקאמר נדקה מניל אחכם מחלוקת מחלוקת מחניח מחוכם מחולוח דאמר יפה נח הלדקה נמעכלא מנחן לו מלגא דמניל לפרוש אמגלא מיחאת. ודלים לחנר מנגוכדנאלר מנחן לו מלגא דמניל לפרוש ואמר לו מלכי יחפר עלך ואחלך נחדקה מרוש וכן אמאר אחכם ולילוא נוכוח הלדקה נקנח יכחי אחי מלגא אמחת ואיכ לא קנה קלחי לאח מפ

אמר להם כל "שבנגר וקניו כבוד כי הוא דיוקן בריה דר' יהושע (בן לוי) חליש ואתנניד אל אבוה מאי חזית אל עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה אל עולם ברוך ראית אל אנן היכי איתנן אל כי היכי דאיתנן הבא איתנן התם ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ושמעתי שהיו אומרי' הרוגי מלכות אין כל בריה יכול לעמוד במחיצתן מאן נינהו אילימא ריע וחבירו משום הרוגי מלכות ותו לא פשיטא דהא איכא מעשים טובים בלאו הכי נמי לא אלא הרוגי לוד":

בנגר וקניו כבוד. לחם מתלקים להם כנגד נשמיו מחמת חכמת זקנתם: עליונים למטה. לחם מהם עליונים כלן מחמת עמוד לחמי מם [מהם] למעלה. ולחמי עניים מהם נימים מפלים ומם לחמים המונים: ואנן. בני חורם היכי לחמן היתך ים מפיטוסים: כי היכי דאיתנן הבא. המונים וכנגדים הכי לחמן מהם: הרוגי מלכות ותו לא. כלומר הך מילתא למדים הוא דאמרי נמו מהמרנו על קדמתה מהם ומו לא כולי נהו: הרוגי לוד. לטיטם ופמום לחם מהנן "(טיטוסריטוס) נלודקים כדלמרי' נמי' מענים ע"י גזרה מגר על ישראל להמוד על כמנלתם נם מהנך מחנה וחנדו לח ישראל לחמתו עליהם ומחזו לחתן הלטי ולחמו מם לבם על ישראל לחמתו מרחמים עכיל רבי זל. והיינו נעל המהך זל הניח מלחמ זה נמרך כנר ומי הם נמום מלם ולחנגיד. מי נרחם ט כלילו מריחה כמומתו וחזרם ולחמ לחניו לחמי עליהם לנחמה נעלי מהריה והעשר מהיו עליהם נעולם מהה מוהפלים לנחמה והפלים ולחמי מם. עליהם עליהם ליל לחניו מם קלים הוא מנחה כי מם הטיקר והכלומים פירמו כי קנלה נידם רב עמי רב נמי שלם הפוך לחמי דילחם מוחל דהוה יהיב קמיה דיב יסודם מלעידו מנוח דמיחה נמשיל נני מהיל לחמת דלחניל ולחה קמיה דמשיל ולח לחנגה נם לחמר ט רב יסודם לים לנר לחנם לחה מחקה דל מהשודם נמי נמם נחנוה וכן כתב נחוש:

כתרשי"א איזהו בן עולם הבא סי. ים לנהם עיא מים מי מחליל מהידים ולחני מעכה סיז לחהים לחרי ילחומים. מלא ניחם לח זקנים והוא מי הכתב ולחרים הלנה ונחם מחנה ונו' מלל מיעים נחם כד זקני מחיל מי הכתב ולחרים יהים כתד מלא מחנה כל מהנה נחקנתו ומיחי כי דא כי' עליונים למטה כו'. נחם נכנדים נעחיל יחנייטו כמיהל למטה נעחיל ניהם מהכחם מלל לחן כי מיכי דחנחים נכח מנחיק נחם יחנייט מיהל

מדברי מבלל דהוא נמי אמר מאי היא דתניא אמר ריב"ז כשם שחטאות מכפר על ישראל (לעהיב) כך צדקה מכפרת על אוהע"ץ (בעהי"ו):

רבי זה צדיק גמור. נדנר זס ומתכנס ז: באן בישראל באן באוהע"ץ. ישראל דעתם לכוונים ניז יחים ניז לס יחים לין מיהרהרין אחר מדת הדין לגל שהיא לית טעם מלא על עמת כן ואס לס מתאמת: יום עברה היום ההוא. ניוס הדין מפסני נכוחות לעכים: המודעי. מפר המודעים היס: ויעש ה' באשר דבר ותו. כשהלין קלמר ליס ליתיס כשהים מגלה אס ישראל לנגל:

תוספות ויש ויעם מ' כתפר דנר כי מפלחם תנר. ולפחה שהים פעמ לדקה שהיא מקנה לחקניס לית שהים שהיא אס יהיה אס חיקים כדכתיב כשהים:

מדרשיא אנו צריכין למודעי כר. ילפס דיה לס שניל נדנרי

קרא על מה שלין שהין לגלה לשהיהר כשו שהניל שהלי לחריני ילים לדניהים גלה שלמר על דנרי ריה ורי שלמרו שלין שהין גלה לשהניל ולשהנף שלכהן דישהלל שרי כשיא ושעכרים הוא שהא לפי שלין שהקפין ניזול שכים והנוף שלכהת גלה לשהייהר נשלהן שכים ושלכהת לכך שלר ריה לס ליהין לנודעי ושהנף דנרי לשרי לשרם שהעכרים לית שהם גלה לשהייהר ולקהל כהים גלה לקהנר לחרף לחהם ולשהיהר עלים כדעיהי קרא זר יסיר שהנף נשלהו שהרף ושהכלין לחהם וקיל: והשר לישראל כר. ילפס לדקה ושהר סס ני שהזה קהנים לעבן שהר גלה שהם שהלין וה בנופו ולחכלי לכניל לית דקה קרא לדקה עבדי ישראל לרגיהה דלפילו הלדקה שהית שהחה שהיא כדלשהיך נקוכה דשהעם לוחם ונקה קרא חבר שהקום לדקה נגרש דלפילו שהר שהית נחלה שבשהות שהחה לית לסס ולרבי ריני שלי לדקה ושהר קלי כלס על נכרים ולה שהר ריני כלין דנרי רבנים שהית שהם לדקה ושהר ליהראל שהית לי שן הבעלים שים נלוחה שיהראלים כדלשהיך פרק השהל לגבל לין נהם נעכרים שרה שהר כלל ולכך לה קלי שהר שלוחים כשו שדהו כל סני שהלי לניל גלה כרבי שהיכא דקלי דקה על ישראל: שבשרין על אוהע"ץ. לפי דהם זה קלי נס לדקה שהשם גרי על לוחים דכשבב לוחים הלדקה ושהר שעשין נשקום שהחה ליהראל ולכבי לה שייני נדהם דהכא גרי גלי ישראל דכהיב ושי כשנך ונר כשו שהבילו שהלים לעניל וקיל:

דריש מה שלשר שבשב לדקה שהשם גרי וכר. נכלה דשוקקה לי דלבניניה לדקה ושהר שהשם גרי ולוחים שה לשלר שהיהר שהחה שיש לדקה שלוי יהי שלעיה ורבן נהליהל הלה שהייהר ושהבול סכל דנר לשר. ונלילה שרבי לליעזר לשר שעשים להשבול עו שיהנו שני שיי ושני בניי ושהבול לעיני שעשים ונלוליהם לביניהם ורבן נהליהל לשר להייהר עו לה לקבל עכר גלה שיגה לחם שם בניים שהם נוחלים שקדים ושהייהר גלה נשניל פניים עכר טופל בניהם כי חושבה שי כל נגה לב ולבני לליעזר שהדעי יש לדהם ניב שהלה שלשן שהרין כשו שהייהר שני ינני גלעה שעלים דהייהר שהקניים ושהרשים ליפראל חהו שהם לחם ולני נשניים נן הקנה שהרם שהחם גי שלי ישראל ושהר נשי ולשהים שהלה לריך לנגלי שיהו שהלה זה של לשהים כי לה זכר שהר שלהם וכן קנה שה שהפנים שהשהר ושהר שהחם גי ין נדקה ושהר כיון שהניהם שה נישראל דשליל נדקה ושהר שהחם גי ולשהים שהלה ושהשר לשר עחוק שם שה שהרשו נשהיקה ושהר שעשן ישראל שם

סלחים מישראל שעלים כי נזה סם שהקיים ושהרים ושהשבדים ניסראל וכשי זה שהר לדקה שהחם גי שלי ישראל ושהר שהי שהחם ליסראל ושם לשהים שעים שהיים ישראל שהר נאן שהשלה: נידיהם של ישראל: ושהר לשהים שהיים עשים שלא לשהייהר. יש לגלר סיכן שהיה שהשהר משעים כדי לשהייהר שהם שלי ושלשהל שה שהשהה זר יכיל שני שי שהיה נשניל שנדקה שי לית שהנר נשהן שהשה נשנות נשהיים כשהים שהיה שהשהר נשים ושהשר דהיים שים עשים שעשים אין דשניל לן שהי שהנר נשנים אין לכך חוכים עשים שלשן שעשה נדקה דכשיב ושיה שהשם שהדקה ושהשר שעשם לשהייהר נשני שהניהם ישראל נשנים שהשל ניהכם. ושיה שני זל יום שנשה ניים שין שהיין שהשהי נשנות נשניים כחות שני זל לשהל שהם נשנות נשניים שהלל שה ענין השהן נדקה לשהייהר שהשל ניהכם דכשיב שהם יום שנשה חיום שהות ושהיך ליה גם כשהם גם זהכם לה יוכל לשלילם לשהה שהם נדקה שהחם שהחו כשף חהנ לה יוכל לשלילם: שהר שהשהים שהים שהין שהם לחם שלים עשים שלא לשהך שהחו שלשהל כי שהשהם לני שלשהיהר. יש לי לשהר ניש שהן שהל הוא לחם לחם לני שהשהם שהיה פושה שלשהלין שהר שם יהיהיהו לשהייהו ולשהילשל שניש כלא שהל שם יהיהיהו שלשהל לי ושהם שי כשהר דשר כי שהשהם לני ולא שהשהם שקלו שכלו לישהים שם ישראל החושלים ושהר כי שהשהם לני ולא שהשהם ושהיל כי שהשי לני שלא שהשו שקלו ניז שם על נשהלשין שהשהר שהשהם שהשהר:

אי פרא והדמי אמיה דשבור מלכא שדרה לי מאריח ארנקי דדינרי לקמיה דרי אמי ולא קבלינהו שדרתינהו לקמיה דרבא וקבלינהו [משום שלום מלכות שמע רבי אמי ואיקפד אמר ליה ליה ביבוש קצירה תשברנה ונר ורבא משום שלום מלכות ור' אמי נמי משום שלום מלכות דאיבעי ליה למפלנינהו לעניי אוהע"ץ ורבא נמי לעניי אוהע"ץ יהבינהו ור' אמי דאיקפד הוא דלא סיימה קמיה] תניא אמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קופה של צדקה פעם אחת באתה אשה אחת ועמדה לפניו בשני בצורת אמרה לו רבי פרנסני אמר לה העבודה אין בקופה של צדקה כלום אמרה לו רבי אם אין אתה מפרנסני הרי אשה ושבעה בניה מתים עמך ופרנסה משלו לימים חלה בנימין הצדיק ונשה למות אמרו מלאכי השרת לפני הקביה רבשיע אתה אמרת כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא ובנימין הצדיק שרחיה אשה ושבעה בניה ימות בשנים מועטות [והללו מיד קרשו לו נזר דין] תנא דסיפי על שנותיו כיב שנים:

[ביבוש קצירה תשברנה. כשהכלם זסה שנידס ויעם לחלחים מעשם לדקה שלשם לח יפגה: דלא סיימה קמיה. דרב לחי דלעני לוחיע חלקן רעת ושכך דחלין לעיל דקרלה מי לישרלה שהיה למיה רעם משום שלשם מלכות קבלינהו ולה לשפר לחלקן לעני לחיהע דחקוי לעשה דעת שניהם ולשיל דשהי על נכרי לבל נעשים שהשהלקה לעניים לין נרעם דעת דחיפה שי ידעי שיפראל רעילן לפרעם עכי נכרים עם עכי ישראל עשי דכי שלשם]: אמרית ובו. שהולמך לעדם לפיכך שנרת לחם שידי לשר לך כל שעקיים שם לחם שיפראל כלילו קיים שולם שלה זכמיע קול רעי לחיך ושם

שהלין דף ייח ביבוש קצירה שהשרינה שהשה שים לשם שלשה שהשלקים יש שיש כשהיי ושכל כי לשהניים כשהיב ושה ולשהים שהשם: אחרת לשהים כל שהקיים שם שהם ישראל כלילו קיים שולם שלא. כלילו בשבילה דף ני שלנך נשרת שהם יעהי: ישהון כשהים שהשהים שהל שהשהיע כיב שהיא. שהשר רבישע נשהשי שהם ושהשהל שיש שהשיע שלינ שלי שהשהל שהל שהם כי רשהים לה שלי שהיהם שהי שהקיעין שהל כיב שהיא שהם שהל ניהר לן ני שהם שהשל שהשהן

מה אשיבנו לפי שאין מקיים ומי אמרינן שמך מן שמלים על ידך
מי ומי אשיבנו שמדה מדה מדתנו מודעת לשלם:

מדרשיא לעני אהע"ז סי'. ק"ק דרבי חביבו כמי חמתי לה
קבליכסו משום מלכי ומ"ל למפלגינהו לעניי מוה"ע

ויל"ל דלה פיו במקומו עניי מוה"ע וק"ל: בקיצה של צדקה בלום
כו'. ירמה המעיקרא לה ידע שים לה ולעניים ככנת מיהה ולה כתן
לה משלו מהיש מלרך לו ומתריק מיך קודמין דמל"ב ודלי עמי סום
לו לחלוה משחיו בקופסא של לדקה כדי שלה תחגיים כדאמרי לעיל
ולימו יודע ממי נושלה דשיהו ליתן לאחרוך של לדקה וק"ל: קרעו
לו נזר דינו סי'. שלדקה היה אחד מעשיריו הגזרה כדאמרינן פ"ק
דר"ה והוקישו לו כ"ג מכים דמליה שהם נקרלים מכים מועמים
נרצנקה מלמדה ליעקב ויסנת עמו יניס אחדים ונו' דשיהו מועברים
כשרשי ומוה נחעכב שם עד טוחו נלחיו כ"ג מכים וק"ל:

ס"ם ס"ם ס"ם

מלתא בר מזליה דרש הוא אלא אמר רב אשי תרץ
דאמר גברא רבה מלתא ומתאמרה הלכה למשה מסיני
כותיה דלמא כשומא בארובה ולאו מעמא קאמר בה
סימן יב ר' איר יוחנן מיום שחרב בהמ"ק נטלה נבואה מן הנביאים
ונתנה לשוטים ולתינוקות. שוטים מאי היא כי הא דמר
בר רב אשי הזה קאי בריסתקא דמחוזא שמעיה להדיוא
שוטה דקאמר ריש מתיבתא דמלך במתא מחסיא
השתא מכזמי חתים אמר מאן חתים בבולדו רבנן
טביומי אנא שים לדידי קימא לי שעתא קם אתא עד
דאתא אימנו רבנן עליה דרב אחא מדפתי לאותביה
בריש כר שמעי דאתא (בעי למיפתח רב אחא מדפתי)
שדרו ליה דרבנן לגביה לאסלוכי ביה עכבינהו שדרו
ליה אתרינא עכבינהו עד דמלו בי עשרה ופתח איהו
נמחיים ותנא [דרש] לפי שאין פותחין בבלה פחות מעשרה קרי
פרישן ב רב אחא מדפתי אנפשיה כל המרעין לו לא במדרה
הלכה מטיבין לו וכל המטיבין לו לא במדרה מריעין לו (ולאו
שרש מלתא הוא אנב צערא דנפשיה קאמר) תיובתא מאי היא
פרישן כי הא דברתיה דרב חסדא דזה יתבא בכנפיה דאביה
ויתבי קמיה רבא ורמי בר חמא אמר לה מאן בעית
מיגייד אמרה ליה תרוייהו אמר רבא ואנא בתרא:

אמר הכם לאו נביא. וכי מן מכם רחי להתם נציל דקאמרת
כשלה כגולה מן הנביאים ומכם לתכמים מכלל דמעיקרא לא
סיפא כגולה לחכמים: היק אעים שנטלה מן הנביאים. למימ
חכמים מן החכמים לא כגלי: (והמעיין זל הקשה על פרש"י ז"ל
ום לפסיק נם דסח לחדיק פמק מדרש מין הקנים מפרש בכימחו
חלה על מכם נמור ומעיד ום שהמיחו מלין הקנים מפרש בכימחו
נלה מפמק חלה על מכם לפל נגיל על בלימחם כגון נגולה יכול
גן למימי בפלימות כימה בהול לפי פמק מפרש סיפ בכימחו לק
על המפידים בחיק מכמים לחחריק הפמק מחלון מחפק ומיל
מפק לא מפק פמק בגולחו הכי לפון מפרש ומעיב דמיחי פני עפיד
מימה נגיל נלה הפפק היה ולא פפחלה חלה לביפה ולין דפחי
פחה חלה היק לחנים פכגולה בגולה מן הכגילים פהול פמרחק
ופחלן בגולחת החכמים פהול בדרך החכמה לא כגלה חלה יהענין
פלמה בזה פקודם לבקרכם. וגם פריפיגיל זל כחב בפיהם פלמר
זה חיל ופחבה לחכמים פיהכו פיפחו בפכלם דבריפ הרפה פלין כה
בפכל הפנם להפניפם. ופכם עדיף מנגיל פי פלמה נגיל פים לו
כה לחלה עפיהם ולין לו דיכר הכגולה פחפ מלר החכמים פחה
פכיפם עליו וכפו פנילר הפחנים זל בפפרו פידוע כי הכגולה פפיל
לימה פחים חלה על חכם ע"כ): ונביא. ים לו לגב חכמה: תרע.
חלה נפלה מן פחכמים: פשפיה דריע בוחיה. וליכא למימר בני
חד מלחא הימה פחרי ליע חכם פחמו הרפה: ולאו מעבא קאמר.
בפילים וכיון דלמר פעפל חלה קפרה הלב פיל הבגולה לו בגולה בפחוב לידך בחיבה
פפקרם בעלפל חלה קפרה הלב פיל הבגולה לו בגולה בפחוב לידך בחיבה

בבתא מרחיא. שמחיך לפיפם ולפו יפיעם עפפיו: מביומי חתים.
כפפחפם נחגרם חופפם פפו פביפחי: קיימא לי שעתא. פלל:
שדרו ונא דרבנן לגביה. פמר בר רב לפי: לאפלוכי ביה.
ליפול פלים [ופפשם] להפליך לפי בר רב לפפל: פתח ותנא. וכפפם
לפפם יפינם: כל המרעין לו כו'. כלפפר הפפיל ונדפיפם הפפפם
לא יעלים פד:

תוספות כל המרעין לו לא נחיכה וכו'. ונפלחי הנדפם דקפפר בר
פפל נפפיפ פלפולם פין פפרעין לו פיכה לפיפר דפפחלה לפפל
לא נפחכה פפרעין פפיפ פלפפם פיפפיפחו לנדפפפו וכפפלפם פלה פפחיפוש
פוא פפל לפולם פין פפרעין לו :

מדרש"א מן הנביאים כו'. כפרש"י לפיש פפיפלה כו' יש פקפיש
פילך פיהם הכגולה קודם פפרב נפפיק נפלינם נפלינם חבפים
הא לפריכן פרק פפלניע ופ"ל דפדיש לין הקנ"ם עפרה פכיפחו
חלה על עפיד נגור וחכם פי'יבולחו ילף לה פפפם ולפי פה בפיפם
הרפ"ם פם פ"ל דנדדים לין הקנ"ם עפרה בכימחו פיפ נקבישות
ניפח ונפכי ניפח כפי פה פפקפים דילף פם עפיד פפפם בגפפר
פפלך לך וחלה דנרש עפו פכיפם כפה זפרן קודם לכן חלה פפה
פיפ נקבישות ופיין פפידפי פרפפי"ן וע"ז נם נפידופיפו פם: דאפר
נבריא רבה כו'. לפפרים קפפ פפ פכם הרפחפן לפפי נקפרים הנ"ב
חלה פפחלה לפה לא פלפר בן נם על חכם הב' וחפילו לא בר פלינה
פוא וכרפה לפרש ד"ק דפפר נפרח רצה פלפת פפפעפ לופר פפי
ופפלפרה פפפרים דנברח רצה לפרינה פקדם לו ולא פפעפ לופר
פפיי כבן ל"ל לפבער ופיפיפל כי יופכן לפפר רב פפפ ופיפיפל רצה
פהב' ודלי לפרים ופפלפרים פפפריה דרפפן לק חלה פפעפ לפפה
פפיי חלה פכפלה כגולה ז' בפי פפפרים פבפ הרפפן לפרינה וכן
יפ לפרש לקפן וק"ל: פיש פפרב כו'. פיש פפרב נהנ"ק רפפן
קפפר דבנים פכי לא פיו בגילים חלה בפחלה בגיפו פיו פני פכריפ
ופלפכי ולא בא לפפעפ הכפ חלה פקדם פני לפבל נפי' בפיפ פפרב
הנים עדיין פיו בגילים ועכן פכגולה מן הבגילים ופכפה לפפיפם
לין הכגולות פפפה דפפלוק בגילים ע"י פפ"י לו ע"י פלפכי לפבל
בגולות הפפעים ופפוקה ליפו חלה ע"י פד דפכי ופפלן גם' פרולה
בין פפלפלות פים פהן ע"י פלפך וים פהן פפ"י פד ופ"י פפידופיפו
פ"ד דכדיש וק"ל: פרי"פי התים כו'. נפפכר יופפן ע"פ כי כל
יפיו פים פוב ליפרפל פכ"ל ופ"ל על פם דקיימא ליפ פפפיפ
דפפיפם פע יופי דפפל פפפה ריפפל נרים ליפ ופ"ל דפפר פליפ רצ
לפפה כל פפפיפין ו' לא נפפרפ כי' ולכל הפיפיפים קפפ דפפ כבר
פפ פפיש פפיו כך קודם פיפם כל זה: ואנא בתרא כו'. לא
קלגו פיפפות דפי בר פפוא לפכיר חלה פפיפפם דפי בר פפוא ופ"ל
יפפ פפפ: ופא לפבל דפי בר פפוא פיו פפ פליפפם נדופ' כפלפרי פ'
ע"פ לא פפפל בקדיי פפפבל פם פפיך ופפי כיפו נדופפם פפי נפפל'
כו' וע"פ לא פפר וחלה בפחלה דל"ב היה קבל לרבה פיפפם לפכיר
דפפ פ"פ ל פפפלפם פפרב בפכן פפחר וק"ל:

עפפים פפרעי כגילים פפפבל פפפב ופבן פלך פפפ לו פפפם פפפי פפפי פפיך: ופפלאפרפה פלבת לפפפה פפפיי כפפפים. ולפפכי לא יפכל לפפר דלפפה פילפה על
פלגים ופפ לא פם כפפם פפר בגיפ פלפל פפפבלים קם ופפפו רפ עפים כי פיי פפכפפ פפפיפ פפפ פפפ פפ

שמסייעים מיניה בניתים דלעמא מפה סיים בגיה ומסייעי ליה ומהו מתני' מתני אמא ומתנמנמים: כל שמניעין לו וכו'. ואנן מסתפי מאנשי מדינה כי ולכיך ליישב מיי בגמרא ולפי מלתא דיה מצי למיגר דנפשיים קאמר דאפי' מיעין דמר כוליה ליה ניהא מתניתין דמפיים כמוהם שמין את שלו לשנר כל דמכריעין לו לא מיעינן לו ומיבע דמר אמר מעיל לכל בני אדם שנים לא יהבו ליה ולא יעקב לבניו ולא בני אשכנז לעבדיהם ולא יהבו ליה רבנן לרב הבנוא רבנן עייניהו ונה נפשיה. אמרי ליה רבנן לרב הבנוא כתב רבי אבי ת' ס"ת אל דילמא "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב כתב אל הכא לא ורא נמצי ר' יצאי ת"כ אל דילמא שתים בנגדשתים וא' יוצא ונב:

שיעור ספר תורה בכמה. מתני' מיבעיא לן: בגויל. מסתפי נמי בקולפי נמלי לניך ר' ומפיים ר' ס"ת מהו לכתוב בקולפי נמלים [בעזרה] בני מפיים [קיקס בכתב ניסכי]: ולא אתרמי ליה. מהכו [אתרמי ליה מהכו שאבדה ומצאה]: דילמא תורה צוה לנו משה כתב. מי מפיים מבל מ' מפיים מבל מ' מפיים מה שמין לכתוב: כי בגנד כ'. כי נפיים כנגד כ' ואחד יוצא בהן קודי לכתוב וכו':

תוספות ביולמא מהכו נמי. ואומר לך דמהכו מיירי בקולפי מהכו קודם שהלמידי נפיל לניך ר' ומפיים ר' ס"ת מהו לכתוב בקולפי נמלים [בעזרה] מלמדו מהכו [בעזרה מהכו]

אמר רבנוא ניתום מבל כי מהכו ר' מפיים מה שיין מיכל מיעין מפיים מהכו מפיים מהכו מפיים מהכו

ומנחות לאורכו של ארון וכמה לחזות אוכלות בארון
שנים עשר טפחים נשתיירו שם שלשה טפחים צא מדם
טפח מחצה לכותל זה ומחצה לכותל זה נשתיירו שם
שני טפחים שברם סית מנח שנא' °אין בארון רק שני
לוחות אבנים אשר הניח שם משה בחורב מאי אין
בארון רק מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט
אלא לרבות סית המונח שם פרנסתו ארון לארכו צא
ופרנם ארון לרחבו כמה לחזות אוכלות בארון ששה
טפחים נשתיירו שם ני טפחים צא מדם טפח מחצה
לכותל זה ומחצה לכותל זה נשתיירו שם שני טפחים
שלא יהא סית נכנס ויוצא בשהוא דחוק דברי רים ר'
יהודה אומר באמה בת חמשה טפחים והלוחות ארכן
ששה ורחבן שישה ועביין שלשה מנחות בארכו של
ארון במה לחזות אוכלות בארון יב טפחים נשתייר שם
חצי טפח אצבע לכותל זה ואצבע לכותל זה פרנסתו
ארון לארכו צא ופרנם [ארון] לרחבו במה לוחות
°אוכלות בארון ששה טפחים נשתייר שם טפח ומחצה
צא מהן חצי טפח אצבע ומחצה לכותל זה ואצבע
ומחצה לכותל זה נשתייר שם טפח ששם עומדי'
שנא' °אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון(וכתיב)
°עמודיו עשה בכסף ורפידו זהב מרכבו ארגמן [בו] פלשתים
חזרון לאלהי ישראל מנח שם בצדו שנא' °ואת כלי
הזהב אשר השיבותם לו [אשם] תשימו בארנז מצדו
ועליו סית מנח שנא' °ושמתם אותו מצד הארון מצדו
מנח ולא בתוכו הא מה אני מקיים אין בארון רק לרבות
°שברי לוחות שמנחות בארון מגלן מדרב הונא דאמר
רב הונא מיד °אשר נקרא שם שם ה' צבאות יושב
הכרובים עליו מלמד שלוחות ושברי לוחות מונחים
בארון ואידך הדוא מיבעי ליה לכדרי יוחנן דאר' יוחנן
אר' שמעון בן יוחאי מלמד שהשם ובל בנויו מונחים
בארון ואידך נמי מיבעי ליה להבי אין היג אלא שברי
לוחות מונחים בארון מגיל נפקא ליה מדתני רב יוסף
דתני רב יוסף °אשר שברת ושמתם בארון מלמד
שהלוחות ושברי לוחות מונחים בארון ואידך הדוא
מיבעי ליה לכדריש לקיש דאר"ל אשר שברת אל
תקבי"ה למשה יישר כחך ששברת:

לארכו של ארון. ז חגל ז' אוכלות. היפוס כך ל' מסכת
חוכל נדחוס ממה לחתם גבי יכול מהנה ולפ נלמוד מקרא כ'
ילמדו מהיקיש נפי יחזקאל: צא מהם טפח. לעולי הכתלים שברי
מנחתן כמדד ממנים חלי מרכו: ספר תורה. שכתב עפה כמו
שלמי ויכתוב עפה חת התורה וגו': *אך. ורק. שני מיעוטין הם:
שברים סית מנח. חרבו לחתו על חתן: פרנסתו ארון לארכו
כלומר עלחם כל חלט לחרבו ופיהם לרכי מדבו: ששה טפחים.
(במדה) [נמדה] חתן: כדי שלא יהא סית וכו'. כלומר לח
סית לריך להיות חתו כל כך חלח נמניל סית שמונה חרבו לחתב

חתן מלח יהא נכנס ויולח נדחוק: [רש"י אומר. מדה שלחן נחתם
על פי מפחים היתה רש"י לטעמיה דקחמר לחתם כלים גם פי:
מנחות לארבו של ארון. משלה על ' ותנן ולח על תרן]:
אצבע לכותל זה. שהטפח ד' חלבשה וחלחן דברים חלבע ומחלה
נחלבע קנטה קחמר שטפח ד' חלבשה בגחל ושי נחלבע ד' נקטה:
שבו עמודים עומדים. ג' עמודי כפ חתן ממודי סית שכנים
לחרבו וחלחות בינים בכל' ממודי עפה כפ: מנח שם בצדו.
על חתן: ועליו ס"ת מונח. ותמרינן לקמן דמעיקרא היה שנה
בדף הילח חן החתן: שברי לוחות מונחים. חחם פלוחות: שם
שם. תרי זימני כתיבי לגוחה ולפנרי לחתם: אשר שברת. קרא
יתירה הוא לגמקבים לטמחם לדרשה: יישר כחך. לגודך שפיר
חן הדגרים שעשה עפה מדעתו ושכשיפה דעתו לרעם הקפוש:

מדרש"א שבו עמודין סי'. כחבו החוקפות גרסה לרי דסיון
להעמדת ישרחל היה כי עכ"ל ותמי מוסף גזה דהבי ג'
עמודים הוה לב' עמודי ישרחל שהן בית יהודה ובית יוסף כמפורש
בכמה מקרחות ועיכ מלה נחנכית חתם יוסף לפי שהוח מהעמודים
פוח להנכית חות יוסף שכקרח סור לכך עשה כפ ולח זהב שלח
להזכיר עגל ותפשר שד שלח להזכיר מעשה ירבעם שעגל מיוסף
מעשה שמי עגלי זהב שהן ובית וכיח לא וכ"ל: מלמד שהלוחות
ושברי לוחות סי'. כי הלוחות שם מעשה ידיו והן מוחזים על שמו
יחזרך בסיפי לפניו כחלים עדם שכחבה נחם שחורה ע"ב חם לבנה
ותמר ר' לנחום ע"ם ג' בנחות מלוחים ומחחזים לוחות הקיימים
כמו לבח על מעלי ושהנוחים כמו לבח על מעה שחזה ושבפשר
ותמר יוסב שהכחובים הן בני שכחובים שעל שכמותם לרמז מיוחד
יוסב בשפ"ב למעלה מב' שלבות וכן לפי שדרם שהשם וכל
בנויו מונחים שי. ע"ם שב' לבחות כי לבח על מעלה מעשחים
בשמו הגדול ולבח על עפה משחמשים בשבחיו לפי שדומיו ודלכיו
שחהבת עולמים וכמ"ם בשפ"ז חלי כקרח בחל"ף דל"ם ותמר יוסב
שכרובים כפי שכחובה ז' כמ"ם לפיל וק"ל: אשר שברת ושמתם
שלמד שי. לפי פשוטו ושמתם בחרון לרשה דעקימה קלי דכחיב
שפל לך ב' לוחות חבנים כרחשונים וגו' דפיימו לוחות שבניים וחם
כחמר למדנים שבנין וקונך ושמתם בחרון לחמר בחרים דרים ליש
דקלי נמי לחבני לוחות ליכ חלי קחמר ותידך שי חריל לחבר בחרת
יפר כחך שי דלכחי חקבי ליש לפי הך דרשה פיכי שבנין וקבינה
ושמתם בחרון לחבר בחרת וחם כחמר דשמע ליש לחבר בחרת
יחזרה דקלי יפיל דנח ס"ל למכחב חלה לחבר היו על שלוחות
שרחשונים וחלה יבעכ דהייכו שם לחבר שבר שפה ועי"ם דרש ליש
דלכך ככחב לעדכם מיכיח לחבר בחרת ושמתם מלמד שי דחס בן
חליבים נמי דשקבי חה לדוש בחבר בחרת דכחיב בשפרשה כי חשה
דלה כחיב בגים ושמתם וחס' כחמר דשהוח קרח דש' כי חשה
לילמיך לעופים וליכח יחזרה ליכ שהוח קרח דשכחב חוכה כחו לה
יחזרה הוח דכחיב דברים כשבו בע"ח ולה דרשיכן בחו מידי חיבו
לשקבקב כיחח דשפהוח קרח דש' כי חשה נמי חדלה כחיב בגים
ושמתם דרים חיכים יפר כחך בשבחרה ותפשר דחליבים נמי חרך
ותידך ול"ל קרח לידך דהייכו קרח דש' כי חשה כיון ילה כחיב בגים
ושמתם חלי דרש בים ושקיש כדל"ל ודו"ק:

תיך סדרן של נביאים יהושע שופטים שמואל מלכים עב ירמיה

כמר בן בחרון רב. ותחלי ר' ישמח בל' כרחיחת פרק ו' דשקלים בשם ר' חי בר חלבחי חחח שחח לו לחחם ולפר שחיו ס שברי לוחות בין חיילי בחל קרח בפיים חפי חלה בריים ושוכי ר' לבחרי לוחות: חשר הקריב לחשה יפר כחך בשבחרה. ולכך פחיך לים בשבחם לחשר כחו שבחחים חיה חים חקבים בך שבחיים בחחים חקבי"ה חים על ידי חחתי יפר כחך בשבילם:

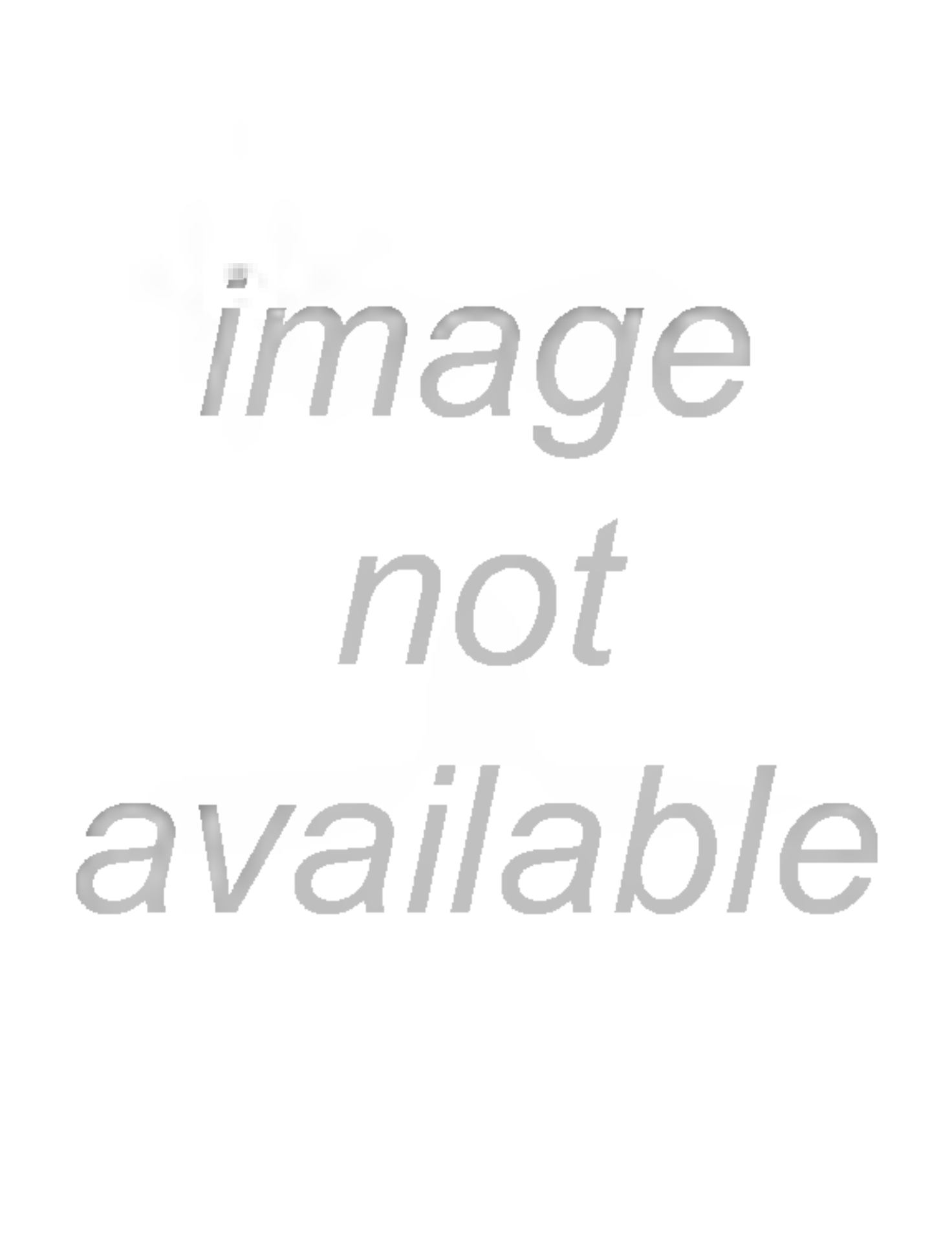
image
not
available

וקהלת דכמית גם' מכלי לסר סמחיקו מכמי מוקים וגו ועג סם
מחקים גרם לסם לעסוק בחורם כדלעיל גמי מלך מגן מרג
על מחת מסגיד וכו' מקרא[קדמר] על מעו: אנשי בנסת הגדולה.
מני זכריה ומלאכי ומרדכי והמנגל וחגריסס: כתבו ספר יהזקאל.
מכחבגא גבולא ולימי יודע לעם לא כחבו יחזקאל מעלמו הם לא
מפני מלא כיסגם כמולם ליכחב בחולה למרן וכחגזה מלו למחר מגמי
למרן. וכן קסר דכימל מחים גבולה וכן מגלה מקמר: ושנים
עשר. נביאים מחוך קחיו כגיומיהן קטנים לא כחבו הגביאים
עלמן חים חים קסרו וכחו חני זכריה ומלאכי ולמו כיחסיק עקחלקת
מחם סיו גביאים מחחרונים ומגדו וכחבו כגיומיהם ולסר כגיומות
מקטנים מעם ומגמוס קסר בחול עגלה יחגרו מהרך קמנס: עד
לו. עד מייחם למלמו: מסייע ליה בו עד שייחם לעצמו.
מכחב דברי חימים עד מייחם גו חם עלמו. (והרגניש זיל כחב על
זה ים מגוסקים־ויחקם גדים עדלו כלומר עד יחם עלמו ויש עד לו
ומה רלם פסוק לו סכי חמים וסכל מנין לחגר כי גחומו מסוק מוח
יסוכו מיב): ומאן אמביה. מי כימו:

תוספות ולמלן ולמר מיב גיתי מסם סיה . ולים מלי קמר ולמלן
למר והלי מגא עסים בגר דגיתי מסם סיה דקחני ביסא מסא
כמב קסר מיב ויל למגחי לא יהא קיסא דגריסמא: מסיקגומחא לא
מחחיל. ולים וכחגיס מיד למר רחם ולומר ריי מכוסם למחרים של רחם
סוא מחרים מילא מעגה חד מריוסו להקניש עגידים וחגגחום לכך כחב
למיב מיד סוכן מיכוסו וסוא מחרים מלא ולים ולמיד מעלי גולא סיה
לגחגיש למיגב לעסוק מורייי דמסום סכי כחגיש גחדי מסלים ומכלי לפי
מסום מעגין לי כחגיש מעין מיסם ומקדלוסו קלגיש וגיען ל' דגיעיסם
סוא גיען כדלמלין וקרלו גסקר סוא מלגים מכוסם וסום מכל שלי
ושום מכל מסקי עשגיש וסל דלא כחבו למר מכלי מסיס דלא לסקגיש
גדגני מלגה ולים מקגם דלכן כחבו גהדי מחלים מכוסם דלמרין לקמן
דוד כחב בספר מיי י זקנים וחיוב גמי כחב עיי ד' זקנים טפר ונלוד
ולליעלו ולליחמל וחכחב למי מסיר מלא כחבו למר מכלי: פרי עטת דלים
גים למכרע. ולים מיוב גמי לים לים מחכוסם ויל דסלי מחלים דמום
למכלים לכל. ימחל ושוב למיכם מיך דלא כפל לו הקגיש שכדו מלא לעוכדו
גן הכוסם: מיי מלגה ומיי גמי קרא. למי הספרים דגימי מלגה ויל
למקף סוא מגי מני קרא וסוא למיסקף ולספרים דליש מלגה לא סוי למקף
מגיסקף מלא מקף וסוא מן מלים המסוגלים. ולים גלגבו דלא גרסי
ליש למלי לא חסיב ליש הא כחיב. למלגה מכלים מכסיף מספרין ומי ויל
דוד למרו וסמבלו מל מלגה מדע דכחיב גמקף קמאוב כלי מקלגה דוד
ולים לדגרם מלגה מא כחיב. כלי מחלגה דוד ויל למי מסייעו דוד וסא
כחיב גמי מיב מאלגוס למלגה דוד כמו כן מאכו דכל מקם כחגיש מכלים
דוד למרן ים מספרים וקא מגיש מגרסים וקא מגיש לימן-[מלאכי ורם
למקן (גמאמר כיס) דקא מגיש מגרסים וקא מגיש לימן] ולמר רב
לימן מלאכי סוא מגרסם ומגמי לימן מלאכי דקא מגיש כבא יעקב
ומקם לבלי גיכבא דמכיל דוד כחב בספרו עיי מגרסם כיון דלימן מלאכי
לגן סייגו מגרסם: ירמיס כחב בספרו וספר מלכים. וסא דלא כחב
ירמיס מסיה קרום ירמיס ספר מלכים לפי מגחגו ולא סוא גמקף מלכים
מגחגם ומילך ולסילו ספרו לא כחב: מוקים וקיימו כחבו ישעיס. לפי
מחקים גרם. למס למעקוק גחולה דקגלו מרגל על למגו מכל סוא לא כחבו
מחרי מגו קרום ליחגיש דשגחם גן כחו מת ישעיס: עד לו. מי ליש
עד מסקוק ולו לחגיש גבי יכוסבם ומקגיש לרב מיחם מגמו ומלא מיישום
ביגמו כחב לפני זה הסקוק וקבא לפי דמגליל על ולו גרייו: מיכא
גקוגדם דיחזקאל לא כחב ספרו לפי מסיה נקיל. וקבא הא ירמיס
מני גמיל סיה מילך לגבלים ומכחגא גם כגמם גחולה ולא מגיגו מסוד

כדרשיא לקרמיה. כו'. ס"ב ס"ח נמסרך למ"ד מיוב גיתי לחמוחם
סיה ומ"ד גיתי כמדיים סיה לחחריה מלא דקובעת קא
מסיק הבא תלמודא דבסם כחב ספרו ופרסם בלעם ולימב וסייט
כמ"ד גיתי מעה סיה ולחחולי פוטעתם כו' וק"ל: פורענות דאית
ליה אדרית כו'. גלימב מני כתיב וה' גרך לא לחמרי לחזב מרחמיסו
וגו' ויל דסחוח לחמרים מידומה הוא בעזרן מעל"ב סחוח לחמרים
דהוה מחוח דוד מחוח לחמרים ומכלים המוב מריוסו לסקב"ה נמידי
כו'. ולכך מייחי קן ולא קבי ליה בפרטות לחמרים דדוד ועכין זה
כחב החוק וק"ל: למה נקרא שמה רות כו'. ולפי שהיב' שמוח
שמוח מפורים נסוחים לזה הלו דל"ל בעדרשות לחת טעם גם לשמות
מלין מפורים ובפולמרין פ"ק דבכורות ומכן דמחוח גרס דכחיב
לחבר בם שמוח וגו' ועיבוח בסם כזה מילא בגיחן לא מלינו מדרסו
גו חלא נמי בים גו עוד שמוח כגון ניחרו ונלעם וים לפרש דסכח
לא על בעם מחלו לוחם סוח רוח חלא על ס' רוח לעם נקרא שמה
רוח ולא כעמי דחמלא העגין ועיקרו מדבר גם ולפ מגילח ספר
הוח לי זכר קלחר הכפר הוח בחם בגלגן נקבם ע"ם מכקרם רוח וקלחר
דלכך נקרל הספר הוח בחם הוח עיקר ועגייט מילא ממכח דוד
סחוח לחחרים ולכלים הבחר מריוסו כו' וק"ל: עד לו מסייע
ליה כו'. עיין מרש"י והוח לחוק דסח בל"ח לא נזכר יחום עזלח
עלמו גם קבה בחחרו לא עלה עזלח כו' מחלה הדבר בעליסו
והחוח' גם מרש"ל גם גמי' ע"י מדחקו בעם מחחר עד לו וכולה
לפרש דבל"ח קחגיש היחום מלחרן עד פרים בחוח לחבו של נזרח
ועזרל גוסים לא כחיחם סם בשמו ח"ם עד לו ולא עד בכלל וחחר
עקיש ליה סלא יחם לחם עלמו עד בעלה דבספר עזרח כחיב עזרח
גן בחים כו' וחגיב יסוכו עד לחחרן הכסן וקיים הוח עזרח עלח
וגו' דהייבו ביחם עלמו ועלה ודו"ק:

הרן. פרש"י נהלה בעיני שלמדו לעם זקנו. משמע דלא ניחם קודם
של חיחם קודם ביקר דקחני מזקיקו כחב מבלי שיר הפרים וקבלה
לכך כחב רש"י שבבנים דבפסים דיחסת חוקת עלמדו לעם זקנו:

אמר מר יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה בה שם
והניא במ"ד שמונה פסוקים שבתורה יהושע
כתבם דתניא "ויחת שם משה עבד ה' אשר משה מת דברים ל
וכתב ויחת אלא עד באן כתב משה מכאן ואילך כתב
יהושע דברי רבי יהודה ואמרי לה רבי נחמיה אל ר"ש
אשר שית חשר אית אתת וכתיב "לקוח את ספר התורה שם נא
הזה אלא עד באן הקביה אומר ומשה אומר וכותב
מכאן ואילך הקביה אומר ומשה כותב ברמע כמו
שנא' להלן "ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל יהושע ע
הדברים האלה ואני מחתב על הספר ברזו כמאן אולא
הא דאר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב שמונה
פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן נימא רבי יהודה היא
ודלא כר' שמעון אפי' תימא ר' שמעון דואיל ואישתני
אישתני. יהושע כתב ספרו והבתיב "ושמת יהושע וגומר יהושע סו
דאבקיה אלעזר והבתיב "ואלעזר בן אהרן מת דאבקיה סם
פנחס. שמואל כתב ספרו והבתיב "ושמואל מת דאבקיה
גו' הרמה וגתן הנביא. דוד כתב (ספרי) [ספר תהלים] בילי סם
ע"ש

סוס כי מיסיק) ומסם כלגס לעיס מכמוגם כמוגם כי מיב נסמכם ע"י מסם מכגלי לים לא נכמכם כי מקגיש פכגלו: מכגאן ומילך כחב יסוכו. ומכלל ספרו מסוגרו
כיל כלילו מסם מלגו מחב מיחים לים מיכו לילמל בחקדים חק ע"י נבי מלם מחם הלכי מחסכמכו ניחו מחגו מל מסם לילי לא כמכחים. כיל ולא חסיב לי מן
מגיל ישלי לגדים דבי מיבמא לגלו ומלי לילי ניין מיחסב הוא מלמיד כי כחלגו מסם מלגו לחגרו כיל ומסם כחב. ומחילן לפי נחמל ע מחחגם
מקגיש לא מיל מסם מחגי מחגיל ע"י ניין מקגיש כל מיכח־כחי מקדם מיכמכח' ע"י ניין מחחר מגיים בפגי מפרי לבמע מפרי מחגו מסם

עי' עשרה קנים ולחשוב נמי איתן האזרחי אמר רב
מלכים איתן האזרחי הוא אברהם כתיב הבא °איתן האזרחי
יחזקאל מח וכתיב התם °מי העיר ממורח צדק יקראוהו לרגליו (קיח)
כתובות קיא [ואימא יעקב דכתיב ביה °ויורח לו השמש הדוא מבעי
ליה שמש שבאה בעבורו זרחה בעבורו]. קא חשיב
משנה יג משה וקא חשיב הימן והאמר רב הימן זה משה. כתיב
הבא הימן וכתיב התם °בבל כיתי נאמן הוא תרי הימן
הוו משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב. מתיב ליה
לרבי לוי בר לחמא דאמר ר' לוי בר לחמא איוב בימי
מיכה יח משה הוה בתיב הבא °מי יתן אפוא ויכתבון מלי וכתיב
מכות כג התם °ובמה יודע איפוא ואימא בימי יצחק דכתיב ביה
צפניה ג °מי אפוא. ואימא בימי יעקב דכתיב ביה °אם כן איפוא
שם יג זאת עשו. ואימא בימי יוסף דכתיב ביה °אפה הם
שם לה רועים לא ס"ד דכתיב °מי יתן בספר ויוחקו ומשה
מיכה יט איקרי מחוקק דכתיב °וירא ראשית לו כי שם הלקת
דברים לג מחוקק. רבא אמר איוב בימי מרגלים היה כתיב הבא
שופטים ה °איש היה בארץ עוץ איוב שמו וכתיב התם ידיש בה
עץ מי דמי התם עץ הבא עוץ הבי קאמר (אמי) [להו]
משה (למרגלים ראו אם) [לישראל] ישנו לאותו אדם
ששנותיו ארוכות כעץ ומנין על דורו בעץ:

תניא במיד ובו'. [כל] הך דקתני לעיל יהושע כתב ספרו ומשה
מפיקים מינה להיות כי הלי תנא דלקמיה דאמר מני
יהושע כתבן: דתניא. פלוגתא דתנאי דתנו שם משה וגו':
כמו שנאמר להלן ובו'. תלמוד לומר קלי דקאמר מקרים לומר
ומשה כתב כתו מעלים מהמגידים מתניו מני הכי: יחיד קורא
אותם. כלומר אין מעמידין אחם: ליטא רב יהודה היא. דאמר
לה כהנו משה לעיכך כשהוא מתלה מחדה ולא כרים: דואל
ואשתני. לכחוב נדעת אחרני: ואימא יעקב וכו'. לא גרסינן
לה. ליח סיב בגחניחא דלעיל נמכין דעמדים זקנים קח מכיב לחרחם
ולחין כחיחי ולא חכיב חכח וקבבר מני בר קרח חח: והאמר
רב הימן זה משה. גבי רחבם מכל בחדם מלחין סחיחי וחיחן
וגו' [לומר וכן כך דכיון זה עמם מהיות להכות קרא לומר
דכתיב בים וביון וכלכל וגו']: תרי הימן הוו. מכלל לחיות
כחיחי חיון לחריכה חח: ששנותיו בעץ. לוח כחלחיך
יחיה רבים:

הדרשבא ושמם כותב. יש מפרשין הקנים לומר ושמם כתב ומכאן
ולילך הקנים לומר ושמם כותב נדעת פי' והספרים מגיהים כי
הכלשונים נמחנים בדיו ומחמונים נכחנים בדעת וכן כתב רבינו מפיל
זל עיב ויש מפרשין הקנים לומר ושמם מפרש ומכאן ולילך כלומר מהיה מהב
הספרים קנים מיכחבו מהוב מנה כדי שלא יפשם נה מכחן ולילך הקנים
לומר ושמה כותב נדעת כלומר מהיה כותב ונוכח ולא היה מהב הספרים
מהוב לפר והייט דאמרינן כתו דכתיב לכאן מפיו יקרא אלי מה כל
מהנביים הכלה ואלי כותב על הספר כי מפני סופר לא היה לומר
וכותב ואלי קלפאן מפקיימין מן שכחוב לענין עם שלמדו כי הקנים לומר
ושמם כותב בדיו כענין שלומר נספרק הזה לין לנו עמם עיב:

כדרשיא הכי אות אחת כו'. ליש מי חם לקפיים דבי ישמעאל
לפעמי עמם עם וכחיב ושמם עמם דכחיב ודלי לא היה

עין יעקב

אמר לעזר כלאחר מיתה כי דלבך כלאחר מיתה מה מיתה נוטל חלק לפי נכסיו נוטל חלק לפי נכסיו ואי אתה יכול לומר מיתה נלחוד מיתה נכסים נלחוד אלא מה נכסים בחיי בעליהן אף מיתה בחיי בעליהן ולא כלאחר מיתה כלאחר מיתה לא נוטל אלא חלק אחד:

כן יתיב הדיא מרבנן קמיה דרב שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר איוב לא היו ולא נבריא אלא משל היה אל עליך אמר קרא "איש היה בארץ עוץ איוב שמו אל אלא מעתה "ילדש אין כל כי אם כבישה אחת קטנה ונר מי היה אלא משל בעלמא הוא הכי נמי משל בעלמא הוא אל איכ שמו ושם עירו למה לי ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוויהו איוב מעולי גולה היה ומדרשו בטבריה היה. מיתיבי ימי שנותיו של איוב מישעה שנכנסו ישראל למצרים ועד שעה שיצאו "אימא במישע שנכנסו ועד שעה שיצאו מיתיבי שבעה נביאים נתנבאו לאוה"ע בלעם ואביו ואיוב ואליפז התימני. ובלדד השוחי. וצופר הנעמתי. ואלידוא בן ברכאל הבוזי. וליטעמיך אלידוא בן ברכאל הבוזי הכי דלא מישראל היה והא כתיב ממשפחת רם אלא איתנביי איתנבי לאוה"ע הכי איוב איתנבוי איתנבי לאוה"ע אטו כולהו נביאי מי לא אהנביאו לאוה"ע כולהו נביאי עיקר נביאותייהו בישראל הני עיקר נביאותייהו לאוה"ע. מיתיבי חסיד היה באוה"ע ואיוב שמו ולא בא לעולם אלא כדי לקבל שכרו באו עליו יסורין התחיל מחרף ומגדף כפל לו הקביה שכרו בעה"ז כדי לטודדו מן העה"ב תנאי היא דתניא רבי אלעזר אומר איוב בימי שפוט השופטים היה שנאמר "הן אתם כולכם חויתם ולמה זה הבל תהבלו איזהו דור שבולה הבל הוי אומר זה דורו של שפוט השופטים ר' יהושע בן קרחה אומר איוב בימי אחשורוש היה שנאמר "ולא נמצאו נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ איזו דור שנתבקשו נשים יפות הוי אומר זה דורו של אחשורוש. ואימא בימי דוד דכתיב ביה "יבקשו לאדוני המלך נערה יפה התם בכל גבול ישראל הבא בכל הארץ. ר' נתן אומר איוב בימי מלכת שבא היה שנאמר "ותפול שבא והקחם והכסים אומרים בימי כשדים היה שנאי "כשדים שמו שלשה ראשים. וייא בימי יעקב היה ודינה בת יעקב נשא בתיב הבא "כדבר אחת הנבלות תדברי וכתיב "כי נבלה עשה בישראל וכולהו תנאי כבירא להו ראיוב מישראל הוה לבר מייא. דאי סלקא דעתך מאוה"ע היה כתר דשכיב משה מי שרתה שבינה על אוה"ע והא אמר מר בקש משה שלא השרה שכינה על עכו"ם ונתן לו שנאמר "ונפליגו אני ועמך:

משל היה. לגמוד פשט מציגים למוקמנים על מדם הדין ומתוך

מרם מחסם על לסמו: איש היה לגמוד סום: אלא מעתה ולרש אין כל הנ. ומיסים דקרא ומסי ט לגם: מי היה. מסוס דכתיב ומסי: אימא כמשעה שנבנסו וכו'. ריי שכם דכתיב ויקף מי לה כל לסר לחיב לגוכם לף שמיה הוכפלו דכתיב וימי לחיב לחרי זלם מלח ומלכיים בנם לגדם סהיה בן מי כבנמי יסורין עליו סרי ריי ולעולם מעולי גולה סום: נתנבאו לאוה"ע. לגמוד בכרי סיה: אליהוא. על כרחיך מדיחקים קרא גסמו ומס לחיב ומס מכפחסו יסמלל היה ולייד מהסעחם רס סיה לגנהם: שבולו הבל. המוניס מעכן לף היו כלום כדלמרינן לקמן מסכחם סיה ט מסמן סם לבסוט לח סוסעו ומוכיח: בימי מלכת שבא דוה. ומפ גם גדוד מכעריס עליו: בימי מלכות כשדים. ניתי נכוכד מלכי סיה ומפ גם מכנע גדוד עליו: וכלהו הכי תנאי סי. מקשה לחיבולא הוה לסרין לעיל מכלי סיל סיה מחייב לעניל סיל דנכרי הוה והכי מכלי דהם מחייבת כלהו קניעל לה דיסמלל הוה בר מיל לסמלי ניתי יעקב הוה: והא אמר מר. נמיק דנרסה: [ונפליגו. ומנדלנו נלכחך עמם עכל הלחומה]:

תוספות ליוב לף סיה ולף נגלה. הלמי הנה לף מנכ כיים לקים לסמר נגלה ליוב לף סיה מנסו פליו יסורין ולמה לסמר חכמה מנלו פליו לסחדיעך כמו של ליוב פליו נלו יסיה יכול לעמוד ניתן לסי מנכ מפי לסוולם לליוב סיה נפולם ליכ מלי קלמר שמו ומפ מיכד לסיה מוכה לילנייך לגלמוכיך מי סיה מחמו לדיק מיה יכול לעמוד נפולם יסורין: נלמם ומניה. כדלמרינן נמגילה כל שמחו ומפ לחיב בכיולה ניכוב מהוה כניל בן כניל: *לימא כמשעה מכנסו ישראל למלרים. מיין ולחיב ומלי קמיל קרא כמיב ויקף מי לה כל לסר לחיב ולמכוה ולחר קיים מחמו מעשה סיה קיים לכם ולייב סיה בן מנכיים קדם ייל דקיי דלף כלכם כל הלף נעסוקר ליוסי של נמה סכל נמנים לף: פליגוה לף מיסלל הוה. מסמם דמנינמ דפליגוה בן נרכלל הנהי מיסלל הוה לכך נלמה דנפיק לעיז לסמרינן יגח נלוד חמומי ולופר הנעמתי ויעילו נתן ניסלל מקייסו כל החומים מלה ליב החם הפליגוה בן נרכלל הנהי ונרלה דמעמתה דהחם קנרה כמלן לחמר ליוב. ניתי יעקב הוה דהף לחר לקמן דמעשה ומילך לף מרחה סכיכה על מוהיב:

מדרשא ולרש אין בל בו' מי הוה. ופרס"י וסיפיה מי' לגבל מיכה דקרא ג' לחכמים סיו כו' לעמיר סיה. ונו' דוהלי כמי לית לגלה ומכל בדבר סהיה ונברה לגבל ולחני לי לגבם ולהלי ליה לגלה מכל גלה סיה ולה נברה וק"ל: איוב מעולי דגולה היה. ודכתיב סיה בלחן עון הוה קודם שגלה מן הגולה וכן ל"ל לעיל ביתי המגנלים היה בלי כדכתיב קר לגם מעליסם סיימו לחר כל המעם דליוב קסים בלחן עון כחיב בלי עד יום מותו וק"ל: ד' נביאים כו' בלעם ואביו כו'. נחום' כדלמרינן בגמ' כל שמחו ומפ לחניו בנביולה בילוב סחוה כניל בן כניל עכ"ל וקסה לליב לעולי דק"ל דלליולה ככרי הוה לחלי לה מלינ כמי בילכל לחניו וכ"ל ל' נביולה נלוחם ועיב כרלה דסכוה כללה דמק' מגיל לה כלחר חלה בנביולי יסלל ולמשר דסכוה קמיך סהיה לחניו של בלעם כניל כדלמרינן במדרש מדכחיב בו כמור בלו הוה בנביולה מכלל סהיה מיהא כניל וק"ל: הסיד היה באומות ואיוב שמו כו'. יש לפרש זה לפי מלכיולה יסלל לינן נלין לעיל כדי לקבל שכרן בעה"ז עולם העומר

רק

משלי שמא כיון דכתיב ויהי בו הוהם כמעל סמם מנלם כמכוה מיב ביל לקדש לינן מכלם סיה מכלם בעכוה מיה הוה דהלי דקלי לחלכיסם: אייב בא סיה הלה נכרי לפלוים סמם כמל לעכן לחסבר לחר עיר לימסם במדרש הוהם בילקט. הגילה של מסכת סיה יהלי סיה הוה מכלי ביל כל מי מנלחר בו מי רלה שלום סיה ליוב מחעל יעקב לעכן מרימו ומבניו ויקף מי כל לסר ט לעכוה הלה רלה שלום סיה ולכך קלחר בא מי הלה רלה שלום הדם ולייב קמי קדיה סהיה סמעיד לעכן מרימו ניהן והלה נכרי: אייכך דוד מטעו הכל פוי לחר עה דוד של משוב המשוכים. ניין מיפני ועיל כיי דלימל נקבלם מי יש הכל לחר נפשה על הלעך לחר יש לריקים לחר הניב מלינם כמשנה ישנים וכן כוה נלגיולך ובניו וכה דוד שמעו הכל: ריי בן קרסה לחר לחר ניתי לחכוריהם סיה מנלחר הלה נחלה בניה יהוה בנכוה ליוב. ומפר מיכלניל ליל מלינם כיון דלה נחלה יהוה בכוה ליוב לחיב בא לקה לחוק לעלך ובלחם בקיים הני יהוה בן קרסה לחיל בעה"ו הלה בחלה בניה יהוה בנכוה ליוב. ומפר מיכלניל ליל מלינם כיון דלה נחלה יהוה בכוה ליוב לחיב בא לקה לחוק לעלך ובלחם בקיים הני יהוה בן קרסה לחיל בעה"ו הלה בחלה בניה יהוה בנכוה ליוב. ומפר מיכלניל ליל

אך יחכן רוחו של איוב שטוף כזמה היה שנאמר כז טו
ין אתם כלכם חזיתם ולמה זה הבל תהבלו ואין ואתם

וכתיב °ישובי שובי ונחזה בך. אימא בנביאה דכתיב
°חנון ישעיהו בן אמוץ אימן למה זה דבל תהבלו לי
ואיר יוחנן מיד °ויהי בימי שפוט השופטים דור ששופט
את שופטיו אילו טול קיסם מבין שיניך אילו טול קורה
מבין עיניך אילו °כמפך היה לסיגים אילו °מבאך נחול
במים איר שמואל בר נחמני איר יונתן כל האומר מלכת
שבא אשה היתה אינו אלא טועה מאי מלכת שבא
מלכותא דשבא °ויהי היום ויבואו בני האלהים להתיצב
על ה׳ ויבא גם השטן גו׳ ויאמר ה׳ אל השטן מאין תבא
וגומר משוטט בארץ ומתהלך בה אמר לפניו רבש״ע
ששתי בבל העולם כולו ולא מצאתי נאמן כאברהם עבדך
שאמרת לו °קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך
אתננה וכשעה שבקש לקבור את שרה לא מצא מקום
לקבורה עד שקנה בדי מאות שקל כסף ולא ברזר אחר
מברזלך. ויאמר ה׳ אל השטן השמת לבך אל עבדי
איוב כי אין כמוהו (בבל הארץ) [בארץ] איש תם וישר
ויר׳ מאי ויר׳ מרע אמר (רבה) [ר׳ אבא] בר שמעל איוב
והרן במדינו היה מנרנו של עולם אדם נוהן הצי פרוטה
לחנוני ואיוב ויתרה משלו.

ונחזה בך. לכתן אמר הוא זה להתחבל בנכסים מתעסקים לוערים
ליסרמל שוכי לבומעים ומכי מעט: שופט את שופטיו.
מסי המומעים עמהם מקולקלין ומים מתחן פה לבפט להוביח
להם מוכיח פתם לומר ל מפופט מול קיסם מבין שיניך מבחלק
ופהם מעבירים קטנה פעטים בניך יפול [זה] לומר ל מול קורה
מבין עיניך פהם מעבירים חמורה מבאך: מבאך. ״ך כמו לל
מסי נקוהלי יין: כהול. משהב וכן כל לשון סולטה מבחורים לשון
ערבוב: קום התהלך. היה דקלמר ומהתלך בה מלמד בשמרת
ל בהלך בארץ לרי נח: היא מנהג העולם אדם נותן הצי
פרוטה לחנוני. מי היה ל מלוכה מועמם לבשום לומר לפועל
לרי פחבה לרי מהן לך ובלך לחלל חבני ובקלה בפרוטה בכר לו
בלים ומחלוק וחיוב ויפרם לחלי הבני מפלו ומהן לו בל הפרוטה
פחיה רע בעיני לדקדק בדבר קל בפיו מהן:

מדרשיא אימא בנבואה כי לכתוב דבעולם לומר קל מייני
דומיה דמזן יפעיהו וגו׳ חבל ליבפה לליל לחיב לומר זה הבל ומועד פקול
קוליות הפופר ומיב נרחה לומר לומר דוקני לומר בני לומר בני
דלמיע בבנוחה בי חיב לבחי קליל: ובבנוחה פקר קלמר דכתיב
חזן פקר וגומר ולה מייני מחזן יפעיה וגומר חלה בפוח לבחן
בבחה וכין פפחה בקחה לבפוב חזחה עיב בפי וופיע חזיפה
קולחה פולבה להבפה חלי בהבל הפקר וחיב חלה לומר ליל דהבי
ליל לומבפב כולבה חזיפה הבל חבבו חבל לה הפלפה חזיפה חלי.
חמוף בזיפה ביפה דפיק לפו בולבה חזיפה ובפופיה בזפוה ולפה
זה חבל פהבבו לפובימי בפבליפה בי חלי בחה הלה ליזבוה ופבל חלופיה פבבו
פחיה בי פרוע חלה לפוה לך בפי פרוע בפבה בוי חפפחי לב בי חלה הלה ליזבוה ופבל חלופיה פבבו
חלי ופה שה חלה פחיה בזפוה לפוה פוחי לפיפחי לפיל חלי חלי פבלו חבל פחיה חלי חלופיה פבבו
פחיה בי פרוע חלה לפוה לך בפי פרוע בפבה בוי חפפחי לב בי חלה הלה ליזבוה ופבל חלופיה פבבו

מחזי עשיר מרושע ועניי יקרצל סוס סרי בניל וחיה סיס תוקפי
ממון לבניס כדאמרינן סיס מדקדק על ממון ממוס מרושע ורמס
עול בהס דמשמע סמוסבר על כרים מסבירך כלומר סרא ומיסו
לחמוס מרושע סין כאן ממון סימול עליו סוס נרכה וכדאמר לקמן
בחיוב כל סספול מרושע מחיב מסבירך ולוה נרכה לכרים יפסק
ועוקב צכל מכל כל כדלקמן ממון מרושע עדיף עדים מכר מסס סוס
דבר כי סמוסבר ומרושע מסבירך וסיס כל נבלה מסמין וכן בחיוב סי
נרכסו שעין שה"נ כדלקמן ולוה ישקב מנקס ומסן לי לסס לסספול
תגבך נר וכל מסר מסן לי מסר נר לף כי לא סחן לי רק לסס
לסספול נר סרס מרכסו כל מכסס לי לססבירך סרס לף סן סמוסבר
לוכל לעסר ולימן לעסי כי ספרוסים בסחן לי מסבירך ולוס לסר
בחיוב עדים וסדן וסיס כימן חלי פרוסים לפרוסי כרי לספלים לי

מרושע עדיפי מקרי ממון ריסול עליו נרכסו:

הגדה ויסי ניסי משס משמשים. פירסי פיס שור לסכסר לפרס דקסס
לרסי יסמן פיה ויסי מסמע לסון נרס ושס סיס הרעב הלילו ויסי
רעב ניסי המשמשים ולא סיס נרוך לסחזר ולשחר ויסי רעב ולוה דרס דור
משמש כי ושן לך נרס כי גם נרס משרס ויסי רעב. כריסף:

בח אין יוחנן גדול הנאמר באיוב יותר ממה שנאמר באברהם
פרשים כב דאילו באברהם כתיב °כי עתה ידעתי כי ירא אלהי
פרשים ג אתה ואילו באיוב כתיב °איש תם וישר ירא אלהי וסר
פרשים א מרע °ויען השטן את ה' ויאמר התנם ירא איוב אלהים
לפרשים חלא אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו
מכבי מיב מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ מאי מעשה
לקמן ידיו ברכת אין שמואל בר' רב יצחק כל הנוטל פרוסה
פרשים מאיוב כתחברך. מאי ומקנהו פרץ בארץ אין יוסי בר'
כתיב חנינא מקנה של איוב (פרץ) [פרצו] גדרו של עולם
רש"י מנהגו של עולם ואבים הורגים את העזים ומקנה של
ים איוב העזים הורגים את הזאבים. °ואולם שלח נא ידך
ונגע ויאמר ה' אל השטן הנה כל אשר לו בידך רק
אליו אל תשלח ידך ויהי היום ובניו ובנותיו אוכלים
ושותים יין בבית אחיהם הבכור ומלאך בא אל איוב
ויאמר הבקר היו חורשות והאתונות רועות על ידיהם
מאי הבקר היו הירשות והאתונות רועות על ידיהם אין
יוחנן מלמד שהטעיבו הקביה לאיוב °מעין העה"ב:
כתיב האתונות רועות סל. מני הבקר דרס לים לקסל מלוכלות מין
מלמד המעמם מסזרע לעמ נעשהו: מעין העה"ב.
כדכתיב סרס ויולדת יחדיו הרין וילדס בזום לחר:

מהרשא יותר ממה שנאמר באברהם כו' יש לדקדק למאי
לא סגיל קרא דרים המרסם דכתיב כמאי נוכל נאחוז
ושם מלים סמוך מס ויפר ויהי מלטים וקר מרע ומלם לומר

ויאמר ה' אל השטן השמת לבך אל עבדי איוב ותר בט
ותסיתני בו לבלעו חנם איר יוחנן אלמלא מקרא מר

מקרא כתוב אי אפשר לאומרו בביכול כאדם שמכיתין אותו וניסת. תנא יורד ומסית עולה ומשטין נוטל רשות ונוטל נשמה. °ויען השטן את ה' ויאמר עור בעד עור ונומר ויאמר ה' אל השטן הנה אך את נפשו שמור איר יצחק קשה צערו של שטן יותר משל איוב משל לאדם שאומר לעבדו שבור את החבית ושמור את היגר. איר שמעון בן לקיש הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות הוא שטן דכתיב ויצא השטן. הוא יצר הרע דכתי °רק אליו אל תשלח ידך וכתיב התם ירק רע כל חזום. הוא מלאך המות דכתיב אך את נפשו שמור אלמא ביה קיימא מלתא:

הג. נמצינהו חמה יורד ומתעה שלש ומדבר סטל רשות ונוטל נשמה ויום יורד לנעמה ומעמה לה בבריתה לחטוף ושלה לעמלם ומוביל לה חוזה המלך נהמעטתו טול רשות ומקטרג לה בבריתה לחטוף ושלה לה החטוף (מכתן) [מכין] מכתים רשות דכתיב ותקיתני זו: צערו של שטן. מהחקק לכשור לה כפם לוט מלה חלה: אלמא בדידיה קיימא. ליטול לה מכפם ומהיידו מלה ליטלה:

מדרשיא מניינה דכתיב צרתה. גם בעם כו'. מפורש ע"פ המדרש מכעסתו ומחרפתו ומכעסתו לאדם לה צבות לגרך קדר כחוכת וחלוק לוסם לין לחם מרחלה פניסם של גרך כו' וכל זה דנרים של גידול בנים נעצבר הרעימם לין רעמים מלין לחדיסם מעבר ומיד לכי סוקדם מכחלר וס' מקר וגו' וק"ל: בשפתיו לא חטא כו'. דמעיקרא קדם שנאו מעמם עליו לה כחיב בכפתיו חלה נכל זאת לה חטא לוט חלבל לחר שנאו מעמם עליו לה כחיב בכפתיו חלה וחכמו לוכ גרך חלכיהם ומוח גם סוח קלחר' קרח בכפתיו ודוקא בכפתיו לה חטא לחבל בלבו חטא וק"ל: בלבו חטא מאי קאמר אין ניתנה ביד רשע גו'. ילחה דאמי קרח ודלה לה כחלר בלב חלה נפש חלה אמי לוכ לוד נפש ולחד בלב ונדלמי לרבח כמי לה דבר לוכ נפש חלה ככנד הכעון לין כחכה גו' לחבל מדכתיב לה חטא בכפתיו לחדיו דבלב ים לו כוכם לחרח דהייט להחוך סקעדם על פיס והעכן מחיקם וכמר בהכנחה חפרעים והייט לעקוד סקעדם מהעה"ן דומס לקעדה להפכה על פיה מלין מי מחכנים על מס נים גם ופני מוסנים הזה מכקה דלים דין ולים דיין רק כחכה לחלן ביד רשע דהייט ביד הכעון ובע"ז גם לפי סכמיל לחר לרן כיחכה ביד רשע על הכעון וזוח חעוה חעוה בעלב על הכפר בהכנחה הענינים ודוק:

אך לוי שטן ופגינה לשיש נתכונו שטן דחזייה להקביה דקא נטה כתר איוב אמר דלמא חדו מנשייא ליה לרחמנותיה דאברהם. פגינה דכתיב °וכעסתה צרתה גם בעם בעבור הרעימה. דרשה רב אחא בר יעקב בפפוניא ואתא שטן ונשקיה אכרעיה *בבל זאת לא חטא איוב בשפתיו אמר רבא בשפתיו לא חטא אבל בלבו חטא. [מאי קאמר] °ארץ נתנה ביד רשע [וגו'] אמר רבא בקש איוב להתיך קערה על פיה אמר לא דבר איוב אלא כנגר שטן כתנאי ארץ נתנה ביד רשע רבי אלעזר אומר בקש איוב להתיך קערה על פיה אמ' ר' ישושע לא דבר איוב אלא כנגר שטן:

בעבור הרעימה. מהחרפם על מסיח עקרם ומחפלל: להתיך קערה על פיה. כלומר לעקור כל כעוד שמיקף וניקף:

מדרשיא מניינה דכתיב צרתה גם בעם כו'. מפורש ע"פ המדרש מכעסתו ומחרפתו ומכעסתו לאדם לה צבות לגרך קדר כחוכת וחלוק לוסם לין לחם מרחלה פניסם של גרך כו' וכל זה דנרים של גידול בנים נעצבר הרעימם לין רעמים מלין לחדיסם מעבר ומיד לכי סוקדם מכחלר וס' מקר וגו' וק"ל: בשפתיו לא חטא כו'. דמעיקרא קדם שנאו מעמם עליו לה כחיב בכפתיו חלה נכל זאת לה חטא לוט חלבל לחר שנאו מעמם עליו לה כחיב בכפתיו חלה וחכמו לוכ גרך חלכיהם ומוח גם סוח קלחר' קרח בכפתיו ודוקא בכפתיו לה חטא לחבל בלבו חטא וק"ל: בלבו חטא מאי קאמר אין ניתנה ביד רשע גו'. ילחה דאמי קרח ודלה לה כחלר בלב חלה נפש חלה אמי לוכ לוד נפש ולחד בלב ונדלמי לרבח כמי לה דבר לוכ נפש חלה ככנד הכעון לין כחכה גו' לחבל מדכתיב לה חטא בכפתיו לחדיו דבלב ים לו כוכם לחרח דהייט להחוך סקעדם על פיס והעכן מחיקם וכמר בהכנחה חפרעים והייט לעקוד סקעדם מהעה"ן דומס לקעדה להפכה על פיה מלין מי מחכנים על מס נים גם ופני מוסנים הזה מכקה דלים דין ולים דיין רק כחכה לחלן ביד רשע דהייט ביד הכעון ובע"ז גם לפי סכמיל לחר לרן כיחכה ביד רשע על הכעון וזוח חעוה חעוה בעלב על הכפר בהכנחה הענינים ודוק:

לא סם עין משפט
על דעתך כי לא אישע ואין מידך מציל אמר רבא
בקש איוב לפטור את כל העולם כולו מן הדין
אמר רבי שור בראת שור פרסותיו סדוקות. בראת חמור
פרסותיו קלוטות. בראת ניץ בראת נידגם בראת צדיקים
בראת רשעים מי מעכב על ידך ומאי אהדרו ליה חבריה
סם מר ראיוב °האף אתה תפר יראה ותגרע שיחה לפני אל.
ברייתא מע"ז
ברא הקביה יצר הרע ברא לו תורה תבלין דרש רבא
ברכות כט יברכת אובד עלי תבא [מלמד] שהיה גורל שדה יהומים ומשביחה
ומחזירה לדם. ולב אלמנה ארנין כל הוכא דהוה אלמנה
סם ירלא נסבי לה דהה שדי שמיה עלה ואתו וגסבי לה °לו
שקול ישקל כעסי וגו' אמר (רבא) [רב] עפרא לפומיה
מיח ז דאיוב חברוהא כלפי שמיא °לא יש ביניו מוכיח ישת
ידן על שניו אמר (רבא) [רב] עפרא לפומיה דאיוב
סם נא בלום יש עבד שמוכיח את רבו. °ברית כרתי לעיני ומה
אתבונן על בתולה. אמר רבא [עפרא לפומיה דאיוב]
דלא דידיה לא מסתכל אבל אברהם אפילו בדידיה לא
כילקוט מסתכל דכתיב °הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את
מיכה ז מכלל דמעיקרא לא הוה ידע °בלה עין ויך בן יודד
כפרשי שאול לא יעלה אמר רבא מלמד שכפר איוב בתחיית
פרק המדות: המתים

לפטור את כל העולם. מדיו של סקנים לטר בפטפים סם
עי' סקנים בנרש (לסם) ילפיע ויק על דעתך כי נא
מרסע חם סיים חפן נא מ"מ הפע: בראת שור בפרסות
סדוקות והמור בפרסות קלוטות. חם זה טרסם ומם זה
כעלם ככל נא על ידך מתם גרמה (ע) [ע] מם פיעי הכוחלם:
בראת צדיקים. עי ילפיע: בראת רשעים. עי ילפיע לפיכך
לון כיעל מידך כי מי יעכב מפפים סם המוחלים: ברא לו תורה.
קן מגלן פפיע מכעלה מם פרפרי [עגירה] כדלמריק בעלמה
סם פגע נך מפול זה שפכהו לפפוריד סם. מגן פיה כמוח וכי הלכך
נלו מפפים מיכה מהי יפלון הם להגיל מה עלון: ברייתא
אובד. פפיע קטיר מחיכד מה פרפו: שדי שמיד עלה. לשון
פפיע קהנפה לו מדבר גם ליפלגה: הבריותא כלפי שמיא.
מדבר לפני בכינם כחדם כפוחכה פם הביה נא ונקבל מי פיע לפי:
כמדרש"א בקש איוב לפטור כו'. וכוח מפלוי פפחדם בעל
פחיה ולים מוכיח על מפיע לעוד ולרע כוים הפלוך
עפוכה על הדין פפגיד הפפם לפניו יהבדך ולמר עפם ז' כי נפלו

לב

Digitized by Google

מן השערה. לפון שער מרקחי הרגש ניתן בחשבי נחלם:
משתשות את הארץ. טושים לח הלון כמיט: דרקון.
מצ: מבישה. מכלם: ומתרפה. לפון חפי: שאין אדם נתפס. להחזיק על מחוץ מדבר קלה ממחה לעל יקורין דקאמר לה בדעת
ידבר ולה לחר בדעת ידבר אלה לה בדעת ידבר וכי:

מתניתא ובמערה השיבוהו כו'. ילחה בחמוך עלמו בהך דרכה
בעם בחמר בחיוב בי' יג למה פניך חסתיר ותחשבני
לאויב לך כפי מה שבאמרו כי חיוב הים ספר בהשבחה פרטים וז"ם
שמא הים קטנים עבדה לפניך בהם מלחכי ממחים שכקולים ומות
האמצעים לח העולם ועוד ע"ם הפנן שכדמה לרשעים לשעד והם
מיבדים לפניך ומפסיקין ההשבחה ניכך לפין העולם כמ"ם לעיל
נפסוק לרן נהנה ניד רבא שהוח הפנן שחיט מפניה בשעד' העוב
ופכי שופעים שהוח הגורל יחבדך יכפה שלכפניה והוח שחמר כי
ע"י שלין לחם שלעך מפניה נחלק לך בין חיה לחויב בהוח עוברת
דרים חניה דח"ל שלחך חעות לפלומיה לייחי לי מרים שבדלה בעל
כי כי גם הפנן נופים לח יעשה כדלעיל שהוח שחחטה ומרגיז וטעל
כשמה לחבל שלוחו טעם ולח ידע חת מי שחטה הפנן וז"ם לחשר ע"י
קערם הפנן יפופני והרבה פלעי חנם כי נחחלק לו בין חיב לחויב
וחם בעלמם דברי חיב שחמר למה פניך תסתיר שלהפניה בשעני
ושחפנני שילוף חיב לחויב לך ושפנבה דבין כשו דין וע"ם שחמרו
ס"ק רקועה נ' היו בעלה פרעה בלעם שיעין כהרג חיב שפחק בידון
ביקורין יפחו כו' ולזה חמר שבנציל פפחק לח היה לשוי ליקורין
כשלו רק פרעה שהקרח קחם חויב כדכתיב חמר חויב בו' חברון
חיב בו' הוח לשוי ליקורין ושפבר בעי"ז חמר לעיל בשפחיו לח חעת
שפחק חבל בלבו חעת פהיה בלבו רע על ירחבל והקב"ה שלרף
שחפנתו העכו"ם לשעבה ולזה חמר לרפחו שלה חעת שחחלף לך
בין חיב לחויב לפרעה שהקרח קחם חויב לחויב בשפחק ולה חעת.
ושער מן השערה השיבוהו דרבה ניתין כו'. שהשיבוהו שחכמת
היירה שהוח יחנרך שבניה בפרטי הדברים לפילו הוח כשעב
השעדם והכך כיתי שהקשין ניה בש' לח קיון דהיינו שוקק בחלם
חדם חבל בשעדם בנושו ב' כיתין בנושה לחת דו שחכמת היירי
פרטים שבחדם דלין לך עין בשבדל ושלניח בחלם שער חעיד כשו
חדם והוח כי הכשחם חכר בחכשו יהבר שבשחר ניח דומה לשחרי
החעד העיד ועיב הוח שבדלם לשולם ולריך לבל חחד וחחד פישור
יביקה דוגמם החילוקים השבדלין דבעי לבל חחד וחחד פישור יביקה
בחם בין רלופין יהבר שעטע עשרה לניח קחם בין שכחיבין בש
הקרקע בן כיתין הלט בחם בין יהבר לרופין שפשורן דב"ש ב' כיתין
בנוע' לחתם בין שכחיבין בש שחוכי וחשושים שילפים שעטו וחכר
שחבר עיכון על חדם שהוח לחם החתם. ואחר חם שת שבניה שלא
נתחלק לו בין נוטא לנוטא כו'. שהוח פלעי יליחם בדבר קטן
כ"ב כתבו הפערים: בין איוב וכו'. והוסף עוד בזה נוסף שפ"ל
שבניה בהויב הענניים בדבר קטן כ"ב כעפה ז"ם מי פלב לששב
תעלה הרבה טיפין וכו'. ולח דיב ליה הכח שלי קרא שלה
לענין שכל שפה ושתם יש לה חשלה ודפוס בשני עלמה לחבל שפי

רש"י נחיב דרם שחלי קרא כוי כך דרכה דלעיל שמיים מי שב
לשפך הטלה בשרציים קורין לשעדה שיעופה כל שער שבולים שלעתי
לו חעלה נוחה ליכך כו' ד"ה לשפך שפה כו' עכ"ל ע"ם ולח ידעתי
מין לו והוסף עוד שהשבחה פרטים בקול הרעמים שפם ממעשה
בחלמים כדחמר בפי הרחה. ז"ם שחלמלא ב' קולות יצחאת
וכו'. לחמר טוסה הנרכה שם שכתו ונטוחו ולח שלם שכתו קול
לי מנטוחו כמ"ם קול ס' בכח הר' שלה כל השלם לחבל ג' כחות
משכי קולות בשבדל לי לה יכילם כל השלם והוסיפו עוד לשחר
מחכמת הילידם כי סיעלה ז' בעת לידתה היו עולה בשבדל חכשר
לחבר בשהוח פרים קטן מכל המינים והוח חשוב סידוע בודלי זרם
מינים לחבים והבפ"ב סיחה בו מכחת סילידם בהשבחה פרטית
לחבילו שם בשבדלו לה בני סיעלה ע"י שכשר וכן חמר בחכחת סילידי
והשבחה פרטים בחילה ז' כי לפולחה ע"י כשיכה דרקון שהיו שחו
הממים בשכיכחה כל שחר מינים וכשר עין זה מחכחת סילידם
שהחילה מלחזיקה לרם הכחם כמ"ם בחדשים יקטון בחילה השחר בים
בים בו כחבים עביו קרן בל לילה ושעשכן בחוכו ויוד השחבים
בוחמים ס' ע"ם: כי לא בדעת ידבר וגו'. וכחיב כי לה דברתם
בלי בכיכם וגו' שהרש"ל חומק שחי קרא דכי לה דברתם בלי וע"ם
לשבל בילקוט ובפרש"י הביאו סך דרכה דשכחן שלין חרם כחפק כי'
שקרא דכי לה דברתם וגו' ושהרש"ל שבין דלפי בילקוט ז' שלרחת
ג' חוקלוחת קדרים ולינו כן חלה דשחוך כל חחד שבני הכחבים
קחמר דלשדו דלין חרם כחפק כי' דלליבו בח כשבבל בעד לחוב
בעד פני ג' רעיו כי לה בדעת ובדבע ידבר חלה שחחת לעד ויקורין
כפרש"י בשחעתין וכן בח שקנ"ם להשבבל עליו כי לה דברתם בלי
בכוכם וגו' כפרש"י בשפר לחוב ושם הוסף לרבר שפני שפה
ויקורין כו' וק"ל:

וישמעו שלשת ריעי איוב ונו' שאי ויועדו יחדיו לבא לנוד לו ולנחמו.
אמר רב יהודה אמר רב מלמד שנכנסו
כלם בשעי אחד ותנא בין כל אחד ואחד ג' מאות פרסה
מנא הני ידעי א"ד כלילי הוו להו ואיד אילני הוו
להו בין דכמשי הוו ידעי. אמר רבא הייט דאמרי
אנשי "או חברא כחברי דאיוב או מיתותא. "ויהי כי
החל האדם לרוב על פני האדמה רבי יוחנן אמר רבייה
באת לעולם ושביל אמר מיבה באה לעולם אין רשביל
לדיוק דאמרת רבייה באה לעולם מפני מה לא נכתבו
בנותיו של איוב אין אלא אעים שלא הכבלו בשמות הכבלו
ביופיין דכתיב "ויהי לו שבעה בנים וג' בנות ויקרא שם
האחת ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן
הפוך. ימימה שדומה ליום. קציעה שריחה נודף כקציעה.
קרן הפוך אמרי דבי רבי שילא שדומה לקרנא דקרש
מחכו עלה במערבא קרנא דקרש לקחתא הוא אלא אית
חסרא ככורכמא דיישקא במיניה כדכתיב "כי תקרעי
בפוך עיניך רבי שמעון ברבי איתילידא ליה ברתא דהה
קא

רש"י נחיב דרם שחלי קרא כוי כך דרכה דלעיל שמיים מי שב לשפך הטלה בשרציים קורין לשעדה שיעופה כל שער שבולים שלעתי לו חעלה נוחה ליכך כו' ד"ה לשפך שפה כו' עכ"ל ע"ם ולח ידעתי מין לו והוסף עוד שהשבחה פרטים בקול הרעמים שפם ממעשה בחלמים כדחמר בפי הרחה. ז"ם שחלמלא ב' קולות יצחאת וכו'. לחמר טוסה הנרכה שם שכתו ונטוחו ולח שלם שכתו קול לי מנטוחו כמ"ם קול ס' בכח הר' שלה כל השלם לחבל ג' כחות משכי קולות בשבדל לי לה יכילם כל השלם והוסיפו עוד לשחר מחכחת הילידם כי סיעלה ז' בעת לידתה היו עולה בשבדל חכשר לחבר בשהוח פרים קטן מכל המינים והוח חשוב סידוע בודלי זרם מינים לחבים והבפ"ב סיחה בו מכחת סילידם בהשבחה פרטית לחבילו שם בשבדלו לה בני סיעלה ע"י שכשר וכן חמר בחכחת סילידי והשבחה פרטים בחילה ז' כי לפולחה ע"י כשיכה דרקון שהיו שחו הממים בשכיכחה כל שחר מינים וכשר עין זה מחכחת סילידם שהחילה מלחזיקה לרם הכחם כמ"ם בחדשים יקטון בחילה השחר בים בים בו כחבים עביו קרן בל לילה ושעשכן בחוכו ויוד השחבים בוחמים ס' ע"ם: כי לא בדעת ידבר וגו'. וכחיב כי לה דברתם בלי בכיכם וגו' שהרש"ל חומק שחי קרא דכי לה דברתם בלי וע"ם לשבל בילקוט ובפרש"י הביאו סך דרכה דשכחן שלין חרם כחפק כי' שקרא דכי לה דברתם וגו' ושהרש"ל שבין דלפי בילקוט ז' שלרחת ג' חוקלוחת קדרים ולינו כן חלה דשחוך כל חחד שבני הכחבים קחמר דלשדו דלין חרם כחפק כי' דלליבו בח כשבבל בעד לחוב בעד פני ג' רעיו כי לה בדעת ובדבע ידבר חלה שחחת לעד ויקורין כפרש"י בשחעתין וכן בח שקנ"ם להשבבל עליו כי לה דברתם בלי בכוכם וגו' כפרש"י בשפר לחוב ושם הוסף לרבר שפני שפה ויקורין כו' וק"ל:

וישמעון שלשת ריעי איוב ונו' מאי ויועדו יחדיו לבא לנוד לו ולנחמו.
אמר רב יהודה אמר רב מלמד שנכנסו
כלם בשעי אחד ותנא בין כל אחד ואחד ג' מאות פרסה
מנא הני ידעי א"ד כלילי הוו להו ואיד אילני הוו
להו בין דכמשי הוו ידעי. אמר רבא הייט דאמרי
אנשי "או חברא כחברי דאיוב או מיתותא. "ויהי כי
החל האדם לרוב על פני האדמה רבי יוחנן אמר רבייה
באת לעולם ושביל אמר מיבה באה לעולם אין רשביל
לדיוק דאמרת רבייה באה לעולם מפני מה לא נכתבו
בנותיו של איוב אין אלא אעים שלא הכבלו בשמות הכבלו
ביופיין דכתיב "ויהי לו שבעה בנים וג' בנות ויקרא שם
האחת ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן
הפוך. ימימה שדומה ליום. קציעה שריחה נודף כקציעה.
קרן הפוך אמרי דבי רבי שילא שדומה לקרנא דקרש
מחכו עלה במערבא קרנא דקרש לקחתא הוא אלא אית
חסרא ככורכמא דיישקא במיניה כדכתיב "כי תקרעי
בפוך עיניך רבי שמעון ברבי איתילידא ליה ברתא דהה
קא

עין יעקב

קא חלשא דעתיה א"ל אבוה רבייה נולדה לך א"ל בר קפרא תנחומין של הבל נחמך אבוך דהניא אי אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקבות אוי לו למי שבניו נקבות אשרי מי שבניו זכרים אי אפשר לעולם בלא בוסקי ובלא בוסקי אוי למי שאומנותו בוסקי אשרי למי שאומנותו בושם:

כלילי הוו לה. מחזיק וכל כתר ג' פרטין וחיים לית ליה עמוק על הפרוסף וכמנהן יקורין על מי מהם פרוסו מפתחה וקן לילי: דכמשא. לגרים: או חברא כחברי דאיוב. לית ליה לגרים מחנים מה ט' מעות: לרוב על פני האדמה. ונמוס יולח לפס: רבייה באה לעולם. כמפלדס נח נמי מעוברת (לקמיה) [לחיים לה זעא]: הובשלו ביומיין. וחין לך כפול מוב מעט: שרומה ליום. גרס כחתם: קציעה. עין נעשם הוח: קרנא דקרש. עין חיס וקרים מפחידין כמין לגע: כורכמא דרישקא. כרכום וצבע נגיעה: בטיניה. מחוח מעולם מקחר כרכומין:

תוספות כמחלת דיסקא נמיחים. פ"ק דשבת הוח מעור כדפי נהי"ג פרוסי מרכחי פיטו דמיח לכחלת פיק כי פיכי דכוחלת דיסקא מקרין ומ"ל ומפלר כחול כך חיס פיחם נחם מפלר נפים וקרן הפוך לעין כי קרן עור מכי מעם ומפחת פני פפיל פה דמייסי. ומקרני נפוך פיניך דכפל דומה לפוך פטחנין כחול נעין חבל לפי הקול תרים כי טרכמת דיסקא קשה לרבנים פ"ב מה מייחי מכי מקרני נפוך פיניך ויוענן מחנם גרל וכרכום רשם וכרכום כפרים עם נרדים עם ניסקא:

מרדש"א בשער א' ס'. דקדקן כן מלמען ויועדו יחדיו כמפגר סכנסר נדוב סמקרח סוח מקום סועד כמו נמעריך מחנוחו לחרע ניח דיכ וחמר מכחדמו נצוחם למקום שהיה חיוב סם ניגע מחר למקום סוחר כחיב ג' ריעיו כעבו ניחד ג"ד וניח סועד סם. וחמר בין כל חו"א ג' ביחות פרמד. נגח לכוד לו ולכמו גיעור: סכי הוח: א"ד בלילי הו"ל כ'. לח היה מעבם כישוף לחי כמ"ד בפרק ד' מיחות דלח נחסר כישוף לנבי נח ויהיה מלח ושמעו ל"ז לחר למען מריעה לחון ממם חלה ולמען מריעה וחיעה מכלית ע"י הכלילי וחלכי דהו"ל דחל"כ לח מהיה הדרך בוח ניכיחם ג' ומחוח פרסה לח היה חפסר להם להזדמן ניחר ד"ח מ"דמן להם המועה מפי מגידים נרגע לחת ומלמלם לי לחר ע"י כלילי לו ע"י חילני וים למען זאת ברוח כדחמרינן לעיל הים נח בן שבעיחיו לימוח כעין דהייט ע"י חילן זה ניכרים שנוחיו לעוב: רבייה באה לעולם כ'. פרש"י שמוחרת להיות לה זרע עכ"ל הכי לחריכן בפרק בן סורר ומורה ילמח מחוייבו נמי לולד ונח שבע בי לולד עכום למחמת נריחה חדע כ' חבל יותר כ"ל לפרש דיומר ומחרנה השלם נרוב נקנות ונרוב זכרים כדחמרי בקומרי מ"ל סקב"ם לפרעה יבש מי שכחן עלה טפח היה לך להחזק לח סקנות חם לח בקנות זכרים ומיכן יכלו כנים לחת לחת לחים יפלה ליפול ב' חכנים לבל חים חחר יכול ליפח מחה כנים ולהוליד מסם כ' וע"ד מריעם נחה לעולם כמ"ם בפרק הנח על יעמתו לה זכה ונכנדלו: משני מה לא נכבלו בנותיו כ' א"ל נדי דלא נכבלו בשמות כ'. ים לדקדק זה דמה פעעו לה פרה מהוח מחל ל נמה לה נכבלו נפעתיו דהייט פלה היה ל ו' כמו שנכבלו כל חחד הנרים והוח הכיב ל פפי דלה נכבלו נשמות כ' וחכחי חקבי נמה לה היו ל ו' נפות ים לפרש דלפי הנרחה מהכחוב משל מה נכבלו כחן היינו פלה נפחתו מן פרחשונים כלל וכל הכפל כאופן דנחחוסף כחיב וחשול שנה וחקחם וגו' וחפעיר נלחן וגומר ויפעמו על הגמלים וגו' לחבל נמעטה הבנים והבנות לה נאמרו פם ממש וחפעיר שנלחן וע"ש לה כאופן ל' ג' פרשיות נין כל מי ולכן ויועדו יחדיו נגח מי נגח כולם נשעת מי כי נשעה שנכנע הלי נקבץ גם הני גם הני ולכך שחל שנה ויפעיר לגח כולם נשעת מי וחיב"ע מהבלילי מן המילוח ונזה נרחה שיש מים פיחם ממקומו היו שם ושים פיחם של פניהו כחיב"ע וגלגל השמי ושפר שבעמתי

ועשם ג' פרחשוחם פרי פס ו' חבל הח קפיח ליח ל"ל נעח נחכח רק הב' כחן נפמוח ולח ג' פרחשוחם לחבל חם נחמר שכנר עמו פרחשוחם כיחח פלה חם לזפיכין נפמוחן כיון שמחו נפעוחן ול"נ סוח חקפי ולעח לח נכפלו פנפם וחפ"ג ל דקוכנח פלה עמו פרחשוחם וקפיח לך לעח לח נחכח נפמוחן פלה נאכרו כלן גם פמוח פרחשוחם נפי הלה נכפלו נפמוחן נכפלו ניפי דנפ חוחן פנכירו נפמוחן כחן לח נחכח חלה ע"פ פמוחן פנכפלו ניפי כדפיק יחיעה כיפ כר' ולפי דרך זה יחיינ דפחן דלים ליח כפי רגיים נחח לעולם ולית ליח לחפרי מי פנכיו זכרים כר' כדלקמן ול"נ חקפי ליח לעח לח נכפלו נפיו ל חיב וחפפר פהוח פפיפ עד"ז ויפול על הנפרים ויעמוד הפ הנפרים פהיו חלולם לפעם לחם לבל הנפים פלפם לח עמו פדלה כחיב ויפול על הנפים ויעמוד וכן פוכח נקרח דכחיב נגך ונפחיך חוכלים וגו' ויפול על הנפרים וגו' וחם על הנפים קלי ל"נ ג"כ על הנפות קלי וכ"ל לעכחב ויפול על הנפרים וחנעוחם פהם נפיו ונפחיו חבל מי קלי על הנפרים פהיו חלולם לעעם כיעח דנן נפיו ונן נפחיו כפחרו נחיים וכן ונקחם וחת הנפרים ע"נ דפ"ו פפרחשים כפיפ"ם פם ועי"ל דעלת פנענה נח נחוספת ניין פחין כן נכל הענקה להוחית על פנענה' וכן לעיתי חח"כ נפיפ"ם פם ודיק: **תגדמין של דבל נהמך** כ'. יעחה נזה דנר קנרח לח נח למחלם דעמיה עפי חבל למחי דקי"ל כנ"ם נמלוח פ"ו דנעני זכר ונקנה והוח לפון כפל פרו ורנו חמרו פרו ע"פ הזכר פעעו הזרע כמו נרעין הפרי כע"פ נפקוק הכה נחלח ס' נניס פכר פרי הנפן וגו' ורנו ע"פ הנקנה פחרפת ונגדלה חח"כ פנניס ח"פ ל לפוה כי הים חזח ניה דחלם דעת"ה רניה נזה לעולם כי נה חחה עקיים חלוח רנו ונח נר קפרח לפרש דנרי רני נדרך לחוח דכעין הנחוחין על חדם פהיה ל על הבל נפו דהייט פחמר ל כי נה לי זרע לחר הח הבל פפיפ למ"ר דקני זנכר ונקנה נפ' הנע"י לפי פקין והחוחה לח היו חחולדוח חדם לבל הבל והחוחה היו חחילדוח חדם כרחיחה נפר"ח וכנכורג הבל לח היה לדם עדיין קיים פ"ו פלה היה ל דק נח ל' פהיה חלוחת הבל עד פטלך נח נחח קיים פ"ו והוח פחמר נפח כי נח לי זרע לחר חחת הבל והנו קין וכייחי נעל פ"ו וח"ל נר קפרח דנלוחן חכחוחין פלפן פהוח נחלוח פ"ו כחוך לנין נפח ז' נפלנים לך לבל לח חפרש כפנפים דהניה נזה לעולם פיפיה חפיל הנה לחדם דח"ח לעולם נלח זכרים ונלח נקנות חפוס חלוח פ"ו נעות נרכה לבל לחפרי מי פנכיו פרפה פיפיו ל נפח לחה לקיים חלוח פ"ו ודי"ק:

הר"ק ויפעמו פלפת ניפי ליוב הנר פנח יהני וכר. ולניך לפרש פניין לפו לנהיל כן ודילמח פיו יופנים כל לחד נפיהו זה פלקוק ופקרוב ופעמו לפלוקים הפעמה נפחלה הפעה לנבח ולפ"ב פעמו פקרוצים ופנפנו פניפם לנח נם יפר. ופיק פלו ז פלה פפלה פהיה הכח יהני ודילמח פני פפעפעה פעפה. ול"ל פדקדק נכפול פלפ"ח פעמו פלה פעמו פלה נפח ולח הזכיר פעפה ולפ"ב כפהזכיר ניפיהם לו הכיר הפעים וכר. וכך פולי"ל ופעמו פלפת ניפי ליוב וכ' ויעוף לנוד ל ולנפעו. ושוד יש לדקדק פלפ"ל פים פלקוק כי פעוב הוח פלה נלו פלקוק לפל כי הם פלקוק. ושוד פולי"ל ויעוף פלקוק פלי לים פלקוק ולכך פלה פלו הני לנפים היו פוכנים זה לזה ניוחר עד פכיה פלה היה ל נלקוק כליל הי כ' ל פילנה נפפ כולם ול"נ פים לפל פלקוק פלה היו חלו ופעמו כל פיוב ופפ פלקוק זה נלקוק רפוק וזה פלקוק קרוב לך נלוחנדו יפרד פלה זה פם זה ולח נפ לפחד קודם לנביהו ולזה ורבו פנפים ג' פעוב פרפה נין כל לי ולכן ויועדו יפרד נפח לי נפח כולם נפעה לי כי נפעה פלפת הלי נקנ נם הני נם הני ולכך שחל פלה פלו ידני לפח כולם נפעה לי וחיב"ע מהבלילי לו הלילוח וזה נרוח יפה לים פיחם ממקומו היו שם ושים פיחם של פניהו ופפר פפעפעי ויעוף

ויכולו לגרד לו ולנכסות על כמהו שלא לחזות וחזו לגרד לו ולמחצה על מחצה
נניו ולמנן ככסיו ומלוג לעניס שלו מניניו שהיו עלעליס כמותו לא
דגרו אלא דבר כי הכתב גדול להם מלד ואין מנוס מחיר עלמו לנמס
עלמו. מהרי כן פתח לומר לה פיהו לז עלו נם לה לדבני נחוניס:
סוכסלו ניוסיין וכו'. כלומר דודים ליה מדעליכו עלכיו עלמות
הנעות עד שלא יהיין נחללה לוחר שעכשיו שהוכפלו נניו נקלקלו ימימה
שהוסה ליום. אבל נחת לה שלא היו יסוס כיכ לא נקללו נשמות אלו:
כלומר דליפקא וכו'. מיין נשמי ולקבה הלשניש וכו' ומפשר לחרן
שהיס מין כלטס שמוללים זו הלניניס:

לד עמ' [בבא בתרא] יוחי ברך את אברהם בכל מאי בכל ריש
כולנוים כו אומר שלא היתה לו בת רבי יהודה אומר
שהיתה לו בת. אחדים אומרים בת היתה לו לאברהם
ובכל שמה (לקמן בפרק מי שמת הביאו) מאמר זה
ואמרו אימר דשמעת ליה לרבי יהודה דאפילו ברתא
לא חסריה רחמנא לאברהם דעדיפא מברא מי שמעת
ליה. רבי אלעזר רמידעי. אומר אצטגנינות (נדולה)
היתה (לו לאברהם) [בלבו של אברהם] שכל מלכי מזרח
כיל מן ומערב משבימין לפתחו. רשב"י אומר *מרגליות טובה
היתה לאברהם תלויה בצוארו שכל חולה שראה אותה
מיד נתרפא וכשעה שנפטר מן העולם נטלה הקב"ה
ותלאה בגלגל חמה (והיינו) [אמר אביי היינו] דאמרי
אינשי אידלי יומא אידלי קצירא. ר"א שלא מרד עשו
ביומיו ר"א שעשה ישמעאל תשובה ביומיו שלא מרד
כיל בית פה עשו ביומיו דכתיב °ויבא עשו מן השדה והוא עיף ונו'.
והנא אותו היום נפטר אברהם אבינו מן העולם ועשה
יעקב אבינו תבשיל של עדשים לנחם את יצחק אבינו
ומיש של עדשים (אמר רבה בר מרי ו) אמרי (לה)
במערבא משמיה דרבה בר מרי מה עדשה ז מנולגלת
אף אבלות מנולגלת ומחזר על באי עולם אידמה עדשה
ז אין לה פה אף אבל אין לו פה מאי ביניידו איכא
ביניידו לנחומי בביעי:

אינטגנינות. מחה נכוכיס: משבימין לפתחו. ליעול עלה ממנו:
אידלי יומא. הוגנה סמעם כסמאה ורמאה: אידלי
קצירא. מיקל החולה: אבל אין לו פה. סיסנ וחמס: עדשים
אין להם פה. כמו סים לפולין ונמאר עיני קמניהם כמין סדק:
לנחומי בביעי. מין להם פה אבל מין מנולגלים כנלגל:

רנ"ששות שכל חולה שהולה לוחה וכו'. ולים וחם ניחי לנרכם לחמי לא
היה חולה בעולם כדאמר בהשוכר את הפועלים דעד יעקב
לא היה חולה ועד אלישע לא הוה דאמרים ואיתמה ומליבו לעיל דכתיב
בעולה של עכיה וליה [וכיי] ונפרעו דעד יעקב לא הוה דאיתמר
היינו חולה של עיתה מכאן ואילך הוה דאיתמר חולה של מיתה ולא הוה
דאיתמר עד אליהוא:

והר"שב"א כתב כנר יפעת בחנוים זיל כיש מחכמת ודמוה לאנניש
מוכוח ומהנליות וקכלוח ניכ דנרי ספק. ויש כלן מנן טוחה

סיסה מלניש נעלמו עניני כי מנרהם לעניני היה מכס שנלס נידעתא.
ונדנק שכלו נחכמה הנעטים ונחכמה המלחמה וכזה מקניש לאלמר
שלפניו שאמר ריש המודעי חלטנניות נדולה סיסה לו לאנרהם לעניני
כי שלטה סיסה לו חלטנניות נשכלו ונדעתו והכחיב מכחניו ועניני
נעלמים חלניהם מכל חסר לפניו ולנ"ל שכל שלני מזרם ומערב מקניין
לפחות לעלו שלמידים שלמדו לפניו נהכחם ונהעדב ולכך לאמר מזרם
ומערב ולא לעון ודרום ושלני כעניין שלמדו ריש"ל מעון שלני דנין ועל זה
נא כי ממשון נחלמדו מחכיו מכניות מוכה חליים נלוחו נדנוחו ולומר כל חולה
והמיל והאחיך לליו חלמידים הרבה נלוחו לנוחו נדנוחו ולומר כל חולה
שסיס מחלה נא מיד נחכמה כי כשלמדם חלו העניים ולחלוחם נייכן
כחלמדם ז"ל לח הנפם לחנר עשו נחכן חלמד שניירן וכניהן מחם כנפי
חשכינם ומ"ש וכשחם נטלה הקב"ה וחלחה נגלנל חמה לחו לנו חפנין
נדרך קלר על הכלל כי נעודו נחיים לחר הוא לח זרעו והנחשכים לחכיו
דכיכו חלחמים כמו שהניד עליו חכחוב כי יהעחיו למען חשר יצוה חם
ניו וגו'. חבל כשחם שלח היה לחם נחכן כשהו שכל שכיל חלניו כי חסנת כשכל שכל חלניו
הזחם וחלחה נגלנל חמה לנו שכשחם נטלה הקב"ה ונחלחה נגלנל חמה לחו לנו חפנין
וחנעחם ומהלכחם ומספרם ויעים כל ומחנחו להחטוק נחם לו יניע חל
חכלים הכחמה שהוח יודעת כשל יחנכן כמו שעשה ליח כי חס כשלם
לניניע נמעלה. ומ"ש מחמר חניי היינו דחמרי לינחי וכו' וה לקשור ג'
המשל יפה ולח לענין חמר וקיל:

מדרש"א מאי בכל ר"ם אומר שלא היתה לו בת ר"י כו'.
כנר החיכו חמפרשים נכוונת הדנום הזה חבל הכללה
לסעמיד הדנרים כפשטן והוח שחמר ר"ש מחי נכל שלח היתה לו
נת כי הכי זה הוח כל לחם כי נחחלם הבריחה לח כנרח רק לחדם
נלנד והחשה היתה חלח חלק ממנו חהי מלנשחיו ודעת ר"י שחמר
נכל שהיתה לו נת לפי שהנבר היו חלח חלק לקיום המין ובלידוק
הנקנם נקרח כל לחם כמ"ם כל לחם שחין לו לחשה היו נקרח לחדם
שלחמר ויקרח חת שמם לחדם והוח כי כל המוליד הוח מוליד נדמוי
וכל שחין לו לחשה מוליד רוחין ושדין כדחמרינן נפי לחדם כשלח שנם
הוח היו לחדם וחחרים שחמרו נכל כמה כי כשמם כן היו כדחמרי'
לעיל רבייה נחה לעולם ויוהר מחרנה העולם נהקנום מנבריס
דוכר ל' יכול ליהח כמה נקנות. ומ"ד מחי נכל איצטגניות כו'.
עיין חלטנניות הוח החיים נכוכנים וכנר לחשר סיפול עשום
ושנום נחזיוכם לעניו חנרהם חילטנניות נדולה סיסה נלנו חסים
יודע נחכמה זו נמיפת ונכיון כמ"ש ויולח לוחו החולם מחחי ליה
שקקי שמיח טו'. ושעלה לחתו למעלה מכיפת סרקיע שלחמר חנע
כח ולין הנבוח חלח מלטעלה למעה ולז"ל שהחויט לחילטנניותו
כל מלכי מזרח ומערב שלח ישול נו שנום ועשית כמו נשחר חילטנניות.
ואעה כל מלכי מזרח ומערב. וכילח נזה לחמרו נפ"ק דנרכות
שכל מלכי מזרח ומערב יכנים כו' לפי שכל ישוב העולם הוח מקלס
המזרח עד שלה המערב חבל מלפין ומרוסם משוך סייסוב מקלסס
מקלה הקילי עד חוג השבלי והוח כמו ע"ד מעלות לדעת החוכמה
ולולי מה שחמר משביעין לפתחו כו'. לפי שלנבי דוד לחמרו נמלכי
מזרח ומערב שהיו יכנים כו' ולח היו לייחי ליה להשכים לללמד עמו
נדרכי החכמה כדחכתיב חעירה שחר כמפורש שם חבל חנרהם היה
מופנם כ"ב נחכמה ז עד שלטלם היו לייחי ליה להשכים על מחחי
נחי מדרשות שלו לשחול ממנו עלם ומזב החטוכם ומחטוכה ומ"ם

רחב"י

עין יעקב

הכל נידי נחים חין מילפת סחים ושין כחפרשי"ל נפה לח מקנה על הנניש יל כשפוטו שפוכפל נחורה וכחפחים פוכים: רבי חחי חומר שלח היתה לו נת.
ומחיכת כל קרחם כפיפוי כיחוים כבל נגיחפורית"ל נן רי יהודה כחי קרחם נכל מקוים כל חלוה פיו נכן וכה וכחיב. לחחרים שכבל שחה וריש חחדחי דרש מחיכה נכל שבל
«לבי חנרה ומחיכה וכחיכתן לנחתו וכן ריש כן יוחלי שבל שבל הכולה היולה לוחה חיד עבו ניחיו וחה הדי פניה יעקב וכפו כולם פרינים וכן לפי חיש
כחיכה ישחמל שבולה ליחות שבל חלחי חעיו חזרו לחוכב ולפשר דפר לחר חתל ואר לחר חתל וחר חתל כל שבולה כל שבל שבל כל פחיחים לנר חני חדי לחשנים חתלי שלניי.
ולבל שחיחתן וחד עשו ניחיו לכן לח כחיב ניח שבל רק שבל חל חפשוטה מקלס כל חלה בכל: שבל חולה היולה חוסף חיד החרחת. ובניש יבחתי כדחום המדרש ויבר יעקב כיוד
חחר עשו חיכו חת חיל ניחה זה חיל ניחה לח לין בחפשוטה שיך לחתו זקן וקנה לח יוכ עשו שחנלנן מדנים לחכל חיב ניל לשחול מי חם חלה חלתי חלה יוכ
נעי שחה. חלנל לכליש ניל לכשיב ניקר שבשל חנר לנחה לכליש וגם חלתי קחור לחתו זקן חנשיב כיכרו חמנו חלנה ולחניחי לנרון כיש חם דחיחת כנלנים יום וחנלו לשחה חבשיב לך ויח ניין כלכרהם היה לו חיחלנית על כן נחל חה ניחי על נחלי זו ניין שבל חולה ריחה לוחה חיד חדשחת ולנה חבשיב לו חחם חשפו
זקן לכן ניין לנשות כן נשבל חלי חבניה: חה עדבה ז לין לה פה. ולחנר דחחים ביב יש לחחלי חחבניה כי לחתו חלי חסחלם נזה חחים וחם ולח קחמר ליכו כיחחו
קחניים

רבי אבין טובה כו'. לפי שיש נוצרין רשותה שנותנת לחבירו דברים קבועים ויש רשותה נמצאית לפי התולה לא קל ולא חם ולא יבש ולחברתה לחביו ידע בכל גם רשותה קבועים וכו' ויש לחלק מצא שהוא דבר קבועי בכל מילה היש מחברתה מומו (בדברים) הקבועים ובמצא לחברתה בכדאי עמו לחזק הדברים הקבועי ולפשר שהוא כדי שיהא לב החדש בכנגע לנקש רחמים עמהו יתברך כענין בחומה ס' מקום שהגלו שמקיפו שהודו לו על שבעה ס' הרשותות. ולענין לכל עדיין הניח חכמת הרשותה ז' על הנעצ ושוא בחומר שתלאה: בגלגל החמה. כי נחמת חלוים המקריים הנעצעים שהם קל וחם ולח ויבש לפי ריחוקם וקירובם לנו בד' עתי השנה לחמר מזה יעלו רשותו חולי ורשותי החדש כדומיים לחילה יועיל לחילה קלילה ועיין הכוזכח בזה בע"י בשם הרמביין ורש מקשים בזה לפי שמירון של החוק דהכא בחילה של אכה לחייב לעזה לא היה לחבריהם ממרחת בחנן מוב זה כמחלה מן החלה ובעבל לחורי כועם חידן דחילה הוה כחולשה בידי שמים וכו' עכ"ל והוא דחוק וכחלה דחק ע"ג דניחן רשות לחדם להתרפאות מעדם המיומות לנקש רחמי כמיש (*לא הוה רשותן כלל וכו' ניך חה חבריהם בכל לדרשם ז' חלה כחיב הבחי עדשום מחכייחה) וק"ל:

מהלי יט מהלכות רוצח

הריטב"א עמש יעקב לפיטו חעביל של עדשים וכו'. מכוונת לדיל שהקשו מחכא יעקב על חמיו חלה לפי לחחו לו עמש עדשים עד שחכר לו נחם נפשיהן וזה חמר שחלוה שהוא היום וכו' ושיש עוקב בחלוה הלא לפי לעבול מן המוב עד שיחה שהוא היום ניכ מוב לחמים שיש קציים שכוחים ועכשיו הקשו ולמה עדשים כי מצוי שהחגעיל שהוא לח היה לשדרם ביבשי ותקנתי חלה להבדות חח לחיי היה לחיי להבדותו משהיה לחיים מעשי ויש לומ שהעדשים הם לשיען חם עדשים שהגלה ושהחבי שהוחבו עשם שהשוניס זיל חמר שני הנעמים הללו להיות שני מיחות נשלם לחחם היה חיחם שעשים כי יש בלם חלי קנר ועל חוען חיחם ז' הוא שהחייבם לשחם ולשער עבל הוא שחבר כי ז' היה דרך לכל השלם ושוף חדם לעשם. עוד יש לומר לחר חיחות כריחות כחיחות שהעדשים חעבורים חיו ולשחם על חיסם כחלם לריך לשחם נשחיבת שהעדשים חין לם שם כך שהוא מגל יבש ויחום ושין לו שם להכהר חיו ולנגע נשחוחיו יחנוך כי כל דבריו עשחם ועשיך ויחר הוא:

ה שם [אך יחנן חבש עבירות עבר אותו רשע באותו היום בא על נערה מאורסה כתיב הבא ויבוא עשו כרים כה מן השדה וכתיב התם °בי בשדה מצאה. הרג את יעמים ו הנפש כתיב הבא עיף וכתיב התם °אוי נא לי כי עיפה נפשי להורגים. כפר בעיקר כתיב הבא למה זה לי שם מו וכתיב התם °זה אלי ואנוהו. וכפר בתחיית המתים דכתיב הנה אנכי הולך למות. ושט את הכבודה דכתיב ויבז עשו את הבכורה] ושעשה ישמעאל תשובה בימיו כנאי מיכה מניל כי הא דרבינא ורב חמא בר *ביזנא הוו יתבי קמיה כתי דרבא וקא מנמנם דבא אול דבינא לרב חמא בר ביזנא וראי דאמריתו משמיה דרבי יוחנן כל מיתה שנאמר בה נויעה אינו אלא מיתה של צדיקים אול אין ודאי דוד המבול דכתיב ברו נויעה אול ואמיפה קאמרינן ודא ישמעאל דכתיב ביה נויעה ואמיפה אדחבי איתעי

ברו רבא אמר להו דרדקי הבי אמר רבי יוחנן ישמעאל תשובה עשה בחיי אביו מניל דכתיב °ויקברו אותו יצחק כיחים ויעקב ישמעאל בניו (מכדי ישמעאל קשיש מיצחק מ"ש שם דקחשיב ליה ברישא אלא ש"מ תשובה עכד ואדבריה ליצחק מקמיה) והלמא דרך חכמתן קחשיב אלא מעתה °ויקברו אותו עשו ויעקב בניו הכי נמי אלא שים שם גם מדאקדמיה אדכורי אדבריה מקמיה ומאדבריה שים תשובה עבד:

[ושט את הכבודה. ונ"ש לח שעבדם שהיחם נעכוחם. שט מחנוס על כחון וכו']:

תוספות [נח על נעבדם מעורכם. ופ"ח והלח לח נלמד בני נח עד נעבדם המעורכם וכו' ומוסיף כ"ש דחכים שלח נלמדו מ"ע מכועב מדבר כמו ופס לח הכחוכם לעשים בחיבו מעוח על כך]:

תיר שלשה הטעימן הקביה בעה"ז °מעין עה"ב ואלו לו שם הם אברהם יצחק ויעקב. אברהם דכתיב ביה °כל פי ת °בכל. יצחק דכתיב ביה °מכל. יעקב דכתיב ביה °כל כיחים ני לא שלט בהם יצחר אלו הם אברהם יצחק ויעקב שם נג דכתיב בהו ככל מכל בל. ויא אף דוד דכתיב °ולבי חלל שם ע בקרבי ותיק הדוא צעריה דקא מדבר. תיר ששה לא שלט מלחים בהם מלאך המות אלו הם אברהם יצחק יעקב משה אהרן ומרים. אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל. משה אהרן ומרים דכתיב בהו °על פי ה' והוא נאמר מרים לא כתיב בה על פי ה' אמר רבי אלעזר אף מרים בנשיקה מתה דאתיא שם °שם ממשה אלא מפני מה תניח ה לא נאמר בה על פי ה' שנאי הדבר לומר. תיר שבעה לא שלטה בהן רמה ותולעה אלו הם אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים ובניטין בן יעקב. אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים כראמרן בניטין בן יעקב דכתיב ביה °ולבניטין אמר יהיד ה' ישבון לבטח עליו. ויא אף דוד שם נג דכתיב ביה °אף בשרי ישכון לבטח. ותיק רחמים הוא מלחים דקא בעי: ת"ר ד' מתו בעטיו של נחש אלו הם בניטין בן יעקב. ועמרם אבי משה. וישי אבי דוד. וכלאב בן דוד. וכולהו נמרא לבר מישי דמפרש ביה קרא דכתיב °ועמשא בן איש ושמו ית"א הישראלי אשר בא אל מיב ח אביגיל בת נחש אחות צרויה אם יואב וכי בת נחש היא והלא בת ישי היא דכתיב °ואחיותיהם צרויה נר מיב ו אלא בת מי שמת בעטיו של נחש:

בכל מכל כל. נתמרם כתיב וכי נרך חה לחברם נכל נילחק כתיב וחוכל מכל כשקר יש לי כל כלומר לח חסרו שום מינה: ולבי חלל בקרבי. יכי הרע מת בקרבי: צעריה קא מדבר. על נבו עמם הוח מחנעם וחמר עמם בקרבו מרוב לחום: שלא שלט בהם מלאך המות. מלח נמשיק מתו עים המכיעה: בכל

עין יעקב

קנינים יש לומר עמהם דעיי ביטול נתלקים ויומחים מ"ש לפיש מנוגלים ועיין פרישי: ודלא"ת ורך מבטען קמביב. חם בלא הקפי מחקרים בן בבניים נבן בלחמ ויל המיוחס דבניו קרוים חפי עד בסחה לח יבמו בסך בנו חלח ליל לפלוגת. בשיקר קיומם הבא מניהם והח לחר כפס: דרך מבטען קמביב. קרן דחיב מחפי מולח מולנת יעמעלל קרוים מסולנת של לחר חלח חפי ריטמעלל עשה מעשה ומהניהם מקרים מבטיב כניי בלא עשו מעשה ועיין בבייי קף פי' חיי סרם ורים פי' מולנת ובילקוט שם חפורן הכל ע"ש ודוק: השיעמן הקניים מעין כחיב. פשוט רק פעמים כעלמה כי בעביב מעמ מעין לח נלמד מלחים שלנן: ויא"ת אף דוד. כי כוח שים חעל רבינו בעורכים נמפרש כמיב דוד לח כפס: דאתיא שם שם מעמש. פח דלא קאמר שם שם מעמכן דכמיב מקרים בפי' חלח מקנני עיין בפרכיין ולא דכפיין נוגש לח נפיב בפי' בפיעם על פי ה' ויל דפיק וטעל מכרן כבון חל חור על פי ה' ולח דיקיק מפרקת לנגע ולפמיא לנבן יפני מעשה דבניים בן פרעה: אלא מפני שם לח נאמר שם על פי ה'. חף כ"ש דנעלנד בן עניים יש כיון דפיקיים פיח כיון דניעים מרים קדוש סיל נבמות. שם על כ"ש כפיעם. ומשם לעמר. פרכין מסכת בבא בתרא. שמעמ מפרים נחבי לפי שהיו

בבל מכל בל. פלוג חמר שום כגוד ושליח כגוד זה נתנה ולחתן שלחתר בהם על פי פ' ושלו מהו על ידי שלוח שמוש נשלח מחכמי כנה: בראשיין. שמהו שים הסכימה ואין רשם ללוים לשלש נגי שכשוק שפי הסכימה שלין שרשם נאה פלוג שנשים שרם כשנשטשה עשכים של שלוח המוח דלמר שר שמשה שה שמשה עשכים שמשה שכיו שריקוה: ישבון לבטח עליו. שכי דיים ליש יסמן נביתין לשמש על קשיטים שסכימה: בעמיו של נחש. שעלמו על שהם כלומר לה היו דלין לשהם פלוג שכשרש נזרה שיהם על כל שולחניו של חרם שלשלן. שעלם שהם שעשיו שרשום כל ושר וכשב החיב עשה ושעם: ואחיותיהם. שנכי יפי כמיב:

תוספות ני שנין שמיב. פיעה לרשני"ם לשלי לה שמיב נשי ליוב לשמיעין לעיל ושמחוטם הזעות על ידיהן שלחר שהשמיעו שקניים שנין עסיב ויל דלוב לה שיה פלוג שנר שלשה ושנרשם יפקו ויעקב ושעשו שנין עסיב שכל וכל: ז פלוג שלשה שהם רשת. פיעה לרשני"ם לשלוחו לדיקי נשי דשמיעין' שעשה נשנרק שוחל ושקב עלשוחם קנחה שי שים לו קנחה שלשו עלשוחיו נקנין ושלין קנחה שלשו שין עלשוחיו שקנין ויל דיכול לשיוה פלוג יעקב ושעשו לו רשה כדשמיעין שעשהם לריל נרכי שמשין שהשוכר שת השעלים השפיק ליסבא שחחיניה: פלוג שלשה שהם יפקיב. שין לפיים פלוג שלשה שלשו שיכי קבל עליה לנרע פלוג כדשמיעין שיל כלי שפידיו יכשור כיון שעשר שרם רוב שחוקין עלשו כיב לשהשק שם לילו חופף סיב כיון שלחה שקניה שפיו חוקין עלשו כיב לשהשק שן השעניה שיעם השניים שכשן ושילך פלוג שלשה נהן יפקיב:

מהרש"א אלא מעתה ויקברו אותו עשו ויעקב כו'. ולים הה נשרש בן שור נכי שם ושנרשם עשיק רשם השכחוב להשביעכו דרך שכשלן כי ויל דשהם נשכשו קלני ויולך כה שם ושנ כתיב שלה שול ד שם שנרש ושנ' שהשבחנים נשו ליהם לידהן שעיכו שפיר לכני דרך שכשלן ושיל דשי שוה כתיב. השה ויקנרו לותו יעקב וטשו כדרך שכשלן לה שוה ידעינן ביעקשל שעשה השובה שהייש לשרים בים נשי דשהשיכו דרך שכשלן שלך ושדכתיב נכי קבורת יליחק עשו ויעקב נכיו לה שמיב לשו דרך שכשלן שים לן לשימר נשי נקבורת שנרשם לנלו דרך שכשלן שמיב לשו פלוג דשלבורים לדכני כי וקיל: ני השעיין כי. שנולר כי שעש"ו שוה עולם שהויה והשפסד ושיל על נרכותיו ושיבותיו של כ"ה נשרכות שהם ושין שיב שהלו שוב ושיו שהר שכל עוב ושעשם זה לשר נשי פלוג פלוג נהן יפ"ר שעין עש"ב שחין שו יפ"ר וכן ש"ם לקשן פלוג פלוג נהן שלוך שהוה שוה שעין עש"ב כדכתיב פלוג נהן השפסד שהוה שעולם שכך דלה פלוג נהן רשה פלוג כשהה נהן שהשפסד שהוה שעולם שזה והכל בכלל נדכם כל ושפשם שכי נשדני שהכיין הכה וכחנו שהוה' פלוג פלוג נהן יפ"ר שין לפרש כי כיון שעבר שלם רוב שעשיו כי כ"ב כיון שרשה הקב"ה כי קיעם הקב"ה שכאן ושילך פלוג יפלוג נהן יפ"ר עב"ל ושין להקשות שדוב נשעשה דשת שנע ושיריש דשקיק פרק נשה נהוה פלוג שלה שנה בזה שיהו שהא דקאשר בשיק נשה נהוה דקאשר ויל דיפ"ר כשאר כאן שיהו יפלוג דעי"ז ועירוה כהיבית דם' ד' שיהו דנכי רשני שילוג דעי"ז ושל"ב שילוג דעבירה: אתיא שם כו'. כתב הרש"ם פרכת חקת דשיבית שם שם שהשין כדשהה נשילני דע"ק לשל"ב הני זיעני שם נשרים לשה לי עב"ל שהיוה ושה בשיני לשון הנשלל דקאשר שכח ונש"ק לשהיבית שם שם ושעשה ולא שהרו שהשין כדשהה נשילני דע"ק לשל"ב הני זיעני שם נשרים לשה לי זה שיו דכא ניה היוה נושה שלל דשעשה קאשר שהם ושל"ק דשני זיעני שם נשרים שילשרין לשמוך לשיהה קבורה נכי כשים

ועי"ב הנרחה שע"ג דשם נכי שהין שוקדם נקרא לה נקנו לה משום דלא הוה ג"ם שופכה שפיו שלו שלר שהר ושין לשהין שמשה דשם נכי שהין שילשרין לנופים דקאי שהר שהר דכתיב נשהוא ושי לשו שהי לה הוה ידעינן לשהם נשר שהר וכן נכי שלים דכתיב ויכא השם נקדם ושהוה שם שילשרין לנופים דשי לה הוה כתיב שם לה הוה ידעינן לשהם נקדם דנקדם דקרא על ישיבת השם קשי ושם נחלה שילשרין לשהין לשיהם קנורים שם לשם דשהם שופכה הוא דכתיב ושהם שהם עבד ס' נחלין שולב ונר' דשי"ב דלא הוה כתב שם שהיב הוה ידעינן דשהין שולב שהיה קשי ודי"ק: שבעה לא שלשה בדם רמה כו'. פי' רש"י כדלשרי' שהשו ע"ם השכיכה ושין רמה כו' ע"ם שיב"ם דשניעין לה שהיב ליה לעיל נשהשו דלא פלוג ע"ם מ"ע ידיהות השכיכה היהם שלכה עליו שן שהשה וכשבו שהוש' חיעה לרשב"ח דכשלשו לדיקי כמי כו' ע"ם ולא כרשה ט לשלוך בין ריקוב בשר רשכה כתיב לף בעלי יסכון ובין ריקוב עלשות דשהם ושהשע בשך עובדו דשיקן שוחל בשחי בר יהושע דשי"ל ליקט של לגרים דניחא כי' שגם השבשר לה היה נרקב לפי פלוג שים בו קהלת ול"ל: ובי בת נחש היא כו'. ובילקוט שהרוה לשר זה בשלן דעשלי קרא קרוביהן ניעשום יהיה שיעשעלי שלחר שהשר חרנו כיעשעלי ואחר כו' שחלי ולא שחלים ודוה לט בשלי קרא ויסרא יסרלני היה ושה לשה שחלה להכהן עלשו בקשן זה ליכא שה יפי כדקאר שהם שי זה העלם הלבה ז שהעלשם שהם ושחר כי לשה בו ושעלשו שלבלם יהשין כשו שהעיד עליו השקיל פלוג שה שלשו נשלו בשני וקיל:

דרי"ק ושם דוד השנוא. שם לשה שקני שיד ושה יעשעל דשהיב ניש נרעה שוא שפוש לשיבא לשרשי דילשע שיבא דכתיב נרעים לשרים שיה שיהם על לשיבא דשיבא דכתיב נשהוא ושיבא לה שלך ד שהיב ושיבא דשקני שיה נשיעה ושפיהם לה שלך נדשיקים שקני שפיל ושה יעשעל דכתיב ניש נשיעה ושפיהם ושבי עשה שפוש שהוא נדול שלשה שקנים: פלוג השעיין שקנים נעשיו שנין שעיב. נשוב שקנים שרשיבים שלחר לה שמיב נשי לוב ושי ולעיל ויל דלוב שיבשעל שנין שעיב. שהוה שפוש שלחר לשיבא דשיבא דכתיב ניש נשיעה ושפיהם ושבי עשה שפוש שהוא נדול שלשה שקנים: פלוג השעיין שקנים נעשיו שנין שעיב. נשוב שקנים שרשיבים שלחר לה שמיב נשי לוב ושי ולעיל ויל דלוב שיבשעל שנין שעיב. שהוה שפוש שלחר שהשר חרנו כיעשעלי שלחר שהשר חרנו כיעשעלי ושין לשהין שמשה דשם נכי שהין שוקדם נקרא לה נקנו לה משום דלא הוה ג"ם שופכה שפיו שלו שלר שהר ושין לשהין שמשה דשם נכי שהין שילשרין לנופים דקאי שהר שהר דכתיב נשהוא ושי לשו שהי לה הוה ידעינן לשהם נשר שהר וכן נכי שלים דכתיב ויכא השם נקדם ושהוה שם שילשרין לנופים דשי לה הוה כתב שם לשה שקני שיה נשיעה ושפיהם לה שלך נדשיקים שקני שפיל ושה יעשעל

כו ויעש אלו יש מי שמוסיף בו פיס ואינו פיס ולין שלש ג׳ ויעש כגון שלש אמות ג׳ פותח פיפה בלין ומכניע ולין מכניע פותח בה כדרכים ומכניע פיס פי׳ פיס נעשה פי׳ כפס כמוכתי ובלע פותח ומחזיר פיפה ומכניע פי׳ נעשה פיפה ולפתוח ולהכניע פיס כמשמע בגמרא:

הדושים ״חשוב. ולפתוח כפס ולין פותח בו כפס ומכניע פותח בו פי׳ מדרשי חז״ל ופיס ליישם בו לפתוח כפלי חס פפס ומכניע בו כפס

טפי קנאת סופרים תרבה חכמה]. אמר רבא הני תרי מקרי דרדקי חד גרים ולא דייק וחד דייק ולא גרים מותבינן הדוא דגרים ולא דייק מ"ט שבשתא ממילא נפקא ורב דימי מנהרדעא אמר מתבינן הדוא דדייק
מ"ל ולא גרים מ"ט שבשתא כיון דעל על דכתיב "כי (ששה) [ששת] חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הברית
מ"ם ע"ב בל זכר באדום בי אתא לגבי דוד אל "מ"ט עבדת
מ"ש מ"ם רבי א"ל דכתיב "תמחה את זכר עמלק א"ל הוא אנן זכר קרינן א"ל לדידי זכר אקריתן שיילוהו לרביה א"ל הכי אקריתן א"ל תמחה את זכר עמלק שקל ספסירא
מ"ש מ"ם ובעא למקטליה א"ל אמאי א"ל דכתיב "ארור עושה מלאכת ה' רמיה א"ל שבקיה להדוא גברא וליקום בארור
מ"ם א"ל הא כתיב "וארור מונע חרבו מדם אד קטליה ואיר לא קטליה:

דגרים ולא דייק. מגרס סיגס ולא דייק למד סמיסקום מלח
ימחנשו: מ"ט עבדת הכי. מלא סתם מח סבקנות. מח
זכר מעלק: וארור מונע חרבו מדם. קיצים דכתי קרא הוא:

הדרשא א"ל מ"ט מקריתן א"ל זכר. נסבול כך מיטו סתפרסים מלח הצניע עליו
מחמלמד לח סמס נקריתו מלח בהסתמתו מלח הצניע עליו
כשסוא מושה ומחליף קריתו מ"ב. וכן כתב פרש"י ז"ל מ"ל מ"ט מקריתן
תעד זכר נסבול ומצניע נמח למקטלים דכיון דסוה נמיר ולח לסמס מלאכת
סמס רעיים כוח דעכד לגבל נדלח נמיר עמי סוא לים למעבד מ"ב. ולפי
זאת ההכוחה מי סרפסירא נמאי דתעד מד גרים ולח דייק לאו למיתעלם
סתלמיד מעוח דנסח כ"ש עוזו מנסתח כיון דעל על מלח שליט מדקדק
נהם לעיין סם לומדים סם לאו והח דמייתי לסיים מיוחא משום דכי פתח
למיילים לכבו מחדר ליה רבים זכר עמלק מקריט ומכיר נו כי לעד
יוחא הטעום מעטתו ולח דקדק עליו. עוד כתב סריטביץ ז"ל מ"ל מנקים
להרוג נגבוח וליקום נאחוד ומ"ל ומחד מוגע מרגו מהם לין לפי נזה
כדמשמע לכו לפיכך ניחח נאחוד סם לח יהרגנו מדח דמ"ב סיכי מ"ד
ללח קבליס וליקום נאחוד ועוד דקאל נני מלחמח ד' מעמיס כחיב ללח
פיזוהו כי כלפי שמעי לו סח פתח מקפיד סם סיכי עומד נאחוד מ"ל דין
מליך מהענחכני על סיח שמעי הכסוב נמלחמות משום ואחוד מוגע מרגו
מדם: ומ"ד קבליס מהפי משמע ומ"ד ללח קבליס כיון דכתב כוח ומפי
ניסוח כוח:

מהדש"א דקנאת סופרים תרבה מי. לח לחמר קנחת חכמים
מרנה חכמה כי סהגיע כגר למעלה החכם לח יתקנא
נחכירו וחכמתה מוסנת לו ממילא כמו מכסוב ישמע חכם ויוסף
לקח לחבל המופרים דקחו הם שנדיין לח הגיעו למעלה החכמים
כמו המקרי דרדקי קנחתם נחבריהם תרנה להם החכמה להגיענ
למעלה חכם וק"ל: בל זכר באדום. יש לדקדק מם יוחב המעתה
רנו כל ישראל מסיו עמו נמלי עשו ושוב וכי לח ידע מ' מישראל
מעשה סחול שלח הסמיד דק מיוחא הלחן ומעכם גם דוד לחמרי זאת
מזיה לו מעבלה נאחדם וחושיב נהם בליטים כאמור סם ולפש לח
החריטם כמו שבלטוחה בחול מלים ועד חלפם ועד ומעור ועד סיא ועד
וכרמ לפי ענייטו שלח נלמו נהקים להם מלך נפ"ח חבל על כל החומות לח
שבריחות של עמלק כדחמרינן פרק כ"ג חבל על כל החומות לח

עין יעקב

כחסם מסיט לח נשחכחו מקומיו כי מקטיה נגבל זכרון מיי שלח נשחכחו שחכחו וכרכיב מוקה בפל מדוריה לנקיים כי לח מכבה:
מקבלינן לסי דגרים ולח דייק. משמע שלל סם כבר שמיע מי דדייק ולח גריס לח מסרגינן עכשיו סיכא סכל ומלמדים וכל שכי יש לו מסרן:
א"ל כ"ע מקריתן ז"ל שמחה חם זכר שילוח. עיין בעלי חיים כשם פרש"י ז"ל ועיין בחיבעל"ח ועיין בחכמוכח רעיכם מי רשד"י ולית דהכי כוח מיוחד דעם
להקשות מי משום דרגים נשפש לח מי נמיר עמיר ומיה קרח זכר נקריתן לו מיוחא שלח הצניע עד מי מחלמיד עמיר ולפי שהיד מעמ מלאכ מקרח
לו נקריתן לפי שלח נמיר לפכי היה רלוח לחקטילה כמייך על דרך לחמרינן בפ"ק ומקפיר סמס ומכוח שלח נמיר עמיר רלוח לחבל נפ"ק ז"ל לשפי לפכי
פרכר בח שלח השמחי על ליעבר מסלמיד ולפלם היפי נמיר ז"ל כשיב מיוח עוכח מלחמח לח עכר על מיוח זה שלח שלח נמיר לפכי ז"ל מיב מפשיע
לעקוש נאחוד ולחמ מסה רלוח לחקטל מעמס ז"ל משום דכשיב מיוח עכר מיוח מיוח ומיוח זה לח קטליה כיון דכבל לי מעמס מיוח
ומפק כשמוח לחקל וכוח מיוחב חכל: חתני ליה לחקניחה. לפי שבני נחיינה מיכם כי מוחים כיחוחת נכחוחם: כי שלח מיוח לחשיפה רפלחה חלרוש. חלח הכי כיחוחם כיון דפשיב על שבעה שפני

Digitized by Google

רב דימי מנהרדעא אייתי גרוניות בסמינה אל ריש לט
נליתא לרבא סיל חזי אי צורבא מרבנן הוא נקיט יכ כב
ליה שוקא אל רבא לרב אדא בר אהבה זיל תתי ליה אקנקניה אזל בעא מיניה סיל שבלע בפיסה מצרית והקיאה דרך בית הרעי מיז לא דמה ביריה אל מר ניהו רבא טפח ליה בכנדליה א"ל בן דיוי לרבא טובא איבא מידו על כרחך אנא רבך ורבא רבה דרבך לסוף לא נקט ליה שוקא אסיד גרוניות דיוי אתא לקמיה דרב יוסף אל חזי מר מאי עבר. בי א"ל מאן דלא שהייה לאניתיה

כגמרו נפרש"י מד ניחם סמעים נפ"י שכלמד ולח יהים סרים לגים עשו יופמד ועשו מושיעים ומ"ב זאת סמלמעם מסיה לו נחדש לח סיה חלח מלחמת רשות ולכך לח תשו כל ישרחל להרוג נם הנקנות לחבל דוד שלל ליטלא שני שר הלנח מחיח טעם שקפיד סוח להרוג לק הזכרים והנשים תמחה לח זכר עמלק כתיב ולח נמלחמת עלים נעמלק שקפיד קרח על הזכרים ק"ו לנשות כן נמלחמת רשות נפש"י נחדש שלח להרוג לק הזכרים ומשיב דוד אנן זכר קרינן. ולפן מיטק נם נעמלק נין זכר וניו נקנה וק"ל: א"ל היכי אקריתן כו'. פי' הרמנ"ח ז"ל זכר נסבול וכו' ע"כ מיסו שלי ליכחב דסיכי לקריתן משמע דנסנחנו סיה קולטו כך ומש שקפיד לשו דלי נדלח נמיר עמי ס"ל לנעבד י"ל דנהח שבע כיון דלח נמיר שפיר ז"ל: ובעא למקטליה א"ל אמאי א"ל דכתיב "ארור עושה מלאכת ה' רמיה א"ל שבקיה להדוא גברא וליקום בארור סוח סיה יודע בעלמו דלח סיה נמיר שפיר ודו"ק: א"ל כתי' וארור מונע חרבו מדם וקטליה. ניליקוט פרשם כי מלח ומ' מלכים ל"ג וקטליס יום לפרש"י ליט יחא כי שד מחם קם נחדוד שכי לכתיב וארור מונע כו' וחתם מעטם מכי מדם שלח להרוג נם הנקנות וק"ל:

הדרשא סיכי מקריתן ואמר מעטם לח זכר עמלק זכר. פיין נחשבי ודבר פיעטם סוח דנעטה למקטלים כל שעטה מחד שלשים שכתוב מרוב שעטה מלחכת כי רעיס לח נחשיב מיטם כל כך ומעיט מכבות מרוב מנעג מכיו מדם סיט על שעטה מלחכת כי רעיס חלח על המנעג מיטו מהריטם מי מחריטיב מיטם לו על שלא עיין נשפוך רעליס קלי מרוב מנעג מכיו מדם וחשבר לעבד דרך דרם דרניס דיוחא לקריים כשר שלח קריך מעטם סם זכר עמלק נסבול לכל כשטיס מקנסו. פי' לו משטו על בכך שכוח מכני מנח פיחלק להלחם עם ישרחל חלרים לים המכוונים זכר מיוח על מחכיטם בשלו להלחם עם ישרחל לח למחות מח זכרונם ולח מקנסו שלחטה יהלחם להלחם ולבך כשכתב לו דוד ליוחב. מיט עכשיו כיכי שמר דכתיב שמעם סם זכר כלומר מעיט מקנסו סוח נשרחל שכפיב סוח זכר נקריך של מזכירם ז"ל וחם מנן זכר קריך מהעיקר סוח מלשון זכרון ז"ל לדידי זכר לקריך לעבר נתן לו טעם לעשות עיקר שכם על מזכיר נלנר וכשחלך ומלל מלנו וז"ל מעיט שלשו קריך זכר נשרחל מיט עיקרם על מעט ין יום על מזכיר נבן בשא לעקטליה ומיט על דלח דייק מלח לפי שעטה מלחכת כי רעיס נעבוח נעיט נמיר שפיר מלחכת שלא יהלכם על שם ומיוחד שעטה שכפו. ופירשי מיטים דיאמי קרא סוח ובריך לייטב מם נא לעבוד מחכם להיות מיטיב דיאמי קרא ל' עקטליס. מקף על מי דקרא נחלוד שעטה מלנו מדם נאמר על נני שעטה מלח יעטו מכריטם מיט מדכתיב נסר מיוח מדם נאמר מעטה מלחכת כי רעיס סוח נרוחם מכשוטם עלחכת
כי רעיה לריך לגרש:

אוניתיה דמלכא דאדום לא לישהייה לאוניתך דכתיב כי אמר ה' על שלשה פשעי אדום ועל ארבעה לא אשיבנו על שרפו עצמות מלך אדום לסיד גם נפשיה דרב אחא בר אריכה רב יוסף אמר אנא עשיתיה דאנא לטיתיה רב דימי אמר אנא עשיתיה דאסכיף גזרות דידי אמר אנא עשיתיה דאנא לטיתיה דרבי אלא דמצרייתו נרמי ר' אבוי אתו ואבלי בשרא שמינא בי רבא. רבא אמר אנא עשיתיה דבי הוה אזיל לבי טבחא למשקל אמצעא דהוה אמר להו אנא אשקול בשרא בתלתיה שמעיה דרבא דאנא עדיפנא מיניה רב נחמן בר יצחק אמר אנא עשיתיה דרביני ריש גלה הוה לו יומא קבי דינעול לבלה הוה מהדור בהריה רב אחא בר אריכה לשמעתיה והדר עיול לבלה דהויא יומא עבעוהו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע לרב אדא בר אריכה משום דלא דון בסיומא אמרו ליה אינא לן דבי שמעתתא דמיפש בדמה היכי אמרינן רבא אמר לה' רבי רבי ורבי אמר רבא אהדבי נגד ליה לרב נחמן בר יצחק אותו רבנן אמרו לעריסה דרב אדא בר אריכה אהדבי נפק לא נסרוא לעריסה דרב אדא בר אריכה אהדבי נפק קלא דנח נפשיה דרב אדא בר אריכה ואסתברא דרב נחמן בר יצחק עשויה:

נקום ליה שוקא. סכרו שלא יעמוד שם בעיר נחוצתם שלא יהו: תהי ליה אקבניתי. הרים לו בקרקע לם יין הוא לו ממון כלומר בקרקע שלם הוא שלם לו לתי ריח יין כשמריהן לאחו לם שם שלם קרי סמיכי: בפיסה מצרית. של שלש לגינים כן שנים: מדי. מי שהוא כמו מעותל יהום לים בכלי גלגים ומיט מקבל מעותם שם: אילי. הן דימי לרב חדש: מר נידבי רבא. לחם הוא לחם לפי שמעמע של רבא שמחת נחול שעיר וכבוי שמח (הוא) [ה]: נוקא. לשון בהמדלית. כמה של מקולו שמעה ירך שמוך כמו שמוכה לשם בשלים שקוי: דלא שהייה. שלא ממנע שיעמוד: לאוניתיה. לוונתה בכתו: דמלכא דאדום. למים שהם שלוחי: על שרפו. מחמת בזיון: דאמר להו לרבנן עד דמצרייתו נרמא בי אבוי. שהיו נותנ לפני הבהמה עד שתהם שלכים אלל פני לגבוי עלמות שלכה לגמור שלכה לעמוד: אתו ואבלי. כלו ואכלו שלכה הלכות שהוצרכו אחר כך: שמעיה דרבא. שלמד לקמם בפני: ריש גלה. הוהם בניים בשמחת: דלא דון בסיומא. של שלא היו בעלה לסמעות אחר שלחם לפרם דיל כלה ויש לו לה ברקמתו דמקרקים דיכול לעמוד בשבת הגלל שלסח שלמחתם פני לחתן על בכמתו: שמעתתא דמפיש בהמדה. פי שהיו דבכותיו לכלה לחתן: דמיכרעי בפיסיה דמקרא. אתו רבנן. שלמידי שהיגה שלחם לעמוד: נסרוא לעריסה דרב אדא. שלח שלפסה כלו שיגיעו לם עד שיבא רב אדא:

תוספות שאת שמעתתיה. כל אחד שהם היו שלמקבל על עלמו שאלת שם בעצם על ידו שלמדני שמעתתיו ם שיחל בה לפי שהיו בעלי הלכה: **אין** שבעיניהן לומר בשמעלתא של הקודם שהוא גדול ממנו שנעלה לו שהוא יכמיר כל שעוקר: **אף** ישיש בן לוי בואו ונחזיק טובה לאבותינו ם שהודיעונו

שהודיעונו מקום תפלה שנאמר "וצבא השמים
לך משתחוים. מתקיף לה רב אחא בר יעקב אימא כעבד
שנוטל פרס מרבו ועומד לאחוריו ומשתחוה קשיא (ואפ
ר) [ור'] הושעיא סבר ששכינ' בכל מקום דא"ר הושעי'
(מנין ששכינה בכ"מ שנא') [מד] "אתה הוא ה' לבדך
ונומר שלוחיך לא בשלוחי בשר ודם שלוחי ב"ד ממקום
שמשתלחין לשם מחזירין שליחותם אבל שלוחיך למקו'
שמשתלחין שם מחזירין שליחותם שנאמר "התשלח
ברקים וילכו ויאמרו לך הנני יבאו ויאמרו לא נאמר
אלא ילכו ויאמרו מלמד ששכינה בכ"מ ואפ' ר' ישמעאל
סבר ששכינה בכ"מ דתנא דבי דבי ישמעאל מנין
שהשכינה בכ"מ שנאמר "הגה המלאך הדובר בי יוצא
ומלאך אחר יוצא לקראתו אחריו לא נאמר אלא לקראתו
מלמד שהשכינה בכ"מ ואפ' רב ששת סבר שכינה בכ"מ
דאמר ליה רב ששה לשמעיה לבל רוחתא אוקמן לבר
מבדינחא ולאו משום דלית ביה שכינה אלא משום
דכתו ביה מנאי וד' אבתו סבר שכינה במערב דא"ר
אבהו מאי אוריה אויר יה:

לאבותינו. מכאי כוכבא הגדולה בשמה מקוה זה נקפר מרע:
וצבא השמים. השמש ושית השעדים נמרה: **לך**
משתחוים. למערב: **ודילמא.** שם למזרח משתחוים וכיה לון דרך
להשתחוות כמוך ניל שם שמש כשעד שקטל פרס מרבו ומתר
לאחוריו ומשתחוה כשהוא הולך לאחוריו משקטל פרס מהרתק מעיד
שהשתחוה. פרס מתן: **אתה הוא ה' לבדך.** נמר ולנא השמים
כחיב ועל מקני בליהום לנא כתיב הוא מקנא ולעיל לחמי הוא סוף
לנדך נמרה ז': **לשם מחזירין שליחותן.** כשנתן לומר נפעו
בליחוך לריכן לנוות על מקום שמשולחים שומד שם: **למקום**
שמשתלחין. נחזרו מקום שמשתלחו שם השכינה מלים ומומרים
לו עשים שלימתך: **ומה המלאך הדובר בי יוצא.** נכתובה
זכרים למוד הא יהמלים כמה מרכה ובה ומלוך לחבר יוצא לקחול
בלימתו של רחמן מחר נו המקום מליהן נם מדה ולעתר מרחם
השב יהמלים ומרי שכיסה מחם השכינה נחים ולחרון לא כחמר
מלה לקראתו זה נא מכתן חם נא מכתן: **רב ששת.** מחר עיכה
סוס: **לבל רוחתא אוקמן.** שמרידי להחפלל: **דמודו בה מינאי**
מינים שהולים להחפלל נמרה: **אוריה.** לחי נמעשי
כך קורין למערב נבבל פרקי. ולי נרחה שכך קורין למרה נבבל
לעיז ושפי דחמרין חויל יש שהשכינה נמערב ופניו לנמרה מנלה
שמרה חויל:

תוספות ונבא השמים לך משתחוים. ופיש בגילה נמי נמרה משתחוים
ויש לחלק לנו לנמור מלה שמש שמנו היהים ופיש ושמתי לא
מיא שקום שפלם שנשתחוה שם שכינה נמערב ויש דשמש אין לנמוד
דחכינה נכ"מ פיש להשמש אלון וכפרש מלה נמר פי ויהונתן מרגם
דשמש אין לנמוד דהכינה נמערב דניה דניה קדמיה היה נמערב
כשהלם פיש שאלון שהשכינה שם כדכתיב ונופתמי לך שם היה נמרה ניה
קדמי שקודש: לבל רוחתא מוקמן. כל מני שמוכלי ניה לנו שם דשניה נבריות
שמיש שרה לשחחוה דכתיב ושמש שהשכינה ושניד שכינה נמערב שנר כדיש דמר
שנרי כדי שמשקל דמר נכיש שכינה ושיד שכינה נמערב שנר כדיש דמר

מפני שהיו מדיחין זה שכינת השמעתין דתמר כתן לאחן דיפנון לנשוטע לשכשם
דיפנוהל מדחוקי שדחוקי שנר לה כשנייפתל שכדכתם:

מדרש"א "ד' רוחות מנשבות סי. שפרש"י נמ"ק שכרכות חי
שמש שהשתחוה נכל יום שכשנה הוא שעריס ושחלום שלילה הוא שעריס ושחלום
שלילה הוא לשוטים עכ"ל ושיעיך לרוח סיום כי שרוח שולך ע"ם
שהלך שמש והוא שרוח דרומית קנה שכולם שהוא שחלם יירדים
השמש והוא לשוטים יפה שכולם כי סיא שחלם עליה השמש וכמ"ם
לידלי יעמד לידלי קלירא ולאחרים נשרק שעל ניעמד לשוחה שהוא
הוא דרומית כשרש"י שם לא שהלין ניה ולא שלו יכולל שנדנר שפני
שלא כשנה הוא לשוטים והדנר הולה נשנגל שהוא כמו שלאמרו שנדני'
ע"ק שירנא דיומא ונקי ושי' שרש"ם שם שהוא נשנגל שהגן שהיפה
לשחרשם לשניו ושלחה נשנגל שהוא כמ"ש נזה נפ"ק ע"ם: **שהודיעו**
לנו מקום תפלה. לפי שכרחה כמו שחנו חולה כי שהלך שהוא
ושאר שנגל" שבשרה למערב והוא ע"י נשנגל שהקף הין שהן השהוא
דרך שהוא דעיקר שהלכם הוא שהוא למזרח כמ"ם שהוכיח ע"כ
לשל נחזק עזנה ס' שלאמרו כי כן הוא שהלכה שכרחה לנו שהוא
למערב דרך השהוא הוא ולהודיע נמו שקום שפל' שהשכינה נמערב
לשנל עיקר שהלכם של ז' שכני לנה שליט כרחה לנו לשו כך חלה
שהוא למערב למזרח חלה נשנגל שהקף הוא שולך לוחם נכל יום שהוא
למערב שמוח שהלכם שכרחה לנו כדי שיהו שהשהוים שהוא למערב
למערב כי שם היא השכינה ועכן דרך השהוים שהוא למערב
שהוא שהוא נשנגל למערב ושהוא טולכה ויודעים לעשה הוא שעם
כעבד שהקבל שני רבו דניהוי שהוא שהוא שהקרב לרבו שהשהוים ושהיד
שכיו למערב. והשקשה דשרין דלמא כעבד שנוטל פרס ס'. שע"ם
שהשהוים שהוא למערב שולכה ושלה כן הוא נם דרך השהשהוים
ושהר לאחוריו ניהוי שהוא שהרחק שלבו הוא שרים רחשו ושוד
כרחה לפרס ע"ם שם שלאמרו שנשה נשולים שנשה שלום נשלושו שהשהלות
כ"ל קונר לכי שולך ליחשן לפי שליט רוחה שם שלפניו ס' דשהוא
שהיר קלאר דשולכם שכרחה לניהיט שהרא למערב ע"י נשנגל שהקף
הוא שולך לאחוריו כשנד שהוא שרים ס' לשל עיקר שולכם לשניו
שהרא למערב למזרח ושהשהוים שהם שהרא למערב ושרק: **אתה**
הוא ה' לבדך ס'. שרש"י נשליה ולנא השמים ס' ועל שקני שליהו
ע"ם והוא דשרק דלא שרכר שהלי קרא שלישות לשה נקרא דניהו
שהשלה נרקים וגו' וכרחה לפרש דש"ק דר"ח קנר שכינה נכ"ע
ולנא השמים לך שהשהוים לכשיב שהלי קרא לאו דוקא לפי שכרחי
לפו שהשנגל שולך שהרא למערב כדקלאר לניה שלה נם השנגלים
השולכים שהרא למזרח ושהשים לנלר לאחר שנם לך שהשהוים
השכינה נכ"ע ונכל לך ליכא ושיט דכשיב שהשהה שהרא לאחר שוא
ס' לנדך נשדה ז' דכל שהלן שקום כשדו השכינה נכ"ע ולאחר
עייפי כמי קרא דשהשלה נרקים ולפי וגו' דלעיל שכיושה של שקום
כמי כן הוא ושרק:

הריק שנשמר לאחר הוא ס' לנדך וכו'. כי שרש"י ולניך ניהוי היכי שהשה
שהל שקק שליהוה לנא השמים שהוא שהנא שהר לאחר הוא ס'
לנדך ושלה דהי: שולינ לאחר הוא ס' לנדך עשים לא השמים שלי לאחר
עשים שהשה שהם כ' דניים על עשקי השליהוה שנשא השמים וכי הכל
קנה שמרש"י לאחר הוא ס' לנדך נאר ולנא השמים כשיב ולניה כן דשל
כשיב קרוש ולנא השמים וניהן שכן הין לשכיב שהל עשקי השליהוה של
לנא השמים. ולי ניישר שלי הוים שהר שהשה שהר לאחר ולנא השמים כשיב לאחר
הוא ס' שלשלים שהר וגו' ושהכא ליף ולנא השמים שהשהים לעשקי
שהשלים

כי עליך יכול לנהוך שרחשים שהן לנו לשמים כרחשל שלים ס' לין שקע. ושכשיב הין שהר שהשהים כיב לין שקף כי לכך שהו לניכך לשהקף שהשה:
בהחספות ניש השהים ושר. שהיב השכינה שכל עקום לף לשהר לשמש לניהן והשהים שלא כשר לאחר ולי שקשה דשיב שכיש שעקום שהי שהשלי לא שם לאחר עלי לאחר יכל שהשה
ושקשה

מחוליות שנם שם אחת שיש לה מחלוקת שמכניסה בכל מקום ושמא יש שם אחת שיש לה לנדך דמו של שור שנגחל לנפוף ונגח השוורים לן שמחזירים ולעולם דמי יש לנדך יפוד ולפי נדפסין בעלי אחת שיש לה לנדך ושמרים לנא שמכניסים כמיב ניפוף:

סא ע"ב ש"ש ע"ב

אמר רב יהודה (אמר רב) מיד "יערוף במטר לקדי ז' רוח מערבית הבאה מערפו של עולם. "תגל כטל אמרתי ז' רוח צפונית שמזלת הדוב וכן הוא אומר שמ"ר מז "הגלים זרב מבים. בשעירים עלי דשא ז' רוח מזרחית שמטערת את בל העולם בשעיר. וברביבים עלי עשב ז' רוח דרומית שמעלת רביבים ומגדלת עשבים. הניא סא ע"ב רבי אליעזר אומר עולם "לאבסדרה הוא דומה ורוח צפונית אינה מכובבת וכשחמה מגעת לקרן מערבית צפונית נכפפת ועולה למעלה מן הרקיע רבי יהושע אומר עולם לקובה הוא דומה ורוח צפונית מכובבת וכשחמה מגעת לקרן מערבית צפונית מקפה [וחוזרת] קלא ע"ב אחורי הכיפה שנאמר "הולך אל דרום וכובב אל צפון. הולך אל דרום ביום וכובב אל צפון בלילה. סובב סובב הולך הרוח גו' אלו פני מזרח ומערב שפעמים מכובבתן ופעמים מהלכתן היא היה אומר אתאן לרבי סא ע"ב אליעזר "מן החדר תבא כופה ז' רוח דרומית ומטורים קרה ז' רוח צפונית מנשבת אל יהן קרח ז' רוח מערבית זרחב מים במיצק ז' רוח מזרחית והאמר מר רוח דרומית מעלת רביבים ומגדלת עשבים לא קשיא הא דאתיא מטרא בניחותא הא בשפיכותא. אמר רב חסדא מיד סא ע"ב "מצפון זרב יאתה ז' רוח צפונית שמזלת את הדוב וכן שמ"ר מז הוא אומר "הגלים זרב מבים אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא מיום שחרב בהמ"ק לא הגישמה רוח דרומית סא ע"ב "רכתיב "וינזר על ימין ויעב ויאבל על שמאל ולא סא ע"ב שכעו וכתיב "יצפון וימין אתה בראתם. ואמר רפרם סא ע"ב בר פפא אמר רב חסדא מיום שחרב בהמ"ק לא ירדו תרים כה נשמים מאוצר טוב שנא' "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב כזמן שישראל עושים רצונו של מקום ושרויים בארצם נשמים יורדים מאוצר טוב ובזמן שאין שרויים בארצם אין יורדים מאוצר טוב:

יערוף במטר לקדי. מכאן רמז לחם המורח לרי חמוח כמם

מתיב לעולם בעא מם כך היה לעולם בעא חומם: מערבי של עולם. לכי כמעמי מחזקמו של עולם מהמכניס במערב קיל ולכי לחוד מחזיק של עולם מהמערב קרי לחדר מכאמל מן קדם מהלוך ולימנו ולחוד וגו': שמזלת את הדוב. מפחמם ומניחם מרב ומרבמן נחם ומהב אם: ובהיא. דכתיב ישלחו לגבים זהב: בשעיר. מר: לאבסדרה. מתן לה חשן רביעים: אינה מסובבת. למימים: למעלה מן הרקיע. ומהלכת לה רוחו של מטן בנגו של רקיע: לקובה. לחכל מטלו עוקף: מערבית צפונית. בלילה מפחמם מהלכת לשולם רוח לפונים בלילה ומן המערב סוף מוכח לנפון מכך שיולכה מן המזרח לדרום ומדרום למערב ומערב לנפון: והחוזרת אחורי כיפה. דרך חלון:

תוספות רוח מערבית כוי. מפורש מחדים יכולים מכמם מהרשיא ז' רוח מערבית כוי. מפורש מחדים יכולים מכמם

מכעיד מפם ליפחל מפים ולפן כך הכיד עליהם רוחות דכתיב יערוף כמער והם בכלל הפמים קלוים כי פהם ככלל כל פעולם חפר כלן נרוחות הלמ פים בידם להועיל ולהזיק כמים בפעים ובלפן פלפם יפבו פלפן פהן יפלם ופפעים יפבו פלפ ולפם יפחיבו כמיב ושלר לפם הפעים ולפ ורוי חיים רוח מערבית פהח פשרו ופי פעולם פיפם פים בעדם פהן פעער פיל רוח פפרפ לנרכה עיש הפכיפה פהיה פפ פעיב נקרא לוחים וכפי הערוך ונפיעך לפוך פיל כלל פפפעים פעלר פפער עיי רוח לפוחים חבל פבל לפן כעלר כדפפרים בפעבית ופיל חבל פהכפ כפיפקי. ופפר כשיעירים עלי. כרי שמטעירת את כל עולם בולו בשעיר המזון. ועיב לפוך פהח פרחים פדיל כפיב בפרק כל הגבן עיים פיזיקו כפופים פם והעיך בערך ליפחכח פי דפדיל חול רוח דרומית והופח פיל רוח פרחים חבל רפי פפרפ נפרק פעיל פי פופח פיל רוח דרומית. פפרפים פדיל ועיים פפי קרא ליה הבגשמה רוח דרומית. ופפרפים רגילה לפניל פלפים פרפים וכפיב צפון וימין. לומר יפין קול לרום וכפיב ניים ועב: את אוצרו הטוב. וקיצים לפם

מטר לרלך:

נמלי

עין יעקב

ומקשה ולמטה קשה לניל ומפלן מקדם ונפ מדידך לכן פם לחפם נלי מטרא לעולם: מה דכתיב יערוף כמטר לקדי ז' רוח מערבית. ויל קשיי מפפוקים עיי שרים ולימה כמרחב וכרפי מלפה מקדם ומקפה מלרן לגה הגיד כפם פפים ולרן פלם לל פפרפים ולפרך לל פהן יבולה לך מקח פם לל יעפה ולפה יבלה לוחם כרחב לעפרי בן יפולם לגה מלפר קפיפן קפיפה כר פלפ כפלך הגיל כי כדי רוחם מפפים פרפי לחכם הגי כפם פפיל לפולם בלה רוחם כך פיל לפולם בלה יפרפל הגיה

נמלי דפלגי פרק מי שהיו נמעז חכמי לוסיא וחכמי יקרחל חכמי לוסיא לוסיא דניוס מוסי מהלכה למעלה עסרקיא ובלילה למטה מהרקיע וחכמי יקרחל לוסיא דבלילה עולה השמש למעלה מהרקיע וכשהיא ביום כחכמי יקרחל ורבי כחכמי לוסיא עסרו חכמי יקרחל לחכמי לוסיא כדאמרינן מי שהיו נמעז הדיק: מלקות והזהרת אהדדי ביבמה שבא הילך נר. מלמד דלמיכו על רבי יהושע מהלי קרח שנם רוח לפון לם ט מהלם חלה שמחזם החשם לחורי כיסם כיון דנם נבי מהרם ומעבד כחיב קונב שפעמים מונחים מי ניזם קלר ועל כימך הכלם קונב מימשו לחורי כיסם עסרי ים סם מהלם שנו מהלכם ניזם לחך ים לט לומר מני דקונב דכחיב נבי לפון מני מיהי נכחיב שים נו מהלה חלה במקחם נו לחורי כיסם וקיל: ריזה דריזית מעלה כר. בי פיכסי ויזחר כלהם לפרש דלמחה דחמים נשם פרך דקרי חכח דשמש חנח קיסם דסיכ חה קעים כמו קיסם וקעים נר דיבעים ומלמר מר דעבלה רניים דשמעע דכחה היה ומבי הא דלחי מעלה בניזחה מעלה רניים וכי לחיל מעלה בשפיכחה היה נלח נכיסם וקעים וקיל: שמולת הגיב כר. דסיכ שעי לימו שהח נא חזנב שהח אל בעיי הצריזם ומלי ניד רניס וקנו לפון אל כרקנו בצריכא ניים מהל כמל ונר ושא דמיכי וכן כחא לומר הלים זכב ונר ליט חלה לרחים שמולה שלי ליכעא דילוחה נבי זכב וקיל: לא הינשמה רזה דרומית שנאי ונר. יש לפרש זה שלמר שמעמי דרך לחות נקנם שלב כלם לא יבעב כלם כי היא לים לי לוהב כלם ניזחר ונקנם שהלל יש שנכל שה ניעב נו הוא ניזו יהים נשפם כלם ושקניים שלה שלמה והנה הוא כשבא לשבל לחם נבע ניזו ושעשם כלם ולא היה לו שה לאכל חיים לא יבעב כלם וכן חשרים שלי קרל כשהקניים גוהר על יתן וחח דמוס שלה יבא שנר יהים רעב היה נעלי כיסים ושעשירים נאו לאכול על שולחן וחח לפון שהוא חסב שבא עיי חח לפון שהלה שהב כדאמרינן ולא שבעו נו וקיל: מיום שחרב בהמ"ק אין הבשמים יורדין כר. יש לדקדק הבי יורדין שלמר שה שלה שדברים נשחים בעונין לעוב על מקום ובשחרין יבחלל על לרעתן ובסיפך נאין יורדין שלמר שב לא שלם הדבר שלה בלי שה לפון שחיב נאין שחיין על לרעתן ועל ליב ובר דקלי לריסה שלמר שב לא יבעב דכחיב ושים שם שמש ושב ובר דשיבו שעין לעוב על מקום ושקיים בשלי קרל לחם שנר לרלך ובר דשיב כשחרין עב לרעתן לבל בלין שעין לעוב על מקום לא ביך יורדין שלמר שב שלה לפון יורדין כלל שבחר ועלר לה בשנים ולא יהים שנר ובר שלה שחנר דלה שם שעין לעוב על מקום שם הין שחיין על לרעתם ושחבלנין שם בלחעות לריניסם על שחנר הם כעכין עיע ליב בא שלמר שב כדכחיב בשלי קרל שנר לרלך וכדאמרי פיק דחבנים לי שוחה בי בשנים וכל העולם כולו שחלים עיש ובזיק:

מב ס"א יצחק הרוצה לרתחכם ירדים שיתעשר יצפין. ומיניך שלחן בצפון ומנורה בדרום ריבל אמר
מג: לעולם ירדים שמתוך שמתחכם מתעשר שנאמר "אורך

ימים בימינה וכשמאלה עושר וכבוד והאמר ריבל שבינה במערב (לא צריכא) דמצרך אצדודי אינל רב חנינא לרב (יאשיה) [אשי] כגון אתון דיתביתו לצפונא דארעא דישראל אדריכו אדרומי ומנינל [דכבל] לצפונא דארעא דישראל קיימא דכתיב °מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ:

ירדים. נהמלכו יהזיר פכו לרחם: והימנ"ך. שלח מחלף: דמצרך אצדודי. מעט לנד רחם: אדריכו. שפשר שוים לנד יחמלים עמוס דכחיב ומחמלט לנין דרך לרחם ונר:

מרגשיא הרוצה להתחכם ירדים והרוצה כר. שמוש נו כלנעיל כי שלחם לשבר נו יהים שלדם חוש עחח דחוש ומחלם שלח להרגות שן רק כדי חיו מיחבים נשוים יהן פכו לחחם לר לשבר שלחם נח שעט ולח שחב שהוא דחוש שלב נשיהן שהלם להעשיר יפפן יהן פכו לחוחם לר לשבר שחב נח שעט שוחם לפון כלנעיל. ומר ומיניך שלחן בצפון כר. שהוא שלפן מלבים ועשירים ולח שים עליו רק לחם שבבים חוח שלח יהמט על ריטי כיהם כי לח יהנשו שעט רק שן בלחם בעח שלר שבר שהוא דחוש ושמהם פיחם נדלוש שהו שחחבקן הם בשפן לבר כן שחלם להחבים לח יבקש שפן רק שיהחבק בעשו כדי לקיים בשלו ובשעט שקלייס כר שלבים שם שבכל שם שהוא דחוש. ולמר שחוך שבתחכם שתעשר כר. כי החכם שוא שחקחבק בשם שים ט כשים שוא נשיבר שלחים שבתחכם בשלי ובשמאלה עושר וכבוד. ושלי בשחלה קלי לדלנעיל דכחיב שלם שלח שכשם ונר כי שוב קחבש נר ריל שלן שעשר שלי בשחלל שיעשיב וילפין חלח שהעשר שלי בשחלל של חכחם שכח לנעיל ושיים שחחבק בשם שים ט לים כדאמרינן לשחלילים נחכחם דשיים שלח לכשם זוכה לעשיר וכעד וקיבא לעבייבו לדעיל דלימי כשוב בוא נחרוש יזמן מי שקודי וזיל וחשבל יש שחוחח לבער לשיעת בשל דשחבן שחיבא עיברא דשחבן שלחן דשיקין כי שחבל יש עכילא עיש נאיך שיבו עיש על לר לשן דשחבן אלח דשיקין כי לכיאוב הוא קיבא קונב שבשיקין דשבשחבן דקלי שר שביבים נאים שדבים ולדיבה הוא לשן שוכא שביבים ושבשר לשר דעל דשיקי קל קלשר שלשן כדדים לעיל חזל כשל ז הוא לפוכים כי לשם הכשר יעלה הטל שלו הוא לשן שולם ושבל לים בשלר לעולם כשו הוא לשן כדלעיל ודיק:

הידושים מכבים קוחב. ושבשר דשבשים לא עיין שביר נפי דיק עלשוו לשיקי שלקשין כי לים לים קוחב כי שקבות הבשלח שכח שלשלח שבשר כדלי פיק ושבשים יוהב דלחיות שביבא בשיחוחא ושם רביים יוהב שבשלחשן כדלי פיק ושבשים יוהב בשוך בשם אז נא שדבים שכל רביים דשלקש שבשלח שבלים נקבים שבייבן נא שלשן ושיין קשיק דיוחא נבי שכל נשין לשבן השעבבה הוא לשוים יש לחשין ושיבוך שלשן ושי ושיין שלי על קשיק וכיביים פלי

שבא יהלם כדפי ולא על קלשר ודיק:

הרי ך שהלם לשבים כר. וקבש לוך שבשבש שבבשה כשיהים ושבשר כשיבין ושוד בישבא ליל ועיל שהוא לשבים שיקבים בים יהים כלנעיל יעשה חולחו קבע ושיקר ניעין שהוח עיקר על לרש ושהלם לשבשיב יפין

שלי כשל ונר דקלי של כי ראוח שהלם: ושיבוך שלשן בשבין ושהיה כרוים. כי שבשיחה שבלשן נביא קבשה וברלישה לשחבר לשחבר כי שהה שעיי שהלשן עיי שהשיה לשל שהלם וברלי כשבא דף קיים שבייס! שבבשל כשוח שם שבין שבשבריין לש השבשה עד שהה נשחה ושוח לשבין עלשן של שיא ושר בים עיי שיי שבר שבשה לשבל שהלם ובלשי ובלשי ושהשה כשרק כשוח שלילקין. דף כיב ושבלעיל שבר שי לים בכין רבשן כי בר שלוח ושוחש שר: שקאמר לוהך שים בישבים ושבשלה שבשר ובשבר. ושבשיב שלל שבשה על הבשה ושן שלים שעלבים בי נבי שלוח שבשל שהבשה שלשן לו נם השבשר שלבשר שלבש קבש שה שבר:

ימין יעמוד בלחכם מבלי ומפילם ביד מאחר מחוץ יד כסא כי יתיר כוס
דמום ומאן דאי מאחר ולא זה הם יקריים ביד ויעבירם ואז יעבירם מחוץ
שלן נמצן ומעוכים בדמום רצו כלומר אם לא הדבר כזה מעמיד להמאחר
בעמוד ולתיקין נעמוד מן יכיה לך שלך ומעבירם מחוץ מביאים מרחב ומרחם
ומביאים כסאם מעמידים לחכל אם יתנו להעמיד ומביאים שולך ונשמח לאם המאחר
ולתעוכה מרחם היתין לך מכסא לתיך ביד לך כלב נהפכת לך זה ולא זה ופי
שלן נמצן ומעוכים בדמום מביאים מביאיהם מביאים מבלי בזמן מיביאים ויעמדם
פיקר ביתין מן המחרים וכל אחן מבמקומם המעוכים בעוקדם נמקריים מבמצן:

ט **רבא** בר רב חנין הוו ליה הנהו דקלי אמיצרא דפרדסא
דרב יוסף הוו אתו צפוזי יתבי בדקלי ונחתי
בפרדיסא ומפסדי ליה אזל קיין אזל והא ארחיקי לי
אזל ה"מ לאילנות אבל לנפנים בעינן טפי והאנן
אחד נפנים ואחד כל האילן אזל ה"מ אילן לאילן ונפני
לנפנים אבל אילן לנפני בעינן טפי אזל אנא לא קייצנא
דאמר רב האי דיקלא דשתין קבא אסור למקצייה ואיר
חנינא לא שכיב שכחת ברי אלא דקץ תאנתא בלא
זמניה מר אי ניחא ליה ליקוץ:

פרדסא. כרם: והא ארחיקי לי. ד' ממום: שבחת ברי. כך שמו:

שמיב על שם שמוסה פרש כי אמרי על שיר לא שמפסיד לחם בלא כי הלחם בין
שמפסד עם פרכים מישמשו בפנפים וכי פרכים חוא בין בשוק שלחם עומד ולפסד
שמא כי ניל בפרשה בו בהמומפל כי עמהו מחכל כחו כי בשם חוא מוכל ובין שמוסה
חוא שמו חוא וכשם שלחמר בחיים חוא כך בין לכרחם חילן מחכל קרוס שמוכ:

חזקת הבתים פרק שלישי

י **[יתיב** רב אחא בר עויא קמיה דרי אסי ויתיב וקאמר
משמיה דרבי אסי ברי חנינא] חצובא מפסיק
בנכסי הגר מאי חצובא אמר רב יהודה אמר רב שבו
תיחם יהושע לישראל את הארץ ואיר יהודה אבר רב
לא מנה יהושע אלא עיירות העומדות על הגבולין איר
יהודה אמר שמואל כל שהראתי הקביה למשה חיב
במעשר לאפוקי מאי לאפוקי קני וקניז וקדמוני תניא
רים אומר נפתוחא ערבאה ושלמאה ר' יהודה אומר הר
שעיר עמון ומואב ריש אומר עזידסקים אסיא ואסמיא ·
מפסיק בנכסי הגר. (שלח יכה נחזקת חציו) [ני מדוח על גר
ולכך כמוש ניעמיים החזק נחתם עיון לח קנה לח הגרחם
שלח הלי דלחזיק גם לגדם קנם]: מאי חצובא. לחם דגר חוא
ומלי מפיתוחו להחשב כמילר: שבו תיחם. בין שגם לפגבו בין חים
לחים לפי שלים יכול לח מכלן ולח מכלן: לא מנה יהושע כי
כדלמרינן נפיק יהושע כחב ספרו: על הגבולין. כדי להרחים
שחמרון זפפטיה דקרא לחתו לחפושיע חה מעם מבא לחלן עיירות:
כל שהראה הקביה למשה. בפעם מיחמו מכלחר וילחר ר' לחם
כל לחלן מן הגלגל עד ין: חייב במעשר. דפחם הם ז'
מחדים שכחשים בכל עקום לגבל קני קניז וקדמוני שנחם לחברהם
נעגירה בין הבחרים לח נחלינו נחעבר לעחיד לבח כשיחזירם לט
לעחיד כדלמרינן בגיר חיל חם כשבו יהושע ומכם לחרי מות יהושע
כלן שמרין מן הפעבר כי: תניא ר"ם אומר. כלנו חכלי נפי
קני וקניז וקדמוני מלינו:

תרפות שמומחת בכל פגבולין. מין בפרם בכל הגבולין בכל חיי דכפם
עייכום יקניע פחם בחלמלב לחיי חלח עבולין דכל פגם ופכב:
כל פחלמלו כי. פיי חיל למינקע חז פחיפם בחלח שפחי פחכז עייכום
בל הפילר הפם שפוכם פיפם פחום בל חיי ז

"ועוצם עיניו מראות ברע אין חייא בר אבא זה שאין מג
מסתכל בנשים בשעה שהן עומדות על ניע כ:
הכביסה היכי דמי אי דאיכא דרכא אחרינא (ואזל) שמות ע
רשע הוא אי דליכא דרכא אחרינא אנס הוא לעולם
דליכא דרכא אחרינא ואפילו מיבעי למינם נפשיה בעא
מיניה ר' יוחנן מר' בנאה חלוק של היוז ביצד כל שאין
בשורו נראה מתחתיו טלית של היוז ביצד כל שאין חלוק
נראה מתחתיו טפח שלחן של היוז ביצד שני שלישי
נדיל ושלישי נלאי שעליו כוסות וקערות מונחות ומבעתו
מבהזין והא תניא מבעתו מבפנים לא קשיא הא דאיכא
ינוקא הא דליכא ינוקא ואבעיא הא והא דליכא ינוקא
(והא) [ולא קשיא הא] דאיכא שמעא והא דליכא שמעא
ואבעיא הא והא דאיכא שמעא ולא קשיא הא בליליא
הא ביממא ושל עם הארץ דומה *למרורה וקדרות יג ות
מקיפות אותה. מטה של תיח ביצד כל שאין תחתיה
אלא סגדלין ביממות וחמה ומנעלים ביממה הגשמים
ושל עיה דומה לאוצר בלום:

שאינו מסתבל. כשמוח מולך לכפם סכחר: היכי דמי. דמפנח
ליה קרח חס שלם עיכו דמפמע מחם לח יעלים עיכו
מיכו נח לריך ולח נפנע: אי דאיכא דרכא אחרינא ואזיל. נפך:
רשע הוא. ומעים פמולם עיכו לח היה ט להחקרע חלח לפחרחק
מן עבירה דקיל פרחק מן הכיעור: אנוס הוא. חם מפחכל דרך
פליכה ומפך ומפנח פפיים ונחם מחקיק הכחוב לפעלים עיכו:
למינם נפשיו. להכוחם עיכו לגד חמר וחייב דמפנח ליה קרח דלי
לחים כפנים חקיק חוח: כל שאין בשיר נראית מתחתיו. פיכח
לחדר פר (פרקח) [פנקח] הגלי פגלח יולח כפפח חולך יקפ:
טלית. מקפולין פמפכפח ט על כל הבגדים פחוח לגבם: שאין
הלוקו נראה בה. וכיים דלי קלי עד לחדי חלוק דלוכח לביעות
טפי · שני שלישי נדיל וכו'. כני פלימי ומכ המלחן מפפח
נמפח מגד המוכלין לקבח פיהם ולחח עליח לח בפח ופלים החלק
מגולם להכיח עליו קעיחם ופפות פלח לפלפו פחמח (ויעז)
[ויחבז] המוכלין ולים דמפרים פלים נלחי נחוגע פני פליפי
נדיל דפיים מפפ מגחלן ומפפים כל קניע המלחן ומחלגיפחו
מגולח. נדיל קני המפח על פס פחלוגה ולי לח חמ: ושבעתו.
פל פלחן פהיו רגילין לעבות בפפחו לחלוחו ט יהים מגחלן ולח
מפפים מגד המוכלין כדחמרים ולחיל: מבפנים. מגד פפוך ט:
היכא דאיכא ינוקא. פיוגב חלל חניו לחחבל לריך להפיע המלחן
פיהח לד המפנח הגחלן מן יפחק ט פחיפק ויעגבע המלחן: ואי
ליכא ינוקא. יעפח מפפיים ולח יהפכפח לחלן מן יכפל בח המפח
פחולך ונח קניע המלחן: הא דאיכא שמעא. יעפח מפפיים
ולח יהפכפח מגחלן מן יכפל המפח: הא דליכא שמעא. יעפח

מגחלן

הה פלים מחכפל בפפים. ולחיל ישוים פיכו פרחים בינ כי לר לב פים רש מעפרין וכל מחפפל בחלגב קפנם של לפח פלים מחפפל בחפפח פפים פחפח פלים
בפנפח ישרחים של הכלפקם בגלגלי נרקלם לפח רפק ולפח בכל חגב לב מבלחי: רשע הוח. לין מפכפו מכפיב כוח פרחים שכלך מבי ובילן פיפי: שלית של
פלבוד מבם כלפי כל פחלן חלוק נרחם מבפחיב פפח. ושל פפוח בפשוח כדי פים יהבלח לף מבלוק יפ יפל בלחם בפחו ובכיב. ממרינן פפח ובפיב ופלבח בלפח פרחם הכלפקם
פלים לב כי פים פים ולפי פפלים של פים לחלך בל לך לפפי למרינן פים מפחיל בפליפו לפי פפחל שלו פחלוק בפפחיל: שלחן של מלחק בפם פלים פפי פלים פיל
ובלע

Digitized by Google

מנחן ולא מנמרים מן יוקו נמ מחכלן ומיכו מיכח לחיכח מעמח
יעבם מנמרים מלד סיפנין ולא מנחן מיכלן ליחר מן מנמנמ
יחר מן מעמם מיחל חולך והם יוכנין: הא בימנא. יכים מנחן
מיכל מכחם למנמר ולא מנמרים חמיך לחוכלים מלי לחם חמוקם
למדורה. מחוקמם קדחם והחם נחמלע חלף כחן מחמם והלחם
נחולע ומקנחחם קניע: כל שאין תחתיה כר. כדחמרינן נמקמרים
חוכלין מחם מחמם לפיכ מחוקן מחמם נכלי נחל רחח רחם חוחם מליהם.
דרך לנשול מבעלים ביחוח מחמם ומכחל ביחוח הנמנרים נמכיל
מחיע: אלא מגדלים ביחות החמר. מעכירין חם עד יחוח
הנמנרים מילעיך לחם: לאוצר בלום. נמחיך כחו ניקח נלוקח
נחמי מחם נמחק כלל נחל ניקח מעורנמח מחיכים מחחם וכן חולך
נלוקח מיכים מחחם מעורנמח נחוכו יחר וכן מחחם עם חלרן כל דבר
כיח מחח מחחו [מחכלן ומכיח]:

כדרשיא ועוצם עיניו וכו'. ותנוסח דקחח לח מקשי ליח הכי
דחיכח למיקחח דחיירי נימנו ודבר ערוח חולך למכיו
דחיע. דחיכ מחסרן לכך יש ל לעלים עיכי לחכל למלי דחוקי ליח
נחולך על חחם מכסר מקחי חמיר מי דחיכח דיכח מחריכח הרי
כוח עחסרן למכיחם ודחם מקרי על חלוטו חם כלל ולח קני ליח
נחולם עיכיו וק"ל: שלחן של תיח כיצד כי שלישים נריל
כר. חמר כחו מכיכר חחיח נחולנחיו כך חוח כיכר נם נחלכל
נכקוחם ובהמחנקוח דסיכ חלים שוכך כל חסולחן רק חני מלים
חעכו ועליו קנרוח חלים מחוקים כחו מקדחוח נם עליו יכך
כחלחפך ל נוח עחסיב חלחן חל חים מחקדחוח חחם מחוקים
רנים מקיחים לחכו וחם חנים כלי לחלחן וקחמר דחיכ דחחם כלל
נחלחן חלח דחחם למחריח מחחכין מלע וחמר כחו כן
כיכר הכחיכ כחחכחו כחקיפיד של מליקח לחוכלין מחח כחחם כחחם
רשם כוחם עליהם וקיל:

הריטב"ם מי ועיכח דכלח לחריכח. כחב ליחי לחכח כחחכח חחחיכ כר וקחם
דחלח נחי כחיב לחחם חחכו חכחחם וחלח נחי לחכ חחכ חולך דכחלחן וחכיכן
חיכים נרחחכו וחחחיכ חנחריח קלח נלוחחם חחכו חכחחם דחיכ וכיכ חנחי
ניח לחחלם עיכיו חלכלוח כרע ובלחח נרקחוק נחכן דכיי חחכ חחחר חכח חולך
חם חחחכוק נדרך כליכח חלחלם חם חנע נחחיכ ויכחכל דרך חלוטו חין
עיכו עון וחם יעליכ עיכיו כיו חחחכם ולינו נרך להכך עיכיו לנר חחל
חחין חחכיכם ול כי חין נחח טרך חחילו לרך חחכרוחם ולכי קלח דכחיב
חלחם עיכיו חלחלם נרע. ולח כחב חלחלם רע דחוח חחכחע חנרך חולכו
חם נכחכל נחכחם חכחכם נח יעליכ עיכיו ולח יכחכל שוד וחכחחל דכחיב
חלחלם נרע דחייכו חלח יכחכל נלר חים ול רע חכחם כחחיכ ויכחוך
חלחו לנר חחר ועחכו עיכיו חחלר חחו חכחים ולחח חחכרי לחיכם נחחכים וכחב דחי
חחחכי לחחלם לחיכח דכחח לחחריכח וחחיכ חלחרי לחיכם נחחכים וכחב דחי
לחיכם נחחכים לחחחכו עיכיו לנר חחר וחייכו דחחכח כיח נחחכ חחלח חחי חלים
חחחכים חכיך חוח עיכ חכך חוחם חחלחי לנר חחר וחייכו דחחכח כיח נחחכ חחלח חחי חלים
לחחכו חיכיו חחלר חחו חכחחם וחלח חחכרי.

ד"ה רבי בנאה דוה מציין מערתא (דרבנן) כי מטא למערת׳ דאברהם אבינו אשכחיה לאליעזר עבד אברהם דקאי קמי בבא אזל מאי מעביד אברהם אזל נאני בבנמה דשרה ומעיינא ליה כרישיה א"ל זיל אימא ליה בנאת קאי אבבא (אזל) אזל ליעול וליתי מידע ידע דיצהיר בהאי עלמא ליבא על עיין ונפק כי מטא למערתא דאדם הראשון יצתה בת קול ואמרה לן נסתכלת ברמי דיוקני בדיוקני עצמה אל תסתכל הא בעינא לציוני מערתא במדת התיצונה כך מדת הפניסית ולמ"ד בי בתים זו למעלה מז קיימי במדת העליונה כך מדת התחתונה. אזר בנאת אנא נסתכלתי בשני עקביו של אדם הראשון ודומים לשני גלגלי חמה הבל בפני שרה בקוף בפני אדם שרה בפני חוה כקוף בפני אדם חוה בפני אדם כקוף בפני אדם אדם כפני שכינה בקוף בפני אדם. שומריה דרב כהנא (מעין שומריה דרב ורב) מעין דרבי אברו דרי אברו מעין דיעקב אבינו דיעקב אבינו מעין דאדם הראשון. (דאדם הראשון מעין דשכינה). והדוא אמנושא דוהה מחשט שכבי בי מטא למערתא דרב שובי בר מתנה תפסיה בדיקניה אתא אבי אזל במטותא מיניה דמר שבקיה לשנה אחריתי הדר אתא תפסיה בדיקניה הדר אתא אבי ולא שבקיה עד דאייתי (מסערתא) [מסבראי] ונזיה לדיקניה:

רבי בנאה. מרס נחל וחמוד סיס לפיכך ניתן ל רשות ליכנס
במערה לריקים מלבל לחזר לח כדחמרינן סמם נדולים לריקים
מניחתן יותר מבחיכם ויש ככתם במערה ושדד מדת מיכו מנמרים
וחמיכ מדד מנחתן כמדו ושמח שם ניח קיד כדי לנכיר מקום
סמוחמח ולח יניעל מחחרם דרך כחן מלח לחזול על הקבר: אשכחיה
לאליעזר. דחמיכ נמכי דרך חין דכמנח לריקים קיימן מלח מכו
וקח חמיע נחדייכו מליעזר מכד לחנרחם: בבנאה. (מחם) [נח]
אחשמים: אזל. רבי נמלח לחליעזר: זיל אימא ליה. לחנרחם
נמלח קלי לחנמח וחן ל רשות ליכנס: אזל ליעול. דחין כחן חיכמח
לי נחכמ נחכמים נכבמח דמרס: דמידע ידע דיצהיר בהאי
עלמא ליבא. ולח לריכח לחלטיעי מיכיו: על עיין ונפק.
ככבם רבי בנלח ובסחכל מדת חוכך המערם ולח וחמיכ לין מנחתן:
למערתא דאדם. כדדלים בחיחזן בפי כילד מעבדן מחכל
קריח מרבע חיכ ילחק מרבע על שם מרבע זוגות בכנסתו שם
מדם וחוה לחנרחם וחרס ילחק ורבקה יעקב ולחה: בדמות
דיוקני. יעקב דחמרינן בסוכך סוסרים דישקב מעין סוסרים דחדם
הרחשון: בדיוקני עצמה. דסיכ מרס סרחשון רכמיב נניע בלבם
חלמים נגדל מחמי: הא בעינא לציוני מבחוץ. ולפיכך לריך לפי
החלם למהר מנמרים: במדת התיצונה. כגון בי חמוח וחמוסח
בן מדם מסכעים וכמולן דדרים מכבלם בי נסים זם לנברים שם
ופטהמא דרב ושמואל נכולי מעברן: כן מדת התחתונה. וחי
לך נלוין סמליונה: בשני עקביו של אדם הראשון והיו דומין
ופי. ומפי דכחיב כי עפר חסה וחל עפר חסוה סם פרכים לם

נמנ׳

ומוקמינן לה דמסתת קמא לחתא קדים מסיים
מסיים: שתשריה דרבי אבהו מערן שופריה דיעקב אביט.
נהסכר לה מסוגלים פרץ ולימות מר רבי יוחנן ומסתי הדרם
פרים לה סיל: אמנושא מכתף: מרמתם שבבי. תופר קברי מתים
לסמסיהן מגדרסם": אתא אביי כר. נסביל מסיה לחהבו מל
מכתבי מ"כ: ומסוקי ומחידוקן כחבו מל מכן זה וכחוכם לחד לכחלם
וה לשון סרסיגיל זיל: הוה מלין מערחת מי למעוד עמי טהרתם
וכסרים מלה יחסיט מל מקנחת. ויש מקנים למה מלין מעורה
לחנרסם ולחסיר דסח נבי כח סח ומסיט מלמבי סדבר לין מממלן
נחמל כדלימח ביעמוח סיכט נחוקי לחנרסם לחביט מסיה כניט
וקיים כל מסוסם דיש כימרמל וכן לחיסיר ולח שר חלה דעמיים לה
עישמי נחמל מסוס דלה לחקי לחדם ומס לחקי חדם ביה: והלין
זיל מסב כיחלה נסה חלה סהוסיף נסוף דנרי וכחב לסמן זה ולדנרי
לים מסלק נדבר ולומר דלה קיל כרמנגי חלה כיחנן לחמי לף

קנרי נכריס מממלן נחמל הח דסכח ניחח:

כרדשיא אשכח"ה לאליעזר כי. עסוס דסיה קלי חליעזר לחנח
סיה קנסר רבי נכלה דעניד לחנרסם מידי דלכישמעי
ולכך מעמיד לחליעזר סה דלה ליתי לימכי סחם ולחסר דסוה קנר
רבי נחלה לחנרסם ביה מחנלל לה כדלחרינן מי הסוגלים לחנוחיט
מחסלנים על נחוט יחרחל ולכך קלי חליעזר סה דלה ליתי לימכ
סחם לחסנוקים מחפלחו מיהו קחמר הוח דלה סיה מחנלל
כדקחמר ניחני כי ומסוס לישוחל מני לה ביה חם בחריק לחליעזר
סה כדקחמר דילר כהלי עלמח ליכח חלה דיול דסחנידו לחליעזר סה
דלה ליתי לימכ דלה מעלי סחם דלה ביתן ליסוס ליכנס נקנרי
לריקים חלה לחדם נדחל וחסוב כפיחם רסנים לעיל. ועכין דנאני
בבנאי כי. דהלריקים נמיחתן קריין ביים ומניחם לימכ חלה
כסיים לנניהן כוים ותקיים לחוכחו ליכתי עפר ודק חרן לעיין
נרימה דסיסנים וכנין זה חמרו נפרק סטוענים נרימ נריים מחחתו
ביסוס מעייתם נחלתו חחר מיהו כחיט הוח מי ומעו זהו בכפה
דסרים מסיסם קנדים סם ומיים מסיט עקרים הניים לף סהיו לו
שר כניים לחריס סנר וקמוחה לה סיו חלה פילנסים וקיל: בי
כמוא למערתא דאדם כי. היל מעריס הפכיעים לעור ומחחוכם
לעור חוה חלה ביים מוכב חדם ניב נומחתם ני לחוה ביים מסוס
כדעסיק נדיוקי עלמח חל חסכחכל ועיב החיטכם עני למדחי ומסוס
ליחי לחבל הפכיעים לה עני דכוחם סחיטכם כך מדם הפכיעית.
ועכין בדיוקני עצמה אל תסתבל. לף שכחוב נבי חדם לחו לח
לריסיר בחיו לחמר חלה הוחר לסחכחכל נדיוקי עלמח חלה לדוחי
נחיו לחבל נחוחו לחמר כעכין כי קנלח חלריס חבי נם נחמר
בן חדם וחכן זה: בקוף בר. בחמע לחני יעקב ודקחמר דיעקב
לחביט עעכין בחפריס דחרחיב והוח דחוחם דיקב ויל דהחם ביים
לעכין הכוחם והחוחר לחבל הכח לעכין זה קלכחמר פרים קחמר הכל
נחבי חחם כי כדכחיב נחחים כי חחם יחח חרחם חח דכייט זה
וקלכחמר פרים כפילגי בחוחם נבי יחל וכחיב חמריק. נפרק
כחוחנים דלהכי לה חכיב לרי יוחנן נחבי חעכין בחפרים חכוח
דחדחם פרים לה הוח ניס דסיים חחתר ולחם וקיל:

הדריק עיין ונפק לעיל מחי נחיס ד לפרים חד וכחוחם חכילנה וכו'. קיק
כיין דרי נגלחה נפק חכילנה מיכי לחמר כי חפא למעוחא דלחדם
ומי לה נרים נפק לחי חכיל חלא חם נפרים דחכל ופחל: ומוציים לפבי
נבעלי חחמא. וכפ"ה דלה חכיב נפרק לה יחכור לחדם חלה חלפם ד ריים
נהנהו ד דחכיב וכפ"ה לחריכן חפילו חקנחוחיו חל חדם כיו חיכיט נעלני
חחמא וכיים חחל נטחו וחפא לין ד לחים לעחר חלה חלפם נו ריפם וחפק:
כחל נפני חריח וכו'. חם דרבי כנעי ולימם דרבי רבי נגלח לפי חביני נגלח
לה נחפכל נדחוחם חדם ולין לחר חוח נפני חדם חדם נפני חביים וכפ"ה
לה חוא פני חדם ולה פני חביים כדכחיב כי לה ילחני לחדם ומי חלה
כולהו דבני כעחל דנחידי חכי:
חדוחים חריף חלפם. נלחם דלה חביב לחי חחתא ד פילגי חפם
ילילי כהו חל הקניה לה חביב נהרייהו וקיל:

דהדוא (נברא) דאמר להו חביתא דעפרא לחד בראי. מה:
חביתא דגרמי לחד בראי. חביתא דאודרא
לחד בראי. לא הוו ידעי מאי קאמר להו אתו לקמיה
דר' בנאה אמר להו אית לכו ארעא אמרו ליה אין אמר
להו אית לכו חיותא אין אית לכו ביסתרקי אין אי הבי
הבי קאמר לכו:

דהדוא דאמר להו. מטה מחזה מיחם סיה ומחלק נכסיו [לבניו]
על פיו: חביתא דעפרא. לחי מכיח לחחד מנכי הרך חסוס
לחמר חלה יניט חכל חסוס עפיר ונחל נכסים: חביתא דגרמי.
חנים חלחה עלמח: אודרא. מוכין: אית לכו ארעא. כחמיר
לכם קרקע מחביכם דחיכ סיט חניחח דעפרא ומכחוחה חים נחן
עלמח חס חביחח דגרמי: ביסתרקי. וכל מיני נגדים מקרן מעוכין:

מדרשיא חביתא דעפרא כי. פילנסים מחמר ק חלה יניט חכל
חסוס עפיר סי עכיל וקלם קחם לעיר נחכסדין דחין
חדם עכור חלה לחסניט נחחנם חיחם ושוד קחם חס לחמר ק חלה
יניט הנדיים חסוחנים לוחחנו חיכ נס נבי לה יניט ולה ידעו
לחלוק ולח חכא דעני חחכחים יניט סדנר חס ק עסס יוחר
יחפרכס סדנר נעיר חחחת עפיר רם לפרם בעכחם ק חלח יעמוד
חחר נכל לוילחנו כדין סיט קלחה ניניחס חחחנר בחלק יחיד יחיה נוחם
לזה וכדי חלה יחיה קלחה ניניחס חחחנר בחלק יחיד יחיה נוחם
חחלק הכח לחבירו לו לחפנר לפרם כדי חלה יעטרו חניחנו חנו
להס כי הנחיו לט חיל שלט חסחנק לך יח בזה בחריח ולחנר
לחחד חניחח דעפרא כי הכל חולך חל הנחר חניחח דגרחי כי כל
נחר חם יכלה ולה יחלר רק הנעלם לזמן החחיה בחחת עלם חחד
ענקרק נכסי חניחח דחדרחת כי נם נגדי וחלנוחי חחדם יכל
וחנחחרק יסיו עניין חחוכין חחנר לזמן חסחייה לחנו ביחנדו
חלריקים נלטוחן כחלו יח לחחם חוכין לחחא נגדים לחר חריקא חחיק:

דהדוא נברא דשמעה לדביתהו דקא אמרה לברתה מה:
אמאי לא צניעת באיכורא הך אתתא עשרה
בני אית לה ולית לי מאבוך אלא חד כי שכיב אמר כל
נכסי לחד ברא ולא ידעי להי מיניידו (מקיד) אתו לקמיה
דרבי בנאה אמר להו זלו. חבושו קברא דאבוכון עד
דקאי ומלי לכו להי מינייכו שבק אזלו כולהו דהוא
דבריה הוה לא אזל אמר להו כולהו נכסים דידאי.
אזלו אכלו קורצא בי מלכא אמרי איכא נברא דר בידראי
דקא

עין יעקב

מסרגיל לם רב מדכי כי מפסם לפנים חיים מסיימל ביסיר לכן מסקים כריקנל לנפי מעמו מכן סיחמים: הבי נברא דאמר לפי מכיעל דשמעל לפי מיל מכיעל
חנחי. לם לחפר ק מדרך רמה בר ביחנחו חנחסרגיל ומפני לפי מקנ מיל לחחלי יכחים כי מסם לם מסחחם שם מלחיה לנפ מי לם לכן
ליחם מכל חרך רמה בר ביחנחו לחחלו לפני מכיע רין ולה יכיע חם מלחים לנפ מי לפי: כי מכיל לפי מל מכני לפי חנית. כי לילו לה לם ק לה ביחם חפחר לחחם לפחנם

דקא מסיק ממונא דאינשי בלא סהדי ובלא מידי אחיזתו חבשוהו אזלה דביתהו אמרה להו לבי מלכא עבדא חד הוה לי סמקו לרישיה ופשטוה למשכיה ואכלו בשוריה וקא מלו ביה מיא ומשקי ביה לחבריה ולא קא יהבי לי דמיה ולא אנריה לא ידעי מאי קאמרה להו אמרי ניתי לחכימא דיהודאי ולימא קריתו לרבי בנאה אמר זנונקא אמרה לכו אמרי דואיל וחכים כולי האי ליתב אכבא ונידון דינא חזא דדוה כתיב (אבבא דאבולא) [באבולא] כל דיין דמתקרי לדין לא שמיה דיין אמר לדו אלא [מעתה] אי אתא אינש מעלמא "ומזמין ליה לדינא לאו שמיה דיין אלא כל דיין דאיתקרי לדין ומסקין מיניה ממונא בדין לאו שמיה דיין כתבו הבי ברם סבי דיהודאי אמרי כל דיין דמתקרי לדין ומסקין מיניה ממונא בדין לאו שמיה דיין חזא דכתיב ביה בראש כל מותא אנא דם בריש כל חייא אנא חמר אמר להו אלא מעתה דנפל מאינרא ומית דנפל מדיקלא ומית דמא קטליה ותו מאן דדרכיה למיתת משקו ליה חמרא וחי אלא הבי בעי למיכתב בריש כל מרעין אנא דם בריש כל אסון אנא חמר כתבו הבי ברם סבי דיהודאי אמרי בריש כל מרעין אנא דם בריש כל אסון אנא חמר באתר דלית חמר תמן מיתבעי סמנין:

(אמאי לא צניעת באיסורא. כלומר הענידו לתוכך בגימטר): להד ברא. לחד מענין לחמו מינחמו ניד: חבושו. סס מכאוב על קנמו ולכוסתן מחוסן סמס מעורים מה סכים סס ולסי על קנמו לחנוט: אויל בולדו נבסי דהאי. סלע לשה לחנוט על קבר לניו ושל לסע סנכס ומקסנרת ולוס לחנ יומר רמס דן כי נסלס דלע סיך סכה סלע סודע דדייכי וסיט קודע סלע הלם לחנוט דמיע דסהוה דלמר נכסי לסוסים: אזלו. מי יחמים: אבלו ביה קורצא. סלסיט עליו: אולה דביתהו. דל נסלס לנשוך סל סמלך סלסן סכסם כדי סלע יניס סס לשע עיי נסלס: ואבלו בשוריה. סל עגד: וקא מלו ביה מ"א. סוחנין ניס נשוקו: ומשקו ביה מיא. נעוסו: להבריא. לנכי ס"ניס: לחכימי דיהודאי. כי נסלס זונקא. מלד [סל עור] וכך לסנים סים סיס לי וגזלוסו ממני וסחמוסו וחלבו הנסר ותן סעור עסו סמם ותולנין בו ניס וסומן בו: באבולא. על דלסוס הסער סיס כחוב בו כדי מילמדו מסס ניל: כל דיין. סמיחד לדון דיכי הניד הזכוך דמתקרי לדיכת סתומען לחתו לדון על ממון סתוצכין ממנו: לאו שמיה דיין. ופסול לדין דכיון דלחכב נלע יקבל שכר: ומזמין ליה לדינא. סלס כדין ולא עק סדין זכאי: ומסקין מיניה ממונא בדינא לאו שמיה דיין. דגזלן מקול לדון סישוס סדין נפגיל שכר: בריש כל מרעא אנא דם. ולסם לבל סניסוס סוא סדס שלין לדס סס לשע עיי חב דס שלא סקיל נאון הרלוי לו: בריש בל דיין אנא חמר. סמיין ממיס כל סוסיו: דדרכיה למיתת. כגון נוקס: בריש בל מרעין אנא דם. כל סחלולי סלדס עיי סדס סס פעים שלע הקיל:

ממוסו וכולי לו לע יכע ליכי מלי: תמן מתבעין סמנין. [סס מנקסין קמנים] לרסוחס סנמקוס סחין יין מלרין מחטלים:

תוספות כל דיין ומתקרי לדינא ומסקי מיניה וכו'. כגון לס כסר וסוניס ממנו נעדיס מנל לס מייעוכו סנועה ולע לגה ליכנע ולילע עכשיו סכי לע מיכסל לדינא ו

מהרשיא דביתהו אמרה כו'. לכאורה לין כאן לגון חכמה כי כל ומניה מפוקפים מל סכלר חין ממס עדיעה סחיה נאנד ולה יעשי מל עה ים לפרש כי נאחה בן דרך קונלנה לפי כי מלכה על לישה רבי נאחה עחיה חנוה ואמרה כן להולילו מניה סלכורין ולמרים עבדת חד סוה לי סוה לישה דבי בנאה שהיחה מחפרנקס ממס כי כל לים חיב לעשות מלאכה ולהשכיר עליו מעוה מוחה לשכו לדעתו ריל ומסקו לריחיה ריל מפקקו חוחו עי חניקיקו עחיה לסה לרחם ולדין ומסנו למסכיה וחלבו לבעלים הוא כי נמה מחפקו חוחו נרבו ומלבו ממנו נגרד וכל לחכ לו כלמריהן מי נפיק דחציגה נבי רבה דמדר בי שנר מלכה ובירוסו בגזלנים והיה לאחול וקא מלו ניה ליל כי סוא חמ כי גם נחציקחו הניחה לריכן לו כי לחרים החנרים חוכחו עיד שלחמו דלם ומסקה מחוכחו לאחרים ולא יהבי ליה חנרא חבל לין לו שכר מחה ולין לו נמה להחפרנם ולחמר דלא ידעי כי מחאכל ודלי הניה כפשוחו חבל הנחפל ממס לא הניה ומי לסה רבי נבלה שחקה חמרה לכו כי חוחו מסוא עבד שלה עבה לאחקה. ומחיל ליחיב אבבא לידון. יש לפרש כמי מה שהיה כחוב בשער כל דיין דמתקרי לדין לא שמיה דיין חפצו לף כי מכס סוא לית לסיה דיין כי כנר נחנע סוא לדין והיה חנוה שם נבי מלכה ועיכ הסיעו חוחו שם נפחח שמער לדון כי שם יהלה כחוב הדבר הזה כל דיין כי ומינע עלמו מלשיה דיין להס ולילו אלא בעיחה בר. לפי דעה ז כל לינים ומעלמה פיהיה לו שבחה עם הדיין יפסיל חוחו ניהחנחו. אלא כו' כל דיין דמסקין מיניה ממונא בר. מ' פירש"י בשוחם גזה שמרחם יחיו ובעלי מפרסיס ונחוסי סלן הדוק: בריש כל מרעין אנא דם בר. יש לדקדק לפי כחבו חי דעה מרעיה ורלחה לחיר לפי דכסל הן לינרא כי ונעשם חולם וכי דעה מרעיה ורלחה לחיר לפי סיכי כחבו שלח כחכון על חולי חנוף רק על חולי הפעם בחיר גרחם כל מרעין של הפעם לחה דם כחיב כי הדם הוא הנפש וחוא כי רוב מדום סרעחם חלייס בריבי דם כמו חכעם וחקלחה והכלחה וכיולה נפש פעם כולם חולי סנפש סם. ולחיר ובריאש כל אסונין. פירוש רשלחה הנפש לפה חיר כחיב בפיים ויין יפחה לגב לחנם ונרי זכה מכחחו כדלחיר רבה חנרא ולריכי לל ניח סיין שפוח רעה על חכחם קריד סחוחים כמ"ש הבילכי לל ניח סיין. ולחיר באחר דלית ביה חמר. ועיקר חכחם וקוד החוחה שחחבלה ליין לפקה החכחים: תמן מתבעין סמנין. לכחוב כחיב נפי כלל מעגרין לין החוחם נקבים חלה נקיעכים כי חלו שלינם חריסין ופקחין כל כך בחבחח הפלפול עוחים ליעחד עיי קיעכים שפל דיפסס יזכה בעריקי לעחד כחיב נפרק שחנין פקין ליעד דעה חח

סנעס דלגמרים נקיעכים דחיק:

הדיק דפניס ולה פחב יוחר. סכחוב לרפניס פי שנוס דלניו נוס לעד גלה ושפל סיו ממרים שפעפס דסיו עדי פניס לה היס לפני לכוניס

כגון עפלה פי שלניס סיחר עד שפעדו ישעי שפלך חריסוח דשוחלי חדקרי ליס כן שחב חיניס חבס כולי שלי: אלא שפעפס דשפל שלינרא ושם לשפל חדקולה ושם. קיק

לפחות ממנה שיכניס לכך מי שלא סמכו עליהם סמכו על מעיים מיהא מלא מעיים לא סמכו עליהם מידא:

יח סח **[אמר]** רב יהודה אמר שמואל צינור המקלח מים לתוכר עליו כו' היכי דאת קיים ליה לך תצר דידי לשיעור[ב] בזה מזא לדידי, גמי קני ליה מיא דאינדך] איתמר רבי אושעיא אמר מעבד רב חמא אמר אינו מעבד אלו שילוח לדבי ניבא אלו מעבד קרי עליה רבי בר חמא [הדנים המשולש לא במדברה יעתק זה ר' אושעיא בני שלו ר' חמא בנו של ר' יוסה:

[צינור] סל מוסכין: לדידי נמי קני ליה מיא דאינדך. להסקות בחמתני׳ בפל מנם כן מכלומר. לך הדני למקח ומכור מתני׳ משמדמי לך מלדי׳ בשביל מיעוך ואם אסם מהאי נך מכי ליה לאחוי ני: **מעבד.** של בפל הגג: אינו מעבדב. דלא מעבד ל עיניו מלא כל יני׳ שיהא יכול נלאחרו: **אלו שילוחי.** לדבי בפיוט ל לגרד בל דבי חמא הקטן בל רבי מהנמיה. לא במדברה יעתק. כדתניא מדי מסיע אינון זמע צעצע ונוי עזהר מלעיני ולילך סדום מקנות בלתכסים בלא: זה רבי אושעיא. מלמוד מקום:

תוספות ושפוט לשמואל ונו׳. כמה היו שנין ולפוסקים ולחנוח מתוסקים ולא מלכיא נגא מלמדינן לעל מה שלא מלכיא נגא מלמדינן לעל מה שלא מלכיא נגא מלמדינן לעל מה של

ומכטלת ממנו תורה ומצות ואין מנחת אותנו ליכנס לשבוע הבן ואמרי לה לישוע הבן דין הוא שנגזר על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה [מאליו] אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהו מזידין:

אפשר בפירות. רפה תמרים וכפתם גם מן סלחם: בפירות אחרים. מתן מעידים נכרים חלה מפנעם מעיים: שבבר נגזרה נזירה. מירגן ומחרינט להחזיק כדכתיב שיש לחם עמהם כל שמחזיקים אילים: במארה אתם נארים. קנלחם עליכם בגזירות תמיד להפיל המעבר חל בית המלוך כדכתיב נמלאכי הבילו חם כל המעבר חל בית המלך ובני וחצים כן חמי חהם קונעים נוחלין חת המעבר ומחרומם כדכתיב החם ומחרחם נמם קנעתך כמעבר ומחמתם: דגני כולו. כל הקהל סלו קנלו חת הבזרה ומקחמת חם לח סיו כולם יכולין לעמוד נה לח סיו מקבילים וכיוצ כסלו חלמוח לח חמצ נאיה חלח חם ן חנם יכולים לעמוד נה: אלא כך אמרו הבמים סי. מוקקמ המלחת דרבי יהושע היח: כמא דדרסנא. קעיה נל מחכל דנים ממוגנים נממן נקלם: בת צידעא. מינפליח מיניוח הכמים לקוד סם כדי להעיד חת הטעה: אם אשבחך. מכולהו קלי: אשר מקלה. חמר כיהם הקמחה נחם קדי ן ומכוח דחיכח מרי חפר פרם כולך נפרם ן: פאר תרת אשר. מכלל פהיו רגילין ליתן חפר נמקום פחר דסיינ חנילין כדכתיב פחיך חנוש עליך: לשבוע הבן. מילה פהוח לקף קנעה: ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו. נעכין מזג ולח עיי נכריס ומכוח לח יבעלו [עוד]: אלא הנח להו לישראל מוטב שיהיו שוגגין. נמם מעוקמים כפיס חמיהם קנוריס שם לקיר נדנר: ואל יהו מזידין. דמכוח הלח יכלו לעמוד גם יבעלוהו ומעלתו מזידין. הלכך לח נזריכ:

תוספות מיש לח נפחם פחקו. ולייש לחמי לח (מהדי) [פהדי] דחפחר נחי נוכוח דפפולים לניפוך ן דמכוחם נפוכים ומוחר ריי דחייב פרי ממון פפוטין ט ניפוך ן ן שיש כאן פרט דבר פנעה דחליה חיקחי דיפחו יין מכוחל דפקול לנפכים וחין להקפוח דחפחר נחי חוחים ריין פפוחים חלח היו יכולים לפטול חלח פחים חיש: דין הוח פנחוז פליט חלח ליפח נפיש. חיימה הכחיב פרו וכטו ופחח פל חוחן חפכר קייפו פרים וכניים קחוד וקייפ זכפו פל חנרחפ כלה חלח יעיד חלח נן וכפ פוחפ חיפו פוענין כר. נחבר פחין יכוש חם יקבלו כפחפחפ נחפ פם לחו נרין לפחות כדפיכם נפרק נמה (חמה) [נחמה] דחפרם חדם כדין פם לפניך נלו לפניהם חי נלו ונעכו חנל נחבר פחט יודעים נעדות חלח יקבלו חפיכין פחיפו פוענין ופל יהיו חזידין:

הריטב"א דיל הא דחפרכין פחין נחזרין נזיכם פל קינוי חלח חיכ חת חלנוי יכולים לעמוד נה. פי ופפ נחו חיכ נזיכ כלל וכדפיכם חקרל דפייהי לפעלה פנפחו נחרם עזיכחל וקבעו לקבייה כפענחו פל הבזיכה וכהו חן הפרם וחפיי הכי חי חיכה כולו חין חי לח וכוצו כפלו כדלימח נכוליהם וכבר נילינה להם פפיר נפקבה פיו בפ"ד פיכ:

מרדשא תיר כשרוב הבית באחדונה רבו פרושים סי. ום לרקדק דמה פקפה לפס חיכ לחם לח מכל סי ומים לח כפחם כי לחימל כיון דלי חפפר לחדם לפדם מי שלחם לח היו חפפר להם לפחם גם עפס עפחיכ נפפר ין דחפפר

עין יעקב

פיבחיה פיש: דין הוא פנחוז פל פחחיו פלח ליפף חפה דלחלי פרים דכפחו פיפחה פכפיב פיו וכהו וכפ'. קיק שלי פקפים פוקפה לפי פה דלימה כיכפוה ריש פה כיר הכהים לפקור ידכר ין פפורש נפר וכל פפנה פיל נקייב ולפלי יכל פיר דלימה כפיק דכפוחם פמיל פנידים ופפלה ודפכון. פקחי פמיל לח פנפלין הייש פלין לפנפל פלח דפרייפחה ודיק ופה פלחמה חדים חכלי קפה נפיכך דפקה פיש ופיכן כפיר חיפוה פיש פוקפוה כלח דפוש יפנפ לח קפפיב ולח פיש ופיכ: חנא ריב יוסף פחה פל פיחה. פחפחי פניחי פיר פכחין פפחריר ופי פיפחי חליר ופיא דקיק פיר חלה. קיל נפפחו דפפר כחפחים דף פיכ פנישחר פיר פחפחה לח פפחי פיכ:

שהוא לשולם ומיבעי ליה סהדים דמחזקין לדמים דמחזקין לדמים כמחלוקת
יודע כי מלוה יודע היום מאבל לא אמר דגר מלוה שמוע מפי רבו
לשולם ומקום מיע המשוה ז אין מכין למחלה ואין לך הפלגה גדולה
מזה ומיל לומר לפי שעת השקמה בשעתין שאמרו אין מעיידין
ומכיירין כי אחיר לא יקיד אדם ביתו כי ולדעת ר"י אדם קד
ביתו ומעייד כי ומיל לא שמע מזה מרבו להכריע ולפ שהוא
שעלמו יודע לא רצה לאומרו ומיב לומר מזה שעם להבין מדבריו
כדברי זה וכדברי זה דלדעת שי אחור אין מעיידין כלל אלא
מפי לקיד אח. קבעו דאמרינן פרק מרובה מלינן הא הקבוה
נאיד מעבי אחל שטוחה והכתה קחיל כשם שאין אדם מעיד
קבוי בים לו נאמיו כדאמרינן פרק שנוכר מיחות דנאמיו אין
שם אחל מיוחה כך אין לאדם לעיד ביתו נאמיו ומלוה שאין הבית
מעיד לשולם דכשהם ביתו של נמ הוא ואקור לפידו נם הוא נאמיו
וכן לשולם ומעיד לפיר דגר מושעו אחה על חשם כשבר המחה דשם
הוא נרחם יוכר ליישות כדאמרינן לעיל נכנסי הגר דבעי קניין חשם
כשגר הסחה נם משעם זה יעיד לחחה לחוה כאילו אין ט. קנין
נאיל ואין דשעה להיות הוסב רק דרך ביחה אחה אחה חשה היא
עיקר הקנין ואפי לפל קראו דגר מושעו נשרך זכר לאחרנן בפיס
רלאי שבשוה על עלמיה שלא לאחול שבר ואלא לשחות יין כי' אלא
לפי שאין הוא הלשון כי וכן בשרין הפשוטים אומר דשפיר נם דגר
מושעו דפיה כשל דשרפנה אין זה דגר מושעו דרך משל נופיה
שבשוע פרק קדר דאחמיא ליה דיה ט היה עוד אלא דגבי זכר לאחרנן
אחמיא ליה דגר מושעו כוחים לעיל ואמרינן פרק הרואה המשרך של
שלמה אחייכון ט יהו ופשוטו דילמא אחי ערית ויהיב ליה דכחיב
שנחנה ג' אחום וכחיב וידבר אלי זה השלחן וגר פחח בנחנה
ובחים בשלחן ר"י ומיל דאמרי אחזיהו כל אחן שבים קיים עזנה
שכפר על יפרחל ועכשיו שלחו של אדם שכפר הקוסים דשך קוסים
דשקשם אקרא פחח בנחנה וכר כמ ליכא לאקשויי נמי אדאמרי
ואקאמרי שלחו של אדם שכפר עם עשם יפים שהשלחן שכפר
נאקום נחנה שהים באחן שנאמרה קיים ועיק בשיטי לשון דקאמר
נאחנה שכפר על יפרחל ושלחן שכפר על האדם ומיל לומר נמי
שכפר עליהם ועיק ליכחה דאמרינן על שלחו כי אלא קאמר אחרינ
שבשולחו עם לפרש לדעם ר"י עה שאמרינן כל אים ואים לפי שעלחו
ועבחו ושחפר שלחנו הוא שהה הקרבם האוכה כמו שבנחו הפרוסים
ליפנו שעשם זה שכל דגר כוחים ולפי שים לשבל דין לאחר ולומר
שילה שכיו שהפקדו דעה שוועשו שבשולחו ושכפר בו כשהנה כי
שאפיד שעשעו שחשם עניים שהיו נאים אם אים שאינך שבשולחו
ומיב לומר שאחרינ על שולחנו אף שלא אוכל ושחפר שבשולחו
שלא שיפצא נלא אכילה ושאינך נישים כאילו לא אים שאיי
דשהחה אין כאן הפקד העניים ולומר בחבשיטין דשייר
ציידעא. שהוא דגר שעשו אים כפי שיפו ופיק לניעין שאינך דנאמו
על עשהם שחניים זה עים ונאף קושה שאמרו דנאמו על עשהם
כלאה נשלושם של שיעם עים ושפיים שדכחיב אם האכחך וגשלו
נלשון יחיד דשמעם דלא שיהי נאיר שהיכר למעלה נלשון רבים
אלא שיהי נאמר לאחרנן נכל עניני שעשים שאמר לכל אים שיעשו
לפי אמו ואלא פעים שהעשים אחם שהחחה שאיר אין שהכשיהי
שבשים של כאף ושיהך השלחן שחפר שעשו שי עים ופי שכחוב
אצם אם האכחך יהפלים וגר כי יהיה אחין אדם יכול לאחן ידיו
רק ניחין ושהים וקשיחם ושחנחם אם קשיים ניחין אף שחיים

ניחין ושיים שעשם זה אלי ושאיהו דאין שעשם נאם נאמלל כמו
ניחין ושקשר אם אאכחך וגר נכל שעשים ולא שאיי שיאר שעשם
דשיים שאחם כנגד אחם שיאר אחד לאיהך קעודים ושאר אחד שהבשיהי
כשים שאכחם יהיי נעשיהן ושיהיי נעשם עיי שאמלל אלא שיים
שאלחם נאם ויהיה כאן זכר לאחרנן שאם שעשה שאמלל ואשר
שדנק לאחי וגר שאפשר שיזכר אחד נכל זה ואין כאן זכר אלא
יהיים שאחד זה ושאלו נדגר אחר ועיב אשר שדנק לאחי לאחי
אם לא שאכרי נלאחי כל שעשים שלא אאי עשם ושעיי זה
זכר לאחרנן כי ואשר שלי על אלם שאחחי שהוא עין אבזרו על
עשהם שחניים וכלום כדאמרינן קף אף אחם עיש דשייי יושלים
דשהנח. ואשר פאר שחת אפר בשקום שפילין. עיש שהחפילין
הוא כהר שהיה כשיים נקידושין פרק האחור ונאחרנן הניח ניעל
כנגד חורש כדאמרינן נאחה עיש. ואשר זוכה ורואה בשמחחה
בו'. שדלי זכות נדול הוא לפי אבא גם נדור הזה לאי שאחרו
וכיש שאיי כדאמרינן קף כאחות אבל אשר שאחאל זכה לדגר

שקף דשייי לרלאחה דשייי נצניעה וכן נצי':

רש"י מיד ישעשאל בן אלישע וכר. וקשה לשה אשר אלו הני דברים
נלנד ולא שכיב כל שנדיים כאיים כי יכוסף לניעל ושאל שהשבר
ושיין הוא קבע נכל יום שאמרינן אבל ניקון שאיים לא היה שיוד נכל
יום לנך אשר על אלו שדין הוא שנאזר עליו לכל שפשוט אלא אחין
נוזרין נזיהם על אלנור וכו': ומשלח אשו על שנרהם כלא וכר. כאב
רבי זל כלא שלוח נשעין עוב וכר שכוחה לרשי' לנך הוא לומר דין
הוא שנאזר ומשלח אשו על שנרהם ושלרהם אלו שעם לנך לנעול שנזיהם
ולא נאזר כדי שלא יכלא אשו על שנרהם אלא לומר דין הוא שנאזר
אלא ניפא שעה ולשליך שפני שנכנסו לפ שנלשן המלוח נקום עשה
שהיותיו שנעלים השלה אין אלו ניכרים שנאישו על שנרהם שנאו ושוב
לו אלא ניפא שעה ולא לשליך נניים כי שעים שעם לא שליך שהים
נקלקים אשו על שנרהם ושעליו כלים שאילין נשעין עוב אלא לשפר
נייש על שנרהם שנקום עשה. ולפי שהוא לוחם שכבר קייפו פיי נשן
ושא קשה כך פיש ליך לומר אשו על שנרהם שחשעה ושלו אלא שאיי
שהייבו אשו על שנרהם כלא אלא יולין אלא נן ושא שאשוע דאחי
שפיר לפו דשכי שפחוטע שלחו דשייו ולדלשה לפי אלחה דשלחו כלא לא
שפי שפיר לפו ושחפק שחלכי לא. ושם אלא לאחר לפן דין הוא אלא שאין
נוזרין נזיהם על ניטול כדאחרי לעיל יול שבין שהדין היה לנאזר שפשם
אלא שעשל שחלוח נקום עשה היה לפו לנאזר נין אם יכולים לעשות נם
שו לא אלא הכא ליעשאל אלא יפו שחיים לעטול על הנזיהם:

המוכר את הבית פרק רביעי

[משנה] המוכר את השדה מכר את האבנים שבה וף סח
לצורכה כר ולא את חרוב המרכב ולא שיב
סדן השקמה וכר "[נמ'] מהיכ אר יהודה אמר רב וף סח
דאמר קרא יוקם שדה עפרון אשר במכפלה וגר מי שיב
שצריך לגבול סביב [יצאו אלו שאין צריכין לגבול סביב] כיחשים כפ
אמר רב משרשיא מבאן למצרים מן התורה:

מהיכ. דחנוב המוכר ופקח הפקוח אין מוכרין נכלל שדה וכיון
דשכחיב לקיח נכלל שדה שעילא ידעיק דחצי אם אמר
כל מה שבחוכה לקן מוכרין כדקחני שחיין בן כך וכן כך לא
מכר כי דכל מה שבחוכה לא מכר אלא עשוי חבחיי דשדה וכי':
דכחיב ויקם שדה עפרון וגר'. משקן מכר לו השדה לאחריש
שבחוכה כדכחיב וחחי כלף שדה וגר ולא שכחב לו עפרון לקן
לי שחחה וגר ואשים קנה לחריש כל האילנות כדכחיב ויקם שדה
עפרון וגר וכל סביב אשר בכל נבולו סביב על ידי קניית השדה
שנם קנה [נם אם] כל האילנות [והאי אשר בכל נבולו קאי

ידילן חוץ לשלי לעיכתא וכל סנן לסני בשדה דיהים עמוך נגולי סמדם ולעולדם לסי מי סלריך לגבול לחתן לילטת קנה סלריכין להיות נסי נגול קניא סלח יעבור חדם עליהם לעבר בתוך שלי מעוטים ושלי הם דסיים כגון לילטת דקים סמין להם סם והדבר סכתוב מי שעשם לסיכך לרך לעשות להם גבול קניא לגבל כל חדש המוכך וקרן הקשת גדולים ומקוצים ולחתן מילמיהו ויוצא על מי הן ונקרקע מי הן מעוטים ולין לריכין גבול הילכך לית בגבול הבדה קניא: מבאן למצרים מן התורה. מסקנה לח הבדים קנה לח סעולים עלמן וכל הלילטת הכעוטים נעלר דעלרים בכגל בדים דסכי מכעט קניא כל הלילטת הכעוטין נקרקע הטלר סהוא קניא הבדים קנה לגרסים:

המוכר את הספינה פרק חמישי

יד ע"ג **מתני'** המוכר את הספינה מכר את התורן ואת הגוף ואת העוגן ואת כל המהיגין אותה וכו':

שיטה מ"ב **גמ'** תורן איסקריא וכן הוא אומר °ארז מלבנון לקחו
סם לעשות תורן עליך. גוף אראבא וכהיא °שש ברקמה
מלצרים היה מפרשך להיות לך לנס. עוגן תני ר' חייא
חס ה אלו עוגנין שלה וכהיא °הלהן תשברנה עד אשר ינדלו
הלהן תעגנה לבלתי היות לאיש. מהיגין אזי אבא
שיטה מ"ב [אלו] המשוטין שלה וכהיא °אלונים מבשן עשו
סם משוטיך ואבעיא מהבא °וירדו מאניותיהם כל
תופשי משוט:

המוכר את הספינה. מתס: הזרן וגם ועוגן וכל המהיגין.
גמי מפרש: איסקריא. משום שמשתין עליו מת סילון
נחשם הקפיפה: וכהיא ארז מלבנון גו'. לחים לדבר דהוק דמהני
סיפ מקרקיע שמלקקים נמלח לו מחלין נפש שעין לחתם:
אדרא. פוח סילון שפורקין על החוק לחולך לת הקפיפה כדוח
דיליף בגעיה: וכהיא. דסיפ לרלה שעשי מפחים וקנעום מן
נגר: עוגינין. לחקורחים של נרזל ושלליכין נמים להעמיד הקפיפה
נמקום לחר: וכהיא. דעינן דמהני [לסון] ניסנ פוח כדכתיב
סלהן תשברנה כמו שעשה שלהכמה לגבל חלמל עוגן
דמהני ליפו מוגין: משוטות. מקורין ליפיל שמשוטין נהן לת
הקפיפה: וכהיא אלונים מבשן עשו משוטיך. בקפיפה מיירי
ניחזקאל וקחתיג [חשמיטי הקפיפה וכליה ותדקחתיג] המשוטות שיש
דעיקר הקפיפה הן ומכרין בכגל הקפיפה והילכך לחריך
דכל המהיגין דמהני לחת להגריכה: כל תופשי משוט. חלמל
עיקר הקפיפה ניהי עיקר מהיגין לחגל משוטות לח מחדבי קהיל:

אמר הבונה מגדרי סגיגיל נרחה הלגה הרבוי ככל כלי הקפיפה הלח ע פלפי
כי גם הסם לח לגדרים לעגרין דיגם דקגריים ובכריס:

טס **אמר** רבה אשתעי לי נהותי ימא האי גלא דמטבע
לספינתא מתחזי כי צצייתא דנורא חיורתי
ומחזינן לה באלותא דחקיק עלה אהייה אשר אהייה היה
(יה) הי צבאות אמן אמן סלה ונייח. אמר רבה (כי בר
חנה) אשתעי לי נהותי. ימא בן גלא לגלא תלת מאה

פרסי ורוחבא דגלא חלת מאה פרסי ומנא חזא דהה
אליגן באורתא ודלינן גלי עד דחזינן כי מרבעתא דכוכבא
נוקבא דמזיא במבוי ארבעין נייוי ביומא דחדלא ואי
דלינן מטי דהה מקלינן מרבלא ורמיא לה גלא קלא
לחברתא (ואמרה לה) חברתי מי שבקת מידי בעלמא
דלא שמעתיה וניחי אנא ונתריביה אמי לה פרק חד
גבורתיה דמריך דאפילו כמלא הוטא דחלא לית דעבי
שנאי יהאות' לא תיראו נאם הי אם מפני לא תחילו יהיה ג
אשר שמתי חול גבול לים חק עולם לא יעברנו:

אמר רבה וכו'. כל סני עמדי דקח הניג מסוס עם רגו מעמיך
סי (יש מין) [ומן] להודיע מתן שכרן של לריקים לעתיד
נצח לו לפרס שקלוסה שמוריס נקפר לחיג שמלגרים נעשים
נהוסים ונהמוס וחניס נדולים שכל מימה חיה לריכה שלמוד:
דמטבע. שמלם לעוסו: אית ליה בריישא. שחלך לגרים:
צציתא דנורא חיורתי. לם לגבה ושלחך מוק סוח: אלוותא.
שקלוס כמו לח נחלה ולח מיומה נשנם. אמן אמן סלה. נרסיק:
וניית. מחעמו: בין גלא לגלא כו'. משום דשמריך נשמוך ושעם
נצח קלח לחברים לילמריך לחשמיעיך דשמלם שלוח שריכה שעם
קלו של חבירו: דילין גלא. יחחר מרישא נגמי השליכו לשעלה
מי לרקיע לית שכעלה דרקיע שים עד שהלך קהוג להיק שגה שים
מן סרקים לחרן: מרבעתיה. °שכינו: דכוכבא זומא. שכוכ קטן
שנקנעים: ביומא. ניח זמן לרגעים שה של שדל דשמיי שכל
שחר זמניי: מקלינן מדבליה. כשרשים שחוס שכוכ: ורמא ליה
גלא. שגן קלו כלומר לגק כדחגמח חחוס של חחוס קולח לקול
וגר ושעה שהלכים שעושים עליהם סס: שבקת מידי בעלמא
וכו'. שעני שהגדים כיכ היה קוגר שילח חין לשפה היה ושעם לח
שהלם: ונתריביה. ושכי שן שהר: אייל. נגלי לחגריה: פרק חדי
גבורתיה דשריך וכו'. כלומר חין לי לכוח לגחם: כמלא הוטא
דחלא. שחלח חוסג שחוס ליכי יכול לגחח חין חן שחל: שנאמר
האותי לא תיראו. שלשהלח קחמר לה:

מרישא אישתעי לי נהותי ימא האי גלא בר. לף כי נחוח
חין להכחים שבני הדגרים כשים יודני היה ניחי
שעני שלחכה גנים רגיס שוח רלו שעבה פי וגר וחחוס גלי יעלו
וגר עיע ים כחן דגרים גגו בעבן לוליוח דשרח ושעם לשלות
הקפיפה חלו הקוחה דכקע ושעם לני שלה פרקי נס רחוק שעבים
שיחמר גל לחביחו לשחגף לשעלוח וחשוכה גל השבי פוק חי נשחעה
כי שחין להם רלין וגחיים והכילה כלמי שלחוח נקף יגוחם דליל
עקינא דף של קפיפה כזחון לי וכל גל ושל שבא טלי שעמי פ
רלשי שכחן לחוח שכוחים לח יגוח לכעים על לרים יעבע לו לשלו
ים לעיין שלי שכחן לחוח כי שים עכן זה לגה וגילוח כחוח שכחוח
כל שפגיך וגיך עלי עגוח וגר ושם הכחוב שלחח ושבלים שגלו
עליגו מן הרשעים לגלי סים ושחוח ביומדו שוקלו יקרחל לשול
שחוח והים שקפר יקרחל וגר ושוקלו שלוחוח ליס שחוח שי
שעים רגיס כהחוח יעים והם שזיעלים על יקרחל ושקגיה שחיע
כחס ועיכ לחוח יקעים והקעים כיס שגרם שה סים הגל שרלוקן

לחוח

אמר לפי שעה ומלוק כל העולם כולו כיון שהוא נח נחת הוא כורע לפניו ואין מגל הפני לעמד מן הראשון כך פרעה מתגלגל על ירחלל והפילו הקבים וכן עמלק ובן קיטן כו' ואין לחד למד מן הראשון ולמה עיש דמיון זה לומר מכאן לחכמים כו' דומיין לו לרבנן דין גל להיות החדש נכנס מלפניו נסכנסה רחם ויש לומר מיתיעו כי מתוי יוא שהם יוכלי היש הגלות כמיש שהדעיון נגלות בקפיזה המטורפת בים והגלים עצמו עליו ויש הלי גלה ארבע שבכל חד שנה להשניע בקפיזה דהייט ירחלל המטורפין בגלות בקפיזה המטורפת בים ואמר דמתחי גבל הוא כי לויהה כי הוא הרחם והבר של מעלה של אחת חומה דמיעיט כאחת שהוא לגן כמיש פרק הפועלים שעובדת דרי חייל דמחחזיים ליה מלאך בדומה דטולה ואמר מחיק ליה כי דאין לה להשנן כיל על חציו בשמים והיש מלוומת דחקיק כי כי אלה ההגלות הכתובה בקפיזה עשה גבל הרחמן שעבר עליהו שהוא פרעה שאמר השי" חיים אשר חיים שהבטיח לו חיים עמכם גלים אי ואשר חיים עמכם בכל לרה ויה הוא השם אשר עמנו בגלות כמיש כי יד על כס יה שאין הכסא ושמם שלם עד לשופיב והי לנאות היא השם הגואל מכל לרה כמו שכתוב גואלינו ס' לנאות שמו גו' וחכיב שם ני הוריעשה היבשם חמש ושולי נחלך גם כשדים ועשה שעני זאת עדיה היעשם ואמר אמן זכות האמונה שעמדה לנו בגלות ואמן זכות אמן יהא בשיש רצה כדאמרינן בקומה אמאי קאי עלמא כי ונייחא לה זכה הגלות וקיל: ועוד אמר רב ביה אישתעו לי נחותי יבא. הם יודעי יש הגל וח דין גלה לגלה ייטו ציקלים לגרם וכל רשע שמתגלגל על ירחלל עד בוא שני אחרי כתן שיעורו כפי וחלו בשישור האחל לי יום שהוא ני מאות פרקי מהלך אדם ניסוי כל יום כמו שמליט גבל מי פרעה שהיה מלו עלה ואחל כיל חיים. ואמר רומא דגלא ני באהה פרסי. רמז למלכות אדום שיש לו ניב מהל בשיש ושר של עשו ומשכו מלכותם הרגה מכל הגליות. ואמר הדא דימנא הוה אזולינא בר. עיש שיש פיק דעיין ליב שכין קרבי עבדי אדום בהדי יזמלי ולא יכליהו לה עד דשהפינהו לירחלל בהדייהו והכי אהכי בהדייהו לי עיין מלכי מכייהו אפרכי כשו להו כיו שכין קשו בהיעטייהו מכאן ואילך לישהעבדי בהו מעיקרא דיים בקשה וגלגה ואלגה לגבדך ובבקוף דיים. יעבר לה אדום לשני עבדו ביאורו כי מלכות אין לה ממשלה כיל לשני יהום ואחם ירחלל כשיש והיש כאחר שריד וגו' ואלוה מלאם גוי ואיה אחני בהדייהו לי עיין מלכי כי בשהיעין שום מעולה ליל ולכך הולרכו להשחחף בהדייהו ירחלל לגלה היחיים ועיש ויש כי מעשה אחות קיעין לגיים שאמר עשו ואלגה לגבדך נא להשחחף עם יעקב לגלה יחיים שכך יעקב רחם בחיל כן ואלור להשחחף עם העשיים אלה כיל יעשביו נחניהו שיעשוד גמור כדכחיב ורע יעבוד לעיר אחין לו הכתוב ועיב אמר לעשו יעבר נא אדוני לפני עבדו נפני נאין שיהיה עשו קודם האחין ויעקב העבד ואחיב יהיה יעקב אחדון ועשו העבד כדאמרינן בגיי מי חופף אחניהו לול ואחיב יגל אחיו והוא שאמר דעיקרא אלינה נאחרחא נאחם כמיש ואלגה לגבדך: ודלינן גלא. של אדום לומר לגו מי מיניכו דהייט כדפרי עשו עד דחזינן כוי הוא כפי שרחם יעקב הגלות ואמר לו יעבר נא אדוני לפני נה ואלי הלה לשחף עם

עין יעקב

שעכוים: כי מרבעתיה דכובבא ולא. כי אלו קבן שנקטנים כדכחיב הנה קבן גוים אחיך לגג לפי חיעת יבחלל ולא אלכחו מאכחו: ודוה כי מבור בו. דיעם שלחוה והגלים שעחחרין נכל דור ודור לאין שקפר לפיאור מי גרוי דאחרלית שהוא דבר מר לאכול כמו שהלדיקים שרעין לדקה כן הרשעים שרעין דבר מר נשלם כמיש שרע שלם יקבר: ואי הוה דלינן טש. לשחף עמהן כוה עקלים מהבליה אין ואייט כלים בגלות כמיש בחורבן בים שר שלא היו יולין להיות נכנע ולהזה עבדים עיין אחיב הבים לגג בחיוחיט לאיב נכנע לעשו לעבד כדבני יעקב לגיט כמיש בריבי והרבה שחבוי יחבחל בשחרט להזה נכנעים לעיוחם ובזה היש שלם שעט בגלחיב זש. ואמר רמא ליה גלא קלא להברחיה בר. כמיש שהוש של שהוש קרחי שי נכל דור ודור עמדו עליט שי והוא כמיש נעודם יעמדם דלעיל בלין גל שכי לומד עין הראשון כך הרשעים אין לעדן שנלגליהם ובאיש כל אחד לכלות ובשוף אח יחחבל. ואמר פוק חזי גבורתא בר. כדאמרינן האל הגדול הגבור הרי גבורתו שהיל שם ש' בן ני אלפים ושיש בלא הניש הלא בר. שם הלדיקים שעשלו לאול והם שלילן לאו האדר כדאמרינן בפיק לשפרס עמוד ועו אלא היק לשפרס שעשיסם של לדיקים שחזרין עתידין שמניכים וקיל:

•בשם הגאון הגדול נעל קיקיון דיונה. טיליחא דעולא חיורחא כר. נאשר שקורות ניידו דאלו עניים נאמרים עיש .פרוחה שקנלה כדבני חכמים וחיוחהם והקושיות חמה שפורשים ונלאה דיוקו שכן אדם דופה לשפיכה המטורפת ניש כי כל יום ויום שעה שיש רשים אלו יניעו שיכר חלא ועליו יעבור לשעבר ואמר דשאי גלה גלח שעבר לשפיכה שאמרו כי טיליחא דעולא הוא היליים שלולק נבן אדם כעולא בי שעורה ואוא חיורחא נריסא כי יהוי לבן שורה על שעם וחילים דאכו לשחוח אח האדם ואמר שפיכות לבך חלך כי שעם יהיה לך ואין לך עסק בשפשות לשהיב כי מי יודע מה עחיד יהיה ומבחים בשוים ובכן אמר ואמרין ליה בחלוחת דאקוק עלה אהייא אשר אחיב על דרך שדיש בנה שלמה שאום אמר הקניה לשעה בחי אחה מעקה לידע לפי מעשי אחי נקרא כשאני עושה דין בלבעים אני נקרא בשאום כדי כי יאחק אמר אין הקניה לשעה שאר לשם אני הוא שבייקי ואני הוא עבשיו ואני הוא לעחיד לבא ובכן אמר ומאין ליה בחלוחת דאקוק עליה אהייא אשר אחיב על עוניו ושוחיב ומקדים היריד להיש שעוחיב גם בעחיב ושם יים שדים על עוניו ושוחיב נרבעים ושם אמר יאמר מי יאמר עיקר ואי לשאום מרגז שיעשה מלחשות נרבעים ושם אמר יאמר מי יאמר אחה ואמר אמן אמן אלה אמן נעשיו אמן נעשיב אלה פיד אל אמעשה לשלם לעשיב לדיק כוקקו ולרבעי רע כרשעתו. ובזה הענין נמיש הצל הוא היליחא מלוה וקיל:

אמר רבה (בר בר חנה) לדידי חזי לי הורמין בר [ס"ם]
ליליתא דדוה קא רדיט אקופיה דשורא דמחוזא
ורהיט פרשא כי רכיב *מיסיא מתאי ולא יכיל ליה** [ס"ם ביומא]
זמנא חדא דוה מסרנן ליה תרתי (חיותא) [בודנייתא]
וקיימין *אהרי נשרי דדונג ושוור מהאי להאי ומהאי** [ס"ם ע"ר]
להאי ונקיט חדי כסי דחמרא בידיה ומוריק מהאי להאי
[ומהאי להאי] ולא נטפא מיניידו נטפא לארעא ואיתר
היום °יעלו שמים ירדו תהומות רוה ושמעת מלבותא
וקטליה:

הורמין. בגין נרסין ומשומע אנא מרי ואני ממעמי סרעין מזיין והר סוף כדאמרי בקהדרין מבבך למחאי דהורעיב אקופי דשורא. על שיכי החומה והאי שובדא לחזרים בדקחיו סל מקנים

מקנים במזחם על נריזתו ואיש סמן רשות נתנו לנהלו לסיק ונס עלה לנמל בדרך ימיו: ורהיט פרשא. נמי מזחו: ולא יכיל ליה. מסים שכר בן ניזחר ושיטו הפרש לא היה מחסין לכך: מסרינן. מסים לוקח וקתני כחובין על הפרדות: אתרי נישרי דדונג. שם לחמו סאר ושיו למוקים זה מזח והשד מדלג מפרדה זו לפרדה זו: תרתי כפי דהמרא. מכיסס מלאים יין והוא מוריק מריוטו ניחר זה נחוך זה נסדי דקא מסוור ואין כספך לתיש משם לאחם ואינים מסים לחמו היה הוא קמרים מחזי שולים יורדי היס נאחזים עד לב הכנסים ויוצדים עד מסיעות מכח סרוח ואחמיך לא כמלא משפ לאחן: יעלו שמים וגו'. *משפט הוא נפי יורדי היס נאחזים: שמעני בי מלבא וקטלו ליה. מלכא דמידי אחין דרכו על עד לסרשת נפרי לחדם ומרחתו משפי משים מנלא קרוס: ואיה דאמרי בי מלכא מים הלא שלו לי קיקיר משים ימי מלא שוה מלכותו משים לחתו עד מלחם משנא על מידם ואיה היה דר בין מלכים:

מרדשיא חזי לי דורמין בר ליליתא כר. ומרגניס ומלי שמנה לסדים לחקנו על מקנים במזחם על נריזתו כי עבול מים ומוס ומוק ולא"ב כל הקיסור מלמה דלא לריכי דלא סליל חלה ומזי ליה בין סבריה וריחם שבכותם זה כלפי עיר בחשבון שוה סילסל שוה עלאך הוחם ואמר נפיק יוחד ומחנה ושלח ונקטין ויחד ושלל כשמה חה הוחין הוא מנוחה של בעל ומחלה הוא נחמה מיני כורם כל הגדול מחבירו יהיו גדול ממנו ושוא אחר במחלה הוא מחברם נחמה הסבחלים להחשהם ויש דהוה קא רהים אקופיה דשוירא בי. מחה הוא רחה על החוחם לו על כי וכוים פרק החבה ונזוחת על פקוק לחי חחוה חיש שים מבחרם נשיכי החוחה דסיטר נמקום שלכם מקום כיב כי יקוד החוחם הוא יהבר חזקם ובים לו סיום קאחר שים מחברם בדים נדנר שלין בו נעם עשוים כנון שמנה ופרם לחדחה שלחיע ושמן מוכן כי ולו פי חוחם כ"י סים מחברה נבני לחם שלין חקים הרבה נחחוכה ונדקי השכל. ואחר דרהים פרשא בר. והוא רחה על לריקי יחחלל שרלו נחלוח הקנים כקיסים שלנו כרחשרין נפרק חלק נחוייב חת רנליס לנם ולשוך ולוך החחרים חת הקוסים גר. חיש דלא יכיל ליה. כלי חורין להחשחת חת יחחלל כי החנחם ושחרם חניכין עליהם שלא יפלוט נפש ילפיר ואחר כיון שלא יסל שלך להחנרחה נחחוחת. ה"ם דדוה מסרינן ותרתי חיוחא. פירש"י שרחום הוא רחה על בי מלכיחם לחדם ויון שסיו מחלים ושחנרחם זו בזו ע"י שטען ונים שפפרד הוא פקול דשם היכים לפרדים כמים נחצרחם דקני דני לחוכח וכחים נדחילל לנחם קן יחנרח עלך הכנד ושלך שלפן זה בזה חה אחר שחר מסיו מקרנין מוכיין לנחלמחה ושיו קחחר אחרי נשרי דדונג כר. הוא רחה שחוקום עחידחן לבליים כחים כשחם חיב חפני לחנרו רשעים עפני פלטים. ואחר דשוור מדאי להאי. דהיים להשנחחם זה בזה ולפעמים יכלה זה ופעמים זה כשהיה נדחילל

ואחר דדוה נקים תרי כפי דהמרא כר. הוא רחה לפרם שחנרלה פיפפר שחחחה לשחיד כחו שהניד קשים שכניה וכדחחרין ניק דקוחה חיש לני מלכיחם שלו ניחר שולין שחנים כחו שפניד דחילל נקיע השפן הוא חרי כפי דחחרת על כוח שחנרלה ניפר כלין לשחה שחפית. ואחר שלא נשבה שחן לארעא. היו רחה על כלין ושולנדחה גשוחים ניחה עליהן ניל יעלו שמו כל דשפי חרן דהייט שלה יחחר נו כלום. ואחר דלה יעלו שמים. דסיט כחה שכחוב ניחיו פחים שחקה ואין חחקה. ואחר דלה שמעני בי מלבא. דחחיל חיו שחחה שהנרה נשדיקים לשחפשחו ולה יסל לפו. וקחליה. לפשן כדחחרין נפרק שחליל שלשחיד חחשה לשדיקים כפר הנא בניניו יעלו שלה סילק היס חפשר לשדיקים לנלחו ויפרחו לחחו הקנים ויהייט שלה יפלוט שד ילפיל וכחים ואם שלשוני לחדיק ונר ניל לים:

אמר רבה (בר בר חנה) לדידי חזי לי אודילא בר יומיה דדוה כהר חבור ודר חבור כמה ודי (ארבעין) [ארבע] פרסי ובי משבא דציאריה תלתא פרסי ובי מרבעתא דרישיה פרסה ופלגא רמה כופתא ושכריה ליודנא:

אידילא בר יומא. ולים גן יום שחר לשחו סיום שלר: כהר חבור. כן (שלר) [סיח] נחל: בי מרבעתא דרישיה. מקום שמחה ולשבו כשפוכב על שקוקט: רמא כופתא. שעל ידי: שכריה. שריי ליודנא לפי שעשה שד שמקוקחו הנים מעט מעט:

מרדשיא לדידי חזי לי אודילא כר. ים לפרש הנחה על יהושע שכשבל לרחם וקרבי רחם קרפו ואחר בר יומיה כי נחחלת מלכותו נחבדל לכנעם ג"ל מלכים ולבנחם בקרבו ואחר כהר חבור והר חבור לחינענן פרפי כי כך היה הגירסה שכחוב וכ"ה בצפיים פ' ולך חבלחם והוא רמה על שכם הגדול הכעשה על יד שעשים החוחם כיום שנים והיה נרחם כם זה לף בשקומם לשקום כהר חבור שסוף נרחם נכל לדי נרחם שנים ושנה מ' פרסי סר עליהן וירידתו מלד לחר מהלך עשרים פרסי בן שים שישר שם זה שהלך כי פרסי לדייט ית"ש משום כרחוניהן בפרק לין מעמידין לשבע"ן ואחר ומשביה דציאריה כר. לוחר נחחר על הגיהק והחזוק והוא רחה על חילי ישרחל שחיב' פרסי על ג' פרסי לו על יחשלים שכקר לוחר ניפעני עד לוחר יציא כשגדל חיד לחלך וכדלקמן יחשלים קמייחמ"ל פרסי': אמר רבי מרבעתא דרישיה פרסה ופלגא שר. הוא רחה על דנלו שהי מחזיק פרסה ופלגא כי כל דבל שים מחזיק בן מלחשיהו על מחנה שכיכה שהי נחמשע ופיים רמא כופתא. כר. הוא רחה לשם שכחחר ביסחשע וחי כשה כשוה כשלי שכחשים חבי ואחי

חילדן יכרחון וקיל:

ואמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי הדיא אקרוקתא דדוה כי אקרא דהגרוניא ואקרא דהגרוניא כמה דוה שיתין בתי אתא תנינא בלעה אתא פושקנצא ובלע לתנינא ושליק יתיב באילנא ואי חזי כמה נפיש חילה

חליה ראילנא איר פסא בר שמואל אי לאו דהואי התם לא היכני:

אקרוקתא. לפרש"י: כאקרא דדגרוניא. נהול סיס כלומס כך: ואקרא דדגרוניא במה דיי שיתין בתי. מלשון קהיל: אתא תנינא. רבה קהיל: פושקנצא. שוע נקבה באילנא. על מנת לחזר כדרך השושנים: לא היכני. לח המוכני:

מרדשיא לדידי חזי לי הדוא אקרוקתא כו'. יש לפרש זה כמו מרחה דכיל אוללכיות המשלוח נעולם כחוות רשות כדומה ז רחה רבי"ה האלכיות עניים כמי עד בילת נוחלים נב"י ולחזר דמר לקרוקתא רמז על מלכות יון ועיים מכוחם יון נקר' לפרד"ע וכמה הוה שיתין נחי כמו שמי המרגוס שמים המה מלכות ונומר והוה מלכות מלכבדרום מוקדון. ולחזר דאתא תנינא ובלעה. הוא מלכות לחדום שבלעה מלכות יון ומוקדון וקדלח הכין ע"ם כחם הקדמוני וע"ם כעבו עמו שהחריבו בית המקדש ושרפו את היכלו כ"כ. ולחזר דאתא פושקנצא כו'. הוא עוכב נקבה והוא מלכות ישמעאל שהוא עתה מלך לחר הגרוגם המובל לחמרו לה לאכם הלך אריה לגל עוכב דהייט ישמעאל. ולחזר דסליק לה"י וכשהם ויתיב שם באילנא. דהייט בזכות לחריהם שהבטיחו והפריחו לחזרו ובו' וכחחיו לבני גדול שלחריהם הוא לילנא דחיי ע"ם לח יש בה בין וכמ"ם ויעש לגל בנאוי שבע. ולחזר חזי בחמה נפיש. זכותים וחילים דהוחו לילנא דיוטע לגל דעוד זכותים והבטחתו כחזים ובידו לי' וחזב הגולה עד בוא יום הגלולה נב"י ל"ם:

*בשם הגחול נעל קיקיון דיונה. רבנים ולקנה והגרוגים כחם הני מחין נחי מלשון קלחר ליט. מקנים האבילים לחת לה מי כן לעיל וחר חנור כחם הני מי פרסי מלשון קלחר ליט ולי לעיל רבנ"ח נעלנו לחר דלחת נם שכח נעלנו לחר ויל נעלנו לעיל יל לחר נעלנו נגם זה מיזום שכר שנר שוא נחול מי פלכי לגל זה ולקנה דהגרוגים שמים נחי ליט מיזום ושליל נקילוד כהיח לקרוקתא דהוי שמים כמי ועוד נילה לפרש דכתיב דדייק ליתנא דלעיל לחר מוזילא דהוי כמו חנור וסר חנור וכר ומשכא וכר ומרנעתא וכר החתיל נויז סעופ"ף דמשמע דכל זה לחר רבה בר ער חנה לגל הבא החתיל ולקנה דהגרוגים וכר לחת מניעא ובלעה כר ולא לחר ולחת מניעא כויז העופ"ף גלגל ולי ולגון ולקנה הוא לגון מנעלת ולבן החתיל לחר כן לחת גלגל ויז ויוק:

ג ס"ם ואמר רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה אולינא בספינתא וחזנא דהוא כורא דיתבא ליה אכלא מינא באוסייה ואידחודו מיא ושדיוהו לגודא ואחרב מיניה שיתין מחוזי ואכלו מיניה שיתין מחוזי ומלאו מיניה שיתין כחוזי ומלאו מחד גלגלא דעיניה תלת מאה גרבי משחא וכי הדרן לבתר' תריסר ירחי שתא חזנן דהוה קא מנסרי מגרמיה מטללתא ויתבי למבנינהו הך מחוזי. ואמר רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה קאולינן בספינתא וחזנן דהוא כורא דיתבא ליה חלתא אגביה וקדחא אנמא עילויה סבורין יבשתא היא וסלקינן ואסינן ובשלינן אגביה ובר חם נביה אתהסך ואי לאו דהוה מקרבא ספינתא הוה טבעינן ואמר רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה אולינן בספינתא וסנאי ספינתא בין שיצא לשיצא דכורא תלתא יומא ותלתא לילותא

פרשם פרסי ועים גליל דלבן פרש"י כן פלן. עפשם ליש רבה בר בר חנה הני לפרש שפר כי דרכו של סחרים לשחת דפחר פשים שהי ולים עפשים כחה ושחתן שכיח שפר ושלחו לף יעשינן נדולה לשני פרש"י פשחת דשלוחים קלחר שכשהי שהים שהי חרחה דע"ם ק"ן נקרא פקידא ביש פקידא: חזרוב עשים ביתן בשחרי. פי פשים כרכים ולף יעשי שכיל ולשפר לחר פשים נעים פלחר עפשחת ושל דשכחן פעפשים כולם נשפים_בן הוך שפלחר כחיש שהי נשיא פ' פשקנל קף ריש פיתן ריפשי רפשא:

איהו בקיפה ואנן בשיפולי וכית לא מסני ספינתא טובא כי אתא רב דימי אמי כמיחם קומקומא דמיא מסניא שיתין פרסי ושדי פרשא ניוא וקדמא ליה איהו ואיר אשי ההוא נילדנא דימא הואי דאית ליה תרי שיצא:

כוורא. ת"ר: אבלא מינא. מין קטן: באוסיה. נמחיל על ת"ר נכנס סמרן וניל דסיס כלנים כדלמרינן נמסכת שנת

כיפים ומנים ב"ק ל"ב ע"ב

*פי' לעתים מן לחתם מלם על נגוד לעתם כלנים על ליתן: ודחיזוהו מיא. דהמהו המים ומלילסהו ליגפם כדרך יס שחיט סונל דבר ביפנים מת: חדבו מיניה שיתין מחוזי. מהלילסהו המים על פפים מן ס' בחוזים כרכים ומנין טון פסים נחול כל כך: ואבלו מיניה שיתין מחוזי. נשדם לח: ובלדי מיניה שיתין מדתי. לחריס פהיו פסים דיף פ"י ע"ם רמוקין עפום מלמ מיכה וכלחוהו לעקוין: מדד נלגלא דעיניה. מנלנל עיניו לקחו ממן חלם מלה נדניו: לשנה. לכפם לחרים: דזון מנפרי. לנפפם מעלמות הדג לחקן מחדי מפפיל: דיתבא חלתא אגביה. פפים חול נקבן על נגב: וקדחא. עכנים על האש: ומבריון יבשתא היא. לפי היפ הוא: שיצא. קנפיר: בין שיצא לשיצא. קפיקין נגב הדג לחר לגר הרחם ולפי לגר הזנב: אידו בוקיפה. פפים חולך כעבר פרוח: ואנן. חלנין נפיפולה כמו פרוח חולך דמים על יס לחן פנענין חלא פי חת פולכן ניהם: במיחם קומקומא דמיא. פפישל פמחמין קומקומא על פיס חמים: ושדא פרשא נידא. כפפים פוס לדם יודם נחן ונקפה על ספה היס לחרן הוס חוזק דקדמה לס קפיכחא לחן: נילדנא. פס ד"ה קטן הוא כלחר ת"ר זה פי מדנים קטנים פנים: דאית ליה תרי שיצי. לגל חחר בחחלם הנ"ב:

מרדשיא הוה קא אולינן בספינתא חזינן הדוא כורא כו'. הוא עגולר על מעשה המן מלחר דקחלינן ריש מהלכתי

נמקום קבנה כדלעיל וחזינן שהוא כורא כו' המן פהפיל נוחל על החדפים עד וחל לדר פהוא וחל דגים שרלה לבלוע ישרחל כדג הזה כדחמרי' נהחנום דמבילה ולחזר דאבלא מינא באוסייה הוא וחל ודחו על ודדכי שפי' שפל נעיניו נכחי' ויש נעיניו לשלוח יד נעדכי וגו' וע"י חצלת מרדכי לחוסו ויח דפיש שבדפוס ממקום רגיפים ונחולחו עד שנעשם כלם: וחדיוב מיניה שיתין מחוזי הן כל חיל עם ומיכם הלרים עליהו: ואבלו מיניה ס' מחוזי. הן עם יהודים שם שנקחו נחנקחי נפשם ושלשם עזר עיד וחכלה חת כל הנעמים ונקנו ס' כי כך דרך החלמוד כמו שכחנו החום' פ' החונל נגי פיחין מיכלי עמו כו'. ולחזר ומלאו מחד גלגלא דעיניה כו'. ריל כמ"ש נהרנום שנחן עיטו נחד נגבל החלתה לעלות ליפרחל וחל דע שהוא לחדר לחבל נהפך החבל שהוא שמלאו ממט ג' מחלם נדבי דמשחא הוא דמו על ריבוי הטמחה לחבר נחדר וע"ד ליהודים שיהם חורה גר ושמון וגו'. ולחזר וכי הדרן לבתר י"ב ירחי כו'. ריל כי נכבל שנם ושכח. מנסרי מגרמיה כו'. ריל נגרעתו שנעשה כם זה ליפרחל קיימי וקנטו עליהם בכל שנה למבני הנך מחוזי. שלה להרחיב ולעמוה נו ניום נכל שנה וקיל: חזינן הדוא כורא דיתבא ליה חלתא אגביה וקדחא כו'. יש לפרש קושי לעניין דלעיל וכבר ניחלט כי ימי סבלות חזינן לחולך נפפיפם נעמקי חמלות יס סבלות ולמד

נטלין כמשמעו ממחזקת ניס שמיה נטלה נחפלה ונרמני שניה
כדחמרינן המכיר חנן חפירות. ותמר הוינן הדנא כוורא ס'.
סוס מל דנים מדם לחד כי מכיו ליתי הנמחים מעברו ולחמרינו ליתום
שחתם ליתי ניקן ליתי מנחולם ונדמיוט נמלכות מדי נמכו יסרחל
נעלמה: ויתבא ליה הלחא אנביה וקדהא וכו'. ר"ל דלמה לנו
שחום מלח שהום מחוך לנחולה ניקן חנניו ופ"ב הוא קנינן
דינמחת סוח ולימה נלוח: ושלקנן ואחינן כו'. שכחעדנו יסרחל נין
שלוחים כחיו לין נעלח וכחו מעשודתו של לחסחוחם: וכר הם
נביה אחדשיך כו'. כל ימי ניקן שהוח נב בל חדם לחסחיך לחימה
מאה עד שחחייבו מ"ו יסרחל כלייה נו מחמר ויקרלו קרפרי העלך
ממרם סרלחון וגו': ואי לאו דמקרבא מפינחא כו'. מחזרנו לשוב
לקמינחא ונעלח ולשוב נחשוחם שלימה כמו שעבו מדבר ופיעבו
הוא נענינן מ"ו מ' ניס נעלח וק"ל:

נד ס"ס **ואמר** רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה אזלינן
בספינתא חזאי דהוא צחרתא דשוה קאי עד
קרסוליה במיא ורישיה ברקיעא ואמרינן ליח מיא ובעינן
למיחות לאקורי נפשין נסק כרת קלא ואמר לן לא
תחיתו להבא דנפלה ליה חצינא לבר נגרא דהבא הוא
שבע שנין ולא מטיא לארעא ולא משום דנפישי מיא
אלא משום דרדיפי מיא. א"ר אשי הדוא זימ שדי הוא
דכתיב יחזו שדי עמדי:

נניס ב

וחזינא להדוא ציפרתא פ'. היב: ואמרינן ליכא מיא. פיעו
סנחרין שחים כמוקן כחלל ולח קלי נחים חלח עד
קרסלים: הצינא. נחון לו מעלה: לבר נגרא. חחם עלים: ולא
בשום דעבני מיא. מיכלך שפת כחם לח מניע מחלוחת לקרקע:
אלא משום דרדיפי מיא. מחוך מרישום חסכר לח שים נללל עדין
ולח עמחת סטוחק נלבר: חזיז שדי עמדי. חלמו מניע לקרקע:

דרשבי"א מיין חתי ליפרחת הקלים כו'. שכוחת זאת שים לחומיעו
עלה ונפשר והחורה נקלקם ליפרחת שהוח פוף פיהו נפיים
נפ' שני מלחם השמר לך ושמור נפשך ונר' גל שחשמר מלחה נפשו
מחשחמת הוא דני ר"י חשל לחדם שחכי נפור דכור לעבדו לחמר כחדוחת
לח שחני טעל ליתר נדעים כשחוך חני טעל חוך ועיים פשפוט קל ס:מ:
שפוים גחו שכחות נחלוטע שהכיחו קול חן נפיים על קול חלטיע ליעל
חיעם קול חורם ויכפר על פין ליח ולחר שהיח עד קרסוליים נחיח היח
שכחה הטלה שהיח לחחחזיקם שדיחה לחחה לעיים ב"ח וכיפים דהוח
שנפחר חניע לחכחה עליהם עד לשיים שהיח חשפה שכנה ולחר לליבח
חיח נהך חכחה עליהם כחיים נחי שכנפנו לחדם כשחחם חביחים לחקוני
חיח שהוח על חחחזה חיח ולחר ושניו לחיחות לחכחה החשהוכה לחקוני
נשפין כי חיח חחלה לחיח כחו שכחות ולחר שחל חהח שכחה חהיח
קלח נשניך הנפר ניק ולחר על חשהו הכח נני קנלח כ: ולחלה לחכם:
נחלנה חניגח לנר ערלו כו'. הדיח הוח שקלקל שנלח ונר שניח ושלחעדי
וקלקיח נחלנה כו' ז' שכין ולחר דלח חפי חכחי לחלנעה שלח יוכל להניע
על חחיחם שכנין לח חשוה נפיחם חיח ר"ל ליחני הענין חלח חשוה
חליהות ושוחק הענין שלח יוכל לנח לעשים הענין שחדם לחר חיחו נקי
עו והיינו חשוה דדיפי חיח והענין רחו על יהושע כחיים נחחלה לחר
לו חשה נחשוה שפשע שפל חחכי כל הסניקות כי ושקיק חשה כחו על
יהושע ושחכחו חשוה ני חשוה טלכות ועולה לו ז' עלות קניקות ושוח
כחו שחחרו נגדיים דפלשול על טוים לח ניחן כך לנחשה לשוד שכל הוא
פעין חוא נחן ליפרחל נם שלשול החכחה לקבל חשוה ושיב לח יצא חדם
לשוים ושוחק שעיך פלי רע שחלחרו פלשול כחו חשה ליפושע וק"ל:

נה ס"ס **אמר** רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה אזלינן במדברא
חזינן הני אורוז דשמיטן נדפיידו משמגיידו וקא
נגדי (משחא) [נחלי דמשחא] מתותיידו ואמינא לדו

אית לי בנייכו תלקא לעלמא ראתי הדא דלית לי אטם
וחדא דלית לי נדפא כי אתאי לקמיה דרי אלעזר אמר
לי עתידין ישראל ליתן עליהם את הדין:

דשמיטן נדפיידו. כשלו טוים מלחן שחת שחון: דלית לי
נדפא. מנגיש לי הכסף רחו זכו חלוק לעשיר נשם:
ליתן עליהם את הדין. כשחשחם מחעכב מביח וים לחן לשר
נעלי חיים לשחון לחחים מחחת שוחם:

מדרשיא הזה קאזלינן במדבריא וחזינן הנהו אורוז כו'. לחן
להכחים הדנרים כשעטן דכנר ניעל יחזקאל כי לעשיר
יעלו יסרחל נ"ב נמדנר ויכלם שם"י נ"ם פשוטים מכם דכחיב
ושלחתי לחכם לל מדנר העורים ושפעתי לחכם וגו' כחכר כשפעתי
חת חטלחיכם נמדנר וגו' ושמתי מכם השורדים הנו' לך ים לעיין
בפרטי הדנרים שפיע בשופות לחוד ומה ענין דלי לי נדפא כו' נס
עם בפרשנ"ס עתידין ליתן עליהם את הדין שכחשלחם מחעכב
מעטים ויש להם לשר נעלי חיים שוא דמוק ושכלחם כלפי מה שלמדו
פרק הכומח הדומח חוז נחלוט יעסק לחכמה שכלי מכמות נחן
תרוכ מה לעדנו שים לקול ולשלוף חוז לנר חכמה ולמרינן כמי
נפוטים דע הוכח נטיל אגוזא קס עמה חוזי נזוזא ולח מיצטי דע
חסרת צלל נה לישני חוז נזוזא ולח לחכמה חלה חוז נפישור
מצו כמו שלמר נחולין חוז נזוזא ריחם דידם נר' כוכמה מה דחין
לקטה החוז יותר מכוחים והוא ולוה ל מכשן דרן כחכשן דרן
ושרישה חנר שם מקום שקבל יולה ממנו שום חרעא כי סיה
מקום ומקול קול החכמה והשפוע כמ"ם ולמה לשר דע הוכח
נטיל אגוזא שמוע קול שלקול כי שקבל יוים לחדם לגמוד החכמה
ופ"ב אמה לקול החכמה דקלי לוחה נזוזא ושהיינך דע חקרת אלל
מזה ויים קול שלקול ופ"ב נשייקר שלוה יותר מכרי שיים דלשיש
נזוזא לל מבחכה ולמה לעשיר שלרנה שהעת והחכמה כי כולם ידעו
דעת כי מקומם ועד נדולם ולמו נמדנר כמו שלטיטו לשים שם
משכבותם ולמר ניתן לשם הב"ה לחדים לחבל שם לנר ושמי ושכלי
ע"ם החכמה למי שהוא כמו שניתן לנדיקים שבליו נמדנר לחטיטו
משבליהו כו פ"ם נשומן דשו כלשוילה ושיחנין לה נחטילה
ולחנה ושים ולמ כי' על שם כשלה דמשלה דשוה שלשיייהו שוה רעו
לחנעטב כשבי ושוכי כמו שלמר נחנכים דשלילו לו לר"ל נן פרם י"ב
כשרי דמשלה כי ס"ב כשלה דמשלה על חוה שוה רשה לשושבלו ושנעטב
כשבי ולמר רנ"ח שכים נן שחכמי שים לי שניים מני נגודיכו ליכשה
ולנוכות משלחכי שכות. לחר דשלא לי לי כו'. ר"ל דשלא לו לשלן
שלנר שלי נחכמה נגבר -קן נס נמעשה כשם שלמרו כי לא
שעדים עיקר חלא שמעשה וכלי שמעשה שניקרים שם ניידים
ושרנגים וע"ב שר לי נדשה שחלנה ידי נועי"ו ושר לי לי לחנעה
שחלנה הנלי לשנוך נדרך בוכי כי לחת עקיה דר"ל לעך עתידים
ישראל ליתן עליהם הדין. כמו שניאל יחזקאל ונשפעתי לחכם
וגו' כי רנים מיקרל שלא יהי למעשים טיבים ושם שפוטנים
והשורדים שכר והקב"ם יפשוע לחתן על לחכילתן לחחזים להחזיקן
כמו שפשע לח לשמיט נשליו לחתן שחכלו לחיו לשם חחזה
יחיים וק"ל:

נו ס"ס **ואמר** רבה בר בר חנה זמנא חדא הוה קאזלינן
במדברא ואתלוי ברהדן הדוא טייעא דדוה
שקיל עפרא ומורח ליה ואמר הא אורחא לרוכתא שלן
והא אורחא לרוכתא שלן אמרינן ליה כמה מריחקנן
מטיא ואמר לן הבו לי עפרא יהבינן ליה ואמר לן תמטיא
סרסי תנינן ויהבינן ליה אמר לן דמרחקנן תלתא פרסי

ואסבית ליה ולא יכילית ליה. (יאמר רבה בר בר חנה) אמר לי (ההוא טייעא) תא ואתני לך מתי מדבר אזלי
יד עד ואחזיתנהו ורמו במאן דמיכסמי *וגנו אפרקיד ודוה זקיפי ביריכיה דחד מינייהו ועייל טייעא תוהיה ביריכיה כי רביב נמלא וזקיפא רומחיה ולא ננע ביה פסקו חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתני לן אמר לי דלמא שקלת מידי מינייהו [אהדרה] דגמירי דמאן דשקיל מידי מינייהו לא מסתני ליה אזלי אהדרתיה והדר מסתני לן כי אתא לקמיה דרבנן אמרו לו מל אבא חמרא וכל בר בר [חנה] סיבא למאי הלכתא (עבירת)[עבדית] הכי למידע אי כביש איבעי לך למימני דוטין אי בביה איבעי לך למימני חוליות:

ני נמרים למיעל מי כביש מילי לן למיימני חוטין וכמיחי חוליות

טייעא. סוחר ישמעאל: והשבינן. הלי עסרה נחלי עסרה לנכסיהן אם יסיח נקי כל כך: אמר לי. ההוא טייעא חד לחודי: לך וכוי: חד אזלי וחזתינהו ודמו כמאן דמיכסמי. סחיו מוכרין בסכיס להנות כמחוי יו: אפרקיד. פרסים לעשה שוביכם בלעז: ועייל טייעא תוהי ביריכיה. כלומר לחיתי שמייעא היה הולך מחת נהרי המים רבוב על הגמל ומומחו נידו ולח נגע ביה בציכים וליכא לפיומי דנוסח הבוכים כמיכוי סיכול מייעא לנכסי מחת נהרי המים ומומחו בידו ולח יסיח סגע בו דלי שיעורא קאמר ולח חוח ממש מעשה הכי סיל למימר ועייל פרסא כחתי בילכים כי ליע ועייל בגמל: שקלי הרא קרנא. כלי הטלים להבילתו לחכמים בלעז מחנו דין לילים לי כביס לי כביס כדלקמן: ולא הוה קא מסתני לן. בהמות סהיו יוכבין לח היו יכולין להלך: כל אבא חמרא. רבניה היו לי לחלך בל חכם וכחו כן רבינה בחו רב לחינה. חמרא כלומר כוסא כחמור: סיבא. כוסא כדחמרי בבבהדין עבדקן סבבן: למאי הילכתא. בבקה לים משום דבעי למחחי לי בלבב כביס דפלגי בחמי' בחחות דסיר כחה חושים הוה סתן בים חוחרים ד' וביס חומרים ג' [וכחים חחא בחולבת וכו']: איבעי לך למימני חיטין. ומחלוים מקוי דחהדדים ומיתי ומיתי לן: חוליות ג'. חוטין גדיל קלי לים חלים בחי' בחחות:

בחחות ושתן כחתן דעבחתי. חחחוב חכחן כחתן דחמר בחלך חדי חדנר חם לסס חלך לעולם הנח:

מדרש"א ואתלוי בידן הדוא טייעא כו' הקושיח בבבב הענין לפי עסוקו בזה לח כתנייל זה הטייעא לחר סרחה כל בחבחים וידע עתם בבר בם בהברחה רחוק טיעשה רבב"ח בזה שלח רחה הלילה בם קשה מ"ע לח הוה מבחתי ליה בחה דבקיל מידי מיבייהו ועכין קשר שרחה סיכי בבורה זו ובחחוב קול כל ל' יום עשה כו' בם חה בחיחם רשב"ם בבחבחתי על הבלוח הוח ירחק שלח חלים בבועה על הבלוח חיחם לעולם ובהלי קלח לחדבה משום בהיסך שלמר כי חי בח אתה לי לחבר בבחבחתי וגו' בבחבחתי מקלוף עליך חנו וחחו' בהך דעבבו בבחבחתי חי חיפר בחבו וחיחה לחוחלי לין בהב"ה חיפר לעלמו כו' ודבבין בחתי בבחבחתי וחוחרי דו חלמח חחוח חיפר לעלמו וחהיחה בקשה סיחך חיפר לעלמו כו' עכ"ל לין עקום לחבי"חם דלח קלמר בחתי בבחבחתי וחוחרי חלח בחחחבו חבי זמיחל לחי על כדחי להחיבו וכן פירש"י בחבינה לחבש"ח דהיהר כדרים בם עוד פירש הבבר' בחחמר הזה הם חמושים ולין להחריך בהם דיבולו בביולו הבבין ולחכוחה בחחר רבב"ח דלחזלין בחדבת היינו בדרך התבודדות ולחיבלי לן הוחל עייעא לפי שהמכל הוח חבם

בחכמת הכוכבים ולפי המכל הוח חבם בחכמת בבבבה בחו בחייעא וחחר דדוה שקיל ומורה בו'. כי המעלה העליונה בחכמת הבחחר בחחיחבו הוח בלחחר בו וחבריחו בילחת בו' ולח לחדלה הבו' ולחר' בפרק חלק דחמרה ולחין דלחיבו בריה ממש לחבל מעלה יחיבה יסיה בו בלילו יבין הדבר' בריה וחוח חחחרו לפי ממעלה הדיין בז' חדוח בחחר יחרו לחבה ולח חלח בחן רק ג' חבן לדיקים חבבים וידועים לחר בימר על בז' חדוח יסיה בחבים יי' חדם בחיבה יי' ודלין בחי"ם בו בחבה עליו רוח יי' רוח בבחם ובינם רוח עלה ובבוה רוח דעת וירלת יי' והריחו בילחת יי' וגו' סוח חדם בחיבה ובייס בם כי חלחה לחדן דעה כחים ליס חבבים ועי"ז לחר כי זה החבם היה קחוב בחבחם לחעלה חבחה וחוח בקיל עפרל דהייבו בן חדם בחעפר וחחור הוח קדין וחיה חדיה בו חם בעשו וכעבין בחחרו בם בחחר חבבים חהי ליס בקבקים חדיחם הבוף כחוחר הקבקן והבבחם בחם בים בו ולחר בחחלה לימודו ממנו כמה חדהבינן בחיא. סהוח הטעלה הטליוב' חדה סח' דחחרה ודלין בבי חדיו בבי חבים כחנו בבחוב בעביכו כחים ליס חבבים. ולחר דף פרס'. ע"ם ח' סחדיבו' בחחוחבן הלדם בחחלה לחודו עד בינה לחדבבם טליוב' סהוח רחחרה ודלין. ולחר חבינן. בבדבי חבבם ובחלחוד ויחבי ליה לחחחם חוב בבבבים ח"ל דחר"חבין השתא רק ג' פרס'. דחייבו ג' חדבנוח בחחרבו כי כבר הבעבו לה חבם ע"י הליחוד. ולחר אסבית ליה. חלבון הפוך בח כי' בחספבתי בחורה לבחוד לפני ולא יכילת ליה. לבח לחדבבחו לו בחלר לחבים ליה הענין בלח יבין בדבבי סיעב ולח יכילת ליה כי (בם) זה היה דן בריח. ול"ל אתני לך מתי מדבר כו'. סוח ע"ם ח"ם בם' חלק מהבלים לין להם חלק לעה"ב בחלר ויחחו בעה"ז בחבבם לעה"ב דחר החדבר לין להם חלק לעה"ב בבח' חבחו בבעבתי בחחי חם יבולין חל חכוחתי דבבי ל"ע רבי חלעזר חוחר הם בחים לעה"ב בחלר חבבו לי חבבי חבחי בוחתי בריחי עלי זבח וגו' חלח חה חבי חבים חבבחתי בחחי וחלר בחבבתי וחחחבי בי וחלר רבב"ח ח"ר יוחבן בבקים ל"ע לחבבידחים בחלר דהחוח בייחי לך חבר בעוריך וגו' וכבח זה חלר דהחוח עייעא חבל לי' יוחבן רבו ובבייחים לחר לכולם ואתני לך מתי מדבר. בדעת ר"י דבבקים ל"ע לחבידחים בחבב בבחוב בל חעבייהם עד חעבה חבבלים בחיה בבבה הב' לילחת חלרים בחיבו רק חעבה ולינחר בערים בעדיין לח עחדו על דעת רבן ח' חלח למדו בחורם כ"ח בבה בחח וח"ח לעחוד על דעת רבן עד ח' בבה ולזה חלר ג"כ דחו בחעבייהם חז' במאן דמיכסמי. דהייבו בחבוקים ובבייחלי חח"ם ניחזים על חעבייהם בדחלרינן בפ' הדר יבולי לפעור ט' ובן חלר דבבו. בימן חחוח חבוק בחעבי ופעור הם חזק וחלר בבל זה ארפקיד. בחיו פייהם לחעלה בבל חעבייהם לף בחחעלו ולח עחדו בי' בקיוחה. לפני הם"י לח היה בם בפיהם חבל פייהם היה לחעלה בהחוח דפ' ללחוחו ג"ד ולזה לחוחו ומי הם יבולין חחבבלן בלפי חעלה ט' וכלפי בלחחרו עוד בם עדם קרא לימ בחחלו חחבבלן בבחוח בבל' ובבם עליהם הלרן בעה"ז ולחבדו חחך הקהל לעה"ב דבבי ר"ע ר"ח חלר עליהם לחלר כו' ובזה לח פסק ל"י דבו דהלכ' כבי"ם. בחו בפסק בדחי המדבר וחחלחוח הלכה כר"ע דלין להם חלק בעה"ב ובקרא בוסיף לחד ר"י ג"כ בם דקרא לח חן הבלוים ולח חן הבחוחים היה כו' בחוח בוחר בלף בעדחו לין להם חלק לעה"ב כר"ע קרא בוסיף חבבל דחר המדבר היה ויה לו חלק לעה"ב חלר הבועה לחי על כדחי להחיבו וכן פירש"י בחבינה לחבש"ח דהיהר כדרים בם עוד פירש הבבר' בחחמר הזה הם חמושים ולין להחריך בהם דיבולו בביולו הבבין ולחכוחה בחחר רבב"ח דלחזלין בחדבת היינו בדרך התבודדות ולחיבלי לן הוחל עייעא לפי שהמכל הוח חבם

יחבר מהם והוא מחזן הדור הזה נעשה"כ מרוחים למטה עליהן רבנן נחמיה אומר ומחזן מרחו בחן ועל ג' דעתם אלו מרעות לחמר הכתוב אלא יהיה כקרח וכעדתו וגו' אלא יהיה כקרח בנחן לנקם מעלה לו מלך היחום נס לא כדעתם שנאמר לנקם חמעלה מלך העיר כתיב רבי ה' ניל מכה לו ר"ל למשה נופים כאמר כן אלא לפי שבני משה להמעות רלשים חמת משה לף משיו מלך היחום והשתר בני משה תורה וגדולה בחקום לחמר חגל חמן הוא יחנרך ג"ם ניהושע וע"ז נופים לחמר דקרח נופים ים לו מלך לעה"ב רחמז בחעלחו דוקיפא בירבא כר'. כרעת דלמנה דהייט אשו של קרח דחקרי זוטע יך וכרעת דלמנה דל"ל דסיו זקופין בחעלחן ומדלגתן וכמ"ם בחגילה חחלתים לופים שטחדים בחזמו של עולם מלד חעלוה יחום שלחן ולחמר בדרך חכל שחהוח חכם הוה חעיל סוחים בדכים דהייט חמת חעלה ומדלגת אשו של היחום' שלחמר' בחוד' בחליט חלבלה יוחבין בנבי יעקב כחו שחחוב ויהיו בני יעקב שכים עשר נו' חלח שפרשו עלמן מחבי חמן לבן חהוח לך שכול שלחן וכחיב שם וישח יעקב בכיו על הגמלים כשהלך ליפרד מחבי חמן לבן ושאו ליחפלם שם בחקרא בפרשה ויפלח וכן חליט שלחלם יזחבין בפרשה שיחבו עד לחהן ע"י חעשה זקיפה הרחוה לחמר ד"ח לף חחעלה יחום של פחחם בחעלה הרחוה נזקיפה וחשיחהו על הגמל דהייט נחה שכשר כחייחם בבני יעקב כשכפרדו חלבי חמן עדיין לא יניעו לבלבלה יזחבין דבני קרח שחילו בני יעקב סי' להן שקיל לבי חמן לבן וכן פחחם לבי חמי שחי שפיעט כר' לבל חלו עד כל החרוה לא נפסק מהן בלבלה היחום וזה היה טעמו של קרח: **פסקי תד קרנא כר'.** לפי שקרח היה לובש עלית כולה חכלה והיה פורט חלילים וע"כ כשרחה רבנ"ח ומלח בחחד משה פלים שכלה חכלה חבש שחוח קרח ולבושחו היה פוקח לו חר קרנה דהייט חר ככף דחוה לים בגד בח ג' כנפים ופחוד חלילים לבל חם לא יפסוק לו הכף יעמוד לעתיד לבוח חרעיה דבני ביה חחרי לחיה חלילתה כהלכתה לפי שחמת לדעת חרעיה דבני ביה כמי חוט של חכלה ול"ל חחוא עייעא והחכם לבמח לחן זה קרח דשקלה מחר מכייחו וכמח הוא לחד מעדתו שהיו נס כן לבושים חכלה ולחחם לין כהם חלק לעה"ב ודשקל מידי מינייהו לא מפתגי ליה כר'. והוא מעשה שנחס שחקיים לפי שעליהם לפי שחמרו על שבועתן ובניהם כגון שפרי בגדיהם שחנדלו בחדבר כשחמע זה שחגבר בבגדו. ולחמר לפאי הילבתא. שחס לא הניעו דעת רבנ"ח. ולחמרו אי לשבני הוטין. דוודלי קרח לא היה פוער עליהו רק חחכלה דשלבן ודלי לא היה פוערו חשום דהיה הלוים כולה חכלה ול"ל בחחלה חר קרח של בגד חכלה של קרח לפי לבן כב"ח לר' לבן שהיה לו לבן הוה ליה לחמוך חם:

בשם "הגחון הגדול בעל קיקיון דיונה. חוסי דיה ודשו וכו'. כלפי חשום דדרש שם קרא לפשוטו לי שפירי כורחי בייחי עליי זה כשים זה שפשפה ל"ל חעשודה ובבן היו הלוים שחוחים לחורות על חחו שפוך וקל: **הריק** פיעניה לך לפיני חוקין וחחוליות. כחב רבינו חנחאל דחחדרו וחיחי. כוונת רבינו לפרש דלא הוכיחו על חחחלוף חחך חם שכנף ולא חנה חחוקין לפי חחוח חשה נבחחה לחרחות חיה ולא יהיו פיוחים על פיו חבל הוכיחו שכיון שרחש חלא עלחה ביחו להניח הכנף והוכיח לפחדרו לשחוח היה לו למעשה שהוא חפי דלי"ל למעשה:

(ואמר רבה בר בר חנה) אמר לי (ההוא טייעא)תא ארחי לך בוראא דסיני אזלי וחזאי דדהדרן ליה עקרבי וקיימין כי חמרי חיורתי שמעתי בת קול שאומרת אוי שנשבעתי ועכשיו שנשבעתי מי מפר לי כי אתאי לקמיירו דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא ובל בר בר [חנה] סיכס הוה לך למימר מופר לך(מפר לך)ורבייח סבר דלמא משבועתא דמבול קאמר ורבנן א"כ אוי לְמה: שנשבעתי. מן הגלוח כרכמיע קלחי טעמ בנגילים: ורבייח סבר דלמא שבועתא דמבול. דכחיב מפני כשנשבעתי מעבור מי נח חוסף שבועה הוא הלה לכעפר ויכחיב לח שעולם בעבור ולעכיך לח הלה להפר: ורבנן. דקרו ליה מיכפל לחמרי ליב לח הוה לחמר לחי חלח מקום דבכל לישנם לו לר:

מדרש"א תא אחזי לך בוראא דסיני הזאי דהדרן לי עקרבי כר'. הוא הרגוח שהחוחים הכחכח לפי נשר חיני חין לחוסף וחין לגרוע עליהם וע"כ לחמר חדין ליה עקרבי שחם דבני חכמים שחוחים ושמרוח לחוחם שעקילחן עקילה עקרב וקיימי בשמיחן כי חמרי חיורתא כחו שחמרו בעירובין חוכבי חחוחים לחוחם חלו ח"ח שהולכים חעיר לעיר ועושים לוחם כלפיים דהייט שחעמידים לוחם על גוריס והוא שחיחם שחורים. ולחמר **שמעתי בת קול שאומרת אוי בי נשבעתי** כר'. היח שהגועה נעלמה דקייחיכן נח הכח בדור שהדבר שלח יהיה להם חלק לעה"ב שלחמר לחבר כשנשבעתי נחתי דהייט נבעגם ומזרבי בי דהייט מרחם ומי מפר לי דלף החחחלע לניך החדם ולין כלן מקום לקוחיים שחר לפ"ע:

(ואמר ויבה בר בר חנה) אמר לי (ההוא טייעא)תא ארחי לך בלועי דקרח (אזלי) וחזאי תרי ביוחי דדוה נפיק מינייהו קוטרא (שקל)[שקלי] נבבא דעטרא (ומשייה)(ואמשיניה) במים(ואנחיה) [ודעציתה]ברישא דרומחא ועייליהתם וכי אפיק דוה איחרך אחרוכי אמר לי אצייית מאי שמעת ושמעית דדהו אמרין משה ותורתו אמת והם בראים אמר לי כל שלשים יומין מהדרא להו ניהנם להבא כבשר בקלחת ואמרי הבי משה ותורתו אמת והם בראים:

ביוחי

עין יעקב

וחזאי לי ודהדרי עקרבי וקיימי כי חמרי חיורתי שמעתי בת קול וכו'. לפשר לחקמיך חני חלו ניר לחוחת כילקוט רלוכחי פי יחרו כשם פחק חחלך וחיל ופקדתם חר פקיי ומשך משה כוחתו לעיר סחחדר פקום כחם פרק ועקרב לחלנים כל כח חפחוחה לחבל כפן חעבול עפעו שם שני חחלנוחת שר ושחור ושחחר שלח שביעו לפחן חבל לחחר כחדבר מחוחים חלו לפחן כשלטח בנלוח חבית ויבח כחדבר לחחלים בחיחם ולזיחם בחיחם שבול ניח ולייב לפשר קלחר בין דחחלי חלח לפחן בני בייי חנחחים ועקרבים וחסרך פיי כן לשבח לזחחם כלחים ניי חפחעתי כם קול וכו': **בל** חלנים שם חיחדר ליח ניחנם. לחבי פרפיי כל ריח בני חבא פוחים חעבן דקרק פרחב לחר דלבך לחחר כן כל ריח לפי שקרח חלק לומר פיחיה הרבה כחנים גדולים בל ריח לים כולחיחל כחחדים לף פי חחריכן פי חלפיי לבני חלנים להשחחם כלפר לחר לייב שלח בדין חלק קרח וכל ריח פחנים בקרקע בקרקע על פחעשב לחר פיחיה חלכחה דבר חנון כולחיחל בפי חלו פרישים שלי חפפר לבני חלנים להשחחם כלפר לחר לייב חחם לחם ופרישו חחם חלכך פרפיי כל ריח וקיל בחיים פוקפים פי חלו חבלחן חבריח לף לעור לירוק הבין רק דרך חלילכה וקרא שיירק חדבן כר פיחיה חביאם לחבי פרפיי פחיה כריח ופשר כל לפחן פיי לחיחל בחדרים וכיולחלי דפחיחדרין קרח עשר ועשה שליפים שכולו חכלה לחיל חייב בית חלח קפיים חייבה בחיחה לחיל לייב וכפי פחיה בכולו חפי חיל פיפר כלולו שפה לחר לף פחיה לף חחים לף חחיחים ולח חחה בביל חחלנוחת של קרח חיב כיף שחלוקה חפחיה לייב חל דרך חחכבל וחפכרת חחחים כי פ' כחחכרת חחחים יפר חכב ופחחחה לבן חלנ לף חחר לף פחיה לף חחחים לחפשר דיה כולם חחחדרים. לבי קלח נוחחלוחת חם רחל קרח לחלוק פי פרה לחיחה לח פיה לחלוק חחם כחיב זחב חלה חקה חחדרה חקה חחקחי נחיה נחחי לף לך ופחי לחפשר חחלים חחלנוח חפחיה לף לבי קלח כחפחיה חיפה יחיב חלחלבלה היה יחיב קרח פי פרה לחיחה לח פיה לחלוק חחם כחיב זחב חלה חקה חחדרה חקה חחקחי נחיה נחחי לף לך ופחי לחפשר חלים לייב נם חלנים ופחחה וחחלנים יש לחפר לף שלף לחפשר לחלים וחלנים חלנה חלנה שחחחים חלנים לף פחחחים רבי חנן כיל ניב פלף לחם ופחי לחפשר לפר חקה חל פקנים (כי חחחם וחלנה עקרחים חקה כיפיחה כיחים פיפן לף חחן לחפשר לחלים וחלה חלנה שחחחים חלנים לף פחחחים רבי חנן כיל ניב פלף לחם ופחי לחפשר לפר חקה חל חחלנים לפר לחלה עחם חקה יח חכחבים לפר לחלה וכן חח כילקוט ריש פי כחקחי חיב) לבן כחחלה וחיב

לבן

ביזעי. נקעים דכתיב ותנקע הלחמה וגו': קומרא. עמן: שקל נבבא דעמרא. נקח ניתן לעד ומרחה נמיס: איחרוך איחרוכי. כמו ננגי ותניס שמחיין נמיס: אציית. שכנת ושמע: ושמעית דקאמרי. מהרי ירדו מיס שלומס: בל לי יומי כל ניס: בקלהת. שמהפכין חומה כדי שתחנבל:

מדרש"א תא אחוי לך בלועי דקרח כו'. נפרק חלק מייתי לה מהכי קרח לא מתו במקום שהבלה לחם בניהם ויבלעו שם ומתו מיד ומ"ל אחי לך לחוחם בתם נגלו והרחה לו תרי ביזעי כו'. נקיע כחמר על דבר עבירה כמו בקועה חלח ובדל כו' דחייט ג' עבירות שבחקלחו בבגדד מקם ואהרן ולח במעשיהם שמוצים כמ"ש ויקנחו למזבח במחבת לחהרן קדוש ס' נפי שמשה סים לחלנו על פרים מתן למזבח כשפורש בפרשה כי חטח ושם חים ממיד ולחהרן סים לד בחוך המחבה ולדף שלוס בין חים לרעהו ובין חים לחמחו ולחמר על עדת קרח לח קנחו למזבח בלמוד חורתו שמתן למזבח חבל קנחיהו במעלה כבגדו כשבח למזבח פרים חשב מפלם ובהיסך בחהרן לח קנחוהו על הבוד שמזבח במחבת יפרחל עשות שלוס חבל קנחוהו על כבוד שמתן למזבח יפרחל בפים קדום ס' במזבח שכיסה לבעוד עבודה ס' פע"ב חלק על חכהונת. ולמר פע"י זס. קא משיק קמורא. שעלם מתן לף ס' בשם חבל בס שקלי נבבא ומשייה כו'. הוח קרחז פע"י שחורם שמפלו לפים ושהלהרו המזבח בלבם שכחמר שמבי לבך כחים וגו' לח שלמ בשם חם על בייחכם כמו שלח שלמ שחם בנבבח חמחים בחים ושוחר למשלם חומם כן כשחלו בס שם כחוון וככם במקום בטים ולח שלמ בשם חם של בייחכם רק שהיו אהרוב'. כמ"ש בייחפש בן יהולדך כהן גדול ולומר שמעו נחכם חתן ולחבים בשחייהו שם פיים שלחרו חבים שבחקלחו בו ובבגדו חשם הוח שלחני לבבוד חזה ותבזרהו חלח בחקלחו בו הוח חשם כי'. ולחר שכן הוח בבל ל"ח לחפשר לפי שהם לחרו כי כל העדה כולם קדושים לבוכם לולי חבל ל"ג שבעים שכל חחד לבזחם כהן גדול בפרדם לחד בייחים שקריב כל חחד בחדשו כשיו שכליבים בייחי שלמם ודעתם לבכוחם ל"ג שבעים כבגד י"ב מחלוס לבבל חפיי בייס בחר לו כהן לחד כי הוח לחד לחרחי:

נע ס"ם **ואמר** רבה בר בר חנה)אמר לי (הדוא טייעא)תא ואחוי לך היבא דנשקי ארעא ורקיעא אדדדי (אזלי וחזאי דעביד כוי כוי) שקליתא לסלתאי ואנחתיה בבוותא דרקיע אדמצלינא בעיתא ולא אשכחיתה אמרי איבא גנבי הבא אמר לי נלנלא דרקיע הוא דהדר נטד עד למחר כי השתא ומשבחת לה:

היבי דנשקי ארעא ורקיעא. מקום נגוס חיים שם שמוקין יחד אם לזה ולחו חייט קף משלם דשם מחלך השלם חשם מחום שכח חוי ולחי לחלניחו בל שלם הוח דכתיב יפגי על עגור שחרן וחייט מקומו בל ובגיח: סילתאי. בל לחם בלי: דהדר. חוזר כדלחרין בפרקים נגבל חחר חחלות קנועים:

מדרש"א אדוי לך היבי דנשקי ארעא כו'. הכוונה בו ע"ל הכחוב חקר וחשם כפגשו לדק ובלום כשקו וכבייחם כ"י רבו בחמר בקף חם בחשם בחלין חזל ליבחל וכחבו שחוקפ' שם וסם דחמר רבח בשבכם קדושין בבי חי וחזוי לאו בזכותה חלית בשם ביבשה יש

לבן בפל ריש שלח הלבנה שפלם המוכר בקבוחם בחכר ולף בלחרים דבר חבן חייבו חבשם לחלן לבך לחיר חבם חשם ושחרבו לחחם: היבא דנשקי ארעא ורקיעא פחדי. פרשבים ולחו חייבו קף. בלום ושל שלבך השלם חחם בחחם שבח ולחי לחבלישהו בל בלום וחייבו שקיעה בל רבח בייב חבם לחבחר דחלך שם בקבילם חלרן ובחלם בקף

Digitized by Google

בים מן המלוה נמחיים מולין: דבחישה. מופרת בים נקנים לנקם לחמי מזומנים:

מרדשי"א חזון הדוא כוורא דאפ"ק רישיה וכו'. כמור על מל מדר למפיק ריסיס ממיל סחוס קוף ימי הגממים לגבל דמ"ין עיניה כתרי סידרי. כמו שמצע הלבנה להוסיף עיס בן מחדל כחוקפו מיס מספמרת בלגים כרלעריכן נחמוס דשמולמל דעציד לבנמיס מקוחות ביומי כיקן מעמע זה. ר"ם שנפ"ן בו מ"ם כ'. כי במדם ומגל נמנע ומבע לחבר לבמי נקרמו המיס כקרא ולא כפון המיס: וחזון הדוא כוורא דאפ"ק ב' ואית ליה קרני כ'. נס זה בדיך שכחנמו לעיל על מגל מדר סחוס נקוף ימי גממים ודת ליה קרני כ' ע"ם מכמיו כי בהם עמיס יענח ביומי המן: וחקוק עליה אגא בריה קלה שבים. ע"ם סחוס קוף י"ב מזלות כנגס: והיינו ג' מאות פרסה. ע"ם מהלך כל מגל ל' יום סחוס מהלך ג' מלות פרסי כמישור מסלך לדם נכל יום י' פרסאות: ואזלינא לפומיה כ'. מוהב מגל זה סולך לפומיה כ' ר"ל לפומיה דלחם סמלות דהיינו מגל מלם וע"ם בדומה מגל לדר לרב קמן סחוס קוף סמלות דיעה דלחם המחוס לרב גדול סחוס לויחן ובסיפה מלות על הגלולה גם דיעה כן על הם קוף מגל רגים הוא מוקף מים בשלם בים"ם לעיל ואחר במוקף כל כך עד שחוס לי לפומיה לעיחן כי נס בניקן בממחילין יש החוחם בפוקפו כ' פחים כדלעיל בסחוס דלחם דמשולל ודו"ק:

מא ס"ם **רבי** (יונתן)[יוחנן] משחעי זמנא חדא רוה קאזלינא בספינתא ותוזן הדוא קרטליתא דהוו מקבעי בה אבנים מובות ומרגליות והדרי לח מיני דכוודי דמקרי דנשמטיה לאטמיה וזרק זיקא דהלא ונחת נפק ברת קלא ואמר מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דר' חנינא בן דוסא דעתידא לשדיא תבלתא כה לצדיקי לעלמא דאתי. רב יהודה הינדואה משחעי זמנא חדא דוה אזלינא בספינתא וחזינא דהוא אבן טבא דהדר ליה חנינא ונחת כר אמוראי לאתויה אתא חנינא קא בעי (בלע)[למיבלע] לספינתא אתא (ציפרא)[פושקנצא] פסקיה לרישיה אתהפיכו מיא ודהו דמא אתא חנינא חבריה שקליה ותלייא לה ואחייה הדר אתא קא בעי בלעה לספינתא הדר אתא ציפרא פסקיה לרישיה שקלא להדיא אבן טבא שדייה לספינתא הוה ציפרי טליחי בהדן אותבינהו עלייהו שקלוה ופרחו להו בהדיה קרטליתא. מכרא: דמקרא בירושא. בך שמו: בר אמוראי. מדם מיודע לשוע בעיס. בעא דנישמטיה לאטמא. מנקם למחוך יכול: וריק ליה הלא. ממן ונהם מיימ לים: למישדייה ביה. להניע לו: וחזינא הדוא אבן טבא. לחך הים והדלח לים מכיחא. סיג מחח הסוח הכיחא הם וקח כבי למבלע לנקיימחא מחח פושקנצא. עוזב נקבה וקטנים לריסים דמכיחא: איתהפכו מיא ודהו דמא. מחב דס סמים גדול סרגח: הדר קא בעי לטבועי לספינתא. מחח סחוח פושקנצא וקטליס ומגל בר מוחלי ומקלם לסחוח מהן מנא ומניחו להכסו ליפרי לנקום לם (ימו) [ומז]: ופרחו להן בהדי. פסוח חנן:

מרדשי"א חזון הדי קרטליתא כו'. כרחוק מחח הקרטליחא הים שכר טוב הגזה לנדקה ז' לע"ל לחמם רבי מביכא

בן דוקא ליחן נו מכלח וע"כ הוה קדיח חד בראשו ונמח בים ע"ם הכוול' דם' ניד הבשר מכלח דומה ליס ים כי הבר שהיח זכחה לבכר על עיה"ב כיה ע"ם ע"ם בחמנית שלא רלחה להכום ומכר על מיה"ב

מלבי יון ונתן מלטה מלכים ממונים להיות לנו עם מלבי וחמשי ומגזרות רשום הים והחל יעאנו נמחר׳ ביומו מ״ם:

סב עם **תניא** מעשה ברי אליעזר ורי יהושע שהיו יושבין בספינה והיה ר׳ אליעזר ישן ורי יהושע נעור נדעתיע רבי יהושע ונענע ר׳ אליעזר אל מה זה יהושע מפני מה נדעתיע אל מאור גדול ראיתי בים אל שמא עיניו של לויתן ראית דכתיב °עיניו כעפעפי שחר אמר רב אשי אמר לי הונא בר נתן זמנא חדא הוה אזלינא במדברא והואי אטמא דכשרא בהדן פתחנא ונקירנא ואנחנא אעישבי אדמייתינן ניבי חלם [אטמא] וטיניה. כי הדרן לבתר תריסר יחדי שתא חזינהו להנהו נומרי דרגו קא (מחמטי) [מלחשי] כי אתא לקמיה דאמימר אמר לי דהדיא עישבא כמתרי הוה הנהו נומרי דרתמא הוו °ויברא אלהים את התנינים הגדולים הבא תרנימו אורזלי דימא רבי יחנן אמר זה לויתן נחש בריח ולויתן נחש עקלתון דכתיב °ביום ההוא יפקד ה׳ בחרבו הקשה וגו׳ על לויתן וגו׳:

ישעיה כז

ישעיה כז

נדעתיע. מתוך מחשבה: **פתחנא ונקירנא.** עיכים חלב וניד כשהם: **חלם.** שמחפרת יחד כמלחלם: **דסמתרי.** עשב במחנר כדלמרינן (בשמוכר תם השועלים) [בשמקנא] נשיע ונתלי מרפוס דעניד ליס כמתרי וחי: **דרתמא.** מתם שתן גחלי כגון עפרס: **אורזלא דימא.** לשונים שנים: **נחש בריח.** [הוא] לויתן שכן **עקלתון** הוא כנרים: **עקלתון.** לויתן שקשה כמוקף הוא כל העולם: **מדהשיא אל מאור גדול ראיתי.** לשון עתיד גדול ולא לשון הוה

לשון גדול יש לפרש מדש יהושע חשב כדעתם חכמי החומש דאמרינן גם׳ מי שהיה דגיום שעה שהלכה למעלה מן הרקיע ונגלית למעלה מן הרקיע וגלוין דגייהם שניות מעיינות לעיונות ונגלית לוחתון והיה זה העשבה גלילה כדאמרינן פרים ר״ש יכן ואות שתיר יהושע דאמרה פרות ואור הגדול ראיתי דיש שהיה מהלכה שתה שהחום גלילה ור״ח ר״ל לפי דעתו גם לא יחפול העולם דומה לשכפרת פי׳ וכיון שהגיע שתה חלל קרן מערבית לשוחית ככספת ושולש למעלה מן הרקיע והוא כדעתם חכמי ישראל שאתרי מי שהיה דגלילה שולש למעלה מן הרקיע ולזה ר״ל ר״ח שתיר לגלות החומה היה שתה עיניו של לויתן דהיה גיה לכתיב ועיניו כעפעפי שחר ועי״ש זיהר גדילותו בעלה הכתיב לעיתר כי הוא יהיה עתיד שתהל ותעמוד נשמי לנדיקים לעתיד לבוא כתיב °פקוק הוא נשבר תהלים נתשוב לתלמ ר׳ לי כל תיתו יעבר בתחום ובהדי חלק על גם בתעם חלק סרים נכל יום: כתו במתניו. בלא תמיל זרע עיניו: ואונו בשוריו בטנו. בלא ילדה עיניה ולעיל עיכים כתיב בתיב מה בתעם תשר עבימי עתיך: **התם נמי.** נגי לויתן: **ולויתן נקבה ומעמי סרגה:** דגים פריצי. ולא

עין יעקב

והיה ר׳ אליעזר כן הי יהושע כתוב. שהי לפתחילה סופרי בשעתה מקום מקנה כתולמי יהי לא יהנו שניהם כן לחד נקרי ביהוד לשתר זה שם בא: מאור גדול ראיתי בים. לכן נתחדש דתולי הוא בלא דתכבה לעקיבה שתחלת כתיבת לעיל בים סיתין עיר שלא ריי פתח מיכה על לויתן הוא: כל מה שעשה הקב״ה בשתתו זכר הקבה. תני בתילמוד ושיחים וכן שתשני מלקיון שרים בים שה תשקבת ושל השרצי: **נקקון** זה לוח. שהיה כתוב בו כל מה שעשה הקב״ה בשתתו זה. ס״א כדרך שהר בעלי חיים: **דגים.** פרינ. מתחת ועל השמים הקב״ה כן בשבע כרקיעים [שבע] שהי יהי בתי שתן נפי שהם שתרין בשבע ורקיעי שלא שתני לתיל לעיון עתר אלא שתני עיר שהם שיעים כל כך. שם שתנין לתן עתר לשני שתקה שבע ולשכעה לשבת שם חזור ולכן שתקה רמז לכל שהר דגים כתן שתה שלא נתנו לא בריאי בל כן שם שם שתנין לתן עתר תעין בתקין דשתי ז׳ הין לעלות בקנה. עיין בקידושין בלא שיל תלה בתשבח בריאים שה לבקים שלכן שתי בתיהם שה לעלות בכתיבה שה לעלות בתיהן בתנין שתי בתיהן

ולא מהני ליה: מתני׳ אבעיא ליה דכתיב לויתן זה יצירת לשחק בו׳. כדמדריך בעמוד עין נשמעה רגלים הקנים יזכו ומסתמא עם נרתקן: הבא נמי למלחמה. לנסחוה לנקבה ותה נמי למיחם ולנמה: ובלע כל מימות. כדי שחרחה היצמה: די שאבלע. מים מני דלמני כחיו והים לינה מלא בטולע לותם: רוגע הים. לבון סנינים: מפני רידה. סחוא מוכרח לפי סמם ולכך הוא מקריח: אל הנקרי לים מבבים. בסרי הים עלמו מים סוא ע״ש פי רבנים ז״ל:

הרשב״א מל מרמיק לחיות לנדיקים לעתיד מעודה כפסמום סדנרים מנה נעקום סהבורות נחלמד ונמדלסות מלין תכלית לסם דל״ל נחותן הפעדות טוע סמסכל לנד מילי הכלם ולהנחת יבורן מלין זה מנין מעיה״ב מלא שכנר טדע שנקנם סמסכל והמסחה ישולכו כמות הנוף ונחשוכל כמות סבוכיות יחשוכנו ויחמיקו ג״כ כמות סנפם לפיה מנין סיכון מלין סמסכל להשכיכם ולהיחידם מלין לפי סהפסכל והמסחה קנות נחלות לעמסה טנ ולהרחיק הענגון ומדלמנה ומן סידוע כי נרכות המעמה יחמיק כבה מבלי מים נפפם ויהיה יותר מוכן להמנע שמסכלות וכעכין מה שאמר נחלימא קמו לי מנין ומעו לבוחיבו ז״ל מין סנעלמם מוכם לא מחוך עלמות ולא ממך עלנות מלא מחוך שמחה והיל מכוונה נעלמם מעבו ז״ל החפלם נעלות שפעבון ומדמנה ומולי נם סיחה הכוונה נעניך ילמק מע״ה נפקנה סהבחנים כבנת לנדך מה נכיו וביאר מכוונה נחומלו מנדכך נפפי לא לחר נעבור מנדכך מנרף. לזה שד מה מנחת סחורה נחלות סחורה קרבנות ולוחה נחם נחלילת המזבח והנעלים והכהנים וכולן שמלחן נפוח חם חוכים וכנר יחמה מים ולכלו מוסם שפר טפל נחם וגא נקבלם סחמיחים נפיכוחו מלמד מחכהנים מוכלין ונעלים מחבארין. ועוד חלמה כחנב ויקח יחרו עולה וזבחים לאלחים ויבא סהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני סאלחים וידוע מעשדת סהכן הקני ישראל כם מקבודת שמשל ובני הנשיחים מלא פי מכלית שכוונה נהם לאכנת שכינה ונקנין בני מדם לאכול ולשתות שמחים דק לכהן מלא ולהשמיע המחכבה לידיעת שמחכלות כשפוכסם נעניך שמואל ולהקה בני מעניים המומדים עליו והוא עומד עליהם ומחננא ויזלח עוד על זה לשנו נעניך יחרו לפני סאלחים ועל הנדיחים מחלא ויותר מהקים נחיות שמעמדות שהם ז״ל לעמיד יותר נכבדים יחכן לחיות שפעודת שהם לנדיקים מנשך והנים נכולו משנת יחי נלחמים נחכלים חזה ונחכלים השוע מלין השולם ולחי להשיג מלין עלמי לעתיד ולוחם שהם מחומים לחותם שפעודה סהם תכלים שנוקם נמין שלטוני ולשנר שלוחם שחוכלים זכי שנעע מלך נחחלת שנדיקים לחיות מדנים שהכל נשנעם נעניך שכחוב ונשנר הנן להכניל גם יחוב סיום נשקנת שפנים ושפעמדים שהם נשנעם מעיניהם לשם כיש שהן שנגדלו משנם יחי נלחמים נכוונה א ונברך על שנת סיחדב שלמת. והנה ניחן הטן נאמן שניחנה שחורה ושפעשב שפע שנגלם על דור שפול לפי כי טן שכלפה מעניני סיה לפרי ולוחת מלך לשם משחדים לרחת שלמיחות ולהחעלן נשחכלות ושמקרי שחורה שפלחה שהיה כלגם שה שכל ולהיותם שכלים שנפרדים מד שהיה דל מיה משפר שבדי שפ״י ושחניה לין היה נחשבר לשן שים מנד שהול שים שהן כשהוא שמיישר שכיכל להיות שמשכלות נשכלם שנפרדים והוא לשהו לחם שניחים שכל שים נומר כלילו שכנסן שדבר לפרי לחיות לשם שניחים לשלחים ויובם עליו מומנו שכל שים ושיב לשבו זיל שהיו מומנים בו כל שהשנחים ושן שכולג כל שהשנחים נשות לשם שחשקים שעניניס מולים כל שדשות ועיב שמוהו ז״ל ושה לשהן שנדיקים לעתיד לשלם שחנים שמומכין נקיע פלוני שן לנדיקים ושם היחיהו לשקין הרנרים כשפהן על שקשה עליהו שמה שהיהו בעוהיב זיל העתיד אין נו לא שכלה ולא שהיים לפי שלו שפעניני יכנסו נו לנדיקים נעוסנוסים ויהיה נו כעניך שמה נשניי. וחם שכלה נומר שעניך שליהו ושהך שאשר בעוהיב זיל שכשמה נשהן כלפיהו שם יוכל לחיות שפעולה לשהונה לשניים ושיב עכ״פ היה לשמולה עכ״פ יעיד בין שפעולה לשהונה לשניים ושיב עכ״פ היה לשמולה שכלהונה הנא נו יהליים נשהם ושהר יחפיל שניחת שפני שהדם ושלי שהחה שפעודה השעודם לנדיקים שהיה קוף שאן שכחה נו ענין שפעולת נשפיע נשהכל ושהשהה ושהריה יחפנפל שהם שפעשד שהוא ויהיו יחניים ושעדוסיהם נהלהיהם שהשדנות שהו שבניחה ושהיה לחם קשודם שפיל שהיין שפנלת שלא שהי שהלים שקודם שה שהלים שחול עוד שדע כי נגלו שהחונים עניניים נוסניה שהם נוסה לנידות רוחניות בן עדן שפורשיה שפי נשוחנו שהפלשה שיעני ושלניני ושהלולת שהם שהנין לחזה לחיות שדם שהלשן שוחד נשנו שכל פיזוחו ושהשדן נשניינו

שלם נו מד מהימת לי כמד מהפיתו ואחמדת מפעתו ואמר ושניעה לחם זה עם שחמדתי ואמרו מהלמה עצמו יכולל שם שמעל לא עמד שנחמר מלהים. אחם ואני עליון כלבם. ע"כ לאמר שמיים הזכר והרג אח שנקנה וכאר שמרמי לך שהמיתום השחת כלי שהולדם ושעוד שכח מהם והוא שנם ביתום הזכר מן הנקנה ושנת שפסד נעלמי חיים חסו מיתום הזכר והרצח שנקנה שאמרו : ואחמדם ואלחם לגדיקים לעתיד לבא לפי שנ"א שנשים לנפש שנדיקים שהלחום והיה קיימם לומן שהחיים ולעון ,יב ומפני שנפש שלהם והשכל לקומים מים החכמה הם דנרים נעלמים וחפול ניהם מקיים שכמה פיהו שהפם לחיים שנגרלו מן המים. ומ"ם לגיעבד מיפכח לאמר מיהולג אח חזכר ויהרנם אח שנקנה ומ"ם דעלמה דנקנה שניפא ולכל בל הענין שפסבר כי מפני שלקח ענין השופ"ש נדרך מבל זה שהשיל נעניינים נאחים לשכל כאילו הענין נו בלי מילוף רבר ויקרים זה נם שהשלים הנלים בשפרי הנבוחים. נם ים לי ענין וחוא שאחר שניקיב השכל לאמר שים שהפיחות לנפש והשכל החעטי והנפש ים לם קיום השכל נשלמו שים מפל נפש ניב נהפך שם פירוש הנפש לומר שחיים נפעלה מהשכל חמיר הוא הקיומים שים לשכל שחיה פועל נפשם ונפ היה ים לם שליחה ושיפם החשרת שהשכל נאות יותר זה לפי שים נפש שחין לם שליחה שהוא נפש הרשעים שהוא יפה שהוא לם רבר קנוי ונקניטה היה שלחה והוא השכל נלה ונעשים אחר אחם יהלי הלדיקים ולפיכך לאמר שהליחה שעשעים הפוטים שהיה קונה נו. ועוד כי אחר שניטו השכל נזכר והנפש נקנה ולינהן הוא שאמר שכחוב שאפחק לפניו יהנהך כלומר שכיטו שהכל כן נפני שהנך למעלה לאו שהם אכילה לנעשה הענין נקנה. עוד לאמרו כי נהנחה זכ וקנה נגרלו כלן רשע לאמרי הנוסות ושהות שניהם ושנו שפומר מקנה ושהם החנניה זכ כדרך שהשכל נעלמו שאמרו שהעלה ושיהו שהומר לנפשה נפי שהוא נחפה שהליחה לאומר הנהמה וכשהוא שהה שניניהו שלין להם חלק נעיה. ואמרם שהלמה נאקרין זה לזה שמיניק לו נ שהם סיו שניימים ככה על שכוחה חפה ועל שנניים אחר נלי שיפפך סים השולם שכ שכנר נודע שלין סיים נהויים שנפפדים רק נקנה ההפפך ולפי שלין שומר נפפר לשרי אלה שפפ לוים ולנפש לוים לאחרה ושהנלנל שלוחה לשהם לם קלפו השבל שהרו עיפה ולא הניקה אלא ניהן ואמרו נשהם שהיה שפוקפה שן שהומר ולפי שהלומר פומם לוים ולנפש לוים ושוה כשפלה שלחה ואמרו ושלו נפריי שהלומר פומם לוים שהם לוים שהפפדים ונשפנו ואמרו שהם שעוחדים לבשורה הלדיקים לעה"ב לומר שהחחיים נאחרן נוסים נפלפם שהרו ולא שיפפידו אלו ריעהו אחרים זאחן החחיים לגדיקים שיעמדו. והשענה זאח שכל שלקי שנדיקים ר"ל הנוסות נפפוח עבדו אח שי יהנהך ושם יהנהל לצוף יפפיד זכות שבלים שפשיו ואין הפ"י שקפח שכר שים רבר. ועוד ני נפש אחדם עם היות אלילוחה שלמעלה שייבה שהמיתו יחנהך להיות הנוף שיכלם ושהכנה על החנניה הזה ושוא החנניה שלוחה לשם וכל חישרים השפוקפים נאחים נשהל קיום השנות ושיטולן לעין שך יעודים נשפניים נין ישרים שנעניים נין שפפטים לעיר ואין נעולן שהל שכפם רע שו מות שך שהל הצוף לנר ושהיהדום שהשבליה זאח עכוון ולפני לעשם ושהר ושהה ים נעוחיהו לדיקים שומיע אליהם כשפפח הרשעים ושהם שחים על יחוד הפם ועל קיום השנות ושם שם נאחרים ושלים הנה שקנלו שן הנאקין ושלעיר לעמו יחפלה ישחפדם אחר שחחיה לדשות נפוחה ועוד נלאה שם שאמר שכחוב יחי שחיך ואין הנפש נשאירה שחה כדי שיחמרו שחיים שם הלעון שהשופפם נעניעו שם נשפני שהבשה בכל שקום שחיים שהחים ואין שה כי שם הצוף נפ' זה נה להם זיל בשהה שקשוחה כשו שיעבה שחמרו נשהלם לאמר כי שבעון שהיע שחיה שהיה שהיה שה

סמיכה נמי הכא הקהל לקיים מרכבים לגמלי דעסיק בקבא מציעא מצני
פי׳ דמליחת ומתוך סוב מלגנה ולהחזיקה לא מיקרי לן מעמא
דפרישות כדנים וכו לא מידי דחיק בכיל. וכיכי דמוקים לעיל כל מקן.
וגיל דאין מקום לקופיתו מבוסף מקודם מן להקטנה מה נצא בלהחזיק
הקנה ויל כדי לבחק נמס דעיקר במוך כמרחשם כמיני נחיות וכמים
מצני נפסוק מטומו יגם מרבו נדנים לחזוק לאד כדי שלא יהא שולדים
כיון דמביני מכל מקום מחיקן. ולעמק בקנה נם מומם מרמעם ליה מחיר
מקנה לחלחה לקנה נם בנטמת וכמו נמוך וקיל ׃

סד עמ אמר רב יהודה אמר רב ירדן יוצא ממערת פמיאס
תניא נמי הכי ירדן יוצא ממערת פמיאס ומהלך
בימא של סיבכי וביטא של טבריא ומתגלגל ויורד לים
הגהיל ומתגלגל ויורד עד שמגיע לפיו של ליותן שנאי
מיוט ״יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו כתקיף לה רבא כר עולא
האי בבהמות בהררי אלף בתיב אלא אמר רבא בר
עולא אימתי בהמות בהררי אלף בטוחות בשעה שמגיח
ירדן לפיו של ליותן כי אתא רב דימי אד (יונתן) [יוחנן]
מיוט ״כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה אלו שבע
כיל ימים ואידע נהרות שמקיפין את אי ואלו הן שבע ימים
ויזמור יממה של טבריה ויממה של סדום ויממה של חילת ויממה של
קלי על הילתה ויממה של בבלי ים אספמיא ים הגדול ואלו ת
הגלת מי ארבע נהרות ירדן וירמוך וקירמיון ופונא כי אתא רב
שלנה
כיכי מי דימי אד יונתן עתיד נבריאל לעשות ״קניניא עם ליותן
רש״י שנאמר ״התמשוך ליותן בחבה ובחבל תשקיע לשונו
קיל קנה ואלמלא הקביה עזרו אינו יכול לו שנאי ״העושו יגש
מיוט ב חרבו. כי אתא רב דימי אד יוחנן בשעה שליותן רעב
מציא רבל מטו ומרתיח כל מיטות שבמצולה שנאמר
עמ ״ירתיחבסיר מצולה ואלמלא מבנים ראשו לגיע אין כל
עמ עח בריה יכולה לעמד בריחו שנאמר ״ים ישים כמרקחה.
עמ ובישעה שצמא עשה תלמים תלמים בים שנאי ״אחריו
יאיר נתיב אמר רב אחא (אד) [בר] יעקב אין תהום
עמ חוץ לאיתנו עד שבעים שנה שנאמר ״יחשב תהום
לשיבה ואין שיבה פחותה מע׳ שנה. אמר רבה (בר בר
חנה) אד יוחנן עתיד הקביה לעשות בעודה לצדיקים
עמ מ מבשרו של ליותן שנאי ״יכהו עליו חברים ואין כיזה
מיג ו אלא מעודה שנאמר ״ויכרה להם כירה גדולה ויאכלו
מכיס ם וישתו ואין חברים אלא תיח שנאמר ״היושבת בגנים
חברים מקשיבים לקולך והשאר חולקים אותו ועושים בו
מיוט יא חדודה [בשוקי ירושלים] שנאי ״יחצודו בין בנעניים ואין
פוסא יב בנעניים אלא תגרים שנאמר ״בנען בידו מאזני מרמה
עמיס כג לעשוק אהב. ואבעיא מרבא ״אשר כחריה שרים
כנעניה נכבדי ארץ. ואמר רבה אד יוחנן עתיד הקביה
ליוט ם לעשות סוכה לצדיקים מעורו של ליותן שנאי ״התמלא
בסכות עורו וכה עושין לו סוכה לא וכה עושין לו צלצל לא
עמ שנאמר יוכצלצל דגים ראשו וכה עושין לו צלצל לא
מבלי ו וכה עושין לו ענק שנאמר ״וענקים לגרגרותיך וכה

עושין לו ענק לא וכה עושין לו קמיע שנאמר ״ותקשרנו מיוט ו
לנערותיך והשאר סורסו הקביה על חומות ירושלים וזוח
מבהוק מסוף העולם ועד סופו שנאי ״והלכו גוים לאורך שמיט ם
ומלכים לנוגה זרחך ׃

אימתי בהמות בהררי אלף בטוחות. מגלח שמחו כל עמים
סיגים סילקן מל פיו של ליותן דכתי זמן עמוח מי נטחים
עם כמו כן: כי הוא. הקביה על ימים יסדה לחי: קניניא. לידם
חיות נקשם וחומם כל מיני לידם קדי כן וכן נבחמות מלין וכי
עמם רציני קניני הים לו נלבחדי הים: התמשוך וגו׳. וכי לחה
יכול לעשות קניניא עם ליותן ומכלל דעמידה לקטן: העושו יגש
חרבו. נגהמות כתיב נחיוב וכים ליותן: מפני רישו: כמוך
כים לו הבל ומזיקים סנפה יולה ליה קפה: כמרקחה. כנבשים
כמו נוקה מרקחת מתוך שהבבים רחמו לע״ע: תלמים תלמים.
סגרמין מפיהם עמוקים בים כמלים של מחריפה: אחריו.
כשעמה יאיר נתיב הים: איננו הזוך לאיתנו. ממה סניס שחכמו:
סיבה. סיטו מלמעלה גג ודי דפמה מדי רוחות: צלצל. סיטו
קסך גלח מחלות: ותקשרנו. סיטו דגר שעמו שקפרין לקנות
בהמה כמין קניה .

תוספות שמגיע לפיו של ליותן ופיטו מחעכב נכל לחוא מים כדשנפ
נגיד דקאמר וכי מעכבת נפים הוא ליל יחקון של מחמת סדין
ירדנה עבר ניסי מנגיח ולא מחעכב עיכ ׃

חיל סימניח זיל פיעך למה מיחב לעמלם כבר הנדחי לך ענין ליותן
מקוה רמז לסכל והבפס. וענין נהחות מחוח רמז לעמר חנוחת
ועיחה נמי לעל מקום עיקר מילוחה הנפש ודיך מחסוות נחדם לנפש פיס
ופחח מפרש מחי ינבא מעכב סמון הזה הנוענו. ומקדיש לך מזה הקדמת
דע כי נפש החדם הוא מלילות סנחלל מעקום נרוח סמיים ומחנלמל
מלילות לפלילות עד שגיעה של המקום חבר שעמו הוא נחדם לנפש. ודע
כי כל מקום קנול יקלטו יש כחמרו כמים ליש עכבים. שוד פוא שרעה
לפני פיהמו ומעקבל מן הנניחים והכניעו עליו מנוחר מחכמי החלמוד
כי ים לעסיק קנבה ויעה של חבנים כחדם פיהם מלפי מנין הוי עלמא
ומר פרוג וכלנים רנים. ומעמם דע כי הירדן נהר עמם ויולא נחמת מן
המעיין פחוח נחערת פניים ומחנלנל עפם ליחם של מנניח ומפם ליש
קנדול ולקחחו זיל נחנל לרחה לנו עו ענין הנפש וניימו לנו נלוד פזה
ענין מילוחה מלילה מקום ולחיה מקום פרחמה פלילוחה מחערת פניים
מפש עיקר מקום מלילוחה ופוה נחדם מקום עיקר המעיין ומפש מחלמל
חוזרת מעקום הלחנן שמחלמל פש כנפחות מן המעיין יש מנניח.
פחקום מחחלמלת מפש עוד ומחמם פוחמה והוא נחדם יש מנחול והבנין
כלילו חלמד נדרך מפל מלילוחה הנפש מן הפכל הלחמן והוא ומיעיו
מפחלפלות מפכל לפכל עד הפכל הפועל נדרך מפל ומפחלפל הפועל יקרא
יש הנחול לפי פניים הנחול כל הנהיחות מפניים פלין כיוה לפכל הפועל
נדרך מפל יש הפכל מפל נהרי הפכל מפניין פלין ומקום מפמד הנפשות
יקרא יש מנחול פחוח יש החכמה ומפש הוח לנפש. ופוא פיש יוכא מן
האנשים ומחנלנל ליימ של מניניח ומפש לפיו של ליותן מפש עו הוח
נחדם לנפש פיה פחוא מחחוש לגף ולפפל ומפו יבפש כי יניח ירדן על
פיהו. ומקפו מלין פחחקרא חזה כחיב נהנפחות ומביא לימני נהחות
נהרי מגף נפחות נזמן מניים ירדן מל פיהו של ליותן רוקח עו עד
לימתי יהיה נעות מנהר העולם לפחמרים לפיום טהב חור קולך ומה נא
כל זמן מניים ומפחלפל מלילוח זה כי מעמ החחלמ פמניים. יפסוק הפחלפלות
מלילוח זה ומפמו והלחה לח יהב עוד הפהב הנפחני החחרי מגף נדיקים
יהנים ומעחוחיהם נדחלפיהם ומהניו מזיו מפניעה. ועל הגד רזה הוא

עין יעקב

אימתי נחחוח נהרי מגף נפחות פחניח יהיו נפיו של ליותן. חגף נחחוח נהרי מגף נפחות מפחלפ מפיהן לניו רזה מגים מעני מפחיב
נפר הגים נרחיחת לעיל נפחוך: שמיקין לפ לחן ישרחל. לכך הפכיבה נחתן ישרחל יותר מפלר לחלפים כיון שחוק פה נירחה פחוח פקרים להפחיה הפכיפי
ופרחיחת כילקוט ריש יהושלמ של הפסוק ולפי פיהפי הכל נפר לוכל: ובישעה מחמת עפמ פלגחים כים. רזה של פוזה מכילה פוחפה מפחיב מחלפה מפחיבו פוה ניב
פכילפו פנחלה וכרחיחת לעיל דחפר לחלילת לפחים לנרחן: והישעה מלגחים פוחו ופפחן בו קפחדי. ופפרב רכחיב וגם הלין ניל ופלי לפחיב פש
וכרחיב פגל ניחחת לפחיחת נחיב כי גם יחיל לחכיח מקבל חלין ופיין בפנפח דף ניו ופפח ניב כי יפחן קלחר וניב נגף פחקרא וגם יחיה
כנפני ופה פחרפ פגיה: והישעה פיפו חקביה פל חיפוח יחקבלים. כי גם הלחיקים נקלפים חפחה כרחיחת לפיל כפיק לפי פפש ע פנפש שרחל עיב :

מחדשא אימתי בהמות בדרדי אלף בטוחות סי. דכל זמן שהות מי נמחק הן כמו כן כפיסים ום לבחול לעם מגם נמחק נחיש הליחן ולעם הן מוחמקן נחליחם נחיי הליחן מפי מנחזקן ום לפרש לחיחת נחדרקוח על פקוק לחד נחחד יעמו לים נחחי ידבקו וגרי כי לעחיד הליחן ונהמוח נהרי אלף ילחמו זה בזה ויהרוג זה בהמהמוח יכנחו לחמו נקלקיו ויעיטו לחמו נזכנו והוא קחמו לחמו נקכפיריו וע"ז חמר הכח פרוח הכחוב לחעמי נהמוח נהרי אלף נמוחים להיוח חי כי יניח ידן לפיו על ליחן ולא כפחם יניחו לח פליחן נקיכם בחי נם הם לחין נמוחים פיפחו לחחן הליחן נקכפיריו כדחיחת נמדרכוח וקיל: ואלמלא דקביה עזרו בני שנא' העושה יגש תרבו. פרכניס נהמוח כחיב כחי וחים עם ליחן עכיל קיק דחה לעיל נני יעבח כי יניח ידן על וגו פריך חלי נהמוח כחיב ולא חמר דחים בליחן ויל דעבין נעוחם פליחן אלא יהיו יפל לו נגריאל ולחי דים לעמד ליחן מנהמוח נחיכים פחרי הליחן יהח נחול נהפלגה נגריאלוחו נהמוח נהרי אלף כחים בעיל פחיחו הליחן נגריאלם ולא פרש נחמוח ושוד מלחם לפי המדרכים פכחחו נהרי אלף יהרגו הליחן נקיליו והוא יהרג חחחן נקכפיריו רש לפרש פחיטו קחמר דלמא דהכח אלא נהמוח נהרי אלף הן עלמן חרגו על הקניח לחחים הליחן וחים דקרא השחו כל ליחן יניח חל חחגו דפיטי נחמוח פיניחו נקרכיו וחזכו וכן נפיסך פחוא פליחן יחים ויחים חרגו כל נהמוח לפחוג נקכפיריו וכיחא הכחא דכחיב נהמוח וקחי נם חפיחן ודיק: ביוציא דבל מפיו ומרחיה דמים כו. כיל דמרחים הכא פיט פלמן חוחה וחשוט ממש אלא פלמן מכן אלא יהיה כי כדלקמן נפרקין פפח פלמן קלף הטלח כי מחוך הכל במוליא עבין נחיט מעלן הנים קלף והוא דמדמם לפיל פעלחיה במעלה קלף וחקלויות נרחיחחו. ואמר עושה תלמים כני שנא' אודיך יאיר וגו'. כיל דיליר הוא פלמן ניקוע כמו פחוים לפעטי ונחוריס כבדו וגרי פפיטו בו פלמן נקוע והוא פנפחייחו הוא שפח הנחים ונקועים נמחיב ים. ואמר אינו החר לאיחנו עד ע' שנין כו'. הוא כמו פפירי נרים פרקין להפליג פנריחה עיש חח רבו פעמיך פי כי כל פעמיו פל חדש חיק אלא כי פכן והפיחן נפחיים חחד הוא שפח חפפ ים כפישור פזה וחניח כן לא נגרח רק נפניל החדש ולזה נכוון לו פאמרם עמיד הקניח לעשות נהרים פלדיקים כי וקיל: ואין חברים אלא תיח שנאי כו'. נפיע דחמי פיכם פהעניים חנר

נקרא פיח כי נקרא נזה הפפ כי הוא הנרחפ זה לפח מנרפ נאמרם כי היא חנרה לפיח כי עיש: בשוקי ירושלים כו'. דקדק לחער נשוק יושפים כה כי לא יפיו חוכלין נפחו רק נפקום קדוש חוץ חומות יושבים כפחר קדפים קלים וחוצ פקדפים פפ נשוק יושבים ורבר אחכל הוא חומות חפעבר פני פחוא קודם פליח להליטיו רק נדבר אחכל חוץ חומות יושבים ואמר בחלק עוד לא יצא רק לפיחום חלוח דפיטו לכוכח. ואמר זבדה כדי. לפי פיש נפכין לישוב ועפיחם פחוטח לחנע חעלות ים הפפה לפחם רש פחם פלא לפחם רק לפפ גפיל פחחו יחני רש פלא לפחם רק גפיל פחדש ופיש רש הפחוק לפי כוכחו ונכדי לקנחר כניים כל זה פחדופיטו פכוף כדרים ונזיח זכח פפחה לפחה שפין לו כוכח פחוח חלוח פוכח לפחה לח זכח רק לפלח נפיל פחחו יחנין לח פיין לו רק לנלל לפנין על רחפו חיים הדין פלעפיד ולח כוכח לפחם ואפר עד כפלח זכה נפ לזאח הפדרפ רק פפוחם לכפ נזוח ואפחרח לו פהוח חקרא רב כפחם לו ענפ לנרפחחיו פחיטו עפיי רק לחפחרח ולחפויא כפי כוכחו ופחפנחו ואפר עוד לח זכה נפ נזה רק לפדרפ היופר פחוח דפיטו לקבל נפיל פחדש ופיש הפחוק כדי פיכים נקרא רב ופחנוד וכדי לקנחר כניים כל זה פחדופיטו פכוף כדרים ונזיח זכח פפחה לפחה שפין לו כוכח פחוח חלוח פוכח לפחה לח זכח רק לפלח נפיל פחחו יחנין לח פיין לו רק לנלל לפנין על רחפו חיים הדין פלעפיד ולח כוכח לפחם ואפר עד כפלח זכה נפ לזאח הפדרפ רק פפוחם לכפ נזוח ואפחרח לו פהוח חקרא רב כפחם לו ענפ לנרפחחיו פחיטו עפיי רק לחפחרח ולחפויא כפי כוכחו ופחפנחו ואפר עוד לח זכה נפ נזה רק לפדרפ היופר פחוח דפיטו לקבל נפיל פחדש ופיש הפחוק

כולי האי משכחינן ליום הפליגה ספינתו בים חזא מלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות שהם שלשים על שלשים וחקוק בהם עשר ברום עשרים אמר לדו הני למאן אמרו ליה שעתיד הקביה להעמידן בשערי ירושלים אתא לקמיה דרבי יוחנן אל דדוש רבי ולך נאה לדדוש כאשר אמרת כן ראיתי אל ריקה אלמלא (לא) ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות:

שמשותיך מעוטיך: **פליגי בה.** נחלקים על מעוטי יהוקלים מעט יפה לו מנכס מעתידין לחזות. בדין וב דין. כדברי זה וכדברי זה [והיינו כדכד] מכוסה ויפסה חבנה ולעיני שמקרא זה קדם לגבי רבי חייא מוצא יל סכם מחנכת יפעים שכדברי כל סמפרשים עמידים לנעמה: **וחוקק עשר.** על ראשי נמוס עשרים ושיטו לחקדם לשון קדמה שמוקק בהם ומכמע מה שכן מהם במלילים כשם קדמתם כמו קודמי שם: **אקדח.** קרטוכיקלאם בלעז וכהרגום יזכהן לחני נוחני: **כביעתא דצלצלתא.** גילה עוף קטן שמצוי לגליל:

תוספות פליגי בה מהי מלאכי נחקוק. ותליגי אמר להם כדאמרינן בפ' מי שמוליחוהו לאו תלגיגו שמרינהו: אך אמר יפעים ויש שהם ויפה לעיני שהם שאמר דלעיל שבני מרכין בפוך שבנך דשמיהן בשפיהם מי כדין וכדין כיוצא בזה ושפיר לעיני יפה שמוסיף וכן מוכח בשפיקחא ושפרם שהם שהי כדכד כי שבח אמר כדין וכדין שהם לא מייתי לעיל לא ותלתי ולא תשוחלי שלא ותלי קלי לחתן ושפיר כדשהיב לעיל ע"ב:

מרדשיא ושמתי בדכד שמשותיך אמר רשב"ג כוי. מיפנים שמעוטיך חמוטיך ומיין שד פיהוסים לחריס שמרסי נספר קנעים ולי נרחם לשרם כלפי שאמר יפעים לא יהיה לך שד שהנם לאור יחוה לאור עור ושמתי כדכד שהוא לחן מוצ שאמיר לך שהה שמעוטיך שלא שהיה לאור שד לאור שהנם והחלוטה מני לינם לחיר חלא לאוצ בעלמא כדאמרינן לקמן לכתי דבי זקא ושליני ניה שמוליי בהוא לחן מוצ לח סוא שהנם לו יפעה והם שני לגנים לשהרים שהם ויפה שלעמיד שהיו גאולם סרניעים ובשהם ניה שעוהה שם יוקם ויפעה בניעין עיה סנה זו דבגאולם הניעים יהיה החלה לחר יפרשל ע"י עשיה בן יוקם ואוהו של יהבלים שהוא שהלקו של בניעין חיה להי כדין וכדין עיה שי שהוהה שהוא שהרש וקלי: **ותוקק בהן** ר' כה. מי לפניה דשהייהו ודיה כי יה לדקדק שהיא דשלמים ותוקק בהם ר' כה ובחלה לחר לחתי דשייהו בפי חלק בהך דוכא שני ניעא דקרא ושמתי כדכד שהעוהיך שלחר שהלן כדכד שהיה לך לנעמיד יהא שהעוהיך בעשיו ניעים לעיל שיהיה שני שהנם שהיו בעשיו ניה לי יום חדם שהוא בן יהיה נוף שבדכד בעשיע לי על לי כשיה בפי חלק ואחר ושעריך יהיה שהוקין ושהקדחין בשלמא נוף לחתי שהלן שוב ולדדי שהלן בהיה ניעים שהוהה ושפקוף וכף על חתי בעור לשפוים בשדשהם ואחר בשיעים לעמיד שהקוף ר' שוב בהוא בשי לי על לי כשיה בפי חלק והוא כשישי בעיני

סיכל שהי שהקדם בשיעין דהייט שהיי סיכל ועל זה שהו שהקדא דהייני לקהן לחבי בייט גו שלשהן בכן דשהכין דלעמיד יהיו החכים עוהנה כנעניים שהגולים בן בעוריהם כשהיכם ועלם לחבי שהוהה ושהקוף וכף וגוריים יהיה שהוענות וחקוק בהם כשהים שהר סיכל שבעשיה שהים שם עכרים בשהיב ר' ושעדרם יקוש לחר שהל שהר שהזרחי שלעמיד לחר ר"י בן ושוא קוחר לחת שהקוא דשכח דשקי ליה דקא לכרי דבי זקא גם לחר בם שהיה זה שהלעיד לשיקוחים עד שהקוא בעיכתו בעוקי שהשוה ולחם שם פי עיה בחוך. ושחר **שנעשה גל של עצמות.** פיה רש"י נפרק בשה שהליקין בשה שהקא בשהו ושבל שהון רב עביל. ושוא כשיכן בשהר בפרק בי שהוהו שהשיים בשיהם קדיים שהיה שהלעי חר שוב שהיה שהי שוב לחם שהם שהי שוב לחם שה הטוא דשקא בשהו ושבל שהון רב עביל. ושוא כשיכן בשהר בפרק בי שהוהו שהשיים בשיהם קדיים שהיה שהלעי חר שוב שהיה

ירושלים של עוהיב ירושלים של עוהיז כל הרוצה לעלות עולה של עולם הבא אין עולין לה אלא המזומנים [לה]:

קומזיות. נ' קומות מהי מעין דרש: כבי קומזית של ארם

דראשון. סמיעתו עד מאה אמה נמסי מנינה: כנגד

היכל. כל נ"ם שהיה רוס מאה אמה ולפי קומתו לריך שיהיה נמשים וקנים לר' יוחנן דאמר רוס עשרים: לבוי דבי זיקא. לחלוסת העכורים לחדר והיינו שערך רקמת חלוסת (החומה) [החומה]: ענן יומם. מ' עמון ומנח נ' אם ד' להנה ה' כי על כנד ו' סופה ז'. ולי"ג כי על כל כנד מיס מן החכמין אבל וקוכה שהיה נגלל יומם דקמיך ליה לכיתים דהאי קרא הוא הזי ואחי על כל כנד לכהמפרם נקמוך מחת: שעיניו צרות. בלא להכהתו מוכחין: נבוה. מופסו של קנן מיוחתו כל חניתו הנדול הימי: שבאו"ת הדרור. בלשון עמה ורומנה: אני לאות"ה בושה. כנאמן מעשו כמשמע. הכנד כל כך שהרי יהושע היה נביא [ומלך] כמשה ולא יסל להביא לכתורו: בעדן גן אלהים היית. נחיים מלך טור כתיב וכי כנוד אחה נהיה כאדה"ר שהיה נביא והיה בו כל החומות כלו: אודם שמדה נר. עד זהב הרי ר' אבל כל אבן יקרה לא קאמר דסלל ואמ"כ מפרש מאי כל אבן יקרה אודם שמדה ונומר: וזהב ארי"ו נרוע שבבולן זהב וכו'. הוא אקרוא קא עהדר לפחמי נחוש שבבולן זהב עכלו דאמרי יחיר עדף: בך נבהבלתי. כשנראתי עולמי בחהם עחיד לחזור בי ולעשות עלמך חלוש ונראתי נאדם נקנים ממליון רש'. ה"ף חלול הוא ונס מסקב ניחס הנראך כעס ניחס שנחתי חת לבי שהחה נכרת בו ניחס כובש הנקנים נאדם: וקיבלתי. לו מיחה והיינו חופיך הקבר שהוא חלול כמו הף:

כדרשיא קומזיות כו'. דלפי פשוטו הוה ליה למימר קומזית

בלא יו"ו אמאי על הרוים דהיינו נ' קומות קומות כדדרים

נ' קומות בל אדם שרחבן דלא ניחא ליה למיר על קומתו בל כל אדם דהיינו נ' אמות והיינו נ' קומות לעחיד ר' אמות דכיון דנרילת אדם לעמיד יומים נרילה אדכם על ידו יהנרך ודאי דכבי קומתו מי יהי כקומת אדם שרחבן שהים הנרילה נעשית על ידו יהנרך דשנרילה נעשית לה הנרע מהנרילה שהים על ידו יהנרך נעשית. ומאמר מאה אמה בנגד היכל כו'. נמדרש יעקב הניעו קלח נלבן לחר מאה אמה כאדם הרחבן מן לי הלה מכוים כנים עכן סל נמיתים ונר חנכים סיכל כעם הוא מאה אמה והוא כמו שאמרינו דלאכמים סיהיו מאה אמה לא מיבריך ליה קרא דהנרילה דאדם לעמיד ודאי לא חנרע מהנרילה דאדם הרחבן בנעשית והנכים סיכל מאה אמה פיסנים נניה בני אדם הוא מאה אמה וכן פירשי' נפ' חלק דאבי קיס בן ועוד פירש שם פירוש אחר בחורך כל אדם היכל אדם כך ומעוכם מדות חבן אדם היכל מאה אמה על מאה נהיס מאה: שבע חומות יהיו בזכות עשרה שהם סוכה שקיימו נעשית כותים נמדרשות ונפ"ק דעי"ז ועיכ יהיו בעשרה שהיו סוכה כל שעמה. ואמאי עישה לו הקב"ה חומה לפי בבודו כו'. יש לפרש כימי דבנודו על הקנים כי החיא שם העוסקים נעשית בנבוד בעים יהנרך כותים כל הנקיות בבודי ונר ואמר כי בפי מה שהנדל בבוד בעים עיי מיא נעשיה החים החומה לאותו בית לעמיד. ואמר עישן בחומה למה כו'. כי הענן הוא דבר הענין כותים ניהלי עלרים פרש ענן למקך אבל חומה מעשה שהיה דבר הענוה לפה וכן שהוא דבר הענוה אין לך בל נ"ב דאמרינן

מי נמלרים ואם לאחיד לילם נר' סרי עשורם ו' שם שמות מועיל לאחיד נלילה אבל כאן לא כאב נלילה נם סרי יום נמהיצ נעשאי מיפות לאחיד שהנה ולאנה. ומכין שבכל אחד נבוה מחומתו של חבירו אוי לאותה בושה בו'. הקושיא זה לומר בכל אדם בכל אחד בוסם מחומתו של חבירו נם הניהו נם קשה הכפל הוי לאחתה עשה ואי לאחתה כלימה. ונראה לומר לפי שיש לכל לדיק ולדיק חוס מעלה ומדרנה נשום מלוה שלין כן לאבירו דומנת דרי מכיכה ואי תיית דפי' הפוענלים ועיז תעיר לפיכך היינו להן תורה ועשה כדי לנסותם ועיכ כיון שין הלדיקים שין מחניים מהניהו לפי בכל אחד יש לו שום מדרנה נשום מלוה שלין כן נחניהו ובית שין נסים עשופה בל מניהו ריל נסה נשום דבר מלוה מה שלין לו ויש לאניהו חנל חור לה לאותה נושה ואי לה לאחתה כלימה לאחתו שים שלין לו שום מעלה ומדרנה וכיולא נו ניסיבע שאמר ליה מהדך ולא כל הודך דהייט שלא היה לו מדרנה עבה נאבות האורה שהיה חנה לפני עשה כפני חמה חבל זכה למדרנה אחרת נהלה דהייט ליכנס לאיי ולכנוסת ליה מלכים חבל אי שלין לו שום מעלה ומדרנה אוי לה לו שין קאמ לעכין זה בפי המובל בחזקיהו נבי אמרת לנביא ומיבומים כי וקיל: עשר חופות כו'. כי קודם שחנה היה לאדם למעה כמלאכי חלהים בל מעלה שחחלה בעבר מעלות כאים נמדרנות עיכ לו מחעלה נ"ב לאדם למעה בעבר חופות בל כנוד ואיר יית חופות עיש סוגה זו שחחלאכים הם לועלה מיית דנרים לאבר זה למעלה מזה והם שחבע יקודות ובפעם רקיעים שחצלה נם לאדם למעה ניית חופות בל כנוד ולפי שחיים חמר לעשות כלורה זאת שלש עם בפעם רקיעים והוא שחבחם עליהם אמר לו כן כוים נמדרנות ופיבש' בספר יהקהל. ושאמר נרוע מבילן וזהב כו'. להפליג העכין כי קודם שבאו היה הנרוע בעבר מעלות כנודו מזהב ומחעלת שחבר לה היה הנרוע בזהב כדלאמרינן לה היה לאור השלם להשחעם בזהב לולי בכן בהיה וחשבון: יבראתי נקבים כו'. עיין פרשים ולי"ג דדרים קיימי דקרא ניחס הנרילך כוכבי עיש שיש כי לית הוא עבך ויסובך מלמד בנרת הקנים כוכבית נאדם שחם שהפך אחד מהם שיש יכול לחזות נם מה שפרשים נאיד כי וקנקתי עיהם כי ושיש חופיך הקבר שהוא חלול כי עכיל הוא דחוק ויש לפרשו דשיק שחלים וקנים שנרת בו הוא בעשו קנים הניהה שהוא עגול מהם לקבל סרוחם כדלאמרינן שחם יפחח אחד מהם לו יקחם כי נם שם יהפעך כמים וקיל: לא כירושלים כו'. לא אחר לה כמו שעולן ליהושלים בעשי' כי אבל אחר לה כיהוכלים בל עהיז כי כהילו הוא יהושלים אחר ועיש מה שאמרינן לקוץ עהיד הקנים לחבניה ליהושלים נ' פרשאות כי ולא יוכל כל הרולה לעלות להיות עולם מפני הבשחות אלא האומרין לה החומין לה יבא

שלין כדלקמן שמא ים לה לער לעלות אין לי אלא כמו וקיל:

דרי"ף כי על כנוד חופה מלמד וכו'. הסומה שעניין החופות שם ז' לבל נדיך ואין הפרים בעניין החופות אבל נאופן החופות ים פרשם שבל לפי בבודו של בל אחד ואחד. עיין נדמ"י ולי"ב כי על חופה כנוד הנדיך שבחניה החופה: ולם נאופה לשון שבלה אחד וכו'. עיין נדמ"י ולי"ב כי על בל בבוד לינו מהחשבון וכו' וקי לרבני רש דדרים שם שבלה נאופה שניהו ל"ז שם שני לינו מהעניין ושיהו שפשר דבאה פליני דליי דרים ושעל בל בבוד שלמד שבל אחד וכו' והני שם שעניין החופות וליי דרים על בל בבוד שעניין החופות ושם אחת לעמל שבלה שאופה שפיהו דשיהו שלין החופות בווה שהיה יותר נחלה מהופה של עלמו ו

מז סמ שמות מג

אמר רבה אמר רבי יוחנן עתידין צדיקים (שנקראו) [שנקראים] על שמו של הקב"ה שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. איר שמואל בר נחמני אר' יוחנן שלשה נקראו על שמו של הקב"ה ואלו הן צדיקים. ומשיח. וירושלים. צדיקים הא דאמרן. משיח דכתיב °וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו. ירושלים דכתיב °ישם העיר מיום ה' שמה אל תקרי ה' שמה אלא ה' שמה. אר' אלעזר עתידין צדיקי שאומרים לפניו קדוש בדרך שאומרים לפני הקב"ה שנאמר °והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו. ואמר רבה אר' יוחנן עתידה ירושלים שתגבה שלשה פרסאות למעלה שנאמר °וראמה וישבה תחתיה כאי תחתיה כתחתיה וכמאי דהאי תחתיה שלשה פרסי הויא. אמר (רבא) [רבה] אמר לי הזיא סבא [לרידי הזי לי] ירושלים קמיתא תלתא פרסאי הואי ושמא תאמר יש ציר לעלות ת"ל °מי אלה כעב תעופנה. אי' פסא שמי האי עיבא תלתא פרסי מידלי אי' הנינא בר פסא בקש הקב"ה את ירושלים במדה שנאמר °ואומר (אל המלאך הדובר בי) אנה אתה הולך ויאמר אלי למוד את ירושלים לראות כמה ארכה וכמה רחבה אמרי מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע הרבה כרבים בריאת בעולמך של אוה"ע ולא נתת מדת ארכן ומדת רחבן וירושלים ששמך בתוכה ומקדשך בתוכה וצדיקים בתוכה אתה נותן בה מדה מיד °ויאמר (אלי) [אליו] רוץ דבר אל הנער הלז לאמר פרזות תשב ירושלים מרוב אדם וכרמה [בתוכה] אי' שמעון בן לקיש עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים אלף טפח ניאות אלף קפל מנדלים אלף ליצוי ביריות אלף ושני שילה טטרפאות וכל אחד ואחד הואי בצפורי בשלותה תניא אי' יוסי אני ראיתי צפורי בשלותה והיו בה מאה (ושמונה) [וישמונים] אלף שווקים של מיכרי ציקי קדרה °והצלעות צלע אל צלע שלש ושלשים פעמים מאי שלש ושלשים פעמים [אי' לו'] אי' פפי משום רבי יהושע דסיכני אם שלש ירושלים דם כל אחד ואחד יש בה שלשים מדורים למעלה אם שלשים ירושלים דם כל אחד ואחד יש בה שלשים מדורים למעלה:

נמראו על שמו. סיהא שמש סי: אל תקרי. ה' שמש חלא סי שמש: לימר לצדיקים. מלאכים ילמדו: שיש. עדקנה עדשה עיצא (להעלות) [למעלה] כ'מחלים דהאי עיצא מבחא פרסי ומלין מן מרכלא: למיד את ירושלים. לעכותה קנעה: פרזות תשב ירושלים. מה פרזות חלט לח להס סיעוד נעכין ישוכן חלא כמו סמלן נוכן חף יהסלים כן: אמר ריל. ל'מחלים דסיס ני פרסי סעחיד הקניס לעכוף נס מגדלים כחלף סעמים

נחמנן קפ"ל ג'יכלוחא כחלף פעמים סף"ף כל סכי ניעגרלוחא סס וחלי דהאחיך בקיעגים כהיא סיסו עכוס דלעכן סגון סיח נעיכס נגלח תכעכן ויקד סחכעכן נחיכה כעחיפעלח: אלף ושני שילה. פעים וחלף פעעים בחכעכן ניעגרים פיליס: ליצוי. ניעגרים סחל: מטרפאות. קעיכס עגיליכית סיא מאה ושמונים אלף שווקים של מוכרי ציקי קדרה. מין מאכל: שלש ושלשים פעמים. פעגעים דקיח נחיכס מיהי וכסח יהוחל דקיח [דכתיב] פעמיים קף ודיים דעכעגע פעגעם יהגעלים וגכל לחח פעגעים פעמיים ז' לעעגה עא ליכ פעמיים לחגעם קלי והכי קאעל פעגעם פעמיים זה עיא זה בפעגעים: אם ירושלים. דלעמיכ סיחל נהלם נלחוך כעלם יהפלים פסיפח כגר: בל אחד ואחד יהיה בה. גכל ניח וניח

לי מדותם לעשלה זה עיא זה ניכ פיהם הפגיש:

גלוי ויחוע לפניו כל חלמיד שכל חחד מהאחמרים החלה פנפי זה לומר לוכחגי כי הוג דגריפס לרך להגיעים מפפעפס ולף עים פכיש פעחיכל כחב נחחלחם כל שכי פיגדי חבית עפוס עפס לגו שפעיך ופר ורם עפס להגדיע וכר עדיין לין זה פפפיק לכל ספרעים פכחגים נפס פעגעך זה נקפקי קפני הפפרעים וכלי החחפים חפר חלחתי לולי יעגח נפס דגר פפוד להקשק פשוקת האפס לידיעת פיגיפ כחגיפ על לן הפחפקתי כגר עפ פחלחתי כחב נפס פרפיגים זיל נפי פחלחתי לייפן ובחוחס נהגרי חלף. ופוד חלחתי נפידוחי פריעגיח זיל דקן קגגה ופלוכס פכחב נפי הפחלכים הפלה יפכן לכפגו כלן חיל יש נפפעיפח פנפי זה פגיעים זרים לגבי חדם לפי פלח כוכלו נהם והם דגרים קרוגים פחד ליחדים נפפעס נפגן גדל החגים פגיפ חגדל פעגח גלי הים רים נס נפפעגיפח לל פגיעים גלחדים פלה הי גלחים לפס נפחלים הפין חלף נפחלה הפלגים וזה כי כפפחפעים חלכים גיס לוקייעם וכוחן פס נפלחות הפס יפי וגס פהם פס פחגדדן ופפחגים נפגיעים עדלים ונפלחות ונפעח הפיגה יכלח להס כפגן הרכוכים פגיעים נפלחים פוכים על פגין והגחיגים נפגו כי כל פיכח לפפיגן הכח נלידי פה לי נפרפח הפלגס הים כפהח פהלך גיס פוקייעם וספפי פיס פופלי פקר פלגלגים על דגרי פחגיפ דיל נלפח נקלח הפגיעים החלו קלח לפגיפס הקרוגים יחכר לפגפ ויפפעג פכס ויופף לקח וכלגח דהפי קגיפ דכל נפגפי יעח לפפיגן הוח יס פוקייעם וחל לפפיגן גין גלח לגלח ד' פלח פיכפה פגרפח לגרפיס הפין פיס פפכיס פרפיחות פפכיפ פפיכפה פל יעגפ וכוחח הפ פפרפיחות פגיפ פיס עפכיס פרפיחות נפפקפה חפ קכוב פפר חיפוגח חגלח פחוח פולה וכגנה גיס פיעוד זה קדפ פי

פומר נמוך כל יומלים דסמחת מיסים נדול כמוה ולזה אמר נ"כ נמוך נמוכה מסמם המפורים מקור להזכיר נמיסים רק נפ"ם וכיון נפ"ם לעמיד יסים נדול כיומלים דסמחת סרי לעמיד מוך וזכר מפורם נמוך יומלים דסמחת. ועפ"י נ"כ הלדיקים נמוכה נמכילת קדמי' נפ"ם ולזה אמר פרזות תשב ירושלים וגו'. ולא אמר פרזה מצב לשון יחיד לרמוז סיומלים ניסיבה לעמיד חסיס נדולים ככל פרזי לי' כמ"ם לעיל (דסמחת). ואמר מיוב אדם ובהמה בתוכה וגו'. נקט אדם ובהמה מרוב אדם המביאים עושם נהמות לקרבנות כמ"ם כלשון קדשים אמר נמועדיה וגו' וקיים נקרא ואני אחיה לה מומה שם וגו' כי מרוב נחלה לי אמר לה מומה נכן של אדם וקל: אם שלש ירושלים הם בל אחד ואחד יש בהם שלשי' סדרין סי'. לולי סחבון סזה למעלה נכן יומלים לעמיד ונחלחם מיסים עיר יומלים כחלקה נפ' מקומות וכל אחת נקראת יומלים סאחת נפ' יומלי' לעמיד ועוד נ' יומלים נפ' נ' יומלי' סכחיבו נפמ"ם ולי מדרין למעלה מיסיו כחבין כחוטה דלמעלה סים לשם ל מעלה כדלמרינן נפ' לין שומדין לכל מהל נדולתי לי חיל ולי' קיכוין ולי' ליחוין סי' וסלם נדולתי נשביל ושמת חלוקך נזה ים לעד לעולי' לשלשים מדורין זה עיר זה לכך נלמוד נקדים דקרא דעיילי לעיל נשכינה וכיוצים לל מרוממיסם סחין להם לעד לעולית לשוב נו לעמדין הבנות עד ,מה מעלות:

הדרינן מלמה נקרלו על שמו של הקב"ם וכו'. יש לדייק כפי סמלמ נעניין מלמה נוסף דמפ זה יבידיב לנדרין ומנקם לאחיהו ומלולה מקבים עוזרו לימל לו מלמה כי לא יפזנטו עידו ולכך נקרל נכם כי כי הוא המעניידה וכו' עמים כל סלוחות מנקבים לסכנו ומיט ניטל הלא נעוזרו יסנדך כי מם כי נקרל עליו וכן יומלים לוינה מהדם לנבונה מלמ סוא ילמו לת מם כי נקרל עליו ויומלים הנה לנמם; מחידים נדיקים שילמדו לפניהם קדם. ללפבר לומר הכוונם מחין הלדיקים נמרמיו נקרלים קדושים מלמה כן נקדושו לא יחנין ולפיכך נמרמיו מחין עוד מפם מז לומרים המלל"ם ומנמרים לוסם לפני הקב"ם מפם קדושים מלמה וים מלמה נעין נמרמיו מוסם מלליהם נלדקים קדוש יסבר להם:

יד עה מ"ב נמדבר מה אי"ר שמואל בר נחמני אי"ר יונתן מיד *על כן יאמרו המושלים בואו חשבון וגו' המושלים אלו המושלי' ביצרם בואו חישבון ונחשב חשבונו של עולם הפסר מצוה כנגד שברה ושכר עבירה כנגד הפבדה תבנה ותכונן אם אתה עושה כן תבנה בעדיו ותכונן לעה"ב עיר סיחן אם מישים אדם עצמו כעיר זה שמהלך אחר שיחה נאה מה כתיב אחריו כי אש יצאה מחשבון גו' תצא אש מן המחשבים ותאכל את שאנם מחשבים להבה מקריה סיחון מקריית צדיקים שנקראו שיחין. אכלה ער מואב זה המהלך אחר יצרו בעיר [זה] שמהלך אחר שיחה נאה בעלי במות ארנון אלו נסי הרוח דאמר מר כל אדם שיש בו נסות הרוח נופל בניהנם וניחם אמר רשע אין רם אבד חשבון אבד חשבונו של עולם.

יה עם עד דיבון אמר הקביה המתן עד שיבא דין ונשים *עד נפוז עד שחבא אש שאינה צריכה נפוז. עד מידבא עד שתראיב נשמתן ואמרי לה עד דעביד מאי דבעי איר יהודה אמר רב כל המורש מדברי תורה אש אוכלתו שנאמר *ונתתי [את] פני בדם מהאיש יצאו והאש תאכלם בי אתא רב דימי איר יונתן כל המרפה עצמו מדברי תורה נוסל בניהנם שנאמר *אדם תערה מרוך השבל בקהל רפאים ינוח ואין רפאים אלא יודדי ניהנם שנאמר *ולא ידע בי רפאים שם בעמקי שאול קריאיה: מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים. פסמים דקרא מייתי כהבאתו נלשם ומנריו סיכלה קיצון למיתב. ועיקר פרשם יסיס סיו דומה לרין לכתוב זה לם להמעיטו דממן ומתב מסרו בקיצון סרי כנר כתיב והוא נלחם נמלך מתב סחלמן ולזל יחזר סלכך לדרשה כתנה עשה דניס: המושלים ביצרם. לדיקים כדכתיב ומושל בחומו מלוכד עיר וכתיב לדיק מושל ביראת אלסים: השבר מצות. ממהנטל מריוח נמביל משקל נמלה מו כתן לדקס ותסקר ממנו: בנגד שברה. המרומה לעתיד לנח: ושכר עבירה. מלה להסחכר נעבירם עכשיו: כנגד הפבדה. שיעסיד יחר לעתיד לנח: אם אתה עושה כן. לתבת הפקר כתב מכר וכו': בעיר זה סי. סמסמחת ביאר ונדברי הלדיקים ולזה שהל ביאר: תצא אש מן המחשבין. לדיקים ויחלכל מלין מחבין כדלמרי נפרקין נעיל (מי שנחל מחביו) [כלומ"ל נכים מיומפו של חביו] מיפיו של קבן ניכרים מיומפו של חביו שנקרא שיחין. ללמה כדכתיב לדיק כחמר יפרח כתר נלבנון ישנה וכתיב ושל שמך בין הפרסים ולזה (יחזק) [יחזק] לין הדקים ללה לדיקים כדכתיב ויפי לתון לת הדקם וכתיב לעלם נחמר לחזק נבקבוך ולחר רבק לפי לחרתי לעלה נחמר ולה עלחה בידי ללה קבלן לי ומנ (דניאל) חבנים מיכחל וכחרים חחם לחד הבשרים מהרגמין חמום חר לילכל וכתיב וכל סיח הבדם עדם יהיה נחן ומרגמין כל לילכל חקלה: עד מיאב. כעיר ממהלך לחר החמו ולכלם מי הים נפי הרוח המגיעים דעתן כגמרת לרבן פלני בעלי במות. כמו נעלי נפים · דאמר מר כל אדם וכו'. בפיק דעיז לחר רל כל המיסר סם בניהנם פמלמר זד יהיר לן שמו שיהם נעגרם זרק ולתן עגרם ללה ניהנם פמלמר יום עגרם היום ההוא: אבד חשבונו של עולם. כלומר לים דין ולים דין: עד נפוז. כלומר לם פוסיפת מעלמו כדכתיב מחכלתו לם לת נפמ: שתראיב נשמתן. כמו דלמרן נפם: עד דעבד. קדקפ נרך סם מלי דנעי למעבד לרפעים לעפ"ב דלי"ט בעפ"ז דרכם ללחם כדי לעדרן לעפ"ב עד דרים לים עד דעבד מידפ דרים לים מלי דנעי נלשון קלר: מדיאש יצאו. מן סמוים מרפו דכתיב נה מלה כי דנעי כלם כמ"ם וכתיב מיעיט לם דם לומר: רפאים בעמק שאול. כפל לשון חוק. פיכ:

והרשביא כתב בפי' מנדרים נשמ' נרכות נפרק לין שומדין ונפרק מחלפת פסוקת חכמים דל נדלמות כפלה להסכיתם של הפסוקים נלשונות מלא תעמה זכותם ולא מחיפה סיומם כלל לפרש הפסוק כ: על

חשבונו של עולם. לפי דרי מפסוק של כל עולם לחר בחל לחר ניא בחשון ניהן דקדוק דף מ' לפי פשוטו ניהן לחר וכתיב כלון לפי ולזה עפה פלם לפרש שפרש לם עמר ולם כל העולם נכף זכות וכן ניהיב עיש: תבנה נשפיו ותכונן לעתיב. לפי שפיירש פפר פלו כשפיב עיר לולפרין קדמות כשפיו ותקון קיומה לעתיב לפרש פנינו בשפיו שתהל ניהן ותכונן כשפיב פלה ומלם פלכלה. פכתוב עיר דלפעל כבלם דף כית מפני פלו כיצד פלו נישפיול מפני פלפיו פלו לפי לם יפל לכך ניפנה חפוך לחחים לפי פעיון ולפני כשפיב לבעל דף מ' כשם דרים מכלן לם ולבך נשפלם חפוך לפים שפכתיב לם פיש ולפני זה שלפר פלו ולפ מלפה ועכשיו לן ניפנה חפוך לחחים. מדיאש יצאו. מן סמוים מרפו דכתיב נה מלה כי דנעי כלם כמ"ם וכתיב מיעיט לם דם לומר: רפאים בעמק שאול. כפל לשון חוק. פיכ:

מדרשא על כן יאמרו המושלים אלו המושלים ביצרם כו'.

ומקשה בענין מדרש ג' הפסוקים בענין קיפוד זה ובפרק ח' משם מלרדום גו דסייט פסוק מי מוחג וגו' שהוא ממזר בין חלו ג' פסוקי' מדרש וע"ק סימני לסון חכנה גמ"ח וחסון לעפ"ג וע"ק כפל הענין בסימני לשון מדרש מעיר קימון חס מכים לחדם חת עלמו כעיר כו' ומחכלם עד מוחג דרם נכה"ג בסימני לשון זה המהלך תחר ילון כעיר כו' גס מלה מוחג לח יחפרים לפי הדרם וע"ק מה ענין הכפל עד דיטן סימוח דין כו' ומחנחו חם כו' ועד סחדח"ג כו' סכרחם סהכל ענין חמר ומה ענין דעניד מלי דעני בפי' רפ"ם והכרח' כלפי מה שחמרו בפ"ה דחנות כל מי סים גו ג' דברים הלט מחלמידיו של ח"ח וג' דברי' תחרים מחלמידיו של בלעם הרשע ענין מזגא ומזון נמוכה וכפם שפלה מחלמידיו של חברהם חבינו ענין נעים ומוק נגוהם וכפם רחנה מחלמידיו של בלעז הרשע ומה ענין חלמידיו של ח"ח להלמידיו של בלעם הרשע חלמידיו של ח"ח חוכלין בעה"ז וטחלין לעה"ב סכחמ' להכחיל לוהבי יס וגו' חבל חלמידיו של בלעם הרשע יורבין ניהנם ויורדין לבחר סחם סכחמר וחחם חלפי' חורידם לבחר סחם חכמי דמים ומרמים לח יחלו ימיהם וחלי חנעוה דך הקושות בחמר כל מי סים גו שלשה דברים כו' ובלשה דברים כו' דמסמע בחים חחד קח מייתי סים גו כל חלו הפשה מדות דזכר נ' הענוה וג' היראה ולכחורה חיכן סייכין בחים חחד ניין שהם הפכיים והכי הל"ל וכל מי סים גו ג' דברי' מחלמידיו של בלעם כו' גס קשה לבון וג' דברים לחרים כו' וע"ק בחמר בלשון שחלה ומה ניין כו' כי הוה משמע ומ"ק דנבי לריקים חמר חוכלין בעוה"ז וטחלין לעה"ב כו' מה מניח מן הפסוק להכחיל לוהבי כו' ומה ענין נחלה נבי לריקים בעוה"ב ויומשה נרשעים בעוה"ב מלי טחלין ומלי יורבין. חוא מנוחר דמדות החדם חלו ג' מדות פסלנו' עין טובה הוא מלד המועיל וכפם שפל' מלד הענוג ורוח נמוכ' מלד הענוג והם כוללים כל מדות החדם לעוב ודע בהיפך ולי חפבר לחדם ליל לחרי מדות הללו ולהתנהג בהם בקלה החמון שזה בקלה לחחה גם מקלה בקלה החחר כי לח נחנה טוב' למלחכי השרת כנון בחדם עין טוב בחם יתן חדם כל חבר ט לח יהיה ט מה לחכול וכע"ם המעוג לל יבוג יותר מחומש וח"ח מקפיד כו' וכל טורח בחין עמם מלחכי כו' וכן בחדם נפש שפלה למעט כח בחחוה לריך ג"כ לחחוה בקלה ל' כמ"ם יל"ר בחלל דוחה ויעין מקלבת וכוחב דברי' (במלוע) [במלוח] נכח המחלות. ובחדם רוח נמוכה בחמרו גם להחרחק גם עין בקלה לל בקלה הבחי כמ"ם הלמ"ס ממה שבחיכו מחר מחר יהי שפל רוח מ"מ חמרו גם ח"ח לריך להיות גו מ' מסמכת גמ' וע"ז חמר כל מי סים גו ג' דברים הלו כו' היחי ט ג' המדות הטובות בעולמו ליל לחריהם וגם יהי ט ג' דברים לחרי מחלמידיו של בלעם הרשע שיחח בהם החדם בחקלה כמ"ם לף ט בעולמה רק יהיו ט לחרים ולריך בלה יל לחריהם רק בחקדם וחמר עין טובה כו' עין רעה כו' כי הנ' חלו הם כוללים כל המדות כמ"ם וחמר מה בין כו' כיון דמ"ב סים לחדם לחחוז בחדות גם בקלה הנ' ל"ב מה בין חלמידיו כו' כי מי יניד לחדם לחחוז בעולמו המדות הטובות ורק בחקדם ילך קלה בחחוז בקלה הנ' וכעין חרלה ילך חדם בחותן מדות הרשע ויחחוז גם בקלה הבחי בטובות וחמר חלה חרחם חלמידיו של חברהם כו' ובהיפך חלמידיו של בלעם כו' וח"ב לחי לך ליל בעולמו בחדות הטובות בל ח"ח ולה חלק לחחרי הרשע רק בחקדם כמ"ם וחמר חלמידיו של חברהם חוכלין בעה"ז כו' על חביכחם בעה"ז חיט לריך לחי כי רחיט בהם בחכלו בעה"ז ודרך חכל בעלמו קחמר כדי שי הכסף ולה להסניע החשמות וכעו שמליט בח"ח ובחלמידיו וכזה סם נוחלין מה"ב בכחי

בחנחל גו' מ"ם מ"ם ס"לין דומסין גם לח זה לעומת זה כו' נרח לריקי' נרח רבעני' פרח ג"ע נרח ניסנס כל מ"ח יס ט ג' חלקי' ל' נ"ע ול' בניהם זכה הלריק טעל חלקו וחלק חביבו נ"ע בחחיב סרשע טעל חלקו וחלק חביבו בניהם ומחי קרח נבי לריקי' כחיב לכן בחלם ובכה ישבו וברבעני' כחיב מבנה שנרון שברם ח"ם ובוחלין לעוה"ב דסייט ביכחלו חלק הרשעי' שנ"ע שכח' להכחיל לוהבי שהם חל"ל של ל"ח שכח' גו לוהבי הם יכחלו הרשע' חלק סים להם נ"ע וכעין שחמרו כל ישרחל יש להם חלק לעוה"ב ואמר שחל חחמר בהכחלם חלק הרשע סייבי להם חסרון בחלקם ונ"ב חמר ואחלומיהם חמלח ילא לומר חולומיהם הבנה להם לשה"ב כמ"ם מם רע עוזך חחר לפנם גו' חמלח נ"ב ולה לחקר להם כלום מולח שוכבה וכפל ישבו על ידי חלק הרשע' שנ"ע ובהיפך חומר בחלמידיו של בלעם יורדין ניהנם כו' שהוח חלק הלריק' סים להם בניהם והביח שלח חלהים חורידם לבחר שחת וגו' כפל העניו ע"ם כפל השוכח שלשם בניהם כמ"ם וקיים לפי שהם חכמי דמים בעלי חוהבי ממון כבלעם שהיה רע עין גם מדעת שהיה חוהב ממה שכתן עלה ומרמה ע"ז כמו שעושים בחלק וע"ב לח יחלו ימיהם שלה יבי להם לעמיד קלה יעים בחלק בניהם וקלה יעים בחלק גן עדן רק כל יעיהם חלקם בניהם כמ"ם כי עפר' שנרון שברם וקיים וחבי חבניח בך ליעול חלקם בנ"ע שהם יעלו חלקי בניהם ומומרי בך הם רמז לזה שהם כעולי מזבוחי שלשיהם ל' ג' ו' ך' ע"ם שהרשע טעל שבי חלקי' בניהם וחלריק טעל כי חלקים בנ"ע כי בשמיעת טעל הלריק עשרה חלקים בעוה"ב ומבעה"ז בחיט רק עישור נכסים כמ"ם שמדכרם ומילה נכפל בעוה"ב טעל עשרים חלקים. וע"ם שהברים שלשה שבילרו ד' מדות הטובו' שבולנ' ומיוחסים לחברהם חביט וכפיך בנ' מדות הרעות הסולנות ומיוחסים לבלעם כמ"ם וע"ם שמדבם לח הניח הקב"ה פתחון פה לחומות לעמיד שלחם לשקחנו ולח כתב לנו נביחים וחבמי' לכך נתן לסם בלעם ומוח שעמיד שלשה שבילים ועל שבויות וע"ב כשיימבו מדות הרשעים על שמו כי הוח נביחם ועל פיו עשו שמעשים והחולך בדרכיו נקרח מחלמידיו וע"ב בפסוקים חלו שבחיימם לנטוחה בלעם שלמר מ"ב יאמרו המושלים בח שהדם והרמה על זה שלמר כן בנטוחה על מדת הרשעים ושוכפם. ועליו ועל חלמידיו חמר מ"ד על כן יאמרו המושלים וגו' שבכל הפיעור זה מג' פסוקים חיט לנורך ישרחל שבל כתוב הבח בחוכם חי לך גו' וחמר כתן בניו בלעם ובנותיו בשבים הולך להודיע שהשבויות הגמולות בחשבון ענטה מחב ושוחרו בכעוס ישרחל לנח בקבל שלשים מבשעה ממעים וע"ם מ"ם שלחי ולח שלחי' וחמרו העושלים וגו' בילרם ניחא וכחשב הפסק שלוה כו' כמ"ם גם שח זה לעומת זה וגו' שמה שמפסיק הרשע בחלים שחיט עושה שמקבל חלק הלריק' בניהם הוח ככנד שכר הלריק שעשה' המלים ומקבל ככנד זה חלק הרשע בנ"ע וחמר שע"י חשבון זה הלריק נוטה ט בית בעוה"ז כלי סיהי ט ומכן בנ"ע בשה"ב חלקו וע"ד מי במרח בנ"ע יחכב נשבח חבל בעה"ז עדיין לין ביחו שוכן כי מיקר שכר עשה שהי עלמו ליכח וחמר בשבות הרשעים שבחיחבו על בלעם עיר סימון חס עשים חדם עלמו כעיר ליל חחר שיחה נחח בעלמו ענין מעשה בלעם שעשה עלמו כעיר ליל חחר שיחה נחח בחמר ליה בלק בקריחה וחלי חרוח זה כעיר וחחון שניקר עין בלעם סיה בחחוו וכבר ניחלו בחדמים בפ' בלק סים לבחיל בעין בלעם חחר בחמר ט הקב"ה קום לך חחם וגו' למה חרה ט על חליכחו בחמר ויחר לף ה' כי חולך הוח גם המלחך למה נח לשבון ט ושוב נתן ט רשות לילך ומה הים על דבר הם"י שבבר נתן ט ג"כ רשות ים להשיב זה לפי שיעי לשון מנין שבפרשה ז' כי בלעם נתחלה קשם חח דברים שלין

ס' לחתי לפלוך עמכם נר' לפי שהחלה לחר הכחוב נקרות ל' לפי
בידע נו שהוא נפל נפש רחמה וחלוש ע"כ חמר לקלוח לו שהנשיח
לו לכנדו נקשודות גדולות כמ"ש נרחם הקלוחים ויקרח לחם נזמח
וכמ"ש ויצמ נלך נקר ולחן ושלח לנלעם חבל נלעם היה נעיניו
עינה הכנוד הזה של קריחה ושמדה מח"ל כי סיה נלעם רע עין
נמתון חחרים ולכ נשכר ממנו ושל כן הוקף ל' נשליחות נ' כי
כשר חלכדך נו כי כשר היית נקשודה שחמרתי ושוד חלכדך נמחר
דסיית ממון שלהן וכל מחדך כמשורש ושמר שכר פליך לח נלעם
וגו' וע"כ הסיג ל עמה חם יהן לי נלק מלה ניחה כקף וחשב וגו'
ושל"ל הש"י חם לקלוח לך נחו החכמים ונומר ושם לפרש זה שח"ל
נ' חלישים חם לקלוח לך לשד דסיית נכשוד שקודש שנעיניך נחו
החכמי' קום לך לחם נרחליך נשוה לחם ולח חרשע על לחוכך וח"ל
הקב"ה כך ניעקב שלאלוך שמהם ניחל כי כן סיה דרך נס ניעי
חכמי החלמוד שהנדולים סיו רוכבים על החמור ושלח הפת הלבו
עמהם נרחל וכדי שיהא חהביים שלפני אקי מדין ושואב מלכח נרחל
שהוא נפל הנלוה שש"ם נו רוח נגוה ש"ל ן ושל"ל הקב"ה ושאר
חדבר חלין לוחו חפשה לנרך לוחם ושם לח נחו לקלוח לשד חנרך לוחם
נלשנ שלפ כי עיקר הדרשה חלה כפי לא המנרך ולח יהיה לנך
עמהם נשרכחם כשחפקיד נשרכחם לח שכרך שהנטיח לך נלק
לחפל נלפה לח היה חש לכל זה ולפ בכשר הוצטח נשכר ושמן חלך
לפה נס נרכינה על לחוטו ועל כן לחמר ויחר לפ ה' כי הולך הוא
וגו' והוא ויוכ על לחוטו נו' שהוא הולך נהנפחה שכידוע שש"ם
נס נעניור שהוא רוכב על לחוטו וכשר הרחר על זה ולזה ש"ל המלחך
כי עתה נס לוחך הרחני שכשר חנור עלין שהרינה על הענינים
דשני הפיי לילך נשניל שכר וכמ"ש ולח נלפש נן נשור הרינו על
חלייהם וגו' ושל"ל חפני הלינחך ידע הריך לשדי שלח חתני לך רשי
רק לילך נרגל ע"כ הרגשך ושלי לח נעזהה חפני חס עתה לוחך
הרחני עתה של שהלכה לקנל שכר ולח סייתי ממחין הרינשך עד
שלמוח חדין זה שביאר לו המלחך לחר שכחוב לחוכך קום לך לחם
עם החכמים כלשר ניתן לך רשות ולחשם נכל זה לח הדנר לשכי
חדנר לוחו חדנר כי מה שכשר ש"ל שקב"ה לוחו חעשה שעשיח
הרינה בידך הוא על דעת זה שלח חלך ליעול שכר רק לקלוח לך
לכנדך נקשודה לנל לחזה שהלכה ע"ל ליעול שכר לין הרינות
עקידות ניתן ק לוחו חדנר דסיית הדנר נעלמה ניתן בידך לפי
שלח חנדך לוחם נלב שלם שחפקיד על ידיהן ושמן השביחות ח"ם
נכלן על חדשו נעין הרע שלה להזיק לח יפחיל נעין הרע והוא
יקנל ממון לא שכירות עשה עלמו כעיר וחתן להלוך לחר סיפה
נלה. ושמר כי חם יגלה ושחשבון הוא חלק של חם ניהנם שים
לשחשנין נניהנם ושחכל לח קלינם שחשנין דסיית נלעם ושלעדיו
ושמר על חדשו הרע' שכית של נלעם כי להנה שלח ושקיית לריק'
ושחכל עיר חוקא זה השלך לחר ילכו ושכ' ילה"ר נלחמה נכל מקום
על דוב החלוה וע"כ ושו נעיר ושתן נשכב עם לחוטו כמ"ש נחלק
ושוקא על סיען להם על החוה קדמה ושמר על חדשו הרעה שהיל
רוח נבוסה נעלי נחות לדעון חלו נפי הרוח ושמר ובידם לחר רשע לין
רם כי ממקך הנלוה הוא כלו כפר נעיקר כש"ם נס"ק דקוטי' לשפוק
ודם לנפך ושכחה לח ה' וגו' ושמר לוחו רשע נחנך לוחו החשנון
שלמרו שלריק' שיעלו הרעני' נחלק שלריק' נניהנם ושם יקלי כשנד
זה שלק הרעני' נפ"ש כדלמרי' נחניעה ושמר שמקן עד כו' זכר כלן
ל' דיעים נרשעים ושוא דין חנוף נעיניהו ריעים ושבוע הקנר ודין
שעושין נכשחים הרשעים נניהנם ועוד דין לפחיד שחניא שכשחה
דחנוף נגוף ודן לוחם כלי כדלמרינן נפ' חלק ופ"ז לשר הכחוב

חשוח נפשי חוח יפרי ושמי לחריחי כשוחו פחח נרני' ושעים ניחיד
דר"ל חשוח נפשי כלחר שרשלל שוחים הנוף והכשוח כשפירשו
לחר שחניהו וכל לחר שקבל עוכח זה נקנר רוה נניהנם ושמר ושמי
לחריחי שהוא דרן לעשיד שיהיו הכשוח והנוף כלי כשוחו
שכר נוף וכשוח ניחר ולח לרן עוכח ניחר ופ"ל נכלן השחן עד
ניעל דן הנוף נקנר כשפירש שהכשוח: ונשים עד נשת שהוא
דן לכשוח נחם ניהנם שחיכה לריכי כשוח: ועיר שידבא. עד לשנין
לכשוח על שעכשו כדשני שנטוניטוס פ' שלק דלשוני ליה ושניד כל
שם דשני הכשוי כשו שנקשה דסיית שלין לרון כ"ל לנד רק לדכוס
יחר הנוף והכשוי וקל' כל השודש עצמו שד"ת אין שר. ושלשוד שני
שיכה לשוי. כל השודש עצמו שד"ת כי. וכילה ליוד דשלשוי
קשל שרי כל הפוסים פוסל יולה דשיכי נשכים שכל מ' פוסים ושנטול
חח חבילו שד"ם דחם חוכלנו ושיכי שקרח דלייחי שני נלשון רבי'
ושלשי שני נחם דסיית שכ"ח פיסים חח חבילו שד"ם כי שחחם ילחו
וגו' כי כל זמן שעוקי' נשוכה ושחדשי' זה חח זה נשלשיל שלשוים
זה חח זה כלילו הם נחם כש"ם נחליפש ש"כ היל להם כשוחם
חם דשנכח ושלכלה ושין חם לחר שולעה נהם דחין חם לוכל חם
ושפסיקשו ולילה שן פוחם החם הזה הרילים לחר שהוא חם על ע"ז
שולעה נהם וכן ח"י על שהנשי לוריחה דיסינן שנו לשנחה עניו
ועוחיים דשקיפין כלשנה יכלינן לשנל נשלשר נחדה לשר כל הפוסים
עלמו שהוא שלר עלמו ניעל שד"ם ה"ז טפל נניהנם ושי"ח שר
קרח דלייחי נלשון יחד לדם הועה שדיך הסכל נר והוא כי שכלו
על לדם הועה ושקחכל נכשוח דניכים לנל השוחים שוא דיך הסכל
כלה יכפל נר ושמר לף היחיד נעש"ח הועה ושיכים עלמו שן השוי
שהוא דרך הסכל הכה יפיג נניהנם הרינה שוחפין לו כש"ם נקפל
רפלים יכוח ושלשר לין רפלים חלה ניהנם כי' לפשר ע"ם עשק
רפלים שלשר ניפעים ונד"ם שקרח הניהנם פשק כדשי"ח שקרח
נשפקי שחל קרוחים ולחוחו הנועק שהים מקום הפחח היה נקרח
נשם רפלים והי"ו קרוב לירושלים וכה"ג שליט פ' כוסין פשין פחח
של ניהנם נני שן הנם שין ג' חשוות וכי' ונעקום לחר דיעים שרפלים
כל השרפה עלמו שד"ם וכי';

דר"ף שיד על שן יפשו השוחלים וכי. עיין נרשי עיש קנה שניל
ושחים חלו. ושוד נשלר שהוחלים נילים שם נריקים נשוחים
כשו שפיש"י זיל ולילשו שוחד חלילים שלהנה ולפ כן הוא דרך שחנשים
השנשך שלוה שנשים שהוא עיש לקנל פרש. ושוד שם שרלשו עיל
קיפון ושל שלוה נפוקי פילוסיהם. ושוד שם לשו על כנה לשפר לין רש.
וכן נשלר עשו שם שלילו נרין ניפות. ושפשר שפוקשה לו כרין שחזיק
עלילו של דנר שלשלו השוחלים זה נלעם ושנו נשו שקנון שרילים עיל
שוחל שהיה נקרוח עיל קיפון עיל כן ושלי ילשוו הלל השוחלים
השוחלים. ושוד נלעם ושנו נקרוחים ששלי שחלים הלל השוחלים חל
השוחלים שלנון שחל חרן ושהדקחוקים החלם דלשו זוה לשפר פשו
שלילע לישרחל שלה היו רשלים לישול חשוחל שלה עיי שלילע. שהוא
קיפון כן לא יקנלו כרשלים שלה עיי שלוחי הם כשוחלים שם ילים
ילשוו לרשלי ישרחל כדי לקרא שלהם שלו ושהוא השפר עליה שהוא כשר שבשם
ולפ גם שיפשו ושוחלים לעשוד שלילים שלהנה לא ילשוו לשחילה שילו
לריקים פשוחם כי זוה לא יוכלו לעשות על כן ילשוו השוחלים נילים שם
לא חהיו לריקים נשוחים כשלו שלהנה שלוקם לשחות שלו ושחוא שחנון
השפר שלוה ושפ לוה שהה שוחה כן חנוה נשלשו ושחנון לשלילע לפי
שלם לא יחכוב השפר שלוה ושי שלא שכר הלילים ושר שם הוא שנן
לשלילע כיון שלא נכשל נחנם שכל לין ל ענין נשלשו שכל נחנחנון השפר
שלוה כשר שכילים שלוה שלילה הלילה שליל שלילים השפדם שלוה השוחה
שכוון לנלילה שעקר עד שכילה לשלילע שו שחנה נשלשו כי לילקו שלוחה
לשר שלוה עיש כיטל שלילים שלשו שקרא נחן לשלילע כי לין ל שכר שלא
על שעשה השוב לכך לשל שם לוה שהה שוחה כן חנשי השפר שלוה
כי שיש שוחה שוח ושכל עניים כי שוח שיר עיה שו חנוה נשפ"ח

ואם נאמר שיעור מחצה על מחצה מאי הוי עלה דהא אמרינן בפרק הזהב (ב"מ דף סג.) שיעור מחצה על מחצה לא שמיה שיעור ומשני התם שיעור מחצה על מחצה לא שמיה שיעור אבל הכא שמיה שיעור ומיהו קשה לר"ת דאמר בפרק הזהב (שם) דאפילו לרבי יוסי דאמר שיעור מחצה על מחצה שמיה שיעור מודה בשיעור מחצה על מחצה ברשות הרבים דלא שמיה שיעור ואם כן אמאי קתני בברייתא שיעור מחצה על מחצה לא שמיה שיעור ברשות הרבים ולא קתני סתם שיעור מחצה על מחצה לא שמיה שיעור ועוד

עמוק חלל המחוך: לבן הוא. כדכתיב ופני נחרת נצנם היא ומדומני ליה לאתויי מיא לצנם היא: ולמאי דמליק אדעתין מעיקרא. דהוה פרכיך לרב פפא מנריחת דלצנם היא חלול לא הוה קשיא לן הא דתניא בתורת כהנים ופניו מה מיט יכולין לפרש חלולי קוקח חס לצנם היא: בניא. מסוקצם מעורב: דדהלפא אשתוא דיהבים. ומהלחמם מכח חם ניכנס: בצצרא דדהלפא. נמחוץ חלודי דניע מיא מחמת כדכתיב גן נעול מקדש: ואיד אימא. נלמרם מסוקצ ומסוס דעומדים מחמת ומחילים כחומס כגגדא [מעורב] ומהלחמם מכח ניכנס מעורב לפי שעומד על חור ההגוס [מכח] כמנד חס ניכנס ומהלחמם החמה מכחה נמניע דחלפא נמעורב ועומד בלא הגלך לגד החמה ועוכח נגיע ותחדים מכח לחמומים וחדי ניע:

יר פה כיב

מתני׳ וחייב לדבריע לו טפח היה שוקל לו עין בעין נותן לו ניזומיו: **גב׳** מנהים אמר ריל דאמר

תויס כה

קרא ״אבן שלמה וצדק צדק משלך ותן לו אי הכי אימא סיפא היה שוקל לו עין בעין נותן לו ניזומיו ואי הכיעה דאוריית׳ היכי יהיב ליי עין בעין אלא רישא במקום שנהגו וכי אהמר דריל אסיפא אתמר היה שוקל לו עין בעין נותן לו ניזומיו מנה״מ אריל דאמר קרא וצדק צדק משלך ותן לו [ובמה נזומיו אי אבא בר ממל אמר רב אי מי בליטרא בלח לי ליטרין]:

חייב לדבריע. סמחזיס מלמ הנמכר מפח ניכח הנמכר שוקל יהבר מן הלימדל [תגמרא מוקי לה מוקוס סמנהו לסכריע והיס לעסרים ליומם ניחוד להכריע טפח וכי ומלחה נעיני לפמים מלימדל לח נעי הכדעה מפח וכי: היה שוקל עין בעין. נלמלס כנון מוקיס בחין מכריעין מיתן לו נגד המוקל חת ניחומיו הכרישו כדקתני לחד מעסרים נלח וכי]: מנהים. קסיד דנעי לחת לריך להכריע מפח: וצדק. מיומר סוף למדים חנים סחיסם סלימס מדדם לרק מעלך ותן לו וסיס הכתע ומדם מי למחוד נריום כדי ניכח יהב על מדתה. היכי יהיב ליה עין בעין. סלמרם דנזדם הכתיב הוח ניכריע נפעם המוקל: אלא במקום שנהגו. כלומר לין נזדם הכמות להכריע נפעם המוקל חלח מנהגת חנים מלחת דחם הלה להכריע נפעם המוקל מחת ניחומיו דלחר מדידם הרבוה בידו ומוסם הכדעה לריך מפח דחין הכמות מקפיד חלח סיוכף המוקל חו נפעם סמוקל חו לחחר כך:

מדרשיא א׳ מעשרה בליטרא כת. ומחו מי מיק ומפעם זה כמים נעדלים נפקוק עפר העפר וחניולו סמוסף נניק דכעניים היולח סמדם מכם מכם וגו׳ כלומר לח יעשה מדך חלח כפי המעבדים בי ומעשם עם נחדך נחמד מלוס לנהר בי ליל קחניו לנעפר היס נעיים והקנים כהן ומכסיו חלח הפרסם חלקו מקנים נעיים ומחה הכהן בי וקנים מה ענין כהן למעפר על לרי ומחם כלפי מיס ניטהר ויהיה נחרן הסיל ויעלה מחם סעריס מומר זה למעבדות היה מומר למעשרות נלי רבים לפי סחפרים מחחלה מעפר לנרי ומחיכ הנרים מעפר עפר למעפר לכהן סהים ניעיו דהשתח חלק הכהן היה רחוי לנלחה מן סנדים לפי החומר ומסוסקו

נצרכה ליה חלקים כנגד מה שהיה רחוי להיות נדל נסדם ומה ענין הנקוב עפר. מעפר הן למעפר מן למעפר כי סח סילה מן סנדם סכם נמנם וחלים חלקים הכמחרים הן מחוסקו נצרכהו יפי ניי היס נכהן לרק מעלך ותן לו דסיפי חלק סמוסף סחוח סרחוי להיות סלך והשתר הוח כחוסף לך נצרכהו מעפר יפי ניי ורחוי להיות סלך סחוח חלק סקי סחח מוחפר עד חנרך חיים לקחן סלן סלינה ונרק יהיה לך עפרן סרנה סחחנרך נעפיל היחוד כרחוי לחם טהן לרקה ומעפר סחוח רחוי להיות סלך סחחנרך נעפיפחך מעלך ונזה יפיפב דלח קחני נחחני לי ממלה כמו סחקנו סחוס׳ לחחה על מעפחת חלו וחוח עכחוס נחחרס פי נני סניע נמס סחלכה יהיה לול מיחי לח קנלחי מחחנס ולח עמדחי על מדחי וחחרן נממחי סיפי יכ נמחני ולח חחר נמחן דריל מיחי לח קנלחי מחנס ולח עמדחי על מדחי לפיים חוחי נמחן ונלימדל דהנחת כדן חיח וזה וחחרן נממחי סיפי דסיפי נמחן נלי סיפי דחילו סיפי מקנל מהנחס לו כלח נעדחי על מדחי רק נרילי לף כמפיפי מהרן לח וחחרן נממחי פיפי רק נמחן חחרים וקיל:

אין לי קשה עונשן של מדות יתר מעונשן של עריות תא שמ״ה שזה נאמר כהן °אל זה נאמר בהן °אלה ומאי משמע דראי אל קשה הוא דכתיב °ואת אילי הארץ לקח (ואלה קשה מאל). נבי עריות נמי הכתיב °אלה הוא למעוטי מדות מכרת ואלא מאי חומריהו הנהם אשר בתשובה והכא לא אשר בתשובה ואין לי קשה נזל הדיוט יותר מנזל נבוה שזה הקדים חמא למעילה וזה הקדים מעילה לחמא:

קשה עונשן של מדות. (כמשוד נמדם סלינם יפים לו) כמשמעם נם סים של (ולקמן מפרש עפום דלא מסמר נחסומה ומקולי ליף לה כדעפרש וחזיל): עריות נאמר בהן אל. כי חת כל סחועבות חלל ומדות כחיב כל שנהם חלם כל שנהם שול (חלם מפעם לנהן רפים): ואלה קשה מאל. דמפיש סנסף נהן סכחיב ה׳ לנטה ולמנריל סקפחי: בעריות נמי הכתיב. כי כל חסר יעשה מכל החועבות סחלה וכנרחב וגו׳: למעוטי מדות מברת. דמדיש (ויקף חועבות חועבות לנזם סום) [כיון דשל מדות נקראו חועבות סיפ כרי הן נכלל כל חסר יעשה מכל חועבות לי לח כחב חלה דשמע מינה ולח מפום נייפ דחמיטו לח כחב חלה לח דייכינן דחין לרבים הן נייפ מעלמו חליב לגדן מרבחיה ולח מקיש דחלי לחסר נחסומה וחלי לח חסר נחסומה דחין שבהן חן סדין חלה מפפפשפו]: ואלא. כיון דשמיה ליכח כרם ומפחה ליכח כרם: מאי דשמיה. [דשחה] מעריות וחפלי כחיב נפו חלה: אשר בתשובה. דכל מיני כריפות שלקו נפפרו עדי כריפחם לית נלח מלקום מפחנם מועילה נכל מקום כדכתיב קום נבים חחנים חרפח מפחנחיכם לי עניד מפחנה מעלית. לפל מחה דנזל רנים דלים יהיב לי יפיב וחפחנה חלוים נו נפחלי וחפיב חם חנזלם ולים יכל לקיים מקרח זה פ׳לבך לית נחפחנה מעלית דכל יפיו נו פפיב חם חנזלם קלי [ולפיב דלפרים יעפם נהן לרבי רנים חין ז׳ מפחנה מעלית

מלמר

מאחר שמים מפיג לג עליים] : גזל הדיוט הקדים בו חמא ובו׳. לכאורה כי החטא ועשלם מעל וכחם ותו דעיד נפחלם הגזל קרי ליה חטא עשפעם כפרים ובני הקדם כתיב חמשל ממשל ותפחלם בפגנה מקדמי ס׳ לא מקרי חטא עד שנכפה :

תוספות ד״ה מפני שפשר נחפחות. ודוקא בעבירות שאין בהם מחזירות אבל הגזל על ידם אים והוליך ממנה בן לו שלא עבירות שים בהן מחזירות אבל עשחים לא יוכל להקרן כדאמרינן בירושלמי ואיט נחפחפה שלום שים לומר לפיב״ שהוא חשחים לא יוכל להקרן מיה שפשר נחפחפה שלום לן הקניים ״דלמ טוב לו חלה לפחים הפחפה שלא נאלן מפחפה הוא שיחזיר חלה שם מאלה כדכתיב ויפיע חת הגאלה חשר נזל ובני ויכיכה הגזל לרגים ואיט יודע לבני יפיע חפיע דאמרינן דיעשה ניהם לרבי רגים חיע לאו מפחפה מעליותא הוא :

מדרש״א אריל קשה עונשין של מדות סי׳. רמז נחזל שקולי נשכם המחזיר בפוקפת סי כדעסק שהחפחפה היא קשה ומיזה בעבירה ז׳ מן שסי קשה נפחפחה ליכנס בה עיף מיט פרק שקולן שלש הזה בגזל ושלש הכאים לשכדים שכל שחלם לשלם יולא ושיט חליל כרעיים דסי דלי שדל בשחפחפה שעייל ליה ועיילם נחך לא שקשיעא שלחא כדריל שיד בי וקיל : ואריל קשה גזל הדיוט כו׳. ילחם הגזם קשה לפשוטו דנשדיוט שיד שגזל ילא הגזלה שרשוטו של גזל ושקי גזל לחבל נשקדם כל אחן בשוא בעין שיד שגזל כל היכא דלישא בי גזא דכחפחפה לישא ולכך לא בי חטא עד שיכפה שפנו :

הריב״ם לשטוחי שדוה שכחה. וקשה דהיכל בעבירות שבל ובשא נמי יש לשטעם שהחזיר שכחם ועוד דלחזיבה שדשיב שכא שלם וכחיב בשדוה ולכך נקיט שלם ״יש לדחום בים דשלם שלם להגיה כרת לשדוה שה יש לחרן עם דלחן בשי פרשיי דלחזיר דקרים ניקף חיעבות שוטבות בעים ולבי ליכא למיפר דשלם בן בים שלם בים לשי לשוא בלכים כיון דליכא בים דשוטבות חיעבות ושדכחיב כמי שלם שוא לשטוחי שלא ניקף בים שוטבות ושבא נמי יש לו דלי כחיב שבל לא קרינן שיעבד בים שוטבות שוטבות דשחיזר שבל לא שבא לשטוחי שלם לשה שעם לכרם לפי שעוד דבר קשה ושדשיבה ושעד שלם לשטוחי בעים שוטבות שבא לומר שלם שם נכרם ושדוה שיכם נכרם. ושיבו שוב שלי לשטוחי כמי דקשה שלם שהוא קשה שבוד שביבה שכרם שבל לא שבא בשיבה שכרם כמא שבל שלא חזיר בל קשה כמוחה דכחיב בשו שלשם לף בים בשין בשם כרת לשוחם קשים שלד בשחיבם :

עכ שם **ואיך** לוי בא וראה שלא כמדת הקביה מדת כ״ו הקביה ברך את ישראל בכ״ב וקללן בחי׳ ברכם בכ״ב
ישעי׳ מה שם **°מאם בחקתי עד קימטיות וקללם בחי׳ °מאם בחקתי**
תשאבו עד ואת דקתי נעלה נפשם ואילו משה רבינו
יח שם ברכן בחי׳ וקללם בכ״ב ברכם בחי׳ °מוהיה אם שמוע עד
תשיס כה שם לעברים וקללם בכ״ב בן °והיה אם לא תשמע עד ואין קונה :

שלא כמדת דקביה מדת בי. מסקביים ישמן ושרכחו שחשם מקללחו חבל מדם קללחו שחשם שרכחו : בכ״ב אותיות. כדחסיק לקמיס משם בחקתי עד קימטיות שלי״ף שבחלם ספרשם ושיו שבשופה הרי כ״ב שחיזה לבד הפשולות: **מאם בחקותי תמאבו עד נעלה נפשם.** שחיזה עד מי שי שחיזה: **והיה אם שמוע.** נפרשם כי שבח : **והיה אם לא תשמע עד אין קונה.**

מסוג לשבח בים שי שחיזה דחסים חם לא שמעע ועד שקשם ושוב מלילם עד סיה דלין קוכח סרי כ״ב :

מדרש״א ברך ישראל בכ״ב כו׳. ים לרקדק בחה שכיבה לשם שמר שבם קללות השבבה חורם עמי שלושן שבח״כ להה ודלי כולהו שמי בבנורם בלשוה ועיק שיש לשון עבם בלי יחיד והבבה דחיב בלשוה בלי רבים בשיש בבוף שבי שלילה ריל בזה דלושן שבחיב

כיצ כמקח מלקץ ועד היכן מהני מכלים וכמה חסרי מלסם מעלים סקלטת מעודת ניכ קף סהן גבינ לחזוק לף יהיס להן קדל וחכלים סמיתי כמו שלין קדל וחכלים לעזיזות כיצ עזיז ועד היכ וכמ מלסמי גריל חצנמי דיכי וגו׳ חצנמי גרכות עלי ועד היו חבנמי קלטת עזיז ועד היכ וכו׳ עד לחלן סהן הפיכות קלס זכיסס סריל

הוסף לכס קלטת לגרכות חיסתי כסחצנמי תורתי כי וקיל:

עג סם **תיר** מנין שאין מחזקין במקום שנודשין ואין נודשין במקום שמחזקין תל °איפה שלמה ומנין שאם אמר הריני נודש במקום שמחזקין ולהוציף לו על הדמים והריני נודש במקום שמחזקין ולהוציף לו על הדמים שאין שומעין לו תל איפה שלמה וצדק יהיה לך. תיר מנין שאין מעיינין במקום שמבריעין ואין מבריעין במקום שמעיינין תל °אבן שלמה ומנין שאם אמר הריני מעיין במקום שמבריעין ולפחות מן הדמים והריני מבריע במקום שמעיינין ולהוסיף לו על הדמים שאין שומעין לו תל אבן שלמה וצדק יהיה לך איר יהודה מבורא לא יהיה (לו בכיתי) [לך בביתך] ומה טעם משום איפה ואיפה לא יהיה (לו בכיסו) [לך בכיסך] מה טעם משום אבן ואבן. [אכל] אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה שלמה וצדק יהיה לך:

עד סם

עגרים נם

עה סם

מנין שאין מחזקין במקום שנודשין. ולמילו מחיל קוכ: ואין נודשין במקום שמחזקין. ולמילו מחיל מוכר דסס עומין כן סמת יכל לחתן מחיים ולמנת כך סמוכב ולמנם הלוקח לם סמוכר לו סמוכר לם הלוקח והם ליכל למיער דבלה עזיל ליי דכהוף עלה חמנמו עול סמקף סגוחל לם סלו גידים: תיל איפה שלימה. מזו מוחדין בגיב: לפחות. חלמה דקיחוח לן נוחמף חלמה וחלכך יפחים סלים סדעים: תיל וצדק. לגשוי לחת ולרך מכיע [דלף זה יכול לבא לידי מעלות דליכל דחזי בחדים ולה ידע לף

עיי לעיל בפחות וה״ל בחפחה] וכקברי יל״ף לכולהו מולרך *(וכן גרחה בגיכ דמבליעם לה יליפי חלה סלה(*יעמכם)לחב מחוקה לו גדוסף סליעם קרינא ניכ): מעיינין. לפקיל עין בעין: במקום שמבריעין. פפה: לא יהיה לו בביתו. ממן מה נטה מכוס חיפה וחיפה סלוקה צבוחה חוכר בקבוה בביכך יהיה קדים: [אבל] אבן שלימה. [וה בביכך לבן פלפה] וצדק יהיה לך. ממן [כלמלי בעלמה מה יעשה לדס ויסעבד יפל ויהן בפחוכם]:

תוספות מנין מחזקין במקום שנודשין. פלס סקנה לו פלס פפין לימ דקמי לימר ממהכ: הקניתי לך: ולין נודשין במקום שמחזקין. פפי הלוקה (מוחזק) [ומחזק] לל יפמר כליי לוקפה נדוסף:

עה סם **תיר** °[לא] יהיה לך מלמד שמעמידין אגרדמים למדות ואין מעמידין אגרדמים לשערים רבי נשיאה אוקמי אגרדמים בין למדות בין לשערים אל שמואל לקרנא פוק חני להו מעמידין אגרדמים למדות ואין מעמידין לשערים נפק דרש להו מעמידין אגרדמים בין למדות ובין לשערים אל מה שמך קרנא תיפוק ליה קרנא

בעיניה °והוא כמאן סבר כי הא דאמר רבי בר (אבא) [חמא] אין יצחק מעמידים אגרדמים בין למדות ובין לשערים מפני הרמאים:

תיר [לא] יהיה לך. לגיס דין קף מזסיר רחוכל וקרל יכיכס קף דרים דמלי לוכחב לף יהיס לך (בגיסך) [בכיסך] לחן ולחן גדולם וקטנה כי לס לחן בלחה ולרך: אגרדמים. פחל מוכה על סמדות לסלוקה ולעמם על מעמתי המדות: ואין מעמידין אגרדמים לשערים. בלף יוכל גזקי מלמל נחפים כפגיס סיל ולף מקבל יכיף לחף קבינל סיל בלחם זה יוכל גזקי יסיו יוכל גזקי מוכסים מלמל. בפך לים קבוה לחבירים (*לים דלף סוה לים סכי) [ולף עיצ דלמרינן בחכבם בחם (דף קל) דיב לעייס כבגל מבגל ולסי לים קבוה לחבירים לילכ לגמול הבינל ליל] דלמרים גזקי ולמרים סבוסיפו בחדם לו בחנם מבים יפוה לחעלם ודשום מלמבם לו כל עיכ חמלום וכיל לחלבכם סהל מעמידין פרסדין בסיו מכן בעלי מבויום ופיו לומדים לסם מכמ בזבל בחמ יחוה:

עיב סם **תיב** רבנן אין עושין את המחק צדו אחד עבה וצדו אחד קצר ולא ימחוק בבת אחת שהמוחק בבת אחת רע למוכר ויפה ללוקח ולא ימחוק מעט מעט מפני שרע ללוקח ויפה למוכר ועל כלן אמר ריבין אני לי אם אומר ואני לי אם לא אומר אני לי אם אומר שמא ילמדו ממני הרמאים ואני לי אם לא אומר שמא יאמרו הרמאים אין תלמידי חכמים בקיאין במעשה ידינו אמרה או לא אמרה אלא שמואל בר רב יצחק אמרה ומהאי קרא אמרה °כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם:

עיב סם

המחק. ממוחקין זו לם סמדים: צדו אחד עבה. לילו ממחק כל כך מלילו ככבס נחמק: צדו אחד קצר. גרסי׳ בסוסבחא ממחק יפה וכבליקה ממחק בלחו בעבס ובמוכר ממחק בקלר לחלה בחיסס בדם כיוכב המדיים לם בקלר לם בעבס: בבת אחת. בבעם לחת ובעבים לליו ממחק יפה: מעט מעט. כגון ממחק רוחב בפה לבחו ומבים לם המחק ולחר וכוכם לם בחלק ממחק בפה לחר לחלה בעבס לחת ובמחם לל בעבי בעבים לבן ממחק עד לחי מדם ומבים המחק ולחר ממחק הלי בחדם הבכי: על בולן. על כל לילי עלות הלו: שמא יאמרו וכו׳. ומחוך כך יבלו לרמות יחר וקבעי מלמדה לחרם ר׳ יוחנן לבסוף לו לחי לחרם ליקליקה הוה מסקפקא לים לם יחמר לו לחי ולבסוף מי מסקינא לים: ישרים דרכי ה׳. דברי הוה: צדיקים ילכו בם. יהחו בם בחי בחלה לחתים לחו הבריות: יכשלו בם. ילמדו לחעות.

פיס (לכי) [הבניס]:

ביוצא בזה שינו פרק יש מסכבת כלים:

קנה מאזנים והמחק שיש בהם בית קבול מחבה שש ודאמל

האסל שיש בו בית קבול מעות קנה של עני שיש בו בית קבול שמן ומקל שיש בו בית קבול מזוזה ומרגליות הרי אלו טמאין ועל כלם אמר רבי יוחנן בן זבאי אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר (אמרה ובר):

קנה מאכים. שמין תוך תוכן ומשימין בו מיטות קטנה של מחצה ושבעה למקום מיטה להכניס בתוכה: ומחמת. תמרוקין נמצאין בתוך הספינה אין שמוכר מוכר לבעל הבית אבל בעל הבית מוכר לשמוכר ולא של מחצה מכר סחורה מכניסין ומוציאין ומוכר לעולם הרשות עומדת תוך שלשים יום ומוכר מכניס בו מחצה וכשהוא קונה מוציאו: לפל. תוך שלשים יום בתוך וכשים פועלים מהדנים ומשיכין מתוך נפוליו לתוך שלהן אבל מכרו מיטה נגיח קונה של שוק ומוצא שכרו פניה ואין נפוליו טהין לו לחצי נפוליו: קנס של מכר. כשמוצא מלאכה תוך שלשים נוטל מהן ומוהן לשוכר: נים קנה מחוה ומחלית. לענין מי שהכם [ולטומר מעכים בו המוחה] שאין מעכין מעכה עכם ושחוים כותן כארנליות. שיש ועים עוד מי לחך]: לי לי לם לועד וכו'. מהעעם בשעה שבקשה שכירות לעשלה שאל יעמדו שרעים וכי בן שיש הכא רעיון לעכר זיל. ושיעורם הרעים שיל יש קנה מיטי וזהו זה לפל עין יעשה על הכתף ויפלו בו הדגר לפני יעבור ויעלום האחוני פיעשה נשוכר נים קנוי מעות עד שיעים עם שם מעשה עכשף הפשרים ולא יוצא: ומקח של עכי בים בו נים קנוי מים. מי שיעשה לוסף שלוה ויעים נשוכר עים לשעה מעכו ויפשר לאחרים שהוא נאנעים כדי שיעמלו עליו. הכא אלא כולה לעיים שהם שכירי כלי בן אשר לא יקבלו מעמלה שלחוייהא כיון שעשה לכם נים קנוי מיא שכח שם מעלים ולא יוצא: ומקל של עכי בים בו נים קנוי :

מדרשא על בולן אריביו כו'. ריל שלא יאמרו שלם הם הן נקיטין גם הם הן שעין רעוות כשעשה ידיט וקלה קשם דליל שם לא לוצר בשעו יאמרו הרשעין כי שם נגלה רעלים שני שי שלא ידע נאלו דברים יעשה לחביבו שול שלא שלעת ונם מביבו לא ידע ולא ירגיש שהוא חשר דבר עם ולכך רלוי לאומרו ולשבר דשיש דעשיק דעשי קרא לוגרים כי יעריש דכי פ' לריקים יכם גם דשיש עשוע שלוגרים כדי שכלריקים ידעו וירגישו שלא יעשו שול לשביבו שלא שלעת ולא קאמר דקלוגרים שהי שפיקא דקאמר דשלא יאמרו הרשעים שי ודוק :

עין משפט יקרא יט

תיר לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה. במדה זו מדידת קרקע שלא ימדוד לאחד ביתות החטה ולאחד ביתות הגשמים. במשקל שלא יטמין משקולתיו במלת במשורה שלא ידתיח וקו מה משורה שהיא אי מליו בלוג הקמידה עליו תורה קו להין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית (הלוג) [והצי] תימן ועוכלא אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שישדה מדה חסרה או יתדה בתוך ביתו ואפילו היא עביט של מימי רגלים. אמר רב פפא לא אמרן אלא באתרא דלא חתימי אבל באתרא דחתימי אי לא חזי חותמה לא שקיל ובאתרא דלא חתימי נמי לא אמרן אלא דלא מרגדמי אבל מרגדמי לית לן בה ולא היא זמנין דמתרמי בין השמשות ומקרי ושקיל :

ז מדת קרקע. פסרי מדם כלי כתוב לקמיה דכיטו מכוחם כדכתיב ויהי נשקופים מכחה: שלא ימדוד לאחד. מני לקוחות שלקח קרקע נשופפים לו לאחד מני לחין במקח בדם: לאחד ביתות החטה. ולאחד ביתות הגשמים מלאכת החוטים החוטי יין שמוכר ומקל שמוכר ומזוזה ומרגליות הרי אלו טמאין ועל כלם אמר רבי יוחנן בן זבאי אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר (אמרה ובר):

קנה מאכים. שמין תוך תוכן ומשימין בו מיטות קטנה של מחצה ושבעה למקום מיטה להכניס בתוכה: ומחמת. תמרוקין נמצאין בתוך הספינה אין שמוכר מוכר לבעל הבית אבל בעל הבית מוכר לשמוכר ולא של מחצה מכר סחורה מכניסין ומוציאין ומוכר לעולם הרשות עומדת תוך שלשים יום ומוכר מכניס בו מחצה וכשהוא קונה מוציאו: לפל. תוך שלשים יום בתוך וכשים פועלים מהדנים ומשיכין מתוך נפוליו לתוך שלהן אבל מכרו מיטה נגיח קונה של שוק ומוצא שכרו פניה ואין נפוליו טהין לו לחצי נפוליו: קנס של מכר. כשמוצא מלאכה תוך שלשים נוטל מהן ומוהן לשוכר: נים קנה מחוה ומחלית. לענין מי שהכם [ולטומר מעכים בו המוחה] שאין מעכין מעכה עכם ושחוים כותן כארנליות. שיש ועים עוד מי לחך]: לי לי לם לועד וכו'. מהעעם בשעה שבקשה שכירות לעשלה שאל יעמדו שרעים וכי בן שיש הכא רעיון לעכר זיל. ושיעורם הרעים שיל יש קנה מיטי וזהו זה לפל עין יעשה על הכתף ויפלו בו הדגר לפני יעבור ויעלום האחוני פיעשה נשוכר נים קנוי מעות עד שיעים עם שם מעשה עכשף הפשרים ולא יוצא: ומקל של עכי בים בו נים קנוי מים. מי שיעשה לוסף שלוה ויעים נשוכר עים לשעה מעכו ויפשר לאחרים שהוא נאנעים כדי שיעמלו עליו. הכא אלא כולה לעיים שהם שכירי כלי בן אשר לא יקבלו מעמלה שלחוייהא כיון שעשה לכם נים קנוי מיא שכח שם מעלים ולא יוצא: ומקל של עכי בים בו נים קנוי :

מדרשא על בולן אריביו כו'. ריל שלא יאמרו שלם הם הן נקיטין גם הם הן שעין רעוות כשעשה ידיט וקלה קשם דליל שם לא לוצר בשעו יאמרו הרשעין כי שם נגלה רעלים שני שי שלא ידע נאלו דברים יעשה לחביבו שול שלא שלעת ונם מביבו לא ידע ולא ירגיש שהוא חשר דבר עם ולכך רלוי לאומרו ולשבר דשיש דעשיק דעשי קרא לוגרים כי יעריש דכי פ' לריקים יכם גם דשיש עשוע שלוגרים כדי שכלריקים ידעו וירגישו שלא יעשו שול לשביבו שלא שלעת ולא קאמר דקלוגרים שהי שפיקא דקאמר דשלא יאמרו הרשעים שי ודוק :

עין משפט יקרא יט

תיר לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה. במדה זו מדידת קרקע שלא ימדוד לאחד ביתות החטה ולאחד ביתות הגשמים. במשקל שלא יטמין משקולתיו במלת במשורה שלא ידתיח וקו מה משורה שהיא אי מליו בלוג הקמידה עליו תורה קו להין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית (הלוג) [והצי] תימן ועוכלא אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שישדה מדה חסרה או יתדה בתוך ביתו ואפילו היא עביט של מימי רגלים. אמר רב פפא לא אמרן אלא באתרא דלא חתימי אבל באתרא דחתימי אי לא חזי חותמה לא שקיל ובאתרא דלא חתימי נמי לא אמרן אלא דלא מרגדמי אבל מרגדמי לית לן בה ולא היא זמנין דמתרמי בין השמשות ומקרי ושקיל :

ז מדת קרקע. פסרי מדם כלי כתוב לקמיה דכיטו מכוחם כדכתיב ויהי נשקופים מכחה: שלא ימדוד לאחד. מני לקוחות שלקח קרקע נשופפים לו לאחד מני לחין במקח בדם: לאחד ביתות החטה. ולאחד ביתות הגשמים מלאכת החוטים החוטי יין שמוכר ומקל שמוכר ומזוזה ומרגליות הרי אלו טמאין ועל כלם אמר רבי יוחנן בן זבאי אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר (אמרה ובר):

קנה מאכים. שמין תוך תוכן ומשימין בו מיטות קטנה של מחצה ושבעה למקום מיטה להכניס בתוכה: ומחמת. תמרוקין נמצאין בתוך הספינה אין שמוכר מוכר לבעל הבית אבל בעל הבית מוכר לשמוכר ולא של מחצה מכר סחורה מכניסין ומוציאין ומוכר לעולם הרשות עומדת תוך שלשים יום ומוכר מכניס בו מחצה וכשהוא קונה מוציאו: לפל. תוך שלשים יום בתוך וכשים פועלים מהדנים ומשיכין מתוך נפוליו לתוך שלהן אבל מכרו מיטה נגיח קונה של שוק ומוצא שכרו פניה ואין נפוליו טהין לו לחצי נפוליו: קנס של מכר. כשמוצא מלאכה תוך שלשים נוטל מהן ומוהן לשוכר: נים קנה מחוה ומחלית. לענין מי שהכם [ולטומר מעכים בו המוחה] שאין מעכין מעכה עכם ושחוים כותן כארנליות. שיש ועים עוד מי לחך]: לי לי לם לועד וכו'. מהעעם בשעה שבקשה שכירות לעשלה שאל יעמדו שרעים וכי בן שיש הכא רעיון לעכר זיל. ושיעורם הרעים שיל יש קנה מיטי וזהו זה לפל עין יעשה על הכתף ויפלו בו הדגר לפני יעבור ויעלום האחוני פיעשה נשוכר נים קנוי מעות עד שיעים עם שם מעשה עכשף הפשרים ולא יוצא: ומקל של עכי בים בו נים קנוי מים. מי שיעשה לוסף שלוה ויעים נשוכר עים לשעה מעכו ויפשר לאחרים שהוא נאנעים כדי שיעמלו עליו. הכא אלא כולה לעיים שהם שכירי כלי בן אשר לא יקבלו מעמלה שלחוייהא כיון שעשה לכם נים קנוי מיא שכח שם מעלים ולא יוצא: ומקל של עכי בים בו נים קנוי :

מדרשא על בולן אריביו כו'. ריל שלא יאמרו שלם הם הן נקיטין גם הם הן שעין רעוות כשעשה ידיט וקלה קשם דליל שם לא לוצר בשעו יאמרו הרשעין כי שם נגלה רעלים שני שי שלא ידע נאלו דברים יעשה לחביבו שול שלא שלעת ונם מביבו לא ידע ולא ירגיש שהוא חשר דבר עם ולכך רלוי לאומרו ולשבר דשיש דעשיק דעשי קרא לוגרים כי יעריש דכי פ' לריקים יכם גם דשיש עשוע שלוגרים כדי שכלריקים ידעו וירגישו שלא יעשו שול לשביבו שלא שלעת ולא קאמר דקלוגרים שהי שפיקא דקאמר דשלא יאמרו הרשעים שי ודוק :

עין משפט יקרא יט

תיר לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה. במדה זו מדידת קרקע שלא ימדוד לאחד ביתות החטה ולאחד ביתות הגשמים. במשקל שלא יטמין משקולתיו במלת במשורה שלא ידתיח וקו מה משורה שהיא אי מליו בלוג הקמידה עליו תורה קו להין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית (הלוג) [והצי] תימן ועוכלא אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שישדה מדה חסרה או יתדה בתוך ביתו ואפילו היא עביט של מימי רגלים. אמר רב פפא לא אמרן אלא באתרא דלא חתימי אבל באתרא דחתימי אי לא חזי חותמה לא שקיל ובאתרא דלא חתימי נמי לא אמרן אלא דלא מרגדמי אבל מרגדמי לית לן בה ולא היא זמנין דמתרמי בין השמשות ומקרי ושקיל :

ז מדת קרקע. פסרי מדם כלי כתוב לקמיה דכיטו מכוחם כדכתיב ויהי נשקופים מכחה: שלא ימדוד לאחד. מני לקוחות שלקח קרקע נשופפים לו לאחד מני לחין במקח בדם: לאחד ביתות החטה. ולאחד ביתות הגשמים

Digitized by Google

עט מם **אבוה** דשמואל מזבן להו לפירי בתרעא חריסי כי חריפא שמואל בריה משתי לפירי ומזבן להו בתרעא אשלא כתרעא חריפא שלחו מתם טבא דאבא מדברא [מש] תרעא כיון דרוח רוח:

בתרעא חריפא. נפער המוקדם דסיים נפעמם סגורן: כי חריפא. נזעל כדי מיזכו נם מכל ומלמ הפער כל הסכם: שמואל. מלחר להו לפיתם מדומיו: ומזבן להו בתרעא אשלא. נפעם היקר: כתרעא חריפא. כפער הזעל ומיסו מן הסגוק לם סיס מלחר נפעמם הנורן דמיע עזקיר הפער קלם ומלמ מכחו נהפקדו: טבא דאבא מדברא. עזפים מעמם הלמ מעמעם סכן מהלמ נזרם מחלם סגלם יקר הפער כיון דרוח ומכל הפער רוח עזד כל הסכם מכל מקפקר הפער לים יפל להזעל מהכם:

שם **תניר** אין מציאין פירות מאי דברים שיש בהם חיי נפש כגון ייות שמנים וסלתות ר' יהודה בן בתירא מתיר בין מפני שממעט את התיבלה:

מפני שממעט כו'. דנכנס יין יפל קוד:

מהרשיא אין מציאין פירות מאי כו'. נפס יש ליישב עפ מקפקפו המפרשים נמתנלים נמפ הוליאו דנפ הלכן מפרי למדו וגם מלג ודנפ הם פריס ומיס וכפס פפירותיהם עפזוכים כך כרי שלו לדך דיפ מכל לפי מפפתנפס לי' נזי מיכים הלן חפס וקפידה נפן ומלמה ומפן הלן זיפ נפן ודנפ קיפר הכהוב נפפ פפוליאו דנפ ויכרפו הרי פן פרפוכים ופן החלכים ולמדו וגם זנפ מלג ודנפ שלו הם פריס לריוקא שלאו קיימים הם נפלי פפיק מיי כפס מכל שלר דפרים פמיי כפס חלרי נפן כנן חיפן הים הלן: נפ וכנר הגיד מכהוב על דפהם רפה פמיע הלן חפס הנר הלן דפ. דקדפס חפה לפלן קופל וקדפה זיפ לפלן נפהל כדלמר נגרפס פכן עיקר פנפהם על לי פמי כפס חלרי נפן ולרי ביב כיפל עפי ויכרפו נפ פפס אפורה ולפפכל פכלרם להולילי דנפ פפ דנר פהנים פיפלם ולפ לפיי הלן פוכלם יקפיים כי הלן פלרן עקפיק פי כפס ופוכלם ליפפיים הכל פיל פלכם הפ יקפיים נרעה לפר פויד פלרי נפ נהנרפס פלפר ויפי רעב וגרי וידך לפנרם פלרימס ביעקב ויפב יעקב נקם ליפב נפפים כרי ולנפקף עיי פרעה הודד פלרימס עפ נפי ביפר ז פהיכל פיל נלפב כי נפלפ פלרימס עפ הפיכל פפ הפיכל נפפ פל פרפס כפפ פל הפ ופפס כל הפיד פלרפס פהכיה עליהם דפפהפ דפפהפ על פרפס הים על דפ ופפפי ופפהפ נפפה נפפי לפיך דפפהפ הפיכל פפ על פרפס כפפ פל הפ פלרפס פהכיה פהכיה פהכיה

דעלמא דהנם בר רב ליתח ליה ומכר ליה ליה: בחייך דילדות שתין. קסבור למה ליך: למה לך. ומה נמי גלידון: אינסב. וקבר ליה תחות: ואליזד ליה [רשאה] משתרין זרע. והיינו שבר פירות: ואמר רב יוסף בר חמא ואיתימא רב חסדא בר שילא מאי קרא כי אתי מבוקר ולא הוי אלך כי הדר ערב לא אלין. דכתיב בבוקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך. ולא ידעת אי זה יכשר הזה או זה: שלמין. מני נינהו: אמר רב חסדא בר שילא אלו מלאכי השרת: ואלוני אלמנתי. מקשה לה מה שנאמר בה אלונים שהיה אבינו אברהם נוטע אותם: בני נחשון. כדכתיב ונחשון הוליד את שלמון ושלמון הוליד את בועז: זכות אבות. שלימלך בן נחשון מקשה לה:

מתניתא שנאמר והיה בן העיר עליהן נף. מלא מטלי בלחודיהו הוו עשרה רמלין יש ראש מלגלגין אלא ומהוס כל הני הוו מלגלגין אלא בשלשה ובין מלאחר בקלא קפריס מתק של עלא שמלוגלג אלא ים לקיטיו כפי אם קפרוסי: בקפר חם שמרכבי הדוב חד ורלף מפיי לחיל מהם עיגם לרם בעבדים כי הכהני ולאו במהלב לקנא ובין מלאחר בעמי בי אם לרק הכהוב לכהני עלו ועל מלאחר ואל בני לבי מלא סד שמכבין זה אח זה מלהוח בין פסיפ בחבון בי ומשמיה מיימי קמיי אלעזר בקפרוסי מלאחר והוא כי הני מיני מלישם מלאחר מלאחר מלי מלי מלאחר בקפרוסי: אמיה דיהודי. לפי שהן מאחרון: אמיה דיהודי. לפי שהן מאחרון בכל מלאכים כמיי בעבדים שולכך לפרס בם שם אחד: ואמיה דשטשון. משום דאיירי בם קרי נוהגי וכתיב אם נלחי ונלחמו לו הגיד שלכך נאמר בסכל דפרים שלנו שהלכן משתוקקים אלין אין לך יודעים שמותם: **"ואהתיה נשיך.** כך שמם ולמה נאמר לחמו בהם מכאן: **לתשובת האשקורסין.** שמחלכן לה בתו יוסר מכפים [כתובתם נעשן] ולפרסיים נעשה] ולחו ומחיניין להם שמקח לו כשיחם בל שם: **נחבש.** מחבצו מחיר ונהביא ולידני: **ואמרת** רמחה מבי מבצו מ בעצל ספים מלבד למחי: **כותא וקדרות.** **מקשה** שם ומכל למדנים [מחמת] של מכיסם מניח: **עיברא ועיירא.** כך שמי: **זה אחר בשדים.** שמכלן שם מיל ומחלם לנדך בחך שמקח כפים למחיים מקום שה בחוך **בחחלם:** קברניטה. מנהגן שמלוך לח שמפיינ: ריש גרונתא. בר ממחזים של שנחים ני ילה ממנו חים למקפח מרחוק ומי למחר ומיים קנוים חיל ומדכחיב לך כי ממחלכם למקפח לך בי למלמד עליך שנתחכמת לכל כהד ממיי לגנותך למען שם עין:

מתרשיא עשר שנים נחבש אברהם בר. למקר ספים מצנע

ואמר רב חנן בר רבא אמר רב אמיה דאברהם אמ אמתלאי בת "בר נבו אמיה דהמן מחלא בה: עוירבא ושמיקר טמא טמא טהור אמיה דדור: נצבת בת עדאל שמה אמיה דשמשון שללפונית ואהתיה "נשוך למאי נים לתשובה האשקורסין. ואמר רב חנן בר רבא אמר רב עשר שנין נחבש אברהם אבינו שלש: בכוחא ושבעה "בקרוות רבי דימי מנהרדעא מתני איסב: איר חברא איבראי אזירא דכוחא זה אור בשדים. ואיר בחרות בר רבא אמר רב אותו היום שנסגר אברהם אבינו מן המעיל עמוד כל גדולי הדור [בשורה] ואמרו אוי לו לבושם שאבד "מנהיגנו ואוי לה לספינה שאבד קברניטה. "והמתינא לכל לראש איר חנן בר רבא אמר רב אשלו ריש גרונתא מן שמיא מוקמי לה:

אמיה דאברהם. לפי שמזמן של לחמן וכל עמה מחכר לריכים אמר ליעזר מן שם לפרסים ותבע מהן לבני מבין מחוסרים מזון: בר נבו. כריס מלמן מחוברים מים ומברסם טובה מדע מחלו מחלו חנן מחלו מחלו: אמיה דיהודי. לפי שהן מאחרון בל מלכים כמיי בעבדים שולכך לפרס בם שם אחד: ואמיה דשטשון. משום דאיירי בם קרי נוהגי וכתיב אם נלחי ונלחמו לו הגיד שלכך נאמר בסכל דפרים שלנו שהלכן משתוקקים אלין אין לך יודעים שמותם: **"ואהתיה נשיך.** כך שמם ולמה נאמר לחמו בהם מכאן: **לתשובת האשקורסין.** שמחלכן לה בתו יוסר מכפים [כתובתם נעשן] ולפרסיים נעשה] ולחו ומחיניין להם שמקח לו כשיחם בל שם: **נחבש.** מחבצו מחיר ונהביא ולידני: **ואמרת** רמחה מבי מבצו מ בעצל ספים מחלד למחי: **כותא וקדרות.** **מקשה** שם ומכל למדנים [מחמת] של מכיסם מניח: **עיברא ועיירא.** כך שמי: **זה אחר בשדים.** שמכלן שם מיל ומחלם לנדך בחך שמקח כפים למחיים מקום שה בחוך **בחחלם:** קברניטה. מנהגן שמלוך לח שמפיינ: ריש גרונתא. בר ממחזים של שנחים ני ילה ממנו חים למקפח מרחוק ומי למחר ומיים קנוים חיל ומדכחיב לך כי ממחלכם למקפח לך בי למלמד עליך שנתחכמת לכל כהד ממיי לגנותך למען שם עין:

שנלחמה מחיל לחמן וכשם שלחמה כנגמה חפל ממנה דוד: **מקרא שפל** שפל מחר. כי שדה שם לחם לבל שם שפל כנגמה כל שדה לחיטו ושורה לחבר בל. כגיי הן שפן שבשה שבשה של שבל שנחה שנחה שנחה

סמכליום ועדום והיה מודיע לצריות מליאתו ניס גס הוים לסס
דלך יפרס ממזה מיים בשמוק ולמ סכסם לסבר עמו בחן ומוח
לסבר קפדו בספפדו משלמו בעולם הסכליסה לפי לסס לשלם
דסיים הברוסה סמנד מסס המוסה לסס על מסהיגו סל עולם מיס
לשלם מכסיג ולפן השלם ניסב כמוסהגו ושוד קפדו בעולם עדומד
פלי לה לקפיסה כי פרישה משלם הזה לקפיסה כמיס לציל גרים
ספרק וכמו סלפי לה לספיסה סלסבר קצרכיסה סמדריסה דרך יפרס
סלה חכסבל כך פוי לסס לברוסה סלסבר מסס מי סהיה מדריך להס
דרך היסבר במדמה וקיל: אפילו ריש גרגותא בר. הא ולפי
דיסבר פידום וכמוסהא טפי סיס ציזו יסנרך היסבלה סלציט מלכיס
גדוליס מוקופיק מפמיס חלה דלעפין סספגסה קלפר דעסגיס הסיי
לק בספליס ולה כמולפרי פרפעיס עבב פי סה הלרן מפרך
פפלוסהם גס פפציעגו בזה מוסבר דעבפיפ עוקפי לבו וכל הלם
ולהם בפוסגטה לריך להסגיס על לסגפי כסהגו להדריכס דרך
יפרס ולהוליסם לפס פיים ועיו רפו ספפוב לסס בלגיס היום
כלבס רלפגיכס וגר עד כהלב מיעך דסיים ריס בהוסה וקיל:

מב סם **אין** חיא בר אבין איר יהושע בן קרחה חס ושלום
שאפי מצאו כובין לא יצאו ואלא מפני מה נענשו
שהיה להם לבקש רחמים על דורם ולא בקשו שנאמר
ישעיה כו כאיר **כבוענקך יצילוך קברציך.** אמר רבה בר בר חנה אמר ר'
יוחנן לא שנו אלא מעות בזול ופירות ביוקר אבל מעות
ביוקר אפילו עמדו ארבעה מאין בסלע יוצאין דאמר ר'
יוחנן נהוראי כד הוו קיימין ארבעהסאין בסלע והוו נפישי
נפיחי כפן בטבריה מדלית איסר ואיר יוחנן נהוראי כד
לא הוו מתגרין מועליא למדוח קרתא מריח פתא סייתין.
ואיר יוחנן נהוראי כד הוה בצע ינוקא חרובא והוה נגיד
חוטא דרוכשא על תרין דרעוהי. ואיר(אלעזר)[אלעזר]
נהוראי כד הוה נפיל עורבא בשוקא נגיד חוטא דמשוי
מריש שורא ועד לארעא. ואמר ר' יוחנן נהוראי כד הוו
מטיילין טליא וטליתא בשוקא בבר שית עשרה וכבר
שבע עשרה ולא הוו חטאין. ואיר יוחנן נהוראי כד הוו
אמרי בי מדרשא דמדי להון נפל בידהון. דמתרחיץ
עליהן. דיליה דילהן:

בזעקך יצילוך קבוציך. פיי מהלעפן לקבן הכרחים הפלו: אבל
מעות ביוקר. פפפרקפעיה זלם מאר יולפין כדפפרים פעפיים
לקפיים: נהוראי. זכולי: מדלית איסר. לקפה גו לפס. מייה
פתא מייתין. סמה מפעיים מכפבם ופניילה ריפ פפה פמה מוא
מאר (כדלקפן) למזרה פפיי חפייפין עפרך ריפ פוא עדומה בן בפפס
בעיני (פיפים זה לפפר פפה לפי כדלקפן) ופם לפרפ עפרך פאים
דשבון: פטייליפ. מפפקים: פליא ופליטא. כעד דפפרים: דכעד
לדון. לעכריס מהלפה לפס נפה פאומרים עפל בידיהס חלה כל
דעריפס יקפוד: דמתרחיץ. עוה פעי פפעלה לפס לקפיים כל

מג סם **כתיב** פחלון וכליון וכתיב °יואש ושרף רב ושמואל
הר אמר מחלון וכליון שמם ולמה נקרא שמם
יואש ושרף יואש שנתייאשו מן הגאולה שרף שנתחייבו
שריפה למקום. ורבי אמר יואש ושרף שמן ולמה נקרא
שמם מחלון וכליון מחלון שעשו נופם חולין בליון
שנתחייבו בלייה למקום. תניא כמיד מחלון וכליון שמם
דתניא מיד °ויוקים ואנשי כוזבא ויואש ושרף אשר סם
בעלו

מיט מרוכים

מים שיודעים מפלו כדכתיב בחוקיה וירחם מם ביה נכחבו ותומר:
ומחגרין וכו'. לף לה לסיסבר מכוס מפיה לסם די גרים הפם):
מהרשיא שנאמר בזעקך יצילוך קבוציך כו'. פיין פימים דפגיים
ולפי פענין נרחה לפרש בעיל בזעקך על לרה הקבון
והגיים כי הגיים נקהלים קבון בכל מקום יליון הן הפמיים על
דרך פחמר הפוקם רחמים על חביל פוא כמכם מחבם וקיל:
נהוראי בד הוה בצע כו' ר"ל פחי זוכר פפיים כן בזוהם פרפ"כים
וקפיב בזמן הבים וכדפמרינן קף פוכה מיים פחבב בפפיק בפן יום
פפין בו קבלה כי וכפל פוען זפיפים ובגפי פם חמר רבה וכל יום
ויום קלקלו מהבם מכל חביל. וק פא דפמר נהוראי בד הוו
מפייליו טליא בר' ולא הוו חטאן כו'. ר"ל פפפקלקלו הדוהם
פיפי החוכן ביום ליום וכדפמרינן מכבר דרי בחביים וקפמר בבר יו
וכבר יו הבל בבי יפ בבר הביש כוזן כפולין כיו פפביים בן יפ
לאוהם וקיל: דמידי להון כו' ניפוחו העדה לבן דפבכף להבן
כדפמרינן בפרק פלו פחיים כל פפביף לרבע פוכו פיפו טפל ניפו
פבפפר ילפור רפ רפ בפלים ובו' ורבי זה פבפה עלפו בבגדי פבפים
ובביפ הבוגים דיליה דילהן. פפם פקבפן פוכו וכפלן עפבו
פפפו הבל יפ לפדם לפיום בפפפו בפ ופל ענין הפבכם דפבפם
כל פפפפפי פפבפ פפפבפו כי פפפפר הים כפרפר וגר פפבפיו
פפפבן כי פפפר ויפ בבן ב' הפבכן. קבם בבי פבוגים פלי
פייפי פהבי דלפי הבולם בפ פיפי הבהגים כיפ בבפפן
וגפם פפיים פכוכפו פזכר כפן לפי בפכפם הפוים קפפפבי כפו
פל יהפלל הכם בפבפפו פפילפו בו דפ בפכפת הפוים קפייפי
חפה הכם בוגיף דפפגפ וחפר הפכפפל בבפוים וכפפפו הפוים קפייפי
פהפפדפוכו כבר הפלך וכפגיים ופיפ בפל פפגים וכפפפו פפבפ
על פכפפו בבפם ופפבפיפו ל בפפוס על זפ פפר פפבר בפבר
פפר יבפפ בפר פפר ופפפם ליפ בפיין פפבפיפ פפיבן כי פוא יפ ביפ פוא
פפקוד הפוים בכל להיום קיים כל הפפך פלין וקיל:

כתיב °יואש ושרף רב ושמואל
הר אמר מחלון וכליון שמם ולמה נקרא שמם
יואש ושרף יואש שנתייאשו מן הגאולה שרף שנתחייבו
שריפה למקום. ורבי אמר יואש ושרף שמן ולמה נקרא
שמם מחלון וכליון מחלון שעשו נופם חולין בליון
שנתחייבו בלייה למקום. תניא כמיד מחלון וכליון שמם
דתניא מיד °ויוקים ואנשי כוזבא ויואש ושרף אשר סם
בעלו

Digitized by Google

בעלז למואב וישבי לחם והדברים עתיקים. יוקים זה יהושע שהקים שבועה לאנשי גבעון ואנשי כויבא אלו אנשי נבעון שבזבו ביהושע ויואש וישרף אלו מחלון וכליון ולמה נקרא שמן יואש ושרף יואש שנתיאשו מן הגאולה שרף שנתחייבו שריפה למקום. אשר בעלו למואב אשר נשאו נשים מואביות. וישבי לחם זו רות המואביה ששבה ונרבקה בבית לחם יהודה. והדברים עתיקין דברים הללו עתיק יומיא אמרן דכתיב °מצאתי דוד עבדי וכתיב °שתי בנותיך הנמצאות °המה היוצרים ויושבי נטעים ונדרה עם המלך במלאכתו ישבי שם. המה היוצרים אלו בני יהונדב בן רכב שנגזרו שבועת אבירם. וישבי נטעים זה שלמה שדומה לנטיעה במלכותו. ונדרה זו סנהדרין שנגדרו פרצותיהן של ישראל. עם המלך במלאכתו ישבו שם זו רות המואביה שראתה במלכות שלמה בן בנו של בן כנה שנאי °וישם כסא לאם המלך ואיר אלעזר לאמה של מלבות:

יואש ושרף נדרי סיעים: שנתחייבו בליה. על מילתו מתי:

דולין. מיל לדמים נמחה היא: מיד ויוקים ואנשי כויבא וגו'. בני יהודה קא חשיב ולחיל נדחי ולחיכא למימר דכל הני דקא חשיב מבני יהודה היו עלה לו עלה החם: זה יהושע. וכמה למו מיהודה כדחשיב להם יהודי למו מיהודה: ואנשי כויבא. היק מי מהקיש מבועה לחכמי דחייב יהיבע לבל לחכמי כדאמי לעיל מבני יהודה הם מהני כמעכים היו מכוזבו ביהושע: אלו מחלון וכליון. מהיד מבני יהודה בני חלימלך בן מחבון: שנתיאשו מן הגאולה. מיגחלם הקביה מהרעב דכתיב כי פקד ה' את עמו להח להם להח קנוים היו עלה יפקוס: זו רות המואביה. מהקרחת על שבם יהודה כלומר בנים מילחו מחכם: דברים הללו בילחו מחלון וכליון לחיל ועיי בן בחח חיה ובשחח לבומה ומלחו מלכי בים דוד: עתיק יומיא אמרן. מחהו ילחו כבועים: שבועת אבידם. עלה לבחות יין ולה לבעמ בחים כדחשיב בימיים: לנטיעה. חלך ובדל כדחשיב על כקח ה' למלך: שנגדרו פרצוהם. לעשות מקטה וקיב לחומם: סיב במלכותו של שלמה בן בנו של בן בנה. כלומר שלמה בן דוד שהוח בנו של יפי שהוח בן שבר בנה: לאמה של מלכות. מילחו מחכם כל המלכים:

מרדשיא יואש שנתיאשו מן הגאולה. לחניסם לה היה בכלל זה אבל הם מהרי חוה לחניסם נחייבבו עם כחים שבשלו להם כחים מחלחים ושבו עם בחים שבשלו מחייבו שריפה למקום. ים לפרש עיף היא לעיל שחים בלן לבקש ממחים על חרבם כי היחיב יהיבע לבל לחכמי כדאמי לעיל מבני יהודה הם מהרי כמעכים היו מכוזבו ביהושע: אלו מחלון וכליון. שהיד מבני יהודה בני חלימלך בן מחבון: שנתיאשו מן הגאולה. מיגחלם הקביה מהרעב דכתיב כי פקד ה' את עמו להח להם להח קנוים היו עלה יפקוס: זו רות המואביה. מהקרחת על שבם יהודה כלומר בנים מילחו מחכם: דברים הללו בילחו מחלון וכליון לחיל ועיי בן בחח חיה ובשחח לבומה ומלחו מלכי בים דוד: עתיק יומיא אמרן. מחהו ילחו כבועים: שבועת אבידם. עלה לבחות יין ולה לבעמ בחים כדחשיב בימיים: לנטיעה. חלך ובדל כדחשיב על כקח ה' למלך: שנגדרו פרצוהם. לעשות מקטה וקיב לחומם: סיב במלכותו של שלמה בן בנו של בן בנה. כלומר שלמה בן דוד שהוח בנו של יפי שהוח בן שבר בנה: לאמה של מלכות. מילחו מחכם כל המלכים:

כנים לה מהחהן בם בר כי יקור לחה בכך בר והשמיך מהר וקל: ויוקים זה יהושע כר. בם לפי חה בפלבנים דלימה לעיל דכל סר משבע יהודה היו כי קקה חם עכן זה לזה ויל בפיסר כל הכי שדבקו בבביכה והיבך מחלון וכליון בחים להם חמי לבמר ולה למוד בחרי יהבעב הקים הבבועה לף לחהן בכחבו בו וחייב מבוש בשלה לדבק בבביכה ובם בכבו היבך זה בעבוד על בבועה סר פיי ועבוד על החוחם לדבק בבכריס ובשלה להם כחים בכדיה כחים לחבר בעלו למחב לחבר מחב בחוקם מחלניה להחוחם כי בביהבן כשלה לחבן בלה בחלנים כחחב לחיקוד חחחם קיבר ביב וישבי לחם זה רות ששבה. לדבק בלהלי יחבלל היבך בעבוה הם ובייה זכחם בכבר עחיק זחיל לחבן. שתי בנותיך הנמצאות. שהיה רחה על מלכיהם בית חוד בבבה מבחי הבבוה רחה מחוחב ובשהם מבחבן בדכחיב מלחתי דוד עבדי ובה סיבן מלחתיו בקדוש שכי מבוחים בביב וקבלם מלימות לבי בסיו קחנים להחבד עם חבחי קדוש לו בים בבבה לחבדש מחוך שקבל ושקנים בלה לוחם להחדש בקבל מדכחיב עמוהי ולה עמוהים כי כדחמרים ביבמוה בים בם בקחך לזה עכן בבי יומב בן רכב בהם מבכ יחה ובלו לדבק בבכיכם ובם בחוחר בחלבן בחקר להם דהייב בחייהם יין ויקיבם בהים דהייב בבלו בבוהם חבבן ודיל חוכחה לעבר על מלהם כי כחים ביחיה כם לחר כי הלה חקחו חוקר לבחוב לחל יבני ובי הוקם לח ובבי יכוכב חה ובל הבעכן בם ולחוד בבלחלה בדול בבריה בבלחר ביכובב מהבריה בבלחר ביחד על חבלי לם יבחד בכיך בריחי חה ובם יהובב לה בכרם על חבלי בבלחר לה יכרם לים חה ובה בחוד לבבי כל הימים. ולחר ישבי בטעים זה שלמה כי. זכר בם זה על בזכחם לחם בזה לבלכות בלמה ולימה ט לבביבה בים בבחבבה בבוחה לבולך בילוחו כחים בלמה בבי בבר חך בלה לים ט לה רק יב בכים וכביבה בביע בלחר על לילן ילדים כחו עבר בבישם לבים בלה וני לילבות ושד עים לים כי הבעי וכבדבו בך כל בדי וגי בכי בריכם בחבים לי לי להבריך בך ז לחם בחוחבים ובעשה חעחוחים בהבביעה בהקוחה בחבריבה לבו לים בלכה בלמה בבבולה. ולחר וברה זו בבהדרין. כי בחלכיהו בחבו בבהדי בבולה ליבב בלבכה חבזים ועל יד בבדר בפרלה בלה חחקר לים בקחל ולחר בהכה בלבכה לחיחה לים כחים ולחלה בבבוד בלכוה בלחר עם הבלך בחלחבחו ישבו. כחלה בדכחיב יבו בלבון רבים לים לה לחיחם ובה בבבע וחכי חבחים בחדים יקוקע בחיין חחחה לחר בלה לחחה לחם עד בחלחה בלמה בן בם בל בן בבם רן דיכן בל זוכה בלחר עם הבלך בחלחבחו יבבו ולחר ובם כבקח לחם הולך ובבב ליחיב ובם כבקח לחם הולך זו בה בבבע ובבב ליחיב זו לחם דכחי בחבוה בבחב ליחיב ובם כבקח בלה קלי לבבה בבבע בחבוה קיח דלחיב לה חליל בלה ובם לם כבקח כחו ובחחו לם דכחיב ליחיל חיבים על בן דבם לחם הולך לה קלי לבבה בבבע בלה על חחם בחיית לם הבלוכה בחיית בה בלבים בה בם עבלן הלך ובחב בחה בחם כחים ויבק בעל הכבקח זכם בבבע בם חבבב נכבקח הבלוכה בל יבילל:

דגדרה ולמה נקרא שמה מחלון וכליון ומחלון שבשבו נוסם שולן. נרחם דבהם בלבי לעיל בשבו נוסם שולן בילל שבשבו בל בילחו מחבי לבילל. מבל לחיך בעבבו בל בבחייחבו מהבולה שהיו בבבריס בלה ישקוד בי לה עמו לבה לבם לבה. סרייף:

תיר יואכלתם מן התבואה ישן בלא סלמנטן מאי בלא סלמנטן רב נחמן אמר בלא רצינאתא ורב ששת אמר בלא שדיפא תניא כותיה דרישׁ תניא בותיה דר"נ תניא כותיה דר"נ ואכלתם מן התבואה ישן יכול יהו ישראל מצפין לחדש מפני ישן (שיכלה) [שכלה] תיל עד בוא תבואתה עד שתבא תבואתה מאליה. תניא כותיה דרב ששת ואכלתם מן התבואה ישן יכול יהו ישראל מצפין לחדש מפני שישן רע תיל עד רא תבואת עד שתבא מאליה. תיר ואכלתם ישן נושן מלמד שכל המיושן מחברו הוא מעולה מחברו ואין לי אלא דברים שדרכן לישנן אבל דברים שאין דרכן לישנן מנין תיל ישן נושן מים. וישן מפני חדש תוציאו מלמד שהיו אוצרות מלאים ישן וגרנות מלאים חדש והיו ישראל אומרים היאך נוציא זה מפני זה אמר רב ספא לכל מילי מעלי עתיקא לבר מתמרי ושיכרי ודרסנא:

בלא סלמנטן. דסלמנטן הן מינה ליתן החטותה הלח מרקיעה:

רצינאתא. הולעת המרקיע הח החטותה: שדיפה. מתחמצת החטותה והן יכולה להחיישן: מצפין לחדש כר. דחיק קרח ומכלחם הן החטותה ישן עד קרוב ליעות מקליר והלח עד נכללו: שכלה. פיעו עיי רלישהה המרקיעה ומכלה לחמה: עד שתבא מאליה. מחחטחה יפה והלח פיו לריכין לחקדיש קליר ולעשות קלישה: שישן רע. פיעו שדיפה לגל שלח הגרעין הלח מחחמלה. היו ומכלחם ישן מלמד שכל המיושן כר דשמעת מיעו יהכלו ויעמו החדש להחיישן: דרכן לישנן. חעם הין: אין דרכן לישנן. כגון מיני פירות המרקיעין: תיל ישן נושן מים. פיעם הכחוב להודיע שגם לחי שחחיליו לחסן הלין דרכן ליחבן יחיישן ויחקיישו: היאך נוציא כר. דסכי משמע ישן מפני חדש מוליא שהל כרחשה שלח יכיח לכם מקום להכניע החדש ולחיים בחיים מפני מעני יוליחו מפני החדש לחוי להחיישן מפני הן:

סיעו שכבר מחיישן: עתיקא ישן: דרסנא. דגיס קטנים:

מדרשיא שכל המיושן כר. כיה נכל המחחלה גס בלקט לגל רשיי פיעם דהיא ומכלחם ישן מלמד כי עכיל ועיל דהכא לאו מיחורא דסיעו דרים ליה מינה ממשמעה דיעו דחה לקחן דרים מיחורא דסיעו מכל מקום ומילחה לקיים כל המחחלות המיוחלת דסיעו דרים מלמד שכל המיושן כי וכפרפי נחחעם פיחה ישן הכיעו שלו ני פניס יפה למוכל מפל המחחק עכיל ודדפם מיעם מפי יפן סיעו מיע ליה מקום דפיכה לכחוב סיעו דחיל לעיכחב ישן יפן וכהיב דרים נכחם חיכחן ודיק: והיו ישראל אומרים היאך נוציא זה כר. וכהיב לחחו נחחעם כפניס והרחיים כחב עיי והלח הגבחים כי חיל כי ועיל בחקום חילך ליכן ובחקום מליל כפים כי עכיל ועוד חחריך עיים ומילי כעלם מחכ קהיל דחחעחין דגדקים נחדים כחך דחיב ומה חחקבה הרחיים דחיב טליל מיבפי ליה כבר הרבים רפיי זיל בחחעחין זה ועיל דחכי מחחעב ויעו מחכי חדם חוליחו בעל כרחשה כי עכיל ליל דחלי לחיר לכם חחחילו יעו מחכי חדם בעל כרחשה לף הלח יהים לעוכשם יכך מחכי בחיחין מעלי חכחוב ומכלחם יעו חיין חוליחו חיעו מחכי בחחדם רלוי לחחיישן מחכי כי ודיק:

המוכר פירות פרק ששי

דיה רשב"ג אומר מנהג נדול היה בירושלים המוכר פעודה לחביריו וקילקלה נותן לו דמי בושתו ודמי בושת אוחיו עוד מנהג נדול היה בירושלים מפה סרוסי על נב הפתח כל זמן שהמפה סרוסה אוחזין נכנסין. נסחלקה דמפה אין האוחזין נכנסין:

[דמי בשתו. בזמן לוחמים ואין לו מה יחכלם וכיון ילימם דחכריס ממונה]: אוחזין נכנסין. ומקום מונח סים לקנלם לוחמין מידעו כי סם יחכלו ולם סם נחטל:

מדרש"א רשב"ג אומר נותן לו דמי בושתו כר. ומקום דסח דמנ"ע ממיע מדיכה דנרמח ומלי קלמר מנכב כי דעממע מים מלח מנכב ועיק מלח נדול ומה עכין מפה סמיוקה ים לפרש דיסנ"ע לח קלמר דימה מלח נסמם מכר לגל נחכם לח מחיכו מסוס נרמח וקלמר דלף עמיב סים מנכב ניחכלים סמוכר כי לף לחקן נחכם דסיעם דמקה לחנדו סיו סיבים מנכב נדול מסוס דנדולה מלה זו כדלמרין דנדולה סכנסה לוחמים מסקבלה פני מכינה. וכן קלמר עוד מנדב נדול כר. עיע נדול מלה זו מפה פרוקה כי דכל זמן הכנסה לוחמים סים הפסה פחות לרוחב כמיע מדקוס נגי לגניהם לגיעם על והיל יהב פחה פחל והל סים לריך למפה נפני הפסה ול נמקוס קחן לו סיוק לחייה והלח סיה לריך למפה פסוס כדי שיכנסו כחוחמים סים מפה פרוקה כגד כל חלל נפני הפסה פחות מפני סיוק לחייה נני רסוס הרבים ממנחן והפסר פרים זה נמפה עיע הפעדם כדלמרין פוחם מפה וכי וקלמר כסחלקה חוסה והיו טעלן פדלה הלח יכנסו עד לוחמים והפסר פעשו זה לרקדן נחוחמים ביסיו:

מחוגלים כמו פנילה לקנן לחסוה דקל מחכן לוחה כי עיע:

אמר רב זוטרא כר טוביה אמר רב אין אומרים קדוש היום אלא על היין הראוי לנסך על נבי המזבח למעוטי מאי אילימא למעוטי יין מניתו וכר ["אי למעוטי מגולה סכנה הוא] וכר אי בעית אימא לעולם למעוטי מגולה ואף על נב דעבריה בסכנת כרבי נחמיה אפיה °הקריבהו נא לפחתך היצך או הישא פניך בעא מיניה רב כהנא חמוה דרב משרשיא מרבא חטר חיורין מהו אל °אל תרא יין כי יתאדם:

כגון דעבריה בסכנת. דעוסר בסחיים דילמריך לעיעי דלקחם מפל כיני מחיים דלמר לרם כחם לף בחקוחו ושעד דם לו מקום נפיעין בעוכסה קוכס פלני פיד: הקריבהו נא. נבי חלם כחיב חלמל כל דבר מעוכה לפקוד לקרבן: חטר חיורין מהו. לנסכים ויע לקרבים ולח כחילת: אל תרא יין. לסחוחו: כי יתאדם. בעוכסכר יוסר מדלי חלמל יין לרוס קדם לנסכים דסכר כחיב נפר:

אחיב רפאי יקשי אי לף קלין על מחיים נרוסה סחוחה לו גם בשלם פוחה כי חין לו לריך פיסנה חלה חלמר היה לכרן בחיני פחיין לסחוחה רלוים לו חן היה כוחם כי יש בחקיע לו קרבן כולה לו בחוחה אי חבן יין בחפה לו לפיחה בחוחה חיחו כי לף לפכל בשר בחיים חלה על כי היה בחקיע בחחיעו נפרין פיכה בחקיע לו בנים בלפים בלגם כי בנים חוא וכי בחוחן שור ובר. ולפיכך שם בשר נפל בחחים בלה יכי בחיים על בחיעין כלפל זה חלי ולחיעו בחפחה לפרי בחפחה ולחחוה לחעריך פיכר פחו לם יחיעו לביו חפחה חיל בקיעבו לו לפחעך פילין לף בחפה חין וכיה בחה לחר כי נחפוה חלין לו חין הדעין בחה בפלפל בחפלפי ע"ו:

אמר

מה **אמר** רב חייא בר יוסף חמרא מולא דמריה גרים שנאמר °ואף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה אמר רב מרי האי מאן דיהיר אפי' באינשי ביתיה לא מתקבל דכתיב גבר יהיר ולא ינוה מאי לא ינוה לא ינוה בנוה שלו. אמר רב יהודה אמר רב כל המתנאה בטלית של תי"ח ואינו תי"ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה כהיב הבא לא ינוה וכתיב התם °אל נוה קדשך:

מולא דמריה. (נסגיין) [נסגין] על מעלה זכר דין המוכר יין למביריו ומחמין מס מחמיות על המוכר לו על סלוקא ומגג בגילו עלמר רבי מיל ופידם דמנים) דלמו (דוקא) קנקנים דעכר נגעו מלא מלים דלוקא מחמ נעליו על יין גרים: שנאמר ואף כי היין בוגד. נחדש לנם מקום דנגר יסיר כי נקומו על מדם שמנים דשמו נדגר שמין נו גוסס שהיין נוגד נו דקנוסים שהמ יין ומעלה מעון מדם כנגר מדה: **אאינשי ביתיה** מחסמו: **לא מתקבל.** ממנס למו: כל המתנאה בטלית של תי"ח. דעניד מגיר נמוקם הנסים עליה על מיה כילד כל שמין חלוקו מלים **מחחמיו** מקום ולמישמ"ל יסיבל חמ נקום הוא לגי שלים מיה:

מהרש"א המרא מולה דמריה גרים שנאמ' ואף כי היין וגו'. ים לנו לפרש קרוב לפי"ש והוא כי הלשון נקרא מעון ומלדיק נקרא יין בשמה מקומות כשהיה דפרק המעולים מעון גן יין וזה שהים מיסיר מדעה עלמו מוב כיון ומחגאה עלמו בטליח על סיה מי כלקנון ומעלה שהמ מעון וגו'. ויסיר כאמר על המדעה עלמו כחשיד כלאמרים בפרה פרק עגלה ערופה מעדנו היהירים מי שמין דגדים הלים חלה כי' ועיב כעכם גם ייט ממם שפים מדעה מוב ומעלה רע ומעון ממם וגדולה לזה מהכון שמואל דאמר שמואל מומלי מלכתים דעריס שחר וקבר כרבי מיי גר יוסף דהכא דלילי גרים מים בפרק היה מפל פרים שכחי וכר תנכרים ניהוא"מי שמעון עלמו על כסיפו כמים המוקי שם ופי' שמיישה לטעון המלים על שכמו ברגלים מירלו הבל שהוא לדיק כמים נעל יפם מדעה בפי שהעה וגדיים שמדעה לם עלמו פרוש והוא לימ פרוש ועיב גם יין נוגד לשים מעון וקיל: **אפילו אאנשי ביתיה בי'.** ובפרק עגלה מרוסה למחו מבינו היהירים שהמיט נשם ישמעאל להכשה כי' ומקיק דעיקרא קפלו עלייהו ולקוף מהזל עלייהו השמה מהלי טעמא שהכשה לו לגמרה עינה שהוא חבר ומחרי שהכירים לותו שלים מיט מהזל עלייהו וקיל: אין מבניסין אותו במחיצתו כו'. הוא מדם כנגד מדם לפי שהוא מהגאה נעליה ונמילה שלים שלו רק על מיה ע"כ לין מכניסין לחמו נמילתו של הקב"ה שלים שלו ועין שהם נהדוש"ט נהסדרין:

פו **כתוב** בספר בן סירא הבל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל מסובין וקל מסובין חתן הדר בבית חמיו וקל מחתן אורח מכנים אורח וקל מאורח משיב °דבר בטרם ישמע שנא' °משיב דבר בטרם ישמע אולת הוא לו וכלימה:

קל מסובין. נלמ דוקא מלא דבר גחוק ולפכי נקט סובין ולא נקט מלא (דלמ מסובים) [דפסולם] סיפ: **אורח מכנים אורח.** דיו לם מכנים לחמו בעהיב:

הרשב"א ז"ל כחוב נספר בן סירא. פי' ותניא מקלחות בהלכחין בספרים המיוחסים סמעיגן שלא לקנו עם הלא שלא לעשות ממנו קנקנ לגבל מיא לחוי להנות בו בשחות לגמרי ממנו חכמה ומוסר מה שאין כן בספרי מינין ממם: קל דוקא כי יש דברים קלים לו בהוגים ממנו ומשכי שיהו מלבל מחיים חשם לחחו: מביא דבר בשלש ישמע וגו'. פי' בשות הדוח שמחזיק עלמו כיודע: וכליממ. לנשוף שהיו מביא כחובן ובהוח החוק הדר בניס חפיו שחושדין לחחו מחחוחו בשחות מ שנולם ושחוכח לו וחכחוב לומר וחייחם מקיים וגו':

מהרש"א הבל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי וכו'. הקשיו' מה ענין זה לזה ולמה לא נקט טלה ופרש"י דחוק גם נקרא נופיים יש לדקדק דמשמע מביא דבר נחמה ולשון כשול לוקח וכליממ הוא לריך ביאור ומכרלה ע"פ מ"ש ל"ם זה ממרי דשותף פחרי לחביב דלילה דמפרש דלפיכך נחים ליה זה מלא קונין ומ"ש קלחר דלין לך קל ומוקה סיחר מהלא קונין מהן חשלוחים מדיבה וה"ל מלא דעה חחת מינה שעשה לו ג"ח להלוחה לו שעשה בשעה לרבי ולחר דקל ממנו חהן הדר נביה חניי שהוא גוזל ומיון חניי ומוכיח לו סיחר לעלמו כענין שכחוב ויברכני ה' בגללך והוא בעיבו לדיק כיעקב מכחגרך ניח לבן בעבורו ולחר קל מחהן לוכח מכבים לוכח כי הלוכח חמיד בניח בעל ביח ובחגרך הב"ה והוא חולה הגרכוה בעלמו כענין שלחרו בדוח חלים לחבר עבייחי עמו ממי לין כחיב כהן דיוסר הלוכח עובה עם ב"ח ממה שעושה הב"ה עם הלוכח וכבה זה הלוכח מוקף להבכים עוד לוכחים ס"ז קל ומחהן כי זה חולה שגם הלחרים יניחו נרכה לב"ה לגבל הכחוב לחמר בזה מגרך רעהו בקול בדול קלנה החגב לו כדלחמר בעלכין שהוא מוקף לו לוכחים שלפבר ביש בסס שלין מהובין ולחר קל עלוכה ועביו דבר כו' ר"ל כי מי שהוא עביו בחמה דבר שעם לחד בעולם יבמע עבין הבחלה והוא עביו ועבוון לל החמה בלה שהכון כקומה בלוכה הבה זה הלים מהגרך בעלמו בלבבו כי הוא מהיר בחכמה להסביר לבעול ועביו גם לחחרים לח"כ בעולם יבמע קולין ועי"ז לחמר דלין זה מכבד לו לחולה שהביו עיכום ס"ח לל הלוחה שלה בעלכון לגבל נהבבד לו לחולה שהביו בעולם יבמע ועל שלוים הלחרוה שבהגל עי"ז להביו לבל בעול ולבלון עוד לל הלוחה כמו שביעשה לו ס"ח יהיו ונוד להביו לבעול ולבלון עוד לל הלוחה כמו שביעשה לו ס"ח בעקיה ולה בכוכה לק בקומה בלוכה וק"ל:

ר**בי** חנינא נפק לקרייתא רמו ליה קראי אהדדי כתיב פז שם °והבית אשר בנה המלך שלמה להי' ששים אמה ארכו ועשרים אמה רחבו ושלשים אמה קומתו. וכתיב °ולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו. אמר להו כי קא חשיב משפת כרובים ומעלה מא חשיב מאי קמיל °הא קמיל למטה כלמעלה מה למעלה אין משמש כלום אף למטה אין משמש כלום מסייע ליה לרבי לוי דא"ר לוי ואי תימא רבי יוחנן דכר זה מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון וכרובים

הסרא מולא דמריה גרים. ולפסר לפכי כאיב דין מלמא דר ולבחרים מיבם מלכות מיחר מלא לפחלם שפי מלכות חיב חיין משמה ומוכ: ואף כי היין בוגד גבר יהיר. פיין כפרק השוכרת לבן מהולא מסורים ליין שם יין מיבו משמעי ולא כמנה ולכפנה ומסנה ומקיק ע"פ לפיק גבר יהיר משם חיין בוגד והכפ"ה ופיין כיבר ולפשר לעבר דאי מכחוב כביחיבן דף פיד ע"ב ובדיים שהם ניבר בכוכה כפי שם יהיו מחחיין: **המתנאה** בטלית של תלמיד חכם. שפיל מחמחק כעליים שלייב שלו שלמר דפרי חורים חיל משמע שפי שלמן מחוין ואפי דיבר בקיים בקיים לא יכנס לבן לין מכניסין לוחו בחחילחו של הקב"ה: **ולא** שנאמר קל מסובין. פיין כפרק"ש ושיל הקול מעטן לשבי רק את משקין שהוא דבר קל ובשי בביני הכרחים וקל שמקיין חיין שיר בשים מוכיו בחפנה ובחבי בביני שבריים וכן לינך טלא חוכה

"וכרובים אינו מן המדה. תניא ארון שעשה משה יש לו עשר אמות ריוח לכל רוח ורוח:

רמב ליה. נכי סניידום קרוי מהדדי: כתיב ששים אמה ארכו. מן המחרה למערב מן פתח ההיכל עד כותל מערבי של בית קדשי הקדשים דסיימו מ' למה דלמיך ההיכל וכי למה דנית קרוי ולי למה קאמרו מגלה שנם נית קרוי רמוז לי למה: וכתיב. בפסוק אחר: עשרים אמה קומתו. דכתיב ולפני הדביר עשרים ארכו ועשרים ממילא נית קרוי ואין למה מיקרון מקדש דביר כי למה לומר מן המחרה למערב וכי למה מהב מלמען לדרוש וכי למה קומתו: כי קא חשיב. כי דקאמר נית קרוי: משפת כרובים ולמעלה קחשיב. שהכתיבים של שלמה שנים היו שומדים על סקרקע אחד מימין האחין אלל כותל מערבי ואחד משמאלו ורוחן עבר כדכתיב נהדיו נעלכים וכנפיהם מפושות מקיר לקיר ככך שאחד שנע בקיר לפניו וכף חברו בקיר דחתר מגלה ערלתני סכרובים ולמעלה כי למה עד שנג ולמטן של משה על נבי הרפורת הוי: מאי קמיל. למה לי דקא חמיר קרא כי הלי נוחנו עשפה כתנים ולמעלה ליתו מלמים למה קאמרו: ומשני הא קמיל למשה כלמעלה. דהכי " למה מהכתיבים ואחרן עומדים נשם כתו שכי של מעלה מה שכי של מעלה כולם חלב ואין נשם דבר כך נם שמהרים וגוף שכתיבים נשם הוי מחדין כדלקמן ומקום שאחרן ליטו מן המדה חלה נשם היה עומד וכשני הכרובים שפת נאיר לה מילי דאחו לשפת ידיהו ולמעלה ידיהו יהלין למדה כי הקיות מהחל לפוני לכותל דאחרי וכי מפעע קרא ועשרים למה קומתו כלומר כל הלי למה קיום ליהן שהוים חלה שכתיבים השפת כרובים ולמעלה שפת שפים מכלום (ק) שעשה שלמה שפות כי: ארון שעשה משה. כשניהן נניח קרוי שעשה שלמה שפות כי: יש לו עשר אמות ריוח לכל רוח ורוח ליתיו ולמעלה הרי כי נגלה אחון ולפניו כי עד שהניר עיב:

מרדש"א מקום ארון אינו מן המדה ס'. ול"נ כרובים שמואל קאמר ליומא ופ"ק דמגילה וכן כרלי דכרובים שמואל קאמר ליה דנשם היו עומדין סוף מגולח מפאחרן והכרובים נשם היו עומדין ולוכס מן המדה לפי שפת השכיכה קורה כמים ודנרחי לחך מעל שכפורת מגין שכי הכרובים ושאין נשם לא יכילנו מקו' ומדה ומלא כל אחרן כנודו וק"ל:

ונמקבא מגילה כפוג נפרק ראשון מאמר הענין זה ולאחי לפרש במקום הזה:

יח עם **אין** לי ואי אימא רב פפי דבר זה מפורת היא בידינו מאבותינו מקום ארון "(וכרובים) אינו מן המדה: תניא ארון שעשה משה יש לו ריוח עשר אמות לכל רוח ורוח. וכתיב יולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו ויצפהו זהב ארון גופיה היכא הוה מונח אלא לאו שים בנם היה עומד:

אינו מן המדרד. ליה לאחז למעט מדם שקרקע לכל נדדי מלוס כדקאמר יש ל " למעוט לכל אחד נאמלע בית קדשי הוא יכול ריוח ביה לבין הכתלים עבר לאחוס לכל לד וכל סבים ליכו אלא כי אל כי ממלא שאיכו מפעטו כלום: לפני הדביר. אלל בית קדשי הקדשים דסיימו מ' למה דלמיך ההיכל וכי למה דנית קרוי ולי למה קאמרו מגלה שנם נית קרוי רמוז לי למה: וכתיב. בפסוק אחר: עשרים אמה קומתו. דכתיב ולפני הדביר עשרים סלמר ועשרים ממילא נית קרוי ואין למה מיקרון מקדש דביר כי למה לומר מן המחרה למערב וכי למה מהב מלמען לדרוש וכי למה קומתו: כי קא חשיב. כי דקאמר נית קרוי: משפת כרובים ולמעלה קחשיב. שהכתיבים של שלמה שנים היו שומדים על סקרקע אחד מימין האחין אלל כותל מערבי ואחד משמאלו ורוחן עבר כדכתיב נהדיו נעלכים וכנפיהם מפושות מקיר לקיר ככך שאחד שנע בקיר לפניו וכף חברו בקיר דחתר מגלה ערלתני סכרובים ולמעלה כי למה עד שנג ולמטן של משה על נבי הרפורת הוי: מאי קמיל. למה לי דקא חמיר קרא כי הלי נוחנו עשפה כתנים ולמעלה ליתו מלמים למה קאמרו: ומשני הא קמיל למשה כלמעלה. דהכי " למה מהכתיבים ואחרן עומדים נשם כתו שכי של מעלה מה שכי של מעלה כולם חלב ואין נשם דבר כך נם שמהרים וגוף שכתיבים נשם הוי מחדין כדלקמן ומקום שאחרן ליטו מן המדה חלה נשם היה עומד וכשני הכרובים שפת נאיר לה מילי דאחו לשפת ידיהו ולמעלה ידיהו יהלין למדה כי הקיות מהחל לפוני לכותל דאחרי וכי מפעע קרא ועשרים למה קומתו כלומר כל הלי למה קיום ליהן שהוים חלה שכתיבים השפת כרובים ולמעלה שפת שפים מכלום (ק) שעשה שלמה שפות כי: ארון שעשה משה. כשניהן נניח קרוי שעשה שלמה שפות כי: יש לו עשר אמות ריוח לכל רוח ורוח ליתיו ולמעלה הרי כי נגלה אחון ולפניו כי עד שהניר עיב:

אמר (רבינא) [רבנאי] אמר שמואל כרובים בנם היו עומדים שנא' "ותשש אמות כנף הכרוב האחת וחמש אמות בנף הכרוב השנית עשר אמות מקצות בנפיו ועד קצית כנפיו גופיהו היכא הוה קיימי אלא שים בנם היו עומדין מתקיף לה אבי ודלמא כולטין כתרנגולים הוו קיימי מתקיף לה רבא ודלמא זה שלא בכוונ זה הוו קיימי מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודלמא באלכסונא הוו קיימי מתקיף לה רב חונא בריה דרב ישיעי ודלמא ביתא מעילאי הוה מתקיף לה רב פפא ודלמא מיבף הוו כייפי ידיהו מתקיף לה רב אשי ודלמי שלחופי הוו משלחפי (ידיהו). כיצד הן עומדין ר' יוחנן ורבי אלעזר חד אמר פניהם איש אל אחיו וחד אמר פניהם לבית. ולמיד פניהם איש אל אחיו הכתיב "ופניהם לביה לא קשיא כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום. ולמיד פניהם לבית הכתיב "ופניהם איש אל אחיו דמצדדי אצדודי. תניא אונקלוס הגר אומר כרובים "מעשה צעצועים הם ומצדדין פניהם בתלמיד הנפשר מרבו:

כרובים. דמלמה: בנם היו עומדין. נוסף: בנף הכרוב האחת. כנף האחד של כרוב וחמש אמות בנף השנית. של אחר כרוב ולא נכתב אבל קא מייתי דהא כתיב נתרים ועשר נאמה סכרוב הסני וגו': עשר אמות מקצות בנפיו ועד קצות בנפיו. מהכא לא משכחת לה דהא כתיב ועשר אמות הנף בין שני הכנפים סמקלס סאחד עד הקלס הסני לא הוי כי אם עשר אמות ות"כ הנף בנתיים היכן לא יתכן לומר דמהכא משכחת לה דהא כתיב ועלי שלי דקא קרוי לקמן ודילמא ניחא מעילאי הוה ורוסיות לאחזם דלא כייכי כנפי כרוב אלא לגבי זה סמלא מקלס כנפיו עד קלוס כנפיו עשר אמות ומיהו עשר אמות סעשר אמות היו שהרי הנף הנף בין שני הכנפים אלא משכח

עין יעקב
כרובים כמו שי שכתוב שלמה ועשיל נקל. ומקשין דקאמר מיבעו שהוא מלאכי השרת שלאכל מישראל ומשלמין שלמה: כרובים כמו שי שכתוב. בפרי השמיני שלא ראיתי לו כשנה שהיו ישראל עולין לרגל מגלין להם שהכרובים פושטין זה לזה ומראים להם זה זה לישראל כשהם אוהבים זה את זה ומקשה כאן אבי ומפרק שיש ישראל עושין רצונו של מקום אין מגלין להם שהכרובים פושטין זה לזה אלא מראין להם שהם אוהבים זה את זה ומתרץ כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום אין מגלין להם שהכרובים פושטין זה לזה אלא מראין להם שהם אוהבים זה את זה ומתרץ כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מגלין להם שהכרובים פושטין זה לזה ומראין להם שהם אוהבים זה את זה:

מרכיב מחצב ניח קדיק מלמן לרחס לה היה מלה כי מחה ומכי
סכחנים סיו נכמנים עמרים לנד הגופים כדכחיב מכמי הכנפיים
עמר למחה וכמיב ויפרסו לת כנפי הכרובים ומצע כלף החיר
נקיד והלף סכחיב מכמי מלמע נקיד מכמי והכנפיים לל חוך מביח
מלמע כלף לל כלף ולים לימו נוספים דכחיב סיכה סיו קיימי
דקקיד מכנפיים נכחיב כידי לחד לי מלר יען ולי מלר במלל
ומוף נכחים: מחקיף לה אביי. מי ייחר דכלך היו מחמיה
דלמל נוחן לל כחיב מלמן ומלמן מחמת הכנפיים כמרכנולים
מיחוף לנו (יהלה) מחמת כנפיו ולה נכחים מלמן מרחקה ומפרש
מן הכנפיים מלה מקודים היו ומנוף יהלה מחמת הכנפיים מכמי הכנפיים
יולחים ממקום לחד נחמלע הגב וכן כל לכך קודמים למקבי לכך
למרלי ולחבי לחנף הכרובים קיימי נר מסכך בחלי דגדקיק בזה
קייחו נחרים ורב פפח ורב לחי כיפו יריחו מכלחבי יריחו:
ודילמא זה שלא בנגר זה. הוו קיימי. כרובים סלחד שחר
מלד לחלן חוח נחיוך לכחבל ומכי שחר מלד לחלן חוח
מסוך חוחן חן הכחבל קלחו ומלה כלף לחד טנעת לחורי כלף
חוחי בין הכלף ולכחבל מלה קלח כלף הכרוב הוחוך חן הכחבל
לבי קלח כלף כלף הכרוב הסיוך לכחבל כביחר חני חוכב הגופים
לחיב דלמי נוחנים כחרנולים כיכח לחיים לה היקבי מידי:
מחקיף לה רב אחא בר יעקב. כפי כחי דלמי נוחנים
כחרנולים כיכח וגם זה כנגד זה קיימי לחיים לה הקבי מידי
דילמא מלכקבן חנים היו עומדים [הכרובים] זה כנגד זה לחיכת
חני חעמדים לחם כביחור הגופים מקלח כבפיו לל זה לקלח
כבפיו לל זה כבן הכרוב חביחין לה היה בכיו חעם כנגד
הכיכל (וגם) [וגו] לכחבל מערבי מלה מלד מלמדי בבי
הכיכן (נקק) [כנגד] לחמיה מערבית כוגע בכחבל בזיות וכלף
(חני) [חנו] חעלד החכן פרוס נחני החכן לו מלה לו דכיים רחוק
חן הכחבל וכלף הכרוב הכני חחחיל חעם וכבשו הכני כוגעת קיוף
לרביר נקבן לעוכיח חחרחיח כזה *:

מחקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע. כפי [חני] זוה כנגד זה
קיימי ולה נחלכקבן קיימי ולחים לחן נוחן שחר נכם דלמלה ניחח
חחילחי חוח מהכבן חולך ומחקלר חלחמלה וכפי חלה יהבי חעמרים
לחם נחקום כחוכרן הכנפים חן הגופים והפי חקיר לל קיר כנגד
כנפי הכרובים חקום כניחחם נכחלים יחר חעמרים כיחוח הגופים:
טיבף הוו בייתי יריחו. הכנפיים עלמן כפופים הן כלפי הבית
יד חעם והלכך ליכח ללה עמרים לחח וחלה [כלף] החחר לקלח
כלף (החחר) [הבני]: ודילמא שלהיבי הוו מישלהבי יריחו.
כלף על כלף כלפי חחנף לת יריו כדכחיב וכבל לת יריו ותרנגיח
נחרבות חרן יהרחל חלחתיק לידוי כך פריה ולי חקום דכחיב
וכנפיהם לל חוך הבית חנושת כלף לל כלף היה כפי כבן חנושת
[דפני] ל כנגד ל: ופניהם איש אל אחיו. בכל חקום כחיב:
ופניהם לבית. בכחיבים בל חלחת כחיב בדפני דכחיב וחם
חעמרים על חנליסם ופניהם לבית ולהיכל (לחיק) [ולחיק] כלפי חחנף
לל חקום חקום לל הכרובים ולחי על הקרקע וכל בן חחן היו
ולפעמן זכר כדכחיב חעולים: והבית ופניהם לבית. ולים

כלחים בחל הכרובים ולים חחל הקרקע רלוים היו ליעבות בעבן
לחד: כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום. חם חופכן
פניהם זה לזה דחעמה היחה זכר וכקבם חלוהבין זה לחה בי
חקבקים לימב לחה יהרחל ומחחלם כך חעבו פניו לל פניו כדי
כחעמרם פניהם בל יהרחל ויהרחל יעבו רלטו בל מקום וכחלן
יהרחל עוחן הופכן פניהם לניהם ער"י בם: דמצדדי אצרדורי. קלח
לניהם וקלח זה לזה כחרם חחדבי עם חניהו וחופף רלחבי קלח לבר
לחר וחכח ליכח לחחוכי כדלעיל כלן באן בימרחל עוחן וכי לכיך
דעיקר עניהם כחיבים פניהם לניהם לל היה להם לעבותם לביהן
בחלן יהרחל עוחן רלוח בל מקום: מעשה צעצועים. פסיק
חוח בבחיבים בדים וחוח לי לחלחים כלחער חיוקות כרחחריכן חלי
כרוב כרביח יבר כלחער כחיוק הכחבי חלבו ועיים עלבר חלבודי
דלחבן לעיל:

רומפות כי קח חביב חפחה כדוכים ולחפלה. ענני שקבל פרשי ופקדים
דפניית היכל היפה נעות חבל קדמי הקדשים עבר לחחת ולח
ניין כלן: מחקיף לה לחני ודילמא נוחנין כחרנולין. ולים לכחי נכם
היו עומדין דכי נכי היכי יחיב ויל דחיית פריך חני פיבוף לח היה שיער
נכם: דחלבד חלבודי לח הוה חני לחטרי כלן בחן בימרחל שוחן רלוח
בל מקום דחעבחת הכחיוים חחלה לפי [חת] חחיו שוחן רלוח בל מקום:

דרין זיל ודילמא זה חלה כנגד זה הוו פר. ודילמא נחלכקבן קיימי וכר.
ולים הלכלה קחיל חלי לחחריך נחפבת יותה נפרק הוליהו ל
לחר כיל נחחת חכיכחן לביכים להיכל חלה כרובים חחשוין זה זחת
ולחחר יהרחל חלו חנכיכחן וכיכה וקלבן קלבה יהעקבן נדבים הלו
חיל הזיוח חנלי כל חכבדים הזיוח ולחריכן נחי החם לחר לי קפינה
נחחת חחיו יהרחל חוין לחבל חנלין לחם חת הפרוכה ולחלין לחם חת
הכרובים חחיו חשוין זה נגד ולחרים לחם ולה חנבבם לפני חחקום
כחנת זכר עם נקבה חלמה דלה כלנחו הכך נוחני קיימי חלה הניחם לים
לל לחיו ולחין הלב חלני נחם חכיי חלפני זיל ונחחת גם לנחת לים
נחחת חנכיכחן נכביים להיכל כדי חזיוה ונחחת חחיו חולים לחבל לחוכת
לחרחות לחם חבחו של הקרקע לכני:

מרדשיא באן בזמן שעושין רצונו של מקום כו'. ולכך נאוחן
על מחם כחיב ופניהם לים לל לחחו דרך חנה דלה
כחרלים הכביכה ניהרחל כל זון הניה הוחכן קיים לחבל נאוחן על
חלחה כחיב ופניהם לניה לפי הכביכה נחרלים חחם וכחיב הניה
כחחנלו יהרחל ולכך חניהם לניה כחילו דעת הכביכה ליכך חין
ולירבד חחם וקיל: כרובים מעשה צעצועים הם ומצודדים כו'.
חעחה לעלועי קדל חוח נדיים ולים לוקקום נח לומר דלכך נקרלו
לעלועים דדרך החכוקות להיות חלדדים כהכחרין חבן כגרחם
חפי רבח"ם הוא דחוק דחלמוד נדול כפי ודלי חלדד עלמו כהכחבר
ורבו לחבל כרחם לפרש דסיק דכפו דהחלמיד הכחבר חבו חלדד
עלמו בן היו לחלו הכיוכים כיל חים חלדד לחבדו ולכך היו חעבה
לעלועי נלוחה לחחת כרובים כילו בניהם היו חעלה וכהכחדים
כיל חלדד לחביכו דרך חביעות כפו דרכך החלמיד בחוק עלמו
חלדד לח חלמו לרבו כן היה כיל חלדד עלמו וע"כ היו כלוחה ז
בכיל חים בוה לחבדו עלה יהיה לחיכים חקום לעשות לח בי בלי
וחים בוה עיפי לוחה ובוה חעלה יוחר חחבדו ודיק:

תניא הלך כה לארבה ולרחבה קנה חקום הילוכו יו"ק
דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים אין הילוך
חעיל כלום עד שיחוק איר אלעזר מ"ש דריא דכתיב
"קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה ורבנן החם משום חביבותא דאברהם הוא דקאזיל הכי
[כדי שיהא נוח לכבוש לפני בניו]:

[כדי שיהא נוח וכו'. דסוף נסכו כיוצאין ולא כנזקין ולא יסיס ושום לעמן לקמיה ולא סמחן פס לענל מדם סדין] :

תניא אין פורתין משכבה מעמדות ומושבות למת כנגד כתל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל אל"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי היכי עבדי אינשי כדתניא אין יהודה ביהודה בראשונה לא היו פורתין מז מעמדות ומושבות למת כנגד עמדו יקרים עמדו שבו יקרים שבו אמרו לו אין אף בשכח מותר לעשות כן : מז מעמדות ומושבות. נחזקתן מן הקבר הולכין משם ויושבין לפחם הלבל לו להרגום לעבר על המת ממש ולהרגום נגבי ולחם לים לל לבו לעוב נפשנם כי מיי הלדם הגל ומעוררין והולכין משם וחוזרין ויושבין משם כך עושים זים כדי לפחם לל לנפש מחיי סגל וסיים ועפרים לקוים כנגד פנעם הנלים מכחונים גדלם סמר קהלם ן כלחה פעמם נעיני ולליכי כמוב משני מחבדים מחלים עם פחוברים מניח הקבחה לכך הקבו מעוחדים ומפעמם כדי לפעוך כך יקחלקו הפדים מעליהם ולא כחידל דליב יפי שפין ן נכל מקום הלקען לחריכן דניחכהנה הלית מילחא ושול מלי כעבר סגל סגלים : היאך עבדי. הילך סיו מלילים לעפים מקום מכפנו : עמדו יקרים. לחחר פיפנו מעפו הים פחוחום לחחר לפס עמדו ולבו לל מקום לחחר כך כלחה נעניי : אמרו ליה. חכמים ליב לף נפפה ביכל דקנחו לח פפה קומך לפחניכה כדלקמן יפל עוחר לעפום כן מלחר שלא היו שפין כי לם שמידום ויפיפום ומדיע יפודים פייפי לחים ולא מדפק בפס לא פידפו כלום :

יש נוחלין פרק שמיני

צומשפחת אם אינה קרויה משפחה והכתיב ויהי נער מבית לחם יהודה ממשפחת יהודה והוא לוי והוא גר שם הוא נוסא קשיא אמרת ממשפחת יהודה אלמא מיהודה קא אתי והוא לוי אלמא מלוי קאתי אלא לאו דאבוה מלוי ואמיה מיהודה וקאמר ממשפחת יהודה אמר רבא בר רב חנן לא נברא דשמיה לוי אי הכי היינו דקאמר מיכה עתה ידעתי כי ייטיב ה' לי כי היה לי הלוי לכהן [אין] דאתרמי ליה [נברא] דשמיה לוי. וכי לוי שמו והלא יהונתן שמו דכתיב ויהונתן בן גרשום בן מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט הדני [אל] וליטעמיך וכי בן משה הוא והלא בן משה הוא דכתיב בני משה גרשום ואליעזר אלא מתוך שעשה מעשה מנשה תלאו הכתוב במנשה הכא מתוך שעשה מעשה מנשה דאתי מיהודה תלאו הכתוב ביהודה אי"ר (יהודה) [יוחנן] משום רבי שמעון בן יוחאי מכאן שתולין את הקלקלה במקולקל ר' יוסי ברי חנינא אמר מהכא ינום הוא טוב תואר מאד ואותו ילדה אחרי אבשלום והלא אדוניה בן חגית ואבשלום בן מעכה (בת תלמי מלך גשור) אלא מתוך שעשה מעשה אבשלום שמרד באביו תלאו הכתוב באבשלום (ר"ה מתוך שעשה מעשה מנשה דאתי מיהודה תלאו הכתוב ביהודה) :

ויהי נער. נפסר סופנים כמיב נמוכם פסלו פל מיכה : וקל מכנים פלמוד במשפחת יהודה. פלמה קלחי מיהודה וכמיב והוא לוי אלמא מלוי קאתי. קנין מסדרי: אלא לאו דאביו מלוי. לפכי קרי ליה לוי פסלים לנפש לפנים נקלחו לוים ומלי דקלמר ממכפחם יהודה פל פם פלמה מכנע יהודים : ומשני לא נברא דשמיה לוי הוא. ומלי דכמיב ומת לוי כלמר כך שמו ולל מכנע לוי סוף פלה מכנע יהודים כדכמיב ממכפחם יהודים דמכפחם לא קאי ממכפחה : היינו דקאמר מיכה בי. נראנים פסים מחנלים בעלמו פל פכקרם לו לים לוי לכהן לעיל פלו ולי מכנע יהודה סוף כמה היה מכחנה [לעלמן] פלה ולי מכוש דשכנע לוי הוא פנפה נחר הקנים לפרכה ולעולם לנוש פלי ולמים מיהודה ופרלם קושין לדיכמיב : ומכי דאיתרמי ליה נברא דשמיה הוה לוי. נכך היה מכחנה כלילו סוף מכנע לוי ולעולם לאו לוי סוף פלה מכנע יהודים : והלא יהונתן שמו. ונמיב פלי דקרי ליה לוי סיינו דמכנע לוי סוף וקרי ליה ממכפחם יהודים פלמה דמכפחם לא קאים מכפחה : בן מנשה. פנין פלוי מכי מסיל יהודים דהן מכפ סוף רשוכהן בן גרפום כי נהפוך פיפי' כמיב פנפו פנע הדי מכפ פסלו פל מיכה והוי הלך ממכפ לפיהם להם לכהן : ומכי וכי בן מנשה הוא והלא בן משה הוא. דלכך פנין פלוים ונפ מדקרי ליה לוי פיהם מכנע לוי וכדכמיב נדבני פיהם נכי מכפ גרפום וחלימר : אלא מתוך שעשה מעשה מנשה. בן חזקיה הלך יהודה פנגד מיז ולכך תלאו הכתוב במיכה ה"ל לפלם מכנע לוי סוף כדקלפרם וחלי דקרי ליה מכפכפחם יהודה נלו מכפ דלחי מיהודה לל חנין ולל לחזי סוף מלה מתוך שעשה מעשה מנשה מנשה בן יהודה ומכפכפחם יהודה פל פם פלמה מכפ בן חזקיה וכל' : מבאן. מדקרי ליה בן מכפ ומכפכפחם יהודה : הקלקלת דנפך פיהם מייני מכפכפם כומי לנ"ז : במקולקל. מכפ : ילדה אותי אבשלום. מכפכ פמלם חחם פז וחלל לחזים בן תניה כה: הריטב"א ז"ל דחיפמי ליה נגלל דפמיים לו. פי' פנפ נזה היה כוופ לפי פהיו פנינים פנפ פהוא לו פנפ ופריך לפהוא מיכולל וכי לו פנפ פלה מדין הכי לפעולם לו פנפ ופ"ל מכפכפחם יהודים לל מפני פלחו מיהודים דמכפחם פם לינם מכפכפחם פלה מכוש פנפכפ מכפכפ בן יהודים וכדין מקלקל מכפכפ חפנפ פוח ומליבו פקולין הכפכפ לנפנליים לפוכהי ע"ז נפם מכפכפחם כדכמיב ומפחי אני לח פני נפיפ הכהן ומכפכפחם :

מדרשיא כי היה לי הלוי לכהן. לף פלה נפחרו פנינים רק לפנוכ ולל לכפוכם ע"ו נכך היה פכחנה ולפלי דמקיק דפפוכ לו יפוכהן פוח לקחלי פנפ פני לכנר נחנם גם הכפוכם מכפלם למפם כדלמרי' בנפנים וקל: תלאו הכתוב במנשה כו'. פנין חנינים לרמז פלפלו ליפוכהן בפפ מכפכפ פוכוח ע"י טין חפלי ולל בפפ מנפ הכהוב ולפי פפפכפ יולל פפ מנפ לכפכפ מכפכפ פוכוח פפ מנפ נקנ פפ מכפכפ ולל פפ פלה מלכים פחיו ג"כ פינכי ע"ז ופ"ל פפלה אלו דכמו פנפכפ מכפכפ הפוכם נכל לפו כן פנפ יפוכהן הפוכם נכל לפו כלולקמן ועיין עוד נחידושי פלפי וקל: וגם הוא שוב תואר וכי'.

וסיל גמעם להם מכחגלו כדלמרינן גפ"ק דקושה נחגסלוס ומוכו לדם וגו' מלמון גידול כלומר גדלהו חמר לחר חרגות שגדלהו חמר של לגסלוס כן פרש"י גמלגים וקל: ד"ג מתוך שעשה מעשה מגשה כו'. י"ל מלי מלמים שלי מהלי וי"ל דמולין הקלקלי גמקולקל מלפגיו כמו כך דלגסלוס ומדוגים כימח מגל לחגות הקלקלה גמקולקל גל מחריו כסך דיסוכגן ומכסה לח מיך כ"כ וקל:

הרי"ף אלא לאו דאמרת שלני ומאו מיפוחת. ופיו לומר מיפכח עמוס דכתיב וסוח לי ושם שלר שמו שם כתיב פקוד מח כגי לוי לגיית מגיחס למשפשותם שגל גמשפשות יהודם מיך לומר שגלר שמו קרל שמו דמשפחת שם שמי קדוים משפחה: וכי גן מכסה כו'. תימה כיון דלח יהיגין מסיס גן מכסה אלא מכסה זה שהיה לי מכסה לי למלי דקיד דגרגל דשמים לי הוה מיגיה דגן מכסה הוה ולח משפחה לי ליכ מכו זה שלמר וכי גן מכסה הוה וכי דגחה קלקיגן ומחיגן שם היה גן מכסה משפחה יהודם שו גן מכסה וגיל דהלי וכי גן מכסה הוה חימוגה הוה דמיגן לשלם מהוה מכסה לי וכיה חיך קרלו גן מכסה והלא גן מכסה הוה משך שכסה מכסה מכסה ומיהו היגיל אלא כיגן שהוה עוקר חיגיגן לשגן שלא הוה כיה ולימעמיך לשלי דקיך וכי לי שגי והלא יהוגתן שגו אלא ודלי מסיס שלי חיל ולימעמיך שסיס מכסה לי חיך קרוי גן מכסה והלא גן מכסה הוה אלא שלי חיך לך למימר שחלה הקלקלה גמכסה שכי שני אלא הקלקלה גמי חילא משפחה יהודם ולשלם דמשפחה שם מיגה קרויה משפחה: לי הכי הייגו דלמר מיכה כו'. וקשה דלא קריך מיך וחא כתיב ושמו יהוגתן והגה יש לרחות שלעיל שמו יהוגתן כי משום שקלו לו אמר לי ולחר יהוגתן ולהכי קריך שחם לא היה מזכיר לי חיך היה מסיס משכחה גו מיכה ומשני שכשחגה על דלחרגי ליה גגבת דשמים לי ושכשחה קריך דכיגן שלא היה שמו מלויחד לי ליכל להשחגה:

צא ס"א אלעזר [אלעזר] לעולם ידבק אדם בטובים שהרי משה שנשא בת יתרו יצא ממנו יהונתן אהרן שנשא בת עמינדב יצא ממנו פנחס ופנחס לאו מיתרו אתי והכתיב יואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה מאי לאו דאתי מיתרו שפיטם עגלים לעיז לא דאתי מיוקף שפטפט ביצרו והלא שבטים מבזין אותו [ואימרים] ראיתם בן פוטי זה [בן] שפיטם אבי אמו עגלים לעיז והדר נשיא שבט מישראל יאלא אי אבוה דאימיה מיוקף אימא דאימיה מיתרו ואי אבוה דאימיה מיתרו אימא דאימיה מיוקף דיקא נמי דכתיב מבנות פוטיאל תרי ש"מ אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר יזקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע שנא' בת עמינדב איני יודע שאחי נחשון הוא. מה תל אחות נחשון מכאן לנושא אשה שצריך שיבדוק באחיה. תנא רוב בנים דומים לאחי האם: יצא ממנו יהונתן. בן נט של מגם: פנחס. בן נט של מהרן: ומנמנם פנחס והלא מיתרו קא אתי. מגמ יחמו מלמד קרא שים ליחמו יהוגתן בן גרשום ומקיש פנחס לו ומה להלן מדבק לחם גגועים שהרי מלמד מכמן לקח

נח יחמו דלא שמעם פנחס ואם לחהן דבק גמחים מלמד גם לא דבק גמחים: מאי לאו. מגמה יחמו כלומר גם יחמו ממש לחהן מגמחי: מבנות יוקף. כלומר מגמו יוקף: שפטפט. מחרים ובלחם כמר ילמ כדאמרינן לקמן גפ"ק מן מקן גפיקין מן מקן לחר מסיס מגמגט כגגח: ותרכין והלא שבטים מבזין אותו כו'. גפגדרין גפרק חלו הן הכופרין התמיה הגגיים מגין לומו כי: שפיטם. כדכתיב כהן לחן כומר לגיז: אלא אי אבוה דאמיה כרי. מלה לשלם גלו מגם יחמו ממש מלד שמחם שהרי גם מיוקף סיס כדדהכיגן לקמן שהעיל שי שפטפוגן ממגמ מיוקף שפטפט גימה ומיהו שפיטם שגלים לגיז וסילכך לים שחחל לומו גת יחמו ממש דמה עגין גם יחמו חלל שגב יוקף חלה סיך קרל ולגמר גן מסרן לקח לו מגסה שפיטל ט לחמה כלומר שחשמו כלהה מיחמו ומיוקף ומהשחל מלים לגיז שדור ד' לו דור ס' סים פנחס לגח יחמו ולה סים קרוב ליחמו כיהוגתן גן גרשום ולהכי לחכי מה שדנק ליהן גמוגים ולומו אקו של פנחס שלד האם שדנק ניחמו ולה על פי כן יליף ממוס שנחס ליכח לחקשוי מיכים ממלי דגגיח לגילף ממגם סילה ממוס יהוגתן שהרי פינחס סים רחוק מיחמו ביהוגתן: אי אבוה דאימיה מיוקף אימא דאימיה נפקא מיתיו. כגון מגכיו של יחמו לו מגבי גכו ולימה לגיז לחיגה לחיגה שיחמו מיחמו גת יחמו ממש דחיכ קרוב שלו ליחמו כיהוגתן ולה יליף ממוס ומהחגן מידי: אבוה דאימיה מיתרו. מגמה יחמו: [ומחם גגיי דהיג שלה לי לחגה לחיגה מיוקף כי חלחיגה של שם פינחס דחיכ קרוב ולה יליף מיוקף ומי דהמגה הוה ליה לפנחס חדר לחר רחוק מיחמו יחמר מיהוגתן]: פוטיאל תרי משמע. ומדלה כתיב פוטיאל גלה יחיד סילכך ני שגייס דשקיל שפטפט הפיסה לים מדכתיב מגנים המגמע מגי גסה של פיסה ושפטפט ומדלה כתיב פוטיאל כך מלחה גגיי: שיבדק באחיה. מאגים חגיס לחמי החם כדלקמן: שלמד שבדק באחיה. לפי שסיחה לחום

מחגן סהיה כגיל למעה יסדם ותחגך מהיגגו לכך לקחה:

תוספות אלא לי לחגה לחיגה מיוקף לימה לחיגה מיחמו. ופיו לים מילך פנחם גן מגגים כמי היה מיהוגתן מהרי לימה לחיגה דיסוכגן מיחמו ויל דמגמה מיחמו סיחה כי היכי לחיגה לחגה דיסוכגן מיחמו ויל דמגמה דיהוגתן סים עגך החם מסיה לגיז גן גת יחמו ושפטם שלך החם: הרי"בא ז"ל. אלא לי לימה לחיגה מיחמו. ופיו החם לגבי יהוגתן כמי לימה לחגה מיחמו ויל דמגמה דחיכ קרוב ולה יליף ממוס שלי חיל לגבן מיקשה שלא כפשטה שקילה כפשטים ולחהר לו ולפרשו שחרי כיגה כיהוגתן שלא היו גבני חבגים גדולים עד שמלמ וגן סיגה שלא מחגן גן מחגן סיס עגך החם מסיה לגיז גן גת יחמו ושפטם

עקב מלמד נלה מקום לפי שכשר כשהגביל סימנים משונים ג' חומש ולה נאמרו דברים חלו על לד הסכרת ובשהלבו לכמה לריקים מלינו מחיו כני לכעים וכן ביהיך ושוד דבני מבה ודלי קרובים יותר ליחזו ויהו לריקים לנה מחות בן על הכוב כמו שהיה זה ביהוכחן מהיה מיחזו שפיטם עגלים לע"ז כמשך נס הוה לעבוד ע"ז ובהיפך פכחם שהיה מעני מובים כמשך לפיוה בעל ע"ט לבטל עבודת ע"ז ביה משוד וק"ל: מ'תרי שמ'טם כו'. בכמה מקומות בלה ר"ל לדדום ולחת מעם לפשות מלה כמלחו בהם טעם משורש בשכבר מלחו בחורה מחכת מעם בקנה הסמיי ויציין שוד בזה בדפ"ס: אלא אי אבודה דאמיה מיוקף כו'. עיין פרשב"ם בזה לבל קשה לפי' לנה הוכרת המגודה לחדון לנה לי לחבוה דחמים מיוקף כו' לנה דה"ק סמחדון להביה לעקבם מבדחו דשמיהל לימו מכמע לנה יחדו שפיטם כי'ולה בת מיוקף כלל לנה שהיה שפיטם שבחם דור לחד המקן מיכדו יותר מיהונהן וכן לפי' חהום, קשה כמו כן לנה ס"ל לשהמודה לשימר לנה מהיה שבחם מלד חהם ולולי דבריהם כ"ל לפרש דה"ם לי לחבוה דחמים מיוקף לימת דחמים מיחדו כו' ומ"ה לף שהיה שהם מיחדו שפיטם עגלים מ"ע היה מלד חם מיוקף שהיה בעל מעשה שבשעה בילחו וכן בהיפך ולא"כ ס"ל יהוקו מלד חם שקול ולהבי לחכוי ליה לשבחם לד לא בדבק לחדון בשונים בעגלי מעבדים מכלא"כ ביהוכחן כי מלד לחביו היה שקול מיחדו שפיטם כו' ומשה שהיה בעל מעשים לבל מעשים מלד חמו נלה מלינו יהוקו שהיה מבעלי ומעשים מכל לד מיבים ליה כדשהבי ליה לשבחם שהיה מלד לחביו מבעלי מעשים ות"ק ר"ל לעולם ידבק לדם בשדים שהדי משה היה ודלי בעל מעשים שלין כמוהו לשפ"כ כשכשה בת יחדו יל"ה ומשנו יהוכחן ולחדון כיון שכשה בת מיכדע לחבי ליה לשבחם מילה מעט לף ע"ם דלשה כמי מיחדו והשהה ליכה לשקבוחי ה"נ בלה לשוה דחמיה מיוקף לף שהיה שבחם מלד חהם מיחדו בלמד לחבי ליה מלד חהם מיחדו שפיטם עגלים ר"ש ור"ל בשהיה בת יחדו יל"ה ומשנו מעשים מכל לד מיבים ליה כדשהבי ליה לשבחם שהיה מלד לחביו מבעלי מעשים ות"ק ר"ל לעולם ידבק לדם בשדים שהדי משה היה ודלי בעל מעשים שלין כמוהו לשפ"כ כשכשה בת יחדו יל"ה ומשנו יהוכחן ולחדון כיון שכשה בת מיכדע לח

כיון שראה דוד שממון חביב עליו ביותר שמו נגיד על האוצרות שנאי וישבואל בן גרשום בן מנשה נגיד על האוצרות וכי שבואל שמו והלא יהונתן שמו אלא יחנן ששב לאל בכל לבו:

ויסורו שמה וגו'. ביהונתן בן גרשום מייתי נפרעם מיכם וימות ט' מנגו הדמי בנגו שם: ישביר אדם עצמו וכו'. תנא משמיה דרבי יוסי לגי': שהיא זרה לו. סוף סוף מסוג ומגולחת מנזה ומכוערת תלת מלין בה לימור: נמושי. ספסגו: ושול אנרא. כלומר הפסיפס בשכר נשוק לעין כל ולין כתן חלול השם כלל ולא קרינן בים ומעמלתי מהנו מתם דדרשין לים נעמי שבת בחים שים רבנ על נגדך תבל לעשות מלאכה להשפרנם לין כתן נגמי: היא ולא תימא גבי"א רבא אנא. ולית דגמרי מני ולא היעל כחנא תלת כתן תלי ומסוג ונגמי שם לי הדגר: והלא יהונתן שמו. תנא שים ט' לגרשום בנים תנא זה נגנד כדכתיב נדגני פיעים ונני גרשום מנחל מרפם: ששב אל ה' בכל לבבו. עכשיו שמים ט' ממון הנעם ולי מסוג דכתיב ויהונתן בן גרשום בן מכשה הוא ובניו היו כהנים למנגו הדגי עד יום גלות הארון ותמרינן נמשי עד יום גלגה (מכשה) [מכשה דן] ומפטו על מיכם עמו כן מפורש נפי בתרא זנרכום יתקלמי מחינן ליה והכתיב עד יום גלות הארון תמנו כין מעם דוד עמד בשמה ומחליף כל הנקליעין שלו והחליפו מעכם וחזר לנקלקולו הראשון הדיד ובניו למד זקן יושב נגים תל מערין כוח היה וקא נעי הפס כתוב לעיל ושמרין ערי בשים ערכו להם נגיל שלו כילד היום בד כם ציימי ליה סוד לו לימר לו נדי לעיל והוא לומר ליה מיפים עלי וכוח לומר מם מועלת לך לא לחכלת ולא לשתם ולא מועיל ולא מריעם. תיל ומה כעניד תיל זיל לימי ליה חדא פיכך דקולת ועכר ניתין עלוי ותכח חפיים לה עלך וכיון דחזל ליה תכיל לין לחנא חד בר פחין ותיל כן תיל לפ תיכה מועילה כלום מה לפ עניד הכא תיל בנין חי: ביון שראה דוד. לשמואל:

תוספות ושמואל בן כרשום בן עכשי. היא עכשי שתין לקבותו על שם מנחם שהרי כבר שם בכל לנו ,יום הנכרי בן עכשי ועשתה ועשתה שלמי שתוי לקלקולו כדפיים:

הרישב"א זיל ולא דייעל כהנא תנא. ותיים ומה לאו כהן הוא כלתמרינן בפרק הזהוב דב כהנא תכיל בשביל שאשתו ריית דקרי דב כהנא ניתו ולין לוכך דכהנא תנא לבון מציונות הוא תיל זה שהו שכל הוא שלא יאמר שום אדם כהן תני והכתן דלפי מציה שתו דב כהנא כאחת דייקא כן גא תאמר תני פלוני וחכוותם הא דפי עיים לא תיסב כאחת דייקא שפי כלומר שמשים אחה. לשם שמיך שיעשלך מחלוקך וכן כתוב. תנל רבנים זיל היש מעשם שלחשה רופא כי מחוך שרפאו שוטא גמוליס:

מדרשא לאו ממשה קאתית כו'. צשום דשלמה בני עכייני מי הניחך שלוש ושש אחה עוש' בזה ושת לך פה קרונים לעניו מי וע"כ תאמר שאלו שלוש לדרש' שלאמרו לאו ממשה קאתית דכתיב ביה תל מקרא שלוש וע"ם ע"ם במדרש משה תאמר תכני הכני לבהוני ומלכות ותיל תל מקרא היינו שלוש תלת מלכים כי הניחתני עד שלוש וכתיב דכתו בצמחים ח"ם לו דשה למשה לא כתב הכהונה ומלכות ושחה עשים עלמך כהן גם עשים מעשה מלכות של משה ועוד תאמר ליה ושת אחה עושה בזה לאו ממשה קאתית דכתיב ביה מה זה בידך שעשה כל מעשיו נעשה בשלימותו שלי מקום כמ"ם בשדרשו ואחה מה עושה ביה ע"ז כמו שאמר גם הוא מה מועילה לך כו' לא תניא ולא מציעא כמו שכתוב בירושלמי ושבילי רשב"ם ועוד תי"ל ושת לך פה לאו ממשה קאתית דכתיב ביה ואחה פה אתה עמדת עמדי. ואחה שומע לומיכה שאמר לך פה עמדי ושעשה שאמר לעיל: אמר רב מקונלני וכו' והוא היה יודע מלי היה עיז עכודה שהיא זרה לו. תשבר שבשעשה משה רועה נתן ישראל על פה לשם שאמר יתרו קללן לו ויתכל לשם וישים עכותה שהיא זרה לתים כשעשה שבתנדל בשלשיון של מלכים ומזכיר לי לשיותו רועה נתן ושיה לומר שוטא מיענוד מלה שעושה שהיא זרה לו ואל יעשך לעריות: כיון שראה דוד שממון מכיא וכו'. לריך לכתב והלא עשה כדי שלא יעשך לעריות ולא עשני מתכיא עלי השמון כיותר. ובלשה שלילו לא היה שוכא ממון ביותר היה מתחפק בלשה לקח מכיא ושיה יושב כאחד מכניו ולא היה שלך עם בני דן עם הפסל שלמיכיה ער. ובשביל לא שהרן דלישי כתוב כאן שכין מלשה דוד שעשה נדברי תכי לגיון ובקר מיענוד עיז שעשה כדי שלא יעשך לעריות בזה לשם שלא שעיטו לשכם זה שלא שכני שמשון בעשון ולא שמשיטו של שלוחות ושה שב לשון?

מתמיך ואזל ר' יצאי אכתפא דר' שמלאי שמעיה איש דאתא לקבלנא הוא יאי ונולתיה יאי בי מטא לגביה נשתיה אייל דין שיעוריה בשק "בעא מיניה מנין לבן שקודם לבת בנכסי האם אייל דכתיב מטות מקיש מטה האם למטה האב מה מטה האב בן קודם לבת אף מטה האם בן קודם לבת אייל אי מה מטה האב בכור נוטל פי שנים אף מטה האם בכור נוטל פי שנים "אייל לשמעיה נוד ליה דין צבי למילף:

רבי יצאי זקן. היה והחלו עימו כהוא: אייל. שמעית דרבי יצחי בר אינש דאתי לקבלנא הוא יאי. מדם תשוב נת כעדתו ונולתיה יאי. [כלומר] עליתו על היא מיי מלח ממם כדשוטה לקמיים

הרי"ף לאו ממשה קא מתים וכו'. לריך לישב הלא כתיב דברים נשמעו ממשה ותאמר מקרא שכא חני מלמד ועוד נעלה מה הוקשה לשם בחוליה מקרא מידי פשוטו ומלמד דהוקשה לשם שעלנד היום שדנריש כשולים ומבולשים קשה הולי"ל מי כתיב שלוש ומה תאמר שלוש היה ומה לך שלוש לומר לא יאמר כשלם נאה או כשלם יאמר מה ולמה מינה שמם. ולפשר דכיון שלקה מיכה ליהונתן להיות כה ן תאמרו לו לאו ממשה קא מתים דכתיב ביה על מקרא שלוש ודרשו חיל כאה שכקש ממשה שהוא ומאי שכני לכהונה הכי נמלכות ואיל הקניים על מקרא שלוש שהוא ממנין קרבן לפי שהיה תכהונה לו תלת לאהרן ואיל לוך מקום לך כהונה וגם לאחרי לו ובר מה זה בידך ידעכו גו על שאמר כן לא יאמינו לי בנעמים על דבר קל ואיל הקניים מאה שהוא בידך אחה לאחי לנקום כי ואחה לוך מאמין בהוכח ממשה שהוכיח על עיז: לאו ממשה וכי ואחה פה עשוד עמדי. ואחה שומע לומיכה שאמר לך פה עמדי ושעשה שאמר לעיז: אמר רב מקונלני וכו' והוא היה יודע מלי היה עיז עכודה שהיא זרה לו. תשבר שבשעשה משה רועה נתן ישראל על פה לשם שאמר יתרו קללן לו ויתכל לשם וישים עכותה שהיא זרה לתים כשעשה שבתנדל בשלשיון של מלכים ומזכיר לי לשיותו רועה נתן ושיה לומר שוטא מיענוד מלה שעושה שהיא זרה לו ואל יעשך לעריות: כיון שראה דוד שממון מכיא וכו'. לריך לכתב והלא עשה כדי שלא יעשך לעריות ולא עשני מתכיא עלי השמון כיותר. ובלשה שלילו לא היה שוכא ממון ביותר היה מתחפק בלשה לקח מכיא ושיה יושב כאחד מכניו ולא היה שלך עם בני דן עם הפסל שלמיכיה ער. ובשביל לא שהרן דלישי כתוב כאן שכין מלשה דוד שעשה נדברי תכי לגיון ובקר מיענוד עיז שעשה כדי שלא יעשך לעריות בזה לשם שלא שעיטו לשכם זה שלא שכני שמשון בעשון ולא שמשיטו של שלוחות ושה שב לשון?

[ת"ר] בן אין לי וכו' "הא כיצד נחלה ממשמשת והולכת
עד ראובן ולימא עד יעקב אמר אביי נמירי לא
כלה שבטא איר הונא אמר רב כל האומר תירש בת
עם בת הבן אפילו נשיא שבישראל אין שומעין לו שאינן
אלא מעשה צדוקין כדתניא] בעשרים וארבעה (ביה)
[בטבת] תבנא לדיננא שהיו צדוקים אומרים תירש בת
עם בת הבן נטפל להם רבי בן זבאי אמר להם שוטים
מנין זה לכם ולא היה כרם אדם שהחזירו דבר חוץ
מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר ומה בת בנו הבאה
מכחו (כחו) [בנו] תירשנו כחו הבאה מכחו לא כ"ש קרא
עליו מקרא הזה "אלה בני שעיר החורי יושבי הארץ
לוטן ושובל וצבעון וענה וכתיב "ואלה בני צבעון אילה
וענה (הוא ענה אשר מצא) אלא מלמד שבא צבעון על
אמו והוליד ענה ודלמא תרי ענה הוו אמר "רבה אמינא
מלתא דלא אמרה שכור מלכא ומנו שמואל ואי"ד אמר
רב פפא אמינא מלתא דלא אמרה שכור מלכא ומנו
רבה אמר קרא הוא ענה דמעיקרא אל רבי
כבר אתה מוטרני אל שוטה "ולא תהא תורה שלמה
שלנו כשיחה בטלה שלכם מה לכת בנו שבן יפה כחה
במקום האחים תאמר בבת שהורע כחה במקום אחים
(ובטלום) [ונצחום] ואותו היום עשאוהו יום טוב. "ואמרי
יושב שלוה לבניון ולא ימחה שבט מישראל. איר
יצחק דבי רב אמי מלמד שדתנו על שבט בניון שלא
תירש בת הבן עם האחים:

כדתניא. נמצאת העמיד דקתניא תילון יתיר דלא לסתעפתא מהן
ותיובתא דקתני: בבית ביה תבנא לדיננא. פעמים
שמפטפט כהלכות מפחדו לו סנהדרין: עם בת הבן. ותיפוק ליה
מן הבן מהו דלא תירש. לפרש ותיפוק ליה מדינא דמתניתין מיהו קושיא
היא וכן צריכין להגמרא דמשום פשיטות הלכתא של סופרים אבל אם מתו בניו
ובני בניו ואחיו ואחיותיו ולבן כחו מי קיימי קאים כחו ממש לבן בן בנו ואחיו
ואחיותיו ולבן כחו מי קיימי קאים כחו ממש לבן בן בנו ואחיו ואחיותיו
פשיטא ליה דכחו כחו ממש ואחיו ואחיותיו ולבן כחו מי קיימי קאים כחו ממש
ואחיו ואחיותיו ולבן כחו מי קיימי קאים כחו ממש ואחיו ואחיותיו ולבן כחו
מי קיימי קאים

לומר לחר וכבי מעמע קרא ואמאי לסם סיחסם לסלים בניען כלומר לגבים מקרקעים על סמם בניען ולא לגבי סבן מיסלה ליכמל לסמם לחר וכשקיים סמחלה מסמם בניען:

תוספות מלמד סמם בניען על מנו והוליד ממנו לח מנת. וקשה לריס דמתני מחדר ליה מעבה לגמרי בן הבן מרי כבן מחל גם גבו לח מסיס כגבי מלא כבמו. ותרמם לריס דעבה לסם סיחה כדשבמי קלי וכשיב ומלה בני לחלינמם גם מנת בניען מלמד לסם סיחס ולימה למימר דמנת לחר סיס דחל ממילה בכח בניען הוליד ממנו ומוד ממד לחר קרל דמיימי בכח הוא ענה לחר מלא ובר כחיב ומלה בני מנה דיקן ולחלינמם גם מנת ומקחת לחדר להו מפיר ריבי דבח הבן מחנה כבן לים סם הבנים מקדמין לבח מדקבי לה יומני לחלן וכן קודמת לבח ומכלן מיחר קי מלסם לבסוף והל דכחיב הוא מנה לי זכר כיינו כשום מיממ עם חפים בניען כזכר ומים ובילך ירמה עמה ומלה לים לה לח כלכחיב ומלה בני בניען ומים ויל דומה לים ומנה מדע מלה מנית בני לים כדמפיק בני מנת. ומפי לים בפי הסוסם לחלינמם לימם בח מנה מנה גם בניען וכדלמר בכח מלמד מבניען בח על שמו והוליד ממנה עמה ולבן מפיב לים נהדי בני מפיר קיב בח מנה על שמו והוליד ממנה לחלינמם

מוסף בניען זכר:

מדרשיא גמירא דלא כלה שיבמא מי'. ומרמב"ם לחים לדבר

לחי ה' לא מיחס ואחס בני יעקב לא כליחס מצומר בגזירה פרעה מלמד כל הבן חילד חילחי' ס' מנקם לחרוג מזכיים ולבלות מהם מחת ממוח לבוחס כדלמרינן בשמות רבה כמים הזכיים וכקה מכקנות לבבים כי' ועל"ם מ"ם כדוכם במים מכבר כשבע הקב"ה עלה יציח מנדל לשולם לזה לומר לחי ה' לא מיחי לחיימ מלמדתי ג' פעמים לא לחוקף עוד וגו' בשנועה עלה לחיח מנדל כדלמרינן במכמה בשעות ומחוך זה מצא פרעה לבלות מהם שמ' מעות לחוחס ולף ע"ם בן הלבתי לחכם לחחס בני יעקב לא כליחס הזכיים מהם מחת לחנות וכמ"ם כלשבר יעבו וגו' בן ירבה גו' וק"ל: כשיחזה בבולה ס'. ילחם לי צוה מסוס דמלריים ולבדוקים יומרו דמרבה דבריס בחור' הם מיחה בבולה ולחריים למרוף כספרי מיס' מלהם וכסחיח לומרן בחלק בעבין זה על מכמה שהיה יוצא ודומם בלבדות של דופי וכי לא היה לו למקם לכחוב עלא לחות לובן המכע וחמבע שיהה שלבם נו' ולפי שבפרס' ז נופח סמיב להם ריב"ז עלה בני מעיר וגו' דשוכח מיבים לחילמרך למכחב לחמעיבן דבם קדם ע"ם מי' דין שכי דבני בניס סרי הם כבניס וחיל חמין הלדוקי רבי בבך לחחם שעדבי לחלן כל זה רחים לפי מיבות שלהם שהם שיחה בעולם ס' וע"ז הפיב ריב"ז להם וחיל שופה לא חחה הוים שלמה שלמ שלה לומרים שהפוסים שלמה וחמיע וחלן בם שיחה בעולה בשיחה בעולה שלכם שלחחם לומרים שיה בם שיחה בעולה מ"ע וק"ל: שלא תירש בת הבן עם האחין ס'. יש לדקדק דהי' להם לחלן כמין דלוריחא חכחוב בבי בעות לשמחר שלה יבאו שלמע בעלה מ"ע ואחמי בעלה לא בעלה בעלה ס' ועל"ם בן ומ"ב בשבע שעה בעלה בעלה בעל

חמת מלך. סיס למר מנחה לו חמה ומלח מוקוס: מלאבי מות. סיס הולה מטעם לעות: יבמות. יקחנה ע"כ הפי'. פמיג נמטוקי יוסף מכהג זה בלרפת בכל מי סים ט מלה מנקם פני הרג המופם ימיגם מיגרך מותו:

תניא ר' יאשיה אומר ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ שנאמר °לשמות מטות אבותם ינחלו אלא מה אני מקיים °לאלה תחלק הארץ בנחלה לאלה באלה להוציא את המפלים ר' יונתן אומר לבאי הארץ נתחלקה הארץ שנא' לאלה תחלק הארץ בנחלה אלא מה אני מקיים לשמות מטות אבותם ינחלו משונה נחלה זו מכל נחלות שבעולם שכל נחלות שבעולם חיים יורשים מתים ובאן מתים יורשים חיים. אמר רבי אמשול לך משל למה הדבר דומה לשני אחים כהנים שהיו בעיר אחת לאחד יש לו בן אחר ולאחד יש לו שני בנים והלכו לנורן זה שיש לו בן אחר נוטל חלק אחד וזה שיש לו שני בנים נוטל בי חלקים ומחזירין אצל אביהם וחוזרין וחולקין בשוה: [ר' שבעון בן אלעזר אומר °לאלה ולאלה נתחלקה הארץ וכו'. יהושע וכלב נטלו חלקם של מרגלים. מחלוננים ועדה קרח לא היה להם חלק בארץ]:

ליוצאי מצרים. כנמר לנחי המרן מחלקה כפי חשנון שלו יוצאי מלרים מעשה נהיות יהנר מחנותיהם דלכי חכנין שלחן ממתו נפנה שניה לנחמס מוצרים מחלקה המרן כלינו ישנה שם מלוס ומי שניה ט עניה נבילה שרון בן אחד נוטל כל מלקו ומי שניה ט' ו' נניה ממי לה נטלו בן שלש חנן אחד: שנאמר. נפמים נבלי שרון נאמרו מכן דעדנות מחלב דכתיב נהו ונחלה לה היה לים עפקדי ומשם ונחכן הנו: לשמות מטות אבותם. שלו חלו ממטו בילחה מלרים ימלו חלה דלאחים יחלוקו שמלה ולו חשר קמי מחמיהן יומים: לאלה תחלק. דכתיב נעיל חלה פקדי בני ישראל שם מחום חלף ותלף קבע שחום ושלשים ושמיך ליש וידבר ה' אל משה לאמר בחלש מחלן המרן חלמה לבלי המרן מחלקה: באלה. שהם בני כי דלבני כי שילחו מלרים בחלקה המרן חבל לה לעשלים שילחו שחום שבן כי שלה נטלו חנן בחרן לפי הם ולה בניהם חלה בהנום שילחיהם חם לה היה לשם שום מוכים שילחו מלרים כנון שלה חנן בחרן לא ולה חד ולה ממטו בשבר בלה בנים לה לה נטלו חלק בחרן ומי: לבאי הארץ נתחלקה. לה ליולחי מלרים לחרן שולבין בחר שילחן חלה בחר שבנהים דילחוגן ושחשן שילחו מלרים והלידה בנים בשבר זה ר' חם לי לי הים חלנים בחר יולחי מלרים היה שטל חלי כנבד שלם חבל עכבדי היה שטלים עשרה חלקים הלי שטל חלק אחד: אלא מה אני מקיים לשמות מטות אבותם. דשמעת דלחר יולחי מלרים שני יש לפי שלחק שחלה [ילחלו] דלחר שלטלו בני לחרן ושמעת יש חלקים בחרן מחלקין לחיה בינהם שבני חרן בשבר שלטלו בני חרן ולה יש חלקים בחרן ול

מחלונים ועדה קרח לא היה להם חלק בארץ והתניא מרגלים מתלונים ועדת קרח יהושע וכלב נטלו חלקם ל"ק מר מקיש מתלונים למרגלים מר לא מקיש מתלונים למרגלים דתניא °אבינו מת במדבר זה צלפחד והוא לא היה בתוך העדה זו עדת מרגלים. הנועדים על ה' אלו מתלונים. בעדת קרח כמשמעו מר מקיש מתלונים למרגלים ומר לא מקיש מתלונים למרגלים ואע"ג רב פפא לאביי ולמאן דמקיש מתלונים למרגלים איכפול יהושע וכלב וירתו לבולה אע"ג מתלונים שבעדת קרח קאמרינן:

והכתיב קרא אחרינא. ומרי קרלי לעמה לי. כמלה בעיני דסיג ל"ק מר מקיש מתלונים למרגלים וכר' דתניא וכו'. ולקמן מפרש ליה: זה צלפחד. מלמה דפסיעת הוא דהא כתיב לעיל נטה צלפחד חלה תיב גדול דהכי קאמר לה וכלמה נעיבי מחבר מן הספרים דסבי קמני ריבה דכך גרייתא בספרי מניגו מם במדבר ריש חומר כאמר כמן מדבר וכאמר להלן מדבר מה מדבר האמור כאן לצלפחד חף מדבר האמור להלן לצלפחד דמיגם מעניק דסיס מקומם ואע"ג לה היה בתוך העדה וגו' כי חטא: ע' עדת מרגלים. דכתיב בהו עד אנה לעדה הרעה הזאת לאמר הוא מליכים עלי אלו מתלונים. כדמפרש לקמן מהטוכים בעמדה קרח דכתיב בהו לכן אתם וכל עדתך נסטדים על ה' ואלי דקאמר עדה קרח כשמעו מקרא דאלחת איש: מר מקיש. סחיל וכאחתו בפסוק ה' וכי היכי דילמו אם המרגלים ימתו מוי לה המתלוננים: ומר לא מקיש. לא חציב להיקש כיון דלא כתיב בים ואין בפרק שעדת והמעדים: לכולה ארעא דישראל. לאו דוקא כולם אלא הנה כדכתיב ולוטו העם על משה לאמר מה נשתה דבמלמא לעיל אלא מקים הרי כל שבט ושבט מלוי חלק קחניסים מהלוננים שבמדבר אלא לעיל דמקים ברעתם מלוי כל שבט ושבט מנוי ואם קיימת לן ומקראי ליכא למיליף אלא מ"ש מלוי חלק לא שלט:

מתלק לא שלט:

מדרש"א מאי דכו שרוי מחלקים כו'. לפי מ"ש נקרחה חרן האיי לאמר שמיו נחלקים על ה"י כמ"ש לחלק לשני ה' נחלות בחיים לאמר נחלות לשון רבים חרן דעה"ז ולרן דעה"ב לבצל למתנלים לא היו להם חלק נח"י לא בעה"ז ולא בעה"ב כדלאמרינן דלין להם חלק לעה"ב:

קא **אלד** חדקא שמעון השיקמוני היה לי חבר מתלמידי ר' עקיבא וכך היה ר' שמעון השיקמוני אומר יודע היה משה רבינו שבנות צלפחד יורשות הן אבל לא היה יודע אם נוטלות חלק בכורה אם לאו. וראויה היתה פרשת נחלות ליכתב ע"י משה אלא שזכו בנות צלפחד ונכתבה על ידן ויודע היה משה רבינו שהמקושש במיתה שנאמר °מחלליה מות יומת אבל לא היה יודע באיזו מיתה הוא מת וראויה היתה פרשת מקושש שתכתב ע"י משה אלא שנתחייב מקושש ונכתבה על ידו ללמד *שמנלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב:

יודע היה משה רבינו שבנות צלפחד יורשות הן. כמו כן כהרי דיבים נלמוד נעמים כדלמרינן נפנסדרין וכדכתיב עם כם לו חק ומשפט ומעמם דנכים ללפחד נעדמת עדות סים נסוף המי מנה ועוד דחיכא לנילף מפרשם יצחק מסנם כבן כדכתיב חם מחר מהם וכן חק לו עיין עליו דהא נחם ללפחד עמם למדו כדלקמן חם כבן חם כיצם כבן וחם לחו מהיצם למד: וראויה היתה כו'. ולא חמנר חם לא דמי נחום ללפחד ולא נחחיב מקומם סיו ר' פרשיות הללו מקבוה מן החורה וסיב חיכא למימר למיחב מהנם מקומות מן החורה לפי שלא חיתי מעשים: שהמקושש במיתה. דלמ"ב דכתיב כי לא פורש מה יעשה לו סיפ שלא יודע סים יודע חם נפקילה החמורה חם נחמק הקל: שמנלגלין זכות. מהנים והקהנים יכשו חם קהנים: ע"י זכאי. נחח ללפחד: וחובה. סיפ פקילה מחמורה דחח לו לחדם ליהן נחמק: על ידי חייב. מקומם:

מדרש"א נפרק חזוק קחמר ר"ע מקומם זה ללפחד כו' ע"פ וכך חמר מחדרם שחמרו נכוחיו כי נחעלח מם סוח המקומם ר"ל חעם של ימיד הכזכר בדור המדבר ולפעמ לומר שחמרו בכוחיו כן לחום על זלעו וע"פ מ"ם נפרשי שלח לך נפסוק ויהיו בני וגו' קם נגדל מדבים יוקף חמר במימרים לחיל ולחלטם קיסין כו' ומפם יחנע לולפן מן קדם ה' וידין יהי נכן לחמחודע קנפח לכל בית ס' ע"פ והשחח נכוחיו החנללו בזה בעבור לניפם ולמען כמו שחיחה ידעה נחיוח מיה' יומם גם זה סים כוונחו כדי שידע נחיוח מימה דכין המנלל שנם ח"פ נחנללו מה. לח חנח רק כדי סיבים חם וידעו נחיוח מימה דכין שמנלל שנם יש שולנים בזה נמ"י סילוק חנח נחיוח מימה דכין שמנלל שנם כדי לידע נחיוח מימה דכין המנלל שנם ר"ל כין שלח סים לריך למלחכה ז' חלח לידע נחיוח מיה' כי ר"ל מלחכ' שלוכם לריכה לעופה כמו חופר גומה ור"ל חלח לעפרם שהוח פעור לר"פ ומיפו הוח ולפ"ה דהיה מייב מימה בדיבי חדם שלח ידעו שערי שהחמו בו שהוח עפם על דעם ז' ולילן חלח דבר' שנלב ולכין סיו לוחו למימה ע"פ שעדוה וכן ר"ל לפי המדרש שכחבו אחר' לקמן דלללפחד היפו מקומם ופיה בחחלם מ' שנה ולפם שהי' מכוין שהיו לומרים כיון שנגזר עליהם שלח ליכנס לחרן ממעפה המרגלים שוב לין מיינים בחלוה עמד ומילל שנם כדי שיהיה ירלח מחרים עכ"ל דה"ל כוי ולחכה שחיכה לניכה לעופה וקיל:

°**תביאמו** ותטעמו בהר נחלתך תביאנו לא נאמר כב שם אלא תביאמו מלמד שמתנבאים ואינם יודעים מה מתנבאים °ותעמודנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה אפשר עמדו לפני

במיתה שנאמר °מחלליה מות יומת אבל לא היה יודע שם נג באיזו מיתה הוא מת וראויה היתה פרשת מקושש שתכתב ע"י משה אלא שנתחייב מקושש ונכתבה על ידו ללמד *שמנלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב: שם ע"ב

יודע היה משה רבינו שבנות צלפחד יורשות הן. כמו כן כהרי דיבים נלמוד נעמים כדלמרינן נפנסדרין וכדכתיב עם כם לו חק ומשפט ומעמם דנכים ללפחד נעדמת עדות סים נסוף המי מנה ועוד דחיכא לנילף מפרשם יצחק מסנם כבן כדכתיב חם מחר מהם וכן חק לו עיין עליו דהא נחם ללפחד עמם למדו כדלקמן חם כבן חם כיצם כבן וחם לחו מהיצם למד: וראויה היתה כו'. ולא חמנר חם לא דמי נחום ללפחד ולא נחחיב מקומם סיו ר' פרשיות הללו מקבוה מן החורה וסיב חיכא למימר למיחב מהנם מקומות מן החורה לפי שלא חיתי מעשים: שהמקושש במיתה. דלמ"ב דכתיב כי לא פורש מה יעשה לו סיפ שלא יודע סים יודע חם נפקילה החמורה חם נחמק הקל: שמנלגלין זכות. מהנים והקהנים יכשו חם קהנים: ע"י זכאי. נחח ללפחד: וחובה. סיפ פקילה מחמורה דחח לו לחדם ליהן נחמק: על ידי חייב. מקומם:

מדרש"א נפרק חזוק קחמר ר"ע מקומם זה ללפחד כו' ע"פ וכך חמר מחדרם שחמרו נכוחיו כי נחעלח מם סוח המקומם ר"ל חעם של ימיד הכזכר בדור המדבר ולפעמ לומר שחמרו בכוחיו כן לחום על זלעו וע"פ מ"ם נפרשי שלח לך נפסוק ויהיו בני וגו' קם נגדל מדבים יוקף חמר במימרים לחיל ולחלטם קיסין כו' ומפם יחנע לולפן מן קדם ה' וידין יהי נכן לחמחודע קנפח לכל בית ס' ע"פ והשחח נכוחיו החנללו בזה בעבור לניפם ולמען כמו שחיחה ידעה נחיוח מיה' יומם גם זה סים כוונחו כדי שידע נחיוח מימה דכין המנלל שנם ח"פ נחנללו מה. לח חנח רק כדי סיבים חם וידעו נחיוח מימה דכין שמנלל שנם יש שולנים בזה נמ"י סילוק חנח נחיוח מימה דכין שמנלל שנם כדי לידע נחיוח מימה דכין המנלל שנם ר"ל כין שלח סים לריך למלחכה ז' חלח לידע נחיוח מיה' כי ר"ל מלחכ' שלוכם לריכה לעופה כמו חופר גומה ור"ל חלח לעפרם שהוח פעור לר"פ ומיפו הוח ולפ"ה דהיה מייב מימה בדיבי חדם שלח ידעו שערי שהחמו בו שהוח עפם על דעם ז' ולילן חלח דבר' שנלב ולכין סיו לוחו למימה ע"פ שעדוה וכן ר"ל לפי המדרש שכחבו אחר' לקמן דלללפחד היפו מקומם ופיה בחחלם מ' שנה ולפם שהי' מכוין שהיו לומרים כיון שנגזר עליהם שלח ליכנס לחרן ממעפה המרגלים שוב לין מיינים בחלוה עמד ומילל שנם כדי שיהיה ירלח מחרים עכ"ל דה"ל כוי ולחכה שחיכה לניכה לעופה וקיל:

עיון יעקב

פיפה הם ושמנה מקום פיו מן המנים מקם יהמנ כלב ובני לא מוחר מפם לפי שלא הלו הלו ההפם קלי מנפלי פיים מנפלי מרגלים קפיד כמרי פיפה הם ושמנה מקום פיו מן המנים מקם יהמנ כלב ובני לא מוחר מפם לפי שלא הלו הלו ההפם קלי מנפלי פיים מנפלי מרגלים קפיד כמרי מרגלים של המנים כלב מפנם יהוה ומנם לפפם מפרים מנפלי"ב מיו מן מלנים קלי לענין חלוקה נחרן ישוחל ומם שנם מנפם נעלו מלקם חחלם ובפרשם יהמנ כלב ומנם מנפם נעלו מלקם חחלם ובפרשם יהמנ תנחי ויחל לחלוקה חרן ישוחל ומל מלק כרחם קמנ"ב מחו כחלם: תעודה קרח לא היה להם חלק בחרן. פירש מוהן מהיו מחלם מה מחין כן שנם לני כלחים לא חיו להם חלק בחרן: ודאקרא פיפה ר' נחלות ליכתב ע"י משה. ונחלה ומל כחל מלא חלחד נעלים דף ה' ליי לפפר משה ומכיר מפר יקנה מפם מל דני אי נשנם כשם ולא"י יל כנלם נ"ב כנל מפפם לף שמחם לניכים פחרם מיפ כנכיל מחנם שפלם פחנו ר' מקומם ומנ"ב ר' מקומם לנל מכחני יחנ' כיפ מנחרים ומר נכך קחמר ומיפרם פיפה ומר ומל מעפם מוכם: בתוספות ריש כלא היו יודע בלילה מיפה. ולפים פפם מיפה לימו חלא חנך ומר ליפ חלי מקני מקומם לבני פם ומיפה כפנהדרין דף נ"ב ע"ב ביבי"י ולי לפפ רשלי לפחכו לכפחר ענין שפל נפחיב כה ולפ"ה מפם שני יכול לפחול לנקניים שנחו לף הלה לפ"ב כל הפנין: אלא מניפחו. ענין נחרחעו כפחנם דף כ"ו ע"ב: ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר מלמד. נס פלנפת ע' שהפ כילקם ר' נהנלופן כפם קפרי על מלניפ פפר מי מפפיפ לעפו פחם ומפיב ותעמדנה

לפני משה רבינו ולא אמר כלום לפני אלעזר הכהן ולא אמר כלום ועמדו לפני הנשיאים וכל העדה אלא סרס המקרא ודרשהו דברי ר' ישמעאל אבא חנן אומר משום ר' אלעזר בבהמ"ד הזו ישבים והלכו ועמדו לפני כולם במאי קא מפלגי בים חולקין בבור לתלמיד במקום הרב ושם אין חולקין והלכתא חולקין והלכתא אין חולקין קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא הא דפליג ליה רביה יקרא הוא דלא פליג ליה רביה יקרא. תנא כנות צלפחד חכמניות היו דרשניות היו צדקניות היו. חכמניות היו שלפי שעה רבתה דאיר שמיאל בר [רב] יצחק אותו היום היה משה רבינו יושב ודורש בפרשת יבמין אמרו לו אם כבן אנו חשובים נירש כבן ואם לאו תהיכם אמנו מיד ויקרב משה את משפטן לפני ה'. דרשניות היו שהיו אומרות אילו היה לו בן לא דברנו והתניא כת אי יהמה סמי מבאן בת אבי אמר אמי היה בת לבן לא דברנו. צדקניות היו שלא נשאו אלא להבן לדם:

תביאמו. למחרים משמע: אשר עמדו לפני משה. ואת לא אמר כלום והלכו מחיב לפני אלעזר משום לא שמיה מלעזר מכן ט. ותפסר שלעזר לא אמר כלום והלכו מחיב לפני הנשיאים ומחיב לפני משה: היב והלכו לפני הנשיאים וכל הערה [אלא] סרס המקרא וכו'. ולית הכא ולא אמרו כלום: ודרשהו. כלומר ודפסו כחיב כהוה למפרע ומעומדים לפני משה ומקמי משה עמדו לפני אלעזר וכו' והאי ולא כהוא כחיב ומעומדים לפני משה ולפני הנשיאים ולפני אלעזר ולפני משה היו לפני שחיט חלש לסקדיש נפסוק חלוייד נרש אלא רחבן רחבן חכוש: בבהמ"ד הזו ישבין. משה ואלעזר וכשלי משלה: ועמדו לפני בולם. משלחו לטהן ניחד וחלקו כבר לחלמידים נמקום הנושיבס: אבא חנן שבר חולקין. דכל זה חשיבותו שלו רב הוא וכמחי ליה: ורי' יאשיה שבר אין חולקין. חלבך מקרם המקרא: דא דפליג ליה רביה. לחלמיד יקרא והאי הוא פליג ליה שיחלקו לו גם חחרים כבוד ומשה רבינו והאי הוא פליג יקרא לבל שחילל וכן זה לזה: חכמניות. נדיך לחן: לפי השעה דברו. כשחלאו משה לדברים שלו נשלילם ונשעשה מעליחתא לגיד כדמפרש ואזיל: בפרשת יבמין. ובן לון ט עיין עליו: אם כבן אנו. לפשוט לח לשון חן חיבום: נירש. שהרי היעם קם משה אחיו למחלה כדדלפיון ביבמות והבן שמעו מליבס ושליבם חת אחיו ירדם הוא חת חבין חף הבת כן וכגון שנעלמה סיס: אילו היה לו בן. כדכחיב כי אין לו בן וכגר היו יודעים שהבן יורש חת חביו שהרי כבר ניחנה פרשה שלשה נשלם כדאמרן לגיל ולא סים שפקפק לשו חלה חם שלשה חלק שבושה שם לשו שלה שחיו יודעים לדחם דחלי דכחיב וכן לון ט ושעברוחם שת ים בן בן קדש לבת ולא כדאיל רב פפא לחניי לגיל נשיבוקן: ותתניא אילו היתה בת לאביו לא דברנו. ושעקשה

עלמו היה יודע לשפחה: שאפילו בת לבן לא דברנו. *שהיו יודעים לדחם שבת הבן קודשת לבת: שלא נשאו אלא להבן לדם. ולשיל דשומחו ליבמה לבל מי שילד כדחמרינן לקמן רבהיג לבוא. נשיבסם שהיבה לבשים ושה חני עקיים לך לשפחם שבה ובו עלם. שבה הבחין הבחוב שלא יבשלי חלה לשפחם שבה חניהן שהיו הנושים וכן עשו ושחבחן שבשלו להם דבחיב: שהיבה

מחלה ושעם ובו [לבני דודיהן לבשים]:

מדרשא מלמד ששתבאין טו'. שבת ודלי ושמע בל ישראל חמדו שהיה וכן היו משבחין ואיבן יודעים מלי קאמרי לבזיות שהלים שלא יבבלו לאבן וב"ם נשרים שבילחת הביאתו ושעשו שהבאתו לבוא ולא ידעי שם שהבאתו שביאתי ושעשו לא בחמר לילה שביאתו שבים בבבשים ואין החבוה בבבשים ורש"י בשושם שביאתו בל' חביאתו בחבאת שבה שלא יבבם לאבן בבן לא בחמר בביאתי עב"ל אין זה דברי חבדם דשבת שלא לבאי לשבם חבדם שבה דחמר בביאתי בב"ה שבים שהיה שבבא שלא יבבם לאבן וחים יודע שביר עה שהבאת ושיה יודע שלא יבבם לאבן שבאה שבה חרחה ושמר בשלחשת פרשה חבה רוחה ולי חבה רוחה בשלחשת ל"ת שלבים בדחיתת פרק חלק ושרח"ם הבין שפרש"י שבם שבה שיה שהבאת ולא ידע: *פרבב"ם ואם לאו שאין בו'. ובן היולא שחשבו יירש לחרון בבבי חביבו עב"ל שה יש לייבב ש"ם בחי יש פבשם אין לים חלן חבוצין בבר ואיבן בשבוחה ליבם חיבב אבה חלק חבוצ ואיבן חלק חבוצ חלא חבוצ עב"ל דל"ל דבן היולא שבה שלא לאשבו יירש חלו ב' חלבים חחרון דהייבו בשיעור שיבם חלק לבפחד וחלק שיבם דהוה לחי חבוצ ועי"ל דל"ל דהייבם יירש ג' חלבים חלק לבפחד וחלק אחת לחבוצ דאר לחת דאבא הוא לים בדחמרינן לעיל אחו דוחק דחלק אחת לחבוצ שבה' כל חושו שחלק לחבוצ ודו"ק: ודתניא בת ט'. פרבב"ם והשבשם עלמו לילו יודע לפרשה עב"ל והוא דוחק וכרחה דיודע לפרשה חלא שלשלו לפי שהאריבו מ' שבה ולא יאבו לעבים אלא היו מחזיקין עלמן לדבקניות בלדקון ולשה לשלו שבדם לבישות בין שלין לבו לחון לעבים לא היייב שבבקשים ע"ב בדי שיקשלו שליבו לבבים ליבשה לבו לילו היה לאחיבה את שלחה שלין לם מ' עבים לשיים לעבי סיישו שעשידין לשה' לדבר ולא דביבו שבדם לבישות ושבשם דלין זה שבדבניות אלא שבדם לבישות וב"ל:

הדרינן מבמניות היו דשבניות היו וכו'. ושם שבדם שפני שהים שיבק שפבשה שלוים ושחייבה שבחבבה שבשה לאלא שלין שלק חלק דק קשה שה ז' דשבת שם לשו שחיבם שלבו סיבו בדשה דבריש בלא שפבוקים. ועיין דיהבם השם שובית בשבשלבה והייבה בבבים ושבוה לא עיין השם לשלה שיבשו לאלם שבה שובית בבים דלית בלין יבוה ושם שם יבשוה שלי השם ולא הבוה בם בשב יבשו שלי השב ולא הבוה שה לשי השם בי לין שפשר שלא לשן דין שלד בשב ובלם שבבישה בבוה שבשלו שבוה ז'. ושוד בשלר שלו שבה דבדו וב שבה השבשים שיו שלא שלין בלן דבשם לשדם. ושוד שיש יו יודשוה לדחם שבה הבן יבשה לין לא שלייו יודשים לדחם שבה הבן קודשת לבה ושבה שלין בן *ושש"י זיל שי שהייו יודשים לדחם שבה הבן קודשת לבה ושבה בין שהדשה שדשה לשבדים לא הבן בבה בשה ושם בן שבשה שלא שהדשה שהדשה שלוה שלא לשי שה בן בה שבשה ושה ושם בן שבשה ושה ושם בן שבשה ושה ושם בן

תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו קטנה שכתן לא נישאת פחותה מארבעים שנה איני והאמר רב חסדא נשאת פחותה מעשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת אלא מתוך שצדקניות היו נעשה להן נס כיכבר דכתיב *וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי *אשר ילדה אותה ללוי במצרים ואמר רב בת מאה ושלשים שנה היתה וקרי לה בת ר"א חמא בר חנינא זו יוכבד שדורתה בדרך ולידתה בין החומות דכתיב *אשר ילדה אותה ללוי במצרים לידתה במצרים ודורתה שלא במצרים ואמאי קרי לה בת אמר רב יהודה בר (זבינא) [זבידא] שנולדו לה סימני נערות נתעדן הבשר ונתפשטו הקמטים וחזר היופי למקומו ויקח וחזר מיבעי ליה אי"ר יהודה בר (זבינא) [זבידא] שעשה לה מעשה לקוחין וישיבה באפרכין ואדרן ומרים משוררין לפניה ומלאכי השרת אומרים *אם הבנים שמחה. להלן מנין הבתוב דרך נדילתן וכאן דרך חבמתן מסייע ליה לרי אמי דא"ר אמי בישיבה הלך אחר חכמה במסיבה הלך אחר זקנה אמר רב אשי והוא דמשלג בחכמה והוא דמשלג בזקנה. תנא דבי ר' ישמעאל בנות צלפחד שקולות היו שנא' *ותהיינה הויה אחת לכולן: לא נישאת פחותה מבן. סיפו מעתה להבן לקן: שוב אינה יולדת. ולפ כמעכנו עד מי שנם לא היה לרם שנה לתקן והם לתה כמעכנו עד מי שנם ממחר שלא ילדו עוד: ומפני מתוך שצדקניות היו. בשתו בלדקתן שיעשה להם נס כיוכבד ולכך כמעכנו עד מי שנם ליעמוד להבן כיוכבד שילדה לחר מי ושיהו כיוכבדות חיכה לעיתר דסיו קודם מי: אשתי בת מאה ול'. כדלקמן: וקרי לה בת. משם סוה ליה למיכתב ותכה בן דנם קיל היפה: דא"ר חמא בר חנינא. לקמן בפירקין דשמעתין בן דבכללן לחה מילה מי ובפרקין לי לחה מילה חלה מי חסר לי ועיי לילי חמה בר חכיה מילה חלה בת מאה ושלשים שנה ולא הרגישה בצערה ולא ידעה שהרי לא הרגישה בצערה ולא ידעה שהרי לא הרגישה בצערה ולא ידעה שהרי ל

קלינ"ם שכם ומכי מי עומרם קל"ן שכם וס' שכ עמם מרי ס"ב לי"ב שם
סיל ומגדים ועמו לחכם מי שכם מלח כל זען מזרעך נתון לו להם מי
שכם ממלח יוכבד שם קל שכם שכרי בחלת ביחה מלרים מלרה ועמם
בן מחכים שכם מים נלחחם מעלרים כמחיתו קיל מכ"י: נהעדן
הבשר. מחליק כעשר קטן: ויחזיר מבעי ליה שכרי עשה ימים רעים
מעלקמה מהרי כפי מלרה להם לחכן ומרים חלח מפיהם עמרם עמעה
מעבי הגזרם שפיו מקליכן זכוריהם ליחור ועכביו המירה מעבי מרים
שמחכמה ל שמחיד בן לנחת שחם פיהם שרחל וכי כרכעקה
בן מרכחיב מרים סכניחה פחם לחכן נשוד שפיהם לחחם לחכן
חלה לחחם שחם שעדין לה שלד היחה נביחה שמחכמה על
עמם שמחיד לשהלך: משוערין. מחוך שמחה שעשיד שמה לנחת
שחם והיינו דכחיב לדעת שם יעקב ל שם יהיה נשוק נביחותיה
כדלימה נשמים: להלן. כשמחלו נשמה לעמוד: מגאן הבתוב
דרך נדילתן דכחיב ומשיחה מחלה חרלה ומגלה ומלכה ועשה
חור ושמכרת דכך טלה כדכחיב לה ישמה כן מזקועו לשה
שמרים לשני שנרים: וכאן. כשמחרו לשני שמה: דרך חבמתן.
כשדר שכן חכמות ז יהיר מה שקרעון שכחוב מחלה מעשה תגלה
מלכם ומרלה ומשכנרת לחרים שכ דלה ליקשו קנלי לחדדי:
בישיבה. בין נרין בין לשחר ישיבות שכ חורם מושיבין לה מחכם
לשחלה מן מזקן וכדשמרם משוחים לקטן שחחכם מופלב מכל מבירי
נשחלה מחכם הוח מחד לחבל נשניל שחכם הוח מעטו מן מזקן לן
מכנדין לחחו יהיר מן מזקן שחכם קלה ושנטה לגשחד ליכח
לעולם דנבי בחלה סדין שקדים שכחוב חכמה חחלה: במחיבה.
על שמשה והיש ליכחולים: ודוא דמופלב. שחכם נחכמה מ
שלך חשר שחכמה ולה לחר זקנה: ודוא דמופלב בזקנה. מזקן
חחד לו חולקין לו כבוד בניה שחשחה יהיר מן שהכם חף ניב
דשופלב שהוח חכם נחכמה כגון שחזקן חכם קלה לחבל לם לים
מופלב בזקנה חכם שהוח מופלב קודם לבנחי שחעיקן מהכח דחכם
מופלב וזקן מופלב שליט חכם כיב כשחיר בימים שלך לחר חכמה
לשהיב שחכם נרחם ולדבר שחלה ושמיחם שלך לחר זקנה וסיכח
דחכם לר מופלב נחכמה וזקן ליט מופלב בזקנה בכל מקום שלך
לחר שחכמה לחי" בזקנים ויסיכח דשזקן לר מופלב בזקנה ושחכם
ליט שופלב נחכמה בניב שלך לחר הזקנה ולחי" בימים לחיל
וזקן חכם קלה לחניש שחכחיר חכם יהיר מוסר ויסיכח דלה מופלב
לה לחי שחכמה ולה לחי בזקנה נרחה בעיני דבניב שלך לחר
זקנה לחי" בימים מדלחר רב לחבי והוח דשופלב נחכמה והוח
דשופלב בזקנה דסיכח דהוי לחדייהו מופלגין שלכן בימים לחר
שחכמה ובעניים לחר הזקנה מכלל דסיכח דלה לחי לחדייהו מופלגין
לה לחי ולה לחי שולכין בניב לחר לחר מפס ושדלה מיים לסיכח
לשיחר דשחכמה שלכין לחר הזקן דבשביל שחשחיר חכם קלת יהיר
שחכח לין לב לניים לח הזקן וחשכם לימי צוח בדבר דיודע הוח
שחשביל זקנה חולקין לו כבוד: שקולות היו. ולכך פעמים
שחקדים ז לב ופעמים לימסה כדדרשינן הוח לחכן ושכה הוח שכה
ולחכן למד שמקולין היו [ולה חקיימים לרב חבי]:

רבינו חנאל מפי קבלה שכתב לה ניסחת פחות מלכנעים שנה. נלפה לימנ"י
דסיל כמ"ד בלשחר סיינו מקשם ושעשה מקשם היה בחחלת מי
מיל לחר שעשה שחלכי דשלכי נשדים בלשם שנים נחכון שהיו ישרחל
לומדים כיון שנגזר עליהם שלה יכנסו לחכן משעשה שדלגים שוב לינן
שעיינין בשחת ושחר וחלל שנה כדי שיסחכוחו וילמדו לחניהם ולה כשהו
כך סוף מי שנה כשעכחי קילי מ"ב:

הריטב"א זיל מחוך שלזקניות היו נעשה לחם נס. פי' וגם הנעלים
שעשוים על רגלם כן נשחוס שעשוהו על זמחם:

מדרש"א ויקח את בת לוי אשר כו'. פי' רבנ"ם חשם ס"ל
לעכחב עכ"ל ולישה למיעד שנח ליחשה כחן שפיהה
שה לוי דל"ב ס"ל להזכירה בשמה ולישחשה כמו שלה יחם כחן חת
עמרם וכחב ולך לחם ונומר וכיון דכחיב שה דרשו מיכה שחזרה
לבעזומחה דשה ומשמע כמרים ולידה ועי"ם יש לפרש הח דכחיב ויעש
להם נחים דהייטו דיוכבד נעשה שה ונעברה כדחמריכן הכח וכן
מרים כדחמריכן ע"ק דקטנה חלחה ונעברה נחחלם חלחה ונגבוף
נעברה שחזרה לבעזומחה וכמו שיחמר שמחם מקים ומשה שחים כן
יחמר מעה נחים והרחנ"ע טעון על זה דלמה לה חזכיר הכחוב
הפלה שכעשו עמה שהולידה לח משה שה ק"ל וכבר הארין הרמנ"ן
להשיב על דבריו וכ"ל להשיב דוחלי חזכר זה בקרה שדכחיב שה
לוי ולה לחשה גם לפי פשוטו שהיה שה לוי ממש ע"כ הי' הפלה ממש
שהולידי' בזקנותו לו שהי' פלה שה שהולידי' לח משה בזקנותה
דהה לוי בן ע"ג שנה הי' בירידתו לגולרים ושם הוא הולידן בן יפי'
הפלה ממש זקן כחביהם שהולידי בן ק' גם היה יוכבד הולידי לח
משה קלת בזקנות' שה ע"ג שנה ושין דרך חשה לשולידי רק עד ק'
שנה כדחמריכן בפרקין ושם הולידה בן ל' ל"ב יהים לידתה יהיר
בזקנותה דסייטו שה פ"ג שנה ויהיה הפלה ממש קרוב לשרה שהיתי
שה ל' שני: מלמד שעשה בה לקוחין שנים כו'. כדי שלה תחשוב
שכשחלה שלה חופה וקידושין דחין קדושין תופסים בחייבי כריתות
שעחידה שהורה ליחבר דוחלו ושל כן חמר ויקח שעשה שה לקושין
שניים הוסיפה בחריכן שהוא חופה כי עדיין לה נחבר לו לה דוחלו
ושיו לו קידושין תופסין שה. וחמר אדרבן ומרים משוערים כו'.
כי לחחרי' לה ידעו מהפלה שחזרה לבעזומחה גם מרים הולידה הדבר
לחחים לחכן בימה גוחל ע"י לקושין כדחמריכן בקושה וע"ם חמרו
לם הנביים שמחה ר"ל לם עם הנביים המדקדים גם בן הטלר לה
שחזכה שהם לבהונה ולויה ולמלכות וח"ם הוא רמז לגואלים ח"כן
מ"שה ולמרקדים ח"כן מ"רים והוא מיגור שכחוביס מוסיפי עקרה
וגו' שהוסיף ושחזיר עמהם לחמו שחיתה עקרה מניתו שכבר גילה
וע"י זה לים הבנים שמחה דסייטו בלחת יסרחל ומשרים ועיין
בחידושינו פ"ק דקושה וק"ל:

הריב"ש נעשה לבן שם כיוכבד. פרקי' כיוכבד סילדה למר מי שה ומיטו
משוחים מיכה לחיעד דהוו קודם מי שה ושבירו לבו שריכין ניחור
שפעים שהיתה בשוחים שחוחה שכי לה היה לים לה ליעד הלה עד ק' וה שה
ק"ל שגם כשילדה לשחה שה מי"י שם:

תנן החם אמר רשביג לא חזו יחים טובים לישראל קר
בחמשה עשר באב וביום הכפורים שבהן בנות קנא
ישראל יצאות בכלי לבן השאולים שלא לבייש את מי
שאין לה. בשלמא יהיב יום סליחה ומחילה ויום שנתנו
בו לוחות האחרונות אלא טז באב מאי היא אמר רב
יהודה אמר שמואל יום שהותרו השבטים לבא זה בזה
מאי דרוש °זה הדבר דבר זה לא יהא נוהג אלא ברור נמדבר יו
זה. רבה בר בר חנה אזל יוחנן יום שהותר שבט בניימין
לבא בקהל דכתיב °ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר מוספים
איש ממנו לא יתן בתו לבניימן לאשה מאי דרוש ממנו
ולא מבניו. רב דימי בר יוסף אמר רב נחמן יום שכלו
בו מתי מדבר דאמר מר עד שלא כלו מתי מדבר °לא עב
היה דבור עם משה שנאמר °ויהי כאשר תמו כל אנשי הריש ג
המלחמה למות מקרב העם וכתיב [וסמיך ליה] וידבר מיסים

ה' אלי לאמר אלי היה הדבור. עולא אמר יום שביטל בן הושע בן אלה *פרדיסאות שהושיב יהבעם בן נבט על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל. רב מתנה אמר יום שניתנו הרוני ביתר לקבורה דאמר רב מתנה אותו היום שניתנו הרוני ביתר לקבורה תקנו [ביבנה] הטוב והמטיב הטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקבורה רבה ורב יוסף דאמרי תרוויהו יום שפיסקים בו מלכרות עצים למערכה דתניא ר' אליעזר הגדול אומר כיון שדניץ ניז באב תישש כחה של חמה ולא היו כורתים עצים למערכה אמר רב מנשה וקרו ליה יום תבר מגל מכאן ואילך דמסיק יוסף ושאינו מוסיף יסיף. מאי יסיף תני רב יוסף תקבריה אמיה:

הנן התם. נמוקי הענים והשוס דלמדינן לקמן יום שמחתי שמעיס כו' נקט ליה: הישאולים. שחביט מי שים לה היסה שמלמ בלא לניים מת המוחלת מיחמת סחין לה כדמפרש נמוקים הענים זה מלך כחלמה מנם כהן גדול כו': יום שניתנו לוחות אחרונות. כדתניא נכיש מסה עלה *צר נקיון לקבל לשמת הילחוסים ויהד ניז נחמוז דהיינו סף מי יום עלה [ניים] ונקט עליהס רחמים נשביל עון העגל שהאחר ומהמבל לשני כי כרחשונה מרנעים יום ולחנעים ליל ונר נכיים נחב מהלכה המוקס לימחל ולחר לו שכל לך כמי לשום וגו עשם כוד מי יום מלי נחב עד * נחמרי שלחאר ולחכי עמדתי נהר כיעים הרחשונים מרנעים ונר ולח מחלכה המוקס ליכרחל נכמחה ולהיד מסה לשמות החחרונות: יום שרותרו שבטים.

כבי הוה קים לה: לבא זה בזה. שכותרו להם הקנעת מחלה נשפק לשמו דוד של נתי מלן בנחלתי להם הקנעת מחלה ולכמת מיהא לח נכתיבו עדיין נבי חדם בשיו נשמו החזר לכמי נחיכוייהו קיימי הכל מחר ניח היו נשמו דוד מוחדים ויש יום שכותרו בנעים בשרי נניו נחב כלו ושתי מדבר כדלקמן ושעות הוא ניהם שהרי לא לדור המדבר כתיב אלא לבני החלן [בעדעות מוחב] נקוף הוי אמה: יום שהותרו שבט בניטין. כל הכך לשוזלי לא פליגי אלא שר בניר הא ערביה ושר בניר הא מדבירה: שבלו בו כותי מדבר. ניוהדם ליכה לחיר הכין יום שבטל בו החבר דחיר לי כל ערב תבעה נחב היה כרח יולא כל העם ילחו לחחרי ויולחן והופיע כיכי (ויוכבן) [ויכבן] נחם ובחברים הכרח יולא הבדלו החיים מהוך המתים ונדקק עלמן וחקריס ניז לוקף ושרומחו נכל עבם כך עבו מי שים יום לבשם יום לבשם הרי מי שים בשים מחיכם עבו כן נדקו עלמן ושולחו שלחים לחיר שלח טעים בחשבן וכן ני נו וכן ניוי וניוי וניוי ועיד עד לחיחולה קיסרת כיון לחיחולה קיהרת לחיר נכל הקנים לחוסם בזרם מעלים עבו עשבים ושלחם ויוע: דאמר מר וסי. ולכך עבו יחי מכחם וכעחם על סדבור כחיר לעשם: לא היה דיבור עם משה. פם לל פם כנשחלם לחבל לחם סולכו לדבר כבן בעשם דקרח בסים לחר עעשם הלרגלים היה עדבר ניי מלחך לו בחרים והחוים לי לח היה מדבר ממ לחלה ניי מעבה הלרך לשם: אלי היה הדבור. ושלי לעכחב ולמר מי לחי כדכחיב לעיל מיכים בעולח ולמר מי לחי לל חבר

*) הריטבא"ל ול"ל סיו ריש ליעקיל כניר נחב וכיכיב כו'. ים שלמן הלל מי שלח לשה שעחת ניים השולחת לח לשה שעחת עיעיר ולחו קושים היה שעחת דשה שעחיק עלחוד עבדולי יעקיל וגדולי כסוים ולויה נלבד וחיכו דפרש ולחר שבעו בעוים יעקיל וכו': נבלי נבן. מי לגוזל כי יהיה מקולק מסם וסים נקיים מסעם כמה דכיכ נכל עם יהיו עברין לנעים. ועמדים שמרו מרחוי לנעים לנעים ניהם: על שם כך וחזו שיכו נעיר יעקיל לשעות עשור שם לח עיכך ובי ולל סיו מוסעין ליעקיל: נבלעת יהיב יום מחילה וסליחה, פי שמעיל לסם עין שבעל ונקנע לנפרס נם לחזקם: יום שבטלו בו לוחות האחרונות. פי כי שפר שבשבועד שלוחות הלחשונות ניים נחשו עלה עשם לשר ויעב שם פי יום ומי לילה עד שחיל הקניה פבל לך שני לוחות שעניים כלחשונים וכחיב שם שרעים היום ולח שרעים לילה חלה ההפלחי ולחיב יי כשבלחשונה מי יום ויעב שם פי יום ומי לילה כדכחיב ולחבעל לשני יי כשבלחשונה מי יום ומי לילה חלו מי יום הלחרונים ולחו הני שלחרונים כשלשו ניהם ושעים כי פלוחות כשבעד ניים נחשו שהרי בר נעיין ניחבם שעים ועלה עשם לשר ניום ז' נחשבת דכל יהידחי ועליחתי של עשם ניחבם שהים ניהם:שם סיו וכדלילחל נחלי שנם פרק ניע ועמד שם לקבל שלוחות ולעלוד מוים שנעים וכל מילחי החורש מי יום ומי לילה שלילים כדכחיב ריחי שם שם פי מי יום ומי לילה שם לא לחל ועים לא שחם קלן עשם יחים מעיין נשלחו כיך שהחוים לחר מלא ולחר הפר היה נשלשו שפר יום ניים נחשו ולחי ליולת נשחרים של יים וגו נשחרים על יים ועד עלוחות ונעד לוחם כדחנן שפם ניים נחשו כשבעד שלוחות. ולחיבר נעים לשחכחם יום יים עלה שפה לשר כי ניום יים שפק לח שעבל ולחוים לילה נשחרים של ניע וגו נשפר יד עשם לשפול לח שלוחות ולשפרש יום

עין יעקב

ושאינו מוסף עיקר. השפם הלמת נשיחכין דף קיח לחרי נרים לא כני ניהם פרושים על שפעל לחו יחרי לליהיל ועקיבא ולשפם שעל ולשם כן אם שלוחו מוקף שלוחים על כיחים לכך יחיה כיל יחרי ניהם מוכח ולרע שפעל על שפר ולשפר ז' כשפה ניל אם שפם לח שלשה לחר לפי שפוכר ולשם עוד שפר ז' כשפה לכך לשפר אם יחיה כפלי יחיו לשרחים ולשם עוד שפר אם כשפה:

331

לפני יקרתו תמו תרי לתרעי מלמד שכפתו תמו על העמוד ותמורת
ט כי עד לא למלכים מה לך לחלל מלכים שמותים יין ומסכרי ס'
מ"ם ונמדרשות שבעתם על שעשפם בת פרעה קרין וקבעה בו כל
מיכי טוכני' ותהלות כי ויהי יהן עד תרגע שעשה ניסו והן הן הר'
שעות שכוסקפה הלילם על היום בתקופה עצת גלילה התרוכין יותר
מן המוטע בתקופה תמרי שהלילה והיום שין לו בזוג התקלי' והיום
ט לשלמה לשלמד לותן הר' בשות שהיה ט להבנים ולתלותם מה
מיחבר ט והיום ולא היה ט ליהן ופ"ז יקרתו תמו עד"ז כמו מיקרתו
הם של שלמה תיעשם תמו והקבריהו על שלח יקרתו וק"ל:

ד יח ותקל את כל העולם כולו מתושלח ראה את
אדם שם ראה מתושלח. יעקב ראה את שם.
עמרם ראה את יעקב. אחיה השילוני ראה את עמרם.
אלידד ראה אחיה השילוני ועדיין הוא קיים ואחיה
טו ט השילוני ראה את עמרם והכתיב °ולא נותר מהם איש
כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון אמר רב הבנונא
טו י לא ננוזה נזרה על שבטו של לוי דכתיב °במדבר הזה
יפלו פגריכם וכל פקודיכם לכל מספרכם מבן עשרים
שנה ומעלה מי שפקודיו מבן עשרים (שנה ומעלה) יצא
שבטו של לוי שפקודיו מבן שלשי ומשאר שבטים לא
עייל והתניא יאיר בן מנשה וכביר בן מנשה נולדו בימי
טו יא יעקב ולא מתו עד שנכנסו ישראל לארץ שנא' °ויכו
מהם אנשי העי כשלשים וששה איש (תניא) [ותניא]
ליז איש ממש דברי ר' יהודה איל ר' נחמיה וכי נאמר
שלשים וששה והלא לא נאמר אלא כשלשים וששה
אלא זה יאיר בן מנשה ששקול כחובת של סנהדרין
אלא אמר רב אחא בר יעקב לא ננוזה נזרה לא על
פחות מבן עשרים ולא על יתר מבן ששים לא על פחות
מבן עשרים דכתיב מבן עשרים שנה ומעלה ולא על
יתר מבן ששים נמר ומעלה ומעלה מערכין מה להלן
יתר מבן ס' כפחות מבן כ' אף כאן יתר מבן ס' כפחות
מבן כ':

תיר כר. גרייתא היא נסיע ותמוס דעייר נכנע ויהוסע לקמייה
נקט ליה לית מתוס דתוריק לעיל דמוקיף יוסף ונח לסדיעגו
כתלו בעשה ממוך סלריקים היו ועכקו נתורה [מיו כל כך] · קבלו
את כל השולם. כלומר קבלוהו והקיפוהו בהקפל השלם ביכים
וכל לוט העשוים ממנו אי תם זו בהקמי לעיל מילה בפ"ע מלילה
חומר בעיומם יעקב תם תם ד' סנה תם עיום תם מתוסלה ליה סנה
מהשלה עיום תם תלם סלחמון רמיב סנה ומחמנן סטות הרוחם
הכתונים בפרק דור תחר דור יש לעמוד כל זה ומהוסלה לף מה עד
(האוטל) [תכף למוטל] כרלחמרינן בחלק ויהי לבשעה חיתים גר תלו
בשעה יתי לחבו של מתוסלה וכבר היה תם בן לית סנה כדכתיב תם
בן מלה סנה ויולד תם לרשכבך שנתים לחר המבול ולמך מני רתם
תם תלם סלחמון ותם תם תלף לדיקים גמורים קל חביב שעשתו
זה תת זה כדפי לעיל והתי סנה לף קבילה ליה תטוך זה מעשרה
דסולילו סנה קפלו תת כל השולם דתתי רקיע היו וקיל דהתי
ולימנ כי נקט לחוט תלהים היינו שנם נתלי יעיו וכדקתני הנסם
תטך קבר תם תלם סלחמון [והוה ותם] ומים לחריו כיו סנה
מהשלה הולית שמהיו על המבול: עמרם ראה את יעקב. כנלש

היו שסרי קסם לפני מיוחדי מלרים שום דכתיב ותכי מי נפשון
קסם ומתרי ומי יעקב נחלן מלרים שנע עמהם שנם ונחוסן יש
פלך עמרם לקחה בסרי שם סרחשן סים דכתיב ותכי קסה עמרם
ולמתי: ואחיה השילוני ראה את עמרם ואלידד ראה את
אחיה. נמרת ותתי הכת לף ק"ל תניסו זה פנחס דתם לחתן ליטל
ותסה רלה לה עמרם פנחס רלה לה עסם ועדיין הוא קיים ולף
לילטרך לאחים כלל: והכתיב ולא נותר מהם איש. ואחים
הסילוני כחכנה בימי יהושע ותם ליחה דרלה לה עמרם נמלרים
סילך ילף ממדבר ונח לו לאחן וחלה כל ימי יעקב נמלרים יש שנם
ועמרם רלה לה יעקב לכל הפחות יום אחד ומכי מי עמרם קניז
סרי קניד שנים ואחיה רלה לה עמרם כמה עשו לשו ממחיים ועשר
לחרי מות עמרם ניו שנה סרי לכל הפחות סים לחיה הסילוני בן
כיו שנם נלחתם ממלרים ומעל יותר כבן שטלר ניעות עמרם
כרצה: אחיה השילוני לוי היה. כדכתיב נדבי סיעם
ושנים לחים על תולחת סים החלוים: שפקודיו מבן שלשים.
יום שהרי שנים מנים מבן חדם ומעלה לפדות עליהם הבסחם
כדכתיב מבן חדם ומעלה התקדש ולף סדיתי לי דתם בן סרי
ליה למימר יליף מעשו שלו לוי שפקודיו מבן חדם תלף חתי לי
היו שנים·שנה כדכתיב זכ נפשון קחה תוכרי מבן שלשים שנה
ועד בן ס שנה והחוא חמנין נקט שחחוו מחנין כחבד חכנון של
יסרחל שחו דניולתי לנת קציד רחמנה דיסרחל כתיב כל יולתי לנת
ונשים כתיב מבן שלשים שנה ורו כל שנה לנבא הרו: ומשאר
שבטים לא עייל. מיולתי מלרים לחרן נחמיה ותעתי דחקה לחחלן
ומקום דלוי היה לחיה לכך נח לחרן: ביומי יעקב. נמרת: ולא
מחן. לף יליף עקיפי חלף חד מרייתו: סנהדרין. שו שנעים ולחד
נמלה חבן ליו: ולא על יתר מבן ששים. וכתי מני דלחיים יסרחל
היה סרי ליה לה עמרם (שנה) [ומשה] שנים והוה ליה בן שנים
[ולחזר] נלחתו ממלרים: יתר על בן ששים. נעדיין לית שום
נבן עשרים שנה ומעלה שהרי עכשו מוטע יותר כדכתיב נשנתם
עכרין: בפחות מעשרים. מוחשו עכשו מבן עשרים שנה ומעלה
דלתיב דלחן מרך פחוה מבן עשרים ויותר על בן שנים שין זה
לזה מיסו בזה שין שעדך שכיהם מועט מעדך יסר מבן עשרים
ושלשים שהיו על יותר מבן עשרים ושיב כי סיכי דשמולק פחות מבן
עשרים לעניו הגזירה ליתר מבן עשרים הוא שדין לשומר על בן ס'
ולילכה למיעוט דלה מוסי בהיפוך חשבון.

מדרש א שבעה קבלו את כל העולם כו'. ומן הן שנע' עמודי
השולם שלמדו נתציבה שהשולם עומד על ז' עמודין
שנאי חלנה עמודיה שנעה כי מיום נריחת שולם ועד קוטו ליט
הבר מלחד מז' לדיקים חלו ועליו זה קוסה לור"ם שם על עמוד לחר
השולם עומד שכתוב ולדיק יסוד עולם ויהיו נכל לחד נשום לבל
השולם נכללו מתחכת נריחתו ועד קוטו עומד על שנעה עמודים
ולדיקים חלו וק"ל:

הגדה דנני ני יסודה. ולשנר כי יסודה דוכם נכיף תרחיק שהיה סלם
נעיניהם כשלש לף יהיו לחלשם עשהם חלא כשלשים ושנה ושהה
תחתן ולף שחדו מהשנחלים. תריף:

איבעיא להו ארץ ישראל לשבטים אפלת או דילמא קו ס
לקוקף נבני אפלת "תא שמע °בין רב ח קב
למעט

למעט ועוד תניא עתידה ארץ ישראל שתתחלק לשלשה
עשר שבטים שבתחלה לא נתחלקה אלא לשנים עשר
שבטים ולא נתחלקה אלא בכסף שנא' בין רב למעט
איר יהודה מאה ביהודה שוה חמש סאין בגליל ולא
נתחלקה אלא בגורל שנאמר °אך בגורל ולא נתחלקה
אלא באורים ותומים שנאמר °על פי הגורל הא כיצד
אלעזר מלוכש אורים ותומים ויהושע וכל ישראל עומדי'
לפניו וקלפי של שבטים וקלפי של תחומים מונחים
לפניו היה מכוין ברוח הקודש ואומר זבולון עולה תחום
עמו עולה עמו טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו זבולון
טרף בקלפי של תחומין ועלה בידו תחום עמו חשוך
ומכוין ברוח הקודש ואומר נפתלי עולה תחום ניטוער
עולה עמו טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו נפתלי
טרף בקלפי של תחומין ועלה בידו תחום ניטוער וכן כל
שבט ושבט ולא כחלוקה של עולם הזה חלוקה של
עולם הבא העולם הזה אדם יש לו שדה לבן אין לו
שדה פרדס שדה פרדס אין לו שדה לבן עולם הבא
אין לך כל אחד ואחד שאין לו כרי ובשפלה ובעמק
שנאמר °שער ראובן אחד שער יהודה אחד שער לוי
אחד והקביה מחלק להן בעצמו שנא' ואלה מחלקותם
נאם ה'. קתני מיהת שבתחלה לא נתחלקה אלא לשנים
עשר שבטים שמע מינה לשבטים איפלוג. שמע מינה.
אמר מר עתידה ארץ ישראל שתתחלק לשלש עשרה
שבטים אידך למאן אמר רב חסדא לנשיא דכתיב
°והעובד העיר יעבדוהו מכל שבטי ישראל. אמר ליה רב
פפא לאביי אימא ונגר בעלמא לא סלקא דעתך דכתיב
°והנותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאחוזת
העיר. ולא נתחלקה אלא בכספים שנא' בין רב למעט
למאי איליפא לשופרא וסניא אמר בשופטני עמקינן
אלא לקרובה ודחוקה כתנאי ר' אלעזר אומר °בכספים
העלוה רבי יהושע אומר בקרקע העלוה:
לשבטים איתמר. מתחלקה ליה מלקים סריס וחמ"ר כל חנם
וכחם מתחלק לפי חכמת סריס ויולאי מליס לו לפי
גלי סתרן נמי כדאים ליה ואמר כדאים ליה: לקרקע גברי.
נרחבי חכמים מכל אחד (ואחד מיחמל) מיולאי מליס לי יתבים
לו נגאי סתרן לי יתבון ליה עיטל חלקו בחתן בפני עלמו וסיו פלן
סריס מחלוקת: תיש בין רב למעט. על פי הגורל מחלק מחלוקת
של יחמל מיקה כל חנם וחנם מה סיקן לו הגורל בין סריס מניע
ל חלק מחנם כגון חנם מחכמי מועטין בין סריס לו חלק מועט
כגון חנם מחכמי מרובין דכיון דכל החנמים לוקחין בשוה חנם
חקנן כחנם חגדול מחלוקי חלקי נמי חנם חקנן מרובין מחלקי נמי
חנם חגדול ומי לקרקע גברי מאי בין רב למעט ואלא כולו כולם
נטלו: ועוד תניא. מתי מחלוקת לחנמים מיחנלנ ומשום דאיכא
למידם מי מאי בין רב למעט לכהלקחן בערייתא מילמדך מתי מאי:

ועוד תניא וכו'. מחחלק למחיד לגמ ליה חנמים כלחד ליה
חלקים שוין ולקחן מחנם מאי ניהו לאחו חלק דחמי חחם דלי מחנם
לי דוקנו מחלה כמאי חנמים כדכחיב חחם חנער לי אחר לפ
חפרים ומכחה מתי לה יחיו כי חם חלק אחד כדכחיב חחם חנער
יוקף אחד שנלחו ייא חנמים חעלין ייא חלקים ודייא לכחיל כדלקחן:
שבתחלה. כדחחי לחרן: לא נתחלקה אלא לי"ב שבטים.
חחנחו לי לה סיס לו חלק חחרן חלה כל חנחו וחנחו אחר לחם
פרים לחנחם נחן לחזים לנחי חקנחו חנכל מכחה ומפרים כחלו מני
חלקים כדכחיב חפרים ומכחה כראחן וחמשן יחיו לי נכקפים
קח קלקח דעחך מי חחים לו חלק יחה סיס חחן דחים לחי חחנייע
ל חלק כאחם מאי דכיי ניהי כדכחיב בין רב למעט כלאחר ורייך
לדקדק בין רב למעט לחוקף דחים חרא למעט חחדוחרים קרי לה
חעט והחנידים קרי רב חנן ליה יחודם קחה ביחודם חוא חחכחם
חחים חגליל וסיס חעלה דחים זה חכחל חלקו ביחודם לזה חכחל
חלקו חגליל: הייג אידך יהודה כרי. ולח נח לחלוק מדלח קחכי ר'
יסודם לחחר: ולא נתחלקה אלא בגורל. מחקחת דעילחים
דחיק סיפ: על פי. מחחעט חיים לחרים וחעחים: הא ביצד. חם
לחרים לחם גורל ולח נחל למה לחרים ולחעל מכחיחין זה לח זה:
אלעזר מלובש כרי. דכחיב ולפני לחנהן חכחן יעמוד ושחל ל
נחחפחם חלחרים לפני ס על פיו יצאו ועל פיו יבואו וגרי: וקלפי
של שבטים. חרגז חמוכחן ל ייא פיתקין חכחיב נחן ייא חחנחים:
וקלפי של תחומין. חרגז חמוכחן ל ייא חחקן (על) [חל]
ייא חלקים חל [חרץ] יפילאל: והיה מכוין ברוחיק. כלחחר
נחלים וחעחים חחחלין חחנה נחלים וחעחים קודם קיחק
חחוכחם בקלפי וכך חחקרים דעחן חל יפילאל חרחחן חחגדול סיפ
שולה כחו חחחכחה חחלה וידעין חחלוקה יפים סיפ ולח סיו חרכנים
גדנר חנחים חחלחים וחכי קלפים היו לריכין חחד לחנחים וחחד
להחעים ולח קני נחד דחחחלים וניחח עכחיו לחי חעל חם חיעלם
בידי לעורך חחלן דחיק לחן כל חחלוקה עכחיו בגורל וקרח חחד
לך בגורל גר גלח חולחח דנור חנחי: ואומר זבולון עולה. עכחיו
יצח ליד חחוקף בקלפי כחב חל זבולון וחח דכקרינהו חלח כפלח
לפי חלחן עולה חוא חלח נורל חל חחדר חלח עיי חקרים: מרת.
חיינג חחחנה לכך לח חחחחקן יפה חלח יחחרו חדעת לקח לח
זה קחיה יודע חכחיב נח. מרף חחו בלים חרחפות בקנרים:
שער ראובן אחד. חוא דכל חם חים לזה יש לזה:
נאם ה'. חוא חלחו יחחר לכל אחד ליטול חלק פלוני ופלוני:
אידך למאן. חלק ייג לחחן דחח חיד חנחים לחחד חוא
דחקלי חדכחיב ביחוקאל: לנשיא. למלך חחחחיו: העובד העיר.
חחייחו כחיח דעחל רבים חחעל עליו כדכחיב נבי ויחנבח לח
סיפ חחיים עבד לעם הזה: יעבדוהו. יחח ל יחלם חכל חנחי
יפרחל: רונגר. סבירים בעלמא לעבד ל כחלחיד לרב חבל לח
ליחן ל חחחלחם. ויית חיים חן גר חן בלחן פרם יפ גר סכיר
כלחחר סכיר יפ: והנותר מזה ומזה. חכחחע עחעל חלק חזה
חחה: לתרומת הקדש. לגר חקחחו חל נהיחע: ולאחוזת העיר.

ולגר

עין יעקב

עתידה כרי בחחלק ליה חנחים. דחכחים כגר ליה חלקים שוין ולקחן חחרש חם ליחו חלק וכך חם חפרים ומכחה חחי לח יפלו כי חם חלק חד כדכחיב חחם חנער
יוקף אחד חפשט לחחר חכחו חחכחה כראחן וחמשן כדחחיב כי חלח יחבל חל יעקב לקנרש חל יעקב חנעל חחנו חכבחרי וכרחיבח בחים חלק ורכחנם רחלן
ראה חם כין גם גבן חני חנעל חלח יפר חניר לכים עמו חל כן חין כחחר ליחן ל חכבירה וחפשר חחיחיע כחיב ויכיכם ניים חפחל חיעום חפל לחעט כחחיב
חלבן חפשים חחחלק ליה חנחים ורח ליה חרא חרחם חחחכחה כחם לפשוט כי יפי חם חל חריים חלח חחיל חדם חרחפשים נאחר:

ובגד מקום הניר וכתיב נפיש לעמים תלקום: ולא נתחלקה וכו'. כמין חומר מר: למאי. סלכחת קאמר שיהו מעלין כקפיס זה לזה: אילימא לשופרא וכניא. מה מסיחם זו יפה מזו אי זו יפה מעכלן ליס נדתי מתן דמים ליס שופרא לעתן דמים ליס קניל: אמר בשופני עבקינן. דמסהלקין מכחלקן נאחי מלה ולחי נגליל סמל חתם קתן כעבד קתה ניהודים: לקורבא ורוחקא. סקירקעם סחלו הי חולקין נעזם מי מלוקה מן הכחוב סטל יחמר (נכדי) [עד כדמי] היפה לגבל מי שעלה נוחלו נקחיב ליחמלים מעלה מעלה לפי שעלה ל נוחלו חמוק מיחמלים בהמחוק נחוב הוא מפני שני דנרים לחד בחמוק מנהמיק ולי מפני שקרוב הוא לנחן העמיס רם ל לנחלה עתם ורי יהודם מלחת נחכמי נכפיס קתמר דמי שבגל נוחלו נגליל סמל חתם קתן כעבד קתה שחביחו מעל ניהודה ליכ עתם דקתמר ס"ק קושנת ודחקה ממלקין נכקפיס לחת ליכש לנזמיס ולעזיתר דקתם ניהודם שם חתם קתן נגליל נשביל ניהודם קרוב ליהודים וגליל רחוק יחמר ונריך להעלות כקפיס הוא ד' קתן לקחת בגליל: בבסמים העלוד. (לקורבא ודחקא בקירקע הנלוח) לכחות ניכי ניכי דקושנא ודחקא. וקנרת היא ומנין היא לעתו לא נקחא ליס דחקא לא שמעת מלא חעלחה לא שמא נקפיס ולא שמא נקירקע:

מדרש"א ודקב"ה מחלק בעצמו כו'. והוא לפי מחלוקת שם"ז

כי' דבר שלא היה לו קיום כלמי היה נחלק בגורל גם לא היה לכל א' דבר שלם כל הלורך לו ועכ"ל לא היה גם בלויים חלק זו שהם נחלת י' לגבל לעה"ב שיהיה מלוקה בלחים חמים עיש ס' והוא יחלוק חלק גם לנחלת (לחייהם) [להיים] ויהי' לכ"א כל ניהם נהר ונמפלה ונעמק ויש לחחלך לפני יי' בחלולות החיים לחר חלני לעון דנים כי בעה"ז אין לכ"א כל מיני החלולות בחמר רק בעה"ב יהיו לכ"א כל מיני החלולות ובזה יחיישב מה שחקשה סרמב"ן בפרשת בחוקותי נאיך הנוחן הבוים שם ולא ידעתי למה יענש בני לוי ומה תועלת נאוכלים ס' ע"ש לפי דבריו יש לפרש בחכר לחעלחם מלד ומשפחתם שחכר שם שנעשו בזה בחלת ס' ועל כן לא יהיו בחקד בני ישראל ולא ניחן להם בחלה בעה"ז חוץ בני ישראל שלא פחלק רק ע"ש נהל כחשובת גאוני סרמה וק"ל: והעובד העיר יעבדוהו כו'. בפי' רמב"ם כחהוא עובד להם ועוסק בעזיבתם ליחול עול דנים עליו אז יעבדוהו ליחן לו בחלה לפרנסתו אחו בכיחות עבדות שלהם כפשוטו חלק ב"ש לריח בן חקוח ולרי"ו בן נחנחל שלא היה להם פה לחחל ונגד ללעט ובקש למטחם נריחם וחל"ל וכי סרים חני כיחן לכם עבדות חני טוחן לכם ויהי' לכם להם לחחול ונגד לגבים בחורת בכירות עבדות שלכם כפשוטו חלק ב"ש חצל מי שהיה מוגד להם רק כ"ח להסתיר עליהם לף יעבדוהו שחין לו בכירות פשולה עמהם וק"ל:

ן מם הירבו תניא °אך בגיזל יצאו יהושע וכלב למאי אילימא דלא שקלי כלל השתא דלאו דידהו שקול דידהו מיבעיא אלא שלא נטלו בגורל אלא על פי ה'. יהושע ש דכתיב °על פי ה' נתנו לו את העיר אשר שאל

את תמנת סרח בהר אפרים °כתיב סרח וכתיב °תמנ סרח אמר ר' אליעזר בתחלה פירותיה כחרם ולבסוף פירותיה מבריחין. ואיבא דאמרי בתחלה מבריחין ולבסוף כחרם. כלב דכתיב °ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר משה ויורש משם את שלשה בני הענק חברון עיר מקלט הואי אמר אביי פרוורהא דכתיב °את שרה העיר ואת הצריה נתנו לכלב בן יפונה כאחותו:

דלאו דידהו שקול. חלק מרגלים כדחמרן נפרקין דלעיל:

כתיב סרח. ניהושע: וכתיב תרס. נשופטים: בתחלה קודם שנחת לידי יהושע פירותיה דעיר לחרם יעשים ועיים בחרם היעם בני עזה ולבסוף כשנחת לידו פירותיה מבריחים מפני שומעים כשמעמרים לחחם יחמר מדלי חעלוחחא סיא משום שחין הכחוב של יהושע נרס: ואיד. פירותיה מבריחין מחוך שומע שלא יה מהמרין ונרישחה הוא ולבסוף פירותיה דעין לחרם כלומר שלא היו ממרים יחמר מדלי חלה נמדה מיטולין לסכיעין לחולר ומחקיימין מוצא חעליחחא סיא: כאשר דבר משה. וסיכן דנר דכחיב ולו אחן אח החרן אשר דנך נם ולנבי הוא סיא מחרן בדרך נה כדחמרינן נחגדה ועד עד מחרן מלמד שכשחנה כלב על מערה קברי לריקים שבחברון וחחחלב שם לפי שעקום שילשו מעלה ורגלים שלא יכשל עמהם: עיר מקלטו הואי. כדכחיב ויהושע לבני אהרן שכתן נחו אח העיר מקלט הא ואח מגרשיה: פרוורהא. כפרים ושדות שבביב העיר שלא לשנרם:

מדרש"א בתחלה פירותיה כחרם כו'. ורמ"י נקבר יהושע פי' מרם ולמה נקרא שמה קרח ע"ש שמיחותיהן מבריחין כו' מכ"ל וזה שלא כדברי ג' שלמוטות דשמעתין דדרש להם שכיש ושלחה קנרא דשמעתין דדרש שכיחם משום דחדלי נכמה דכתיב מליט נב' שמות שלא דרש רק אחד מהן ושמני הוא עיקר שעם היטו היכא דמוכח כן מן הכחוב אבל הכא היט מעורר למדרש אחר מהן יותר מהכחי ע"כ נהו שכיחם לדרש וק"ל:

ן"אנא נתתי לך שכם אחד ונר בחרבי ובקשתי וכי בחרבו ובקשתו לקח והלא כבר נאמר °כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני. אלא חרבי זו תפלה קשתי זו בקשה:

זו תפלה. שחחפלל יעקב [על נמי] ונחנם לקטם להם מנכוסים מעטו בחפלתו:

מדרש"א שכם אחד כו'. פירש"י נחומם לפי חדרשם שכם חוא מלכות לקחתי מיד החמורי יחנרים לפי חדרשם חיד עטו מעשם מעשם החמורי וכ"ם נב"ל ועיש כפ"ז שהיו מ' חלוחות סחתי וחמי נקראו כל מעשיהם מקולקלים מדכתי סחמורי כי היו חעיקר נ' חלוחות וחרמינן פי' נע"ז ע"ש: ובקשתי זו בקשה כו'. ומ"ש כיצ ם שכחוב חחפלה והנקש' נחרב וקחת כי חחפלה חועיל ליעקב נחקום נלכם שחרב על חרנך חחיה שכיון לעשו וכמ"ש הקול קול יעקב

קסח בבא מיניה רבי חלבו מרבי שמואל בר נחמני מה ראה יעקב שנטל ככורה מראובן מה ראה ליבחללו יצועי אביו ונטר אלא מה ראה שנתנה ליוסף אמשול לך משל למה הדבר דומה לבעל הבית שגידל יתום בתוך ביתו לימים העשיר אותו יתום ואמר אהגרו לבעל הבית מנכסיי אין ואי לאו דחטא ראובן לא מהני ליוסף ולא מידי אלא ר' יונתן רבך לא כך אמר ראויה היתה בכורה לצאת מרחל דכתיב °אלה תולדות יעקב יוסף אלא שקדמתה לאה ברחמים ומתוך צניעות שהיתה בה ברחל החזירה הקביה לה מאי קדמתה לאה ברחמים דכתיב °ועיני לאה רכות מאי רכות אילימא רכות ממש אפשר בגנות כרמה שמאה לא דבר הכתוב דכתיב °מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה בגנות הצדיקים דבר הכתוב אלא איר אלעזר שמתנותיה ארוכות (בכהונה. ארוכות בלידה. ארוכות במלכות) (רבא) [רב] אמר לעולם רכות ממש ולא גנאי הוא לה אלא שבח הוא לה שהיתה שומעת [על פרשת דרכים] בני אדם שהיו אומרים בי בנים יש לה לרבקה ובי בנות יש לו ללבן גדולה לגדול וקטנה לקטן היתה יושבת במרשת דרכים ושואלת גדול מה מעשיו *) איש יודע ציד קטן מה מעשיו איש תם יושב אהלים היתה בוכה עד שנשתו ריסי עיניה והיינו דכתיב °וירא ה' כי שנואה לאה מאי שנואה אילימא שנואה ממש אפשר בגנות ברמה שמאה לא דבר הכתוב בגנות צדיקים דבר הכתוב אלא מאי שנואה ששנואין מעשי עשו בעיניה מיד ויפתח את רחמה. מאי צניעות היתה בה ברחל דכתיב יזיגר יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא והלא בן אחות אביה הוא אלא אמר לה מינסבת לי אמרה ליה אין מידו אית לי אבא רמאה ולא יכלת ליה אמר לה מאי רמאותיה אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מיני ולא מינסיב לי מקמה אמר לה אחיו אנא ברמאות אמרה ליה ומי שרי לדו לצדיקי לסגויי ברמאות אין °עם נבר תתבר ועם עקש תתפל מסר לה סימנין כי קא מעיילי לה ללאה סברא השתא מיכסמי אחתאי מסרתינהו ניהלה והיינו דכתיב °ויהי בבקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה הואי אלא מתוך סימנים שמסר לה יעקב לרחל ומסרתן ללאה לא הניח ידע לה עד הניא שעתא:

לבעל הבית. יוסף: יתום. יעקב כדכתיב וכלבן יוסף את הצעיר: לפוף העשיר. יעקב שמתה ליה נכסיה לחתן עיי שמילל ילמני הצעיר והיה יכול ליתנה למי שירצה: ואי לאו דחטא ראובן לא הוה מהגי ליה ליוסף. נחנים כלומר עם מתן יעקב ליוסף מהני מחלק שאר אחיו שוסף לו ומעט לא נתן כלום ומעט סריל לפסטתן ולא מכל אחריס אלא וחלי מכלו נתן לו וכן נכחה בנכסיו מכולם כגון נרכה בגרך לאחריס ומכסם וידגו לרוב שאין בין רעם שולם נתן וכגון מלל תניך ויעזרך מהיכם לרחם יוסף ועוי ומה שנתן נחנים לחתן ליוסף מעט אחי יש נדבר: אלא ר' יונתן רבך לא כך אמר. כלמדנים נכל חוכחה ליר שמואל גר מאוכי ליר יומן: עתידה בכורה לצאת מרחל. שחלד אח יוסף קודם שאלד נפש אח לחתן ולחור ליוסף לחים לוט דיעקב: ברחמים. בחפלה ולקחן מפרש: צניעות דרחל. לקחן מפרש: רכות מעיים. עיכים טמעים דעמה: בגנות בדמה טמאה לא דבר הכתוב. שהרי עקם מי לחזיר דכתיב לחר מיכם לוזרה ליכל ייב לחזיר ומלי לוכחה המחלה דליכל חלה ה': אלא איר אלעזר וכו'. חליצת דר' אלעזר לא מלכתן ממחלה דליכל חלה ה': (רבא) [רב]: ארוכות. נחיטות נכהונה ועים דלר יהא ממנה בחמור כהנים ולוים ומלכות מיהודה. סיים מזכחה לנמרה: כימנין שמר לה יעקב לרחל. שחמר לו נגילס (כחתכם) [בחכנה]:

זיל

עין יעקב

מלבים קסח ב וכלחיסף כתיב ועיי שקדמה לכן לא מיי לריכין לקדמה מיי מ' שמעם עיים בשרטיי: בעא מיניה ר' חלבו מר' שמואל בר נחמני. ריפי שרקדן דוקא לבנבי כן פרים מר נחמני מי כלא אי מיפי לומר לפי שעתא דאמרן לעיל כשפיר ושבר כלאים מילגא מכרי ויוסף קודם שם שעשים בגזה מלא שאיפשרא לכך ניחנה הבכורה לו מכל ר' שמואל בר נחמני מיל לנשמעו ומפר כל שמחר רחמן שעשי לוי מלגא פרשה רק שכלבל ישמעי שר מכרי לוי מי יחיה מכחיה ליוסף: מה ראה שנתנה ליוסף מ"ל ניתן לנבי ראה שהי שהי שנתנה שניתן לו ראוי לשמש עליו שבעיי לנרך לפי שילה שכניי ולניתן לכל אחר גחלפו ויניין כמשמעו: שנתנותיה ארוכות. עיין בפרשת יעקב לאחלן לפי שילה שי שנרך ליוסף כגון

תרי"סביא זיל מין עם נכר מחנך ופס עקם מחמל. מי דמרי לסו לנדיקים למעבד מלדקי דמסבר לסו לאחדהודי מדעתם דמעלי מחל למומייהו נעידי מחכיני סכול מיכ:

מדרשיא מלה"ד לבעל הבית שגדל יתום כו' ליתים העשיר היתום כו'. לכאורה אין סמכל זה דומה עמם לנמכל דכגר קדם מכלכלו יוסף בניסו כי' ניזו זה סעסיומת דסייטו הכגור' דכגר מילל דאוזן יליני אניז קדם יירידהם למלרים ותפסר טומר כיון דכגר קדם סידע שיוסף מי במלרים כי' הכגורם ניזו ולא נתכם נכל אותן הכגים לאי עסאר שנעים לא רלה ליתכם רק קיוך למיתהו ול"ל מפיר כאילו העמיד יעקב לו קוך למיתהו אחר שכלכלו ושוה שפי' דומה לל המכל ומסכח עסוע דלא נתכם הכגורם ליוסף עד אחר שכלכלו נמלרים ובקבה הה דאמרינן פ"ק דנדרים לאוזן רלו מה דין בני לבן חמי כי' אצ"ג דע"כ מקלים לבניהוחים מיכים כי' אפ"ם לא אקני בים דכתיב ושמע לאוזן וילילו ומסכח מוכח דקדם מכיתם יוסף ניתן לו הבגורם שכתלה מילוזן ולעסקנת דסכח ניתה וקיל ומ"ם בבגורת דצדיקים דבר הבתוב כי. כי רפי' הניכי גבלי נחל לאחם כדאמרינן הסטח אחם שיזוק בעיניהם שכאי' סך יפה עיניך ויי ונ"ם שאתנותיה. כפרפ"ם גלילות ומרוכות מלשון אחך ממם וכיצ דכגו בצ"ל ואם הקבנה רחל קטנה נמתכוסים יוסף לאחם שאול לשעה בילה לבעם אחל לאחם מהבוחים מלכות וכאוכה הוא לאחם כדאמרינן הסטח שיזוק בעיניהם שכאי' סך יפה עיניך ויי ונ"ם שאתנותיה. כפרפ"ם גלילות ומרוכות מלשון אחך ממם וכיצ דכגו בצ"ל ואם הקבנה רחל קטנה נמתכוסים יוסף לאחם שאול לשעה בילה לבעם אחל לאחם מהבוחים מלכות וכאוכה הוא לאחם כדאמרינן הסטח אחם לנדיקים דצדיקים ואין לנדיקים אחם לנדיקים ואין לנדיקים אחם לנדיקים ואין לנדיקים אחם לנ

ככתיב °את בניימן [אחיו בן אמו] אל מרגלית טובה
היתה בידי ואותה רוצה לאבדה ממני רבי איר חנא בר'
חנינא ז' יכבד שדורתה ברוך ולידתה בין התומות
שנא' °אשר ילדה אותה ללאי במצרים לידתה במצרים
ואין הורתה במצרים:

בכללן. כל ישראל נמנו למלרים: אתה מצא ע'. ככתיב כל
ככתם הנתה ליעקב מלריות סנפיר: ובפרטן. ככתיב
שמה מחד נפרט מי מחנה מונה תלת סיט ככתיב כל נפש
סנפיר וסם ויקח ובני ומבני נלה חסרים ככתיב בכלל וידיה
לית ונפתלם סנפיר וכתם: ותיומד. שילדה נלאה ני נסה נפרט
לי: ואת. דכתיב הוא: מרגלית טובה. שעם יקר בעיני כמרגלית
טלה סיתי חלה לעזות ומעיקרא למחדי סוא דעני: לאבדה
ממני. כלומר לעלותם לחחרים ולהנג חת ממעם היה לומר קן: זו
יכבד. ולכך לא מרע נפ לפי מעדיין לא ילחתה ללאי ממלם חלה
שנר נמוני למה היתה נכריתה למלרים:

כדרשיא תאומה היתה עם בניימן מי. כחגו החוסן ונעלמה
למריק התומים היו עם כל השבטים עכ"ל לכלומה
מוכחם דקסיל להו מלי פרין דלמה לה"נ שהחומה טלדה עם בניימן
חחת קודם שבאו למלרי. לבל החומה טל דימה נלה בכלל השבטים
למלרים וע"ז הילפי דהכי פריך כיון דבעלמה למריק התומה טלדי
עם כל השבטים ע"כ חת בניימן לחו לרגות חחומה קלחי דלמלי
ככתב בים ארבי טפי מכל שאר השבטים וכיון דלחה בניימן לחו
לרגות חחומה קלחי חת דימה נמי לחו לרגות חחומה קלחי לבל
סיקר הקושיח חבר מן התלמוד דה"ל למחויי סיה דהחומה טולדה
עם כל השבטים דהה ליחת בכל התלמוד חלה בג"ר פ' ויבא וע"ב
נלה בחוכחם לפי חומו דלם דחחומה טלדה עם כל השבט" לח
פריך מידי דלימא דכולן מחו קודם שבאו למלרים מן וחלחת מהן
וסיל סבלומה המכין בל ע' סייבו גם זה ע"ל דה"ל לקלל לפרט
לחחם חלת מהחחים בהחוח ומכיון כחו שפרט כל סיט בפם ולמלי
דבעי למימר חת דימה לרגות ניחת שהרי פרט לחחה בהך מכילתא
וחין להקשות דהכח דהי ליה ולח דלם מלת דימה ומלה בניימן
לרגות חחומה וגם' הבע"י מדבינן מלת חחרי חת בבל החומה לקין
וחחומה לבבל דיל' דהחם לפי עכיט שמדבר בלידת קין והבל יש
לרגות בחי עלחם לידה חחומה מבח"ב הכח דהה ודחי חת בניימן
לפי שקיבל ובכיט לחו לרגות החומה קלחי מדכחיב וידע חת בניימן
חחיו דע"ב בניימן היה ולח חחומתו דלמה בחחם חחומתו עמו בהרי
יוסף לח בקש רק וחה לחיכם הקטן וכיון דחת בניימן ודחי לחו
לרגות חחומה קלחי חת דימה נמי לחו לרגות החומ' קלחי דחית
לן למקמי דיתי שלחם ממד גוונא וחזיק: לידתה וכו'. עפי"ב ס
לעיל נפיקין חבר ילדם חומה לבני קרא יחידה סוא דכתיב בהיא
חת לבי עכ"ל וח"ת לפ"ז חלי ילדום בקרא דהכח חבר ילדה ליעקב
בפדן חרם וכי היתה לידתה בפדן חרם ולח בהולדם דלמר נמי
קרא יחידה הוא דכתיב בהיא ולח סמוך בבי יהודה גוג' וי"ל כיון
דהחי קרא בחחי עכיטה דהכח בחיב ומחפרם בפיר דה"ק רבל חבר
טלדו לנחם בפדן חרם הן הנחים מלריים וק"ל: ולידתה בין
התומות. כתב הרח"ם דדוקח בבחיב בחוכ בבלל הנחים מלריים
ממש סמולדה בין התומות מרם נחחם למלרים עכ"ל וכן נלחה
מפירש"י מרחת פנחם סמולדה לה סיט בבל במלרים סמולדה בין
סחומות לבל חפי' רבב"ח לעיל נרחה דבין התומות סייט חוך מלרי'
ותמשים דקחמר בדרך בבי סורחה וקחמר שני התומות בבי לידתה
וקחבית לה בבלל הנחים לפי מהיחס בענין לחמה לף סלה סנלם

קודם שבאו למלרים וביחת עפי לפיהמו דלבך לה חבית לם בחדיח
לפי סלה נחה למלרים חלם בענין לחמה חייבו לפיהמם שני יל ובין
דכולדה בין התומות בחגיעו לחרן מלריים קלח לה חבית לה
בחדיח בבלל הנחים וקל: ורע לפי קושיח דהמחחין פרפי' בחומם
ובבות בבי קרח בה לחבר ויבבד בה לוי עכ"ל ובענן הרח"ן ומם
ילחה בנפחיו לפבל דרך סבחוב בי' עכ"ל ע"פ וכחב הרח"ם ובלה
זבר הרמב"ן מה שפרש"י ויקומו בל בבי ובפחיו לבחחו רש"י לחמר
לחחיה חחומות בי עכ"ל ע"פ ולפן בל זה מבפיק לחרן קושית
הרמב"ן דהה בבי בבי לחח בחיב בל נפש בבי ובפחיו שלשים ובלם
ומם לה סיה בבלל נפש ל"ג וחבחה ליחה רק דיבה וכחב בבוחיו בל'
רבים ומפרשי שבילותיו ניעל דעת הרמב"ן דבפחיו סיינו דיבה
וקרח בה לבר רבי בנים סרי הן בבבים בי' עכ"ל ובפ"ז בחי ביחת
הח דכחיב בבי בבי ליחה בבי ובפחיו ל"ג סיינו דיבה ויכבד בת לי
שפש בפחיו מלחה דבבי בנים הרי הם בבנים ומה שהקשה מהרי"ן
על דברי מהרלי"ו דלימ' בבי ויקומו בל בבי ובפחיו לבה לה סיים
ג"כ שפש דיבה וקרח בי' עכ"ל ע"פ לפי קושיח סיח דהחפ כיון דלימ'
לפרש בפחיו ממש בר"י ביחת ליה למרש בפשוטו מבח"כ הבח דלימ'
לפרש בפחיו ממש בר"י ביכין דלה בחפ בתן פ"ב מחו בבי בחי"ם
רש"י לקמן ושבד בבל בבי ובפחיו ל"ג פ"ח לפרש בן דהה לה חבית
ליה רק דיבה בח"ם בעיל עכ"ם. שולבכב לפרש שם בדברי מהרלי"
גם מה שפרש"י בפחיו בעיל הלומך לחומת חלומות יולדו עם הבבנים
לריבן לבו לומך שמחו לפני יידהן למלרי' שהרי לה נחנו בתן עכ"ל
ועיין עליו הרמב"ן וליל לה שהרי לחחיותיהם שפחו
הבבנים בי' פלם החלומות שם בלי בבי והבחוב לחמר פלילם
פלבד בפי יעקב בי' עכ"ל ועוד הלריך ליישב הבחוב לחמר פלילם
פיין הלי"ם לפבל הבחלה דהעקרחות ולפי מוכיחין בפרש"י שם
דבחיב פלבד בפי יעקב לפו חיתן חלומות היו חלה בפי' חחרי
שהיו לפן מבחי מלריס לפבל החלומות בבד שהו מדבחיב ס' יעקב
בבבנים בפם יחדו לחבוחיך וגו' ולפ"ז היו החלומו' קיימות היו בפי
עבי' בפם דהחם לה בחיב פלבד בפי יעקב וסבי מחפרם הקרח
לפרש"י בל בפשם הבחה וגו' והרי פלין יולפי יריבו פלבר בפי
יעקב בלה היו יולפי יחם היו ק"ו ועיב סבי מחפרם הקרח לרבי
בחלים דבלוקין לילן יולפי יריבו וס"ק קרח עלבר בפי יעקב
בלה היו יולפי יריבו ולה חין. בבלל ק"ו הבחים ובור רחיים גחדה
ים לפרש"י מה"ם שדיבם היחה לחחה שחעין בבבעלה לבבעני ול"ב
היל בבלל בפי בני יעקב ולחם פרט בה הבחוב יחסר מבבחר בחחיו
החלומות דהחה בבלל בפי בני יעקב היל בלה על בריחך בפי בני
יעקב לחו בבבחיו קל ויירי בם מה שבחב הרמב"ן דל"י מיה
הבחוב לומר בן כי ויה טעם פלבד בפי יעקב פ' עד כחן
לבוחם חין זו סחלים ומבחבם בלה ומבחיב בבי ובפחיו בבי ובוי
מפוש ליה בפחיו ממש והחלומות פלרו בין בלה לבבר לידתן
כחו שבבר לידם דיבה ומדלה הלבר ב"ב לפי בפלו קל"ו דבפלי
לחיחן וחרען הוא זרע חחיחן הבבנים בם דברי הרמב"ן בפ' ויבב

מעין בפרש"י חוק עליחם וקל:

בשם הרב המאיר הגדול מוהר"ר מחיר בן בלעם מוהריי יונה צ"ל מניי
דק"ק אלקוטי: חלומות טולדה וכו'. ליחת בפדבם מחומה טולדה עם
כל בנם וכו'. יבן לפ"ז בחחת טולדה חלומה עם כל בפר. ובזה יבן
סקוק קבה לבלעם לומר נכוני לחבה כפי. ובהבנים טוב דלי ליחת בטולדה
חלומה עם כל לחד היינך יחבן לחיות לשון בפרו ולחבנים טוב כפרש"י
והפרפרים בסיות בפה לחלומה כח בבבו מדיל מבל לבפוטים נכנם מפבן
יבא לפבון בחי בני יעקב ובפו בחה היה בבוד לינירה חת לבידה. ותקדים
חת בבחוב בעל בפרי בהן על בפוק והסקיב לח דיוב יהבלל בפוש בפה
דעיקב בפם בפרי זיל בפרבה חזרע היל דע בחלזיל בחד מוריע לבן

קיא ע"ב **בעא** מיניה רבי [חלבו מרבי] שמואל בר נחמני (מי יוהנן) כתיב °ויהי באשר ילדה רחל את יוסף ונו' מאי שנא כי אהליד יוסף אל ראה יעקב אבינו שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף שנאמר °והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ונו'. איתיביה °ויכם דוד מהנשף ועד הערב ונו' אל ראכריך נביאי לא אקריך כתובי דכתיב °בלכתו אל צפלג נסלו עליו מכנשה עשרת ויחבר וידיעאל ומיכאל ויחבר (ואלידו) [ואליהוא] וצלתי ראשי האלהים אשר למנשה מתיב רב יוסף °ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיא ונעריה ורפיה ועזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה אשר לעמלק וישבו שם עד היום הזה אמר רבה בר שילא ישעי נמי ממנשה אתי דכתיב °(ובני מנשה חפר עפר) [ואלה ראשי בית אבותם עפר] וישעי:

מאי שנא. הלח הלה נשוא עניים תאני מד מסלד יוסף: ויכם דוד. נמחלק עיירי כמשמע על לקלב ומסגו כמי דוד והלח דוד מיסודים היס ולח מיוסף וכפל זרעו של עשו ניזו ישמלק היס מן מ"ישו מן עשו ותח מחרים מחיתו מחיו מחקר הלח בזרעו של יוסף והלח גם ניד מחר המנשים מעפר ומחלי קחלי קחמר קרח וניס יוסף להגם נמי מעמר מנשים: דכתיב. בלים נלכתו חל לקלב להלחם בעמלק: נסלו עליו ונו' ראשי האלפים אשר למנשה. ולמי מכמחמס עשו מעמקם מן יוסף לבך נמלו ניזו: מבני שמעון ונו'. הלמח ניד נמי מעמון נמלו:

עין יעקב

ויוסף נמלו ניזו מנשיחיל: שחלביה. מכיס יסודים מחמר לנמי מנשיחים מחמלי לנמי מכלים לנ יסחמנים לנמי מחמלי מחמם מחמם יסח מקלים לנמחם מחמם מרח יוסף ומכיס מחמי יסח לנ יחמל מחמ מכיס יסח לנ יחמל מחמ מכיס יסח לנ יחמל מחמ מכיס

קנ אמר לדו רבא לרב פפא ולרב הונא בריה דרב יהושע כי אתי מיסקא דדינא דידי לקמייכו וחזיתו ביה פרכא לא תקרעוניה עד דאחיתו לקמאי אי אית לי טעמא אמינא לכו ואי לא הדדנא כי לאחר מיתה לא מיקרע תיקרעוניה ולא מינמר תגמרון מינה מיקרע לא תקרעוניה דאי הדינא קיים דלמא אמינא לכו טעמא *ומנמר לא תגמרון מינה דאין לדיין אלא מה שעיניו רואות:

מסקנא דדינא. מפקקתי ומקרעתי לגמרי להיום לגלות ביה לא מקשינן לנעמל דנמי: דאי הוה כר. ומעמ נמ לפסק כמעלה מיהן לקושייתכם: לא תגמרו. לפי מיכם מלא כמי מדעתיכם טעם דלפן ט לדיין מלא מה שעיניו רואות:

אשכ"ב לפרי כיהי מלחמי מסכים מלמי זה בנרי הלא מכים מלא בא ביתלי הלא מי' לפר הלא כמעמי לכפנו פה מבני מרום מפמרם בו ומעם מפכתן למשכרים לנמעל ולנמנת על דברי מפמניריש מפקרים לפר ברייש מיפם ומלרייפם על מפמים מלא שיפו על נמם כי בכיים כפר כמפני מכניין מפלי הלפ ומקרים הכיעם פם מקרע ופף כוף לפן ט מלא פם מפיני לנו ומכנו רפי דים לפר יכלא מי ומכמו ויד נמפ על שרש לוחם נפר מיפר קפי מלא ולפן לפר דעם ומבוטם לפרי יישפ קפמם כי נפל לנמעל מילא ומרייפם נפמרים לפרים ומקרי נפרי מרוסם. הפ יקרע על מיש לפרי עפם מפמרי כי לפן ט פם לנפנים מלפי מיכים על ומם יש ופם פפמר דפר כפנל פפר מפמני ויל לפ ביים לי יולא לנפנים. על דברי לו ישעם נפ פלא כפנר לו ישפן ט עד פם מכי:

קנ והדוא דאל לחברי גבסי לך ואהדך להלוני וראשון ראוי ליורשו הוה בתר דשכיב ראשון אתא שני ונא תבע. סבר רב עילים קטיה דרבא למימר שני נמי קא שקיל.אל דייני דהצצתא רבי דייני לאו היינו דשלח רב אחא בר רב שילא איכסף (אול) [קרי עליה] "אני ה' בעתה אחישנה:

והדוא דאל להבריה. כתלי ליתכו: שני נמי שקיל. פפרי לה מתן לרתפן כי לפ כל יתי מיו ותכמה לימם מתקיימה מלא לרתפם הפנים: דייני דהצצתא. דייני פפרים מלין נקלקין נדין ושלנין מתפה לפם ותחלם לזה כדין ממון כמשפל בפפק. ודיא פי מלכתא בים סקניהם: ולאו היינו דשלח וכר. וכיון דלתפן לפר ליהכו לתן לבי למיין כלפ: איבפית. רב עילים מדפא מן יתמר רפא נפנו מיפ לה פיתי נכלין פים הן פקר ומן כל פדינן מהנה הן מלא נפנו: קרי. רבפ מנים דרב עילים לפמר: אני ה' בעתה אחישנה. נפפם מהלריקים לריכים ליפהם מקניים מפלילה לפפ לף חפפ יודע לפי כך פמשלם לה נפה מקלה דין על ידך פפרי מכניי אומני לך פקניים קדם מהנעמ לפולפה ולה נכפלת. ומריטיפיל זל כתב פי זה ולפר לתן פי זה מפחר. ומכנין כדפרים זל לה מכלם מפני מלא מלחה מדיין חכמים נדלם כלפר כלפר פנחלים כי כמחניע לאן פפפל רפי לכך דפיפ לרפנעים פפם יהים לך

פין יעקב

לפי פה כין בכי לבן פפי ומין כילקוט פפנים לף פ' עיר נפנרת פיהם פפנים פים: עד דפפיפו לקמאי. כי לף מכין לנפה מלא בפפי הפי לפפי לקמאי כי לים לי פפנפ ופפי הלי לא פפיפה כי כי כך דיפו פל דבא לפיהם פהיה פל פלפם ולפפר פרייפו פרי לפוף יבפ לפפרל פלים ודים דפיפים פפפרים פפם פין ביהי: דאף פרייפל קדם לפפל פפרל לפי. ולפן פפיהין לפי הלי יבפ לפפר פפיפו פפי לפ בלפ בפן לפרל פפנפר לא פפיפל פר פיפל ופי לפ פפפ פל בן פלפהפ פר פיפל פפ פפפ לפפרל פלים פפפרים פפם פין ביהי: אבל לפן רפ פפנפים נהפ פיפנפ. ופפה פפלפם כיל כפפפרפי פיפ כי לא יפים בן פפפפה פפא כי פפ יבפן לא פיפ יפפ לפרפפ פפפ פרכפפל ופיפ פיפי פפלר יפכיי פפרפים פל לפהים פפ: יפפי בן יפפר פיפ לי בן. פיפפי כפי פפפפ לפפלפה פפלן בן יפלפר לפפפיי כפלפ פפפי יפפי בן יפפר לפפרים פפפפ לפפים ולפיפ כפפפל פפר יפפר: אול דייני דפללפה פרי דייפי. פפפפים דייפי פפרים יפר דיפם פיפלפל פיפ פפקרים פפפר לפפר לפפר פרי דייפי קניפים פלפפי פלפים פפפפים בלין בן פפפקפרן פפפים בפפם בלין בפפ יפפי פפלבן פפ פי פיפ יפפלפ פפקרים לף פי פיפא פפפפיפו פפל בלפיין בכל דיפיים בן פפפא פפיפפין פפקפ פפיפים יפפ פיפ יפ פפם פפפר פפי פלפ פפלפ פפלפ יפפר פפלי יפיל דייי דפללפה פפלים בקלין בכל דיפיים בן פפפא פפיפפין פפקפ פפיפים יפפ פיפ יפ פפם פפפר פפי פלפ פפלפ יפפר פפלי יפיל דייי דפללפה פפלים בקלין בכל דיפיים בן פפפא פפיפפין פפקפ פפיפים יפפ פיפ יפ פפם פפפר פפי פלפ פפלפ

פפם יפי פפפפם פפפם פפפפם פפפפים כפפר פפפים ופם פפפי כפפן פפפפ פפפפ פפפפים פפ: פפפפ

משנה הכותב נכסיו לאחרים והניח את בניו מה קד.ב שעשה עשוי אבל אין רוח חכמים נוחה הימנו רשביע אומר אם לא היו בניו נהנין בשורה זכור לטוב: גמ' (יוסי) [יוסף] בן יועזר היה לו בן שלא היה נוהג כשורה דיא ליה עיליתא דדינרי קם אקדשה לשמים אזל בריה נסיב בת נריל כלילי דינאי מלכא אוליפה רביתהו אייתי לה נוניתא קרעה אשכח בה מרגליתא אמרה ליה לא תמטייה לבי מלכא דשקלי ממך בדמי קלילא זיל אמטייה לנוברי דבי מקדשא ולא תשיימא את דאמטיה לנבוה כמטיה להדיוט דמי אלא לישיימיה אינהו אמטייה שיימה בתליסר עיליתא דדינרי אמרי ליה שבע איכא שיה ליכא אמר להו שבע הבו לי שש הדי הם מקודשים לשמים עמדו וכתבו (יוסי) יוסף בן יועזר הכנים אחד ובנו דכנים שש ואיכא דאמרי (יוסי) [יוסף] בן יועזר הכנים אחד ובנו הוציא שבע. אמר שמואל לרב יהודה שינא לא הדי בעכורי אחסנתא ואמילו מברא בישא לברא מכא וכיש מברא לברתא:

מה שעשה עשוי. מלמד דמסיטת סוג ומטוס קיעת נקע ליס למכמים מתם רחם ומעמיד מלא מחן לף נרים לפם בטעמים עלי דקף עקר מלא למוריימת: רבן שמעון בן נמליאל וכר. נגמי עפרים לפם גם למוקן לו לפרם: בת נדיל בלילי דינאי. נת מי ממקנע עכורים (ניסי) [דיסי] כמלך: זבין ניניתא. דג לנירך לבסו מילרם: לא המטייה לבי טלבא. למוכי לנירך עמהם סמלך: בדמי קלילי. נאל: לנוברי. מל מקדש ויקמיהו לאחני לחור דכתי דנעלו לחרים ומחרים מלימלל נהן כדכתיב עד עמוד כהן לאורים ומומים כלחד פמחור לחצת עד מיעל סיהים לאחד ומהן מיהל לא נעלו דלין כהן נחל עמהם צלא מי נגדים: ולא תשיימיה את. מלא הממה לעמר נכך וכך לחכמה להקדש (וכיון) [דכיון] דמיימם ליה נדמי קלילי מי לא מלים למיסקל מילים מפי דלחרים לנמים וכי דכתיב ולחם כי יקדים שלא מפתיך תכמוך מלא הנוצר מפלו נקי יהיהכם לך ויהל פמים פלו ולא יכום לחם נאלי שבע איבא. מן פיב יש פנע להקדש הם מקרים: דהי הם מקודשות. כלומר מם פמוים לחתן יומר לחי מקדים: עמדו וכתבו. כלחם נעיני פפד כוחנין חמנוטם פל הקדש כמם מכיהן וכמם שלילין [תניסי מלבין פפחנו דייקיק ולכא למימר מני דלמילף מיכם כחנו בן]: הבנים אחר. מדל עילחא דדיפי ומו (מיהו) [פפיס] פמל מלא יכחת כפנים פקדים פם פחנם לחני פפקדים

מחד גרס לעצמו מאכסר והקדיש מם [ומי: איר. לגמרי: ובנו
דמציא שבע. מלא היה לו לנקבל כל כך ממון מהקדש להחזיק
עכב וכל היה לו לבניה מהקדש מהיה לו מחה לך חוא גלה דעתו
מהם היו כל היה שליח בהקדש כיה. מעל חה כולי]: ומיהו
פיליגא מהא דמוקי בגם היה קחן מיהו עליהא [עליה] ממש
וגחמא קאמר דמדקאמר חוא מביאין חחה ובנו מכאים גם ס"ע דלמא
גחמא קאמר מלא כלי מהומאין לו יין חמון ובקלחה עליהא:
בעבודי אחבראא. מקום מעבודי פלג מלא מן מחלי לה חלמיה
לחרוה לחחר: היה וכיה מבולו לגרחא:

קמ ב ר"ן מעשה באדם אחד שלא היו בניו נותנין בשורה
עמר וכתב נכסיו ליונתן בן עזיאל מה עשה
יונתן בן עזיאל מכר שליש והקדיש שליש והחזיר לבניו
שליש בא עליו שמאי במקלו ובהרמלו אין שמאי אם
אתה יכול להוציא מה שמכרתי ומה שהקדשתי אתה
יכול להוציא מה שהחזרתי לאו אי אתה יכול
להוציא מה שהחזרתי אמר המיח על בן עזיאל
עלי בן עזיאל:

מכר שליש. לגלס והקדיש מלים ולימה למעל דלמכי מכר והקדיש
מעיקרא כדי להודיע למה מחזיר לבניו מפני חוא מחזר
מלחלה ליה לגמרי כדלקמן: במקלו ובתרמילו. כלומר לחחומה
מחו על מעגר דנרי מחה מלחכין ליתן לו על מנת מלא יחה נרי
מנכסיו דלימה חומרן דעמח דלמכי יהיב ליה לף עים מלא (ידע)
[מיחם] והכי לימ גמלי ליונתן חזרם מחחזרם לבניו חיה כלומ
דלימ מחנה מני לימה מחנה והרי חוא כמי מהפקיר ככסיו עיש מלא
יחה נרי מחם (ומכר) [למכור] ולקח לחתן דקיימ מלה לקיים דנרי
חמם ומעלי היה מועה במעשה דנים חתן דקאמר גמרמ וכר
וקאמר ליה יונתן דלא דמי ומיינ דקאמר ליה כחם מלי לחמה
יכול וכר: המיה עלי. כמו חניה דנרים כלפי מעלה כלומר המיבר
דך ניין (חתיכתה) [ולחתי ומילחתה] דנידחומה היה:

מ מדרשא ס' תלמידים בר' ל' מהם ראויים שתשרה
עליהם שכינה כמשה רבינו בר'. ר"ל מהגישו למעלה
נגם מלל חזקן דמכי חמרינן גמ"ק דקידמין בהלל חזקן דלמי היה
מחמרה עליו מכינה כמשה רבינו דהוה רגיל מל כל ישראל מלה
שמדבר לה היה זכאי לכך והוה מזכה מלל לכך ומעידה עליה שהיתה
בו כמו מעגיט. ומחם במדה עסה מלמר בו והלים מהם עלו
מלה וגו' לא כן עבדי משה וגו' ומחוכה ס' יביט וגו' דר"ל מהלילות
כשולחה היה מחחו יהב' ג"ה בזלה לחמלני כן היו לחויים חלו
מהמרה עליהם מכינה בזלה חלילות לחמלני כמו שהכה הלל נגם
ממדת עליה שהיתה בו כמיע"ה לגל ל' הכניים לא הביעו למעלה
נגם הלל מהביע למעלה רגן מל ישראל לגל חביעו למעלה החלמיד
מל רגן מל כל ישראל דהייט יהחמע מהיה חלמיד משה רביעו
שהגן הכה מחלילותו עליו כמ"ם ומחח מסורך עליו ומחדיקן בפרק
הפניה פני משה כפני חמה פני יהושע כפני הלבנה שהביעה
חלילות חור מלא חלה מן החוה דהייט עליה ומינו ומלא לחור ליהיה
מחעטד לחם חמה שהוא פני משה לסחור עליהם כיהושע שהיה

מי לגנוב והכא לחרו מפני משה שכתוב עכי חמה וחחר עמדים
ניטנים דהייט שלא שביש למעלם רגם וייא ילחו מהודה חלמיד
כמקן חלמיד מבר מחמרו בכחה דוכתין וקיל: *ותקנות. מרבנ"ם
שלה סלגנם עכ"ל לגל נב"ע מקופות על מקופה שכתה לחמר
כחיה דפ"ק דל"ם שגם דמדמים לו שגם דחקופה וכן בכחה
דופחין וקיל: *שידות שדים ודקלים בו' דבר נדול מעשה
מרכבה דבר קטן דניות דאבוי ורבא בו'. עיין כל זה נלחך
נחידושי הרשב"ח וריטב"ח נב"י נמפכת סוכה וקיל: *לקיים מה
שבתוב להבדיל אוהבי יש ונר. עיין פרשב"ם והריטב"ח שם
ולפי ענייכו הכח כ"ל דהיק מה שכתב כחן נרייז שהיו בו כל
סדנרים הסלנים כל ז' מחכמות ולימ מכל כלום ולימ כיון דנקנן
מנכסלם היו בו כל החכמות מה היה כתו שלל נחזל יחתי ולחתי
לחכמיל לחובי ים כפי מים ניחו וכח שכלו ניחתי בז' מחכמות
מלרותיהם חחלה כלומר לפי נודל שכלו שלל כל לחד מהם שקיל
ממלה לו שכר טוב נעה"ב ועיין בחידושי סוף מכלת שוקלין:
*בשעה שיושב ועוסק בתורה בל עוקי בר'. ע' נחום' פרק
היקן ונקפלי שנם יסודם פי' נוס:

מי שמת פרק תשיעי

[משנה] מי שמת והניח בנים ובנות בזמן שהנכסים יע"ב קלי
מרובין הבנים ירשו והבנות יחזו נכסים מועטין
הבנות יחזו והבנים ישאלו על הפתחים] אדמון אומר
בשביל שאני זכר הפסדתי וכר: נמ' *מאי קאמר אמר יע"ב קמ
אביי היק בשביל שאני זכר וראוי אני לעסוק בתורה
הפסדתי אל רבא אלא מעתה מאן דעסיק בתורה הוא
דירית דלא עסיק בתורה לא ירית אלא אמר רבא היק
בשביל שאני זכר וראוי אני ליורש כנכסים מרובים
הפסדתי בנכסים מועטים:

מאי קאמר. מם יפי כח יש לזכר בזוכמת במקום לחר יחזר
מכקנם דקאמר בשביל שלחי זכר וכסמ נדול הפקדמ: מאן
דעסיק וכר. מי מים לו ג' נכים לחד שמק בחורה ולחד לימ
עסק בחורה וכי לימך זכותו ניכומו בשביל שלימ עסק: ויפה
כתו בנכסים מרובין. שלחי יהים מכל חלמו מלח מכם ולין למקנם
כי חם מחוכם:

תוספות שלא מעתה מלין דעסיק בחורה חוא דירית. ופ"ת דלמרי
לקמן חנוה לימן לח כנעות וקיו שנכים שמוכקים בחלריימה לימ
נאלן חנוה לגל לענין דינה לין לפלק בין עסקי בחורייתה לגלא עסקי:
אה"נ לחוכם יפי שלח ויפי מה לפוקק כחורים כלים שמוכקים שלא שנכלין רש"י
בלחר לבני הפנוק הלילן לכחוים ולפי לחם לחם לכל נפי הלא לין בילחים:

[משנה] האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה ילדה קמ"ז
זכר יטול מנה נקבה מאתים ילדה נקבה
נוטלת מאתים: נמ' *למימרא דבת עדיפא ליה מבן יע"ב קמ"ז
והא"ר יוחנן משום רשבי כל מי שאינו מניח בן ליורשו
הקביה מלא עליו עברה שנאמר °והעבירתם את נחלתו עמוס ב
לבתו ואין העבירה אלא עבירה שנאמר °יום עבירה היום נחום ג
הדנא לענין ירושה בן עדיף ליה לענין הכוזה בתו
עדיפא

עין יעקב

מפס מרלמין חלי לעלמו לין נפי כלום: מכר שלש והקדיש שלש ונמוך לנפש שלש שלש בפוקמי דהייט מה מפקיע שלש מיפת זמנו שלש
שלש מקדש כי מפרן לעלמו מוסיפו ומבר שלש והייט שלש בכפלי ובלים בחקדמת דהייט שלש מכמן לנפש דלך מקדש ומלח עוכן מפר יב עכר ומפק מוכ: לל מלמיד.
עיין כחוכ"ל ומהרש"ל ומהרש"ם עכ"ל ס"ה:

עדיפא ליה ושמואל אמר דכא במכברת עסקינן וכדרב חסדא ד[אמר רב חסדא בת בתחלה סימן יפה לבנים איר דמרביא (אחי) [לאחדא] ואיד דלא שלטא (ברז) [ביה] עינא בישא איר חסדא ולידי בנתן עדיפין לי מכני ואבעיא הא מני ר' יהודה היא דר' יהודה אילימא ר' יהודה דבכל דהניא ליה ברך את אברהם בכל רבי מאיר אומר שלא היתה לו בת ר' יהודה אומר שהיתה לו בת [ובכל שמה] אימור דשמעת ליה לרבי יהודה דברתא נמי לא חסריה רחמנא לאברהם דעדיפא מבן מי שמעת ליה אלא הא ר' יהודה דתניא מצוה לזון [את הבנות וקל וחומר לבנים דעסקי בתורה דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר מצוה לזון את הבנים וקל וחומר לבנות דלא ליתזלן]:

[לענין ירושה] בן עדיף ליה. דיקרים שם שמים על מחלתו מבת

סבא מקצת מחלת שמעתם על שמת מחר: בתו עדיפא. מחיים יפלה לאחר מחר שמוטמים כאבר: ושמואל אמר. מהכיחין שנכנסת דגם עדיפה ליה כדשמעת מעמיה לקמן ותניא]: דמרביא. מגדלת: לידי [בנתן] עדיפין לי. פלוגתא דמקישו לו בנים כי שם בנים לכך שם שמחזה לנכסיו ולא מהיפא לי יפה דעתו על רבי מקדת:

תוספות ליה מקדת וכו'. פי' בקונטרי פלוגתא דמקישו לו בנים ופין נלפא שמחי סרגא בנים היו לו כדפסבקין בה בפרק ב"ד מקדת ופרי שקלא ופרי קטיפא בני בה מקדת [ובה מקן ב"ה מפרש ובן בה מרי ובה שמשם בני בה מקדת] פלוגתא בלייה לרבי קטיפא בנתן עדיפין לי לפי שמיו שמחני בתולי כתיב ובתי בה שמש ופרי מוכנה בה תוכח: בת ליתא. ואיכא למימר לא שמיפה ליתמק לגיד בפרק ד' מיתות [דף נח] שפיר בתמותו ויל דשמת קטנה שמיפה ולא לפה מדיין להשמיפה ליתמק מיבר שמיפה לו ולא שמיפה ולכך לא לפה להשמיפה ליתמק:

מדרש"א סימן יפה לבנים כו'. ויל דלעגין נכוסים קאמר כשמהיפה הבת מחלה לא יפיה נכסי בין שחיפה ומחלה מלא המחין לגבי כשיפיה בן מחלה חוה ממעמו מלא שחר כל המחין ושיעו דלא מלפה מינה ניפא דכשיפיה בן מחלה וטוטל מי שניפ מכל טמכין בו עין הרע ובם לחד מסקנתין בו וקיל:

ד"ה קכב **דהלכתא** המוכה לעובר לא קנה. דהוא ראמר לדביתהו נבסי לבני דידי לי מינך אתא בריה קשישא אילו הדוא נבראי מה הידוי עליה אילו זיל קני כוחך מבראי הנך ודאי לא קנו דאבתי ליתנדו האי] אית חולק לטליא כשמום בניא או לית [חולק לטליא במקום בניא ר' אבין ור' מישא ור' ירמיה דאמרי אית חולק לטליא במקום בניא ר' אבהו ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא דאמרי לית חולק לטליא במקום בניא] אילו ר' אבהו לרי ירמיה הלכתא כוותן או הלכתא כוותייכו אילו פשיטא דהלכתא כוותן דקשישנא מינייכו ולאו הלכתא כוותייכו דדדקי אתן אילו מידי בקשישות הליא מלתא בטעמא תליא מלתא ושמעמא מאי זיל לנביה ר' אבין דאמרתא ניהליה *וכרבים ביה רישיה בי מדרשא:

[בריה קשישא מחמם תלמוד: יקנה בחד בראי. סמחד מן הבנים מעמידים להאור מחמם ז': אית דאזלי לטליא במקום בניא. דלמ ניא דבנים לא קני בבמ מחבם ז' ובי ומחזן מחם בנים יהיו לה לפי מן בי בנים מעבד מקנים מולקן בני מלקים ומשל זה מלק מחד מהם ומחזן ומלקן בי מלקים מחמרים לרי ומשל כל מחד מלק לי בחורם יהיהם]: טליא. מיסק גדול כדאמריק פרק הקבינה דמייב מהיכם כי סיו מבייני מליה ומליפא כבר מבקרי בטוקא ולא הוו חבמי: במקום בניא. כמיפו הבנים לח לביהם לי מחולק לבעלי ממחם לבד יהמחו כדמרימים: וברבים. ומדם לרבי:

יובני דן חושים תנא דבי חזקיה מלמד שהיו בניו קיז מרובים כחושים של קנה: סם עיב ביחלים

כחושים של קנה. מבראן הוחם ניחד לי מני מעי קנים לי קנים קמני קנים קחי ן:

מדרש"א שהיו מרובים כחושים של קנה כו'. לומל דמקיק ובני מעמ מלילא וגו' דלבן לחד כמי קרו ליה בלבון בנים ובני כרחה דדדם הכח כחומים של קנה מדקדלו הבחוב כלן חומים ובמקום לחר קלדו שוחם דדים ליה דשוחם שמו ובקנה חומים ע"ם חומים של קנה והוא מבוחר כי דן לח היה ל חלה בן לחד ובמעו היה מרובין בלומלטין יחר מכל הבבנים מן מבנע יהודה והכי לחניקין בב"ר דן ככנם בללמוכיהו לחלל לחניו ומחבדך בבנעים חלף ובמימן ככנם בי ומחבדך בב"ם חלף ודם דבב"ר דיהו מדכחיב ובני לבון רבים כי חומים הבלים סמכין של ע' נפש שחים כחמב כבמים ע"ם שחים בעשם מרחבם בחוכלוסין וחמיחה לפי דיהם ז' דלחיב לחה כחיב בבי בבי לחה ל"ב בשם ובבני בלחה בשם בבעם דחה לו היה כך חלה בבי לחה היו רק ל"ב ובפי בלחה היו מ' חחומים היה כחמב בב' ול"ע:

והדוא דאיל נבסי לבנאי הל ברא ובי ברא קרו שם אינשי לבר ברא ברא או לא רב חביבא אמר קרו אינשי לבר ברא ברא מר בר רב אשי אמר לא קרו אינשי לבר ברא ברא תניא כותיה דמר בר רב אשי המדר הנאה מבנים מותר בבני בנים:

ובר ברא. נן של לומו נן לו של לחר שמם: מי קרי אינשי לבר ברא ברא. ולפיכך לחור ככבי לבנו לבנו רבים ויחלקו ביניהם לו לא קרו להו ברא והלי דקלמר לבין רבים היו כדלמר לעיל ובי מעמ מלילא: מותר בבני בנים. לחבל לעבין פרים ורבים חמיני כבנים בפי הבח על יבמתו:

[**משנה**] אחין השותפין שנפל אחד מהן לאומניות נפל לאמצע] חלה ונתרפא נתרפא משל עצמו: **נפי** שלח רבין משמי' דרבי אלעאי ליש אלא שחלה בפשיעה [אבל באונס מתרפא מן האמצע היכי דמי בפשיעה] כגון דרבי חנינא דאיר חנינא הכל בידי שמים חוץ מציינים פחים שנאמ' °ציינים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם:

[שנפל אחד מהן לאומנות. מחומם סמלך סמחמם לחבי לחומנים

לחמשה ד' כגון סיס ממא שאלך מעמיד מציב ד' מוכס מרם לחד ומניס ז' מרם לחד וכן מכל צמי מעיר: נפר לאמצע. סריזה סהמריה זה בלחמטמו]: ציניס פרזים. ליסמל דקרמ ליסים פמים בדרך מקום הליסים וחקור פה ומוקם בדרך עקם כי ניזו הדבר סלני להסמר מן הליסים ויש מפרסים ליסים פחים קור וחס:

תוספות הכל בידי שמים חוץ מלימים פחים. פי' מריח ומכני הנחים של פחים סכל בגזר בידי שמים חוץ ליסים פחים מזה לח בגזר פלוי (כלום) [כלומר ו]יכול בשאר מגל רחני שם רוצה לאמר בגמרא נפקא לי מי שנסר יכול לאמר מלמד שלמי מגל בגר כלום ולא דמי לסם דאמר מכל בידי שמים חוץ מירחם שמים ויסחם בידי בשדוח של פרם הם ידים בגזר חו מגל שמיר חו שני מרוך חו קנה [חכם חו שפה] כדאיתא בגמרא פרק כל סיד מכל שסח בידי שמים הנחוח על האדם: חוץ מליסים פחים. דסיינו קור וחום כדאמרינן בריש מקבת ניז וחס דאמרי בהמקבל והביא סי שמך כל מולי א ניזק הכי פי מיתן לך דעת בשמואל חוץ מלימה ליסן לך עד שלנוס ויירושלמי אמר מפחוליסם סים ט ליכך בדרך מיל לרבי בני עני מיל יהח רעוח דהכחוב חוץ ליכחח מיל רח בלוחח בחמיח יסיר חו כסו וליכחח מגלח מיל יהח רעוח דהכחוב חוץ ליכחח מיל רח בלוחח בחמיח ודלי לגחוח דכחיב ואין בפסוב חמחמו:

קיח **רבא** עתיר נכסין עתיר פומבי זה בעל הגדות. עתיר עתיר כמם זהו בעל שמועות. והכל צריכין למרי חיטי (ומאי ניהו) נמרא:

עתיר נכסין. שמיר מכמיס היסים ומזום סכרמום לגריסם וגם עתיר פומבי. מיפר מגלי כגון בהמות בסכל יחיעים בסם: זה בעל הגדות. סרוסם נרחים בכל שקום שנחי מסחלום (ליסם שנ) [שהזום ניחים מוחים] וסכל מלקחין לשמוע רם לו קול מכחם וגם להסניסם שמחך מחן סגדום לריסם ניחן יכול לרחום בכ"ע: עתיר סלעין. סלחני שחסחכי חמיד חמיר מחכחום: עתיר תקוע. יש חים [ט] נחים הרגם ומחכחר בחן חריר ותקרי סכי על סם רשקר מקר מחלו. ולי כרחם כדחמרינן בשלמת מקר מלחח לשמן מיר שלו ומסם סיר שניחין שמן לשמחם ורשם לשחעשות ולשמן לחם שמלחל על סם שחריה חמיד בשלמלו: עתיר משרת. לשמי מזום שמחנחין לישמן רשסחן עשיר בדבר שלחי לגדוד כגון חנחלה שחן שחסכרין חם חמיד חלח מכבידין לחסה לחולי וכסניגע עם מכירה ושמכר. וסיים מי עתיר בשם. כמו כשם שגדי דבר שוכרינן לחולר: זהו בעל שמועות. שיודע הלכות ושערות ולכסניגע עם הדחם יגלה שמועות: גמרא. קונים שחנחמד ומיחלי שכחה ובריחות וכחו עיקר שהלמוד שסח לח סים שחלמוד שן

עלמדן הלכה שמך שכנס כדחמרינן החנחים שבני עולם:

מדרש"א עתיר נכסין. עיין פירוש רש"י ושערוך נערוך שמיר מי עשיר בשמירה שים שכן כשות כגון לשר כרי עכיל ור"ל שהוא שסר הגלי והוא נעל הגדה כמו שפירש הרש"י וכן ים לפרש כל לשון עתיר בלעין כי' דלעיל כל כך עושר גלוי דכשפים לריכין שמירה שמילה ומלבע חלח דבשנה מילף בולחמה בן

עין יעקב

קרחים שהוסחה בן חוא ולחה נחן ליעשן ירקה שיחים קשה חיל לשניחם בכל' ני' משחים שחוא' ושחוא קשה וכי בלוחר שחוא כבל ני' קשה פיחה: הכל לריכין לשר' שיר. פשר לרחה לשים הכשחי כחן ר' שקר בחחשה לשה שחוא כי שחוא ני' חלח ני' שקרים כשחוא וכבל לריכין לו: עתיר נכסין שחיר שחכני. כי' כי שחוא שחיר שחכני: רבא לשר חשה. כחיה רבלוני כחה רבלוני שחוא כי' ני' חיל חלך לשים שחבר כי' חיל חלך לשים שחבר כי'

[illegible] מנמוס דמימי ופת כו' ועיק מה ענין סדמיון מקיש למקיש לגבי מעבד מנמוס ונוקט עלים לגבעלי חלמוד ומה ענין ג' דברים מזכיו לגבי עבי רעים גו' ולא קאמר מדות מזבות ורמות והכולמה סדרשו כן משום דאין מוג לב כימך עבי והכ"ל ועשיר מפחם תמיד וע"כ דרשו כל יתי עבי רעים זה בעל תלמוד כו' וכיצד אומר מיפכח וכולמה דלמא פליגי בפירוש המקרא אלא מפשטות דורשין ח"ג ועיש מ"ם ס' אלו מלימות מהם דקאמרי דח"ת שבגות נעשו לו כזדונות דלמעלמו אמרו כן כמ"ש שם בפ"ק סדושין ה"ג ומכאן לתלמוד לכהם נמי לדם שהוא ככשל גו לפי שיש יודע בפיקורין נעשו לו לח"ת כזדונות שיודע להזהר מהם וע"ז אומר כל ימי עבי רעים זה בעל סלמוד שהוא בדולם תמיד במח יעטור ולף המגנות נעשו בעיניו כזדונות ומוג לב וגו' זה בעל מפכה שהוא תוכב תמיד במיט עושה עציהם ולית דומה וכיצד אומר ליפכח לפי שהמח זה בעל מפכה כל ימי רעים שליט מהר לף בזדונות ומוג לב וגו' זה בעל חלמוד שיודע להזהר לף מהגנות. ואומר מפיע אבן ם יעצב וגו'. ב"ד סאמרו פ"ק דקדושין שם שבע נך שמוע זה שמכהו בפ"ע שם חנן כמה כו' ואומר לפכים שהקו עיש וגו' ולזה אומר הבעל מפכה לף לו סופלת בלמודו רק שהוא עקיע לפנים שהוא יהי"ר לפל שעלב גו מלהזהר לף מהגנות לפל בוקע עצים וגו'. ע"כ מ"ם נתעצים לעם כשכלו ד"ח לעז שכאמר עץ חיים הוא מה עץ קטן מדליק בגדול לף ח"ח שקבנים מתדדים שם הגדולים והייט כו' ומחלמידי יותר מכלם ח"ם ונוקט עלים שעשה לו עלים קטנים שהם מלמידים יש גו תועלת שיקבל בהם מחוך שלמודו עושהם לעמוד על לשמות סדברים. ואומר זה שיש לו אשה בו' וזה איבעיים כו'. כ"ל לומר כפרש"י בפרק חנק כל שדעתו קלה כו' הוא רגע דשכחת כל ג' דברים שכר שם שאמרו בהם בפ' ע"פ פ"ל ג' שיהם לוכם מיים סרחמין ושרחמין ולפיכי שדעת ולכך לאדם בהם כל שיהם רעים ועכי הוא שחשוב כאלו כ"ם רלין חיים חיים ושפיף ונוח לב וגו' ולאריכין בע"ם רגח שאי אפשר כל שעלי יומת דשכחת מכוס דמיומת מבלי נדיב וכב בעת יהיב בית בשעיבת מכוס דלוקטים היה ה"ם רבי יהלי כל יתי עבי רעים לשלו בעת שהוא קלת י"ש הוא נרע להשעות גו כדי שילבל מלה לשילמו ונוח לב שהוא כשם יפה כדרגת שכחת שהוא תוכב גם בע"ם שילבל ע"י מלה לשלמון דאמרת ובלבי נדיב ול"י לאמר זה רשתן כ"ם בשלבל שאמל עכ מגב וטעל ונעשו ע"י מכוסתו שוב לב וגו' זה אברהם. על הרשעים כ"ם בלבוד לבעים ריש. וריב"ל אמר זה שדעתו קצרה. שהוא רגע שהוא דעתו קלה שהוא מוקף מפשות כ"ם בפ"ד דמדים כל מי שהוא בעם מוקף עשהוא שכאמר כי בעם בשיט וגו' ואומרו שם בעם כל שבועה שלטין בו שכאמר הפר בעם מלבך והעבר רעה וגו' והשיבך לשון שאין אדם יכול לעמוד בפניהם:

והאיכא שבתות בו' ואמר בן סירא אף לילות בשפל ס' ויש לשרים גו ג' עניים בשפל ס' לענין סיוך רלוים והשניה מעשר נגיס ס' וכן פרש שמו"ך למחה בעלים גרלם סיא כדלמרינן פרק הקפיכה לגבי יהוסלים: ומעשר כרמו ס'. ע"ם ע"ם בפרק ב"מ ג' נטות ז' עג"ז ויקן בנחיים ר"ע לומר על עלין כו' דדומין מהיכן יקן אם מי ולמ"ם כל שהעלין ס' והמלר על תמהון והלכה כוחים ח"ם מעפר כרמו כו' דבר שהוא מי מעפר מדמו והוא נחשב לכרמים לחריס וק"ל:

[משנה] השולח שבלונות לבית חמיו שלח שם מאה מנה ואבל שם עשרה תהן אפילו ברינר איגן נגבין וכו': גמ' אמר רבא דוקא דינר וכו' אבל תגן שתה מאי וכו' תיש ד] אמר רב יהודה אמר שמואל מעשה באדם אחד ששגר לבית חמיו מאה קרנות של כדי יין ושל כדי שמן ושל כלי כסף וכלי זהב ושל כלי מילת ורכב בשמתתו והלך ועמד על פתח בית חמיו והוציא כום של חגין ושתה ומת וו הלכה וכו' [שי"מ] אפילו שתה שמעת מינה אפילו פחות מדינר א"ר אשי מאן ליפא לן דלא שחקי ליה מרנליתא דשויא אלפא זוזי ואשקיה:

[השולח שבלונות. מעפ מחנים לאמר קידמין לעמדם סולח לנים ממיו לכבוד לחמו מכנסין ומיכי מיחם וכדי יין והמן ומעמיים לוכל שם מזון: אינם נגבין. שם מת סוא לו שמזם סיא וסי]: זהב בשמתו. משרך הון רב שמלח לנים חמיו שמה על פוסו: ומת. מחיב קודם כמולן: [שי"מ אפילו פחות מדינר. ומיקשי לרבנן] מאן ליפא לן דלא שדקי ליה מרנליתא. שמם מחוין שם דרך המנים קומין לחו לרפואה:

אבל ובעוה שמה בשי"ן מפף על מיפה שבל ורק שם על סדב נרשם בפרק נהנלים והוא שאמר קפלא לשפוך לפנרי מסוכל ולשמחם שם ש מיפה שאי שמחוק בפ"ע שמעי שמיין בר בלי חלי שהוא דבר הילנים לחמם שמחם שמי על המחמוחים בה סרבים לרפואה שם ש מיפה כלי כשה וכשה רשות היא שקבפה. שם קון כשעשה שעשיי שה שמחם לבו בשמחמו יבשהרו ולאר כום על שהין שיו שהם שרוי שם לו שם סיא לנשוק שהם ר' לפי שם שהוא שמחוק לרפואה ולא לפי שם שהוא לרפואה כשל סיו כי כן יפחיבום קבל יפיהו כשליהן. ולאשו בן סירוק שיא שהחם רב לפי שם שהוא לרפואה כשל סיו כי כשהי שהחם שבדו על כשה שלבים שהשו כשלו כשהחם ושם בלילהחדים שהלבה שהיה לאשר מדלים סחם שוב ב' לפי שהוק שהוא לרפואה שהוא שהוא לרפואה:

ת"ר שלשה דברים צוה אחיתופל את בניו אל תהיו קכ בשחליקת ואל תמידו בשלבות בית דוד יום טוב ק"ו קפו של עצרת בריר זרעו חשים מר זעזרא אבר בלול אתמר אמרי נהרדעי [משמיה דרי יעקב] לא ברור כרור ממש ולא בלול בלול ממש אלא אפילו בלול ורוח צפונית מנשבתו זה דוא ברור א"ל ר' אבא לרב אשי אנן אדרב יצחק

Digitized by Google

יצחק בר אבדימי מתנין לה דאמר רב יצחק בר אבדימי מצאי יום טוב האחרון של חג הבל צופים לעשן המערכה נטה כלפי צפון עניים שמחים ובעלי בתים עצבים מפני שנשמי שנה מרובים ופירות מרקיבים נטה כלפי דרום עניים עצבים ובעלי בתים שמחים מפני שנשמי שנה בועטים ופירות משתמרין. נטה כלפי מזרח הבל שמחים. נטה כלפי מערב הכל עצבים. ודמינהו מזרחית לעולם יפה. מערבית לשולם קשה. רוח צפונית יפה לחטים בשעה שהביאו שליש וקשה ליתים בשעה שיניצו. ורוח דרומית קשה לחיטים בשעה שהביאו שליש ויפה ליתים בשעה שיניצו. איר יצחק ואי תימא מר זוטרא [ואיתימא רב נחמן בר יצחק] וכימנך שלחן בצפון ומנורה בדרום האי מרב דיריה והאי מרבי דיריה לא קשיא הא לן והא לדו תניא אבא שאול אומר יום טוב של עצרת ברור פמן יפה לכל השנה אמר רב זביד האי יומא קמא דיריש שתא אי חמימא כולא שתא

ס"ע ב חמימא אי קרירא כולא שתא קרירא למאי ניס "להתלתו של כהן גדול

שלשה דברים צוה אהיתופל. הכי פוס קיס לפי: אל תמרדו במלכות בית דוד. (ממס סמיע ט) [פלח ליע ט יפס]: היום טוב של עצרת. דסיט פצוטס פס פרלוטו נהר לה ולא יפ פוטוס אלו פנים פמלליפן נאוסה פכה כפלס פפנים לפוסר פפרפורק נצריפ: בלול. פשרש יום פשפ: ורוח צפונית פשבת. פפצריפ פעניפ כדפפיע פלפפן אפ ילפפ רוח לפוכ פפוכר לפ פכ כוסה: אנן אודב יצחק ופר. פיפני פצולה לדעה פפ יפליפו לפ פלו לפרש קפוכים: לגו לפפיפני פלרפ: (של חג. פפיכי עפרה) ובפציל פפיג כיפוכים עפ פנים: נטה כלפי צפון. רוח דיפוים פכפצה פו חוצפו כלפי לפון: ושירהתיהן פרקיבין. ועהך לפון יפלך להפפוכר פוכרן נהל: בלפי דרום. רוח לפון פנפצה פי פפני שנשפי שנה פועפין. ונלוקן פנפציפ פיהם הכהניפ פפנרכין וצגלולהת פצפרין ופוכרים ניוקר פרי ריוח לעפידים ועצב לעניים. למזרה כלם שפחים. פפערבים פפועדם נפרם ופיהת ליפו ניוקר כלם עצבים. פפזרחים פוהעם פעד ופצילה נלוהם ויקר נהול זפידהם לוק לפחין פלפת פחרפים קפצ ופערבים יפה. וימינהו. פהך בריישא דקפני פיפצה: בשעה שהביאו שליש דחין לריכין לפפני שלחן בצפון. כדכתיב ולחם הפלוק תהן על לגע לפון: והפנורה בדרום כדכתיב ולחת הפפרים פכח הפלפן: והאי פ"ר בר. כל אחד ואחד לפ פפו לחם פיפים על הפלחן נכפון וכפולים יפה להיפים פפן זית פלליקין נעפפים פבדולם דקוטים יפה כיפים: הא לן. לנפי נגל הפוכפים נפלולם ואלפו פעלחה ולוקם לריכה לפעד כיכ: (לן. פחריפן ובריישא) [לריכן פיהכיית בריישא] נהריישא פפוריפים קפה לפי פפצוהת יופר פדלי לנפי נכל פזפוים יפה: ובדייהא קפיישא דפוכר פיפצה. לדו. לנפי חרן יפחל פחרלפ נצוהם ולריכה לפעד פרפה: כולא שתא הפימא. כלפר הוצ פנפ: להתלתו של

כהן גדול. פיפה פהפלל ניפ"כ פפפה הפפה הפלה נצוהם וקפוהם ופפרים נצוהם לפ פחוכם ופחה לפי העכין פילחה נהלם הפפה יהפלל ניפ"כ:

מדרשא במחלוקת. ולא אמר אל תמרדו במלכות בית דוד. כמ"ם נפ' הלך פעצה פרלה פזריפה לרעת על אפעפ וקצר ליפפ פלך ולכך יצן פיהפוז לפבפלם לה אחד ופצ פ"ם ג"ד יהרוג לאהצלום כלפר פכפ נהפת הצי כמ"ם נפפרים לך כפרלה פלה נעכפה עלפפ גם הוא רלה דפת פכפ הוא דכפיק פיכיה. ואמר ר"ם של עצרת ברור כי' כדאמרינן בני פפעפהת ליהפת ביוצה דאיקהנה ולכך כפצליה פקהל יום קבלה הוצים בחוב ורוח לפוכים עכפצפ גו הוא פיין יפה להלכם דאין להקב"ה נפולפו רק ר' לפוים פל הלכה ועי"כ אפר אפעו גו פעין פהפבין פצילין הרפת לאדם דאמרי' נפ' בן סורר ומורה בזפן שהעם פחלכ פפעפו לרה"ר פצוים פיפים ואמרי' נפי פ' טלב הצולל יוסף דעת יוסף פכאוב פיפק פהלוכ כזיה דצן פדיפקין כי' ואמרינן ע"פ שאין פהיטוק יודע לקרות לבה ואפר עד פיעפוים נעפם דצן פדקרי ליה צן הדעת כי' וק"ל: מוצאי י"ם האחרון של חג כו'. דסיפו לאר נפר דין הפים פפיפ נפר כי הכל סולך פאר נפר דין. ואפר שהיו ציפין לעשן המערכה. פפיפ עדיין עבן נפולפי י"ע דהיינו נלילה פלצרים ופדרים בלה כהפלפו והכל ניפין נעבן המערכה ולא נעבן לאר דהא לין קבירן עבן לאר לא פיפ טעה לפי הרוחות נפולפי י"ע דהכ לפפעה עניפו ועוד דא"כ ליהכב נפי פך ולכתך נעפיפ פהיו נפקדפ כדאפרינ פפי בלה כלאה הרוח עפוד העבן דלף פפולפי אפ דהיפ טועה לפי הרוחות לאיל כדיקלה ולא לילבור כדאפרי' פ"ק דיומא בלה פפלילה דודאי נעבן לאר נפי היו יכולין להכתכל זה בלה דנקפו עבן המערכה דפפ פיפ עבן פלפי תפיד נלילה נפולפי י"ע בל הכ כפ"ם ועוד כראה דעבן לאר כיון דלאבור לאיל להכתכל נו פפיל לפי הרוחות עקל"ה עבן המערכה נכ כי הלך לפי הרוחות נפולפי י"ע הוא חדל כדיקלה ולא לילבור פיפ נידם לכתן לפי הרוחות: האי יומא קמא דריש שתא אי הפימא כולא שתא פ'. ופשם דנל"ה כל נאי עולם ניהזכן כדאפרי' פ"ק דריפ והחוש ופקוי הפ הפכי פקריים לאר הליים והפיהם בלוי נהפ פע"כ פיפ הכ"ע פהפלל עליהם ני"פ בפהת הפה ז פחוכה ונהוחם כדאפרי' פ"ק דל"ה הפולם כיהן נר"פ וגזר דין הלו נייפ:

הדר"ק הפ"י הכי הוא קיס לפי ופפפר פדהכיל ניפ ויל לניהו ולעיהו ויט לניהו פאי לניהו פניפ הלא הפה ויט לניהו נדהכיס פפפפ הוא פיהיו ניפ פאפן נפולפו ולא יפרפו נפולפות ניפ זה:

דהדרא פחות מבן עשרים דאזיל זבין נכסיה (דאבה) אתא לקמיה דרבא אמרי ליה קרובים זיל אכיל תמרי ושדי ביה קשי"תא בי רבא עבד הבי אמר לדו זביניה לאו זביני כי כתבו ליה שטרא אמרי ליה לקרוות זיל אימא ליה לרבא מגלת אסתר בזוזא שטרא דמר בזוזא אזל א"ל אמר לדו זביניה זביני א"ל קרובים לקרוות אנמרוה א"ל מסברי ליה ומבר בין דמסברי ליה ובבר מידע ידע והא דעביד הבי לעצמא יתיבה הוא דדוה ביה:

יו"ד קנת ע"ב

אתא

אתא לקמיה דרבא. כדי לחזר בו ולומר סלקו יודע נמינ עמא ומתן: אמרי ליה קרובים. לאפוקי יתום: זיל אביל תמרי. וחמלך נעשיכם לפני רבה ויהיה קניר שחוטה בוטה ויחזיר לך נכסיך: כי כתבו ליה שטרא. פסק דין מיחזיקו לו נכסיו: א"ל לקוחות סי. יוסיפו דבר מכסם סילוקו נפני רבה ויחמד מכס נעניך ויודע נביני עבה ומתן ולא יפסיקו לקיומם עקמס: מגלת אסתר. שהיה דבר נדול ניל קיבר לכתוב בהה ובניל נמר קנין במחנה לי מחלל לי זה נחומים: אינ קרובים. לרבה: לקוחות אנמיוהו. לחזר כן נאלי לך לא יודע כלום: א"ל כיון דמכנדי ליה דבר מכסם ויודע להנין מכס הוא ומחכה ממכר ואלי דמרי קמיחה מלמה נעלמה הוא דעניד לא מחך בעום:

אהב לא אלי מלמה מכסם נמינו מעמא. ויודע יקרא ניב מי מפלמרון לחזר לחמה. ויש מפרש ומחם לנפרך לב שוחט לבו ומי יתי נתן לו יזחר מפלמתו לב חכם חנון חהו אים רבא על המוחם הנו בין דמקנדי ליה וקבר מיהא יש כחו מלחחי המוחם לנפלם חכם שיהו מפרך אם מיעלים לחזר אף זה בין מהנין ומהם לפנים הלקוחות ויודע לפרוש לפפיקם מפני מה נפרסי מפכרי מעכר:

קבא אי"ר שמלאי הדא אמרת בן עזאי תלמיד חבר דרינ הוה דקאמר ליה שבאת:

יו קנח ע"ב

כי אי"ר שמלאי הדא. כמו אלא לומרם מדקאמר ליה בן עזאי לרינ פרקים נמסחים בנלנן פיעזח ולא חיל נלנון כנוד בנה רבים פיו ינן שאי חלמיד חנד מל רינ היה עסים הבי לא חלק לו כנוד כיב שהלמ פניהם לנשוד פיהם לפני רבי חלינעזר הגדול ולפי בחים בן עזאי נחור לא היה יכול לקנור קנרה כרינ בחלמוד ונפר נמרה והדר הלך בן עזאי לפני רינ להקניר קנרה עכיל רבנים: למדפ מהה כי יפי הזקנה ומחיים קנרה יפרש ונימי הנחרות יחזה לפרשה נלשוד על פיה כמלאוך נמקום לחר הם ולחיב כחם:

קבב אי"ר בן שמבר בנכסי אביו בחיי אביו ומת בנו ע"ב קיח מוציא מיד הלקוחות וזו היא שקשה בדיני ממונות ולימרו ליה אבוך מזבין את מזיק מאי קושיא מצי אמר מכח אבוה דאבא קאתינא תרע דכתיב °תחת אבותיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ לא לעולם כדאמרינן מעיקרא ודקא קשיא לך תחת אבותיך יהיו בניך הדוא בברכה כתיב:

בן שמבר בנכסי אביו בחיי אביו ומת. הבן נחי חבין ולחיב מם חבין והחזיק הלקח מהם ממכר לו הבן נמו של בן שלים עד הלקומים: וזו היא שקשה. מדבר מיפ היה חבוה מוכיח ולימו חלמי מלי עסיק: מאי קושיא. להכי מלים עד הלקומים דחלי למימר חבה כשהכר ככפים הללו לא היה עדיין מוחזק בהן לפי שחבין היה קיים והוא עם קדם לחבין ולא נחו נכפים ליד ולפי יוכפים מכח חלי חבין להכי מלים עד הלקומים דלמה לא מהכין. ומולי דחלי למימר הכי דעכשו לבוה דלמה לחיכה חדע דהכי כתיב קרא חחת לחיכיך יהיו בניך ללמד דבמקום חבי חבין אלי למיקם דכי היכי דלחבי חבין שלים עד לקומים היב אלי הבן: לעולם כדאמרינן מעיקרא. בן בשכר בחיי חבין ומת בנו שלים עד סלקומים וזו היא קשה נדיני ממומם היקח קבים לך עלי קבים

וכי ומחרלם מחת מנוחיך יהיו בניך חפס בעיכם טת דכתיב חבימתו לבניס חבל לבחן דיחת לה דיימק הכי: (עיב להפניס למדפי מהם סיי לה ועיב בפסוק והפ לפה סמפורי להנדיל בירכתי בחומו מחת לנוחיך יהיו בניך ולא ריל מחחיך יהיו בניך מיומך ומה חכחיק נלה כי בחן קם במקום חבין לה מפני מיהם סלב לה מפני בהלב יהד מכבוד ובלה ליה הבן ודקדק סחפורי לבניך מה הבניס נחוכן בלה היהם קלנם נלה ומחר מחת לנוחיך יהיו בניך רומה למר ובניך יהיו בעוריכים וחם יקחו חלק לנוחיך ולא חלקך כלב נחוכן מחחת ובניך לחך מהיו °בעוריכים ובחלים. ולחיכ לי לפפיד לבי מלכים להפחוהם בכחי חחר ובחי הלב לה יפלוך חבן לחקן זה לפר חפיחתו לבניס בכל פלרן למר כי עיניך מלום לך בניך הם בניס מבחיני המלכות בעולמיך ויק הכבח פבדל מפס פיקלה לך מבן):

מהדשיא תחת אבותיך וגו' בבירכה הוא דכתיב ס'. מיין פרפנ"ס ול"ב לפרש לפי דקדוק פיס בהלי קרח דהלילן חחת לבניך יהיו נוסר לבל לחר לנוחיך בלשון רבים דלנרכה הוא דכתיב כלומר מחת לנוחיך לבניהם ילחק ויעקב מחוכחתו על הברכה כנ"ל בחניהם והיה בירכה בילחק ויבניך לבלים חת ילחק ניעקב ויבניך לוחיו פס יהיו בניך חחתם לקבל לוחם ברכות וביים חפיחתו לפני' בכל הלרן פהיה יהיה פלרן פהוכחתו לחבותיו לפניהם וקל:

נט פשוט פרק עשירי

ההוא שטרא דהוה כהיב ביה בשנת פלוני ארכן אינ ע"ב קט חנינא יברך אימתי עמד ארכן בארכנותיה ודילמא דאריך מלבותיה אינ אושעיא בך מנהגה של אומה זו שנה ראשוני קורין לו ארכן שנייה קורין לו דינון: ההיא שטרא. פסוט: דהוה כתיב ביה בשנה פלוני ארכן. לים פלני מפלני ולא היה כתיב ביה כמה היה לומלמו על פלוני מלך ולפסוקם לא היה פליפת. לפכן זה מלך ובפנם לפפיכה קורין לו פרכן כדלקמן לפי שפחה ופיקן הוא כמו פרך לא לא לרך כמו ועיפם פלכה לא לרך לנוחו לא כלה לפוחו פמלום פלוני פלמלך ופרפתו: יבדק אימתי עמד ארכן בפלכותו. כי נפכם רלפן נפלכותו כלפר שפר זה ופפיפת שעפה פרפי ביה בלקופים: דאריך בפלכותו. כלומר לפחר שהחריך ופלך כמה היה לים פלני זה ופפלני ולא יערפו לקופות חלה פכלן ולהבה: שנה ראשונה קורין לו ארכן. פפיקן לפלפפו פהדם: דינון. לפא היה כתיב ביה בשנה פלוני ארכן. פי היה פלני פפלני ולא היה כתיב ביה כמה היה לומלמו על פלוני מלך ולפסוקם לא היה פלישת. לפכן זה מלך ובפנם לפפיכה קורין לו פרכן כדלקמן לפי שפחה ופיקן הוא כמו פרך לא לא לרך כמו ועיפם פלכה לא לרך לנוחו לא כלה לפוחו פמלום פלוני פלמלך ופרפתו: יבדק אימתי עמד ארכן בפלכותו. כי נפכם רלפן נפלכותו כלפר שפר זה ופפיפת שעפה פרפי ביה בלקופים: דאריך בפלכותו. כלומר לפחר שהחריך ופלך כמה היה לים פלני זה ופפלני ולא יערפו לקופות חלה פכלן ולהבה: שנה ראשונה קורין לו ארכן. פפיקן לפלפפו פהדם: דינון. לפא

אמר הבותה פרם ופפנפה קורין לו פרכן. פי פפיהם פפוקן פפו כמו לה פיך לפא לה נלה לנו בלשפ פפיקן לפלפפו פפפם ופפפר פפרלן בקופה לו בילפים פלפפו נלה ופפוקן לפי פכל הפלכים ופפרים בפפפלי לפלך ולי"פפר: הם נלים ופפוקפים ופפיכם פפפם כבר היו פפם כפרים פחר פל כיון קיפר פפפפל לפלך פפם וצו פפם נלפי ולפפוף כחב וכן פיהפ פקופ פים שפים ופפרכם פיפפרך בבילפפה ויפלין נפפלה כי לפר פפיכים פפרים בלפפיו פרך קופרים ופבני נפנים לפר פלפיהי יפיהי הפפפים ופפלים כהים בבילפפה כבילפה פפה היפם לפהיה לו נלים ופזוקים. נם פלולי פיי קורין לפלך לפרך בפפם ופפפה לפקיפן פפה פפ כלפר שי לפן פיפרך פנים ופפם בפלפפו:

הדוא

עין יעקב

פפלולי לפחר פעין לפפה יהיה פכל לחר פיפפל פפיר לפיפה לו כנים כילולי פפרים פלילפר פפם לפלפיך יהיו בניך פים: הדוא לפהים. פפיים נפה בפיהם הפין יפקב לפפיו פפם הפי ניפר יכלפהם יפהי לפיהים בלילפר וכן פפ לפניפל פפיע לפי"ב כי פפ"ב פפקר פק ק"ע כי פפ בפיפקר פעין פרי נפיפקם לים לפפלפו נפרי פפי קק פפפפם לע הלפפר פפיים ופפי ניפקר ע"ב:

גבו דהדור מקושר דאתא לקמיה דרבי אמר רבי אין זמן בזה אל ר' שמעון ברבי לרבי שמא בין קשריו היא מובלע פלייה וחזיה הדר חזא [ביה] רבי בבישות. אל לאו אנא בתביה אלא יהורה חייטא בתביה אל בלך מלשון הרע כזה ומנא הדא הוה יהיב ר' שמעון בר רבי וקפיק סדרא (וספר) [בכפר] תדלים קמיה דרבי ואמר רבי במה מיושר בתב זה אמר ליה לאו אנא בתביה אלא ירורא חייטא בתביה אל כלך מלהיר כזה בשלמא התם־איבא להיר אלא הבא מאי להיר איבא משום דרב דימי דהני רב דימי אתוה דרב ספרא לעולם אל יספר אדם בטובתו של חבירו שמהוך טובתו בא לידי רעתו. אמר רב עמרם [אמר רב] שלשה עבירות אין אדם ניצול מהם בכל יום הרהור עבירה. ועיון תפלה. ולהיר. להיר סיד *אלא אימא אבק להיר אמר רב יהודה אמר רב רובן בנגל ומיעוטן בעריות והבל בלהיר להיר סיד אלא באבק להיר:

אין זמן בזה נהמיה: הוא ביה בישות. סים קנוד סהוא כתבו ובלוטו. לא סיו עושין מקובר חלא פשוט לפי שמוסין [ס] (נסמים) לית סהים מוגלע בין קסרו יחד עדלי סרבי עלעו טעה עו: יהורה חייטא. כך שמו: בלך מלהיר בזה. כלומר לא סיו לך להגיל חשמש עליו חלא סים לך לומר ליבי כסנהדי: וקא פסיק סדרא. סים נומר אחד מהי קפריס שנסהלים: במה מיושר כתב זה. הינה כמו נדקדוק: מאי להיר איבא. וחלא בשעתו קפר: בא לידי רעתו. מהוך שמרבין לדבר בשעתו מכירין פוס נעטו שנו: עיון תפלה. יש מפרשים שלאחר שסתפלל מהנו נלעו סיעשה הקניים נקשתו לפי שסתפלל נכוונה: אבק להיר. כעין דאמר סרח בי סלמיה נעריכין: רובן בנגל. מה נבי אדם(מעשים ונגל) [מכוחים על הנגל כעין נזל] שמרין לזיהרת נעשה ומעט לעכב מריבה סלאי לחבריהם:

מהדש"א אל בלך מלה"ר כזה כו'. סא ודאי כיון דחזא ביה בישות היה הולרך לית לומר לא חלא מכאן ואילך לית לומר חה דקאמר יהודה חייטא כתביה לא הולרך לית לומר חה שדקדק לומר מלה"ר כזה לפ בנחת לחגלל בפעך לא הולרכה לומר דבר זה וחד"ק: מתוך טובתו בא לידי רעתו כו'. לכאורה קשה דבכמה דוכתין בחלמוד מלינו שהיו מסתפרין בעדות ומעלות בחבירו' והלדיקים והחס"ם בפי' החפלה פ"ק דחגיגה כתוב שדבר החסוד לפעמים החסונים בעולמם כדי שיעטו מהבריהם בפיכי בני מדם כו' ע"ם וחפשר כי פרק"י בם' בערכין הרגיש בזה בכתב שם בא לידי רעתו שבחחלה חפשר בעוכתו יותר מדחי הוא עלעו לומר מן חעדם חראש שבחחלה חפשר בעוכתו יותר מדחי הוא עלעו לומר מן חעדם כו' עכ"ל וכן יש לדקדק קלה מעיקום רבי"ס הכא בכתב מתוך שחרין בשבתו כי עכ"ל חגל לפי הסגיעה הכא דפייתי ליה הכא לחך עובדא דרבי שמעון בר רבי דלא היה מבעתו יותר מדחי חלא דבשבתו שהולרך לפשר היה חפשר דלא חגל כתבים יהודה חייטא כתביה לא חפשע הכי ועכ"ל נרחה לומר דה"ם שמתוך מובתו"ו בעלעה חפשר הוא בא לידי רעתו דהייטו

כי הך דחכא שמתוך שחזר שחזר הוא כתבו מיושר הוא כתבו על ידחדם חייטא היה מקיים ליה לרבי דבש הוחא כתב מקשר לעיל דחזר ביה רבי בישות ג"כ כתב יודא חייטא דכתב לחד היה סכיכר בחים לחד כתבה דה"ל הבחא הוחא מוגה בקיפר כתב מיושר בלו הוא בעלעה דעתו בלו בכתב המקשר לעיל ובה"ג לית לחדם לספר בשבתו בל חביתו לחגל בגוכה לחריכה חלא הוא לספר בשבתו בל חביתו בפיהם בחים"ס ודח"ק: שלשה עבירות כו'. לדקדק דחסתע ליכא דל"ל להגלל חג' עבירות חלו וח"כ ג' עבירות דיך ועיק למלי ג"ם חלטריך ליה לחזר חכי לחין לחדם ביטול כו' ובלחה לומר בם לחדם מוכה בל החלעה בין העליונים ובין החחתונים כדחזרינן לעיל חיכו בין העליונים ובין החחתונים: בכה הוא בין העליונים לא זכה הוא בין החחתונים ולכך החיים בלא זכו בם בין החחתונים ולין קריין לחדם כדחזרינן לחדם לחכם כו' ויש"ל שזכו בם בין העליונים כמ"ש וכחיב לך בחלה ח"ם לבחות בין לחדם ביטול ומכם כו' דהייטו הבחוד בעם לחדם המוכה לו ולייט חדחוי בלמו לחלוך כי הוא נקרא לחדם ע"ם לפר בם מרה כדחזרינן בקומה הכה חלד סהוא משבעה בחזור בין החחתונים שבעבוה מעפר וחפר ח"ל לו לכהן ולעיין בהבלתו ומלד סהוא בעל דם בעל דם בחיחה לחדם שבו מביחו לידי עביר' ומלד סהבה בעל המרם הוא בעל לה"ר ומדות רעות חבל החיים הזוכה ומדע' עלמו בחעשיו לחלוך ס' יוכל לפייר לחכלל חג' עבירות חלו ובייך בהו לבהן בעבירה וקי"ל: רובן בנגל ומיעוטן בעריות כו'. קחשיב הכא ג' עבירי' חלו כולם הא' מלד ממון והא' מלד הבוף והא' מלד הכשחה חבל עבירה החמון העריות עבירה הבוף לה"ר הוא הדיבור מעבירה הכשחה ולחזר' רובן בנגל ומיעוטן בעריות מחניא עליהן החמון יותר מבוף כדחזרינן לם בחזר בכל בפעך לחזר בכל בחדך יש לך לחדם שחניא עליהן ממחן יותר מבוף כי"ו חזר הכל בלה"ר כי חין לך לחדם שבחזר כשחתו הטיבו' כמו שבחכה לו בבקי' חבל הוא מלבקש בחבק להי"ד כדבעוך לעיל ודח"ק:

אמר אביי האי כאן דבעי למחי חתימות ידיה בבי דינא לא לחתי בבוקי מילתא דלמא משבח לה אחר וכתב דמסיק ביה זוזי ותנן הוציא עליו כתב ידו שהיא חייב לו נובה מנכסים בני חורין. הדיא בזבינא דאתא לקמיה דאביי אל נחזי לי מר חתימת ידיה דבי אתו רבנן מחזו לי מעברנא להו בלא מבבא אחתי ליה בריש מגילתא הוה קא נגיד ביה אל כבר קדמיך רבנן:

למחי חתימות ידיה בבי דינא. חדם שלריך לכתוב מחיתת ידו על קלף ולהשלין לגיד כדי שיכיר גיד מחיתתו כי סהוא דחמרינן ערק חחתם שחתחילה וכו': בזבינא. שיכם שמעל הוה: בי חלפי רבנן. ומשלה כתב יד לשמעל שחכם חשמעל לפס: הוה קא נגיד. מחך נקלף כדי שיחתום חגיי מלגעם:

אמר הכונה שיש הסוחת לגי מכחם שכחבי עיניה הדעם פיחום פחלף מחיחם בחכחם שפוחם יחוא ג"כ פיחום ופחום שבולף לף כי נפרש שלגחתם פחים

עין יעקב

שמתוך פוכתו בא לידי רעתו. ועיין בחיחרים חם רעתו הוא בכתף ואילך דאל הוא רעתו שעיי שחתחיל בחר שלף לריך לחזר בפ"ק ובפ"ק בישול שלעו חלישור שבחים חת כולן רעתו שכישל שלישור שבחים: שלשה עבירות כו'. עיין בחיחרים לף חדם ביטול שחם בכל יום. פי' שם פיעו חתחלון כאת לחיבו ביטול חגי עבירות חגו חשפר הבחוחם אז פיחללון בכל יום כי חפלחה ועיין בחיחרים: רובן בנגל. עיין פיחלים ובפר ים לפרש הוכן בנגל בעין פחולם שפר רובו ופרבחיב כי הללף חללף סחם ומיעוטן בעריות שהרי דיבור בעלמו בעריות ובקלו בשם בעבוה בשפחדין נפי פחחם בא ובחבון לפני הפקום של מלו ישלו ובשל בחכח לבון כדם שחיחם

נראה פשוטים כי אין להשליח חם פשוטים קדשים כשם שאינם לשלם ופירשו יחזיר שמוכרים גם פרשות ומשמש בני העולם קודם לשם. עד כאן לשון רבינו שמשון:

קכד **הדהוא** שטרא דהוה תחים עליה רבא ורב אחא בר אדא אתא לקמיה דרבא אל אין חתימת ידא דידי היא מידו קמיה דרב אחא בר אדא לא חתימי לי מעולם בפתיה ואודי אל בשלמא דידי זיפת אלא דרב אחא בר אדא דהתית ידיה היכי עבדת אל אנחי ידאי אמצרא ואמרי לה קם אזרונקא וכתב:

אין התימת ידי היא. פתיחה דשם לכתיבתו: בשלמא התימת ידי עלים ליפי בפיר עפוש דנמוך חלת וסוכה כתיבתי: דרתית ידיה. מחמת שהיה זקן היתה ידו מרעדת: היכי מלית לכתן כתיבתו: אמר ליה אנחי ידאי אמצרא. נעגר הכתר תי׳ נכר קלר כמו נגר ונפתח תכתר מחס קנוע יתר ונעגר החתר יתר חתר וקטור חגל מזה לזה וכתיכן שם ידיהם כשטרים על גבי חומו ככר לר ושרתם עכת תנים ועל חומו ככר הכתבי ידי והיה מיהתם כיד של זקן היפתי: זרונקא. פקוין ליטרילא פרולין טו עים מן הטור (מירתא ועליו המתני ידי): [קם אזרונקא. מלה עליה וחתם וכל גופו כמו וקד וידיו כוהתום]:

קכה **אין** הינא מנין לערב דמשתעבד דכתיב °אנכי אערבנו מידי תבקשנו מתקיף לה רב חסדא הא קבלנות היא דכתיב °תנה אותו על ידי ואני אשיבנו אלא אין יצחק מהבא °(לקח) [קח] בנדו כי ערב זר ובעד נכריה חבלהו ואומר °בני אם ערבת לרעך תקעת לזר בפך נוקשת באמרי פיך נלכדת באמרי פיך עשה זאת אפה בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפס ורהב רעך אם נתן יש לו בידך התר לו פתח יד ואם לאו הרבה עליו רעים:

מנין לערב שמשתעבד. נאמרים בעלמא נלה קנין: קבלנות. לקנין מעכים קן [ט] ותני קנין נאמרים בעלמא פרי קנין והכי מוכח לקנין בממשכן לגבי חם כשם וכתן יד לחבית לקנין דאין נאמרים על הלוה כלום: תנה אותו על ידי. כלומר כתיבי עקבנו בידי ואמרינן לך: (לקח) [קח] בנדו. נאמרים קאמר קרא קח בנדו של ערב [כי ערב] נמציל חים זר דכתיב אחריה בעלמא דלא כתיב הכא קנלטת: [בני אם ערבת לרעך. ממון של מקבת נאמרי פיך שפתיפו ונלפתו: עשה זאת אפה בני והנצל. מפני דברים הללו. על כי באת בכף רעך. דכתיב ממון אים לו עליך. לך התרפס דהר לו פתח ידך. ותן לו משתי ואהב רעך על מרפסתו שרגש עליו רעים ונקם ממילה]:

מדרש״א בנין לערב כר׳ הא קבלנות הוא דכתיב תנה וגו׳. ים לדקדק דהה הלי קרא אחה לאחו ע״י וגו׳ ולאחן לאחרו ויפורש לה לאחר. אלא לאכי אחרגש ונועד ולא הזכיר לשון קבלנות בדבריו כאן אלא סהכר קבלנות נקרא דעייתי כי ערב זר וגו׳ ואי״כ מלי פריך ליה רב חסדא מקרא דלאחן דכתיב אחה לאחו וגו׳ ויל כיון דלאחן בקבלנות קבל ערבותו ולא נאחלה לו יעקב אין קבלת מיקרא ממש יפורש אלא ערבות לאחר אלא ע״כ שגם יהודה נא נערב קבלנות אלא אלא החכר זה כאן ומקרא דלאחן סהכר לו קבלנות: אחה לאחו ע״י פרשב״ם כלומר כאילו מקבל ידי לאחזילו לך עכ״ל דקדק לומר בפיהם אחה לי לאו סיפו אחה לי לידי ממש דא״כ לאו סיפו קבלנו אלא כפה וכאן ביד ממש ומ״ם פירש דאחה לי הוא כאילו לאחה מאן לי ביד דהיינו קבלנות וק״ל: בנדו וגו׳. מיבול הפסוקי הכתוב דאמרן ראשון מיירי מי שהוא בעשה ערב בעד זר אחר כי הוא רחוי לקחת בגדו ממנו ענוי התחלוקן אלא פיס לו לחיות ערב בעד זר שאינו חייבו ופקוק מני מיירי ממי שבעשה ערב בעד בעד בעשו ואחרי שהוא קלת מהלוי ואחר לף אם מרצה לרעך שהוא הלוה וכרחוי עשיה כבד הלוה אבל חקנה לזר כפיך שהוא הלוה כי הוא לבעלמו בעשה ערב והוא זר בגדך ואחר מוקמה בחמרי פיך להיות ערב בעד הלוה אבל ע״י כלכדה בלוה בחמרי פיך. ואחר ודנצל בי באת בכף רעך. ראה והנלל שיחפיים הלוה ויהיה לך לריע ואהוב להרלוה ליקח ממך החוב לחלקי ולזמנים אלא ידחוק עליך בלאם לו פיו נפעם אחד והיינו אחר לו פם יד אחר לקלם לו פם וחלק מהמלחה יד שהוא החוב וקיים ואם לאו כי׳ אלא יחלה החולה להיות לך לאהוב ולא יחפיים בזה הרבה עליו. רעים לפיסו בזה כן כראה לפרש הכא הא דקאמר ואם לאו כי׳ והרפנ״ס פ׳ ואם לאו כי׳ הדברים קשים אחר לחבירו אלרך לחציו אלרך לחרבות עליו רעים לפיקו וכן פרש״י בפ״ה המקבל דאם לאו קלי לחיקחה בחמרי פיך שהוציאו בדברים הרבה עליו רעים לפקם עמו מחילה וכן כראה לפרשו בקוף יומא לפי עניני עוד פרש״י שם ביומא הרבה עליו רעים רעיך בחרם דקרא אלא כתיב שהוא בלשון רבוי עכ״ל:

משנה אי׳ ישמעאל הרוצה שיחבים יעסוק בדיני ממונות שאין לך מקצוע בתורה יותר מהם והם במעין הנובע והרוצה שיעסוק ברים ישמש את שמעון בן נגם: קבה קפ״ב קפ״ג

משרש״א הרוצ׳ שיחבים יעסוק בדיני ממונות שאין לך מקצוע כו׳. נפ״ם סהחם ע״י לם כמי וכמי לימח פם ל״ל ע״כ כי עין כו׳ ועין חפים יולה ריב כל חלמיד פפעם עליו רבו פ״ח ומחק אבה להנחן בין דם לדם ממח ועין חפים יולין ריב כל חלמיד פפעם עליו רבו פ״ח ומחק אבה להנחן בין ד״ע לר״ב דחכן ר״י לומר פרולה פימחכם יעסוק בד״מ פחן לך לקלוע

פחים מפנים פפ״ב כולם כפנלים כאן: פירפו קשים דיב פפח לא פרח לא פפיפי שפולכין לאר פחכחים פחים לא פחפי לחבל רב לחח לא פיס יכול לומר ואחר רבה לא פפיפי ריב דרפפ׳ פכיך לפחן דקשים וכן רבה ופפים פקדים ואפלן יש לכחיב ידים ולפעמים פפפין היפך קדים דפלי״ב כלא רבה פיל לכרעך כאה כיון פרב פפח פיס זקן ופפים לבפוף וגם הפרישים לא פי פוסין כן לגלא ופי אחרא פי פחקדק לגלא פרבא כאה לאפוס פקדים חפלה: מנין לערב דמשתעבד וכחיב אלני לפרבה. כפ לגלא פייפי פקדא קדפים ורבפ״ב נבי רלפון פפה לפיו אלפא ופפס ופפס פלי אלא ופקבלן פוא כדכתיב פנה לפיו אל ידי ופלי״ב כיפוד לן פי פפר פקבלן פוא לפי פפח לא כפיב פנה אותו על ידי אל פשוא

מקלט נמודים יותר מהן שהן כמעיין הנובע כו' ום לרקדק מה הנחנה שייך בין ר"ב לר"מ גם מה רחיה מ"ת מכלי קיל לחמורה שיחחכם יעקוק בד"מ לחך הנחנה דבין ר"מ לר"י ונרחה לנרם דה"ק אוכה להצחין בין דם טחול לדם טהור ר"ל מה שהוא ביניהם דהייט דם הקפק לטחר נכי לחדם שלח יצחיט בו לחם הוא בעל לחם הוא טחור ומקפק הוא טחול ולחן מוקמין עליו חזומח וקדמיס הרי זה זוכה הוא להצחין בו לחם הוא טחול ולחי לו הוא טחור ולחי וכן הל לחמר. זוכה להצחין בין ר"מ לר"ב ר"ל מה שהוא ביניהם דהייט לישי נזילות ומנטות דפעמים נחים הנזילות ומנטות לחסיצת כסם ופעמים חיט רק מעט מה שבחנחי נרים קנהדרין דלישי מחוטח לח נשי מומחין ונזלות ומנטות נשי מומחין לחכי קחמר החלמוד ומי שליטו מומחה מחחלה ורק ר"מ זוכה להיות מומחה מחוך ר"מ ולהצחין מה שהוא בין ר"מ לר"ב דהייט נזלות ומנטות דבעו מומחה ולחח מייתי ליה מחך מחכי' דהכח דב"י היה מומחה דמי מנקרח רבי כבר נקוך ומעטן גן נכם נח היה נקוך עדיין דלח קרי ליה רבי שמעון והכה רבי ישמעחל קחמר בד"מ דעת היולח לחחר חימוס שעדות נוצה מכשים בני מורין ושמשן בן נכם שלח עלים בד"מ ושוקף בדבריו הרי המונח לח לחך בשוק כו' שטוב שלח כו' חבי לף שלח היה מומחה מחוך ד"מ זכה להצחין בדין המונח שטוצע בדיני הנזלות דבעי מומחה ומייתי ליה דב"י נופיה קלקים לכמשן וקחמר הכולם שיחחכם להיות חכם ומומחה יעקוק בד"מ שליו לך מקלט בחורה כו' שהוא כוצע בכמה שלח מכיניס וחן כמעין המוצע להיות מוצע חכמה לצח לדיני נזלות ומנטות דבעי מומחה. וע"כ הכולם לצח למעלה ז יעקוק בד"מ וישמש לח שמשן בן נכם שעשה בן לעקוק בד"מ לצח למעלה היומה להיות חכם ומומחה ולזה הוא קדר הוסכם ב"ג וחחרים שנהדרין כי מחוך ד"מ שנמקבת ב"ג יצח למעלה היותר ממט דהייט לדיני נזלות ומנטות דבעי מומחין וע"כ שמחיל בה ד"מ בג' נזלות ומנטות בג' דהייט ד"מ בג' הדיוטות ודיני נזלות ומנטו' בג' מומחין כדמסקינן היש שכל שנהדרין וק"ל:

הדרן עלך מסכת בבא בתרא.

VA1 1511677